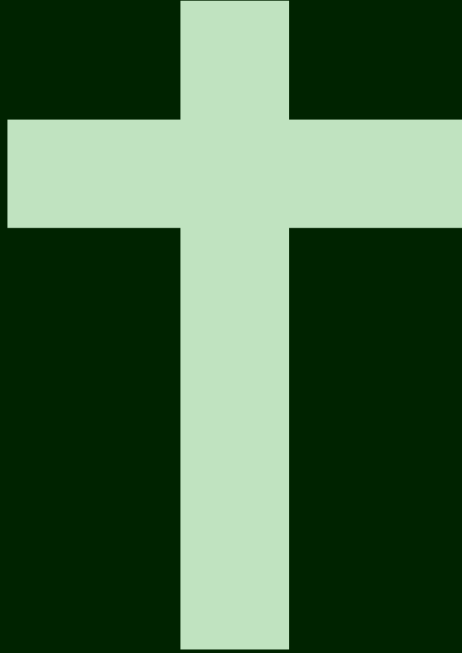

TAFO AYO

The New Testament in the Manumanaw language of Myanmar

TAFO AYO

The New Testament in the Manumanaw language of Myanmar

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc. and ACOTBA-SUBO

Language: Manumanaw

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files dated 12 Feb 2024
40e3c5cb-c2ea-5cf8-8a40-4c6f77a45343

Contents

MATIE	1
MARKE	45
LUKASI	72
YOWANE	120
AKWA	153
ROMA	194
KORITI	213
KORITI	232
GALATE	244
EFEZE	251
FILIPO	257
KOLOSE	262
TESALONIKE	267
TESALONIKE	271
1 TIMOTE	274
2 TIMOTE	280
TITO	284
FILEMŌ	287
EBRE	289
JAKE	303
1 PETRO	309
2 PETRO	315
1 YOWANE	319
2 YOWANE	324
3 YOWANE	325
YUDA	326
KŌEWURŌ	328

Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Matie sú Tshatshu o'o

Asœke kœdœ Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Matie sú. Matie kœdœ lima ayi kœko ngendja lapo á Yisu e lima she, á tshe te anga ayi avwa nœ ye. Matie kœdœ lima uzu Yuda yé anga i'iri ye kœdœ ndje Levi. Tshe sú Ɔtshɔ O'onœ asœke fœ Ayuda. Tshe pa adœke Yisu kœdœ adja Ayi kœshe azu á aayi kœgbara o'o gbara lima o'o tœ upu nœ ye utshunœ ala Ongboro Ayo.

Matie yisœ nœ fœ azu adœke Yisu uzu Nazarete kœdœ Masiya, œshe kœdœ ndje gbozu nœ azu Israyele kashe endje vwaratœ endje tœ ye.

Bukunœ kurutshelœtœ ye atake:

- Uwu aata Yisu œdœ ndje kœzu she (1.1-2.24)
- Akwa nœ Yowane ayi kœza batisimu (3.1-12)
- Batisimu nœ Yisu œdœ kœwu lœsu ye 6a lœ kpagagasho (3.13-4.11)
- Akwa nœ Yisu 6a lœ ogo Galilayi (4.12-18.35)
- Ana nœ Yisu ga lœ Yerusaleme (19.1-20.34)
- Lœ udu olo Yisu mindu dœ bisha (7) pa ɔshɔ: Kœwa ngbanga pa ye œdœ kœwo she (21.1-27.66)
- Kœshe Yisu lœ akuzu (28.1-20)

Aata Yisu

(Wu 6a tœ Luk 3.23-38)

¹ Asœke kœdœ i'iri aata Yisu Kristu, ata Davidi á tshe dœ ndje ata Abrayamo.

² Abrayamo zu Izaka, Izaka zu Yakobo, Yakobo zu Yuda œdœ aayanœ. ³ Yuda zu Perese œdœ Zara, ayi endje kœdœ lima Tamare. Perese zu Eserone, Eserone zu Arame. ⁴ Arame zu Aminadabe, Aminadabe zu Nashone, Nashone zu Salma. ⁵ Salma zu Boaz, Rahabe kœdœ lima ayinœ. Boaz zu Obede, Luta kœdœ lima ayinœ. Obede zu Yese. ⁶ Yese zu gbozugo Davidi, yé Davidi zu Salomo tœ yashe á tshe dœ lima awo Uri.

⁷ Salomo zu Robowame, Robowame zu Abiya, Abiya zu Asafe. ⁸ Asafe zu Yozafate,

Yozafate zu Yorame, Yorame kœdœ ata Oziase. ⁹ Oziase zu Yotame, Yotame zu Akaze, Akaze zu Ezekiasse. ¹⁰ Ezekiasse zu Manase, Manase zu Amɔ, Amɔ zu Yoziase. ¹¹ Yoziase zu Yekonia œdœ aayanœ dœ lœndɔ á endje ko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone.

¹² Manda kœko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone, Yekonia zu Shaletiele, yé Shaletiele zu Zorobabele. ¹³ Zorobabele zu Abiwude, Abiwude zu Eliyakimi, yé Eliyakimi zu Azore. ¹⁴ Azore zu Shadœke, Shadœke zu Akimi, yé Akimi zu Eliwude. ¹⁵ Eliwude zu Eleazare, Eleazare zu Matane, yé Matane zu Yakobo. ¹⁶ Yakobo zu Yozefu akɔ Mareya ayi Yisu, á endje sœ kœ'e she Kristu.

¹⁷ Ataa, kœto kpœtœ Abrayamo œrrr ga tœ Davidi, uwu aatazu sœ ndjokpa dœ vana. Kœto kpœtœ Davidi œrrr ga tœ lœndɔ á endje ko lima azu Israyele gu tœnœ ga tshakudu kanga 6a lœ Babilone, uwu aatazu sœ ndje ndjokpa dœ vana; yé kœto kpœtœ lœndœnœ asœmœ œrrr ga tœ kœzu Kristu, uwu aatazu sœ ndje ndjokpa dœ vana.

Kœzu Yisu Kristu

(Wu 6a tœ Luk 2.1-7)

¹⁸ Ndœ budu kœzu Yisu Kristu sœ atake: Ayinœ dœ Mareya kœdœ lima koje nœ Yozefu. Kashe utshunœ adœke endje ngbœtœ endje awa bale ga tœ œsœnœ, tshe gbɔ nguzu lœ awa gbœgbɔ nœ Ɔtshɔ Ishiri. ¹⁹ Koje nœ ye dœ Yozefu kœdœ lima uzu á tshe sœ ndjii, yé tshe yiya lima kœmitshelœ ye ngbi fœ azu nene. Tshe yi lima kœkatœ ye ti lœ ubunœ. ²⁰ Bata á tshe sœ lima kœgbe atake, anga andjelu nœ Gbozu wuta ga tœ ye lœ ulu œ pa fœ she adœke: «Yozefu, ata Davidi, awa zaza 6œ kœza Mareya tœ awo zœ nene. Gbambanœ nene, nguzunœ á sœ lœ ye asœmœ to lœ gbœgbɔ nœ Ɔtshɔ Ishiri. ²¹ Tshe zu bala gbolo yakoshe yé 6œ ta i'iri ye Yisu; gbambanœ nene, tshe she bala azu nœ ye lœ ekperœ nœ endje.»

²² Eneke kɔ mbœrcœtœ endje ataa mbœrcœ o'onœ á Gbozu pa lima lœ awa nœ ayi kœgbara o'o kœmbœrcœtœ endje:

²³ «Ɔkpɔ yawuru œ gbɔ nguzu yé œ zu gbolo yakoshe

yé endje ta i'iri ye Emanwele.»

Ádá i'iri Emanwele koedoe «Ndjaba awa bale doe azoe.»

²⁴ Loko á Yozefu jo, tshe mbœerœtœ ye bata á andjelu nœ Gbozu mi lima ndi nœ foe she, yé œ za Mareya tœ awonœ. ²⁵ Kashe tshe ngbãngbãpa gbarœ olo bale doe she nene œrrr ga tœ kœzu gbolo yakoshe nœ ye ga pa osho, yé á Yozefu ta i'iri Yisu ga pa ye.

2

Agbangba kœwusœ ádá angerepe na kœwu Yisu

¹ Endje zu Yisu ba lœ Beteleme, ba lœ ogo Yuda doe londã á Erode doe lima gbozugo. Manda kœzu she, agbangba kœwusœ ádá angerepe to lima ba tœ osho á ðlã œ wuta tœnœ yé œ na. Endje yi lima kumu endje ga lœ Yerusaleme, ² yé á yu adœke: «Gbozugo nœ Ayuda á endje zu she ngãngã sœ kpœta a? 'A wu angerepe nœ ye œ wuta ba tœ osho á ðlã œ wuta tœnœ, yé á 'a na kœgote ga utshu ye.»

³ Loko á gbozugo Erode djindœ upunœ ataa, tshelœ œkãrã ye œdœ œnœ azu ogo Yerusaleme djigi tshanga ye. ⁴ Tshe vwa osho ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ aayi kœyisœ awa akwa, yé œ yu endje tœ osho á endje li kœzu Masiya tœnœ. ⁵ Endje gi foe she adœke: «Ba lœ Beteleme, ba lœ ogo Yuda. Gbambanœ nene, œneke á ayi kœgbara o'o su dœke:

⁶ «Eœ Beteleme, lœ ogo Yuda, bœ sœsœ adja teasho ugurutœ tshalakpi á sœ lœ ogo Yuda nene; gbambanœ nene, gbozunœ á tshe te bala utshu azu nœ mœ, azu Israyele, œ to ba ndœ zœ.»

⁷ Doe tœnœ ataa, Erode vwa osho ndœ agbangba kœwusœ ádá angerepe lœ ubunœ yé œ yu endje tœ kœwusœ adja lokãnœ á angerepe wuta lima doe tœnœ. ⁸ Manda nœ, tshe vwa endje ga lœ Beteleme doe kœpa foe endje adœke: «'E na œ yu osho pa upu nœ gbolo ascœmœ doe otshãnœ; yé œdœ 'e kœgbã she, 'e pandœ nœ foe mœ adœke œmœ ndje, mœ na kœgote ga utshu ye.»

⁹ Manda kœdji o'o á gbozugonœ pa foe endje, endje tetœ awa doe kœero endje. Ngbewo, endje wu angerepe á endje wu má utshunœ ba tœ osho á ðlã œ wuta tœnœ kœna utshu endje, œrrr œ ka ba pa

osho á gbolonœ sœ lima tœnœ. ¹⁰ Endje sœ lima doe egerœ yanga manda kœwu tœnœ. ¹¹ Endje li ga lœ anda yé œ wu kpengbe gbolo doe ayinœ, Mareya. Endje gote ga utshu ye yé œ donga she. Endje kãrã gbarœ nœ endje yé œ ko makabo foe she: Jœ, zuwa yombo œdœ kada mire. ¹² Manda nœ, Ndjaba pa foe endje lœ ulu adœke endje kwakwatœ endje ga ndœ Erode nene. Ataa, endje za anga angbi awa á gu doe tœnœ ga lœ ogo nœ endje.

Kœkpa doe Yisu ga lœ Ezipito

¹³ Loko á agbangba kœwusœ ádá angerepenœ ascœmœ gu daye, anga andjelu nœ Gbozu bale wuta ga ndœ Yozefu lœ ulu yé œ pa foe she adœke: «Aafo, œ za kpengbe gbolo doe ayinœ yé œ kpa doe endje ga lœ Ezipito. Sœ ba zœ œrrr œdœ mœ kœpa foe bœ adœke bœ gu yekane. Gbambanœ nene, Erode œ para gbolonœ mbœerœ kœwo she.» ¹⁴ Ataa, Yozefu kœalafo, kœza kpengbe gbolonœ œdœ ayinœ potœ ye lœ butshã yé á kpa ga lœ Ezipito. ¹⁵ Tshe sœ ba zœ œrrr ga tœ kuzu Erode. E sœ ataa, mbœerœ á œneke á Gbozu pandœ nœ lœ awa nœ ayi kœgbara o'o kœmbœerœtœ endje. Tshe pandœ nœ adœke: «Mœ e gbolo nœ mœ adœke tshe wuta lœ Ezipito ye.»

Kœwo aaya agbolo

¹⁶ Loko á Erode wusœ nœ adœke agbangba kœwusœ ádá angerepe fara œne, ókó za lima she tãpanœ kpuru. Tshe za o'o adœke endje wo agbolo yakoshe á ungu endje sœ ga tshakudu ungu bisha lakpi Beteleme œdœ lakpi á sœ dje indirinœ para kãkã. Ungunœ á tshe ka ga panœ ascœmœ sœ lindœ œneke á agbangba kœwusœ ádá angerepenœ za lima foe she. ¹⁷ Kãkã ascœmœ mbœerœtœ endje bata á ayi kœgbara o'o Yilimiya pa lima adœke:

¹⁸ «Endje dji tshama á sœ kœwuta tœnœ ba lœ ogo Rama, iki œdœ egerœ ditshelœma. Rashele dá sœ kœki agbolo nœ ye, tshe yiyindœ nœ adœke endje u œne nene, mbœerœ agbolo nœ ye tshu kã ye.»

Ayozefu fatœ endje kœgu ga lœ ogo Israyele

¹⁹ Manda kuzu Erode, anga andjelu nœ Gbozu bale wuta ga tœ Yozefu lœ ulu 6a lœ Ezipito. ²⁰ Tshe pa fœ she adœke: «Aalafo œ za gbolo œdœ ayinœ potœ zœ yé œ kwatœ zœ ga lœ ogo Israyele. Gbambanœ nene, endjeneke á endje sœ lima kœpara awa kœwo gbolonœ tshu ye.» ²¹ Yozefu áalafo, œ za gbolonœ dœ pe ayinœ potœ ye, yé á endje gu ga lœ ogo Israyele. ²² Kashe kœdjindœ nœ adœke Arkelawose dá te gbozugo Yuda manda abanœ dœ Erode, awa kœgu ga zœ za she. Ndjaba yisœ osho fœ she lœ ulu á tshe gitœ ye á gu ga lœ ogo Galilayi. ²³ Tshe na œ sœ 6a lœ ongbo á i'irinœ kœdœ Nazarete. Œ sœ ataa yeka á o'o á aayi kœgbara o'o pa lima kœmboœœtœ endje. Endje pa lima adœke: «Endje e she bala uzu Nazarete.»

3

Kœyisœœ nœ Yowane ayi kœza batisimu (Wu 6a tœ Mar 1.1-8; Luk 3.1-18; Yow 1.19-28)

¹ Dœ lœndœnœ ascœmœ, Yowane ayi kœza batisimu wuta lima œ sœ kœyisœ œœœ 6a lœ kpagagasho nœ ogo Yuda adœke: ² «'E fatshalœsu 'e, gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafo ndo ye!» ³ Yowane kœdœ uzu á ayi kœgbara o'o Isaya pa lima tœ ye lœkœnœ á tshe pa adœke:

«Anga uzu sœ kœta rawa 6a lœ kpagagasho adœke:

'E guma ala awa Gbozu,
'e yœrœ ala awa ye ndjii!»

⁴ Yowane verœ lima lœba á endje mbœœœ dœ usu shamo, yé œ i lima uwu tshapa lœba á endje mbœœœ dœ œkœ agea ga lœ nguku ye; tshe zi lima ayila yé œ la adja ojoro awaterœ. ⁵ Azu tshalakpi Yerusalemœ dœ azu ogo Yuda kœ œdœ pe azu ogo kœ á sœ mashenga dœ ungu Yœrdane, na lima ga ndœ ye. ⁶ Endje sœ lima kœpandœ ekperœ nœ endje, yé Yowane sœ lima kœza batisimu fœ endje 6a la Yœrdane.

⁷ Yowane wu adœke Afarisayi œdœ Asadukayi ndjoro sœ kœna lima ga tœ œsœ batisimu nœ ye, tshe pa fœ endje adœke: «Ukpulu ekpe ayakoro! Uzu dœ dá yisœ nœ fœ 'e adœke 'e kpa awa kœwa ngbanga nœ Ndjaba á ndo kœna toœnœ a? ⁸ 'E mbœœœ

œœœ á sœ kœma adœke adja 'e fatshalœsu 'e ye, ⁹ yé 'e papa mbœœœ 'e dœ tœ 'e nene adœke: «Abrayamo kœdœ ata azœ.» Gbambanœ nene, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, Ndjaba li kœfa badja asœke tœ aata Abrayamo! ¹⁰ Gonda sœ yindjindjinœ mbœœœ kœvwa dœ œyœ tœtœ œshenœ kœ ye, œyœ kœ á elenœ kœgaga nene, endje de yé œ ko va ga tœ owo. ¹¹ Œmœ, mœ sœ kœza batisimu fœ 'e dœ ungu mbœœœ kœma adœke 'e yapa œtshœ 'e ye. Kashe tsheneke á tshe na manda mœ, tshe za bala batisimu fœ 'e dœ Œtshœ Ishiri œdœ dœ owo. Tshe ropa mœ dœ gbœgbœ ye, mœ lili kœka ga utshu ye dœ pe kœzu uwu œrada nœ ye nene. ¹² Tshe za tshekara kœpe dœ tshelœ indji ngwarœ ga tshaabrœ ye, yé tshe mea indji ngwarœ mbœœœ kœkurutshelœ nœ dœ oforo. Tshe gumasœ indji ngwarœ ga la kogba, yé œ ko oforonœ va ga tœ owo neke á ru nene.»

Batisimu nœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Anga œlœ bale, Yisu to 6a lœ Galilayi yé œ ro 6a ndœ Yowane 6a langu Yœrdane, tshe na ndoo dœ Yowane mbœœœ adœke tshe za batisimu fœ œne. ¹⁴ Yowane yi lima ndœ kœvwaratœ ye, yé á pa adœke: «Œmœ dá li má adœke 6œ za batisimu fœ mœ, yé 6œ kpa na ga ndœ mœ adœke mœ za batisimu fœ 6œ a!» ¹⁵ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Yindœ nœ adœke œ mbœœœtœ ye ngœngœnœ asœke ataa. Gbambanœ nene, mara á li adœke a mbœœœ œœœ á sœ ndjii dœmœ.» Yé Yowane kœyindœ nœ ye.

¹⁶ Manda kœgbœ batisimu nœ Yisu, tshe wuta langu. Kolœ pe dœ lœndœnœ ascœmœ, tshalafo kœrœ ga pa ye, tshe wu Ishiri nœ Ndjaba œ jœœœ ga pa ye 6ata mbepa. ¹⁷ Yé tshama to 6a lafo œ pa adœke: «Tsheneke asœke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa, mœ za yanga nœ mœ kœ ga ndœ ye.»

4

Djaboro wu lœsu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Manda nœ, Ishiri nœ Ndjaba to Yisu na toœnœ ga lœ kpagagasho mbœœœ adœke djaboro wu lœsu ye. ² Manda kœmboœœ œlœ zazu bisha œdœ butshœ zazu bisha ndœ kœyotshelœma, Yisu sœ lima dœ ogo.

³ Djaboro, ayi kœwu lœsu, na ndoo dœ she yé œ pa adœke: «Edœ 6œ koedœ Gbolo nœ Ndjaba, pa fœ badja asœke œ fatœ ye tœ mapa.» ⁴ Kashe Yisu gi adœke: «Endje sú 6a la Buku nœ Ndjaba adœke: “Uzu œ sœ dœ soro kolœ mbœrœ mapa nene, kashe dœ o'o kœ á wuta lœ ama Ndjaba.”»

⁵ Dœ tœnœ ataa, djaboro na dœ she œrrr 6a lœ Yerusaleme á dœ ongbo á sœ yerœ, œ za she tœ 6a pa kumu Tepelo, ⁶ á œ pa fœ she adœke: «Edœ 6œ koedœ Gbolo nœ Ndjaba, i dœ tœ zœ tshiri ga ati. Gbambanœ nene, endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke:

“Ndjaba œ za awa o'o fœ aandjelu nœ ye mbœrœ 6œ,

endje za 6œ ga ati dœ kane endje mbœrœ á 6œ kœzaza ada zœ tœ badja nene.”»

⁷ Yé Yisu gi fœ she adœke: «Endje su ndje 6a la Buku nœ Ndjaba adœke: “Wuwu lœsu Gbozu Ndjaba nœ zœ nene.”»

⁸ Djaboro kpa œ dœ she œrrr 6a tœ leta kumu ingiri kaga œ ma ogo gbozu tshapashœ djigi dœ œtshœrœ, ndje dœ mokœnœ fœ she, ⁹ yé á pa fœ she adœke: «Mœ ko œerœnœ asœke kœ fœ 6œ œdœ 6œ kœgote ga utshu mœ mbœrœ kœdonga mœ.» ¹⁰ Yé Yisu kœgi fœ she adœke: «Gitœ zœ ga zœ, Satana! Gbambanœ nene, endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “Donga Gbozu Ndjaba nœ zœ, yé œ za avwala kolœ fœ she tshebabale.”» ¹¹ Ndara tœ asœke, djaboro kœkatœ ye yé. Aandjelu kœgitœ endje ndoo dœ she, yé á kœtetœ kœmbœrœ akwa fœ she.

Yisu tetœ kœmbœrœ akwa nœ ye 6a lœ Galilayi

(Wu 6a tœ Mar 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Lœkœ á Yisu dji adœke endje za Yowane ayi kœza batisimu ga lœ kœnga, tshe kwatœ ye ga lœ Galilayi. ¹³ Tshe katœ Nazarete ti, œ na kœsœ 6a lœ Kaparnawumu, ongbo á sœ tœ mangu egerœ ungu adanga nœ Galilayi, 6a lœ ogo Zabulone œdœ pe 6a lœ Nefetali. ¹⁴ E sœ lima ataa mbœrœ adœke o'o á ayi kœgbara o'o Isaya pa tœnœ, kœmbœrœtœ endje. Tshe pa o'onœ adœke: ¹⁵ «Ogo Zabulone œdœ Nefetali,

á sœ tœ awa kœero ga la egerœ ungu adanga, 6a kele ungu Yœrdane, ogo Galilayi á angbi azu sœ lœnœ ascœmœ!

¹⁶ Azunœ á endje sœ lœ ubu osho ascœmœ, wu egerœ ingbïsho!

Mbœrœ endjeneke á endje sœ lœ ubu osho nœ kuzu,

ingbïsho wuta ga pa endje!»

¹⁷ Pe dœ lœkœnœ ascœmœ, Yisu tetœ kœyisœ œrœ adœke: «'E yapa œtshœ 'e, gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafœ ndo ye!»

Yisu e ali ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mar 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Ōb bale, Yisu sœ lima kœna tœ mangu egerœ ungu adanga nœ Galilayi, yé œ wu aayazu bisha, Shimu á anga i'iri ye koedœ Petro œdœ ayancœ dœ Andere á endje dœ lima aayi kœpara ageatshalangu. Endje sœ lima kœvwi gbanda 6a la egerœ ungu adanga. ¹⁹ Yisu pa fœ endje adœke: «'E na manda mœ, mœ fa 'e tœ aayi kœpara azu.» ²⁰ Pe kpœtœ œsœnœ, endje ka lima tœ gbanda nœ endje ti yé œ na manda ye. ²¹ Tshe na lœ ingirinœ, œ kpa wu anga aayazu bisha, Ayakobo dœ ayancœ dœ Yowane, endje koedœ agbolo nœ Zebedayi. Endje sœ lima lœ agba nœ endje awa bale dœ aba endje dœ Zebedayi, yé œ sœ lima tœ kœguma gbanda nœ endje. Yisu e endje. ²² Pe kpœtœ œsœnœ, endje katœ agba œdœ aba endje ti, yé œ na manda ye.

Yisu yisœ œrœ yé œ she azu

²³ Yisu ro djelœ ogo Galilayi djigi; tshe sœ lima kœyisœ œrœ 6a lœ Sinagoga para. Tshe sœ lima kœmindœ Ōtshœ O'o nœ ogo gbozu yé œ sœ lima kœshe azu lœ kœba œdœ lœ gbakindi nœ endje kœ. ²⁴ Upu nœ ye za lima ogo Siri djigi, yé endje sœ lima kœna dœ azu á endje sœ lima dœ tshelœ aka kœba kœ fœ she, azu á endje sœ dœ ekpe ishiri pa endje, dœ azu á endje sœ dœ kœba œkœ œdœ endjeneke á ada endje tshu. Yé Yisu she lima endje ye. ²⁵ Ukpulu azu ndjoro na lima manda ye: Endje to lima 6a lœ Galilayi, 6a lœ ogonœ á endje e i'irinœ adœke tshalakpi ndjokpa* ascœmœ, dœ azu Yerusaleme ndje dœ ogo Yuda,

* 4.25 4.25 Tshalakpi ndjokpanœ koedœ ongbo ndjokpa á angbi azu sœ lima lœnœ.

œdœ endjeneke 6a lœ ogo á sœ 6a kele ungu Yordane.

5

*Yisu yisœ œrœ 6a pa kaga
(Wu 6a tœ Mar 3.13; Luk 6.12-13,20)*

¹ Lœkœ á Yisu wu ukpulu azu asœmœ, tshe o ga pa kaga yé œ sœ ga ati. Ayambarœ nœ ye na ga indiri ye, ² yé á tshe tetœ kœyisœ œrœ fœ endje adœke:

*Adja yanga
(Wu 6a tœ Luk 6.20-23)*

³ «Yanga nœ azu á endje sœ dœ lœsu nœ oyo, gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafœ kœdœ œnœ endje!

⁴ Yanga nœ azu á endje sœ tœ iki, gbambanœ nene, Ndjaba œ turu ngola endje!

⁵ Yanga nœ azu á endje sœ dœ lœsu ziti, gbambanœ nene, endje gbœ bala ogonœ á Ndjaba pa tœnœ!

⁶ Yanga nœ azu á endje sœ dœ adja ogo kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii, gbambanœ nene, Ndjaba œ to gbœgbœ kœmbœrœ tœnœ fœ endje!

⁷ Yanga nœ azu á endje wu oyo anga endje, gbambanœ nene, Ndjaba œ wu oyo endje!

⁸ Yanga nœ azu á lœsu endje sœ yerœ, gbambanœ nene, endje wu bala Ndjaba!

⁹ Yanga nœ azu á endje sœ kœmbœrœ adœke kœsœ gee sœ ugurutœ azu, gbambanœ nene, Ndjaba œ e endje agbolo nœ ye!

¹⁰ Yanga nœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje mbœrœ œneke á sœ ndjii; gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ tshalafœ sœ mbœrœ endje!

¹¹ Yanga nœ 'e œ kœsœ adœke azu gu 'e, œ mbœrœ œrœ kanga fœ 'e yé œ pa tshelœ áká ekpe o'o kœ ga tœ 'e mbœrœ upu nœ mœ. ¹² 'E mœtœ 'e yé œ sœ dœ egerœ yanga; gbambanœ nene, œrœ tshangbanœ sœ kœkate 'e tœ egerœnœ 6a lafo. Kolœ dœ maranœ ataa, endje mbœrœ ndje lima œrœ kanga fœ aayi kœgbara o'o á endje sœ lima utshu 'e.»

*Ingbiri œdœ Ingbisho
(Wu 6a tœ Mar 9.50; Luk 14.34-35; 8.16; 11.33)*

¹³ «'E kœdœ ingbiri tshapashœ. Kashe œ kœsœ adœke kœnga ingbiri ka lœnœ ye, endje kpa gi ga lœnœ koto o? Endje kpa li kœmbœrœ tœnœ dœ akwa bale nene. Endje za va e ga ushu, yé azu œ na pa nœ dœ ada endje.

¹⁴ «'E kœdœ ingbisho tshapashœ. Ongbo á sœ 6a pa kaga, œ li kœzatœ ye yiwa tœnœ nene. ¹⁵ Endje tata owo ga tœ miinda mbœrœ kœza ga tshakudu losú nene. Kashe endje za 6a pa gbarœ kœza miinda ga panœ yekane á kœtshi pa azu kœ á endje sœ lœ anda. ¹⁶ Awa bale ndje, œ li adœke ingbisho nœ 'e tshi 6a utshu azu mbœrœ adœke endje wu œtshœrœ á 'e sœ kœmbœrœ tœnœ, yeka á kœdonga Aba 'e á tshe sœ 6a lafo.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ awa akwa

¹⁷ «'E gbegbe adœke mœ na kœwo awa akwa œdœ aayi kœgbara o'o nene. Mœ nana kœwo tœnœ œ wo nene, kashe mœ na adœke œneke á endje pa kœmbœrœtœ endje. ¹⁸ Mœ mindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke: Bata œndœ tshalafœ dœ pe tshapashœ sœpe kœdi tœnœ, tshakanea a'eara uwu mbeti œneke á endje sú ala buku nœ awa akwa œ 'i nene œrrr ga tœ adœke œrœ kœ mbœrœtœ ye yekane. ¹⁹ Mbœrœ tœnœ ataa, œdœ uzu kœvwaratœ ye kœlisœ anga awa o'o teasho lœ awa akwanœ asœke yé á sœ kœyisœ nœ fœ anga azu adœke endje mbœrœ ndje awa bale, uzunœ asœmœ œ dœ bala aya uzu 6a lœ Ogo gbozu nœ tshalafœ. Kashe uzu á tshe lisœ awa akwanœ yé á yisœ nœ fœ anga azu adœke endje lisœ nœ, uzunœ asœmœ œ dœ bala egerœ uzu 6a lœ Ogo gbozu nœ tshalafœ. ²⁰ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, œdœ 'e kœsœsœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii kœropa œnœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ Afarisayi nene, 'e li kœli ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafœ nene.»

*Kœyisœrœ tœ upu nœ ókó
(Wu 6a tœ Mar 11.25; Luk 12.57-59)*

²¹ «'E dji adœke endje pa lima fœ aata azœ adœke: “Bœ wo uzu nene. Uzu kœ á tshe wo yanganœ, œ li adœke endje na dœ she ga utshu aayi kœwa ngbanga.”» ²² Yé œmœ, mœ mindœ nœ fœ 'e adœke: «Uzu kœ á tshe kœsœ dœ ókó ga tœ ayancœ, œ li adœke endje na dœ she 6a utshu aayi kœwa

ngbanga. Uzu á tshe kœgu ayanœ adœke: “Wusœrœ wu”, œ li adœke endje na dœ she 6a lœ anda kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba*. Uzu á tshe kœgu ayanœ adœke: “Iyi sœ lœ kumu zœ!” Æ li adœke endje vwi she ga lœ lifelo.»²³ Ædœ 6œ kœna kœkatœ makabo nœ zœ ga pa ndaba fœ Ndjaba, á 6œ gbetshelœ zœ 6a zœ adœke aya zœ sœ dœ o'o ga tœ zœ,²⁴ katœ makabo nœ zœ ti kpoetœmœ, 6a utshu ndabanœ yé œ na utshunœ œ guma tshagurutœ zœ dœ aya zœ, yeka á kœna kœkatœ makabonœ fœ Ndjaba.

²⁵ «Ædœ 6œ kœsœ dœ upu dœ yanga zœ, pa avwara katsha adœke 6œ djitœ zœ dœ she damba á 'e sœpe tœ ala awa. Ædœ 6œ kœmboembœrœ ataa nene, tshe za 6œ ga utshu ayi kœwa ngbanga, ayi kœwa ngbanga œ za 6œ fœ aprusu, yé aprusunœ œ za 6œ vwi ga lœ kánga.²⁶ Mœ mindœ nœ fœ 6œ dœ adjapu adœke, œdœ endje kœvwi 6œ ga lœ kánga, œrrr 6œ ko ngendja á endje di fœ 6œ para kœkœ yekane á wuta.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœpara awo uzu

²⁷ «'E dji o'o á endje pa lima adœke: “Bœ para awo uzu nene.”²⁸ Yé œmœ, mœ mindœ nœ fœ 'e adœke: uzu kœ á tshe kœsœ kœtondœ awo yanganœ dœ ala nœ kœyindoesho, tshe para she ye dœmœ.²⁹ Yé œdœ 6œ kœsœ kœli ga lœ ekperœ mangba ala zœ á sœ ga tœ kuni zœ, œ li adœke 6œ vwata œ za vwi'i lœ ingirinœ tœ zœ. Gbambanœ nene, œ sœ dœ œtshœnœ mbœrœ 6œ adœke anga œrœ kote zœ bale ndi, tœ œsœnœ adœke endje za undu zœ djigi vwi ga lœ lifelo.³⁰ Ædœ 6œ kœsœ kœli ga lœ ekperœ mangba kuni zœ, œ li adœke 6œ de œ za vwi'i lœ ingirinœ tœ zœ. Gbambanœ nene, œ sœ dœ œtshœnœ mbœrœ 6œ adœke anga tshakala kane zœ bale ndi, tœ œsœnœ adœke endje za undu zœ djigi vwi ga lœ lifelo.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœkurutshelœ totœ (Wu 6a tœ Mat 19.9; Mar 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ «Endje kpa pa lima adœke: “Ædœ uzu kœkatœ awonœ ti, œ li adœke tshe za mbeti kœkurutshelœ totœ fœ she.”³² Yé œmœ,

mœ mindœ nœ fœ 'e adœke: Uzu kœ á tshe katœ awonœ ti mbœrœ á tshe mbœrœ angba budu tshakane ye nene, tshe vwa yashenœ asœmœ ndœ kœmbœrœ angba budu. Yé uzu kœ á tshe to yashe á akœnœ katœ ye ti, tshe mbœrœ ndje angba budu dœ yashenœ asœmœ.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœwa igi

³³ «'E kpa dji o'o á endje pa lima fœ aata azœ. Endje pa lima adœke: “Wawa igi zœ ndœ wala nene, kashe mbœrœ œrœ á 6œ wa igi zœ 6a utshu Gbozu Ndjaba tœ upunœ.”³⁴ Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e wawa igi 'e bale nene. 'E wawa dœ i'iri tshalafœ nene; gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ ngande tshagbozu nœ Ndjaba.³⁵ 'E wawa igi 'e dœ i'iri œshœ nene; gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ oshœ kœsœ á Ndjaba œ ko ada ye ga tœnœ. 'E wawa igi 'e dœ i'iri Yerusaleme nene; gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ ongbo nœ egerœ Gbozugo.³⁶ Adja wawa igi zœ bale dœ kumu zœ nene; gbambanœ nene, 6œ li kœmbœrœ adœke anga sukumu zœ bale wuta tœ imbinœ too tœ ubunœ nene.³⁷ Pa kolœnœ “Æ” œ kœdœ “Æ”, yé “œœ” œ kœdœ “œœ”. Æneke kœ á 6œ kpa ko ga pa nœ asœmœ, œ to 6a ndœ Satana.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœgi ekperœ mangba ekperœ

(Wu 6a tœ Luk 6.29-30)

³⁸ «'E dji œneke á endje pa lima adœke: “Uzu kœsu ala zœ, 6œ su ndje ala ye; yé uzu kœkœ iji zœ, 6œ kœ ndje iji ye.”³⁹ Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœke 'e gigi ekperœ fœ uzu á tshe mbœrœ ekperœ fœ 'e nene. Ædœ uzu kœda бага zœ ga tœ kuni, fa œnœ gele fœ she yé tshe kpa da ndje.⁴⁰ Ædœ uzu kœtœ meza pa zœ fœ ayi kœwa ngbanga adœke œne za lœba okoro nœ zœ tœ zœ ye, ka ndje tœ yœgbœdœ lœba nœ zœ ti fœ she yé tshe za ndje.⁴¹ Ædœ uzu kœza 6œ dœ œgbœ adœke 6œ za gbarœ œ gi dœ œne mangba uwu ada kutu bale, za gbarœnœ œ gi dœ she mangba uwu ada kutu bisha.⁴² To œrœ fœ uzu á tshe esho ndœ œrœ tœ zœ. Ædœ uzu kœ'eshœ ndœ kuda 6a ndœ zœ, vwavwaratœ zœ tœ kœza fœ she nene.»

* 5.22 5.22 Ukpulu aayi kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba dá Ayuda e lima tœnœ Sanedre

*Koesœ dœ kœyindœsho ga ndœ ayingba
(Wu 6a tœ Luk 6.27-28,32-36)*

⁴³ «'E dji œeneke á endje pa lima adœeke: “Yindœ yanga zœ yé œ yiangba yingba zœ.” ⁴⁴ Yé œmœ, mœ pa fœ 'e adœeke 'e yindœ ayingba 'e, yé œ za avwala fœ Ndjaba mbœerœ endjeneke á endje sœ kœmbœerœ œerœ kanga fœ 'e, ⁴⁵ yeka á 'e kœwuta agbolo nœ Aba 'e á tshe sœ 6a lafo. Gbambanœ nene, tshe sœ kœmbœerœ adœeke ɔb nœ ye tɔ ga pa aayi kœmbœerœ ekperœ dœ aayi kœmbœerœ ɔtshœrœ. Tshe sœ kœmbœerœ ndje adœeke yavuru ni ga pa azu á endje sœ ndjii dœ azu á endje sœsœ ndjii nene. ⁴⁶ Gbambanœ nene, œdœ 'e kœyi kolœ ndœ azu á endje yindœ 'e, œerœ tshangbanœ á 'e gbɔ kœdœ gade? Aayi kœko ngendja lapo mbœmbœerœ ndje dœ tœ endje atamœ nene a? ⁴⁷ Œdœ 'e koesœ kœbala kolœ aaya 'e, 'e gbe adœeke 'e mbœerœ egerœ œerœ a? Azu á endje wuwusœ Ndjaba nene mbœmbœerœ ndje atamœ nene a? ⁴⁸ Ataa, Aba 'e 6a lafo sœ yerœ, e'e ndje 'e sœ 6ata she.»

6

Kœyisœerœ tœ upu nœ kœto œerœ fœ aayi oyo

¹ «Ala 'e gbɔ tœ mara á 'e sœ kœmbœerœ dœ akwa nœ Ndjaba tœ ala azu kane. 'E mbœmbœerœ ɔtshœrœ á Ndjaba yindœ nœ kolœ adœeke azu wu 'e nene. Œdœ 'e kœmbœerœ ataa, 'e gbɔ œerœ tshangba nœ 6a ndœ Aba 'e á tshe sœ 6a lafo asœmœ nene. ² Ataa, lɔkɔ á 6œ kœto œerœ fœ ayi oyo, ɔiɔi dœ itshi adœeke ala azu kɔ sœ ga tœ zœ nene, 6ata á awulapatshɔ œ mbœerœ 6a lœ Sinagoga œdœ 6a tœ ala awa. Endje sœ kœmbœerœ ataa adœeke azu donga œne. Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœeke: Endje gbɔ œerœ tshangba œnœ endje ye. ³ Kashe œ6œ, œdœ 6œ kœto œerœ fœ ayi oyo, mbœmbœerœ adœeke gele zœ wusœ œeneke á kuni zœ mbœerœ nene. ⁴ Ataa, œ li adœeke œerœnœ á 6œ to asœmœ sœpe lœ ubunœ. Yé Aba zœ á tshe wu œerœ á mbœerœtœ endje lœ ubunœ, œ gi œerœ tshangbanœ fœ 6œ.»

*Kœyisœerœ tœ upu nœ kœza avwala
(Wu 6a tœ Luk 11.2-4)*

⁵ «Œdœ 'e koesœ kœza avwala fœ Ndjaba, 'e sœsœ 6ata awulapatshɔ nene. Endje yindœ nœ adœeke œne li 6a lœ Sinagoga too œne wuta 6a lœ shangbeda awa, œ ka dœ ada œne yeka á kœza avwala adœeke azu kɔ kœwu œne. Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœeke: Endje gbɔ œerœ tshangba œnœ endje ye. ⁶ Kashe œ6œ, œdœ 6œ kœyindœ kœza avwala, li ga lœ gbɔshɔ nœ zœ œ tshu manda ga tœnœ, yé œ za avwala fœ Aba zœ á tshe sœ 6a zœ 6a tœ osho á sœ lœ ubunœ. Yé Aba zœ á tshe wusœ œerœ kɔ á sœ lœ ubunœ, œ gi œerœ tshangba nœ fœ 6œ.»

⁷ «Œdœ 'e koesœ kœza avwala, 'e papa o'o œerr 6ata azu á endje wuwusœ Ndjaba nene œ pa. Endje sœ kœgbe adœeke œdœ œne kœpa o'o œerr dá Ndjaba œ dji œne dœ ɔtshœnœ. ⁸ 'E mbœmbœerœ 6ata endje nene; gbambanœ nene, Aba 'e wusœ œeneke á 'e sœ dœ ogonœ utshunœ adœeke 'e yu she tœnœ. ⁹ 'E wu mara á li adœeke 'e za dœ avwala:

“Aba 'a á 6œ sœ 6a lafo,
kaka azu kɔ wusœ nœ adœeke i'iri zœ sœ yerœ.

¹⁰ Kaka Ogo gbozu nœ zœ na,
kaka gbetshelœ nœ zœ mbœerœtœ endje 6a pa ɔshɔ
6ata á mbœerœtœ endje 6a lafo.

¹¹ To rœgo á li adœeke 'a zi kpesheke fœ 'a.

¹² Djerœndœ ekperœ nœ 'a,
6ata 'a djerœ ndje ndœ ekperœ nœ end-
jeneke á endje mbœerœ fœ 'a.

¹³ Yé kakatœ 'a ti adœeke 'a li ga lœ kœwu lœsu nene,
kashe vwara 'a lœ ekperœ.

[Gbambanœ nene, œ6œ kœdœ Gbozu, á 6œ sœ dœ gbɔgbɔ œdœ mokɔ waa dœ waa. Ame.]”

¹⁴ «Yé œdœ 'e kœdjerœndœ ekperœ nœ azu, Aba 'e á tshe sœ 6a lafo œ djerœ ndje ndœ ekperœ nœ 'e. ¹⁵ Kashe œdœ 'e kœdjerœndœ ekperœ nœ azu nene, Aba 'e œ djerœndœ ekperœ nœ 'e á 'e mbœerœ bale nene.»

Kœyisœerœ tœ upu nœ kœyotshelœma

¹⁶ «Lɔkɔ á 'e koesœ kœyotshelœma 'e, 'e sœsœ dœ oyo 6ata á awulapatshɔ œ mbœerœ nene. Endje sœ kœndi tshatshu endje dœ mara adœeke azu kɔ wusœ nœ adœeke œne sœ kœyotshelœma œne. Mœ

mindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke: Endje gbɔ œrœ tshangba œnœ endje ye. ¹⁷ Kashe œbœ, œdœ bœ kœsœ kœyotshelœma zœ, djutɔ tshatshu zœ, yé œ da kada, ¹⁸ mbœrœ azu kœwuwusœ nœ adœke bœ sœ kœyotshelœma zœ nene. Kashe kolœ Aba zœ á tshe sœ ba zœ lœ ubunœ, œshe dá wusœ nœ. Œdœ bœ kœmbœrœ ataa, Aba zœ á tshe wu œrœ á sœ lœ ubunœ asœmœ, œ to œrœ tshangbanœ fœ bœ.»

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœgbœrœ ba lafo

(Wu ba tœ Luk 12.33-34)

¹⁹ «'E ngbœngbœba kœgbœrœ tshapashɔ asœke nene. Gbambanœ nene, ba zœ akɔkɔ œ zi, ngbandji œ ndi kotenœ yé aayi angba œ kavwa manda œ ziangba nœ ye. ²⁰ Kashe 'e ngbœba kœgbœrœ ba lafo. Gbambanœ nene, ba zœ œdœ akɔkɔ œ zi nene, œdœ ngbandji œ ndi nene, yé aayi angba gugu ndje tœ kœkavwa manda á kœzi angbanœ nene. ²¹ Gbambanœ nene, osho á kœgbœrœ nœ zœ sœ tœnœ, lœsu zœ œ sœ ndje kpœtœmœ.»

Miinda nœ undu uzu

(Wu ba tœ Luk 11.34-36)

²² «Ala uzu kœdœ miinda nœ undu ye. Œdœ ala zœ kœsœ dœ œtshœnœ, undu zœ djigi œ sœ lœ ingbisho. ²³ Kashe œdœ ala zœ kœsœ dœ kobœ, undu zœ djigi œ sœ lœ ubu osho. Ataa, œdœ ingbisho á sœ lœ zœ kœdœ ubu osho, ubu oshonœ asœmœ kpa sœ nari!»

Ndjaba too ngendja

(Wu ba tœ Luk 16.13; 12.22-23)

²⁴ «Uzu bale lili kœmbœrœ akwa fœ agbozu bisha nene. Gbambanœ nene, œdœ tshe kœyiangba anga bale, tshe yindœ udu anga. Tshe kœzatœ ye fœ anga bale, tshe titœ ye tœ udu anga. 'E lili kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba yé œ kpa za ndje tœ 'e fœ ngendja nene.»

A za lœsu azœ djigi fœ Ndjaba

(Wu ba tœ Luk 12.22-31)

²⁵ «'E wu ádœnœ á mœ mindœ nœ fœ 'e adœke: 'E zaza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ kœzirœ œdœ kœndjœrœ á 'e gbe dœ tœnœ mbœrœ soro 'e nene, too kœgbe dœ lœba á 'e yindœ kœverœ ga tœ kote 'e nene. Soro uzu roropa kœzirœ nene a? Yé undu uzu roropa lœba nene a? ²⁶ 'E tondœ

ayanu kane. Endje lulu ngwarœ nene, œ kɔkɔ ndje œrœ nene yé œ gugu dœ kogba kœgumasœ rœgo ga lœnœ nene, kashe Aba 'e á tshe sœ ba lafo sœ kœto kœzirœ fœ endje. 'E roropa endje nene a? ²⁷ Œdœ ugurutœ 'e, lœ kœgbetshelœ ye, dá li kœza anga olo bale ga pa olo soro ye a?

²⁸ «Yé mbœrœ gadœ á 'e sœ kœza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ lœba a? 'E wu mara á ndɔkɔ leyɔ œ wuta dœ tœnœ ba lœ kindi kane: Œ sœ kœmbœrœ akwa nene, œ sœ ndje kœsu lœba nene. ²⁹ Kashe mœ pa fœ 'e adœke, Salomo á tshe doé lima ayi kœgbœrœ waa, veverœ lima lœba bale bœta anga ndɔkɔ leyœnœ asœke nene. ³⁰ Ndjaba dá verœ lœba kpesheke ga tœ gusu á sœ lœ kindi yé ba mbatsha owo œ ju. Œdœ Ndjaba kœmbœrœ ataa ga tœ a'eara œyɔ, tshe lili kœko lœba fœ 'e kœropa nœ nene a? 'E' kœdœ azu á kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho! ³¹ 'E zaza lœsu 'e ga lafo tœ kœyutœ 'e nene adœke: “A zi gadœ? 'A ndjo gadœ? 'A verœ lœba gadœ?” ³² Azu á endje wuwusœ Ndjaba nene dá para œrœnœ asœmœ kœ. Kashe Aba 'e á tshe sœ ba lafo wusœ nœ adœke 'e gbe dœ tœnœ kœ. ³³ 'E para utshunœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, œdœ œrœ á sœ ndjii ba utshu Ndjaba, yé udu œrœ kɔkɔ, Ndjaba œ to fœ 'e. ³⁴ Ataa, 'e zaza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ œrœ á mbœrœtœ endje ba mbatsha nene. Tshambatsha sœ ndje dœ upu nœ ye. Olo bale dœ bale sœ dœ o'o nœ yœ.»

7

'E wawa ngbanga pa anga 'e nene

(Wu ba tœ Luk 6.37-38,41-42)

¹ «'E wawa ngbanga pa uzu bale nene, mbœrœ á Ndjaba kœwawa ndje ngbanga pa 'e nene. ² Gbambanœ nene, Ndjaba œ wa ngbanga pa 'e bœta á 'e wa ga pa anga 'e. Adja mara œrœ á 'e li dœ anga 'e dá tshe li ndje dœ 'e. ³ Mbœrœ gadœ á bœ sœ kœtondœ oforo ebe á sœ lœ ala aya zœ yé á gbegbe dœ maɔaya á sœ lœ ala zœ nene a? ⁴ Koto á bœ pa fœ aya zœ adœke: “Kaka mœ tshakavwa oforo ebe á sœ lœ ala zœ”, andaa maɔaya sœ lœ œnœ zœ a? ⁵ Wulapatshɔ, tshakavwa maɔaya á sœ lœ ala zœ asœmœ utshunœ œ wu osho ngbi

yeka á koetshakavwa oforo ebe á sœ lœ ala aya zœ.

⁶ «'E toto œrœ neke á sœ yerœ fœ aya-voro nene. Œdœ 'e kœmbœrœ ataa, endje fatshelœtœ endje tœ 'e œ lo 'e. 'E koko agbœ œrœ tshelœ igi nœ 'e va fœ akœso nene kparawa adœeke endje kœzurutshelœ nœ nene.»

'E kœyœndœ œrœ, endje to fœ 'e ye
(*Wu 6a tœ Luk 11.9-13*)

⁷ «'E kœyœndœ œrœ, endje to fœ 'e ye; 'e kœpara œrœ, 'e gbœ ye; 'e kœenge manda, endje kœrœ fœ 'e ye. ⁸ Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe yœndœ œrœ, endje to fœ she; tsheneke á tshe para œrœ, tshe gbœ; yé tsheneke á tshe nge manda, endje kœrœ fœ she. ⁹ Œdœ ugurutœ 'e dá za badja fœ gbolo nœ ye œdœ tshe kœyœndœ kœzirœ a? ¹⁰ Too œdœ tshe kœyœ she ndœ ageatshalangu, tshe za yakoro fœ she a? ¹¹ Ataa, œdœ 'e á 'e dœ akpe azu, 'e wusœ kœto œtshœrœ fœ agbolo nœ 'e, yekane Aba 'e á tshe sœ 6a lafo kœtoto œtshœrœ fœ endjeneke á endje yœndœ nœ 6a ndœ ye nene a?

¹² «'E mbœrœ fœ anga 'e 6ata œeneke á 'e yindœ nœ adœeke endje mbœrœ fœ 'e. Asœ kœdœ œeneke á awa akwa œdœ aayi kœgbara o'o nœ Ndjaba yisœ nœ.»

Awa bisha
(*Wu 6a tœ Luk 13.23-24*)

¹³ «'E li tœ aya manda. Gbambanœ nene, manda kœro ga ndœ kuzu sœ tœ egerœnœ, awa kœ li ga zœ sœ ndje ngbi yé azu á endje ro tœnœ lœ ndjoro. ¹⁴ Kashe manda nœ soro á ka nene sœ teasho, awa á ro ga zœ mi dœ gusu yé azu kœro tœnœ mimi.»

Aayi kœgbara o'o nœ wala
(*Wu 6a tœ Mat 12.33; Luk 6.43-44*)

¹⁵ «'E sœ dœ gbœdjela tœ aayi kœgbara o'o nœ wala. Gbambanœ nene, endje sœ kœna ga ndœ 'e 6ata apata kashe lœsu endje sœ 6ata lœsu amuru á endje wo osho. ¹⁶ 'E wusœ endje mbœrœ akwa tshelœ endje. Gbambanœ nene, endje kœkœ œtshœ leyœ 6a tœ ekpe œyœ nene, endje kœkœ ndje ele fige 6a tœ batima nene. ¹⁷ Œtshœ œyœ kœ sœ kœzu œtshœ elenœ, yé œyœ á sœ dœ kœba sœ kœzu ndje elenœ tœ ekpenœ. ¹⁸ Œtshœ œyœ lili kœzu elenœ tœ ekpenœ nene, yeka œyœ á sœ

dœ kœba œ zu ndje œtshœ elenœ nene. ¹⁹ Œyœ kœ á elenœ kœgaga nene, endje de yé œ ko va ga tœ owo. ²⁰ Ataa, 'e wusœ aayi kœgbara o'o nœ wala mbœrœ akwa tshelœ endje.»

Kœwusœ adja ayambarœ
(*Wu 6a tœ Luk 6.46; 13.25-27*)

²¹ «Œ dœdœ uzu kœ á tshe e mœ adœeke: “Gbozu, Gbozu”, dá li ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafo nene, kashe kolœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ á Aba mœ á tshe sœ 6a lafo yindœ nœ, dá li ga zœ. ²² Dœ lœkœnœ asœmœ, azu ndjoro œ pa bala adœeke: “Gbozu, Gbozu”, 'a gbara lima o'o dœ i'iri zœ; 'a gœrœ lima ekpe ishiri dœ i'iri zœ; 'a mbœrœ lima afá ndjoro dœ i'iri zœ! ²³ Yé mœ pa bala ngbi fœ endje adœeke: “Mœ wuwusœ 'e bale nene, e'e dœ aayi kœmbœrœ ekperœ, 'e gitœ 'e tœ ala mœ!”»

Anda bisha
(*Wu 6a tœ Luk 6.47-49*)

²⁴ Yisu kpa pa adœeke: «Uzu kœ á tshe kœdji o'o á mœ totœ kœpa tœnœ asœke yé á za ga tœ akwa, tshe sœ 6ata uzu nœ kœwusœrœ á tshe mœ anda nœ ye ga pa badja. ²⁵ Yavuru ni, ungu sú yé egerœ yugu na œ za kpikpikpi, kashe andanœ tete nene. Gbambanœ nene, endje mœ lima kiti andanœ ga pa badja. ²⁶ Kashe uzu kœ á tshe kœdji o'o á mœ totœ kœpa tœnœ asœke yé á kœzaza ga tœ akwa nene, tshe sœ 6ata ayi indi á tshe mœ anda nœ ye ga pa mindu. ²⁷ Yavuru ni, ungu sú, egerœ yugu na œ za andanœ yé œ kavwa 'uru ga ati.»

Tshagbozu nœ Yisu
(*Wu 6a tœ Mar 1.22; Luk 4.32*)

²⁸ Lœkœ á Yisu yi lima sœ œrœnœ á ka, azu kœ ka lima tœ ama ndje ti œsœ tœ mara kœyisœrœ nœ ye. ²⁹ Gbambanœ nene, tshe yiyi lima sœ œrœ 6ata aayi kœyisœ awa akwa nœ endje nene, kashe tshe yi lima sœ nœ 6ata uzu á tshe sœ dœ tshagbozu.

8

Yisu she anga ayi boroma bale
(*Wu 6a tœ Mar 1.40-45; Luk 5.12-16*)

¹ Yisu sœ lima kœtara kaga gu tœnœ yé ukpulu azu sœ kœna manda ye. ² Yé anga ayi boroma bale gitœ ye ndœ dœ she œ gote ga utshu ye, œ pa adœeke: «Gbozu, œdœ

6œ kœyindœ nœ, 6œ mbœerœ adoœke mœ wuta yerœ.» ³ Yisu yi kane ye, œ goro she yé œ pa adoœke: «Mœ yindœ nœ adoœke 6œ wuta yerœ ye.» Petœ œscœnœ, tshe wuta yerœ lœ boroma nœ ye. ⁴ Yé Yisu kœpa fœ she adoœke: «Mesho! Papandœ nœ fœ uzu bale nene. Kashe gu œ matœ zœ fœ nganga Ndjaba yé œ to tokóró 6ata á Moyize pa lima ndœ nœ, mbœerœ kœma fœ azu kœ adoœke 6œ wuta yerœ ye.»

Yisu she ayi akwa nœ gbozu tshapa aturugu

(Wu 6a tœ Luk 7.1-10; Yow 4.43-54)

⁵ Lœkœ á Yisu sœ lima kœli ga lœ Kaparnawumu, anga gbozu tshapa aturugu tshelœ Roma na ndoo dœ she œ ki fœ she ⁶ adoœke: «Gbozu, ayi akwa nœ mœ lo 6a sœnda, ada ye tshu tshakudu ye yé tshe sœ kœwu oyo tœpanœ kpuru.» ⁷ Yisu pa fœ she adoœke: «A gu dœ mœ she she.» ⁸ Kashe gbozu tshapa aturugunœ gi adoœke: «Gbozu, mœ sœsœ 6ata azu á 6œ li anda nœ endje nene. Œdœ 6œ kœyindœ nœ, pa kolœ o'o bale, ayi akwa nœ mœ œ she ye. ⁹ Gbambanœ nene, œmœ ndje, mœ sœ dœ agbozu tshapa mœ yé mœ dœ ndje gbozu tshapa aturugu. Œdœ mœ kœpa fœ anga bale adoœke: “Na”, ngbewo tshe na. Œdœ mœ kpa kœpa fœ anga adoœke: “Na ga mœ”, ngbewo tshe na ga ndœ mœ. Yé œdœ mœ kœpa fœ anga ayi akwa nœ mœ adoœke “mbœerœ œneke”, ngbewo tshe mbœerœ.»

¹⁰ Lœkœ á yisu dji o'o á gbozu tshapa aturugu sœmœ pa, tshe katœ ama ye ti œsœ œ pa fœ azu á endje sœ lima kœna manda ye adoœke: «Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adoœke, mœ gbœgbœ anga mara kœyindœerœ asœke ndœ anga uzu bale lœ Israyele nene. ¹¹ Mœ sœ kœpa ndje fœ 'e adoœke, azu ndjoro œ to 6a tœ osho á œlœ œ wuta tœnœ œdœ 6a tœ osho á œlœ œ li tœnœ, yé œ gbœ osho kœsœ 6a pa ndaba 6a lœ Ogo gbozu nœ tshalafo awa bale dœ Abrayamo, dœ Izaka œdœ pe Yakobo. ¹² Kashe endjeneke á li ma lima adoœke endje kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, endje vwi endje ga lœ ubu osho 6a shu. Yé 6a zœ, endje ki œ zi tshelœ daji endje.»

¹³ Yé Yisu kœpa fœ gbozu tshapa aturugunœ adoœke: «Gu ga ndœ zœ, Nd-

jaba mbœerœ œneke á 6œ yœndœ nœ liaka kœyindœerœ nœ zœ ye.» Yé kolœ dœ ada œlœnœ ascœmœ, ayi akwa nœ gbozu tshapa aturugu she ye.

Yisu she aayi kœba ndjoro

(Wu 6a tœ Mar 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Manda nœ, Yisu na 6a lœ anda nœ Petro, œ gbœ ayi mbeyanœ, tshe lo ga ati dœ kœba biwa. ¹⁵ Tshe za kane ye, yé kœba biwanœ katœ ye yé. Ayi mbeya Petro áafo œ tetœ kœmbœerœ akwa fœ Yisu.

¹⁶ Dœ lœndœ á œlœ li, endje na dœ azu ndjoro á ekpe ishiri sœ pa endje fœ Yisu. Tshe gœrœ ekpe ishiri pa azunœ ascœmœ dœ o'o ama ye, yé œ she ndje anga aayi kœba kœ. ¹⁷ Tshe mbœerœ lima ataa mbœerœ o'onœ á Isaya ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba pa lima kœmbœerœetœ endje. Tshe pa lima adoœke: «Œshe dá ko gbakindi nœ azœ yé á ko kœba nœ azœ ga pa ye.»

Azu á endje gbe kœna manda Yisu

(Wu 6a tœ Luk 9.57-62)

¹⁸ Lœkœ á Yisu wu ukpulu azu á endje ndivwiri lima she, tshe za o'o fœ ayambarœ nœ ye adoœke œne zu 6a itshi egerœ ungu adanga. ¹⁹ Anga ayi kœyisœ awa akwa gitœ ye ndoo œ pa fœ she adoœke: «Ayi kœyisœerœ, mœ na manda zœ tœ osho kœ á 6œ na tœnœ.» ²⁰ Yisu gi fœ she adoœke: «Angbangewo sœ dœ anda nœ endje 6a lœ œshœ, yé ayanu sœ ndje dœ koma endje 6a lafo, kashe Gbolo nœ uzu gugu dœ osho kœlo tœnœ nene.»

²¹ Anga yambarœ nœ Yisu bale pa fœ she adoœke: «Gbozu, za awa fœ mœ, mœ na œ shi aba mœ utshunœ yekane.» ²² Yé Yisu kœgi fœ she adoœke: «Na manda mœ, yé œ katœ akuzu endje shi akuzu nœ endje.»

Yisu rá yugu

(Wu 6a tœ Mar 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Yisu œ ga lœ agba yé ayambarœ nœ ye ro awa bale dœ she. ²⁴ Ngbangi atake, ndavuru yugu za gu tœnœ kpikpikpi pa egerœ ungu adanga, lokonœ na yé ungu yi lima kœtu ga lœ agba. Kashe Yisu lo lima œnœ ye yé. ²⁵ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ she, á jo she lœ olo dœ kœpa dœ œgbœ adoœke: «Gbozu, she azœ kane! A tshu ke a!» ²⁶ Yisu gi fœ endje adoœke: «Mbœerœ gadœ á 'e sœ dœ awaa? Kœyindœerœ nœ 'e sœ teasho!

Yé tshe kœaafɔ á kœra yugu œdœ egerœ ungu adanganœ, osho kœyi tá.» ²⁷ Azu kœko kitœ œsœnœ yé œ sœ lima kœpa adœke: «Uzunœ asœke kœdœ dœ? Tshe sœ kœpa o'o fœ yugu œdœ fœ ungu yé œ sœ kœdji o'o ama ye!»

Yisu she azu bisha á ekpe ishiri sœ pa endje

(Wu 6a tœ Mar 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Lœko á Yisu yi kumu ye 6a atshi egerœ ungu adanga, 6a lœ ogo nœ Agadaraye, azu bisha á ekpe ishiri sœ pa endje to 6a pa udu yé œ na gu tœnœ ga ndœ ye. Endje nga lima waa dœ mara adœke uzu bale œ li kœsœ dœ awanœ ascœmœ nene. ²⁹ Endje tetœ koeta rawa adœke: «Yisu Gbolo nœ Ndjaba, 6œ yindœ kœmbœrœ œrœ gadœ tœ 'a a? Bœ na 6a ke kœgaga kumu 'a a? Olo nœ 'a lili damba nene.»

³⁰ Andaa egerœ ukpulu akœso sœ lima kœpara kœziœ ndoo kpœmœ. ³¹ Aekpe ishirinœ di tshelœma endje fœ Yisu adœke: «œdœ 6œ kœyindœ kœgœrœ 'a, vwa 'a, 'a li ga lœ ukpulu akœso asœ.» ³² Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E na zœ!» Endje wuta lœ azu ascœmœ yé œ na œ li ga lœ akœso. Ngbewo akœso scœmœ ndjoro to 6a pa kaga 'uru 'uru 'uru dœ œrœ tra tœnœ œrrr ga la egerœ ungu adanga, yé œ nduru kœ ye. ³³ Azu á endje sœ lima kœgbœndœ akœsonœ kpa ye. Endje kpagu 6a lœ ongbo œ mindœ œrœ kœ á mbœrœtœ endje ga tœ azu scœmœ bisha á ekpe ishiri sœ pa endje fœ azu. ³⁴ Yé azu tshelœ ongbonœ para kœko wuta kœgbœtœ endje dœ Yisu. Lœko á endje wu she, endje ki fœ she adœke tshe gitœ ye lœ ogo nœ œne ye.

9

Yisu she uzu á ada ye tshu

(Wu 6a tœ Mar 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Yisu œ ga lœ agba, œ zu egerœ ungu adanga yé œ gu ga lœ ongbo nœ ye. ² Endje za anga uzu á ada ye tshu, á tshe lo ga pa kelekpa, na tœnœ fœ she. Lœko á Yisu wu kœyindœrœ nœ azunœ ascœmœ, tshe pa fœ uzunœ á ada ye tshu adœke: «sœ dœ gbœgbœ, gbolo nœ mœ! Mœ djœrœndœ ekperœ nœ zœ ye!»

³ Kœdji atamœ, anga aayi kœyisœ awa akwa tetœ kœpa ugurutœ endje dœ tœ endje adœke: «Uzu asœke sœ kœgu œsœ Ndjaba!» ⁴ Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje yé œ pa fœ endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e sœ dœ ekpe gbetshelœ tœ lœsu 'e ata a? ⁵ œdœ mœ kœpa adœke: “Mœ djœrœndœ ekperœ nœ zœ”, too mœ kœpa ndje adœke: “Aalafo œ na ana”, o'o neketa dá dœ œgbœ o'o a? ⁶ Kashe mœ yindœ nœ adœke 'e wusœ nœ adœke: Gbolo nœ uzu sœ dœ gbœgbœ pa œshœ tœ kœdjœrœndœ ekperœ.» Manda nœ, tshe kœpa fœ uzu á ada ye tshu ascœmœ adœke: «Aalafo, za kelekpa nœ zœ yé œ gu ga ndœ zœ!»

⁷ Uzunœ ascœmœ kœalafo á kœgu ga lœ anda nœ ye. ⁸ Lœko á ukpulu azu wu ataa, awa litœ endje yé endje tetœ kœdonga Ndjaba tœ mara gbœgbœ neke á tshe to fœ azu.

Yisu e Matie

(Wu 6a tœ Mar 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Yisu katœ tshakpœmœ ti yé œ tetœ kœro tœnœ, ngbewo œ wu anga uzu a 'iri ye kœdœ Matie á tshe sœ ga ati 6a lœ anda kœko ngendja lapo. Tshe pa fœ she adœke: «Na manda mœ!» Matie áalafo yé œ na manda ye. ¹⁰ Manda nœ, Yisu sœ lima kœziœ 6a scœnda nœ Matie. Aayi kœko ngendja lapo ndjoro dœ pe azu kœmbœrœ ekperœ sœ lima kœzi œrœ awa bale dœ she œdœ ayambarœ nœ ye. ¹¹ Afarisayi wu lima ataa œ yu ayambarœ nœ ye adœke: «Mbœrœ gadœ á ayi kœyisœrœ nœ 'e œ zi œrœ tœ œsœnœ bale dœ aayi kœko ngendja lapo œdœ dœ azu kœmbœrœ ekperœ a?» ¹² Yisu dji endje yé œ pa adœke: «Uzu á tshelœ œko ye sœ yerœ gbegebe dœ monganga nene, kashe aayi kœba dá gbe dœ she. ¹³ 'E gu œ para ádá o'o á endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “'E sœ dœ lœsu nœ kœwu oyo ga ndœ azu, œtœnœ dá mœ yindœ nœ, kashe tokórœ nene.” Gbambanœ nene, mœ nana mbœrœ kœ'e azu neke á endje sœ ndjii nene, kashe mœ na mbœrœ aayi kœmbœrœ ekperœ.»

Yisu tœ upu nœ kœyotshelœma

(Wu 6a tœ Mar 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu na ga ndœ Yisu yé œ yu she adœke: «Mbœrœ gadœ á 'a œdœ Afarisayi,

'a sœ kœyotshelœema 'a kpala kpala yekane á ayambarœ nœ zœ mbœmboerœ ataa nene a?» ¹⁵ Yé Yisu gi fœ endje adœeke: «'E gbe adœeke azu á endje e endje ndœ angbo totœ œ sœ dœ oyo dœ lœkœ á ayi kœeto yashe sœ kpœetœ œsœœncœ bale dœ endje a? (E œ nene! Kashe manda nœ œerrr, lœkœ á endje kœza she tshakane endje dá endje yotshelœema endje.

¹⁶ «Yé Yisu kpa kœpa fœ endje adœeke uzu bale zaza tafo lœba œ pi ga pa ongoronœ nene. Gbambanœ nene, tafo ndœema lœbanœ œ suru tshelœ ongoronœ, yé ogoronœ œ kpa sœ dœ egerœncœ. ¹⁷ Endje susu tafo ipi ga lœ ongoro anga nene. Atamœ nene, tshelœ anga œ 'u, ipinœ œ tu, yé anganœ œ ndi ye. Kashe endje sú tafo ipi ga lœ tafo anga, atamœ œrœ bale œ ndi nene.»

Anga yawuru yuda œdœ anga yashe kœba indji

(Wu 6a tœ Mar 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Lœkœ á Yisu sœ kœpa o'onœ asœmœ fœ endje ataa, anga gbozu nœ Ayuda yikumu ye œ gote ga utshu ye, yé œ pa adœeke: «Yawuru nœ mœ tshu ngœngœncœ asœke, kashe na œ to kane zœ ga pa ye yé tshe sœ dœ soro.» ¹⁹ Yisu áalafo yé endje te manda ye, œshe dœ pe ayambarœ nœ ye.

²⁰ Andaa anga yashe bale á tshe sœ lima kœwu oyo dœ kœba indji manda ungu ndjokpa dœ bisha, na djagamanda Yisu œ goro ama lœba ye. ²¹ Tshe sœ lima kœpa 6a lœ ye adœeke: «Edœ mœ kœgoro kolœ ama lœba nœ ye, mœ she ye.» ²² Kashe Yisu fatœ ye œ wu she yé á pa adœeke: «Sœ dœ gbœgbœ yawuru nœ mœ! Kœyindœrœ nœ zœ she 6œ ye.» Yé kolœ dœ ada œlœncœ asœmœ, yashœ she lœ kœba nœ ye yé.

²³ Yisu wuta 6a lœ anda nœ gbozunœ asœmœ. Lœkœ á tshe wu aayi kœ'uru ngbake œdœ ukpulu azu á endje sœ kœta rawa, ²⁴ tshe pa adœeke: «'E wuta ga shu, gbambanœ nene, yawurunœ asœke tshutshu nene. Tshe sœ tœ olo.» Kashe endje sœ lima kœmœ she. ²⁵ Lœkœ á endje gœrœ ukpulu azunœ ga ushu, Yisu li 6a tœ osho á gbolonœ sœ tœncœ, œ za kane ye yé tshe áalafo. ²⁶ Yé o'onœ za tshelœ ogo djigi.

Yisu she aayibula bisha

²⁷ Lœndœ á Yisu katœ tshakpœetœmœ ti á sœ kœero tœncœ, anga aayibula bisha te manda ye dœ rawa adœeke: «Wu oyo 'a, Gbolo nœ Davidi!»

²⁸ Lœkœ á Yisu wuta 6a lœ anda, aayibulanœ bisha na ndoo dœ she yé tshe yu endje adœeke: «Adja 'e yindœ nœ adœeke mœ mbœrœ ala 'e œ kœrœ a?» Endje gi fœ she adœeke: «E, Gbozu.» ²⁹ Yisu to kane ye ga pa ala endje yé œ pa adœeke: «Kaka œ mbœrœtœ ye fœ 'e liaka kœyindœrœ nœ 'e.» ³⁰ Yé ala endje kœrœ. Á Yisu kœpa fœ endje dœ œgbœ adœeke: «'E dji mœ dœ œtshœncœ, 'e papandœ nœ fœ uzu bale nene!» ³¹ Kashe endje wuta, œ pandœ o'o nœ Yisu lœ ogonœ djigi.

Yisu she uzu bale á tshe papa o'o nene (Wu 6a tœ Luk 11.14-15)

³² Lœkœ á endje yi lima ndœ kœwuta tœncœ, endje na dœ anga uzu á tshe papa o'o nene fœ she. Tshe sœ lima dœ ekpe ishiri pa ye. ³³ Yé Yisu gœrœ ekpe ishirinœ pa ye, á tshe tetœ kœpa o'o. Ukpulu azu ki lima tœ œsœncœ, œ pa adœeke: «'A wuwu 6alima mara anga œrœ atake bale lœ Israyele nene!» ³⁴ Kashe Afarisayi pa lima adœeke: «Gbozu tshapa aekpe ishiri dá to gbœgbœ kœgœrœ dœ ekpe ishiri fœ she asœmœ!»

Yisu wu oyo ukpulu azu

(Wu 6a tœ Mar 6.6b,34; Luk 10.2)

³⁵ Yisu na lima dje lœ ongo œdœ dje lakpi kœ, tshe sœ lima kœyisœ œrœ 6a lœ Sinagoga nœ endje. Tshe sœ lima kœyisœ œtshœ O'o nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba yé œ sœ lima kœshe azu lœ aka kœba kœ œdœ lœ gbakindi kœ. ³⁶ Kœwu ukpulu azu, tshe sœ lima dœ oyo tœ œsu ye. Gbambanœ nene, endje mœ lima lœ gbetshelœ nœ endje yé œ gugu lima dœ gbœgbœ nene 6ata apata á aayi kœgbœndœ endje gugu nene. ³⁷ Yé tshe kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœeke: «Leyœ doro ndjoro lœ kindi, kashe aayi akwa ngbangba nene. ³⁸ Ataa, 'e ki fœ ayengœ kindinœ adœeke tshe kpa vwa anga aayi akwa mbœrœ kœkœ tœncœ.»

10

Aayi avwa ndjokpa dœ bisha (12) (Wu 6a tœ Mar 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Yisu e ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha ascœmœ, œ to gbɔgbɔ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri fœ endje adœke endje kœgɔrɔ dœ endje yé œ she azu lœ aka kɔɔa kɔ dœ lœ gbakindi kɔ. ² I'iri aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœke: Utshunœ kœdœ Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro œdœ ayancœ dœ Andere. Ajake dœ Yowane á endje kœdœ agbolo nœ Zebedayi, ³ Filipino œdœ Bartelemi, dœ Toma, dœ Matie ayi kœko ngendja lapo, dœ Jake gbolo nœ Alefe, dœ Tade, ⁴ dœ Shimu* uzu kanana, dœ Yudasi Isikariote, œshe á tshe ka Yisu.

Yisu vwa aayi avwa nœ ye ndjokpa dœ bisha

(Wu 6a tœ Mar 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Yisu vwa aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœ kœza 'o fœ endje adœke: «'E nana œ li ga lœ ogo nœ angbi azu nene, 'e lili ndje ga lœ ongbo nœ azu Samariya nene. ⁶ Kashe 'e na ga ndœ apata á endje djingili awa á endje dœ azu Israyele. ⁷ Tœ awa na tœncœ, 'e mindœ o'o adœke: “Ogo gbozu nœ tshalafo ndo ye!” ⁸ 'E she aayi kɔɔa, 'e mbœrœ adœke akuzu kpa kwatœ endje ga lœ soro, 'e mbœrœ adœke aayi boroma wuta yerœ, 'e gɔrɔ ekpe ishiri. Bata á 'e gbɔgbɔ lœ awa nœ ngendja nene, 'e toto ndje lœ awa nœ kœ'esho ndœ ngendja nene. ⁹ Adja 'e zaza œrœ too anga langere ngendja bale ga lœ uwu tœ 'e nene, ¹⁰ too ngbade kœna dœ ana nene. 'E koko lœba okoro bisha nene, œdœ œrada, œdœ tshangbɔlɔ potœ 'e nene. Gbambancœ nene, ayi akwa li kœgbɔ œrœ tshangba akwa nœ ye.

¹¹ «Lɔkɔ á 'e kœwuta ga lakpi too ga lœ anga ongbo, 'e para uzu neke á tshe li kœza osho kœsœ fœ 'e dœ œtshɔncœ, yé œ sœ kpœndœ ye kpœtœmœ œrrr ga tœ kœkatœ tshalakpincœ ascœmœ ti. ¹² Lɔkɔ á 'e kœli ga lœ anda nœ uzu, 'e pa adœke: “Kœsœ gee sœ dœ 'e.” ¹³ (Edœ azu tshascœndancœ kœza osho kœsœ fœ 'e, kœsœ gee nœ 'e œ sœ dœ endje. Kashe œdœ endje kœzaza osho kœsœ fœ 'e nene, 'e gi kœsœ gee nœ 'e pa endje ye. ¹⁴ Yé œdœ azu anga tshalakpi bale too anga tshascœnda bale kœvwaratœ

endje tœ kœza osho kœsœ fœ 'e, too tœ kœdji o'o ama 'e ye, 'e katœ tshakpœtœmœ ti, yé œ gɔrɔ trusha tshada 'e ti kpœtœmœ. ¹⁵ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, dœ lɔkɔncœ á Ndjaba œ wa ngbanga pa azu, azu ogoncœ ascœmœ œ gbɔ djofele kœropa œncœ azu Sodomo dœ Gomora.

Erœ kanga á sœ kœna tœncœ

(Wu 6a tœ Mar 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ «'E wu! Mœ sœ kœvwa 'e bata apata 6a ugurutœ amuru. 'E sœ dœ gbɔdjela bata ayakoro yé œ sœ dœ œmɔ lœsu bata ambepa. ¹⁷ Ala 'e gbɔ tœ azu. Gbambancœ nene, endje ko 'e na tœncœ ga utshu aayi kœwa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba yé œ sɔ 'e dœ ndjapa 6a lœ Sinagoga nœ endje. ¹⁸ Endje ko ndje 'e bala tɔ 6a utshu agboro agbozu œdœ pe agbozugo mbœrœ á 'e kœdœ azu nœ mœ. Ataa, œ za awa fœ 'e adœke 'e pa o'o tœ upu nœ mœ fœ endje, azuncœ œdœ endje á endje dœdœ Ayuda nene ascœmœ. ¹⁹ Lɔkɔ á endje kœto 'e na tœncœ 6a tœ osho kœwa ngbanga, 'e tɔtɔ lœsu 'e tœ mara á 'e gi dœ o'o nene. Gbambancœ nene, dœ ada œlɔncœ ascœmœ, endje to o'o á li adœke 'e pa fœ 'e. ²⁰ (E dœdœ 'e dá pa o'onœ nene, kashe Ishiri nœ Aba 'e œ pa o'o lœ 'e.

²¹ «Ayazu œ va œtɔ ayancœ adœke endje wo she, yé aba kœzu uzu œ mbœrœ ndje ataa fœ gbolo nœ ye; agbolo œ yiangba aayi kœzu endje yé œ ko endje adœke endje wo endje ye. ²² Azu para kɔkɔ œ yiangba 'e mbœrœ i'iri mœ kashe uzu á tshe shi gbi œrrr ga tœ ndɔngɔlɔncœ, Ndjaba œ she she. ²³ (Edœ endje kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e 6a lœ anga ongbo bale, 'e kpa ga lœ anga angbincœ. Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, Gbolo nœ uzu œ na, damba 'e nana dje lœ ongbo Israyele kɔkɔ nene.

²⁴ «Yambarœ bale roropa ayi kœyisœrœ fœ she nene, yé ayi akwa roro ndje pa gbozu nœ ye nene. ²⁵ Kashe yambarœ œ sœ dœ yanga œdœ endje kœwu she bata ayi kœyisœrœ nœ ye, yé ayi akwa œ sœ ndje dœ yanga œdœ endje kœwu she bata gbozu nœ ye. (Edœ azu kœna œrrr á e ayengɔ anda Belezebula†, i'iri gadœ dá endje e ga tœ azu tshascœnda nœ ye a?»

* **10.4** 10.4 Shimuncœ ascœke sœ lima ugurutœ azu á endje para lima awa kœgbɔ lipanda lœ ogo nœ endje. † **10.25** 10.25 Belezebula kœdœ i'iri djaboro á tshe dœ gbozu tshapa aekpe ishiri.

*Uzu á endje li kœkpawa ye
(Wu 6a tœ Luk 12.1-27)*

²⁶ «Awa uzu bale zaza 'e nene. Ćrœ neke kɔ á zatœ endje yiwa tœncœ œ matœ endje ngbi ga shu, yé œeneke kɔ á sœ lœ ubuncœ, azu œ wusœ nœ kɔ. ²⁷ O'o á mœ sœ kœpa fœ 'e lœ ubuncœ asœmœ, 'e pa tshandoœncœ dœ ɔɔ, yé angba o'o á endje sœ kœpa ga lœ utu 'e, 'e pandœ nœ ngbi ga shu. ²⁸ 'E kpakpa awa azu á endje wo undu uzu kashe á endje lili kœwo ishiri uzu nene; 'e kpa awa Ndjaba á tshe li kœwo undu uzu œdœ ishiri ye 6a lœ lifelo. ²⁹ Endje kaka a'eara ayanu bisha ndœ kœgbɔ langere ngendja bale nene a? Andaa, anga bale ugurutœ endje œ te ga tœ ɔshɔ nene œdœ Aba 'e kœyiyindœ nœ nene. ³⁰ Kashe e'e, œdœ sukumu 'e, Ndjaba di kɔ. ³¹ Mbœrœ tœncœ ataa, 'e sœsœ dœ awa nene, gbambancœ nene, 'e ropa a'eara ayanu ye.»

*Kœpa o'o tœ upu nœ Yisu utshu azu
(Wu 6a tœ Luk 12.8-9)*

³² «Uzu kɔ á tshe yindœ nœ 6a tœ ala azu adœke œne kœdœ yambarœ nœ mœ, mœ yi ndje ndœ ye 6a utshu Aba mœ á tshe sœ 6a lafo adœke œshe kœdœ uzu nœ mœ. ³³ Kashe tsheneke á tshe 'ea mœ 6a utshu azu, mœ 'ea ndje she 6a utshu Aba mœ á tshe sœ 6a lafo.»

*Kœsœ gee nene kashe ingiri yakamba
(Wu 6a tœ Luk 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ «'E gbegbe adœke mœ na mbœrœ kœza kœsœ gee 6a pa ɔshɔ nene. Mœ nana mbœrœ kœza kœsœ gee nene, kashe mœ na dœ ingiri yakamba. ³⁵ Adjapu, mœ na kœkurutshelœ gbolo yakoshe dœ abancœ, yawuru dœ ayinœ, yashe dœ yininœ dœ yashe. ³⁶ Uzu dœ uzu œ sœ dœ ayingba ye lœ anda nœ ye. ³⁷ Uzu á tshe yindœ abancœ too ayinœ kœropa mœ, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. Uzu á tshe kœyindœ gbolo yakoshe too gbolo yawuru nœ ye kœropa mœ, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. ³⁸ Uzu á tshe kœza kurushi nœ ye yé á na manda mœ nene, tshe lili kœdœ uzu nœ mœ nene. ³⁹ Uzu á tshe kœyindœ kœgbɔndœ soro ye, œ yiwatœ ye yé. Kashe tsheneke á tshe kœyindœ kœtshu mbœrœ mœ, tshe sœ dœ soro.»

*Kœgi tshangba œrœ
(Wu 6a tœ Mar 9.41)*

⁴⁰ «Uzu neke á tshe kœza osho kœsœ fœ 'e, dá tshe za ndje fœ mœ ye. Uzu neke á tshe kœza osho kœsœ fœ mœ, dá tshe za ndje fœ tsheneke á tshe vwa mœ. ⁴¹ Uzu á tshe kœza osho kœsœ fœ anga ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba mbœrœ á tshe kœdœ ayi kœgbara o'o asœmœ, tshe gbɔ œrœ tshangbancœ 6ata á Ndjaba sœ kœto fœ ayi kœgbara o'o. Yé tsheneke á tshe za osho kœsœ fœ uzu á tshe sœ ndjii mbœrœ á tshe kœdœ uzu ndjii utshu Ndjaba, tshe gbɔ ndje œrœ tshangbancœ 6ata uzu á tshe sœ ndjii. ⁴² Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, uzu kɔ á tshe su ungu kœendjoondjo, œdœ œ kœdœ yashi ziti ungu tshebabale fœ anga aya gbolo lœ agbolonœ asœke mbœrœ á tshe dœ yambarœ nœ mœ, Ndjaba œ to œrœ tshangbancœ fœ she.»

11

*Yowane ayi kœza batisimu vwa azu fœ
Yisu
(Wu 6a tœ Luk 7.18-35)*

¹ Lɔndɔ á Yisu za o'o fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha á ka, tshe katœ tshakpœtœmœ ti œ ro kœyisœ œrœ œdœ kœmindœ ɔtshɔ O'o nœ Ndjaba dje lœ ongbo nœ endje.

² Andaa, Yowane ayi kœza batisimu sœ lœ kánga, yé tshe djindœ o'o akwa á Kristu sœ kœmbœrœ tœncœ, ngbewo á vwa anga ayambarœ nœ ye ³ kœyu Yisu adœke: «Ēbœ kœdœ tsheneke á tshe sœ kœna tœncœ a, too 'a kate anga angbi uzu?» ⁴ Yé Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E gu œ pandœ œeneke á 'e dji yé á wu fœ Yowane adœke: ⁵ Aayibula tetœ kœwu osho, aayi gbada na ana, aayi boroma wuta yerœ, aayi bitu dji o'o, akuzu kwatœ endje ga lœ soro, yé endje mindœ ɔtshɔ O'o fœ aayi oyo. ⁶ Yanga nœ uzu á tshe kakatœ kœyindœ nœ ye ga ndœ mœ nene!»

⁷ Lɔndɔ á ayambarœ nœ Yowane gu da ye, Yisu tetœ kœpandœ Yowane fœ ukpulu azu adœke: «Ćrœ gadé dá 'e na kœwu tœncœ 6a lœ kpagagasho a? A'eara ɔyɔ á yugu sœ kœmea tœncœ a? Ć œ nene. ⁸ Yé œrœ gadé dá 'e na kœwu tœncœ a? 'E na kœwu anga uzu á tshe verœ ɔtshɔ lœba a? Ć

œ nene, azu á endje verœ ðtshɔ lœba sœ 6a lœ anda nœ agbozugo. ⁹ Yé ataa, œrœ gadé dá 'e na kœwu tœncœ a? 'E na kœwu ayi kœgbara o'o a? Œ, mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke tshe ropa ayi kœgbara o'o ye. ¹⁰ Gbambancœ nene, Yowane ayi kœza batisimu kœdœ uzu á endje sú o'o tœ upu nœ ye 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “Mœ vwa ayi avwa nœ mœ utshu zœ mbœrœ kœguma ala awa zœ.” ¹¹ Mœ mindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, ugu-rutœ azu tshapashœncœ asœke kɔ, anga uzu bale á tshe ropa Yowane ayi kœza batisimu gugu nene. Andaa, tsheneke á tshe sœ teasho 6a lœ Ogo gbozu nœ tshalafo ropa ye yé. ¹² Kœto tœ lœkɔ á Yowane ayi kœza batisimu wuta kœyisœ œrœ œrrr ga tœ kpesheke, Ogo gbozu nœ tshalafo to toro kœgerœ tœncœ. Aayi gbɔgbɔ dá sœ kœpara awa nœ kœgbœtœ nœ. ¹³ Aayi kœgbara o'o kɔ œdœ awa akwa, gbara o'o œrrr ga tœ Yowane. ¹⁴ Yé œdœ 'e kœyindœ kœwusœ nœ dœ ðtshœncœ, Yowane kœdœ Eliya á endje pa lima ndœ kœna she. ¹⁵ Kaka uzu á tshe kœsœ dœ utu, tshe dji!

¹⁶ «Mœ li azu nœ tshakpesheke dœ azu dé? Endje liili dœ agbolo á endje ka 6a la wutu kœka œrœ yé á sœ kœpa o'o ugurutœ endje adœke: ¹⁷ “A 'uru ngbake fœ 'e, kashe 'e vivi ipi nene! 'A 6i itshi kuzu fœ 'e, kashe 'e kiki nene.” ¹⁸ Gbambancœ nene, Yowane ayi kœza batisimu na yé œ vwaratœ ye tœ kœzi œrœ œdœ kœndjo ipi, endje pa adœke: “Tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye!” ¹⁹ Gbolo nœ uzu na œ sœ kœzi œrœ yé œ sœ kœndjo ipi, endje sœ kœpa adœke: “E wu makœzirœ, mœndjondjo. Angancœ kœdœ kolœ aayi kœko ngendja lapo œdœ azu kœmbœrœ ekperœ!” Kashe kœwusœtœ nœ Ndjaba sœ kœmatœ ye ndjii lœ awa akwa nœ ye.»

Kœgbagbara osho tœ upu nœ ongbo Galilayi

(Wu 6a tœ Luk 10.13-15)

²⁰ Yé Yisu tetœ kœgbagbara azu tshelœ ongbo á tshe mbœrœ lima afá ndjoro lœncœ; gbambancœ nene, endje yayapa lima ðtshɔ endje nene. Tshe pa fœ endje adœke: ²¹ «Oyo nœ zœ, Koraze! Oyo nœ zœ Betsayida! Gbambancœ nene, œdœ afá á

mbœrœtœ endje 6a ndœ 'e kœmbœrœ má tœ endje 6a lœ Tire œdœ 6a lœ Sidona, azu 6a zœ œ verœ má sake, yé œ dja má tshelœ kumu endje dœ vorowo mbœrœ kœma adœke œne fatshalœsu œne ye. ²² Mbœrœ tœncœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke dœ lœkɔ kœwa ngbanga, mœ wa o'o tœ œgbœncœ ga tœ 'e kœropa œncœ azu Tire œdœ Sidona. ²³ Yé e'e dœ azu Kaparnawumu, 'e gbe adœke 'e œ œrrr ga lafo zœ a? 'E jœrœ bala œrrr 6a lœ ogo nœ akuzu. Gbambancœ nene, œdœ afá á mbœrœtœ endje 6a ndœ 'e, kœmbœrœ má lima tœ endje 6a lœ Sodomo ataa, ongbonœ ascœmœ œ sœ má œrrr ga tœ kpesheke. ²⁴ Mbœrœ tœncœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke dœ lœkɔ kœwa ngbanga, mœ wa o'o nœ 'e tœ œgbœncœ kœropa œncœ azu ogo Sodomo.»

*'E na ga ndœ Yisu œ yatœ 'e
(Wu 6a tœ Luk 10.21-22)*

²⁵ Dœ lœndœncœ ascœmœ, Yisu pa dœ œgbɔ adœke: «Uu Aba, Gbozu nœ tshalafo dœ tshapashɔ, mœ gi mershe fœ 6œ mbœrœ á 6œ má ngbi fœ azu á endje wuwusœ œrœ nene adjapu á 6œ za yiwa tœncœ tœ azu kœwusœtœ œdœ agbangba kœwusœrœ. ²⁶ Aba, œ6œ dá yindœ nœ adœke œ mbœrœtœ ye ataa.

²⁷ «Aba mœ ko œrœ kɔ fœ mœ. Uzu bale wuwusœ Gbolo nene, kolœ Aba dá wusœ ye. Uzu bale wuwusœ Aba nene, kolœ Gbolo dá wusœ ye, œdœ tsheneke á Gbolo yindœ kœma Aba fœ she tako.

²⁸ «E'e dœ azu kɔ á 'e mœ dœ kœko ogboro gbarœ, 'e na ga ndœ mœ, mœ ko gbarœncœ lœ kumu 'e dœ 'e yatœ 'e. ²⁹ 'E za ngbongbo awa bale dœ mœ, yé œ li ga lœ lakœrɔ nœ mœ; gbambancœ nene, mœ dœdœ ayi gbœkumu nene kashe mœ dœ ayi œmœ lœsu. Ataa, 'e li kœyatœ 'e dœ tœ 'e. ³⁰ Ngbongbo nœ mœ gbœgbɔ nene, yé gbarœncœ á a za dœ 'e œ li 'e nene.»

12

Yisu kœdœ ayengɔ lœkɔ sabata

(Wu 6a tœ Mar 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Manda nœ teasho atake, Yisu ro lima tɔ lœ kindi ble dœ anga lœkɔ sabata. Ogo li lima tœ ayambarœ nœ ye yé endje tetœ kœverœ ele blencœ ascœmœ á sœ kœzi tœncœ.

² Lɔkɔ á Afarisayi wu ataa, endje pa fœ Yisu adœke: «Wu, ayambarœ nœ zœ sœ koembœrœ œrœ á awa akwa vwaratœ ye tœncœ dœ olo sabata!»

³ Yisu gi fœ endje adœke: «'E didi œeneke á Davidi mbœrœ lima anga ɔlɔ bale á ogo mi lima she dœ azu nœ ye á tshe na lima tœ awanœ dœ endje nene a? ⁴ Tshe li, œshe œdœ azu nœ ye ɔa lœ anda Ndjaba, yé endje zi mapa á endje to dœ tokóró fœ Ndjaba; mapa má œdœ she œdœ azu nœ ye, endje lili má kœzi tœncœ nene, kashe á sœ kolœ mbœrœ anganga Ndjaba kuti endje. ⁵ Too 'e didi ndje ɔa la buku awa akwa nene adœke dœ lɔkɔ sabata, ata anganga Ndjaba sœ koembœrœ akwa lœ Tepelo gbaa, endje sœ koembœrœ œrœ kpi tœ awa akwa, kashe Ndjaba sœsœ kœwu lœ ala ye ɔata ekperœ nene. ⁶ Andaa mœ sœ koemindœ nœ dœ adjapu fœ 'e adœke, œrœ á 'e wu asœke, œ ropa Tepelo ye. ⁷ Œdœ 'e kœwu má sœ ádá o'o á endje sú ala buku nœ Ndjaba adœke: “Mœ yindœ nœ adœke, 'e wu oyo anga 'e kashe tokóró nene;” 'e wawa ngbanga pa azu á endje mbœmbœrœ œrœ bale nene. ⁸ Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu kœdœ ayengɔ lɔkɔ sabata.»

*Yisu she uzu á kane ye tshu
(Wu ɔa tœ Mar 3.1-6; Luk 6.6-11)*

⁹ Yisu katœ tshakpœtœmœ ti, œ na œ li ga lœ Sinagoga nœ endje. ¹⁰ Anga uzu bale á kane ye tshu sœ lima kpœtœmœ. Afarisayi yu lima Yisu dœ o'o adœke: «Awa akwa nœ azœ sœ kœyindœ nœ adœke endje she uzu dœ lɔkɔ sabata a?» Endje yu lima she ataa mbœrœ á kœgbɔ awa kœtɔ meza pa ye. ¹¹ Yisu gi fœ endje adœke: «Œdœ anga uzu ugurutœ 'e kœsœ dœ pata nœ ye tsheba-bale, á tshe te ga lœ kudu dœ lɔkɔ sabata, tshe lili kœza she ga ushu nene a? ¹² Uzu ropa pata! Mbœrœ tœncœ ataa, awa akwa nœ azœ za awa fœ azœ ndœ koembœrœ ɔtshœrœ dœ lɔkɔ sabata.» ¹³ Yé Yisu kœpa fœ uzuncœ á kane ye tshu adœke: «Yɔrɔ tshelœ kane zœ.» Tshe yɔrɔ tshelœ kane ye, yé œ gumatœ ye ɔata anga tshakalanœ. ¹⁴ Afarisayi gu œ vwarandœ o'o ugurutœ endje tœ kœpara awa ndœ kœwo Yisu.

Ayi akwa á Ndjaba ke she

¹⁵ Lɔndɔ á Yisu djindœ o'onœ ascœmœ, tshe gitœ ye kpœtœmœ, yé azu ndjoro na manda ye. Tshe she aayi kɔɔa kɔ, ¹⁶ kashe œ pa fœ endje dœ ɔgbɔ adœke endje papa o'o tœ upu nœ œne fœ uzu bale nene. ¹⁷ Tshe mbœrœ lima ataa adœke o'o á Ndjaba pa dœ awa nœ ayi kœgbara o'o Isaya koembœrœ tœ endje.

¹⁸ Tshe pa lima adœke:

«Wu ayi akwa nœ mœ á mœ ke she dœke, mœ yindœ ye waa yé mœ sœ dœ yanga mbœrœ she.

Mœ vwa Ishiri nœ mœ kœjerœ ga pa ye, yé tshe yisœ ɔtshɔ awa fœ azu tshapashɔ kɔ.

¹⁹ Tshe bœrœtœ ye dœ uzu bale nene, yé œ ta ndje rawa nene; endje dji she kœpa o'o tœ ala awa nene.

²⁰ Tshe kavwa tshelœ wara á lu nene, yé tshe ru miinda á ndoo kœru tœncœ nene, œrrr ga tœ adœke œeneke á sœ ndjii ropa œrœ kɔ yekane.

²¹ Yé azu kɔ á endje wuwusœ mœ nene œ ko lœsu endje ga pa ye.»

*Yisu œdœ Bezezebula
(Wu ɔa tœ Mar 3.22-30; Luk 11.14-23)*

²² Endje na dœ anga uzu bale á ala ye bu yé á tshe papa o'o nene fœ Yisu. Tshe sœ lima dœ ekpe ishiri pa ye. Yisu she uzuncœ dœ mara adœke tshe tetœ kœpa o'o dœ pe kœwu osho. ²³ Ukpulu azu á endje sœ lima kpœtœmœ, kitœ œscœncœ yé œ sœ lima kœpa adœke: «Uzuncœ asœke kœdœ ata Davidi nene a?» ²⁴ Lɔkɔ á Afarisayi dji endje kœpa o'o ataa, endje pa ngbi adœke: «Bezezebula gbozu nœ ekpe ishiri sœ pa ye. Œshe dá za gbɔgbɔ fœ she tœ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri pa azu ascœmœ!»

²⁵ Kashe yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, yé œ pa fœ endje adœke: «Ogo gbozu kɔ á azu tshelœncœ kœsœ kœnga koshe ugurutœ endje, tshelœ ogonœ ascœmœ œ ndi ye. Œdœ azu tshelœ ongbo bale too lœ bingɔ bale kœsœ kœnga koshe ugurutœ endje, tshelœ ongbonœ too bingincœ œ ndi ye. ²⁶ Œdœ Satana kœsœ kœgɔrɔ œeneke á dœ œncœ Satana, ascœmœ dá tshe sœ kœnga koshe ga tœ ye dœ tœ ye. Ataa, Ogo gbozu nœ ye œ sœpe koto o? ²⁷ 'E sœ kœpa adœke Bezezebula dá to gbɔgbɔ fœ mœ yeka á mœ sœ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri. Yé azu nœ 'e gɔrɔ

ndje ekpe ishiri dœ gbɔgbɔ nœ dœ? Ataa, azu nœ 'e dœ tœ endje œ yisœ nœ adœke 'e te dœ o'o ye. ²⁸ Kashe œdœ mœ kœsœ kœgɔɔ ekpe ishiri dœ Ishiri nœ Ndjaba, dá œ sœ kœema adœke Ogo gbozu nœ Ndjaba wuta ga ndœ 'e ye.

²⁹ «Too ndje, œdœ uzu kœyindœ koeli kœko œrœ dœ ɔgbɔ ɓa lœ anda nœ uzu nœ gbɔgbɔ; œ li adœke tshe i she vwagbagba ga tœnœ utshunœ yeka á koeli kœko œrœ nœ ye. ³⁰ Uzu á tshe sœsœ awa bale dœ mœ nene, œshe kœdœ yingba mœ. Yé tsheneke á tshe sœsœ kœti kanœ mœ adœke 'a ngbɔɓa azu nene, sœ kœndjɔtshelœ endje. ³¹ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ azu kɔ œdœ pe kœgu œsœ Ndjaba á endje sœ kœgu tœnœ. Kashe tsheneke á tshe kœsœ kœgu œsœ ɔtshɔ Ishiri, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ ye nene. ³² Uzu á tshe pa ekpe o'o dœ upu nœ Gbolo nœ uzu, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ ye kashe œdœ tshe kœpa ekpe o'o goro œsœ ɔtshɔ Ishiri, Ndjaba œ djœrœndœ ekperœ nœ ye bale nene œdœ lœ soro ye pa ɔshɔ œdœ manda kuzu ye.»

*Endje wusœ ɔyɔ mbœrœ elenœ
(Wu ɓa tœ Luk 6.43-45)*

³³ «Edœ ɔyɔ kœdœ ɔtshɔ ɔyɔ, elenœ œ sœ ndje dœ ɔtshɔnœ. Yé œdœ ɔyɔ kœdœ ɔyɔ á sœ dœ kɔɓa, elenœ œ sœ ndje dœ kɔɓa. Gbambanœ nene, endje wusœ ɔyɔ mbœrœ elenœ. ³⁴ Ukpulu ekpe ayakoro! Bata 'e kœdœ aekpe azu asœke, mara gadé dá 'e li kœpa ɔtshɔ o'o a? Gbambanœ nene, o'o á wuta lœ ama uzu to ɓa tœ lœsu ye. ³⁵ ɔtshɔ uzu sœ kœmbœrœ ɔtshɔrœ á sœ kœto lœ ɔtshɔ lœsu nœ ye; yé ekpe uzu sœ kœmbœrœ ndje ekperœ á sœ kœto lœ ekpe lœsu nœ ye. ³⁶ Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, dœ lœkɔ kœwa ngbanga, Ndjaba œ yu azu tœ o'o á endje pa lima ngbilɔngbili asœmœ kɔ. ³⁷ Gbambanœ nene, kolœ lindœ o'o á wuta lœ ama zœ dá ɓœ te dœ o'o too ɓœ te ndje dœ o'o nene.»

*Ayuda yindœ kœwu ambárá afá
(Wu ɓa tœ Mar 8.11-12; Luk 11.29-32)*

³⁸ Yé anga aayi kœyisœ awa akwa œdœ anga Afarisayi pa fœ Yisu adœke: «Gbozu, 'a yindœ nœ adœke ɓœ ma anga ambárá

afá bale fœ 'a kane.» ³⁹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Azu nœ tshakpesheke, endje kœdœ aekpe azu yé œ zatatœ endje fœ Ndjaba nene; endje yindœ nœ adœke œne wu anga ambárá afá bale. Kashe endje wu œrœ bale nene, kolœ ambárá afá á Ndjaba ma lœ awa nœ ayi kœgbara o'o nœ ye dœ Yona asœmœ. ⁴⁰ Gbambanœ nene, ɓata á Yona mbœrœ ɔlɔ votɔ œdœ butshɔ votɔ ɓa lœ egerœ ageatshalangu, awa bale Gbolo nœ uzu œ mbœrœ ndje ɔlɔ votɔ dœ butshɔ votɔ lœ ɔshɔ. ⁴¹ Dœ lœkɔ kœwa ngbanga nœ azu pa ɔshɔ, azu Ninive œ áalafo œ wa o'o ga pa azu nœ tshakpesheke asœke. Gbambanœ nene, azu Ninive fa lima tshalɔsu endje lœkɔ á endje dji Yona kœmindœ o'o ama Ndjaba. Kashe uzunœ á tshe sœ kpœke asœke ropa Yona ye! ⁴² Dœ lœkɔ kœwa bala ngbanga, gbozugo yashe tshapa ogo Saba œ wa o'o ga pa 'e. Gbambanœ nene, tshe to ɓa tœ ndɔngɔlɔ tshakala ogo pa ɔshɔ á sœ lœ ingirinœ, á na kœdji o'o kœwusœtœ nœ Salomo. Kashe uzunœ á tshe sœ kpœke asœke ropa Salomo ye!»

*Kœkwa ekpe ishiri ga lœ uzu
(Wu ɓa tœ Luk 11.24-26)*

⁴³ «Edœ ekpe ishiri kœgitœ ye pa uzu, tshe sœ kœkɔɔ na tœnœ djœzœ lœ kpagagasho mbœrœ kœpara osho kœsœ tœnœ. Edœ tshe kœgbɔgbɔ osho kœsœ tœnœ nene, ⁴⁴ tshe sœ kœpa adœke: “Mœ kwatœ mœ ga lœ anda nœ mœ á mœ wuta lœ nœ.” Kashe lœkɔ á tshe kœkwatœ ye yé á wu adœke uzu gugu lœ andanœ nene, endje ngbɔ tshelœnœ œ guma œrœ tshelœnœ dœ awanœ, ⁴⁵ tshe na œ e anga angbi aekpe ishiri mindu dœ bisha (7) á endje sœ tœ ekpenœ kœrosœ ye. Tshe gu dœ endje awa bale œ li ga sœndanœ yé œ gumatœ endje kpœtœmœ. Ataa, oyo á uzunœ asœmœ œ kpa wu œ ropa œneke má utshunœ. E sœ ndje awa bale ataa mbœrœ aekpe azu nœ tshakpesheke.»

*Adja ayi Yisu œdœ pe adja aayanœ
(Wu ɓa tœ Mar 3.31-35; Luk 8.19-21)*

⁴⁶ Lɔndɔ á Yisu sœpe lima kœpa o'o fœ ukpulu azu atake, ayinœ œdœ pe aayanœ yi kumu endje. Endje ka lima ɓa ushu yé œ sœ kœpara awa kœpa o'o dœ she. ⁴⁷ Yé anga uzu bale kœpa fœ Yisu adœke: «Ayi zœ

œdœ aaya ka ɓa ushu œ yindœ kœpa o'o dœ ɓœ.» ⁴⁸ Yisu kœgi fœ uzunœ asœmœ adœke: «Ɛdœ dá dœ ayi mœ a? Ɛdœ dá dœ aaya mœ a?» ⁴⁹ Yé tshe yisœ ayambarœ nœ ye dœ kane ye, œ pa adœke: «'E Wu ayi mœ œdœ aaya mœ, endje dá sœ ati asœke. ⁵⁰ Gbambancœ nene, uzu á tshe sœ kœmbœrœ œneke á Aba mœ á tshe sœ ɓa lafo yindœ nœ, œshe kœdœ aya mœ, yingo mœ too ayi mœ.»

13

Ndœma toro tœ upu nœ ayi kœlu ngwarœ (Wu ɓa tœ Mar 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Dœ lœkœncœ asœmœ, Yisu wuta lœ anda œ na kœsœ ga ati ɓa tœ mangu egerœ ungu adanga. ² Ukpulu azu ngbœtœ endje dje indiri ye á tshe ɔ ga lœ egerœ agba yé á sœ ga ati. Ukpulu azunœ ka lima ɓa tœ mangunœ. ³ Tshe sœ lima kœpa o'o ndjoro lœ ndœma toro, yé œ pa lima fœ endje adœke: «ɔɔ bale, anga uzu na lima ga lœ kindi nœ ye mbœrœ kœlu indji ngwarœ. ⁴ Bata á tshe sœ lima kœlu indji ngwarœncœ, angancœ yo ga tœ ama awa, ayanu wu œ de ye. ⁵ Angancœ yo lima ga lœ oporo badja ɓa tœ osho á œsho sœsœ ndjoro tœncœ nene. Indji ngwarœncœ ko lima katsha mbœrœ embe œshœncœ lili lima nene. ⁶ Lœkœ á œlœ tœ dœ œgbœ, ungbu ngwarœncœ kœkœ œ œrœ ye; gbambancœ nene, œshœncœ lili waa ga lœ œshœ nene. ⁷ Anga indji ngwarœncœ yo ga lœ œyœ ishi. Ÿyœ ishincœ gboro yé œ napa ungbu ngwarœncœ, awa kœgerœ tœncœ gugu nene. ⁸ Kashe anga indji ngwarœ kpa yo ga lœ œtshœ œshœ, yé œ zu œtshœ elencœ: Bale le kama, angancœ le zazu votœ (60) yé angancœ le ndje zazu bale dœ ndjokpa (30).» ⁹ Yé Yisu kœpa adœke: «Ɛdœ 'e kœsœ dœ utu, kaka 'e dji!»

Mbœrœ gadœ á Yisu sœ kœyisœ œrœ lœ ndœma toro a?

(Wu ɓa tœ Mar 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ she, œ yu she adœke: «Mbœrœ gadœ á ɓœ sœ kœpa o'o lœ ndœma toro a?» ¹¹ Tshe gi fœ endje adœke: «Tœ e'e, 'e li œncœ 'e kœwusœ o'o nœ ádá Ogo gbozu nœ tshalafœ á zatœ endje yiwa tœncœ ye, kashe anga azu, endje lili kœwusœ nœ nene. ¹² Gbambancœ nene,

uzu á tshe sœ dœ œrœ, endje kpa ko angancœ ga pa nœ yé œ ngba tœ ye waa. Kashe tsheneke á tshe kœgugu dœ œrœ nene, endje kpa ko œneke teasho á tshe sœ dœ tœncœ, tœ ye yé. ¹³ 'E wu ádáncœ á mœ sœ kœpa o'o fœ endje lœ ndœma toro mbœrœ endje sœ kœwu œrœ kashe endje sœsœ kœwu tœncœ nene, yé endje sœ kœdji o'o kashe endje sœsœ kœdji tœncœ œdœ kœdji tshelœ katanœ kpœrœ nene. ¹⁴ Atamœ, œ mbœrœtœ ye lindœ kœgbara o'o nœ Isaya, á tshe pa adœke:

“'E dji o'o waa kashe 'e dji tshelœ katanœ nene,

'e wu œrœ waa kashe 'e wu nene.

¹⁵ Gbambancœ nene, lœsu azu asœke wuta dœ œgbœncœ adœke;

endje be utu endje ga tœncœ,

endje be ala endje ga tœncœ

mbœrœ á ala endje wuwu osho nene,

mbœrœ á utu endje djidji o'o nene,

mbœrœ á lœsu endje zaza ádáncœ kpœrœ nene

yé ataa endje kpa kwa ga ndœ mœ nene

mbœrœ á mœ kœshe endje.”

¹⁶ «Tœ e'e nœ 'e, 'e sœ œncœ 'e dœ yanga gbambancœ nene, ala 'e sœ kœwu osho zœ, yé utu 'e sœ kœdji o'o zœ. ¹⁷ Mœ sœ kœmindœ nœ dœ adjapu adœke, aayi kœgbara o'o ndjoro œdœ azu á endje sœ ndjii gbe ndœ kœwu œneke á 'e sœ kœwu tœncœ, kashe endje wuwu nene. Endje gbe ndje kœdji œneke á 'e sœ kœdji tœncœ, kashe endje djidji nene.»

Ádá ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœ

(Wu ɓa tœ Mar 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ «'E'e, 'e dji ádá ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœncœ kane. ¹⁹ Azu á endje pandœ ogo gbozu fœ endje yé á endje sœsœ kœdji tshelœ katanœ nene, endje lœ ɓata ama awa á indji ngwarœ yo ga tœncœ: Satana na œ kakara œneke á endje lu ga tœ lœsu endje ye. ²⁰ Anga azu sœ ɓata œshœ lœ oporo badja á indji ngwarœ yo ga lœncœ: Endje sœ kœdji o'o yé œ sœ kœyindœ nœ katsha dœ yanga. ²¹ Kashe œshe endje gugu nene. Endje yindœ nœ kolœ kwata œndœ nœ œ di nene, lœkœ á endje kœtetœ kœwu oyo too endje kœsœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje lœ kumu o'o ama Ndjaba, endje ka ngbiri lœ kœyindœrœ nœ endje nene.

²² Anga endje sœ b̄ata indji ngwarœ á yo b̄a ugurutœ ð̄ȳo ishi. Endje dji o'o ama Ndjaba kashe ogo œrœ tshapash̄o œdœ yanga kœgb̄o œrœ ndjoro á sœ kœfara azu, œ na pa o'onœ yé œ zuzu elenœ nene. ²³ Anga azu sœ b̄ata indji ngwarœ a yo ga lœ ð̄tsh̄o ð̄sh̄o. Endje sœ kœdji o'o ama Ndjaba yé œ sœ kœdji tshelœ katanœ. Ataa, endje sœ kœzu elenœ: Anganœ kama bale (100), anganœ zazu vot̄o yé anganœ ndje zazu bale dœ ndjokpa.»

Ndœma toro tœ upu nœ ekpe gusu

²⁴ Yisu kpa pa anga angbi ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalaf̄o sœ b̄ata anga uzu bale á tshe lu ð̄tsh̄o ngwarœ ga lœ kindi nœ ye. ²⁵ Dœ anga butsh̄o bale, dœ l̄ond̄o á azu lo lima, anga yingba ye bale na, œ lu ekpe gusu b̄a uguru ble yé œ gu daye. ²⁶ L̄ok̄o á blenœ gerœ lima yé á tetœ kœle tœnœ, ekpe gusunœ wuta ndje. ²⁷ Aayi akwa nœ ayenḡo kindinœ na œ pandœ nœ fœ she adœke: “Gbozu, b̄œ lu lima ð̄tsh̄o ngwarœ ga lœ kindi nœ zœ, yé ekpe gusunœ kpa to kpœta a?” ²⁸ Tshe gi fœ endje adœke: “Anga yingba bale dá mbœrœ œrœnœ ascœmœ.” Yé aayi akwanœ kœyu she adœke: “Bœ yindœ nœ adœke, 'a na œ su ekpe gusunœ ye a?” ²⁹ Tshe gi adœke: “Æ œ nene. Gbambanœ nene, œdœ 'e kœsœ kœsu tœnœ, œ mbœrœ adœke 'e ngb̄o b̄a dœ blenœ œ su va 'e. ³⁰ 'E katœ nœ œ gerœ awa bale œrr̄ ga tœ kœgb̄o tœnœ, yé dœ l̄ok̄o kœk̄o tœnœ, mœ pa bala fœ aayi kœk̄o ngwarœ adœke: 'E su ekpe gusunœ utshunœ œ i agbanœ dœ agbanœ mbœrœ kœko va ga tœ owo. Manda nœ, 'e ko ble gu tœnœ ga la kogba nœ mœ.”»

*Ndœma toro tœ upu nœ ele mutarde
(Wu 6a tœ Mar 4.30-32; Luk 13.18-19)*

³¹ Yisu kpa pandœ anga ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalaf̄o sœ b̄ata ele ð̄ȳo á i'irinœ kœdœ mutarde á uzu œ za á lu ga lœ kindi nœ ye. ³² (E)tœnœ kœdœ leȳo á sœ teash̄o lœ indji ngwarœ k̄o, kashe œ kœgerœ, œ ropa kako d̄anḡo k̄o lœ kindi yé œ fa egerœ ð̄ȳo á ayanu sœ kœna kœm̄o koma endje ga lœ ganeanœ.»

*Ndœma toro tœ upu nœ ð̄ȳo kœsuku mapa
(Wu 6a tœ Luk 13.20-21)*

³³ Yisu kpa pa anga angbi ndœma toro fœ endje adœke: «Ogo gbozu nœ tshalaf̄o sœ b̄ata ð̄ȳo kœsuku mapa á anga yashe bale za, á djanga dœ kilo zuwa ble vot̄o œrr̄ adœke zuwa blenœ suku.»

Ádá á Yisu sœ kœpa o'o lœ ndœma toro dœke

(Wu 6a tœ Mar 4.33-34)

³⁴ Yisu pa o'onœ k̄o ascœmœ fœ ukpulu azu lœ ndœma toro. Tshe sœ lima kœpa o'o fœ endje kolœ lœ ndœma toro. ³⁵ Tshe mbœrœ lima ataa mbœrœ á o'o á ayi kœgbara o'o gbara lima kœmbœrœtœ endje. Tshe gbara lima adœke:

«Mœ pa bala o'o lœ ndœma toro, mœ mindœ œrœ á zatœ ye yiwa tœnœ kœto b̄a tœ ali kœmbœrœ tshapash̄o.»

Yisu mindœ ádá ndœma toro nœ ekpe gusu

³⁶ Manda nœ, Yisu katœ ukpulu azunœ œ gu ga scœnda. Ayambarœ nœ ye na ndoo dœ she, yé œ yu she adœke: «Mindœ ádá ndœma toro nœ ekpe gusu á sœ b̄a lœ kindi fœ 'a kane.» ³⁷ Yisu gi fœ endje atake: «Uzu á tshe lu ð̄tsh̄o indji ngwarœ, œshe kœdœ Gbolo nœ uzu. ³⁸ Kindi kœdœ tshapash̄o. ð̄tsh̄o indji ngwarœ sœ kœma azu neke á endje zatœ endje ga tshakudu ogo gbozu. Ekpe gusu sœ kœma azu neke á endje sœ kœza awa ekperœ. ³⁹ Yingba á tshe lu ekpe gusu kœdœ djaboro. Kœgb̄o ngwarœ kœdœ kœka tshapash̄o; yé aayi kœk̄o ngwarœnœ kœdœ aandjelu. ⁴⁰ Awa bale mara á endje ngb̄o b̄a ekpe gusu ndœ kœsho tœnœ b̄a tœ ala owo, œ sœ ndje awa bale dœ l̄ok̄o nœ kœka tshapash̄o. ⁴¹ Gbolo nœ uzu œ vwa aandjelu nœ ye, endje gi azu k̄o á endje sœ kœfa gbetshelœ nœ anga endje tœ kœyindœrœ œdœ pe azu á endje sœ kœmbœrœ ekperœ, ga ushu lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. ⁴² Tshe ko endje va ga la owo; b̄a zœ endje k̄i dœ ngola endje ye yé œ zi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara. ⁴³ Kashe endjeneke á endje zatœ endje fœ Ndjaba, endje tshi b̄ata ishiri ð̄l̄o b̄a lœ Ogo gbozu nœ Aba endje. Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, tshe dji!»

Ayi kœgb̄arœ œdœ ð̄gb̄o œrœ tshelœgi

⁴⁴ «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ bata ɔtshɔrœ nœ ngendja á zatœ endje yiwa tœnœ ɓa lœ kindi á uzu gbɔ yé á kpa za tshandœnœ yiwa tœnœ. Tshe sœ dœ yanga kœrosœ nœ, œ gu œ ka œrœ nœ ye kɔ á tshe sœ dœ tœnœ yé á kwatœ ye á yɔ kindinœ asœmœ.» ⁴⁵ «Ogo gbozu nœ tshalafo sœ bata ayi kœka œrœ á tshe sœ kœpara ɔgbɔ œrœ tshelœgi. ⁴⁶ Lɔkɔ á tshe kœgbɔ œrœnœ á œsœnœ li, tshe ka œrœ kɔ á tshe sœ dœ tœnœ yé œ yɔ dœ ɔgbɔ œrœ tshelœginœ asœmœ ye.»

Ndœma toro tœ upu nœ gbánda

⁴⁷ «Ogo gbozu nœ tshalafo kpa sœ bata gbánda á endje vwi ga la egerœ ungu adanga yé á sœ kœko tshelœ aka ageatshalangu kɔ. ⁴⁸ Lɔndɔ á kœsu kperœ, aayi kœpara ageatshalangu œ gbota ga tœ mangu, manda nœ endje sœ ga ati mbœrœ kœko ageatshalangunœ lœnœ. Endje ko ɔtshɔ endje ga lœ kingi yé œ ko endjeneke á endje lili nene va e. ⁴⁹ Bala kœka ndje tshapashɔ œ sœ ndje kolœ ataa: aandjelu œ na bala kœkurutshelœ aayi katshalɔsu dœ aayi ɔtshɔ azu ⁵⁰ mbœrœ kœko endje va ga la owo. Ba zœ dá azu ndjoro œ ki yé á zi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.»

Tafo kœgbœrœ œdœ pe onghorœnœ

⁵¹ Yisu yu endje adœke: «'E wusœ ádá o'onœ asœmœ kɔ yé a?» Endje gi adœke: «Ē.» ⁵² Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Dœ tœnœ ataa, ayi kœyisœ awa akwa kɔ á tshe te yambarœ nœ Ogo gbozu nœ tshalafo, tshe sœ bata anga ayengɔ œrœ á tshe gbɔ tafo œrœ œdœ pe onghoro œrœ lœ kœgbœrœ nœ ye.»

Azu Nazarete gugu dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu nene

(Wu ɓa tœ Mar 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Lɔndɔ á Yisu pa o'o lœ ndœma torœnœ asœmœ á ka, tshe katœ tshakpœtœmœ ti, ⁵⁴ yé œ gu ga lakpi nœ ye. Tshe tetœ kœyisœ œrœ neke á sœ ndjii ɓa lœ Sinagoga nœ endje yé azu kɔ á endje sœ lima kpœtœmœ, ki lima tœ œsœnœ. Endje pa lima adœke: «Tshe gbɔ kœwusœtœ œdœ pe gbɔgbɔ nœ kœmbœrœ dœ afánœ asœke kpœta a? ⁵⁵ Ē dœdœ gbolo nœ ayi kœguma maɓaya dœke nene a? Ayinœ dœdœ Mareya nene a?

Jake, Yozefu, Shimu œdœ pe Yuda kœdœ aaya nœ nene a? ⁵⁶ Yé ayingœnœ kɔ sœsœ ɓa ugurutœ azœ nene a? Tshe gbɔ gbɔgbœnœ asœke kɔ kpœta a?» ⁵⁷ Yé œrœnœ asœmœ mbœrœ lima adœke endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene. Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Endje lisœ ayi kœgbara o'o tœ osho kɔ, kashe ɓa lakpi nœ ye œdœ ɓa lœ ɓingɔ nœ ye, endje lisœ ye nene.» ⁵⁸ Yisu mbœmbœrœ afá ɓa zœ ndjoro nene kolœ mangba kœtshapu kœyindœrœ nœ endje.

14

Kuzu Yowane ayi kœza batisimu (Wu ɓa tœ Mar 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Dœ lœndœnœ asœmœ, Erode á tshe dœ lima gbozu tshapa ogo Galilayi, djindœ œneke kɔ á Yisu mbœrœ ² yé œ pa fœ aayi akwa nœ ye adœke: «Yowane ayi kœza batisimu dœmœ! Ēshe dá she lœ akuzu asœmœ! Mbœrœ tœnœ ataa á tshe sœ dœ gbɔgbɔ ndœ kœfarœ asœmœ.»

³ Andaa, Erode za lima awa adœke endje za Yowane œ i she dœ djingiri, yé œ vwi she ga lœ anda kánga mangba Erodiade, awo ayancœ dœ Filipo. ⁴ Gbambancœ nene, Yowane sœ lima kœpa fœ Erode adœke: «Ē lili adœke ɓœ za Erodiade tœ awo zœ nene!» ⁵ Erode yi lima ndœ kœwo Yowane kashe awa Ayuda dá sœ lima kœza she. Gbambancœ nene, endje kɔ, endje wu lima Yowane ɓata ayi kœgbara o'o tako.

⁶ Ataa, dœ lœkɔ angbo olo kœzu Erode, yawuru nœ Erodiade vitœ ye ɓa utshu azu á endje na ndœ angbonœ. Tshe za lima yanga fœ Erode tɔpanœ kpuru, ⁷ yé Erode dara ama ye adœke œne to œrœ kɔ á tshe yu œne tœnœ fœ she ye. ⁸ Tshe dji upu á ayinœ mi fœ she yé œ yɔsho ndœ œrœ ɓa ndœ Erode adœke: «Za kumu Yowane ayi kœza batisimu ga lœ saani fœ mœ!» ⁹ Oyo za gbozugo. Kashe kolœ mangba kœdarama ye á tshe dara ɓa utshu azu nœ ye á tshe e endje, tshe za awa adœke endje za tœnœ fœ she. ¹⁰ Tshe vwa anga uzu bale adœke tshe na œ wa kumu Yowane ayi kœza batisimu ɓa lœ anda kánga. ¹¹ Endje za kumu ye ga lœ saani gutœnœ, œ za fœ ovoro yawurunœ yé á tshe za fœ ayinœ. ¹² Ayambarœ nœ Yowane na œ za lima oko ye á shi. Manda nœ, endje na lima œ

pandœ œeneke á mbœerœetœ endje ascœmœ fœ Yisu.

Yisu to kœziroœ fœ azu kutu mindu (5.000)

(Wu 6a tœ Mar 6.30-44; Luk 9.10-17; Yow 6.1-14)

¹³ Lœkœ á Yisu dji o'onœ ascœmœ, tshe katœ tshakpœtœmœ ti yé œ ɔ ga lœ egerœ agba mbœerœ kœro ga tœ osho á azu gugu tœnœ nene. Kashe ukpulu azu lakpi djezœ dji œscœnœ yé œ na manda ye. ¹⁴ Lœkœ á Yisu wuta lœ egerœ agba, tshe wu ukpulu azu ndjoro, œ sœ dœ oyo tœ lœsu ye mbœerœ endje yé œ tetœ kœshe agbakindi nœ endje.

¹⁵ Dœ lœndœ á ɔlœ te lima tœ kœedi tœnœ, ayambarœ nœ Yisu na ndoo dœ she œ pa adœke: «ɔlœ di ye yé oshonœ asœke azu gugu tœnœ nene; gi ukpulu azunœ asœke dœ endje gu ga lakpi œ yœ kœziroœ nœ endje.» ¹⁶ Yisu gi fœ endje adœke: «Ádánœ adœke endje gu, gugu nene. 'E to kœziroœ fœ endje dœ tœ 'e!» ¹⁷ Kashe endje pa fœ she adœke: «'A sœ kolœnœ kpœke dœ mapa mindu œdœ dœ ageatshalangu bisha.» ¹⁸ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E ko rotœnœ fœ mœ ga mœ.» ¹⁹ Manda nœ, tshe pa fœ ukpulu azunœ adœke endje sœ ga atí ga pa gusu. Tshe ko mapa sœmœ mindu dœ ageatshalangu bisha œ ti ala ye ga lafo, yé œ donga Ndjaba. Tshe kavwa tshelœ mapa œ ko fœ ayambarœ nœ ye, á endje kurutshelœnœ tœ ukpulu azunœ. ²⁰ Uzu dœ uzu zi œrrr kpœtœ ama ogo nœ ye. Ayambarœ ko udunœ á sœpe kperœ kperœ dœ kingi ndjokpa dœ bisha. ²¹ Tœ kœedi ayashe dœ pe agbolo nene, azu á endje zi lima œerœnœ, sœ ga pa œrœ nœ ayakoshe kutu mindu (5.000).

Yisu na pa egerœ ungu adanga

(Wu 6a tœ Mar 6.45-52; Yow 6.15-21)

²² Manda nœ atake, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke endje ɔ ga lœ egerœ agba dœ œ zu ga itshi egerœ ungu adanga utshu œne. Andaa, tshe sœpe œnœ ye lima kœgi ukpulu azunœ ga manda endje. ²³ Yé manda kœgi ukpulu azunœ ascœmœ ga manda endje, tshe ɔ 6a pa kaga mbœerœ kœza avwala. Lœkœ á ɔlœ di, tshe sœpe lima 6a zœ kuti ye; ²⁴ egerœ agba wuta lima lœ

ingirincœ tœ ɔshœ ye. Loko sœ lima kœyakpa egerœ agbanœ; gbambanœ nene, yugu sœ lima kœza gu tœnœ dja ga utshunœ. ²⁵ Dœ ɔgbœ butshœ, Yisu na pa ɔkœ ungu dœ ada ye ga ndœ ayambarœ nœ ye. ²⁶ Lœkœ á endje wu lima she kœna pa ɔkœ ungu atake, awa za endje yé endje pa adœke: «Asœke kœdœ ngandoro!» Yé endje ve rawa dœ awa kœ. ²⁷ Kashe ngbewo, Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E sœ dœ gbœgbœ, œmœ dœmœ! Awa zaza 'e nene!» ²⁸ Yé á Petro kœpa fœ she adœke: «Gbozu, œ kœdœ adja œbœ dœmœ, za awa adœke mœ na pa ɔkœ ungu ga ndœ zœ.» ²⁹ Yisu gi fœ she adœke: «Na ga mœ zœ!»

Petro kœjerœ lœ egerœ agba yé œ kœtetœ kœna pa ɔkœ ungu na tœnœ ga ndœ Yisu. ³⁰ Kashe lœndœ á tshe wu adœke yugu rosœ nœ ye, awa za she, tshe tetœ kœnduru tœnœ ga la ungu yé œ ta rawa adœke: «Gbozu, she mœ kane!» ³¹ Ngbewo Yisu kœyi kane ye á kœtepa ye, yé á kœpa fœ she adœke: «Uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ teasho! Mbœerœ gadœ á bœ sœ kœshara upu a?» ³² Endje ɔ bibisha ga lœ egerœ agba yé yugu katœ nœ ye. ³³ Ayambarœ á endje sœ lima 6a lœ egerœ agba, gote dœ matshukuda endje ga utshu Yisu yé œ pa adœke: «Adja œbœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba!»

Yisu she aayi kœba 6a lœ ogo Genazarete (Wu 6a tœ Mar 6.53-56)

³⁴ Manda kœzu ungunœ, endje wuta ga lœ ogo Genazarete. ³⁵ Azu oshonœ ascœmœ wu lima sœ Yisu ye, œ pandœ kœyikumu ye fœ azu dje lœ ogonœ kœ, yé á endje ko aayi kœba kœ natœnœ fœ she. ³⁶ Endje sœ lima kœditshelœma endje fœ she adœke tshe katœ amba ama yœgbœdœ lœba nœ ye fœ endje dœ endje goro. Yé endjeneke kœ á endje sœ lima kœgoro tœnœ, she lima lœ kœba nœ endje ye.

15

Yisu œdœ kœyisœrœ nœ alata (Wu 6a tœ Mar 7.1-13)

¹ Afarisayi œdœ aayi kœyisœ awa akwa to 6a lœ Yerusalemœ œ na ga ndœ Yisu, yé

œ yu she adoëke: ² «Mbœerœ gadê á ayambarœ nœ zœ sœsœ kœmbœerœetœ endje li-aka o'o ama agbozu Ikriزيا nene a? Gbambanœ nene, endje sœsœ kœdjuto kane endje utshu kœzirœ nene.» ³ Yisu gi fœ endje adoëke: «Ka e'e a, mbœerœ gadê á 'e zaza awa o'o nœ Ndjaba ga tœ akwa nene yé á sœ kœmbœerœetœ 'e lindœ o'o ama alata 'e a? ⁴ Gbambanœ nene, Ndjaba pa adoëke: “Li œsœ aba zœ dœ ayi zœ.” Tshe pa ndje adoëke: “Tsheneke á tshe kœgu œsœ abanœ too œsœ ayinœ, tshe li kœgbœ djofele nœ kuzu.” ⁵ Kashe e'e, 'e sœ kœpa adoëke uzu kœpa fœ abanœ too fœ ayinœ adoëke: “œrœ á mœ yi má ndœ koeto tœnœ fœ bœ kœdœ makabo á mœ gumasœ nœ fœ Ndjaba”, ⁶ uzunœ ascœmœ œ lisœ abanœ too ayinœ nene. œtœncœ ataa á 'e za o'o ama Ndjaba vwi'i, yé á ga kolœ ndœ kœmbœerœ œrœ lindœ o'o ama aata 'e. ⁷ Wulapatshœ! Ayi kœgbara o'o Isaya gbara lima o'o dœ otshœncœ tœ upu nœ 'e lœkœ á tshe pa adoëke: ⁸ “Azú ascœ sœ kœlisœ mœ kolœ lœ ama endje,

kashe lœsu endje sœ zara tœ mœ.

⁹ Kœdonga osho nœ endje sœ gbambanœ, gbambanœ nene, œrœ á endje sœ kœyisœ nœ kœdœ kolœ o'o á to lœ ama azu.”»

*œrœ á fa uzu tœ ayi uburu
(Wu 6a tœ Mar 7.14-23)*

¹⁰ Manda nœ, Yisu e ukpulu azu yé œ pa fœ endje adoëke: «'E dji yé œ wusœ œeneke dœ otshœncœ kane: ¹¹ œ doédœ œrœ á li ga lœ ama uzu dá fa she tœ ayi uburu nene. Kashe œeneke á wuta lœ ama ye dá fa she tœ ayi uburu.» ¹² Ayambarœ nœ Yisu kœgitœ endje ga ndœ ye, yé á kœyu she adoëke: «Bœ wusœ nœ adoëke o'o zœ za ókœ ga tœ lœsu Afarisayi i?»

¹³ Tshe gi adoëke: «œyo kœ á doédœ Aba mœ á tshe sœ ba lafo dá lu nene, endje sú ye. ¹⁴ 'E katœ endje ye: Endje kœdœ aayibula á endje sœ kœyisœ awa fœ aayibula anga endje. Andaa œdœ ayibula kœsœ kœyisœ awa fœ anga ayibula, endje yo kœkœ bibisha ga lœ kudu.» ¹⁵ Petro za o'o œ pa fœ she adoëke: «Mindœ ádá o'o nœ ascœmœ fœ a'a kane.» ¹⁶ Yisu kœgi adoëke: «E'e ndje, 'e gugu damba dœ kœwusœerœ nene a? ¹⁷ 'E

wuwusœ nœ adoëke œrœ kœ á li ga lœ ama uzu sœ kœeli ga lœ ye, yé manda nœ á tshe nu ga lœ gbakoto nene a? ¹⁸ Kashe œeneke á wuta ba lœ ama uzu to ba lœsu, yé œtœncœ dá fa she tœ ayi uburu. ¹⁹ Gbambanœ nene, gbetshelœ nœ kœmbœerœ ekperœ to ba tœ lœsu uzu, gbetshelœ bœta: Kœwo azu, kœpara awo azu, kœmbœerœ angba budu, kœzi angba, kœpa ekpe o'o tœ upu nœ uzu dœ pe kœgu osho. ²⁰ œrœ á fa uzu tœ ayi uburu dœ mœ! Kashe utshu kœzi œrœ á bœ kœdjudjuto kane zœ nene, œ fa bœ tœ ayi uburu nene.»

*Kœyindœerœ nœ yashe Kanana
(Wu 6a tœ Mar 7.24-30)*

²¹ Manda nœ, Yisu áalafo lakpinœ ascœmœ, œ gitœ ye ga lœ ogo Tire dœ pe Sidona. ²² Anga yashe Kanana bale á tshe sœ lima kœsœ kpœtœmœ na, yé œ tetœ koetarawa adoëke: «Wu oyo mœ, Gbozu, Gbolo nœ Davidi! Ekpe ishiri sœ kœndanga yawuru nœ mœ tœpanœ kpuru.» ²³ Kashe Yisu gigi o'o bale fœ she nene. Ayambarœ nœ ye na á ki ga tœ ye adoëke: «Gœrœ she ye, mbœerœ tshe sœ kœna manda azœ dœ rawa.» ²⁴ Yisu kœgi adoëke: «Endje vwa mœ kolœ fœ agbolo Israyele á endje sœ bœta apata á endje yiwa.»

²⁵ Kashe yashœncœ ascœmœ na œ gote ga utshu ye, yé œ pa adoëke: «Gbozu, ti kane mœ ga lafo!» ²⁶ Yisu gi adoëke: «œ sœsœ dœ otshœncœ kœko kizirœ nœ agbolo mbœerœ kœko tœnœ va fœ ayavoro nene.» ²⁷ Yashœncœ gi adoëke: «Adjapu Gbozu, kashe ayavoro zi ndœema kœzirœ á yo tœ ama gbozu nœ endje ga tshakudu ndaba kizirœ.» ²⁸ Yé Yisu gi fœ she adoëke: «Yashe, kœyindœerœ nœ zœ gerœ waa! œ mbœerœetœ endje fœ bœ bœta á bœ yindœ nœ.» Yé ngbewo, yawuru nœ ye kœshe pe dœ lœkœncœ ascœmœ ye.

*Yisu she azu indiri egerœ ungu adanga
(Wu 6a tœ Mar 7.31)*

²⁹ Yisu wuta lœ ogonœ ascœmœ yé œ ro ga tœ mangu egerœ ungu adanga lœ Galilayi. Tshe œ ga pa kaga yé œ sœ ga ati. ³⁰ Azu ndjoro na ga ndœ ye. Endje na dœ azu á ada endje ndi, dœ aayibula, dœ aayi vwiriti, dœ aayi bitu, dœ pe anga aayi kœba ndjoro. Endje katœ endje ga utshu Yisu, yé

á tshe she endje. ³¹ Azu katœ ama endje ti ɔsɔ lɔkɔ á endje wu aayi bitu kœpa o'o; dœ azu á endje ndi, kœshe tœnœ; dœ azu á ada endje ndi, kœna ana; dœ pe azu á ala endje bu, á tetœ kœwu osho. Yé á azu kɔ donga mokɔ nœ Ndjaba nœ Israyele.

*Yisu to kœzirœ fœ azu kutu vana
(Wu 6a tœ Mar 8.1-10)*

³² Yisu e ayambarœ nœ ye, œ pa fœ endje adœke: «Oyo azunœ asœ ka mœ waa, gbambanœ nene, endje mbœrœ olo voto dœ mœ, yé endje gugu dœ kœzirœ nene. Mœ yiyindœ kœgi endje dœ ogo nene: Ete nene, endje mbombo tœ ala awa ye.» ³³ Ayambarœ pa fœ she adœke: «A gbɔ má rœgo lœ kpagagashonœ asœke kpœta yeka á kœto fœ endje á endje kœzi, á kœle endje a?» ³⁴ Yisu yu endje adœke: «'E sœ dœ mapa koto o?» Endje gi fœ she adœke: «Mindu dœ bisha dœ pe a'eara ageatshalangu teasho.» ³⁵ Yé á tshe kœpa fœ ukpulu azunœ asœmœ adœke endje lœ ga tœ ɔshɔ. ³⁶ Tshe ko mapa mindu dœ bisha dœ pe ageatshalangunœ œ donga Ndjaba, œ ko fœ ayambarœ, yé á ayambarœ kœkurutshelœ nœ tœ ukpulu azunœ. ³⁷ Uzu dœ uzu zi œrrr œ le she kpœtœ ama ogo nœ ye. Ayambarœ rɔ ama udu rœgo á sœpe ga lœ kingi mindu dœ bisha (7). ³⁸ Andaa, azu á endje zi lima œrœncœ sœ ayakoshe kutu vana, endje didi ayashe dœ agbolo nene. ³⁹ Manda kœgi azu gangba endje, Yisu ɔ ga lœ egerœ agba yé œ ro ga lœ ogo Magadane.

16

*Afarisayi œdœ Asadukayi yœndœ
ambárá afá bale 6a ndœ Yisu
(Wu 6a tœ Mar 8.11-13; Luk 12.54-56)*

¹ Afarisayi dœ Asadukayi na ga ndœ Yisu œ tetœ kœgi uku ga tœ awa ye. Endje yu she adœke tshe ma anga ambárá afá tœ kœma adœke œ to 6a lafo. ² Yisu gi fœ endje adœke: «Dœ adila, 'e sœ kœpa adœke: “Yavuru œ ni nene, mbœrœ tshalafo sœ tshee.” ³ Yé pe dœ amazi tuu, 'e sœ kœpa adœke: “Kpesheke yavuru œ ni zœ, mbœrœ tshalafɔ bu shoshosho.” Ataa 'e wusœ kœpandœ mara á tshalafɔ sœ dœ tœncœ ye, kashe 'e lili kœpandœ ambárá nœ œrcœ nœ tshakpesheke asœ nene. ⁴ Azu

nœ tshakpesheke á endje dœ aekpe azu yé á zatatœ endje fœ Ndjaba nene, sœ kœyœndœ ambárá! Kashe endje wu anga angbi ambárá bale nene, kolœ œncœ Yona œ ka ye. Manda nœ, tshe katœ endje ti kpœtœmœ yé œ ro daye.»

*Kœyisœrœ nœ Afarisayi œdœ Asadukayi
(Wu 6a tœ Mar 8.14-21)*

⁵ Lɔkɔ kœzu ayambarœ ga itshi kota, œndœ kœko kœzirœ djerœ endje ye. ⁶ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ala 'e gbɔ dœ ɔyɔ kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ pe Asadukayi kane.» ⁷ Ayambarœncœ te lima tœ kœpa ugurutœ endje adœke: «Tshe sœ kœpa ataa mbœrœ á a nana dœ mapa nene.» ⁸ Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, yé œ pa fœ endje adœke: «'E' dœ azu á kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho, mbœrœ gadœ á 'e sœ kœyutœ 'e ugurutœ 'e adœke 'e gugu dœ mapa nene a? ⁹ Œrrr kpesheke, 'e wuwu damba sœ œrcœ nene a? Œndœ mapa mindu á 'e kurutshelœ nœ tœ azu kutu mindu (5.000) œdœ kingi kotoo á 'e ko lima dœ udunœ, djerœ 'e ye a? ¹⁰ Œndœ mapa mindu dœ bisha (7) á 'e kuru lima tshelœ nœ tœ azu kutu vana œdœ kingi kotoo á 'e ko lima dœ udunœ, djerœ 'e ye a? ¹¹ Mbœrœ gadœ á 'e wuwusœ nœ adœke mœ sœsœ lima kœpa o'o tœ mapa fœ 'e nene lɔkɔ á mœ sœ lima kœpa fœ 'e adœke: Ala 'e gbɔ tœ ɔyɔ kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ Asadukayi a?»

¹² Yé á ayambarœncœ kœwusœ nœ adœke tshe papa o'o tœ upu nœ kœsœ dœ gbɔdjela tœ ɔyɔ kœsuku mapa nene, kashe tshe pa tœ kœyisœrœ nœ Afarisayi dœ pe Asadukayi.

*Petro mindœ nœ adœke Yisu kœdœ
Kristu
(Wu 6a tœ Mar 8.27-30; Luk 9.18-21)*

¹³ Lɔkɔ á Yisu yi kumu ye ga lœ ogo Sezaré, ogo gbozu Filipino, tshe yu ayambarœ nœ ye adœke: «Azu sœ kœpa má kotoo tœ upu nœ Gbolo nœ uzu a?» ¹⁴ Endje gi adœke: «Anga azu sœ kœpa adœke, œbœ kœdœ Yowane ayi kœza batisimu; anga endje sœ kœpa ndje adœke œbœ kœdœ Eliya; yé anga endje kpa sœ kœ pa œncœ endje adœke, œbœ kœdœ Yilimiya too anga ayi kœgbara o'o ugurutœ aayi kœgbara o'o liya.» ¹⁵ Yé Yisu kœyu endje adœke: «Yé

ka e'e a, 'e sœ kœpa má œnce 'e adœeke œmœ kœdœ de?» ¹⁶ Shimu Petro za o'o yé á gi adœeke: «Eœœ kœdœ Kristu, Gbolo nœ Ndjaba nœ soro.»

¹⁷ Yisu kœpa fœ she adœeke: «Yanga nœ zœ, Shimu gbolo nœ Yona, mbœrœ œ doédœ œkœ dœ indji dá pandœ o'o asœ fœ bœ nene, kashe Aba mœ á tshe sœ ba lafo dá pandœ nœ. ¹⁸ Yé œmœ, mœ sœ kœpandœ nœ fœ bœ adœeke œœœ kœdœ Badja, ga pa badjanœ ascœmœ dá mœ mœ bala Ikrizia nœ mœ, yé kuzu œ sœ bala dœ gbœgbœ ga pa Ikrizianœ nene. ¹⁹ Mœ za bala herela nœ Ogo gbozu nœ tshalafœ fœ bœ; œrœ kœ á bœ i ga tœncœ ba pa œshœ, Ndjaba œ i ndje ga tœncœ ba lafo; œrœ kœ á bœ vvara tshelœncœ ba pa œshœ, Ndjaba œ vvara ndje tshelœncœ ba lafo.» ²⁰ Manda nœ, Yisu kœkœ lima ayambarœ nœ ye dœ œgbœ adœeke endje papandœ nœ fœ uzu bale adœeke œne kœdœ Kristu nene.

Yisu pandœ o'o kuzu dœ pe kœshe nœ ye (Wu 6a tœ Mar 8.31-9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Koeto kpœtœ lœkœncœ ascœmœ, Yisu Kristu tetœ kœpandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye adœeke: «E li adœeke mœ ro ga lœ Yerusaleme yé œ wu œrœ kanga waa tshakane agbozu Ikrizia, agbozu tshapa anganga Ndjaba ndje dœ aayi kœyisœ awa akwa yekane. Endje wo mœ, yé manda olo votœ, Ndjaba œ she mœ lœ akuzu.» ²² Yé Petro gi she ga indirincœ yé œ tetœ kœgbagbara she adœeke: «Gbozu, Ndjaba œ gbœndœ zœ lœncœ ye! Cœrœ ataa œ wuta ga tœ zœ nene.» ²³ Kashe Yisu fatœ yé œ pa fœ Petro adœeke: «Gitœ zœ tœ mœ, Satana! Eœœ kœdœ uzu nœ kœza o'o ga pa mœ adœeke mœ te. Gbetshelœ nœ zœ lili dœ œncœ Ndjaba bale nene, kashe œ li dœ œncœ azu.»

²⁴ Manda nœ, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœeke: «Edœ uzu kœyindœ kœna manda mœ, œ li adœeke tshe vwaratœ ye tœ undu ye dœ tœ ye, œ za kurushi nœ ye yeka á kœna manda mœ. ²⁵ Gbambancœ nene, uzu kœ á tshe sœ dœ ogo kœsœ dœ soro œ tshu ye; kashe tsheneke á tshe tshu mbœrœ mœ, œshe dá sœ dœ soro. ²⁶ Ataa uzu kœgbœ œrœ tshapashœ ascœke kœ gbaa, œ sœ dœ she kotoo bœta á soro ye ndi a? Cœrœ gadœ dá tshe ka á kpa yœ dœ soro ye a?

²⁷ Gbolo nœ uzu œ kwa bala tœ ye awa bale dœ aandjelu nœ ye lœ mokœ nœ Abancœ, yé tshe gi bala fœ uzu dœ uzu liaka akwa tshelœ ye. ²⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœeke, ugurutœ 'e á 'e sœ asœ, anga 'e œ tshu nene utshu kœwu Gbolo nœ uzu kœna bœta gbozugo.»

17

Yisu fatœ ye dœ ala ayambarœ nœ ye (Wu 6a tœ Mar 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Manda olo mindu dœ bale, Yisu za Petro, Jake œdœ pe ayancœ dœ Yowane po tœ ye, œ gitœ ye dœ endje ga indirincœ ga pa egerœ kaga. ² Tshe fatœ ye dœ ala endje; tshatshu ye tetœ kœtshi tœncœ bœta œlœ, lœba ye wuta tœ imbinœ urrr bœta ishiri oshœ. ³ Ngbewo, Eliya œdœ Moyize wuta ga utshu endje, yé œ sœ kœpa tshama endje dœ Yisu. ⁴ Petro pa fœ Yisu adœeke: «Gbozu, œ sœ dœ œtshœncœ adœeke a lœ kpœeke. Cœdœ bœ kœyindœ nœ, mœ mœ anda tande votœ: Bale fœ bœ, bale fœ Moyize œdœ bale ndje fœ Eliya.»

⁵ Tshe sœpe damba kœpa 'o atake, trale ondro jœrœ ga pa endje, yé anga tshama wu 6a lœncœ adœeke: «Tsheneke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa, mœ za yanga nœ mœ djigi ga ndœ ye. 'E dji she!» ⁶ Lœkœ á ayambarœ dji tshamancœ ascœmœ ataa, awa litœ endje kpakpakpa yé endje yo ga ati œ fa tshatshu endje ga tœ œshœ. ⁷ Yisu na ndoo dœ endje œ turutœ endje yé á pa adœeke: «'E alafo, 'e sœsœ dœ awa nene.» ⁸ Kœmeshœ ga lafo atake, endje wu kolœ Yisu kuti ye. ⁹ Bœta endje sœ lima kœjœrœ kaga, Yisu kœ endje adœeke: «'E papandœ œrœ kœ á 'e wu ascœke fœ uzu bale nene, œrrr ga tœ adœeke Gbolo nœ uzu she lœ akuzu yekane.»

¹⁰ Yé ayambarœ nœ ye yu she adœeke: «Mbœrœ gadœ á ayi kœyisœ awa akwa pa lima adœeke Eliya œ na utshuncœ yekane a?» ¹¹ Tshe gi fœ endje adœeke: «Adjapu, Eliya œ na utshuncœ mbœrœ kœguma œrœ kœkœ. ¹² Kashe mœ sœ kœpa fœ 'e adœeke: Eliya na bœ lima ye, yé azu yiyindœ ye nene, kashe endje mbœrœ fœ she œneke kœ á endje yi lima ndœ nœ. Awa bale ndje endje mbœrœ œrœ kanga fœ Gbolo nœ uzu.» ¹³ Yé á ayambarœ nœ ye kœwusœ nœ

adoeke, tshe sœ lima kœpa o'onœ fœ œene tœ Yowane ayi kœza batisimu.

*Yisu she gbolo á tshe sœ dœ ekpe ishiri
(Wu 6a tœ Mar 9.14-29; Luk 9.37-43a)*

¹⁴ Lœkœ á endje wuta lima ndoo dœ ukpulu azu, anga yakoshe bale na ga ndœ Yisu, œ gote dœ matshukuda ye ga utshu ye á pa adœke: ¹⁵ «Gbozu, wu oyo gbolo yakoshe nœ mœ. Tshe sœ dœ kœba œkœ á sœ ndœ kœka she waa, œ geta she kpala kpala ga tawo too ga langu. ¹⁶ Mœ na dœ she fœ ayambarœ nœ zœ, kashe endje lili tœ kœshe she nene.»

¹⁷ Yisu kœpa adœke: «E'e kœdœ aekpe azu, yé 'e gugu dœ kœyindœrœ nene! Mœ kpa sœpe dœ 'e œerrr manda olo koto yekane a? Mœ kpa ru œsu mœ mbœrœ 'e manda olo koto o? 'E na dœ gbolonœ fœ mœ ga mœ.» ¹⁸ Yisu nga fœ ekpe ishirinœ; tshe wuta lœ gbolonœ yé á tshe kœshe pe dœ lœndœnœ asœmœ ye. ¹⁹ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ Yisu, yé á yu she yaa adœke: «Yé ká a'a, mbœrœ gadœ á 'a lili má œnœ 'a kœgœrœ ekpe ishirinœ nene a?» ²⁰ Yisu pa fœ endje adœke: «Mbœrœ kœyindœrœ nœ 'e sœ teasho. Mœ sœ kœpa tœnœ fœ 'e dœ adjapu, œdœ anga œlœ bale 'e kœsœ dœ kœyindœrœ á sœ dœ egerœnœ bœta ele œyœ á 'irinœ kœdœ mutarde, 'e pa fœ kaga asœke adœke: "Aafo kpœke œ tœ bœ e", kaga œ mbœrœtœ ye liakanœ ye. Œrœ bale á sœ dœ sharapu bœ ndœ 'e œ gugu nene. [²¹ Kashe kolœ lœ awa nœ awala œdœ lœ œnœ kœyotshelœma dá endje li kœgœrœ dœ mara ekpe ishirinœ asœke.]»

*Yisu kpa pa o'o kuzu œdœ kœshe nœ ye
(Wu 6a tœ Mar 9.30-32; Luk 9.43b-45)*

²² Anga œlœ bale, ayambarœ ngbœbœ lima tœ endje bœ lœ ogo Galilayi, Yisu pa fœ endje adœke: «Endje ka Gbolo nœ uzu ga tshaabrœ azu; ²³ endje wo she yé manda olo votœ, Ndjaba œ she she lœ akuzu.» Ayambarœ nœ ye sœ lima dœ oyo waa.

Yisu dœ Petro yœ lapo

²⁴ Œlœ á endje li ga lœ Kaparnawumu, azu á endje ka lapo bœ lœ Tepelo na ga ndœ Petro, yé á pa fœ she adœke: «Gbozu nœ 'e œ yœ lapo nœ Tepelo nene a?» ²⁵ Petro gi adœke: «Œ, tshe yœ ye.» Œlœ á Petro

yi kumu ye ga sœnda, Yisu yu she adœke: «Gbetshelœ nœ zœ kœdœ gadœ Shimu? Adœ dá yœ walaka lapo nœ agbozugo nœ tshapashœ a? Agbolo nœ endje too anga angbi azu?» ²⁶ Petro gi adœke: «Angbi azu.» Yé Yisu kœpa fœ she adœke: «Agbolo nœ endje yœyœ ka nene. ²⁷ Kashe a yœ œnœ azœ ye, mbœrœ á kœzaza ókœ fœ azunœ asœ nene. Mbœrœ tœnœ, na ga la kota œ vwi ngada; ali ageatshalangu á bœ djœ she, a tshelœma ye, bœ gbœ langere ngendja lœnœ. Za œ gu dœ tœnœ, œ za fœ endje mbœrœ mœ œdœ pe bœ.»

18

*Uzu á tshe ropa azu kœ bœ lœ Ogo gbozu
nœ tshalafo*

(Wu 6a tœ Mar 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Dœ lœndœnœ asœmœ, ayambarœ nœ Yisu gitœ endje ga indiri ye, yé á pa fœ she adœke: «Œdœ dá ropa azu kœ bœ lœ Ogo gbozu nœ tshalafo a?» ² Yisu e anga gbolo œ za she tœ ga ugurutœ endje ³ yé œ pa adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ 'e kœyayapatœ 'e yé á sœ bœta aya agbolo nene, 'e li bala ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafo nene. ⁴ Ataa, tsheneke á tshe mbœrœtœ ye bœta aya gbolonœ asœ, œshe dá ropa azu kœ bœ lœ Ogo gbozu nœ tshalafo. ⁵ Uzu á tshe za osho kœsœ fœ gbolo lœ 'iri mœ bœta tsheneke asœ, za osho kœsœ fœ mœ dœ tœ mœ ye.

Œgbœ kœmi upu

(Wu 6a tœ Mar 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ «Kashe uzu á tshe mbœrœ adœke anga aya gbolo bale ugurutœ agbolo asœke á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, li ga lœ ekperœ, œ li adœke endje du egerœ badja ga lœ igi ye, œ na dœ œ geta she ga la egerœ ungu. ⁷ Oyo nœ azu tshapashœ á endje sœ kœmbœrœ adœke azu li ga lœ ekperœ! Œ li adœke œrœ ataa mbœrœtœ endje, kashe oyo nœ uzu neke á yanganœ œ te mbœrœ she. ⁸ Œdœ kane zœ too ada zœ dá sœ kœmbœrœ adœke bœ te, wa œ ko va e zara tœ zœ; œ li dœ œtshœnœ mbœrœ bœ adœke bœ li ga lœ adja soro dœ kane zœ bale too dœ ada zœ bale, tœ œsœnœ adœke bœ sœpe dœ kane zœ bibisha œdœ pe ada zœ bibisha yé endje vwi bœ ga lœ kudu

owo á ru nene. ⁹ Yé œdœ ala zœ kœvwa bœ ndœ ekperœ, vwata yé œ za vwi'i zara tœ zœ, œ li dœ œtshœncœ mboerœ bœ adœeke bœ li ga lœ adja soro dœ ala zœ bale, tœ œscœncœ adœeke bœ sœpe dœ ala zœ bibisha yé endje vwi bœ ga lœ kudu owo nœ lifelo.»

¹⁰ «Ala 'e gbœ adœeke 'e kœgugu œsœ anga gbolo bale ugurutœ aya agbolo asœeke nene. Gbambancœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e, aandjelu nœ endje sœ œlœ dœ œlœ indiri Aba mœ á tshe sœ 6a lafo. [¹¹ Gbambancœ nene, Gbolo nœ uzu na ndœ kœshe azu á endje sœ lima lœ djingili.]

Pata á tshe yiwa

(Wu 6a tœ Luk 15.3-7)

¹² «'E gbe œncœ 'e koto o? (Edœ anga uzu kœsœ dœ apata kama bale (100), yé anga bale lœ ugurutœ endje kœyiwa, ataa tshe katœ udu endje zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amancœ vana (99) 6a pa kaga, ndœ kœna kœpara tsheneke tshebale á tshe yiwa ascœmœ nene a? ¹³ (E kœsœ adœeke tshe gbœ she, mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœeke, tshe sœ dœ yanga ye kœropa udu endje zazu vana dœ ndjokpa dœ mindu dœ amancœ vana (99) á endje yiyiwa nene ascœmœ. ¹⁴ Awa bale, Aba 'e á tshe sœ 6a lafo ascœmœ, yiyindœ nœ adœeke anga gbolo bale ugurutœ aya agboloncœ ascœmœ yiwa nene.»

Kœgi aya zœ á tshe sœ lœ djingili ga tœ œtshœ awa

¹⁵ «Edœ anga aya zœ kœmboerœ ekperœ ga tœ zœ, na ga ndœ ye kutu zœ œ gbagbara she tœ ekperœ á tshe mboerœ, œdœ tshe kœdji bœ, dá tshe kpa wuta aya zœ. ¹⁶ Edœ tshe kœdjidji bœ nene, kpa za anga uzu bale too bisha ga ndœ zœ yeka á 'e kœwa o'onœ “mboerœ œ li adœeke atimu bisha too votœ yindœ o'onœ yekane.” ¹⁷ Edœ tshe kœvwaratœ ye ndœ kœdji endje, pandœ nœ ga lœ Ikrizia, yé tshe kœdjidji ndje azu Ikrizia nene, za she bata angbi uzu too bata ayi kœka lapo.

¹⁸ «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœeke: (Erocœ kœ á 'e i ga tœncœ pa œshœ asœ, endje i ndje ga tœncœ 6a lafo; yé œrcœ kœ á 'e vvara tshelœ nœ pa œshœ asœ, endje vvara ndje tshelœ nœ 6a lafo.

¹⁹ «Mœ kpa sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœeke, œdœ azu bisha ugurutœ 'e pa œshœ kœpa upu ama endje bale ndœ kœyœndœ œrcœ gade, Aba mœ 6a lafo œ to œrcœncœ ascœmœ fœ endje ye. ²⁰ Gbambancœ nene, osho á azu bisha too votœ œ ngbœtœ endje ga tœncœ dœ i'iri mœ, mœ sœ ugurutœ endje zœ.»

Ayi akwa á tshe vwaratœ ye Kœdjercœndœ ekperœ nœ ayancœ

²¹ Ataa, á Petro na ga ndœ ye á yu she adœeke: «Gbozu, œdœ aya mœ kœmboerœ ekperœ fœ mœ, mœ djercœndœ ekperœncœ awa kotoo? (Errr ga tœ awa mindu dœ bisha a (7)?)» ²² Yisu kœgi fœ she adœeke: «Mœ papa fœ bœ adœeke awa mindu dœ bisha nene, kashe œrrr ga tœ awa zazu votœ dœ ndjokpa awa mindu dœ bisha. ²³ Ogo gbozu nœ tshalafœ œ sœ bala kolœncœ ataa: (E sœ bata anga gbozugo bale á tshe yi lima ndœ kœtœndœ o'o tœ upu nœ kudœ nœ ye dœ aayi akwa nœ ye. ²⁴ Tœ ali nœ, endje na dœ anga ayi akwa á tshe sœ dœ kudœ nœ ye tœpanœ kpuru fœ she. ²⁵ Bata á tshe sœsœ lima dœ œrcœ bale ndœ kœgi tœncœ nene, gbozunœ za awa adœeke endje za she yœ œrcœ dœ awoncœ, agbolo nœ ye, œdœ ndje pe dœ œrcœ kœ á tshe sœ dœ tœncœ lœ okoro kudœ nœ ye. ²⁶ Ayi akwanœ gote ga tœ ada ye, œ di tshelœma ye fœ she adœeke: “Gbozu, sœ dœ ugu lœsu ga ndœ mœ, yé mœ gi fœ bœ para zœ.” ²⁷ Oyo za gbozu nœ ayi akwanœ, tshe katœ ye adœeke tshe gu zœ yé œ katœ kudœ nœ ye lœ kumu ye ti ye.

²⁸ «Kœwuta ayi akwa ascœmœ atake, tshe togba dœ anga yangancœ á tshe sœ dœ kudœ nœ ye teasho lœ kumu ye; tshe za œngœrœ yangancœ kperœ ndœ kœwo she dœ kœpa fœ she adœeke: “Gi kudœ nœ mœ fœ mœ.” ²⁹ Ayi akwa ngancœ scœmœ kœgote ga tœ ada ye, yé œ di tshelœma ye fœ she dœ kœpa adœeke: “Sœ dœ ugu lœsu ga ndœ mœ, mœ gi fœ bœ zœ.” ³⁰ Kashe tshe vwaratœ ye, yé ga pa nœ tshe na dœ she œ za she vwi ga lœ anda kángœ ndœ kœkate adœeke tshe gi kudœ nœ œne yekane. ³¹ Kœwu œrcœ á tshe mboerœ ascœmœ ataa, œ za oyo tœ lœsu aayi akwa angancœ, yé endje na œ pandœ œrcœ kœ á ro ascœmœ fœ gbozu nœ endje. ³² Yé gbozu e she, á pa fœ she adœeke: “Ekpe ayi

akwa, mœ katœ kudá nœ mœ lœ kumu zœ ti kœ mbœrœ á bœ ditshelœma zœ fœ mœ. ³³ Æbœ ndje, bœ lili má ndœ kœwu oyo ayi akwa nga zœ b̄ata á œmœ dœ tœmœ mœ wu oyo zœ nene a?» ³⁴ Oko za gbozu, tshe za she vwi ga lœ anda kánga ndœ kœkate ndje adœke tshe kœgi kudá nœ œne kœ fœ œne yekane.»

³⁵ «Ataa, Aba mœ ba lafo œ mbœrœ bala mara œrœncœ ascœmœ fœ 'e, œdœ uzu dœ uzu ugurutœ 'e kœdjedjœrœndœ ekperœ nœ ayanœ dœ lœsu ye bale nene.»

19

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœndjœtshelœ totœ œdœ kœsœ angara

(Wu ba tœ Mar 10.1-12)

¹ Ɔb̄ á Yisu katœ kœmindœ upu ascœmœ, tshe gitœ ye lœ Galilayi ndœ kœro ga lœ ogo Yuda ba kele ungu Yœrdane. ² Azu ndjoro na manda ye, yé ba zœ tshe sœ kœshe endje.

³ Anga Afarisayi na ga ndœ ye dœ gbetshelœ nœ kœgi uku ga tœ awa ye, yé á yu she adœke: «Æ li dœ yakoshe kovwaratœ ye tœ awonœ lœ upu kœ a?» ⁴ Tshe gi fœ endje adœke: «'E didi lima œneke á endje sú ba la buku nœ Ndjaba adœke, lœ kœmbœrœ œrœ ga pa œshœ asœke, Ndjaba mbœrœ lima yakoshe œdœ yashe nene a?»

⁵ Manda nœ, tshe pa adœke: Mbœrœ tœncœ ataa á yakoshe œ katœ abanœ dœ ayincœ ti, á sœ ga tœ œscœncœ dœ awonœ, yeka á endje bisha œ wuta undu uzu tshebale. ⁶ Ataa, endje kpa sœsœ azu bisha nene kashe undu uzu tshebale. Kaka adœke uzu ndjœndjœ tshelœ œneke á Ndjaba ngbœba ga tœ nœ nene.» ⁷ Endje pa fœ she adœke: «Mbœrœ gadœ á Moyize za lima awa adœke yakoshe su mbeti kœkurutshelœ totœ ga tshakane yashe lœkœ á tshe kœkatœ ye ti a?» ⁸ Yisu gi fœ endje adœke: «Moyize za lima awa ndœ kœkatœ awo 'e ti mbœrœ agbœ lœsu nœ 'e, kashe utshunœ œ sœsœ lima ataa nene. ⁹ Mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e adœke, œdœ uzu kœkatœ awonœ ti, á kœdœdœ tœ upu nœ angba budu nene, á tshe kpa to anga angbi yashe, tshe sœ kœpara awo uzu.»

¹⁰ Ayambarœ kœpa fœ she adœke: «Ædœ upu nœ kœtotœsho nœ yakoshe dœ yashe

kœsœ ataa, ádá nœ kœtotœsho gugu nene.»

¹¹ Yisu gi fœ endje adœke: «Æ dœdœ uzu kœ dá dji tshelœ kata o'o ascœ nene, kashe kolœ endjeneke á Ndjaba za awa fœ endje.

¹² Gbambanœ nene, ádá á azu œ vwaratœ endje kœto ayashe sœ ndjoro: Endje zu anga azu dœ kœba kutshu; anga kœsœ angara to tshakane azu; yé anga azu yiyindœ kœto ayashe nene mbœrœ kœpara Ogo gbozu nœ tshalafo. Uzu á tshe li kœdji tshelœkata o'o ascœke kœ, kaka tshe dji!»

Yisu to kane ye ga pa agbolo

(Wu ba tœ Mar 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ Azu na dœ agbolo fœ Yisu adœke tshe to kane ye ga pa endje kashe ayambarœ nœ ye sœ lima kœgeta endje. ¹⁴ Yisu pa adœke: «'E katœ agbolo endje na ga ndœ mœ, 'e kœkœ endje nene mbœrœ Ogo gbozu nœ tshalafo sœ mbœrœ azu á endje lœ b̄ata endje.» ¹⁵ Yé manda kœto kane ye ga pa endje, tshe gitœ ye kpœtœmœ ye.

Gbolo modo ayi kœgbœrœ

(Wu ba tœ Mar 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Anga uzu bale na ga ndœ Yisu, yé œ yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, œtshœrœ gadœ dá mœ kœmbœrœ yeka á kœgbœ soro neke á ka nene a?» ¹⁷ Yisu kœpa fœ she adœke: «Mbœrœ gadœ á bœ sœ kœyu mœ pa œtshœrœ a? Kolœ Ndjaba kuti ye dá dœ œtshœ uzu. Ædœ bœ kœyindœ kœgbœ soro, gbœndœ awa o'o ama Ndjaba.»

¹⁸ Tshe yu Yisu adœke: «Æneketa a?» Yisu gi fœ she adœke: «Bœ wo uzu nene, bœ para awo uzu nene, bœ zi angba nene, bœ wa o'o dœ wala ga pa uzu nene. ¹⁹ Li œsœ aba zœ dœ ayi zœ, yé bœ yindœ yanga zœ b̄ata á bœ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.» ²⁰ Gbolo modœnœ gi fœ she adœke: «Ærœncœ ascœmœ kœ, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ liakanœ zœ. Ærœ gadœ dá kpa sœpe adœke mœ mbœrœ a?» ²¹ Yisu pa fœ she adœke: «Bœ kœyindœ kœsœ ndjii tœ ala Ndjaba, gu œ ka œrœ nœ zœ, œ kurutshelœncœ tœ aayi oyo, yé bœ gbœ bala kœgbœrœ ba lafo. Manda nœ, fatœ zœ œ na manda mœ.» ²² Manda o'onœ ascœmœ, tshe gu dœ oyo tœ ye, mbœrœ tshe sœ lima dœ œrœ waa.

²³ Yé Yisu kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e, œ sœ tœ œgbœncœ bala tœ ayi kœgbœrœ kœli

ga lœ Ogo gbozu nœ tshalafo. ²⁴ Yisu kpa pa fœ endje adœeke: «E gbœgbœ adœeke agea á i'iri ye kœdœ shamo li tœlœ ogoro imbili. Kashe œ kpa gbœ kœrosœ nœ adœeke ayi kœgbœrœ li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.»

²⁵ Kœdji o'onœ ascœmœ ataa, ayambarœ katœ ama endje ti œsœ, yé œ pa adœeke: «Atamœ, uzu de dá li kœshe tœnœ a?»

²⁶ Yisu tondœ endje, yé œ pa fœ endje adœeke: «Ba tœ azu, œ li nene; kashe ba tœ Ndjaba, œrœ kœ li ye.» ²⁷ Yé Petro kœza 'o, á kœpa fœ she adœeke: «Wu kane, 'a katœ œrœ nœ 'a ti kœ á na manda zœ ascœ; œ sœ bala dœ a'a koto o?» ²⁸ Yisu pa fœ endje adœeke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœeke: «Jlœ á Ndjaba kpa mbœrœ tshandœ œrœ kœ tœ tafonœ, olo á Gbolo nœ uzu œ sœ ga lœ ngande mokœ nœ ye ndœ kœwa ngbanga, e'e á 'e na lima manda mœ, 'e sœ ndje ga pa ngande tshagbozu mokœ ndjokpa dœ bisha ndœ kœwa ngbanga pa mara azu Israyele ndjokpa dœ bisha. ²⁹ Yé uzu kœ á tshe katœ anda nœ ye, dœ aayanœ, ayingœnœ, abanœ, aayingœ, agbolo nœ ye, kindi nœ ye ti mbœrœ i'iri mœ, tshe kpa gbœ œrœ kœropanœ ye, tshe gbœ ndje soro nœ waa dœ waa. ³⁰ Azu ndjoro á endje sœ utshunœ, endje sœ bala tœ ndœngœlœnœ, yé endje nœ ndœngœlœnœ œ te bala azu nœ tshatshunœ.»

20

Ayi akwa 6a lœ kindi vinu

¹ «Kœgbœ Ogo gbozu nœ tshalafo sœ bœta anga gbozu akwa, á tshe wuta dœ amazi kœpara aayi akwa nœ tshelœ kindi vinu nœ ye. ² Tshe djitœ ye dœ endje dœ œtshœnœ pa denari* bale á li adœeke endje gbœ dœ œlœ bale, yeka á vwa endje ga lœ kindi vinu nœ ye. ³ Kœwuta she dœ ada œlœ mindu dœ vana utshu kakpi œlœ, tshe wu anga azu, endje sœ gbambanœ, ⁴ tshe pa fœ endje adœeke: «E'e ndje, 'e na ga lœ kindi vinu nœ mœ, mœ to ndje ngendja á li dœ œlœ bale fœ 'e.» ⁵ Endje ro ndje da ye. Tshe kpa wuta dœ kakpi œlœ œdœ dœ ada œlœ votœ manda kakpi œlœ, œ pa kolœnœ ata fœ anga azu á tshe gbœ endje. ⁶ Kœwuta ga pa œrœ nœ ada œlœ mindu dœ adila, tshe kpa wuta ndje, œ kpa

gbœ anga azu á endje sœ ndje bœ zœ yé œ pa fœ endje adœeke: «Mbœrœ gade dá 'e sœ kpœeke œrrr kpœi á mbœmbœrœ akwa nene a?» ⁷ Endje gi fœ she adœeke: «Uzu bale zaza akwa fœ 'a nene.» Gbozu akwanœ kœpa fœ endje adœeke: «E'e ndje, 'e na ga lœ kindi vinu nœ mœ.»

⁸ «Kœwuta ga tœ umbru osho, ayengœ kindi vinunœ pa fœ kapeta adœeke: «E ayi akwanœ para dœ œ ko ngendja tshangba akwa nœ endje fœ endje, kœto tœ endjeneke á mœ e endje tœ ndœngœlœnœ ascœmœ œrrr ga tœ endjeneke á mœ e má endje utshunœ.» ⁹ Azunœ ada œlœ mindu nœ adila na œ gbœ uzu dœ uzu denari bale. ¹⁰ Kœwuta ga tœ azu á endje na má utshunœ, endje gbe œnœ endje adœeke œne dá gbœ tœpanœ kpuru; kashe endje gbœ ndje uzu dœ uzu denari bale. ¹¹ Lœkœ á endje gbœ ngendjanœ, endje te lima tœ kœpuloœma endje tœ ayengœ kindinœ. ¹² Endje pa lima adœeke: «Aayi akwa á endje na manda nœ, endje mbœrœ akwa kolœ manda ada œlœ bale, bœ to ngendja fœ endje awa bale dœ 'a á a wu oyo œrrr kpœi tshakudu œlœ dœ kœwoshœ!» ¹³ Kashe tshe gi fœ anga bale ugurutœ endje adœeke: «Yanga mœ, mœ mbœmbœrœ ekperœ fœ bœ nene; a djidjimatœ azœ dœ mœ tœ denari bale lœ œlœ bale nene a? ¹⁴ Za œneke á sœ tshakane zœ ascœmœ, œ gu dœ tœnœ zœ. Mœ yindœ kœto ngendja fœ uzu á tshe na tœ ndœngœlœnœ ascœmœ awa bale dœ bœ. ¹⁵ «E lili dœ mœ kœmbœrœ œneke á mœ yindœ nœ dœ œrœ nœ mœ nene a? Too bœ sœ dœ uku ga tœ mœ mbœrœ á mœ sœ dœ œtshœ lœsu a?» ¹⁶ Atamœ, azu á endje sœ tœ ndœngœlœnœ œ wuta bala azu utshunœ; yé endjeneke á endje sœ utshunœ, œ wuta tœ ndœngœlœnœ.»

Yisu kpa pandœ mara kuzu dœ pe kœshe nœ ye tœ awa votœ

(Wu 6a tœ Mar 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yisu dœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha (12) sœ lima kœro ga lœ Yerusaleme, yé á tshe sœ kœpa fœ endje na tœnœ tœ awa adœeke: ¹⁸ «'E wu, a sœ kœœ ga lœ Yerusaleme, bœ tœ osho á endje ka Gbolo nœ uzu fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba

* **20.2** 20.2 Denari kœdœ ngendja tshangba akwa nœ œlœ bale á uzu mbœrœ.

œdœe fœ aayi kœeyisœ awa akwa. Endje wa agbɔ ngbanga ga pa ye adœeke endje wo she. ¹⁹ Yé œ za she fœ angbi azu mbœerœ á endje kœemɔ she, á kœesɔ she, á kœekuru she ga pa kurushi, yé manda olo votɔ Ndjaba œ she she lœ akuzu.»

Kœeyɔndœerœ nœ ayi agbolo yakoshe nœ Zebedayi

(Wu 6a tœ Mar 10.35-45; Luk 22.25-27)

²⁰ Awo Zebedayi na ga ndœ Yisu dœ agbolo yakoshe nœ ye bisha, œ gote ga utshu ye mbœerœ kœeyɔndœ œrœ bale. ²¹ Yisu yu she adœeke: «Bœ yindœ gadœ?» Tshe pa fœ Yisu adœeke: «Mœ ki ga tœ zœ, 6œ kœegu bala ga lœ ogo tshagbozu nœ zœ, lœ agbolo yakoshe nœ mœ bisha asœeke, za anga bale ga tœ kuni zœ, yé anga bale ga tœ gele zœ.» ²² Yisu gi adœeke: «'E wuwusœ œerœnœ á 'e esho ndœnœ ascœmœ nene. Adja 'e li kœendjo ungu lœ yashi nœ œerœ kanga á mœ ndjo bala ye a?» Endje pa fœ Yisu adœeke: «'A li dœ tœnœ ye.» ²³ Yisu kœepa fœ endje adœeke: «Adjapu, 'e ndjo ungu lœ yashi œerœ kanganœ á mœ ndjo ye. Kashe tœ kœza awa fœ uzu kœesœ ga ati ga pa kuni mœ too ga pa gele mœ, ascœmœ lili dœ mœ nene. Mbœerœ tœnœ kœedœ osho á sœ fœ endjeneke á Aba mœ guma endje.»

²⁴ Udu ayambarœnœ ndjokpa dji o'onœ ataa œ tetœ kœeso ókó ga tœ aayazu bisha, Ajake dœ Yowane. ²⁵ Kashe Yisu e endje œ pa fœ endje adœeke: «'E wusœ nœ adœeke agbozu sœ kœeko azu ogo dœ œgbɔ ga tshakudu tshagbozu nœ endje, yé agboro azu sœ kœema gbɔgbɔ endje ga pa aaya azu. ²⁶ Œ lili adœeke œrœ ataa mbœerœtœ endje 6a ugurutœ 'e nene. Kashe œdœ anga uzu bale kœegbe kœesœ tœ egerœ uzu ugurutœ 'e, œ li adœeke tshe fatœ ye tœ ayi akwa nœ 'e yekane. ²⁷ Yé œdœ anga uzu bale kœeyindœ kœesœ utshunœ ugurutœ 'e, œ li adœeke tshe dœ kanga nœ 'e. ²⁸ Mbœerœ tœnœ ataa, Gbolo nœ uzu nana adœeke azu mbœerœ akwa fœ she nene, kashe tshe na kœembœerœ akwa fœ azu dœ pe ndje kœezatœ ye fœ kuzu mbœerœ kœeshe ukpu azu.»

Yisu she aayibula bisha

(Wu 6a tœ Mar 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Lœkɔ á endje sœ lima kœewuta lœ Yeriko, ukpulu azu te manda Yisu. ³⁰ Anga aayibula bisha sœ lima ga ati indiri awa. Kœedji adœeke Yisu dá ro ascœmœ, endje tetœ kœeta rawa adœeke: «Gbozu, ata Davidi, wu oyo 'a kane!» ³¹ Ukpulu azu sœ lima kœegbagbara endje adœeke endje sœ koko, kashe endje kpa ta tshandœ rawanœ dœ agbɔ adœeke: «Gbozu, ata Davidi, wu oyo 'a kane!» ³² Yisu ka, œ e endje, yé œ pa fœ endje adœeke: «Œrœ gadœ dá 'e yindœ nœ adœeke mœ mbœerœ fœ 'e a?» ³³ Endje kœepa fœ she adœeke: «Gbozu, kolœnœ adœeke ala 'a kœrɔ.» ³⁴ Yisu wu oyo endje, yé œ goro ala endje. Trale ala endje kœrɔ ye, yé endje te manda ye.

21

Yisu li ga lœ Yerusaleme

(Wu 6a tœ Mar 11.1-11; Luk 19.28-40; Yow 12.12-19)

¹ Lœkɔ á endje ndo dœ ongbo Yerusaleme œdœ dœ tshalakpi Betefaje, 6a pa gaga á i'irincœ kœedœ kaga œyɔ Olive, Yisu vwa anga ayambarœ nœ ye bisha utshunœ ² dœ kœepa fœ endje adœeke: «'E na 6a lakpi á sœ utshu 'e 6a e. Kœeli 'e tshendja, 'e wu aya ane* á endje du she kpœetœmœ dœ ayinœ, 'e vvara she œ gu dœ she fœ mœ. ³ Yé œdœ uzu kœepa o'o fœ 'e; 'e gi fœ she adœeke: «Gbozu dá gbe dœ she.» Yé ataa, tshe gi kane ye tœ ye katsha fœ 'e ye.» ⁴ Œ wuta ataa mbœerœ á o'o á ayi kœegbara o'o pa lima kœembœerœtœ endje. Tshe pa lima adœeke:

⁵ «'E pandœ nœ fœ yawuru nœ Siyona adœeke: Wu, gbozugo nœ zœ sœ kœena ga ndœ zœ. Tshe sœ kœena 6ata amba uzu. Tshe œ ga pa ayi ane, œdœ ga pa ayancœ á tshe dœ aya agea nœ akwa.»

⁶ Ayambarœ ro œ mbœerœ œeneke á Yisu pa tœnœ fœ endje. ⁷ Endje gu dœ ayi ane œdœ ayancœ, yé endje ko lœeba nœ endje œ guma ga pa endje, á Yisu œ á sœ ga pa nœ. ⁸ Ukpulu azu ndjoro saka lœeba nœ endje ga tœ ala awa; anga endje de lima ganea œyɔ, yé œ guma ga tœ awa. ⁹ Azu á endje sœ lima kœena 6a utshu ye dœ pe endjeneke

* 21.2 21.2 Ane kœedœ agea á aayi oyo 6a ndœ Ayuda sœ lima kœena dœ endje ndœ kœeko kongba.

á endje sœ lima kœna manda ye, sœ lima kœta rawa adœke: «Ozana nœ ata Davidi! Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na dœ i'iri Gbozu! Ozana fœ Ndjaba á tshe sœ 6a lafo!»

¹⁰ Ɔlɔ á Yisu li ga lœ Yerusaleme, tshelœ ongbo djigi turu, azu tetœ kœyu osho adœke: «Uzu dœ dá a?» ¹¹ Azu á endje na lima dœ Yisu gi adœke: «Ayi kœgbara o'o Yisu dœmœ, uzu Nazarete, lœ ogo Galilayi.»

Yisu gɔrɔ aayi kœka œrœ lœ Tepelo

(Wu 6a tœ Mar 11.15-19; Luk 19.45-48; Yow 2.13-22)

¹² Manda nœ, Yisu li ga lœ Tepelo, yé œ gɔrɔ azu á endje sœ lima kœka œrœ dœ pe endjeneke á endje sœ lima kœyɔ œrœ kɔ ga ushu. Tshe iwɔi ndaba nœ azu kœyapa ngendja, œ geta ngande nœ aayi kœka ambepa. ¹³ Yé tshe pa fœ endje adœke: «Endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœke: “Anda nœ mœ œ dœ bala anda nœ kœza avwala, kashe 'e fa tœ wutu nœ aayi angba!”»

¹⁴ Aayibula dœ pe agbangevweta na ga ndœ Yisu 6a lœ Tepelo yeka á tshe she endje. ¹⁵ Agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ pe aayi kœyisœ awa akwa so ókó ndœ kœwu mara œrœ kœza uvuru osho á tshe sœ lima kœmbœrœ tœnœ dœ pe agbolo á endje sœ lima kœta rawa 6a lœ Tepelo adœke: «Ozana nœ ata Davidi!» ¹⁶ Yé endje pa fœ Yisu adœke: «Bœ sœ kœdji œneke á endje pa asœ zœ a?» Kashe Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ dji ye, ataa 'e didi lima mbetinœ asœmœ nene a? Mbetinœ á pa adœke: “Bœ mbœrœ dœ mara adœke œdœ agbolo dœ pe aayi mangɔ donga 6œ.”»

¹⁷ Manda nœ, tshe katœ endje lœ ongbonœ asœmœ, œ gu kœlo 6a lœ Betani.

Yisu darandœ ɔyɔ fige

(Wu 6a tœ Mar 11.12-14,20-24)

¹⁸ Osho kɔrɔ pancœ dœ amazi, lœkɔ á tshe sœ kœkwatœ ye ga lœ ongbonœ, ogo mi she. ¹⁹ Tshe wu anga ɔyɔ fige ndoo dœ ama awa, œ na ndoo dœ tœnœ, kashe tshe gbɔgbɔ elenœ bale nene, kolœ kakonœ. Yé tshe pa fœ ɔyɔ figenœ adœke: «Bœ kpa le bale nene!» Trale, ɔyɔ figenœ asœmœ ɔrɔ ye. ²⁰ Kœwu œrœnœ ataa, ayambarœ katœ ama endje ti ɔsɔ, yé œ yu Yisu adœke: «Kotoo

trale á ɔyɔ fige asœke ɔrɔ ata a?» ²¹ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e dœ adjapu, œdœ anga ɔlɔ bale á 'e kœsœ dœ kœyindœrœ yé á sœsœ dœ sharapu nene, 'e mbœrœ kolœ œrœ á mœ mbœrœ tœ ɔyɔ fige asœ nene, kashe œdœ 'e kœpa fœ kaga asœ adœke: “Gitœ zœ kpœke dœ œ na œ te ga la egerœ ungu adanga”, œ mbœrœ ndje tœ endje liaka nœ. ²² Ɔrœ kɔ á 'e yœndœ nœ lœ avwala dœ kœyindœrœ, 'e gbɔ ye.»

Kœyu o'o tœ tshagbozu nœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Ɔlɔ á tshe li ga lœ Tepelo, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia na ga ndœ ye ɔlɔ á tshe sœ kœyisœ œrœ, á yu she adœke: «Bœ gbɔ awa kœmbœrœ akwa nœ zœ asœke kpœta a? Ɔdœ dá za awa kœmbœrœ akwa ata fœ 6œ a?» ²⁴ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ yindœ kœyu 'e dœ o'o bale, œ kœsœ adœke 'e gi o'o fœ mœ gbá yekane á mœ kœyisœ osho á mœ gbɔ awa kœmbœrœ dœ œrœnœ asœ kɔ fœ 'e. ²⁵ Ɔdœ dá vwa lima Yowane kœza batisimu fœ azu a? Ɔ dœ lima Ndjaba too azu?» Yé endje tetœ kœmircœtshelœ endje ugurutœ endje yé œ pa adœke: «Ɔdœ a kœgi fœ she adœke: “Ndjaba dá vwa lima she”, tshe yu azœ adœke: “Mbœrœ gadœ á 'e yiyi lima ndœ o'o ama ye nene a?” ²⁶ Yé a kpa pa adœke: “Azu dá vwa lima she”, œ li adœke a kpa awa ukpulu azu, mbœrœ azu para wusœ nœ adœke Yowane kœdœ lima ayi kœgbara o'o.» ²⁷ Yé á endje gi fœ Yisu adœke: «'A wuwusœ nœ nene.» A Yisu gi fœ endje adœke: «Ɔmœ ndje awa bale, mœ pa ndje ndœ uzu á tshe za awa nœ kœmbœrœ œrœnœ asœke kɔ fœ 'e nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ agbolo yakoshe bisha

²⁸ «'E gbe œneke adœ gadœ tœ o'o asœ a? Anga yakoshe sœ dœ agbolo yakoshe bisha. Tshe na ga ndœ ali gbolonœ, œ pa fœ she adœke: “Na kpesheke ga lœ kindi vinu œ mbœrœ akwa 6a zœ.” ²⁹ Alinœ gi fœ she adœke: “Ɔ ngba mœ ye;” manda nœ tshe gbœtshelœ ye œ na da ye. ³⁰ Tshe kpa na ga ndœ bishanœ, œ pa kolœ nœ ata fœ she. Tsheneke asœ gi fœ she adœke: “Mœ na zœ Gbozu”, kashe tshe nana ga zœ

nene. ³¹ Uzu de ugurutoe endje bisha da mbaceroe gbetsheloe noe abanoe a?» Endje gi adoeke: «Ali gbolonoe.» Á Yisu pa foe endje adoeke: «Doe adjapu, moe soe koemindoe noe foe 'e, ayi koeko ngendja lapo doe pe ayi angba budu oe wuta utshu 'e ga loe Ogo gbozu noe Ndjaba. ³² Gbambanoe nene, Yowane na lima ndoe koeyisoe awa á soe ndjii foe 'e, 'e yiyindoe noe nene. Kashe aayi koeko ngendja lapo doe pe aayi angba budu da yindoe ye. Yé ataa 'e wu gbaa, 'e fafatshalosu 'e ndoe kpa koeyindoe ye nene.»

*Ndoema toro noe ayi kaedjo kindi
(Wu 6a toe Mar 12.1-12; Luk 20.9-19)*

³³ «'E kpa dji anga ndoema toro. Anga uzu bale djo kindi vinu. Tshe to gbadjadja dji toenoe tshakpata, oe dji kudu mbaceroe koepu ele vinunoe ga loenoe, ye oe mo anda koegbondoe oeroe ga loe noe. Manda noe, tshe za kindi noe foe aayi akwa kindi vinu, ye oe na ana. ³⁴ Olo koeko ele vinunoe li, tshe vwa anga aayi akwa noe ye foe aayi akwa kindi vinunoe adoeke endje vwa oesoe oene ele vinu noe foe oene. ³⁵ Kashe endje ko aayi akwa noe ye asoemoe, oe bi anga bale, oe wo anga ye oe wo votonoe doe badja. ³⁶ Tshe kpa vwa anga aayi akwa ndjoro, koeropa endjeneke ma utshunoe, endje mbaceroe koloe noe foe endje awa bale. ³⁷ Toe ndongolo noe, tshe vwa gbolo yakoshe noe ye foe endje doe gbetsheloe adoeke: “Endje kpa li ndara oesoe ye ye.” ³⁸ Kashe loko á endje wu gbolonoe koena ga ndoe endje, endje guma o'o loe ugurutoe endje adoeke: “'E wu, gbolonoe á tshe soepe doe oeroe manda abanoe doeke. A wo she yeka á kindinoe koete oene azoe.” ³⁹ Endje za she oe vwi she ga ushu loe kindi vinunoe yeka á wo she.» ⁴⁰ «Ataa, loko á ayengoo kindinoe koena, tshe mbaceroe oeroe gade toe aayi akwa kindi vinunoe a?» ⁴¹ Endje gi foe she adoeke: «Tshe na oe wo aayi akwa kindinoe ko doe oyo nene ye oe kpa za kindinoe foe anga angbi aayi akwa á endje li koeko ele vinunoe foe she liaka olo á tshe gbe doe toenoe.»

⁴² Yisu koepa foe endje adoeke: «'E didi damba o'onoe asoeke ala buku noe Ndjaba nene a? Endje su adoeke: “Badja á ayi koemo anda za vwi'i,

toenoe da wuta sharagunda.

«E to 6a ndoe Gbozu, ye oe ga toe ala 'a waa!”»

⁴³ «Moe kpa pa ndje foe 'e adoeke: Endje gi 'e loe Ogo gbozu noe Ndjaba, ye oe za foe angbi azu á endje li koembaceroe akwa á oeroe tshangbanoe soe doe otshonoe. [⁴⁴ Uzu á tshe te pa badja asoemoe, tshe ko ngende ngende. Yé tsheneke á badja oe te ga pa ye, oe ndi tsheloe ye kroena.]»

⁴⁵ Manda koedji o'o asoemoe, agbozu tshapa anganga Ndjaba doe pe Afarisayi wusoe noe adoeke Yisu soe koepa o'o asoe toe oene. ⁴⁶ Endje para lima awa ndoe koetepa ye, kashe endje kpa awa ukpulu azu, mbaceroe endje soe lima koera she bata ayi koegbara o'o.

22

Ndoema toro toe upu noe egeroe angbo totoe

(Wu 6a toe Luk 14.15-24)

¹ Yisu tetoe koepa 'o foe endje doe ndoema toro adoeke: ² «Ogo gbozu noe tshalafo soe bata anga gbozugo á tshe guma koeriroe angbo totoe noe gbolo yakoshe noe ye. ³ Tshe vwa aayi akwa noe ye foe azu á tshe e ma endje ndoe angbonoe, kashe endje yiyindoe koena toenoe nene. ⁴ Tshe kpa vwa anga angbi aayi akwa ndoe koemindoe noe foe azu á tshe e endje adoeke: “'E na ga moe ngongoo asoe, moe guma koeriroenoe ye; moe wo angombe noe moe doe pe agea ojoro. 'E na ga moe ndoe angbo totoenoe, oeroe ko gumatoe endje ye.” ⁵ Kashe azunoe gbegbe doe angbonoe nene, ye oe na ndoe akwa noe endje: Anga na ga loe kindi, anga na koepara ngendja noe ye; ⁶ anga endje tepa aayi akwanoe, á mbaceroe oeroe kanga foe endje ye á wo endje. ⁷ Gbozugo su doe oko, oe vwa aturugu noe ye endje wo azu á endje wo aayi akwa noe ye, ye oe sho ongbo noe endje. ⁸ Manda noe, tshe pa foe aayi akwa noe ye adoeke: “Moe guma koeriroe angbo ye, kashe azu á moe e endje, oe doedoé azu á li ma adoeke moe e endje doemoe nene. ⁹ 'E ro 6a loe shangbeda awa, doé oe e azu ko á 'e gbo endje gu toenoe ndoe koeriroe.” ¹⁰ Aayi akwanoe asoemoe wuta ga loe shangbeda awa, oe ngboba azu ko á endje gbo endje gu

tœnce: Ædœ aekpe azu, œdœ ɔtshɔ azu. Yé dœ tœnce ataa, anda angbonœ su kperœ dœ azu.

¹¹ «Lɔkɔ á gbozugo li ndœ kœwu azu á endje sœ pa ndaba nœ kœziroœ, tshe wu anga uzu bale, tshe veverœ lœba angbonœ nene. ¹² Tshe yu she adœke: “Yanga mœ, 6œ sœsœ dœ lœba angbo nene, 6œ li ga mœ koto o?” Tshe gigi o'o nene. ¹³ Yé á gbozugo kœpandœ nœ fœ aayi akwa nœ ye adœke: “E i ada ye dœ kane ye ga tœnce, œ vwi she ga ushu 6a lœ ubu osho, osho á azu sœ kœki tœnce dœ kœzi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.” ¹⁴ Adjapu, endje e azu ndjoro, kashe endjeneke á endje ke endje ngbangba nene.»

Lapo nœ Sezare

(Wu 6a tœ Mar 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵ Yé Afarisayi ngbɔtœ endje ga tœnce ndœ kœvwarandœ Yisu adœke œne gbɔ she tœ o'o ama ye. ¹⁶ Endje vwa anga ayambarœ nœ endje dœ pe azu nœ Erode mbœrœ kœpa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a wusœ nœ adœke 6œ sœ kœpa okporo o'o, 6œ sœ kœyisœ adja awa Ndjaba, 6œ sœ ndje kœkatœ zœ ti fœ uzu adœke tshe li ga lœ zœ dœ ekpe o'o nene. Bœ kpakpa awa uzu nene, œ wuwu ndje tshatshu uzu nene. ¹⁷ Ataa, pandœ gbetshelœ nœ zœ fœ a'a kane: œ li adœke azu yɔ lapo nœ Sezare a, too nene?» ¹⁸ Kashe Yisu wu lima sœ ekpe gbetshelœ nœ endje ye, yé œ pa fœ endje adœke: «Awulapatshɔ, mbœrœ gade á 'e sœ kœyu tshelœma mœ a? ¹⁹ 'E ma anga ngendja bale nœ kœyɔ dœ laponœ gamœ mœ wu kane.» Endje ma anga denarinœ bale fœ she. ²⁰ Yisu yu endje adœke: «Tshatshu uzu asœke dœ pe i'iri á endje sú asœke kœdœ œnce dœ?» ²¹ Endje gi adœke: «œnce Sezare». Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E gi œrœ nœ Sezare fœ Sezare, œnce Ndjaba fœ Ndjaba.» ²² Kœdji o'onœ asœmœ ataa, endje katœ ama endje ti ɔsɔ, œ katœ ye yé œ ro da ye.

Upu nœ kœshe lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mar 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Kolœ dœ ɔlœnce asœmœ, anga Asadukayi na ga ndœ Yisu. Endje dá sœ kœpa adœke kœshe lœ akuzu gugu nene.

Á endje yu Yisu adœke: ²⁴ «Ayi kœyisœrœ, Moyize pa adœke, œdœ uzu kœtshu á kœzuzu gbolo nene, ayancœ œ to koyancœ manda ye mbœrœ á tshe kœmbœrœ angwa fœ ayancœ á tshe tshu asœmœ. ²⁵ Andaa 6a ndœ 'a, 'a sœ dœ anga ayazu mindu dœ bisha (7). Alincœ to yashe, œ zuzu gbolo dœ she nene, œ tshu ye; 6ata á endje zuzu lima dœ yashencœ asœmœ nene, tshe katœ ye ti fœ ayancœ. ²⁶ Æ mbœrœtœ endje awa bale ataa ga tœ bisha ayancœ, ga tœ voto ayancœ œrrr ga tœ tshencœ mindu dœ bisha. ²⁷ Manda endje para, yashencœ kœtshu ye. ²⁸ Atamœ, dœ olo kœshe lœ akuzu yashencœ asœmœ œdœ awo dœ? Mbœrœ endje mindu dœ bisha (7) kɔ to lima she tœ awo endje yema a!»

²⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «'E sœ lœ djingili, mbœrœ 'e wuwusœ buku nœ Ndjaba dœ pe gbɔgbɔ nœ ye nene. ³⁰ ɔlɔ kœshe lœ akuzu, ayakoshe dœ ayashe œ totœ endje nene kashe endje lœ 6ata aandjelu 6a lafo. ³¹ Æ kœdœ tœ o'o nœ kœshe lœ akuzu, 'e didi o'o á Ndjaba pa fœ 'e ala buku nœ ye nene a? Tshe pa adœke: ³² «œmœ kœdœ Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœ Ndjaba nœ Yakobo.» Yisu kpa pa adœke, Ndjaba kœdœ Ndjaba nœ asoro kashe tshencœ akuzu nene.» ³³ Kœdji o'onœ ataa, ukpulu azu za lima ama endje ti ɔsɔ tœ kœyisœrœ nœ ye.

Awa o'o á ropa angancœ kɔ

(Wu 6a tœ Mar 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Lɔkɔ á Afarisayi dji adœke Yisu ngbɔ ama Asadukayi ga tœnce, endje ngbɔtœ endje ga tœnce. ³⁵ Yé anga ayi kœyisœ awa akwa yu she ndœ kœdji gbetshelœ nœ ye adœke: ³⁶ «Ayi kœyisœrœ, awa o'o gade dá ropa angancœ lœ awa akwa a?»

³⁷ Yisu gi fœ she adœke: «œ li adœke 6œ yindœ Gbozu Ndjaba nœ zœ dœ lœsu zœ bale, dœ ishiri zœ kɔ, dœ pe gbetshelœ nœ zœ kɔ. ³⁸ Asœmœ kœdœ awa o'o á ropa angancœ yé œ sœ ndje dœ ádá waa. ³⁹ Bisha awa o'onœ á sœ ndje dœ ádá waa awa bale dœke: “Bœ yindœ yanga zœ 6ata á 6œ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.” ⁴⁰ Awa akwa kɔ œdœ pe aayi kœgbara o'o kɔ to lœ awa o'onœ bisha asœke.»

*Masiya œdœ Davidi**(Wu 6a tœ Mar 12.35-37; Luk 20.41-44)*

⁴¹ Afarisayi ngbɔɔa lima tœ endje ga tœnœ yé Yisu yu endje dœ o'o atake: ⁴² «'E gbe má œnœ 'e kotoo tœ upu nœ Masiya a? Œshe kœdœ ata dœ?» Endje gi fœ she adœke: «Ata Davidi.» ⁴³ Yisu pa fœ endje adœke: «Koto yeka á ishiri pa lima fœ Davidi adœke tshe e she "Gbozu" a? Gbambanœ nene, Davidi pa adœke:

⁴⁴ "Gbozu pa fœ Gbozu nœ mœ adœke: na œ sœ ga pa kuni mœ, œrrr ga tœnœ adœke mœ ko ayingba zœ ga tshakudu ada zœ yekane."

⁴⁵ «Œdœ Davidi kœ'e she lima Gbozu ataa, koto á tshe pkpa dœ ata nœ a?» ⁴⁶ Uzu bale lili lima kœgi o'o fœ she nene. Yé kœto kpoetœ olonœ ascœmœ, uzu bale kpa yuyu she dœ o'o nene.

23*Yisu gbagbara aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe Afarisayi**(Wu 6a tœ Mar 12.38-39; Luk 11.43,46; Luk 20.45-46)*

¹ Yé Yisu sœ lima kœpa 'o fœ ukpulu azu dœ pe fœ ayambarœ nœ ye adœke: ² «Aayi kœyisœ awa akwa œdœ Afarisayi kœdœ azu á endje sœ mbœrœ kœpandœ awa akwa nœ Moyize. ³ Ataa, 'e mbœrœtœ 'e lindœ o'o endje yé œ mbœrœ œneke ko á endje pa fœ 'e; Kashe 'e zaza angwa kœmbœrœ œrœ nœ endje nene, mbœrœ endje sœsœ kœza œneke á endje sœ kœyisœ nœ ga tœ akwa nene. ⁴ Endje sœ kœi kikili kongba yé œ sœ kœko ga pa kanga azu; kashe endje dœ tœ endje, endje gogoro bale dœ yœkœne endje nene. ⁵ Œrœ ko á endje sœ kœmbœrœ tœnœ, endje sœ kœmbœrœ dœ mara adœke azu wusœ œne. Ataa, œnœ endje ndœma lœba á endje sú o'o ama Ndjaba ga tœnœ yé á i ga pa ala endje too ga tœ kane endje sœ tœ egerœnœ. Œnœ endje apara yœgbœdœ lœba sœ kpi tœ œnœ anga endje. ⁶ Endje yindœ kœsœ 6a utshunœ 6a tœ osho á œsœnœ li œdœ kœsœ lœ ngande á sœ 6a utshunœ lœ Sinagoga. ⁷ Endje yindœ nœ adœke azu bala œne tœ osho angbœtœ yé œ e œne "Rabi*" yekane.

⁸ «Kashe e'e, 'e eetœ 'e "Rabi" nene, mbœrœ e'e kœ kœdœ ayazu, yé 'e sœ dœ Rabi kolœ tshebale. ⁹ 'E ee uzu bale pa osho ascœ "Aba" nene, mbœrœ 'e sœ dœ Aba 'e kolœ tshebale á tshe sœ 6a lafo. ¹⁰ 'E yiyindœ nœ adœke endje e 'e "Agbangba kœyisœrœ" nene, mbœrœ 'e sœ kolœ dœ gbangba kœyisœrœ bale á tshe kœdœ Kristu. ¹¹ Œ li adœke uzu á tshe dœ egerœ uzu ugurutœ 'e dœ ayi akwa nœ 'e. ¹² Uzu á tshe titœ ye ga lafo, endje ku she ga ati, yé tsheneke á tshe zatœ ye ga ati, endje ti she ga lafo.»

*Yisu gbagbara wulapatshœ nœ aayi kœyisœ awa akwa**(Wu 6a tœ Mar 12.40; Luk 11.39-52; Luk 20.45-47)*

¹³ «Oyo nœ 'e dœ ayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshœ Afarisayi! 'E sœ kœtshu manda Ogo gbozu nœ tshalafœ utshu azu. E'e dœ tœ 'e, 'e sœsœ kœli ga zœ nene, yé 'e sœ kœkœ endjeneke á endje gbe ndœ kœli tœnœ, kœli ga zœ.»

[¹⁴ «Oyo nœ 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshœ Afarisayi; 'e sœ kœpara awa kœ kœko œrœ á ayashe koya sœ dœ tœnœ kœ tœ endje, 'e sœ ndje kœza avwala dœ o'o ndjoro mbœrœ kœmatœ 'e. Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba œ wa bala œgbœ ngbanga ga tœ 'e.]]»

¹⁵ «Oyo nœ 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ awulapatshœ Afarisayi, 'e sœ kœkœrœ na tœnœ djezœ mbœrœ kœpara anga uzu bale adœke tshe fatshalœsu ye, yé lœndœ á 'e mbœrœ á tshe fatshalœsu ye, 'e kpa sœ kœyi she ga lœ kudu owo nœ lifelo awa bisha kœropa 'e.»

¹⁶ «Oyo nœ 'e, agbozu aayibula! 'E sœ kœpa adœke: "Œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri anda Ndjaba, œ sœsœ dœ o'o nene; kashe œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri œrœ á sœ 6a lœ anda Ndjaba, dá tshe mbœrœ dœ œtshœnœ." ¹⁷ Aayi indi, aayibula, œrœ gadœ dá sœ dœ ádá kœropa nœ a: Œrœ too Tepelo á mbœrœ adœke œrœnœ wuta yerœ a? ¹⁸ 'E kpa sœ kœpa adœke: "Œdœ uzu kœdarama ye dœ i'iri ndaba á endje to œrœ ga panœ fœ Ndjaba, œ sœsœ dœ o'o nene; kashe œdœ uzu kœdarama ye tœ tokórœ á endje

* 23.7 23.7 Rabi 6ata i'iri kœdœ lima i'iri ayi kœyisœrœ nœ awa akwa á œsœ ye li

ko ga panœ, dá tshe mbœerœ doe otshãnce.”
 19 Aayibula! Erœ gadê dá sœ doe ádá kœropa noe a: Tokóró too ndaba á mbœerœ adœke tokórónœ wuta yerœ a? 20 Ataa, uzu á tshe dara ama ye doe i'iri ndaba, dá tshe dara ama ye pa ndabanœ œdoe ndje pe pa œerœ kã á sœ panœ. 21 Uzu á tshe dara ama ye doe i'iri Tepelo, dá tshe dara ndje ama ye doe i'iri Ndjaba á tshe sœ ba zœ. 22 Uzu á tshe dara ama ye doe i'iri tshalafo, dá tshe dara ama ye doe i'iri ngande tshagbozu œdoe ndje doe i'iri Ndjaba á tshe sœ panœ.»

23 «Oyo noe 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdoe awulapatshã Afarisayi! 'E sœ kœeko bale lœ ndjokpa lœ kako dãngã á tshafunœ ga waa, kashe 'e sœsœ kœembœerœtœ 'e lindœ awa akwa á sœ doe ádá waa nene b̄ata: Kœsœ ndjii, kœwu oyo azu doe pe kœyindœerœ. Erœ á li má adœke 'e za ga tœ akwa doemœ, yé œ tshapu kœmbœerœ udunœ nene. 24 Agbozu ayibula! 'E sœ kœesa ipi mbœerœ kœwo doe aya voma, kashe 'e sœ kœemerœ shamol!»

25 «Oyo noe 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdoe awulapatshã Afarisayi! 'E sœ kœedjuto tshapa yashi œdoe pe tshapa saani, kashe tshelœnce su doe œerœ noe angba œdoe doe œerœ noe ogo ekperœ noe 'e. 26 Farisayi ayibula, djuto tshelœ yashi utshunœ yeka á tshapa noe kœga ndje.»

27 «Oyo noe 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdoe awulapatshã Afarisayi! 'E sœ b̄ata udu á endje dja tshapanœ doe imbi ngbeya, á ga kolœ dja ga pa noe, kashe tshelœnce su kperœ doe ngbabi akuzu œdoe doe tshelœ aka mara ufu œerœ kã. 28 E'e ndje awa bale dja ga ushu, 'e sœ kœematœ 'e b̄ata azu á endje sœ ndjii tœ ala azu, kashe ba lœ 'e, e'e kœdoe awulapatshã œdoe aayi ngbindirœ.»

29 «Oyo noe 'e, aayi kœyisœ awa akwa œdoe awulapatshã Afarisayi! 'E sœ kœembœerœ otshã udu mbœerœ aayi kœgbara o'o, yé œ sœ kœeguma tshapadu azu á endje sœ ndjii doe ambara. 30 Yé 'e sœ kœepa adœke: “œdoe 'a kœsœ lima lãndã noe alata 'a zœ, 'a ngbãtœ 'a lima doe endje ndœ kœwo aayi kœgbara o'o nene.” 31 Ataa, 'e wusœ noe doe tœ 'e adœke e'e kœdoe aata azu á endje wo lima aayi kœgbara o'o ye! 32 Yé ngãngã asœke, 'e te lœ kumu kœembœerœ udu akwa noe aata 'e! 33 E'e

kœdoe ayakoro, ukpulu akatsha ayakoro! 'E gbe koto kœkpa awa adœke endje wa ngbanga djofele noe lifelo 'e a? 34 Mbœerœ tœnce ataa, mœ sœ kœevwa aayi kœgbara o'o, doe aayi kœewusœtœ doe pe aayi kœeyisœ awa akwa fœ 'e. 'E wo anga endje, œ kuru anga endje ga pa kurushi, 'e kpa sã anga endje doe ndjapa ba lœ Sinagoga noe 'e œ gãrã endje lœ ongbo doe ongbo. 35 Yé indji azu á endje sœ ndjii á tu lima ga pa œshã asœmœ, sœ ga pa kumu 'e, kœto ba tœ indji Abele á tshe sœ ndjii œerrr ga tœ indji Zakariya, gbolo noe Barashi á 'e wo lima she ba ugurutœ œeyerœ osho œdoe ndaba lœ anda Ndjaba. 36 Mœ sœ kœepa fœ 'e doe adjapu adœke: Tshangba œerœnce asœmœ kã œ sœ ga pa kumu 'e doe azu noe tshakpesheke asœke!»

Kœpulœma tœ upu noe Yerusaleme (Wu ba tœ Luk 13.34-35)

37 «Yerusaleme, Yerusaleme, œbœ á bœ sœ kœwo aayi kœgbara o'o yé á sœ kœve endjeneke á Ndjaba sœ kœevwa endje fœ bœ doe badja, awa ndjoro mœ yi lima ndœ kœngbãba azu noe zœ ga tœ œsœnce bale b̄ata á ayi ngato œ ngbãba ayanœ ga tshakudu ombo ye, kashe 'e yiyi lima ndœ noe nene! 38 Mbœerœ tœnce ataa, Ndjaba œ gi ala ye pa anda noe 'e, yé anga œerœ bale kpa gu nene. 39 Gbambanœ nene, mœ sœ kœepa fœ 'e adœke: Kœto ngãngãnce asœke, 'e kpa wu mœ nene œerrr ga tœ lãkã á 'e pa adœke: “Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na doe i'iri Gbozu.”»

24

O'o tœ upu noe kœendi Tepelo (Wu ba tœ Mar 13.1-2; Luk 21.5-6)

1 Lãkã á Yisu wuta lima lœ Tepelo á tetœ kœero tœnce, ayambarœ noe ye na ndoo doe she mbœerœ kœema mara á endje mã doe Tepelo. 2 Yisu za o'o yé œ pa fœ endje adœke: «'E wu œerœnce asœmœ kã? Mœ sœ kœepa doe adjapu adœke anga badja bale œ kpa ka ga pa anganœ nene; tshelœnce œ ndi para ye.»

Oyo œdoe œerœ kanga (Wu ba tœ Mar 13.3-13; Luk 21.7-19)

3 Lãkã á Yisu sœ ga ati ba pa kaga oyo olive, ayambarœ noe ye gitœ endje ndoo

dœ she ga indirinœ, yé œ yu she adœke: «Pa fœ 'a kane, dœ ɔlɔ gadé dá œrœnœ ascœmœ œ mboerœ má tœ endje a? Yé ambárá gadé dá matœ endje dœ olo kœkwa 6œ œdœ dœ olo kœka tshapashɔ a?»

⁴ Yisu gi fœ endje adœke: «Ala 'e gbɔ, uzu bale fafara 'e nene. ⁵ Gbambanœ nene, azu ndjoro œ na bala dœ i'iri mœ, œ pa adœke: «Emœ kœdœ Masiya!» Yé endje fara azu ndjoro. ⁶ ɔlɔ á 'e kœdjindœ upu nœ koshe á sœ lœ ondonœ œdœ œneke á sœ lœ ingirinœ, awa zaza 'e nene; œ li adœke œrœ ataa wuta yeka, kashe œ dœdœ damba kœka tshapashɔ dœmœ nene. ⁷ Ogo bale œ nga koshe dœ anga ogo, yé ogo gbozu bale œ nga koshe dœ anga ogo gbozu, egerœ ogo œdœ kœturu ɔshɔ œ za osho ngbang-bangba. ⁸ Erœnœ ascœmœ kɔ œ sœ bala ɔata ali kœka œrœ á ka yashe utshu kœzu gbolo.

⁹ «Azu œ ko 'e bala mboerœ adœke endje ndanga 'e yé œ wo 'e. Angbi azu kɔ œ yiangba 'e mboerœ i'iri mœ. ¹⁰ Yé azu ndjoro œ katœ kœyindœrœ nœ endje; endje tɔ gbandatœ endje dœ pe kœyiangbatœ endje ugurutœ endje. ¹¹ Ayi kœgbara o'o nœ wala œ wuta yé œ djingili tshelœ azu ndjoro. ¹² Manda nœ, ngbindirœ œ gerœ lœ azu, yé kœyindœsho œ gerœ nene. ¹³ Kashe uzu neke á tshe ka ngbiri œrrr ga tœ ndɔngɔlœnœ, œshe ascœmœ dá she. ¹⁴ Endje mindœ ɔtshɔ O'o ogo gbozu pa ɔshɔ djigi; angbi azu kɔ œ dji yeka á manda nœ á tshapashɔ œ ka.»

Egerœ oyo

(Wu 6a tœ Mar 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ «'E wu bala tsheneke á endje e she “ayi kœndi œrœ” á ayi kœgbara o'o Daniyele pa lima tœ ye 6a tœ œyerœ osho. Kaka tsheneke á tshe di mbetinœ ascœke wusœ ádánœ! ¹⁶ Yé œ li adœke endjeneke á endje sœ 6a lœ ogo Yuda, kpa ga pa kaga. ¹⁷ Tsheneke á tshe kœsœ 6a pa anda, œ lili adœke tshe jerœ ga ati mboerœ kœko gbarœ nœ ye 6a scœnda nœ ye nene. ¹⁸ Tsheneke á tshe kœsœ 6a lœ kindi, œ lili adœke tshe kwatœ ye ndœ kœza yɔgbɔdɔ lœba nœ ye nene.

¹⁹ «Oyo nœ ayashe nguzu œdœ endjeneke á endje sœ kœko ɔngɔ ga lœ ama agbolo dœ olonœ ascœmœ! ²⁰ 'E za avwala fœ Ndjaba

mboerœ á 'e kœkpakpa dœ yapu nœ izi too dœ olo sabata nene. ²¹ Gbambanœ nene, dœ lœkœnœ ascœmœ, egerœ oyo œ sœ zœ; œ sœ tœ egerœnœ kœrosœ œneke á endje wu 6a lima kœto kpoetœ ali kœembœrœ tshapashɔ œrrr ga tœ ngɔngɔ ascœke, yé mara œrœ ataa œ kpa mboerœtœ endje bale nene. ²² Edœ Gbozu kœgbe má lima tœ kœgi ata olonœ nene, uzu bale œ sœpe má dœ soro nene; kashe mboerœ endjeneke á tshe ke endje dá tshe kundœ átá olonœ ascœmœ.

²³ «Yé œdœ anga uzu kœpa fœ 'e adœke: “Masiya sœ 6a ke” too “tshe sœ 6a e”, 'e yiyindœ nœ fœ she nene. ²⁴ Gbambanœ nene, aekpe masiya œdœ aayi kœgbara o'o nœ wala œ wuta ndjoro. Endje mboerœ afá yé œ ma ambárá œrœ ndjoro dœ mara adœke œne djingili tshelœ kumu azu. Edœ œ kœli ndje, endje mboerœ ndje awa bale fœ endjeneke á Ndjaba ke endje. ²⁵ 'E dji kane! Mœ va tshelœ utu 'e tœnœ utshunœ ye.

²⁶ «Edœ endje kœpa fœ 'e adœke: “'E wu, tshe sœ 6a lœ kpagagasho”, 'e nana ga zœ nene. Too œdœ endje kœpa fœ 'e adœke: “'e wu, tshe zatœ ye yiwa tœnœ 6a ke”, 'e yiyindœ nœ nene. ²⁷ Bata á yavuru œ yerœwa 6a lafo, kœto 6a tœ osho á ɔlɔ œ wuta tœnœ œrrr ga tœ osho á ɔlɔ œ li tœnœ, dœ mara ataa dá Gbolo nœ uzu œ na bala dœ tœnœ. ²⁸ Osho á oko uzu sœ tœnœ dá adivumbala œ ngbœtœ endje 6a zœ.»

Ambárá kœna Gbolo nœ uzu

(Wu 6a tœ Mar 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ «Manda kœwu oyo nœ olonœ ascœmœ, ɔlɔ œ te ubunœ, yapu œ kpa tɔ nene, angerepe œ to 6a lafo œ yo ga ati, gbɔgbɔ nœ tshalafo œ turu. ³⁰ Yé ambárá Gbolo nœ uzu œ wuta 6a lafo; azu kɔ pa ɔshɔ œ ditshelœma endje, endje wu Gbolo nœ uzu kœna lœ ondro dœ gbɔgbɔ djigi œdœ lœ mokɔ. ³¹ Tshe vwa bala aandjelu nœ ye ndœ kœ'uru ngbake tœ osho kɔ pa ɔshɔ: Tshe ngbɔba bala endjeneke á tshe ke endje tœ osho kɔ ga tœnœ.»

Kœyisœrœ á to lœ ɔyɔ fige

(Wu 6a tœ Mar 13.28-31; Luk 21.29-33)

³² «'E dji ádá kœyisœrœ á to lœ ɔyɔ fige: Lɔndɔ á ganeanœ kœyɔrɔtshelœtœ endje, 'e wusœ nœ adœke yapu kœlu ngwarœ ndo

ye. ³³ E sœ ndje atamœ fœ 'e, ɔlɔ á 'e kœwu ndje œrœ ataa kœmboœrœtœ endje, 'e wusœ nœ adœke Gbolo nœ uzu ndo ye, tshe sœ lœ manda 'e. ³⁴ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, azu nœ tshakpesheke, endje tshu kɔ nene á œrœnœ œ mboœrœtœ endje. ³⁵ Tshalafœ dœ tshapa ɔshɔ œ ro ye, kashe o'o ama mœ œ ro nene.»

Ndjaba kuti ye dá wusœ ndangɔlɔ olo

(Wu 6a tœ Mar 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36)

³⁶ «Kashe olonœ œdœ ada ɔlɔnœ asœmœ, uzu bale wuwusœ nœ nene; œdœ aandjelu 6a lafo, œdœ Gbolo nœ uzu, endje wuwusœ nœ nene, Aba kuti ye dá wusœ nœ. ³⁷ Lɔndɔ nœ kœna Gbolo nœ uzu, œrœ œ mboœrœtœ endje kolœ 6ata mara œrœ á mboœrœ lima tœ endje dœ lɔkɔ nœ Nowa. ³⁸ Gbambanœ nene, dœ lɔndɔnœ asœmœ, utshu lɔkɔ egerœ kœsu ungu pa ɔshɔ djigi, azu sœ lima kœziœ dœ kœndjorœ, endje sœ lima kœtotœ endje too kœko ayawuru nœ endje ndœ totœ œrrr ga tœ olo á Nowa li lima ga lœ egerœ agba. ³⁹ Endje sœsœ lima kœgbe dœ œrœ bale nene œrrr á egerœ kœsu ungu na, á endje tara para kɔkɔ. E sœ ndje ataa lɔkɔ á Gbolo nœ uzu œ na bala. ⁴⁰ Yé ayakoshe bisha œ sœ 6a lœ kindi, endje za anga bale, œ katœ anga ti. ⁴¹ Ayashe bisha œ sœ kœtɔ œrœ lœ kafuru, endje za anga bale, œ katœ anga ti. ⁴² Ataa, ala 'e gbɔ mboœrœ 'e wuwusœ olo neke á Gbozu nœ 'e œ na dœ tœnœ nene. ⁴³ 'E wusœ nœ adœke, œdœ ayengɔ anda kœwusœ ada ɔlɔ nœ butshɔ á ayi angba œ na kœzi angba œrœ nœ ye, tshe lo olo nene yé tshe katœ ye adœke tshe to ogoro lœ anda nœ ye nene. ⁴⁴ Mboœrœ tœnœ ataa, e'e ndje, ala 'e gbɔ mboœrœ Gbolo nœ uzu œ na dœ ada ɔlɔ neke á 'e wuwusœ nœ nene.»

Ayi akwa á tshe sœ kœmboœrœtœ ye lindœ nœ

(Wu 6a tœ Luk 12.41-48)

⁴⁵ «Ataa, œdœ dá dœ ayi akwa á tshe sœ kœmboœrœtœ ye lindœ o'o gbozu nœ ye, yé á sœ ndje dœ kœwusœrœ á gbozu akwa nœ ye za she tœ kapeta nœ anganœ, mboœrœ kœto kœziœ fœ endje liaka ada ɔlɔ dali a? ⁴⁶ Yanga nœ ayi akwanœ asœmœ œdœ gbozunœ kœgu á gbɔ she lœma akwanœ! ⁴⁷ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e: gbozu

œ za she tœ kapeta tshapa œrœ nœ ye kɔ. ⁴⁸ Kashe œdœ œshe kœdœ ekpe ayi akwa, á pa 6a lœsu ye adœke: “Gbozu nœ mœ œ gu katsha nene”, ⁴⁹ yé á tetœ kœbi aayi akwa anganœ, kœzi œrœ dœ pe kœndjo œrœ awa bale dœ aayi kœndjorœ, ⁵⁰ gbozu nœ ayi akwanœ asœmœ œ gu dœ olo œdœ dœ ada ɔlɔ á ayi akwanœ wuwusœ nœ nene. ⁵¹ Tshe gɔrɔ ayi akwanœ, œ mboœrœ œrœ kanga nœ awulapatshɔ fœ she, 6a tœ osho á azu œ ki dœ pe kœzi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara.»

25

Ndœma toro tœ upu nœ akpɔ ayawuru ndjokpa

¹ «Yé Ogo gbozu nœ tshalafœ sœ 6ata ɔkpɔ ayawuru ndjokpa á endje ko miinda nœ endje, yé á wuta kœna kœtogba dœ yakoshe totœ. ² Anga endje mindu kœdœ aayi indi, anga endje mindu kœdœ aayi kœwusœrœ. ³ Kœko miindanœ, aayi indinœ mindu susu lima kada ga lœ œnœ endje nene; ⁴ kashe aayi kœwusœrœnœ mindu su lima kada ga lœ anga á na dœ tœnœ dœ miinda nœ endje. ⁵ Bata œndœ yakoshœnœ sœ lima kœdi tœnœ waa, olo mboœrœ endje, endje lo para ye.

⁶ «Lœ ɔgbɔ butshɔ, anga uzu bale tetœ rawa adœke: “E wu, yakoshœnœ dá yi kumu ye asœ; 'e wuta ndœ ye.” ⁷ ɔkpɔ ayawurunœ kœjo para yé kœtetœ kœguma miinda nœ endje. ⁸ Aayi indinœ kœpa fœ ayi kœwusœrœ adœke: “E su anga kada nœ 'e fœ 'a mboœrœ œnœ 'a miindanœ sœ kœru tœnœ.” ⁹ Aayi kœwusœrœ kœgi fœ endje adœke: “E ngba 'a ye, œ gegerœ yeka á 'a kœsu mboœrœ 'a œdœ fœ 'e nene. 'E na œ yɔ œne 'e 6a ndœ aayi kœka œrœ.” ¹⁰ Lɔndɔ á aayi indinœ ro kœyɔ kadanœ ga zœ atake, yakoshe totœnœ yi kumu ye. Akpɔ ayawuru mindu á endje guma má tœ endje yindjindjinœ asœmœ, li dœ she ga sœnda angbo totœnœ, yé endje kœtshu mandanœ ga tœnœ ye. ¹¹ Eendœnœ di manda nœ, ɔkpɔ ayawuru indinœ gu œ tetœ kœ'e osho adœke: “Gbozu, gbozu, kɔrɔ manda fœ 'a ka!” ¹² Kashe tshe gi adœke: “Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, mœ wuwusœ 'e nene.” ¹³ Atamœ, ala 'e

gbɔ, mbɔerɔe 'e wuwusɔe olo dɔe pe ada ɔlo nene.»

*Ndɔema toro tɔe upu nɔe ngendja
(Wu 6a tɔe Luk 19.11-27)*

¹⁴ «E sɔe bala ɔata anga yakoshe á tshe yi lima ndɔe kɔena ana: Tshe e aayi akwa nɔe ye ɔe katɔe ɔerɔe nɔe ye fɔe endje. ¹⁵ Tshe ko fɔe anga talata mindu, anga talata bisha, fɔe votɔnɔe talata* bale: Tshe ko fɔe uzu dɔe uzu liaka gbɔgbɔ nɔe ye. Manda nɔe, tshe ro daye. ¹⁶ Ayi akwa á tshe gbɔ talata mindu gu ɔe za ga tɔe akwa, yé ɔe kpa gbɔ anganɔe mindu ga panɔe. ¹⁷ Tsheneke á tshe gbɔ talata bisha mbɔerɔe ndje awa bale, yé ɔe kpa gbɔ talata bisha ga panɔe. ¹⁸ Kashe tsheneke á tshe gbɔ talata bale, gu ɔe dji kudu ɔa lɔe ɔshɔ, yé ɔe za talata bale nɔe gbozu akwa nɔe ye yiwa tɔenɔe ga lɔe nɔe.»

¹⁹ «Endɔenɔe kɔedi ɔerrr manda nɔe, gbozu nɔe aayi akwanɔe asɔemɔe gu, yé ɔe tetɔe kɔeyu endje tɔe akwa á tshe ka lima tɔenɔe fɔe endje. ²⁰ Tsheneke á tshe gbɔ lima talata mindu gitɔe ye ndoo, ɔe pa adɔeke: “Gbozu, wu, ɔe ko lima talata mindu fɔe mɔe. Anganɔe mindu á mɔe gbɔ ga panɔe dɔeke.” ²¹ Gbozu nɔe ye pa fɔe she adɔeke: “E sɔe dɔe ɔtshɔnɔe, ɔe ɔe kɔedɔe ɔtshɔ ayi akwa yé ɔe mbɔerɔetɔe zɔe lindɔe nɔe. Bata á ɔe mbɔerɔetɔe zɔe lindɔe nɔe lɔe aya akwa ataa, mɔe za ɔe ga pa egerɔenɔe. Na ga mɔe ɔe sɔe dɔe yanga awa bale dɔe gbozu nɔe zɔe.” ²² Tsheneke á tshe gbɔ lima talata bisha na ndje ɔene ye, yé ɔe pa adɔeke: “Gbozu, ɔe ko lima talata bisha fɔe mɔe. Anganɔe bisha á mɔe gbɔ ga panɔe dɔeke.” ²³ Gbozu nɔe ye pa fɔe she adɔeke: “E sɔe dɔe ɔtshɔnɔe, ɔe ɔe kɔedɔe ɔtshɔ ayi akwa yé ɔe mbɔerɔetɔe zɔe lindɔe nɔe. Bata á ɔe mbɔerɔetɔe zɔe lindɔe nɔe lɔe aya akwa ataa, mɔe za ɔe ga pa egerɔenɔe. Na ga mɔe ɔe sɔe dɔe yanga awa bale dɔe gbozu nɔe zɔe.”

²⁴ «Tsheneke á tshe gbɔ lima talata bale kɔena, yé á kɔepa ɔenɔe ye adɔeke: “Gbozu, mɔe wu lima sɔe nɔe adɔeke ɔe ɔe kɔedɔe gbozu á ɔe ngaanga: Bɔe sɔe kɔekɔ ngwarɔe á ɔe dɔédɔé ɔe dá lu nene, ɔe sɔe kɔekɔ ngwarɔe ɔa tɔe osho á ɔe lulu ɔerɔe bale nene. ²⁵ Awa za mɔe, yé á mɔe na á za talata nɔe zɔe yiwa tɔenɔe ga lɔe ɔshɔ.

Wu, ɔerɔe nɔe zɔe dɔeke.” ²⁶ Kashe gbozu nɔe ye gi fɔe she adɔeke: “Ekpe ayi akwa, ayi ɔdɔ! Bɔe wu lima sɔe nɔe adɔeke mɔe sɔe kɔekɔ ngwarɔe á ɔe dɔédɔé mɔe dá lu nene, mɔe sɔe kɔekɔ ngwarɔe ɔa tɔe osho á mɔe lulu ɔerɔe bale nene. ²⁷ Ataa, ɔe li má adɔeke ɔe ko ngendja nɔe mɔe ga lɔe anda kɔegumasɔe ngendja, yé á mɔe kɔegu má atake, á kɔegbɔ anga ɔerɔe nɔe mɔe ga pa nɔe. ²⁸ 'E za talatanɔe asɔemɔe bale tɔe ye, yé ɔe za fɔe tsheneke á tshe sɔe dɔe tɔenɔe ndjokpa asɔemɔe. ²⁹ Gbambanɔe nene, uzu kɔ á tshe sɔe dɔe ɔerɔe ndjoro, endje to anganɔe ga panɔe fɔe she. Tsheneke á tshe gugu dɔe ɔerɔe nene, endje ko ɔeneke teasho á tshe sɔepe dɔe tɔenɔe, tɔe ye yé. ³⁰ Tɔe ayi akwanɔe á ádá ye gugu nene asɔe, 'e vwi she ga lɔe ubu osho ɔa shu: Ba zɔe kɔedɔe kolɔe iki ɔedɔe kɔe zi tshelɔe daji gbagbara gbagbara.”»

Ndɔngɔlɔ kɔewa ngbanga

³¹ «Lɔkɔ á Gbolo nɔe uzu ɔe na bala lɔe mokɔ nɔe ye dɔe aandjelu para, tshe sɔe ɔa pa ngande tshagbozu nɔe mokɔ nɔe ye. ³² Azu ogo kɔ pa ɔshɔ ɔe ngbɔtɔe endje ɔa utshu ye, yé tshe kurutshelɔe azu dɔe azu ɔata á ayi kɔegbɔndɔe ayarɔe ɔe kurutshelɔe apata dɔe ayaburu. ³³ Tshe ko apata ga tɔe kuni ye, yé ɔe ko ayaburu ga tɔe gele ye. ³⁴ Yé gbozugo ɔe pa fɔe endjeneke á endje sɔe ga tɔe kuni ye adɔeke: “'E na ga mɔe, e'e á Aba mɔe to kane ye ga pa 'e. 'E li ga lɔe ogo tshagbozu á endje guma ɔa lima sɔe nɔe fɔe 'e, kɔetɔtɔe kɔemboerɔe tshapashɔ. ³⁵ Gbambanɔe nene, mɔe sɔe lima dɔe ogo yé 'e to kɔezirɔe fɔe mɔe; mɔe sɔe lima dɔe ogo ungu yé 'e su ungu fɔe mɔe; mɔe dɔe lima gene yé 'e za osho kɔesɔe fɔe mɔe; ³⁶ mɔe sɔe lima kpendronɔe yé 'e za lɔeba fɔe mɔe; mɔe sɔe lima dɔe kɔɔa yé 'e na ndɔe kɔetitɔe mɔe; mɔe sɔe lima lɔe anda kánga yé 'e na kɔewu mɔe.”

³⁷ «Yé azu á endje sɔe ndjii gi fɔe she adɔeke: “Gbozu, lɔkɔ gadé á 'a wu lima ɔe dɔe ogo yé á to kɔezirɔe fɔe ɔe a, dɔe ogo ungu yé á su ungu fɔe ɔe a? ³⁸ Lɔkɔ gadé á 'a wu lima ɔe tɔe gene yé á za osho kɔesɔe fɔe ɔe a? Lɔkɔ gadé dá 'a wu lima ɔe kpendronɔe yé á za lɔeba fɔe ɔe a? ³⁹ Lɔkɔ

* 25.15 25.15 Talata bale li dɔe denari ndjokpa

gade dá 'a wu lima 6œ dœ ko6a too læ anda kánga yé á 'a na kœwu 6œ a?" 40 Yé gbozugo œ gi fœ endje adœke: "Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke: Ɔlɔ kɔ á 'e sœ lima kœmboœrœ œrcœncœ ascœmœ fœ anga aaya læ aaya mœ á œsœ endje lili nene, œmœ dá 'e sœ lima kœmboœrœ tœncœ fœ mœ ascœmœ."

41 «Manda nœ, tshe pa bala fœ endjeneke á endje sœ ga pa gele ye adœke: "E gitœ 'e zara tœ mœ, e'e dœ azu á endje darandœ 'e! 'E na œ yo ga la owo á ru nene, á endje guma fœ djaboro dœ aandjelu nœ ye. 42 Gbambancœ nene, mœ sœ lima dœ ogo yé 'e toto kœzircœ fœ mœ nene; mœ sœ lima dœ ogo ungu yé 'e susu ungu kœendjo tœncœ fœ mœ nene; 43 mœ na lima tœ gene yé 'e zaza osho kœscœ fœ mœ nene; mœ sœ lima kpendronœ yé 'e zaza læba fœ mœ nene; mœ sœ lima dœ ko6a yé 'e nana œ titœ mœ nene; mœ sœ lima læ anda kánga yé 'e nana œ wu mœ nene." 44 Yé endje ndje, endje gi bala adœke: "Gbozu, ɔlɔ gade dá 'a wu lima 6œ dœ ogo too dœ ogo ungu, tœ gene too kpendronœ a, dœ ko6a too læ anda kánga yeka á gbegbe lima dœ 6œ nene a?" 45 Yé tshe gi bala fœ endje adœke: "Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, ɔlɔ dœ ɔlɔ á 'e mboœmboœrœ lima œrcœncœ ascœmœ fœ anga aya bale ugurutœ aaya mœ á œsœ endje lili nene, 'e mboœmboœrœ ndje lima fœ mœ nene." 46 Yé endjeneke œ li bala ga læ djofele neke á ka nene. Andaa, azu á endje sœ ndjii œ li bala ga læ soro nœ waa dœ waa.»

26

Kœvwarandœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 14.1-2; Luk 22.1-2; Yow 11.45-53)

1 Lɔkɔ á Yisu mindœ upuncœ ascœmœ kɔkɔ ye, tshe pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: 2 «'E wusœ nœ adœke œ scœpe olo bisha kœwuta ga tœ angbo nœ pake: Endje za Gbolo nœ uzu yɔ œrcœ ndœ kœkuru she ga pa kurushi.»

3 Yé agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia ngbɔtœ endje 6a scœnda nœ egerœ nganga Ndjaba á 'iri ye kœdœ Kayifa. 4 Endje djitœ endje yé œ wa adœke

œne frandœ Yisu œ tepa ye yeka á kœ wo she. 5 Endje sœ lima kœpa adœke: «E lili adœke a za she dœ lɔndɔ angbonœ nene, ete nene azu œ oma ye.»

Anga yashe su yombo ga læ kumu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 14.3-9; Yow 12.1-8)

6 Lɔkɔ á Yisu sœ lima 6a læ Betani 6a scœnda nœ ayi boroma Shimu, 7 anga yashe bale na dœ yombo nœ ye læ anga á endje mboœrœ dœ albatre*, ama yombonœ gbɔ waa. Tshe su yombonœ ga læ kumu Yisu lɔndɔ á tshe sœ pa ndaba kœzi œrcœ. 8 Lɔkɔ á ayambarœ nœ ye wu ataa, endje sœ dœ ekpe lœsu yé œ pa adœke: «Mboœrœ gade á tshe ndi ungu yombonœ ascœ ataa? 9 E li má adœke endje ka yombonœ ascœmœ dœ amanœ tœ œgbœncœ yé œ kurutshelœ ngendjancœ tœ aayi oyo.»

10 Yisu wusœ nœ lima adœke endje sœ kœpa ataa, yé œ pa fœ endje adœke: «Mboœrœ gade á 'e sœ kœendanga yashencœ ascœke a? Ercœ á tshe mboœrœ fœ mœ kœdœ ɔtshœrcœ. 11 Gbambancœ nene, 'e sœ tœ œscœncœ dœ aayi oyo ɔlɔ dœ ɔlɔ. Kashe œmœ, 'e sœ dœ mœ awa bale waa nene. 12 Tshe su yombonœ ascœmœ kpœɔ ga tœ ɔkɔ mœ mboœrœ kœguma mœ ndœ kœeshi mœ. 13 Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Osho kɔ á endje pandœ Ɔtshɔ O'onœ ascœke tœncœ pa tshapashɔ djigi, endje pandœ œrcœ á yashe ascœke mboœrœ, yé endje gbe dœ she.»

Kœvatɔ osho nœ Yuda

(Wu 6a tœ Mar 14.10-11; Luk 22.3-6)

14 Yé anga yambarœ bale læ andjokpa dœ bisha á 'iri ye kœdœ Yudasi Isikariote, na ga ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba, 15 yé œ pa fœ endje adœke: «Ercœ gade dá 'e za fœ mœ œdœ mœ kœza she yɔ œrcœ fœ 'e a?» Endje di langere ngendja zazu bale dœ ndjokpa (30), yé á ko fœ she. 16 Kœto pe dœ lɔkœncœ ascœmœ, Yuda tetœ kœpara awa ndœ kœza Yisu fœ endje.

Yisu zi œrcœ angbo pake dœ ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mar 14.12-21; Luk 22.7-14,21-23; Yow 13.21-30)

17 Dœ ali olo nœ angbo nœ mapa á susuku nene, ayambarœ na kœyu Yisu

* 26.7 26.7 Albatre kœdœ badja á tshelœncœ sœ ngbii á endje mboœrœ dœ anga yé amanœ gbɔ waa

adoeke: «Bœ yindœ nœ adœeke 'a guma kœziroœ nœ pake fœ 6œ kpœeta a?» ¹⁸ Tshe pa fœ endje adœeke: «'E na 6a ndœ anga uzu bale lœ ongbo yé œ pa fœ she adœeke: “Gbozu pa adœeke: Ada ɔlɔ nœ mœ li ye; mœ mbœroœ angbo pake dœ ayambarœ nœ mœ 6a ndœ zœ.”» ¹⁹ Ayambarœncœ mbœroœ 6ata á tshe pa tœncœ fœ endje, yé œ guma œroœ angbo Pakenœ.

²⁰ Lɔkɔ á ɔlɔ di, Yisu sœ pa ndaba kœziroœ dœ ayambarœ ndjokpa dœ bisha. ²¹ Lɔndɔ á endje sœ kœziroœ, tshe kœpa adœeke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu, anga yanga 'e bale œ za mœ yɔ œroœ zœ.» ²² Oyo kœza endje, endje kœtetœ kœyu she uzu dœ uzu adœeke: «E dœ mœ a, Gbozu?» ²³ Tshe kœgi adœeke: «E she á tshe ngbɔ kane ye lœ gbarœ kœziroœ awa bale dœ mœ asœmœ, œshe dá za mœ yɔ œroœ. ²⁴ Gbolo nœ uzu œ tshu 6ata á endje sú lima ala buku nœ Ndjaba tœ upu nœ ye. Kashe oyo nœ uzu á tshe za Gbolo nœ uzu yɔ œroœ. E sœ má dœ ɔtshœncœ mbœroœ uzuncœ adœeke adja endje zuzu she nene!» ²⁵ Yudasi, á tshe sœ kœza she yɔ œroœ, za o'o œ pa adœeke: «E dœ mœ a, Gbozu?» Yisu gi fœ she adœeke: «E 6œ dœ tœ zœ 6œ pa ye.»

Ndangɔlɔ kœziroœ nœ Yisu dœ ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mar 14.22-26; Luk 22.14-20; 1Ko 11.23-25)

²⁶ Dœ lɔndɔ kœzi œroœ, Yisu za mapa œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœncœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye, yé œ pa adœeke: «'E ko œ zi, asœ kœdœ undu mœ.» ²⁷ Manda nœ, tshe za ndje yashi vinu, œ donga Ndjaba, yé œ za fœ endje dœ kœpa adœeke: «'E' e ko 'e ndjo, ²⁸ mbœroœ asœke kœdœ indji mœ, indji á guma ayo ugurutœ Ndjaba dœ azu, indji á tu mbœroœ azu ndjoro œdœ mbœroœ kœdjercœndœ ekperœ nœ azu. ²⁹ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœeke, mœ kpa ndjo vinu nene œrrr ga tœ lɔkɔ á mœ ndjo bala tafonœ dœ 'e 6a lœ Ogo gbozu nœ Aba mœ.» ³⁰ Manda kœdonga Ndjaba dœ itshi, endje wuta ndœ kœɔ ga pa kaga ɔyɔ Olive.

Yisu pa adœeke Petro œ 'ea œne
(Wu 6a tœ Mar 14.27-31; Luk 22.31-34; Yow 13.36-38)

³¹ Yé Yisu kœpa fœ endje adœeke: «Lœ butshɔ asœ, e'e kɔ 'e katœ mœ ti ye. Gbambœncœ nene, endje sú 6a la buku nœ Ndjaba adœeke: “Mœ 6i bala ayi kœgbœndœ apata, yé ukpulu apatancœ œ ndjɔtshelœtœ endje.” ³² Kashe, Yisu kpa pa adœeke: Lɔkɔ á Ndjaba kœshe mœ lœ kuzu, mœ na utshu 'e ga lœ Galilayi.» ³³ Petro za o'o œ pa fœ she adœeke: «E dœ azu kɔ kœkatœ zœ ti, œmœ, mœ katœ zœ ti nene.» ³⁴ Yisu gi fœ she adœeke: «Mœ pa fœ 6œ dœ adjapu adœeke, dœ butshœncœ asœke utshuncœ adœeke kœngato ki, 6œ 'ea mœ awa votɔ.» ³⁵ Petro pa fœ she adœeke: «E dœ œ kœsœ adœeke a tshu dœ 6œ, mœ 'ea 6œ bale nene.» Yé ayambarœncœ kɔ pa ndje awa bale.

Yisu 6a lœ Getesemane

(Wu 6a tœ Mar 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Yisu wuta dœ ayambarœ nœ ye 6a tœ anga osho á endje e 'irincœ Getesemane, yé á pa fœ endje adœeke: «'E sœ ga ati kpœeke, mœ sœ kœna kœza avwala 6a 'e.» ³⁷ Tshe za Petro œdœ agbolo yakoshe nœ Zebedayi bisha á na dœ endje. Tshe tetœ kœgbɔ oyo tœ lœsu ye, yé awa li she gɔrɔ. ³⁸ Yé á tshe kœpa fœ endje adœeke: «Lœsu mœ su kperœ dœ oyo nœ kuzu. 'E sœ kpœeke yé œ lolo nene awa bale dœ mœ.» ³⁹ Tshe gitœ ye zara œ te dœ tshatshu ye ga tœ ɔshɔ, œ za avwala adœeke: «Aba mœ, œdœ œ kœli, gi yashi œroœ kangancœ asœke zara tœ mœ ye. E sœsœ adœeke 6œ mbœroœ œneke á mœ yindœ nœ nene, kashe mbœroœ 6ata á 6œ yindœ nœ.» ⁴⁰ Manda nœ, tshe gu ga ndœ ayambarœ yé œ gbɔ endje lœ olo. Tshe pa fœ Petro adœeke: «Shimu, 'e sœsœ dœ gbɔgbɔ kœsœ dœ uburu ala 'e awa bale dœ mœ manda ada ɔlɔ bale nene a? ⁴¹ 'E lolo nene yé œ za avwala mbœroœ adœeke 'e yoyo ga lœ kœwu lœsu nene. Ishiri uzu su dœ gbɔgbɔ, kashe undu ye gugu dœ gbɔgbɔ nene.»

⁴² Tshe kpa gitœ ye zara tœ bishancœ kœza avwala dœ kœpa adœeke: «Aba mœ, œdœ œ kœli, za yashi œroœ kangancœ asœke adœeke mœ ndjondjo nene. Kaka 6œ mbœroœ 6ata á 6œ yindœ nœ!» ⁴³ Tshe kpa gu ga ndœ ayambarœ nœ ye, œ gbɔ endje kolœ lœ olo, mbœroœ ala endje sœ lima dœ kikilincœ, awa kœkœrɔ tœncœ gugu nene. ⁴⁴ Tshe kpa gitœ ye, yé œ za avwala

tø votæncø kolø dø køpa tshetø o'onø asøemø. ⁴⁵ Manda nø, tshe kpa gu ga ndø ayambarø ø pa fø endje adøeke: «'E søpe køelo tønø ødøe pe køyatø 'e! Ngøngønø asøeke, ada øl ø endje za Gbolo nø uzu ga tshakane aayi køembøerø ekperø li ye. ⁴⁶ 'E alafo, a na zø. Ayi kumu mø á tshe za mø ga tshakane endje na ye.»

Køza Yisu

(Wu 6a tø Mar 14.43-50; Luk 22.47-53; Yow 18.3-12)

⁴⁷ Yisu søpe køpa o'o kolønø atake, Yudasi, anga yambarø bale lø andjokpa dø bisha yi kumu ye. Tshe na awa bale dø ukpulu azu ndjoro dø ingiri yakamba ødøe pe ndindi øyø tshakane endje. Agbozu tshapa anganga Ndjaba ødøe agbozu Ikrizia dá vwa endje. ⁴⁸ Uzu á tshe za Yisu ga tshakane endje yi lima øsøe ambará ørø adøeke: «Uzu á møe kø'uru tshelø utu ye, dá øshe døemø; 'e za she.» ⁴⁹ Trale atake, Yudasi wuta ø na ga ndø Yisu á pa fø she adøeke: «Abala, Rabi!» Manda nø, tshe 'uru tshelø utu ye.

⁵⁰ Yisu pa fø she adøeke: «Yanga møe, mbøerø ørø á bøe gbe dø tønø.» Yé azunø tepa ye, á za she. ⁵¹ Anga bale lø ugurutø endje á endje na dø Yisu gbota ingiri yakamba nø ye á de anga ayi akwa nø egerø nganga Ndjaba, yé á wa utu ye ndja tønø. ⁵² Á Yisu pa fø she adøeke: «Gi ingiri yakamba nø zø ga mangbanø, mbøerø azu kø á endje nga koshe dø ingiri yakamba, endje tshu kolø kuzu nø ingiri yakamba. ⁵³ Bø wuwusø nø adøeke ødøe møe køyøndøe azu 6a ndøe Aba møe, tshe vwa ngøngønø asøe ukpulu aandjelu køero pa ndjokpa dø bisha fø møe adøeke endje ti kane møe nene a? ⁵⁴ Kashe, tø øneke, dø mara gæde dá o'o ala buku nø Ndjaba li køembøerøetø endje lindøenø adøeke ø søe ataa.»

⁵⁵ Døe ada ølønø asøemø, Yisu pa fø ukpulu azu adøeke: «'E na køza møe dø ingiri yakamba ødøe pe dø ndindi øyø, bata ømøe køedøe ayi angba a? Øl dø øl, møe søe lima køesøe ga ati 6a lø Tepelo køeysøe ørøe, yé 'e zaza lima møe nene. ⁵⁶ Kashe øneke kø wuta mbøerø á o'o aayi køegbara o'o pa lima køembøerøetø endje.» Yé, ayambarø kø katø ye ti, ø kpa ye.

Yisu 6a utshu ayi køwa ngbanga

(Wu 6a tø Mar 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Yow 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Endje á endje za lima Yisu, gu dø she 6a ndøe Kayifa, egerø nganga Ndjaba á aayi køeysøe awa akwa ødøe ndje dø agbozu Ikrizia ngbøtø endje 6a ndøe ye. ⁵⁸ Petro søe lima køena manda Yisu yima yima lø ingirincø øerr 6a lø gbagba nø egerø nganga Ndjaba. Tshe li ga zø ø søe ga indiri aayi akwa ndøe køewu mara á o'onø ø ka dø tønø.

⁵⁹ Andaa, agbozu tshapa anganga Ndjaba dø pe aayi køwa ngbanga nø azu nø Ndjaba kø, lø lima køepara awa adøeke øne gbø anga uzu á tshe køepa anga ekpe o'o goro øsøe Yisu yeka á øne køegbø awa køwa ngbanga nø kuzu ga tø ye. ⁶⁰ Kashe ataa aayi køepa ekpe o'onø ma lima tø endje ndjoro gbaa, endje gbagbø ørø bale nene. Kwata øerr, anga endje bisha matø endje ⁶¹ yé ø pa adøeke: «Uzunø asøe pa adøeke: "Møe li køendi tshelø Tepelo nø Ndjaba yé ø mø ga mangbanø manda ølø votø."» ⁶² Egerø nganga Ndjaba álafo ø pa fø she adøeke: «Bøe gugu dø o'o køegi tønø tø øneke kø á azu asøe pa ga pa zø nene a?» ⁶³ Kashe Yisu søe lima kokoko. Yé egerø nganga Ndjabanø køeyu she adøeke: «Møe søe køeyu bøe, bøe dara ama zø dø i'iri Ndjaba nø soro: Øbøe køedøe Masiya Gbolo nø Ndjaba a?» ⁶⁴ Yisu gi fø she adøeke: «Bøe pa dø tø zø ye. Kashe møe søe køepa ngbi fø 'e adøeke: Køeto ngøngønø asøe, 'e wu Gbolo nø uzu køesøe ga ati ga tø kuni Ndjaba nø gbagbø kø; 'e wu ndje she køejerø 6a pa ondro 6a lafo.» ⁶⁵ Yé egerø nganga Ndjaba suru tshelø løeba tø ye ø pa adøeke: «Tshe gu øsøe Ndjaba! A kpa gbegbe dø atimu nene! 'E totø køedji køegu øsho á tshe gu tø Ndjaba ye. ⁶⁶ 'E gbe má øne 'e tønøe kotoo?» Endje gi adøeke: «Tshe li dø kuzu.» ⁶⁷ Manda nø, endje tetø køetu ngusha ga tshatshu ye ø søe køedu she, yé anga endje søe køeda ala ye. ⁶⁸ Endje pa fø she adøeke: «Masiya, ødøe bøe køedøe ayi køegbara o'o, pandøe nø fø 'a: Øde dá bi bøe a?»

Petro 'ea Yisu

(Wu 6a tø Mar 14.66-72; Luk 22.56-62; Yow 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Andaa Petro sœ lima ga ati 6a ushu 6a lœ gbagba, anga yashe akwa na ndoo dœ she yé œ pa fœ she adœke: «Æ6œ ndje, 6œ sœ lima awa bale dœ Yisu uzu Galilayi!»
⁷⁰ Kashe tshe vusœ nœ utshu azu kœ dœ kœpa adœke: «Mœ wuwusœ o'onœ á 6œ yindœ kœpa tœncœ asœ nene.»
⁷¹ Bata á tshe sœ lima kœna gu ndœ œsœ manda gbagbanœ, anga angbi yashe akwa kpa wu she yé œ pa fœ azu á endje sœ lima kpœtœmœ adœke: «Uzu asœ sœ lima awa bale dœ Yisu uzu Nazarete.»
⁷² Petro kpa vusœ nœ dœ kœdarama ye adœke: «Mœ wuwusœ uzunœ asœke nene.»

⁷³ Manda nœ teasho, azu á endje sœ lima kpœtœmœ gitœ endje ndoo dœ Petro, yé œ pa fœ she adœke: «Adja, œ6œ kœdœ anga uzu nœ endje, yé o'o zœ sœ kœma 6œ ataa.»
⁷⁴ Yé Petro tetœ kœdarama ye dœ kœpa o'o adœke: «Kaka Ndjaba za djofele fœ mœ œdœ mœ kœpa wala! Mœ wuwusœ uzunœ asœke nene.» Ngbewo, kœngato ki.
⁷⁵ Yé Petro gbetshelœ ye ndœ o'onœ á Yisu pa lima fœ she adœke: «Utshunœ adœke kœngato ki, 6œ 'ea mœ awa votœ adœke 6œ wuwusœ mœ nene.» Tshe wuta ga ushu, yé ki dœ oyo.

27

Yisu 6a utshu Pilato
(Wu 6a tœ Mar 15.1; Luk 23.1-2; Yow 18.28-32)

¹ Dœ amazi tuu, agbozu tshapa anganga Ndjaba kœ dœ pe agbozu Ikrizia ngbœtœ endje ga tœncœ kœwa o'o ndœ kœwo Yisu.
² Manda nœ, endje i Yisu ga tœncœ, œ na dœ she yé á za she fœ gbozugo á i'iri ye kœdœ Pilato.

Kuzu Yudasi
(Wu 6a tœ Akw 1.18-19)

³ Yudasi á tshe za she yœ œrœ, wu adœke endje wa ngbanga ndœ kœwo Yisu, egerœ gbetshelœ za she, tshe kwa œ gi langere ngendjanœ zazu bale dœ ndjokpa fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe fœ agbozu Ikrizia,
⁴ yé á pa fœ endje adœke: «Mœ mbœrœ ekperœ, mœ za uzu á tshe mbœmbœrœ ekperœ nene fœ kuzu.» Kashe endje gi fœ she adœke: «'A sœsœ lœncœ nene! Tœncœ kœdœ o'o nœ zœ!»
⁵ Yudasi ko ngendjanœ va ga lœ Tepelo, yé

á na kœdu uwu ga lœ igi ye ndœ kœwotœ ye.

⁶ Agbozu tshapa anganga Ndjaba rœ ngendjanœ yé á pa adœke: «Awa akwa nœ azœ yiyindœ nœ adœke a ko mara ngendja ataa ga ugurutœ kœgbœrœ nœ Tepelo nene, mbœrœ tœncœ á to lœ ngendja indji uzu.»
⁷ Manda kœdjitœ endje, endje za œ yœ dœ kindi nœ ayi kœmbœrœ lœsú mbœrœ kœza tœ tshapa udu nœ agene.
⁸ Mbœrœ tœncœ ataa œrrr ga tœ kpesheke, i'iri kindinœ ascœmœ kœdœ: «Kindi indji uzu.»
⁹ Yé œ mbœrœtœ endje ataa mbœrœ o'o á ayi kœgbara o'o Yilimiya pa lima kœmbœrœtœ endje, tshe pa adœke: «Endje za ngendja zazu bale dœ ndjokpa, œtœncœ kœdœ ama ngendja á agbolo Israyele wa lima tœ upu nœ ye;
¹⁰ yeka á endje za ndœ kindi nœ ayi kœmbœrœ lœsú, 6ata á Gbozu vwa lima mœ ndœ kœpandœ nœ.»

Pilato sœ kœyu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 15.2-5; Luk 23.3-5; Yow 18.33-38)

¹¹ Yisu ka 6a utshu gbozugo á i'iri ye kœdœ Pilato. Gbozugo yu she adœke: «Æ6œ kœdœ gbozugo nœ Ayuda a?» Yisu gi fœ she adœke: «Æ6œ dá sœ kœpa ataa.»
¹² Kashe o'o á agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia sœ kœpa ga pa ye, tshe gigi lima o'o nene.
¹³ Pilato pa fœ she adœke: «'Bœ djidji o'o á endje sœ kœpa ga pa zœ asœ nene a?»
¹⁴ Tshe gigi lima o'o ndœ nœ bale nene, yé gbozugo za lima ama ye ti œœ.

¹⁵ Dœ lœndœ angbo Pake bale dœ bale kœ, gbozugo sœ lima kœvwarœ anga ayi kána bale á ukpulu azu yindœ ye.
¹⁶ Andaa, endje sœ lima dœ anga ayi kána á endje para wu lima sœ ye, i'iri ye kœdœ Yisu Barabase.
¹⁷ Pilato yu ukpulu azunœ á endje ngbœtœ endje ga tœncœ adœke: «Ædœ dá 'e yindœ nœ adœke mœ katœ ye a? Yisu Barabase too Yisu á endje e she Kristu?»
¹⁸ Mbœrœ tshe wu lima sœ nœ adœke endje sœ dœ úkú ga tœ ye yeka á za she na tœncœ ascœmœ.
¹⁹ Ŭœ á Pilato sœ kœwa ngbanganœ 6a lœ anda kœwa ngbanga, awonœ pa fœ she adœke: «Lili ga lœ o'o nœ uzunœ asœ nene, tshe sœ ndjii. Mbœrœ mœ lu dœ abutshœ ascœ, lœsu mœ ka mœ mbœrœ she waa.»

²⁰ Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia sœ koeli ga lœ azu adœke endje katœ Barabase kashe œ wo Yisu. ²¹ Gbozugo kpa yu endje adœke: «Æde ugu-rutœ endje bisha á 'e yindœ nœ adœke mœ katœ ye fœ 'e a?» Endje gi adœke: «Barabase.» ²² Pilato yu endje adœke: «Ærœ gadé á mœ kœmbœrœ tœ Yisu á endje e she Kristu a?» Endje para gi adœke: «'E kuru she ga pa kurushi.» ²³ Pilato yu endje adœke: «Ekperœ gadé dá tshe mbœrœ a?» Kashe endje tetœ kœta rawa dœ agbo adœke: «'E kuru she ga pa kurushi.»

²⁴ Lœkœ á tshe wu adœke œne kpa wusœ œrœ á œne mbœrœ nene, tshe sũ ungu œ djutœ dœ kane ye utshu ukpulu azu dœ kœpa adœke: «Mœ doédœ ayi kumu upu kuzu ye nene; œtœnœ kœdœ upu nœ 'e.» Gbambanœ nene, azu sœ lima kœoma dœ o'onœ waa. ²⁵ Azu para gi adœke: «Kaka adœke indji ye sœ ga pa 'a dœ agbolo nœ 'a.» ²⁶ Yeka á tshe kœkatœ Barabase, yé manda kœsœ Yisu dœ ndjapa, tshe za she fœ endje adœke endje kœkuru she ga pa kurushi.

Aturugu mœ Yisu

(Wu 6a tœ Mar 15.16-20; Yow 19.2-3)

²⁷ Manda nœ aturugu nœ gbozugo gu dœ Yisu ga lœ gbagba nœ ye, yé ukpulu azu kpa dji she djikpata. ²⁸ Endje verœ lœba tœ ye, yé á verœ yœgbœdœ odorœ lœba ga tœ ye. ²⁹ Endje verœ kpoto nœ ishi ga tœ kumu ye bœta gbozugo, endje za tshœngbœlœ ga tœ kuni ye, á tetœ kœgote ga utshu ye dœ pe kœmœ she adœke: «'A bala bœ gbozugo nœ Ayuda.» ³⁰ Endje sœ kœtu ngusha ga tœ ye, œ za tshœngbœlœnœ asœmœ á sœ dœ kumu ye. ³¹ Manda kœmœ she, endje verœ yœgbœdœ lœbanœ tœ ye á gi œne ye ga tœ ye, yé á za she na tœnœ ndœ kœkuru she ga pa kurushi.

Yisu 6a pa kurushi

(Wu 6a tœ Mar 15.21-32; Luk 23.26-43; Yow 19.17-27)

³² Bata endje sœ lima kœwuta tœnœ, endje gbœ uzu tshalakpi Sirene, á 'iri ye kœdœ Shimu, endje vwa she dœ agbœ ndœ kœza átá kurushi tœ Yisu. ³³ Endje wuta ga tœ osho á 'irinœ kœdœ Gologota, œ yindœ kœpa adœke «Osho gbayashi kœrœ.» ³⁴ Endje

sũ ipi á endje ngbœba dœ shundœdœ œrœ œ za fœ Yisu adœke tshe ndjo. Tshe dji œtshœnœ kashe tshe yiyi lima ndœ kœndjo tœnœ nene.

³⁵ Endje kuru she ga pa kurushi yé œ ta wuka mbœrœ kœkurutshelœ lœba nœ ye. ³⁶ Manda nœ, endje sœ ga ati bœ zœ mbœrœ kœgbœndœ ye. ³⁷ Endje su ádá kœwo she ga pa tsheporo maŕaya yé œ za ga pa kumu ye. O'onœ pa adœke: «Uzu asœ kœdœ Yisu, gbozugo nœ Ayuda.» ³⁸ Endje kuru anga aayi angba bisha ga pa kurushi ga indiri ye; anga ga pa kuni, yé anga ga pa gele ye.

³⁹ Azu á endje sœ lima kœvwanga tœnœ, sœ kœgu she dœ kœmea kumu endje, ⁴⁰ yé œ sœ lima kœpa adœke: «Æbœ á bœ pa lima adœke bœ ndi tshelœ Tepelo yé œ kpa mœ anganœ manda olo votœ; œdœ bœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, shetœ zœ dœ tœ zœ yé œ jerœ pa kurushi ga ati!» ⁴¹ Awa bale, agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe agbozu Ikrizia sœ lima kœmœ she yé œ sœ kœpa adœke: ⁴² «Tshe she lima anga azu, tshe shetœ ye dœ tœ ye! Æshe kœdœ gbozugo nœ Israyele, tshe jerœ ngœngœnœ asœ pa kurushi yé a kœyindœ nœ ga ndœ ye. ⁴³ Tshe za lœsu ye ga pa Ndjaba yé œ pa ngbi adœke: «Æmœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.» Ædœ Ndjaba kœyindœ ye, tshe she she ngœngœnœ asœ!» ⁴⁴ Aayi angba á endje kuru lima endje ga pa kurushi dœ she gu ndje she awa bale dœ mara ataa.

Kuzu Yisu

(Wu 6a tœ Mar 15.33-41; Luk 23.44-49; Yow 19.28-30)

⁴⁵ Dœ kakpi œlœ, osho bu kporokoto pa ogo djigi œrrr ga tœ ada œlœ votœ manda kakpi œlœ. ⁴⁶ Kœwuta ga tœ ada œlœ votœnœ asœmœ, Yisu ta rawa dœ œgbœ tshama ye adœke: «Eli, Eli, lema sabakatani?» Æ yindœ kœpa adœke: «Ndjaba nœ mœ, Ndjaba nœ mœ, mbœrœ gadé á bœ katœ mœ ti a?» ⁴⁷ Anga azu ugurutœ endjeneke á endje sœ lima kpœtœmœ dji she yé œ pa adœke: «'E dji ka, tshe sœ kœ'e Eliya!» ⁴⁸ Trale, anga uzu bale ugurutœ endje kpa œ nduru ndœhœrœ ga la ikpi vinu yé œ vwele ga tœ kumu wara yeka á yi ga tœ ama ye adœke tshe ndjo. ⁴⁹ Anga endje pa adœke:

«'E kaka kane! A wu œdœ Eliya œ na kœshe she!»

⁵⁰ Kashe Yisu kpa ta rawa dœ agbo tshama ye, yé œ tshu ye. ⁵¹ Dœ lœndœncœ ascœmœ, lœba á endje du ba lœ Tepelo suru tshelœtœ ye bisha kœto ba lafo œrrr ga ati. Ōshœ turu, tshelœ ogboro badja 'oro, ⁵² udu kœrœ, yé ayindœ Ndjaba ndjoro á endje tshu, kwatœ endje ga lœ soro. ⁵³ Manda Ndjaba kœshe Yisu lœ akuzu, manda kœwuta endje lœ udu, endje li ga lœ œyerœ ongbo Yerusaleme, yé á azu ndjoro wu endje ba zœ. ⁵⁴ Gbozu tshapa aturugu Roma œdœ aturugu á endje sœ kœgbœ lima ndœ Yisu dœ she, wu ōshœ á turu œdœ œneke kœ á wuta lima ascœmœ, awa za endje tœpanœ kpuru yé endje pa adœke: «Uzu ascœke kœdœ lima adja Gbolo nœ Ndjaba tako.» ⁵⁵ Ayashe ndjoro ka lima zara á sœ kœtœndœ osho: Endje te lima mangba Yisu kœto ba lœ Galilayi mbœrcœ kœmbœrcœ akwa fœ she. ⁵⁶ Mareya uzu tshalakpi Magadala, dœ Mareya ayi Jake dœ Yozefu, œdœ pe ayi agbolo nœ Zebedayi, sœ lima ugurutœ endje.

Kœshi yisu

(Wu ba tœ Mar 15.42-47; Luk 23.50-56; Yow 19.38-42)

⁵⁷ Dœ adila, anga ayi kœgbœrcœ ba lœ Arimateyo á i'iri ye kœdœ Yozefu yikumu ye; œshe kœdœ ndje lima yambarœ nœ Yisu. ⁵⁸ Tshe na ga ndœ Pilato yé œ yu she tœ oko Yisu. Yé Pilato za awa adœke endje za fœ she. ⁵⁹ Yozefu za oko Yisu œ vwele ga tœncœ dœ ōtshœ lœba, ⁶⁰ yé á za ga lœ tafo udu á tshe totœ kœdji tœncœ ba lœ œngœ badja. Manda nœ, tshe vwiri egerœ badja ga tœ mandancœ yé œ gu da ye. ⁶¹ Andaa, Mareya uzu Magadala œdœ anga angbi Mareyancœ sœ lima ga ati ba utshu uduncœ.

Kœgbœndœ tshapa udu

⁶² Olo bale manda nœ, tœncœ kœdœ lima lœkœ utshu sabata, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe Afarisayi na awa bale ga ndœ Pilato. ⁶³ Endje pa fœ she adœke: «Gbozu, 'a gbe dœ o'o á ayi wala ascœ pa lima lœkœ á tshe sœpe dœ soro. Tshe pa lima adœke: "Manda olo votœ, Ndjaba œ she mœ lœ akuzu ye." ⁶⁴ Za awa adœke endje gbœndœ tshapa udu ascœ œrrr ga tœ

votœ olo yekane, ete nene ayambarœ nœ ye œ zi angba ye, yé œ pa fœ azu adœke: "Ndjaba she lœ akuzu ye." Yé walancœ ascœ œ kpa ropa œneke lima utshuncœ ye.» ⁶⁵ Pilato kœpa fœ endje adœke: «Aturugu kœgbœndœ œrcœ dœke. 'E na dœ endje dœ endje gbœndœ tshapa uduncœ bœta á 'e wa ascœmœ.» ⁶⁶ Ataa, endje na ga pa udu œ guma mara kœgbœndœ nœ: Endje iwiri badjancœ œ tshu dœ mandancœ yé á katœ aturugu ndœ kœgbœndœ nœ.

28

Kœshe nœ Yisu lœ akuzu
(Wu ba tœ Mar 16.1-10; Luk 24.1-12; Yow 20.1-10)

¹ Manda olo sabata, kœli ga lœ ali olo nœ pœsœ, Mareya uzu Magadala dœ pe anga angbi Mareyancœ na kœwu tshapa udu. ² Trale atake, ōshœ turu dœ agbœncœ. Anga andjelu nœ Gbozu to ba lafo œ jœrcœ, œ vwiri egerœ badja tœ manda uduncœ yé á sœ ga pa nœ. ³ Tshe sœ lima bœta kœyerœwa yavuru, yé lœba ye sœ dœ imbinœ bœta ondoro. ⁴ Aturugu sœ lima kœde gbaragbara dœ awa, yé œ sœ bœta azu á endje tshu ye.

⁵ Kashe andjelu za o'o yé œ pa fœ ayashencœ adœke: «Awa zaza 'e nene, mœ wuscœ nœ adœke 'e sœ kœpara Yisu á endje kuru she ga pa kurushi. ⁶ Tshe gugu kpeke nene, mbœrcœ Ndjaba she she lœ akuzu bœta á tshe pandœ nœ lima fœ 'e. 'E na ga mœ œ wu osho á tshe lo lima tœncœ. ⁷ Yé 'e gu katsha œ pandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: "Ndjaba shœ she lœ akuzu ye, yé tshe ro utshu 'e ga lœ Galilayi da ye; 'e wu she ba zœ." (Etoencœ dá mœ pandœ nœ fœ 'e ascœmœ.»

⁸ Endje katœ tshapa udu ti dœ awa œdœ pe dœ yanga, œ kpagu kœpandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye. ⁹ Trale, endje wu Yisu kœna ga ndœ endje, á pa fœ endje adœke: «Mœ bala 'e!» Endje gitœ endje ndoo ga ndœ ye, œ tepa ada ye yé á gote ga utshu ye. ¹⁰ Yé Yisu pa fœ endje adœke: «Awa zaza 'e bale nene. 'E gu œ pandœ nœ fœ aaya mœ adœke endje ro ga lœ Galilayi: ba zœ dá endje wu mœ.»

O'o tœ upu nœ aayi kœgbœndœ udu

¹¹ Lɔkɔ á endje sœpe lima tœ ala awa, anga aturugu lœ ugurutœ aturugu kœgbɔndœ udu ro ga lœ ongbo, œ pandœ œrœ kɔ á ro ɓa zœ fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba. ¹² Manda kœngbɔtœ dœ kœdjitœ agbozu nganga Ndjaba dœ pe agbozu Ikrizia, endje to ngendja dœ egerœ nœ fœ aturugu, ¹³ yé œ pa fœ endje adœke: «'E pa ngbi adœke: Lɔkɔ á 'e sœ tœ olo, ayambarœ nœ ye na dœ butshɔ œ za angba oko ye yé. ¹⁴ Yé œdœ gbozugo kœdji o'onœ asœ, a'a dá ru alance yé á mbœrœ adœke 'e gbɔgbɔ o'o nene.» ¹⁵ Aturugu za ngendjancœ yé œ tetœ kœmbœrœtœ endje lindœ o'onœ á endje za fœ endje ascœmœ. Ataa, o'onœ asœ kaka osho ɓa ndœ Ayuda œrrr ga tœ kpesheke.

Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye

(Wu ɓa tœ Mar 16.14-18; Luk 24.36-49; Yow 20.19-23; Akw 1.6-8)

¹⁶ Ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bale na ga lœ Galilayi ɓa pa kaga á Yisu yi lima sœ nœ fœ endje. ¹⁷ Lɔkɔ á endje wu lima she, endje gote ga utshu ye; kashe anga endje ugurutœ endje sœ lima dœ sharapu. ¹⁸ Yisu na ndoo dœ endje, œ pa fœ endje adœke: «Ndjaba za tshagbozu kɔ nœ œrœ tshalafœ dœ pe œncœ tshapa shɔ fœ mœ. ¹⁹ 'E na djelœ ogo kɔ, 'e fa azu tœ ayambarœ nœ mœ, yé œ za batisimu fœ endje dœ i'iri Aba, dœ Gbolo dœ pe ɔtshɔ ishiri, ²⁰ 'e yisœ nœ fœ endje adœke endje gbɔndœ œneke kɔ á mœ za lima dœ o'o fœ 'e. Yé œmœ, mœ sœ dœ 'e awa bale ɔɔ dœ ɔɔ œrrr ga tœ kœka tshapashɔ.»

Ɔtsho O'o nœ Yisu Kristu á Marke sú Tshatshu o'o

Asœke kœdoe Ɔtsho O'o nœ Yisu Kristu á Marke sú. Marke doédoé lima ayi avwa nœ Yisu nene, tshe dji lima Ɔtsho O'o doé loko á Petro sœ lima kœyisœ soro nœ Yisu Kristu pa osho fœ azu á endje doédoé Ayuda nene.

Ndjaba pa liya ala Buku adœke œne vwa ayi kœshe azu Israyele á endje doé azu nœ œne. Azu Israyele gbe lima adœke Kristu á Ndjaba pa lima ndœ kœvwa she ascœmœ, tshe she œne tshaabrœ azu Roma. Kashe Yisu nana lima mbœrœ toœnœ nene. Tshe she lima kolœ azu á endje fatshalosu endje á katœ ekperœ mbœrœ kœdji o'o ama ye. Ba la Bukunœ asœke, Marke sú œrœ neke á Yisu mbœrœ pa osho, kœyisœrœ nœ ye, upu kuzu ye œdoe pe kœshe nœ ye lœ akuzu. Yisu she aayi koba, œ goro ekpe ishiri yé œ mbœrœ œrœ á ropa kumu azu. Ataa Yisu kœdoe gbolo nœ Ndjaba gbaa, tshe zaza lima toe ye mbœrœ toœnœ nene.

Mbetinœ kurutshelœtoe ye atake:

- Kœyisœ o'o ama Ndjaba nœ Yowane, ayi kœza batisimu (1.1-8)
- Kœgbo batisimu nœ Yisu œdoe mara á Satana para awa toe kœwu losu ye (1.9-13)
- Yisu na kœsœ 6a lœ ogo Galilayi (1.14-9.50)
- Yisu wuta lakpi Galilayi mbœrœ kœna ga lœ Yerusaleme (10.1-52)
- Udu olo Yisu pa osho: Kœwa ngbanga pa ye œdoe kuzu ye (11.1-15.47)
- Kœshe Yisu lœ akuzu (16.1-8)
- Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye (16.9-20)

*Kœyisœrœ nœ Yowane ayi kœza batisimu
(Wu 6a toe Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Yow
1.19-28)*

¹ Asœ kœdoe Ɔtsho O'o nœ Yisu Kristu, Gbolo nœ Ndjaba. ² Isaya, anga ayi kœgbara o'o su lima o'o ama Ndjaba la mbeti nœ ye adœke:

«Ndjaba pa adœke:

“Mœ vwa ayi akwa nœ mœ utshu zœ mbœrœ kœguma ala awa zœ.

³ Uzu bale sœ kœmindœ upu 6a lœ kpagagasho:

'E guma ala awa Gbozu,
'E yoro ala awa ye ndjii.”»

⁴ Eneke ko mbœrœ lima toe endje doe olonœ á Yowane sœ lima 6a lœ kpagagasho. Tshe sœ lima kœza batisimu fœ azu, œ sœ kœyisœ œrœ adœke: «'E fatshalosu 'e doe œ gbo batisimu yeka á Ndjaba kœdjerœndœ ekperœ nœ 'e ko.» ⁵ Azu tshelœ ogo Yuda doe tshalakpi Yerusaleme á endje sœ lima kœna ga ndœ ye, endje sœ lima kœpandœ ekperœ nœ endje ngbii toe ala azu ko yeka á Yowane œ za batisimu fœ endje 6a la ngu Yordane.

⁶ Yowane verœ lima lœba á endje mbœrœ doe usu shamo yé uwu tshapa lœbanœ toe nguku ye kœdoe oko agea. Kœziœ ama ye kœdoe lima ayila œdoe pe ogoro awaterœ. ⁷ Tshe sœ lima kœgbara o'o fœ azu adœke: «Uzunœ á tshe na manda mœ asœ, tshe ropa mœ doe gbogbo ye, mœ lili kœka ga utshu doe pe kœzu uwu œrada nœ ye nene. ⁸ Mœ za batisimu fœ 'e doe amba ungu; kashe œshe, tshe za bala batisimu nœ Ɔtsho Ishiri fœ 'e.»

*Yisu gbo batisimu yeka á Satana na kœwu
losu ye*

*(Wu 6a toe Mat 3.13-4.11; Luk 3.21-22;
4.1-13)*

⁹ Doe olonœ ascœmœ, Yisu to 6a lœ ogo Galilayi 6a lakpi Nazarete, á na yeka á Yowane za batisimu fœ she 6a la ungu Yordane. ¹⁰ Kœwuta lima she kolœ langu atake, tshe wu adœke tshalafo koro ngbii yé Ishiri nœ Ndjaba jerœ ga pa ye 6ata mbepa. ¹¹ Yé tshe dji tshama kœto 6a lafo œ pa adœke: «Eboe kœdoe Gbolo nœ mœ á mœ yindœ zœ, yanga zœ sœ toe mœ waa.»

¹² Trale manda nœ, Ishiri nœ Ndjaba to Yisu na toœnœ ga lœ kpagagasho. ¹³ Tshe lo lima lœ kpagagasho olo zazu bisha á Satana na 6a zœ kœwu losu ye. Tshe sœ lima kpœtoe œsœnœ doe akatshagea tshelœ gusu yé á aandjelu lœ lima kœmbœrœ akwa fœ she.

Yisu e ayambarœ vana

(Wu 6a toe Mat 4.12-17; Luk 3.21-22; 5.1-11)

¹⁴ Olonœ á endje za Yowane ga lœ kanga, Yisu kwatœ ye ga lœ Galilayi yé œ tetœ

kœmindœ Ɔtsho O'o ama Ndjaba. ¹⁵ Tshe mi lima ndœ nœ adœke: «Ɖlœnœ tœ ye, yé Ogo gbozu nœ Ndjaba ndo ye. Atamœ 'e fatshalœsu 'e œ yindœ Ɔtsho O'o!»

¹⁶ Dœ anga ɔlɔ bale, Yisu sœ lima kœna tœ mangu egerœ ungu adanga Galilayi, tshe wu ayi kœpara ageatshalangu bisha, Shimu œdœ aya nœ dœ Andere á endje sœ kœvwi gbanda nœ endje. ¹⁷ Yisu pa fœ endje adœke: «'E na manda mœ dœ mœ fa 'e tœ aayi kœpara azu.» ¹⁸ Pe kpœtœ œscœnœ, endje katœ gbanda nœ endje ti œ na manda ye. ¹⁹ Yisu gitœ ye teasho ga utshunœ, œ wu Jake endje dœ ayancœ dœ Yowane, agbolo nœ Zebedayi. Endje sœ ga ati lœ agba á sœ kœdu œscœ gbanda nœ endje. ²⁰ Yisu e endje, endje katœ aba endje dœ Zebedayi dœ pe ayi akwa nœ endje ti lœ agba, yé œ na manda ye.

Yisu gœrɔ ekpe ishiri

(Wu 6a tœ Mat 8.14-17; Luk 4.31-41)

²¹ Yisu dœ ayambarœ nœ ye na lima ga lœ ongbo Kaparnawumu. Dœ lœkɔ sabata, tshe li ga lœ Sinagoga œ tetœ kœyisœ œrœ. ²² Azu á endje sœ lima kœdji she kitœ mara Kœyisœrœ nœ ye, mbœrœ tshe sœscœ lima kœyisœ œrœnœ ɔata aayi kœyisœ awa akwa nene kashe ɔata uzu á tshe sœ dœ tshagbozu. ²³ Trale anga uzu á tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye sœ ndje lima lœ Sinagoganœ, á tshe yi ama ye lœ rawa adœke: ²⁴ «Yisu uzu Nazarete, ɔœ yindœ kœmbœrœ gadœ tœ 'a? Bœ na mbœrœ kœwo 'a? Mœ wusœ zœ dœ ɔtshœnœ, œɔœ kœdœ œyerœ uzu á Ndjaba vwa she.» ²⁵ Yisu ra ekpe ishiri sœmœ adœke: «Sœ koko! Gitœ zœ pa uzunœ asœke!» ²⁶ Pe kpœtœ œscœnœ, ekpe ishiri nœ yaka uzunœ, œ ve œgbɔ rawa œ gitœ ye pa ye. ²⁷ Ɖ za lima awa fœ azu kœkɔ yé endje tetœ kœyutœ endje adœke: «Asœ kœdœ gadœ? Tshe yisœ tafo œrœ dœ tshagbozu! Tshe pa o'o fœ ekpe ishiri yé ekpe ishiri sœ kœmbœrœtœ ye lindœ nœ.» ²⁸ Pe manda nœ asœmœ, i'iri Yisu za lima tshalakpi ogo Galilayi djigi.

Yisu she anga azu ndjoro

(Wu 6a tœ Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Dœ lœkœnœ asœmœ, endje wuta lima lœ Sinagoganœ, œ gu ga sœnda nœ Shimu œdœ Andere awa bale dœ Jake dœ pe

Yowane. ³⁰ Kœwuta Yisu atake, azu pa lima fœ she adœke ayimbeya Shimu lo ga pa kelekpa dœ kœɔa biwa. ³¹ Yisu gitœ ye ndo dœ she, œ za kane ye, œ ti she ga lafo, kœɔa biwa nœ ye ka ngbewo. Yé yashe sœmœ tetœ kœmbœrœ akwa fœ endje.

³² Dœ adila manda kœli ɔlɔ, azu na lima dœ ayi kœɔa kɔ dœ pe endje á endje lœ ndje lima dœ ekpe ishiri pa endje fœ Yisu. ³³ Azu tshalakpi ogonœ ngbœɔa tœ endje kɔ ɔa lœ manda andancœ á Yisu dœ ayambarœ nœ ye sœ lima tœncœ. ³⁴ Yisu she lima azu ndjoro á endje sœ dœ mara kœɔa dœ kœɔa, œ gœrɔ ndje lima ekpe ishiri ndjoro pa azu. Tshe rá lima ekpe ishiri adœke endje ii ama endje bale nene, endje pupu o'o teasho nene kolœ mbœrœ á endje wu lima sœ ye dœ Yisu dœ ɔtshœnœ.

Yisu 6a lakpi ogo Galilayi

(Wu 6a tœ Mat 4.23; Luk 8.42-44)

³⁵ Pe dœ amazi utshu nœ kœwuta ɔlɔ, Yisu katœ Kaparnawumu ti œ na kœscœ ga tœ osho á sœ ziti ɔa lœ kpagagasho. Ba zœ, tshe tetœ kœ'e tshalafo. ³⁶ Shimu dœ anga angancœ na kœpara she. ³⁷ Kœgbɔ she kpœ atake, endje pa fœ she adœke: «Azu kœkɔ lœ kœpara ɔœ.» ³⁸ Yisu gi o'o fœ endje adœke: «A na ga tœ anga angbi osho, ga lœ ongbo á sœ mashenga dœ œneke adœke mœ yi ndje sœ Ɔtsho O'o ɔa zœ kane. Mbœrœ mœ na mbœrœ tœncœ.» ³⁹ Yé tshe ro lima djelœ ogo Galilayi djigi; œ yi lima sœ œrœ ɔa lœ Sinagoga nœ endje, œ gœro ndje lima ekpe ishiri pa azu.

Yisu she uzu kœɔa boroma

(Wu 6a tœ Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Ɖlɔ bale, anga ayi boroma na ga ndœ Yisu, œ gote ga utshu ye, œ ki fœ she adœke: «Ɖdœ ɔœ kœyindœ kœshe mœ, ɔœ she mœ lœ kœɔancœ asœke.» ⁴¹ Yisu wu oyo ye, œ yi kane ye, œ goro she á pa fœ she adœke: «Mœ yindœ nœ adœke ɔœ she!» ⁴² Kolœ tœ farapu boroma yiwa yé tshe she. ⁴³ Yisu gi she toro kœgu ga ndœ ye, œ pa fœ she dœ œgbɔ adœke: ⁴⁴ «Dji mœ dœ ɔtshœnœ! Papandœ œrœ á mbœrœtœ endje fœ ɔœ fœ uzu bale nene, kashe gu œ matœ zœ fœ nganga Ndjaba, œ to tokórɔ tœ zœ lindœ œneke á Moyize pa lima ndœ nœ mbœrœ kœma fœ azu kœ adœke ɔœ she lœ kœɔa ye.»

⁴⁵ Atamœ gbaa, uzu sœmœ gu œ mi tshelœ o'onœ ngele ngele djezœ tãpanœ kpuru adœke azu kãkã wusœ nœ. Mbœrœ tœncœ ataa, Yisu kpa lili lima kœwuta ngbiã ga tœ ala azu ndœ akwa nene. Ataa Yisu gi lima tœ ye kœsœ ga tœ osho á azu ngbangba tœncœ nene gbaa, azu lœ lima kœto tœ osho dœ osho kœna ga ndœ ye.

2

Yisu she uzu á ada ye tshu (Wu 6a tœ Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Manda anga olo, Yisu kwatœ ye ga lœ Kaparnawumu yé azu dji adœke tshe sœ 6a sœnda. ² Azu ngbãtœ endje ndjoro 6a sœnda tã ga lœ talamanda œrrr yaba yaba tã 6a shu. Anga ãngãrã osho sœsœpe nene yé á tshe ka yeka á sœ kœyisœ œrœ fœ endje. ³ Anga azu vana za uzu ada ye tshu tshakudu ye œ na dœ she fœ Yisu. ⁴ Kolœ mbœrœ kœngba azu, endje lili kœwuta dœ she 6a tshatshu Yisu nene. Endje ã, œ kãrã ogoro 6a pa anda kpœtœ osho á Yisu kã tœncœ yeka á yi uzuncœ á ada ye tshu asœmœ dœ kondja nœ ye kã tara tœncœ ndjii ga tshatshu ye. ⁵ Yisu wu kœyindœrœ nœ endje, œ pa fœ uzuncœ á ada ye tshu adœke: «Gbolo nœ mœ, mœ djœrœndœ ekperœ nœ zœ ye.»

⁶ Anga aayi kœyisœ awa akwanœ á ndje lœ ga ati tœ œsœncœ tetœ kœgbetshelœ endje adœke: ⁷ «Mbœrœ gadœ á uzuncœ asœke œ pa mara o'o ata a? Asœke kœdœ kœgu œsœ Ndjaba nene a? Cœdœ dá li tœ kœdjœrœndœ ekperœ a; œ doédœ Ndjaba kuti ye nene a?» ⁸ Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje kpa, á yu endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e gbe o'o tœ lœsu 'e ataa a? ⁹ Kœpa fœ uzu adœke: “Mœ djœrœndœ ekperœ nœ zœ ye”, too ndje kœpa adœke: “Aalafo, œ za kondja nœ zœ yé œ na ana”, o'o neketa dá ga a? ¹⁰ Mœ pa o'onœ asœke mbœrœ 'e kœwusœ nœ adœke kpœpa osho asœke kã, Gbolo nœ uzu dá sœ dœ gbãgbã mbœrœ kœdjœrœndœ ekperœ». Yé á tshe kœpa fœ uzuncœ á ada ye tshu adœke: ¹¹ «Mœ pa fœ 6œ, áalafo œ za kondja nœ zœ yé œ gu ga ndœ zœ!» ¹² Gbikivwĩgbĩ, ayi kœbãncœ aalafo, œ za kondja nœ ye, œ wuta ngarr dœ ala azu kãkã á endje sœ

lima tœ œsœncœ. Cœ te egerœ o'o lœma azu kã yé uvuru endje kpa lœ nœ. Endje donga Ndjaba, œ pa adœke: «A wuwu 6a lima anga neke bale nene!»

Yisu e Levi (Wu 6a tœ Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Yisu fatœ ye kœgu jœrœ ngbãlã tœ mangu Galilayi. Azu ndjoro na ga ndœ ye á tshe ka á sœ kœyisœ œrœ fœ endje. ¹⁴ Kœsœ kœdirœ ataa, Yisu wu anga uzu bale, i'iri ye kœdœ Levi, gbolo nœ Alefe á tshe sœ ga ati 6a tœ osho kœyã lapo. Yisu vwi o'o fœ she adœke: «Na manda mœ.» Levi áafo yé œ na manda ye.

¹⁵ Manda nœ, Yisu sœ kœzirœ 6a sœnda nœ Levi. Azu kœko ngendja lapo ndjoro, dœ pe aayi kœmbœrœ ekperœ sœ lima kœzi œrœncœ dœ she awa bale œdœ pe ayambarœ nœ ye, mbœrœ ili azu á ndje sœ lima kœna manda ye kœdœ kolœ mara azuncœ asœmœ. ¹⁶ Yé aayi kœyisœ awa akwa nœ Afarisayi wu Yisu kœzi œrœ awa bale dœ ayi kœko ngendja lapo dœ pe azu kœmbœrœ ekperœ, á yu ayambarœ nœ ye adœke: «Mbœrœ gadœ á tshe zi œrœ kpœtœ œsœncœ bale dœ azu kœko ngendja lapo œdœ pe aayi kœmbœrœ ekperœ a?» ¹⁷ Yisu dji ataa, œ gi o'o fœ endje adœke: «Azu neke á tshelœ akã endje sœ yœrœ, endje mbœrœ ogo monganga nene kolœ ayi kœbã dá gbe ndœ kœna kœwu she. Mœ na kœ'e osho fœ azu á endje sœ ndjii nene, mœ na mbœrœ azu kœmbœrœ ekperœ.»

Azu yu Yisu tœ upu kœyotshelœma (Wu 6a tœ Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Dœ anga ãlã bale, ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu dœ pe endje nœ Afarisayi lœ lima kœyotshelœma endje mbœrœ Ndjaba yeka azu na kœyu Yisu adœke: «Mbœrœ gadœ á ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu dœ endje nœ Afarisayi œ yotshelœma endje mbœrœ Ndjaba yeka á endje nœ zœ vwara má tœ endje kœmbœrœ awa bale a?» ¹⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «Cœdœ uzu kœto yashe á kœ'e angãncœ ndœ angbãncœ, endje yotshelœma endje ye a? Bale nene! Bata akã yashe sœ kpœtœ œsœncœ dœ endje, endje yotshelœma endje nene. ²⁰ Kashe

lɔkɔ á endje kœza akɔ yashencœ ugurutœ angancœ, ɔlɔncœ á endje yotshelœema dœmœ.

²¹ «Uzu zaza tafo lœba œ pi ga pa ongboro lœba nene. Œdœ tshe kœmbœrcœ ataa, tafo ndœma lœbanœ œ suru tshelœ ongboronœ, yé ogoronœ œ kpa gerœ kœropa ongboro ogoronœ má utshuncœ. ²² Awa bale, uzu susu tafo ipi va va va ga lœ ongboro anga nene. Ete nene œ kœsœ adœke ipincœ yu-yu, tshelœ anga œ kpa kiri kiri; á kœde, ipincœ œ tu kpa ga lœ ɔshɔ. Ipi dœ anga kɔkɔ œ ro ye, a wusœ nœ adœke tafo ipi li dœ tafo anga.»

Yisu kœdœ ayengɔ lɔkɔ sabata

(Wu 6a tœ Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Dœ anga lɔkɔ sabata bale, Yisu dœ ayambarœ nœ ye ro tɔ lœ kindi ble. Ayambarœ nœ ye yopa kœsɔ ogboro kumu ble na tœncœ indiri ala awa. ²⁴ Yé Afarisayi yu she adœke: «Wu œneke kane, mbœrcœ gadœ á ayambarœ nœ zœ œ mbœrcœ œrcœ neke á lili adœke azu mbœrcœ dœ olo sabata nene a?» ²⁵ Yisu gi o'o fœ endje adœke: «'E didi damba la mbeti dœ ádá œrcœ á Davidi mbœrcœ lima, dœ ɔlɔncœ á ogo li tœ ye dœ azu nœ ye á endje gugu dœ kœzirœ nene a? ²⁶ Tshe li 6a lœ anda nœ Ndjaba, á zi rœgo á endje ko fœ Ndjaba dœ lɔkɔ nœ Abiatare á li kolœncœ adœke egerœ nganga Ndjaba kœzi, á Davidi zi yeka á kpa to ndje uduncœ fœ azu nœ ye.» ²⁷ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Ndjaba mbœrcœ lɔkɔ sabata mbœrcœ uzu, tshe mbœmbœrcœ uzu mbœrcœ lɔkɔ sabata nene. ²⁸ 'E wu ádáncœ á sœ adœke Gbolo nœ uzu kœdœ ayengɔ lɔkɔ sabata.»

3

Yisu she uzu á kane ye tshu

(Wu 6a tœ Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Ōlɔ bale, Yisu kpa li ga lœ Sinagoga, œ gbɔ anga uzu á kane ye tshu. ² Azu á ndje lœ lima tœ œscœncœ, mesho lima lœ ala endje kœwu too Yisu œ she uzuncœ ascœmœ dœ lɔkɔ sabata, yeka á œne kœgbo awa kœtɔ meza pa ye. ³ Yé Yisu pa fœ uzuncœ á kane ye tshu adœke: «Aalafo, œ na œ ka kpœguruncœ.» ⁴ Tshe yu azuncœ adœke: «Lɔkɔ sabata yindœ nœ adœke azu mbœrcœ ɔtshœrcœ too ekperœ? Lɔkɔ sabata yindœ kœshe uzu too kœkatœ ye adœke

tshe tshu?» Endje ngbɔ kɔkɔ œ lœ ko ko ko. ⁵ Yisu shokɔ endje vwirrr, tshelœ ye voro tœ endje kɔ kɔ kɔ. Tshe sœ lima dœ adja oyo tœ lɔsu ye tœ kœwu ɔgbɔ lɔsu nœ endje, yé œ pa fœ ayi kɔbancœ adœke: «Yɔrɔ tshelœ kane zœ!» Tshe yɔrɔ tshelœncœ yé tœ farapu, kane ye gumatœ ye ngbewo. ⁶ Afarisayi wuta kɔ lœ anda ngbɔtœ, œ ngbɔtœ endje pe kpœtœmœ dœ azu nœ Erode kœvwarandœ o'o tœ kœpara awa ndœ kœwo she dœ Yisu.

Azu ndjoro na ga ndœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 4.25; 12.15-16; Luk 6.17-19)

⁷ Yisu dœ ayambarœ nœ ye áalafo œ gitœ endje kœna ga tœ mangu Galilayi. Azu ndjoro lœ ogo Galilayi na manda ye. Anga endje to lœ ogo Yuda, ⁸ dœ Yerusaleme, 6a lœ ogo Idume, œdœ ogonœ á sœ 6a atshi Yɔrdane, dœ ogonœ á sœ mashenga dœ tshalakpi Tire dœ Sidona. Azu na lima ndjoro ga ndœ Yisu mbœrcœ endje dji lima o'o tœ upu œneke kɔ á tshe sœ lima kœmbœrcœ tœncœ. ⁹ Yé Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke endje gumasœ aya agba bale ndœ ana mbœrcœ adœke azu kœpoporo œne nene. ¹⁰ Gbambancœ nene, tshe she lima azu tɔpanœ kpuru yeka á endjeneke á endje lœpe dœ kɔba sœ kœgbugburutshelœtœ endje adœke œne goro she yeka á kœshe. ¹¹ Œdœ ndje endjeneke á ndje sœ lima dœ ekpe ishiri, endje kœwu she, endje sœ lima kœyo ga tœ koda ye dœ kœve rawa adœke: «Œbœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.» ¹² Yisu rá endje adœke endje papandœ nœ fœ uzu bale nene.

Yisu ke aayi avwa nœ ye ndjokpa dœ bisha

(Wu 6a tœ Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Manda nœ Yisu ɔ ga pa kaga, œ e azu neke á tshe yindœ endje kœna ga ndœ ye. ¹⁴ Tshe ke endje ndjokpa dœ bisha yé œ fa endje tœ «ayi avwa» nœ ye. Tshe ke endje kœsœ awa bale dœ she, tœ kœvwa endje ndœ kœyisœ œrcœ, ¹⁵ œdœ ndje pe kœza gbɔgbɔ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri pa azu fœ endje. ¹⁶ F'iri aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha kœdœ: Shimu (á Yisu za anga i'iri ye ga panœ adœke Petro), ¹⁷ Jake œdœ ayancœ dœ Yowane (endje bisha kœdœ

agbolo nœ Zebedayi, Yisu tá ìrì endje adœke Boaneregese, á dãnœ adœke, agbolo nœ kœsɔ yavuru), ¹⁸ dœ Andere, Filipino, Bartelemi, Matie, Toma, Jake tshenœ Alefe, Tade, Shimu uzu Kanana, ¹⁹ dœ Yudasi Isikariote, œshe dá ka lima Yisu.

Yisu œdœ Belezebula
(Wu 6a tœ Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Yisu gu ga scœnda yé azu ndjoro kpa ngbɔtœ endje dji she. Mbœrœ tœnœ ataa, tshe gbɔgbɔ awa kœzirœ teasho œdœ ndje ayambarœ nœ ye nene. ²¹ Aayanœ dji ataa œ ngbɔtœ endje, œ na manda ye ndœ kœto she mbœrœ endje gbe adœke: «Kumu ye djingili ye.»

²² Aayi kœyisœ awa akwa á endje to 6a lœ Yerusalemœ pa fœ endje adœke: «Belezebula gbozu nœ ekpe ishiri sœ pa ye. Œshe dá za gbɔgbɔ fœ she tœ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri pa azu asœmœ.» ²³ Yisu e endje, œ pa fœ endje lœ gbaguru adœke: «Kotoo á Satana œ gɔrɔ undu ye dœ tœ ye a? ²⁴ Œ kœsœ adœke azu lœ ogo bale kœndjɔtshelœtœ endje, ogonœ œ kpa dœ ogo nene. ²⁵ Œdœ azu lœ mazungu kœsœ dœ o'o lœ oporo tœ endje, mazungunœ œ sœpe nene. ²⁶ Œ kœsœ adœke Satana sœ kœnga koshe dœ azu nœ ye too œ kœsœ ndje adœke azu nœ ye kurutshelœtœ endje, gbɔgbɔ ye œ ka, yé œndœ ye œ di nene.

²⁷ «Uzu á tshe kœyindœ kœli kœzi angba œrœ nœ ayi gbɔgbɔ, œ li adœke tshe i she vwagbagba ga tœnœ dœ uwu yeka á kœko œrœ nœ ye. ²⁸ Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ azu kɔkɔ dœ pe o'o ama endje á ndje pa. ²⁹ Kashe uzu neke á tshe kœpa ekpe o'o goro œsœ ɔtshɔ Ishiri, Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ ye teasho nene mbœrœ tshe mbœrœ ekperœ.» ³⁰ Yisu mi lima ndœ nœ fœ endje ataa, mbœrœ endje pa lima adœke: «Ekpe ishiri sœ pa ye.»

Ayi Yisu dœ aaya nœ

(Wu 6a tœ Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Dœ anga ɔlɔ bale, ayi Yisu dœ pe aayanœ na, œ sœpe 6a shu œ vwa uzu kœ'e she fœ endje. ³² Azu ndjoro á ndje lœ ati kœdji she pa fœ she adœke: «Oro osho kane! Ayi zœ dœ aaya zœ sœ kœpara 6œ 6a shu.»

³³ Yisu gi fœ endje adœke: «Œdœ kœdœ ayi mœ a? Œdœ kœdœ aya mœ a?» ³⁴ Tshe shokɔ endje á ndje lœ ga ati kœdji she karr, œ pa fœ endje adœke: «'E wu ayi mœ œdœ aaya mœ; endje dá lœ ati asœke. ³⁵ Uzu neke á tshe mbœrœ œneke kɔ á Ndjaba yindœ nœ, uzunœ kœdœ aya mœ, yingɔ mœ œdœ ndje pe ayi mœ.»

4

Ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœ

(Wu 6a tœ Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Yisu kpa kwatœ ye ndœ kœyisœ œrœ 6a tœ mangu Galilayi. Azu ndjoro ngbɔtœ endje tœ kœdji she. Mbœrœ tœnœ ataa, tshe na œ ɔ ga lœ agba á sœ ga ati yeka azu ka yaba yaba ga tœ ɔshɔ tœ makaga ungunœ á lœ tœ kœdji she. ² Tshe yi lima sœ œrœ ndjoro fœ endje lœ ndœma toro. Lœ kœyisœrœ nœ ye, tshe pa adœke: ³ «E dji mœ dœ ɔshœnœ! Anga uzu bale na lima ndœ kœlu ngwarœ ga lœ kindi nœ ye. ⁴ Bata á tshe sœ kœlu ngwarœ natœnœ, anga indjinœ yo ga indiri ama awa, ayanu wu œ de. ⁵ Anga indjinœ yo ga lœ oporo badja. Œ ko gbaa, kashe œ totoro kœgerœ tœnœ mbœrœ adœke ɔshɔ mimi tœ oshœnœ nene. ⁶ Bata ɔlɔ tœ vwege vwege, œ ɔrɔ mbœrœ awa adœke eshœnœ li ɔshɔ gugu nene. ⁷ Anga indjinœ yo ga lœ ishi. Ishinœ gerœ œ ropa ɔtshɔ ngwarœnœ yé awa adœke œ le gugu nene. ⁸ Anganœ yo ga lœ ɔtshɔ ɔshɔ. Œ ko, œ gerœ dœ ɔtshœnœ. Œ zu tshelœtœ endje, œ le zazu bale dœ ndjokpa (30), anganœ le zazu voto (60), anganœ kama bale (100).» ⁹ Yisu pa fœ endje adœke: «Uzu á tshe kœsœ dœ utu kœdji dœ o'o, kaka tshe dji.»

Mbœrœ gade á Yisu œ yisœ œrœ lœ ndœma toro a?

(Wu 6a tœ Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ ɔlœnœ á Yisu gi lima tœ ye tœ azu á sœ kuti ye, endje á ndje sœ lima kœna manda ye dœ pe ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha gitœ endje ga indiri ye tœ kœyu she tœ á dá ndœma toronœ á tshe pa má asœmœ. ¹¹ Yé tshe gi o'o fœ endje adœke: «Mbœrœ e'e, Ndjaba yisœ á dá o'o Ogo gbozu nœ ye á zatœ endje yiwa tœnœ fœ 'e yé, kashe anga azu á ndje lœ 6a

shu, endje dji o'o kɔ kolɔe ɓata ndɔema toro gbambance,

¹² mbɔerɔe adɔeke endje li kɔetondɔe ɔerɔe dɔe ɔtshɔnɔe kashe endje wu nene, yɛ endje li kɔedji o'o dɔe ɔtshɔnɔe kashe endje za tshelɔe katanɔe kporo nene, ete nene endje fa mɔ tshalɔsu endje yɛ Ndjaba ɔe yindɔe kɔedjerɔendɔe ekperɔe nɔe endje.»

Yisu pandɔe ɔdɔ ndɔema toro nɔe ayi kɔelu ngwarɔe

(Wu ɓa tɔe Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ Manda nɔe, tshe kpa kɔeyu endje adɔeke: «E djidji tshelɔe kata ndɔema toronɔe asɔeke nene a? Atamɔe 'e wu mɔ sɔe ɔdɔ anga udunɔe koto o? ¹⁴ Ayi kɔelu ngwarɔe nɔe asɔemɔe kɔedɔe ayi kɔeyisɔe O'o ama Ndjaba fɔe azu. ¹⁵ Anga azu lɔe ɓata ama awa. O'o ama Ndjaba na ga ndɔe endje ɓata indji ngwarɔe ɔ yo ga tɔe ala awa. Endje kɔedji O'o ama Ndjaba, Satana na ɔe kakara tɔe lɔsu endje. ¹⁶ Anga azu lɔe ndje ɓata indji ngwarɔe ɔeneke ɔ yo ga lɔe djeere badja. ɔlɔ ɔ endje kɔedji O'o ama Ndjaba, endje yindɔe nɔe katsha dɔe yanga, ¹⁷ kashe ɔendɔe kɔeyindɔerɔe nɔe endje ɔe di nene mbɔerɔe eshe endje lili ɔshɔ nene. Endje lili kɔela banga mbɔerɔe O'o ama Ndjaba nene ɔedɔe o'o kɔena ga ndɔe endje yeka ɔ endje ka ngbiri lɔe kɔeyindɔerɔe nɔe endje nene. ¹⁸ Anga azu lɔe ɓata indji ngwarɔe ɔeneke ɔ yo ga lɔe ishi. Endje dji O'o ama Ndjaba dɔe ɔtshɔnɔe, ¹⁹ kashe oyo tshapashɔnɔe asɔeke, yanga kɔegbɔrɔe ɔ sɔe kɔefara azu, dɔe pe tshelɔe ɔkɔ gbetshelɔe kɔkɔ ɔ zuzu tɔe lɔsu endje. Tɔenɔe kɔ dɔe ndi tshelɔe O'o ama Ndjaba. Mbɔerɔe tɔenɔe ataa, awa adɔeke endje mbɔerɔe ɔtshɔrɔe gugu nene. ²⁰ Anganɔe yo ga lɔe ɔtshɔ ɔshɔ. ɔtshɔ ɔshɔnɔe kɔedɔe azu neke ɔ ndje dji O'o ama Ndjaba ɔ gbɔndɔe nɔe ga tɔe lɔsu endje, ɔ matɔe endje dɔe ɔtshɔ akwa manda kɔedji o'onɔe. Endje kɔedɔe ngwarɔe neke ɔ gerɔe berea berea, ɔe le zazu bale dɔe ndjokpa (30), anganɔe zazu votɔ (60), yɛ anganɔe ndje kama bale (100).»

O'o tɔe upu nɔe miinda

(Wu ɓa tɔe Luk 8.16-18)

²¹ Yisu pa fɔe endje adɔeke: «Uzu kɔeta owo ga tɔe miinda, tshe za ga tshakudu lɔsɔ too

ɓa tshakudu kelekpa a? Endje za miinda ɓa pa gbarɔe kɔeza miinda ga panɔe, ɔe sɔesɔe atamɔe nene a? ²² Kɔlɔenɔe ataa, o'o ɔ zatɔe endje yiwa tɔenɔe, ɔe matɔe endje ngbɔi dɔe eshenɔe kɔkɔ. ²³ Uzu ɔ tshe kɔesɔe dɔe utu nɔe kɔedji dɔe o'o, kaka tshe dji!» ²⁴ Yisu kpa mindɔe nɔe fɔe endje adɔeke: «'E gbe dɔe o'onɔe ɔ 'e dji asɔeke. Kolɔe awa bale ɓata ɔ 'e sɔe kɔezatɔe 'e fɔe azu, awa bale Ndjaba ɔe to ɔtshɔrɔe fɔe 'e tɔpanɔe kpɔlirɔ. ²⁵ Gbambance nene, ɔeshe ɔ tshe kɔesɔe dɔe ɔerɔe ndjoro, endje za anganɔe ga pa nɔe; tsheneke ɔ tshe kɔegugu dɔe ɔerɔe nene, endje ko ɔeneke teasho ɔ sɔepe tshakane ye.»

O'o mbɔerɔe ngwarɔe ɔ gerɔe kuti ye

²⁶ Yisu kpa pa adɔeke: «Ogo gbozu nɔe Ndjaba sɔe ɓata uzu lu ngwarɔe ga lɔe ɔshɔ. ²⁷ Uzu ɔ tshe lu ngwarɔe lo olo dɔe butshɔ ɔe na ana dɔe ɔlɔ. ɔlɔ kɔewuta ngwarɔe dɔe pe kɔegerɔe tɔenɔe, ayi kɔelu ngwarɔenɔe wuwusɔe nɔe bale nene. ²⁸ ɔshɔ mbɔerɔe kotoo ɔ ngwarɔe ɔe gere a? Utshunɔe kɔ, ungbu ngwarɔenɔe ɔe wuta yekane ɔ manda nɔe elenɔe ɔe u. Tɔe votɔnɔe ɔ kakonɔe ɔe vuru lɔe kumunɔe yeka ɔ tetɔe kɔegerɔe tɔenɔe. ²⁹ ɔlɔ ɔ elenɔe kɔegbɔ yeka ɔ azu ɔe na kɔewa tɔenɔe, kɔeverɔe too kɔekɔ tɔenɔe mbɔerɔe olonɔe li ye.»

O'o mbɔerɔe ele mutarde

(Wu ɓa tɔe Mat 13.31-32; Luk 13.18-19)

³⁰ Yisu kpa yu osho adɔeke: «Ogo gbozu nɔe Ndjaba sɔe koto o? Ndɔema toro gadɔe dɔe li dɔe tɔenɔe adɔeke a kɔedji a? ³¹ Ogo gbozu nɔe Ndjaba sɔe ɓata ele mutarde. ɔ kɔedɔe kɔelu tɔenɔe, elenɔe sɔe teasho ga tshakudu leyɔ kɔ pa ɔshɔ. ³² Manda kɔelu tɔenɔe ɔe kɔeko, ɔe zutshelɔetɔe ye. ɔ gerɔe tɔe ingirinɔe kɔeropa kako dɔngɔ para kɔkɔ lɔe kindi. Ganɔenɔe ɔe gboro tɔe ɔtshɔnɔe kɔeli adɔeke ayanu mbɔerɔe koma endje ga tshakudunɔe.»

³³ Yisu yisɔe ɔerɔe fɔe azu lɔe ndɔema toro ndjoro ɓata ɔeneke mbɔerɔe adɔeke endje kɔedji ɔdɔ o'onɔe ɔ ɔene sɔe tɔe kɔepa fɔe endje. ³⁴ Tshe sɔe lima kpalakpala kɔepa o'o ko dɔe ndɔema toro kashe endje kɔesɔe kɔlɔenɔe dɔe ayambarɔe nɔe ye yeka ɔ tshe gbara ala o'onɔe ngbɔi fɔe endje.

Yisu rɔ yugu

(Wu ɓa tɔe Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Kolœ dœ ðlœnœ ascœmœ, dœ ðgbœ kïdala, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke œne zu ga atshi egerœ ungu adanga. ³⁶ Ataa endje ka lima tœ azu ti, œ za Yisu dœ agba neke á tshe sœ lima lœncœ yé anga angbi agba lœ lima indiri nœ. ³⁷ Bata á endje sœ lima kœzu ungu, ndavuru yugu za gu tœncœ kpikpikpi. Loko na, yakpa ungu tu yé œ ð dœ agba tshé tshé tshé, agba yindœ kœnduru tœncœ. ³⁸ Yisu sœ 6a tœ budu agba, œ za kumu ye ga pa tikumu, œ lo ye. Ayambarœ nœ ye jo she œ pa fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, á tshu ke a! Bœ gbe kotoo dœ œrœ á mbœrœ dœ kumu azœ asœke a?»

³⁹ Yisu jo lœ olo, œ gbagbara yugu, œ pa fœ ungu adœke: «Tuturu nene! Sœ koko!» Tshelœ yugu wa ngbewo yé osho yi tá. ⁴⁰ Yisu yu ayambarœ nœ ye adœke: «Mbœrœ gadœ awa sœ tœ 'e ata a? 'E gugu dœ kœyindœrœ nene a?»

⁴¹ Uvuru endje i lima gara yeka endje sœ lima kœvwi o'o ugurutœ endje adœke: «Tsheneke kœdœ de yeka á ungu dœ pe yugu kœ œ dji she atake a?»

5

Yisu she uzu á ekpe ishiri sœ pa ye (Wu 6a tœ Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Yisu dœ ayambarœ nœ ye zu ga tshi Galilayi 6a tœ ogo nœ Ageresaye. ² Kœjerœ kolœ ga ati lœ agba atake, anga yakoshe á tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye to 6a pa udu akuzu, œ na para tshatshu ye. ³ Tshe sœ lima kœsœ sheko 6a pa udu akuzu yé uzu bale pa ashœ á tshe li tœ kœi she ga tœncœ gugu nene. Cœdœ ndje dœ djingiri gbaa, œ mbœrœ œrœ bale tœ ye nene. ⁴ Mbœrœ kpala kpala endje i lima ada ye dœ uwu aza, œ i kane ye dœ djingiri, kashe tshe sœ kœsœtshelœ nœ kœ. Ayi gbœgbœ á tshe li tœ kœza she para adœke tshe kœmœ too gugu bale nene. ⁵ Butshœ dœ ðlœ kœ, tshe sœ lima kœsœ waa 6a pa udu akuzu œdœ pe 6a pa kaga kœta rawa œdœ kœgbi kotœ ye dœ badja.

⁶ Bata á tshe wu Yisu lœ ingirinœ, tshe kpa dœ œrœ œ gote ga utshu ye. ⁷ Cœ ve rawa dœ ðgbœ adœke: «Yisu Gbolo nœ Ndjaba 6a lafo, 6œ yindœ kœmbœrœ gadœ tœ mœ

a? Mœ ki fœ 6œ dœ i'iri Ndjaba adœke 6œ gágága kumu mœ nene!» ⁸ Tshe ki lima ataa mbœrœ Yisu pa lima fœ she adœke: «Ekpe ishiri, wuta lœ uzuncœ asœke!»

⁹ Yé Yisu yu she adœke: «I'iri zœ kœdœ de?» Tshe gi fœ she adœke: «I'iri mœ kœdœ Kœngba, gbambancœ nene 'a sœ azu ndjoro.» ¹⁰ Tshe ki dœ ðgbœ, œ pa fœ Yisu adœke tshe vwavwa œne ga lœ angbi ogo nene.

¹¹ Egerœ ukpulu akœso lœ lima kœzirœ tœ ada kaga. ¹² Atamœ ekpe ishirinœ ki fœ Yisu adœke: «Vwa 'a dœ 'a na œ li ga lœ akœso.» ¹³ Yisu za awa fœ endje yé endje wuta lœ uzuncœ, œ kpa œ li ga lœ ukpulu akœso. Endje lœ lima kutu bisha (2.000) á to 6a pa kaga yeka á tara uru uru gu ga langu, á nduru kœkœ.

¹⁴ Aayi kœgbœndœ akœsonœ kpagu lima dœ œrœ ndœ kœpandœ œsœ œrœ á mbœrœtœ endje fœ azu lœ kindi wuta tœncœ kpaa ga lakpi, yé azu ndjoro na lima ndœ kœwu œrœncœ á wuta ascœmœ. ¹⁵ Endje na ndœ dœ Yisu á wu yakoshencœ á tshe sœ lima dœ aekpe ishiri ndjoro pa ye ascœmœ. Tshe sœ kpakparakpa dœ budu ye ga ati, œ verœ lœba ga tœ ye á sœ ko ko ko. Awa za azu kœ. ¹⁶ Azu á ndje wu lima œrœ á mbœrœ fœ uzuncœ á ekpe ishirinœ sœ lima pa ye œdœ pe tœ upu nœ akœsonœ ascœmœ, mindœ œsœncœ fœ anga endje. ¹⁷ Endje ki ga tœ Yisu adœke tshe gitœ ye lœ ogo nœ œne ye.

¹⁸ Kœgu Yisu ndœ kœœ ga lœ agba, uzu ekpe ishiri sœmœ ki ga tœ ye adœke œdœ tshe kœyindœ nœ œne gu dœ she awa bale. ¹⁹ Kashe Yisu yiyindœ nœ nene á pa fœ she adœke: «Gu ga ndœ ayo zœ, œ pandœ œneke á Gbozu Ndjaba wu oyo zœ á mbœrœ fœ 6œ.» ²⁰ Yakoshencœ gu lima œ tetœ kœmindœ œneke kœ á Yisu mbœrœ fœ she tara tœncœ ngbœlœ lœ ogo á i'irinœ kœdœ Tshalakpi Ndjokpa. Cœ fa o'o gooo na tœncœ lœ ama azu kœ yi kumu anda yi budu nœ.

Yisu shé yawuru nœ Jaeruse dœ pe yashe koba indji

(Wu 6a tœ Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Yisu kpa zu ungu dœ agba. Kœwuta she 6a atshincœ ataa, azu ngbœtœ endje ndjoro dji she 6a tœ makaga ungunœ. ²² Anga

gbozu tshapa Sinagoga á ìriri ye kœdœ Jaeruse na, œ wu Yisu, œ gote ga utshu ye, ²³ á ki ga tœ ye adœeke: «Yawuru nœ mœ ndo dœ kuzu. Wu oyo mœ dœ œ to kane zœ ga pa ye, tshe she œ sœ dœ soro.» ²⁴ Yisu yindœ nœ, œ gu tœ awa bale dœ she. Azu ndjoro te manda ye œ sœ kœgoro she na tœnœ.

²⁵ Anga yashe bale dœ kœba indji sœ ndje lima ugurutœ azunœ. Tshe lo lima dœ kœba indjinœ ungu ndjokpa dœ bisha, ²⁶ tshe wu oyo kœkœrœ tœ awa azu kœshe she yé œ ndi ngendja nœ ye kœkœ gbambanœ. Kœbanœ kpa oma dœ œgbœnœ, ga pa nœ dœmœ tshelœ akœ ye kakara nene. ²⁷ Tshe dji ndœ œsœ Yisu, œ na ga lœ oporo tœ azu. Œ gba dœ œgœ ye œerrr á goro lœba nœ ye. ²⁸ Mbœrœ tshe gbe lima adœeke: «Œdœ mœ kœgoro kolœ lœba nœ ye, kœba nœ mœ œ ka.» ²⁹ Petœ œsœnœ kœba indji nœ ye voro kpa yé tshe wusœ nœ adœeke œne she ye.

³⁰ Trale Yisu wu lima adœeke anga gbœgbœ wuta lœ œne. Á fatœ ye karr œ yu osho adœeke: «Œdœ dá turutœ lœba mœ a?» ³¹ Ayambarœ nœ ye gi o'o fœ she adœeke: «Bœ wuwu azu ndjoro á ndje sœ kœero dara bœ asœke nene yeka á yu 'a adœeke œdœ dá turutœ lœba nœ zœ a?» ³² Ataa gbaa, Yisu para osho djitœ ye tshakpata kœwu uzu á tshe mbœrœ œrœ asœmœ.

³³ Yashe kœbanœ de gbara gbara gbara dœ awa mbœrœ á tshe wusœ œrœ á mbœrœtœ endje fœ she. Tshe na œ te ga utshu Yisu œ pandœ adja o'o kœ fœ she. ³⁴ Yisu pa fœ she adœeke: «Gbolo nœ mœ, kœyindœrœ nœ zœ she bœ ye; gu dœ œtshœnœ. Kœba nœ zœ ka ye.»

³⁵ Damba o'o œepe lœma Yisu, azu to ba sœnda nœ gbozu Jaeruse, œ pa fœ she adœeke: «Gbolo yawuru nœ zœ tshu ye. Ádá kœndanga ayi kœyisœrœ kœdœ gadœ?»

³⁶ Kashe Yisu gbege dœ o'onœ asœmœ nene, œ pa fœ Jaeruse adœeke: «Awa zaza bœ nene, sœ kolœ dœ kœyindœrœ.» ³⁷ Tshe pakata udu azu kœ kœna dœ she, œ za awa kolœ fœ Petro, dœ Jake œdœ pe ayancœ dœ Yowane. ³⁸ Kœwuta endje ba sœnda nœ Jaeruse, Yisu wu igbi, œ dji tshama azu ndjoro kœki dœ rawa dœ œgbœnœ. ³⁹ Tshe li

ga sœndancœ, œ yu endje adœeke: «Ádá iki dœ rawa nœ 'e kœdœ gadœ? Gbolonœ tshutshu nene, tshe sœ tœ olo.»

⁴⁰ Endje tetœ kœmœ she. Tshe gœrœ endje kœ ga ushu, œ œepe kolœ dœ aba gbolo, dœ ayinœ œdœ pe dœ ayambarœ nœ ye votœ. Endje li ba tœ osho á oko gbolonœ sœ tœnœ. ⁴¹ Tshe to kane ye ga pa gbolonœ, œ e she adœeke: «Talita kumi!» (Ádancœ adœeke: «Yawuru, mœ pa fœ bœ adœeke bœ áalafœ!») ⁴² Trale gbolo áafœ œ tetœ ana (gbolo nœ ungu ndjokpa dœ bisha). Azu wu atamœ, œ te o'o gooo lœ ama endje natœnœ djezœ. ⁴³ Kashe Yisu kœ endje dœ œgbœ adœeke endje papandœ nœ fœ uzu bale nene. Tshe pa fœ endje adœeke endje para kœzirœ fœ she.

6

Yisu ba lœ Nazarete (Wu ba tœ Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Yisu katœ oshonœ asœmœ ti œ gu ga lakpi á tshe gerœ lœnœ yé ayambarœ nœ ye na manda ye. ² Dœ bœkœ sabata, tshe tetœ kœyisœ œrœ ba lœ Sinagoga. Œ za awa fœ azu ndjoro á ndje sœ kœdji she, yé endje yu osho adœeke: «Asœke kpa to kpœta a? Tshe kpa gbœ kœwusœrœ œneke ba ndœ dœ? Tshe gbœ awa afá neke bœta ma a?» ³ Œ dœdœ she kœdœ ayi kœguma mabaya nene a, gbolo nœ Mareya, aya Jake, dœ Joze, dœ Shimu œdœ ndje Yuda nene a? Ayingœnœ lœlœ kpœ ndœ azœ kpœke nene a?» Mbœrœ tœnœ ataa, endje vvara lima tœ endje tœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye. ⁴ Yeka á Yisu gi o'o fœ endje adœeke: «Endje lisœ ayi kœgbara o'o tœ osho kœ. Kolœ ba sœnda nœ ye, ugurutœ ayancœ dœ ayingœnœ, lœ mara ye dá endje lilisœ ye nene.» ⁵ Yisu lili lima kœmbœrœ afá lœ Nazarete nene. Kolœ gbadjagara anga azu á ndje sœ dœ kœba dá tshe to kane ye ga pa endje á endje she kœ lœ kœba nœ endje. ⁶ Yé œgbœ lœsu nœ endje za lima awa fœ Yisu waa.

Yisu vwa ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha

(Wu ba tœ Mat 9.35; 10.1-15; Luk 9.1-6)

Manda nœ, Yisu na kœyisœrœ djelœ ogo kœ á lœ dje ìndiri tœ endje. ⁷ Tshe e ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha, œ tetœ kœvwa endje bisha dœ bisha, œ za gbœgbœ

kæropa ekpe ishiri fœ endje. ⁸ Æ za o'o fœ endje adœke: «'E zaza œrœ potœ 'e lœ ananœ nene, 'e za kolœ tshangbɔɔ bale. Ædœ rœgo, œdœ ngbade too ngendja, 'e zaza œrœ bale ga lœ uwu tœ 'e nene. ⁹ 'E verœ œrada nœ 'e ga tœ ada 'e kashe 'e koko lœba bisha nene.»

¹⁰ Tshe kpa pa fœ endje adœke: «Æ kœsœ adœke 'e wuta ɓa lakpi ogo bale, 'e lo kolœ lœ anda á ndje yisœ nœ fœ 'e œrrr ga tœ ɔɔ á 'e katœ tshakpœtœmœ ti. ¹¹ Á œ kœsœ ndje adœke anga azu tshalakpi bale kœvwaratœ endje tœ kœza osho kœsœ fœ 'e too tœ kœdji o'o ama 'e; 'e katœ tshalakpinœ ti. Tœ kœma fœ endje adœke endje mbœrœ ekperœ, 'e gœrœ trusha tshada 'e ti kpœtœmœ.»

¹² Ayambarœ nœ ye na kœyisœrœ fœ azu adœke: «'E fatshalœsu 'e.» ¹³ Endje gœrœ lima ekpe ishiri ndjoro pa azu, yé œ tá kada ga tœ aayi kœɓa ndjoro á she endje.

*Kuzu Yowane ayi kœza batisimu
(Wu 6a tœ Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)*

¹⁴ Dœ lœndœnœ asœmœ, gbozugo Erode dji o'o dœ i'iri Yisu mbœrœ i'iri ye za osho kœ. Endje gbe lima tœ ye adœke: «Yowane ayi kœza batisimu dá wuta lœ akuzu, ádánœ á tshe sœ dœ gbœgbœ tœ kœfa œrœ dœmœ.» ¹⁵ Anga endje adœke: «Eliya dœmœ.» Yé ili udu endje pa œnœ endje adœke: «Tshe kœdœ ayi kœgbara o'o ama Ndjaba ɓata ongboro anga endje á ndje gbara lima utshunœ.» ¹⁶ Erode dji o'onœ ataa œ pa ngbewo adœke: «Adja Yowane ayi kœza batisimu á mœ wa lima igi ye dá wuta lœ akuzu asœmœ.»

¹⁷ Erode vwa lima aturugu nœ ye adœke endje za she œ i she dœ djingiri, yé œ vwi she ga lœ kána mbœrœ upu nœ Erodiade, awo ayancœ dœ Filipino á tshe to lima she. ¹⁸ Gbambancœ nene, Yowane pa lima fœ Erode adœke: «Æ lili dœ ɓœ adœke ɓœ ka ga tœ awo aya zœ nene.» ¹⁹ Mbœrœ o'onœ asœke, Erodiade za lima ókó Yowane ga lœ ye, œ yi lima ndœ kœwo she kashe awa gugu damba lima tœ ye nene. ²⁰ Gbambancœ nene, Erode sœ lima kœlisœ Yowane mbœrœ tshe wu lima scœncœ adœke tshe kœdœ uzu á tshe sœ ndjii œdœ yerœ, yé tshe sœ lima kœgbœndœ ye. Dœ lœndœ á Erode kœsœ

lima kœdji Yowane, tshe wuwu lima sœ œrœ kœmbœrœ tœncœ nene. Ataa atamœ ndje gbaa, tshe sœ lima dœ ogo kœdji she.

²¹ Andaa anga olo bale, awa kœrœ fœ Erodiade dœ lœkœ angbo kœzu Erode. Erode e angbo kœgbe dœ olo kœzu she. Tshe e agbozu kumu akwa nœ ye dœ pe endje nœ tshapa aturugu œdœ ndje pe agbozu tshapa ogo Galilayi á kœkurutshelœ yanga nœ ye dœ endje. ²² Yawuru nœ Erodiade li ɓa scœnda, œ vitœ ye yé œ ga tœ Erode dœ azu á tshe e endje ndœ angbonœ tœpanœ kpuru. Á gbozugo Erode pa fœ yawuru scœmœ adœke: «Yœndœ œrœ kœ á ɓœ yindœ nœ, dœ mœ za fœ ɓœ.» ²³ Erode wa igi ye dœ œshœ adœke: «Ærœ neke kœ á ɓœ e osho ndœ nœ, mœ ko fœ ɓœ. Ædœ ɓœ kœgbe ndje dœ tshakala ogo á mœ sœ pa nœ, mœ wa fœ ɓœ.»

²⁴ Yawuru wuta œ yu ayincœ adœke: «Ærœ gade dá mœ kœ'e osho ndœ nœ a?» Ayincœ gi fœ she adœke: «E osho ndœ kumu Yowane, ayi kœza batisimu.»

²⁵ Yawuru gbœgbœtœ ye wuta tœncœ ga tshatshu gbozugo Erode, œ pa fœ she adœke: «Mœ yindœ nœ adœke ɓœ za kumu Yowane, ayi kœza batisimu ga lœ kalango ngœngœ asœke fœ mœ.» ²⁶ Æ za lima oyo tœ lœsu Erode tœ kœdji ata. Yé awa kœfa o'o gugu lima nene mbœrœ á tshe wa lima igi ye utshu azu kœ á tshe e lima endje ndœ angbo nœ ye. ²⁷ Pe kpœtœmœ, tshe vwa anga turugu adœke tshe na œ gu dœ kumu Yowane fœ œne. Turuguncœ na ɓa lœ kána, œ wa igi Yowane, ²⁸ œ za kumu ye ga lœ kalango, œ gu dœ tœncœ fœ yawurunœ á tshe za fœ ayincœ. ²⁹ Ayambarœ nœ Yowane dji o'onœ atamœ, œ na œ za oko ye á shi ɓa lœ udu.

*Yisu to rœgo fœ azu kutu mindu (5.000)
(Wu 6a tœ Mat 14.13-21; Luk 9.10-17;
Yow 6.1-14)*

³⁰ Aayi avwanœ fatœ endje gu ga ndœ Yisu, œ pandœ œneke kœ á ndje mbœrœ lœ ana kœyisœrœ nœ endje kœ fœ she. ³¹ Yisu pa fœ endje adœke: «'E nœtœ 'e ngerrr ga mabuncœ œ yatœ 'e teasho kane.» Mbœrœ azu lœ lima kœdaratœ endje tœpanœ kpuru, anga ndje kœna anga ndje kœgu á awa adœke Yisu dœ ayambarœ nœ ye yi anga

cerce hiaru ga lœ ama endje gugu nene. ³² Endje ɔ ga lœ agba, œ gitœ endje ga tœ osho á azu gugu lima tœnce nene.

³³ Azu ndjoro wu endje kœna tœnce atamœ, œ vwanga endje dœ ada endje yé á wuta 6a tœ oshonœ á endje sœ kœna ga tœnce. ³⁴ Kœjerœ Yisu lœ agba atake, tshe wu azu ndjoro, œ za oyo fœ she tœ lœsu ye mbœrœ endje sœ 6ata apata neke á ayengɔ endje gugu nene, á tshe tetœ kœyisœ œrœ ndjoro fœ endje. ³⁵ Bata ɔlɔ ro ye, ayambarœ nœ ye gitœ endje ndoo dœ she, œ pa fœ she adœke: «Orosho, asœ kœdœ tshelœ kpagagasho, ɔlɔ ro yé a lœpe kpœke. ³⁶ Pandœ nœ fœ azunœ ndjoro asœke adœke endje wuta ga lakpi too ga lœ kindi indiri tœ azœ œ para kœziro.»

³⁷ Yé Yisu gi fœ endje adœke: «'E para rœgo dœ tœ 'e á kœto fœ endje.»

Endje pa fœ she adœke: «Bœ yindœ nœ adœke a na œ yɔ mapa ndœ denari kama bisha yekane á kœto fœ endje a?» ³⁸ Á Yisu kœyu endje adœke: «'E sœ dœ mapa kotoo? 'E na dœ wu kane.» Endje na œ di, œ pa fœ she adœke: «A sœ dœ mapa mindu dœ ageatshalangu bisha.»

³⁹ Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E pa fœ endje adœke endje kputœ endje ga ati ga pa gusu.» ⁴⁰ Endje lœ ga ati œ kputœ endje ga tœnce kama bale (100), anga endje zazu bisha dœ ndjokpa (50). ⁴¹ Yisu ko mapa sœmœ mindu dœ pe ageatshalangu bisha ascœmœ, œ me sho ga lafo œ ki fœ Ndjaba. Tshe kavwa tshelœ mapanœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye adœke endje kurutshelœnce tœ azunœ. Tshe kuru ndje tshelœ ageatshalangunœ bisha ascœmœ tœ azu kœkœ. ⁴² Azu kœkœ zi yé uvu endje sú. ⁴³ Ayambarœnce ngbɔ6a udu rœgonœ á sœpe lima manda endje ga lœ kingi ndjokpa dœ bisha. ⁴⁴ Ayakoshe á ndje zi lima œrœnce lœ kutu mindu (5.000).

*Yisu na pa ungu dœ ada ye
(Wu 6a tœ Mat 14.22-33; Yow 6.16-21)*

⁴⁵ Hara manda nœ, Yisu vwa ayambarœ nœ ye kpa kœɔ ga lœ agba kœzu utshunœ á kœkate she 6a itshi ungu 6a tœ awa tshalakpi Betesayida; œ gi udu azu kœ ga tœ ogo endje. ⁴⁶ Manda kœkatœ endje ti, tshe ɔ ga pa kaga ndœ kœki fœ Ndjaba. ⁴⁷ Kœwuta ga

tœ adila, agba lœ lima 6a uguru ungu, yé Yisu sœ kuti ye 6a tœ ama ɔshɔ. ⁴⁸ Tshe wu lima adœke kœi kayi li lima tœ ayambarœ nœ ye mbœrœ yugu to 6a utshu endje á sœ kœgi endje ga manda nœ. Lœ gurutsha, Yisu na pa ungu dœ ada ye gu tœnce ga ndœ endje, yé á yindœ kœero endje voro. ⁴⁹ Kœwu she kœna pa ungunœ ataa, endje gbe adœke anga ngandoro azu dœmœ á yi ama endje lœ rawa. ⁵⁰ Manda nœ, endje wu she kporo yé awa litœ endje. Trale, Yisu vwa o'o fœ endje adœke: «Lœsu 'e sœ ziti; awa mbœmbœrœ 'e nene. (Emœ kœsœ!)» ⁵¹ Tshe gitœ ye ndo dœ endje, œ ɔ ga lœ agbanœ yé yugu ka ngbewo. (E za lima awa fœ endje tɔpanœ kpuru, ⁵² mbœrœ adœke endje wuwusœ tshelœ kata œrœ á tshe mbœrœ adœke mapa gu kpɔɔ nene, mbœrœ ɔgbɔ lœsu nœ endje.

*Yisu shé ayi koba 6a lœ Genazarete
(Wu 6a tœ Mat 14.34-36)*

⁵³ Manda kœzu ungunœ, endje du agba ga tœ mangu, œ wuta ga lakpi ogo Genazarete. ⁵⁴ Kœjerœ endje kolœ lœ agba ataa, azu gbɔ Yisu kpɔ, ⁵⁵ œ za ɔrɔ kpatœnce ndœ kœrɔ ayi koba lakpi para, œ ko endje dœ kelekpa kpagu tœnce ga tœ osho á Yisu sœ lima tœnce. ⁵⁶ Osho kœ á Yisu sœ lima kœna tœnce, œdœ lœ aya ogo too lœ egerœ ogo too ndje ga indirinœ; endje sœ lima kœko ayi koba ga tœ ala awa, kœki fœ Yisu adœke tshe za awa fœ endje adœke ndje goro amba ama lœba ye. Yé, endje para kœkœ á ndje goro lima lœba ye, endje she.

7

O'o mbœrœ awa akwa nœ Ndjaba

¹ ɔlɔ bale, Afarisayi dœ pe anga aayi kœyisœ awa akwa á ndje to 6a lœ Yerusaleme ngbɔtœ endje dji Yisu. ² Endje wu anga ayambarœ nœ Yisu kœzi œrœ dœ uburu, œ yindœ kœpa adœke endje djudjutɔ kane endje nene. ³ Ádánœ adœke, Afarisayi dœ pe udu Ayuda kœ zizi œrœ utshu kœdjutɔ kane endje kpaa 6a tœ dingini endje nene. (Etœnce kœdœ o'o á endje gbɔ manda aata endje. ⁴ (Edœ endje kœto 6a lœ zando á kœgu, utshu kœziro, œ li adœke endje djutɔ kane endje yeka. Endje lœpe ndje kœgbœndœ ata o'o aata

endje ndjoro ɓata: mara koedjuto tsheloe yashi doe pe losu, aedoe ndje gbaroe a ndje mbaoeroe doe wola kowo.

⁵ Adance ataa a Afarisayi doe aayi koeyisoe awa akwanoe yu Yisu adoeke: «Mbaoeroe gade a ayambaroe noe zoe za o'o ama aata ndje ti ye a zi oeroe doe uburu toe kane endje ma a?» ⁶ Yisu gi foe endje adoeke: «Isaya gbara lima o'o doe ada 'e adoeke 'e koedoe awulapatsho, a su liya la Buku noe Ndjaba adoeke:

“Azunoe asoeke donga moe koloe loe ama endje gbambanoe, kashe ba toe losu endje, endje yiyindoe moe nene.

⁷ Endje wu oyo koedonga moe gbambanoe mbaoeroe endje soe koeyisoe adja oeroe a to ba ndoe azu.”

⁸ Ye Yisu pa foe endje adoeke: «'E za awa o'o noe Ndjaba vwii, oe ga koloe koepa o'o a to ba loe ama azuzu.»

⁹ Ye tshe kpa pa adoeke: «'E katoe koelisoe awa o'o noe Ndjaba koloe mbaoeroe koeyorandoe o'o a to ba loe ama 'e doe toe 'e. ¹⁰ Gbambanoe nene, Moyize pa lima adoeke: “Kpa awa aba zoe doe ayi zoe,” ndje adoeke: “Uzu a tshe koegu oesoe abanoe doe ayinoe, endje wo she ye.” ¹¹ Kashe ba ndoe 'e, oe koese adoeke uzu pa foe abanoe doe ayinoe adoeke: “Oeroe a moe yi ma ndoe koza foe 'e koedoe korba*, moe gbandoe noe foe Ndjaba”, ¹² 'e kpa zaza awa foe she koembaoeroe oeroe bale foe abanoe doe ayinoe nene. ¹³ Ataa, 'e soe koegbatsheloe o'o ama Ndjaba mbaoeroe o'o ama aata 'e a 'e loe toe koeyisoe noe. Awa bale ndje doe anga oeroe ndjoro a 'e loepe koembaoeroe toene.»

*Oeroe a ndi losu uzu
(Wu ba toe Mat 15.10-20)*

¹⁴ Yisu kpa e azu ndjoro a pa foe endje adoeke: «'E' koe 'e dji moe doe otshonee ye 'e wusoe noe adoeke, ¹⁵ oe doedoee oeroe a to ba shu a li ga loe uzu da ma she toe ayi uburu nene kashe oeneke ko a to ba toe losu uzu a wuta da ma she toe ayi uburu. [¹⁶ Uzu a tshe koese doe utu ndoe koedji o'o, tshe dji.]»

¹⁷ Yisu katoe azunoe ti oe li ga soenda. Ayambaroe noe ye tetoe koeyutoe endje ugu-rutoe endje toe ada o'o a tshe wuta ma koepa toenee asoemoe. ¹⁸ Tshe gi o'o foe endje

adoeke: «'E' ndje, 'e gugu doe koewuseroe ndoe koedji doe tsheloe kata o'onoe asoeke nene a? 'E wuwusoe noe damba nene adoeke oeroe ko a to ba shu a li ga loe uzu fafa uzu toe ayi uburu nene na a? ¹⁹ Eneke a to ba shu lili ga losu uzu nene, oe li ga loe uvu ye manda noe oe wuta loe oko ye ga ushu.» Tshe yi lima ndoe koema adoeke koziroee bale a doe uburu gugu nene. ²⁰ Yisu kpa pa adoeke: «O'o a soe ba loe uzu, oe koewuta ga ushu da ma uzunoe toe ayi uburu. ²¹ Mbaoeroe adoeke tsheloe uzu koedoe tshalosu ye, osho a gbetsheloe ko oe wuta toe koembaoeroe doe oeroe bata ngbindiroe, kozi angba, koewo azu, ²² koepara awo azu too ako azu, koese doe ogo oeroe noe anga azoe, oko, koefara osho, djingili, ukú, koegu osho, koizatoe osho, aedoe ndje pe koembaoeroe agboeroe. ²³ Ambara oeroenee asoeke koko koewuta loe uzu yeka a ma she toe ayi uburu.»

Yashe gene soe doe koeyinderoe ga ndoe Yisu

(Wu ba toe Mat 15.21-28)

²⁴ Yisu alafu lakpinoe asoemoe oe gitoe ye ga loe ogo a soe ndoo doe tshalakpi Tire. Tshe li ga soenda anga anda bale mbaoeroe tshe yindoe noe adoeke uzu bale wusoe noe adoeke oene soe kpotoemoe nene. ²⁵ Ataa, anga yashe bale a gbolo noe ye soe doe ekpe ishiri pa ye, djindoe ye oe na koegote ga utshu ye. ²⁶ Yashe soemoe doedoee yuda nene, tshe koedoe uzu tshalakpi Fenisi ba loe ogo Siri. Tshe ki foe Yisu adoeke tshe goeroe ekpe ishiri pa yawuru noe oene. ²⁷ Kashe Yisu pa foe she adoeke: «Kaka damba adoeke agbolo zi oeroe uvu ndje su yekane, mbaoeroe oe soese doe otshonee nene koekakara koziroee noe agbolo a koeko va foe ayavoro.» ²⁸ Yashe soemoe gi foe she adoeke: «Gbozu, aedoe adja o'o. Kashe ayavoro zi oeroe a yo toe ama agbolo ga tshakudu ndaba.» ²⁹ Ye Yisu gi foe she adoeke: «Mbaoeroe o'o a boe pa asoeke, gu doe otshonee. Ekpe ishiri noe gitoe ye pa gbolo noe zoe ye.» ³⁰ Koegu she koewuta ba soenda noe ye atake, tshe wu adoeke gbolo noe ye ma lo ga pa kelekpa, ye ekpe ishiri gi ba mamae toe ye pa ye ye.

Yisu she ayi bitu

* **7.11** 7.11 Korba yindoe koepa adoeke tokoro

³¹ Yisu wuta lœ ogonœ á sœ ndoo dœ Tire, œ vwanga tœ lœ Sidona kœgu ndœ mangu Galilayi 6a uguru ogo á i'irinœ koedœ Tshalakpi Ndjokpa. ³² Endje na ga ndœ ye dœ anga uzu bale á utu ye be yé á tshe soesœ kœpa o'o nene. Endje ki ga tœ ye adœke tshe to kane ye ga pa ye. ³³ Yisu gi she zara tœ azunœ, œ yi yakœne ye ga lœ utu ye, œ tu ngusha œ goro dœ tima ye. ³⁴ Manda nœ, tshe mesho ga lafo, œ wu faa œ pa adœke: «Efata!» E yindœ kœpa adœke: «Kœrœ!» ³⁵ Kolœ tœ farapu, utu ye bibisha kœrœ ngbii yé tshe pa o'o tœ otshœnœ. ³⁶ Yisu kœ endje adœke endje mimindœ nœ fœ uzu bale nene. Atamœ gbaa, endje mi tshelœ o'onœ ngele ngele ngele natœnœ djezœ. ³⁷ E za awa tœ azu kœ á endje pa adœke: «Eneke kœ á tshe sœ kœmbœrœ tœnœ sœ dœ otshœnœ! Tshe sœ kœkœrœ ogoro utu ayi bitu, œ sœ kœmbœrœ adœke endjeneke á ndje papa o'o nene, pa o'o.»

8

*Yisu to kœzirœ fœ azu kutu vana (4.000)
(Wu 6a tœ Mat 15.32-39)*

¹ Dœ olœnœ asœmœ, azu kpa ngbœtœ endje lima dji Yisu. Kœwu adœke kœzirœ gugu mbœrœ endje nene, tshe e ayambarœ nœ ye œ pa fœ endje adœke: ² «Oyo azunœ asœke ká mœ waa, mbœrœ a lo dœ endje olo votœ yé endje gugu dœ kœzirœ nene. ³ E dœ mœ kœgi endje ga ndœ endje dœ ogo ataa, endje mbombo tœ ala awa mbœrœ anga endje ugurunœ to lœ ingirinœ waa.»

⁴ Ayambarœ nœ ye gi fœ she adœke: «A gbœ má rœgo lœ kpagagashœnœ asœke kpoeta yekane á koeto fœ endje á endje kœzi á kœle endje a?» ⁵ Yisu yu endje adœke: «'E sœ dœ mapa kotoo?» Endje gi fœ she adœke: «Mindu dœ bisha.»

⁶ Yisu fatœ ye œ pa fœ azunœ ndjoro asœmœ adœke endje lœ ga ati ga tœ oshœ. Tshe ko mapanœ mindu dœ bisha (7) asœmœ, œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœ nœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye adœke endje kurutshelœ nœ tœ azunœ. ⁷ Endje lœ ndje dœ a'eara ageatshalangu. Yisu donga Ndjaba ndje mbœrœ a'eara ageatshalangu sœmœ, œ pa fœ endje adœke endje kurutshelœ nœ tœ azunœ. ⁸ Azu para kœkœ zi,

œ le ndje œ le. Ayambarœ rœ ama udu rœgo á sœpe ga lœ kingi mindu dœ bisha. ⁹ Azu sœ lima tœ œsœnœ kutu vana. Yisu pa fœ endje adœke uzu dœ uzu gu ga ndœ ye. ¹⁰ Trale manda nœ, Yisu œ ga lœ agba dœ ayambarœ nœ ye tœ kœgu ga lœ ogo Dalmanuta.

Afarisayi e osho ndœ ambára

(Wu 6a tœ Mat 12.38-39; 16.1-4; Luk 11.16-29; 12.54-56)

¹¹ Afarisayi na ga ndœ Yisu œ tetœ kœpu lœma endje dœ she mbœrœ kœwu lœsu ye. Endje yu she adœke tshe yisœ anga ambára œrœ tœ kœma adœke gbœgbœ ye to 6a lafo. ¹² Yisu wu faa dœ oyo tœ lœsu ye œ pa adœke: «Mbœrœ gadœ azu nœ tshakpesheke œ e osho ndœ ambára! Mœ pa dœ adjapu fœ 'e adœke Ndjaba œ yisœ ambára bale fœ 'e dœ azu oshœnœ asœke nene.» ¹³ Tshe kwatœ ye œ katœ endje ti, œ œ ga lœ agba tœ kœzu ga itshi ungu.

Aya kœwusœrœ nœ ayambarœ

(Wu 6a tœ Mat 16.5-12; Luk 12.1)

¹⁴ Ayambarœ nœ Yisu djerœndœ kœko kœzirœ, œ sœ kolœ dœ mapa bale lœ agba. ¹⁵ Yisu mi upu fœ endje adœke: «Ala 'e gbœ dœ oyo kœsuku mapa nœ Afarisayi dœ pe ndje œnœ azu nœ Erode kane.» ¹⁶ Ayambarœnœ pa o'o ugurutœ endje adœke: «Tshe sœ kœpa atamœ mbœrœ a gugu dœ mapa nene a!»

¹⁷ E mbœrœ adœke Yisu wu lima sœ nœ á yu endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e yutœ 'e ugurutœ 'e adœke 'e gugu dœ mapa nene a? Damba œrrr kpesheke 'e wuwusœ œrœ nene a? Ala 'e kœkœrœ damba nene a? ¹⁸ 'E lœ dœ ala yeka á wuwu dœ œrœ nene a? E lœ dœ utu yeka á djidji dœ o'o nene a? Endœ œrœ kœ á mœ mbœrœ djerœ 'e ye a? ¹⁹ Olœnœ á mœ kavwa lima tshelœ mapa mindu koeto fœ azu kutu mindu (5.000), kingi kotoo á sú dœ udunœ á sœ pe liya a?» Endje gi fœ she: «Ndjokpa dœ bisha.»

²⁰ Yisu kpa yu adœke: «Olœnœ á mœ kavwa lima tshelœ mapa mindu dœ bisha (7) ndœ koeto fœ azu kutu vana, kingi kotoo á su dœ udunœ á sœpe liya a?» Endje gi fœ she: «Kingi mindu dœ bisha (7).» ²¹ Yeka á Yisu pa fœ endje adœke: «Damba 'e wuwusœ œrœ nene a?»

Yisu shé ayibula

²² Yisu dœ ayambarœ nœ ye wuta 6a lœ Betesayida. Ba zœ endje na dœ anga uzu á ala ye bu, œ ki fœ she adœeke tshe goro she. ²³ Yisu za kane ye, œ wuta dœ she lakpĩnœ. Tshe tu ngusha ga la ye, œ to kane ye ga pa ye á yu she adœeke: «Bœ wu gadé?» ²⁴ Ayibula gi fœ she adœeke: «Mœ sœ kœwu azu, mœ wu endje 6ata ɔyɔ á sœ tœ ana.» ²⁵ Yisu kpa goro ala ye, ngbewo tshe she œ te kœwu œrœ kɔ tœ ɔtshœnœ. ²⁶ Yé Yisu za awa fœ she kœgu ga ndœ ye kashe ngbɔlɔ lakpi nene.

Petro gbara ngbewo adœeke Yisu kœdœ Masiya

(Wu 6a tœ Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Yisu dœ ayambarœ nœ ye na ga lœ a'eara ogo á sœ dji indiri Sezaré, ogo gbozu Filipino. Tshe yu endje tœ awa adœeke: «Azu sœ kœpa má adœeke œmœ kœdœ dé?» ²⁸ Endje gi fœ she adœeke: «Azu pa adœeke œ6œ kœdœ Yowane, ayi kœza batisimu, anga endje adœeke œ6œ kœdœ Eliya; anga udu endje pa œnœ endje adœeke œ6œ kœdœ ongboro anga ayi kœgbara o'o.» ²⁹ Atamœ sœmœ, 'e gbe má œnœ 'e adœeke œmœ kœdœ má œnœ mœ uzu dé? A Petro gi fœ she adœeke: «œ6œ kœdœ Masiya.» ³⁰ Yisu va tshelœ utu endje lœ ubunœ adœeke endje papandœ nœ fœ uzu bale nene.

Yisu gbara o'o kuzu dœ pe kœshe nœ ye

(Wu 6a tœ Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Manda nœ, Yisu tetœ kœyisœ œrœ fœ ayambarœ nœ ye adœeke: «Gbolo nœ uzu œ wu oyo waa. Agbɔ Ayuda, agbozu tshapa anganga Ndjaba ndje dœ aayi kœyisœ awa akwa œ yindœ ye nene, endje wo she yeka manda olo votɔ á tshe she lœ akuzu.» ³² Tshe sœ lima kœpa o'onœ o'ara o'ara yeka á Petro dji ata á e she ga indirĩnœ á kɔ she adœeke tshe katœ kœpa o'o atamœ ye. ³³ Yisu fatœ ye œ tondœ ayambarœ nœ ye, œ ngá fœ Petro adœeke: «Gitœ zœ tœ mœ, Satana! Gbetshelœ nœ zœ lili dœ œnœ Ndjaba bale nene, kashe œnœ azuzu.»

Kœna manda Yisu

(Wu 6a tœ Mat 16.24-28; Luk 9.23-27)

³⁴ Manda nœ kɔ, Yisu e azu para dœ pe ayambarœ nœ ye œ pa fœ endje adœeke:

«Uzu kœyindœ kœna manda mœ, œ li adœeke tshe vwaratœ ye tœ undu ye dœ tœ ye, œ za kurushi nœ ye yeka á kœna manda mœ. ³⁵ Gbambanœ nene, uzu kɔ á tshe sœ dœ ogo kœsœ dœ soro œ tshu ye; kashe tsheneke á tshe tshu mbœrœ mœ œdœ ndje mbœrœ ɔtshɔ O'o, œshe dá sœ dœ soro. ³⁶ œdœ uzu kœgbɔ œrœ tshapashɔ sœke kɔkɔ, œ sœ dœ she kotoo 6ata á soro ye ndi a? ³⁷ œrœ gadé dá tshe yapa dœ soro ye asœmœ a? ³⁸ œdœ uzu kœmbœrœ tshula mbœrœ mœ dœ pe mbœrœ o'o nœ mœ 6a utshu azu nœ tshakpesheke á endje dœ aayi kœmbœrœ ekperœ yé á zazatœ endje fœ Ndjaba nene, Gbolo nœ uzu œ mbœrœ tshula ye ndje dœ ɔlɔ á tshe kwatœ ye lœ mokɔ nœ Abanœ awa bale dœ ayerœ andjelu.»

9

¹ Yisu kpa mindœ nœ fœ endje adœeke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœeke anga azunœ asœke œ tshu nene utshu kœwu Ogo gbozu nœ Ndjaba kœna dœ gbɔgbɔ.»

Yisu fatœ ye dœ ala ayambarœ nœ ye

(Wu 6a tœ Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Manda butshɔ mindu dœ bale, Yisu za Petro, Jake œdœ pe Yowane œ ɔ dœ endje ga pa egerœ kaga. Ba zœ, tshe fatœ ye dœ ala endje. ³ Lœba nœ ye wuta tœ imbinœ urrr, uzu bale pa ɔshɔ á tshe li kœdjutɔ lœba ye adœeke œ guru atamœ gugu nene. ⁴ Eliya œdœ Moyize wuta ga utshu endje, œ ka á sœ kœpa tshama endje dœ Yisu. ⁵ Petro pa fœ Yisu adœeke: «Ayi kœyisœrœ, œ ga waa adœeke a lœpe kpœke! A mɔ anda tande votɔ: Bale fœ 6œ, bale fœ Moyize yé udunœ bale ndje fœ Eliya.» ⁶ Kashe tshe wuwu lima sœ o'o á tshe sœ kœpa tœnœ nene, awa li lima tœ ye dœ anganœ kɔkɔ asœmœ.

⁷ Ondoro jerœ ga pa endje. Ko pe lœ on-doronœ, tshama uzu wu adœeke: «Tsheneke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa; 'e dji she.» ⁸ Pe kpoetœmœ, ayambarœ nœ ye mesho djikpata tœ endje, œ wuwu uzu bale nene kolœ Yisu kuti ye ga ndœ endje. ⁹ Bata endje sœ lima kœjerœ kaga, Yisu pa fœ endje adœeke endje papandœ œrœ kɔ á endje wu fœ uzu bale nene, œrrr Gbolo nœ uzu kœshe bala lœ akuzu yeka á endje

kœmindœ nœ. ¹⁰ Endje gbøndœ o'onœ ga lœsu endje, kashe endje tetœ kœyutœ endje adœke: «Ádá o'o nœ kœshe lœ akuzu kœdœ gadœ ma a?»

¹¹ Yé ayambarœ nœ ye yu she: «Mbœrœ gadœ á aayi kœyisœ awa akwa pa lima adœke Eliya œ na utshunœ yekane a?»

¹² Yisu gi o'o fœ endje adœke: «Adjapu, Eliya œ na utshunœ mbœrœ kœguma œrœ kœkœ. Ka mbœrœ gadœ á o'o ama Ndjaba pa liya adœke Gbolo nœ uzu œ wu oyo yé azu œ mbœrœ œrœ kanga fœ she a? ¹³ Mœ pa fœ 'e adœke, Eliya na, yé azu mbœrœ fœ she œneke kœ á endje yi lima ndœ nœ kœli dœ œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba tœ upu nœ ye.»

*Yisu shé gbolo á tshe sœ dœ ekpe ishiri
(Wu 6a tœ Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)*

¹⁴ Òlœnœ á Yisu dœ ayambarœ nœ ye voto gu ga ndœ udu endje, endje wu azu ndjoro djanga aayi kœyisœ awa akwa á ndje ngbœtœ endje ga tœnœ yeka á lœ kœshara o'o ugurutœ endje. ¹⁵ Azunœ wu Yisu, lœsu endje tshi perea yé endje kpa kœbala she. ¹⁶ Yisu yu endje adœke: «O'o gadœ da 'e lœ kœsharatœ 'e dœ ayambarœnœ lœ kumu nœ a?» ¹⁷ Anga uzu bale lœ ugurutœ azunœ gi o'o fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, mœ na dœ gbolo yakoshe nœ mœ fœ bœ. Tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye á mbœrœ adœke tshe papa o'o nene. ¹⁸ Tœ osho kœ á ekpe ishirinœ œ za gbolonœ, tshe za she vesho, furutsha œ wuta putu putu lœ ama ye, tshe zi tshelœ daji ye ngara ngara yeka á gbœ kwa kwa kwa ga tœnœ. Mœ yu ayambarœ nœ zœ adœke endje gœrœ ekpe ishirinœ pa ye yeka á endje lili kœgœrœ she nene asœmœ.» ¹⁹ Yisu pa fœ endje adœke: «E'e! 'E sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba nene a? A lœpe dœ 'e kpœke manda olo koto o? 'E yindœ nœ adœke mœ ru lœsu mœ mbœrœ 'e manda olo koto o? 'E na dœ gbolonœ fœ mœ.»

²⁰ Á endje za she na tœnœ fœ she. Ekpe ishirinœ wu Yisu œ tetœ kœyaka gbolonœ tœ œgbœnœ. Gbolonœ te ga ati, œ vwiritœ ye nguru nguru lœ œshœ dœ furutsha lœ ama ye putu putu putu. ²¹ Yisu yu abanœ adœke: «Ekpe ishirinœ mbœrœtœ ye manda ungu koto o?» Abanœ gi fœ she

adœke: «Pe lœ gbolo ye. ²² Ekpe ishirinœ sœ kœgeta she kpala kpala ga tawo, ga langu adœke tshe tshu ye. Kashe wu oyo 'a, œ mbœrœ œneke á li dœ bœ.» ²³ Yisu pa fœ she adœke: «Á kœli dœ mœ a? (Eœrœ kœ li kœmbœrœtœ endje fœ uzu tsheneke á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba.)» ²⁴ Pe kpœtœmœ, aba gbolonœ sá rawa adœke: «Mœ sœ dœ kœyindœrœnœ ataa, mbœrœ adœke mœ katœ sharapu!»

²⁵ Yisu wu azu kœna ndjoro ga ndœ endje œ nga fœ ekpe ishiri adœke: «Eœ dœ ekpe ishiri á bœ mbœrœ adœke gbolo asœke papa o'o nene, œ djidji o'o nene, mœ vwa bœ: Wuta lœ ye, yé kpa kwakwatœ zœ ndœ ye nene!» ²⁶ Ekpe ishirinœ ve rawa, œ gaga gbolo dœ œgbœnœ á wuta. Gbolo yœrœtshelœtœ ye œ wuta bœta uzu á tshe tshutshu. Ukpulu azu á ndje sœ lima tœ œsœnœ pa adœke: «Tshe tshu ye.» ²⁷ Kashe Yisu za kane ye, œ ti she ga lafo yé tshe ka dœ ada ye.

²⁸ Yisu li ga sœnda yé ayambarœ nœ ye yu she adœke: «Mbœrœ gadœ yekane 'a lili má œnœ 'a kœgœrœ ekpe ishirinœ sœmœ nene a?» ²⁹ Yé Yisu pa fœ endje adœke: «Kolœ avwala dá li tœ kœgœrœ dœ mara ekpe ishirinœ asœke.»

*Yisu kpa pa o'o kuzu œdœ kœshe nœ ye
(Wu 6a tœ Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)*

³⁰ Endje áalafo œ sœ tœ lœ ogo Galilayi yé Yisu yiyi lima ndœ nœ adœke azu wusœ nœ nene. ³¹ Mbœrœ tshe sœ lima kœyisœ œrœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Endje ka Gbolo nœ uzu fœ azu adœke ndje wo she yé manda olo voto tshe she.» ³² Ayambarœnœ djidji lima tshelœ kata o'onœ nene, yé endje sœ lima dœ awa kœyu she.

Ædœ dá dœ egerœ uzu a?

(Wu 6a tœ Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ Endje wuta 6a lœ Kaparnawumu, œ li ga sœnda. Yisu yu ayambarœ nœ ye: «O'o gadœ da 'e sœ lima kœvwarandœ nœ na tœnœ tœ ala awa a?» ³⁴ Kashe endje lœ ko ko ko, mbœrœ tœ awa, endje sœ lima kœvwarandœ upu adœke œdœ dá dœ egerœ uzu ugurutœ œne kœ a? ³⁵ Yisu sœ ga ati, œ e ayambarœ nœ ye kœkœ ndjokpa dœ bisha yé œ pa fœ endje adœke: «Uzu

køeyindøe køesøe utshunøe, øe li adøeke tshe søe tøe ndøngølonøe. Yé ga panøe, tshe døe ayi akwa nøe anganøe.»³⁶ Tshe za anga gbolo bale, øe za she tø ga ugurutoe endje, øe yi kane ye løe okoro ye; øe pa føe endje adøeke:³⁷ «Uzu á tshe køeza osho køesøe føe aya gbolo mbøerøe i'iri møe, tshe za osho køesøe føe adja undu møe. Yé øeshe á tshe køeza osho køesøe føe møe, tshe zaza oshonøe føe møe nene, kashe tshe za ndje føe øeshe á tshe vwa møe.»

*Køesøe awa bale døe Yisu
(Wu 6a tøe Luk 9.49-50)*

³⁸ Yowane pa føe Yisu adøeke: «Ayi køeyisøerøe, 'a wu anga uzu bale køegørø ekpe ishiri pa uzu døe i'iri zøe yé 'a kø she mbøerøe tshe søesøe køesøe døe azøe awa bale nene.»³⁹ Kashe Yisu gi føe endje adøeke: «'E køkø she nene! Gbambanøe nene, uzu lili køembøerøe afá løe i'iri møe yé manda nøe øe pa ekpe o'o døe i'iri møe nene.⁴⁰ Mbøerøe uzu á tshe køeyiangba azøe nene, tshe køedøe uzu nøe azøe.⁴¹ Yé uzu kø á tshe su ungu køendjoondjo føe 'e mbøerøe 'e køedøe azu nøe Kristu, møe pa føe 'e adøeke; tshe gbø adja øerøe tshangbanøe.»

*Øerøe á yi azu ga løe ekperøe
(Wu 6a tøe Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)*

⁴² «Uzu kø á tshe mbøerøe adøeke aya gbolo á tshe køesøe døe køeyindøerøe ga ndøe møe li ga løe ekperøe, øe li adøeke endje du egerøe badja ga løe igi ye, øe na døe øe geta she ga la egerøe ungu.⁴³ Øe køesøe adøeke kane zøe za bøe vwi ga løe ekperøe, øe li adøeke bøe ta ye. Øe søe døe øtshønøe adøeke bøe li ga løe soro døe kane zøe bale tøe øesøenøe adøeke bøe li ga løe kudu owo døe kane zøe bibisha. [⁴⁴ Ba zøe, “angøzu køzi kote azu tshutshu nene, yé owo ruru nene.”] ⁴⁵ Ødøe ada zøe køesøe køeyi bøe ga løe ekperøe, vwa ye. Øe søe døe øtshønøe føe bøe køeli ga løe soro døe ada zøe bale tøe øesøenøe adøeke bøe søepe døe tønøe bibisha øe li ga løe kudu owo. [⁴⁶ Ba zøe, “angøzu køzi kote azu tshutshu nene, yé owo ruru nene.”] ⁴⁷ Ødøe ala zøe køesøe køeyi bøe ga løe ekperøe, tshagavwa ye. Øe søe døe øtshønøe føe bøe køeli ga løe soro døe tshakala ala zøe bale tøe øesøenøe adøeke bøe wu oyo døe tønøe bibisha løe kudu owo.⁴⁸ Ba zøe, angøzu á ndje zi økø azu tshutshu nene yé owo ruru 6a lima

nene.⁴⁹ Gbambanøe nene, endje yamba uzu kø døe owo bata á endje yamba ndje døngø kø døe ingbiri.

⁵⁰ «Ingbiri køedøe øtshøerøe kashe øe køetshøtshø nene, øe kpa døe ingbiri nene. Á øe køesøe adøeke øtshø ingbiri ka lønøe, endje gi ga løe nøe koto o? Kaka adøeke 'e løe døe ingbiri løe økø 'e, øe søe gee ugurutoe 'e døe anga 'e.»

10

*Yisu mi o'o døe ádá køendi totøe
(Wu 6a tøe Mat 19.1-9; Luk 16.18)*

¹ Yisu gitøe ye køero ga løe ogo yuda 6a kele ungu Yørdane. Ba zøe, azu ndjoro kpa dji she á tshe søe køeyisøe øerøe føe endje bata á tshe søe 6a lima køembøerøe tønøe.² Anga Afarisayi na ga ndøe ye døe gbetsheløe nøe køeyu tsheløe ye, yeka á endje yu adøeke: «Øe li døe yakoshe køevwaratøe ye tøe awonøe a?»³ Yisu yu endje adøeke: «O'o gadøe dá Moyize pa lima føe 'e a?»⁴ Endje gi adøeke: «Moyize za awa nøe køekatøe ayashe ti. Utshu nøe køekatøe ye, bøe su mbeti nøe køevwaratøe zøe tøe ye.»

⁵ Tshe kpa pa føe endje adøeke: «Moyize za lima awa o'onøe ascøemøe føe 'e mbøerøe øgbø løsu nøe 'e.⁶ Kashe utshu nøe køembøerøe øerøe kø pa øshø ascøeke, Ndjaba mbøerøe lima yakoshe døe yashe.⁷ Ádánøe á yakoshe øe katøe abanøe døe ayinøe ti, á ngbøtøe ye ga tøe øesøenøe døe awonøe,⁸ yeka á endje bisha øe wuta uzu bale. Endje kpa søesøe azu bisha nene kashe uzu bale.⁹ Ataa, øeneke á Ndjaba ngbøba ga tønøe, uzu øe ndjo tsheløenøe nene.»

¹⁰ Køewuta endje 6a scøenda, ayambarøe nøe ye kpa yu she tøe o'onøe má ascøemøe.¹¹ Á tshe køegi føe endje adøeke: «Uzu kø á tshe katøe awonøe ti á kpa to anga angbi yashe, tshe mbøerøe angba budu ga tøe ayendø nøe ye.¹² Øe køesøe ndje adøeke yashe køekatøe akønøe á kpa køei anga angbi yakoshe, tshe søe køembøerøe angba budu.»

*Yisu to kane ye ga pa agbolo
(Wu 6a tøe Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)*

¹³ Azu na døe agbolo føe Yisu adøeke tshe to kane ye ga pa endje yeka ayambarøe nøe ye søe lima køegeta endje.¹⁴ Køewu atamøe, øe za ókø føe Yisu yé tshe pa føe ayambarøe

nœ ye adœke: «'E katœ agbolo endje na ga ndœ mœ, 'e kãkã endje nene mbœrœ Ogo gbozu nœ Ndjaba sœ mbœrœ azu á ndje lœ ßata endje. ¹⁵ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ uzu kœza osho kœsœ mbœrœ Ogo gbozu nœ Ndjaba ßata gbolo nene, tshe li ga zœ nene.» ¹⁶ Á Yisu djendœ endje ga tœ igi ye á to kane ye ga pa endje.

*Ayi kœgbœrœ waa na ga ndœ Yisu
(Wu ßa tœ Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)*

¹⁷ Bata Yisu sœ lima kœro tœ awa, anga uzu kpa œ gote ga tshakudu ye, œ yu she adœke: «ŉtshã ayi kœyisœrœ, œ li adœke mœ mbœrœ gadœ á kœgbã soro neke á kaka nene a?» ¹⁸ Yisu pa fœ she adœke: «Mbœrœ gadœ á ßœ e mœ ŉtshã uzu a? ŉtshã uzu bale gugu nene kolœ Ndjaba tsheba-bale kuti ye. ¹⁹ Bœ wusœ awa o'o adœke: «Wowo uzu nene, papara awo uzu nene, zizi angba nene, wawa o'o dœ wala ga pa uzu nene, mbœmbœrœ ngbindirœ fœ uzu nene, lisœ aba zœ dœ ayi zœ.» ²⁰ Uzunœ gi fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ lindœ nœ kã pe tœ gbolo mœ.» ²¹ Yisu shokã she, yé dœ ala nœ ayo, œ pa fœ she adœke: «Œ sœpe œrœ bale, gu œ ka œrœ nœ zœ para kãkã, œ kurutshelœ ngendjanœ kãkã tœ aayi oyo á kœgbã kœgbœrœ ßa lafo. Manda nœ, fatœ zœ œ na manda mœ.» ²² Manda o'onœ asœmœ, tshe sœ ko ko ko yé œ gu dœ oyo tœ ye, mbœrœ tshe sœ lima dœ œrœ waa.

²³ Yisu mesho djitœ ye œ pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Œ sœ tœ œgbœnœ bala tœ aayi kœgbœrœ tœ kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba!» ²⁴ O'onœ ndjingivwi ayambarœ nœ ye. Yé Yisu kœpa pa fœ endje adœke: «Agbolo nœ mœ, Kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba gbœgbã. ²⁵ Œ gbœgbã adœke agea ßata shamo li tã lœ ogoro imbili. Kashe œ kpa gbã kœrosœ nœ tœ ayi kœgbœrœ adœke tshe li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.» ²⁶ Uvuru endje i gara lœ nœ, á endje tetœ kœyutœ endje ugurutœ endje adœke: «Atamœ, uzu ðe dá li kœshe tœnœ a?» ²⁷ Yisu tondœ endje, œ pa adœke: «Ba tœ azu, œ li nene; kashe tœ Ndjaba, œrœ kã œ li ye. Gbambanœ nene, Ndjaba li kœmbœrœ œrœ kãkã.»

²⁸ Yé Petro pa fœ she adœke: «Wu kane, a katœ œrœ nœ 'a ti kã, á na manda zœ.» ²⁹ Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, œ kœsœ adœke uzu katœ anda nœ ye, dœ ndje aayanœ, ayingœnœ, ayinœ, abanœ, agbolo nœ ye, kindi nœ ye ti mbœrœ upu nœ mœ ndje dœ pe mbœrœ upu ŉtshã O'o, ³⁰ dœ oshonœ asœke, tshe gbã anga anda, aya, ayingã, ayi, agbolo, kindi œdœ ndje œrœ kanga; yeka dœ oshonœ á na manda nœ, á tshe gbã soro neke á ka nene. ³¹ Azu ndjoro á ndje sœ utshunœ, endje sœ bala tœ ndœngœlœnœ, yé endje nœ ndœngœlœnœ œ te bala azunœ tshatshu nœ.»

*Yisu pa votã o'o kuzu dœ pe kœshe nœ ye
(Wu ßa tœ Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)*

³² Yisu dœ ayambarœ nœ ye sœ lima tœ awa kœã gu tœnœ ga lœ Yerusaleme. Yisu te lima utshu endje, yé awa li lima tœ azunœ á ndje lœ lima kœna manda ye, lœsu endje sœ lima ga lafo. Yisu kpa ko ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha ga indiri tœ ye, á tetœ kœpa o'o tœ upu œrœ a yindœ kœmbœrœtœ ye fœ endje atake: ³³ «'E wu, a ð kã ßa lœ Yerusaleme. Endje ka Gbolo nœ uzu fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba ndje dœ aayi kœyisœ awa akwa. Endje wa agbã ngbanga ga pa ye adœke endje wo she, yé œ za she fœ angbã azu. ³⁴ Endje mã she, œ tu ngusha ga tœ ye, œ sã she dœ ndjapa, œ wo she, yeka manda olo votã á tshe she lœ akuzu.»

*Kœyœndœrœ nœ Ajake dœ Yowane
(Wu ßa tœ Mat 20.20-28; Luk 22.25-27)*

³⁵ Ajake dœ Yowane, agbolo nœ Zebedayi, na ga ndœ Yisu, œ yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, 'a yindœ nœ adœke ßœ mbœrœ œrœ neke á a yu ßœ tœnœ fœ 'a.» ³⁶ Á Yisu kœyu endje adœke: «Œrœ gadœ dá 'e yindœ nœ adœke mœ mbœrœ fœ 'e a?» ³⁷ Endje gi fœ she adœke: «Œ kœsœ adœke ßœ sœ kœsœ lœ mokã nœ zœ, za awa fœ 'a kœsœ ga indiri tœ zœ, anga uzu bale ga pa kuni zœ, yé anga ga pa gele.» ³⁸ Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E wuwusœ œrœnœ a 'e esho ndœ nœ asœke nene. Adja 'e li kœendjo yashi kanganœ á mœ ndjo bala ye a? 'E li ndje kœgbã batisimunœ á mœ gbã bala ye a?» ³⁹ Yé endje gi fœ she adœke: «A li dœ tœnœ

ye.» A Yisu gi fœ endje adœke: «Kpœtœpu, 'e ndjo yashi kangancœ á mœ ndjo ye, yé 'e gbœ batisimu á mœ gbœ ye. ⁴⁰ Kashe tœ kœza awa fœ uzu kœsœ ga ati ga pa kuni mœ too ga pa gele mœ, ascœmœ wuwu mœ nene. Mboerœ tœncœ kœdœ osho á sœ fœ endjeneke má Ndjaba guma fœ endje.»

⁴¹ Udu ayambarœncœ ndjokpa dji o'onœ atamœ œ tetœ kœso ókó ga tœ Ajake dœ Yowane. ⁴² Yisu e endje para kœkœ œ pa fœ endje adœke: «'E wusœ nœ adœke agbozugo yindœ nœ adœke azu læpe kolœ tshakudu tshagbozu nœ endje. Yé agboro azu yi ndje ndœ kœma kolœ gbœgbœ endje ga pa aaya azu. ⁴³ Eneke sœsœ kœmboerœtœ endje lœ guru tœ 'e nene. Kashe, œ kœsœ adœke uzu gbe kœsœ tœ egerœ uzu ugurutœ 'e, œ li adœke tshe fatœ ye tœ ayi akwa nœ 'e. ⁴⁴ E kœsœ adœke anga uzu ugurutœ 'e yindœ kœsœ utshuncœ, œ li adœke tshe dœ kanga nœ 'e para kœkœ. ⁴⁵ Mboerœ Gbolo nœ uzu nana adœke azu mboerœ akwa fœ she nene, kashe tshe na tœ kœmboerœ akwa fœ azu dœ pe ndje kœzatœ ye fœ kuzu mboerœ kœshe ukpu azu.»

Yisu shé Bartime, ayibula

(Wu 6a tœ Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ Yisu dœ ayambarœ nœ ye wuta 6a lœ Yeriko. Bata á endje sœ kœwuta awa bale dœ azu ndjoro, anga ayibula á 'iri ye kœdœ Bartime, gbolo nœ Time, sœ lima indiri awa tœ kœyœndœ œrcœ. ⁴⁷ Tœ kœdji adœke Yisu uzu Nazarete dœke, tshe tetœ kœ'e osho: «Yisu, Gbolo nœ Davidi, wu oyo mœ!» ⁴⁸ Azu ndjoro rá she adœke tshe sœ koko, á tshe kpa tá tshandœ rawancœ dœ œgbœncœ adœke: «Gbolo nœ Davidi, wu oyo mœ!» ⁴⁹ Yisu ka yé œ pa adœke: «'E e she fœ mœ.» Endje e ayibula sœmœ œ pa fœ she adœke: «Indji zœ ga waa, áalafo, tshe sœ kœ'e 6œ.»

⁵⁰ Tshe za yœgbœdœ lœba nœ ye vwi ga ati, œ su gbuu á na ga ndœ Yisu. ⁵¹ Yisu yu she adœke: «Bœ yindœ nœ adœke mœ mboerœ gadœ fœ 6œ a?» Ayibula gi fœ she adœke: «Ayi kœyisœrcœ, kolœncœ adœke mœ kpa wu osho.» ⁵² Yisu pa fœ she adœke: «Gu zœ, kœyindœrcœ nœ zœ she 6œ ye.» Trale tshe wu osho œ te ndje tœ kœna manda Yisu.

11

Yisu li ga lœ Yerusaleme

(Wu 6a tœ Mat 21.1-11; Luk 9.28-40; Yow 12.12-16)

¹ Yisu dœ ayambarœ nœ ye ndo dœ Yerusaleme, ndo dœ tshalakpi Betefaje œdœ Betani, gu ndœ kaga œyœ Olive. Tshe vwa anga ayambarœ nœ ye bisha adœke: ² «'E na 6a lakpi á sœ 6a utshu 'e 6a 'e ascœmœ. 'E kœwuta 6a zœ, 'e wu aya ane á endje du she kpœtœmœ, á uzu bale œ damba ga pa ye nene. 'E vvara she œ gu dœ she ga mœ. ³ E dœ uzu kœyu 'e adœke: «Mboerœ gadœ á 'e mboerœ œrcœ ata a?» E gi o'o fœ she adœke: «Gbozu da gbe dœ she yé tshe gi kane ye tœ ye fœ 'e katsha.»

⁴ Endje ro œ gbœ aya ane á endje du she 6a shu 6a lœ bingi ndo dœ manda ga indiri ala awa á endje vvara she. ⁵ Anga azuncœ á endje lœ lima lœ bingincœ pa fœ endje adœke: «Ercœ gadœ dá 'e mboerœ ataa a? Mboerœ gadœ a 'e sœ kœvwara aya anencœ a?» ⁶ Endje gi o'o kolœ 6ata á Yisu mi má ndœ nœ fœ ndje, yé endje za awa fœ endje kœgu dœ she. ⁷ Endje gu dœ aya ane sœmœ fœ Yisu, œ gbara ala lœba nœ endje ga pa ye yeka á Yisu œ á sœ ga pa nœ. ⁸ Azu ndjoro saka ndje lœba nœ endje ga tœ ala awa, anga endje ko kako œyœ á ndje de 6a lœ kindi. ⁹ Azu neke á ndje lœ lima utshuncœ dœ pe endjeneke á endje lœ manda ye lœ lima kœpa adœke: «Ozana! Ndjaba gbœndœ tsheneke á tshe na dœ 'iri ye! ¹⁰ Ndjaba gbœndœ akwa gbozuncœ á na ascœke, Ogo gbozu nœ aba azœ dœ Davidi! Ozana fœ Ndjaba 6a lafo!»

¹¹ Yisu li lima ga lœ Yerusaleme, yé œ na ga lœ anda Tepelo. Manda kœwu osho kœkœ indiri tœ ye, tshe wuta awa bale dœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha tœ kœgu ga lœ Betani mboerœ œ ro ye.

Yisu darandœ œyœ fige

(Wu 6a tœ Mat 21.18-19)

¹² Osho kœrœ lima pa nœ, lœkœ adœke endje wuta ga lœ Betani, ogo mi Yisu. ¹³ Tshe wu œyœ fige lœ ingirincœ dœ kakoncœ tœncœ, œ na kœpara tshelœncœ adœke œne gbœ ete anga elencœ zœ. Kœendo she dœ tœncœ, tshe wu kolœ kakoncœ mboerœ œ dœdœ lima olo kœle figencœ nene. ¹⁴ Yisu

darandœ ɔyɔ figencœ á pa adœke: «Adja uzu kpa zi ele zœ nene.» Yé ayambarœ nœ ye dji lima o'o nœ ye.

Yisu gɔrɔ ayi kœka œrœ lœ Tepelo
(Wu 6a tœ Mat 21.10-17; Luk 19.45-48; Yow 2.13-16)

¹⁵ Manda nœ endje na ga lœ Yerusaleme. Yisu li ga lœ Tepelo œ tetœ kœgɔrɔ azu á ndje sœ lima kœka œrœ nœ endje dœ pe endjeneke á ndje sœ lima kœyɔ œrœ kpa ga ushu. Tshe ivwi ndaba nœ azu kœyapa ngendja, œ geta ngande nœ ayi kœka ambepa. ¹⁶ Yisu vwaratœ ye adœke, uzu bale vwavwanga dœ gbarœ nœ ye to soenda Tepelonœ nene. ¹⁷ Yé tshe tetœ kœyisœ œrœ fœ endje adœke: «'E wuwusœ nœ nene a? Endje sú 6a la Buku nœ Ndjaba adœke: “Anda nœ mœ kœdœ anda kœza avwala mbœrœ azu lœ ogo kɔkɔ.” Kashe 'e fa tœ wutu nœ aayi angba!»

¹⁸ Agbozu tshapa anganga Ndjabanœ dœ aayi kœyisœ awa akwanœ dji ataa, œ tetœ kœpara awa tœ kœwo she. Kashe endje sœ lima kœkpa awa ye mbœrœ kœyisœrœ nœ ye gbɔ lima osho tœ lœsu azu ndjoro. ¹⁹ Dœ kidala, Yisu dœ ayambarœ nœ ye wuta lakpinœ ye.

Kœyindœrœ œdœ avwala
(Wu 6a tœ Mat 21.20-22)

²⁰ Kpa kœvwanga endje dœ tshamazi, endje wu adœke ɔyɔ fige ɔrɔ kpa ga tœ eshencœ. ²¹ Œndœ o'onœ libi te lœ Petro, tshe pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, wu kane, ɔyɔ figencœ á 6œ dara libi ndœ nœ ɔrɔ ye.» ²² Yisu gi fœ endje adœke: «'E sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba. ²³ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke œ kœsœ adœke uzu pa fœ kaganœ asœke adœke: “Gitœ zœ kpœke yé œ te ga la kota”, á tshe kœsœsœ dœ sharapu tœ lœsu ye nene, á sœ dœ kœyindœrœ adœke o'onœ á œne pa œ mbœrœtœ endje ye, œ mbœrœtœ endje fœ she tako. ²⁴ Ádánœ á mœ sœ kœpa fœ 'e adœke: Œneke kɔ á 'e e osho ndœ nœ lœ avwala 6a ndœ Ndjaba, 'e yindœ nœ adœke 'e gbɔ kɔ, Ndjaba œ to fœ 'e. ²⁵ Œ kœsœ adœke 'e ka kœza avwala fœ Ndjaba, á 'e kœsœ dœ o'o tœ lœsu 'e ga tœ anga uzu, 'e djerœndœ nœ yeka á Aba 'e á tshe sœ 6a lafo kœdjœndœ ekperœ nœ 'e. [²⁶ Kashe

œdœ 'e kœsœsœ kœdjœndœ ekperœ nœ anga 'e nene, Aba 'e á tshe sœ 6a lafo œ djerœ ndje ndœ ekperœ á 'e mbœrœ nene.]»

Tshagbozu nœ Yisu to kpœta?
(Wu 6a tœ Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Endje kpa kwa ga lœ Yerusaleme, yé dœ lœndœ á Yisu sœ kœro ga lœ Tepelo, agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa dœ pe agbɔ Ayuda na ga ndœ ye, ²⁸ á yu she adœke: «Bœ gbɔ awa kœmbœrœ akwa nœ zœ asœke kpœta a? Uzu dœ ndje dá za awa kœmbœrœ akwa ataa fœ 6œ a?» ²⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ yindœ kœyu 'e dœ o'o bale, œ kœsœ adœke 'e gi o'o fœ mœ gbá yekane á mœ kœyisœ osho á mœ gbɔ awa kœmbœrœ dœ œrœncœ asœ kɔ fœ 'e. ³⁰ Œdœ dá vwa lima Yowane kœza batisimu fœ azu a? Œ dœ lima Ndjaba too azu? 'E gi o'o fœ mœ.»

³¹ Yé endje tetœ kœfa o'o ugurutœ ndje adœke: «Œ kœsœ adœke a gi fœ she atake: “Ndjaba dá vwa lima she”, tshe yu azœ adœke mbœrœ gadœ a yiyi lima ndœ o'o ama ye nene a? ³² Œ kpa kœsœ adœke a gi adœke: “Azu dá vwa lima she”, œ li ndje nene.» Gbambanœ nene, endje sœ lima kœkpa awa azu mbœrœ azu kɔ wu lima sœncœ adœke Yowane kœdœ lima adja ayi kœgbara o'o ama Ndjaba kpœtœpu. ³³ Yeka á endje gi fœ Yisu adœke: «A wuwusœ nœ nene.»

Á Yisu kœgi fœ endje ndje adœke: «Œmœ ndje awa bale, mœ yi ndje sœ uzu á tshe za awa nœ kœmbœrœ œrœncœ asœke kɔ fœ 'e nene.»

12

Ndœma toro nœ ayi kœdjo kindi
(Wu 6a tœ Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Yisu kpa tetœ kœpa o'o fœ endje lœ ndœma toro adœke: «Anga uzu bale djo lima kindi nœ ye, œ shi ada vinu. Tshe tɔ gbadjadja dji tœncœ tshakpata, œ dji kudu mbœrœ kœpu dœ ele vinuncœ; œ mɔ ingiri anda gbara ga lafo á kœsœ tshakuduncœ yeka á kœmesho pa vinuncœ. Manda nœ, tshe guma o'o ugurutœ ye dœ azu kœmbœrœ akwa kindincœ, œ na ana. ² Œlɔ kœkɔ ele vinuncœ li, yé tshe vwa anga ayi akwa nœ ye fœ endjeneke á endje lœ

6a lœ kindinœ adœeke endje vwa œsœ œnœ œne ele vinunœ fœ œne. ³ Endje za she œ bi she kørɔnɔ kørɔnɔ, œ gi she tshakane ye gbambanœ. ⁴ Tshe kpa vwa anga angbi ayi akwa fœ endje, endje bi œkɔrɔ tsheneke mœ, œ gu she ga panœ. ⁵ Tshe vwa voto uzu fœ endje, yé endje wo tsheneke mœ. Ayengɔ kindi kpa vwa anga azu ndjoro, endje bi anga aayi avwanœ á tshe vwa endje ascœmœ, œ wo anga endje œ wo. ⁶ Ayengɔ kindinœ sœpe dœ uzu tshebabale, kolœ gbolo nœ ye á tshe yindœ ye waa. Tshe vwa she fœ endje tœ ndɔngɔlɔnœ dœ gbetshelœ adœeke: “Endje kpa ndara ete awa gbolo nœ mœ ye.” ⁷ ɔlɔ á endje wu gbolo nœ ye kœna ga ndœ endje, endje guma o'o lœ oporo tœ endje adœeke: “E wu, gbolonœ á tshe sœpe dœ kindinœ manda aba nœ dœke. A wo she yeka á kindinœ kœte œnœ azœ!” ⁸ Endje za she œ wo she, œ za oko ye vwi zara ga ushu lœ kindinœ.

⁹ «Ata ayengɔ kindinœ œ mbœrœ gade? Tshe na œ wo aayi akwa kindinœ kɔkɔ yé œ kpa za akwanœ fœ anga angbi aayi akwa. ¹⁰ Damba 'e didi o'onœ asœke ala buku nœ Ndjaba nene a? Endje su adœeke:

“Badja á ayi kœmɔ anda za vwi'i, œtœnœ dá wuta badja á anda œ shi mbœrœ tœnœ.

¹¹ Gbozu Ndjaba dá mbœrœ akwa nœ ascœmœ:

Yé a wu, œ ga tœ ala azœ waa!”»

¹² Agbozu ayuda para awa tœ kœza she ga lœ kánga manda o'o ama ye ascœmœ mbœrœ endje wu lima scœnœ adœeke tshe pa o'onœ tœ œne. Yé kœwu adœeke azu ngba lima waa, endje ka lima tœ ye, á guda ye.

Kœyɔ lapo nœ Sezare

(Wu 6a tœ Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)

¹³ Manda nœ, endje vwa anga Afarisayi dœ pe azu nœ Erode fœ Yisu, mbœrœ á endje kœgbɔ she manda ndœma ye. ¹⁴ Endje na œ yu she adœeke: «Ayi kœyisœrœ, 'a wusœ nœ adœeke 6œ sœ kœpa okporo o'o, 6œ sœsœ ndje kœkatœ zœ ti fœ uzu adœeke tshe li ga lœ zœ dœ ekpe o'o nene. Bœ kpakpa awa uzu nene, œ wuwu ndje tshatshu uzu nene, kashe 6œ sœ kœyisœ adja awa Ndjaba. Yé pa fœ 'a kane, œ li

adœeke azu yɔ lapo nœ Sezare a? A yɔ too a yɔ nene?»

¹⁵ Bata Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, tshe pa fœ endje adœeke: «Mbœrœ gade á 'e yu tshelœma mœ a? 'E na dœ anga ngendjanœ gamœ dœ a wu kane» ¹⁶ Endje na dœ anganœ bale. Yisu pa fœ endje adœeke: «Tshatshu uzunœ asœke dœ pe i'iri ye á ndje su asœke kœdœ œnœ dœ?» Endje gi fœ she adœeke: «œnœ Sezare.» ¹⁷ Yisu pa fœ endje adœeke: «'E gi œrœ nœ Sezare fœ Sezare, œnœ Ndjaba kœdœ œnœ Ndjaba.» Endje ka tshikingi mbœrœ o'onœ á tshe gi fœ endje.

Asadukayi yu Yisu tœ upu nœ kœshe lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 22.23-33; Luk 20.27-38)

¹⁸ Anga Asadukayi na ga ndœ Yisu. Endje pa œnœ endje adœeke kœshe lœ akuzu gugu nene. Á yu lima Yisu atake: ¹⁹ «Ayi kœyisœrœ, Moyize su liya mbeti fœ 'a adœeke: œdœ uzu kœsœ dœ ayancœ á tshe kœto yashe á endje kœzuzu gbolo dœ she nene, á tshe kœtshu, œ li adœeke tshe to koya manda ayancœ mbœrœ á tshe kœzu gbolo lœ œsœ ayancœ á tshe tshu ascœmœ. ²⁰ Mbœrœ tœnœ ataa, anga ayazu mindu dœ bisha (7) lœ ayizu bale. Eyancœ za yashe, œ zuzu uzu dœ she nene yé œ tshu ye. ²¹ Bishancœ to yashencœ manda ye, œ zuzu uzu dœ she nene, œ tshu ndje ye. Votancœ awa bale. ²² Ugurutœ endje mindu dœ bisha á ndje to yashe scœmœ, anga bale zuzu gbolo dœ she nene. Yé manda nœ kɔ, yashencœ za awa œ tshu ndje ye. ²³ Ataa, dœ olo nœ kœshe lœ akuzu, yashencœ œ dœ awo dœ, mbœrœ endje mindu dœ bisha kɔ to lima she tœ awo endje yema a!»

²⁴ Yisu pa fœ endje adœeke: «Koto á œndœ tœ 'e œ ro 'e ata a? Ádancœ kœdœ adœeke 'e wuwusœ buku nœ Ndjaba dœ pe gbɔgbɔ ye nene. ²⁵ ɔlɔ kœshe lœ akuzu, azu œ totœ endje nene kashe endje lœ 6ata aandjelu 6a lafo. ²⁶ Á kœdœ tœ o'o nœ kœshe lœ akuzu, 'e didi ala mbeti nœ Moyize tœ o'o á Ndjaba pa lima fœ she ala owo á sœ lima kœtshi lœ ɔyɔ nene a? Ndjaba pa lima fœ Moyize adœeke: “œmœ kœdœ Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœ Ndjaba nœ Yakobo.” ²⁷ Tshe doédœ Ndjaba nœ

akuzu nene, tshe koedoe Ndjaba noe azu á ndje soe doe soro. 'E loe adja loe djingili.»

Upu gade da ropa anganoe kaka a?

(Wu 6a toe Mat 22.34-40; Luk 10.25-28; Luk 20.39-40)

²⁸ Anga ayi koeyisoe awa akwa dji endje koewarandoe o'onoe ataa, oe wu adoeke Yisu gi adja o'o foe Asadukayinoe. Á gitoe ye ndoo doe Yisu á yu she adoeke: «Awa o'o gade dá ropa anganoe loe awa akwa a?»

²⁹ Yisu gi adoeke: «Alinoe koedoe: Azu Israyele, 'e dji kane, Gbozu, Ndjaba noe azoe soe tshebabale. ³⁰ Yindoe Gbozu Ndjaba

noe zoe doe losu zoe bale, doe ishiri zoe ko, doe gbetsheloe noe zoe ko doe pe gbogbo zoe ko. ³¹ Bisha awa o'o doeke: Yindoe yanga zoe bata boe yindoe zoe doe toe zoe. Anga upu á ro oeneke bisha gugu nene.»

³² Ayi koeyisoe awa akwa pa foe she adoeke: «Adjapu, ayi koeyisoe, boe pa okporo o'o, Ndjaba soe tshebabale ye anga bata she gugu nene. ³³ Ye koeyindoe ye doe losu zoe

bale, doe koewusoe noe zoe ko, doe gbogbo zoe ko oedoe ndje koeyindoe yanga zoe bata á boe yindoe zoe doe toe zoe, ropa koesho agea pa wopa foe Ndjaba oedoe tokoro ko.»

³⁴ Yisu wu adoeke tshe gi o'o toe uzu noe koewusoe, oe pa foe she adoeke: «Boe ndo toe koete uzu Ogo gbozu noe Ndjaba.» Anga uzu bale á tshe kpa yu she doe o'o gugu nene.

Masiya oedoe Davidi

(Wu 6a toe Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Olonoe á Yisu soe lima toe koeyisoe oeroe 6a loe Tepelo, tshe yu adoeke: «E mboroeroe kotoo á aayi koeyisoe awa akwa pa adoeke Masiya koedoe gbolo noe Davidi a? ³⁶ Otsho Ishiri mboroeroe akwa loe Davidi, ye tshe pa toe ye doe toe ye adoeke:

“Gbozu Ndjaba mindoe noe foe Gbozu noe moe adoeke:
Soe ga ati ga pa kuni moe oeroe
moe koeko ayingba zoe gatshakudu ada zoe yekane.”

³⁷ Davidi doe toe ye e she Gbozu ye mboroeroe gade á tshe kpa fa gbolo noe ye a?» Azu ndjoro soe lima koedji she doe yanga.

Yisu pa o'o doe ada aayi koeyisoe awa akwa

(Wu 6a toe Mat 23.1-12; Luk 20.45-47)

³⁸ Loe koeyisoe oeroe noe ye, tshe pa lima adoeke: «Ala 'e gbo doe aayi koeyisoe awa akwa kane: Endje yindoe koeyisoe endje koero doe yogbodoe loeba toe ala azu yeka á 'e koebala endje loe ukpulu azu. ³⁹ Endje yindoe koese loe ngande á soe 6a utshunoe loe sinagoga oedoe pe koese 6a toe oese agboro azu loe angbo. ⁴⁰ Endje u ayashe koya oe ko oeroe toe endje ko, endje yindoe ko'e osho oeroe foe Ndjaba yeka azu koegbe adoeke oene dá doe otsho azu. Mboroeroe toene ataa, Ndjaba oe wa bala ogbo ngbanga ga toe endje.»

Tokoro noe yashe koya

(Wu 6a toe Luk 21.1-4)

⁴¹ Yisu soe ga ati 6a soenda Tepelo, ga indiri gbaroe tokoro á soe koewu mara koeto oeroe noe azu foe Ndjaba. Ayi koegbo ukpulu oeroe soe lima koeto egeroe ngendja. ⁴² Atamo yeka anga yashe koya á tshe doe ayi oyo á akonoe tshu, na ndje á ko koloe aya ngendja oene ye bibisha va ga loe gbaroe tokorone.

⁴³ Ye Yisu e ayambaroe noe ye, oe pa foe endje: «Moe pa foe 'e doe okporo o'o adoeke yashe koya noe asoeke to oene ye koeropa azu ko. ⁴⁴ Gbambanoe nene, azu ko ko ngendja neke á soese doe akwa 6a ndoe endje nene, kashe oese, tshe ko oeneke ko á tshe soe doe toene, á soe ma adoeke tshe zi doe oeroe noe ye.»

13

Yisu mindoe noe adoeke anda Tepelo oe ndi
(Wu 6a toe Mat 24.1-3; Luk 21.5-7)

¹ Londoe á Yisu soe lima koewuta soenda Tepelone, anga ayambaroe noe ye pa foe she adoeke: «Ayi koeyisoe, wu kane! Wu ogboro badjanoe asoe, wu egeroe zamiti andanoe asoe!» ² Yisu pa foe she adoeke: «Boe wu egeroe andanoe asoemoe? Anga badjanoe bale oe ka pe lafo nene, endje ndi tsheloenoe para ye.»

³ Yisu na koese ga ati 6a pa kaga oyo Olive kpoe tshatshu Tepelo. Petro, Jake, Yowane oedoe Andere á endje soe lima koeseoene doe she yu she adoeke: ⁴ «Pa foe 'a kane. Doe olo gade dá oeroene asoemoe oe mboroeroe ma toe endje a? Ye oeroe gade dá ma ma adoeke olonoe to ye a?»

Koshe ædœ oyo œ na

(Wu 6a tœ Mat 10.17-22; Mat 24.4-14; Luk 12.11-12; Luk 21.8-19)

⁵ Yisu pa fœ endje adœke: «Ala 'e gbɔ, uzu bale fafara 'e nene. ⁶ Azu ndjoro œ na bala dœ i'iri mœ, yé œ pa adœke: “Ɛmœ kœdœ Masiya.” Endje fara azu ndjoro. ⁷ Ɔɔ á 'e kœsœ kœwu koshe lakpi too kœdji o'o nœ koshe zara, awa zaza 'e nene. Ɛ li adœke œrœ ataa mbœrœtœ endje utshunœ, kashe œ dœdœ damba kœka tshapashœnœ dœmœ nene. ⁸ Azu tshelœ ogo bale œ tetœ koshe dœ azu tshelœ anga ogo, yé anga ogo gbozu œ nga ndje koshe dœ anga ogo gbozu. Ɔshœ œ turutœ ye lœ ogo kɔ, yé egerœ ogo œ za osho djigi. Ɛ sœ ngbewo ɓata oyo á yashe œ wu utshu kœzu gbolo nœ ye.»

⁹ «Kashe ala 'e gbɔ pa undu 'e kane. Endje tɔ bala meza pa 'e, endje ɓi bala 'e kɔ lœ Sinagoga, endje yu ama 'e dœ ala agbozugo dœ pe ndje agboro agbozu mbœrœ mœ, yé 'e pa bala o'o mbœrœ upu nœ mœ fœ endje. ¹⁰ Mbœrœ œ sœ adœke Ɔtshœ O'o wuta ga ndœ azu kɔ lœ ogo utshunœ adœke ndœngɔɔ osho œ ka. ¹¹ Á kœsœ adœke endje ko 'e na tœnœ ga tœ osho kœwa ngbanga, 'e tɔtɔ lœsu 'e tœ o'o á 'e pa nene. Dœ lœkœnœ ascœmœ, 'e pa o'o neke á wuta lœ gbetshelœ nœ 'e. Mbœrœ o'onœ toto lœ 'e dœ tœ 'e nene, kashe Ishiri nœ Ndjaba dá to o'onœ fœ 'e. ¹² Uzu œ va atɔ ayanœ ndœ kuzu, aba gbolo œ za gbolo nœ ye adœke endje wo she ye. Agbolo œ gbɔ upu dœ aayi kœzu endje yé œ mbœrœ adœke endje wo endje ye. ¹³ Azu kɔ œ yiangba 'e mbœrœ i'iri mœ. Kashe uzu neke á tshe ru lœsu ye œrrr kpa ga tœ kœka oshonœ, tshe gbɔ soro.»

Ɔɔ kœwu œrœ kanga

(Wu 6a tœ Mat 24.15-25; Luk 21.20-24; 17.23; Luk 21.8)

¹⁴ «Uzu á tshe kœdi mbeti nœ ascœke, tshe gbe dœ tœnœ dœ œtshœnœ kane: Á kœsœ adœke 'e wu ekpe Ayi kœndi œrœ ɓa tœ osho á li dœ she kœsœ tœnœ nene, œ li adœke azu ogo Yuda kpa œ kotœ endje yiwa tœnœ ɓa pa kaga. ¹⁵ Tsheneke á tshe kœsœ bala ɓa pa anda, tshe kpa jœrœ ga ati tœ kœrɔ gbarœ nœ ye ɓa sœnda yeka

á kœkpa dœ tœnœ nene. ¹⁶ Tsheneke á tshe kœsœ bala ɓa lœ kindi, tshe kpa fatœ ye ndœ kœgu ɓa lakpi ndœ kœza lœba nœ ye nene! ¹⁷ Egerœ oyo mbœrœ ayashe á ndje lœ bala dœ nguzu œdœ endjeneke á ndje sœ kœko œngɔ ga lœ ama agbolo dœ œlœnœ ascœmœ. ¹⁸ 'E ki fœ Ndjaba adœke œ mbœmbœrœtœ endje dœ olo kpengba izi* nene. ¹⁹ Mbœrœ dœ lœkœnœ ascœmœ, azu œ wu bala œrœ kanga œneke á endje wuwu anganœ bale nene kœtotœ ali kœmbœrœ tshapashœ, dœ lœkɔ á Ndjaba mbœrœ tshalafo dœ pe tshaati œrrr ga tœ kpesheke nœ ascœke, yé mara neke kpa mbœrœtœ endje nene. ²⁰ Ɛdœ Gbozu kœgbe má lima tœ kœgi átá olonœ nene, uzu bale œ sœpe má dœ soro nene, kashe mbœrœ endjeneke á tshe ke endje dá tshe gi átá olonœ ga utshunœ.

²¹ «A kœsœ adœke uzu pa fœ 'e adœke: “'E wu, Masiya dœke! 'E wu, tshe sœ ɓa e!” 'E yiyindœ nœ fœ she nene. ²² Gbambanœ nene, azu á ndje pa adœke œne kœdœ Masiya dœ pe aayi kœgbara o'o nœ wala œ wuta bala ndjoro. Endje mbœrœ afá dœ pe ambárá œrœ ndjoro tœ kœgbɔ awa kœbili dœ endjeneke á Ndjaba ke endje. ²³ Kashe 'e, ala 'e gbɔ kane! Mœ pandœ nœ kɔ fœ 'e utshunœ ye.»

Kœna Gbolo nœ uzu

(Wu 6a tœ Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ «Manda olo kœwu œrœ kanganœ ascœmœ, osho œ bu yé œɔ œ tɔ nene, ²⁵ angerepe œ yo ga ati œdœ œrœ nœ gbɔgbɔ kɔ ɓa lafo œ turutœ ye. ²⁶ Yeka á 'e wu Gbolo nœ uzu kœna lœ ondro dœ gbɔgbɔ djigi œdœ lœ mokɔ. ²⁷ Tshe vwa bala aandjelu nœ ye tœ osho kɔ pa œshœ dœ tshalafo ndœ kœngbɔɓa bala endjeneke á Ndjaba ke endje.»

Ɔyɔ fige yisœ œrœ

(Wu 6a tœ Mat 24.32-36; Luk 21.29-33)

²⁸ «'E gbɔ œrœ lœ kœyisœ œrœ á ɔyɔ fige œ yisœ nœ kane. Ɔlœnœ á 'e kœwu kako ɔyɔ fige á sœ kœyo tœ ganœnœ kɔ, á tafonœ kœwuta, 'e wusœ nœ adœke olo kœlu ngwarœ ndo ye. ²⁹ Ɛ sœ ndje atamœ fœ 'e, œɔ á 'e kœwu ndje œrœ ata kœmbœrœtœ

* 13.18 13.18 Olo kpengba izi ɓa ndœ Ayuda, kœdœ olo á yavuru œ ni waa lœnœ

endje, 'e wusœ nœ adoœke Gbolo nœ uzu ndoo ye, tshe sœ læ manda 'e. ³⁰ Mœ sœ kœpa adjapu fœ 'e, azu nœ tshakpesheke, endje ro kœ nene á œerœncœ œ mbœerœtœ endje. ³¹ Tshalafœ dœ tshapa œshœ œ ro, yé o'o ama mœ œ ro nene.»

E lolo nene

(Wu 6a tœ Mat 24.42; Mat 25.13-15; Luk 12.36-38; 19.12-13)

³² Kashe œlœncœ, uzu bale œ wusœ nœ nene, œdœ andjelu 6a lafo, œdœ Gbolo nœ uzu, endje wuwusœ nœ nene, kolœ Aba bale dá wusœ nœ. ³³ «Ala 'e gbœ, yé 'e lolo nene mbœerœ 'e wuwusœ olœncœ nene. ³⁴ Œ sœ 6ata anga uzu na ana, á katœ manda gbagba nœ ye ti fœ aayi kœgbœndœ nœ. Á pa fœ endje adoœke endje ko ala endje tœncœ. ³⁵ 'E ko ala 'e tœncœ mbœerœ 'e wuwusœ œlœ kœgu ayengœ anda nene, dœ akidala, dœ abutshœ, læ iki kœngato too dœ tshamazi, ³⁶ mbœerœ tshe wuwuta ngbangi œ gbœ 'e yé 'e sœ tœ olo nene. ³⁷ O'o á mœ pa fœ 'e, mœ sœ kœpa fœ azu kœ: 'e lolo nene.»

14

Kœvwarandœ o'o tœ kœza Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Yow 11.47,49,53)

¹ Œ sepe lima olo bisha tœ angbo nœ Pake œdœ pe ndje œncœ mapa neke á susuku nene yeka agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ ndje aayi kœyisœ awa akwa para lima awa adoœke œne za Yisu ndœ kœwo she. ² Endje pa ugurutœ endje adoœke: «A zaza she læ lœndœ angbœncœ nene mbœerœ azu œ vwaratœ endje ye.»

Anga yashe bale su ungu yombo ga læ kumu Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.6-13; Luk 7.36-38; Yow 12.1-8)

³ Yisu sœ lima læ Betani 6a sœnda nœ ayi boroma Shimu kœzi œrœ, anga yashe bale na dœ ungu yombo nœ ye læ anga á endje mbœerœ dœ badja albatre. Yombœncœ ascœmœ dœ adja narde á amanœ gbœ dœ pancœ. Tshe kavwa ama angancœ á su yombœncœ ga læ kumu Yisu. ⁴ Anga azuncœ á ndje læ lima tœ œscœncœ oma dœ ókó á pa læ ugurutœ endje adoœke: «Mbœerœ gadœ á tshe ndi ungu yombo nœ ye atamœ a? ⁵ Endje za má yombœncœ ascœmœ, œ za

yœ œrœ œ gbœ denari kœropa kama votœ á kœkurutshelœ nœ tœ ayi oyo!» Tshelœ endje œrœ gbœ ga tœ yashœncœ ascœmœ.

⁶ Yé Yisu pa adoœke: «'E katœ ye yé, mbœerœ gadœ á 'e suku dœ she a? Tshe mbœerœ œtshœrœ ga tœ mœ. ⁷ Ayi oyo, 'e læ dœ endje œlœ dœ œlœ yé œlœncœ á lœsu 'e kœyindœ nœ, 'e mbœerœ œtshœrœ fœ endje zœ. Kashe œmœ, a lælœpe dœ 'e waa nene. ⁸ Œrœ á sœ má adoœke tshe mbœerœ dá tshe mbœerœ ascœmœ: Tshe sú ungu yombo ga tœ mœ utshu nœ kœshi mœ. ⁹ Mœ sœ kœpa dœ okporo o'o fœ 'e adoœke, osho kœ á endje pandœ Œtshœ O'o, endje gbe dœ œrœ á yashe sœke mbœerœ ascœ.»

Yudasi za Yisu yœ œrœ

(Wu 6a tœ Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Yudasi Isikariote, anga bale læ ayambarœ nœ Yisu ndjokpa dœ bisha, na ga ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba kœza Yisu yœ œrœ. ¹¹ Kœdji o'onœ ataa, endje sœ dœ yanga œ di mbulu kœkœ ngendja fœ she. Yudasi te lima tœ kœmiroetshelœ ye ndœ olo ga dœ dá œne kœza she fœ endje.

Ayambarœ nœ Yisu guma rœgo angbo Pake

(Wu 6a tœ Mat 26.17-19; Luk 22.7-13)

¹² Dœ olo angbo nœ mapa á susuku nene, á endje wo lima aya apata pa angbo Pakœncœ. Yeka ayambarœ nœ Yisu yu she adoœke: «Bœ yindœ nœ adoœke a na 6ata á kœguma kœzirœ Pakœncœ fœ 6œ a?» ¹³ A tshe vwa anga ayambarœ nœ ye bisha adoœke: «'E na 6a læ egerœ ongbo, 'e gbœtœ 'e dœ anga yakoshe á tshe za lœsú ungu ga læ kumu ye. 'E te mangba ye ¹⁴ yé osho á tshe li ga tœncœ, 'e pa fœ ayengœncœ adoœke: “Ayi kœyisœrœ yu adoœke: Osho á mœ zi Pakœncœ dœ ayambarœ nœ mœ sœ kpœta a?” ¹⁵ Tshe yisœ anga gbœshœ œneke á sœ tœ egerœncœ 6a lafo dœ œrœ neke á li læncœ kœkœ, yeka á 'e kœguma kœzirœncœ 6a zœ fœ azœ.» ¹⁶ Ayambarœ ro 6a læ ongbo, œ gbœ œneke kœ á tshe pa má tœncœ fœ endje ascœmœ, yé á endje guma kœzirœ Pakœncœ kpœtœmœ.

Anga yambarœ nœ Yisu œ ka she

(Wu 6a tœ Mat 26.20-25; Luk 22.14; Yow 13.21-30)

¹⁷ Dœ akidala, tshe yikumu ye dœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha. ¹⁸ Ɔlo á endje sœ pa kœzirœ, Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ sœ kœpa dœ okporo o'o fœ 'e adœke, anga uzu bale ugurutœ 'e á tshe sœ kœzi œrœ dœ mœ kpœtœ œsœncœ œ ka mœ.» ¹⁹ Kœdji o'o ataa, œ za oyo tœ lœsu endje, yé endje tetœ kœyu she uzu dœ uzu adœke: «Edœ mœ a?» ²⁰ Tshe gi fœ endje adœke: «Edœ anga yanga 'e ugurutœ 'e ndjokpa dœ bisha, á 'a sœ kœngbœ kane a lœ gbarœ kœzirœ dœ she bale ascœmœ. ²¹ Gbambancœ nene, Gbolo nœ uzu œ tshu bœta á endje sú lima ala buku nœ Ndjaba tœ upu nœ ye. Kashe oyo nœ uzu á tshe ka Gbolo nœ uzu fœ angbi azu! E sœ má dœ otshœncœ mbœrcœ uzuncœ adœke adja endje zuzu she nene.»

Undu œdœ indji Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.26-29; Luk 22.15-20; 1Ko 11.23-26)

²² Ɔlo á ndje sœtœ kœzi œrœ, Yisu za mapa œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœncœ, œ ko fœ ayambarœ nœ ye, yé œ pa adœke: «'E ko, ascœ kœdœ undu mœ.» ²³ Manda nœ, tshe za ndje yashi, yé manda kœdonga Ndjaba, tshe za fœ endje, á endje kœ ndjo. ²⁴ Yé á tshe mindœ nœ fœ endje adœke: «Ascœ kœdœ indji mœ, indji á guma ayo ugurutœ Ndjaba dœ azu, á tu mbœrcœ azu kœ. ²⁵ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, mœ kpa ndjo vinu nene œrrr lœkœncœ á mœ ndjo bala tafœncœ 6a lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.» ²⁶ Manda kœdonga Ndjaba dœ itshi, endje wuta ndœ kœœ ga pa kaga œyo Olive.

Yisu gbara fœ Petro adœke tshe 'ea œne

(Wu 6a tœ Mat 26.30-35; Luk 22.33-34; Yow 13.37-38)

²⁷ Yisu pa fœ endje adœke: «'E kœ 'e katœ mœ ti ye, mbœrcœ endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: “Mœ wo bala ayi kœgbœndœ apata yé apatanœ œ ndjœtshelœtœ endje kpa ye.” ²⁸ Kashe manda kœshe mœ lœ kuzu, mœ na bala utshu 'e ga lœ Galilayi.» ²⁹ Petro pa fœ she adœke: «Ataa azu kœ kœkatœ zœ ti, mœ katœ zœ ti nene.» ³⁰ Á Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ 6œ dœ adjapu adœke, dœ abutshœncœ ascœke, utshu nœ bisha iki kœngato, 6œ pa adœke 6œ

wuwusœ mœ nene awa votœ.» ³¹ A Petro kpa pa fœ she adœke: «E kœli adœke a tshu dœ 6œ, mœ pa bale nene adœke mœ wuwusœ zœ nene.» Yé udu ayambarœncœ pa ndje awa bale.

Yisu 6a lœ Getesemane

(Wu 6a tœ Mat 26.36-46; Luk 22.40-46)

³² Manda nœ, Yisu dœ ayambarœ nœ ye wuta 6a lœ anga osho bale á i'irinœ kœdœ Getesemane á tshe pa fœ endje adœke: «'E lœ ga ati kpœke mœ na kœki fœ Ndjaba kane.» ³³ Tshe za Petro, Jake œdœ Yowane po tœ ye. E tetœ kœza oyo fœ she yé awa li she gœrœ. ³⁴ Á tshe pa fœ endje adœke: «Lœsu mœ sœ tshé tshé dœ oyo adœke mœ tshu ye. 'E lœpe kpœke kashe 'e lolo nene.» ³⁵ Tshe gitœ ye tœ endje teasho ga utshuncœ, œ gote ga lœ œshœ, œ ki fœ Ndjaba adœke awa œrcœncœ á yindœ kœmbœrcœtœ endje, gitœ endje tœ œne. ³⁶ Tshe pa adœke: «Aba mœ, 6œ li kœmbœrcœ œrœ kœ, gi yashi kanganœ ascœke utshu mœ. Mbœmbœrcœ œneke á mœ yindœ nœ nene kashe mbœrcœ œneke á li dœ gbetshelœ nœ zœ.»

³⁷ Tshe fatœ ye, œ gu ga ndœ endje, œ gbœ endje lœ olo. Tshe e Petro œ yu she adœke: «Shimu, 6œ lo lo a! Bœ scœsœ dœ gbœgbœ tœ kœsœ uburu tœ ala zœ manda ada œlo bale nene a? ³⁸ 'E lolo nene, yé œ ki fœ Ndjaba adœke Satana fafara 'e nene. Ishiri uzu gbe dœ kœmbœrcœ œtshœrcœ yeka á undu ye gugu dœ gbœgbœ nene.»

³⁹ Manda nœ, tshe kpa kwatœ ye tœ bishancœ kœki fœ Ndjaba kolœ dœ o'onœ á tshe pa má utshuncœ ascœmœ. ⁴⁰ Tshe kpa gu ga ndœ ayambarœncœ, œ gbœ endje kolœ lœ olo, ndara olœncœ na lima pa endje, awa endje gi lima o'o fœ she gugu nene. ⁴¹ Tshe kwa tœ votœncœ, œ pa fœ endje adœke: «'E scœpe kœlo tœncœ œdœ pe kœyatœ 'e a? Ɔlœncœ to ye! 'E wu kane, endje na kœza Gbolo nœ uzu gatshakane ayi kœmbœrcœ ekperœ. ⁴² E áalafo, a na! Ayi kumu mœ má na ye!»

Kœza Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Yow 18.2-11)

⁴³ Lœndœ á Yisu scœpe kœpa o'o kolœncœ atake, Yudasi, anga ayambarœ lœ andjokpa dœ bisha yi kumu ye. Tshe na awa

bale dœ azu ndjoro dœ ingiri yakamba œdœ pe ndindi ɔyɔ tshakane endje. Agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa œdœ agbɔ Ayuda dá vwa lima endje. ⁴⁴ Yudasi á tshe za Yisu yɔ œrœ pa lima tshelœ o'o dœ endje adœke: «Uzu á mœ kœuru tshelœ utu ye, œshe dœmœ. 'E za she, yé ala 'e gbɔ yeka á 'e kœgu dœ she.» ⁴⁵ Trale Yudasi wuta, œ na ndo dœ she á pa fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ!» Ngbewo á uru tshelœ utu ye. ⁴⁶ Azunœ tepa Yisu, á za she. ⁴⁷ Yeka anga yanga endje á tshe sœ lima kpœtœmœ gbota ingiri yakamba nœ ye á de anga ayi akwa nœ egerœ nganga Ndjaba, á wa utu ye ndja.

⁴⁸ Yisu pa fœ endje adœke: «'E na dœ ingiri yakamba dœ pe ndje ndindi ɔyɔ tshakane 'e ndœ mœ b̄ata œmœ kœdœ ayi angba a? ⁴⁹ ɔlɔ dœ ɔlɔ, mœ sœ lima lœguru tœ 'e, mœ yi ndje lima œsœ œrœ lœ Tepelo, yé 'e zaza mœ lima nene. Kashe œneke kɔ wuta mbœrœ adœke o'o ala buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœ ye.» ⁵⁰ Ayambarœnœ kɔ katœ ye ti, yé œ kpa kpiri. ⁵¹ Anga gbolo yakoshe bale na lima manda ye, tshe i lima akpa ayi lœba ga tœ igi ye. Endje za she. ⁵² A tshe katœ akpa ayi lœbanœ ti, á djɔ dœ ɔrɔ kpendro.

Yisu 6a utshu aayi kœwa ngbanga

(Wu 6a tœ Mat 26.57-68; Luk 22.54-55,63-71; Yow 18.12-18)

⁵³ Endje za Yisu gutœnœ 6a utshu egerœ nganga Ndjaba. Agbɔ ayudanœ ndje dœ aayi kœyisœ awa akwanœ dœ pe agbozu nœ anganga Ndjabanœ kɔ ngbɔtœ endje gasœnœ. ⁵⁴ Petro sœ lima kœna manda Yisu yima yima lœ ingirinœ œerrr 6a uguru gbagba anda nœ egerœ nganga Ndjaba, yé á sœ lima ga indiri owo awa bale dœ ayi akwa nœ gbozu nœ anganga Ndjaba. ⁵⁵ Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ agboro aayi kœwa ngbanga, sœ kœpara lima awa adœke œne gbɔ anga uzu á tshe kœpa anga tshenea o'o goro œsœ Yisu, á œne kœgbɔ awa kœwo she. Yé endje gbɔgbɔ œnœ endje lima uzu bale nene. ⁵⁶ Mbœrœ ili azunœ sœ lima kœko o'o ga pa ye, kashe ama endje sœsœ lima bale nene.

⁵⁷ Anga endje áalafo, œ za b̄ishu ga pa ye adœke: ⁵⁸ «A dji lima she adœke: «'Emœ,

mœ ndi bala tshelœ anda Tepelonœ á azu mbœrœ dœ kane endje ye, yeka manda olo votɔ á mœ kpa mɔ anga tafonœ œneke á azu œ li kœmbœrœ dœ kane endje nene.»

⁵⁹ Ata atamœ gbaa, o'o ama endje sœsœ lima ndje awa bale nene.

⁶⁰ Yé á egerœ nganga Ndjaba áafo gbara lœ ugurutœ azu á endje ngbɔtœ endje ascœmœ, á yu Yisu adœke: «Bœ ii ama zœ ndœ o'o œneke kɔ á azu œ ko ga pa zœ ascœke nene a?» ⁶¹ Yé Yisu sœ œrœ nœ ye ko ko ko, œ ii ama ye bale nene. Egerœ nganga Ndjabanœ kpa yu she adœke: «Bœ kœdœ Masiya, Gbolo nœ Ndjaba á azu œ donga she a?» ⁶² Yisu gi adœke: «'E, œmœ kœdœ she. Yé 'e wu bala Gbolo nœ uzu kœsœ ga ati ga pa kuni Ndjaba á tshe sœ dœ gbɔgbɔ kɔ, yé 'e wu ndje bala she kœjerœ lœ ondro 6a lafo.»

⁶³ Kœdji ataa, egerœ nganga Ndjaba oma dœ ókó, œ suru tshelœ lœba tœ ye, yé á pa adœke: «Ádá kpa kœdji atimu tœ azœ gugu nene! ⁶⁴ 'E dji she kœpa ngb̄indi o'o goro œsœ Ndjaba a! 'E gbe má œnœ 'e dœ tœnœ kotoo?» Yé ngb̄ii endje wa ga tœ ye adœke: «Tshe li dœ kuzu!»

⁶⁵ Anga endje ugurunœ tetœ koetu ngusha ga tœ ye, kœgwa ala ye dœ lœba, kœdu she, á lœ kœyu she adœke: «Pandœ uzunœ á tshe du 6œ!» Yé aayi akwanœ tshu ga paye á sœ kœda ala ye.

Petro 'ea Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Yow 18.17,25-27)

⁶⁶ Bata á Petro sœpe lima 6a ati 6a lœ gbagba, anga yashe akwa nœ egerœ nganga Ndjaba yi kumu ye. ⁶⁷ Tshe wu Petro 6a indiri owo, á tondœ ye œerrr, á yu she adœke: «'E bœ ndje, 6œ kœdœ lima anga uzu nœ Yisu, uzu Nazarete.» ⁶⁸ Petro vusœ nœ á pa adœke: «Mœ wuwusœ ye nene yé mœ sœ ndje gene nœ o'onœ á 6œ sœ kœpa tœnœ.» Tshe áafo œ wuta œ ká 6a tœ manda gbagbanœ. ⁶⁹ Yashe sœmœ wu she œ tetœ kœmindœ nœ fœ azu á ndje lœ lima kpœtœmœ adœke: «Uzunœ á tshe sœ 6a e, kœdœ anga azunœ ascœmœ.» ⁷⁰ Petro kpa vusœ nœ. Manda nœ teasho, azu á ndje lœ lima kpœtœmœ kpa yu Petro adœke: «Adjapu, 6œ kœdœ anga uzunœ mbœrœ 6œ kœdœ uzu tshelœ Galilayi.» ⁷¹ Petro

tetoe koedarama ye doe pe koewa igi ye adoeke: «Moe wuwusoe yakoshence a 'e pa toe ye ascemoe nene.» ⁷² Ngbewo, á kóngato kpa ki toe bishanoe. Yé Petro gbe tsheloe ye ndoe o'onoe á Yisu pa lima foe she adoeke: «Utshunoe adoeke kóngato ki awa bisha boe pa wa boe wuwusoe moe nene awa votó.» Tshe wuta doe agbo ga ushu, yeka a ki.

15

Yisu 6a utshu Pilato

(Wu 6a toe Mat 27.1-2,11-26; Luk 23.1-5,13-25; Yow 18.28-19.16)

¹ Doe tshamazi tuu, agbozu tshapa anganga Ndjaba vwarandoe o'o doe agbo Ayuda, aayi koeyisoe awa akwa cedoe pe aayi koewa ngbanga para kóko. Endje i Yisu ga toence, oe na doe she foe Pilato. ² Pilato yu she adoeke: «Eboe koedoe gbozugo noe Ayuda a?» Yisu gi foe she adoeke: «Eboe dá pa ataa.»

³ Agboro agbozu tshapa anganga Ndjaba pa wala ga pa ye topanoe kpuru. ⁴ Pilato kpa yu she: «Boe i ama zoe nene a? Dji o'o á endje pa ga pa zoe asoeke.» ⁵ Kashe Yisu gigi o'o bale nene, yé uvuru Pilato kpa ye.

⁶ Lokó angbo Pake loe ngbugu bale doe bale kó, Pilato soe lima koekatoe ayi kánga bale, tsheneke á endje koeyandoe ye. ⁷ Yé tsheneke á endje e she Barabase soe lima loe kánga doe anga azu á endje nga koshe oerrr á wo uzu. ⁸ Azu ndjoro na ga ndoe Pilato, oe tetoe koeyu she adoeke tshe kpa mboercoe anga oerence á tshe mboercoe balima foe oene ascemoe. ⁹ Pilato gi foe endje adoeke: «'E yindoe noe adoeke moe za awa foe gbozu noe Ayuda doé tshe gu da ye a?» ¹⁰ Mboercoe tshe wu lima soence adoeke agbozu tshapa anganga Ndjabanoe mboercoe úkú ga toe Yisu yeka á na doe she foe oene ascemoe. ¹¹ Agbozu tshapa anganga Ndjabanoe bili azu ndjoro koeyu Pilato adoeke endje za awa foe Barabase adoeke tshe gu da ye. ¹² Pilato kpa yu endje adoeke: «Moe mboercoe gade doe uzu á 'e e she adoeke gbozugo noe Ayuda a?» ¹³ Endje ta rawa kóko adoeke: «Wo she 6a pa kurushi!» ¹⁴ Pilato gi foe endje adoeke: «Eroe gade dá tshe mboercoe a?» Endje kpa ve rawa toe agbanoe adoeke: «Wo she 6a pa kurushi!»

¹⁵ Pilato vvara Barabase toe koeza yanga foe azu, oe za Yisu adoeke endje bi she doe ndjapa, oe za she ga tshakane endje adoeke endje wo she 6a pa kurushi.

Aturugu mo Yisu

(Wu 6a toe Mat 27.27-31; Yow 19.2-3)

¹⁶ Aturugu li doe Yisu ga loe gbagba anda noe gbozugonoe, oe e toe endje para kóko. ¹⁷ Endje veroe yagbo do odoroo loeba ga toe ye, oe veroe kpoto ishi ga toe kumu ye. ¹⁸ Manda noe, endje tetoe koemo she adoeke: «Abala, gbozugo noe Ayuda!» ¹⁹ Endje so kumu ye doe adja wara, oe tu ngusha ga toe ye, yé oe ká koegote doe pe koetra kumu endje ga ati ga tshatshu ye. ²⁰ Manda koemo she, endje so lima odoroo loebanoe á endje veroe ga toe ye yeka á kpa veroe adja loeba noe ye ga toe ye, á to she wuta toence ndoe koewo she.

Koebi Yisu ga pa kurushi

(Wu 6a toe Mat 27.33-44; Luk 23.36-43; Yow 19.16-24)

²¹ Anga uzu bale, i'iri ye koedoe Shimu, uzu tshalakpi Sirene, aba koezu Alekezandre doe pe Rufusi, to lima 6a loe kindi á soe koegu doe awanoe ascemoe. Aturugu za she doe agbo á pa adoeke tshe za áta kurushinoe toe Yisu. ²² Endje to Yisu natence 6a toe osho á i'irinoe koedoe Gologota, adance adoeke: «Osho gbayashi koro.» ²³ Endje sú vinu á ndje ngboba doe shundodo oyo, oe za foe Yisu adoeke tshe ndjo kashe tshe vwaratoe ye toe koendjo toence. ²⁴ Endje kuru she ga pa kurushi, oe ta wuka pa loeba noe ye toe koewu adoeke uzu doe uzu oe gbo oeneketa.

²⁵ Endje bi she ga pa kurushi lima doe ada olo mindu doe vana. ²⁶ Endje su adá koewo she lima ga pa tsheporo oyo adoeke: «Gbozugo noe Ayuda.» ²⁷ Endje kpa kuru anga aayi angba bisha ga pa kurushi ga indiri toe ye, anga ga pa kuni, anga ga pa gele ye. [²⁸ Ataa, oe mboercoetoe endje doe mara á endje sú lima ala mbeti adoeke: «Endje di lima she ga ugurutoe aayi angba.»]

²⁹ Azu á ndje soe lima koewwanga toe awa to kpocemoe soe koegu she, koewwi kumu endje koepa pe adoeke: «Ha, boe pa lima adoeke boe ndi tsheloe egeroe zamiti anda Tepelo á kpa mo tshandence manda olo

voto, ³⁰ 6œ she tœ zœ dœ tœ zœ œ jerœ pa kurushinœ ga ati nene a?» ³¹ Awa bale, agboro agbozu tshapa anganga Ndjabanœ dœ aayi kœyisœ awa akwanœ mœ tœ endje ugurutœ endje á pa adœke: «Tshe she lima anga azu, tshe sheshe tœ ye dœ tœ ye nene a! ³² Masiya, Gbozu nœ Israyele, tshe jerœ pa kurushinœ yeka á a kœwu á kœyindœ nœ.» Ayi angba á endje kuru ndje endje lima dœ she ga pa kurushi fa ndje tœ endje kpœtœtœ kœgu she.

Kuzu Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Yow 19.28-30)

³³ Dœ kakpi ɔlɔ, osho wu kporokoto pa ɔshɔ djigi œrrr ga tœ ada ɔlɔ voto manda kakpi ɔlɔ. ³⁴ Kœwuta ga tœ ada ɔlɔ nœ asœmœ, Yisu tá ɔgbɔ rawa adœke: «Eloyi, Eloyii, lema sabakatani?» (E yindœ kœpa adœke: «Ndjaba nœ mœ, Ndjaba nœ mœ, mbœrœ gadé á 6œ katœ mœ ti a?»)

³⁵ Anga azu á endje lœ lima kpœtœmœ pa adœke: «'E dji kane, tshe sœ tœ kœ'e Eliya!» ³⁶ Anga uzu kpa œ nduru ndɔhɔrɔ gala ikpi vinu á vwele ga tœ kumu wara yeka á yi ga tœ ama ye adœke tshe ndjo dœ kœpa pa adœke: «'E kaka a wu Eliyanœ á tshe na tœ kœza she ga ati pa kurushinœ.»

³⁷ Kashe Yisu ta ɔgbɔ rawa trale dœ kœtshu she.

³⁸ Yé egerœ lœba á endje du 6a sœnda Tepelo suru tshelœtœ ye bisha kœto 6a lafo kpa ga ati. ³⁹ Gbozu tshapa aturugu á tshe sœ lima 6a utshu ye wu mara kuzu á Yisu tshu, á pa adœke: «Adja uzu asœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.»

⁴⁰ Anga ayashe ka lima zara á lœ kœtœndœ osho, ugurutœ endje Mareya uzu Magadala, dœ Mareya ayi aya Jake œdœ Joze, dœ pe Salome. ⁴¹ Endje sœ lima kœna manda ye tœ kœmbœrœ akwa fœ she lœkɔ á tshe sœ lima 6a lœ Galilayi. Anga azu ndjoro á endje ɔ lima dœ she ga lœ Yerusalemœ lœ ndje lima kpœtœmœ.

Kœshi Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Yow 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Dœ adila, 6ata tœnœ kœdœ lœkɔ sabata, Yozefu uzu tshelœ Arimateyo na ga ndœ Pilato. Tshe kœdœ lima ndje anga uzu

ugurutœ agboro ayi kœwa ngbangancœ, á tshe sœ ndje lima dœ gbetshelœ nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. Tshe ru tœ lœsu ye á na kœyu she á kœza oko Yisu á kœshi. ⁴⁴ (E za awa fœ Pilato kœdji adœke Yisu tshu. Tshe e gbozu tshapa aturuguncœ á yu she adœke Yisu tshu ata œndœ nœ di ye a? ⁴⁵ Manda kœdji gbozu tshapa aturuguncœ, tshe za awa fœ Yozefu kœza oko Yisu. ⁴⁶ Yozefu yɔ lœba kuzu, œ i she tœ kurushi, œ vwele she dœ lœba akuzuncœ, á za she ga lœ udu tshelœ badja bale á tshe yɔ. Yé á vwiri egerœ tame ga pa ogoro kuduncœ. ⁴⁷ Mareya uzu Magadala dœ Mareya ayi Joze ká lima kœwu osho á endje za oko Yisu ga tœnœ.

16

Yisu she lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Yow 20.1-10)

¹ Olo sabata ro ye, Mareya uzu Magadala dœ Mareya ayi Yakobo dœ Salome yɔ yombo kœna kœdja dœ oko Yisu. ² Pe dœ amazi tuu dœ ɔlɔ yenga, á sœ adœke ɔlɔ mbœrœ œsœ kœwuta tœnœ á endje ro ga pa udu. ³ Endje sœ lima kœpulœma endje natœnœ adœke: «(Ede dá vwiri tame tœ manda uduncœ fœ azœ a?» ⁴ Kœmesho ataa, endje wu adœke endje vwiri 6amama egerœ tamencœ pa udu ga indiri nœ. ⁵ Kœli ga lœ udu, endje wu anga gbolo yakoshe, tshe sœ ga pa kuni endje á verœ yɔgbɔdɔ lœba tœ imbinœ, awa za endje.

⁶ Kashe tshe pa fœ endje adœke: «Awa zaza 'e nene. 'E sœ kœpara Yisu uzu Nazarete á endje kuru kpœke she ga pa kurushi. Tshe shé ye, tshe sœsœpe kpœke nene. 'E wu uwu oshonœ á endje shi she tœnœ. ⁷ Yé 'e gu œ pandœ nœ fœ ayambarœ nœ ye œdœ pe Petro adœke: «Tshe ro utshu 'e ga lœ Galilayi da ye, 'e wu she 6a zœ 6ata á tshe pa lima fœ 'e.» ⁸ Endje wuta katsha lœ uduncœ, œ za ɔrɔ kpagu tœnœ yé uvuru endje yu. Endje papa o'o fœ uzu bale nene mbœrœ awa li lima tœ endje ye.

Yisu matœ ye manda kuzu ye

(Wu 6a tœ Mat 28.9-10; Yow 20.11-18)

⁹ Yisu she dœ amazi nœ ali olo lœ pɔsɔ, œ matœ ye utshu nœ fœ Mareya uzu Magadala á tshe gɔrɔ lima ekpe ishiri mindu dœ

bisha (7) pa ye. ¹⁰ Tshe gu œ pandœ nœ fœ azu á tshe sœ lima sœnda bale dœ iki œdœ ngola lœ ala endje dœ she. ¹¹ Kashe, kœdji adœke Yisu sœ dœ soro yé œne wu she dœ ala œne tako, endje yiyi lima ndœ nœ ga tœ ye nene.

¹² Mangba nœ, tshe matœ ye fœ anga anga endje bisha lœguru tœ endje á ndje sœ lima kœro ga lœ anga ogonœ. ¹³ Anga endje asœmœ gu œ kpa pandœ nœ fœ endje. Ata gbaa, endje yiyi lima ndœ nœ nene.

Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bale

(Wu 6a tœ Mat 28.16-20; Luk 24.36-40; Yow 20.19-23; Akw 1.6-8)

¹⁴ Manda nœ kɔ, Yisu kpa matœ ye fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bale, ɔɔ á endje sœ lima awa bale pa ndaba tœ kœzi œrœ. Yé tshe bala endje mbœrœ upu sharapu œdœ pe ɔgbɔ lœsu nœ endje, mbœrœ adœke endje yiyi lima ndœ kœyindœ o'o ama azu á endje pa lima adœke œne wu she dœ soro nene. ¹⁵ Tshe za o'o fœ endje adœke: «'E na djelœ ogo kɔ, œ pandœ Ɔtshɔ O'o fœ azu kɔ. ¹⁶ Uzu á tshe kœyindœ nœ, yé á kœgbɔ batisimu, tshe gbɔ soro. Kashe uzu tsheneke á tshe kœyiyindœ nœ nene, Ndjaba œ wa bala ɔgbɔ ngbanga ga tœ ye. ¹⁷ Azu neke á endje kœyindœ nœ, endje mbœrœ mara œrœ nœ asœke: Endje gɔrɔ ekpe ishiri dœ i'iri mœ, endje pa tafo o'o ama ogo, ¹⁸ á kœsœ adœke endje tepa ayakoro too adœke endje ndjo ekpe ɔyɔ, œrœ bale œ mbœrœ tœ endje nene. Endje to kane endje ga pa ayi kɔɔa, yé endje she.»

Yisu ɔ ga lafo

(Wu 6a tœ Luk 24.50-53; Akw 1.9-11)

¹⁹ Manda kœza o'o fœ endje, Gbozu Yisu ɔ ga lafo, yé á sœ ga ati ga pa kuni Ndjaba. ²⁰ Ayambarœnœ na lima kœpandœ o'onœ tœ osho kɔ. Gbozu Yisu mbœrœ lima akwa dœ endje awa bale. Tshe yi lima œsœ mara œrœ kɔ á li adœke endje kœmbœrœ yeka á kœma adœke o'onœ á endje pa kœdœ okporo o'o.

Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Lukasi sú Tshatshu o'o

Asɔeke kɔedɔe Ɔtshɔ O'o nɔe Yisu Kristu á Lukasi sú. Tshe sú lima fɔe Teofile á tshe kɔewusɔe nɔe adɔeke o'o kɔ á ɔene pa tɔe upu nɔe Yisu asɔemɔe kɔedɔe adja o'o. Lukasi kɔedɔe lima monganga, tshe dɔédɔé lima anga yambarɔe nɔe Yisu nene. Kashe tshe na lima tɔe awa ana nɔe Ɔtshɔ O'o dɔe Polo wa ye. Tshe yisɔe nɔe adɔeke Yisu kɔedɔe ayi kɔeshe azu Israyele á Ndjaba pa lima tɔe upu nɔe ye adɔeke ɔene vwa she fɔe endje.

Ataa Lukasi dɔédɔé lima Yuda nene, tshe sú o'o tɔe mara nɔe Ayuda yekane á kɔeza awa fɔe endje á endje dɔédɔé Ayuda nene kɔewusɔe Yisu dɔe ɔtshɔnɔe. Ba la Bukunɔe asɔeke, tshe pandɔe o'o tɔe upu nɔe kɔezu Yisu, ɔerɔe á tshe mbɔerɔe pa ɔshɔ, kɔeyisɔerɔe nɔe ye, kuzu ye ɔedɔe pe kɔeshe nɔe ye lɔe akuzu.

Mbetinɔe kurutshelɔetɔe ye atake:

- Ádá kɔesu mbeti nɔe Lukasi (1.1-4)
- Mara á endje zu dɔe Yowane ayi kɔeza batisimu ɔedɔe Yisu (1.5-2.52)
- Kɔemindɔe o'o nɔe Yowane ayi kɔeza batisimu (3.1-20)
- Kɔegbɔ batisimu nɔe Yisu ɔedɔe mara á Satana para awa tɔe kɔewu lɔsu ye (3.21-4.13)
- Yisu gu kɔesɔe ɔa lɔe Galilayi (4.14-19.27)
- Lɔe udu olo Yisu pa ɔshɔ (19.28-23.56)
- Yisu she lɔe akuzu (24.1-12)
- Yisu matɔe ye fɔe ayambarɔe utshu kɔe she ga lafo (24.13-53)

Lukasi sɔe kɔema buku nɔe ye

¹ Gbozu Teofile, azu ndjoro tetɔe kɔesu mbeti tɔe ɔerɔe á mbɔerɔe lima tɔe endje ugurutɔe azɔe. ² Endje pandɔe ɔerɔenɔe ɔata á endje dji lɔe ama endjeneke á endje dɔe atimu, á endje wu dɔe ala endje lima pe tɔe alinɔe, yé á wuta aayi kɔeyisɔe o'o ama Ndjaba. ³ Mbɔerɔe tɔenɔe ataa, ɔemɔe ndje, mɔe yu osho dɔe ɔtshɔnɔe tɔe ɔeneke kɔ á mbɔerɔe lima tɔe endje kɔeto ɔa tɔe adanɔe. Yé gbozu Teofile, mɔe wu dɔe ɔtshɔnɔe adɔeke mɔe su ɔetɔenɔe ngbi fɔe ɔe liaka mara á mbɔerɔe lima tɔe endje bale dɔe bale dɔe awanɔe.

⁴ Mɔe sɔe kɔembɔerɔe ataa, mbɔerɔe á ɔe

kɔewusɔe nɔe adɔeke ɔeneke kɔ á endje yi lima sɔe nɔe fɔe ɔe kɔedɔe adja o'o.

Andjelu pandɔe upu kɔezu Yowane, ayi kɔeza batisimu

⁵ Lɔkɔ á Erode dɔe lima gbozugo Yuda, anga nganga Ndjaba bale á i'iri ye kɔedɔe Zakariya sɔe lima zɔe. Tshe sɔe lɔe uwu anganga Ndjaba nɔe Abiya. Awonɔe kɔedɔe lima anga uzu bale lɔe aata Aro, i'iri ye kɔedɔe Elisabete. ⁶ Endje bibisha kɔedɔe lima azu á endje sɔe ndjii ɔa utshu Ndjaba, yé endje sɔe lima kɔembɔerɔetɔe endje lindɔe awa akwa ɔedɔe lindɔe awa o'o nɔe Gbozu dɔe ɔtshɔnɔe. ⁷ Kashe endje gugu lima dɔe gbolo nene, mbɔerɔe Elisabete kɔedɔe lima yashe mara. Ga pa nɔe dɔemɔe, ungu endje bibisha ro lima sɔe nɔe ye.

⁸ Dɔe anga ɔlɔ bale, Zakariya na kɔembɔerɔe akwa nɔe anganga Ndjaba mbɔerɔe tɔenɔe kɔedɔe lima lɔkɔ nɔe uwu anganga Ndjaba á tshe sɔe lɔe nɔe. ⁹ Lindɔe mara nɔe kɔembɔerɔe akwa nɔe anganga Ndjaba, endje yu lima kadangba yeka á ke she adɔeke tshe li ga lɔe ɔeyerɔe osho nɔe Gbozu ndɔe kɔesho yombo ɔa zɔe. ¹⁰ Lɔkɔ nɔe kɔesho yombonɔe, azu ndjoro sɔe lima ɔa shu ndɔe kɔeza avwala.

¹¹ Tshokombe, anga andjelu nɔe Gbozu wuta ga tɔe ye, ɔe ka ga tɔe kuni ndaba á endje sho yombo panɔe. ¹² Lɔkɔ á Zakariya wu she, uvuru ye i gara yé awa litɔe ye kpakpakpa. ¹³ Kashe andjelu pa fɔe she adɔeke: «Zakariya, sɔesɔe dɔe awa nene mbɔerɔe Ndjaba dji avwala nɔe zɔe ye. Awo zɔe dɔe Elisabete ɔe zu bala gbolo yakoshe fɔe ɔe, ɔe ta i'iri ye adɔeke Yowane. ¹⁴ Upu nɔe ye ɔe za egerɔe yanga fɔe ɔe, yé azu ndjoro ɔe sɔe dɔe yanga tɔe kɔezu she. ¹⁵ Gbambanɔe nene, tshe dɔe bala egerɔe uzu tɔe ala Gbozu. Tshe ndjo bala vinu ɔedɔe anga ipi á mbɔerɔe osho nene, yé Ɔtshɔ Ishiri ɔe su bala she pe ɔa lɔe ayinɔe. ¹⁶ Tshe mbɔerɔe bala adɔeke azu Israyele ndjoro fatɔe endje gu tɔenɔe ga ndɔe Gbozu, Ndjaba nɔe endje. ¹⁷ Tshe na ɔata ayi avwa nɔe Ndjaba dɔe ishiri ɔedɔe gbɔgbɔ nɔe Eliya, mbɔerɔe kɔegi ayo ga ugurutɔe agbolo dɔe aaba endje ɔedɔe pe kɔeyisɔe ɔerɔe fɔe azu gbɔkumu adɔeke endje

sœ dœ kœwuscœtœ nœ azu á endje sœ ndjii, mbœrœ kœguma azu á endje li fœ Gbozu.»

¹⁸ Zakariya yu andjelu adœke: «Mœ wuscœ nœ kotoo? Mbœrœ œmœ kœdœ yagbozu yé awo mœ fa yawaza ye.» ¹⁹ Andjelu gi fœ she adœke: «œmœ kœdœ andjelu Gabriyele, mœ sœ kœka 6a utshu Ndjaba mbœrœ kœmbœrœ akwa nœ ye. œshe dá vwa mœ mbœrœ adœke mœ pa fœ 6œ dœ œ mindœ Ɔtsho O'onœ asœ fœ 6œ ndje. ²⁰ Kashe 6ata á 6œ yiyindœ nœ adœke o'o ama mœ sœ kœmbœrœtœ endje dali dœ olo á mœ gbe dœ tœnœ nene asœmœ, 6œ fa tœndu yé 6œ kpa pa o'o nene œrrr ga tœ olo adœke œneke kœ á mœ pandœ nœ fœ 6œ, mbœrœtœ endje.»

²¹ Dœ lœkœnœ asœmœ, azu sœ lima kœkate Zakariya, yé œ sœ kœyutœ endje tœ ádá á œndœ ye sœ lima kœdi tœnœ 6a lœ œyerœ oshonœ 6a zœ. ²² Kashe lœkœ á tshe wuta lima, tshe lili lima kœpa o'o ga tœ azu á endje ngbœtœ endje asœmœ nene. Azunœ wuscœ nœ lima adœke tshe wu œrœ lœ ulu 6a tœ œyerœ oshonœ 6a zœ. Tshe sœ lima kœma œrœ fœ endje kolœ lœ tœndunœ.

²³ Lœkœ á akwa nœ Zakariya 6a lœ Tepelo ka lima ndœ olœnœ asœmœ, tshe gu ga ndœ ye. ²⁴ Manda nœ teasho atake, awonœ dœ Elisabete gbœ nguzu, yé œ zatœ ye yiwa tœnœ manda yapu mindu. Tshe sœ lima kœpa adœke: ²⁵ «'E wu egerœ œrœ á Gbozu mbœrœ fœ mœ asœ! Ngœngœ asœke, tshe fa ala ye ndœ mœ á yindœ kœgi mœ lœ œneke á sœ lima kœza tshula fœ mœ tœ ala azu.»

Andjelu pandœ upu kœzu Yisu

²⁶ Manda yapu mindu dœ bale, Ndjaba vwa andjelu Gabriyele 6a lœ anga ongbo Galilayi bale á i'iri kœdœ Nazarete. ²⁷ Tshe vwa she 6a ndœ anga yawuru bale á tshe yindœ kœtotœ ye dœ anga yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Yozeffu, uzu tshelœ bingi nœ Davidi. I'iri yawurunœ kœdœ lima Mareya. ²⁸ Andjelu li ga ndœ ye œ pa fœ she adœke: «Sœ dœ yanga! Gbozu Ndjaba ma Ɔtsho lœsu ga ndœ zœ. Tshe sœ awa bale dœ 6œ.»

²⁹ Kumu Mareya kpa tatalikiri tœ o'onœ asœmœ ye. Tshe tœ lima tœ kœyutœ ye tœ ádá abalœnœ asœmœ. ³⁰ Andjelu kpa

kœpa fœ she adœke: «Mareya, sœsœ dœ awa nene mbœrœ Ndjaba ma Ɔtsho lœsu ga ndœ zœ. ³¹ Lœ ondonœ asœke, 6œ gbœ nguzu, yé 6œ zu bala gbolo yakoshe, œ ta i'iri ye adœke Yisu. ³² Tshe dœ bala egerœ uzu, yé Ndjaba á tshe ropa œrœ kœ œ e she adœke tshe kœdœ Gbolo nœ œne. Gbozu Ndjaba œ za she bala tœ gbozugo manda atanœ dœ Davidi. ³³ Tshe dœ gbozu tshapa azu Israyele waa dœ waa, yé akwa tshagbozu nœ ye œ ka nene.»

³⁴ Mareya yu andjelu adœke: «Ka 6ata á mœ wuwu damba sœ yakoshe nene asœ, œ mbœrœtœ endje kotoo?»

³⁵ Andjelu gi fœ she adœke: «Ɔtsho Ishiri œ jerœ bala ga pa zœ, yé gbœgbœ nœ Ndjaba á tshe ropa œrœ kœ œ tshu 6œ ngbili 6ata tshaagujara. Mbœrœ tœnœ ataa, gbolo á 6œ zu she œ sœ yerœ yé endje e she adœke Gbolo nœ Ndjaba. ³⁶ Wu ka, ayo zœ dœ Elisabete á endje e she yashe mara asœmœ, tshe gbœ nguzu lœ yawaza tœ ye. Yé ngœngœ asœke, nguzunœ mbœrœ yapu mindu dœ bale. ³⁷ Gbambœnœ nene, œrœ á ropa Ndjaba gugu nene.»

³⁸ Yé Mareya gi fœ she adœke: «œmœ kœdœ ayi akwa nœ Gbozu; kaka adœke œneke kœ á 6œ pandœ nœ, mbœrœtœ endje ga tœ mœ.» Yé andjelu gitœ ye tœ ye ye.

Mareya na kœtitœ Elisabete

³⁹ Lœ olo manda nœ, Mareya áalafo œ gbœgbœtœ ye na tœnœ ga lœ anga ongbo bale á sœ 6a pa kaga lœ ogo Yuda. ⁴⁰ Tshe wuta 6a zœ œ li ga lœ anda nœ Zakariya, yé œ bala Elisabete. ⁴¹ Lœkœ á Elisabete dji abala nœ Mareya, gbolo turu 6a lœ ye, yé Ɔtsho Ishiri su she kperœ. ⁴² Tshe ta œgbœ rawa yé œ pa adœke: «Ndjaba to kane ye ga pa zœ kœropa ayashe kœ œdœ pe ga pa gbolo á tshe sœ lœ zœ! ⁴³ œmœ kœdœ œdœ adœke ayi Gbozu nœ mœ na kœtitœ mœ a? ⁴⁴ Gbambœnœ nene, lœkœ á mœ dji abala nœ zœ, gbolo turu 6a lœ mœ dœ yanga. ⁴⁵ œ6œ kœdœ uzu nœ yanga mbœrœ á 6œ dji o'o á Gbozu Ndjaba pa fœ 6œ, yé á yindœ nœ adœke œ mbœrœtœ ye.»

Itshi nœ Mareya

⁴⁶ Dœ tœnœ ataa, Mareya kœpa adœke:

«Mœ sœ koedonga Gbozu Ndjaba dœ lœsu
mœ bale,

⁴⁷ yé lœsu mœ su dœ yanga

mangba Ndjaba á tshe dœ ayi kœshe mœ,

⁴⁸ mbœrœ á tshe gbe dœ mœ dœ amba ayi
akwa nœ ye.

Ádánœ ataa, kœto kpesheke œdœ ɔɔ dœ ɔɔ,
azu œ e mœ yashe nœ yanga,

⁴⁹ mbœrœ Ndjaba nœ gbɔgbɔ kɔ mbœrœ
egerœ œrœ fœ mœ.

Ɔshe koedœ Ndjaba á tshe sœ yerœ.

⁵⁰ Ɔɔ dœ ɔɔ, tshe sœ kœwu oyo

endjeneke á endje sœ kœkpawa ye.

⁵¹ Tshe ma gbɔgbɔ kane yakoshe nœ ye,

yé œ ndjɔ tshelœ azu á endje sœ dœ lœsu nœ
kœzatœ endje.

⁵² Tshe ko agbozugo ga ati pa ngande tshag-
bozu nœ endje,

yé œ ti endjeneke á endje gugu dœ ádá
nene, ga lafo.

⁵³ Tshe to œrœ ndjoro fœ endjeneke á
endje sœ dœ ogo,

yé œ gi azu á endje sœ dœ œrœ ndjoro
tshakane endje gbambanœ.

⁵⁴ Tshe ti kane agbolo Israyele á endje dœ
ayi akwa nœ ye ga lafo,

koeli dœ ɔtshɔ lœsu nœ ye ga ndœ endje.

⁵⁵ Tshe mbœrœ ga ndœ Abrayamo œdœ
alivunœ waa dœ waa

ɓata á tshe za lima uvu fœ aata azœ.»

⁵⁶ Mareya mbœrœ lima ga pa œrœ nœ
yapu votɔ ɓa ndœ Elisabete yeka á gu ga
ndœ ye.

Kœzu Yowane, ayi kœza batisimu

⁵⁷ Olo kœzu nœ Elisabete li lima, yé tshe
zu gbolo yakoshe ga pa ɔshɔ. ⁵⁸ Amashenga
nœ ye œdœ pe ayonœ djindœ nœ adœke
Gbozu Ndjaba má ɔtshɔ lœsu ga ndœ ye,
yé œ sœ lima dœ yanga awa bale dœ she.

⁵⁹ Kœwuta ga tœ olo minu dœ votɔ manda
kœzunœ, endje na kœwa gbolonœ tœ gaza,
yé œ yi lima ndœ koeta i'iri abanœ dœ Za-
kariya ga pa ye. ⁶⁰ Kashe ayinœ za o'o, œ pa
adœke: «Ɔ œ nene, i'iri ye œ dœ Yowane.»

⁶¹ Endje pa fœ she adœke: «Anga uzu bale
lœ bingi nœ zœ gugu dœ i'irinœ ascœmœ
nene.» ⁶² Yé endje yi kane endje ga tœ aba
gbolo, mbœrœ kœwusœ i'iri á tshe gbe ma
œnœ ye koeta ga tœ gbolonœ. ⁶³ Zakariya
e osho ndœ œrœ á endje sú mbeti ga

pa nœ, yé œ su adœke: «i'iri ye koedœ
Yowane.» Azu kɔ ki lima tœ œscœnœ. ⁶⁴ Pe
tœ œscœnœ, Zakariya kpa tetœ kœpa o'o
ye: Tshe tetœ koedonga Ndjaba dœ ɔgbɔ
tshama ye. ⁶⁵ Awa litœ amashenga nœ ye
kpakpakpa, yé azu kɔ pa kaga lœ ogo Yuda
tetœ koepandœ œrcœnœ á mbœrœtœ endje
ascœmœ. ⁶⁶ Endjeneke kɔ á endje dji lima
o'onœ, endje gbɔndœ nœ ga tœ lœsu endje
yé œ tetœ kœyutœ endje adœke: «Gbolo
asœke œ te bala œde?» Gbɔgbɔ nœ Gbozu
Ndjaba sœ lima adja dœ she awa bale.

Itshi nœ Zakariya

⁶⁷ Ɔtshɔ Ishiri su Zakariya, aba aya
gbolonœ kperœ yé tshe tetœ kœgbara o'o
ama Ndjaba adœke:

⁶⁸ «A donga Gbozu, Ndjaba nœ azu Is-
rayele,

mbœrœ tshe gbe dœ azu nœ ye, yé á gi
endje lœ kanga. ⁶⁹ Tshe vwa anga
ayi kœshe azu á tshe sœ dœ gbɔgbɔ,
fœ azœ

ugurutœ aata ayi akwa nœ ye dœ Davidi.

⁷⁰ Tshe mbœrœ œneke á tshe pa lima ndœ
nœ katshatsha,

lœ ama ayerœ aayi kœgbara o'o nœ ye
adœke,

⁷¹ œne ko azœ tshakane ayingba azœ
œdœ tshakane endjeneke kɔ á endje sœ
kœyiangba azœ.

⁷² Tshe ma ɔtshɔ lœsu ga ndœ aata azœ,
yé œ djedjœndœ œyerœ madu nœ ye
nene.

⁷³ Gbambanœ nene, Ndjaba za lima uvu fœ
ata azœ dœ Abrayamo adœke, ⁷⁴ œne
gi azœ tshakane ayingba azœ ye,
á kœza awa fœ azœ kœmbœrœ akwa nœ ye
dœ awa nene,

⁷⁵ adœke a wuta ayerœ azu, œ sœ ndjii
utshu œne,

ɔɔ dœ ɔɔ lœ soro azœ.»

⁷⁶ Á Zakariya kœpa adœke:

«Yé œ ɓœ, gbolo nœ mœ,

ɓœ dœ bala ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba á
tshe ropa œrœ kɔ.

Gbambanœ nene, ɓœ na utshu Gbozu
mbœrœ kœguma awa ye.

⁷⁷ Yé ɓœ yisœ nœ fœ azu nœ ye adœke,
tshe sœ kœna kœshe endje,
lœ awa nœ kœdjœndœ ekperœ nœ endje.

78 Gbambance nene, Ndjaba nœ azœ sœ dœ
ɔtshɔ lɔsu,

tshe sœ dœ lɔsu kœwu oyo waa.

Tshe vwa ishiri ɔlɔ á to ɓa lafo ga pa azœ
ɓata œneke á wuta dœ tshamazi.

79 Ishiri ɔlɔnœ œ tɔ ga pa endjeneke kɔ á
endje sœ lœ ubu osho œdœ end-
jeneke á endje sœ kœkpa awa kuzu,
mbœrœ kœyisœ awa nœ kœsœ gee fœ
azœ.»

80 Gbolonœ sœ lima kœgerœ tœnœ yé
Ndjaba za lima gbɔgbɔ fœ she, tshe sœ lima
kœsœ ɓa lœ kpagagasho œrrr ga tœ lɔkɔ
kœwuta she ga tœ ala azu Israyele.

2

Kœzu Yisu

1 Dœ lɔkɔnœ asœmœ, Sezare Oguste á
tshe dœ egerœ gbozugo Roma, za o'o fœ
azu tshelœ ogo nœ ye kɔ adœke endje
ro kœsu i'iri endje gala buku. 2 Ali kœsu
i'iri azu gala bukunœ asœmœ dœmœ.
Kiriniyuse dá dœ lima gbozu tshapa ogo
Siri dœ lɔndɔnœ asœmœ. 3 Uzu dœ uzu kɔ
gu lima ga lœ adja ongbo nœ ye mbœrœ
adœke endje sú i'iri ye gala buku. 4 Yozefu
to ndje ɓa lœ Nazarete, ongbo tshelœ ogo
Galilayi, yeka á ro ga lœ Beteleme ɓa lœ
ogo Yuda, ongbo á endje zu lima Davidi
lœnœ. Gbambance nene, Davidi kœdœ
lima ata Yozefu. 5 Tshe na lima ɓa zœ dœ
awonœ dœ Mareya á tshe sœ lima dœ
nguzu, mbœrœ adœke endje sú i'iri endje
gala buku.

6 Dœ lɔkɔ á endje sœ lima ɓa lœ Beteleme,
olo adœke tshe zu, li lima ye. 7 Tshe zu
eya nœ ye tœ gbolo yakoshe, œ vwele she
dœ lœba yé á za she ga pa gbarœ kœzirœ
nœ agea, mbœrœ osho gugu lima mbœrœ
endje ɓa tœ osho kœsœ á sœ mbœrœ agene
nene.

*Andjelu wuta ga tœ aayi kœgbɔndœ
ayarœ*

8 Aayi kœgbɔndœ ayarœ á endje sœ ɓa
lœ kindi yé á sœ kœsœ indiri ukpulu ayarœ
nœ endje dœ butshɔ, sœ ndje lima lakpinœ
asœmœ zœ. 9 Anga andjelu nœ Gbozu
Ndjaba bale wuta ga tœ endje, mokɔ nœ
Gbozu za endje djigi, yé awa litœ endje

kpakpakpa. 10 Kashe andjelu pa fœ endje
adœke: «'E sœsœ dœ awa nene, mbœrœ
mœ na kœpandœ ɔtshɔ O'o fœ 'e; o'o neke
á za yanga kœropance fœ azu kɔ. 11 Dœ
butshɔ asœke, ɓa lœ ongbo nœ Davidi,
endje zu ayi kœshe azu; á tshe kœdœ
Kristu*, Gbozu nœ azœ. 12 Yé ambára
œrœ á 'e wusœ ye mbœrœ tœnœ dœke:
'e gbɔ anga aya gbolo á endje vwele she
dœ lœba, yé á za she ga lœ gbarœ kœzirœ
nœ agea.» 13 Tshokombe, anga aandjelu
ndjoro to ɓa lafo œ ngbɔtœ endje ga tœ
œsœnœ dœ she, yé á tetœ kœdonga Ndjaba
adœke: 14 «Mokɔ nœ Ndjaba matœ ye ɓa
lafo!

Yé kœsœ gee sœ dœ azu á endje yindœ ye
ɓa pa ɔshɔ.»

Aayi kœgbɔndœ ayarœ na ga lœ Beteleme

15 Lɔkɔ á aandjelu fatœ endje kœɔ ga
lafo, ayi kœgbɔndœ ayarœ pa œnœ endje
adœke: «A na œrrr ɓa lœ Beteleme, œ wu
œrœ á wuta ɓa zœ kane; œneke á Gbozu
Ndjaba yisœ nœ fœ azœ asœmœ.» 16 Endje
gbɔgbɔ lima tœ endje rotœnœ ga zœ yé œ
gbɔ Mareya, Yozefu œdœ pe aya gbolo á
ndje za she ga lœ gbarœ kœzirœ nœ agea.
17 Lɔkɔ á endje wu lima she, endje tetœ
kœpandœ o'o á andjelu pa fœ endje tœ upu
nœ gbolonœ fœ Amareya dœ Yozefu. 18 Yé
azu para á endje lœ lima kœdji œneke á
aayi kœgbɔndœ ayarœnœ sœ kœpandœ nœ
asœmœ, kitœ œsœnœ. 19 Andaa Mareya
sœ lima kœgbɔndœ o'onœ kɔ ga lɔsu ye,
yé œ sœ kœpara á dãnœ. 20 Manda nœ,
aayi kœgbɔndœ ayarœnœ fatœ endje kœgu
gangba endje dœ kœdonga Ndjaba œdœ dœ
kœza mokɔ fœ she tœ œneke kɔ á endje
wu yé á dji. Gbambance nene, œrœnœ kɔ
mbœrœtœ endje ɓata á andjelu pandœ nœ.

Endje ta i'iri Yisu ga pa gbolonœ

21 Manda olo mindu dœ votɔ, olo kœwa
gbolo tœ gaza li lima ye. Endje ta i'iri Yisu
ga pa ye. Ɔtœnœ kœdœ i'iri á andjelu ma
lima utshunœ adœke ayinœ gbɔ nguzu.

Endje na dœ Yisu ga lœ Tepelo

22 Lɔkɔ á olo kœdjutɔ kote Amareya dœ
Yozefu yeka á endje kœfa ayarœ azu tœ

* 2.11 2.11 Kristu dœ o'o ama ogo Ebre kœdœ Masiya, i'iri akwa nœ uzu á azu Israyele sœ lima kœkate mbœrœ
kœvwara endje lœ kángá

ala Ndjaba, lindœ awa akwa nœ Moyize li lima, endje to Yisu na tœnœ ga lœ Tepelo 6a lœ Yerusaleme mbœrœ koema she fœ Gbozu. ²³ Gbambanœ nene, endje sù bala Buku nœ awa akwa nœ Gbozu adœke: «Ali gbolo yakoshe kœ á endje zu she utshunœ, endje za she fœ Gbozu Ndjaba.» ²⁴ E li ndje adœke Amareya dœ Yozefu za ndje tokóró dœ akalambonga bisha too dœ ambepa bisha, 6ata á awa akwa nœ Gbozu pa ndje tœnœ.

²⁵ Dá ascœmœ, anga uzu á i'iri ye kœdœ Shimeyo, sœ lima 6a lœ Yerusaleme. Eshœ kœdœ lima uzu á tshe sœ ndjii dœ pe kœlisœ Ndjaba. Tshe sœ lima kœkate tsheneke á tshe na mbœrœ kœgi agbolo Israyele lœ oyo. Otshœ Ishiri sœ lima dœ she, ²⁶ yé œ ma fœ she adœke tshe wu Masiya á Gbozu Ndjaba œ vwa she, utshunœ adœke tshe tshu. ²⁷ Ishiri to Shimeyo na tœnœ ga lœ Tepelo. Lœkœ á agbozu nœ Yisu na dœ she ga lœ Tepelo kœmbœrœ liaka œneke á endje sù 6a la buku nœ awa akwa tœ upu nœ ye, ²⁸ Shimeyo za she ga tshaabrœ ye, yé œ tetœ kœdonga Ndjaba adœke:

²⁹ «Ngœngœ ascœke Gbozu, kaka adœke ayi akwa nœ zœ,

ro dœ kœsœ gee 6ata á 6œ pa lima ndœ nœ.

³⁰ Gbambanœ nene, mœ wu ayi kœshe á 6œ vwa she dœ adja ala mœ ye.

³¹ Bœ guma ayi kœshenœ ascœmœ mbœrœ azu kœ.

³² Tshe sœ 6ata œlœ á tœ ga pa angbi azu, yé tshe dœ mokœ mbœrœ azu Israyele á endje dœ agbolo nœ zœ.»

Kœgbara o'o nœ Shimeyo

³³ Aba Yisu œdœ ayinœ katœ ama endje ti œsœ tœ œneke á Shimeyo sœ lima kœpa tœnœ tœ upu nœ ye. ³⁴ Shimeyo to kane ye ga pa endje yé œ pa fœ Mareya, ayi Yisu adœke: «Ndjaba ke gbolo ascœ mbœrœ lœ awa nœ ye, azu ndjoro lœ Israyele œ yo too œ she. Tshe dœ bala ambárá nœ Ndjaba kashe azu œ vwaratœ endje tœ ye. ³⁵ Tshe ma gbetshelœ nœ azu á zatœ endje yiwa tœnœ 6a lœsu endje ngbi ga ushu. Yé tœ 6œ dœ Mareya, oyo nœ zœ œ sœ bala 6ata endje sù 6œ peara dœ ingiri yakamba.»

Ana, yashe kœgbara o'o

³⁶ Anga yashe kœgbara o'o bale á i'iri ye kœdœ Ana, sœ lima zœ. Eshœ kœdœ yawuru nœ Fanuwele, uzu tshelœ mara nœ Azere. Tshe wuta lima œgbœ yawaza ye. Tshe i lima akœnœ pe lœ yawuru tœ ye, yé endje mbœrœ ungu mindu dœ bisha (7) yeka á yakoshenœ tshu. ³⁷ Manda nœ, tshe sœpe lima tœ yashe koya yé œ sœ dœ ungu zazu vana dœ vana (84)†. Tshe gigi lima tœ ye lœ Tepelo nene. Kashe butshœ dœ œlœ, tshe sœ lima kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba lœ awa nœ kœyotshelœma ye œdœ pe kœza avwala. ³⁸ Tshe yi kumu ye pe dœ lœkœnœ ascœmœ, yé œ tetœ kœdonga Ndjaba dœ kœpa o'o tœ upu nœ gbolonœ fœ endjeneke á endje sœ lima kœkate adœke Ndjaba she Yerusaleme.

Kœgu ga lœ Nazarete

³⁹ Lœkœ á Ayozezu dœ Mareya mbœrœ lima œneke kœ á awa akwa nœ Gbozu sœ kœyœndœ nœ, endje gu lima ndœ ogo Galilayi, 6a lœ Nazarete á dœ ongbo nœ endje. ⁴⁰ Gbolonœ sœ lima kœgerœ tœnœ dœ undu ye œdœ dœ kœwusœtœ, yé kane Ndjaba sœ lima pa ye.

Dœ ungu ndjokpa dœ bisha, Yisu li ga lœ Tepelo

⁴¹ Ungu bale dœ bale, agbozu nœ Yisu sœ lima kœero ga lœ Yerusaleme ndœ angbo Pake. ⁴² Lœkœ á Yisu sœ lima dœ ungu ndjokpa dœ bisha, endje na dœ she ga lœ Tepelo 6ata á mbœrœ 6alima tœ ye lœ mara nœ endje.

⁴³ Lœkœ á angbonœ ka lima, Ayozezu dœ Mareya fatœ endje kœgu tœnœ, kashe Yisu sœ lima pe lœ Yerusaleme yé agbozu nœ ye wuwu she nene. ⁴⁴ Endje gbe lima adœke Yisu te manda azu á œne sœ kœgu tœ awanœ dœ endje ascœmœ. Endje lo olo bale lœ ana yé osho kœrœ, endje tetœ kœpara she lœ ugurutœ ayo endje œdœ pe lœ ugurutœ anga endje. ⁴⁵ Kashe endje gbœgbœ lima she nene. Endje kwa ga lœ Yerusaleme kœpara she. ⁴⁶ Endje totœ kœpara she œrrr manda olo votœ á gbœ lima she 6a lœ Tepelo. Tshe sœ ga ati 6a ugurutœ aayi kœyisœrœ œ sœ kœdji endje, dœ kœyu endje dœ o'o. ⁴⁷ Azu kœ á endje sœ lima kœdji she, ka lima

† 2.37 2.37 Anga gbetshelœ sœ ndje adœke Ana mbœrœ lima ungu zazu vana dœ vana lœ koya nœ ye

tøe ama endje ti ɔsɔ tøe kœwusœrœ nœ ye dœ pe o'o á tshe sœ kœgi tøenœ. ⁴⁸ Lɔkɔ á agbozu nœ ye wu she, endje i gbɔndjuru yé ayinœ pa fœ she adœke: «Gbolo nœ mœ, mbœrœ gadœ á ɓœ mbœrœ mara œrœ ata fœ 'a? A'a dœ aba zœ, 'a para ɓœ dœ awa.»

⁴⁹ Tshe gi fœ endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e para mœ a? 'E wuwusœ nœ nene adœke œ li adœke mœ sœ ɓa lœ anda nœ Aba mœ a?» ⁵⁰ Kashe agbozu nœ ye djidji lima tshelœ kata œneke á tshe pa fœ endje nene.

⁵¹ Yisu gu awa bale dœ endje ga lœ Nazarete; tshe sœ lima kœmbœrœtœ ye lindœ o'o endje. Ayinœ gbɔndœ œrœ á mbœrœtœ endje ascœmœ kɔ ga tøe lœsu ye. ⁵² Yisu sœ lima kœgerœ tøenœ dœ undu ye œdœ lœ kœwusœtœ, yé œ sœ kœmbœrœ œtshœrœ á sœ kœza yanga fœ Ndjaba œdœ pe fœ azu.

3

Kœyisœrœ nœ Yowane, ayi kœza batisimu

(Wu ɓa tøe Mat 3.1-6; Mar 1.1-6)

¹ Lɔkɔ á Tibere, egerœ gbozu tshapa ogo Roma mbœrœ lima ungu ndjokpa dœ mindu tøe akwa, anga agbozugo sœ ndje lima kœmbœrœ akwa tshagudi ye. Agbozugonœ kœdœ lima Pose Pilato á tshe sœ lima pa ogo Yuda, Erode pa ogo Galilayi, ayancœ dœ Filipino sœ lima pa ogo Eturi œdœ Trakonitide, yé Lisaniase sœ lima pa ogo Abilene. ² Yé Ana œdœ Kayifa kœdœ lima agbozu tshapa anganga Ndjaba. Dœ lœndœncœ ascœmœ, Ndjaba pa o'o fœ Yowane, gbolo nœ Zakariya ɓa lœ kpagagasho. ³ Yowane tetœ kœna djelœ ogo kɔ á sœ indiri ungu Yœrdane, yé œ sœ kœmindœ o'o fœ azu adœke: «'E fatshalœsu 'e dœ œ gbɔ batisimu yeka á Ndjaba kœdjœrœndœ ekperœ nœ 'e kɔ.»

⁴ Bata Isaya, anga ayi kœgbara o'o su lima ala mbeti nœ ye adœke:
«Anga uzu sœ kœta rawa ɓa lœ kpagagasho adœke:

'E guma ala awa Gbozu,
'e yœrɔ ala awa ye ndjii.

⁵ 'E be kudu kɔ,

kaga dœ koto kɔ œ fa akpala osho.

'E yœrɔ ala awa á sœ tøe dengœngœncœ.

'E guma awa á sœ dœ kudu adœke œ sœ kpa.

⁶ Yé azu kɔ œ wu kœshe nœ Ndjaba.»

⁷ Ukpulu azu na lima ga ndœ Yowane adœke tshe za batisimu fœ œne. Tshe sœ lima kœpa fœ endje adœke: «Ukpulu ekpe ayakoro! Uzu dœ dá yisœ nœ fœ 'e adœke 'e kpa awa ókó nœ Ndjaba á ndo kœna tøenœ a? ⁸ 'E mbœrœ œrœ á sœ kœma adœke 'e fatshalœsu 'e ye, yé 'e papa mbœrœ 'e dœ tøe 'e nene adœke: “Abrayamo kœdœ ata azœ” Gbambancœ nene, mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke, Ndjaba li kœfa badja asœke tøe aata Abrayamo. ⁹ Gonda sœ yindjindjinœ mbœrœ kœvwa dœ ɔyɔ tœtœ œshencœ kɔ ye. ɔyɔ kɔ á elencœ kœgaga nene, endje de yé œ ko va ga tøe owo.»

¹⁰ Azu sœ lima kœyu Yowane adœke: «Ataa, œrœ gadœ dá 'a kœmbœrœ a?» ¹¹ Tshe gi lima fœ endje adœke: «Uzu á tshe kœsœ dœ lœba okoro bisha, tshe za angancœ bale fœ tsheneke á tshe gugu dœ tøenœ nene. Yé uzu á tshe kœsœ dœ kœziœ, tshe mbœrœ ndje awa bale.»

¹² Aayi kœko ngendja lapo na ndje lima adœke Yowane za batisimu fœ œne, yé œ yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, œrœ gadœ dá 'a kœmbœrœ a?» ¹³ Tshe gi fœ endje adœke: «'E kaka laponœ fœ azu kœrosœ amancœ á endje za fœ 'e nene.»

¹⁴ Aturugu yu ndje lima she awa bale adœke: «Ka 'a, œrœ gadœ dá 'a kœmbœrœ a?» Tshe gi fœ endje adœke: «'E koko ngendja tshaabrœ azu dœ œgbɔ nene; 'e papa ndje o'o dœ wala ga pa uzu nene. Kashe 'e gbe kolœ dœ ngendja tshangba akwa nœ 'e.»

¹⁵ Azu sœ lima kœkate Masiya, uzu dœ uzu sœ lima kœgbe adœke Yowane kœdœ ete she. ¹⁶ Yé Yowane pa fœ endje kɔ adœke: «œmœ, mœ sœ kœza batisimu fœ 'e dœ ungu; kashe tsheneke á tshe na manda mœ, tshe ropa mœ dœ gbœgbœ ye; mœ lili kœka ga utshu ye dœ pe kœzu uwu œrœda nœ ye nene. œshe, tshe za bala batisimu lœ ɔtshœ Ishiri œdœ dœ owo fœ 'e. ¹⁷ Tshe za gbarœ kœpe dœ tshelœ indji ngwarœ ga tshaabrœ ye. Manda kœpe tøenœ, tshe gumasœ indji ngwarœncœ gala kogba nœ ye, yé œ ko oforonœ va ga tøe owo neke á ru nene.»

¹⁸ Ataa, Yowane mi lima anga angbi upu ndjoro fœ endje, yé œ yisœ Ɔtsho O'o fœ azu. ¹⁹ Dœ lƔkœncœ ascœmœ, Yowane gbagbara Erode á tshe dœ gbozugo Galilayi mbœrcœ á tshe to lima Erodiade, awo ayancœ œdœ pe anga ngbindirœ ndjoro á tshe mbœrcœ lima. ²⁰ Yé ga pa upu á tshe mbœrcœ kœ, tshe kpa za Yowane ga lœ kánga.

*Yowane za batisimu fœ Yisu
(Wu 6a tœ Mat 3.13-17; Mar 1.9-11)*

²¹ Manda kœza batisimu fœ azu kœ, Yowane za ndje batisimu fœ Yisu. Dœ lƔkœ á Yisu sœ lima kœza avwala fœ Ndjaba, tshalafo kœrœ ngbi. ²² Ɔtsho Ishiri jerœ ga pa ye 6ata mbepa, yé tshama to 6a lafo œ pa adœke: «Ɛ6œ kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ zœ waa; mbœrcœ 6œ, mœ sœ dœ yanga.»

*Aata Yisu
(Wu 6a tœ Mat 1.1-16)*

²³ Yisu sœ lima dœ ungu ga pa œrcœ nœ zazu bale dœ ndjokpa (30) yeka á tetœ koembœrcœ akwa nœ ye. Azu gbe lima adœke œshe kœdœ gbolo nœ Yozefu á tshe dœ Yozefu dœ gbolo nœ Eliya, ²⁴ yé Eliya kœdœ gbolo nœ Mata, Mata kœdœ gbolo nœ Levi, Levi kœdœ gbolo nœ Meleki, Meleki kœdœ gbolo nœ Yanayi, yé Yanayi kœdœ gbolo nœ Yozefu. ²⁵ Yozefu kœdœ gbolo nœ Matatiase, Matatiase kœdœ gbolo nœ Amose, Amose kœdœ gbolo nœ Nawume, Nawume kœdœ gbolo nœ Eseli, yé Eseli kœdœ gbolo nœ Nagayi.

²⁶ Nagayi kœdœ gbolo nœ Maate, Maate kœdœ gbolo nœ Matatiase, Matatiase kœdœ gbolo nœ Semeyine, Semeyine kœdœ gbolo nœ Yoseke, yé Yoseke kœdœ gbolo nœ Yoda. ²⁷ Yoda kœdœ gbolo nœ Yonane, Yonane kœdœ gbolo nœ Resa, Resa kœdœ gbolo nœ Zorobabele, Zorobabele kœdœ gbolo nœ Salatiyele, yé Salatiyele kœdœ gbolo nœ Neri. ²⁸ Neri kœdœ gbolo nœ Meleki, Meleki kœdœ gbolo nœ Adi, Adi kœdœ gbolo nœ Kosame, Kosame kœdœ gbolo nœ Elemadame, yé Elemadame kœdœ gbolo nœ Ere. ²⁹ Ere kœdœ gbolo nœ Yisu, Yisu kœdœ gbolo nœ Eliezere, Eliezere kœdœ gbolo nœ Yorime, Yorime kœdœ gbolo nœ Mata, yé Mata

kœdœ gbolo nœ Levi. ³⁰ Levi kœdœ gbolo nœ Shimeyo, Shimeyo kœdœ gbolo nœ Yuda, Yuda kœdœ gbolo nœ Yozefu, Yozefu kœdœ gbolo nœ Yoname, yé Yoname kœdœ gbolo nœ Eliyakimi. ³¹ Eliyakimi kœdœ gbolo nœ Meleya, Meleya kœdœ gbolo nœ Mena, Mena kœdœ gbolo nœ Matata, Matata kœdœ gbolo nœ Nata, yé Nata kœdœ gbolo nœ Davidi.

³² Davidi kœdœ gbolo nœ Yese, Yese kœdœ gbolo nœ Obede, Obede kœdœ gbolo nœ Boaz, Boaz kœdœ gbolo nœ Sala, yé Sala kœdœ gbolo nœ Nashone. ³³ Nashone kœdœ gbolo nœ Aminadabe, Aminadabe kœdœ gbolo nœ Adimine, Adimine kœdœ gbolo nœ Arni, Arni kœdœ gbolo nœ Eserone, Eserone kœdœ gbolo nœ Perese, yé Perese kœdœ gbolo nœ Yuda. ³⁴ Yuda kœdœ gbolo nœ Yakobo, Yakobo kœdœ gbolo nœ Izaka, Izaka kœdœ gbolo nœ Abrayamo, Abrayamo kœdœ gbolo nœ Tera, yé Tera kœdœ gbolo nœ Nahore.

³⁵ Nahore kœdœ gbolo nœ Seruge, Seruge kœdœ gbolo nœ Rewu, Rewu kœdœ gbolo nœ Pelege, Pelege kœdœ gbolo nœ Ebere, yé Ebere kœdœ gbolo nœ Shela. ³⁶ Shela kœdœ gbolo nœ Kenane, Kenane kœdœ gbolo nœ Arpakesade, Arpakesade kœdœ gbolo nœ Seme, Seme kœdœ gbolo nœ Nowa, yé Nowa kœdœ gbolo nœ Lameke. ³⁷ Lameke kœdœ gbolo nœ Matusaleme, Matusaleme kœdœ gbolo nœ Enoke, Enoke kœdœ gbolo nœ Yerede, Yerede kœdœ gbolo nœ Malaleyele, yé Malaleyele kœdœ gbolo nœ Kenane. ³⁸ Kenane kœdœ gbolo nœ Enoke, Enoke kœdœ gbolo nœ Sete, Sete kœdœ gbolo nœ Adamo, yé Adamo kœdœ gbolo nœ Ndjaba.

4

*Djaboro na kœwu Ɣsu Yisu
(Wu 6a tœ Mat 4.1-11; Mar 1.12-13)*

¹ Ɔtsho Ishiri su lima Yisu kperœ lƔkœ á tshe to 6a langu Yœrdane á gu; yé Ishiri nœ Ndjaba to she na tœncœ ga lœ kpagagasho. ² Tshe lo lima 6a zœ olo zazu bisha, yé á djaboro na kœwu Ɣsu ye. Tshe zizi lima œrcœ lœ oloncœ ascœmœ nene, yé manda nœ ogo litœ ye kpakpakpa ye. ³ Djaboro pa fœ she adœke: «Ɛdœ 6œ kœdœ Gbolo nœ

Ndjaba, pa fœ badja asœke œ fatœ ye tœ mapa.» ⁴ Yisu gi fœ she adœke: «Endje su ɓala Buku nœ Ndjaba adœke: “Uzu œ sœ dœ soro kolœ mbœrœ mapa nene.”»

⁵ Djaboro 'o dœ she œrrr ɓa tœ anga osho á sœ ɓa lawutsha, œ yisœ Ogo gbozu nœ tshapasho djigi fœ she. ⁶ Yé œ pa fœ she adœke: «Mœ ko ogonœ asœke dœ gbɔgbɔnœ œdœ œrœ tshelœnœ kɔ fœ ɓœ. Gbambanœ nene, Ndjaba za lima fœ mœ; mœ li kœza fœ uzu neke á mœ yindœ ye.

⁷ Edœ ɓœ kœgote ga utshu mœ, œrœnœ kɔ œ te œnœ zœ ye.» ⁸ Yisu gi fœ she adœke: «Buku nœ Ndjaba pa adœke: “Bœ gote ga utshu Gbozu Ndjaba nœ zœ, yé ɓœ donga kolœ she tshebabale.”»

⁹ Djaboro kpa na dœ she ɓa lakpi Yerusaleme œ za she ɓa pa kumu Tepelo, yé á pa fœ she adœke: «Edœ ɓœ koedœ Gbolo nœ Ndjaba, to ɓa ke œ i tshiri ga ati.

¹⁰ Gbambanœ nene, endje sú ɓala Buku nœ Ndjaba adœke: “Ndjaba œ za awa fœ aandjelu nœ ye adœke endje gbɔndœ zœ.”

¹¹ Yé ga pa nœ: “Endje za ɓœ dœ kane endje ga ati mbœrœ á ɓœ kœzaza ada zœ tɔ badja nene.”»

¹² Yisu gi fœ she adœke: «Endje sú ɓa la Buku nœ Ndjaba adœke: “Papara awa kœwu lœsu Gbozu Ndjaba nœ zœ nene.”»

¹³ Manda kœwu lœsu Yisu dœ aka mara afara kɔ, djaboro gitœ ye tœ ye kœkate œrrr ga tœ anga olo á tshe za.

Yisu tetœ kœmbœrœ ali akwa nœ ye ɓa lœ Galilayi

(Wu ɓa tœ Mat 4.12-17; Mar 1.14-15)

¹⁴ Yisu su dœ gbɔgbɔ nœ ɔtsho Ishiri, œ kwatœ ye ga lœ Galilayi yé i'iri ye za lima osho djigi. ¹⁵ Tshe sœ lima kœyisœ œrœ ɓa lœ Sinagoga nœ endje, yé azu kɔ sœ kœpandœ œsœ mokɔ nœ ye.

Azu Nazarete yiyi lima ndœ kœyisœrœ nœ Yisu nene

(Wu ɓa tœ Mat 13.54-58; Mar 6.1-6)

¹⁶ Yisu na ga lœ Nazarete, tshalakpi á tshe gerœ lœnœ. Dœ lœkɔ sabata, tshe li ga lœ Sinagoga lindœ mara ye. Tshe áalafo ndœ kœdi o'o ama Ndjaba. ¹⁷ Endje za buku á ayi kœgbara o'o Isaya su, fœ she. Tshe gbara ala bukunœ ga tœ osho á endje sú adœke:

¹⁸ «tshiri nœ Gbozu sœ pa mœ

mbœrœ á tshe ke mœ adœke mœ yisœ ɔtsho O'o fœ ayi oyo.

Tshe vwa mœ kœmindœ nœ fœ aayi kánga adœke endje wuta lœ kánga nœ endje ye,

yé fœ aayibula adœke endje kpa wu osho. Tshe vwa mœ adœke

mœ ko azu á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje ga ushu,

¹⁹ yé mœ pandœ nœ fœ azu adœke, ungu á Gbozu yindœ kœma ɔtsho lœsu nœ ye li ye.»

²⁰ Manda kœdi bukunœ, Yisu dje ga tœnœ œ gi fœ ayi akwa tshelœ Sinagoga, yé œ sœ ga ati. Azu kɔ á endje sœ lima sœndanœ, ko ala endje djœrrr ga tœ ye. ²¹ Yé tshe tetœ kœpa fœ endje adœke: «O'onœ á 'e dji la bukunœ kpesheke asœ, œ mbœrœtœ endje ye.»

²² Azu kɔ sœ lima kœpa ɔtsho o'o tœ upu nœ Yisu. Endje katœ ama endje ti ɔsɔ tœ ɔtsho o'o á tshe sœ lima kœpa tœnœ, yé œ tetœ kœyutœ endje adœke: «E dœdœ gbolo nœ Yozefu dœke nene a?»

²³ Yisu mindœ nœ fœ endje adœke: «Mœ wu adja sœ nœ adœke 'e pa ndœma toro asœ fœ mœ: “Monganga, shetœ zœ dœ tœ zœ.” 'E kpa

pa ndje fœ mœ adœke: “A wusœ neke kɔ á ɓœ mbœrœ lima ɓa lœ Kaparnawumu ye. Mbœrœ ndje tshetœ œrœnœ asœmœ ɓa lœ ongbo nœ zœ dœ tœ zœ ɓa ke.”»

²⁴ Yé tshe kpa pa adœke: «Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e dœ adjapu adœke, endje yiyindœ

ayi kœgbara o'o ɓa lakpi á endje zu she tœnœ nene. ²⁵ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, ayashe koya do lima panœ ɓa lœ Israyele lœkɔ á Eliya sœ lima kœgbara

o'o ye. Dœ lœkɔ nœ asœmœ ndje, yavuru nini lima nene œrrr manda ungu voto dœ yapu mindu dœ bale, yé egerœ ogo za

lima tshapa ɔsho djigi. ²⁶ Andaa, Ndjaba vwavwa lima Eliya fœ anga bale lœ ugu-rutœ endje nene. Kashe tshe vwa she kolœ ɓa ndœ anga yashe koya ɓa lœ Sarepeta, ɓa

lœ ogo Sidona. ²⁷ Aayi boroma sœ lima ndjoro lœ ogo Israyele lœkɔ á Elisa dœ lima ayi kœgbara o'o. Andaa anga bale sheshe lima

nene, kashe kolœ Namane á tshe koedœ uzu ogo Siri dá she.»

²⁸ Koedji lima o'onœ asœmœ ataa, azu kɔ á endje sœ ɓa lœ Sinagoga, suku dœ ókɔ

tɔpanɔe kpuru. ²⁹ Endje áalafo ndɔe Yisu ɔe gi she wuta tɔenɔe ga shu lɔe ongbo, yé ɔe to she na tɔenɔe ɓa tɔe leta kumu koto á endje mbɔerɔe ongbo nɔe endje ga panɔe mbɔerɔe á kɔegeta she ga ati. ³⁰ Kashe tshe ro tɔ ugurutɔe endje, yé ɔe pu ɔesɔe awa tɔe ye.

Yisu gɔrɔ ekpe ishiri

(Wu ɓa tɔe Mat 7.28-29; Mar 1.21-28)

³¹ Yisu na ga lɔe Kaparnawumu, ongbo tshelɔe ogo Galilayi, yé ɔe sɔe lima kɔeyisɔe ɔerɔe fɔe azu kɔ dɔe lɔkɔ sabata. ³² Azu ki lima tɔe mara kɔeyisɔerɔe nɔe ye waa, mbɔerɔe tshe sɔe lima kɔepa o'o ɓata uzu á tshe sɔe dɔe tshagbozu. ³³ Anga uzu á tshe sɔe lima dɔe ekpe ishiri pa ye sɔe ndje lima lɔe Sinagoganɔe. Tshe ta rawa dɔe ɔgbɔ tshama ye adɔeke: ³⁴ «Ha! Yisu uzu Nazarete, ɓɔe yindɔe kɔembɔerɔe gade tɔe 'a? Bɔe na mbɔerɔe kɔewo 'a? Mɔe wusɔe zɔe dɔe ɔtshɔnɔe: Ɖɔe kɔedɔe ɔeyerɔe uzu á Ndjaba vwa she.» ³⁵ Yisu ra ekpe ishiri sɔemɔe adɔeke: «Sɔe koko yé ɔe wuta lɔe uzunɔe asɔeke!» Pe kpɔetɔe ɔesɔenɔe, ekpe ishirinɔe za she vesho ga ugurutɔe azu yé ɔe wuta lɔe ye, kashe ɔe mbɔembɔerɔe ekperɔe tɔe ye nene. ³⁶ Azu kɔ ki lima tɔe ɔesɔenɔe yé ɔe tetɔe kɔeyutɔe endje adɔeke: «Asɔe kɔedɔe mara o'o gade? Tshe pa o'o dɔe tshagbozu ɔedɔe pe dɔe gbɔgbɔ fɔe ekpe ishiri, yé ekpe ishiri wuta ye.» ³⁷ Yé i'iri Yisu za osho djigi lɔe tshakala ogonɔe ascɔemɔe.

Yisu she aayi kɔɓa ndjoro

(Wu ɓa tɔe Mat 8.14-17; Mar 1.29-34)

³⁸ Yisu wuta lima lɔe Sinagoga, ɔe na ɓa sɔenda nɔe Shimu. Ayi mbeya Shimu sɔe lima dɔe ɔgbɔ kɔɓa biwa, yé endje ki fɔe Yisu adɔeke tshe she she. ³⁹ Yisu gitɔe ye ndo dɔe she, ɔe pa o'o dɔe ɔgbɔ yé kɔɓa biwanɔe katɔe ye yé! Pe kpɔetɔe ɔesɔenɔe, tshe áalafo ɔe tetɔe kɔembɔerɔe akwa fɔe endje.

⁴⁰ Dɔe kidala, azu na lima dɔe mara kɔɓa nɔe endje nɓangbangba fɔe Yisu. Tshe to kane ye ga pa endje bale dɔe bale, yé endje she ye. ⁴¹ Ekpe ishiri wuta ndje lima lɔe azu ndjoro dɔe kɔeta rawa adɔeke: «Ɖɔe kɔedɔe Gbolo nɔe Ndjaba!» Kashe Yisu ra lima aekpe ishirinɔe adɔeke endje pupu o'o

bale nene. Gbambanɔe nene, endje wusɔe nɔe adɔeke Yisu kɔedɔe Masiya.

Yisu yisɔe ɔerɔe djelɔe Sinagoga

(Wu ɓa tɔe Mar 1.35-39; Mat 4.23)

⁴² Lɔkɔ á osho kɔrɔ, Yisu wuta lɔe ongbonɔe ascɔemɔe ɔe na ga lɔe kpagagasho. Azu ndjoro na lima kɔepara she. Lɔkɔ á endje gbɔ she, endje yiyindɔe nɔe adɔeke tshe gitɔe ye tɔe ɔene nene. ⁴³ Kashe Yisu pa fɔe endje adɔeke: «Ɖe li adɔeke mɔe mi ndje ndɔe Ɖtshɔ O'o nɔe ogo Gbozu Ndjaba ɓa lɔe anga angbi ongbo. Gbambanɔe nene, mbɔerɔe tɔenɔe dá Ndjaba vwa mɔe.» ⁴⁴ Yé tshe yi lima sɔe ɔerɔe djelɔe Sinagoga lɔe ogo Yuda.

5

Yisu e ali ayambarɔe nɔe ye

(Wu ɓa tɔe Mat 4.18-22; Mar 1.16-20; Yow 21.1-11)

¹ Dɔe anga ɔlɔ bale, Yisu sɔe lima kɔeyisɔe ɔerɔe indiri mangu Genazarete*, yé azu ndjoro ndivwiri she mbɔerɔe kɔedji o'o ama Ndjaba. ² Tshe wu agba bisha ɓa tɔe mangunɔe, kashe ayi kɔepara ageatshalangu jerɔe ɔe sɔe kɔedjuto gbanda nɔe endje. ³ Yisu 'ɔ ga lɔe anga agbanɔe bale á dɔe ɔenɔe Shimu, yé ɔe pa fɔe she adɔeke tshe katɔe mangunɔe ɔe gi agbanɔe teasho ga uguru ungu. Tshe sɔe ga ati ga lɔe agba yé ɔe tetɔe kɔeyisɔe ɔerɔe fɔe ukpulu azu.

⁴ Lɔkɔ á tshe yisɔe ɔerɔenɔe á ka ye, tshe pa fɔe Shimu adɔeke: «Gi agbanɔe ɓa tɔe ɔesɔe dili ungu, yé 'e vwi gbanda nɔe 'e mbɔerɔe kɔeko ageatshalangu.» ⁵ Shimu gi fɔe she adɔeke: «Ayi kɔeyisɔerɔe, 'a wu oyo dɔe butshɔ 'owara, 'a gbɔgbɔ ɔerɔe bale nene. Kashe ɓata á ɓɔe pa fɔe mɔe ye, mɔe vwi gbandanɔe ye.»

⁶ Endje vwi gbanda ɔe ko lima ageatshalangu ndjoro, yé tshelɔe gbanda nɔe endje te lima tɔe kɔesuru tɔenɔe. ⁷ Endje wu ata, ɔe gavwa anga anga endje á endje sɔe ɓa lɔe anga angbi agba adɔeke, endje na dɔe ɔene gbota gbandanɔe dɔe endje. Endje na, yé ɔe ko ageatshalangu ɔerɔerɔe kperɔe dɔe agba bibisha. Ama agba sɔe pe lima teasho adɔeke ɔe nduru dɔe endje. ⁸ Lɔkɔ á Shimu Petro wu ata, tshe gote dɔe matshukuda

* 5.1 5.1 Anga i'iri mangu galilayi kɔedɔe Genazarete

ye ga utshu Yisu yé œ pa adœke: «Gbozu, gitœ zœ tœ mœ lœ ingirinœ, mbœrœ œmœ kœdœ ayi kœmbœrœ ekperœ.» ⁹ Awa za lima Shimu dœ anganœ kœ á endje na dœ endje, tœ kœwu ageatshalangu ndjoro á endje vwi endje. ¹⁰ Awa za ndje lima Ajake dœ Yowane, agbolo nœ Zebedayi á endje dœ lima aanga Shimu. Kashe Yisu pa fœ Shimu adœke: «Sœsœ dœ awa nene. Kœto kpesheke, bœ kpa dœ ayi kœpara ageatshalangu nene kashe bœ te ayi kœpara azu.» ¹¹ Endje gi agba nœ endje kœ ga tœ mangu, œ katœ œrœ kœ yé œ te manda ye.

Yisu she ayi boroma

(Wu ba tœ Mat 8.1-4; Mar 1.40-45)

¹² Ōlœ bale, Yisu sœ lima ba lœ anga ongbo bale á anga ayi boroma sœ lœnœ. Lœkœ á tshe wu lima Yisu, tshe na œ gote ga utshu ye, œ ki fœ she adœke: «Ayi kœyisœrœ, œdœ bœ kœyindœ nœ, bœ she mœ adœke mœ wuta yerœ.» ¹³ Yisu yi kane ye, œ goro she yé á pa fœ she adœke: «Mœ yindœ nœ adœke bœ she ye.» Pe tœ œsœnœ, kœba boromanœ kœkatœ uzunœ asœmœ ye. ¹⁴ Yisu kœpa fœ she adœke: «Papandœ nœ fœ uzu bale nene, kashe gu œ matœ zœ fœ nganga Ndjaba, yé œ to tokóró bœta á Moyize pa lima ndœ nœ mbœrœ kœma fœ azu adœke bœ she lœ kœba ye.» ¹⁵ Endje sœ lima kœpa o'o tœ œrœ á Yisu sœ kœmbœrœ tœnœ djezœ ngbangbangba. Azu ndjoro sœ lima kœngbœtœ endje mbœrœ kœdji she, yé œ sœ ndje kœshe lœ kœba nœ endje. ¹⁶ Kashe Yisu gitœ ye ugurutœ azu, œ na ga lœ kpagagasho mbœrœ kœza avwala.

Yisu she uzu á ada ye tshu

(Wu ba tœ Mat 9.1-8; Mar 2.1-12)

¹⁷ Dœ anga olo bale, Yisu sœ kœyisœ œrœ atake, Afarisayi œdœ agbozu kœyisœ awa akwa sœ lima zœ. Endje to lima dje lakpi ogo Galilayi, lakpi ogo Yuda œdœ ndje lœ ongbo Yerusalem. Gbœgbœ nœ Gbozu Ndjaba sœ lima dœ Yisu, yé tshe sœ kœshe aayi kœba. ¹⁸ Yé azu za anga uzu á ada ye tshu ga pa kondja, œ na dœ she. Endje sœ lima kœpara awa adœke œne li dœ she ga sœnda œ za she ba utshu Yisu. ¹⁹ Kashe bœta á azu ngba lima tœpanœ kpuru, awa adœke endje li dœ she gugu nene. Endje œ, œ kœrœ ogoro ba pa anda yé œ yi she dœ

kondjanœ ba ugurutœ azu, ndjii kœœtshu Yisu. ²⁰ Lœkœ á Yisu wu kœyindœrœ nœ endje, tshe pa fœ ayi kœbanœ adœke: «Mœ djerœndœ ekperœ nœ zœ ye.»

²¹ Aayi kœyisœ awa akwa dœ Afarisayi te lima tœ kœgbetshelœ endje adœke: «Tsheneke kœdœ uzu dœ á sœ kœgu œsœ Ndjaba ataa? Œdœ dá li tœ kœdjerœndœ ekperœ nœ uzu a? Œ dœdœ Ndjaba kuti ye nene a?» ²² Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje kœ, yé œ yu endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e gbe o'o tœ lœsu 'e atake a? ²³ Kœpa fœ uzunœ adœke: «Mœ djerœndœ ekperœ nœ zœ» too kœpa adœke: «Aalafo œ na ana», o'o neketa dá dœ œgbœ o'o a? ²⁴ Kashe mœ pa o'onœ asœke mbœrœ á 'e kœwusœ nœ adœke kpœ pa œshœ asœ, Gbolo nœ uzu dá sœ dœ gbœgbœ mbœrœ kœdjerœndœ ekperœ.» Yé tshe kœpa fœ uzu á ada ye tshu adœke: «Mœ pa fœ bœ, alafo œ za kondja nœ zœ yé œ gu ga sœnda nœ zœ.»

²⁵ Pe kœœtœ œsœnœ, uzunœ áalafo dœ ala azu kœ, œ za gbarœ á tshe lo ga panœ, yé œ gu ga sœnda nœ ye dœ kœdonga mokœ nœ Ndjaba. ²⁶ Uvuru azu kœ kpa lima lœ nœ, endje donga Ndjaba yé awa ko endje kœ, á endje pa adœke: «A wu kpesheke œrœ á a wuwu ba lima nene.»

Yisu e Levi

(Wu ba tœ Mat 9.9-13; Mar 2.13-17)

²⁷ Manda nœ, Yisu wuta yé œ wu anga ayi kœkœ ngendja lapo bale á 'iri ye kœdœ Levi, tshe sœ ba lœ anda kœkœ ngendja lapo. Tshe pa fœ she adœke: «Na manda mœ.» ²⁸ Levi katœ œrœ nœ ye kœ, œ áafo yé œ na manda ye.

²⁹ Manda nœ, Levi mbœrœ egerœ angbo ba sœnda nœ ye fœ Yisu. Azu kœkœ ngendja lapo ndjoro, dœ pe anga azu sœ lima kœzi œrœ dœ endje awa bale. ³⁰ Afarisayi dœ aayi kœyisœ awa akwa te lima tœ kœpulœma endje, yé œ yu ayambarœ nœ Yisu adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e sœ kœzi œrœ yé á sœ kœndjo œrœ awa bale dœ aayi kœkœ ngendja lapo œdœ pe aayi kœmbœrœ ekperœ a?»

³¹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Œ dœdœ azu á tshelœ œkœ endje sœ yerœ dá gbe kœna kœwu monganga nene, kashe kolœ

aayi koba dá gbe ndœ kœna kœwu she. ³² Mœ nana kœ'e azu á endje sœ ndjii nene, kashe mœ na mbœrœ azu kœmbœrœ ekperœ adœke endje fatshalœsu endje.»

*Azu yu Yisu tœ upu nœ kœyotshelœma
(Wu 6a tœ Mat 9.14-15; Mar 2.18-20)*

³³ Anga azu yu lima Yisu adœke: «Ayambarœ nœ Yowane ayi kœza batisimu œdœ pe endje nœ Afarisayi sœ lima kœyotshelœma endje mbœrœ kœza avwala fœ Ndjaba. Kashe mbœrœ gade á ayambarœ nœ zœ sœ kœzi œrœ, á sœ kœndjo œrœ a?»

³⁴ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Edœ endje kœ'e azu ndœ angbo totœ, yé uzu á tshe to yashenœ sœpe damba tœ œsœnœ dœ endje, 'e li kœpa fœ azunœ asœmœ adœke endje yotshelœma endje ye a? E œ nene. ³⁵ Kashe lœkœ á endje kœza akœ yashenœ ugurutœ anganœ, dá œlnœ á endje yotshelœma endje dœmœ.»

³⁶ Yisu kpa pa anga ndœma toro bale fœ endje adœke: «Uzu bale zaza ndœma tafo lœba œ pi ga pa ongboro lœba nene. Edœ tshe kœmbœrœ ataa, tshe ndi tafo lœbanœ, yé ndœma tafo lœba lili dœ ongboro lœbanœ nene. ³⁷ Uzu bale susu tafo ipi á sœ kœyu damba vavava ga lœ ongboro anga nene. Atamœ nene, tshelœ anga œ 'u dœ katsha tafo ipinœ á sœ kœyu vavava asœmœ: Tshelœ anga œ ndi yé ipi œ tu kpa ga lœ œshœ. ³⁸ Kashe œ li adœke endje sú tafo ipi ga lœ tafo anga. ³⁹ Yé uzu bale á tshe yindœ kœndjo tafo ipi manda ongboro ipi gugu nene. Gbambanœ nene, endje pa walaka adœke: “Ongboro ipi dá tshœ kœropa tafonœ.”»

6

*Yisu kœdœ ayengœ sabata
(Wu 6a tœ Mat 12.1-8; Mar 2.23-28)*

¹ Dœ anga œlœ sabata bale, Yisu sœ lima kœero tœ lœ kindi ble awa bale dœ ayambarœ nœ ye. Yé ayambarœnœ sœ lima kœverœ indji blenœ, œ sœ kœkœrœnœ dœ kane endje yé á sœ kœzi indjinœ. ² Anga Afarisayi yu endje adœke: «Mbœrœ gade á 'e sœ kœmbœrœ œneke á awa akwa pakata nœ dœ olo sabata a?»

³ Yisu gi fœ endje adœke: «'E didi œneke á Davidi mbœrœ anga œlœ bale á ogo mi lima she dœ azu nœ ye á tshe na tœ awa dœ endje nene a? ⁴ Tshe li dœ endje 6a lœ anda nœ Ndjaba, yé œ zi mapa á endje to dœ tokórœ fœ Ndjaba. Tshe zi yé œ to anganœ fœ azu á endje na tœ awa nœ dœ she, mapa á sœ má kolœ mbœrœ anganga Ndjaba.» ⁵ Yisu kpa gi fœ endje adœke: «Gbolœ nœ uzu kœdœ ayengœ lœkœ sabata.»

*Yisu she uzu á kane ye tshu
(Wu 6a tœ Mat 12.9-14; Mar 3.1-6)*

⁶ E kpa wuta ga tœ anga lœkœ sabata bale, Yisu li ga lœ Sinagoga œ tetœ kœyi lima sœ œrœ. Anga uzu bale á kuni ye tshu, sœ lima kpœtœmœ. ⁷ Aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe Afarisayi mesho lima lœ ala endje kœwu too Yisu œ she uzunœ asœmœ dœ lœkœ sabata, yeka á œne kœgbo awa kœtœ meza pa ye. ⁸ Kashe tshe wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, yé œ pa fœ uzunœ á kane ye tshu asœmœ adœke: «Aalafo, œ na œ ka 6a ugurunœ.» Uzunœ áalafo œ na œ ka 6a zœ. ⁹ Manda nœ, Yisu yu endje adœke: «Erœ gade dá awa akwa nœ azœ yindœ nœ adœke a mbœrœ kolœ dœ lœkœ sabatanœ a? E yindœ nœ adœke a mbœrœ œtshœrœ too a mbœrœ ekperœ a? Kœshe uzu too kœwo she a?» ¹⁰ Tshe tondœ endje kœ, yé œ pa fœ uzu kobanœ adœke: «Yœrœ tshelœ kane zœ!» Tshe yœrœ tshelœ kane ye, yé kane ye gumatœ ye.

¹¹ Tshelœ aayi kœyisœ awa akwa œdœ Afarisayi sœ gboo dœ ókœ, yé endje tetœ kœvwarandœ o'o ugurutœ endje tœ œrœ neke á endje mbœrœ ga tœ Yisu.

*Yisu ke aayi avwa nœ ye ndjokpa dœ bisha
(Wu 6a tœ Mat 5.1; 10.1-4; Mar 3.13-19)*

¹² Lœ œlnœ asœmœ, Yisu œ ga pa kaga mbœrœ kœza avwala, yé œ donga Ndjaba butshœ 'owara. ¹³ Lœkœ á osho kœrœ, tshe e ayambarœ nœ ye œ rœtshelœ endje ndjokpa dœ bisha, yé á ta i'iri «aayi avwa» ga pa endje. ¹⁴ I'iri aayi avwanœ ndjokpa dœ bisha dœke: Shimu á Yisu za ndje i'iri Petro ga pa ye œdœ ayancœ dœ Andere, Jake œdœ Yowane, Filipino œdœ Bartelemi, ¹⁵ Matie œdœ Toma, Jake gbolœ nœ Alefe œdœ Shimu á tshe sœ ndje lima ugurutœ

azu á endje sœ kœpara adœke ogo nœ œne gbɔ lipanda, ¹⁶ Yudasi, gbolo nœ Jake œdœ Yudasi Isikariote* á tshe ka lima Yisu.

Azu ndjoro na ga ndœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 4.24-25; Mar 3.7-11)

¹⁷ Yisu to dœ endje 6a pa kaga, yé œ jerœ œ ka ga tœ osho á sœ kpaá. Dá asœmœ, ayambarœ nœ ye œdœ azu ndjoro: Azu tshelœ ogo Yuda kɔ, azu tshalakpi Yerusalem, azu tshalakpi Tire œdœ pe Sidona sœ lima kpœtœmœ. ¹⁸ Endje na lima kœdji Yisu œdœ kœpara awa kœshe lœ kɔba nœ endje. Endjeneke á endje sœ lima dœ ekpe ishiri, she lima ye. ¹⁹ Uzu kɔ sœ lima kœpara awa kœgoro she mbœrœ gbɔgbɔ sœ lima kœwuta lœ ye, yé á sœ kœshe azu kɔ.

Kœyisœrœ tœ upu nœ ayi yanga œdœ ayi oyo

(Wu 6a tœ Mat 5.1-12)

²⁰ Yisu tondœ ayambarœ nœ ye œ pa adœke:

«Yanga nœ 'e á 'e dœ aayi oyo, gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ Ndjaba sœ mbœrœ 'e!

²¹ Yanga nœ 'e á 'e sœ dœ ogo ngɔngɔnœ asœke,

gbambanœ nene, 'e gbɔ kœzirœ ndjoro! Yanga nœ 'e á 'e sœ tœ iki ngɔngɔnœ asœke, gbambanœ nene, 'e mœtœ 'e zœ!

²² «œdœ azu kœyiangba 'e, á kœgɔɔ 'e, á kœgu 'e yé á sœ kœpa tœ ekperœ nœ 'e mbœrœ a 'e yindœ Gbolo nœ uzu, 'e sœ dœ yanga. ²³ Lɔkɔ á œrœ nœ asœmœ kœmbœrœtœ endje, 'e sœ dœ yanga œ i ga lafo dœ yanga mbœrœ egerœ œrœ sœ kœkate 'e 6a lafo. Ataa dá aata endje sœ kœmbœrœ lima œrœ kanga fœ aayi kœgbara o'o.

²⁴ Kashe oyo nœ 'e dœ aayi kœgbœrœ, gbambanœ nene, 'e gbɔ œrœ tshangba œnœ 'e ye!

²⁵ Oyo nœ 'e á 'e sœ dœ œrœ ndjoro ngɔngɔnœ asœke,

gbambanœ nene, ogo œ mi 'e zœ!

Oyo nœ 'e á 'e sœ kœmœtœ 'e ngɔngɔnœ asœke,

gbambanœ nene, 'e sœ lœ oyo, yé 'e ki bala zœ!

²⁶ Oyo nœ 'e œdœ azu kœsœ kœpatœ œtshœrœ nœ 'e, gbambanœ nene, œtœnœ kœdœ mara á aata endje mbœrœ lima ga tœ aayi kœgbara o'o nœ wala!»

Yisu yisœ œrœ pa kœyindoesho ga ndœ ayingba

(Wu 6a tœ Mat 5.39-47)

²⁷ «Kashe mœ sœ kœpa fœ 'e á 'e sœ kœdji mœ asœke, adœke: 'E yindœ ayingba 'e œ mbœrœ œtshœrœ fœ endjeneke á endje sœ kœyiangba 'e. ²⁸ 'E ki fœ Ndjaba tshe to kane ye ga pa endjeneke á endje sœ kœdarandœ 'e, yé œ za avwala fœ she mbœrœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e. ²⁹ œdœ uzu kœda бага zœ, fa tshakalanœ fœ she dœ tshe da ndje. œdœ uzu kœza yɔgbɔɔ lœba nœ zœ, katœ lœba okoro nœ zœ ti fœ she tshe za ndje. ³⁰ To œrœ fœ uzu neke kɔ á tshe esho ndœ œrœ tœ zœ. Yé œdœ uzu kœza œrœ nœ zœ, yuyu she adœke tshe gi fœ 6œ nene. ³¹ 'E mbœrœ fœ anga 'e adja 6ata œeneke á 'e yindœ nœ adœke endje mbœrœ fœ 'e.

³² «œdœ 'e kœyi kolœ ndœ endjeneke á endje yindœ 'e, œrœ tshangbanœ á 'e gbɔ kœdœ gadœ? Awa bale ndje, aayi kœmbœrœ ekperœ yi ndje ndœ endjeneke á endje lœ kœyindœ endje! ³³ Yé œdœ 'e kœsœ kolœ kœmbœrœ œtshœrœ fœ endjeneke á endje mbœrœ œtshœrœ fœ 'e, œrœ tshangbanœ á 'e gbɔ kœdœ gadœ? Aayi kœmbœrœ ekperœ sœ ndje kœmbœrœ atamœ. ³⁴ œdœ 'e kœsœ kœdaka kuda kolœ fœ endjeneke á 'e sœ kœgbe kœgbɔ anga œrœ 6a ndœ endje, œrœ tshangbanœ á 'e gbɔ kœdœ gadœ? Ayi kœmbœrœ ekperœ sœ ndje kœdaka kuda fœ ayi kœmbœrœ ekperœ yeka á endje gi tshangbanœ awa bale fœ endje. ³⁵ Kashe 'e yindœ azu neke á endje yiangba 'e, œ mbœrœ œtshœrœ fœ endje. œdœ 'e kœdaka œrœ tœ kuda fœ endje, 'e sœsœ dœ gbetshelœ adœke endje gi fœ 'e nene. Dœ tœnœ ataa, 'e gbɔ œrœ tshangbanœ dœ egerœnœ, yé 'e te agbolo nœ Ndjaba á tshe ropa œrœ kɔ. Gbambanœ nene, mbœrœ tshe sœ kœmbœrœ ndje œtshœrœ fœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ ekperœ fœ she, œdœ

* 6.16 6.16 Yudasi Isikariote: œ yindœ kœpa adœke uzu tshelœ ongbo Kiriote

pe fœ aayi katshalɔsu. ³⁶ 'E sœ dœ ɔtshɔ lɔsu ga tœ azu ɓata á Aba 'e sœ dœ tœncœ.»

*'E wawa o'o ga pa azu nene
(Wu ɓa tœ Mat 7.1-5)*

³⁷ «'E wawa o'o ga pa uzu bale nene, yeka á Ndjaba kœwa ndje bala o'o ga pa 'e nene. 'E wawa agbɔ ngbanga ga pa anga 'e nene, yeka á Ndjaba kœwawa ndje agbɔ ngbanga bala ga pa 'e nene. 'E wu oyo anga 'e yeka á Ndjaba kœwu ndje bala oyo 'e. ³⁸ 'E to œrcœ fœ anga 'e, yeka á Ndjaba kœto ndje œrcœ fœ 'e: Gbambancœ nene, tshe to œrcœ ga lœ ngbade lœba nœ 'e ndjoro, tshe nduru yé œ yeme œtœncœ adœeke œ su kperœ. Ndjaba œ to œrcœ fœ 'e kolœ lindœ œneke á 'e sœ kœto tœncœ fœ anga 'e.»

³⁹ Yisu kpa pa dœ ndœma toro fœ endje adœeke: «'E wu anga ayibula kœyisœ awa fœ yangancœ dœ ayibula ye a? (Edœ tshe kœto she ataa, endje yo kɔ bibisha ga lœ kudu nene a? ⁴⁰ Yambarœ roropa ayi kœyisœrcœ fœ she nene. Kashe yambarœ kɔ á tshe wusœ œrcœ dœ ɔtshœncœ, tshe wuta ndje ɓata ayi kœyisœrcœ nœ ye. ⁴¹ Mbœrcœ gadœ á ɓœ sœ kœtondœ oforo ebe á sœ lœ ala aya zœ, yé á gbegbe ndœ maɓaya á sœ lœ ala zœ nene a? ⁴² Bœ sœ kœpa fœ aya zœ adœeke: “Aya mœ, kaka mœ tshakavwa oforo ebe á sœ lœ ala zœ”, œbœ á ɓœ sœsœ kœwu maɓaya á sœ lœ ala zœ nene, ɓœ pa má ata kotoo? Wulapatshɔ, tshakavwa maɓaya á sœ lœ ala zœ utshuncœ œ wu osho ngbi, yeka á kœtshakavwa oforo ebe á sœ lœ ala aya zœ.»

*Kœwusœ ɔyɔ mbœrcœ elencœ
(Wu ɓa tœ Mat 12.33-35; 7.16-20)*

⁴³ «ɔtshɔ ɔyɔ zuzu ekpe leyɔ nene, yeka á dœ ɔyɔ á sœ dœ kɔɓa kœzu ɔtshɔ leyɔ nene. ⁴⁴ Endje wusœ ɔyɔ dœ ɔyɔ mangba elencœ. Endje kɔkɔ ele fige ɓa tœ batima nene. Endje kɔkɔ ndje lekpɔ ɓa lœ nduku akpala nene. ⁴⁵ ɔtshɔ uzu sœ kœma ɔtshœrcœ á sœ ɓa lœsu ye, yé ekpe uzu sœ kœma ekperœ á sœ ndje ɓa lœsu ye. Gbambancœ nene, o'o kɔ á wuta lœ ama uzu, œ to ɓa lœsu ye á su kperœ dœ tœncœ.»

*Anda bisha
(Wu ɓa tœ Mat 7.24-27)*

⁴⁶ «Mbœrcœ gadœ á 'e sœ kœ'e mœ adœeke: “Gbozu, Gbozu”, yé á sœsœ kœmbœrcœ

neke á mœ sœ kœpa tœncœ fœ 'e nene a? ⁴⁷ Uzu kɔ á tshe na ga ndœ mœ, á tshe dji o'o ama mœ yé á za ga tœ akwa, tshe li dœ dœ? Mœ sœ kœpa fœ 'e adœeke: ⁴⁸ Tshe li dœ uzu á tshe mɔ anda: Tshe dji kudu kiti anda ngbii œ gbɔ badja, yeka á ko briki ga lœ œporoncœ. Lɔkɔ á ungu su, œ tara kpɔɔ ga tœ ada andancœ, kashe andancœ kakavwa lima nene, mbœrcœ endje mɔ lima kiti andancœ ngbiri. ⁴⁹ Kashe tsheneke á tshe dji o'o ama mœ yé á zaza ga tœ akwa nene, tshe sœ ɓata uzu á tshe djidji kudu kiti anda nœ ye á wuta ga pa badja nene, á mɔ ga pa ɔshɔ gbambancœ. Lɔkɔ á ungu su ga tœ ada andancœ, œ kavwa yé tshelœncœ ndjɔ djigi ye.»

7

Yisu she kanga nœ gbozu tshapa aturugu

(Wu ɓa tœ Mat 8.5-13)

¹ Lɔkɔ á Yisu pa o'o nœ ye kɔ fœ azu á endje sœ lima kœdji she, tshe na ga lœ Kaparnawumu. ² Anga gbozu tshapa aturugu tshelœ Roma sœ lima dœ anga kanga nœ ye bale á tshe yindœ ye tɔpanœ kpuru. Kanganœ asœmœ sœ lima dœ kɔɓa, ndoo dœ kuzu. ³ Lɔkɔ á gbozu tshapa aturuguncœ dji upu nœ Yisu, tshe vwa anga agbɔ agbozu Ikriزيا adœeke endje na œ ki fœ she dœ tshe na œ she kanga nœ œne. ⁴ Endje wuta ɓa ndœ Yisu, yé œ ki fœ she kpœpanœ kpœpanœ adœeke: «Uzuncœ á tshe vwa 'a kœdœ ɔtshɔ uzu, œ li adœeke ɓœ mbœrcœ œrcœ á tshe pa tœncœ, fœ she. ⁵ Gbambancœ nene, tshe yindœ ogo nœ azœ yé œshe dá mɔ Sinagoga fœ azœ.» ⁶ Yé Yisu gu tœ awancœ bale dœ endje. Lɔkɔ á tshe wuta lima ndoo dœ anda, gbozu tshapa aturugu vwa angancœ mbœrcœ kœpa fœ Yisu adœeke: «Ayi kœyisœrcœ, wuwu oyo tœ zœ nene, mbœrcœ mœ sœsœ ndjii adœeke ɓœ kœli ga lœ anda nœ mœ nene. ⁷ Mbœrcœ tœncœ ndje ataa á mœ wa adœeke, mœ na dœ tœ mœ œrrr ga ndœ zœ nene; kashe pa kolœ o'o bale dœ kanga nœ mœ á mœ yindœ ye waa, she. ⁸ (Emœ ndje, mœ sœ dœ agbozu tshapa mœ á mœ sœ kœdji endje, yé dœ aturugu á endje sœ tshakudu mœ. (Edœ mœ kœpa fœ anga bale adœeke: “Na”, ngbewo tshe na da ye. (Edœ mœ kpa kœpa

ndje fœ anga adœeke: “Na ga mœ”, ngbewo tshe na ye. Yé œdœe mœ kœpa ndje fœ kanga nœ mœ adœeke: “Mbœerœ œerœence asœ”, ngbewo tshe mbœerœ ye.»

⁹ Lœkœ á Yisu dji o'onœe asœmœe, tshe sœe dœe yanga ga ndœe ye. Tshe fatœe ye ga ndœe ukpulu azu á endje sœe lima kœna manda ye, yé œe pa fœe endje adœeke: «Mœe sœe kœmindœe nœe fœe 'e adœeke, œdœe ndje œa ugurutœe azu Israyelœne gbaa, mœe gbœgbœ mara kœeyindœerœe sœeke nene.» ¹⁰ Lœkœ á azunœe á gbozu tshapa aturugu vwa endje, gu œa sœenda nœe gbozu tshapa aturugunœe œa zœe, endje gbœ ayi akwanœe tshe sœe dœe œtshœ œkœ ye.

Yisu she anga ovoro gbolo yakoshe lœe kuzu

¹¹ Manda nœe, Yisu ro ga lœe anga ongbo bale á ì'irineœe kœdœe Nayine. Ayambarœe nœe ye œdœe pe ukpulu azu ndjoro sœe lima kœna tœe awanœe bale dœe she. ¹² Lœkœ á endje wuta lima ndœe tœe kœeli ga lœe ongbonœe atake, endje gbœtœe endje dœe ukpulu azu ndjoro á endje sœe lima kœna ndœe kœeshi kuzu: Œe dœe lima gbolo yakoshe tshebabale nœe anga yashe koya. Azu tshelœe ongbonœe ndjoro na lima tœe awa bale dœe yashœne. ¹³ Lœkœ á Gbozu wu yashœne asœmœe, oyo ye ká she yé tshe pa fœe she adœeke: «Kpa kiki nene.» ¹⁴ Yisu gitœe ye ga utshunœe œe goro ngbongbo kuzunœe. Azu á endje za lima ngbongbonœe ka, yé Yisu pa adœeke: «Ovoro gbolo yakoshe, mœe pa fœe œœe, jo ye!» ¹⁵ Ngbewo kuzunœe sœe ga ati, œe tetœe kœpa o'o. Yé Yisu za she fœe ayineœe.

¹⁶ Awa li lima tœe azu para kœkœ, yé endje te lima tœe kœedonga Ndjaba adœeke: «Egerœe ayi kœegbara o'o wuta ga lœe ugurutœe azœe!» Yé œe kpa pa ndje adœeke: «Ndjaba na kœeshe azu nœe ye!» ¹⁷ Yé o'o tœe upu nœe œerœence á Yisu mbœerœe asœmœe za tshelœe lœe ogo Yuda œdœe tshalakpi kœe á sœe indirineœe ndjengene.

Yowane ayi kœeza batisimu vwa azu œa ndœe Yisu

(Wu œa tœe Mat 11.2-19)

¹⁸ Ayambarœe nœe Yowane pandœe akwa kœe á Yisu mbœerœe asœmœe fœe she. Tshe e anga endje bisha ugurutœe endje, ¹⁹ yé œe

vwa endje fœe Gbozu Yisu kœeyu she adœeke: «Œœœe kœedœe Masiya á tshe sœe kœena tœence a, too 'a kate anga angbi uzu?» ²⁰ Lœkœ á endje wuta œa ndœe Yisu, endje pa fœe she adœeke: «Yowane ayi kœeza batisimu vwa 'a œa ndœe zœe mbœerœe kœeyu œœe adœeke: “Œœœe kœedœe Masiya á tshe sœe kœena tœence a, too 'a kate anga angbi uzu?”» ²¹ Kolœe dœe lœndœneœe asœmœe, Yisu she azu ndjoro lœe kœœa nœe endje, lœe kœendi nœe endje. Tshe gœrœ ekpe ishiri pa endje yé œe she ndje aayibula. ²² Manda nœe, tshe gi lima fœe azu á Yowane vwa endje adœeke: «'E gu œe pandœe neke á 'e wu dœe ala 'e yé á dji dœe utu 'e, fœe she. 'E pandœe nœe adœeke: “Aayibula tetœe kœewu osho, azu á ada endje tshu tetœe kœena ana, aayi boroma she, aayi bitu tetœe kœedji o'o, akuzu kwatœe endje ga lœe soro, yé endje pandœe Œtshœ O'o fœe aayi oyo. ²³ Yanga nœe uzu á tshe kakatœe kœeyindœerœe nœe ye ga ndœe mœe nene.”»

²⁴ Lœkœ á aayi avwa nœe Yowane gu lima da ye, Yisu tetœe kœepa tœe upu nœe Yowane fœe ukpulu azu asœmœe adœeke: «Œerœe gadœe dá 'e na kœewu tœence œa lœe kpagagasho a? 'E na kœewu mulu á yugu sœe kœemea tœence kpangi kpangi a? Œe œe nene. ²⁵ Yé ata œerœe gadœe dá 'e na lima kœewu tœence a? 'E na kœewu uzu á tshe verœe œtshœ lœeba a? Œe œe nene. Gbambanœe nene, azu á endje sœe kœeverœe œtshœ lœeba, yé á sœe dœe œerœe waa, endje sœe œa lœe anda nœe agbozugo. ²⁶ Ata 'e na lima ndœe kœewu gadœe? 'E na kœewu anga ayi kœegbara o'o a? Œe, kashe mœe sœe kœemindœe nœe fœe 'e adœeke tshe rosœe ayi kœegbara o'o ye. ²⁷ Gbambanœe nene, Yowane kœedœe uzu á endje pa o'o tœe upu nœe ye œa la buku nœe Ndjaba adœeke:

“Mœe vwa ayi avwa nœe mœe utshu zœe mbœerœe kœeguma ala awa zœe.”»

²⁸ Yé Yisu kpa pa adœeke: «Mœe sœe kœemindœe nœe fœe 'e adœeke lœe ugurutœe azu tshapashœe asœe kœe, uzu bale á tshe ropa Yowane gugu nene. Kashe aya uzu œa lœe ogo Gbozu nœe Ndjaba ropa ye ye.» ²⁹ «Azu para kœkœe dœe pe aayi kœeko ngendja lapo á endje dji o'o má Yowane pa, wusœe nœe adœeke Ndjaba sœe ndjii yé œe gbœ lima batisimu nœe Yowane. ³⁰ Kashe Afarisayi œdœe aayi kœeyisœe awa akwa

vwaratœ endje kœyindœ œrœ á Ndjaba yindœ kœmbœrœ fœ endje, yé œ tshapu kœgbœ batisimu nœ Yowane ye.»

³¹ Yisu kpa pa adœke: «Mœ li mara azu nœ asœ dœ azu dœ? Endje li dœ azu dœ? ³² Endje liili dœ agbolo á endje sœ ba ushu, yé á sœ kœ'etœ endje lœ tœ endje adœke: “A 'uru ngbake fœ 'e, kashe 'e vivi ipi nene! 'A bi itshi kuzu fœ 'e, kashe 'e kiki nene!” ³³ Gbambanœ nene, Yowane ayi kœza batisimu na, œ vwaratœ ye tœ kœzi mapa œdœ kœndjo ipi, 'e pa adœke: “Tshe sœ dœ ekpe ishiri pa ye!” ³⁴ Gbolo nœ uzu na œ sœ kœzi mapa dœ kœndjo ipi, 'e pa adœke: “E wu uzunœ asœ, tshe gbe kolœ dœ kœziœ œdœ kœndjorœ, yé anganœ kœdœ aayi kœko ngendja lapo œdœ pe azu kœmbœrœ ekperœ.” ³⁵ Kashe kœwusœtœ nœ Ndjaba matœ ye ndjii lœ awa nœ azu kœ á endje yindœ nœ.»

Yisu ba scœnda nœ anga Farisayi bale á i'iri ye kœdœ Shimu

³⁶ Anga Farisayi bale vwa osho fœ Yisu adœke tshe na kœzi œrœ ba ndœ œne. Yisu li ga scœnda nœ Farisayinœ ascœmœ, yé œ sœ ga indiri ndaba kœziœ. ³⁷ Kashe anga yashe bale á akwa tshelœ ye gaga nene sœ lima lœ ongbonœ ascœmœ. Lœkœ á tshe dji adœke Yisu sœ kœzi œrœ ba ndœ Farisayi, tshe za yombo kperœ dœ anga albatre yé œ na dœ tœnœ. ³⁸ Tshe ka djagamanda Yisu, œ gote ndoo dœ ada ye. Tshe sœ lima tœ iki, yé ngola ye sara œ gba lima tshapa ada Yisu. Tshe turu dœ sukumu ye, œ ndjoro tshapanœ dœ ama ye, yé manda nœ á su lima yombo kpœ kpœ ga panœ. ³⁹ Lœkœ á Farisayinœ á tshe vwa osho ndœ Yisu ascœmœ wu atamœ, tshe pa ba lœ ye dœ tœ ye adœke: «Edœ uzunœ asœ kœdœ má adja ayi kœgbara o'o, tshe wu ma sœ nœ adœke yashenœ á tshe goro œne ascœmœ, œshe kœdœ ayi kœmbœrœ ekperœ.»

⁴⁰ Yisu za o'o yé œ pa fœ Farisayinœ ascœmœ adœke: «Shimu, mœ sœ dœ anga o'o kœpa tœnœ fœ bœ.» Shimu gi fœ she adœke: «Pa 'onœ zœ, Ayi kœyisœrœ!» ⁴¹ Yé Yisu kœpa adœke: «Azu bisha sœ lima dœ kudá nœ anga uzu bale. Anga bale daka

lima egerœ ngendja, yé anga yanganœ daka œnœ ye teasho*.⁴² Bata á endje bibisha lili lima kœgi kudancœ nene, ayengœ kudancœ wu oyo endje yé œ katœnœ ye. Lœ ugurutœ endje bisha ascœmœ, uzu dœ dá yindœ ayengœ ngendjanœ ascœmœ kœropa nœ a?» ⁴³ Shimu gi fœ she adœke: «Mœ wu adœke uzu á kudá sœ lima dœ egerœnœ lœ kumu ye dá yindœ ye tœpanœ kpuru.» Yisu kœpa fœ she adœke: «Bœ gi adja o'o.»

⁴⁴ Manda nœ, tshe fatœ ye ga ndœ yashenœ yé œ pa fœ Shimu adœke: «Bœ wu yashenœ asœ? Mœ li ba scœnda nœ zœ yé bœ susu ungu fœ mœ adœke mœ djutœ dœ ada mœ nene, kashe tshe djutœ ada mœ dœ ngola ye, yé œ turu dœ sukumu ye. ⁴⁵ Bœ nana œ uru tshelœ utu mœ nene, kashe tshe kakatœ kœndjoro tshapa ada mœ tœ kœli mœ á mœ li gamœ asœ nene. ⁴⁶ Bœ djadja tshapa kumu mœ dœ kada nene, kashe tshe su yombo kpœ ga pa ada mœ. ⁴⁷ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmindœ nœ fœ bœ adœke: Ndjaba djercœndœ ekperœ nœ ye para mbœrœ egerœ kœyindœsho á tshe ma. Kashe tsheneke á endje djercœndœ ekperœ nœ ye teasho, tshe ma ndje kœyindœsho teasho.» ⁴⁸ Yé Yisu kœpa fœ yashenœ adœke: «Mœ djercœndœ ekperœ nœ zœ para ye.» ⁴⁹ Azu á endje sœ indiri ndaba kœziœ bale dœ she, te lima tœ kœyutœ endje lœ tœ endje dœ tœ endje adœke: «Uzunœ asœ kœdœ ma œnœ ye dœ yeka á li ndœ kœdjercœndœ ekperœ nœ azu a?» ⁵⁰ Kashe Yisu kœpa fœ yashenœ adœke: «Kœyindœrœ nœ zœ she bœ ye. Gu dœ kœsœ gee.»

8

Ayashe á endje te mangba Yisu

¹ Manda nœ, Yisu na lima djelœ ongbo œdœ dje lakpi mbœrœ kœyisœ Otshœ O'o tœ upu nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. Ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha na lima awa bale dœ she, ² œdœ ndje ayashe á tshe gœrœ ekpe ishiri pa endje, dœ anga endje á tshe she endje lœ kœba: Mareya á endje e she uzu Magadala á Yisu gœrœ ekpe ishiri mindu dœ bisha (7) pa ye, ³ dœ Jane, awo Suza á tshe

* **7.41** 7.41 Dœ o'o ama Greke endje sú lima adœke uzu tshatshunœ ko deniye kama mindu yé bisha uzunœ ko deniye zazu bisha dœ ndjokpa

dœ egerœ uzu tshelœ buro nœ Erode, dœ Suzana œdœ pe anga endje ndjoro á endje sœ lima kœto œrœ nœ endje fœ she dœ ayambarœ nœ ye.

*Ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœ
(Wu 6a tœ Mat 13.1-9; Mar 4.1-9)*

⁴ Azu ndjoro to lima djelœ ongbo dœ ongbo œ na kœngbœtœ endje dœ Yisu. Yé tshe pa dœ ndœma toro adœke: ⁵ «Anga uzu na lima ndœ kœlu ngwarœ ga lœ kindi nœ ye. Lœkœ á tshe sœ lima kœlu ngwarœnœ rotœnœ, anga indjinœ yo ga indiri ama awa, azu na panœ yé ayanu de ye. ⁶ Anga indjinœ yo ga lœ oporo badja. Œ ko ye, kashe œ œrœ lima mbœrœ eshœnœ gbœgbœ lima ungu lœ œshœ nene. ⁷ Anganœ yo ga lœ ishi. Œ gerœ lima dœ tœnœ awa bale yé œ vwele œtshœ ngwarœnœ, awa adœke œ gerœ gugu nene. ⁸ Kashe anganœ yo ga lœ œtshœ œshœ. Œ gerœ yé œ le kpo'oro kpo'oro. Kumunœ bale dœ bale sœ lima dœ indjinœ kama bale (100) tœnœ.» Yé Yisu kpa pa adœke: «Uzu á tshe kœsœ dœ utu nœ kœdji o'o, tshe dji!»

Mbœrœ gadœ á Yisu sœ kœyisœ œrœ dœ ndœma toro a?

(Wu 6a tœ Mat 13.10-13; Mar 4.10-12)

⁹ Ayambarœ nœ ye yu she lima tœ ádá ndœma toronœ ascœmœ. ¹⁰ Tshe gi fœ endje adœke: «Mbœrœ 'e, 'e wusœ ádá o'o nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba á zatœ endje yiwa tœnœ ye; kashe mbœrœ anga endje, endje dji kolœnœ bœta ndœma toro. Ataa, “endje li kœtondœ œrœ, kashe endje wu nene; endje li kœdji o'o, kashe endje dji tshelœ katanœ nene.”»

Yisu pandœ ádá ndœma toro nœ ayi kœlu ngwarœ

(Wu 6a tœ Mat 13.18-23; Mar 4.13-20)

¹¹ Yisu mindœ nœ fœ endje adœke: «'E dji ádá ndœma toronœ ascœmœ: Ngwarœnœ ascœmœ, kœdœ o'o ama Ndjaba. ¹² Anga azu lœ bœta ama awa á indji ngwarœ te ga tœnœ. Endje kœdji O'o ama Ndjaba, Djaboro na œ kakara tœ lœsu endje kparawa adœke endje sœsœ dœ kœyindœrœ nene yé á Ndjaba kœsheshe ndje endje nene. ¹³ Anga endje sœ bœta œshœ badja. Endje dji o'o dœ œtshœnœ yé

œ yindœ nœ dœ yanga, kashe eshœnœ lili œshœ nene. Endje yindœ nœ kolœ kwatake œndœ nœ œ di nene, yé lœkœ á endje kœli ga lœ œgbœ o'o, endje ka ngbiri lœ kœyindœrœ nœ endje nene. ¹⁴ Indji ngwarœ neke á yo ga ugurutœ œyœ ishi sœ kœma endjeneke á endje sœ kœdji o'o tœ œtshœnœ, kashe gbetshelœ, ogo kœgbœ œrœ ndjoro œdœ pe yanga á sœ kœfara azu lœ soro ndi tshelœ o'o ama Ndjaba kœ tœ endje ye, awa adœke leyœnœ gbœ, gugu nene. ¹⁵ Anga endje sœ bœta indji ngwarœ á yo ga lœ œtshœ œshœ. Endje sœ kœdji o'o, œ sœ kœgbœndœ nœ ga lœsu endje dœ œtshœnœ. Endje shi gbœ lœ nœ yé œ sœ kœzu œtshœ leyœ.»

*Ndœma toro tœ upu nœ miinda
(Wu 6a tœ Mar 4.21-25)*

¹⁶ Yisu pa fœ endje adœke: «Uzu tata owo ga tœ miinda mbœrœ kœza lœsú tshu ga pa nœ too mbœrœ kœza bœ tshakudu kelekpa nene. Kashe endje za gbara bœ pa anga œrœ bœ lafo mbœrœ adœke azu kœ á endje li ga scœnda, kœmesho ngbœ tœ ishirinœ. ¹⁷ Gbambanœ nene, œrœ kœ á zatœ endje yiwa tœnœ, œ matœ endje ga shu yé ugurutœ œrœ kœ á sœ kœmbœrœtœ endje lœ ubunœ, endje wusœ nœ yé œ ma ga shu ngbœ. ¹⁸ 'E sœ dœ gbœdjela tœ mara á 'e sœ kœdji dœ o'o. Gbambanœ nene, uzu á tshe sœ dœ œrœ ndjoro, endje to anganœ ga panœ fœ she. Kashe tsheneke á tshe gugu dœ œrœ nene, endje gbœtœ œneke teashœ á tshe sœ kœza gbetshelœ nœ ye ga panœ ascœmœ tœ ye yé.»

Ayi Yisu dœ aayanœ

(Wu 6a tœ Mat 12.46-50; Mar 3.31-35)

¹⁹ Ayi Yisu dœ aayanœ na lima manda ye, kashe awa adœke endje wuta bœ zœ gugu lima nene mangba ukpu azu. ²⁰ Endje pandœ nœ fœ she adœke: «Ayi zœ dœ pe aaya zœ ka bœ shu; endje gbe kœwu bœ.» ²¹ Kashe Yisu gi fœ azu kœkœ adœke: «Ayi mœ dœ pe aaya mœ kœdœ endjeneke á endje sœ kœdji o'o ama Ndjaba, yé á sœ kœza tœnœ ga tœ akwa.»

Yisu rá yugu

(Wu 6a tœ Mat 8.18,23-27; Mar 4.35-41)

²² Anga œlœ bale, Yisu œ ga lœ agba dœ ayambarœ nœ ye. Tshe pa fœ endje adœke:

«A zu ga atshi egerœ ungu adanga.» Yé endje tetœ kœzu tœnœ. ²³ Lœkœ á endje sœ lima kœzu ungunœ, Yisu lo ye. Trale, ndavuru yugu za gu tœnœ kpikpikpi ga pa ungu. Ungu tu lima ga lœ agba œ ɔ dœ tœnœ tshé tshé tshé, yé agbanœ yindœ kœnduru dœ endje. ²⁴ Ayambarœ gitœ endje ndoo dœ Yisu œ jo she lœ olonœ, yé á pa fœ she adœke: «Gbozu, Gbozu, a tshu ke a!» Yisu jo lœ olo œ ra yugu œdœ pe loko á sœ kœyakpa ungunœ ascœmœ, yé yugu ka, osho yi tá. ²⁵ Yisu yu ayambarœ nœ ye adœke: «Kœyindœrœ nœ 'e sœ kpoœta a?» Kashe awa li lima tœ endje kpa kpa kpa, uvuru endje i gara yé endje tetœ kœyutœ endje lœ ugurutœ endje adœke: «Uzunœ ascœke kœdœ dœ? Tshe sœ kœpa o'o fœ yugu dœ ungu, yé œ sœ kœmbœrœtœ endje lindœ nœ!»

*Yisu she uzu á ekpe ishiri sœ pa ye
(Wu 6a tœ Mat 8.28-34; Mar 5.1-20)*

²⁶ Endje zu ga atshi œ wuta ga lœ ogo nœ Ageresaye á za tshatshu ye tœtœnœ dœ Galilayi. ²⁷ Lœkœ á Yisu jerœ lœ agbanœ ga tœ ashœ, anga uzu tshelœ ongbonœ bale to 6a zœ, œ na para tshatshu ye. Uzunœ ascœmœ sœ lima dœ ekpe ishiri pa ye. Tshe veverœ lœba œ lolo lima 6a scœnda nene œndœnœ di ye. Kashe tshe lo lima kolœ 6a pa udu. ²⁸ Lœkœ á tshe wu Yisu, tshe ve rawa œ te ga tœ ada ye, yé œ ki dœ œgbœ fœ she adœke: «Yisu, Gbolo nœ Ndjaba á tshe ropa œrœ kœ, 6œ yindœ kœmbœrœ œrœ gadœ tœ mœ a? Mœ ki fœ 6œ, gágága kumu mœ nene!» ²⁹ Gbambanœ nene, Yisu pa lima fœ ekpe ishiri adœke tshe gitœ ye pa ye. Ekpe ishirinœ sœ lima kœndanga she kpœpanœ kpœpanœ, endje sœ lima kœi kane ye dœ ada ye dœ djingiri, kashe tshe sœ lima kœsœ tshelœ nœ, yé ekpe ishirinœ sœ lima kœza she natoœnœ ga lœ kpagagasho.

³⁰ Yisu yu she adœke: «'iri zœ kœdœ dœ?» Tshe gi fœ she adœke: «'iri mœ kœdœ ndjoro.» Gbambanœ nene, aekpe ishiri ndjoro dá sœ lima pa ye. ³¹ Yé aekpe ishirinœ ascœmœ sœ lima kœditshelœma endje fœ Yisu adœke tshe koko œne va ga lœ kudu owo nene.

³² Dá ascœmœ, egerœ ukpulu akœso sœ lima kœzi œrœ 6a pa kaga. Aekpe ishiri

ascœmœ di lima tshelœma endje adœke Yisu za awa fœ œne dœ œne na œ li ga lœ akœso. Dœ tœnœ ataa, Yisu za awa fœ endje. ³³ Aekpe ishirinœ wuta lœ uzu ascœmœ, œ kpa yé œ li gœrrr ga lœ akœso. Akœso scœmœ ndjoro to 6a pa kaga 'uru 'uru 'uru dœ œrœ tra tœnœ œrrr ga la egerœ ungu adanga, yé œ nduru kœkœ ye.

³⁴ Lœkœ á aayi kœgbœndœ akœsonœ wu œrœ á mbœrœtœ endje ataa, endje kpagu kœmindœ nœ fœ azu 6a lœ ongbo, œdœ ndje fœ anga endje á endje sœ lœ kindi. ³⁵ Azu wuta lima mbœrœ kœwu œrœ á mbœrœtœ endje ascœmœ. Endje na ndoo dœ Yisu yé œ gbœ lima uzunœ á aekpe ishiri gitœ endje pa ye ascœmœ, tshe verœ lœba ga tœ ye, yé œ sœ dœ œkœ ye dœ œtshœnœ 6a tœ ada Yisu. Awa li lima tœ endje ye. ³⁶ Endjeneke á endje wu lima œrœ á mbœrœtœ endje kœ ascœmœ, endje mindœ mara á uzunœ á ekpe ishiri sœ lima pa ye, she dœ tœnœ. ³⁷ Yé azu kœ lœ ogo Geresaye pa fœ Yisu adœke tshe gitœ ye lœ ogo nœ œne ye. Gbambanœ nene, endje sœ lima dœ awa waa ye. Yé Yisu œ ga lœ agba œ gu da ye. ³⁸ Uzu á aekpe ishiri wuta lœ ye ascœmœ, yu Yisu adœke œne na dœ she awa bale. Kashe tshe vwaratœ ye, yé œ pa fœ she adœke: ³⁹ «Gu ga scœnda nœ zœ yé œ mindœ œneke kœ á Ndjaba mbœrœ fœ 6œ.» Tshe gu yé œ tetœ kœmindœ œrœ á Yisu mbœrœ fœ she djelœ ongbo kœ.

Yisu she yawuru nœ Jaeruse dœ pe anga yashe

(Wu 6a tœ Mat 9.18-26; Mar 5.21-43)

⁴⁰ Lœkœ á Yisu kwatœ ye lima ga tœ makaga egerœ ungu adanganœ, azu ndjoro na para tshatshu ye mbœrœ endje para kœkœ sœ lima kœkate she. ⁴¹ Anga uzu á 'iri ye kœdœ Jaeruse, œshe kœdœ gbozu tshapa Sinagoga. Tshe na lima œ gote ga tshu Yisu, yé œ ki fœ she adœke tshe na 6a ndœ œne. ⁴² Gbambanœ nene, tshe sœ lima dœ yawuru nœ ye tshebabale á tshe sœ lima dœ ungu ndjokpa dœ bisha. Yawurunœ sœ lima ndoo dœ kuzu.

Lœkœ á Yisu sœ lima kœna ga zœ, azu ndjoro sœ lima kœpoporo she. ⁴³ Anga yashe bale á tshe mbœrœ ungu ndjokpa dœ bisha dœ kœ6a indji, sœ lima kpœtœmœ. Tshe

ndi ngendja nœ ye kɔ á tshe sœ dœ tœnœ dje ndœ amonganga, kashe uzu bale á tshe li lima kœshe she gugu nene. ⁴⁴ Tshe gitœ ye ndoo ɓa ngba Yisu yé œ goro ama lœba ye. Pe kpœtœ œscœnœ, indji katœ kœi tœ ye yé. ⁴⁵ Yisu yu adœke: «Uzu ɗe dá turutœ mœ a?» Azu kɔ vusœ nœ, yé Petro pa adœke: «Gbozu, azu ndjoro kpa dji ɓœ, yé œ sœ kœturutœ zœ tœ osho kɔ.» ⁴⁶ Kashe Yisu pa adœke: «Anga uzu turutœ mœ, mbœrœ mœ wu adœke anga gbɔgbɔ wuta lœ ɔkɔ mœ.» ⁴⁷ Yashe kɔbœnœ wusœ nœ adœke Yisu wusœ œne ye. Tshe na dœ kœgugu tœnœ œ te ga tshu Yisu, yé œ pandœ ádá á tshe turutœ ye dœ mara á tshe she ngbewo lœ kɔɓa nœ ye, ɓa utshu azu kɔ. ⁴⁸ Yisu pa fœ she adœke: «Yawuru nœ mœ, kœyindœrœ nœ zœ she ɓœ ye. Gu dœ kœsœ gee.»

⁴⁹ Yisu sœpe damba kœpa o'o lœ ama ye ataa, anga ayi avwa to ɓa scœnda nœ gbozu tshapa Sinagoga yé œ pa fœ she adœke: «Yawuru nœ zœ tshu ye. Ndandanga ayi kœyisœrœ nene.» ⁵⁰ Kashe Yisu dji o'onœ ascœmœ yé œ pa fœ Jaeruse adœke: «Awa zaza ɓœ nene, sœ kolœ dœ kœyindœrœ, yé tshe she ye.» ⁵¹ Lɔkɔ á Yisu wuta ɓa scœnda ɓa zœ, tshe zaza lima awa kœli ga scœnda dœ she fœ uzu bale nene, kashe kolœ Petro, Yowane, Jake œdœ pe aba gbolo dœ ayi gbolonœ ascœmœ dá tshe za awa fœ endje. ⁵² Azu kɔ sœ lima kœki tœnœ yé œ sœ kœditshelœma endje. Yisu pa adœke: «'E kiki nene. Tshe tshutshu nene, kashe tshe sœ tœ olo.» ⁵³ Endje sœ lima kœmɔ she mbœrœ endje wu lima sœ nœ adœke tshe tshu ye. ⁵⁴ Andaa, Yisu tepa kane ye, yé œ pa dœ ɔgbɔ adœke: «Gbolo nœ mœ, áalafɔ!» ⁵⁵ Ishiri ye kwa ga lœ nœ yé trale tshe kœalafɔ. Yisu pa fœ endje adœke endje to kœzirœ fœ she. ⁵⁶ Agbozu nœ ye sœ lima kœkitœ œscœnœ, kashe Yisu pa fœ endje adœke endje papandœ œrœ á mbœrœtœ endje ascœmœ fœ uzu bale nene.

9

*Yisu vwa ayambarœ ndjokpa dœ bisha
(Wu ɓa tœ Mat 10.1-9,11-14; Mar 6.6-13)*

¹ Yisu ngbɔɓa andjokpa dœ bishœnœ á to gbɔgbɔ œdœ kœliscœtœ fœ endje mbœrœ kœgɔrɔ dœ ekpe ishiri œdœ pe kœshe

kɔɓa. ² Tshe vwa endje kœyisœ upu nœ akwa tshagbozu nœ Ndjaba œdœ pe kœshe aayi kɔɓa. ³ Yé tshe pa fœ endje adœke: «'E zaza œrœ bale potœ 'e lœ anœnœ nene: Œdœ tshɔngbɔɓ, œdœ ngbade, œdœ kœzirœ, œdœ ngendja; uzu bale nana dœ lœba bisha nene. ⁴ Osho kɔ á endje kœza osho kœsœ fœ 'e tœnœ, 'e lo kolœ lœ andœnœ ascœmœ œrrr ga tœ olo á 'e katœ tshakpœtœmœ ti. ⁵ Osho kɔ á azu kœvwaratœ endje tœ 'e tœnœ, 'e katœnœ ti, yé œ gɔrɔ trusha tshada 'e ga ati kpœtœmœ ndœ kœma fœ endje adœke endje mbœrœ ekperœ.» ⁶ Ayambarœ i tɔ tœ awa, œ na kœyisœ Œtshɔ O'o dje lakpi bale dœ bale, œ sœ ndje kœshe aayi kɔɓa.

*Erode sœ dœ gbetshelœ tœ upu nœ Yisu
(Wu ɓa tœ Mat 14.1-2; Mar 6.14-16)*

⁷ Erode, gbozugo tshapa ogo Galilayi, dji lima ndœ œneke kɔ á mbœrœtœ endje ascœmœ. Kashe tshe wuwu lima sœ œrœ á tshe mbœrœ nene. Gbambœnœ nene, anga azu sœ lima kœpa adœke: «Yowane ayi kœza batisimu dá she lœ akuzu ascœmœ.» ⁸ Anga endje sœ lima kœpa adœke: «Eliya dá wuta ascœmœ.» Anga endje kpa sœ lima kœpa ndje adœke: «Anga ayi kœgbara o'o bale ugurutœ aayi kœgbara o'o liya utshunœ, dá she lœ akuzu ascœmœ.» ⁹ Kashe Erode pa ngbi adœke: «Mœ wa lima igi Yowane ayi kœza batisimu ye. Tsheneketa dá mœ kpa sœ kœdjindœ ye kœpa mara o'onœ ascœmœ kɔ a?» Yé tshe tetœ kœpara awa adœke œne wu Yisu.

*Yisu to kœzirœ fœ azu kutu mindu
(5.000)
(Wu ɓa tœ Mat 14.13-21; Mar 6.30-44;
Yow 6.1-14)*

¹⁰ Ayi avwa gu ga ndœ Yisu œ pandœ œneke kɔ á endje mbœrœ fœ she. Yisu to endje, yé œ gitœ ye dœ endje ga indiri anga ongbo á i'irinœ kœdœ Betesayida. ¹¹ Kashe azu ndjoro djindœ o'onœ, yé œ na manda ye. Yisu za osho kœsœ fœ endje, yé œ tetœ kœpa lima o'o fœ endje tœ upu nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. Tshe she ndje lima aayi kɔɓa á endje yindœ kœshe tœnœ.

¹² Dœ lɔkɔ á ɔɓ tetœ kœdi tœnœ, ayambarœ ndjokpa dœ bisha gitœ endje ndoo dœ she, œ pa fœ she adœke: «Za awa

fœ ukpulu azunœ asœke, endje gu œ lo 6a lakpi œdœ 6a lœ kindi nœ endje yeka á kœgb̃ osho kœlo tœnœ dœ pe kœziroœ. Gbambanœ nene, a sœ 6a ke 6a lœ kpagagasho.» ¹³ Kashe Yisu pa fœ endje adœke: «'E to kœziroœ fœ endje dœ tœ 'e!» Yé ayambarœ gi fœ she adœke: «A sœ kolœ dœ mapa mindu œdœ ageatshalangu bisha gbambanœ. Bœ sœ ete kœyindœ nœ adœke 'a na dœ œ ỹ kœziroœ fœ azunœ asœ k̃ a?» ¹⁴ Ayambarœnœ papa ataa gbambanœ nene, ayakoshe sœ lima ga pa œrœ nœ kutu mindu (5.000). Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E pa fœ endje adœke endje sœ ga ati, azu zazu bisha dœ ndjokpa (50) lœ ukpulu azu bale dœ bale.»

¹⁵ Endje mbœrœtœ endje lindœ nœ, yé œ guma adœke azunœ k̃ sœ ga ati. ¹⁶ Yisu ko mapa mindu œdœ pe ageatshalangu bisha asœmœ, œ mesho ga lafo, yé œ tetœ kœza avwala pa nœ fœ Ndjaba. Tshe kurutshelœnœ yé œ ko fœ ayambarœ adœke endje kurutshelœnœ tœ ukpulu azunœ. ¹⁷ Azu para k̃k̃ zi lima, yé uvu ndje s̃. Ayambarœnœ ngb̃6a lima udu kœziroœnœ á sœpe manda endje, ga lœ kingi ndjokpa dœ bisha.

Petro pandœ nœ ngb̃i adœke Yisu kœdœ Masiya

(Wu 6a tœ Mat 16.13-19; Mar 8.27-29)

¹⁸ Dœ anga 6̃ bale, Yisu sœ lima kœza avwala kuti ye, yé ayambarœ nœ ye na œ gb̃ she. Tshe yu endje lima adœke: «Azu sœ kœpa má adœke œmœ kœdœ dœ?» ¹⁹ Endje gi adœke: «Azu sœ kœpa adœke œbœ kœdœ Yowane ayi kœza batisimu; anga endje adœke 6œ kœdœ Eliya; anga endje kpa sœ ndje kœpa adœke, œbœ kœdœ anga ayi kœgbara o'o bale ugurutœ aayi kœgbara o'o liya á she lœ akuzu asœmœ.» ²⁰ Yisu yu endje adœke: «'E gbe má œnœ 'e adœke œmœ kœdœ dœ?» Petro gi fœ she adœke: «E6œ kœdœ Masiya á Ndjaba vwa she.»

Yisu pandœ upu nœ kuzu œdœ pe kœshe nœ ye lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 16.20-28; Mar 8.30-9.1)

²¹ Yisu va tshelœ utu endje adœke endje papandœ nœ fœ uzu bale nene. ²² Tshe kpa pa adœke: «E li adœke Gbolo nœ uzu

wu oyo waa yekane. Agbozu Ikrizia, agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ ndje aayi kœyisœ awa akwa œ vwaratœ endje tœ ye. Endje wo she, yé tshe she lœ akuzu manda olo vot̃.»

²³ Manda nœ, tshe pa fœ azu k̃ adœke: «E dœ uzu kœyindœ kœna manda mœ, œ li adœke tshe vwaratœ undu ye dœ tœ ye, œ za kurushi nœ ye 6̃ dœ 6̃ yeka á kœna manda mœ. ²⁴ Gbambanœ nene, uzu á tshe sœ dœ ogo kœsœ dœ soro, tshe tshu; kashe tsheneke á tshe tshu mbœrœ mœ, œ sœ dœ soro. ²⁵ Yé œ kœsœ adœke uzu gb̃ œrœ k̃ á sœ pa 6̃sh̃ kashe á tshe kœgb̃gb̃ soro á ka nene, œrœ gad̃ dá tshe gb̃ manda kœgb̃ œrœ tshapash̃nœ a? ²⁶ Gbambanœ nene, œdœ uzu kœmbœrœ tshula mœ œdœ pe ndje o'o nœ mœ, œmœ Gbolo nœ uzu, mœ mbœrœ ndje tshula ye l̃k̃ á mœ kwa bala tœ mœ lœ mok̃ nœ mœ, dœ œnœ Aba œdœ œnœ ayerœ aandjelu. ²⁷ Adja mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, lœ ugurutœ azu á endje sœ kpœke asœ, anga endje œ tshu utshu kœwu Ogo gbozu nœ Ndjaba nene.»

Mok̃ nœ Gbolo nœ Ndjaba

(Wu 6a tœ Mat 17.1-8; Mar 9.2-8)

²⁸ Olo mindu dœ vot̃ manda kœpa o'onœ asœmœ, Yisu za Petro, Yowane œdœ pe Jake potœ ye, yé œ 6̃ dœ endje ga pa kaga mbœrœ kœza avwala. ²⁹ L̃k̃ á tshe sœ lima kœza avwala, tshatshu ye yapatœ ye, yé lœba ye kpa wuta dœ œmbinœ rurr. ³⁰ Trale, azu bisha sœ lima kœpa tshama endje dœ she. Azunœ asœmœ kœdœ Amoyize dœ Eliya. ³¹ Endje wuta lima dœ mok̃ nœ Ndjaba, yé œ sœ lima kœpa o'o tœ mara á akwa nœ Yisu œ ka lœ awa nœ kuzu ye 6a lœ Yerusaleme. ³² Petro œdœ anganœ á endje na tœ awanœ dœ endje lo lima kpakpakpa ye. Kashe l̃k̃ á endje jo lima, endje wu mok̃ nœ Yisu œdœ pe azu bisha á endje ka kpœtœ œsœnœ dœ she. ³³ Dœ l̃nd̃ á azunœ asœmœ kuru lima tshelœtœ endje dœ Yisu, Petro pa fœ she adœke: «Gbozu, œ sœ dœ 6̃sh̃nœ adœke a sœ kpœke. A m̃ gbanda vot̃: Anganœ bale mbœrœ 6œ, anganœ bale mbœrœ Moyize, yé anganœ bale mbœrœ Eliya.» Tshe wuwu lima sœ o'o á tshe sœ lima kœpa tœnœ nene.

³⁴ Lɔkɔ á tshe sœ lima kœpa o'o atake, ondoro jerœ kpili ga pa endje. Kœwu adœke ondonœ jerœ ga pa endje ataa, awa za ayambarœ. ³⁵ Tshama kœpa o'o lœ ondonœ adœke: «Tsheneke kœdœ Gbolo nœ mœ, œshe dá mœ ke she. 'E dji she.» ³⁶ Manda tshamanœ kœpa o'o, Yisu sœ lima pe kolœ kuti ye. Ayambarœ sœ lima kokoko, yé endje papandœ œneke á endje wu lima fœ uzu bale nene dœ lɔkɔnœ ascœmœ.

*Yisu gɔrɔ ekpe ishiri pa anga gbolo
(Wu 6a tœ Mat 17.14-18; Mar 9.14-27)*

³⁷ Olo manda nœ, endje to lima 6a pa kaga œ sœ kœgu tœnœ, azu ndjoro na para tshatshu Yisu. ³⁸ Yé anga uzu bale 6a ugurutœ ukpulu azunœ tetœ kœta rawa adœke: «Ayi kœyisœrœ, mœ ki fœ 6œ adœke 6œ tondœ gbolo yakoshe nœ mœ kane, mbœrœ œshe kœdœ gbolo yakoshe nœ mœ tshebabale dœ mœ. ³⁹ Ishiri sœ kœza she trale dœ kœta rawa kpala kpala. Ishirinœ sœ kœyaka she, tshe dɔtœ ye ndœr ndœr, yé furutsha ama ye oma putu putu. Ishirinœ mbœrœ tœ ye le'ere le'ere yeka á gitœ ye pa ye, kashe katsha nene. ⁴⁰ Mœ ki fœ ayambarœ nœ zœ adœke endje gɔrɔ she, kashe endje lili nene.» ⁴¹ Yisu pa fœ endje adœke: «'E dœ aekpe azu, 'e sœsœ dœ kœyindœrœ nene! Mœ kpa sœpe dœ 'e awa bale manda olo kotoo yeka á kœru lœsu mœ tœ ɔtshɔ 'e? Manda nœ, tshe pa fœ yakoshœ adœke: Na dœ gbolo nœ zœ gamœ!»

⁴² Lɔndɔ á gbolonœ na ndoo dœ Yisu, ekpe ishirinœ za she vesho ga tœ ɔshɔ yé, tshe dɔ tœ ye ndœr ndœr. Kashe Yisu nga dœ ishirinœ adœke tshe wuta, yé á tshe wuta lœ gbolonœ yeka á tshe gi she fœ abanœ. ⁴³ Yé azu kɔ katœ ama endje ti ɔsɔ tœ kœwu egerœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba.

*Yisu kpa pa bisha o'o tœ upu nœ kuzu ye
(Wu 6a tœ Mat 17.22-23; Mar 9.30-32)*

Bata á azu kɔ sœ lima kœkitœ œsœ œneke kɔ á Yisu mbœrœ, tshe pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: ⁴⁴ «'E dji œneke á mœ yindœ kœpa tœnœ fœ 'e asœke dœ ɔtshœnœ kane: Endje ka Gbolo nœ uzu ga tshakane azu.» ⁴⁵ Kashe ayambarœ nœ ye djidji tshelœ kata ndœma toronœ ascœmœ nene. Ádánœ

mamatœ endje ngbi nene mbœrœ á endje kœdjidji tshelœ katanœ nene. Yé endje kpa awa kœyu Yisu tœ ádánœ ye.

Ɔde dá dœ egerœ uzu lœ ugurutœ ayambarœ a?

(Wu 6a tœ Mat 18.1-5; Mar 9.33-37)

⁴⁶ Ayambarœ te lima tœ kœgbugburu tshelœ o'o mbœrœ kœwusœ tsheneke á tshe dœ egerœ uzu lœ ugurutœ endje. ⁴⁷ Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje kɔ, œ za anga aya gbolo ga indiri tœ ye, ⁴⁸ yé á pa fœ endje adœke: «Uzu kɔ á tshe za osho kœsœ fœ gbolo asœke dœ 'iri mœ, dá tshe za osho kœsœ fœ mœ. Yé uzu á tshe za osho kœsœ fœ mœ, za ndje osho kœsœ fœ tsheneke á tshe vwa mœ. Gmbanœ nene, uzu á tshe sœ teasho lœ ugurutœ 'e kɔ, œshe dá dœ egerœ uzu.»

Uzu á tshe kœyiyiangba 'e nene, œshe kœdœ uzu nœ 'e

(Wu 6a tœ Mar 9.38-41)

⁴⁹ Yowane pa fœ Yisu adœke: «Gbozu, 'a wu anga uzu bale, tshe sœ kœgɔrɔ ekpe ishiri dœ 'iri zœ, yé 'a para awa kœkɔ she mbœrœ tshe sœsœ awa bale dœ azœ nene.» ⁵⁰ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «'E kɔkɔ she nene, mbœrœ tsheneke á tshe kœyiyiangba 'e nene, œshe kœdœ uzu nœ 'e.»

Anga azu Samariya tshapu kœza osho kœsœ fœ Yisu

⁵¹ Lɔkɔ á olo kœ'ɔ Yisu ga lafo ndo lima, tshe wu dœ ɔtshœnœ adœke œne ro ga lœ Yerusaleme. ⁵² Tshe vwa aayi avwa utshu ye. Endje tetœ awa, œ na œ li ga lakpi Samariya mbœrœ kœguma osho kœsœ fœ she. ⁵³ Kashe azu tshalakpinœ zaza osho kœsœ fœ she nene, mbœrœ tshe sœ kœna ga lœ Yerusaleme. ⁵⁴ Kœwu ataa, ayambarœ nœ ye, Jake œdœ Yowane pa adœke: «Gbozu, 6œ yindœ nœ adœke 'a pa fœ yavuru 6a lafo, œ sɔ œ ko azunœ ascœmœ dœ endje ju trulu ye a?» ⁵⁵ Kashe Yisu fatœ ye ga ndœ endje, yé œ gbagbara endje. ⁵⁶ Yé endje na ga lœ anga angbi tshalakpi.

O'o tœ upu nœ azu á endje yindœ kœna manda Yisu

(Wu 6a tœ Mat 8.19-22)

⁵⁷ Lɔkɔ á endje sœ lima kœna tœ ala awa, anga uzu pa fœ Yisu adœke: «Mœ na manda zœ tœ osho kɔ á ɓœ na tœnœ.» ⁵⁸ Yisu gi fœ she adœke: «Angbangewo sœ dœ ogoro endje yé ayanu sœ ndje dœ koma endje. Kashe Gbolo nœ uzu gugu dœ osho kœlo tœnœ nene.»

⁵⁹ Tshe pa fœ anga uzunœ adœke: «Na manda mœ.» Uzunœ asœmœ gi fœ she adœke: «Za awa fœ mœ doé mœ na œ shi aba mœ utshunœ yekane.» ⁶⁰ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Katœ akuzu doé endje shi akuzu nœ endje. Tœ ɓœ nœ zœ, na kœmindœ upu nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.»

⁶¹ Anga uzu kpa pa fœ she adœke: «Gbozu, mœ yindœ kœna mangba zœ, kashe za awa fœ mœ doé mœ na œ pu dœ azu tshelœ bingï nœ mœ utshunœ yekane.» ⁶² Yisu gi fœ she adœke: «Uzu á tshe kœza ngapo mbœrœ koedjo kindi yé á sœ kœmesho ga ngba ye, tshe lili kœmbœrœ akwa mbœrœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene.»

10

Yisu vwa ayambarœ zazu votɔ dœ ndjokpa dœ bisha (72)

(Wu ɓa tœ Mat 9.37-38; 10.7-16; Mar 6.8-11)

¹ Manda nœ, Gbozu ke anga ayambarœ zazu votɔ dœ ndjokpa dœ bisha, yé œ vwa endje bisha bisha utshu ye dje lœ ongbo œdœ pe dje lakpi á tshe yindœ kœna lœ nœ dœ tœ ye. ² Tshe pa fœ endje adœke: «Leyɔ doro ndjoro ɓa lœ kindi, kashe ayi kœkɔ tœnœ ngbangba nene. Mbœrœ tœnœ ataa, 'e ki fœ ayengɔ leyɔnœ adœke tshe vwa anga aayi akwa mbœrœ kœkɔ tœnœ. ³ 'E na zœ! Mœ sœ kœvwa 'e ɓata apata ɓa ugurutœ amuru. ⁴ Œdœ ngendja, œdœ ngbade, œdœ œrada, 'e zaza œrœ bale nene. 'E kaka tœ ala awa waa mbœrœ kœgo o'o dœ azu nene. ⁵ Lɔkɔ á 'e kœli ɓa sœnda nœ uzu, 'e pa utshunœ adœke: “Kœsœ gee sœ sœndancœ asœke.” ⁶ Œdœ uzu nœ kœsœ gee kœsœ sœndancœ, kœsœ gee nœ 'e œ sœ pa ye. Á kœsœsœ atamœ nene, kœsœ geencœ œ kwa ga ndœ 'e. ⁷ 'E sœ ɓa sœndancœ asœmœ, 'e zi œrœ doé œ ndjo œrœ á endje to fœ 'e. Gbambancœ nene, œ li adœke ayi akwa gbɔ œrœ tshangba akwa nœ ye. 'E lolo lœ anda bale dœ bale na tœnœ nene.

⁸ «Œdœ 'e kœwuta ga lœ ongbo yé á endje kœza osho kœsœ fœ 'e tœnœ, 'e zi œneke á endje to fœ 'e. ⁹ 'E she aayi kɔɓa á endje sœ kpœtœmœ, yé œ pa fœ endje adœke: “Ogo gbozu nœ Ndjaba wuta œrrr ga ndœ 'e ye.” ¹⁰ Kashe lœ ongbo á 'e kœli ga lœ nœ yé á endje kœzaza osho kœsœ fœ 'e nene, 'e wuta ga tœ ala awa doé œ pa adœke: ¹¹ “A gɔrɔ trusha tshelœ ongbo nœ 'e á tœpe tshada 'a ga ati fœ 'e. Andaa 'e wusœ nœ adœke, Ogo gbozu nœ Ndjaba wuta ga ndœ 'e ye.” ¹² Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e adœke: Dœ lɔkɔ kœwa ngbanga pa azu, ngbanga nœ azu tshelœ ongbonœ asœmœ œ sœ dœ œgbœnœ kœropa œncœ azu Sodomo.»

*Ongbo á gugu dœ kœyindœrœ nene
(Wu ɓa tœ Mat 11.20-24)*

¹³ «Oyo nœ 'e, azu tshalakpi Koraze! Oyo nœ 'e, azu tshalakpi Betesayida! Gbambancœ nene, œdœ afá á mœ mbœrœ ɓa ndœ 'e kœmbœrœ má tœ endje ɓa lakpi Tire œdœ ɓa lakpi Sidona, azu tsha ɓa zœ œ verœ má sake yé œ sœ ga lœ vorowo, mbœrœ kœma adœke œne fatshalœsu œne ye. ¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, dœ olo kœwa ngbanga, endje wa o'o nœ azu Tire œdœ azu Sidona tœ œgbœnœ ɓata œncœ 'e nene. ¹⁵ Yé e'e dœ azu Kaparnawumu, 'e gbe adœke 'e 'ɔ œrrr ga lafo zœ a? 'E jœrœ bala œrrr ɓa lœ ogo nœ akuzu.»

¹⁶ Yisu kpa pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Uzu á tshe dji o'o ama 'e; dá tshe dji ndje o'o ama mœ ye. Yé tsheneke á tshe kœyiyindœ o'o ama 'e nene, dá tshe yiyi ndje ndœ o'o ama mœ nene. Dœ tœnœ ataa tshe yiyi ndje ndœ tsheneke á tshe vwa mœ nene.»

Kœgu ayambarœ zazu votɔ dœ ndjokpa dœ bisha

¹⁷ Ayambarœ zazu votɔ dœ ndjokpa dœ bisha gu lima dœ yanga, yé œ pa adœke: «Gbozu, aekpe ishiri mbœrœtœ endje lindœ o'o ama 'a dœ lɔkɔ á 'a pu o'o fœ endje dœ i'iri zœ.» ¹⁸ Yisu pa fœ endje adœke: «Mœ wu lima Satana, tshe to ɓa lafo, œ te ga ati ɓata kœyerœwa yavuru. ¹⁹ 'E dji mœ kane! Mœ za awa fœ 'e adœke 'e zuru ayakoro œdœ akpalakongo dœ ada 'e, yé gbɔgbɔ 'e ropa œncœ yingba 'e. Ekperœ bale œ mbœrœtœ 'e nene. ²⁰ Ataa atamœ gbaa,

'e sœsœ dœ yanga mbœrœ á aekpe ishiri mbœrœtœ endje lindœ o'o ama 'e nene, kashe 'e sœ dœ yanga mbœrœ á Ndjaba su i'iri 'e ga la buku nœ ye 6a lafo.»

Yisu sœ dœ yanga

(Wu 6a tœ Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Pe kpœtœ œsœncœ, Ɔtshœ Ishiri za yanga fœ Yisu yé tshe pa adœke: «Aba, œbœ kœdœ Gbozu nœ tshalafœ œdœ tshapashœ! Mœ donga 6œ mbœrœ 6œ ma œeneke á 6œ za yiwa tœncœ tœ azu á endje sœ dœ kœwusœtœ dœ pe azu á endje sœ dœ kœwusœrœ, yé á yisœ nœ fœ a'eara azu. Adjapu Aba, œbœ dá yindœ nœ adœke œ mbœrœtœ ye atamœ asœmœ. ²² Aba mœ katœ œrœ kœ fœ mœ. Uzu œ wusœ ádá Gbolo nene, kashe kolœ Aba dá wusœ nœ; uzu bale œ wusœ ádá Aba nene, kashe kolœ Gbolo dá wusœ nœ œdœ pe endjeneke á Gbolo yindœ kœyisœ ye fœ endje.»

²³ Manda nœ, Yisu fatœ ye ga ndœ ayambarœ nœ ye œ pa fœ endje dœ kuti endje adœke: «Yanga nœ azu á endje sœ kœwu œeneke á 'e sœ kœwu tœncœ. ²⁴ Gbambancœ nene, mœ pa ngbi fœ 'e adœke aayi kœgbara o'o œdœ agbozugo ndjoro gbe kœwu œeneke á 'e sœ kœwu tœncœ, kashe endje wuwu nene. Endje gbe lima kœdji œeneke á 'e dji, kashe endje djidji lima nene.»

Kœyindoesho kœdœ awa soro á ka nene

(Wu 6a tœ Mat 22.34-40; Mar 12.28-31)

²⁵ Anga ayi kœyisœ awa akwa bale áalafœ lima mbœrœ kœwu lœsu Yisu, yé á yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, œrœ gadœ dá mœ kœmbœrœ yeka á kœgbœ soro neke á ka nene a?» ²⁶ Yisu gi fœ she adœke: «O'o gadœ dá endje sú 6a la buku nœ awa akwa a? Bœ di ma œncœ zœ kotoo?» ²⁷ Uzuncœ gi fœ she adœke: «Ɔ li adœke 6œ yindœ Gbozu Ndjaba nœ zœ dœ lœsu zœ bale, dœ ishiri zœ djigi, dœ gbœgbœ zœ œdœ pe dœ gbetshelœ nœ zœ kœ. Ɔ li ndje adœke 6œ yindœ yanga zœ 6ata á 6œ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.» ²⁸ Yisu pa fœ she adœke: «Bœ gi o'onœ dœ Ɔtshœncœ. Mbœrœ atamœ yeka á kœgbœ soro neke á ka nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ uzu Samariya

²⁹ Kashe ayi kœyisœ awa akwanœ yi lima ndœ kœma adœke œne tete dœ o'o nene, œ yu Yisu adœke: «Yé ataa, œdœ dá dœ yanga

mœ a?» ³⁰ Yisu gi fœ she adœke: «Anga uzu bale to lima 6a lœ Yerusaleme œ sœ kœero ga lœ Yeriko, yé œ wuta ga tœ ayi angba. Endje verœ lœba tœ ye, œ ko œrœ kœ tœ ye, yé œ 6i she ndoo dœ kuzu yeka á katœ ye dœ kœero endje. ³¹ Manda nœ teasho, anga ngangã Ndjaba bale sœ lima kœero dœ awancœ asœmœ. Lœkœ á tshe wu uzuncœ asœmœ, tshe sha pa ye, yé œ ro zara da ye. ³² Manda nœ, anga Levi wuta ndje ga tœ oshoncœ asœmœ. Lœkœ á tshe wu uzuncœ asœmœ, tshe sha pa ye, yé œ ro zara da ye. ³³ Kashe anga uzu Samariya bale á tshe sœ lima kœena gene, wuta ga tœ uzuncœ asœmœ. Lœkœ á tshe wu she, oyo ye ka she. ³⁴ Tshe gitœ ye ndoo dœ she, œ djutœ uku tœ ye, yé œ ta kada œdœ vinu ga la nœ. Manda nœ, tshe za she ga pa mbarata nœ ye, œ na dœ she ga tœ anda nœ agene, yé á gbœndœ ye. ³⁵ Osho kœrœ pa nœ, tshe ko langere ngendja bisha fœ ayengœ kœgbœndœ anda nœ agenencœ, yé œ pa fœ she adœke: «Gbœndœ uzuncœ asœke. Ɔdœ 6œ kœendi anga angbi ngendja pa ye kœropa nœ, mœ gi fœ 6œ lœkœ á mœ kœgu to kpœke.»

³⁶ Yé Yisu kpa yu ayi kœyisœ awa akwanœ adœke: «Ba tœ zœ nœ zœ, œdœ lœ ugurutœ azuncœ asœmœ votœ dá matœ ye adœke œshe kœdœ yanga uzu á ayi angba 6i she a?» ³⁷ Ayi kœyisœ awa akwanœ gi adœke: «Tsheneke á tshe wu oyo ye, yé á gbœndœ ye asœmœ.» Ngbewo Yisu kœpa fœ she adœke: «Gu zœ, yé œ mbœrœ ndje atamœ.»

Yisu na 6a ndœ Amarata dœ Mareya

³⁸ Lœkœ á Yisu dœ ayambarœ nœ ye sœ lima tœ awa, tshe wuta ga lœ anga tshalœkpi bale, yé anga yashe bale lakpinœ á i'iri ye kœdœ Marta, za osho kœsœ fœ she 6a sœnda nœ ye. ³⁹ Tshe sœ lima dœ anga yingœncœ á i'iri ye kœdœ Mareya. Tshe sœ lima ga ati 6a tœ ada Yisu, yé á sœ kœdji o'o á tshe sœ lima kœpa tœncœ. ⁴⁰ Marta sœ lima dœ akwa ngbangbangba á ropã ye. Tshe na ndoo dœ Yisu œ pa fœ she adœke: «Gbozu, mara á yingœ mœ ka kolœ tœ mœ ti kuti mœ kœmbœrœ akwa kœ asœke, sœsœ kœmbœrœ œrœ bale 6a ndœ zœ nene a? Pa fœ she tshe na, œ ti kane mœ ga lafo.» ⁴¹ Gbozu Yisu gi fœ she adœke: «Marta,

Marta, mœ wu adoêke lœsu zœ sœ ga lafo yé 6œ sœ kœdœtœ zœ mbœrœ œrœ ndjoro. ⁴² Kashe wusœ nœ adoêke kolœ œrœ tshebale dá sœ dœ ádá kœrosœ nœ. E tœnœ dá Mareya ke œnœ ye ascœmœ, uzu bale œ kakara tœ ye nene.»

11

Kœyisœrœ tœ upu nœ kœza avwala (Wu 6a tœ Mat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Dœ anga œb bale, Yisu sœ lima kœza avwala fœ Ndjaba 6a tœ anga osho bale. Lœkœ á tshe za avwalanœ á ka, anga yambarœ nœ ye bale pa fœ she adoêke: «Gbozu, yisœ mara kœza avwala fœ 'a 6ata á Yowane yi lima sœ nœ fœ ayambarœ nœ ye.» ² Yisu pa fœ endje adoêke: «Lœkœ á 'e kœsœ kœza avwala, 'e pa adoêke:

“Aba,

œ li adoêke azu kœ lisœ œyerœ i'iri zœ kaka adoêke Ogo gbozu nœ zœ jerœ.

³ To rœgo á li adoêke 'a zi œb dœ œb fœ 'a.

⁴ Djœrœndœ ekperœ nœ 'a, gbambanœ nene a'a ndje, 'a sœ kœdjœrœndœ ekperœ nœ anga azu á endje sœ kœmbœrœ fœ 'a.

Yé gbœndœ 'a adoêke 'a lili ga lœ ekperœ nene.”»

⁵ Yisu kpa pa fœ endje adoêke: «E kœdœ adoêke anga uzu bale lœ ugurutœ 'e kœsœ dœ yanganœ yé á na ga ndœ ye dœ œgbœ butshœ mbœrœ kœpa fœ she adoêke: “Yanga mœ, daka mapa votœ fœ mœ. ⁶ Gbambanœ nene, anga yanga mœ bale á tshe sœ kœna gene yi kumu ye ga ndœ mœ ngœngœ asœke, yé mœ gugu dœ œrœ kœto fœ she bale nene.” ⁷ Yé á kœsœ adoêke yanganœ á tshe lo 6a scœnda gi fœ she adoêke: “Katœ mœ, ndandanga mœ nene mbœrœ mœ tshu manda nœ mœ ga tœnœ ye. A'a dœ agbolo nœ mœ á sœ tœ olo; mœ áalafo ndœ kœza mapa fœ 6œ nene.” ⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e adoêke: Ataa œdœ tshe kœáalafo ndœ kœkœ mapa fœ she mbœrœ á tshe dœ yanganœ nene, tshe áalafo yé œ to œneke kœ á yanganœ gbe dœ tœnœ fœ she mbœrœ á yanganœ shi ngbiri dœ kœ'e she kpœ pa nœ kpœ pa nœ.

⁹ «Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœpa fœ 'e adoêke: 'e kœyœndœ œrœ, endje to fœ 'e. 'E kœpara œrœ, 'e gbœ ye. 'E kœnge manda, endje kœrœ fœ 'e. ¹⁰ Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe yœndœ œrœ, endje to fœ she; tsheneke á tshe para œrœ, tshe gbœ; yé tsheneke á tshe nge manda, endje kœrœ fœ she ye. ¹¹ Aba gbolo neketa ugu-rutœ 'e dá yœndœ nœ adoêke œne za yakoro fœ gbolo nœ œne tœ œsœ ageatshalangu á tshe yœndœ nœ a? ¹² Too œdœ tshe kœyœndœ oporo ngato, tshe za kpalakongo fœ she a? ¹³ Ataa, œdœ e'e á 'e dœ aekpe azu, 'e kœwusœ kœto œtshœrœ fœ agbolo nœ 'e, Aba azœ á tshe sœ 6a lafo œ vwaratœ ye tœ kœto œtshœ Ishiri fœ endjeneke á endje yœndœ nœ ye a?»

Yisu mbœmbœrœ akwa dœ gbœgbœ nœ Satana nene (Wu 6a tœ Mat 12.22-30; Mar 3.22-27)

¹⁴ Anga uzu bale sœ dœ ekpe ishiri pa ye. Ekpe ishirinœ ascœmœ mbœrœ adoêke uzunœ papa o'o nene. Lœkœ á Yisu gœrœ ekpe ishirinœ pa ye, ngbewo tshe tetœ kœpa o'o yé azu ndjoro ki lima tœ œscœnœ waa. ¹⁵ Kashe anga azu pa lima adoêke: «Tshe sœ kœgœrœ ekpe ishirinœ dœ gbœgbœ nœ Belezebula* á tshe dœ gbozu tshapa aekpe ishiri.» ¹⁶ Anga endje yi lima ndœ kœwu lœsu ye, yé œ pa fœ she adoêke tshe mbœrœ anga afá bale á sœ kœma adoêke gbœgbœ nœ ye to 6a ndœ Ndjaba.

¹⁷ Kashe Yisu wu lima sœ gbetshelœ nœ endje, œ pa fœ endje adoêke: «E dœ azu lakpi ogo bale kœsœ kœnga koshe ugurutœ endje, tshalakpinœ œ ndi, yé anda œ yo para kœkœ ga ati. ¹⁸ E dœ Satana kœsœ kœnga koshe ga tœ ye dœ tœ ye, Ogo gbozu nœ ye œ shi pa œshœ koto o? Gbambanœ nene, 'e sœ kœpa adoêke mœ sœ kœgœrœ ekpe ishiri dœ gbœgbœ nœ Belezebula. ¹⁹ Yé ataa œdœ mœ kœsœ kœgœrœ ekpe ishiri dœ gbœgbœ nœ Belezebula, azu nœ 'e sœ ndje kœgœrœ endje dœ gbœgbœ nœ dœ? 'E kœpa ataa, azu nœ 'e œ wa bala ngbanga ga pa 'e dœ tœ endje. ²⁰ Kashe œdœ mœ kœsœ kœgœrœ ekpe ishiri pa azu dœ gbœgbœ nœ Ndjaba, dá œ sœ kœma adoêke Ogo gbozu nœ Ndjaba wuta ga ndœ 'e ye.

* 11.15 11.15 Anga i'iri Satana kœdœ Belezebula

²¹ «Lòkò á uzu gbàgbò kòeza òeròe koshe á sòe kòe gbàndòe andà nòe ye, òeròe bale òe turutòe òeròe nòe ye nene. ²² Kashe òedòe anga angbi uzu á tshe ropa ye dòe gbàgbò kòeyi kumu ye á gòrò she, tshe gbòtòe òeròe koshe nòe ye á tshe za lòsu ye ga pa nòe asòemòe ye. Tshe kurutshelòe òeròe kò á tshe ko tòe ye.

²³ «Uzu á tshe sòesòe awa bale dòe mòe nene, òeshe kòedòe yingba mòe. Yé tsheneke á tshe sòesòe kòeti kane mòe adòeke 'a ngbòba azu nene, sòe kòendjòtshelòe endje.»

*Kòekwa ekpe ishiri ga pa uzu
(Wu 6a tòe Mat 12.43-45)*

²⁴ «Lòkò á ekpe ishiri kòegitòe ye pa uzu, tshe na djezòe lòe kpagagasho mbòeròe kòepara osho kòesòe tòenòe. Òedòe tshe kòe gbàgbò osho kòesòe tòenòe nene, tshe pa 6a lòe ye adòeke: “Mòe kwatòe mòe ga lòe andà nòe mòe á mòe wuta lòe nòe.” ²⁵ Tshe kwatòe ye yé òe wu adòeke endje ngbò tshasòenda, òe guma òeròe tshelòenòe dòe awanòe. ²⁶ Kòewu ataa, tshe na òe e anga aekpe ishiri nòe mindu dòe bisha (7) á endje ropa ye, endje gu òe li ga sòendanòe, yé òe sòe kpòetòemòe. Mara kòesòe uzunòe asòemòe kpa sòe tòe ekpenòe kòerosòe òeneke utshunòe.»

Adja yanga

²⁷ Lòkò á Yisu pa o'onòe asòemòe á ka, anga yashe á tshe sòe lima 6a uguru ukpulu azu, pa fòe she adòeke: «Yanga nòe yashe á tshe gbò nguzu zòe á zu 6òe, yé á gbàndòe zòe dòe òngò.» ²⁸ Kashe Yisu gi fòe she adòeke: «Azu á endje sòe kòedji o'o ama Ndjaba yé á sòe kòeza ga tòe akwa, endje asòemòe dá sòe dòe yanga kòeropanòe.»

*Ambàrá afá nòe Gbolo nòe uzu
(Wu 6a tòe Mat 12.38-42)*

²⁹ Bata á azu ndjoro sòe lima kòengbòtòe endje ga indiri Yisu, tshe tetòe kòepa o'o fòe endje adòeke: «Azu nòe tshakpesheke asòe kòedòe aekpe azu. Endje yindòe nòe adòeke òene wu anga ambàrá afá bale á sòe kòema adòeke mòe to 6a ndòe Ndjaba. Kashe endje wu bale nene, kolòe ambàrá òeneke á Ndjaba ma lòe awa nòe Yona. ³⁰ Gbambanòe nene, 6ata á azu Ninive wu lima ambàrá lòe awa nòe Yona, Gbolo nòe uzu òe dòe ambàrá mbòeròe azu nòe tshakpesheke. ³¹ Dòe

lòkò kòewa ngbanga, gbozu yashe tshapa ogo 6a lòe Sudi, òe tò meza pa azu nòe tshakpesheke. Gbambanòe nene, tshe to 6a lòe ndòngòlò tshakala ogo pa òshò á na kòedji o'o á sù dòe kòewusòetòe nòe Salomo. Kashe anga uzu á tshe sòe 6a ke, tshe ropa Salomo ye. ³² Dòe lòkò kòewa ngbanga, azu tshalakpì Ninive òe tò meza pa azu nòe tshakpesheke. Gbambanòe nene, azu Ninive fatshalòsu endje lòkò á Yona yisòe o'o ama Ndjaba fòe endje. Kashe anga uzu á tshe sòe 6a ke, tshe ropa Yona ye.»

O'o tòe upu nòe miinda

(Wu 6a tòe Mat 5.15; 6.22-23; Mar 4.21; Luk 8.16)

³³ «Uzu bale tata owo ga tòe miinda mbòeròe kòeza yiwa tòenòe too kòeza ga tshakudu lòsu nene; kashe tshe za ga pa gbaròe á endje za miinda ga pa nòe mbòeròe adòeke azu kò á endje li ga sòenda, mesho ngbi tòenòe. ³⁴ Miinda nòe undu zòe kòedòe ala zòe. Òedòe ala zòe kòesòe dòe òtshànòe, undu zòe djigi òe sòe ndje lòe ingbisho. Kashe òedòe ala zòe kòesòe dòe kòba, undu zòe ndje òe sòe lòe ubu osho. ³⁵ Ataa, sòe dòe gbòdjela adòeke miinda á sòe 6a ndòe zòe, òe dòe ubu osho nene. ³⁶ Òedòe undu zòe djigi kòesòe tòe ingbisho yé anga osho bale kòesòesòe lòe ubu osho nene, undu zòe òe sòe lòe ingbisho 6ata ishiri miinda á tshi ga tòe zòe.»

Yisu gbagbara Afarisayi òedòe aayi kòeyisòe awa akwa

(Wu 6a tòe Mat 23.4-36)

³⁷ Lòkò á Yisu pa o'o á ka, anga Farisayi bale e she adòeke tshe na dòe òe zi òeròe 6a ndòe òene. Yisu na òe li ga sòenda nòe ye, yé òe sòe ga indiri ndaba kòeziròe. ³⁸ Kòewu lima adòeke Yisu djudjutò kane ye 6ata awa akwa pa tòenòe utshu kòeziròe nene, Farisayinòe kitòe òesòenòe. ³⁹ Yé Gbozu kòepa fòe she adòeke: «E'e dòe Afarisayi, 'e sòe kòedjutò kolòe tshapa yashi òedòe tshapa saani, kashe lòsu 'e sù dòe ogo kòezi angba òedòe pe dòe ókó. ⁴⁰ E'e kòedòe agbakindi! Ndjaba á tshe mbòeròe tshapa òeròe, òe dòedòe she dá mbòeròe ndje tshelòenòe nene a? ⁴¹ E'ko òeròe á sòe 6a lòe yashi òedòe òeneke 6a lòe saane nòe 'e, tòe makabo fòe aayi oyo. Yé atamòe, òeròe kò á 'e mbòeròe, òe sòe yeròe.

⁴² «Kashe oyo nœ 'e dœ Afarisayi! Mbœrœ 'e sœ kœto bale lœ ndjokpa lœ kako dɔngɔ ɔata tshalumba, dimbili œdœ tshelœ aka dɔngɔ kɔ, fœ Ndjaba. Kashe 'e sœ kœdjercœndœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii œdœ pe kœyindœ Ndjaba. Cœrœ á li adœke 'e mbœrœ dœmœ, kashe 'e kaka ndje tœ asœmœ nene.

⁴³ «Oyo nœ 'e dœ Afarisayi! Mbœrœ ɔa lœ Sinagoga, 'e yindœ kœsœ kolœ ɔa utshunœ ɔa tœ osho agboro azu, yé œ sœ kœyi kolœ ndœ nœ adœke azu bala 'e ɔa tœ œsœ angbœtœ. ⁴⁴ Oyo nœ 'e! Mbœrœ 'e sœ ɔata tshapa udu á anga œrœ bale sœsœ pa nœ nene, yé á azu wuwusœ nœ nene á sœ kœna tɔpanœ.»

⁴⁵ Yé kœdji o'onœ ataa, anga ayi kœyisœ awa akwa nœ Ayuda bale pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, o'onœ á ɔœ pa asœmœ, ɔœ sœ kœgu ndje 'a!»

⁴⁶ Yisu gi fœ she adœke: «Oyo nœ 'e ndje dœ aayi kœyisœ awa akwa nœ Ayuda! Mbœrœ 'e sœ kœko ogboro kongba ga pa kumu azu, kashe 'e tuturutœ anganœ dœ yɔkœne 'e bale nene tœ kœti kane endje.

⁴⁷ Oyo nœ 'e! Mbœrœ 'e sœ kœguma tshapa udu aayi kœgbara o'o á endje tshu, andaa aata 'e dá wo lima endje. ⁴⁸ Ataa, 'e sœ kœma adœke 'e yindœ œrœ á aata 'e mbœrœ lima ye. Gbambanœ nene, endje wo lima aayi kœgbara o'o yé á 'e sœ kœguma tshapa udu endje. ⁴⁹ Mbœrœ tœnœ ataa dá Ndjaba lœ kœwusœtœ nœ ye, pa adœke: «Mœ vwa bala aayi kœgbara o'o œdœ aayi avwa fœ endje; endje wo anga endje, yé œ mbœrœ œrœ kanga ga tœ anga endje.»

⁵⁰ Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba œ za djofele fœ azu nœ tshakpesheke mangba kuzu nœ aayi kœgbara o'o kɔ á endje wo lima endje, kœto ɔa tœ ali kœmbœrœ tshapashɔ, ⁵¹ Kœto kpoetœ kuzu Abele œrrr ga tœ œnœ Zakariya á endje wo lima she ɔa uguru ndaba tokóró œdœ œyerœ osho. Adjapu, mœ sœ kœmindœ nœ ngbi fœ 'e adœke, azu nœ tshakpesheke œ gbɔ djofele tshaangbanœ.

⁵² «Oyo nœ 'e dœ aayi kœyisœ awa akwa nœ ayuda! Mbœrœ 'e za herela nœ kœwusœrœ: E'e dœ tœ 'e 'e lili ga zœ nene, yé 'e sœ kœpakata endjeneke á endje yindœ kœli tœnœ.»

⁵³ Lɔkɔ á Yisu wuta lœ andanœ asœmœ, ayi kœyisœ awa akwa nœ ayuda dœ pe Afarisayi, sœ dœ ókó yé œ te lima tœ kœyu she tœ mara tshelœ áká o'o kɔ. ⁵⁴ Endje sœ lima dœ gbetshelœ nœ kœgi uku ga tœ awa ye yeka á kœgbɔ she lœ o'o ye.

12

*Yisu gbota tshelœ utu ayambarœ nœ ye tœ upu nœ awulapatshɔ
(Wu ɔa tœ Mat 10.26-27)*

¹ Dœ lœkœnœ asœmœ, azu ngbœtœ endje kofokofœ ga tœnœ dœ mara adœke endje zurutœ endje. Yisu pa utshunœ fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E gbœndœtœ 'e tœ ɔyɔ kœsuku mapa nœ Afarisayi, œ yindœ kœpa adœke œrœ wulapatshɔ nœ endje. ² Gbambanœ nene, œneke kɔ á zatœ endje yiwa tœnœ œdœ pe œneke kɔ á patœ endje lœ ubunœ, œ wuta. ³ Mbœrœ tœnœ ataa, o'o kɔ á 'e pa lœ ubunœ, azu kɔ œ dji ngbi dœ ɔɔ. Yé o'o kɔ á 'e pa ga lœ utu anga uzu ɔa lœ gbœshɔ, œ wuta ga shu ga pa anda ye.»

*Kœza lœsu ga tœ Ndjaba
(Wu ɔa tœ Mat 10.28-31)*

⁴ «Mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e dœ anga mœ adœke: 'e kpakpa awa azu á endje wo ɔkɔ nene, mbœrœ endje kpa mbœrœ œrœ bale manda nœ nene. ⁵ Mœ sœ kœyisœ uzu á li adœke 'e kpa awa ye fœ 'e: 'e kpa awa Ndjaba á tshe sœ dœ gbœgbɔ kœvwi 'e ga lœ kudu owo manda kuzu 'e. Mœ pa fœ 'e adœke œshe dá 'e kœkpa awa ye. ⁶ Endje kaka a'eara ayanu mindu dœ ama ngendja teasho nene a? Kashe Ndjaba djedjercœndœ anga bale lœ ugurutœ endje nene. ⁷ Cœdœ ndje sukumu 'e, Ndjaba di kɔ. Awa mbœmbœrœ 'e nene, gbambanœ nene, œsœ 'e li kœropa a'eara ayanu.»

Kœvwaratœsho too kœyindœ Yisu Kristu

⁸ «Mœ sœ kœpa fœ 'e atake: Tsheneke á tshe matœ ye ngbi ɔa utshu azu adœke œne kœdœ uzu nœ mœ, Gbolo nœ uzu œ ma ndje she ngbi ɔa utshu aandjelu nœ Ndjaba adœke œshe kœdœ uzu nœ œne. ⁹ Kashe tsheneke á tshe vwaratœ ye tœ mœ ɔa utshu azu kɔ; œmœ dœ Gbolo nœ uzu, mœ vvara ndje tœ mœ tœ ye ɔa utshu aandjelu nœ Ndjaba kɔ, adœke mœ wuwusœ ye nene. ¹⁰ Yé ekpe o'o á uzu kɔ œ pa tœ upu

nœ Gbolo nœ uzu, Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ ye. Kashe tsheneke á tshe kœgusœ Ɔtshœ Ishiri, Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ ye nene. ¹¹ Dœ lœkœ á endje kœto 'e na tœnœ Ɔa utshu Sinagoga too Ɔa utshu aayi kœwa ngbanga too Ɔa utshu agbozu nœ Lita, 'e tœtœ lœsu 'e tœ mara á 'e gi dœ o'o fœ endje nene. ¹² Gbambanœ nene, Ɔtshœ Ishiri œ yisœ o'o á li adœke 'e pa kolœ pe dœ ada œlœnœ asœmœ fœ 'e.»

Ndœma toro nœ ayi indi

¹³ Anga uzu Ɔa ugurutœ ukpulu azu pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, pandœ nœ fœ aya mœ dœ tshe kurutshelœ œrœ á aba 'a katœ nœ ti fœ 'a, tœ mœ dœ she.» ¹⁴ Yisu gi fœ she adœke: «œde dá za mœ tœ ayi kœwa ngbanga too tœ ayi kœkurutshelœ œrœ nœ 'e a?» ¹⁵ Manda nœ, tshe pa fœ endje kœ adœke: «Ala 'e gbœ kane! 'E sœsœ dœ egerœ lœsu mbœrœ kœgbœ œrœ tshapashœ asœke nene. Gbambanœ nene, soro nœ uzu sœsœ mbœrœ œrœ nœ ye nene, œdœ tshe kœdœ ndje ayi kœgbœrœ gbaa.»

¹⁶ Yé manda nœ, Yisu pa anga ndœma Toro bale fœ endje adœke: «Anga ayi kœgbœrœ bale sœ lima dœ egerœ kindi nœ ye á tshe sœ lima kœgbœ rœgo lœ nœ waa. ¹⁷ Tshe sœ lima kœgbe tshelœ ye yé œ sœ kœyutœ ye adœke: “œrœ gadœ dá mœ kœmbœrœ a? Mœ gugu dœ osho kœngbœba rœgo nœ mœ kœ ga tœnœ nene.” ¹⁸ Tshe kpa pa adœke: “œrœ á mœ mbœrœ dœke: Mœ ndi tshelœ kogba nœ mœ, yé œ mœ anga yœngœngœnœ á li adœke mœ ngbœba ble œdœ anga œrœ nœ mœ kœ ga lœ nœ. ¹⁹ Manda nœ, mœ kpa pa tœ upu nœ mœ dœ tœ mœ adœke: Mœ sœ dœ œrœ waa mangba ungu ndjoro. œ li adœke mœ yatœ mœ, mœ zi œrœ, mœ ndjo œrœ yé œ sœ dœ yanga.” ²⁰ Kashe Ndjaba pa fœ she adœke: “Indi, dœ butshœ asœke Ɔœ sœ dœ soro nene. Yé œrœnœ á Ɔœ ngbœba tsho tsho tsho ga tœnœ asœke œ dœ œnœ de?”» ²¹ Yisu kpa pa adœke: «Asœ kœdœ œneke á wuta ga tœ uzu á tshe ngbœba œrœ tshapashœ kolœ mbœrœ she dœ tœ ye, kashe á dœdœ ayi kœgbœrœ Ɔa utshu Ndjaba nene.»

*A za lœsu azœ djigi fœ Ndjaba
(Wu Ɔa tœ Mat 6.25-34)*

²² Manda nœ, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E wu ádœnœ á mœ pa fœ 'e adœke: 'e zaza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ kœzirœ á 'e gbe dœ tœnœ mbœrœ soro, too tœ upu nœ lœba á 'e gbe dœ tœnœ mbœrœ œkœ 'e nene. ²³ Gbambanœ nene, soro nœ uzu ropa kœzirœ, yé undu uzu ropa lœba ye. ²⁴ 'E tondœ adiigbaga: endje lulu ngwarœ nene yé œ kœkœ ndje ngwarœ Ɔa lœ kindi nene. Endje gugu dœ kudu too dœ kogba kœngbœba rœgo nœ endje ga lœnœ nene, kashe Ndjaba sœ kœto rœgo fœ endje. 'E, œsœ 'e li kœropa ayanu. ²⁵ œde lœ ugurutœ 'e dá li kœza anga olo soro nœ ye ga panœ lœ awa nœ gbetshelœ á tshe sœ dœ tœnœ a? ²⁶ œdœ 'e kœsœsœ dœ gbœgbœ kœmbœrœ aya œrœ nene, mbœrœ gadœ á 'e za lœsu 'e ga lafo tœ udu œrœ a? ²⁷ 'E tondœ mara á ndœkœ leyœ sœ kœgboro dœ tœnœ Ɔa lœ kindi. œ sœsœ kœmbœrœ akwa nene, yé œ susu ndje lœba nene. Kashe mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, ataa Salomo á tshe dœ ayi kœgbœrœ gbaa, tshe gbœgbœ lima lœba á ga Ɔata anga ndœkœ leyœnœ asœmœ bale nene. ²⁸ œdœ Ndjaba kœverœ lœba ga tœ oforo á sœ lœ kindi kpesheke asœ, yé Ɔa mbatsha á endje li ndœ kœko va ga tœ owo; kœropa nœ kœ, œnœ 'e dœ azu á 'e sœ dœ kœyindœrœ teasho, Ndjaba œ mbœrœ œrœ fœ 'e.

²⁹ «'E zaza lœsu 'e ga lafo tœ upu nœ œrœ gadœ dá 'e zi too á 'e ndjo nene. ³⁰ Azu tshapashœnœ asœke á endje wuwusœ Ndjaba nene dá sœ kœpara œrœnœ asœmœ kœ. Kashe 'e, 'e sœ dœ anga Aba 'e bale á tshe wusœ nœ adœke 'e gbe dœ tœnœ. ³¹ 'E para utshunœ Ogo gbozu nœ Ndjaba; yé udu œrœ kœkœ, Ndjaba œ to fœ 'e manda nœ.»

*Kœgbœ œrœ ndjoro Ɔa lafo
(Wu Ɔa tœ Mat 6.19-21)*

³² «Aya ukpulu apata nœ mœ, 'e sœsœ dœ awa nene. Gbambanœ nene, Aba 'e sœ dœ yanga kœza ogo tshagbozu nœ ye fœ 'e. ³³ 'E ka œrœ nœ 'e yé œ ko ngendjanœ tœ makabo fœ ayi oyo. 'E su ngbade ngendja á li kœndi tœnœ bale nene, 'e gbœndœ œrœ ndjoro Ɔa lafo, mbœrœ Ɔa zœ, aayi angba œ zi angbanœ nene, akœkœ œ zi nene.

³⁴ Gbambance nene, osho á kœgbærcœ nœ 'e sœ tœncœ, lœsu 'e sœ ndje kpœtœmœ.»

Ndœma toro tœ upu nœ kœkotœsho ga lœ vola

(Wu 6a tœ Mat 24.43-44)

³⁵ «'E verœ lœba akwa, œ kotœ 'e ga lœ vola, yé œ gbændœ miinda nœ 'e adœeke œ ruru nene. ³⁶ 'E sœ bœta aayi akwa á endje sœ kœkate gbozu nœ endje adœeke lœkœ á tshe kœto bœ tœ œsœ ngbœtœ totœ á gu, yé á nge manda yeka œne kœkœrœ fœ she. ³⁷ Yanga nœ aayi akwa á gbozu nœ endje kœgu, á gbœ endje dœ óvóró ala endje. Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœeke: Tshe verœ lœba akwa, œ pa fœ endje adœeke endje sœ ga ati mbœrcœ kœzi œrcœ, yé tshe ko rœgo na tœncœ fœ endje. ³⁸ Ædœ tshe kœkwatœ ye dœ midi nœ butshœ too ndje lœ iki kœngato, yé á tshe kœgbœ aayi akwanœ dœ óvóró ala ndje, endje sœ dœ yanga waa.

³⁹ «'E wusœ œneke dœ œtshœncœ: Ædœ ayengœ anda kœwusœ ada œlœ á ayi angba œ na dœ tœncœ, tshe katœ ye adœeke tshe kavwa manda anda nœ ye nene. ⁴⁰ 'E ndje, œ kotœ 'e ga lœ vola! Gbambance nene, Gbolo nœ uzu œ na dœ ada œlœ neke á 'e wuwusœ nœ nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ œtshœ ayi akwa dœ ekpe ayi akwa

(Wu 6a tœ Mat 24.45-51)

⁴¹ Yé Petro yu adœeke: «Gbozu, bœ sœ kœpa ndœma Toronœ ascœmœ kolœ fœ 'a too fœ azu kœ?» ⁴² Gbozu gi fœ she adœeke: «Atamœ œdœ dá dœ kapeta á tshe yœrœtœ ye yé á sœ dœ kœwusœrcœ adœeke gbozu za she ga pa aayi akwa nœ ye mbœrcœ kœkurutshelœ rœgo tœ endje dœ lœkœncœ á li a? ⁴³ Yanga nœ ayi akwa neke á gbozu nœ ye kœgu á gbœ she lœ ama akwanœ. ⁴⁴ Adjapu, mœ sœ kœmindœ nœ ngbi fœ 'e adœeke gbozu œ za she tœ kapeta tshapa œrcœ nœ ye kœ. ⁴⁵ Kashe œdœ ayi akwanœ kœpa adœeke: “Gbozu nœ mœ œ gu katsha nene”, yé á tetœ kœbi udu anga ayi akwanœ: Agbolo yakoshe œdœ yawuru; œdœ tshe kœzi œrcœ yé á ndjo œrcœ á mbœrcœ she, ⁴⁶ gbozu nœ ayi akwanœ ascœmœ œ gu dœ olo œdœ pe dœ ada œlœ á tshe wuwusœ nœ nene, tshe bi ayi akwanœ œ gœrœ she yé œ mbœrcœ œrcœ kanga fœ she bœta á endje

mbœrcœ ga tœ endjeneke á endje sœsœ dœ kœyindœrcœ nene.

⁴⁷ «Ayi akwa á tshe wusœ œrcœ á gbozu nœ ye sœ kœyindœ nœ yé á tshapu kœgumatœ ye yindjindjinœ, tshe sœ she dœ ndjapa awa ndjoro. ⁴⁸ Kashe ayi akwa á tshe kœwuwusœ œrcœ á gbozu nœ ye yindœ nœ nene, yé á mbœrcœ ataa, gbozunœ œ sœ she dœ ndjapa awa ndjoro nene. Uzu á endje kœto œrcœ fœ she ndjoro, endje yu she tœ œrcœ ndjoro. Yé tsheneke á endje ko œrcœ fœ she ropa nœ, endje kpa yu she tœ œrcœ kœropa nœ.»

Yisu na mbœrcœ gadœ?

(Wu 6a tœ Mat 10.34-36)

⁴⁹ Yisu pa adœeke: «Mœ na kœyi owo ga pa œshœncœ asœ, yé ogo nœ mœ adœeke owonœ tetœ kœtshi tœncœ ye. ⁵⁰ Mœ yindœ kœgbœ batisimu, yé œ li adœeke mœ wu oyo œrrr ga tœncœ adœeke œ mbœrcœtœ endje. ⁵¹ 'E gbe adœeke mœ na kœza kœsœ gee bœ pa œshœncœ asœke a? Æ œ nene, mœ pa fœ 'e adœeke mbœrcœ upu nœ mœ azu œ li ga lœ kœkurutshelœtœsho. ⁵² Ngœngœncœ asœke, azu mindu á endje sœ scœnda bale, endje kurutshelœtœ endje: Azu votœ œ yindœ anga endje bisha nene, yé azu bisha œ yi ndje ndœ anga endje votœ nene. ⁵³ Aba œ yindœ gbolo yakoshe nœ ye nene, yé gbolo yakoshe œ yi ndje ndœ abanœ nene. Ayi gbolo œ yindœ yawuru nœ ye nene, yé yawuru œ yi ndje ndœ ayinœ nene. Yini yashe œ yindœ awo gbolo yakoshe nene, yé awo gbolo nœ ye dœ yakoshe œ yi ndje ndœ yinœ dœ yashe nene.»

Kœwusœ ambœrá œrcœ nœ tshakpesheke

⁵⁴ Yisu pa ndje lima fœ ukpulu azu adœeke: «Ædœ 'e kœwu ondoro á za tititi bœ tœ osho á œlœ œ li tœncœ, atamœ 'e pa kolœncœ adœeke: “Yawuru œ ni zœ”, ngbewo œ mbœrcœ adja tœ ye ata ye. ⁵⁵ Yé œdœ 'e kœwu yugu kœto bœ lœ sudi kœza gu tœncœ, yé á 'e pa adœeke: “oshœ œ owo zœ”, ngbewo œ mbœrcœ adja tœ ye ata ye. ⁵⁶ 'E dœ awulapatshœ, 'e li kœwusœ ambœrá œrcœ tshapa œshœ œdœ œncœ tshalafo, kashe mbœrcœ gadœ á 'e wuwusœ ádá œrcœ nœ tshakpesheke á sœ kœmbœrcœtœ ye asœke nene a?»

'E guma tshagurutœ 'e utshu kœwa ngbanga

(Wu 6a tœ Mat 5.25-26)

⁵⁷ Yisu kpa pa adœke: «Mbœrœ gade á 'e wawa ngbanga dœ tœ 'e tœ œeneke á sœ ndjii nene a? ⁵⁸ (Edœ 6œ kœsœ kœna dœ uzu á 6œ sœ dœ o'o dœ she ga utshu ayi kœwa ngbanga, mbœrœ adœke 'e guma o'onœ lœ ugurutœ 'e dœ she tœ ala awa. Bœ mbœrœ atamœ kpa awa adœke ayi kœwa ngbanganœ kœzaza 6œ ga tshakane aprusu nene, yé aprusunœ kœvwivwi 6œ ga lœ kánga nene. ⁵⁹ Mœ sœ kœpandœ nœ fœ 6œ adœke, 6œ wuta lœ kánga nene œrrr ga tœ kœgi ngendja kœ ye kane.»

13

Kœfatshalœsu too kœtshu kuzu

¹ Dœ lœkœnœ ascœmœ, anga azu na ga ndœ Yisu ndœ kœpandœ upu nœ azu Galilayi á Pilato wo lima endje lœkœ á endje sœ kœza tokóró fœ Ndjaba. ² Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E gbe adœke azu Galilayinœ ascœmœ kœdœ aekpe azu á endje ropa udu azu Galilayi kœ dœ ekperœ yekane á tshu kuzunœ ascœmœ a? ³ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, wala dœmœ. Kashe œdœ 'e kœfafatshalœsu 'e nene, e'e para 'e tshu ndje 6ata endje. ⁴ Yé azu ndjokpa dœ mindu dœ amancœ votœ lœ Yerusaleme á endje tshu lima lœkœ á egerœ anda 6a lœ Silowe kavwa, 'e gbe adœke ekperœ nœ endje ropa œnœ azu para lœ Yerusaleme ye a? ⁵ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, wala dœmœ. Kashe œdœ 'e kœfafatshalœsu 'e nene, e'e para 'e tshu ndje 6ata endje.»

Ndœma Toro tœ upu nœ œyo fige á tshapu kœle tœnœ

⁶ Yé Yisu kœpa Ndœma Toro ascœke fœ endje adœke: «Anga uzu bale lu lima œyo fige ga lœ kindi nœ ye. Anga œlo bale, tshe na ndœ kœkœ ele figenœ, kashe tshe gbœgbœ nene. ⁷ Yé tshe pa fœ ayi akwa tshelœ kindi nœ ye adœke: “wu kane, ungu votœ kœ, mœ sœ kœna ndœ kœkœ ele fige ascœ yé mœ sœsœ kœgbœ tœnœ nene. De ga ati ye. (E sœ kœendi œshœ gbambanœ.” ⁸ Kashe ayi akwa kindinœ gi fœ she adœke: “Gbozu, kpa katœnœ dœ ungunœ ascœke kane; mœ dji kudu dji adancœ, œ va oforo ga zœ.

⁹ Angancœ nene ungu manda nœ, œ le zœ. Á œ kœsœsœ ataa nene, 6œ kœde ga ati.”»

Yisu she anga yashe bale dœ œlo sabata

¹⁰ Dœ anga œlo sabata bale, Yisu sœ lima kœyisœ œrœ 6a lœ Sinagoga. ¹¹ Anga yashe bale sœ lima dœ ekpe ishiri á lu she manda ungu ndjokpa dœ mindu dœ amancœ votœ, tshe lu vwerele, yé tshe lili ndœ kœyœrœ tshelœtœ ye ndjii nene. ¹² Kœwu she ataa, Yisu e she œ pa fœ she adœke: «Yashe, 6œ she ye, kœba nœ zœ ka ye.» ¹³ Tshe to kane ye ga pa ye; trale atake, yashe kœka ndjii yé œ kœtetœ kœdonga Ndjaba.

¹⁴ Kashe gbozu tshapa Sinagoga wu lima tœ ekpenœ mbœrœ á Yisu she uzu dœ œlo sabata, yé œ pa fœ ukpulu azunœ adœke: «A sœ dœ olo mindu dœ bale nœ kœmbœrœ akwa; 'e na lœ olonœ ascœmœ á endje kœshe 'e, kashe dœ œlo sabata nene.»

¹⁵ Gbozu kœgi fœ she adœke: «'E'œ kœdœ aayi tshelœma, 'e sœsœ kœkœrœ angombe too ambarata nœ 'e dœ œlo sabata adœke endje na ndœ kœndjo ungu nene a? ¹⁶ Yé yashe ascœ, ata Abrayamo á Satana i 6a lima she ga tœnœ manda ungu ndjokpa dœ mindu dœ amancœ votœ, œ lili má adœke mœ vvara she dœ œlo sabata nene a?» ¹⁷ Manda o'onœ ascœ, ayingba ye gbœ tshula kashe ukpulu azu para sœ lima dœ yanga nœ œtshœ akwa á Yisu sœ kœmbœrœ tœnœ.

Ndœma toro tœ upu nœ a'eara ele mutarde

œdœ œyo kœsuku mapa

(Wu 6a tœ Mat 13.31-33; Mar 4.30-32)

¹⁸ Yisu kœpa adœke: «(E rœ gade dá li dœ Ogo gbozu nœ Ndjaba? Mœ li dœ œrœ gade? ¹⁹ (E lili dœ a'eara ele mutarde á uzu œ ko angwanœ ndœ kœlu ga lœ kindi nœ ye. (E ko, œ gerœ 6ata œyo á ayanu œ mbœrœ koma endje ga lœ ganeancœ.»

²⁰ Yisu kpa pa adœke: «(E rœ gade dá mœ li dœ Ogo gbozu nœ Ndjaba ma a? ²¹ Ogo gbozu nœ Ndjaba lili dœ œyo kœsuku mapa á yashe œ to ga ndœ zuwa ndjoro lœ egerœ gbarœ adœke œ suku.»

(Ede dá li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba a?)

(Wu 6a tœ Mat 7.13-14,21-23)

²² Yisu ro lima tœ lœ ongbo dœpe lakpi kœyisœ œrœ fœ azu tœ awa ndœ kœero ga lœ Yerusaleme. ²³ Anga uzu kœyu she

adoeke: «Gbozu, azu á endje she bala, endje ngba zoe a?» Yisu kœgi fœ endje adœke: ²⁴ «'E pa avwara ndœ kœli tœ manda neke á sœ teasho. Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke azu ndjoro œ para bala awa ndœ kœli tœnœ, kashe endje li nene.

²⁵ «Lœkœ á ayengœ anda kœalafœ á tshu manda nœ ye ga tœnœ, e'e, 'e sœ ba shu, 'e tetœ kœnge manda yé œ pa adœke: “Gbozu, kœrœ manda fœ 'a.” Kashe tshe gi fœ 'e adœke: “Mœ wuwusœ osho á 'e to tœnœ nene!” ²⁶ Yé, 'e pa fœ she adœke: “A zi lima œrœ yé œ ndjo lima œrœ kpœsœnœ bale dœ bœ, bœ yisœ œrœ dje lœ ongbo nœ 'a.” ²⁷ Kashe tshe kpa pa fœ 'e adœke: “Mœ wuwusœ osho á 'e totœnœ nene, 'e gitœ 'e indiri mœ ga zœ, e'e para dá sœ lima kœmbœrœ œrœ á sœsœ ndjii nene.”

²⁸ «Dœ lœndœnœ ascœmœ, 'e tetœ iki dœpe kœzi tshelœ da iji 'e, lœkœ á 'e kœwu Abrayamo, Izaka, Yakobo œdœ pe aayi kœgbara o'o para á endje sœ ba lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba; yé e'e, endje ko 'e va ga shu. ²⁹ Azu ndjoro œ to ba tœ osho á œ œ wuta tœnœ œdœ ba tœ osho á œ œ li tœnœ, ba tœ nœrœ dœ pe ba tœ sudi, yeka á na kœgbœ osho ba lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.

³⁰ «Yé ataa, azu á endje sœ tœ ndœngœlœnœ kpesheke, endje te azu nœ kœsœ utshunœ, yé anga azu á endje sœ lima utshunœ, œ te azu nœ ndœngœlœnœ.»

Yisu ki tœ upu nœ Yerusaleme (Wu ba tœ Mat 23.37-39)

³¹ Kolœ dœ œlœnœ ascœmœ, anga azu Farisayi na ga ndœ Yisu, œ pa fœ she adœke: «Gitœ zœ kpœke, œ na ga tœ anga osho, mbœrœ Erode yindœ kœwo bœ.»

³² Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E na œ pa fœ uzunœ á tshe sœ bœta rawo kœko angato ascœmœ adœke, mœ sœ kœgœrœ ekpe ishiri dœ pe kœshe ayi kœba kpesheke dœ ba mbatsha, tœ votœ olœnœ dá akwa nœ mœ ka ye. ³³ Kashe œ li adœke mœ áalafœ ndœ awa ana nœ mœ kpesheke, ba mbatsha œdœ pe bœmbiya, mbœrœ œ lili adœke ayi kœgbara o'o tshu ba shu nene, kashe ba lœ Yerusaleme.

³⁴ «Yerusaleme, Yerusaleme, œbœ á bœ sœ kœwo aayi kœgbara o'o yé á sœ kœve endjeneke á Ndjaba sœ kœvwa endje fœ 'e

dœ badja! Awa ndjoro, mœ yi lima ndœ kœngbœba azu nœ zœ ga tœ œsœnœ bale bœta á ayi ngato œ ngbœba ayancœ dœ ombo ye ga tshakudu ye, kashe 'e yiyi lima ndœ nœ nene. ³⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba œ gi ala ye pa tshalakpi nœ 'e ye. Mœ sœ kœpa fœ 'e, 'e kpa wu mœ nene œrrr ga tœ lœkœ á 'e pa adœke: “Kaka Ndjaba to kane ye ga pa uzu á tshe na dœ i'iri Gbozu!”»

14

Yisu she ayi kœba dœ lœkœ sabata

¹ Dœ anga œlœ sabata bale, Yisu na lima ba scœnda nœ anga gbozu nœ Afarisayi ndœ kœziœ. Azu á endje sœ lima ba zœ sœ kœtœndœ Yisu dœ kœwusœrœ. ² Anga uzu bale á kotœ ye memœrœ dœ kœba ungu, ka lima ba utshu ye. ³ Yisu kœyu ayi kœyisœ awa akwa dœpe Afarisayi adœke: «Awa akwa nœ ogo nœ azœ sœ kœza awa fœ uzu adœke tshe she ayikœba dœ œlœ sabata a too nene?» ⁴ Kashe endje sœ lima kokoko. Yé Yisu kœtepa ayikœbancœ ascœmœ, œ she she, yé á za awa fœ she. ⁵ Manda nœ, Yisu kœpa fœ endje adœke: «Uzu dœ ugurutœ 'e á gbolo yakoshe nœ ye too ngombe nœ ye kœte ga lœ kudu dœ œlœ sabata, á tshe jerœ katsha ndœ kœza she nene a?» ⁶ Yé endje lili kœgi lima o'o bale ndœ nœ nene.

Kœpara osho neke á sœ ba tœ ndœngœlœnœ

⁷ Yisu wu lima mara á Afarisayi á tshe e endje, sœ ndœ kœpara œtshœ osho yeka á sœ lima kœsœ ga tœnœ, yé á pa lœ ndœma toro fœ endje para kœkœ adœke: ⁸ «œdœ uzu kœ'e bœ ndœ angbo nœ totœ, nana œ sœ ba utshunœ nene. Mbœrœ angancœ, endje e ndje uzu á œsœ ye li kœropa zœ. ⁹ Yé á kœsœ adœke tshe na manda nœ, á ayi angbonœ pa fœ bœ adœke: “Katœ osho ti fœ she.” Ataa dœ tshula tœ ala zœ kœ, bœ na œ sœ ba tœ ndœngœlœnœ. ¹⁰ Kashe, endje kœ'e bœ ba tœ œsœ angbo, na œ sœ ba tœ ndœngœlœnœ. Yeka á ayi angbonœ kœna, á kœpa fœ bœ adœke: “Yanga mœ, aalafœ œ na œ sœ ba utshunœ.” Ataa dá œsœ zœ œ li tœ ala endjeneke á 'e sœ dœ endje pa ndaba kœziœ bale. ¹¹ Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe zatœ ye dœ tœ ye ga lafo, endje ku she ga ati, yé tsheneke á tshe zatœ ye ga ati, endje ti she ga lafo.»

¹² Manda nœ, Yisu kœpa fœ uzu á tshe e she adœke: «Ɛdœ 6œ kpa kœsœ dœ angbo, e e anga zœ, aaya zœ, aayo zœ, amashenga nœ zœ á endje dœ aayi kœgbœrœ nene. Gbambanœ nene, endje e ndje 6œ ndœ œnœ endje, yé œ gi œrœ nœ zœ asœmœ kœ fœ 6œ ye. ¹³ Kashe œdœ ɔɔ á 6œ kœsœ dœ angbo, e aayi oyo, agbakindi azu, aayi gbada œdœ pe aayibula ndœ nœ. ¹⁴ Ataa 6œ sœ dœ yanga mbœrœ endje gugu dœ œrœ kœgi fœ 6œ nene, kolœ Ndjaba dá gi fœ 6œ lœkœ á tshe she bala ɔtshœ azu lœ akuzu.»

*Ndœma toro tœ upu nœ egerœ angbo
(Wu 6a tœ Mat 22.1-10)*

¹⁵ Kœdji o'onœ asœmœ ataa, anga uzu bale á tshe sœ lima ugurutœ azu á endje sœ lima pa ndaba kœzirœ yu Yisu adœke: «Yanga nœ uzu á tshe gbœ osho lœ angbo á Ndjaba œ mbœrœ bala 6a lœ ogo tshagbozu nœ ye.» ¹⁶ Yisu kœpa fœ she adœke: «Anga uzu bale yi lima ndœ kœmbœrœ egerœ angbo nœ ye, yé tshe e azu ndjoro. ¹⁷ Ada ɔɔ nœ kœzirœ li, tshe vwa ayi akwa nœ ye fœ azu á tshe e má endje adœke: “E na ga mœ, ngœngœnœ asœke mœ guma œrœnœ para ye.” ¹⁸ Kashe endje para, awa bale, endje tetœ kœyœndœ nœ adœke tshe wu oyo œne. Ali uzunœ pa adœke: “Mœ totœ kœyœ kindi bale, yé œ li adœke mœ na kœwu tœnœ, mœ ki fœ 6œ adœke 6œ wu oyo mœ.” ¹⁹ Anga pa œnœ ye adœke: “Mœ totœ kœyœ angombe ndjokpa, yé mœ yindœ kœna kœwu endje œdœ endje kœsœ dœ gbœgbœ kœmbœrœ akwa, mœ ki fœ 6œ adœke 6œ wu oyo mœ.” ²⁰ Anga kpa pa adœke: “Mœ totœ kœto yashe ngœngœnœ asœke; mbœrœ tœnœ ataa mœ na nene.”

²¹ «Ayi akwanœ gu œ pandœ o'onœ kœ 6ata á endje pa asœmœ fœ gbozu nœ ye. Gbozu anda su dœ ókó yé œ pa fœ ayi akwa nœ ye adœke: “Na katsha 6a tœ osho kœka œrœ œdœ 6a tœ ala awa lœ ongbo, œ gu dœ ayi oyo, agbakindi azu, aayi gbada œdœ aayibula.” ²² Manda nœ teasho, ayi akwa gu œ pa adœke: “Gbozu, mœ mbœrœ neke á 6œ pa 6ama tœnœ ye, kashe osho sœpe.” ²³ Gbozu kpa pa fœ ayi akwa nœ ye adœke: “Na dœ awa kindi, œ tovworogbo azu adœke endje li, mbœrœ á anda nœ mœ

kœsu dœ azu. ²⁴ Gbambanœ nene, mœ pa fœ 'e adœke uzu bale ugurutœ azu á mœ e 6amama endje utshunœ asœmœ, œ gbœ osho lœ angbo nœ mœ nene.”»

*Kœkatœ œrœ kœ mbœrœ kœna manda
Yisu
(Wu 6a tœ Mat 10.37-38)*

²⁵ Ukpulu azu ndjoro sœ lima kœro tœ awanœ dœ Yisu, tshe kœfatœ ye yé á kœyu endje adœke: ²⁶ «Ɛdœ uzu kœyindœ kœna manda mœ, á kœsœpe kœyindœ abanœ, ayinœ, awonœ, agbolo nœ ye, aayanœ, ayingœnœ œdœ pe soro ye dœ tœ ye kœropa mœ, tshe te yambarœ nœ mœ nene. ²⁷ Tsheneke á tshe kœzaza kurushi nœ ye yé á te manda mœ nene, tshe te yambarœ nœ mœ nene.

²⁸ «Gbambanœ nene, œdœ uzu kœyindœ kœmœ egerœ anda, tshe mbœrœ kotoo? Utshunœ tshe sœ ga ati, œ mirœ tshelœ ye tœ ama œrœ kœ á li ndœ kœmœ dœ andanœ. Manda nœ, tshe wu œdœ ngendja á tshe sœ dœ tœnœ œ li kœka dœ akwanœ. ²⁹ Kashe œdœ tshe kœmbœrœ kiti andanœ, á andanœ kœkaka nene, azu kœ á endje wu, ataa endje tetœ kœmœ she ³⁰ yé œ pa adœke: “Uzu asœ te lima tœ kœmœ anda, kashe tshe lili kœmbœrœ akwanœ adœke œ ka nene!”

³¹ «Awa bale ndje, œdœ anga gbozugo á tshe sœ dœ aturugu kutu ndjokpa kœyindœ kœnga koshe dœ anga gbozugo á tshe sœ dœ aturugu kutu zazu bale, tshe mbœrœ kotoo? Utshunœ tshe mirœ tshelœ ye, œ tondœ mara á tshe nga dœ koshœnœ mbœrœ á kœza yanganœ vesho. ³² Ɛdœ tshe kœwu adœke œne li kœza she vesho nene, 6ata á yanganœ sœpe lœ ingirinœ, tshe vwa azu nœ ye fœ she adœke œne djitœ œne dœ she.»

³³ Yisu kpa pa adœke: «Awa bale ndje ataa, uzu kœ ugurutœ 'e á tshe kœkatœ œrœ nœ ye kœ á tshe sœ dœ tœnœ nene, tshe li kœdœ yambarœ nœ mœ nene.»

*Ingbirœ neke á nganga nene
(Wu 6a tœ Mat 5.13; Mar 9.50)*

³⁴ «Ingbirœ kœdœ ɔtshœrœ. Kashe œdœ œ kœnganga nene, endje gi ɔtshœnœ ga lœnœ kotoo? ³⁵ Endje li kœdjanga tshelœnœ dœ ɔshœ too kœko 6ata oforo á endje lu dœ dœngœ 6a lœ kindi nene, kashe endje za va

e ga shu ye. Kaka uzu á tshe koesœ doe utu noe koedji doe o'o, tshe dji.»

15

Ndœma toro tœ upu noe pata á tshe yiwa (Wu 6a tœ Mat 18.12-14)

1 Aayi kœeko ngendja lapo doe pe aayi ngbindiroe na ga indiri Yisu ndœ koedji she.

2 Afarisayi doe pe aayi kœeyisœ awa akwa tetœ kœele lœ ma endje adœke: «Uzu asœ sœ kœeyindœ aayi ngbindiroe, yé œ sœ kœezi œroe tœ œsœnoe doe endje!»

3 Yé Yisu pa lœ ndœma toro fœ endje adœke: 4 «Edœ anga uzu bale ugurutœ 'e koesœ doe apata noe ye kama bale (100) yé anga bale kœeyiwa, tshe katœ udu endje zazu vana doe ndjokpa doe mindu doe amanoœ vana (99) ti lœ gusu yé œ na kœepara tsheneke asœmœ œrrr œ gbœ she yekane nene a? 5 Yé lœkœ á tshe kœegbœ she, tshe za she doe yanga ga pa igi ye, 6 yé œ gu doe she ga ndœ ye. Manda noe, tshe e anganoœ doe amashenga noe ye ndœ kœepandœma noe fœ endje adœke: “E na ga mœ a kurutshelœ yanganoœ asœ doe 'e, mbœroe mœ gbœ pata noe mœ á tshe yiwa kpœke ye!” 7 Mœ sœ kœepandœ noe fœ 'e adœke, yanga 6a lafo œ sœ bala atamœ, mbœroe anga ayi ngbindiroe bale á tshe kœefatshalœsu ye. Yanganoœ œ ropa yanga mbœroe œtshœ azu zazu vana doe ndjokpa doe mindu doe amanoœ vana (99) á endje sœ ndjii yé á gbegbe ndœ kœefatshalœsu endje nene.»

Ndœma toro tœ upu noe ngendja á yiwa

8 «Edœ ndje anga yashe bale koesœ doe langere ngendja noe ye ndjokpa yé á anganoœ bale yiwa, tshe ta owo, tshe ngbœ osho yé œ para œrrr yé œ gbœ yekane nene a? 9 Yé lœkœ á tshe kœegbœ, tshe e anganoœ doe pe amashenga noe ye ndœ kœepandœ noe fœ endje adœke: “E na ga mœ a kurutshelœ yanganoœ asœke doe 'e, langere ngendja noe mœ á yiwa kpœke, mœ gbœ ye!” 10 Mœ sœ kœepa fœ 'e adœke, aandjelu noe Ndjaba œ sœ doe yanga ataa, mbœroe anga ayi ngbindiroe bale á tshe kœefatshalœsu ye.»

Ndœma toro tœ upu noe gbolo yakoshe á tshe yiwa

11 Yisu kpa pa adœke: «Anga yakoshe bale sœ lima doe agbolo yakoshe noe ye bisha. 12 Inginoœ pa fœ abanoœ adœke: “Aba, kurutshelœ œroe á 6œ sœ doe toenoœ, œ ko œsœ œnoœ mœ fœ mœ.” Yé, abanoœ kurutshelœ œroenoœ tœ endje bisha doe ayanoœ. 13 Manda olo teasho, ingi gbolo yakoshenoœ ko œnoœ ye œroenoœ yœ œroe para, yé œ ro ga lœ anga ogo zara. Ba zœ, tshe li ga lœ djingili, yé œ ndi ngendja noe ye para.

14 «Manda kindi ngendja noe ye para kœkœ, egerœ ogo li ga lœ ogonoœ asœmœ, yé tshe li ga lœ oyo. 15 Tshe na œ li akwa 6a ndœ anga uzu ogonoœ asœmœ, uzunoœ vwa she ga lœ kindi noe ye mbœroe kœegbœndœ akœso. 16 Tshe sœ lima doe ogo kœezi leyo á akœonoœ sœ kœezi toenoœ, kashe uzu bale toto fœ she nene. 17 Tshe tetœ kœegbe tshelœ ye, yé œ pa adœke: “Aayi akwa noe aba mœ para sœ kœezi œroe 6ata á endje yindœ noe, kashe 6a ke, mœ sœ kœetshu doe ogo! 18 Mœ gu ga ndœ aba mœ, yé œ pa fœ she adœke: “Aba, mœ mbœroe lima ekperœ fœ Ndjaba œdœ pe fœ 6œ. 19 Mœ kpa lili ndœ koesœ tœ gbolo yakoshe noe zœ nene, kashe fa mœ tœ anga ayi akwa noe zœ.” 20 Yé tshe tetœ awa ndœ kœegu ga ndœ abanoœ. Abanoœ wu she lima lœ ugunoœ, yé oyo ye ka she, á tshe kœekpa doe œro para tshatshu ye œ kœetepa ye doe kœœuru tshelœ utu ye. 21 Gbolo yakoshe kœepa fœ she adœke: “Aba, mœ mbœroe ekperœ fœ Ndjaba œdœ pe fœ 6œ, mœ kpa lili adœke 6œ e mœ gbolo yakoshe noe zœ nene.” 22 Kashe abanoœ pa fœ ayi akwa noe ye adœke: “E na doe œtshœ lœba ga mœ katsha œ verœ ga tœ ye, œ yi bingi ga tœ yœkœne ye œ verœ œrada ga tœ ada ye. 23 'E na doœ za œtshœ ovoro ngombe á tshe sœ doe ogoro, œ wo she. A mbœroe angbo œ zi she. 24 Gbambanoœ nene, gbolo yakoshe noe mœ á e wu she asœke, tshu lima yé á kpa kwatœ ye doe soro asœ, tshe yiwa lima yé á mœ gbœ she asœ.” Yé endje tetœ kœemboeroœ angbo.

25 «Dœ londœnoœ asœmœ, eya gbolo yakoshe noe ye sœ lima 6a lœ kindi. Lœkœ á tshe to lima 6a lœ kindi kœegu she, ndoo doe anda atake, tshe dji œsœ itshi doe pe ipi. 26 Tshe kœ'e anga ayi akwa, yé á kœeyu she tœ œroe á sœ kœemboeroœnoœ endje 6a sœnda.

²⁷ Ayi akwanœ kœgi fœ she adœke: “Aya zœ dá gu, yeka á aba zœ wo ɔtshɔ ovoro ngombe á tshe sœ dœ ojoro mbœrœ á tshe wu she kœgu tœnœ dœ ɔtshɔ ɔkɔ ye.”

²⁸ «Eyanœ dji ataa, œ so ókó, yé œ vwaratœ ye koeli anda ye. Abanœ wuta ndœ kœu she. ²⁹ Kashe tshe gi fœ abanœ adœke: “Aba, mœ mbœrœ akwa b̄ata kanga fœ bœ manda ungu ndjoro, mœ vwavwaratœ mœ tœ anga awa o'o nœ zœ bale nene, kashe ɔlɔ bale á bœ za anga ngombe nœ zœ fœ mœ adœke mœ mbœrœ angbo dœ she dœ anga mœ gugu nene. ³⁰ Kashe lɔkɔ á gbolo yakoshe nœ zœ asœ gu, œshe á tshe ndi œrœ nœ zœ ndœ agugati, bœ wo ɔtshɔ ovoro ngombe á tshe sœ dœ ojoro mbœrœ she!” ³¹ Yé abanœ kœpa fœ she adœke: “Gbolo nœ mœ, œbœ, bœ sœ œnœ zœ dœ mœ waa kpœke. (Eœ nœ mœ para kœdœ œnœ zœ. ³² Kashe, œ li adœke a mbœrœ angbo œ sœ dœ yanga, mbœrœ aya zœ asœke tshu lima yé á kwatœ ye dœ soro asœke. Tshe yiwa lima yé á mœ gbɔ she asœke.”»

16

Ndœma toro tœ upu nœ ekpe kapeta

¹ Manda nœ, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «Anga ayi ngendja sœ lima dœ kapeta nœ ye, yé anga azu na œ pandœ nœ fœ she adœke kapetanœ sœ kœndi œrœ nœ ye. ² Tshe kœ'e kapeta œ pa fœ she adœke: “O'o gadé dá mœ dji dœ í'iri zœ ata a? Ma mara á bœ mbœrœ akwa dœ ngendja fœ mœ dœ mœ wu, mbœrœ ngɔngɔ asœ bœ kpa dœdœ kapeta nœ œrœ nœ mœ nene.”

³ «Kapeta koetetœ kœpu lœ ma ye adœke: “Gbozu nœ mœ yindœ kœza akwa tshakane mœ. Mœ mbœrœ kotoo? Mœ gugu dœ gbɔgbɔ ndœ kœdjo kindi nene. Mœ sœ dœ tshula kœyɔndœ œrœ. ⁴ Mœ wusœ œrœ á mœ mbœrœ ye! Mœ tetœ kœyindœ azu á endje kœyindœ mœ kœna ga ndœ endje ɔlɔ á akwa kapeta nœ mœ kœka.” ⁵ Tshe e uzu dœ uzu á tshe sœ lima dœ kudá nœ gbozu nœ ye, yé œ yu tsheneke á tshe na utshunœ adœke: “Kudá nœ gbozu sœ lima lœ kumu zœ kotoo?”

⁶ Uzunœ kœgi fœ she adœke: “Ngbongolo kada kama bale (100).” Kapeta kœpa fœ she adœke: “Za mbeti kudá nœ zœ, sœ ga

ati œ su adœke: Ngbongolo kada zazu bisha dœ ndjokpa.” ⁷ Tshe kpa yu anga adœke: “Bœ sœ dœ kudancœ kotoo?” Uzunœ gi fœ she adœke: “Sake nœ indji ble kama bale (100).” Kapeta kœpa fœ she adœke: “Za mbeti kudá nœ zœ, yé œ su adœke: Zazu vana.” ⁸ Gbozu donga ekpe kapetanœ mbœrœ á tshe mbœrœ akwa nœ ye dœ kœwusœrœ, yé œ pa adœke: “Azu á endje sœ kœgbe dœ kœgbɔ œrœ nœ tshapashɔ asœke sœ hara hara lœ kœmbœrœ ayo ugurutœ endje dœ anga endje kœropa endjeneke á endje dœ azu nœ ingbisho.”»

⁹ Yisu kpa pa adœke: «'E mbœrœ ayo dœ azu lœ awa nœ kœgbœrœ nœ tshapashœnœ asœke á sœ kœfara osho mbœrœ á 'e kœgugu dœ tœnœ nene, yeka á Ndjaba kœza osho kœsœ nœ waa dœ waa fœ 'e.

¹⁰ «Uzu á tshe kœzatœ ye ndjii lœ aya akwa, tshe za ndje tœ ye ndjii lœ egerœ akwa. Yé tsheneke á tshe dœ ayi wala lœ aya akwa, tshe dœ ndje ayi wala lœ egerœ akwa. ¹¹ (E dœ 'e kœsœsœ kœzatœ 'e ndjii lœ mara kœmbœrœ akwa dœ ngendja á dœ œrœ afara nene, œdœ dá to adja ɔtshœrœ fœ 'e a? ¹² Yé œdœ 'e kœmbœmbœrœtœ 'e ndjii lœ kœza œrœ nœ anga azu ga tœ akwa nene, œdœ dá to œrœ neke á sœ mbœrœ 'e fœ 'e a?

¹³ «Ayi akwa bale lili kœmbœrœ akwa fœ agbozu bisha nene. Gbambanœ nene, œdœ tshe kœsœ kœyindœ anga bale, tshe yiangba anga; too œdœ tshe kœzatœ ye ga ndœ tsheneke utshunœ, tshe vwaratœ ye tœ anga. 'E lili adœke 'e mbœrœ akwa fœ Ndjaba dœ kœdœ akanga nœ ngendja nene.»

*Awa akwa œdœ ogo Gbozu nœ Ndjaba
(Wu 6a tœ Mat 11.12-13; 5.31-32; Mar 10.11-12)*

¹⁴ Afarisayi á endje yindœ ngendja waa, dji lima o'onœ ataa yé œ tetœ kœmɔ Yisu.

¹⁵ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E'e, 'e sœ kœematœ 'e b̄ata azu á endje sœ ndjii tœ ala azu, kashe Ndjaba wu lœsu 'e ye. Gbambanœ nene, œneke á azu sœ kœza dœ ádá waa, Ndjaba wu tœ ekpenœ.

¹⁶ «(E dœ buku nœ awa akwa nœ Moyize œdœ buku á aayi kœgbara o'o su lima, di œrrr ga tœ kœna Yowane ayi kœza batisimu. Dœ lœndœnœ ascœmœ, endje sœ

lima kœyisœ ɔtshɔ O'o nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, yé uzu dœ uzu sœ kœpa lima avwara ndœ kœli ga zœ. ¹⁷ Andaa tshalafo dœ tshapashɔ œ yiwa ye, kashe endje wa œrœ bale lœ awa akwa nene, œdœ ndje tshakanea a'eara uwu mbeti nene.

¹⁸ «Yakoshe kɔ á tshe katœ awonœ ti yé á to ata anga, tshe mbœrœ angba budu. Tsheneke á tshe to yashe á akœnœ katœ ye ti, tshe sœ kœmbœrœ ndje angba budu.»

Ndœma toro tœ upu nœ ayi kœgbœrœ œdœ Lazaro

¹⁹ «Anga uzu bale kœdœ lima ayi kœgbœrœ, tshe verœ kolœ ɔtshɔ lœba nœ ngendja. ɔlɔ dœ ɔlɔ tshe sœ lima kœzi ɔtshœrœ ɔata uzu sœ dœ angbo. ²⁰ Anga ayi oyo á i'iri ye kœdœ Lazaro, sœ lima kœlo ɔa pa manda anda nœ ye; tshe sœ lima dœ uku gbadja tœ kotœ ye. ²¹ Tshe sœ lima kœyindœ kœzi kutiri kœziœ á sœ kœyo ɔa tshakudu ndaba kœziœ nœ ayi kœgbœrœ sœmœ kashe tshe lili lima nene. Yé ayavoro sœ ndje lima kœna kœla tshala uku gbadja nœ ye.

²² «Ayi oyo tshu, yé aandjelu to she na tœnœ ndoo dœ Abrayamo. Ayi kœgbœ œrœ tshu ndje, yé endje shi she. ²³ Ayi kœgbœ œrœ sœ lima kœwu oyo waa ɔa lœ ogo nœ akuzu. Tshe mesho ga lafo atake, œ wu Lazaro á tshe sœ ndoo dœ Abrayamo. ²⁴ Tshe kœve rawa adœke: “Aba mœ dœ Abrayamo, wu oyo mœ dœ œ vwa Lazaro tshe yi yœkœne ye ga la ngu dœ œ sa ga pa tima mœ kane, mbœrœ mœ sœ kœwu oyo ɔa la wo ɔa ke waa.” ²⁵ Kashe Abrayamo pa fœ she adœke: “Gbolo nœ mœ, wusœ nœ adœke ɔœ gbœ lima œrœ tshapashɔ lœ soro zœ ndjoro, kashe Lazaro sœ lima dœ oyo kœrosœ nœ. Ngœngœ asœke, oyo nœ ye ka ye, andaa œbœ, ɔœ sœ kœwu oyo. ²⁶ Ga pa nœ, egerœ kudu wa mapaka ugurutœ zœ dœ a'a ye. Uzu œ to ɔa ke œ na ga ndœ 'e ɔa zœ nene, uzu œ to ndje ɔa ndœ 'e ɔa zœ œ na ndje ga ndœ 'a nene.”

²⁷ «Ayi kœgbœrœ kœpa adœke: “Mœ sœ kœdi tshelœma mœ fœ ɔœ, aba, vwa Lazaro ɔa sœnda nœ aba mœ, ²⁸ mbœrœ mœ katœ aaya mœ mindu ɔa zœ. Tshe mindœ nœ fœ endje mbœrœ adœke endje kœnana ɔa tœ osho á mœ wu oyo tœnœ ɔa ke asœ

nene.” ²⁹ Abrayamo kœpa fœ she adœke: “Aaya zœ wusœ buku nœ awa akwa nœ Moyize dœ pe kœmi upu nœ aayi kœgbœra o'o, yé endje dji œ za ga tœ akwa.” ³⁰ Ayi kœgbœrœnœ kpa pa adœke: “œ sœsœ ataa nene Abrayamo aba mœ, œdœ uzu kœtshu lima, yé á wuta á na ga ndœ endje, endje fatshalœsu endje ye.” ³¹ Kashe Abrayamo kpa kœgi fœ she adœke: “œdœ endje kœdjidji Moyize dœ pe aayi kœgbœra o'o nene, œdœ ndje uzu á tshe kœtshu, á she, á na ga ndœ endje, endje yi ndje ndœ o'o ye nene.”»

17

Kœmi upu nœ Yisu

(Wu ɔa tœ Mat 18.6-7; Mar 9.42)

¹ Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «œrœ á sœ kœyi azu ndœ kœmbœrœ ekperœ sœ zœ. Kashe oyo nœ tsheneke á tshe yi anganœ ga lœ ekperœ! ² œ li dœ she adœke endje du egerœ badja ga tœ igi ye œ vwi she ga la egerœ ungu. œ sœ dœ ɔtshœnœ mbœrœ she ata tœ œsœnœ adœke tshe yi anga gbolo bale lœ agbolo asœ ga lœ ekperœ. ³ E sœ dœ gbœdjela!

«œdœ aya zœ kœmbœrœ ekperœ fœ ɔœ, gbagbara she. Yé œdœ tshe kœgbœtshelœ ye ndœnœ á fatshalœsu ye, wu oyo ye. ⁴ œdœ tshe kœmbœrœ ekperœ fœ ɔœ awa mindu dœ bisha (7) lœ ɔlɔ bale, yé á na ndje ga ndœ zœ awa mindu dœ bisha (7) kœpa fœ ɔœ adœke: “œneke á mœ mbœrœ sœ tœ ekpenœ”, wu kolœ oyo ye.»

Kœyindœrœ

(Wu ɔa tœ Mat 17.20)

⁵ Aayi avwa kœpa fœ Gbozu adœke: «Mbœrœ adœke kœyindœrœ nœ 'a gerœ.» ⁶ Gbozu kœgi adœke: «œdœ adja 'e kœsœ má dœ kœyindœrœ dœ egerœnœ ɔata ele ɔyɔ á i'irinœ kœdœ mutarde, 'e pa má fœ ɔyɔ asœ adœke: “Gitœ zœ kpœke œ na œ tɔ ɔa la kota ɔa e”, yé œ mbœrœtœ ye liaka o'o 'e ye.»

œrœ á li adœke ayi akwa mbœrœ

⁷ «Uzu de ugurutœ 'e á tshe kœsœ dœ ayi akwa nœ ye á tshe djo kindi too á tshe gbœndœ ayarœ, yé á ayi akwanœ to ɔa lœ kindi á gu, á tshe pa fœ she kpuru adœke: “Na katsha œ zi œrœ a?” ⁸ œ œ nene,

tshe pa fœ she adoëke: “Fa kœziroë fœ moë, yapa loëba zoë yeka á kœko kœziroë ga pa ndaba fœ moë. Moë kœzi oëroë á kœndjo oëroë yeka á boë kœzi á kœndjo ndje oëroë zoë manda noë.”⁹ Gbozu lili kœgi otshoroë fœ ayi akwanœ mbœroë oëroë neke á tshe pa toënoë fœ she, yé á tshe mbœroë liakanœ nene a? ¹⁰ E sœ ndje awa bale mbœroë 'e, œdoë 'e kœmbœroë neke kœ á endje pa toënoë fœ 'e, 'e pa adoëke: “A'a kœdoë ayi akwa gbambanœ, 'a mbœroë kolœ akwa neke á li adoëke 'a mbœroë.”»

Yisu she aayi boroma ndjokpa

¹¹ Bata á Yisu sœ lima kœro ga loë Yerusaleme, tshe ro to loë ogo Samariya œdoë Galilayi. ¹² Olo á tshe li lima ga lakpi anga ongbo bale, aayi boroma ndjokpa na ndœ koëtogba doë she. Endje ka lima zara, ¹³ yé œ tetœ kœ'e she doë ogbœ adoëke: «Yisu, ayi kœyisœroë, wu oyo 'a kane.» ¹⁴ Yisu wu endje œ pa fœ endje adoëke: «'E na œ matœ 'e fœ anganga Ndjaba.» Andaa kœna ga zoë, toë ala awa, endje she ye. ¹⁵ Anga bale ugurutoë endje, kœwu adoëke œne she ye, á kwatoë ye doë kœdonga Ndjaba doë agbœ tshama ye. ¹⁶ Tshe gote ga toë ada Yisu, œ tara kumu ye ga ati yé œ za mershe fœ she. Kashe uzunoë asœmoë lima kœdoë uzu Samariya. ¹⁷ Yé Yisu kœpa adoëke: «Ataa œ doëdoë endje ndjokpa kœkœ dá she nene a? Anga endje mindu doë vana, sœ œnoë endje kœœta a? ¹⁸ Anga uzu ugurutoë endje gbegbe ndœ kœkwa kœdonga Ndjaba nene, kashe kolœ genœnoë asœkel!» ¹⁹ Yé Yisu kœpa fœ she adoëke: «Alafo, œ gu zoë. Kœyindoœroë noë zoë she boë ye.»

Akwa tshagbozu noë Ndjaba

(Wu 6a toë Mat 24.23-28,37-41)

²⁰ Afarisayi kœyu she adoëke: «Olo gadœ dá akwa tshagbozu noë Ndjaba œ na a?» Yisu kœgi fœ endje adoëke: «Akwa tshagbozu noë Ndjaba œ na doë mara adoëke uzu wu nene.

²¹ «Endje pandœ noë adoëke: “Wu, toënoë dá sœ asœ, too œtoënoë dá sœ 6a e” nene. Gbambanœ nene, akwa tshagbozu noë Ndjaba sœ ugurutoë 'e zoë.»

²² Yé Yisu kœpa fœ ayambarœ noë ye adoëke: «Osho sœ kœendo toënoë zoë, osho á 'e

sœ doë ogo noë kœwu amba anga olo bale ugurutoë olo noë Gbolo noë uzu, kashe 'e wu nene. ²³ Endje tetœ kœpa fœ 'e adoëke: “Tshe sœ 6a 'e”, too “tshe sœ 6a ke.” Kashe, 'e nana ga zoë nene, 'e kpakpa ndje ogo ga zoë nene. ²⁴ Gbambanœ nene, olo á Gbolo noë uzu œ na, œ sœ 6ata Yavuru á yerœwa 6a lafo, yé á ishirinoë œ za osho djigi. ²⁵ Kashe utshunoë, œ li adoëke tshe wu oyo waa, yé azu noë ngœngœnoë asœke vwaratoë endje toë ye yekane.

²⁶ «Londœ á olo kœna Gbolo noë uzu kœli, oëroë œ mbœroëtœ endje 6ata œnoë lœkœ noë Nowa lima. ²⁷ Azu sœ lima kœzi oëroë doë kœndjo oëroë, endje sœ lima koëtotoë endje doë kœko ayawuru noë endje ndœ totoë œrrr ga toë olo á Nowa li lima ga loë egerœ agba, yeka á yavuru ni lima, á ungu su lima pa oshœ kpœlirœ, yé á wo endje lima para. ²⁸ E sœ ndje 6ata œnoë lœkœ noë Lota lima: Azu sœ lima kœzi oëroë doë kœndjo oëroë, endje sœ kœyo oëroë doë kœka oëroë, endje sœ lima kœlu oëroë ga loë kindi doë kœmo anda. ²⁹ Kashe olo kœwuta lima Lota loë Sodomo, Ndjaba vwa owo 6ata yavuru, œ to 6a lafo kœyo ga ati doë pe jiwonœ á di yeee, yeka á wo lima azu para kœkœ. ³⁰ E mbœroë bala toë endje ataa lœkœ á Gbolo noë uzu œ ma bala toë ye.

³¹ «Doë olonœ asœmoë, uzu á tshe kœsœ 6a pa kumu anda á oëroë noë ye sœ 6a sœnda, tshe kpa gerœ ga ati kœza toënoë nene; œ sœ ndje ataa fœ uzu á tshe kœsœ 6a loë kindi, tshe kpa kwatoë ye ga mangba ye nene. ³² 'E gbetshelœ 'e toë upu noë awo Lota kane. ³³ Uzu neke á tshe para awa ndœ kœgbœndœ soro ye, tshe tshu; kashe tsheneke á tshe gbœndœ noë nene dá she. ³⁴ Moë sœ kœpandœ noë fœ 'e, loë butshœnoë asœmoë, ayakoshe bisha œ lopa gbarœ bale: Endje za anga bale, yé anga œ sœpe. ³⁵ Ayashe bisha œ sœ koëtœ oëroë toë œsœnoë bale: Endje za anga bale, yé anga œ sœpe. [³⁶ Ayakoshe bisha œ sœ kœmbœroë akwa 6a loë kindi, endje za anga bale yé anga œ sœpe.]» ³⁷ Ayambarœ noë Yisu yu she adoëke: «Eroënoë atamœ œ mbœroëtœ endje kœœta Gbozu?» Yé tshe kœgi fœ endje adoëke: «Osho á oko uzu œ

* 17.37 17.37 Gbagurunoë asœke yindœ kœpa adoëke uzu bale œ kpa loëma ngbanga noë Ndjaba nene.

sœ tœncœ, dá adivumbala, œ na kœngbœtœ endje 6a zœ* .»

18

Ndœma toro tœ upu nœ yashe koya œdœ ayi kœwangbanga

¹ Yisu pa ndœma toro asœke mbœrœ kœma fœ endje adœke endje shi gbi lœ kœza avwala, endje gbœgbœ dœkœngœ nene.

² Tshe pa fœ endje adœke: «Anga ayi kœwa ngbanga á tshe kpakpa awa Ndjaba nene yé á lili ndje œsœ uzu bale nene, sœ lima 6a lœ anga ongbo bale. ³ Yé anga yashe koya sœ lima kœna ga ndœ ye œlœ dœ œlœ kœpa fœ she adœke: “Wa ngbanga ugu-rutœ mœ dœ ayingba mœ asœke kane.”

⁴ Katshatsha ayi kœwangbanganœ sœ 6a lima kœvwaratœ ye, yé tshe sœ kœpa dœ tœ ye adœke: “Ataa mœ kœkpakpa awa Ndjaba nene yé á kœlilisœ azu nene, ⁵ kashe 6ata á yashe koya asœ sœ kœndanga mœ, mœ wa œtshœ ngbanga fœ she mbœrœ á tshe kpa kœkwakwatœ ye ndœ kœtshanga kumu mœ nene.”»

⁶ Yé Gbozu kpa kœpa ga pa nœ adœke: «'E dji o'o á ayi kœwangbanga á tshe sœsœ ndjii nene, sœ kœpa tœncœ dœ œtshœncœ kane!

⁷ Yé dœ mara ataa, Ndjaba œ wa œtshœ ngbanga ga tœ azu á tshe ke endje á endje sœ kœki ga tœ ye butshœ dœ œlœ nene a? Tshe gbeletœ ye ndœ kœti kane endje ga lafo ye a? ⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e ngbi adœke: Tshe wa œtshœ ngbanga fœ endje katsha ye. Kashe lœkœ á Gbolo nœ uzu œ kwa bala, tshe gbœ azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba pa œshœ zœ a?»

Ndœma toro tœ upu nœ Farisayi dœ ayi kœko ngendja lapo

⁹ Tshe kpa pa ndœma toro asœke fœ anga azu á endje sœ kœgbe adœke œne sœ ndjii tœ ala Ndjaba, yé á sœ kœgu œsœ anga endje adœke: ¹⁰ «Anga azu bisha na lima ga lœ Tepelo ndœ kœza avwala; anga bale kœdœ Farisayi yé anga kœdœ ayi kœko ngendja lapo. ¹¹ Farisayinœ ka ga lafo, œ sœ lima kœza avwala tœ upu nœ ye dœ tœ ye adœke: “Uu Ndjaba, mœ sœ kœdonga 6œ mbœrœ mœ sœsœ 6ata anga azu nene, endje kœdœ aayi angba, aayi djingili, aayi angba budu, mœ sœsœ ndje 6ata ayi kœko

ngendja laponœ á tshe sœ 6a e asœ nene. ¹² Mœ sœ kœyotshelœma mœ olo bisha lœ pœsœ bale, yé œ sœ kœto œrœ bale lœ nd-jokpa lœ œrœ nœ mœ kœ á mœ sœ kœgbo tœncœ fœ 6œ.” ¹³ Ayi kœko ngendja lapo sœ œncœ ye zara; tshe yiyi lima ndœ kœmesho ga lafo nene, kashe tshe sœ kœda okoro ye yé œ sœ lima kœpa adœke: “Uu Ndjaba, wu oyo mœ dœ ekpe uzu á mœ sœ asœke.”

¹⁴ «Yisu kœpa fœ endje adœke: “Mœ sœ kœmindœ nœ fœ 'e, ayi kœko ngendja lapo wuta lima ndjii tœ ala Ndjaba lœkœ á tshe gu ga ndœ ye, kashe œ dœdœ Farisayinœ nene. Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe titœ ye dœ tœ ye ga lafo, Ndjaba œ ku she ga ati, kashe tsheneke á tshe zatœ ye ga ati, Ndjaba œ ti she ga lafo.”»

Yisu to kane ye ga pa aaya agbolo (Wu 6a tœ Mat 19.13-15; Mar 10.13-16)

¹⁵ Azu sœ lima kœna ndje dœ aaya agbolo fœ Yisu mbœrœ adœke tshe to kane ye ga pa endje. Kœwu ataa, ayambarœ sœ lima kœgeta endje. ¹⁶ Kashe Yisu e agbolo ga ndœ ye, yé á kœpa adœke: «'E katœ agbolo dœ endje na ga ndœ mœ! 'E kœkœ endje nene, mbœrœ ogo Gbozu Ndjaba sœ mbœrœ azu á endje sœ 6ata endje. ¹⁷ Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Uzu neke á tshe yiyindœ ogo Gbozu Ndjaba 6ata gbolo nene, tshe li bala ga zœ nene.»

Ayi kœgbœrœ

(Wu 6a tœ Mat 19.16-30; Mar 10.17-31)

¹⁸ Anga gbozu tshapa ayuda bale yu Yisu adœke: «œtshœ ayi kœyisœrœ, œrœ gadœ dá mœ kœmbœrœ á kœgbo soro á ka nene a?» ¹⁹ Yisu kœpa fœ she adœke: «Mbœrœ gadœ á 6œ e mœ œtshœ uzu a? Uzu bale sœsœ dœ œtshœncœ nene, kolœ Ndjaba kuti ye. ²⁰ Bœ wusœ awa o'o ye: “Mbœmbœrœ angba budu nene, wowo uzu nene, zizi angba nene, papa wala ga pa uzu nene, lisœ aba zœ dœ pe ayi zœ.”»

²¹ Gbozu tshapa ayudancœ ascœmœ kœgi adœke: «Mœ sœ kœmbœrœtœ mœ 6a lima liakanœ pe lœ gbolo mœ.» ²² Yisu kœdji ataa yé á kœpa fœ she adœke: «œ sœpe œrœ bale á 6œ mbœmbœrœ nene: œrœ kœ á 6œ sœ dœ tœncœ, ka œ kurutshelœ ngendjanœ tœ aayi oyo. Ataa, 6œ gbœ bala kœgbœrœ 6a lafo. Manda nœ, na ga mœ yé

œ te manda mœ.» ²³ Lɔkɔ á tshe dji o'onœ asœmœ ataa, oyo za she waa, mbœrœ œshe kœdœ lima ayi kœgbœrœ. ²⁴ Yisu wu adœke tshe sœ lima dœ oyo, œ pa adœke: «Tœ adœke aayi kœgbœrœ li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, œ sœ tœ œgbœnœ. ²⁵ Gbambanœ nene, agea á i'iri ye kœdœ Shamo li kœli tɔ lœ ogoro imbili dœ œtshœnœ, kashe œ kpa gbɔ kœrosœ nœ adœke ayi kœgbœrœ li ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.» ²⁶ Azu á endje sœ lima kœdji o'onœ asœmœ yu adœke: «Atamœ, œdœ dá li kœshe tœnœ a?» ²⁷ Yisu kœgi adœke: «Eroœ á azu lili ndœ kœmbœrœ tœnœ nene, Ndjaba œ mbœrœ ye.»

²⁸ Yé Petro pa adœke: «Dji 'a kane. 'A katœ œrœ nœ 'a yé œ te manda zœ.» ²⁹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke, uzu kɔ á tshe katœ anda nœ ye, awonœ, ayingœnœ, abanœ dœ aayanœ too agbolo nœ ye mbœrœ kœzatœ ye ndœ Ogo gbozu nœ Ndjaba, ³⁰ tshe gbɔ œrœ kœropanœ dœ osho asœke. Yé dœ osho á na manda nœ, tshe gbɔ ndje soro á ka nene.»

Yisu kpa pandœ kuzu ye œdœ kœshe nœ ye lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 20.17-19; Mar 10.32-34)

³¹ Yisu ko ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bisha, œ pa fœ endje adœke: «'E dji kane, a sœ kœro ga lœ Yerusaleme, yé 6a zœ dá o'o para á aayi kœgbara o'o su lima tœ upu nœ Gbolo nœ uzu œ mbœrœtœ endje. ³² Endje za she ga tshakane azu á endje wuwusœ Ndjaba nene. Endje mɔ she, endje gu she dœ pe kœtu ngusha ga tœ ye; ³³ manda kœsɔ she dœ ndjapa, endje wo she. Yé manda olo votɔ, tshe she lœ akuzu.» ³⁴ Kashe, ayambarœ wuwu lima sœ œrœ bale lœ nœ nene. Ádá o'onœ za lima tœ endje yiwatœ nœ tœ endje ye. Endje djidji lima tshelœ kata o'onœ á Yisu yi lima ndœ kœpa tœnœ nene.

Yisu she ayibula 6a lœ Yeriko

(Wu 6a tœ Mat 20.29-34; Mar 10.46-52)

³⁵ Lɔkɔ á Yisu wuta lima ndoo dœ Yeriko, anga ayibula sœ lima ga ati ga tœ ama awa, á sœ kœyœndœ œrœ. ³⁶ Kœdji œsœ azu ndjoro kœro tœ awa, tshe yu lima osho adœke: «Eroœ gadœ dá sœ kœmbœrœtœ

endje asœmœ a?» ³⁷ Endje pandœ nœ fœ she adœke: «Yisu, uzu Nazarete dá ro asœmœ.» ³⁸ Tshe kœta rawa adœke: «Yisu Gbolo nœ Davidi, wu oyo mœ kane!» ³⁹ Azu á endje sœ lima kœna utshunœ, te lima tœ kœgbagbara she adœke tshe sœ koko. Kashe, tshe kpa ta rawa dœ œgbɔ adœke: «Gbolo nœ Davidi, wu oyo mœ kane!» ⁴⁰ Yisu ka, yé œ pa adœke endje na dœ she fœ œne. Lœndɔ á ayibula sœmœ wuta ndoo, Yisu yu she adœke: ⁴¹ «Eroœ gadœ dá 6œ yindœ nœ adœke mœ mbœrœ fœ 6œ a?» Tshe kœgi adœke: «Gbozu, mœ yindœ kpa kœwu osho.» ⁴² Yisu kœpa fœ she adœke: «Wu osho. Kœyindœrœ nœ zœ she 6œ ye.» ⁴³ Petœ œsœnœ tshe wu osho, yé œ te lima kœna manda Yisu dœ kœdonga Ndjaba. Kœwu tœnœ ataa, azu kɔ tetœ kœdonga Ndjaba.

19

Yisu œdœ pe Zakayo

¹ Manda kœli Yisu ga lœ Yeriko, tshe ro lima tɔ lœ ongbœnœ. ² Anga uzu á i'iri ye kœdœ Zakayo, sœ lima 6a zœ; œshe kœdœ gbozu tshapa aayi kœko ngendja lapo, yé œshe lima kœdœ ayi kœgbœrœ. ³ Tshe sœ lima kœpara awa kœwu Yisu adœke œshe kœdœ œdœ; kashe 6ata á tshe sœ lima tœ ondonœ, awa adœke tshe wu she gugu lima nene mbœrœ azu ro lima sœ nœ ye. ⁴ Tshe kpa utshunœ, œ ɔ ga lœ œyɔ á i'irinœ kœdœ Sikomore, mbœrœ kœwu Yisu á tshe yi lima ndœ kœro tɔ kpœtœmœ. ⁵ Lɔkɔ á Yisu wuta kpœtœ oshonœ asœmœ, tshe mesho ga lafo yé œ pa fœ she adœke: «Zakayo, jerœ ga ati katsha, mbœrœ kpesheke œ li adœke mœ lo 6a sœnda nœ zœ.»

⁶ Katsha Zakayo kœjerœ ga ati katsha yé œ za osho kœsœ fœ she dœ yanga. ⁷ Kœwu tœnœ ataa, azu kɔ te lima tœ kœpulœma endje adœke: «Uzu asœ na kœlo 6a ndœ ayi ngbindiroœ!» ⁸ Kashe Zakayo na ga tshu Gbozu œ pa adœke: «Wu, Gbozu, mœ kurutshelœ œrœ nœ mœ kpekpeka, œ ko tshakalanœ fœ aayi oyo, yé œdœ mœ kœza lima œrœ nœ anga uzu dœ œgbɔ, mœ gi ga manda nœ fœ she awa vana.» ⁹ Yé Yisu kœgi fœ she adœke: «Kpœsheke, 6œ she dœ azu tshasœnda nœ

zœ ye, mbœrœ œbœ koedœ ndje anga ata Abrayamo. ¹⁰ Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu na ndœ kœpara œdœ kœza kœshe fœ azu á endje djingili.»

*Ndœma toro tœ upu nœ ngendja
(Wu 6a tœ Mat 25.14-30)*

¹¹ Bata á azu sœ lima koedji o'onœ asœmœ, Yisu kpa pa lœ ndœma toro asœ mbœrœ tshe sœ lima ndoo dœ Yerusaleme. Azu sœ lima kœgbe adœke Ogo gbozu nœ Ndjaba œ matœ ye pe kpœtœ œsœnœ. ¹² Ataa, Yisu kœpa adœke: «Anga uzu bale lœ mara nœ agbozu á œsœ endje li, yi lima ndœ kœna ga lœ anga angbi ogo, mbœrœ azunœ 6a zœ kœza œne tœ gbozu yekane á œne kœfatœ œne á kœgu á koedœ gbozu tshapa ogo nœ œne. ¹³ Utshu kœro she, tshe e anga aayi akwa nœ ye ndjokpa œ ko langere ngendja nœ ye ndjokpa fœ uzu dœ uzu yé œ pa fœ endje adœke: “E kotœ 'e bishu dœ ngendjanœ œrrr ga tœ olo á mœ gu.” ¹⁴ Kashe azu ogo nœ ye sœ lima kœyiangba ye, yé œ vwa anga azu manda ye ndœ kœpa adœke: “A yiyindœ nœ adœke tshe te gbozu tshapa 'a nene.” ¹⁵ Andaa manda kœza akwa gbozugonœ fœ she, tshe gu œ e aayi akwa nœ ye á tshe ko lima ngendja fœ endje ndœ kœwusœ ngendja á uzu dœ uzu gbœ ga pa nœ. ¹⁶ Uzu á tshe na utshunœ matœ ye œ pa adœke: “Gbozu, mœ gbœ langere ngendja ndjokpa ga pa œneke á bœ ko lima fœ mœ.” ¹⁷ Tshe kœpa fœ she adœke: “œ sœ dœ œtshœnœ, œbœ koedœ œtshœ ayi akwa, bœta á bœ mbœrœtœ zœ lindœ nœ lœ aya akwa atake, mœ za bœ tœ gbozu tshapa ongbo ndjokpa.” ¹⁸ Bisha uzu na yé œ pa adœke: “Gbozu, mœ gbœ langere ngendja mindu ga pa œneke á bœ ko lima fœ mœ.” ¹⁹ Tshe kœpa ndje fœ she adœke: “Mœ za bœ tœ gbozu ga pa ongbo mindu.” ²⁰ Anga kpa kœna yé œ kœpa adœke: “Gbozu, wu langere ngendja nœ zœ dœke, mœ guma lima sœ nœ ga lœ lœba. ²¹ Gbambanœ nene, awa zœ za lima mœ waa, mbœrœ bœ gbœgbœ: Bœ sœ kœko œrœ á dœdœ œnœ zœ nene, bœ sœ kœkœ ele ngwarœ neke á dœdœ bœ dá lu nene.” ²² Tshe kœpa fœ she adœke: “Ekpe ayi akwa! Kolœ liaka o'o ama zœ, mœ wa ngbanga ga tœ zœ. Bœ wu lima

sœ nœ adœke œmœ koedœ uzu á mœ gbœgbœ, mœ ko œrœ neke á dœdœ œnœ mœ nene yé œ kœ ele ngwarœ neke á œ dœdœ mœ dá lu nene. ²³ Yé mbœrœ gadœ á bœ zaza má ngendja nœ mœ ga lœ anda nœ kœgumasœ ngendja nene a? Atamœ á mœ kœgu má, á endje kœgi fœ mœ dœ anga œrœ ga pa nœ nene a?” ²⁴ Manda nœ, tshe kœpa fœ azu á endje sœ lima kpœmœ adœke: “E za langere ngendja nœ ye tshakane ye, yé œ za fœ tsheneke á tshe sœ dœ tœnœ ndjokpa.” ²⁵ Endje pa fœ she adœke: “Gbozu, tshe sœ dœ anga langere ngendjanœ ndjokpa zœ!” ²⁶ Tshe kœgi adœke: “Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, uzu kœ á tshe sœ dœ œrœ, endje kpa to anganœ ga pa nœ fœ she kœrosœ nœ, kashe tsheneke á tshe gugu dœ œrœ nene, endje gbœtœ œneke teasho á tshe sœ dœ tœnœ tshakane ye. ²⁷ Tœ ayingba mœ, azu á endje yiyi lima ndœ nœ adœke mœ dœ gbozu tshapa endje nene, 'e na dœ endje ga mœ dœ œ wa œngœ endje kpœtshu mœ.”»

Yisu li ga lœ Yerusaleme bœta gbozugo

²⁸ Manda kœpu o'onœ asœmœ ataa, Yisu te utshunœ kœœ ga lœ Yerusaleme. ²⁹ Lœkœ á tshe ndo dœ tshalakpi Betefaje œdœ Betani, ndoo dœ tshapa kaga á i'irinœ koedœ kaga œyœ Olive, tshe vwa ayambarœ bisha utshunœ, ³⁰ yé œ pa adœke: «'E ro 6a lakpi á sœ ndjii utshu azœ asœke. Kœli 'e tshendja, 'e wu aya ane á endje du she kpœtœmœ yé á uzu bale œ damba ga pa ye nene, 'e vvara she œ gu dœ she ga mœ. ³¹ Yé œdœ uzu kœyu 'e adœke: “Mbœrœ gadœ á 'e vvara she a?” 'E gi fœ she adœke: “Gbozu dá gbe dœ she.”»

³² Aayi avwanœ na, œ wu ndje kolœ œrœnœ bœta á Gbozu pandœ nœ fœ endje asœmœ. ³³ Lœkœ á endje sœ kœvvara anenœ, ayengœ ye yu endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e vvara anenœ asœ a?» ³⁴ Endje gi adœke: «Gbozu dá gbe dœ she.» ³⁵ Endje gu dœ anenœ fœ Yisu, manda nœ endje ko yœgbœdœ lœba nœ endje va ga pa ye, á za Yisu ga pa nœ. ³⁶ Lœkœ á Yisu sœ ndœ kœro tœnœ, azu sœ lima kœsaka lœba nœ endje ga tœ ala awa. ³⁷ Kœendo dœ awa á jerœ ga tœ kaga œyœ Olive, ayambarœ nœ Yisu ndjoro sœ dœ yanga, œ tetœ

kædonga Ndjaba dœ avwara mbœrœ afá á Yisu mbœrœ á endje wu. ³⁸ Endje sœ lima kæpa adœke: «Kaka Ndjaba to kane ye ga pa gbozugo á tshe na dœ i'iri ye. Kaka kœsœ gee sœ 6a lafo yé mokœ nœ Ndjaba matœ ye 6a zœ!»

³⁹ Kashe anga Afarisayi á endje sœ lima ugurutœ ukpulu azunœ, pa fœ Yisu adœke: «Ayi kœyisœrœ, pa fœ ayambarœ nœ zœ adœke endje sœ koko!» ⁴⁰ Yisu kœgi adœke: «Mœ sœ kæpa fœ 'e adœke: Cœdœ endje kœsœ koko, badja œ ta rawa.»

Iki nœ Yisu mbœrœ Yerusalem

⁴¹ Lœkœ á Yisu ndo dœ ongbonœ yé á wu, tshe ki mbœrœ tœnœ. ⁴² Tshe pa lima adœke: «Uu Yerusalem, œdœ 6œ kœwu má sœ œrœ á na ndœ kœza kœsœ gee fœ 6œ, œ sœ má dœ œtshœnœ waa. Kashe ngœngœnœ asœke, œ zatœ ye yiwa tœnœ tœ ala zœ ye. ⁴³ Yé wusœ nœ adœke, bala mbatsha, ayingba zœ œ tœ gbadjadja nœ endje dji 6œ djikpata, œ kpakundœ zœ dje tœ osho kœ. ⁴⁴ Endje ndi tshalakpi nœ zœ, œ wo 6œ œdœ agbolo nœ zœ para. Endje katœ anga badja bale ti ga pa anganœ nene, mbœrœ 6œ wuwu lima sœ lœkœ á Ndjaba na ndœ kœti kane zœ ga lafo nene.»

Yisu gœrœ azu lœ Tepelo

(Wu 6a tœ Mat 21.12-17; Mar 11.15-19; Yow 2.13-22)

⁴⁵ Manda nœ, Yisu li ga lœ Tepelo, œ tetœ kœgœrœ azu á endje sœ lima kœka œrœ. ⁴⁶ Tshe pa lima fœ endje adœke: «Endje sú 6a la Buku nœ Ndjaba adœke: “Anda nœ mœ œ dœ bala anda nœ kœza avwala, kashe 'e fa tœ wutu nœ aayi angba.”»

⁴⁷ Yisu sœ lima œlœ dœ œlœ kœyisœ œrœ 6a lœ Tepelo. Agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa œdœ ndje pe agbozu tshapa azu sœ lima kæpara awa kœwo she. ⁴⁸ Kashe endje gbœgbœ lima awa nene, gbambanœ nene, azu ndjoro za lima lœsu endje djigi ndœ kœdji kolœ she.

20

Tshagbozu nœ Yisu to kpœta a?

(Wu 6a tœ Mat 21.23-27; Mar 11.27-33)

¹ Anga œlœ bale, Yisu sœ lima kœyisœ œrœ fœ azu 6a lœ Tepelo, œ sœ lima kæpandœ

œtshœ O'o yé agbozu tshapa anganga Ndjaba, aayi kœyisœ awa akwa œdœ pe agbozu Ikrizia yi kumu endje. ² Endje yu she adœke: «Pandœ nœ fœ 'a ka, tshagbozu nœ zœ to kpœta a? Cœdœ ndje dá za gbœgbœ kœmbœrœ tœnœ fœ 6œ a?» ³ Tshe gi fœ endje adœke: «Cœmœ ndje, mœ yindœ kœyiu 'e dœ anga o'o bale. 'E pandœ nœ fœ mœ ka: ⁴ Batisimu á Yowane sœ lima kœza tœnœ, to 6a lafo too 6a ndœ azu?» ⁵ Endje tetœ kœsharatœ endje lœ tœ endje adœke: «Cœdœ a kæpa adœke: “Cœ to 6a lafo”, tshe pa adœke: “Mbœrœ gadœ á a yiya lima ndœ nœ fœ she nene a?” ⁶ Yé œdœ a kpa kœgi adœke: “Ba ndœ azu, azu para œ ve azœ dœ badja yé œ kœwo azœ mbœrœ endje wusœ nœ adœke Yowane kœdœ lima ayi kœgbara o'o.” ⁷ Yeka á endje kœgi fœ she adœke: «'A wuwusœ uzu á tshe vwa lima she nene.» ⁸ Yé Yisu kæpa fœ endje adœke: «Cœmœ ndje, mœ pandœ osho á tshagbozu nœ mœ to tœnœ fœ 'e nene.»

Ndœma toro tœ upu nœ ekpe aayi kœdjo kindi

(Wu 6a tœ Mat 21.33-46; Mar 12.1-12)

⁹ Manda nœ, Yisu tetœ kæpa ndœma toro fœ azu adœke: «Anga uzu lu lima œyœ vinu ga lœ kindi nœ ye, œ guma o'o ugurutœ ye dœ anga aayi akwa adœke endje djo tshelœ kindinœ yeka á œne kœkurutshelœ ele vinunœ dœ endje, yé œ na ana manda olo ndjoro. ¹⁰ Olo kœkœ ele vinunœ li, tshe vwa anga ayi akwa nœ ye 6a ndœ endjeneke á endje sœ 6a lœ kindi adœke endje vwa œnœ œne œsœ ele œyœnœ fœ œne. Kashe aayi akwa 6a lœ kindinœ za she œ 6i she œrrr, œ gi she tshakane ye gbambanœ. ¹¹ Ayengœ kindi kpa vwa anga angbi ayi akwa, endje kpa za she, œ 6i she œrrr, œ gu she, yé œ kpa gi she tshakane ye gbambanœ. ¹² Tshe kpa vwa votœ anga, endje to uku tœ ye yé œ vwi she ga shu. ¹³ Yekane á ayengœ kindinœ kæpa adœke: “Gadœ dá mœ kœmbœrœ a? Mœ vwa gbolo yakoshe nœ mœ á mœ yindœ ye waa, anganœ endje dji she dœ œtshœnœ.” ¹⁴ Kashe, kœwu gbolo yakoshe nœ ye kœna tœnœ, aayi kœdjo tshelœ kindi vinunœ tetœ kæpalœtœ endje adœke: “E wu ayi kœsœpe dœ œrœ manda abanœ dá na asœ; a wo she yeka á kindinœ kœte œnœ

azœ!” ¹⁵ Endje wuta dœ she lœ kindinœ ga ushu yé œ wo she.

«Ataa, ayengɔ kindinœ œ mbœerœ œerœ gadœ tœ endje a? ¹⁶ Tshe na, œ wo aayi akwanœ para kɔkɔ, yé œ za akwa kindinœ fœ anga angbi aayi akwa.»

Lɔkɔ á azu dji o'onœ ataa, endje pa adœke: «Æ œ nene, œ mbœerœtœ endje atamœ nene!»

¹⁷ Kashe Yisu mesho ga lœ ala endje, œ pa adœke: «O'o ala mbetinœ asœ yindœ kœpa adœ gadœ:

“Badja á aayi kœmɔ anda za vwi'i, œtœnœ dá te sharagunda?”

¹⁸ Uzu kɔ á tshe te ga pa badjanœ asœmœ, tshe kɔ ngende ngende, yé tsheneke á badjanœ œ te ga pa ye, œ ndi tshelœ ye krœna ye.»

¹⁹ Aayi kœyisœ awa akwa dœ pe agbozu tshapa anganga Ndjaba para lima awa ndœ kœza she ga lœ kánga dœ ɔlɔnœ asœmœ, kashe awa azu dá za lima endje. Gbambanœ nene, endje wu lima sœ nœ adœke Yisu pa ndœma toronœ asœmœ fœ œne. ²⁰ Yé endje tetœ kœvu Yisu. Endje vwa azu á endje sœ kœmatœ endje adœke endje kœdœ azu á endje sœ ndjii fœ she. Azunœ asœmœ sœ lima kœkate kœdji ekpe o'o lœ ama ye yeka á kœgbɔ awa nœ kœtɔ meza pa ye ɔa ndœ agbozu tshalakpi œdœ ɔa ndœ gbozugo. ²¹ Endje yu she dœ o'o atake: «Ayi kœyisœerœ, 'a wusœ nœ adœke o'o á ɔœ sœ kœpa toœnœ yé á sœ kœyisœ nœ sœ dœ awanœ. Bœ sœsœ kœtondœ tshatshu azu nene yé ɔœ sœ kœyisœ awa Ndjaba fœ azu lindœ adjapu. ²² Pandœ nœ fœ 'a ka, 'a li kœyɔ lapo nœ Sezare ye a, too nene?»

²³ Yisu wusœ ekpe gbetshelœ nœ endje lima, yé œ pa fœ endje adœke: ²⁴ «'E ma anga langere ngendja bale fœ mœ kane. Tshatshu uzu ɔe œdœ i'iri ɔe dá endje sú ga alanœ a?» Endje gi adœke: «Ænœ Sezare.» ²⁵ Tshe kœpa fœ endje adœke: «Toœnœ dœ mœ! 'E za œerœ nœ Sezare fœ Sezare, œnœ Ndjaba fœ Ndjaba.» ²⁶ Endje lili lima kœgbɔ she dœ ekperœ lœ o'onœ á tshe pa ɔa utshu azu kɔ asœmœ nene, kashe endje ka lima tœ ama endje ti ɔsɔ tœ o'o á tshe sœ lima kœgi toœnœ, yé œsœ endje yi lima taa.

Kœyu o'o nœ Asadukayi tœ upu nœ kœshe lœ akuzu

(Wu ɔa tœ Mat 22.23-33; Mar 12.18-27)

²⁷ Anga Asadukayi na ga ndœ Yisu. Endje dá sœ kœpa adœke kœshe lœ akuzu gugu nene. Endje yu Yisu adœke: ²⁸ «Ayi kœyisœerœ, Moyize su lima awa akwa fœ 'a adœke: “Ædœ uzu kœsœ dœ ayannœ á tshe za yashe á kœzuzu gbolo dœ she nene yé á tshu, œ li adœke ayannœ to yashe koyannœ mbœerœ kœmbœerœ angwa fœ ayannœ á tshe tshu asœmœ.” ²⁹ Andaa, anga aaya lœ yabo bale sœ lima mindu dœ bisha (7). Eyannœ to yashe, œ zuzu gbolo dœ she nene, yé œ tshu. ³⁰ Bishannœ to yashe koyannœ yé œ tshu awa bale, ³¹ manda nœ, votœnœ kpa to ndje she, œ tshu ye. Ko atamœ sœmœ œerrr endje mindu dœ bisha tshu para, anga bale zuzu gbolo dœ she nene. ³² Ba tœ ndœngɔlœnœ, yashennœ tshu ndje ye. ³³ Yé ataa, yashennœ asœmœ, lɔkɔ á akuzu œ kpa she, tshe dœ awo ɔe, mbœerœ endje mindu dœ bisha kɔ to lima she tœ awo endje yema a!»

³⁴ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ba pa ɔshɔ asœ, ayashe dœ ayakoshe œ totœ endje ye. ³⁵ Kashe ayakoshe dœ pe ayashe á endje tshu, á Ndjaba wu adœke endje li kœshe lœ akuzu yé á li kœli ga lœ tafo ogo neke á na manda nœ, endje kpa totœ endje nene. ³⁶ Endje kpa tshu nene; gbambannœ nene, endje sœ ɔata aandjelu. Endje kœdœ agbolo nœ Ndjaba mbœerœ á endje she lœ akuzu ye. ³⁷ Moyize pa lima ngbi adœke azu á endje tshu, endje she bala lœ kuzu. Gbambannœ nene, ala mbeti á pa o'o tœ upu nœ ɔyɔ á owo sœ lima kœtshi loœnœ, tshe e lima Gbozu adœke “Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœ Ndjaba nœ Yakobo.” ³⁸ Ndjaba dœdœ Ndjaba nœ akuzu nene, kashe Ndjaba nœ asoro. Gbambannœ nene, azu kɔ sœ dœ soro mbœerœ she.» ³⁹ Anga aayi kœyisœ awa akwa za o'o œ pa adœke: «Ayi kœyisœerœ, ɔœ pa o'o nœ zœ dœ ɔtshœnœ.» ⁴⁰ Gbambannœ nene, endje kpa gugu lima dœ awa ndœ kœyu anga o'o nene.

Masiya œdœ Davidi

(Wu ɔa tœ Mat 22.41-45; Mar 12.35-37)

⁴¹ Yisu kœyɔ endje adœke: «Koto yeka á azu sœ kœpa adœke Masiya kœdœ gbolo nœ Davidi a? ⁴² Gbambanœ nene, Davidi dœ tœ ye pa 6a la buku nœ Itshi nœ Ayuda adœke:

“Gbozu Ndjaba pa fœ Gbozu nœ mœ adœke,

sœ ga ati ga pa kuni mœ œrrr

⁴³ adœke mœ fa ayingba zœ

ga tshagudi ada zœ yekane.”

⁴⁴ Adja Davidi dœ tœ ye sœ kœ'e she Gbozu. Yé dœ mara gadé dá Masiya kpa fa gbolo nœ Davidi a?»

Yisu yisœ œrœ tœ upu nœ aayi kœyisœ awa akwa

(Wu 6a tœ Mat 23.1-36; Mar 12.37-40)

⁴⁵ Yisu kœpa fœ ayambarœ nœ ye tœ ala azu kœ á endje sœ lima kœdji she adœke:

⁴⁶ «Ala 'e gbœ dœ aayi kœyisœ awa akwa á endje sœ kœro dœ yœgbœdœ lœba tœ endje, á endje sœ kœyindœ nœ adœke azu sœ kœbala œne tœ osho á ukpulu azu sœ tœnœ. Endje yi kolœ ndœ kœsœ ga tœ osho á sœ utshunœ lœ Sinagoga dœ pe osho kœsœ nœ agbozu azu lœ angbo. ⁴⁷ Endje sœ kœbili ayashe koya mbœrœ kœyi angwa œrœ tœ endje. Yé œdœ endje kœsœ kœza avwala fœ Ndjaba, œndœ endje œ di œrrr tœ kœma adœke œne kœdœ œtshœ azu. Ndjaba œ wa bala œgbœ ngbanga ga tœ endje.»

21

Kœtorœ nœ anga yashe koya

(Wu 6a tœ Mar 12.41-44)

¹ Yisu mesho œ wu aayi kœgbœrœ á endje sœ lima kœko ngendja nœ endje ga lœ gbarœ makabo 6a lœ Tepelo. ² Tshe wu ndje anga yashe koya á tshe dœ ayi oyo, kœko ndje a'eara langere ngendja nœ ye bisha ga zœ. ³ Yé Yisu kœpa adœke: «Adja mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, yashe koyanœ asœ á tshe dœ ayi oyo dá ko ngendja nœ ye kœropa azu kœ. ⁴ Gbambanœ nene, ngendja á endje ko asœ, endje sœsœ dœ œrœ kœmbœrœ dœ tœnœ nene, kashe œshe, tshe ko ngendja nœ ye kœ á sœ má adœke tshe zi dœ œrœ.»

Yisu pandœ upu nœ kœndi tshelœ Tepelo
(Wu 6a tœ Mat 24.1-2; Mar 13.1-2)

⁵ Anga azu sœ lima kœpa o'o tœ upu nœ Tepelo, yé œ sœ lima kœpa adœke œ ga waa dœ mara á endje mbœrœ dœ œtshœ badja dœ pe œrœ á azu to fœ Ndjaba. Kashe Yisu pa adœke: ⁶ «Lœ olo manda nœ, œrœnœ kœ á 'e wu ascœmœ, anga badja bale á kpa sœpe ga pa anganœ œ gu nene. Endje ndi tshelœnœ para kœkœ ye.»

Oyo œdœ œrœ kanga

(Wu 6a tœ Mat 24.3-8; Mar 13.3-8)

⁷ Yé endje yu she adœke: «Ayi kœyisœrœ, lœkœ gadé dá œrœnœ ascœmœ œ wuta ndje a, ambára gadé dá matœ endje œlœ á œrœnœ œ mbœrœtœ endje a?» ⁸ Yisu gi adœke: «Ala 'e gbœ, uzu bale fafara 'e nene. Gbambanœ nene, azu ndjoro œ na bala dœ i'iri mœ yé œ pa adœke: “œmœ kœdœ Masiya”, yé lœkœnœ li ye! Kashe 'e tete manda endje nene. ⁹ œlœ á 'e kœsœ kœdji o'o nœ kœtœ kowo œdœ azu á endje sœ kœoma dœ anga endje, awa zaza 'e nene. Gbambanœ nene, œ li adœke œrœ ataa wuta utshunœ yeka, kashe œ dœdœ damba kœka tshapashœnœ ngœngœnœ asœ dœmœ nene.» ¹⁰ Yé tshe kpa pa fœ endje adœke: «Ogo gbozu dœ ogo gbozu œdœ pe ogo dœ ogo œ tœ kowo lœ tœ endje. ¹¹ œshœ œ turu tœ osho kœ, yé ekpe kœba œdœ egerœ ogo œ za osho kœ. œrœ á za awa tœ azu œdœ ambára afá œ matœ endje 6a lafo.

¹² «Kashe utshu œrœnœ asœke kœ, endje 6i 'e œ mbœrœ œrœ kanga fœ 'e, endje tœ meza pa 'e 6a lœ Sinagoga, endje ko 'e va ga lœ anda kána, endje gbotœ 'e na tœnœ 6a utshu agbozugo dœ pe agboro agbozu mangba i'iri mœ. ¹³ Mara œrœ ataa œ za awa fœ 'e ndœ kœma o'o tœ upu nœ mœ. ¹⁴ Atamœ, 'e tœtœ lœsu 'e tœ mara á 'e pa dœ ngbanga nene. ¹⁵ Gbambanœ nene, mœ to o'o œdœ kœwusœtœ ga lœ 'e dœ mara adœke, anga ayingba 'e bale á tshe li tœ kœshara o'onœ lœ ama 'e too kœvwaratœ ye tœnœ œ gu nene. ¹⁶ Aaba 'e œdœ aayi 'e, aaya 'e, aayo 'e œdœ anga 'e œ vaœtœ 'e, œ wo ndje anga anga 'e ugurutœ 'e. ¹⁷ Azu kœ œ yiangba 'e mbœrœ i'iri mœ, ¹⁸ kashe anga sukumu 'e bale œ yiwa nene. ¹⁹ 'E shi gbi lœ kœyindœrœ nœ 'e yeka á kœgbœ soro neke á ka nene.»

Yisu pandæ upu næ kœndi tshelœ Yerusaleme

(Wu 6a tœ Mat 24.15-21; Mar 13.14-19)

²⁰ «Lɔkɔ á 'e kœwu adœke aturugu kpa dji ongbo Yerusaleme djikpata, 'e wusœ næ adœke olo kœndi tshelœ ongbonœ ndo ye. ²¹ Atamœ, azu á endje sœ 6a lœ ogo Yuda œ kpa ga pa kaga, endjeneke á endje sœ 6a lœ ongbo Yerusaleme œ wuta ga shu. Azu á endje sœ 6a lœ kindi, endje kpa gu ga lœ ongbo nene! ²² Gbambanœ nene, ɔlɔnœ asœmœ œ dœ ɔlɔ kœtɔ geda, yekane œneke á endje pa ala Buku næ Ndjaba kœmbœrœtœ endje. ²³ Dœ ɔlɔnœ asœmœ, oyo œ sœ mbœrœ ayashe má endje sœ dœ nguzu dœ pe endjeneke á endje sœ kœza ɔngɔ ga lœ ama agbolo. Gbambanœ nene, azu tshelœ ogonœ asœmœ œ wu egerœ oyo, yé Ndjaba œ ma ókó næ ye ga tœ azu. ²⁴ Anga azu œ tshu kuzu næ ingiri yakamba, endje ko anga endje gu tœnœ tœ kœfa endje tœ akanga dje lœ angbi ogo kɔ. Angbi azu œ ndi tshalakpi Yerusaleme kpakpakpa œrr adœke olo næ endje ka yekane.»

Kœkwa Gbolo næ uzu

(Wu 6a tœ Mat 24.29-31; Mar 13.24-27)

²⁵ «Ambará œrœ œ matœ endje 6a la ɔlɔ, 6a la yapu œdœ 6a la angerepe. Yé 6a pa ɔshɔ, azu lœ angbi ogo para œ sœ dœ awa, tshama ungu kota dœ lokonœ œ za ndje awa fœ endje. ²⁶ Azu œ tshu dœ awa lɔkɔ á endje gbe dœ œrœ á mbœrœ bala tœ endje pa ɔshɔ kɔ, mbœrœ gbɔgbɔ næ tshalafo œ turu. ²⁷ Dœ tœnœ ataa, endje wu Gbolo næ uzu á tshe kwa lœ ondo dœ gbɔgbɔ kɔ œdœ lœ mokɔ. ²⁸ Lɔkɔ á œrœ ata kœtetœ kœmbœrœtœ næ, 'e shi gbi yé œ kpa sœ dœ gbɔgbɔ mbœrœ olo næ kœwuta 'e lœ ekperœ ndo ye.» ²⁹ Manda næ, Yisu pa ndœma toro fœ endje adœke: «'E wu ɔyɔ fige asœ dœ pe anga ɔyɔ para: ³⁰ Lɔkɔ á 'e kœwu adœke kakonœ tetœ kœtɔ tœnœ, 'e wusœ næ adœke olo ungu yavuru ndo ye. ³¹ Awa bale ndje, ɔlɔ á 'e kœsœ kœwu œrœ ata kœwuta tœnœ, 'e wusœ næ adœke Ogo gbozu næ Ndjaba ndo ye. ³² Dœ adjapu, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke azu næ tshakpesheke œ ka kɔ nene, yeka á œrœ asœke œ mbœrœtœ endje. ³³ Tshalafo dœ

tshapa ɔshɔ œ ro ye, kashe o'o ama mœ œ ro nene.»

Kœsœ dœ gbɔdjela

³⁴ «Ala 'e gbɔ, 'e ndindi lœsu 'e dœ upu næ kœmbœrœ angbo, dœ kœndjo ipi œrr adœke œ mbœrœ 'e too mbœrœ oyo næ tshapashɔ asœ nene, adœke olonœ asœmœ kœwuwuta ga tœ 'e ngbangi ³⁵ 6ata úkú dá endje gi nene. Gbambanœ nene, œ wuta ga tœ azu tshapashɔ para. ³⁶ Kashe ala 'e gbɔ, 'e za avwala ɔlɔ dœ ɔlɔ mbœrœ á kœsœ dœ gbɔgbɔ næ kœwuta lœ œrœnœ kɔ á na bala, yeka á 'e kœli kœka ga utshu Gbolo næ uzu.»

³⁷ Dœ ɔlɔ, Yisu sœ lima kœyisœ œrœ 6a lœ Tepelo, kashe dœ butshɔ, tshe na kœlo 6a pa kaga á i'irinœ kœdœ kaga ɔyɔ Olive. ³⁸ Yeka á dœ amazi, á azu œ na ga ndœ ye 6a lœ Tepelo mbœrœ kœdji she.

22

Kœvwarandœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.1-5; Mar 14.1-2; Yow 11.45-53)

¹ Egerœ angbo næ kœzi mapa á susuku nene á endje e i'irinœ Pake asœmœ, ndo lima ye. ² Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe aayi kœyisœ awa akwa sœ lima kœpara awa ndœ kœwo Yisu, kashe endje sœ lima kœkpa awa azu. ³ Yé Satana li lima ga tœ lœsu Yudasi Isikariote, á tshe kœdœ lima bale lœ andjokpa dœ bishanœ asœmœ. ⁴ Tshe na ndœ kœvwarandœ o'o dœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu tshapa aayi kœgbandœ Tepelonœ, yé œ pa o'o dœ endje pa mara kœza Yisu yɔ œrœ fœ endje. ⁵ Endje sœ dœ yanga yé œ pa fœ she adœke œne ko ngendja fœ she. ⁶ Yudasi yindœ næ yé œ tetœ kœpara awa á sœ tœ ɔtshɔnœ mbœrœ kœza she yaa fœ endje adœke azu kœwuwusœ næ nene.

Ayambarœ guma osho kœzirœ angbo Pake

(Wu 6a tœ Mat 26.17-25; Mar 14.12-21; Yow 13.21-30)

⁷ Lɔkɔ angbo næ mapa á susuku nene ndo, yé œ li adœke endje wo aaya apata á kœzi pa angbonœ asœmœ. ⁸ Yisu kœvwa Apetro dœ Yowane adœke: «'E na dœ œ fa kœzirœ Pakenœ fœ azœ, yeka á a kœzi.» ⁹ Yé endje kœyu Yisu adœke: «Bœ yindœ

nœ adœke 'a na kœefa kœziroenœ ɓata a?»
 10 Á tshe kœgi fœ endje adœke: «Kœeli 'e ga lœ ongbonœ, 'e togba dœ anga yakoshe dœ lœsú ungu lœ kumu ye. 'E te manda ye gu tœnœ ga tœ anda á tshe li, 11 yé 'e pa fœ ayengɔ andanœ adœke: “Ayi kœyisœrœ yu ɓœ adœke osho á œne zi kœziroœ angbo Pake dœ ayambarœ nœ œne sœ kpœta a?” 12 Yé tshe yisœ anga gbɔshɔ ɓa lafo, á endje guma dœ œrœ kɔ lœnœ; 'e fa kœziroœ angbonœ kpœtœmœ.» 13 Endje na œ gbɔ œrœ kɔ ɓata á tshe pa má tœnœ fœ endje, yé œ fa kœziroœ Pakenœ kpœtœmœ.

*Kœziroœ Pake nœ Gbozu dœ ayambarœ
 (Wu ɓa tœ Mat 26.26-30; Mar 14.22-26;
 1Ko 11.23-25)*

14 Lœndɔ á ada ɔlɔ kœziroœ li ye, Yisu sœ ga indiri ndaba kœziroœ awa bale dœ aayi avwa nœ ye. 15 Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Adja mœ yindœ kœzi Pake asœ dœ 'e utshu kœwu oyo nœ mœ. 16 Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, mœ kpa zi anganœ nene œrrr ga tœ ɔlɔ á mbœrœ bala tœ endje ɓa lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba.» 17 Yé tshe za kopo, œ donga Ndjaba yé á pa adœke: «'E za œ su tshelœnœ tœ 'e. 18 Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa fœ 'e ataa: Mœ kpa ndjo vinu nene œrrr ga tœ lœkɔ á Ogo gbozu nœ Ndjaba œ ma bala tœ endje.» 19 Manda nœ, tshe kœza mapa œ donga Ndjaba, œ kavwa tshelœnœ yé œ kœkurutshelœ nœ tœ endje dœ kœpa adœke: «Asœ kœdœ undu mœ dá mœ to fœ 'e asœ. 'E mbœrœ ataa á kœgbe bala dœ mœ.» 20 Kolœnœ ataa, tshe za kopo manda kœziroœ, á pa adœke: «Yashi asœ kœdœ tafo ayo lœ indji mœ á tu mbœrœ 'e.»

21 Kashe 'e wu kane: Kane uzu á tshe sœ kœza mœ yɔ œrœ, za kœziroœ pa ndaba awa bale dœ mœ kpœke. 22 Gbambanœ nene, Gbolo nœ uzu œ gu ɓata á Ndjaba pa lima tœnœ. Kashe oyo nœ uzu á tshe za she yɔ œrœ! 23 Yé endje tetœ kœyutœ endje lœ tœ endje adœke uzu de ugurutœ endje dá yindœ kœmbœrœ œrœ ataa.

*Lœ ugurutœ ayambarœ, œde dá ropa anganœ a?
 (Wu ɓa tœ Mat 18.1; Luk 20.25-28; Mar 9.34; 10.42-45)*

24 Endje tetœ kœgbugburutshelœ o'o lœ tœ endje mbœrœ kœwusœ uzu á tshe ropa anganœ. 25 Yisu kœpa fœ endje adœke: «Agbozugo tshapa angbi ogo sœ kœmbœrœ akwa nœ endje dœ gbɔgbɔ, yé endjeneke á endje sœ kœgbœndœ ogo yi ɓalima ndœ nœ adœke azu e œne “ɔtshɔ azu”. 26 Tœ 'e, 'e mbœmbœrœ œnœ 'e ata nene, kashe œ li adœke tsheneke ugurutœ 'e á tshe ropa 'e, tshe sœ ɓata rodonga, yé œ li adœke tsheneke á tshe sœ tœ gbozu, tshe sœ ɓata ayi akwa. 27 Yé ataa, œde dá ropa anganœ a? Uzu neke á tshe sœ pa ndaba too tsheneke á tshe sœ kœko kœziroœ fœ azu a? (E dœdœ uzu á tshe sœ pa ndaba nene a? Kashe tœ mœ, mœ sœ ugurutœ 'e ɓata uzu kœmbœrœ akwa fœ 'e.

28 «'E kœdœ azu á 'e kaka lima tœ mœ ti nene lœkɔ á mœ li lima ga lœ kœwu lœsu. 29 Yé œmœ, mœ za akwa ogo gbozu fœ 'e ɓata á Aba mœ za ndje lima fœ mœ. 30 Ataa, 'e zi bala œrœ œ ndjorœ pa ndaba dœ mœ awa bale ɓa lœ Ogo gbozu nœ mœ, yé 'e sœ ndje bala ga pa ngande tshagbozu mbœrœ kœwa ngbanga nœ mara ndjokpa dœ bisha lœ ogo Israyele.»

*Yisu pa fœ Petro adœke tshe 'ea œne zœ
 (Wu ɓa tœ Mat 26.31-35; Mar 14.27-31;
 Yow 13.36-38)*

31 Gbozu pa fœ Shimu adœke: «Shimu, Shimu, Satana esho ndœ gbɔgbɔ adœke œne pe tshelœ 'e ɓata á endje pe tshelœ indji ble. 32 Kashe œmœ, mœ za avwala tœ upu nœ zœ mbœrœ adœke kœyindœrœ nœ zœ kœ kaka nene. Yé œɓœ, lœkɔ á ɓœ kœkwatœ zœ, ɓœ to gbɔgbɔ fœ aaya zœ.» 33 Petro pa fœ she adœke: «Gbozu, œdœ lœ kángã œdœ lœ kuzu, mœ yindœ nœ adœke mœ li, too mœ tshu dœ ɓœ awa bale.» 34 Yisu gi adœke: «Mœ sœ kœpa fœ ɓœ ngbi, Petro, utshunœ adœke kœngato ki, ɓœ 'ea mœ awa votɔ adœke ɓœ wuwusœ mœ nene.»

35 Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Lœkɔ á mœ vwa lima 'e, œdœ ngendja, œdœ ngbade, œdœ œrœ ada, 'e zaza lima œrœ bale nene. Atamœ 'e sœsœ lima dœ œrœ nene a?» Endje gi adœke: «'A sœ lima dœ œrœ zœ.» 36 Tshe pa fœ endje adœke: «Kashe ngœngɔ asœ, uzu á tshe kœsœ dœ ngendja, tshe za; awa bale ndje mbœrœ

uzu á tshe sœ dœ ngbade. Yé tsheneke á tshe gugu dœ ingiri yakamba nene, tshe ka yɔgbɔdɔ lœba nœ ye dœ œ yɔ dœ anganœ bale. ³⁷ Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa ngbi fœ 'e, œ li adœke o'o á endje sú bala buku nœ Ndjaba mbœœtœ endje ga tœ mœ liakanœ: Endje di she ga ugurutœ aayi kœmbœœœ ngbindiroœ. Dœ tœnœ ataa, o'o á endje pa lima tœ upu nœ mœ, œ mbœœtœ endje ye.» ³⁸ Endje kœpa adœke: «Gbozu, ingiri yakamba bisha dœke». Tshe kœgi fœ endje adœke: «œ li ye.»

*Yisu za avwala 6a pa kaga ɔyɔ Olive
(Wu 6a tœ Mat 26.36-46; Mar 14.32-42)*

³⁹ Yisu wuta œ ro ga pa kaga ɔyɔ Olive bata á tshe ro 6a lima, yé ayambarœ nœ ye na manda ye. ⁴⁰ Lɔndɔ á tshe yi kumu ye 6a zœ, tshe pa fœ endje adœke: «'E za avwala nœ 'e fœ Ndjaba adœke 'e kœlili ga lœ kœbili osho nœ Satana nene.» ⁴¹ Manda nœ, tshe gitœ ye zara tœ endje, œ gote dœ koda ye yé œ tetœ kœza avwala fœ Ndjaba adœke: ⁴² «Aba, œdœ 6œ kœyindœ nœ, 6œ mbœœœ adœke yashi oyonœ asœke gitœ ye utshu mœ ye. Mbœœœœ œœœ á mœ yindœ nœ nene, kashe mbœœœ œœœ á 6œ yindœ nœ.» [⁴³ Ataa, anga andjelu to 6a lafo œ wuta ga ndœ ye mbœœœ kœto gbɔgbɔ fœ she. ⁴⁴ Lɔsu ye su lima dœ oyo, tshe kpa za avwala ga pa nœ ga pa nœ fœ Ndjaba, yé ili sara tœ ye tea tea ga tœ ɔshɔ bata indji.]

⁴⁵ Manda kœza avwalanœ, Yisu áalafo œ gu ga ndœ ayambarœ nœ ye œ gbɔ endje, endje mɔ œ lo ye. ⁴⁶ Tshe pa fœ endje adœke: «Koto o! 'E lo ye a? 'E áalafo yé œ za avwala fœ Ndjaba adœke 'e lili ga lœ kœwu lɔsu nœ Satana nene.»

Kœtepa Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.47-56; Mar 14.43-50; Yow 18.3-11)

⁴⁷ Tshe sœpe damba kœpa o'o trale atake, ukpulu azu kœyi kumu endje. Anga bale ugurutœ andjokpa dœ bishanœ asœmœ á i'iri ye kœdœ lima Yudasi, te utshu endje. Tshe na ndoo dœ Yisu ndœ kœbala she dœ kœuru tshelœ utu ye. ⁴⁸ Kashe Yisu pa fœ she adœke: «Yudasi, 6œ za Gbolo nœ uzu fœ angbi azu lœ awa nœ kœuru tshelœ utu ye a?» ⁴⁹ Lɔkɔ á azu á endje ro tœ awanœ dœ Yisu wu lima œœœ á yindœ kœmbœœœtœ

endje, endje yu she adœke: «Gbozu, 'a nga koshe dœ endje dœ ingiri yakamba a?» ⁵⁰ Yé anga bale ugurutœ endje gbota ingiri yakamba nœ ye, œ de ayi akwa nœ egerœ ngangga Ndjaba, á wa utu ye dja ga pa kuni ndja tœnœ ye. ⁵¹ Kashe Yisu pa adœke: «'E katœ nœ dœ endje mbœœœ œœœ á endje yindœ nœ.» Á za utu ye tɔ ga ngbanœ.

⁵² Manda nœ, Yisu pa fœ azu á endje na lima kœza she, agbozu tshapa anganga Ndjaba, agbozu tshapa azu á endje gbɔndœ Tepelo dœ pe agbozu Ikrazia ayuda adœke: «'E na dœ ingiri yakamba dœ pe ndindi ɔyɔ ndœ mœ bata œmœ kœdœ ayi angba a?» ⁵³ ɔlɔ dœ ɔlɔ á mœ sœ lima dœ 'e lœ Tepelo, 'e tuturutœ mœ nene. Kashe ngɔngɔ asœke kœdœ olo nœ 'e œdœ gbɔgbɔ akwa nœ aayi butshɔ.»

Petro 'ea Yisu

(Wu 6a tœ Mat 26.57-58,69-75; Mar 14.53-54,66-72; Yow 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Endje za Yisu, œ gu dœ she 6a lœ anda nœ egerœ ngangga Ndjaba. Petro sœ lima kœna manda endje lœ ingirinœ. ⁵⁵ Bata á endje ngbɔ lima egerœ owo ga lœ gbagba á ngbɔtœ endje ga indirinœ, Petro na œ sœ ga ugurutœ endje.

⁵⁶ Anga yashe akwanœ bale wu she kœsœ ga indiri owonœ, tshe shokɔ she yé œ pa adœke: «Uzu asœ 6a e sœ ndje lima dœ she awa bale.» ⁵⁷ Kashe Petro 'eatœ ye, œ pa adœke: «Yashe, mœ wuwusœ ye nene.» ⁵⁸ Teasho manda nœ, anga uzu kpa wu she, œ pa adœke: «œbœ ndje kœdœ uzu nœ endje.» Petro gi adœke: «œœ, œ dœdœ mœ nene.» ⁵⁹ Ga pa œœœ nœ ada ɔlɔ bale manda nœ, anga uzu kpa shi kɔdɔ dœ o'onœ adœke: «Adja upu, uzu asœ 6a e sœ lima dœ she awa bale; ga panœ dœmœ, œshe kœdœ uzu Galilayi.» ⁶⁰ Petro kœgi adœke: «Mœ wuwusœ o'o á 6œ yindœ kœpa tœnœ asœmœ nene.» Petœ œsœnœ á tshe sœ lima pe kœpa o'o lœma ye, trale kɔngato kœki. ⁶¹ Gbozu fatœ ye œ tondœ Petro, yé Petro kœgbe dœ o'o á Gbozu pa lima fœ she adœke: «Utshunœ adœke kɔngato ki, 6œ 'ea mœ awa votɔ.» ⁶² Petro wuta yé œ tetœ iki tshuru tshuru tshuru.

Azu gu Yisu œ 6i she

(Wu 6a tœ Mat 26.67-68; Mar 14.65)

⁶³ Ayakoshe á endje sœ lima kœsœ indiri Yisu, tetœ kœmœ she dœ pe kœbi she. ⁶⁴ Endje i tshatshu ye ga tœnœ dœ lœba á sœ kœyu she adœke: «Ma adœke œbœ kœdœ ayi kœgbara o'o! Uzu de dá bi bœ a?» ⁶⁵ Yé endje sœ ndje lima kœgu she dœ ekpe o'o waa.

Yisu 6a utshu egerœ angbœtœ kœwa ngbanga

(Wu 6a tœ Mat 26.59-66; Mar 14.55-64; Yow 18.19-24)

⁶⁶ Lœkœ á osho kœrœ, agbœ Ayuda, agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ aayi kœyisœ awa akwa ngbœtœ endje ga tœnœ, yé œ na dœ Yisu 6a tœ egerœ angbœtœ kœwa ngbanga nœ endje. ⁶⁷ Endje pa fœ she adœke: «Edœ bœ kœdœ Masiya, pandœ nœ fœ 'a.» Yisu gi fœ endje adœke: «Edœ mœ kœpandœ nœ fœ 'e, 'e yindœ nœ ga ndœ mœ nene; ⁶⁸ yé œdœ mœ kœyu 'o, 'e gi o'o fœ mœ nene. ⁶⁹ Kashe ngœngœ asœ, Gbolo nœ uzu œ sœ ga tœ kuni Ndjaba nœ gbœgbœ.» ⁷⁰ Endje para kœkœ yu adœke: «œbœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba a?» Tshe kœgi fœ endje adœke: «E'e dœ tœ 'e 'e sœ kœpa tœnœ adœke, œmœ kœdœ Gbolo nœ ye.» ⁷¹ Endje kœpa adœke: «Ádá kœgbe dœ anga timu kpa gugu nene! Gbambanœ nene, azœ dœ tœ azœ a dji o'onœ lœ adja ama ye dœ tœ ye!»

23

Endje na dœ Yisu 6a utshu Pilato

(Wu 6a tœ Mat 27.2,11-14; Mar 15.1-5; Yow 18.28-38)

¹ Azu para á endje sœ lima tœ œsœ egerœ angbœtœnœ áalafo yé œ na dœ she 6a utshu Pilato. ² Endje tetœ kœtœ meza pa ye dœ o'onœ adœke: «'A gbœ yakoshe asœ, tshe sœ kœdjingili tshelœ kumu azu ogo nœ azœ: Tshe sœ kœpakata azu ndœ kœyœ lapo nœ Sezare, tshe sœ kœpa adœke œne kœdœ Masiya, œne ndje kœdœ gbozugo.» ³ Pilato kœyu she adœke: «œbœ kœdœ gbozugo nœ Ayudanœ a?» Yisu kœgi fœ she adœke: «œbœ dá sœ kœpa ataa.» ⁴ Pilato pa fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe ukpulu azunœ á endje na lima adœke: «Mœ wuwusœ anga o'o á li adœke mœ wa œgbœ ngbanga ga tœ yakoshe asœ liaka nœ

nene.» ⁵ Kashe endje shi kœdœ adœke: «Tshe sœ kœdjingili tshelœ kumu azu dœ kœyisœ œrœ adœke azu oma lakpi. Tshe tetœ nœ lœ ogo Galilayi, lœ ogo Yuda œrrr á wuta dœ tœnœ 6a ke asœke.»

Endje na dœ Yisu 6a utshu Erode

⁶ Manda kœdji endje, Pilato kœyu endje adœke: «Yakoshe asœ kœdœ uzu Galilayi a?» ⁷ Yé endje yindœ nœ ngbi adœke œshe kœdœ uzu Galilayi. Kœdji adœke Yisu kœdœ uzu ogo á Erode kœdœ gbozunœ, tshe vwa she ga ndœ Erode, mbœrœ lœ olo asœmœ tshe na lima kpœmœ ga lœ Yerusalem. ⁸ Kœwu Yisu atake, Erode sœ dœ yanga tœpanœ kpuru. Gbambanœ nene, tshe sœ lima kolœ kœdjindœ œtrœ ye, yé œ sœ dœ ogo kœwu she. Tshe sœ lima kœgbe adœke Yisu œ mbœrœ anga afá dœ ala œne zœ. ⁹ Tshe yu she dœ o'o ga pa nœ ga pa nœ, kashe Yisu gigi 'o bale fœ she nene. ¹⁰ Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe aayi kœyisœ awa akwa sœ lima kœtœ meza pa ye dœ agbœ. ¹¹ Erode dœ pe aturugu nœ ye te lima tœ kœmœ Yisu, œ sœ lima kœgu œsœ ye. Endje verœ œtshœ lœba á ga waa ga tœ ye, yé œ gi she fœ Pilato. ¹² Pe dœ œlœnœ asœmœ, Erode œdœ Pilato á endje sœ lima kœyiangbatœ endje utshunœ, tetœ kœyindœtœ endje ye.

Pilato wa ngbanga nœ kuzu ga tœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.15-26; Mar 15.6-15; Yow 18.39-19.16)

¹³ Pilato kpa e agbozu tshapa anganga Ndjaba, agbozugo dœ pe azu ogo kœ, ¹⁴ yé á kœpa fœ endje adœke: «'E na dœ yakoshe asœ fœ mœ bœta uzu á tshe sœ kœdjingili tshelœ kumu azu tœ awa á sœ ndjii, kashe œmœ á mœ yu she utshu 'e, mœ gbœgbœ anga œrœ á li adœke mœ wa œgbœ ngbanga ga tœ ye liakanœ ugurutœ o'o á 'e tœ meza pa ye ndœnœ nene. ¹⁵ Gbozu Erode gbœgbœ ndje she dœ ekpe 'o nene, yeka á gi she fœ azœ gamœ asœke. Mbœrœ tœnœ ataa, anga œrœ á tshe mbœrœ á li dœ kuzu gugu bale nene. ¹⁶ Ataa, mœ sœ kolœ she dœ ndjapa, œ za awa fœ she ye.» [¹⁷ Lœkœ angbœ nœ Pake bale dœ bale, Pilato sœ bœlima kœvwara anga uzu bale lœ anda kána.]

18 Endje tetoe koetarawa para kòkò adoeke: «Wo uzunoe asoemoe ye! E katoe Barabase foe 'a!» 19 Endje za lima Barabase ga loe anda kanga mboeroe anga koema doe o'o á wuta lima loe ongbo, á tshe wo lima uzu loe noe. 20 Pilato kpa yu ndje doe gbetsheloe adoeke oene katoe Yisu. 21 Kashe endje tara rawa adoeke: «Tshe tshu pa kurushi, tshe tshu pa kurushi!»

22 Toe votoe, tshe koepa foe endje adoeke: «Ekperoe gade á yakoshe asoe mboeroe a? Moe gbagbo anga oeroe bale á tshe mboeroe á li adoeke tshe tshu nene. Moe yindoe koebi koloe she, ye oe za awa foe she.» 23 Kashe endje soe koloe koeta rawa doe agbo adoeke tshe tshu pa kurushi, ye rawa noe endje soe koloe koegeroe toene. 24 Ye Pilato koewa bata á endje yondoe noe asoemoe. 25 Tshe koekatoe uzu á tshe za she vwi ga loe anda kanga mboeroe koema doe 'o oedoe mboeroe koewo uzu, ye á endje soe lima koeyondoe ye. Kashe tshe pa adoeke endje mboeroe doe Yisu bata á endje yindoe noe.

Ba toe awa kurushi

(Wu 6a toe Mat 27.32-44; Mar 15.21-32; Yow 19.17-27)

26 Bata á aturugu soe lima koena doe Yisu, endje togba doe anga uzu bale á iri ye koedoe Shimu, uzu tshalakpi Sirene. Tshe to lima 6a loe kindi á soe koegu toene ye endje za she doe agbo, oe za kurushinoe ga pa kanga ye adoeke tshe za manda Yisu. 27 Ukpulu azu yaba yaba soe lima koena manda ye. Endje ngbo lima doe anga ayashe á endje soe lima koeda okoro endje, á soe lima koeditsheloeama endje toe upu noe ye. 28 Yisu koefatoe ye ga ndoe endje á koepa foe endje adoeke: «Ayashe Yerusaleme, 'e kiki moe nene! Kashe 'e kitoe 'e doe toe 'e doe pe agbolo noe 'e!» 29 Gbambanoe nene, lókònoe ndo á endje pa adoeke: «Yanga noe ayashe mara, doe endjeneke á endje zuzu damba nene, doe endjeneke á endje zaza damba anga ga loe ama agbolo nene asoemoe!» 30 Azu oe tetoe koepa foe kaga adoeke: «Te ga pa 'a' ye oe pa foe koto adoeke: «Ko 'a yiwa toene!» 31 Gbambanoe nene, oedoe endje koembaoeroe atake ga toe tungboyou ayò, endje mboeroe kotoo toe òòò ayò a?»

32 Endje na ndje lima doe anga aayi ngbindiroe bisha adoeke endje wo endje awa bale doe Yisu.

Endje kuru Yisu ga pa kurushi

(Wu 6a toe Mat 27.33-34; Mar 15.22-32)

33 Koewuta endje ga toe osho má endje e toene adoeke: «Gbayashi kòò», endje kuru Yisu ga pa kurushi doe pe aayi ngbindiroe asoemoe bisha, anga ga pa kuni anga ga pa gele. 34 Ye Yisu pa adoeke: «Aba, djeroendoe ekperoe noe endje gbambanoe nene, endje wuwusoe oeroe á endje soe koembaoeroe toene nene.» Ye endje ta wuka pa loeba noe Yisu, oe kurutsheloe noe toe endje ye. 35 Azu ndjoro ka lima 6a zoe ye oe soe koewu toene. Agbozu ayudanoe tetoe koemo she, oe pa adoeke: «Tshe she lima anga azu. Edoe tshe koedoe adja Masiya á Ndjaba ke she asoemoe, kaka tshe shetoe ye doe toe ye!» 36 Aturugu moe ndje lima she. Endje na lima ndoo doe she, oe za ikpi vinu foe she, 37 ye oe pa adoeke: «Edeoe boe koedoe gbozugo noe Ayuda, shetoe zoe doe toe zoe.» 38 Endje su ndje lima mbeti á bi ga toe kumu kurushinoe adoeke: «Uzunoe asoeke koedoe gbozugo noe Ayuda.»

39 Anga ayi ngbindiroene bale á endje kuru she ga pa kurushi tetoe koegu she, oe pa adoeke: «E doedoe boe koedoe Masiya nene a? She toe zoe doe toe zoe oe she ndje a'a!» 40 Kashe anga gbagbara she ye oe pa adoeke: «Boe kpa awa Ndjaba nene a? Eroe á endje mboeroe foe azoe, oetoe da endje mboeroe ndje foe she!» 41 Toe azoe, djofelence asoe li doe azoe; gbambanoe nene, oeneke á a gbo koedoe oeroe tshangba oeneke á a mboeroe. Kashe oeshe, tshe koembaoeroe ekperoe teasho nene.» 42 Manda noe, tshe pa foe Yisu adoeke: «Yisu, gbe doe moe lókò á boe kwa bala toe zoe koembaoeroe akwa gbozu noe zoe kane.» 43 Yisu koegi foe she adoeke: «Moe soe koepa foe boe doe adjapu adoeke, kpesheke, boe soe doe moe awa bale 6a loe Paradizo.»

Kuzu Yisu

(Wu 6a toe Mat 27.45-56; Mar 15.33-41; Yow 19.28-30)

44 E na koewuta ndoo doe kakpi òò, osho bu kporokoto pa oshò djigi oerrr ga toe ada òò votò manda kakpi òò, 45 òò kpa tòò

nene. Yé egerœ læba á endje du 6a scenda Tepelo ascœmœ suru tshelœtœ ye bisha. ⁴⁶ Yisu ta rawa dœ œgbœ yé œ pa adœke: «Aba, mœ katœ ishiri mœ ga tshakane zœ.» Manda kœpa o'onœ asœke, ngbewo tshe tshu ye. ⁴⁷ Kœwu œrœ kœ á mbœrœ lima tœ endje, gbozu tshapa aturugu Roma donga Ndjaba, œ pa adœke: «Ekporo o'o, yakoshe asœke kœdœ uzu á tshe sœ ndjii.» ⁴⁸ Yé azu ndjoro á endje ngbœba lima tœ endje kpœtœmœ, wu œrœncœ á mbœrœ lima tœ endje ascœmœ, yé œ fatœ endje gu tœncœ dœ kœda okoro endje dœ oyo. ⁴⁹ Aayi kœna manda Yisu para kœkœ, dœ pe ayashe á endje to lima dœ she 6a lœ ogo Galilayi, ka lima zara á sœ kœtœndœ œrœncœ kœ á sœ lima kœmbœrœtœ endje ascœmœ.

Endje shi oko Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.57-61; Mar 15.42-47; Yow 19.38-42)

⁵⁰ Anga uzu bale á i'iri ye kœdœ Yozefu, anga ayi kœwa ngbanga nœ Ayuda, tshe kœdœ lima œtshœ uzu, uzu á tshe sœ ndjii. ⁵¹ Uzu tshalakpi Arimateyo, tshe za lima lœsu ye djigi kœkate dœ lœkœ á Ndjaba œ tetœ kœmbœrœ akwa tshagbozu nœ ye. Tshe vvara lima tœ ye tœ ngbanganœ á endje wa ga tœ Yisu dœ pe œrœncœ á endje mbœrœ ga tœ ye ascœmœ. ⁵² Tshe na ga ndœ Pilato kœyu she adœke, œne za oko Yisu. ⁵³ Yé tshe na œ i oko Yisu tœ kurushi ga ati, œ vwele dœ imbi læba yé œ na kœshi tœncœ 6a lœ kudu á endje dji lœ badja. Endje shishi lima anga uzu bale ga lœ kudunœ ascœmœ nene. ⁵⁴ Tœncœ kœdœ lima olo bale utshu sabata, olo kœguma œrœ yé lœkœncœ ascœmœ ndo lima ye. ⁵⁵ Ayashe á endje to lima dœ Yisu 6a lœ ogo Galilayi ascœmœ, na lima awa bale dœ Yozefu. Endje na lima kœwu kudunœ yé œ wu mara á endje shi dœ oko Yisu ga lœncœ. ⁵⁶ Manda nœ, endje gu ga manda endje, œ guma kada dœ pe yombo ndœ kœna kœdja ga tœ kote Yisu.

Dœ lœkœ sabata, endje yatœ endje liaka œeneke á awa akwa pa tœncœ.

24

Yisu she lœ akuzu

(Wu 6a tœ Mat 28.1-10; Mar 16.1-8; Yow 20.1-10)

¹ Dœ œlœ yenga lœ gurutsha, ayashencœ ro ga pa udu dœ yombœncœ á endje guma lima ascœmœ. ² Kœwuta endje 6a zœ, endje gbœ adœke endje vwiri egerœ badjanœ tœ ama kudunœ ye. ³ Endje li 6a lœ kudunœ 6a zœ, kashe endje gbœgbœ lima oko Gbozu Yisu nene. ⁴ Uvuru endje i gara, yé trale endje wu azu bisha á endje verœ læba á tshiitshi, endje ka ndoo dœ endje. ⁵ Awa za endje, endje kœtra kumu endje ga ati, yé azu ascœmœ kœyu endje adœke: «Mbœrœ gadœ á 'e sœ kœpara uzu á tshe sœ dœ soro ugurutœ akuzu a? ⁶ Tshe sœsœ kpœke nene, kashe tshe she ye. 'E gbe dœ o'o á tshe pa lima fœ 'e lœkœ á tshe sœpe lima 6a lœ Galilayi kane. ⁷ Tshe pa lima adœke: «E li adœke endje za Gbolo nœ uzu ga tshakane ekpe azu, endje wo she 6a pa kurushi, yé manda olo votœ, tshe she lœ akuzu ye.»»

⁸ Ataa, œndœ o'onœ á Yisu pa lima ascœmœ kœte lœ ayashencœ ascœmœ, ⁹ endje to 6a pa udu 6a zœ, œ gu œ pandœ o'onœ kœ fœ ayambarœncœ ndjokpa dœ bale ascœmœ dœ pe udu endje kœ. ¹⁰ Ayashencœ lima kœdœ: Mareya uzu Magadala, Jane œdœ Mareya ayi Jake. Anga angbi ayashe á endje ro lima awa bale dœ endje mi ndje ndœ nœ fœ aayi avwa. ¹¹ Aayi avwanœ gbe lima œne endje adœke o'onœ á endje pa ascœmœ kœdœ o'o nœ ayi iyi, yé endje yiyi lima ndœ nœ ga tœ ayashencœ nene. ¹² Petro áafo, œ kpa ga pa udunœ 6a zœ, œ ti, œ wu kolœ a'eara imbi ndœema læba. E gu ga ndœ ye, yé œ tetœ kœkitœ œsœ œrœ á mbœrœ tœ endje ascœmœ.

Yisu matœ ye fœ azu bisha tœ awa Emawuse

(Wu 6a tœ Mar 16.12-13)

¹³ Kolœ dœ lœkœncœ ascœmœ, anga azu bisha ugurutœ endje na lima ga lakpi Emawuse. Kœto lœ Yerusaleme œerrr ga lœ Emawuse, endje mbœrœ ada œlœ bisha nœ ana. ¹⁴ Kœna endje, endje tetœ kœpa o'o tœ œrœncœ á mbœrœ lima tœ endje ascœmœ na tœncœ. ¹⁵ Bata á endje sœ lima kœkitœ œsœncœ dœ pe kœsharatœ endje, Yisu dœ tœ ye te ga ndœ endje, œ tetœ kœna dœ endje tœ awanœ. ¹⁶ Kashe, ala endje bu lima tœ kœwusœ nœ adœke Yisu dœmœ.

¹⁷ Yisu kœyũ endje adœke: «O'o gadẽ d 'e sharatœ 'e ugurutœ 'e tœ awa lœ kumu nœ a?» Yé endje kœka tshikingi dœ oyo. ¹⁸ Yeka  anga bale ugurutœ endje,  i'iri ye kœdœ Kleyopase, kœgi fœ she adœke: «Kolœ œbœ bale lœ Yerusaleme asœke d wuwusœ o'o  ro kpœke nene a?» ¹⁹ Tshe kœyũ endje adœke: «O'o gadẽ e?» Endje kœgi fœ she adœke: «O'o nœ Yisu uzu Nazarete. Œshe kœdœ lima ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba. Tshe sœ lima dœ gbœgbœ nœ kœmbœrœ œrœ dœ pe kœpa o'o utshu Ndjaba œdœ azu. ²⁰ Yeka agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu nœ azœ ka she,  kuru she ga pa kurushi,  wo she ye. ²¹ 'A ko lima lœsu 'a ga pa ye adœke œshe d Ndjaba vwa she ndœ kœshe azu Israyele. Kashe œ ro kpesheke olo votœ  œrœnœ mbœrœtœ endje asœmœ. ²² 'A wusœ nœ lœ awa nœ anga ayashe ugurutœ 'a  endje za o'onœ ga ati yekane  tshanga kumu 'a. Gbambœ nene, endje kpa lima lœ gurutsha ga pa udunœ ba zœ, ²³ kashe endje gbœgbœ oko ye nene. Endje fatœ endje œ gu  pa fœ 'a adœke, aandjelu wuta  pa fœ œne adœke, tshe kpa sœpe dœ soro. ²⁴ Anga anga 'a na ba pa udunœ ba zœ, œ gbœ œrœnœ ko liaka œneke  ayashenœ gu  pandœ nœ fœ 'a asœmœ, kashe anga œrœ bale kœdœ adœke endje wuwu she nene.»

²⁵ Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Uu, azu  endje sœsœ dœ kœwusœrœ nene, o'o ko  aayi kœgbara o'o pa ba lima, 'e yiyindœ nœ katsha nene! ²⁶ 'E wuwusœ nœ nene a? Œ li adœke Masiya wu oyo yeka  kœsœ lœ mokœ nœ ye.» ²⁷ Manda nœ,  tetœ kœmindœ o'o  endje sũ tœ upu nœ ye la buku nœ Ndjaba, kœto tœ Moyize œrrr ga tœ aayi kœgbara o'o.

²⁸ Kœendo dœ ogo  endje yi lima ndœ kœna ga lœnœ, Yisu mbœrœ bata œnœ sœ kœna œnœ œne lœ ingirinœ. ²⁹ Endje kœpa fœ she adœke: «Sœpe dœ 'a mbœrœ ba mm œrrr œlœ di ye, osho bu ndje ye.» Yé tshe kœli ndœ kœlo dœ endje. ³⁰ Endje ngbœtœ endje indiri ndaba ndœ kœziœ, tshe kœza mapa, kœdonga Ndjaba, kœva tshelœnœ ndœ kœkurutshelœ nœ tœ endje. ³¹ Trale ala endje kœkœrœ,  endje kœwusœ nœ adœke œshe dœmœ. Œne kpa mesho atake, titivwiri tshe kœyiwa tœ endje

ye. ³² Endje kœtetœ kœyutœ endje, anga manda yanganœ adœke: «œlœ  tshe sœ kœpa o'o dœ azœ tœ awa dœ pe kœmindœ o'o ama Ndjaba la buku, œ sœ kœju lœsu azœ ba ta owo a?»

³³ Pe kpœtœ œsœnœ, endje afo œ gu ga lœ Yerusaleme, yé  gbœ ayindœ Yisu ndjokpa dœ bale  endje ngbœba tœ endje dœ pe anga anga endje ³⁴  sœ kœpa lima adœke: «Adjapu, Gbozu she lœ akuzu ye, tshe matœ ye fœ Shimu.»

³⁵ Yé ayindœ Yisu bisha asœmœ, kœpandœ o'o  ro tœ awa Emawuse fœ endje, dœ pe mara  endje wusœ Yisu œlœ  tshe va tshelœ mapa.

Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye ndjokpa dœ bale

³⁶ Bata  endje sœpe lima damba kœpa o'onœ, trale Yisu wuta ga ugurutœ endje,  kœpa fœ endje adœke: «Kœsœ gee sœ dœ 'e.» ³⁷ Uvuru endje i gara dœ awa, mbœrœ endje gbe adœke endje wu ngandoro. ³⁸ Yé tshe kœpa fœ endje adœke: «Mbœrœ gadẽ d lœsu 'e sœ ga lafo a? Mbœrœ gadẽ d 'e sœ dœ ashara ata a? ³⁹ 'E wu tshakane mœ dœ ada mœ, œmœ dœmœ. 'E goro mœ dœ œ wu, ngandoro sœsœ dœ songba dœ pe ngbabi bata  mœ sœ dœ tœnœ asœ nene.» ⁴⁰ Manda o'onœ asœmœ, tshe kœma tshakane ye dœ ada ye fœ endje. ⁴¹ Bata  yanga sœ zœ dœ pe uvuru endje  i gara, endje yiyi lima damba ndœnœ nene, Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E sœ dœ kœziœ tœnœ kpœke zœ a?» ⁴² Endje za anga ndindi ageatshalangu  endje zoozo fœ she. ⁴³ Yé tshe za œ zi tœ ala endje.

⁴⁴ Manda nœ, tshe pa fœ endje adœke: «'E wu, œlœ  mœ sœ lima damba dœ 'e, mœ pa lima fœ 'e adœke: O'o  endje sũ lima la buku awa akwa nœ Moyize, la buku nœ aayi kœgbara o'o dœ pe la œnœ Itshi, œ mbœrœtœ endje liakanœ.» ⁴⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, Yisu kœrœ kœwusœrœ nœ endje ndœ kœwusœ d buku nœ Ndjaba. ⁴⁶ Tshe pa fœ endje adœke: «Bata  o'o ama Ndjaba sœ lima kœpa tœnœ: Endje ndanga Masiya œrrr ga tœ kœwo she, kashe manda olo votœ tshe she ugurutœ akuzu. ⁴⁷ Œ li adœke, endje mindœ i'iri ye lœ angbi ogo ko kœto lœ Yerusaleme, mbœrœ adœke

azu fatshalɔsu endje á Ndjaba kœdjeroendœ ekperœ nœ endje. ⁴⁸ Mbœerœ e'e dá dœ atimu nœ œerœnœ kɔ asœmœ. ⁴⁹ Yé œmœ, mœ vwa Ɔtshɔ Ɔshiri fœ 'e ɓata á Aba mœ pa lima ndœ nœ. 'E sœ damba lœ Yerusaleme kpœke œerrr ga tœ olo á gbɔgbɔ nœ Ndjaba kœjerœ ga pa 'e yekane.»

Yisu ɔ ga lafo

⁵⁰ Manda nœ, Yisu to endje na tœnœ ndoo dœ Betani. Tshe ti kane ye ga lafo, á to kane ye kapa endje. ⁵¹ Lɔndɔ á tshe sœ lima kœto kane ye ga pa endje, tshe katœ endje yé œ ɔ ga lafo. ⁵² Manda kœdonga she, endje gu dœ yanga ga lœ Yerusaleme. ⁵³ Ɔlɔ dœ ɔlɔ endje sœ lima kœna kœdonga Ndjaba ɓa lœ Tepelo.

Ɔtshə O'o nœ Yisu Kristu á Yowane sú Tshatshu o'o

Asœke kœdœ Ɔtshə O'o nœ Yisu á Yowane sú. Tshe kwa ada Ɔtshə O'o mbeti nœ ye dœ kœpa adœke Yisu kœdœ œdœ? Œshe kœdœ O'o á tshe sœ lima ɓa tœ ogo nœ Ndjaba, tshe kœdœ lima Ndjaba. O'o na ga pa ɔshə, œ te uzu. Yisu mbœrœ œrœ á ropa kœwusœrœ nœ azu para kəkə tœ kœma adœke œshe kœdœ gbozugo á Ndjaba ke lima she. Ɔgbə o'o tshala Ɔtshə O'o á Yowane sú kœdœ adœke: «Yisu kœdœ Masiya, Gbolo nœ Ndjaba. Œdœ 'e kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, 'e gbə soro neke á ka nene.»

Ala Ɔtshə O'onœ, tshe pa o'o tœ upu nœ œrœ á Yisu mbœrœ pa ɔshə, œrœ á tshe yisœ nœ dœ pe upu kuzu œdœ mara á Ndjaba she she lœ akuzu. Yisu yisœ œrœ dœ gbəgbə kə, œ gərə ekpe ishiri pa azu, œ kpa mbœrœ ndje œrœ á ropa kœwusœrœ nœ azu.

Ɔtshə O'onœ kurutshelœtœ ye atake:

- Yisu kœdœ O'o á wuta uzu, œshe kœdœ Ndjaba (1.1-18)
- Kœmindœ o'o nœ Yowane ayi kœza batisimu (1.19-34)
- Yisu ke ayambarœ (1.35-51)
- Yisu mbœrœ œrœ á ropa kœwusœrœ nœ azu awa mindu dœ bisha (2.1-12.50)
- Lœ udu olo Yisu mindu dœ bisha (7) pa ɔshə (13.1-19.42)
- Ndjaba she Yisu lœ akuzu (20.1-10)
- Yisu matœ ye fœ ayambarœ ɓa tœ mango Tiberiade (20.11-21.25)

O'o á za soro fœ uzu

¹ Utshunœ adœke Ndjaba mbœrœ tshalafo dœ tshapashə, O'o sœ lima zœ. O'o sœ lima awa bale dœ Ndjaba, yé O'o kœdœ lima Ndjaba. ² O'o sœ lima awa bale dœ Ndjaba utshunœ adœke tshe mbœrœ tshalafo dœ tshapashə. ³ Ndjaba mbœrœ œrœ kə dœ awa nœ ye, yé anga œrœ bale mbœmbœrœtœ ye kpi tœ ye nene. ⁴ O'o sœ lima dœ soro, yé soro kœdœ lima ingbisho nœ azu. ⁵ Yé ingbisho matœ ye lœ ubu osho kashe ubu osho sœsœ dœ gbəgbə tœ

kœwo ishirinœ nene. ⁶ Ndjaba vwa lima anga yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Yowane. ⁷ Tshe na lima ɓata timu mbœrœ kœpa o'o tœ upu nœ ingbisho. Tshe na adœke azu para kəkə sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ingbishonœ. ⁸ Tshe doédœ lima ingbisho má nene, kashe tshe na lima adœke œne pandœ adja o'o tœ upu nœ ingbishonœ. ⁹ O'onœ kœdœ lima adja ingbisho, œneke á na ga pa ɔshə nœ asœke yé œ tœ ga ndœ azu para kəkə.

¹⁰ O'o sœ lima pa tshapashə nœ asœke. Ndjaba mbœrœ lima tshapashə nœ asœke dœ awa nœ ye kashe azu tshapashə wuwu lima sœ ye nene. ¹¹ O'o na lima ga lœ ogo nœ ye dœ tœ ye, kashe azu nœ ye zaza lima osho kœsœ fœ she nene. ¹² Andaa, mbœrœ azu neke á endje za lima osho kœsœ fœ she, á sœ lima dœ kœyindœrœ dœ i'iri ye, tshe za lima awa fœ endje adœke endje te agbolo nœ Ndjaba. ¹³ Endje tete agbolo nœ Ndjaba lœ indji dœ pe lœ mara nœ azu nene, ɓata á yakoshe œ zu gbolo tœ yashe liaka ogo nœ endje nene, kashe Ndjaba dá zu lima endje liaka gbetshelœ nœ ye dœ tœ ye.

¹⁴ Yé O'o wuta uzu, œ lo ugurutœ azœ. A wu mokə nœ ye, yé œtœnœ kœdœ mokə á Ndjaba Aba za fœ Gbolo nœ ye tshebale, á tshe sú dœ ɔtshə lœsu œdœ adjapu. ¹⁵ Yowane te lima tœ kœpandœ o'o tœ upu nœ ye, á gbara lima o'o adœke: «'E wu uzu á mœ mi lima ndœ o'o tœ upu nœ ye ləkə á mœ pa adœke: "Tshe sœ kœna manda mœ, kashe tshe ropa mœ ye, gbambanœ nene, utshu mœ tshe sœ lima zœ.» ¹⁶ Lœ ɔtshə lœsu nœ ye, tshe to kane ye ga pa azœ para kəkə, yé tshe kpa to anganœ ga pa nœ. ¹⁷ Ndjaba za lima awa akwa fœ azœ lœ awa nœ Moyize, kashe ɔtshə lœsu nœ ye œdœ pe adja o'o nœ ye na ga ndœ azœ dœ awa nœ Yisu Kristu. ¹⁸ Adja uzu bale wuwu Ndjaba nene, kashe Gbolo nœ Ndjaba tshebale á tshe kœdœ Ndjaba, yé á sœ awa bale dœ Abanœ, œshe dá yisœ Ndjaba fœ azœ.

O'o á Yowane pa tœ upu nœ Yisu

(Wu ɓa tœ Mat 3.1-12; Mar 1.2-8; Luk 3.15-17)

¹⁹ Yé asœke kœdœ o'o á Yowane pa lima ləkə á agbozu tshapa Ayuda á endje lœ

lima lœ Yerusaleme vwa lima anganga Ndjaba œdœ pe alevite ndœ kœyu she adœke: «Æbœ kœdœ uzu dœ e?» ²⁰ Tshe vwavwara lima tœ ye tœ kœgi o'o nene, tshe pa lima o'ara adœke: «Mœ dœdœ Kristu* nene.» ²¹ Á endje kœyu she adœke: «Ataa, bœ kœdœ má œdœ e? Æbœ kœdœ Eliya a?» Á tshe kœgi adœke: «Mœ dœdœ she nene.» «Æbœ kœdœ ayi kœgbara o'o a?» Á tshe kœgi adœke: «Ë.» ²² Endje kœpa fœ she adœke: «Atamœ, œbœ kœdœ má dœ e? Mbœrœ œ li adœke 'a gu dœ o'o fœ azu á endje vwa 'a. Bœ pa kotoo tœ zœ dœ tœ zœ a?» ²³ Á tshe gi fœ endje adœke: «Emœ kœdœ “tshama á sœ kœki ba lœ kpagagasho adœke, 'e guma ala awa Gbozu!”» Bata ayi kœgbara o'o Isaya pa lima.

²⁴ Andaa azu á endje vwa lima endje fœ Yowane kœdœ lima Afarisayi. ²⁵ Endje kpa yu she adœke: «Edœ bœ kœdœdœ Kristu nene, bœ dœdœ Eliya nene, á dœdœ ndje ayi kœgbara o'o nene, mbœrœ gadœ á bœ sœ kœza batisimu fœ azu a?» ²⁶ Yowane kœgi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœza batisimu fœ azu ba la ungu. Kashe anga uzu bale sœ ugurutœ 'e á 'e wuwusœ ye nene, ²⁷ tshe na manda mœ, yé mœ li kœzu uwu œrada nœ ye nene.» ²⁸ Æneke kœ mbœrœ lima tœ endje ba lœ Betani ba kele ungu Yordane ba tœ osho á Yowane sœ lima kœza batisimu fœ azu tœnœ.

Yisu kœdœ Aya Pata nœ Ndjaba

²⁹ Osho kœrœ pa nœ, Yowane wu Yisu kœna ga ndœ ye á pa adœke: «Wu Aya Pata nœ Ndjaba á tshe gi ekperœ pa azu tshapashœ. ³⁰ Æshe dá mœ pa lima o'o tœ upu nœ ye adœke: “Anga uzu bale œ na manda mœ, kashe tshe ropa mœ ye; gbambanœ nene, utshunœ adœke mœ wuta ga pa osho asœ, tshe sœ lima zœ.” ³¹ Æmœ ndje, mœ wuwu lima sœ ye nene, kashe mœ na kœza batisimu ba la ungu á kœmbœrœ adœke azu Israyele kœwusœ ye.»

³² Yowane kpa pa adœke: «Mœ wu Otsho Ishiri bœta mbepa á tshe to ba lafo á jœrœ kœsœ ga pa ye. ³³ Yé mœ wuwu lima damba sœ ye nene, kashe Ndjaba á tshe vwa mœ ndœ kœza batisimu fœ azu ba

la ungu dá pa fœ mœ adœke: “Uzu á bœ wu Ishiri kœjœrœ kœsœ ga pa ye, œshe dá za batisimu nœ Otsho Ishiri fœ azu.” ³⁴ Yé œmœ, mœ wu lima yeka á sœ kœpa tœ upu nœ ye adœke, œshe kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.»

Ali ayambarœ nœ Yisu

³⁵ Olo bale manda nœ, Yowane kpa sœ lima kœtœ oshonœ ascœmœ dœ anga ayambarœ nœ ye bisha. ³⁶ Lœkœ á tshe wu Yisu kœero tœnœ, tshe pa adœke: «Wu Aya Pata nœ Ndjaba.» ³⁷ Ayambarœ nœ Yowane dji o'onœ á tshe pa lima ascœmœ yé œ na manda Yisu. ³⁸ Yisu fatœ ye ngarrœ œ wu, endje sœ kœna manda œne, á yu endje adœke: «'E sœ kœpara gadœ?» Endje gi fœ she adœke: «Rabi, bœ sœ kœlo bœta a?» ³⁹ Tshe gi fœ endje adœke: «'E na gamœ yeka á kœwu.» Æ sœ lima ada œbœ vana manda kakpi œbœ. Endje na lima, œ wu osho á tshe sœ lima kœlo tœnœ, yé œ sœ lima kœtœmœ awa bale dœ she.

⁴⁰ Anga bale ugurutœ abishanœ á endje dji o'o ama Yowane, á na manda Yisu ascœmœ kœdœ lima Andere, aya Shimu Petro. ⁴¹ Tshe na utshunœ œ gbœ ayancœ dœ Shimu, á pa fœ she adœke: «'A gbœ Masiya» – Æ yindœ kœpa adœke «Kristu». – ⁴² Tshe to Shimu na ga ndœ Yisu. Á Yisu kœshokœ she kukuku, á kœpa adœke: «Æbœ kœdœ Shimu, gbolo nœ Yowane. Endje e bœ Sefase.» – Æ yindœ kœpa adœke «Petro».

Yisu e Afilipo dœ Natanayeale

⁴³ Osho kœrœ pa nœ, Yisu gbe kœkwa ga lœ Galilayi. Tshe gbœ lima Filipo á pa fœ she adœke: «Na manda mœ!» ⁴⁴ Andaa Filipo kœdœ lima uzu tshalakpi Betesayida, osho á endje zu Andere œdœ Petro tœnœ. ⁴⁵ Manda nœ, Filipo na œ gbœ Natanayeale á pa fœ she adœke: «'A gbœ uzunœ á endje sú o'o lima tœ upu nœ ye ga la awa akwa nœ Moyize œdœ aayi kœgbara o'o: Æshe kœdœ Yisu, gbolo nœ Yozefu uzu tshalakpi Nazarete.» ⁴⁶ Á Natanayeale kœyu she adœke: «Lœ Nazarete, adja anga otshœrœ œ wuta zœ a?» Á Filipo kœpa fœ she adœke: «Na gamœ, yé œ wu.»

* 1.20 1.20 Kristu yindœ kœpa dœ o'o ama Ebre adœke Masiya

⁴⁷ Yisu wu Natanayeले kœena lima ga ndœ ye, á pa tœ ye adœke: «Tsheneke kœdœ adja uzu Israyele, tshe pa kolœ adja o'o fœ azu.»

⁴⁸ Yeka á Natanayeले kœyu she adœke: «Bœ wusœ mœ b̄ata a?» Yisu kœpa fœ she adœke: «L̄ok̄o á bœ sœ b̄a tshakudu ɔȳo fige, mœ wu bœ utshunœ adœke Filipino e bœ.»

⁴⁹ Natanayeले kœpa fœ she adœke: «Rabi, bœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, bœ kœdœ gbozugo nœ azu Israyele.» ⁵⁰ Yisu kœgi fœ she adœke: «Bœ sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ mbœrœ á mœ pa fœ bœ adœke mœ wu má bœ b̄a tshakudu ɔȳo fige a? Bœ kpa wu ogboro œrœ á ropa œeneke.» ⁵¹ Á Yisu kpa kœpa adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, 'e wu bala tshalaf̄o kœk̄oro tœnœ dœ aandjelu nœ Ndjaba kœo kœjerœ pa Gbolo nœ uzu.»

2

Angbo totœ b̄a lakpi Kanana

¹ Olo bisha manda nœ, angbo totœ sœ lima b̄a lapki Kanana lœ ogo Galilayi. Ayi Yisu sœ lima b̄a zœ. ² Yé endje e ndje lima Yisu dœ ayambarœ nœ ye kœna ndœ angbonœ. ³ Bata vinu ka lima ye, ayi Yisu pa fœ she adœke: «Azu kpa gugu dœ vinu nene.» ⁴ Kashe Yisu gi fœ she adœke: «Yashe, o'o gad̄e tœ zœ dœ mœ a? Ada ɔlo nœ mœ lili damba nene.» ⁵ Ayinœ kœpa fœ azu kœmbœrœ akwa adœke: «'E mbœrœ œeneke k̄o á tshe pa tœnœ fœ 'e adœke 'e mbœrœ.»

⁶ Ngarambo mindu dœ bale á endje mbœrœ dœ badja lœ lima kpoetœmœ. Ayuda mbœrœ lima ngarambonœ ascœmœ mbœrœ kœdjut̄o dœ kotœ endje utshu kœ'e Ndjaba. Tshelœ ngarambo bale dœ bale li lima litere ndoo dœ kama bale (100). ⁷ Yisu pa fœ ayi akwa adœke: «'E su ungu pete ga lœ ngarambonœ ascœke.» Endje su ungu ga lœ nœ yé œ su pete pete. ⁸ Á Yisu pa fœ endje adœke: «Nḡonḡo ascœke, 'e su, œ na dœ tœnœ fœ ayenḡo angbonœ.» Yé endje sú œ na dœ tœnœ fœ she. ⁹ Tshe dji ɔtsh̄o ungunœ á wuta lima vinu. Tshe wuwu lima sœ osho á vinunœ to tœnœ nene, kashe ayi akwanœ á endje sú lima ungunœ, á na dœ tœnœ fœ she dá wu lima sœ nœ. Tshe e ndje yakoshe totœnœ, ¹⁰ á pa fœ she adœke:

«Uzu k̄o te b̄alima tœ kœsu ala vinu fœ azu lœ angbo, yé azu kœendjo œrr̄r á kœmbœrœ endje yekane á aa su sabala manda nœ. Kashe bœ gb̄ondœ ala vinunœ œrr̄r ga tœ nḡonḡo ascœke a!»

¹¹ Ali kœtetœ kœmbœrœ ambárá afá nœ Yisu sœ lima b̄a lakpi Kanana, lœ ogo Galilayi. Tshe ma lima mok̄o nœ ye lœ awa kœfa œœnœ ascœke, yé ayambarœ nœ ye sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye. ¹² Manda nœ, tshe jerœ lima ga lœ Kaparnawumu awa bale dœ ayinœ, dœ aayanœ œdœ pe ayambarœ nœ ye. Œndœ endje didi lima b̄a zœ nene.

*Yisu ḡoro aayi kœka œrœ lœ anda Tepelo
(Wu b̄a tœ Mat 21.12-17; Mar 11.15-17;
Luk 19.45-46)*

¹³ Bata olo angbo pake nœ Ayuda ndo lima ye, Yisu ɔ lima ga lœ Yerusaleme. ¹⁴ Kœli she ga lœ Tepelonœ atake, tshe gb̄o azu á endje lœ tœ kœka angombe, apata œdœ pe ambepa. Tshe gb̄o ndje lima azu kœyapa ngendja á endje lœ ga indiri meza nœ endje. ¹⁵ Kœwu ataa, tshe mbœrœ ndjapa dœ uwu, œ ḡoro dœ endje k̄o, œdœ apata œdœ angombe nœ endje. Tshe gigi tshelœ ngendja nœ aayi kœyapa ngendja, œ iw̄wi meza nœ endje. ¹⁶ Tshe pa fœ aayi kœka ambepa adœke: «'E gitœ 'e dœ œrœ k̄o kpœke, 'e fafa anda nœ Aba mœ b̄ata anda kœka œrœ nœ 'e lœnœ nene.» ¹⁷ Ayambarœ nœ ye kœgbe dœ o'onœ á endje sú ga la Buku nœ Ndjaba adœke: «Uu Ndjaba, ayo á mœ sœ dœ tœnœ ga tœ anda nœ zœ ju mœ b̄ata owo.»

¹⁸ Yé agbozu Ikrizia kœyu she adœke: «Ambárá afá gad̄e dá bœ mbœrœ yeka á kœma fœ 'a adœke bœ gb̄o awa ndœ kœmbœrœ œrœ atake a?» ¹⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «'E ndi tshelœ anda Tepelo ascœke, yé manda olo vot̄o mœ kpa m̄o anganœ ga mangba nœ.» ²⁰ Agbozu Ayudanœ kpa yu she adœke: «Endje m̄o anda Tepelo ascœke manda ngbugu zazu bisha dœ mindu dœ bale (46), yé œbœ á bœ sœ ke, bœ li tœ kœm̄o tœnœ manda olo vot̄o a?»

²¹ Kashe Yisu pa lima tœ Tepelo nœ undu ye. ²² Œrr̄r manda nœ, dœ l̄ok̄o á Ndjaba she lima Yisu lœ akuzu dá ayambarœ gbe dœ o'onœ á tshe pa lima tœnœ ataa. Endje yi

lima ndœ o'o á Buku nœ Ndjaba pa œdœ pe o'onœ á tshe pa.

Yisu wusœ l̥su azœ

²³ L̥k̥ á Yisu sœ lima lœ Yerusaleme, dœ l̥nd̥ angbo pake, azu ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ i'iri ye mbœrœ ambárá afá ndjoro á tshe sœ lima kœmbœrœ toenœ. ²⁴ Kashe Yisu zaza lima l̥su ye ga pa endje nene mbœrœ tshe wu lima sœ endje dœ ɔtsh̥nœ. ²⁵ Ádá adœke endje pa lima o'o fœ she tœ upu nœ azu gugu nene, mbœrœ œshe dœ tœ ye tshe wu lima sœ o'o á sœ tœ l̥su endje k̥.

3

Yisu œdœ Nikodeme

¹ Anga yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Nikodeme, sœ lima ugurutœ Afarisayi, yé œ dœ lima anga gbozu tshapa Ayuda. ² Anga butsh̥ bale, tshe na ga ndœ Yisu œ pa fœ she adœke: «Rabi, 'a wusœ nœ adœke Ndjaba dá vwa bœ adœke bœ yisœ œrœ fœ 'a mbœrœ uzu œ li kœmbœrœ ambárá afá b̥ata á bœ mbœrœ asœke œdœ Ndjaba kœsœsœ dœ she awa bale nene.» ³ Yé Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ bœ dœ adjapu adœke, uzu bale œ li kœwu Ogo gbozu nœ Ndjaba nene œdœ endje kpa kœzuzu she tœ bishanœ nene.» ⁴ Nikodeme kœyu she adœke: «Mara gad̥ dá uzu á tshe gb̥ ye á endje kpa zu she tœ bishanœ a?»

⁵ Yisu gi fœ she adœke: «Mœ pa fœ bœ dœ adjapu adœke, uzu bale lili tœ kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene œdœ endje kœzuzu she dœ awa nœ ungu œdœ ndje dœ awa nœ ɔtsh̥ Ishiri nene. ⁶ Eneke á to lœ undu uzu kœdœ undu uzu; yé œneke á to lœ Ishiri, kœdœ ishiri. ⁷ Uvuru zœ kpakpa lœ zœ nene mbœrœ o'onœ á mœ pa fœ bœ adœke: «E li adœke endje zu 'e lœ awa nœ tshalafo.» ⁸ Yugu sœ kœna tœ osho á yindœ nœ, yé bœ sœ kœdji œsœnœ kashe bœ wusœ osho á to toenœ too osho á sœ kœna ga toenœ nene. Asœke kœdœ mara œrœ á sœ kœmbœrœtœ ye mbœrœ uzu k̥ á endje zu she lœ awa nœ Ishiri.»

⁹ Á Nikodeme kœpa fœ she adœke: «Mara œrœ atake œ li kœmbœrœtœ ye koto o?» ¹⁰ Yisu gi fœ she adœke: «E bœ kœdœ ayi kœyisœrœ fœ azu Israyele yé bœ wuwusœ

œrœnœ asœke nene a? ¹¹ Mœ sœ kœpa fœ bœ dœ adjapu adœke: 'a sœ kœpa o'o tœ upu nœ œrœ á 'a wusœ nœ œdœ pe œneke á 'a wu, kashe 'e wu o'o nœ 'a gbambanœ. ¹² E dœ mœ kœpa o'o tœ œrœ á sœ kœmbœrœtœ ye pa ɔsh̥ asœke fœ 'e á 'e kœdjidji mœ nene, 'e yi má ndœ o'o ama mœ kotoo œ kœsœ adœke mœ pa o'o tœ œrœ á mbœrœtœ ye b̥a lafo fœ 'e a? ¹³ Gbambanœ nene, uzu bale ɔ b̥a lafo nene, kolœ Gbolo nœ uzu á tshe to b̥a lafo á jœrœ ga ati.

¹⁴ «Bata Moyize i lima anga yakoro á endje mbœrœ she de yarakowo ga tœ ɔy̥ ndœ kœti she ga lafo b̥a lœ kpagagasho, awa bale azu œ za Gbolo nœ uzu œ ti she ga lafo, ¹⁵ yekane uzu k̥ á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, tshe gb̥ soro neke á ka nene. ¹⁶ Gbambanœ nene, Ndjaba yindœ tshapash̥ waa yeka á vwa Gbolo nœ ye tshebale adœke uzu k̥ á tshe yindœ ye, tshe tshu nene, kashe tshe sœ dœ soro á ka nene. ¹⁷ Ndjaba vwavwa Gbolo nœ ye ga pa ɔsh̥ mbœrœ kœwa ngbanga ga tœ tshapash̥ nene, kashe Ndjaba vwa she adœke tshapash̥ gb̥ kœshe lœ awa nœ ye.

¹⁸ «Uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, Ndjaba œ wa ngbanga ga tœ ye nene. Kashe uzu á tshe kœsœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene, Ndjaba wa b̥alima o'o ga tœ ye yé mbœrœ á tshe sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ i'iri Gbolo tshebale nœ Ndjaba nene. ¹⁹ Yé ngbanga kœwa toenœ dœke: Ingbisho na ga pa tshapash̥, kashe azu yindœ ubu osho kœropa ingbisho, mbœrœ akwa tshelœ endje sœ tœ ekpenœ. ²⁰ Atamœ, uzu k̥ á tshe sœ kœmbœrœ ekperœ, yiangba ingbisho. Tshe na ga ndœ ingbisho nene kparawa adœke ekperœ nœ œne wuta ngbi ga ushu. ²¹ Kashe uzu á tshe te manda adja o'o, sœ kœna ga ndœ ingbisho adœke endje wu ngbi adœke akwa á tshe sœ kœmbœrœ toenœ sœ kœlisœ Ndjaba.»

Yisu œdœ Yowane

²² Manda nœ, Yisu na awa bale dœ ayambarœ nœ ye ga lœ ogo Yuda. Tshe lo lima awa bale dœ endje b̥a zœ yé œ sœ kœza lima batisimu fœ azu. ²³ Yowane za ndje lima batisimu fœ azu b̥a lakpi Eno ndœ dœ

Salime mbœerœ ungu læ lima kpœtoemœ waa. Azu sœ lima kœna ga ndœ ye yé œ sœ kœgbœ batisimu. ²⁴ Andaa, endje zaza lima damba Yowane ga læ kánga nene.

²⁵ Ɔlœ bale, anga ayambarœ nœ Yowane te lima tœ kœgbugburu tshelœ o'o dœ anga uzu Yuda bale tœ upu nœ kœdjutœ kote utshu nœ kœ'e Ndjaba. ²⁶ Endje na lima ga ndœ Yowane, œ yu lima she adœke: «Rabi, uzu á tshe sœ lima dœ 6œ 6a atshi ungu Yordane, œshe á 6œ pa o'o tœ upu nœ ye ascœmœ; wusœ nœ adœke, tshe sœ ndje kœza batisimu fœ azu yé azu kœ sœ kœna ga ndœ ye.» ²⁷ Yowane gi fœ endje adœke: «Uzu gbœ kolœ œrœ á Ndjaba œ to fœ she.» ²⁸ E'e dœ tœ 'e, 'e li kœpandœ nœ adœke 'e dji lima mœ kœpa adœke: «Mœ dœdœ Kristu nene, kashe Ndjaba vwa mœ kœwuta utshunœ adœke tshe na.» ²⁹ Ayi kœto yashe kœdœ akœ yashe. Kashe yanga ayi kœto yashe œ ka kpœ indiri ye yeka á dji she. Tshe sœ dœ yanga tœ kœdji tshadãngã ayi kœto yashenœ. Yanganœ ascœmœ kœdœ œnœ mœ, yé lœsu mœ sú ngãngã asœ dœ tœnœ pete. ³⁰ Ɔ li adœke uzunœ ascœmœ wuta egerœ uzu, yé mœ sœ œnœ mœ teasho.

Uzu á tshe to 6a lafo

³¹ «Uzu á tshe to 6a lafo ropa œrœ kœ. Uzu tshapashœ kœdœ uzu tshapashœ yé tshe pa kolœ o'o tshapashœ. Tsheneke á tshe to 6a lafo, ³² tshe sœ kœpa o'o tœ œrœ á tshe wu yé á dji. Kashe uzu bale yiyindœ œneke á tshe sœ kœmindœ nœ nene. ³³ Uzu á tshe kœyindœ o'o nœ ye, uzunœ ascœmœ yi ndje ndœ nœ adœke Ndjaba pa kolœ adja o'o. ³⁴ Tsheneke á Ndjaba vwa she pa kolœ o'o nœ Ndjaba mbœerœ Ishiri nœ Ndjaba sœ læ ye. ³⁵ Ndjaba Aba yindœ Gbolo nœ ye, yé œ za she tœ gbozu tshapa œrœ kœ. ³⁶ Uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolonœ asœke, tshe gbœ soro á ka nene. Kashe tsheneke á tshe kœvwaratœ ye tœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolonœ, tshe gbœ soronœ nene, yé ókó nœ Ndjaba œ sœ waa pa ye.»

4

Yisu œdœ yashe Samariya

¹ Afarisayi dji lima ndœ nœ adœke Yisu sœ lima dœ ayambarœ waa yé œ sœ kœza batisimu fœ azu kœropa Yowane. ² Kashe Yisu dœ tœ ye zaza lima batisimu fœ azu nene, ayambarœ nœ ye dá sœ lima kœza batisimunœ. ³ Ɔlœ á Yisu dji o'onœ á endje sœ lima kœpa tœnœ, tshe katœ ogo Yuda ti yé œ gu ga læ Galilayi. ⁴ Andaa tœ kœgu she ga zœ, œ li lima adœke tshe ro tœ læ ogo Samariya. ⁵ Tshe wuta ndoo dœ anga tshalaki Samariya á i'irinœ kœdœ Sishare. Sishare sœ ndoo dœ kindi á Yakobo za lima fœ gbolo nœ ye dœ Yozefu. ⁶ Ɔtœnœ kœdœ ndje osho á kudu ungu nœ Yakobo sœ tœnœ. Yisu mœ læ ana, yé œ sœ ga ati ga tœ ama kudu ungunœ. Ɔ sœ lima ndoo dœ kakpi œlœ.*

⁷ Anga yashe Samariya bale na ndœ kœsu ungu á Yisu pa fœ she adœke: «Su ungu fœ mœ dœ mœ ndjo.» ⁸ Ayambarœ nœ ye kœ wuta lima ga læ ongbo mbœerœ kœpara kœzirœ. ⁹ Yashe Samariyanœ kœpa fœ Yisu adœke: «Ɔ6œ kœdœ uzu Yuda, mbœerœ gadœ á 6œ eshondœ ungu kœndjo 6a ndœ œmœ dœ uzu Samariya?» Mbœerœ Ayuda mbœembœerœ 6alima ayo dœ Asamariya nene ma! ¹⁰ Yisu kœgi fœ she adœke: «Ɔdœ 6œ kœwu má sœ œrœ á Ndjaba œ to, œdœ pe uzu á tshe esho ndœ ungu kœndjo ndœ zœ asœke; œ6œ dá yu má she ndœ ungu yeka á tshe su má ungu á za soro fœ azu fœ 6œ.»

¹¹ Yashe Samariya kœyu she adœke: «Gbozu, 6œ sœsœ dœ œrœ kœsu dœ ungu nene, yé kudu ungunœ li waa, ataa 6œ gbœ ungu á za soro fœ azu 6ata ma a? ¹² Ata 'a dœ Yakobo dá za kudu ungunœ asœke fœ 'a. Tshe ndjo ndje lima ungunœ œshe dœ agbolo nœ ye œdœ pe ayarœ nœ ye. Ataa 6œ gbe adœke 6œ ropa ye ye a?»

¹³ Yisu gi fœ she adœke: «Uzu kœ á tshe ndjo ungu asœke, tshe kpa sœ dœ ogo ungu. ¹⁴ Kashe uzu á tshe ndjo ungu á mœ su fœ she, tshe kpa sœ dœ ogo ungu nene. Gbambanœ nene, ungu á mœ su fœ she œ sœ læ ye 6ata kumu ungu á za soro á

* 4.6 4.6 Kakpi œlœ yindœ kœpa adœke ada œlœ mindu dœ bale lindœ mara kœdi ada œlœ nœ azu Roma.

ka nene.» ¹⁵ Yashe Samariya kœpa fœ she adoœke: «Gbozu, su ungunœ á bœ pa tœncœ asœke fœ mœ, adoœke ogo ungu kpa mimi mœ nene yé mœ kpa nana kpœke ndœ kœsu ungu nene.»

¹⁶ Yisu kœpa fœ she adoœke: «Na œ e ako zœ doé 'e kwatœ 'e dœ she 6a ke.» ¹⁷ Yashe Samariya pa fœ she adoœke: «Mœ gugu dœ yakoshe nene.» Á Yisu kœpa fœ she adoœke: «Adjapu adoœke bœ gugu dœ yakoshe nene. ¹⁸ Gbambanœ nene, bœ i ayakoshe mindu yé tsheneke á bœ sœ dœ she ngœngœ asœke dœdœ akœ zœ nene. Bœ pa adja o'o.»

¹⁹ Á yashe kœki paa adoœke: «Gbozu, mœ wu adoœke œbœ koedœ ayi kœgbara o'o. ²⁰ Aata 'a donga Ndjaba pa kaga asœke, kashe e'e dœ Ayuda, 'e pa adoœke osho á li koedonga Ndjaba tœncœ koedœ Yerusaleme.» ²¹ Yisu kœpa fœ she adoœke: «Yashe, dji mœ kane. Anga œlœ œ tœ á 'e kpa donga Ndjaba Aba 6a pa kaga too 6a lœ Yerusaleme nene. ²² E'e dœ Asamariya, 'e sœ koedonga Ndjaba kashe 'e wuwusœ ye nene. Kashe a'a dœ Ayuda, 'a sœ koedonga Ndjaba neke á 'a wusœ ye mbœrcœ kœshe wuta lœ awa nœ Ayuda. ²³ Kashe dœ anga œlœ bale, yé œlœncœ tœ ye, adja azu koedonga Ndjaba, endje donga she dœ Ishiri œdœ pe lœ adjapu. Gbambanœ nene, Ndjaba yindœ nœ adoœke azu donga œne dœ maranœ asœmœ. ²⁴ Ndjaba koedœ Ishiri, yé endje á endje yindœ koedonga she li koedonga she dœ Ishiri œdœ pe lœ adjapu.»

²⁵ Yashe Samariya kœpa fœ she adoœke: «Mœ wusœ nœ adoœke Masiya, á tshe koedœ Kristu, œ na zœ. Œlœ á tshe kœna, tshe mindœ œrcœ kœ.» ²⁶ Yisu kœgi fœ she adoœke: «Emœ koedœ she, œmœ á mœ sœ kœpa o'onœ fœ bœ asœke.»

²⁷ Dœ lœndœncœ asœmœ, ayambarœ nœ Yisu yi kumu endje, yé uvuru endje kpa lœ nœ tœ kœwu adoœke tshe sœ kœpa o'o dœ yashe. Kashe anga bale yuyu she nene adoœke: «Bœ sœ kœpara gadœ e? Too o'o gadœ dá 'e sœ kœpa dœ she a?» ²⁸ Yé yashenœ katœ lœsú ungu nœ ye ti kpœtœmœ, yé á kpagu kœpandœ nœ fœ azu 6a lakpi adoœke: ²⁹ «'E na dœ wu anga yakoshe bale á tshe sœ 6a e kane, tshe pandœ œrcœ kœkœ á mœ mbœrcœ fœ mœ. Cœrr á tshe dœ ete Kristu

a?» ³⁰ Ataa, azu wuta lœ ongbo, œ na ga ndœ ye.

³¹ Kolœ kpœtœmœ, ayambarœ nœ ye tetœ koetovworogbo she adoœke tshe zi œrcœ. Endje pa fœ she adoœke: «Rabi, zi rœgo kane.» ³² Kashe Yisu gi fœ endje adoœke: «Mœ sœ dœ kœziœ á 'e wuwusœ nœ nene.» ³³ Ayambarœ koetetœ kœyutœ endje ugurutœ endje adoœke: «Ataa anga uzu na dœ kœziœ fœ she a?»

³⁴ Yisu kœpa fœ endje adoœke: «Kœziœ nœ mœ dœke: œ li adoœke mœ mbœrcœ œrcœ á ayi kœvwa mœ yindœ nœ, œdœ ndje kœgi akwa á tshe vwa mœ ndœ kœmbœrcœ tœncœ ga tœ ndœngœlœncœ. ³⁵ E'e, 'e sœ kœpa adoœke: «E sœpe yapu vana tœ kœkœ ngwarœ.» Kashe œmœ, mœ pa fœ 'e adoœke, 'e wu kindi dœ œtshœncœ; leyœ dorœ ye œ sœ ndœ tœ kœkœ tœncœ! ³⁶ Uzu á tshe kœkœ, tshe gbœ ngendja tshangba akwa nœ ye, yé tshe ngbœba leyœncœ mbœrcœ soro á ka nene. Uzu á tshe lu leyœ ga lœ kindi dœ pe tsheneke á tshe kœ, endje sœ dœ yanga awa bale. ³⁷ Gbambanœ nene, azu pa anga gbaguru adoœke: «Uzu gi ngwarœ kashe ayi kœkœ tœncœ sœ kpi». ³⁸ Mœ vwa 'e ndœ kœkœ leyœ tshelœ kindi á œ dœdœ 'e dá djo nene. Anga angbi azu dá djo kindinœ yeka á 'e li ga lœ akwanœ manda endje tœ kœkœ leyœncœ.»

³⁹ Hi azu Samariya kpœlœ ongbœncœ asœmœ sœ lima dœ kœyindœrcœ ga ndœ Yisu mbœrcœ o'o á yashenœ pa adoœke: «Tshe pandœ œrcœ kœ á mœ mbœrcœ, fœ mœ.» ⁴⁰ Ádœncœ ataa, lœkœ azu Samariya na lima ga ndœ ye, endje ki lima ga tœ ye adoœke tshe sœpe dœ œne. Yisu mbœrcœ lima kpœtœmœ olo bisha. ⁴¹ Anga azu kpi ndjoro kpa sœ ndje lima dœ kœyindœrcœ ga ndœ Yisu mbœrcœ o'o á tshe sœ lima kœpa tœncœ dœ tœ ye. ⁴² Endje pa lima fœ yashenœ adoœke: «Ngœngœ asœ, 'a sœsœ dœ kœyindœrcœ ga ndœ ye kolœ mbœrcœ o'o á bœ pa fœ 'a nene. 'A sœ dœ kœyindœrcœ ga ndœ ye mbœrcœ 'a dji ndje o'o á tshe pa dœ tœ ye. Yé 'a wusœ nœ adoœke œshe koedœ adja ayi kœshe azu tshapashœ.»

Yisu she gbolo nœ anga gbozu akwa nœ lita
(Wu 6a tœ Mat 8.5-13; Luk 7.1-10)

⁴³ Manda kœlo olo bisha kpœtœmœ, Yisu áafo œ na ga lœ Galilayi. ⁴⁴ Tshe pa lima dœ tœ ye adœke: «Azu lilisœ ayi kœgbara o'o 6a lœ ogo nœ ye nene.» ⁴⁵ ɔlɔ á tshe wuta ga lœ Galilayi, azu sœ dœ yanga mbœrœ kœwuta she ga lœ ogo nœ endje; mbœrœ á endje na ndje lima ndœ angbo pake 6a lœ Yerusaleme, yé œ wu œrœ kɔ á tshe mbœrœ lima.

⁴⁶ Tshe kwa lima tœ ye ga lakpi Kanana lœ ogo Galilayi 6a tœ osho á tshe fa lima ungu tœ vinu. Ba zœ, anga gbozu tshapa akwa nœ lita bale lakpi Kaparnawumu sœ lima dœ gbolo yakoshe nœ ye á tshe sœ dœ koba. ⁴⁷ ɔlɔ á tshe dji adœke Yisu to 6a lœ ogo Yuda œ na ga lœ Galilayi, tshe na ga ndœ ye, yé œ ki fœ she adœke tshe na œ she gbolo nœ œne á tshe yindœ koetshu tœnœ. ⁴⁸ Yisu kœpa fœ she adœke: «Ɛdœ 'e kœdjidji má ndœ ambárá afá œdœ pe ɔtshɔ akwa á azu pandœ nœ gooo asœke nene, 'e sœ má dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene.» ⁴⁹ Yé gbozu akwa nœ litanœ pa fœ she adœke: «Gbozu, wuta ga ndœ mœ utshunœ adœke gbolo nœ mœ koetshu.» ⁵⁰ Yisu kœgi fœ she adœke «Gu zœ, gbolo nœ zœ she ye.» Yakoshe kœyindœ o'o á Yisu pa fœ she, yé œ gu da ye. ⁵¹ Tshe sœ damba tœ awa kœgu she atake, aayi akwa nœ ye kœna para tshatshu ye á kœpa fœ she adœke: «Gbolo nœ zœ she 6amama ye.» ⁵² Tshe yu endje adœke, gbolo nœ œne she dœ ada ɔlɔ gadé e? Endje kœpa fœ she adœke: «Ada ɔlɔ bale manda kakpi ɔlɔ† libi dá kobanœ katœ ye.» ⁵³ Aba gbolonœ kœwusœ nœ adœke kolœ dœ ada ɔlonœ ascœmœ libi dá Yisu pa fœ œne adœke: «Gbolo nœ zœ she ye.» Ataa, œshe dœ pe azu tshascœnda nœ ye kɔ endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu.

⁵⁴ Ascœ kœdœ bisha ambárá afá á Yisu mbœrœ lœkɔ á tshe to 6a lœ Yuda á kwatœ ye ga lœ ogo Galilayi.

5

Yisu she uzu á ada ye tshu

¹ Manda nœ, anga angbo nœ Ayuda sœ lima 6a lœ Yerusaleme, yé Yisu na ga tœnœ. ² Andaa 6a lœ ongbonœ, endje dji

lima ungu kœdjutɔ kotœ azu á i'irincœ dœ o'o ama Ayuda kœdœ Betezata ndoo dœ manda gbagba nœ apata. Awa kœna ga tœ ungunœ sœ lima mindu, ³ yé aayi koba ndjoro lo lima lœ ala awanœ ascœmœ: Ayibula, azu á tshakala ada endje ndi œdœ pe endjeneke á ada endje tshu. [Endje sœ lima kœkate yakpa ungunœ koeturu tœnœ; ⁴ gbambanœ nene, anganœ andjelu sœ lima kœjerœ tœnœ yé œ sœ lima koeturu tœ ungu. Yekane ali ayi koba á tshe kœjerœ ga lœ yakpa ungunœ, tshe she lima lœ koba nœ ye. Ɛdœ kobanœ kœdœ lima koba gadé gbaa, œ katœ ye*.] ⁵ Anga yakoshe bale á tshe lo lima dœ koba ngbugu zazu bale dœ ndjokpa dœ mindu dœ amanœ votɔ (38) sœ lima kpœtœmœ. ⁶ Yisu wu she á tshe lo ga ati yé kœdji adœke œndœ ye di dœ koba tɔpanœ kpuru, tshe kœpa fœ she adœke: «Bœ yindœ kœshe tœnœ ye a?»

⁷ Ayi kobanœ kœgi o'o fœ she adœke: «Gbozu, mœ gugu dœ uzu á tshe kœnduru mœ ga la ngunœ lœkɔ á yakpa ungunœ œ tetœ kœmbœrœ tœnœ nene. Mœ kœgea œrrr adœke mœ wuta ga zœ atake, anga uzu jerœ ga la nœ utshu mœ ye.» ⁸ Yisu pa fœ she adœke: «Aalafo, œ za kondja nœ zœ œ na ana.» ⁹ Trale ayi koba kœshe ye. Tshe áafo, œ za kondja nœ ye, yé œ tetœ ana. Andaa œrœnœ ascœmœ kɔ mbœrœ lima tœ endje dœ lœkɔ sabata. ¹⁰ Ayuda kœpa fœ uzunœ á Yisu she she adœke: «Ascœke kœdœ lœkɔ sabata, œ lili adœke 6œ za kondja nœ zœ yé œ na ana dœ tœnœ nene.» ¹¹ Kashe tshe gi fœ endje adœke: «Uzunœ á tshe she mœ lœ kobanœ ascœke, œshe dá pa fœ mœ adœke mœ za kondja nœ mœ, yé œ na ana.» ¹² Endje kœyu she adœke: «Yakoshœnœ á tshe pa fœ 6œ adœke 6œ za kondja nœ zœ, yé œ na ana ascœmœ kœdœ œdœ e?» ¹³ Kashe ayikobanœ á Yisu she she kpa wuwu lima sœ ye nene mbœrœ tshe wuta lima œnœ ye lœ ukpulu azunœ á endje sœ lima kpœtœmœ ye.

¹⁴ Ɛerrr manda nœ, Yisu kœgbɔ she 6a lœ anda Tepelo á kœpa fœ she adœke: «Wu, 6œ she ngɔngɔ asœ ye. Kpa mbœmbœrœ ekperœ nene kparawa adœke 6œ kpa

† 4.52 4.52 Ada ɔlɔ bale manda kakpi ɔlɔ: Ɛ yindœ kœpa adœke ada ɔlɔ ndjokpa dœ votɔ lindœ mara kœdi ada ɔlɔ nœ azu Roma. * 5.4 5.4 O'o á endje sú ga lœ oporo gbamangincœ ascœke gugu ala anga ongboro buku nene.

gbɔ anga ɔgbɔ kɔbɔ kɔeropa ɔeneke nene.»
¹⁵ Yakoshe kɔena, ɔe kɔepandɔe nɔe fɔe Ayuda adɔeke Yisu dɔ́ she ɔene. ¹⁶ Kotɔe lɔe kumunɔe, Ayuda para lima awa kɔeza o'o fɔe Yisu mbɔerɔe á tshe mbɔerɔe ɔerɔence asɔemɔe dɔe lɔkɔ Sabata. ¹⁷ Kashe Yisu pa fɔe endje adɔeke: «Aba mɔe sɔe kɔembɔerɔe akwa ɔerrr kpesheke, yé ɔemɔe ndje mɔe sɔe tɔe kɔembɔerɔe akwa.» ¹⁸ Manda o'onɔe á tshe pa asɔemɔe, Ayuda para lima awa adɔeke ɔene wo she. Ɖe dɔédɔé kolɔe mbɔerɔe á tshe mbɔerɔe akwa dɔe lɔkɔ sabata nene, kashe mbɔerɔe á tshe pa ndje adɔeke Ndjaba kɔedɔe adja Aba ɔene, á zatɔe ye adɔeke ɔene li dɔe she.

Tshagbozu nɔe Gbolo nɔe Ndjaba

¹⁹ Yisu za o'o yé ɔe pa fɔe endje adɔeke: «Mɔe pa fɔe e dɔe adjapu adɔeke, Gbolo nɔe Ndjaba lili kɔembɔerɔe ɔerɔe á to tɔe lɔsu ye dɔe tɔe ye nene, kashe tshe mbɔerɔe ɔerɔe á tshe wu abanɔe kɔembɔerɔe tɔence. Gbambanɔe nene, ɔerɔe á Aba ɔe mbɔerɔe dɔ́ Gbolo ɔe mbɔerɔe adja tɔence. ²⁰ Mbɔerɔe Aba yindɔe Gbolo, tshe sɔe kɔeyisɔe ɔeneke kɔ á tshe mbɔerɔe fɔe she. Tshe kpa yisɔe ogboro ɔerɔe kɔeropa ɔeneke fɔe she adɔeke 'e kɔewu, uvuru 'e kpa lɔe nɔe. ²¹ Bata Aba ɔe she akuzu á za soro fɔe endje, awa bale Gbolo ɔe za soro fɔe azu neke á tshe yindɔe kɔeza fɔe endje. ²² Aba ɔe wa ngbanga ga tɔe uzu bale nene, kashe tshe za Gbolo nɔe ye tɔe gbozu kɔewa ngbanga pa azu, ²³ adɔeke azu kɔ lisɔe Gbolo bɔata á endje li ndje ɔesɔe Abanɔe. Uzu á tshe kɔelilisɔe Gbolo nene, tshe lili ndje ɔesɔe Abanɔe á tshe vwa she nene.

²⁴ «Mɔe sɔe kɔepa fɔe 'e dɔe adjapu adɔeke uzu á tshe dji o'o ama mɔe, á tshe kɔesɔe dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe tsheneke á tshe vwa mɔe asɔeke, uzunɔe sɔe dɔe soro á ka nene. Mɔe wa ɔgbɔ ngbanga ga tɔe ye nene, kashe tshe wuta lɔe kuzu, yé tshe sɔe dɔe soro. ²⁵ Mɔe pa fɔe 'e dɔe adjapu adɔeke, lɔndɔnɔe sɔe kɔena tɔence, yé ɔe na ngɔngɔ asɔe ye, akuzu ɔe dji tshama Gbolo nɔe Ndjaba. Yé endjeneke á endje dji tshama ye, endje sɔe dɔe soro. ²⁶ Gbambanɔe nene, bɔata Aba kɔedɔe soro dɔe tɔe ye, awa bale tshe za fɔe Gbolo kɔedɔe soro dɔe tɔe ye. ²⁷ Yé tshe za Gbolo tɔe gbozu kɔewa ngbanga pa azu mbɔerɔe ɔeshe kɔedɔe Gbolo nɔe uzu.

²⁸ «Adja 'e koko ama 'e ti ɔsɔ nene! Gbambanɔe nene, anga ɔlɔ sɔe kɔena tɔence, á akuzu kɔ á endje sɔe lɔe koto ɔe dji tshama ye, ²⁹ yeka endjeneke á endje mbɔerɔe lima ɔtshɔrɔe, Ndjaba ɔe she endje mbɔerɔe kɔegbɔ soro, kashe endjeneke á endje mbɔerɔe ekperɔe, Ndjaba ɔe she endje adɔeke Gbolo nɔe uzu wa ɔgbɔ ngbanga pa endje.

³⁰ «Ɖemɔe, mɔe lili kɔembɔerɔe ɔerɔe á to bɔ lɔsu mɔe dɔe tɔe mɔe nene. Mɔe wa ngbanga kɔeli dɔe ɔeneke á mɔe sɔe kɔedji tɔence yé kɔewa ngbanga nɔe mɔe sɔe ndjii mbɔerɔe mɔe sɔesɔe kɔepara awa kɔembɔerɔe ɔerɔe á to bɔ lɔsu mɔe nene, kashe ɔeneke á lɔsu ayi kɔevwa mɔe yindɔe nɔe.»

Ɖerɔe á má adɔeke Ndjaba vwa Yisu

³¹ «Ɖdɔe mɔe kɔepa o'o tɔe upu nɔe mɔe dɔe tɔe mɔe, uzu bale á tshe dji mɔe gugu nene. ³² Kashe ɔedɔe anga angbi uzu kɔepa o'o tɔe upu nɔe mɔe, mɔe wusɔe nɔe adɔeke o'onɔe á tshe pa tɔe upu nɔe mɔe asɔemɔe dɔé adja o'o. ³³ 'E vwa lima azu fɔe Yowane, yé tshe pa lima o'o tɔe upu nɔe adja o'o. ³⁴ Tɔe ɔemɔe, mɔe sɔesɔe dɔe ogo adɔeke uzu pa o'o tɔe upu nɔe mɔe nene, kashe mɔe sɔe kɔepa o'o ataa adɔeke 'e gbɔ kɔeshe. ³⁵ Yowane sɔe lima bɔata miinda á endje ta owo ga tɔe nɔe yé á tshi. 'E yi lima ndɔe kɔesɔe dɔe yanga lɔe anga osho tɔe ishiri ye. ³⁶ Andaa, mɔe sɔe dɔe anga ɔerɔe á pa o'o tɔe upu nɔe mɔe á ropɔ o'o á Yowane pa. Ɖetɔence kɔedɔe akwa á Aba za fɔe mɔe adɔeke mɔe mbɔerɔe. Mɔe sɔe kɔembɔerɔe tɔence yé ɔetɔence dɔ́ sɔe kɔepa o'o tɔe upu nɔe mɔe adɔeke Aba vwa mɔe.

³⁷ «Aba á tshe vwa mɔe pa o'o tɔe upu nɔe mɔe dɔe tɔe ye. Kashe bale 'e djidji tshama ye yé 'e wuwu tshatshu ye nene, ³⁸ yé 'e sɔesɔe kɔegbɔndɔe o'o ama ye ga tɔe lɔsu 'e nene mbɔerɔe á 'e sɔesɔe dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe ayi avwa nɔe ye nene. ³⁹ 'E sɔe kɔeyamba Buku nɔe Ndjaba mbɔerɔe á 'e gbe kɔegbɔ soro á ka nene lɔe awanɔe: Andaa, ɔetɔence dɔ́ sɔe kɔepa o'o tɔe upu nɔe mɔe. ⁴⁰ Yé 'e yiyindɔe kɔena ga ndɔe mɔe yeka á kɔegbɔ adja soro nene.

⁴¹ «Mɔe gbegebe adɔeke azu donga mɔe nene. ⁴² Kashe mɔe wusɔe 'e ye. 'E sɔesɔe dɔe kɔeyindɔesho ga ndɔe Ndjaba nene. ⁴³ Aba mɔe dɔ́ vwa mɔe yé 'e vwaratɔe 'e kɔeza

osho kœsœ fœ mœ. Kashe œdœ anga uzu kœna dœ mara nœ ye dœ tœ ye bale, 'e za osho kœsœ fœ she ye. ⁴⁴ 'E yindœ kœdonga kolœ anga 'e, yé á endje kœdonga ndje 'e. Kashe 'e papara awa adœke kolœ Ndjaba kœdonga 'e nene asœke, ataa 'e sœ má dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ koto o? ⁴⁵ Kashe 'e gbegbe adœke mœ va ɔtɔ 'e fœ Aba mœ nene. Kolœ Moyize á 'e ko lima lœsu 'e ga tœ ye ascœmœ, œshe dá va ɔtɔ 'e. ⁴⁶ Œdœ 'e kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Moyize, 'e sœ má ndje dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ mbœrœ tshe sù mbetinœ tœ upu nœ mœ. ⁴⁷ Kashe ɓata 'e yiyindœ o'o á tshe sù nene, 'e yi má ndœ o'o ama mœ koto o?»

6

Yisu to rœgo fœ azu kutu mindu (5.000)

(Wu ɓa tœ Mat 14.13-21; Mar 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Manda nœ, Yisu zu ga atshi egerœ ungu adanga Galilayi á anga i'irinœ kœdœ ndje Tiberiade. ² Azu ndjoro sœ lima kœna manda ye mbœrœ á endje wu ambárá afá á tshe sœ lima kœmbœrœ tœncœ lœ kœshe aayi kœba ascœmœ. ³ Mbœrœ tœncœ atamœ, Yisu ɔ ga pa kaga yé œ sœ ga ati awa bale dœ ayambarœ nœ ye. ⁴ Œ sœ lima ndoo dœ Pake á dœ angbo nœ Ayuda. ⁵ Yisu mesho, œ wu azu ndjoro á endje sœ tœ kœna ga ndœ ye. Á kœyu Filipino adœke: «A yɔ kœzirœ kpœta yeka á to fœ azunœ asœke á endje kœzi a?» ⁶ Tshe yu lima oshonœ ataa tœ kœwu lœsu Filipino, gbambanœ nene, tshe wu lima sœ œrœ á li adœke tshe mbœrœ ye.

⁷ Filipino kœgi fœ she adœke: «Œdœ a kœyo ndje kœzirœ mangba denari kama bisha* gbaa, œ li adœke uzu dœ uzu gbɔ teasho teasho nene.» ⁸ Yé anga yambarœ bale á i'iri ye kœdœ Andere, aya Shimu Petro kœpa fœ she adœke: ⁹ «Anga ovoro gbolo yakoshe kpœke sœ dœ mapa mindu á endje mbœrœ dœ zuwa orje œdœ pe ageatshalangu bisha kashe œ li mbœrœ azunœ kœkœ asœke za a?» ¹⁰ Yisu kœpa adœke: «'E pa fœ azu adœke endje lœ ga ati.» Yé endje kœsœ ga ati ga pa gusu á sœ lima yaba yaba kpœtœmœ. Ayakoshe sœ lima ga pa œrœ nœ kutu mindu (5.000). ¹¹ Yeka á

Yisu ko mapanœ, á za avwala fœ Ndjaba, á kurutshelœncœ tœ azu á endje lœ lima kpœtœmœ. Tshe kpa ko ndje ageatshalanguœ, œ mbœrœ ndje awa bale, yé endje zi kœli dœ ogo nœ endje. ¹² Bata uvu azu su ye, Yisu pa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «'E ngbɔba udu œrœ á sœpe manda endje ga tœncœ adœke anganœ teasho yiyiwa nene.» ¹³ Endje ngbɔba ama udu œrœncœ, yé kingi ndjokpa dœ bisha sù dœ ndindi mapa manda azunœ á endje zi lima.

¹⁴ Azu wu ambárá afá á Yisu mbœrœ ascœmœ œ pa adœke: «Adjapu, tsheneke kœdœ adja ayi kœgbara o'o nœ Ndjaba á tshe sœ kœna ga pa oshœ.» ¹⁵ Bata á Yisu wu lima sœ nœ adœke endje yindœ kœna kœza œne tœ œgbœncœ adœke œne te gbozugo, tshe gi lima tœ ye kpœtœmœ, yé œ ɔ dœ kuti ye ga pa kaga.

Yisu na pa ungu dœ ada ye

(Wu ɓa tœ Mat 14.22-33; Mar 6.45-53)

¹⁶ Lœkœ á osho tetœ kœte mburumburu, ayambarœ nœ ye jœrœ ga tœ mangu egerœ ungu adanga, ¹⁷ endje ɔ lima ga lœ agba bale mbœrœ kœna ga lœ Kaparnawumu, ɓa atshi ungunœ. Osho bu lima ye, yé Yisu yiyi lima damba kumu ye ga ndœ endje nene. ¹⁸ Egerœ yugu na kpikpikpi, yé loko za tshalangu djigi. ¹⁹ Ayambarœ i kayi œ vwi endje tœ mangu ga tœ œrœ nœ kelometere ndoo dœ mindu too mindu dœ bale, á endje kœwu Yisu kœna pa ungu gutœncœ ga tœ egerœ agba, yé awa litœ endje. ²⁰ Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Œmœ dœmœ, awa mbœmbœrœ 'e nene!» ²¹ Endje yi lima ndœ nœ adœke tshe ɔ ga lœ egerœ agbanœ, kashe katsha, kumu egerœ agbanœ za ama osho ga tœ mangu á endje gbe lima kœna ga tœncœ.

Azu ndjoro para Yisu

²² Osho kœrœpa nœ, azunœ ndjoro á endje sœpe lima ɓa atshi ungunœ wusœ nœ adœke egerœ agba sœpe bale yé Yisu ɔ lima ga lœ egerœ agba awa bale dœ ayambarœ nœ ye nene. Endje zu lima ungunœ dœ kuti endje. ²³ Kashe anga ogboro agba to ɓa lakpi Tiberiade, yé œ na ndoo dœ oshonœ á endje zi lima mapa tœncœ manda

* 6.7 6.7 Denari bale kœdœ ngendja tshangba akwa á uzu mbœrœ ndœ ɔlɔ bale

kœza mershe nœ Gbozu Yisu fœ Ndjaba. ²⁴ Lɔkɔ á ukpulu azu wu adœke Yisu œdœ ayambarœ nœ ye sœsœ kpœtœmœ nene, endje ɔ ga lœ ogboro agbanœ ascœmœ œ ro ga lœ Kaparnawumu mbœrœ kœpara Yisu.

Yisu kœdœ kœzirœ á za soro

²⁵ Endje gbɔ she ɓa atshi ungunœ, yé á yu she adœke: «Rabi, ɓœ wuta kpœke dœ ada ɔlɔ koto o?» ²⁶ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, 'e para awa mœ mbœrœ á 'e zi mapa á le 'e, kashe 'e papara mœ mbœrœ á 'e wu ambára afá á mœ mbœrœ nene. ²⁷ Adja 'e mbœmboerœ akwa mbœrœ kœgbɔ kœzirœ á ndi nene, kashe 'e mbœrœ akwa mbœrœ kœgbɔ kœzirœ á œndœncœ œ di, yé á to soro á ka nene fœ azu. Gbolo nœ uzu dá to kœzirœncœ ascœmœ fœ 'e mbœrœ œshe dá Aba dœ Ndjaba za she ga pa ngande tshagbozu.»

²⁸ Endje kœgi fœ she adœke: «Œ li adœke 'a mbœrœ gadœ tœ kœmboerœ akwa á Ndjaba yindœ nœ a?» ²⁹ Tshe kœgi fœ endje adœke: «Akwa á Ndjaba yindœ nœ adœke 'e mbœrœ, kœdœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ tsheneke á tshe vwa she.» ³⁰ Endje kpa kœyu she adœke: «Kashe œɓœ a, ambára afá gadœ dá ɓœ mbœrœ yeka á 'a kœwu yekane á kœyindœ o'o ama zœ a? Akwa gadœ dá ɓœ mbœrœ a? ³¹ Aata 'a zi liya mane ɓa lœ kpagagasho ɓata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: “Tshe to kœzirœ á dœ mapa á to ɓa lafo fœ endje.”» ³² Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, œ dœdœ Moyize dá to mapanœ á to liya ɓa lafo fœ 'e nene, kashe Aba mœ dá sœ kœto adja mapa á to ɓa lafo fœ 'e ascœmœ. ³³ Gbambanœ nene, kœzirœ á Ndjaba œ to, kœdœ œneke á to ɓa lafo yé á za soro fœ azu tshapashœncœ ascœke.» ³⁴ Azunœ kœpa fœ she adœke: «Gbozu, to kolœ kœzirœncœ ascœmœ sheko fœ 'a.»

³⁵ Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «Œmœ kœdœ kœzirœ á za soro fœ azu. Uzu á tshe kœna ga ndœ mœ, ogo œ mi she bale nene yé uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, ogo ungu kpa mi she bale nene. ³⁶ Kashe mœ pa fœ 'e adœke: 'E wu mœ tako, yé 'e sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene. ³⁷ Azu neke á Aba ko endje fœ mœ, endje na ga ndœ mœ yé uzu á tshe na

ga ndœ mœ, mœ za bala she vwi'i nene. ³⁸ Gbambanœ nene, mœ toto ɓa lafo œ jerœ tœ kœmboerœ œrœ á lœsu mœ yindœ nœ nene, kashe mœ na mbœrœ kœmboerœ œneke á lœsu ayi kœvwa mœ yindœ nœ. ³⁹ Œrœ á lœsu ayi kœvwa mœ yindœ nœ adœke mœ mbœrœ dœke: Adja anga uzu bale ugurutœ azu á tshe ko endje fœ mœ yiyiwa nene kashe mœ she endje lœ kuzu dœ ndœngɔlɔ olo. ⁴⁰ Œrœ á lœsu Aba mœ yindœ nœ kœdœ adœke, uzu á tshe kœwu gbolo nœ ye, á kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, tshe gbɔ soro á ka nene, yé mœ she she lœ akuzu dœ ndœngɔlɔ olo.»

⁴¹ Ti kpœtœmœ, Ayuda kœtetœ kœpulœma endje mbœrœ o'o á Yisu pa adœke: «Œmœ kœdœ kœzirœ á to ɓa lafo, yé á jerœ.» ⁴² Endje kœpa adœke: «Œ dœdœ Yisu dœke na a, gbolo nœ Yozefu a? Á 'a wusœ abanœ dœ ayincœ ndje na a? Kotoo á tshe pa ngœngɔ ascœke adœke œne to ɓa lafo á jerœ a?» ⁴³ Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E katœ kœpulœma 'e ugurutœ 'e ye na! ⁴⁴ Uzu bale œ li kœna ga ndœ mœ nene œdœ Aba á tshe vwa mœ kœtoto she na tœncœ nene, yekane á mœ kœshe she lœ akuzu dœ ndœngɔlɔ olo. ⁴⁵ Endje sú ala mbeti nœ aayi kœgbara o'o adœke: “Ndjaba œ yisœ œrœ fœ azu kɔkɔ.” Uzu kɔ á tshe dji Aba, á yindœ œrœ á tshe yisœ nœ, tshe na ga ndœ mœ. ⁴⁶ Œ yindœ kœpa adœke uzu bale wuwu Aba nene, kolœ tsheneke á tshe to ɓa ndœ Ndjaba; œshe dá wu Aba. ⁴⁷ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke uzu tsheneke á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe sœ dœ soro á ka nene. ⁴⁸ Œmœ kœdœ kœzirœ á za soro fœ azu. ⁴⁹ Aata 'e zi liya mane ɓa lœ kpagagasho, yé endje tshu lima ye. ⁵⁰ Ascœ kœdœ kœzirœ á to ɓa lafo á jerœ adœke, uzu á tshe kœzi, tshe tshu bala nene. ⁵¹ Œmœ kœdœ kœzirœ á za soro fœ azu, œ to ɓa lafo á jerœ ascœke. Uzu á tshe kœzi kœzirœncœ ascœke, tshe sœ bala dœ soro á ka nene. Kœzirœncœ á mœ za fœ she kœdœ songba mœ. Mœ za adœke tshapashœ gbɔ soro.»

⁵² Kolœ pa o'o ascœke, ayuda te lima tœ kœyutœ endje ugurutœ endje dœ œgbɔ adœke: «Kotoo á uzunœ ascœke pa adœke œne za songba œne fœ azœ yekane á kœzi a?» ⁵³ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Mœ

pa fœ 'e dœ adjapu adœeke œdœ 'e kœzizi songba Gbolo nœ uzu yé œ ndjo pe indji ye nene, 'e sœ dœ soro lœ 'e nene. ⁵⁴ Uzu tsheneke á tshe zi songba mœ, á ndjo ndje indji mœ, sœ dœ soro á ka nene, yé œmœ mœ she she lœ kuzu dœ ndangɔlo olo. ⁵⁵ Gbambanœ nene, songba mœ kœdœ adja kœziorœ, yé indji mœ kœdœ adja kœndjorœ. ⁵⁶ Uzu á tshe zi songba mœ á ndjo indji mœ, sœ lœ mœ yé œmœ mœ sœ ndje lœ ye. ⁵⁷ Yé b̄ata Aba á tshe vwa mœ sœ dœ soro á mœ sœ dœ soro lœ awa nœ ye, ataa uzu á tshe kœzi songba mœ, tshe gb̄o soro lœ awa nœ mœ. ⁵⁸ Asœ kœdœ kœziorœ á to b̄a lafo á jerœ. E sœsœ b̄ata kœziorœ á aata 'e zi liya nene. Mbœrœ endje zi liya kœziorœ ascœmœ yé endje tshu. Kashe uzu á tshe zi kœziorœ ascœke, tshe sœ dœ soro á ka nene.» ⁵⁹ Yisu pa lima o'onœ ascœke b̄a lœ Kaparnawumu, l̄k̄o á tshe sœ lima tœ kœyisœ œrœ b̄a lœ Sinagoga.

O'o á za soro fœ azu

⁶⁰ Manda kœdji she, ili ayambarœ nœ ye tetœ kœpa adœeke: «O'onœ ascœ gb̄oɔgb̄o, adja œdœ dá dji a?»

⁶¹ Kashe b̄ata á Yisu wu lima sœ nœ adœeke ayambarœ nœ œne sœ tœ kœpulœma endje, tshe pa fœ endje adœeke: «Mbœrœ gadœ á o'onœ ascœke ndjingivwi tshelœ kumu 'e a? ⁶² E kœsœ má adœeke 'e wu Gbolo nœ uzu kœ ɔ ga tœ osho á tshe to lima tœncœ, œ sœ koto o? ⁶³ Ishiri dá za soro fœ azu. ɔk̄o lili tœ kœmbœrœ œrœ ataa nene. O'onœ á mœ pa fœ 'e ascœke kœdœ Ishiri œdœ pe soro. ⁶⁴ Kashe kolœ ugurutœ 'e ascœke, anga endje á endje yiyindœ o'o ama mœ nene, endje lœ zœ.» Gbambanœ nene, Yisu wu lima sœ endjeneke á endje sœsœ dœ kœyindœrœ nene œdœ pe tsheneke á tshe ka bala she.

⁶⁵ Á tshe kpa kœpa adœeke: «Adja ádnœ á mœ pa fœ 'e adœeke uzu bale œ na ga ndœ mœ nene œ kœdoédœ Aba dá za awa fœ she kœna tœncœ nene.»

⁶⁶ Koeto kpoetœmœ, ili anga ayambarœ nœ ye gitœ endje manda ye, yé œ katœ kœna tœ awa bale dœ she. ⁶⁷ Á Yisu kœyu ayambarœncœ ndjokpa dœ bisha adœeke: «Ka e'e nœ 'e a, 'e gigitœ 'e nœ 'e nene a?» ⁶⁸ Yeka á Shimu Petro kœgi fœ she adœeke: «Gbozu, 'a kpa na má ga ndœ uzu

dœ? E b̄œ dá sœ dœ o'onœ á za soro á ka nene. ⁶⁹ 'A sœ dœ kœyindœrœ, yé 'a wusœ nœ adœeke œbœ kœdœ Eyerœ Uzu nœ Ndjaba.» ⁷⁰ Yisu pa fœ endje adœeke: «Emœ dá ke 'e ndjokpa dœ bisha kashe ugurutœ 'e k̄o, anga uzu bale kœdœ djaboro.» ⁷¹ Tshe sœ lima kœpa tœ Yudasi, gbolo nœ Shimu Isikariote mbœrœ œshe kœdœ lima uzu á tshe ka Yisu. E she kœdœ lima anga yambarœ ugurutœ andjokpa dœ bishanœ ascœmœ.

7

ɔgb̄o l̄su nœ aaya Yisu

¹ Manda nœ, Yisu sœ lima kœna lœ ogo Galilayi. Tshe yiyi lima ndœ kœna lœ ogo Yuda nene mbœrœ Ayuda sœ lima kœpara awa ndœ kœwo she. ² Andaa angbo nœ ayuda á dœ angbo gbanda tande ndo lima ye. ³ Aaya Yisu kœpa fœ she adœeke: «Gitœ zœ kpœke, yé œ na ga lœ ogo Yuda adœeke ayambarœ nœ zœ wu ndje akwa á b̄œ sœ tœ kœmbœrœ tœncœ. ⁴ Uzu mbœmbœrœ œrœ lœ ubunœ nene œdœ tshe kœgbe adœeke azu wusœ œne. Bata á b̄œ sœ kœmbœrœ akwa atake, matœ zœ dœ tœncœ ga ushu tshapash̄o wusœ nœ.» ⁵ Gbambanœ nene, aayanœ dœ tœ endje sœsœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene. ⁶ Yisu kœpa fœ endje adœeke: «ɔlo nœ mœ t̄t̄o damba nene. Tœ e'e nœ 'e, ɔlo k̄o sœ dœ ɔtsh̄onœ. ⁷ Tshapash̄o œ li tœ kœyiangba 'e nene, kashe œmœ, œ yiangba mœ mbœrœ á mœ sœ kœpandœ nœ ngbi adœeke akwa nœ ye sœ tœ ekpenœ. ⁸ 'E ɔ ndœ angbonœ zœ. Kashe œmœ, mœ ɔ ga zœ nene mbœrœ ɔlo nœ mœ t̄t̄o damba nene.» ⁹ Manda kœpa o'onœ ataa, tshe sœpe lima ti lœ Galilayi.

Yisu na ga tœ angbo gbanda tande

¹⁰ L̄k̄o á aayanœ áafo á ro ndœ angbonœ da ye, Yisu áalafo yaa œ na ndje ga zœ dœ mara adœeke azu wuwusœ nœ nene. ¹¹ Dœ l̄k̄o á ala angbonœ doro, agbozu Ikrizia sœ lima kœpara she yé endje sœ lima kœyu osho adœeke: «Tshe sœ kpoeta a?» ¹² Endje ndivwiri lima o'o waa tœ upu nœ ye. Anga azu pa lima adœeke: «Uzunœ ascœke kœdœ ɔtsh̄o uzu.» Yé anga endje pa ndje adœeke: «E œ nene, œshe kœdœ ayi kœdjingili tshelœ kumu azuzu.» ¹³ Yé uzu

bale papa o'o o'ara tœ upu nœ ye nene mbœrœ á endje lœ lima dœ awa agbozu Ikrizia.

¹⁴ Kœwu adœke tshelœ angbonœ za, Yisu na lima ga lœ anda Tepelo, yé œ tetœ kœyisœ œrœ. ¹⁵ Uvuru Ayuda kpa lima lœnœ, yé endje pa lima adœke: «Uzunœ asœ didi œrœ nene, yé kotoo á tshe sœ dœ kœwusœrœ tshaata a?»

¹⁶ Yisu kœgi o'o fœ endje adœke: «Ærœnœ á mœ sœ kœyisœ nœ asœke toto 6a ndœ mœ nene, kashe œ to 6a ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. ¹⁷ Ædœ uzu kœgbe kœmbœrœ œrœneke á Ndjaba yindœ nœ, tshe wusœ nœ adœke kœyisœrœnœ asœke to 6a ndœ Ndjaba, too mœ sœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ dœ tœ mœ. ¹⁸ Uzu á tshe sœ kœpa o'o tœ upu nœ ye dœ tœ ye, tshe sœ kœpara awa adœke azu donga œne. Kashe uzu tsheneke á tshe sœ kœpara awa adœke azu donga ayi kœvwa she, tshe kœdœ uzu nœ adja o'o, yé ekperœ gugu lœ ye nene. ¹⁹ Æ dœdœ Moyize dá za liya awa akwa fœ 'e nene a? Kashe uzu bale ugurutœ 'e á tshe sœ kœmbœrœtœ ye liakanœ gugu nene. Mbœrœ gadœ á 'e sœ kœpara awa ndœ kœwo mœ a?» ²⁰ Á ukpulu azunœ kœpa fœ she adœke: «Ekpe ishiri sœ pa zœ a! Ædœ dá sœ kœpara awa ndœ kœwo 6œ a?»

²¹ Yisu kpa kœza o'o á kœpa fœ endje adœke: «Mœ mbœrœ kolœ akwa bale yé œvuru 'e kœkœ kpa lœnœ ataa! ²² Moyize za liya o'o fœ 'e adœke 'e wa agbolo yakoshe nœ 'e tœ gaza. Æ dœdœ Moyize kœdœ ali uzu kœmbœrœ tœnœ nene, kashe œ to liya 6a ndœ aata 'e, yé 'e sœ kœza ga tœ akwa dœ lœkœ Sabata. ²³ Á 'e kœwu adœke kœwa anga gbolo yakoshe dœ lœkœ Sabata kœndindi awa akwa nœ Moyize nene, mbœrœ gadœ á 'e so ókœ ga tœ mœ mbœrœ á mœ she uzu djigi dœ lœkœ sabata a? ²⁴ 'E katœ kœwa ngbanga liaka œrœ á 'e wu dœ ala 'e ye, kashe 'e wa ngbanga dœ mara á sœ ndjii kane.»

Adja Yisu kœdœ Masiya a?

²⁵ Anga azu lœ Yerusaleme sœ lima kœpa adœke: «Æ dœdœ uzunœ á endje sœ kœpara she á kœwo she dœke nene a?

²⁶ 'E wu, œshe dá pa o'o o'ara o'ara á uzu kœpa o'o fœ she gugu nene asœke! Ataa agbozu tshapa azœ wu ete œsœnœ adœke œshe kœdœ Kristu ye na a? ²⁷ Andaa a wusœ osho á yakoshœnœ asœke to tœnœ ye, kashe Kristu, uzu bale œ wu bala sœ osho á tshe to tœnœ á yi kumu ye nene.»

²⁸ Yeka á Yisu á tshe sœ lima kœyisœ œrœ lœ anda Tepelonœ pa adœke: «'E wusœ mœ ye! 'E wu ndje sœ osho á mœ to tœnœ ye! Mœ nana dœ tœ mœ nene. Tsheneke á tshe vwa mœ, tshe kœdœ adja o'o; œshe á 'e wuwusœ ye nene ascœmœ. ²⁹ Æmœ, mœ wusœ ye mbœrœ á mœ to 6a indiri ye, yé œshe dá vwa mœ.» ³⁰ Endje para lima awa kœtepa ye kashe uzu bale toto lima kane ye ga tœ ye nene mbœrœ á olo ye lili damba lima nene. ³¹ Azu ndjoro lœ ukpulu azunœ sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye. Endje pa lima adœke: «Lœkœ á Kristu œ na, tshe mbœrœ ambára afá kœropa œneke á tsheneke œ mbœrœ asœke ye a?»

³² Æneke á ukpulu azu sœ kœpulœma endje tœ upu nœ ye li ga lœ utu Afarisayi. Ataa, agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ Afarisayi vwa lima atshendjœrœ nœ endje ndœ kœna kœtepa ye. ³³ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Mœ sœpe dœ 'e manda olo teasho, yé manda nœ, mœ gu ga ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. ³⁴ 'E para bala mœ kashe 'e gbœ mœ nene. Gbambœnœ nene, osho á mœ sœ tœnœ, 'e li kœna 6a zœ nene.» ³⁵ Ayuda kœte lima tœ kœyutœ endje ugurutœ endje adœke: «Tshe na má gata yekane á a gbœ she nene a? Tshe na manda azunœ á endje ndjœtshelœtœ endje djelœ angbi azu* a? Tshe na ndœ kœyisœ œrœ fœ angbi azunœ a? ³⁶ Ádá o'onœ á tshe pa asœke kœdœ gadœ: 'E para bala mœ, kashe 'e gbœ mœ nene. Yé osho á mœ sœ tœnœ, 'e li kœna 6a zœ nene!»

Yisu pa o'o tœ upu nœ Ishiri

³⁷ Ndœnglœ olo kœka angbo kœdœ 6alima ikpili olo angbonœ. Dœ œlœnœ ascœmœ, Yisu ka lœ angbonœ œ tetœ kœmindœ o'o adœke: «Ædœ uzu kœsœ dœ ogo ungu, kaka tshe na ga ndœ mœ yé œ ndjo. ³⁸ Uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ,

* 7.35 7.35 Angbi azunœ asœke kœdœ Agreke á endje dœdœ Ayuda nene

egerce ungu á za soro ce tara tce lósu ye, b́ata á endje sú ala Buku nce Ndjaba.»
³⁹ Yisu pa lima o'once asce tce upu nce Ishiri á azu á endje sce dce kceyindce rce ga ndce ye ce gbó má. Yé Ndjaba zaza lima damba awa fce azu kcegbó Ishirince nene mbce rce Ndjaba gigi mokó nce ye fce she nene.

⁴⁰ Manda kcedji o'once asceke, anga azu lce ukpulu azunce pa lima adceke: «Adja tsheneke kcedce ayi kcegbara o'o tako.»

⁴¹ Anga endje pa lima adceke: «Kristu dce mce.» Kashe anga udu endje pa ndje lima adceke: «Adja Kristu ce li kcewuta lce Galilayi a? ⁴² Buku nce Ndjaba papa adceke tshe wuta bala lce aata Davidi yé ce sce ba lakpi Beteleme ogo obo Davidi nene a?»
⁴³ Ataa, azu kuru lima tshelcctce endje kpce lce kumu Yisu. ⁴⁴ Anga endje yi lima ndce kce tcepa ye kashe uzu bale toto lima kane ye ga tce ye nene.

Dgbó lósu nce agbozu yuda

⁴⁵ Atshendjerce gu lima ga ndce agbozu tshapa anganga Ndjaba cedce pe Afarisayi á endje pa fce endje adceke: «Mbce rce gade á 'e gugu dce she nene a?» ⁴⁶ Atshendjerce kcegi adceke: «Bale anga uzu papa o'o b́ata yakoshe ascemce nene.» ⁴⁷ Afarisayi kcepa fce endje adceke: «E'e kó, tshe djingili ndje tshelce kumu 'e a? ⁴⁸ Cede ugurutce agbozu Ikrizia cedce ugurutce Afarisayi, anga uzu bale wuta dce kceyindce rce ga ndce ye ye a? ⁴⁹ Azunce ndjoro ascemce, anga bale á tshe wusce awa akwa gugu nene. Azu á endje darandce endje dce mce!»

⁵⁰ Kashe anga uzu bale ugurutce Afarisayi á i'iri ye kcedce Nikodeme, ceshe á tshe na lima utshunce ga ndce Yisu, pa fce endje adceke: ⁵¹ «Awa akwa nce azce wawa ngbanga ga tce uzu utshu kcedji she too kcewusce cce rce á tshe mbce rce nene.» ⁵² Á endje kceyu she adceke: «Atamce ccbce kcedce uzu Galilayi, ccbce ndje a? Mirce tshelce zce dce ctshnce yé bce wusce nce adceke ayi kcegbara o'o wuwuta bale lce ogo Galilayi nene.»

Yisu cedce yashe angba budu

[⁵³ Manda nce, uzu dce uzu gu ga ndce ye.

8

¹ Kashe Yisu o lima ga pa kaga á i'irince kcedce kaga oyó Olive. ² Jlo á osho kóro, Yisu kwatce ye ga lce anda Tepelo. Bata azu ndjoro na lima ga ndce ye, tshe sce ga ati, ce tetce kceyisce cce rce fce endje. ³ Aayi kceyisce awa akwa cedce pe Afarisayi za anga yashe bale na toence fce Yisu. Endje gbó yashence ascemce kcelo dce yakoshe á tshe dcedce aknce nene, yé á za she tó ba ugurutce azu. ⁴ Endje kceyu Yisu adceke: «Ayi kceyiscce rce, 'a o pa yashe ascceke endje sce kcelo dce yakoshe á tshe dcedce aknce nene. ⁵ Ala awa akwa, Moyize za awa fce 'a adceke 'a ve mara yashe atake dce badja. Ataa, bce pa cence zce kotoo?» ⁶ Endje yu lima Yisu á kcewu lósu ye yeka á kce tó meza pa ye. Kashe Yisu djo ga ati, ce tetce kcewa cce rce ga lce cshó. ⁷ Bata endje yóro lima pa kceyu she kpala kpala, Yisu áafo ce pa fce endje adceke: «Uzu á tshe kce mbce mbce rce ekperce bale nene, tshe ve yashe ascceke dce badja utshunce.»

⁸ Tshe kpa djo ga ati yé ce sce kolce tce kcewa cce rce ga lce cshó. ⁹ Lokó á endje dji o'o á Yisu pa ascemce, endje te lima tce kcegitce endje bale dce bale kce tce agbozu, yé Yisu scepe lima kuti ye. Bata á yashence á endje kpa lima dji she scepe lima kpce tce mce, ¹⁰ Yisu áafo yé ce pa fce she adceke: «Yashe, endje sce kpce tce a? Uzu bale wawa ngbanga ga tce zce nene a?» ¹¹ Tshe kcegi adceke: «Uzu bale nene, Gbozu.» Á Yisu kcegi fce she adceke: «Cemce ndje awa bale, mce wa ngbanga ga tce zce nene. Gu zce, kashe kpa mbce mbce rce ekperce nene.»]

Yisu kcedce ingbisho nce tshapashó

¹² Yisu kpa pa fce endje adceke: «Cemce kcedce ingbisho nce tshapashó. Uzu á tshe na manda mce, tshe na lce ubu osho nene, kashe tshe gbó ingbisho á za soro fce azu.»

¹³ Afarisayi kcepa fce she adceke: «Bce sce kcepa o'o tce zce dce tce zce, yé o'once á bce pa dcedce adja o'o nene.» ¹⁴ Yisu kcegi fce endje adceke: «C sce tako adceke mce sce kcepa o'o tce mce dce tce mce, kashe o'once á mce sce kcepa tce mce ascemce kcedce adja o'o, mbce rce mce wusce osho á mce to toence cedce pe osho á mce sce kce na ga tce nce. Kashe e'e, 'e wuwusce osho á mce to toence

ædœ pe osho á mœ sœ kœna ga tœnœ nene. ¹⁵ 'E sœ kœwa o'o adja ɓata azu, kashe œmœ, mœ wa o'o pa uzu bale nene. ¹⁶ Yé œ kœli adœke mœ wa o'o, mœ wa o'onœ liaka adja o'o mboerœ mœ sœsœ dœ kuti mœ nene: Ayi kœvwa mœ sœ ndje dœ mœ awa bale. ¹⁷ Endje sú ala awa akwa nœ 'e adœke, œdœ azu bisha kœpa kolœ o'o bale dœ ádá œrœ, o'onœ á endje pa asœmœ kœdœ adja o'o. ¹⁸ Mœ sœ kœpa o'o tœ mœ dœ tœ mœ, yé Aba á tshe vwa mœ sœ ndje kœpa o'o tœ upu nœ mœ.» ¹⁹ Endje kpa kœpa fœ she adœke: «Aba zœ sœ kœœta a?» Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E wuwusœ mœ nene yé 'e wuwusœ Aba mœ nene. (Edœ 'e kœwu má sœ mœ, 'e wu má ndje sœ Aba mœ ye.»

²⁰ Yisu pa lima o'onœ asœke ɔlɔ á tshe sœ lima kœyisœ œrœ ɓa lœ anda Tepelo ɓa tœ osho á endje ko ngendja makabo ga tœnœ. Uzu bale toto lima kane ye ga tœ ye nene mboerœ olo ye lili lima damba nene.

Yisu pandœ upu kœgu she ga ndœ Abanœ

²¹ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Mœ gu da ye, 'e para bala mœ kashe 'e tshu lœ ekperœ nœ 'e. Osho á mœ na ga tœnœ, 'e li kœna ɓa zœ nene.» ²² Ayuda kœyu lima tœ endje ugurutœ endje adœke: «Tshe sœ dœ gbetshelœ nœ kœwotœ ye dœ tœ ye a? Mboerœ á tshe pa adœke: “Osho á mœ na ga tœnœ, 'e li kœna ɓa zœ nene a?”» ²³ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E kœdœ azu tshaati, œmœ kœdœ uzu tshalafo. 'E kœdœ azu tshapashœnœ asœke, kashe mœ doédœ uzu tshapashœnœ asœke nene. ²⁴ Mboerœ tœnœ dá mœ pa fœ 'e adœke 'e tshu lœ ekperœ nœ 'e. Gbambanœ nene, œdœ 'e kœyiyindœ nœ adœke œmœ, mœ sœ zœ nene, 'e tshu lœ ekperœ nœ 'e.»

²⁵ Endje kœyu Yisu adœke: «(Edœ kœdœ uzu œdœ e?)» Yé tshe kœgi fœ endje adœke: «(Emœ kœdœ tsheneke á mœ pa o'o fœ 'e katshatsha utshunœ. ²⁶ Mœ sœ dœ o'o ndjoro kœpa œdœ pe kœwa tœ upu nœ 'e. Kashe tsheneke á tshe vwa mœ kœdœ uzu nœ adja o'o yé œneke á mœ dji ɓa ndœ ye, œtœnœ dá mœ sœ kœpa fœ tshapashœ.»

²⁷ Endje wuwu lima sœ nœ nene adœke Yisu sœ lima kœpa o'onœ fœ œne tœ Aba. ²⁸ Yisu kpa kœpa fœ endje adœke: «(ɔlɔ á 'e tshi Gbolo nœ uzu ga lafo, 'e wusœ nœ

adœke “œmœ, mœ sœ zœ”. 'E wu ndje sœ nœ adœke mœ mboerœ œrœ bale dœ tœ mœ nene, kashe mœ sœ kœpa o'o á Aba yisœ nœ fœ mœ. ²⁹ Tsheneke á tshe vwa mœ sœ awa bale dœ mœ, tshe katœ mœ ti kuti mœ nene, mboerœ mœ sœ kœmboerœ kolœ œrœ á za yanga fœ she.» ³⁰ Bata á Yisu sœ lima kœpa o'o ataa, azu ndjoro wuta lima dœ kœyindœ ga ndœ ye.

Adja aata Abrayamo

³¹ Yisu pa fœ Ayuda á endje yi lima ndœ o'o ama ye adœke: «(Edœ 'e kœsœpe kœgbœndœ o'o ama mœ ga tœ lœsu 'e, 'e kœdœ adja ayambarœ nœ mœ. ³² Ataa, 'e wusœ adja o'o tœ upu nœ Ndjaba yé adja o'onœ œ ko 'e lœ kanga ga ushu ye.» ³³ Endje kœpa fœ she adœke: «Abayamo kœdœ ata 'a yé 'a doédœ ɓalima akanga nœ uzu nene. Kotoo á ɓœ pa adœke 'a wuta lœ kanga ye a?» ³⁴ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, uzu kœ á tshe sœ kœsœ kœmboerœ ekperœ, kœdœ kanga nœ ekperœ. ³⁵ Kanga sœsœ waa lœ anda nene, kashe gbolo anda dá sœ waa. ³⁶ (Edœ Gbolo kœko 'e ga ushu lœ kanga, 'e wuta adja lœnœ ye. ³⁷ Mœ wusœ nœ adœke Abayamo kœdœ ata 'e. Kashe 'e sœ kœpara awa kœwo mœ mboerœ á 'e yiyindœ kœdji o'o ama mœ nene. ³⁸ Mœ sœ kœpandœ œneke á mœ wu ɓa ndœ Aba mœ, yé 'e sœ kœmboerœ œneke á aba 'e mindœ nœ fœ 'e.»

³⁹ Endje kœpa fœ she adœke: «Aba 'a kœdœ Abayamo.» Yé Yisu kœpa fœ endje adœke: «(Edœ 'e kœdœ agbolo nœ Abayamo, 'e mboerœ akwa nœ Abayamo. ⁴⁰ Andaa, 'e sœ ngœngœ asœ kœpara awa ndœ kœwo mœ, œmœ á mœ pa adja o'o á mœ dji ɓa ndœ Ndjaba. Abayamo mboerœ œrœ á li dœ tœnœ bale nene. ⁴¹ Kashe 'e, 'e sœ kœmboerœ akwa nœ aba 'e.» Endje kœgi fœ she adœke: «'A doédœ agbolo gugati nene, 'a sœ kolœ dœ aba bale á tshe kœdœ Ndjaba.» ⁴² Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «(Edœ Ndjaba kœdœ má Aba 'e, 'e yi má ndœ mœ ye. Gbambanœ nene, mœ to ɓa ndœ ye yeka á na asœke. Mœ nana dœ tœ mœ nene kashe œshe dá vwa mœ. ⁴³ Mboerœ gadœ á 'e sœsœ kœdji tshelœ kata o'o nœ mœ nene a? Mboerœ gadœ á 'e lili kœdji o'o ama mœ nene. ⁴⁴ Aba 'e, œshe

kœdœ djaboro yé 'e sœ dœ ogo kœmbœrœ gbetshelœ nœ aba 'e. Tshe kœdœ ayi kœwo azu ɓalima katshatsha. Tshe papa adja o'o nene mbœrœ adja o'o gugu lœ ye nene. Lɔkɔ á tshe kœpa wala, mara kœpa o'o nœ ye dœmœ mbœrœ tshe kœdœ ayi wala œdœ aba wala. ⁴⁵ Kashe œmœ, mœ pa œnœ mœ adja o'o yé mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœsœ kœdji mœ nene. ⁴⁶ Uzu dœ ugurutœ 'e kɔ dá li kœma adœke mœ mbœrœ ekperœ a? Yé œdœ mœ kœpa adja o'o, mbœrœ ga dœ á 'e yiyindœ kœdji mœ nene a? ⁴⁷ Uzu tsheneke á tshe kœdœ uzu nœ Ndjaba, tshe dji o'o ama Ndjaba; ɓata 'e dœdœ azu nœ Ndjaba nene, 'e li kœdji o'o ama mœ nene.»

Yisu œdœ Abrayamo

⁴⁸ Ayudancœ gi fœ Yisu adœke: «œdœ 'a kœpa fœ ɓœ adœke œɓœ kœdœ uzu Samariya yé ekpe ishiri sœ pa zœ, 'a pa wala dœmœ a?» ⁴⁹ Yisu gi fœ endje adœke: «Mœ sœsœ dœ ekpe ishiri pa mœ nene, kashe mœ sœ kœlisœ Aba mœ yeka á 'e vwaratœ 'e kœlisœ mœ asœmœ. ⁵⁰ Mœ sœsœ kœpara ndje adœke azu donga mœ nene. Kashe anga uzu sœ zœ á sœ kœmbœrœ adœke azu donga mœ yé œshe dá sœ kœwa o'o. ⁵¹ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ uzu kœsœ kœgbœndœ o'o ama mœ, tshe wu bala kuzu nene.»

⁵² Ayudancœ kœpa fœ she adœke: «Ngœngœ asœ, 'a wusœ nœ adœke ekpe ishiri sœ pa zœ. Abrayamo tshu, aayi kœgbara o'o tshu ndje, yé œɓœ, ɓœ pa adœke: “Uzu á tshe kœgbœndœ o'o ama zœ, tshe wu bala kuzu nene.” ⁵³ Bœ gbe adœke ɓœ ropa aba 'a dœ Abrayamo á tshe tshu ye a? œdœ ndje aayi kœgbara o'o á endje tshu, ataa adja ɓœ sœ kœzatœ zœ ɓata œdœ e?»

⁵⁴ Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «œdœ mœ kœsœ má kœdongatœ mœ dœ tœ mœ, kœdongatœsho nœ mœ œ sœ má gbambancœ. Aba mœ dá sœ kœdonga mœ, œshe á 'e sœ kœpa tœ ye adœke: “Tshe kœdœ Ndjaba nœ 'a”, ⁵⁵ andaa 'e wuwusœ ye nene. œdœ mœ kœpa adœke mœ wuwusœ ye nene, mœ tsha ayi wala ɓata 'e. Kashe mœ wusœ ye yé mœ sœ kœgbœndœ o'o ama ye. ⁵⁶ Aba 'e dœ Abrayamo sœ lima dœ yanga dœ agbe adœke œne wu olo kœzu dœ

mœ. Tshe wu lima oloncœ yé œ za lima yanga fœ she.»

⁵⁷ Ayudancœ kœgi fœ she adœke: «Bœ wuwuta damba dœ ungu zazu bisha dœ ndjokpa nene, yé ɓœ pa adœke ɓœ wu Abrayamo a?» ⁵⁸ Á Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, utshu adœke endje zu Abrayamo, “mœ sœ zœ.”» ⁵⁹ Ayudancœ kœko badja kœve dœ she, kashe Yisu zatœ ye yiwa tœnœ yé œ wuta lœ anda Tepelo ye.

9

Yisu she ayibula

¹ Ŏlɔ bale, Yisu sœ kœro tœnœ yé œ wu anga yakoshe bale á endje zu she ala ye bu trale. ² Ayambarœ nœ ye kœyu she adœke: «Rabi, mbœrœ gade á endje zu yakoshe asœke trale ala ye bu a? Ataa, œ to lœ ekperœ nœ ye, too œ to lœ ekperœ nœ aayi kœzu she a?» ³ Yisu kœgi fœ endje adœke: «œ toto lœ ekperœ nœ ye too lœ ekperœ nœ aayi kœzu she nene. Kashe œneke wuta ga tœ ye mbœrœ á Ndjaba kœyisœ akwa nœ ye lœ ye. ⁴ Bata á osho kœrɔ, œ li adœke a mbœrœ akwa nœ uzu á tshe vwa mœ. Osho ndo tœ kœbu tœnœ, yé uzu bale kpa li tœ kœmbœrœ akwa nene. ⁵ Bata á mœ sœ damba pa tshapashɔ, œmœ kœdœ ingbisho nœ tshapashɔ.»

⁶ Manda kœpa o'onœ asœke, Yisu koetu ngusha ga tœ oshɔ, á kœmbœrœ kpata dœ tœnœ yé œ kœpi ga pa ala ayibulancœ, ⁷ á kœpa fœ she adœke: «Na œ djutɔ kote zœ ɓa la kudu ungu á endje dji á ta i'iri nœ Silowe.» – Ádá i'iri Silowe kœdœ «Ayi avwa» – Ayibula kœna œ kœdjutɔ kote ye yé kœfatœ ye ndœ kœgu she, tshe kœte lima tœ kœwu osho.

⁸ Amashenga nœ ye œdœ pe azu á endje sœ lima kœwu she kœ'eshondœ œrœ, yu lima tœ endje adœke: «œ dœdœ Tsheneke á tshe sœ lima ati á sœ kœ'eshondœ œrœ dœke nene a?» ⁹ Anga azu pa lima adœke: «œshe dœmœ.» Anga endje pa ndje adœke: «œ œ, uzunœ tsha ɓata sheshe.» Kashe ayibulancœ yi lima ndœ nœ adœke: «Adja œmœ dœke.» ¹⁰ Endje kœyu she adœke: «Ala zœ kœrɔ kotoo?» ¹¹ Tshe kœgi fœ endje adœke: «Yakoshencœ á endje sœ kœ'e i'iri ye

adoeke Yisu dá mbøerøe kpata, á pi ga pa ala mœ yé á pa fœ mœ adœke: “Na doé djutø kote zœ ba la ungu Silowe.” Mœ na ba zœ, yé manda koedjutø kote mœ, ala mœ kørø ye.» ¹² Endje kœyu she adœke: «Uzunœ asœmœ sœ kpoeta a?» Tshe kœgi fœ endje adœke: «Mœ wuwusœ nœ nene.»

Afarisayi yu ayibula

¹³ Anga azu to yakoshe á ala ye bu lima asœmœ natoenœ ga ndœ Afarisayi. ¹⁴ Andaa Yisu mbøerøe lima kpata á kørø ala ye doé tœnœ doé løkø sabata. ¹⁵ Afarisayi kœyu ndje œnœ endje yakoshe asœmœ tœ kœwusœ mara œrœ á mbøerøe fœ she adœke tshe tetœ kœwu osho. Tshe kœpa fœ endje adœke: «Tshe pi kpata ga pa ala mœ, mœ djutø kote mœ yé mœ sœ kœwu osho.» ¹⁶ Anga Afarisayi pa lima adœke: «Uzunœ asœke doédœ uzu nœ Ndjaba nene mbøerøe á tshe mbøerøe œrœ asœ doé løkø Sabata.» Anga endje pa ndje adœke: «Ayi kœmbøerøe ekperœ œ gbø awa kœmbøerøe mara ambárá afá atake kotoo?» Yé azu kuru lima tshelœtœ endje. ¹⁷ Afarisayi kpa kœyu ayibula á kobá nœ ye ka asœmœ adœke: «Yé œbœ, bœ sœ doé o'o gadœ tœ upu nœ uzunœ á tshe mbøerøe á ala zœ kørø asœke a?» Tshe kœgi fœ endje adœke: «Eshe kœdoe ayi kœgbara o'o.»

¹⁸ Utshunœ adœke agbozu yudanœ e aayi kœzu she ndœ kœdji endje, endje yiyi lima ndœ nœ nene adœke ala yakoshenœ bu lima yeka á ngøngø asœke ala ye kørø. ¹⁹ Ayudanœ kœyu aayi kœzu she adœke: «Adja yakoshe asœ kœdoe gbolo yakoshe nœ 'e a? 'E pa adœke ala ye bu trale á 'e zu doé she a? Ka œ mbøerøe kotoo ngøngø asœ á tshe sœ kœmesho?» ²⁰ Ayi kœzu yakoshe sœmœ kœpa adœke «'A wusœ nœ adœke œshe kœdoe gbolo nœ 'a yé ala ye bu trale yekane á 'a zu she doé tœnœ. ²¹ Kashe 'a wuwusœ œrœ á mbøerøe adœke tshe tetœ kœwu osho ngøngønœ asœke nene. 'A wuwu ndje sœ uzu á tshe kørø ala ye nene. 'E yu she, tshe doédœ gbolo nene, tshe sœ doé o'o kœpa fœ 'e.» ²² Aayi kœzu she pa lima o'o asœmœ ataa mbøerøe endje sœ lima doé awa agbozu yudanœ. Mbøerøe Ayuda guma lima o'o ugurutœ endje adœke: Uzu kœyindœ nœ adœke Yisu kœdoe Kristu, œ li adœke endje gørø she ga

ushu lœ Sinagoga ye. ²³ Adánœ á ayi kœzu ayibula pa lima adœke: «'E yu she, tshe doédœ gbolo nene, tshe sœ doé o'o kœpa fœ 'e.»

²⁴ Afarisayi kpa e yakoshe á tshe doé lima ayibula yé œ kpa kœyu she adœke: «Pa adja o'o utshu Ndjaba. 'A wusœ nœ adœke uzu á tshe she bœ kœdoe ayi kœmbøerøe ekperœ.» ²⁵ Tshe kœgi fœ endje adœke: «Mœ wuwusœ nœ nene œdoe œshe kœdoe ayi kœmbøerøe ekperœ. Kashe œneke á mœ wusœ nœ tshebale kœdoe adœke ala mœ bu lima ye, yé ngøngø asœke mœ sœ kœwu osho.» ²⁶ Afarisayi kœyu she adœke: «Ærœ gadœ dá tshe mbøerøe fœ bœ a? Adja gadœ dá mbøerøe adœke ala zœ kørø a?» ²⁷ Yakoshenœ kœgi fœ endje adœke: «Mœ mindœ nœ fœ 'e kashe 'e vwaratœ 'e kœdji mœ ye. 'E kpa yindœ nœ adœke mœ pa bisha o'o gadœ e? 'E yi ndje má ndœ kœte ayambarœ nœ ye a?»

²⁸ Afarisayinœ kœtetœ kœgu she á kœpa fœ she adœke: «Adja œbœ kœdoe yambarœ nœ ye, yé a'a, 'a kœdoe ayambarœ nœ Moyize. ²⁹ 'A wusœ nœ adœke Ndjaba pa lima o'o fœ Moyize kashe œshe asœmœ, 'a wuwusœ osho á tshe to tœnœ nene.» ³⁰ Yakoshe kœpa fœ endje adœke: «Kœdji œneke á 'e pa asœke, uvuru mœ kpa lœ nœ ye. Gbambanœ nene, 'e pa adœke 'e wuwusœ osho á tshe to tœnœ nene andaa œshe dá kørø ala mœ! ³¹ 'A wusœ nœ adœke, Ndjaba gigi o'o ndœ avwala nœ ayi kœmbøerøe ekperœ nene; kashe œdoe uzu kœsœ kœlisœ ye, á sœ kœmbøerøe œneke á tshe yindœ nœ, tshe gi o'o ndœ avwala nœ ye. ³² Bale endje djidji balima o'o adœke anga uzu kørø ala uzu á endje zu she trale doé bula nene. ³³ Æ kœdoédœ Ndjaba dá vwa yakoshe asœke nene, tshe mbøerøe má œrœ bale nene.» ³⁴ Afarisayi kœpa fœ she adœke: «Æbœ á kœto tœ kœzu bœ œrrr kpesheke bœ sœ kolœ ekperœ asœke, œrœ gadœ dá bœ yindœ kœyisœ nœ fœ 'a!» Yé endje kœgørø she lœ Sinagoga ga ushu.

Æde kœdoe adja ayibula?

³⁵ Yisu dji adœke Afarisayi gørø yakoshe asœmœ ga ushu, yé œ na œ gbø she á yu she adœke: «Adja bœ sœ doé kœyindœrœ ga ndœ Gbolo nœ uzu zœ a?» ³⁶ Yakoshe asœmœ kœyu she adœke: «Gbozu, œshe kœdoe œde

yeka á mœ køesœ dœ køeyindœrœ ga ndœ ye a?» ³⁷ Yisu køegi fœ she adœke: «Bœ wu she ye, œshe dá sœ køepa o'o fœ bœ asœke.» ³⁸ Yakoshe køepa fœ she adœke: «Gbozu, mœ sœ dœ køeyindœrœ.» Yé tshe køegote ga utshu ye.

³⁹ Á Yisu køepa adœke: «Mœ na ga pa tshapashœ asœke mbœrœ køewa ngbanga, adœke aayibula sœ køewu osho yé azu á endje sœ lima køewu osho te ayibula.» ⁴⁰ Yekane anga Afarisayi á endje lœ ndje lima tœ œsœnœ, á sœ køedji o'onœ asœmœ køeyu she adœke: «A'a, bœ gbe adœke a'a ndje kœdœ aayibula a?» ⁴¹ Yé Yisu køegi fœ endje adœke: «Edœ 'e kœdœ má aayibula, 'e mbœrœ má ekperœ nene. Kashe b̄ata nḡanḡo asœ á 'e sœ køepa adœke "a sœ køewu osho zœ", ekperœ nœ 'e sœpe.»

10

Ndœma toro tœ upu nœ ayi kœgbândœ apata

¹ Yisu kpa pa fœ endje adœke: «Mœ sœ køepa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ uzu køekatœ kœli ga lœ gbagba nœ apata lœ manda nœ, á kœli tœ anga ogoro kpi, uzu asœmœ kœdœ ayingba too ayi kœndi œrœ.» ² Kashe uzu tsheneke á tshe li ga lœ gbagba lœ manda nœ, kœdœ ayi kœgbândœ apata. ³ Tshendjœrœ manda sœ køek̄r̄o manda fœ she yé apata sœ køedji tshama ye. Apata á endje kœdœ endje nœ ye, tshe sœ kœ'e pata dœ pata dœ i'iri ye yé tshe sœ kœto endje wuta tœnœ ga ushu. ⁴ L̄ok̄o á tshe kœto endje wuta tœnœ k̄o ga ushu, tshe te utshu endje yé apata ȳr̄o manda ye mbœrœ á endje sœ køedji tshama ye kporo. ⁵ Bale apata œ ȳr̄o manda angbi uzu nene. Endje œ kparawa ye mbœrœ endje sœsœ køedji tshama angbi azu kporo nene.»

⁶ Yisu pa lima ndœma toro asœke fœ azu kashe endje djidji lima tshelœ kata o'onœ á tshe gbe køepa fœ endje nene.

Yisu, œtshœ ayi kœgbândœ apata

⁷ Yeka á Yisu køepa adœke: «Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœke, œmœ kœdœ manda gbagba nœ apata. ⁸ Azu k̄o á endje na utshu mœ kœdœ ayingba œdœ aayi kœndi œrœ. Kashe apata djidji lima endje nene. ⁹ Œmœ

kœdœ manda. Uzu á tshe kœli dœ awa nœ mœ tshe gb̄o bala soro. Tshe li bala, tshe wuta bala yé tshe gb̄o bala kœziroœ nœ ye. ¹⁰ Ayingba sœ kœna kolœ ndœ kœzi angba, kœwo œrœ œdœ kœndi tœnœ. Œmœ, mœ na adœke azu gb̄o soro yé œ sœ dœ soro á ropa nœ.

¹¹ «Œmœ kœdœ œtshœ ayi kœgbândœ apata. Œtshœ ayi kœgbândœ apata œ zatœ ye fœ kuzu mbœrœ endje. ¹² Uzu á tshe kœdoédœ ayi kœgbândœ apata nene, tshe mbœrœ akwa ko ndœ ngendja, mbœrœ apata doédœ endje nœ ye nene. Ataa œdœ tshe køewu muru kœna tœnœ, tshe katœ apata ti œ kpa ye. Murunœ œ za anga pata yé œ ndj̄o tshelœ udu endje ngbangbangba. ¹³ 'E wu œrœ á mbœrœtœ endje, gbanbanœ nene, uzunœ sœ kolœ kœmbœrœ akwa mbœrœ ngendja yé œ sœsœ dœ oyo mbœrœ apata nene. ¹⁴ Œmœ kœdœ œtshœ ayi kœgbândœ apata. Mœ wusœ apata nœ mœ yé endje wu ndje sœ mœ, ¹⁵ b̄ata Aba wusœ mœ á mœ wu sœ ye, mœ sœ kœzatœ mœ fœ kuzu mbœrœ apata nœ mœ. ¹⁶ Mœ sœ dœ anga apata á endje sœsœ lœ gbagbanœ asœke nene. Mbœrœ endje asœmœ, œ li adœke mœ to ndje endje, endje dji bala tshama mœ yé endje œ wuta ukpulu apata tshebale œdœ ayi kœgbândœ endje tshebale.»

¹⁷ «Aba yindœ mœ mbœrœ á mœ sœ kœzatœ mœ fœ kuzu yeka manda nœ á mœ kpa sœ dœ soro. ¹⁸ Œ sœsœ adœke anga uzu wo mœ nene, kashe œmœ dœ tœ mœ dá zatœ mœ fœ kuzu. Mœ sœ dœ gb̄ogb̄o adœke mœ tshu, yé mœ sœ ndje dœ gb̄ogb̄o adœke mœ kpa sœ dœ soro. Asœke kœdœ awa o'o á Aba mœ za fœ mœ.»

¹⁹ Kpœpa køepa o'o á Yisu pa asœmœ, Ayudanœ kpa kuru lima tshelœtœ endje. ²⁰ Yé ili endje ugurunœ pa lima adœke: «Ekpe ishiri sœ pa ye. Tshe sœ dœ iyi yé mbœrœ gadœ á 'e sœ køedji she a?» ²¹ Anga udu endje køepa adœke: «Œ doédœ o'o nœ uzu á tshe sœ dœ ekpe ishiri doœke nene. Anga ekpe ishiri mbœrœ b̄alima adœke ayibula wu osho a?»

Ayuda vwaratœ endje tœ Yisu

²² Œtœnœ kœdœ lima yapu á izi œ mi waa, l̄ok̄o angbo kœgbe dœ olo á endje za lima avwala pa anda Ndjaba b̄a lœ

Yerusalem. ²³ Yisu sœ lima kœna œ kœgu 6a lœ Tepelo ngbɔlɔ tshakudu Kɔlɔne andanœ á endje e i'irinœ adœke Kɔlɔne nœ Salomo. ²⁴ Ayuda kœngbɔbatœ endje dji Yisu á kœpa fœ she adœke: «Bœ sœ tœ kœkate gadœ tœ kœpa má fœ 'a adœke œbœ kœdœ Kristu a? Pandœ nœ fœ 'a doé 'a wusœ nœ ngbi.» ²⁵ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Mœ pandœ nœ fœ 'e kashe 'e sœsœ kœyindœ o'o ama mœ nene. Akwa á mœ sœ kœmbœrœ tœnœ dœ i'iri Aba mœ dá sœ kœpa o'o tœ upu nœ mœ. ²⁶ Kashe 'e sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene mbœrœ á 'e doédœ apata nœ mœ nene. ²⁷ Apata nœ mœ sœ kœdji tshama mœ, mœ wusœ endje yé endje sœ kœro manda mœ. ²⁸ Yé œmœ, mœ sœ kœza soro á ka nene fœ endje. Endje tshu bala bale nene, yé uzu á tshe ko endje tshakane mœ gugu nene. ²⁹ Aba mœ á tshe ko endje fœ mœ, tshe ropa azu kɔ. Uzu bale á tshe sœ dœ gbɔgbɔ kœkakara œrœ tshakane Aba gugu nene. ³⁰ Œmœ dœ Aba 'a sœ uzu bale.»

³¹ Ayudanœ kpa kœko lima badja adœke œne ve dœ she. ³² Kashe Yisu kœpa fœ endje adœke: «Œmœ, mœ mbœrœ akwa ndjoro á to 6a ndœ Aba, yé 'e wu dœ ala 'e. Ataa akwa neketa dá 'e yindœ kœve mœ dœ badja mbœrœ tœnœ a?» ³³ Ayudanœ kœgi fœ she adœke: «Œ doédœ mbœrœ upu nœ ɔshɔ akwa dá 'a yindœ kœve 6œ dœ badja nene, kashe 'a yindœ kœve 6œ kolœ mbœrœ á 6œ sœ kœgu œsœ Ndjaba. Bœ kœdœ kolœ uzu yé 6œ fatœ zœ tœ Ndjaba!»

³⁴ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Endje su ala awa akwa nœ 'e adœke: Mœ pa: “E'e kœdœ andjaba.” ³⁵ Yé Ndjaba e endjeneke á tshe pa o'o fœ endje ala Buku nœ ye adœke andjaba. Andaa a wusœ nœ adœke œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba œ sœpe waa dœ waa. ³⁶ Yé œmœ, Aba ke mœ yé œ vwa mœ ga pa tshapashɔ asœke. 'E pa adœke: “Mœ sœ kœgu œsœ Ndjaba” mbœrœ á mœ pa tœ mœ adœke mœ kœdœ Gbolo nœ Ndjaba a? ³⁷ Œdœ mœ kœsœsœ kœmbœrœ akwa nœ Aba mœ nene, 'e vwaratœ 'e tœ kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ! ³⁸ Ká mœ kœsœ kœmbœrœ akwanœ zœ, á 'e kœsœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene gbaa, œ yindœ akwanœ asœke yeka á 'e kœwu sœ nœ dœ ɔtshɔnœ

adœke Aba sœ lœ mœ, yé mœ sœ lœ Aba.» ³⁹ Trale endje kpa kœpara awa tœ kœtepa ye á tshe kœtɔ tshakane endje ye.

⁴⁰ Yisu kœkwatœ ye ga atshi ungu Yɔrdane 6a tœ osho á Yowane te lima tœ kœza batisimu fœ azu yé á sœ 6a zœ. ⁴¹ Azu ndjoro sœ lima kœna ga ndœ ye yé á sœ lima kœpa adœke: «Yowane mbœmbœrœ lima ambárá afá bale nene. Kashe o'o kɔ á tshe pa lima tœ upu nœ yakoshe asœke, kœdœ lima adja o'o.» ⁴² Yé 6a zœ, azu ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu.

11

Kuzu Lazaro

¹ Anga yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Lazaro sœ lima dœ kɔ6a. Tshe sœ lima 6a lœ Betani, 6a lakpi nœ Amareya dœ yingɔnœ dœ Marta. ² Mareyanœ asœke kœdœ yashenœ á tshe su lima ungu yombo ga pa ada Yisu, á turu dœ sukumu ye. Œshe dá yingɔnœ dœ Lazaro sœ lima dœ kɔ6a. ³ Ayingɔnœ bisha asœke vwa lima uzu mbœrœ kœpandœ nœ fœ Yisu adœke: «Gbozu, yanga zœ á 6œ yindœ ye sœ dœ kɔ6a.» ⁴ Yisu djindœ o'onœ, œ pa adœke: «Kɔ6a nœ Lazaro œ wo she nene, yé œ sœ mbœrœ kœyisœ mokɔ nœ Ndjaba yekane á azu kœza mokɔ fœ Gbolo nœ ye.»

⁵ Andaa Yisu yi lima ndœ Marta dœ yingɔnœ œdœ pe lazaro. ⁶ Yisu dji adœke Lazaro sœ dœ kɔ6a gbaa, kashe tshe kpa mbœrœ lima olo bisha tœ osho á tshe sœ lima tœnœ. ⁷ Manda nœ, tshe kœpa fœ ayambarœ nœ ye adœke: «A kwatœ azœ, œ gu ga lœ ogo Yuda.» ⁸ Ayambarœnœ kœgi fœ she adœke: «Rabi, ngɔngɔngɔ kpœke, Ayudanœ yi lima ndœ kœve 6œ dœ badja yé 6œ kpa sœ kœgbe kœkwatœ zœ ga zœ a?» ⁹ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Olo bale sœsœ dœ ada ɔlɔ ndjokpa dœ bisha nene a? Œdœ uzu kœna ana dœ ɔlɔ, tshe gbota ada ye nene mbœrœ á tshe sœ kœwu ingbisho nœ tshapashɔnœ asœke. ¹⁰ Kashe œ kœsœ adœke uzu sœ kœna ana dœ abutshɔ, tshe gbota ada ye mbœrœ ingbisho gugu tœ ye nene.» ¹¹ Manda kœpa o'onœ asœ, Yisu kpa kœpa adœke: «Yanga azœ dœ Lazaro sœ tœ olo, yé mœ sœ kœna ndœ kœjo she.»

¹² Ayambarœ kœgi fœ she adœke: «Gbozu, œdœ tshe kœsœ tœ olo, tshe she ye.» ¹³ Yisu yi lima ndœ kœma adœke Lazaro tshu ye, kashe ayambarœ gbe lima adœke Yisu pa o'o tœ adja olo. ¹⁴ Á Yisu kœpa fœ endje ngbi adœke: «Lazaro tshu ye, ¹⁵ yé mœ sœ dœ yanga mbœrœ 'e gugu lima tœ œsœncœ 6a zœ nene yeka á 'e kœsœ dœ kœyindœrœ. Kashe 'a na ga indiri ye.» ¹⁶ Yeka á Toma á endje e ndje she Meyya kœpa fœ anga ayambarœncœ adœke: «A ngbɔ kɔ œ na ga zœ doé œ tshu awa bale dœ she.»

Yisu kœdœ ayi kœshe azu lœ kuzu

¹⁷ Lɔkɔ á Yisu wuta, endje pa fœ she adœke endje shi Lazaro œ mbœrœ olo vana. ¹⁸ Bata tshalakpi Betani sœ ndoo dœ Beteleme manda ana nœ Kelometere votɔ gbambancœ, ¹⁹ Ayuda ndjoro na lima ga indiri Amareya dœ Marta kœu endje manda kuzu yingɔ endje.

²⁰ Lɔkɔ á Marta dji adœke Yisu sœ tœ awa, tshe na para tshatshu ye kashe Mareya sœpe lima 6asœnda. ²¹ Marta kœpa fœ Yisu adœke: «Gbozu, œdœ 6œ kœsœ má lima kpœke, kuzu œ wo má yingɔ mœ nene. ²² Kashe ngɔngɔ nœ asœke ndje, mœ wusœ nœ adœke œneke kɔ á 6œ eshondœ nœ ga ndœ Ndjaba, tshe to fœ 6œ.» ²³ Yisu kœpa fœ she adœke: «Ndjaba œ she yingɔ zœ lœ kuzu zœ.» ²⁴ Marta kœgi adœke: «Adjapu, mœ wusœ nœ adœke Ndjaba œ she she dœ lɔkɔ nœ kœshe akuzu tœ ndɔngɔlɔ olo.» ²⁵ Á Yisu kœpa fœ she adœke: «Emœ kœdœ Ayi kœshe azu lœ kuzu œdœ pe Ayi kœza soro. Uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, ngɔngɔ asœke œdœ tshe kœtshu gbaa, tshe kpa sœpe dœ soro. ²⁶ Yé uzu kɔ á tshe kœsœ dœ soro, á sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe tshu bale nene. Bœ sœ dœ kœyindœrœ ataa?» ²⁷ Marta kœgi adœke: «Adjapu Gbozu, adja mœ yindœ nœ adœke œ6œ kœdœ Kristu, Gbolo nœ Ndjaba á tshe sœ kœna ga pa tshapashɔ.»

²⁸ Manda o'onœ asœke, Marta kœafo, kœna kœ'e Mareya á kœpa fœ she lœ hoyancœ adœke: «Ayi kœyisœrœ sœ kpœke yé œ sœ kœ'e 6œ.» ²⁹ Kœdji kolœncœ ataa, Mareya kœafo gbara, á kœna ga ndœ Yisu. ³⁰ Yisu lili lima damba ga lakpinœ nene, tshe sœpe lima 6a tœ oshoncœ á Marta gbo

she tœncœ. ³¹ Ayudancœ sœ lima sœnda dœ Mareya yé œ sœ lima kœpara awa kœu she. Gba, endje kœwu she kœafo kœwuta ga ushu yé endje kœte manda ye. Endje gbe lima adœke tshe sœ kœro ete kœki tœncœ 6a pa udu. ³² Lɔkɔ á Mareya wuta 6a tœ osho á Yisu sœ lima tœncœ, á wu she; tshe te lima ga tœ ada ye á pa fœ she adœke: «Gbozu, œdœ 6œ kœsœ má lima kpœke, kuzu œ wo má yingɔ mœ nene.»

³³ Kœwu adœke Mareya sœ tœ iki yé Ayuda á endje na lima dœ she awa bale yo ndje dœ iki, lɔsu Yisu su dœ oyo yé uvuru ye i gara lœncœ. ³⁴ Á Yisu kœyu adœke: «'E shi she kpœta a?» Endje kœgi fœ she adœke: «Gbozu, na gamœ doé œ wu.» ³⁵ Á Yisu kœki. ³⁶ Ayudancœ kœpa lima adœke: «'E wu, 6ata á tshe yi lima ndœ Lazaro!» ³⁷ Anga azu kœpa adœke: «Eshœ á tshe kɔrɔ ala ayibula, mbœrœ gadœ á tshe mbœrœ adœke kuzu za Lazaro nene na a?»

Yisu she Lazaro lœ kuzu

³⁸ Lɔsu Yisu kpa su lima dœ oyo, yé tshe na lima ga pa udu. Tœncœ kœdœ lima kudu badja á endje vwiri egerœ badja ga tœ amanœ. ³⁹ Yisu kœpa adœke: «'E vwiri egerœ badjancœ asœke.» Yeka á Marta á tshe kœdœ yingɔ kuzuncœ kœpa fœ she adœke: «Gbozu, tshe fu ye mbœrœ tshe mbœrœ lœ koto olo vana.» ⁴⁰ Yisu kœgi fœ she adœke: «Mœ papa fœ 6œ adœke: E dœ 6œ kœsœ dœ kœyindœrœ, 6œ wu bala mokɔ nœ Ndjaba nene a?»

⁴¹ Endje kœvwiri egerœ badjancœ. Á Yisu kœmesho ga lafo á kœpa adœke: «Aba, mœ sœ kœza mershe fœ 6œ mbœrœ á 6œ dji mœ. ⁴² Mœ wu má sœ nœ adœke 6œ sœ kolœ kœdji mœ zœ. Kashe mœ pa o'o mbœrœ ukpulu azu á endje sœ indiri mœ asœke adœke endje sœ dœ kœyindœrœ adœke œ6œ dá vwa mœ.» ⁴³ Manda kœpa o'onœ asœ, Yisu pa dœ avwara adœke: «Lazaro, wuta ga ushu!» ⁴⁴ Yé uzu á tshe tshu má lima ye kœwuta dœ uwu lœba á endje vwele dœ ada ye, dœ kane ye, œdœ ndje pe ndœma lœba á endje vwele dœ tshatshu ye. Yisu kœpa fœ azu adœke: «'E vwara uwu lœba tœ ye, œ katœ ye ti tshe gu.»

*Agbozu Ayuda vwarandœ Yisu**(Wu 6a tœ Mat 26.1-5; Mar 14.1-2; Luk 22.1-2)*

⁴⁵ Kolœ ugurutœ Ayuda á endje na lima ga ndœ Mareya yé á wu œerœ á Yisu mbœerœ lima ascœmœ, ili endje wuta lima dœ kœyindœerœ ga ndœ Yisu. ⁴⁶ Kashe anga endje ugurunœ, na lima kœgbœtœ endje dœ Afarisayi á pa lima ndœ œerœ á Yisu mbœerœ fœ endje. ⁴⁷ Mbœerœ tœncœ ataa, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ Afarisayi ngbœ lima tœ endje 6a lœ anda kœewa ngbanga nœ azu nœ Ndjaba á pa adœke: «A mbœerœ kotoo? Yakoshe ascœke sœ kœembœerœ ambárá afá waa ye kea? ⁴⁸ Ædœ a kœekatœ ye ti kœembœerœ ataa, azu kœ œ sœ kœyindœerœ ga ndœ ye, yé azu Roma œ na kœendi œeyerœ osho nœ azœ œdœ pe ogo nœ azœ ye!»

⁴⁹ Anga bale ugurutœ endje á i'iri ye kœdœ lima Kayifa, tshe kœdœ lima egerœ nganga Ndjaba dœ ungunœ ascœmœ. Tshe kœepa fœ endje adœke: «'E zaza ada o'onœ ascœ nene ⁵⁰ yé 'e wuwu ndje sœ nœ nene adœke œ sœ dœ œtshœnœ mbœerœ 'e adœke uzu bale tshu lœ kumu azu para yekane á ogo nœ azœ kœendindi djigi nene.» ⁵¹ O'onœ toto lima lœ Kayifa dœ tœ ye nene, kashe 6ata œshe kœdœ lima egerœ nganga Ndjaba dœ ungunœ ascœmœ, Ndjaba za o'o ga lœ ama ye kœgbara lima adœke œ li adœke Yisu tshu mbœerœ azu ogo. ⁵² Æ scœsœ kolœ mbœerœ azu ogo nene, kashe œ sœ ndje mbœerœ agbolo nœ Ndjaba á endje ndjœtshelœtœ endje djezœ adœke endje ngbœbatœ endje œ wuta bale.

⁵³ Pe dœ œlœnœ ascœmœ, agbozu Ikrizianœ gbœ lima gbetshelœ nœ kœwo Yisu. ⁵⁴ Ádœncœ á Yisu kpa scœsœ lima kœna œdœ kœwuta ngbi ga ugurutœ Ayudancœ nene dœke. Kashe tshe gi lima tœ ye ndoo ga lœ kpagagasho, œ sœ 6a lakpi bale á i'irinœ kœdœ Efrayime, yeka á sœ 6a zœ dœ ayambarœ nœ ye.

⁵⁵ Andaa angbo nœ Pake ndo kœte lima tœncœ, azu ndjoro œ lima ga lœ Yerusaleme utshu angbo mbœerœ kœdjutœ kolœ endje á kœza avwala fœ Ndjaba. ⁵⁶ Endje sœ lima kœpara Yisu, yé 6ata endje sœ lima 6a lœ Tepelo, endje sœ lima kœyutœ endje ugurutœ endje adœke: «'E gbe kotoo? (Errr

á tshe na ndœ angbonœ ascœke nene a!» ⁵⁷ Yeka á agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ Afarisayi kœza o'o fœ azu adœke: «Ædœ uzu bale kœwu lima sœ osho á Yisu sœ tœncœ, tshe yi lima sœ nœ yeka á endje kœtepa ye.»

12*Mareya su yombo ga pa ada Yisu**(Wu 6a tœ Mat 26.6-13; Mar 14.3-9)*

¹ Olo mindu dœ amancœ bale utshu angbo Pake, Yisu na lima ga lœ Betani, tshalakpi á tshe she lima Lazaro lœ kuzu tœncœ. ² Ba zœ, endje fa kœzirœ fœ Yisu, yé Marta dá kuru lima tshelœ kœziroœncœ á endje sœ lima kœzi tœncœ awa bale dœ Lazaro. ³ Mareya za ungu yombo á endje mbœerœ dœ adja narde á amancœ gbœ dœ pancœ ga lœ anga. Tshe za lima angancœ, œ su yombonœ ga pa ada Yisu yé œ turu dœ sukumu ye. Tshafu yombonœ za lima tshascœnda djigi. ⁴ Anga yambarœ nœ Yisu bale á i'iri ye kœdœ Yudasi Isikariote, œshe á tshe va œtœ Yisu, pa adœke: ⁵ «Mbœerœ gadœ á ka má yombonœ œ gbœ denari kama votœ dœ kurutshelœncœ tœ aayi oyo nene a?» ⁶ Yudasi papa lima o'onœ mbœerœ á tshe gbe dœ aayi oyo nene, kashe mbœerœ á tshe kœdœ ayi angba. Kashe 6ata tshe kœdœ lima ayi kœgbœndœ ngbade ngendja, tshe sœ lima kœzi angba ngendja á endje sœ kœko tœncœ. ⁷ Yisu kœpa adœke: «'E toto oyo fœ she nene. Tshe mbœerœ œtœncœ mbœerœ kœgbe dœ olo á endje za bala dœ mœ ga lœ koto. ⁸ 'E sœ awa bale dœ aayi oyo œlœ dœ œlœ kashe œmœ, mœ scœsœpe dœ 'e œlœ dœ œlœ nene.»

⁹ Ayuda ndjoro dji lima adœke Yisu sœ lœ Betani. Endje scœsœ lima kœna ga zœ kolœ mbœerœ Yisu bale nene, kashe endje na lima ndje mbœerœ kœwu Lazaro á Yisu shé lima she lœ kuzu. ¹⁰ Mbœerœ tœncœ ataa, agbozu tshapa anganga Ndjabancœ wa lima o'o adœke œne wo ndje Lazaro ye, ¹¹ mbœerœ Ayuda ndjoro ka lima tœ endje ti, yé œ sœ lima dœ kœyindœerœ ga ndœ Yisu lœ kumu ye.

*Yisu li ga lœ Yerusaleme**(Wu 6a tœ Mat 21.1-11; Mar 11.1-11; Luk 19.28-40)*

¹² Osho kərɔ pa nœ, Ayuda ndjoro á endje na lima ndœ angbo Pakenœ dji adœke Yisu œ na lima ga lœ Yerusaleme. ¹³ Endje de kako ngima yé œ wuta para tshatshu ye. Endje sœ lima kœta rawa adœke: «Mokɔ fœ Ndjaba! Kaka Ndjaba to kane ye ga pa tsheneke á tshe sœ kœna dœ i'iri Gbozu, gbozugo Israyele!» ¹⁴ Yisu wu ovoro ane yé œ na œ ɔ ga pa ye ɓata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

¹⁵ «Azu tshelœ ongbo Siyona, awa zaza 'e nene!

'E wu, gbozu nœ 'e dá na asœke, tshe ɔ ga pa ovoro ane.»

¹⁶ Ayambarœ nœ Yisu wuwu damba lima sœ œneke á sœ kœro tœnœ asœmœ nene. Cerrr manda kœɔ she lima ga lafo ga lœ mokɔ nœ ye yekane á œndœnœ te lima lœ endje adœke endje sú lima o'onœ tœ upu nœ ye, yé endje mbœrœ ga tœ ye kolœ adja œneke á endje sú.

¹⁷ Azu kɔ á endje sœ lima dœ Yisu lœkɔ á tshe she lima Lazaro yé á e she adœke tshe wuta ga ushu, endje sœ lima kœpandœ o'o tœ œneke á endje wu. ¹⁸ Mbœrœ tœnœ dá azu ndjoro sœ lima kœna para tshatshu Yisu; gbambanœ nene, endje dji lima ndœ ambárá afá á tshe mbœrœ. ¹⁹ Yeka Afarisayi kœpa ugurutœ endje adœke: «'E sœ kœwu tœnœ, 'e kpa li kœmbœrœ œrœ bale nene mbœrœ azu kɔ yərɔ kolœ manda ye.»

Mokɔ œdœ kurushi

²⁰ ɔlɔ angbo li yé anga angbi azu ro ndje lima ga lœ Yerusaleme mbœrœ kœdonga Ndjaba. ²¹ Endje na ga ndœ Filipino, uzu tshalakpi Betesayida lœ ogo Galilayi, á kœpa lima fœ she adœke: «Gbozu 'a gbe kœwu Yisu.» ²² Filipino kœna kœpa fœ Andere á endje na dœ she kœpandœ nœ fœ Yisu. ²³ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Ngɔngɔ asœ, ada ɔlɔ li adœke Gbolo nœ uzu gbɔ mokɔ nœ ye. ²⁴ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke œdœ ele ble kœlili ga lœ ɔshɔ á gba nene, œ sœpe kolœ tœnœ bale. Kashe œ kœli ga lœ ɔshɔ á kœgba, œ ko yekane á zu elenœ ndjoro. ²⁵ Uzu á tshe kœyindœ soro ye, tshe sœpe dœ tœnœ nene; kashe tsheneke á tshe kœvwaratœ ye kœtœpe tœnœ pa tshapashɔnœ asœke, tshe gbɔndœ nœ waa dœ waa. ²⁶ Cœdœ

uzu kœyindœ kœmbœrœ akwa fœ mœ, œ li adœke tshe ro manda mœ yé osho á mœ sœ tœnœ dá ayi akwa nœ mœ œ sœ ndje tœnœ. Cœdœ uzu kœsœ kœmbœrœ akwa fœ mœ, Aba œ donga she.»

²⁷ Ngɔngɔ asœ, lœsu mœ sœ ga lafo yé o'o gafe dá mœ kœpa a? Mœ pa adœke: «Aba, she mœ tœ ada ɔlɔnœ asœke a? Kashe œ sœ mbœrœ ada ɔlɔnœ asœke dá mœ na. ²⁸ Aba, mbœrœ adœke azu donga i'iri zœ.» Yé anga tshama wu ɓa lafo adœke: «Mœ mbœrœ, yé mœ kpa mbœrœ adœke azu donga i'iri mœ.» ²⁹ Ukpulu azu á endje lœ lima tœ œsœnœ á dji o'onœ asœke pa adœke: «Yavuru dá sɔ asœmœ.» Anga endje pa ndje adœke: «Anga aandjelu dá pa o'o fœ Yisu.»

³⁰ Yisu gi adœke: «Tshamanœ á ki asœmœ, kiki mbœrœ mœ nene kashe œ ki mbœrœ 'e.» ³¹ Ngɔngɔ asœ dá Ndjaba œ wa ngbanga nœ tshapashɔ asœke, yé ngɔngɔ asœ tshe vwi gbozu tshapashɔnœ ga ushu. ³² Yé œmœ, ɔlɔ á endje kœti mœ ga lafo pa ɔshɔ, mœ gbota bala azu para kœkɔ ga ndœ mœ. ³³ Tshe pa lima o'o asœ mbœrœ kœyisœ mara kuzu á tshe tshu dœ tœnœ.

³⁴ Ukpulu azunœ kœgi fœ she adœke: «A di ala mbeti awa akwa adœke, Kristu œ sœ dœ soro waa dœ waa. Ka kotoo á ɓœ pa adœke endje ɓi Gbolo nœ uzu ga pa kurushi á za she tɔ ga lafo a? Gbolo nœ uzunœ asœmœ kœdœ œdœ?» ³⁵ Yisu kœgi fœ endje adœke: «Ingbisho sœ damba ugurutœ 'e manda olo teasho. 'E na ana ɓata á 'e sœ dœ ingbisho mbœrœ adœke ubu osho kœndondondoro 'e nene. Gbambanœ nene, uzu á tshe sœ kœna lœ ubu osho, wuwusœ osho á tshe sœ kœna ga tœnœ nene. ³⁶ Bata 'e sœ dœ ingbisho, 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ingbisho á 'e kœwuta agbolo nœ ingbisho. Manda kœpa o'onœ asœke, Yisu gitœ ye ugurutœ azu ndjoronœ yé œ zatœ ye yiwa tœnœ tœ endje.»

ɔgbɔ lœsu nœ Ayuda

³⁷ Ayuda wu lima ambárá afá ndjoro á Yisu mbœrœ gbaa, kashe endje sœsœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye nene, ³⁸ liaka o'o á ayi kœgbara o'o Isaya pa lima adœke: «Gbozu Ndjaba, œdœ dá yindœ o'o á 'a pa lima?

Yé Gbozu Ndjaba má lima gbɔgbɔ nœ ye fœ uzu œðe e?»

³⁹ Isaya kpa pandœ ádá á azu vvara lima tœ endje tœ kœsœ dœ kœyindœrœ:

⁴⁰ «Tshe mbœrœ adœke ala endje bu, mbœrœ á endje kœwuwu osho nene, tshe za ndje œrœ tshu ga pa kœwusœrœ nœ endje,

mbœrœ endje kœwusœ œrœ nene, yeka endje kœfatœ endje ga ndœ ye nene, adœke tshe she endje.»

⁴¹ Isaya gbara lima o'onœ asœ mbœrœ á tshe wu lima mokɔ nœ Yisu yeka á pa lima o'o tœ upu nœ ye.

⁴² Andaa anga agbozu yuda ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu. Kashe kolœ mbœrœ awa Afarisayi, endje lili lima kœma tœnœ ngbi nene adœke endje gɔrɔ endje lœ Sinagoga. ⁴³ Endje yi lima ndœ nœ adœke azu donga œne kœropa œneke á Ndjaba œ donga dœ œne ye.

Kœwa ngbanga lœ awa o'o Yisu

⁴⁴ Yisu pa ngbi adœke: «Uzu á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe sœsœ kolœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene; tshe sœ dœ tœnœ ga ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. ⁴⁵ Yé uzu á tshe sœ kœwu mœ, sœ ndje kœwu tsheneke á tshe vwa mœ.

⁴⁶ Œmœ, mœ kœdœ ingbisho. Mœ na ga pa tshapashɔ adœke uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ sœ lœ ubu osho nene. ⁴⁷ Œdœ uzu kœsœ kœdji o'o ama mœ á kœgbɔgbɔndœ nœ nene, œ dœdœ mœ dá wa ngbanga pa ye nene; gbambanœ nene, mœ nana mbœrœ kœwa ngbanga pa tshapashɔ nene kashe mœ na ndœ kœshe tshapashɔ. ⁴⁸ Uzu á tshe kœvwaratœ ye tœ mœ á kœsœ kœdji o'o ama mœ nene, tshe gbɔ ayi kœwa ngbanga pa ye: O'o á mœ pa œ wa ngbanga pa ye bala tœ ndɔngɔlɔ olo.

⁴⁹ Mœ papa o'o tœ mœ dœ tœ mœ nene, kashe Aba á tshe vwa mœ dá za o'o fœ mœ dœ tœ ye adœke mœ pa yé œ mindœ nœ. ⁵⁰ Yé mœ wusœ nœ adœke awa oo nœ ye kœdœ soro á ka nene. Œneke á mœ sœ kœpandœ nœ, mœ sœ kœpa tœnœ bata Aba pa fœ mœ.»

13

Yisu djutɔ ada ayambarœ nœ ye

¹ Œ sœpe lima olo bale tœ angbo Pake. Yisu wu lima sœ nœ adœke olo kœkatœ tshapashɔnœ ti á kœgu ga ndœ Aba œne li ye. Tshe yi lima ndœ ayambarœ nœ ye á endje sœ pa ɔshɔ, yé œ yi ndje ndœ endje œrrr ga tœ ndɔngɔlɔnœ. ² Yisu sœ lima kœziœ awa bale dœ ayambarœ nœ ye. Andaa Satana za gbetshelœ ga lœsu Yudasi Isikariote, gbolo nœ Shimu adœke tshe ka Yisu. ³ Yisu wu lima sœ nœ adœke Aba za tshagbozu nœ tshapa œrœ kɔ fœ œne. Œne to ɔa ndœ Ndjaba yé œne sœ kœgu ga ndœ Ndjaba. ⁴ Yisu áafo indiri ndaba kœziœ, œ verœ lœba œnœ tshapanœ tœ ye, œ za anga akpa lœba œ i ga lœ ye. ⁵ Manda nœ, tshe su ungu ga lœ saane, œ tetœ kœdjutɔ ada ayambarœ nœ ye, á sœ kœturu dœ lœbanœ á tshe i ga lœ ye. ⁶ Kœwuta ga tœ Shimu Petro, tshe kœpa fœ she adœke: «Gbozu œbœ dá djutɔ ada mœ a?»

⁷ Yisu kœgi adœke: «Ngɔngɔ asœ, ɔœ wuwusœ œrœ á mœ sœ kœmbœrœ tœnœ asœke nene kashe ɔœ wu bala sœ nœ manda nœ.» ⁸ Petro kœpa fœ she adœke: «Œœ nene, ɔœ djutɔ ada mœ bale nene.»

Yisu kœgi fœ she adœke: «Œdœ mœ kœdjudjutɔ ada zœ nene, ɔœ gbɔ œrœ bale ɔa ndœ mœ nene.» ⁹ Á Petro kœpa fœ she adœke: «Gbozu, œ kœsœ adja ataa, djudjutɔ kolœ ada mœ nene, djutɔ ndje kane mœ œdœ pe kumu mœ.» ¹⁰ Yisu kœgi fœ she adœke: «Uzu á tshe kœdjutɔ kote ye, œ li adœke tshe djutɔ kolœ ada ye, gbambanœ nene, tshe sœ djigi yerœ. Yé e'e, 'e sœ yerœ kashe œ dœdœ e'e kɔ dá sœ yerœ nene.»

¹¹ Tshe wu lima sœ tsheneke á tshe ka she dœ ɔtshɔnœ yekane á pa adœke: «'E dœdœ e'e kɔ dá sœ yerœ nene.»

¹² Manda kœdjutɔ ada endje, tshe kpa verœ lœba tshapanœ ga tœ ye, œ kwa ga pa ndaba kœziœ, á pa adœke: «'E wusœ ádá œrœ á mœ mbœrœ fœ 'e asœke ye a?»

¹³ 'E sœ kœ'e mœ Ayi kœyisœrœ, 'e e ndje mœ Gbozu. 'E sœ kœ'e mœ tako mbœrœ œmœ kœdœ ayi kœyisœrœ, œmœ kœdœ ndje Gbozu. ¹⁴ Bata œmœ á mœ dœ ayi kœyisœrœ, á dœ Gbozu, mœ djutɔ ada 'e, œ li adœke e'e ndje, 'e djutɔ ada 'e ugurutœ 'e dœ anga 'e. ¹⁵ Gbambanœ nene, œdœ mœ kœna œrrr ga tœ kœdjutɔ ada 'e, œmœ á mœ dœ Ayi kœyisœrœ œdœ ndje Gbozu,

e'e ndje 'e djuta ada 'e ugurutœ 'e dœ anga 'e. ¹⁶ Mœ pa fœ 'e dœ adjapu adœeke, ayi akwa roro gbozu tshapa ye nene, yé ayi avwa roropa ayi kœvwa she nene. ¹⁷ Œdœ 'e kœwusœ nœ ataa, 'e sœ dœ yanga œdœ 'e kœza o'onœ asœeke ga tœ akwa. ¹⁸ Mœ sœsœ kœpa o'o fœ 'e kœkœ nene yé mœ wusœ endjeneke á mœ ke endje. Œ li adœeke o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba mbœrœtœ endje: "Uzunœ á 'a zi lima kœzirœ awa bale dœ she, œshe dá wuta uzu kœka mœ." ¹⁹ Mœ sœ kœpa o'o fœ 'e ngœngœ asœeke utshunœ adœeke o'onœ wuta, yeka á 'e kœsœ dœ kœyindœrœ adœeke "mœ sœ zœ." ²⁰ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœeke uzu á tshe za osho kœsœ fœ tsheneke á mœ vwa she, za ndje osho kœsœ fœ mœ. Yé uzu á tshe za osho kœsœ fœ mœ, tshe za osho kœsœ fœ tsheneke á tshe vwa mœ.»

Yisu gbara adœeke Yudasi œ ka œne

(Wu 6a tœ Mat 26.20-25; Mar 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Manda kœpa o'onœ asœ, lœsu Yisu sœ ga lafo yé tshe pa 'oara adœeke: «Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœeke, anga uzu bale ugurutœ 'e œ ka mœ.» ²² Ayambarœ kœte lima tœ kœmesho ugurutœ endje yé á sœ lima kœyutœ endje tœ kœwusœ uzu á tshe pa o'o tœ ye asœmœ. ²³ Anga yambarœ bale, tsheneke á Yisu yi lima ndœ ye, sœ lima kœœndiri Yisu. ²⁴ Shimu Petro mbœrœ ala ye fœ she adœeke tshe yu Yisu tœ uzunœ á tshe sœ kœpa o'onœ tœ ye. ²⁵ Á yambarœncœ asœmœ kœgitœ ye ga lakoro Yisu á kœyu she adœeke: «Gbozu, uzunœ á 6œ patœ ye asœmœ kœdœ œde e?»

²⁶ Yisu gi adœeke: «Uzu á mœ kœyi ndindi mapa ga la ungu kœzirœ á kœza fœ she dá œshe dœmœ.» Atamœ, Yisu kœza ndindi mapanœ á kœza fœ Yudasi Isikariote á tshe kœdœ gbolo nœ shimu. ²⁷ Lœkœ á Yudasi za ndindi mapanœ tshakane Yisu, Satana kœli ga lœ Yudasi. Yisu kœpa fœ she adœeke: «Eneke á 6œ yindœ kœmbœrœ tœncœ, mbœrœ katsha.» ²⁸ Uzu bale ugurutœ endje á endje sœ lima pa ndaba kœzirœ á tshe wu lima sœ ádá o'onœ á tshe pa fœ she gugu nene. ²⁹ Bata ngbade kœgbœndœ ngendja sœ lima 6a tshakane Yudasi, anga endje gbe lima adœeke Yisu

pa fœ she adœeke tshe yœ œrœ á endje sœ dœ ogonœ mbœrœ angbo too ndje adœeke tshe to anga œrœ fœ aayi oyo. ³⁰ Yudasi zi ndindi mapa asœmœ, yé trale œ wuta ga ushu. Osho bu lima ye.

O'o tœ upu nœ tafo awa o'o

³¹ Manda kœwuta Yudasi ga ushu, Yisu kœpa adœeke: «Ngœngœ asœeke, mokœ nœ Gbolo nœ uzu matœ ye, yé mokœ nœ Ndjaba ma ndje tœ ye lœ awa nœ Gbolo nœ uzu. ³² Ndjaba œ ma mokœ nœ Gbolo nœ uzu dœ tœ ye, yé œndœncœ œ di nene á tshe mbœrœ œtœncœ. ³³ Agbolo nœ mœ, mœ sœpe dœ 'e kolœ manda olo teasho. 'E para mœ yé bata á mœ pa fœ Ayuda: Osho á mœ na ga tœncœ, 'e li kœna 6a zœ nene. Œtœncœ dá mœ sœ ndje kpa kœpa ngœngœ asœ fœ 'e asœeke. ³⁴ Mœ sœ kœza tafo awa o'o fœ 'e: 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e. Œ li adœeke 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e bata á mœ yindœ 'e. ³⁵ Atamœ, azu kœ œ wusœ nœ adœeke e'e kœdœ ayambarœ nœ mœ lœ awa nœ kœyindœsho á 'e sœ dœ tœncœ ugurutœ 'e.»

Yisu mindœ nœ adœeke Petro œ 'ea œne

(Wu 6a tœ Mat 26.31-35; Mar 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Shimu Petro yu she adœeke: «Gbozu, 6œ na ga ta a?» Yisu kœgi fœ she adœeke: «Osho á mœ sœ kœna ga tœncœ, 6œ li kœna ga tœncœ ngœngœ asœeke nene, kashe 6œ na bala mangba mœ manda nœ.» ³⁷ Petro kœpa fœ she adœeke: «Gbozu, mbœrœ gadœ á mœ li kœna mangba zœ ngœngœ asœeke nene a? Gbambœncœ nene, mœ gumatœ mœ mbœrœ kœzatœ mœ fœ kuzu tœ upu nœ zœ.» ³⁸ Yisu kœgi adœeke: «Adja 6œ gumatœ zœ mbœrœ kœzatœ zœ fœ kuzu mbœrœ mœ ye a? Mœ sœ kœpa fœ 6œ dœ adjapu adœeke, utshunœ adœeke kœngato ki, 6œ 'ea mœ awa votœ.»

14

Yisu kœdœ awa kœgu ga ndœ Aba

¹ Yisu kpa pa fœ endje adœeke: «Lœsu 'e tœtœ nene. 'E sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, yé œ sœ ndje dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ. ² Ba lœ anda nœ Aba mœ, osho kœsœ sœ ndjoro. Œ kœdœdœ má adjapu nene, mœ pa má ndœ nœ fœ 'e nene. Kashe mœ sœ kœna 6a zœ kœguma osho á 'e kœsœ

bala tœnce. ³ Yé manda kœna mœ ndœ kœguma oshonœ fœ 'e, mœ kwa bala tœ mœ ndœ kœko 'e adœke osho á mœ sœ tœnce; 'e sœ ndje bala tœnce. ⁴ 'E wusœ awa á sœ kœna ga tœ osho á mœ sœ kœna ga tœnce ye.» ⁵ Toma kœpa fœ she adœke: «Gbozu, 'a wuwusœ osho á bœ sœ kœna ga tœnce bale nene. Ataa 'a wu má sœ nœ kotoo?» ⁶ Yisu kœgi fœ she adœke: «Æmœ kœdœ awa, œmœ kœdœ adja o'o, œmœ kœdœ ndje soro. Uzu bale lili kœwuta ba ndœ Aba, œdœ tshe kœwuwuta ba ndœ mœ nene. ⁷ Ædœ 'e kœwu má sœ mœ, 'e wu má ndje sœ Aba mœ ye. Ngɔngɔ asœke, 'e wusœ ye, yé 'e wu ndje she ye.»

⁸ Á Filipino kœpa fœ she adœke: «Gbozu, yisœ Aba fœ 'a yé 'a kpa gbe dœ anga œerœ nene.» ⁹ Yisu kœgi fœ she adœke: «Filipo, balima a sœ dœ 'e œerr asœke, bœ wuwusœ mœ nene a? Uzu á tshe wu mœ, wu ndje Aba. Mbœrœ gadœ á bœ pa adœke: “Yisœ Aba fœ 'a?” ¹⁰ Bœ yiyindœ nœ adœke mœ sœ lœ Aba yé Aba sœ lœ mœ nene a? O'o á mœ sœ kœpa fœ 'e toto lœ mœ dœ tœ mœ nene. Kashe Aba á tshe sœ lœ mœ dá sœ kœmbœrœ adja akwa nœ ye. ¹¹ 'E yindœ o'o ama mœ: Aba sœ lœ mœ yé mœ sœ lœ Aba. Ædœ 'e kœyiyindœ o'o ama mœ nene, 'e yindœ nœ kolœ mbœrœ akwanœ asœke. ¹² Mœ sœ kœpa dœ adjapu fœ 'e adœke: Uzu á tshe kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ, tshe mbœrœ ndje akwa á mœ sœ tœ kœmbœrœ tœnce. Tshe mbœrœ bala ndje ogboro akwa kœropa œeneke, mbœrœ mœ sœ kœgu ga ndœ Aba. ¹³ Yé œrœ kɔ á 'e eshondœ nœ dœ i'iri mœ, mœ mbœrœ bala œtœnce dœ mara adœke mokɔ nœ Aba matœ ye lœ Gbolo. ¹⁴ Ædœ 'e kœ'eshondœ œrœ dœ i'iri mœ, mœ mbœrœ bala œtœnce.»

Aba œ vwa Ishiri

¹⁵ Ædœ 'e kœyindœ mœ, 'e mbœrœtœ 'e liaka awa o'o nœ mœ, ¹⁶ œmœ, mœ ki fœ Aba adœke tshe vwa anga ayi kœti kane manda mœ fœ 'e, á tshe kœsœ dœ 'e awa bale waa dœ waa. ¹⁷ Æshe kœdœ Ishiri nœ adja o'o, tsheneke á tshapashɔ œ li kœza osho kœsœ fœ she nene; gbambanœ nene, tshe sœsœ kœwu she yé œ wu ndje sœ ye nene. Kashe e'e, 'e wusœ ye yé mbœrœ tshe sœ awa bale dœ 'e yé tshe sœ lœ 'e. ¹⁸ Mœ ka bala tœ 'e ti tœ ayasuru

nene, kashe mœ sœ kœkwatœ mœ ndœ 'e. ¹⁹ Manda olo teasho, tshapashɔ œ kpa wu mœ nene. Kashe e'e, 'e wu bala mœ mbœrœ á mœ sœ dœ soro yé 'e sœ ndje bala dœ soro. ²⁰ Dœ lœkœncœ asœmœ, 'e wu bala sœ nœ adœke mœ sœ lœ Aba, 'e sœ lœ mœ yé mœ sœ lœ 'e.

²¹ «Uzu á tshe sœ kœdji awa o'o nœ mœ á sœ kœza ga tœ akwa, sœ kœyindœ mœ. Aba mœ œ yindœ uzu á tshe sœ kœyindœ mœ. Æmœ, mœ yi bala ndœ ye yé mœ ma bala tœ mœ fœ she.» ²² Yuda (œ dœdœ Yuda Isikariote nene) kœyu she adœke: «Gbozu, mbœrœ gadœ á bœ matœ zœ kolœ fœ 'a kashe fœ tshapashɔ nene a?» ²³ Yisu kœgi fœ she adœke: «Ædœ uzu kœyindœ mœ, tshe li bala sœ o'o ama mœ. Aba mœ œ yindœ ye yé œmœ dœ pe Aba 'a na ga ndœ ye, œ guma osho kœsœ nœ 'a ba ndœ ye. ²⁴ Uzu á tshe kœyiyindœ mœ nene, tshe liscœ o'o ama mœ nene. O'o á 'e sœ kœdji mœ kœpa tœnce toto lœ mœ nene kashe œ to ba ndœ Aba á tshe vwa mœ. ²⁵ Mœ pa o'o asœ fœ 'e damba á mœ sœpe lima awa bale dœ 'e ²⁶ Kashe Ayi kœti kane 'e á tshe dœ ɔtshɔ Ishiri á Aba œ vwa bala she dœ i'iri mœ, tshe yi bala sœ œrœ kɔ yé œ kpa pa bala ndœ œeneke kɔ á mœ pa fœ 'e.

²⁷ «Mœ sœ kœkatœ kœsœ gee fœ 'e, œtœnce kœdœ kœsœ gee nœ mœ á mœ sœ kœza fœ 'e. Mœ zaza kœsœ geencœ fœ 'e liaka œeneke á tshapashɔ œ za nene. Adja lœsu 'e tɔtɔ nene yé awa mbœmbœrœ ndje 'e nene. ²⁸ 'E dji mœ lima kœpa fœ 'e adœke: “Mœ ro da ye, yé mœ kpa kwatœ mœ ga ndœ 'e.” Ædœ 'e kœyi má ndœ mœ, 'e sœ má dœ yanga kœwu adœke mœ sœ kœna ga ndœ Aba, gbambanœ nene Aba gerœ kœropa mœ. ²⁹ Mœ pandœ o'onœ asœ fœ 'e ngɔngɔ asœke, utshuncœ adœke œrœncœ wuta; mbœrœ lœkɔ á kœwuta yekane á 'e kœyindœ nœ. ³⁰ Kœto kpesheke, mœ kpa pa tshama mœ dœ 'e nene, gbambanœ nene, gbozu tshapashɔ asœ sœ kœna tœnce. Tshe dœdœ gbozu tshapa mœ nene. ³¹ Kashe tshe na mbœrœ á tshapashɔ kœwusœ nœ adœke mœ yindœ Aba yé mœ sœ kœmbœrœ kolœ œeneke á Aba za fœ mœ adœke mœ mbœrœ. 'E aafœ dœ a gitœ azœ kpœke ye.»

15

Yisu kœdœ adja ɔɔ vinu

¹ «Ɛmœ kœdœ adja ɔɔ vinu yé Aba mœ kœdœ ayi kœmboerœ akwa kindi vinunœ. ² Ganea kɔ á tɔ ga tœ mœ á kœle nene, tshe de ye. Yé ganea á kœle, tshe gbɔndœ nœ adœke œ kpa le tɔpanœ kpuru. ³ Kœyisœrœ nœ á mœ yisœ nœ fœ 'e asœke guma 'e. ⁴ 'E zatœ 'e ga tœ mœ b̄ata á mœ zatœ mœ ga tœ 'e. Bata ganea á kœsœsœ tœ ɔɔ nene, œ zu elenœ nene; awa bale ndje 'e zu nene œdœ 'e kœzatatœ 'e ga tœ mœ nene.

⁵ «Ɛmœ kœdœ ɔɔ vinu yé e'e kœdœ ganœnœ. Ɛdœ uzu kœsœ lœ mœ á mœ sœ lœ ye, tshe zu leyɔ tɔ pa nœ kpuru; gbambœ nene, 'e li kœmboerœ œrœ bale kpi tœ mœ nene. ⁶ Uzu á tshe kœsœsœ lœ mœ nene, Aba mœ œ za she vwi'i b̄ata ganea asœmœ yé tshe ɔɔ ye. Ɔɔɔ ganea, endje zoma, œ ko va ga tœ owo yé œ ju. ⁷ Ɛdœ 'e kœsœ lœ mœ, á o'o mœ kœsœ lœ 'e, 'e eshondœ œrœ á 'e gbe dœ tœnœ yé 'e gbɔ. ⁸ Ɛrœ á ma mokɔ nœ Aba mœ kœdœ adœke 'e zu leyɔ tɔ pa nœ kpuru yé 'e dœ ayambarœ nœ mœ.

⁹ «Bata Aba yindœ mœ, œmœ ndje mœ yindœ 'e; 'e sœ lœ kœyindœsho nœ mœ. ¹⁰ Ɛdœ 'e kœlisœ awa o'o nœ mœ, 'e sœ lœ kœyindœsho nœ mœ, b̄ata á mœ lisœ awa o'o nœ Aba mœ á sœ lœ kœyindœsho nœ ye.

¹¹ «Mœ pandœ œneke fœ 'e adœke 'e sœ dœ yanga b̄ata mœ, yé l̄osu 'e kœsu pete dœ tœnœ. ¹² Awa o'o nœ mœ dœke: 'E yindœtœ 'e ugurutœ 'e b̄ata á mœ yindœ 'e. ¹³ Egerœ kœyindœsho á uzu li kœma kœdœ kœzatatœ ye fœ kuzu mbœrœ angœnœ. ¹⁴ 'E dœ anga mœ, œdœ 'e kœsœ kœmboerœ œrœ á mœ pandœ nœ fœ 'e adœke 'e mbœrœ. ¹⁵ Mœ kpa e 'e aayi akwa nene, mbœrœ aayi akwa wuwusœ œrœ á ayengɔ ye œ mbœrœ nene. E'e kœdœ anga mœ; gbambœ nene, œneke kɔ á mœ dji b̄a ndœ Aba mœ, mœ pandœ nœ fœ 'e adœke 'e wusœ nœ. ¹⁶ Ɛ dœdœ 'e dá ke mœ nene, œmœ dá ke 'e á ko 'e ga tœ akwa adœke 'e na, œ zu tshɔ leyɔ yé œndœ akwanœ di. Atamœ, Aba œ to fœ 'e œneke kɔ á 'e eshondœ nœ dœ i'iri mœ b̄a ndœ ye. ¹⁷ Ɛneke á mœ sœ kœ'eshondœ nœ ga ndœ 'e kœdœ adœke, 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e.»

Tshapashɔ yiangba Yisu dœ ayambarœ nœ ye

¹⁸ «Ɛdœ tshapashɔ kœyiangba 'e, 'e wusœ nœ adœke tshe yiangba mœ utshunœ. ¹⁹ Ɛdœ 'e kœdœ má lima azu tshapashɔ, tshapashɔ œ yi má ndœ 'e. Kashe 'e dœdœ azu tshapashɔ nene mbœrœ á mœ ke 'e á ko 'e ga indirinœ, ádá á tshe sœ kœyiangba 'e dœmœ. ²⁰ 'E gbe dœ o'o á mœ pa lima fœ 'e adœke: “Ayi akwa roropa gbozu nœ ye nene.” Ɛdœ endje kœmboerœ œrœ kanga fœ mœ, endje mbœrœ ndje œrœ kanga fœ 'e ndje awa bale. Ɛdœ endje kœlisœ o'o ama mœ, endje li ndje sœ œnœ 'e ye. ²¹ Yé kpœ lœ kumu i'iri mœ, endje mbœrœ œrœ asœke kɔ ga tœ 'e, mbœrœ á endje wuwusœ uzu á tshe vwa mœ nene. ²² Ɛdœ mœ kœnana má lima nene, á mœ kœpapa má ndje lima o'o fœ endje nene, endje mbœrœ má ekperœ nene. Kashe ngɔngɔ asœ endje kpa gugu dœ o'o kœpa tœ upu ekperœ nœ endje nene. ²³ Uzu á tshe kœyiangba mœ, yi ndje angba Aba mœ. ²⁴ Ɛdœ mœ kœmboerœ lima ugurutœ endje akwa má anga angbi uzu œ mbœrœ nene, endje mbœrœ má ekperœ nene. Kashe ngɔngɔ asœke b̄ata á endje wu œtœnœ ye, œ sœpe kœyiangba mœ dœ Aba mœ. ²⁵ Kashe œneke wuta yeka á o'o á endje sú lima ala awa akwa nœ endje kœmboerœtœ ye. Endje su lima adœke: “Endje yiangba mœ gbambœnœ.”

²⁶ «Uzu neke á tshe na ndœ kœti kane 'e, œ na zœ: Ɛshe kœdœ Ishiri nœ adja o'o á tshe to b̄a ndœ Aba. Mœ vwa bala she fœ 'e lœ awa nœ Aba yé tshe pa bala o'o tœ upu nœ mœ. ²⁷ E'e ndje, 'e pa o'o tœ upu nœ mœ mbœrœ á 'e sœ lima dœ mœ awa bale pe tœ ali kœtetœ kœmboerœ akwa nœ mœ.

16

¹ «Mœ pa o'onœ asœ kɔ fœ 'e adœke 'e kakatœ kœyindœrœ nœ 'e ti nene. ² Endje gɔɔ 'e lœ anda Sinagoga. Ga pa nœ, œb œ tɔ dœ anga osho, azu á endje wo 'e œ gbe adœke œne sœ ndje kœdonga Ndjaba. ³ Endje mbœrœ ataa mbœrœ endje wuwusœ Aba œdœ ndje mœ nene. ⁴ Kashe mœ pa tœnœ fœ 'e adœke bala olo nœ endje kœli yekane á œndœnœ œ te lœ 'e adœke mœ turu lima tœ o'o asœke fœ 'e ye.»

Akwa nœ Ishiri

«Mœ papa lima o'o fœ 'e utshunœ nene mbœrœ á mœ sœ lima awa bale dœ 'e. ⁵Kashe ngɔngɔ asœke, mœ sœ kœgu ga ndœ tsheneke á tshe vwa mœ. Yé uzu bale ugurutœ 'e sœsœ kœyu mœ nene adœke: “Bœ gu gata a?” ⁶Kashe lœsu 'e su dœ oyo mbœrœ á mœ pa fœ 'e atamœ. ⁷Yé œ li adœke mœ pa adja o'o fœ 'e: Œ ga waa mbœrœ 'e adœke mœ gu da ye, mbœrœ œdœ mœ kœgugu nene, tsheneke á li adœke tshe na kœti kane 'e, œ na nene. Œdœ mœ kœgu da ye yekane á mœ vwa she fœ 'e. ⁸Yé lœkɔ á tshe kœna, tshe ma djingili nœ tshapashɔ fœ she tœ upu nœ ekperœ, upu nœ kœsœ ndjii œdœ pe kœwa ngbanga. ⁹Tœ upu nœ ekperœ, mbœrœ á endje sœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ mœ nene; ¹⁰tœ upu nœ kœsœ ndjii, mbœrœ á mœ sœ kœgu ga ndœ Aba yé 'e kpa wu mœ nene; ¹¹tœ upu nœ kœwa ngbanga, mbœrœ á Ndjaba wa ɔgbɔ ngbanga ga tœ gbozu tshapashɔnœ asœke œ ka ye.

¹²«Mœ sœ dœ anga o'o ndjoro tœ kœpa fœ 'e, kashe 'e li kœdji tshelœ katanœ damba ngɔngɔ asœke nene. ¹³Lœkɔ á Ishiri nœ adja o'o œ na, tshe za awa fœ 'e adœke 'e wusœ adja o'o para kœkɔ. Tshe pa bala o'o tœ upu nœ ye dœ tœ ye nene kashe o'o neke á tshe dji, yé œ mi ndje ndœ œrœ neke kɔ á wuta manda nœ. ¹⁴Tshe yi bala sœ mokɔ nœ mœ; gbambanœ nene, tshe mi bala ndœ œneke á tshe gbɔ ɔa ndœ mœ fœ 'e. ¹⁵Œrœ kɔ á Aba sœ dœ tœnœ kœdœ œnœ mœ, ádánœ á mœ pa adœke tshe mi bala ndœ œneke á tshe gbɔ ɔa ndœ mœ fœ 'e.

Oyo nœ 'e œ wuta bala yanga

¹⁶«Manda olo teasho, 'e kpa wu mœ nene, yeka manda nœ á 'e kpa wu mœ» ¹⁷Yé anga ayambarœ nœ ye yutœ endje ugurutœ endje adœke: «Eneta dá ki lœ ama ye ataa: “Manda aya olo, 'e kpa wu mœ nene, yeka teasho manda nœ á 'e kpa wu mœ”, too ndje: “Mœ gu ga ndœ Aba.” ¹⁸Ádá olo teashonœ á tshe sœ kœpa tœnœ kœdœ gadœ e? 'A wuwusœ o'o á tshe yindœ kœpa tœnœ nene!»

¹⁹Yisu wu lima sœ nœ adœke endje yi lima ndœ kœyu œne yé á pa fœ endje adœke: «'E sœ kœyutœ 'e ugurutœ 'e tœ ádá

o'o á mœ pa: “Manda aya olo, 'e kpa wu mœ nene, yeka teasho manda nœ á 'e kpa wu mœ.” ²⁰Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke 'e ki, 'e ta rawa kashe tshapashɔ œ sœ dœ yanga. 'E sœ dœ oyo kashe oyo nœ 'e œ fatœ endje tœ yanga. ²¹Lœkɔ á yashe nguzu œ zu, tshe wu oyo mbœrœ olo kuzu she li ye. Manda kœwuta gbolo, tshe kpa gbe dœ oyo á tshe wu nene, tshe sœ kolœ dœ yanga mbœrœ uzu á tshe zu she ga pa tshapashɔ. ²²Mbœrœ tœnœ ataa dá e'e ndje ngɔngɔ asœ, 'e sœ dœ oyo kashe mœ kpa wu 'e yé lœsu 'e œ su dœ yanga neke á uzu bale œ za tœ lœsu 'e nene.

²³«Yé dœ lœkɔnœ asœmœ, 'e kpa yu mœ dœ upu bale nene. Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, œdœ 'e kœ'eshondœ anga œrœ ɔa ndœ Aba dœ 'iri mœ, tshe to bala tœnœ fœ 'e. ²⁴Œrrr kpesheke 'e yɔyɔ damba ndœ œrœ bale dœ 'iri mœ nene. 'E yœndœ nœ yé 'e gbɔ bala yeka á lœsu 'e kœsu dœ yanga.»

Yisu ropa tshapashɔ

²⁵«Mœ pandœ œneke kɔ fœ 'e lœ ndœma toro. Őlœnœ kœtɔ, mœ kpa pa o'o fœ 'e ataa nene, kashe mœ mindœ o'o ngbi tœ upu nœ Aba. ²⁶Lœkɔnœ asœmœ, 'e es-hondœ œrœ dœ 'iri mœ andaa mœ pa fœ 'e adœke mœ za awala fœ Aba tœ upu nœ 'e nene. ²⁷Gbambanœ nene, Aba yindœ 'e dœ tœ ye mbœrœ á 'e yindœ mœ, á sœ dœ kœyindœrœ adœke mœ to ɔa ndœ Ndjaba. ²⁸Mœ to ɔa ndœ Aba yé á na ga pa ɔshɔ. Ngɔngɔ asœ mœ katœ tshapashɔ ti œ sœ kœgu ga ndœ Aba.»

²⁹Ayambarœ nœ ye kœpa fœ she adœke: «Wu ngɔngɔ asœke ɔœ sœ kœsɔ ala o'onœ ngbi, œ ka ndje tœ kœpa o'o lœ ndœma toro ye. ³⁰Ngɔngɔ asœke 'a wusœ nœ adœke ɔœ wusœ œrœ kɔ, yé ádá adœke uzu yu ɔœ gugu nene. Mbœrœ tœnœ dá 'a yindœ nœ adœke ɔœ to ɔa ndœ Ndjaba.»

³¹Yisu kœgi fœ endje adœke: «'E yindœ nœ ngɔngɔ asœke a? ³²'E wu adœke ɔlœnœ yindœ kœtɔ tœnœ yé œ tɔ ye á 'e ndjotshelœtœ 'e, uzu dœ uzu dœ awa nœ ye á katœ mœ ti dœ kuti mœ. Kashe mœ sœsœ dœ kuti mœ nene, mbœrœ Aba sœ dœ mœ awa bale. ³³Mœ pa o'onœ asœke fœ 'e adœke 'e sœ dœ kœsœ gee lœ mœ. 'E

wu oyo pa tshapashɔnɔe asɔe kashe 'e shi gbi! Mɔe ropa tshapashɔ dɔe gbɔgbɔ ye.»

17

Avwala nɔe Yisu

¹ Manda kɔepa o'onɔe asɔe, Yisu meosho ga lafo ɔe pa adɔeke: «Aba, ɔlɔnɔe tɔ ye. Yisɔe mokɔ nɔe Gbolo nɔe zɔe adɔeke Gbolo nɔe zɔe yi ndje ɔesɔe ɔenɔe zɔe. ² Yé mbɔerɔe tshagbozu á ɔe za fɔe she ga pa azu kɔ, tshe za soro neke á ka nene fɔe azu kɔ á ɔe ko endje fɔe she. ³ Andaa soro á ka nene, ɔetɔenɔe kɔedɔe adɔeke endje wusɔe zɔe á ɔe dɔe adja Ndjaba tshébale, ɔe wu ndje sɔe Yisu Kristu á ɔe vwa she. ⁴ Mɔe yisɔe mokɔ nɔe zɔe fɔe azu pa ɔshɔnɔe asɔeke, mɔe mbɔerɔe akwa kɔ á ɔe za fɔe mɔe adɔeke mɔe mbɔerɔe. ⁵ Yé Ngɔngɔ asɔeke, Aba, gi mɔe ga lɔe mokɔ á mɔe sɔe lima lɔe nɔe utshunɔe adɔeke tshalafɔ dɔe pe tshaati sɔe zɔe. ⁶ Mɔe má i'iri zɔe fɔe azu á ɔe ke endje pa tshapashɔ á ko endje fɔe mɔe. Endje kɔedɔe lima azu nɔe zɔe, á ɔe ko endje fɔe mɔe yé endje dji o'o ama zɔe. ⁷ Endje wusɔe nɔe ngɔngɔ asɔeke adɔeke, ɔeneke kɔ á ɔe ko fɔe mɔe to ɔa ndɔe zɔe, ⁸ adɔeke o'o á mɔe pa fɔe endje kɔedɔe o'o á ɔe to fɔe mɔe. Endje dji ɔetɔenɔe, ɔe wu adja sɔe nɔe adɔeke mɔe to ɔa ndɔe zɔe, yé endje yindɔe nɔe adɔeke ɔɔɔe dá vwa mɔe.

⁹ «Mɔe sɔe kɔeza avwala mbɔerɔe endje, mɔe sɔesɔe kɔeza avwala mbɔerɔe azu tshapashɔ nene, kashe mbɔerɔe endjeneke á ɔe ko endje fɔe mɔe. Endje kɔedɔe azu nɔe zɔe. ¹⁰ Yé ɔeneke kɔ á mɔe sɔe dɔe tɔenɔe kɔedɔe ɔenɔe zɔe ɔata ɔeneke kɔ á dɔe ɔenɔe zɔe kɔedɔe ɔenɔe mɔe. Mokɔ nɔe mɔe matɔe ye lɔe awa nɔe endje. ¹¹ Mɔe kpa sɔesɔepe pa tshapashɔ nene, kashe endje sɔepe pa tshapashɔnɔe asɔeke, andaa mɔe sɔe kɔegu ga ndɔe zɔe. Ɔeyerɔe Aba, gbɔndɔe endje lɔe i'iri zɔe á ɔe za fɔe mɔe adɔeke endje wuta uzu bale ɔata ɔɔɔe dɔe mɔe a sɔe uzu bale. ¹² Lɔkɔ á mɔe sɔe lima dɔe endje, mɔe sɔe lima kɔegbɔndɔe endje lɔe i'iri zɔe á ɔe za fɔe mɔe. Mɔe gbɔ lima ndɔe endje yé anga bale djidjingili awa nene kolɔe tsheneke á li lima adɔeke tshe djingili awa yekane á ɔeneke á endje sú ala Buku nɔe zɔe kɔembɔerɔetɔe endje.

¹³ «Ngɔngɔ asɔeke, mɔe sɔe kɔegu ga ndɔe zɔe. Mɔe sɔe kɔepa o'onɔe asɔe damba mɔe sɔepe pa ɔshɔ adɔeke endje sú dɔe

yanga ɔata á mɔe sú dɔe tɔenɔe. ¹⁴ Mɔe yi lima sɔe o'o ama zɔe fɔe endje, yé azu tshapashɔ yiangba endje mbɔerɔe endje dɔedɔe azu tshapashɔ nene ɔata ɔemɔe, mɔe dɔedɔe uzu tshapashɔ nene. ¹⁵ Mɔe sɔesɔe kɔeyu ɔe adɔeke ɔe gi endje pa tshapashɔ nene kashe ɔe gbɔndɔe endje tɔe ekperɔe. ¹⁶ Endje dɔedɔe azu tshapashɔnɔe asɔeke nene ɔata mɔe dɔedɔe uzu tshapashɔ nene. ¹⁷ Mbɔerɔe adɔeke lɔe awa nɔe adja o'o, endje te ayerɔe azu. O'o ama zɔe kɔedɔe adja o'o. ¹⁸ Bata á ɔe vwa mɔe ga pa tshapashɔ, awa bale mɔe vwa endje ga pa tshapashɔ. ¹⁹ Mɔe sɔe kɔeza soro mɔe mbɔerɔe endje adɔeke endje te adja azu nɔe zɔe lɔe awa nɔe adja o'o.

²⁰ «Mɔe sɔesɔe kɔeza avwala kolɔe mbɔerɔe ayambarɔe nɔe mɔe nene, mɔe za ndje avwala mbɔerɔe azu kɔ á endje sɔe dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe mɔe lɔe awa o'o ama endje. ²¹ Kaka adɔeke endje para kɔkɔ endje sɔe uzu bale ɔata ɔɔɔe Aba á ɔe sɔe lɔe mɔe, á mɔe sɔe lɔe zɔe; endje ndje, endje sɔe lɔe azɔe yeka á tshapashɔ kɔewusɔe nɔe adɔeke ɔɔɔe dá vwa mɔe. ²² Yé ɔemɔe, mɔe za mokɔ á ɔe za fɔe mɔe fɔe endje adɔeke endje sɔe uzu bale ɔata á a sɔe dɔe ɔe uzu bale, ²³ ɔemɔe lɔe endje ɔata ɔɔɔe lɔe mɔe, adɔeke endje wuta adja bale yekane á azu tshapashɔ kɔewusɔe nɔe adɔeke ɔɔɔe dá vwa mɔe, yé ɔe yindɔe endje ɔata á ɔe yindɔe mɔe.

²⁴ «Aba, ɔe dá ko endje fɔe mɔe. Mɔe yindɔe nɔe adɔeke osho á mɔe sɔe tɔenɔe, endjeneke á ɔe ko endje fɔe mɔe sɔe ndje tɔenɔe awa bale dɔe mɔe, adɔeke endje wu mokɔ á ɔe za fɔe mɔe. Gbambanɔe nene, ɔe yi lima ndɔe mɔe utshu adɔeke ɔe mbɔerɔe tshapashɔ. ²⁵ Aba á ɔe sɔe ndjii, tshapashɔ wuwusɔe zɔe nene kashe mɔe wusɔe zɔe yé endjeneke á endje sɔe asɔeke, endje wusɔe nɔe adɔeke ɔɔɔe dá vwa mɔe. ²⁶ Mɔe yisɔe i'iri zɔe fɔe endje yé mɔe kpa yisɔe nɔe adɔeke kɔeyindɔesho nɔe zɔe ga ndɔe mɔe sɔe lɔe endje yé ɔemɔe dɔe tɔe mɔe lɔe endje.»

18

Kɔetepa Yisu

(Wu ɔa tɔe Mat 26.47-56; Mar 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Manda o'oncø asøeke, Yisu ro awa bale dœ ayambarcø nœ ye 6a kele yangangu Sedroni. Anga aya kindi sœ lima 6a zœ á tshe li ga loencø dœ ayambarcø nœ ye. ² Yudasi á tshe ka she wu lima sœ oshoncø; gbambancø nene, Yisu sœ lima kœngbøtœ ye kpala kpala dœ ayambarcø nœ ye 6a zœ. ³ Yudasi te utshu ukpulu aturugu, dœ aayi kœgbøndœ anda Tepelo á agbozu tshapa anganga Ndjaba œdœ Afarisayi vwa endje. Endje wuta 6a lœ aya kindincø dœ owo tadjã, dœ miinda œdœ pe œrcø kœnga dœ koshe. ⁴ Yé Yisu á tshe wu lima sœ œrcø kœ á mbœrcø ga tœ ye, na á yu endje adœke: «'E sœ kœpara dœ e?» ⁵ Endje gi fœ she adœke: «Yisu, uzu Nazarete.» Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Emœ dœke.» Andaa, Yudasi á tshe ka she sœ ndje lima ugurutœ azuncø zœ. ⁶ Løkø á Yisu pa fœ endje adœke «Emœ dœke», endje gitœ endje kitrikitri ga mangbancø yé œ yo ga ati. ⁷ Yisu kpa kœyu endje adœke: «'E sœ kœpara dœ e?» Endje kœgi adœke: «Yisu, uzu Nazarete.» ⁸ Á Yisu kœpa fœ endje adœke: «Mœ pa fœ 'e adœke, œmœ dœke. Cœdœ 'e kœsœ tœ kœpara mœ, 'e katœ endjeneke ti dœ endje gu.»

⁹ Cœ sœ ataa yeka á o'o á tshe pa lima kœmbœrcœtœ ye. Tshe pa lima adœke: «Endjeneke á 6œ ko endje fœ mœ, anga bale djidjingili awa nene.» ¹⁰ Ataa, Shimu Petro á tshe sœ lima dœ ingiri yakamba, gbota lœ økøncø á wa utu ayi akwa nœ egercø nganga Ndjaba ndja tœncø. Cœ dœ lima utu ga pa kuni nœ ayi akwa á i'iri ye kœdœ Malkusu. ¹¹ Kashe yisu pa fœ Petro adœke: «Gi ingiri yakamba nœ zœ ga lœ økøncø. Bœ gbe adœke mœ vwaratœ mœ tœ kœndjo yashi kanganœ á Aba za fœ mœ ye a?»

Endje gu dœ Yisu 6a utshu Ana

(Wu 6a tœ Mat 26.57-58; Mar 14.53-54; Luk 22.54)

¹² Ukpulu aturuguncø dœ gbozu tshapa endje œdœ pe aayi kœgbøndœ anda Tepelo á Ayuda vwa endje na œ za Yisu, œ i she ga tœncø. ¹³ Endje gu dœ she utshuncø 6a ndœ Ana. Tshe kœdœ lima aba mbeya Kayifa á tshe dœ lima egercø nganga Ndjaba lœ ungunœ asœmœ. ¹⁴ Cœshe dœ Kayifa dá pa lima fœ Ayuda adœke: «Cœ sœ dœ øtshøncø adœke uzu bale tshu lœ kumu azu kœ.»

Petro 'ea Yisu
(Wu 6a tœ Mat 26.69-70; Mar 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Shimu Petro dœ anga yambarcø bale na lima manda Yisu. Bata egercø nganga Ndjaba wu lima sœ anga yambarcœncø dœ øtshøncø, tshe li awa bale dœ Yisu ga lœ gbagba anda nœ egercø nganga Ndjabancø. ¹⁶ Kashe Petro sœpe lima œncø ye 6a pa gbagba ndo dœ manda nœ. Yé yambarcœncø á egercø nganga Ndjaba wu lima sœ ye asœmœ kœwuta, á kœyu yashe kœgbøndœ manda gbagbancø, á to Petro li ga loencø. ¹⁷ Yashe akwanœ á tshe sœ lima kœgbøndœ manda gbagba kœyu Petro adœke: «Cœ 6œ ndje, œdœ 6œ kœdœ anga yambarcø nœ yakoshe asøeke nene a?» Petro kœgi adœke: «Cœ dœdœ mœ nene!»

¹⁸ Aayi akwa dœ pe aayi kœgbøndœ anda Tepelo ngbø lima owo mbœrcø izi, yé á sœ lima kœya kote endje indirincø. Petro sœ lima awa bale dœ endje á ka ndje indiri owonœ.

Egercø nganga Ndjaba yu Yisu
(Wu 6a tœ Mat 26.59-66; Mar 14.54-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Egercø nganga Ndjaba tetœ kœyu Yisu tœ ayambarcø nœ ye œdœ pe œrcœncø á tshe yi lima sœ nœ. ²⁰ Á Yisu kœgi fœ she adœke: «Mœ pa o'o ngbi fœ azu tshapashø. Mœ yi lima sœ œrcø 6a lœ Sinagoga dœ pe 6a lœ Tepelo 6a tœ osho á Ayuda kœ sœ kœngbøbatœ endje. Mœ papa anga o'o wutœncø œ wu nene. ²¹ Mbœrcø gadœ á 6œ yu mœ a? Yu azu á endje dji mœ mbœrcø endje wusœ o'o á mœ pa dœ øtshøncø.» ²² Kœdji Yisu ataa, anga ayi kœgbøndœ egercø nganga Ndjaba kœda ala ye á kœpa fœ she adœke: «Mara kœgi dœ o'o fœ gbozu nganga Ndjaba dœke a?» ²³ Yisu kœgi fœ she adœke: «Cœdœ mœ kœpa tœ ekpencø, ma fœ mœ adœke mœ pa ekpe o'o. Á mœ kœpa øtshø o'o, mbœrcø gadœ á 6œ da mœ a?» ²⁴ Á Ana kœvwa Yisu dœ uwu á endje i dœ she tœ ye ga ndœ Kayifa egercø nganga Ndjaba.

Petro kpa 'ea Yisu
(Wu 6a tœ Mat 26.71-75; Mar 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Lœ nœ kɔ asœmœ, Petro sœ kolœ 6a lœ gbagba á sœ kœya kote ye. Endje kœpa fœ she adœke: «Adja 6œ doédœ anga yambarœ nœ yakoshe asœke nene a?» Petro kœ'eatœ ye adœke: «Ɛ doédœ mœ nene!» ²⁶ Anga ayi akwa nœ egerœ nganga Ndjabanœ, á tshe doé ayo nœ uzu á Petro wa lima utu ye, kœpa fœ she adœke: «Ɛ doédœ 6œ dá mœ wu kpœke 'e dœ she 6a lœ kindi nene a?» ²⁷ Petro kpa kœ'eatœ ye, yé trale kŋngato kœki.

Yisu 6a utshu Pilato

(Wu 6a tœ Mat 27.1-2,11-14; Mar 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Manda nœ, endje to Yisu 6a ndœ Kayifa á ro dœ she 6a lœ egerœ anda olo nœ gbozugo Roma. Kashe dœ amazi tuu, agbozu yuda á endje na lima dœ she lili ga sœnda nene kparawa kœli ga lœ angwa yekane á kœzi rœgo Pake. ²⁹ Pilato kœwuta ga ndœ endje á kœyu endje adœke: «Mboerœ gadé á 'e na kœto meza pa yakoshe asœke a?» ³⁰ Endje gi adœke: «Ɛdœ tshe kœmbœmboerœ má ekperœ nene, ádá kœna má dœ she fœ 6œ kœdœ gadé e?» ³¹ Pilato kœpa fœ endje adœke: «'E za she œ wa o'o dœ tœ 'e ga tœ ye liaka awa akwa nœ 'e.» Ayudanœ kœpa adœke: «Endje zaza awa fœ 'a adœke 'a wo uzu nene.»

³² Ɛneke wuta mboerœ kœma o'o á Yisu pa lima tœ kœyisœ mara kuzu á tshe tshu bala dœ tœnœ. ³³ Pilato li ga sœnda, á e Yisu, yé á yu she adœke: «Ɛ6œ kœdœ gbozugo nœ Ayuda a?» ³⁴ Yisu kœgi fœ she adœke: «Bœ pa ataa dœ tœ zœ too anga azu dá pa fœ 6œ atamœ tœ upu nœ mœ a?» ³⁵ Pilato kœgi: «Ɛmœ kœdœ uzu Yuda a? Adja azu ogo nœ zœ dœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dá za 6œ fœ mœ, œrœ gadé dá 6œ mboerœ a?» ³⁶ Yisu kœgi adœke: «Ogo gbozu nœ mœ doédœ œnœ tshapashœ asœke nene. Ɛ kœdœ má œnœ tshapashœ asœke, aayi kœte manda mœ œ nga má koshe tshangba mœ adœke endje za mœ fœ ayuda nene. Kashe Ogo gbozu nœ mœ, lœ ngŋngœ asœke doédœ œnœ tshakpœke nene.» ³⁷ Pilato kœyu she adœke: «Bœ dœ gbozugo a?» Yisu kœgi adœke: «Ɛ6œ dá pa adœke œmœ kœdœ gbozugo. Endje zu mœ yé mœ na ga pa œshœ mboerœ kœpa o'o tœ upu nœ adja o'o. Uzu kœ á tshe na manda

adja o'o, tshe dji o'o á mœ pa.» ³⁸ Á Pilato kœyu she adœke: «Adja o'o kœdœ gadé e?»

Endje wa ngbanga kuzu ga tœ Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.15-31; Mar 15.6-20; Luk 23.13-25)

Pa o'onœ asœke, Pilato kœwuta á kœgbœ Ayuda 6a ushu, á pa fœ endje adœke: «Tœ œmœ nœ mœ, mœ gbgœ anga ekperœ bale á li ndœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene. ³⁹ Ka 6ata ungu dœ ungu, œ li adœke mœ vwara anga uzu bale dœ lœkœ Pake, 'e yindœ nœ adœke mœ vwara gbozugo nœ Ayuda a?» ⁴⁰ Yé endje kœtetœ kœta rawa adœke: «Ɛ doédœ tshenekemœ nene, kashe Barabase!» Andaa Barabase kœdœ lima ayi kœmbœrœ ngbindirœ.

19

¹ Á Pilato kœza awa adœke endje za Yisu yé œ sœ she dœ ndjapa. ² Aturugu djo lima kpoto dœ ishi, œ za ga tœ kumu ye, yé œ verœ yœgbœ odorœ lœba ga tœ ye. ³ Endje gi lima tœ endje ndœ dœ she yé œ pa lima adœke: «Abala, gbozugo nœ Ayuda!» Yé œ tetœ kœda tshatshu ye.

⁴ Pilato kpa kœli ga sœnda á kœpa fœ Ayuda adœke: «'E dji mœ ka! Mœ sœ kœna kœto she wuta tœnœ fœ 'e. Kashe 'e wusœ nœ adœke mœ gbgœ anga ekperœ bale lœ ye tœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene.» ⁵ Yisu wuta lima ga ushu. Tshe verœ lima kpoto dœ ishi tœnœ œdœ pe egerœ odorœ lœba. Yeka á Pilato pa adœke: «Yakoshenœ dœke!»

⁶ Lœkœ á agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ aayi kœgbœndœ anda Tepelo wu lima she, endje te lima tœ kœta rawa adœke: «Wo she 6a pa kurushi! Wo she 6a pa kurushi!» Á Pilato kœpa fœ endje adœke: «'E za she dœ tœ 'e œ wo she pa kurushinœ. Kashe œmœ, mœ gbgœ anga œrœ bale lœ ye tœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene.» ⁷ Ayuda kœgi fœ she adœke: «'A sœ dœ awa akwa bale, yé awa akwanœ pa adœke tshe li dœ kuzu; gbambanœ nene, tshe pa adœke œne kœdœ Gbolo nœ ndjaba.» ⁸ Lœkœ á Pilato dji o'onœ atamœ, awa li tœ ye kpakpakpa. ⁹ Tshe kœli ga sœnda, á kœyu Yisu adœke: «Ɛ6œ kœdœ uzu 6ata a?» Kashe Yisu ii ama ye bale dœ o'o fœ she nene. ¹⁰ Yé Pilato kœpa fœ she adœke: «Bœ yiyindœ kœgi o'o fœ mœ nene a? Bœ wuwusœ nœ nene

adoeke mœ sœ dœ gbɔgbɔ tœ kœza awa fœ 6œ, 6œ gu 6ata á mœ sœ ndje dœ gbɔgbɔ tœ kœwo 6œ pa kurushi nene a?» ¹¹ Kashe Yisu gi adœke: «Bœ sœsœ dœ gbɔgbɔ bale pa mœ nene, kolœ œneke á Ndjaba za fœ 6œ. Mbœrœ tœncœ ataa, uzu á tshe ka mœ fœ 6œ mbœrœ egerœ ekperœ.»

¹² Koeto kpœtœmœ, Pilato para lima awa ndœ kœvwara she kashe Ayuda te lima tœ koeta rawa dœ ɔgbɔ adœke: «Ædœ 6œ kœvwara she dá 6œ dœdœ yanga Sezare nene. Gbambancœ nene, uzu kɔ á tshe pa adœke œne koedœ gbozugo, sœ kœyiangba Sezare.» ¹³ Pilato kœdji ataa á koeto Yisu wuta tœncœ, á tshe kœsœ ga ati 6a tœ osho kœwa ngbanga á i'irinœ koedœ «osho kœsœ á endje guma dœ badja ga lafo.» – Dœ o'o ama ogo nœ Ayuda koedœ «Gabata». ¹⁴ Œ sœpe lima olo bale utshu angbo pake ndoo dœ kakpi ɔlɔ* Pilato kœpa fœ Ayuda adœke: «Gbozugo nœ 'e dœke!» ¹⁵ Kashe endje lœ kolœ koeta rawa adœke: «Wo she ye! Wo she ye! Wo she pa kurushi!» Pilato kœpa adœke: «Mœ wo gbozugo nœ 'e 6a pa kurushi a?» Agbozu tshapa anganga Ndjaba kœpa adœke: «'A sœsœ dœ anga gbozugo nene, kolœ Sezare tshebale.» ¹⁶ Mbœrœ tœncœ ataa, Pilato kœvwara Yisu fœ endje adœke endje wo she 6a pa kurushi.

Yisu 6a pa kurushi

(Wu 6a tœ Mat 27.32-44; Mar 15.21-32; Luk 23.26-43)

Endje kœza Yisu. ¹⁷ Tshe za kurushi nœ ye dœ tœ ye, œ wuta kœro ga tœ osho á endje ta i'irinœ adœke «osho gbayashi kɔrɔ», á endje e dœ o'o ama ogo Ayuda adœke «Gologota.» ¹⁸ Ba zœ dá endje kuru lima Yisu ga pa kurushi awa bale dœ aayi angba bisha; bale ga pa kuni, bale ga pa gele yé Yisu sœ lima kpœgurutœ endje. ¹⁹ Pilato za lima awa adœke endje sú anga mbeti œ 6i ga pa kurushinœ. Mbetinœ pa adœke: «Yisu uzu Nazarete, gbozugo nœ Ayuda.» ²⁰ Ayuda ndjoro di lima mbetinœ mbœrœ osho á endje 6i lima Yisu 6a pa kurushi tœncœ sœ lima ndoo dœ tshelœ ongbo. Ga pa nœ dœmœ, endje kpa su lima mbetinœ dœ o'o ama ogo nœ Ayuda, dœ o'o ama ogo nœ azu Roma ndje dœ o'o ama

ogo Agreke. ²¹ Agbozu tshapa anganga Ndjaba nœ Ayudancœ pa lima fœ Pilato adœke: «Susu adœke “gbozugo nœ Ayuda nene”, kashe adœke “uzuncœ asœke pa adœke œne koedœ lima gbozugo nœ Ayuda.”» ²² Pilato kœgi fœ endje adœke: «Æneke á mœ su, mœ su ye.»

²³ Manda kœ6i Yisu ga pa kurushinœ, aturugu ko lœba nœ ye, œ kurutshelœ nœ vana yé uzu dœ uzu gbɔ œsœ œncœ ye. Œ sœpe lima kolœ egerœ ingiri lœba nœ ye á endje guguma kœsu tœncœ nene asœmœ, œtœncœ koedœ akpa lœba bale á endje sú 6a tœ igi ye œrrr ga ati. ²⁴ Aturugu pa lima ugurutœ endje adœke: «A susuru tshelœ œneke nene. A ta wuka á kœwusœ uzu á tshe za lœba œneke.» Œneke wuta lima adœke ataa mbœrœ o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœ ye. Endje su lima adœke:

«Endje kurutshelœ lœba nœ mœ tœ endje, yé endje ta wuka pa egerœ ingiri lœba nœ mœ.»

'E wu œrœ á aturugu mbœrœ lima.

²⁵ Anga ayashe ka lima ndoo dœ kurushinœ. Ayashe asœmœ koedœ lima Mareya ayi Yisu, dœ yingɔ ayinœ dœ Mareya, awo Kolopase œdœ ndje Mareya uzu Magadala. ²⁶ Yisu kœwu ayinœ, á kœwu ndje ndoo dœ she yambarœ á tshe yi lima ndœ ye. Yisu kœpa fœ ayinœ adœke: «Yashe, wu gbolo nœ zœ.» ²⁷ Á kpa kœpa ndje fœ yambarœncœ adœke: «Wu ayi zœ.» Pe dœ ada ɔlɔncœ asœmœ, yambarœncœ kœza Mareya ga ndœ ye.

Kuzu Yisu

(Wu 6a tœ Mat 27.45-56; Mar 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Manda nœ, 6ata á Yisu wu lima sœ nœ adœke akwa nœ œne ka kɔ ye, adœke o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœ ye, tshe pa adœke: «Ogo ungu sœ kœmi mœ.» ²⁹ Anga yashi sœ lima kpœtœmœ, á su dœ ikpi vinu. Aturugu yi ndɔhɔrɔ ga la ikpi vinuncœ, á vwele ga tœ ganea ɔyɔ Izope, á yi ga tœ ama Yisu. ³⁰ Lɔkɔ á Yisu ndjo ikpi ipinœ asœmœ, tshe pa adœke: «Akwa nœ mœ ka kɔ ye.» Tshe tara kumu ye ga ati yé œ tshu ye.

* **19.14** 19.14 Tœncœ koedœ ada ɔlɔ mindu dœ bale lindœ mara kœdi ada ɔlɔ nœ azu Roma.

Anga turugu su djokoro Yisu dœ udu

³¹ Andaa, ɓata œ dœ lima biko mindu utshu lɔkɔ sabata - Sabatanœ asœmœ kœdœ lima egerœ lɔkɔ sabata, agbozu yuda yiya lima ndœ nœ adœke oko endje sœpe pa kurushi nene. Endje na lima kœyu Pilato adœke œne na œ kavwa tshelœ ada endje yé œ gbota endje ga ati. ³² Á aturugu kœna, á kœkavwa tshelœ ada ali uzunœ ye, œ kpa na œ kavwa œnœ anga bishanœ ye, á endje ɓi lima endje ga pa kurushi awa bale dœ Yisu. ³³ Yé kœwuta endje ndoo dœ Yisu atake, endje wu adœke tshe tshu ɓamama ye. Mbœrœ tœnœ dá endje kakavwa lima tshelœ ada ye nene. ³⁴ Kashe anga turugu bale su djokoro Yisu dœ udu yé ngbewo indji dœ ungu wuta. ³⁵ Uzu tsheneke á tshe wu lima dœ ala ye pa lima o'o tœ upunœ, yé o'o á tshe pa kœdœ adja o'o. Úzunœ asœmœ wusœ nœ adœke œne pa o'o á dœ adja o'o adœke e'e ndje, 'e yindœ nœ. ³⁶ Œ wuta lima atamœ adœke o'o á endje sú ala Buku nœ Ndjaba kœmbœrœtœ ye. Endje su lima adœke: «Endje kavwa bala tshelœ anga ngbabi ye bale nene.» ³⁷ Endje su ndje lima anga o'o ala Buku adœke: «Endje wu bala uzunœ á endje sú she.»

Kœshi Yisu

(Wu ɓa tœ Mat 27.57-61; Mar 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Manda nœ kɔ, Yozefu uzu Arimateyo, á tshe dœ anga yambarœ nœ Yisu lœ ubunœ, na lima kœyu Pilato adœke œne za oko Yisu. Pilato za lima awa fœ she yé tshe na lima œ za oko Yisu. ³⁹ Nikodeme á tshe na lima ga ndœ Yisu dœ abutshɔ, na ndje dœ yombo á endje mbœrœ dœ mire á ngbɔɓa dœ ɔyɔ alowe á wuta litere zazu bale dœ ndjokpa. ⁴⁰ Endje za oko Yisu, œ vwele dœ a'eara lœba á endje yi ga la kada yombo liaka akwa Ayuda œ mbœrœ utshu kœshi akuzu nœ endje. ⁴¹ Anga kindi tshamadungba sœ lima ndoo dœ osho á endje kuru lima dœ Yisu ga pa kurushi, yé anga tafo udu bale á endje dji lima lœ badja, á damba endje shishi uzu ga lœnœ nene sœ lima lœnœ. ⁴² Bata á dœ lima olo ndoo dœ lɔkɔ sabata, yé kœwu adœke kudunœ sœ lima ndoo kpœtœmœ, endje shi lima Yisu ga lœnœ.

20

Ndjaba she Yisu lœ akuzu

(Wu ɓa tœ Mat 28.1-10; Mar 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ Œlo yenga pe dœ amazi á osho sœpe kœde damba howaa, Mareya uzu Magadala na ga pa udu. Tshe wu adœke azu iwwi badja á endje vwiri lima ga tœ ama kudunœ. ² Tshe kpagu dœ ɔrɔ ga ndœ Shimu Petro dœ yambarœnœ á Yisu yi lima ndœ ye á kœpa fœ endje adœke: «Endje za Gbozu lœ koto yé a wuwusœ osho á endje za she tœnœ nene.»

³ Á Apetro dœ yambarœnœ asœmœ wuta lima kœna ga pa udunœ. ⁴ Endje te lima tœ ɔrɔ bibisha kpa tœnœ awa bale, kashe anga yambarœnœ kpa kœropa Petro yé œ wuta utshunœ ga pa udunœ. ⁵ Tshe ti ga lœ udunœ yé œ wu ndœma lœba lœnœ kashe tshe lili lima ga lœ udunœ nene. ⁶ Petro wuta œnœ ye manda ye, œ li ga lœ udunœ, œ wu ndje ndœma lœbanœ asœmœ ati ɓa zœ, ⁷ ndje dœ pe lœba á endje za lima tshu ga pa kumu ye. Lœbanœ sœsœ lima tœ œsœnœ bale dœ a'eara ndœma lœbanœ nene. Kashe œ sœ lima kpi ga tœ anga angbi osho. ⁸ Trale, anga yambarœnœ á tshe wuta má utshunœ kœli ga lœ udunœ, œ wu yekane á yindœ nœ. ⁹ Œrrr ga tœ ɔlœnœ asœmœ, ayambarœ wuwu lima damba sœ ádá o'o á endje sú adœke Ndjaba œ she bala Yisu lœ akuzu nene. ¹⁰ Manda nœ, ayambarœnœ bibisha fatœ endje kœgu ga ndœ endje.

Yisu matœ ye fœ Mareya uzu Magadala

(Wu ɓa tœ Mat 28.9-10; Mar 16.9-11)

¹¹ Mareya ka lima ɓa ushu ndoo dœ tshapadunœ á sœ lima tœ iki. Tshe sœ lima tœ iki, œ sœ ndje kœti ga lœ udunœ. ¹² Á tshe kœwu aandjelu bisha á endje verœ imbi lœba. Endje lœ ga ati ɓa tœ osho á endje za lima oko Yisu ga tœnœ; anga bale ɓa tœ osho á endje fa kumu ye ga tœnœ yé anga ɓa tœ œsœ ada ye. ¹³ Aandjelunœ kœyu Mareya adœke: «Mbœrœ gadé á ɓœ ki a, yashe?» Tshe kœgi fœ endje adœke: «Endje za oko Gbozu nœ mœ yé mœ wuwusœ osho á endje za she tœnœ nene.»

¹⁴ Tshe kœfatœ ye manda kœgi o'onœ, œ wu Yisu á tshe ka lima kpœtœmœ kashe

tshe wuwu lima sœ nœ adœke Yisu doemœ nene. ¹⁵ Yisu kœyu she: «Mbœrœ gade á 6œ ki a, yashe? Œde dá 6œ sœ kœpara she a? Mareya gbe adœke ayi kœguma tshelœ kindi tshamadungbanœ doemœ yeka á pa fœ she adœke: Œdœ 6œ dá za oko ye, yisœ oshonœ á 6œ za she ga tœnœ doé mœ na œ za she.» ¹⁶ Yisu kœpa fœ she adœke: «Mareya!» Tshe i gbandjuru á pa fœ she adœke: «Rabuni» - Œ yindœ kœpa dœ o'o ama ogo Ayuda adœke «Ayi kœyisœrœ». ¹⁷ Yisu kœpa fœ she adœke: «Gogoro mœ nene mbœrœ mœ ɔɔ damba ga ndœ Aba mœ nene.» Kashe, gu œ pandœ nœ fœ aaya, mœ sœ kœgu ga ndœ Aba mœ á tshe kœdœ Aba 'e, ga ndœ Ndjaba nœ mœ á tshe kœdœ Ndjaba nœ 'e. ¹⁸ Mareya uzu Magadala kœgu á kœpandœ nœ fœ ayambarœ adœke: «Mœ wu Gbozu, yé 'e dji œeneke á tshe pa fœ mœ.»

Yisu matœ ye fœ ayambarœ nœ ye
(Wu 6a tœ Mat 28.16-20; Mar 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Kolœ dœ adila yenganœ asœmœ, ayambarœ ngbɔɔba lima tœ endje 6a sœnda. Endje tshu lima manda kperœ ga tœnœ kparawa Ayuda. Yisu na lima œ ka 6a ugurutœ endje á pa fœ endje adœke: «Kœsœ gee sœ dœ e'e.» ²⁰ Manda kœpa fœ endje ataa, tshe kœma tshakane ye œdœ pe djokoro ye fœ endje. Lœsu ayambarœ su dœ yanga mbœrœ kœwu Gbozu. ²¹ Yé Yisu kpa kœpa fœ endje adœke: «Kœsœ gee sœ dœ e'e! Bata Aba vwa mœ, œmœ ndje mœ sœ kœvwa 'e.» ²² Manda kœpa o'onœ asœke, tshe uru izi ga pa endje, á pa adœke: «'E gbɔ ɔtshɔ Ishiri. ²³ Azu neke á 'e djerœ bala ndœ ekperœ nœ endje, Ndjaba œ djerœndœ nœ. Yé endjeneke á 'e vwaratœ 'e tœ kœdjerœndœ ekperœ nœ endje, Ndjaba œ vvara ndje tœ ye tœ kœdjerœndœ nœ.»

Yisu matœ ye fœ Toma

²⁴ Andaa lœkɔ á Yisu má lima tœ ye fœ ayambarœ 6a sœnda, Toma, anga andjokpa dœ bishanœ á endje e she Didime gugu lima nene. ²⁵ Anga udu anganœ pa lima fœ she adœke: «'A wu Gbozu!» Kashe tshe pa fœ endje adœke: «Œdœ mœ kœwuwu tshangba uku sete tshakane ye nene, œdœ

mœ kœyiyi yœkœne mœ ga lœ kudu setenœ nene, yé œdœ mœ kœyiyi kane mœ ga lœ djokoro ye nene, mœ yi ndœ nœ nene.» ²⁶ Andaa olo mindu dœ votɔ manda nœ, ayambarœ kpa ngbɔɔba lima tœ endje 6a sœnda, œ tshu manda kperœ ga tœnœ yé Toma sœ lima ugurutœ endje. Yisu na lima œ ka 6a ugurutœ endje á pa adœke: «Kœsœ gee sœ dœ 'e!» ²⁷ Manda nœ tshe pa fœ Toma adœke: «Yi yœkœne zœ kpœke doé œ wu tshakane mœ. Yi kane zœ œ nduru ga lœ djokoro mœ. Katœ sharapu, œ te uzu nœ kœyindœrœ.» ²⁸ Toma kœgi fœ she adœke: «Gbozu nœ mœ œdœ Ndjaba nœ mœ.» ²⁹ Yisu kœpa fœ she adœke: «Bœ yindœ nœ mbœrœ á 6œ wu mœ a? Yanga nœ azu neke á endje wuwu nene, kashe endje yindœ nœ.»

Ádá kœsu buku nœ Yowane

³⁰ Yisu mbœrœ lima anga angbi ambárá afá ndjoro dœ ala ayambarœ nœ ye, kashe endje súsú kɔ ga la bukunœ asœke nene. ³¹ Kashe œeneke á endje sú ga la bukunœ asœke sœ mbœrœ á 'e kœyindœ nœ adœke Yisu kœdœ Kristu, Gbolo nœ Ndjaba. Œdœ 'e kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, 'e gbɔ soro dœ i'iri ye.

21

Yisu matœ ye fœ anga ayambarœ mindu dœ bisha (7)

¹ Manda nœ, Yisu kpa matœ ye fœ ayambarœ nœ ye 6a tœ mangu egerœ ungu adanga Tiberiade. Tshe ma lima tœ ye fœ endje dœ mara atake: ² Shimu Petro, Toma á endje e ndje she Didime, Natanayelee uzu tshalakpi Kanana 6a lœ ogo Galilayi, agbolo nœ Zebedayi, œdœ pe anga angbi ayambarœ bisha sœ lima kpœtœ œsœnœ bale. ³ Shimu Petro kœpa fœ endje adœke: «Mœ sœ kœetara ndœ kœvwi gbanda.» Yé endje kœpa fœ she adœke: «'A ro dœ 6œ.» Endje ro lima œ ɔ ga lœ egerœ agba kashe dœ butshanœ asœmœ, endje gbɔgbɔ œrœ bale nene. ⁴ Lœkɔ á osho tetœ kœkœrɔ tœnœ, Yisu ka lima ga tœ mangu kashe ayambarœnœ wuwu lima sœ nœ adœke œshe doemœ nene. ⁵ Yisu kœpa fœ endje adœke: «Agbolo, 'e gbɔgbɔ anga ageatshalangu teasho nene a?» Endje kœgi fœ she

adoeke: «Ɔrœ bale nene.» ⁶ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E vwi gbandanœ ga pa kuni yé 'e œ gbœ endje ye.» Endje kœvwi gbandanœ, yé ageatshalangu do lima pa nœ dœ mara adœke endje lili lima kœgbota tœnœ ga ushu nene. ⁷ Yambarœ á Yisu yi lima ndœ ye kœpa fœ Petro adœke: «Gbozu doemœ!» Lœkœ á tshe dji adœke Gbozu doemœ, tshe kœverœ lœba ga tœ ye; gbambanœ nene, tshe sœ lima kpendro, á tshe kœte lima ga la ngu. ⁸ Udu ayambarœnœ kœgu dœ egerœ agbanœ dœ kœgbota gbandanœ pete dœ ageatshalangu: endje sœsœ lima lœ ingirinœ tœ ama osho nene, ga pa œrœ nœ metere kama bale (100). ⁹ Lœkœ á endje wuta ga tœ mangu, endje wu lima jiwo á endje ko ageatshalangu dœ pe mapa ga pa nœ. ¹⁰ Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E na dœ ageatshalangunœ á 'e wuta kœgbœ endje asœke gamœ.»

¹¹ Shimu Petro kœœ ga lœ egerœ agba á kœgbota gbandanœ ga ati dœ agboro ageatshalangu lœ nœ kama dœ zazu bisha dœ ndjokpa dœ voto (153). Agea ngba lima waa kashe tshelœ gbanda susuru lima nene. ¹² Yisu kœpa fœ endje adœke: «'E na œ zi œrœ.» Anga uzu bale ugurutœ endje á tshe i lima ama ye tœ kœyu she adœke: «Dá œbœ kœdœ dœ e?» gugu nene. Endje wu lima sœ nœ dœ œtshœnœ adœke Gbozu doemœ. ¹³ Yé Yisu na, œ za mapa á kurutshelœ nœ tœ endje, á mbœrœ ndje awa bale dœ ageatshalangunœ. ¹⁴ Asœ kœdœ lima awa voto kœmatœ Yisu fœ ayambarœ nœ ye kœto tœ lœkœnœ á Ndjaba she lima she lœ kuzu.

Yisu œdœ Petro

¹⁵ Manda kœzi œrœ, Yisu kœyu Shimu Petro adœke: «Shimu, gbolo nœ Yowane, bœ yindœ mœ kœropa endjeneke kœ a?» Yé tshe kœgi adœke: «Ɔ, Gbozu, bœ wusœ nœ adœke mœ yindœ zœ.» Yisu kœpa fœ she adœke: «Gbœndœ apata nœ mœ.» ¹⁶ Tœ bishanœ, Yisu kpa yu she adœke: «Shimu, gbolo nœ Yowane, bœ yindœ mœ?» Petro gi adœke: «Ɔ, Gbozu, bœ wusœ nœ adœke mœ yindœ zœ ye.» Yisu kœpa fœ she adœke: «Sœ uzu nœ kœgbœndœ apata nœ mœ.» ¹⁷ Tœ votœnœ, Yisu yu she adœke: «Shimu, gbolo nœ Yowane, bœ yindœ mœ?»

Oyo kœza Petro kœwu adœke Yisu kpa yu she tœ votœnœ adœke: «Bœ yindœ mœ?» Yé tshe kœpa fœ she adœke: «Gbozu, œbœ á bœ wusœ œrœ kœ, bœ wusœ nœ dœ œtshœnœ adœke mœ yindœ zœ ye.» Á Yisu kœpa fœ she adœke: «Gbœndœ apata nœ mœ. ¹⁸ Mœ sœ kœpa fœ bœ dœ adjapu adœke œbœ á bœ sœpe lima aya gbolo, bœ du lima uwu tshapa lœba nœ zœ dœ tœ zœ, œ na lima tœ osho á bœ yi lima ndœ nœ. Kashe œbœ á bœ kœwuta yagbozu, bœ ko kane zœ ga lafo yé anga uzu kpi dá i uwu ga pa lœba fœ bœ, yé á to bœ na tœnœ ba tœ osho á bœ yiyindœ nœ nene.» ¹⁹ Yisu pa lima ataa mbœrœ kœma mara á Petro œ yisœ mokœ nœ Ndjaba lœ kuzu ye. Manda kœpa o'onœ asœke, Yisu pa fœ she adœke: «Na manda mœ.»

²⁰ Petro kœfatœ ye, á kœwu yambarœ á Yisu yi lima ndœ ye, tsheneke á dœ lœkœ á endje sœ lima kœzi œrœ á tshe di lima tœ ye ga lakoro Yisu yekane á yu she adœke: «Gbozu, œdœ dá ka bala bœ a?» ²¹ Lœkœ á Petro wu lima she, tshe pa fœ Yisu adœke: «Ka œshe a Gbozu, œrœ gadœ dá mbœrœ fœ she a?» ²² Yisu kœgi fœ she adœke: «Ɔ kœsœ adœke œndœ ye di œerrr ga tœ kpa kœkwa mœ, œnœ zœ lœ nœ kœdœ gadœ? Ɔbœ, na manda mœ.» ²³ Kœto pa o'onœ asœke dá o'o ki gooo ugurutœ alaya adœke yambarœnœ asœmœ œ tshu nene. Andaa Yisu papa lima fœ she nene adœke: tshe tshu nene. Kashe tshe pa adœke: «Ɔdœ mœ kœyindœ nœ adœke œndœ ye di œerrr ga tœ kpa kœkwa mœ, œnœ zœ lœ nœ kœdœ gadœ e?»

²⁴ Adja yambarœnœ asœmœ dœ tœ ye dá pandœ o'onœ asœke, á su ga la mbeti yé 'a wusœ nœ adœke œneke á tshe pa kœdœ adja o'o.

Ndœngœbœ o'o

²⁵ Yisu mbœrœ lima anga angbi œrœ ndjoro á kœsœ má adœke endje sú kœ bale dœ bale, mœ gbe adœke, osho œ li mbœrœ kœko bukunœ ga tœnœ pa œshœ asœke nene.

Akwa nœ Aayi avwa Tshatshu o'o

Asœke kœdœ bisha mbeti á Lukasi sú. Mbetinœ sœ kœema akwa á aayi avwa mbœrœ. Lukasi pandœ mara á Ɔtsho Ishiri jerœ ga pa aayi avwa dœ pe mara á endje sœ lima kœro dje lœ ongbo dœ ongbo mbœrœ kœmindœ Ɔtsho O'o dœ gbœgbœ nœ Ɔtsho Ishirinœ. Tshe pa ndje ndœ upu á endje gbœ œdœ œrœ kanga kœ á endje wu lœ akwanœ.

Ayuda sœ lima kœpa adœke o'o ama Ndjaba ka kolœ ba ndœ œne, kashe aayi avwa te lima tœ kœmindœ Ɔtsho O'o fœ angbi azu kœ. Petro œdœ Polo dá tshe patœ endje kœrosœ nœ mangba akwa nœ endje.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Ndangba olo Yisu ba pa œshœ asœke (1.1-11)
- Endje ke Matiase adœke tshe dœ aayi avwa (1.12-26)
- Kœna Ɔtsho Ishiri (2.1-13)
- Kœmindœ Ɔtsho O'o nœ aayi avwa ba lœ Yerusaleme (2.14-8.3)
- Kœmindœ Ɔtsho O'o ba lœ ongbo Yuda œdœ lœ ongbo Samariya (8.4-12.25)
- Ali ana gene nœ Polo ndœ Kœmindœ Ɔtsho O'o (13.1-14.28)
- Kœdjitœesho ba lœ Yerusaleme (15.1-35)
- Bisha ana gene nœ Polo ndœ Kœmindœ Ɔtsho O'o (15.36-18.23)
- Votœ ana gene nœ Polo ndœ Kœmindœ Ɔtsho O'o (18.24-21.16)
- Endje tepa Polo ndœ kœza she vwi ga lœ kánga ba lœ Yerusaleme (21.17-23.22)
- Polo ba lœ Sezaré (23.23-26.32)
- Polo ba lœ Roma (27.1-28.31)

Yisu pandœ Ɔtsho Ishiri fœ aayi avwa

¹ Gbozu Teofile, ba la ali mbeti á mœ su fœ bœ, mœ pandœ œrœ kœ á Yisu mbœrœ lima œdœ pe ndje œneke kœ á tshe yi lima sœ nœ kœto ba tœ adanœ ² œrrr ga tœ olo kœœ she lima ga lafo. Utshu kœœ she, tshe za o'o fœ aayi avwa nœ ye dœ gbœgbœ nœ Ɔtsho Ishiri. ³ Tshe ma lima tœ ye fœ endje manda kuzu á tshe tshu tœ kœma fœ endje adœke tshe sœ dœ soro. Tshe ma lima tœ ye fœ endje yé œ tetœ kœpa o'o tœ upu

nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba manda olo zazu bisha. ⁴ Anga lœkœ bale á tshe sœ lima kœzi œrœ dœ endje, tshe za o'o fœ endje adœke: «'E gigi damba tœ 'e lœ Yerusaleme nene kashe 'e kate œneke á Aba pa lima ndœ nœ adœke œne za fœ 'e bœta á 'e dji lima lœ ama mœ. ⁵ Gbambanœ nene, Yowane za lima batisimu nœ ungu, kashe lœ ondonœ asœke, Ndjaba œ za batisimu nœ Ɔtsho Ishiri fœ 'e.»

Yisu œ ga lafo

⁶ Aayi avwanœ á endje ngbœba lima tœ endje, yu Yisu adœke: «Gbozu, kolœ ngœngœnœ asœke dá bœ gi tshagbozu nœ ogo Israyele a?»

⁷ Tshe kœpa fœ endje adœke: «O'o nœ 'e gugu mbœrœ kœwusœ ada œlœnœ too olonœ á Aba za lœ tshagbozu nœ ye nene. ⁸ Kashe Ɔtsho Ishiri œ jerœ ga pa 'e, yé 'e gbœ gbœgbœ mbœrœ kœna kœmindœ o'o nœ mœ lœ Yerusaleme, lœ ogo Yuda œdœ lœ Samariya djigi œrrr vesho ga tœ osho kœ pa œshœ.» ⁹ Manda kœgi o'onœ ataa, tshe œ ngarrr dœ ala endje ga lafo yé œ yiwa lœ ondro tœ ala endje. ¹⁰ Bata á endje sœpe lima kœmesho irirrr ga lafo, anga azu bisha dœ imbi lœba á endje ka lima ndœ dœ endje ¹¹ kœpa fœ endje adœke: «Azu Galilayi, mbœrœ gadœ á 'e sœpe kœmesho ga lafo a? Yisunœ á tshe œ dœ ala 'e ascœmœ, tshe kwa ndje bala tœ ye bœta á 'e wu she kœœ tœnœ ga lafo ascœmœ.»

Matiase za akwa manda Yudasi

¹² Manda nœ, aayi avwanœ to ba pa kaga œyœ Olive yé œ jerœ ga lœ Yerusaleme; kaganœ sœ lima ga pa œrœ nœ Kelometere bale tœ Yerusaleme. ¹³ Lœkœ á endje wuta, endje li ga lœ gbœshœ á endje lœ lima kœlo lœ nœ ba lafo. Ɔ dœ lima Petro, Yowane, Jake dœ Andere; Filipino dœ Toma; Bartelemi dœ Matie; Jake gbolo nœ Alefe, Shimu uzu kœ'e osho ndœ lipanda œdœ pe Yudasi gbolo nœ Jake. ¹⁴ Endje kœ, endje sœ lima dœ gbœtshelœ bale, yé œ ngbœbatœ endje mbœrœ kœki fœ Ndjaba œlœ dœ œlœ awa bale dœ anga ayashe bœta Mareya á tshe zu Yisu œdœ pe ndje aaya Yisu.

¹⁵ Lœ anga olonœ ascœmœ bale, Petro áalafo ba ugurutœ ayindœ Yisu kama bale dœ zazu bale á endje ngbœba lima tœ endje,

yé œ pa ngbi adœeke: ¹⁶ «Aaya, œ li adœeke o'o á Ɔtsho Ishiri pa lima ndœe nœ ala Buku nœ Ndjaba, lœ ama gbozu Davidi tœ upu nœ Yudasi á tshe to lima azu na tœnœ ndœe kœza Yisu, mbœœœtœ endje. ¹⁷ Andaa Yudasi sœ lima awa bale dœ 'a yé tshe sœ lima ndje dœ akwa nœ ye. ¹⁸ Uzunœ asœœœ yœ lima kindi dœ ngendja á endje ko lima fœ she manda ekperœ nœ ye. Tshe te lima dœ kumu ye, uvu ye de wuruu yé sheta ye yaranga ga ati. ¹⁹ Azu lœ Yerusaleme kœ wusœ o'o asœeke. Ádánœ á endje e ì'iri kindinœ dœ o'o ama ogo endje adœeke: Hakeldama, œ yindœ kœpa adœeke “oshœ indji”. ²⁰ Yé endje sú ala mbeti nœ Itshi adœeke:

“Tshelœ gbagba nœ ye œ fa gusu yé uzu bale œ sœ lœ nœ nene.”

Yé ga pa nœ dœœœ:

“Anga angbi uzu œ za akwa nœ ye.”

²¹ A sœ dœe anga azu á endje na lima tœ awa dœ 'a dœ lœkœ á Gbozu Yisu sœ lima pa 'a, ²² kœto kpœpa batisimu nœ Yowane œerrr ga tœ olo kœœ she ga lafo. Ɔ li adœeke anga uzu bale ugurutœ endje, te timu awa bale dœ 'a ndœe kœmindœ kœshe nœ ye ugurutœ akuzu.»

²³ Endje yisœ azu bisha: Yozefu á endje e she Barsabase á endje donga ndje she dœ ì'iri Yustushe œdœe pe Matiase. ²⁴ Yé manda nœ endje za avwala nœ endje para kœkœ adœeke: «Ɔbœ, Gbozu á bœ wusœ lœsu uzu kœ. Yisœ uzu tsheneke á bœ ke she ugurutœ azu bisha asœeke ²⁵ adœeke tshe mbœœœ akwa nœ aayi avwa lœ kudu Yudasi á tshe katœ nœ ti, á na ga tœ osho á li dœ she asœœœ.» ²⁶ Endje ta wuka mbœœœ kœgbœ uzu bale yé wukanœ te ga pa Matiase. Ádánœ á tshe li ga ugurutœ aayi avwanœ ndjokpa dœ bale dœœœ.

2

Ndjaba vwa Ɔtsho Ishiri

¹ Lœkœ á olo angbo Patekœte li, ayindœ Yisu ngbœbatœ endje para kœkœ ga tœnœ.

² Trale, ingiri to ba lafo bœta egerœ yugu yé œ su tshelœ anda á endje sœ lima tœnœ djigi. ³ Endje wu œœœ á wuta ga ndœe endje bœta owo, œ kurutshelœœtœ endje á sœ ga pa kumu uzu dœ uzu. ⁴ Endje para kœkœ gbœ

Ɔtshœ Ishiri yé œ tetœ kœpa angbi o'o ama ogo bœta á Ishiri to fœ endje.

⁵ Anga Ayuda nœ Ɔtshœ lœsu sœ ndje lima lœ Yerusaleme, endje to lima djelœ ogo kœ pa oshœ. ⁶ Ingiri yugunœ za lima osho djigi, yé ukpulu azu ngbœbatœ endje œ sœ kœkitœ œœœœœ, mbœœœ uzu dœ uzu sœ lima kœdji o'o dœ adja o'o ama ogo ye. ⁷ Endje kitœ œœœœœ, œ sœ dœe yanga yé á pa adœeke: «Azunœ asœ para kœkœ á endje pa o'o asœ, dœœdœœ azu Galilayi nene a? ⁸ Ɔ mbœœœ koto á uzu dœe uzu lœ ugurutœ azœ sœ kœdji endje dœe o'o ama ogo ye a? ⁹ Ugurutœ azœ, a sœ dœe Aparte, Amede dœe Elame, azu ogo Mezopotami, azu ogo Yuda dœe kapadose, azu ogo Ponte dœe Azi, ¹⁰ azu ogo Friji dœe Pafili, azu ogo Ezipito dœe azu tshakala ogo Sirene ba lœ Libi; anga endje kœdœe endjeneke á endje to lœ Roma, ¹¹ adja Ayudanœ œdœe azu neke á endje wuta aayi kœdonga Ndjaba nœ Ayuda asœœœ; azu ogo Krete dœe endje nœ Arabi. Kashe azœ para kœkœ, a dji endje kœpa o'o dœe ama ogo azœ, kœgbara ogboro œœœ á Ndjaba mbœœœ.» ¹² Endje kœkœ, endje ki lima tœ œœœœœ, yé œ yutœ endje adœeke: «Ɔ yindœ kœpa adœeke gadœ dœe mœ a?» ¹³ Kashe anga azu sœ lima kœœœ endje adœeke: «Ipi dá mbœœœ endje asœœœ.»

Kœyisœœœ nœ Petro

¹⁴ Yé Petro kœza o'o ugurutœ aayi avwa ndjokpa dœe bale á endje sœ lima tœ œœœœœ, á kœpa dœe œgbœ adœeke: «E'e dœe Ayuda œdœe pe 'e dœe azu para kœkœ á 'e sœ lœ Yerusaleme kpœeke, 'e wusœ œeneke á sœ kœœœœœœ nœ, 'e dara utu 'e yé œ dji mœ dœe Ɔtshœœœ. ¹⁵ Wala, azunœ asœeke ndjondjo ipi bœta á 'e sœ kœgbe tœnœ asœœœœœ nene: mbœœœ a sœ damba kolœ dœe ada œœœ mindu dœe vana gbambanœ. ¹⁶ Kashe œeneke á sœ kœœœœœœ endje ngœngœ asœeke kœdœe o'o á ayi kœgbara o'o Jowelee pa lima. Tshe gbara lima adœeke:

¹⁷ “Ndjaba pa adœeke: Lœkœ kœka tshapashœ, mœ vwa Ishiri nœ mœ ga pa azu kœ, agbolo yakoshe œdœe pe ayawuru nœ 'e œ te aayi kœgbara o'o, alanga nœ 'e œ wu bala œœœ lœ ulu, ayagbozu nœ 'e œ wu ndje bala œœœ lœ ulu.

18 Adjapu, ɔ́lɔ́ncɛ ascɛmɛ
mɛ vwa ɪshiri nɛ mɛ ga pa aayi akwa nɛ
mɛ dɛ ayakoshe ɔ́dɛ pe ayashe,
yɛ endje te bala aayi kɛgbara o'o.

19 Mɛ mbɛrɛ bala ogboro ɛrɛ ɓa lafo, yɛ
ɛ ma ambara afá ɓa pa ɔ́shɔ́ ɓa ke:
indji ɛ tu, owo ɛ tshi yɛ ngawo ɛ da.

20 ɔ́lɔ́ ɛ fa butshɔ́,
yɛ yapu ɛ sɛ ɓata indji,
utshuncɛ adɛke olo kɛna Gbozu li,
egerɛ olo ɔ́dɛ olo nɛ mokɔ́.

21 Yɛ uzu kɔ́ á tshe ki dɛ i'iri Gbozu, tshe
she.”

22 «Azú tshelɛ Israyele, 'e dji o'o mɛ:
Yisu, uzu tshelɛ Nazarete kɛdɛ lima uzu
á Ndjaba ma gbɔ́gbɔ́ nɛ ye fɛ 'e lɛ ye dɛ
awa nɛ kɛmbɛrɛ afá, ogboro ɛrɛ ɔ́dɛ
kɛma ambárá ɛrɛ ɓa ugurutɛ 'e ɓata á 'e
wusɛ nɛ dɛ tɛ'e. 23 Uzuncɛ ascɛmɛ, 'e za
lima she ga tshaabrɛ azu á endje wuwusɛ
Ndjaba nene, yekane á endje wo she á kuru
she ga pa kurushi lindɛ agbe nɛ Ndjaba
á tshe guma. 24 Kashe Ndjaba she she, yɛ
ɛ gbota she lɛ kanga nɛ kuzu mbɛrɛ ɛ
lili adɛke kuzu ropa ye dɛ gbɔ́gbɔ́ nene.
25 Davidi pa lima o'o tɛ upu nɛ ye adɛke:
“ɔ́lɔ́ dɛ ɔ́lɔ́ mɛ sɛ kɛwu Gbozu utshu mɛ,
mbɛrɛ á tshe sɛ ga tɛ kuni mɛ
adja awa ɛ za mɛ bale nene.

26 Mbɛrɛ tɛncɛ ataa, ɓsu mɛ su dɛ
yanga

yɛ ama mɛ ɛ ɓi ndje itshi dɛ yanga.

Ga pa nɛ kɔ́, undu mɛ ɛ yatɛ ye lɛ kɛsɛ
gee

mbɛrɛ á mɛ za ɓsu mɛ ga tɛ zɛ.

27 Gbambancɛ nene, Gbozu, ɓɛ katɛ mɛ ti
lɛ ogo nɛ akuzu nene,

ɓɛ yi ndje ndɛ nɛ adɛke ɛmɛ dɛ ɛyerɛ
uzu nɛ zɛ mɛ fu lɛ koto akuzu
nene.

28 ɓɛ yi lima sɛ awa soro fɛ mɛ,
ɓsu mɛ ɛ su dɛ yanga mbɛrɛ kɛsɛ awa
bale dɛ ɓɛ.”

29 «Aaya, ɛ li adɛke mɛ pa o'ara fɛ 'e tɛ
upu nɛ ata azɛ dɛ Davidi: tshe tshu lima,
endje shi she yɛ tshapa udu ye sɛpe damba
ɛrrr kpesheke ndɛ azɛ. 30 Kashe ɛshe
kɛdɛ lima ayi kɛgbara o'o, yɛ tshe wusɛ
nɛ adɛke Ndjaba dara lima ama ye adɛke
anga gbolo tshelɛ ye ɛ te gbozu manda ye.

31 Davidi wu lima sɛ ɛrɛ á yindɛ kɛwuta
bala tɛncɛ, yɛ tshe gbara lima o'o kɛshe
nɛ Masiya. Tɛncɛ dá tshe pa lima adɛke:
“Tshe sɛsɛpe lima lɛ ogo nɛ akuzu nene,
yɛ tshe fufu lima nene.” 32 Adja Ndjaba she
Yisu lɛ akuzu. A'a para kɔ́kɔ́ kɛdɛ atimu
nɛ o'onɛ. 33 Ndjaba za she ɓa tɛ kuni ye,
ɛ to ɔ́tshɔ́ i'iri á tshe pa lima tɛ ye fɛ she á
tshe kurutshelɛ nɛ tɛ 'a ɓata á 'e sɛ kɛwu
tɛncɛ á sɛ kɛdji tɛncɛ. 34 Davidi ɔ́ ga lafo
nene gbaa, kashe tshe pa adɛke:

“Gbozu Ndjaba pa fɛ Gbozu nɛ mɛ:
sɛ ga ati ga tɛ kuni mɛ,

35 ɛrrr ga tɛ ɓkɔ́ á mɛ fa azu á endje
yiangba zɛ, ga tshada zɛ ɓata
mbata.”

36 «Azú Israyele, 'e wusɛ nɛ dɛ ɔ́tshɔ́ncɛ
adɛke: Yisu á 'e kuru she lima ga pa ku-
rushu ascɛmɛ, Ndjaba mbɛrɛ adɛke tshe
fa Gbozu, yɛ ɛ fa Kristu*.»

Ali kɛfatshalɔ́su azu

37 ɓkɔ́ á azu dji o'onɛ ascɛmɛ ataa,
ɓsu endje ka endje, yɛ endje yu Petro
ɔ́dɛ pe anga udu aayi avwa adɛke: «Aaya,
'a mbɛrɛ gade?» 38 Petro gi fɛ endje
adɛke: «'E fatshalɔ́su 'e: uzu dɛ uzu gbɔ́
batisimu dɛ i'iri Yisu Kristu yeka á Ndjaba
kɛdjercɛndɛ ekperɛ nɛ 'e. Yɛ Ndjaba ɛ
to ɔ́tshɔ́ ɪshiri fɛ 'e. 39 Gbambancɛ nene, o'o
nɛ ɔ́tshɔ́ ɪshiri á Ndjaba pa lima tɛncɛ, ɛ
sɛ mbɛrɛ e'e dɛ agbolo nɛ 'e, ɔ́dɛ ndje
pe azu á endje sɛ lɛ ingirinɛ, endjeneke
á Gbozu Ndjaba nɛ azɛ ɛ 'e bala endje.»

40 Petro kpa pa o'o ndjoro fɛ endje. Tshe
pa ala o'o kɔ́ adɛke endje yindɛ ɛneke á
ɛne pa, yɛ ɛ gbota gbɛtshelɛ nɛ endje
dɛ kɛpa adɛke: «'E yindɛ soro á Ndjaba
za fɛ 'e mbɛrɛ á kɛgitɛ 'e ugurutɛ azu
osho ascɛ á ɔ́tshɔ́ endje gaga nene!»

41 Endje neke á endje yi lima ndɛ o'o
nɛ ye, endje gbɔ́ batisimu. Yɛ dɛ ɔ́lɔ́ncɛ
ascɛmɛ, azu ga pa ɛrɛ nɛ kutu votɔ́ te
lima ga ndɛ ukpulu ayindɛ Yisu.

Ali kɛngbɔ́batɛ ayindɛ Yisu

42 Endje zatɛ endje djigi ga tɛ kɛyisɛrɛ
nɛ aayi avwa yɛ ɛ sɛ kɛngbɔ́batɛ endje
lɛ yazu, ɛ sɛ kɛkurutshelɛ mapa tɛ
endje dɛ pe kɛki fɛ Ndjaba kpɛtɛ

* 2.36 2.36 Kristu dɛ o'o ama ogo Greke kɛdɛ Masiya

oescœnce awa bale. ⁴³ Awa li lima tœ endje kpa kpa kpa ye: Aayi avwa mbœerœ ogboro œerœ yé œ má ndje ambáránœ. ⁴⁴ Ayindœ Yisu para kœkœ sœ lima kpœtœ œescœnce bale yé œ ngboœa œerœ nœ endje kœ ga tœ nœ bale. ⁴⁵ Endje ka lima kindi nœ endje ndje dœ œerœ nœ endje á kurutshelœ ngendjancœ dœ mara adœke uzu dœ uzu gbœ liaka ogo nœ ye. ⁴⁶ Endje sœ lima kœngbœatœ endje œlœ dœ œlœ œa lœ Tepelo, yé œ sœ lima kœzi œerœ kpœtœ œescœnce bale œa lœ anda nœ endje. Endje sœ lima kœzi œerœ dœ yanga œdœ œtshœ lœsu. ⁴⁷ Endje sœ lima kœdonga Ndjaba, yé azu kœ yi lima ndœ endje waa. œlœ dœ œlœ, Gbozu sœ kœyi endjeneke á endje gbœ kœshe ga ugurutœ azu Ikrizia.

3

Petro she uzu á ada ye tshu

¹ Anga kidala bale dœ ada œlœ votœ, Apetro dœ Yowane ro lima kœdonga Ndjaba œa lœ Tepelo. ² Anga yakoshe bale á ada ye tshu tshakudu ye pe lœ gbolo ye sœ lima kœsœ ndœ dœ manda gbagba Tepelo á endje e «œtshœ Manda». Endje sœ lima kœna dœ she œlœ dœ œlœ ga zœ mbœerœ á tshe kœyœndœ œerœ tshakane azu á endje sœ kœli ga lœ Tepelonœ. ³ Lœkœ á tshe wu Petro œdœ Yowane kœli ga lœ Tepelonœ, tshe yœndœ œerœ tœ endje. ⁴ Yé Apetro dœ Yowane tondœ ye, œ pa fœ she adœke: «Tondœ 'a.» ⁵ Uzunœ tondœ endje dœ gbetshelœ adœke endje to œerœ fœ œene zœ.

⁶ Á Petro kœpa fœ she adœke: «Mœ gugu dœ ngendja bale nene, kashe œeneke á mœ sœ dœ tœncœ, mœ to fœ œœ: dœ i'iri Yisu Kristu, uzu Nazarete, áalafo œ na ana!» ⁷ Petro za kuni ye, œ ti she ga lafo. Trale, ada ye dœ tshelœ porongato ada ye yœrœ tshelœ tœ endje; ⁸ yé gbikivwigi, tshe áalafo œ tetœ ana. Tshe li awa bale dœ aayi avwa ga lœ Tepelonœ, œ ka, œ i kpitikpiti dœ pe kœdonga Ndjaba. ⁹ Azu para kœkœ sœ lima kœwu she kœna ana œdœ pe kœdonga Ndjaba. ¹⁰ Azu tra she tuu, œ pa adœke: «œ dœdœ œshe dá sœ kœsœ lima œa pa œtshœ manda Tepelo yekane á sœ kœyœndœ œerœ nene a!» Uvuru endje kpa lima lœ nœ

tœ kœwu œerœ á mbœerœtœ endje lima fœ uzunœ á ada ye tshu ascœmœ.

O'o nœ Petro

¹¹ Bata á uzu sœmœ yiyi lima ndœ kœgitœ ye tœ Apetro dœ Yowane nene, azu para do ga lafo œ sœ kœkpa ga ndœ endje ngbœlœ tshakudu mbarasane á endje e i'irinœ adœke mbarasane nœ Salomo. ¹² Petro kœwu endje á kœpa adœke: «Azu Israyele, mbœerœ gadœ á uvuru 'e œ kpa lœ nœ tœ kœshenœ asœke a? Mbœerœ gadœ dá 'e sœ kœtondœ 'a œata gbagbœ nœ 'a dœ tœ 'a too manda Ndjaba á tshe sœ dœ 'a dá mbœerœ adœke á uzunœ asœke na ana a? ¹³ 'E wusœ nœ adœke Ndjaba nœ Abrayamo, Ndjaba nœ Izaka œdœ Yakobo, Ndjaba nœ aata azœ, œshe dá ma mokœ nœ ayi akwa nœ ye dœ Yisu. E'e dá ka lima she adœke endje wo she; yé œlœ á Pilato yi lima ndœ kœkatœ ye ti, 'e vvara lima tœ 'e ye. ¹⁴ 'E vwaratœ 'e tœ uzu á tshe sœ yerœ, á sœ ndjii, yeka á yu lima Pilato adœke tshe za anga ayi kœwo azu fœ 'e. ¹⁵ 'E wo lima Gbozu* nœ soro, kashe Ndjaba she she ugurutœ akuzu yé 'a kœdœ atimunœ. ¹⁶ Ngœngœ asœ 'e wu yakoshe asœke. 'E wusœ ye dœ œtshœncœ: i'iri Yisu dá she she mbœerœ 'a sœ dœ kœyindœerœ ga ndœ ye. Mbœerœ gbagbœ nœ i'iri ye dá tshe wuta dœ œtshœ œkœ œata á 'e wu utshu 'e para kœkœ asœke.

¹⁷ «Kashe aaya, mœ wusœ nœ adœke e'e dœ agbozu nœ 'e, 'e mbœerœ lima atamœ mbœerœ á 'e wuwusœ adja o'o nene. ¹⁸ Kashe Ndjaba mbœerœ ndœma ye á tshe pa lima tœncœ lœ ama aayi kœgbara o'o. Tshe pa lima adœke Masiya á tshe na, tshe wu oyo waa. ¹⁹ Mbœerœ tœncœ atamœ, aaya, 'e fatshalœsu 'e dœ œ kwa ga ndœ Ndjaba. œdœ 'e kœmbœerœ ataa, tshe mbœerœ adœke ekperœ nœ 'e yiwa ye. ²⁰ Atamœ ndje, Gbozu Ndjaba œ mbœerœ adœke 'e gbœ œtshœ olo nœ kœyatœ 'e, yé tshe vwa Masiya á tshe ke lima she utshunœ katshatsha mbœerœ 'e ascœmœ, fœ 'e. œshe kœdœ Yisu. ²¹ Kashe ngœngœ asœke, Yisu Kristu œ sœ œa lafo œerr ga tœ lœkœ á œerœ kœ œ gumatœ ye liaka œeneke á Ndjaba pa lima ndœ nœ lœ ama ayerœ aayi kœgbara o'o

* 3.15 3.15 Ayi kœza soro fœ azu

nœ ye. ²² Moyize pa lima adœke: “Gbozu Ndjaba œ vwa bala ayi kœgbara o'o bale ɓata mœ, tshe dœ anga aya 'e. 'E dji bala œneke kɔ á tshe pa fœ 'e. ²³ Azu á endje tshapu kœdji she, endje sœ ugurutœ azu nœ Ndjaba nene yé endje tshu.” ²⁴ Yé aayi kœgbara o'o kɔ, kœto kpœpa Samwele œrrr ga tœ azu á endje sœ angba ye, uzu dœ uzu gbara lima o'o tœ upu nœ lœkœnœ asœke. ²⁵ E'e kœdœ agbolo nœ ayi kœgbara o'o, 'e kœdœ ndje agbolo ayo á Ndjaba guma lima dœ aata azœ lœkɔ á tshe pa lima fœ Abrayamo adœke: “Lœ awa nœ aata zœ, mœ to kane mœ ga pa azu kɔ pa ɔshɔ.” ²⁶ Mbœrœ 'e dá Ndjaba vwa ayi akwa nœ ye utshunœ. Tshe vwa she adœke tshe to kane ye ga pa 'e, yé uzu dœ uzu katœ kœembœrœ ekperœ.»

4

Apetro dœ Yowane ɓa utshu aayi kœwa ngbanga nœ Ayuda

¹ Lœkɔ á Apetro dœ Yowane sœpe kœpu o'o, agbozu tshapa anganga Ndjaba, gbozu tshapa aayi kœgbœndœ Tepelo œdœ Asadukayi, yi lima kumu endje. ² Endje sœ lima dœ ókó tœpanœ kpuru kœwu adœke aayi avwa sœmœ bisha sœ kœyisœ œrœ yé œ sœ kœpandœ nœ adœke ɓata á Yisu shé lœ kuzu, azu á endje tshu lima, endje she ndje lœ kuzu. ³ Endje tepa endje, œ ko endje va ga lœ kángga œrrr ga tœ kœkœrɔ osho mbœrœ ɔlɔ di lima ye. ⁴ Lœ ugurutœ azu á endje dji lima ɓtshɔ O'o, azu ndjoro sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, yé ayindœ Yisunœ wuta azu ga pa œrœ nœ kutu mindu (5.000) dœ ɔlœnœ asœmœ.

⁵ Osho kœrɔ pa nœ yeka á agbozu tshapa Ayuda, agbozu Ikrizia, aayi kœyisœ awa akwanœ á endje sœ lœ Yerusaleme, ngbɔɓa lima tœ endje. ⁶ Ana á tshe dœ egerœ nganga Ndjaba, dœ Kayifa, dœ Yowane, dœ Alekezandre œdœ pe azu kɔ lœ bingi nœ agboro anganga Ndjaba dá ngbɔɓa lima tœ endje ɓa zœ. ⁷ Endje to Apetro dœ Yowane ro tœnœ ga utshu endje, yé endje yu endje adœke: «'E mbœrœ œrœnœ asœke dœ gbɔgbɔ ndje pe dœ i'iri dœ e?»

⁸ Yé Petro á tshe sœ lima dœ gbɔgbɔ nœ ɓtshɔ Ishiri kœpa fœ endje adœke: «Agbozu tshapa azu ogo œdœ agbozu, ⁹ 'a mbœrœ ɔtshœrœ fœ uzu á ada ye tshu yekane á endje sœ kœyu 'a kpesheke adœke 'a pandœ mara œrœ á 'a mbœrœ á uzunœ asœ she. ¹⁰ Ataa œ li adœke e'e kœkœ œdœ azu Israyele, 'e wusœ nœ dœ ɔtshœnœ adœke uzunœ á tshe ka utshu 'e asœke, tshe she mbœrœ i'iri Yisu Kristu, uzu Nazarete á 'e kuru lima she ga pa kurushi yeka á Ndjaba she she lœ akuzu. ¹¹ Ɔshe kœdœ badja á e'e dœ aayi kœmœ anda za lima vwi'i, tshe fa badja á anda œ shi mbœrœ tœnœ. ¹² Azu œ gbɔ kœshe kolœ ɓa ndœ ye. Gbambanœ nene, pa ɔshœnœ asœke, anga angbi i'iri á Ndjaba za adœke azu gbɔ kœshe lœ awanœ, gugu nene.»

¹³ Kœwu adœke Apetro dœ Yowane ka kolœ mbimbimbi ga pa o'o nœ endje, aayi kœwa ngbanga i lima gbandjuru mbœrœ endje kœdœ amba azu á endje wuwusœ œrœ nene. Kashe endje wu ndje lima sœ nœ adœke endje kœdœ azu á endje sœ lima awa bale dœ Yisu. ¹⁴ Kashe ɓata á endje sœ lima kœtondœ uzunœ á tshe she, á tshe ka lima utshu endje, awa kœgi o'o tœ endje gugu lima nene. ¹⁵ Á endje kœza awa fœ Apetro dœ Yowane kœwuta damba ga shu yé endje kœtetœ kœyutœ endje ugurutœ endje: ¹⁶ «A mbœrœ gadœ tœ azunœ asœke a? Mbœrœ azu para kœkœ lœ Yerusaleme wusœ nœ ngbi adœke, endje dá mbœrœ afá asœ, yé a shara nene. ¹⁷ Kashe œ li adœke a mbœrœ kɔ adœke o'onœ tete lœ utu azu para kœkœ nene. A za uvuru endje adœke endje kpa papa o'o bale dœ i'iri uzu nœ endje asœmœ nene.»

¹⁸ Manda nœ, endje 'e endje, œ pakata endje kœpa o'o œdœ pe kœyisœ œrœ dœ i'iri Yisu. ¹⁹ Kashe Apetro dœ Yowane gi fœ endje adœke: «Ɔrœ gadœ dá sœ ndjii utshu Ndjaba a? 'A dji 'e too 'a dji Ndjaba? 'E wa ngbanganœ dœ tœ 'e kane. ²⁰ Yé tœ a'a nœ 'a, 'a vu ama 'a tœ œrœ á 'a wu dœ ala 'a yé á dji dœ utu 'a nene.»

²¹ Kœdji o'onœ ataa, aayi kœwa ngbanganœ gbagbara endje œrrr œ katœ endje ti. Endje gbɔgbɔ lima awa ndœ kœwa ngbanga ga tœ ɔkɔ endje nene gbambanœ nene, azu para kœkœ sœ lima kœdonga Ndjaba mbœrœ

oerence á wuta. ²² Yakoshence á endje she she lœ awa nœ afá ascemœ, sœ lima dœ ungu kœropa zazu bisha.

Ayindœ Yisu sœ kœdonga Ndjaba

²³ Apetro dœ Yowane gu ga ndœ anga endje lœkœ á aayi kœwa ngbanganœ mi lima kane endje tœ endje, œ pandœ neke kœ á agboro anganga Ndjaba dœ agbœ Ayuda pa fœ endje. ²⁴ Manda kœdji o'onœ, aka endje para kœkœ awa bale, endje za avwala fœ Ndjaba dœ o'onœ atake: «Gbozu Ndjaba, œbœ dá mbœrœ tshalafœ, dœ œshœ, dœ ungu œdœ pe œneke kœ á sœ lœnœ, ²⁵ œbœ dá za o'onœ asœke lœ awa nœ Œtshœ Ishiri ga lœ ama ata 'a dœ Davidi á tshe kœdœ ayi akwa nœ zœ:

“Mbœrœ gadœ á ogo kœ sœ kœturu tœnœ, yé mbœrœ gadœ á azu sœ kœvwarandœ kœmbœrœ œrœ kashe œ gugu dœ ádá nene?”

²⁶ Agbozu tshapa œshœ gumatœ endje, yé agbozu kuma akwa ngbœtœ endje mbœrœ kœnga koshe ga tœ Gbozu Ndjaba œdœ pe ga tœ Masiya nœ ye.”

²⁷ Gbamba nœ nene, œtœnœ kœdœ adjapu adœke Aerode dœ Pose Pilato ngbœbatœ endje dœ angbi azu œdœ pe azu ogo Israyele 6a lœ ongbonœ asœke mbœrœ kœnga koshe ga tœ Yisu, œyerœ ayi akwa nœ zœ á tshe dœ Masiya nœ zœ. ²⁸ Dœ tœnœ ataa, endje mbœrœ liaka gbetshelœ nœ zœ kœ á 6œ za lima dœ gbœgbœ œdœ œneke kœ á 6œ yi lima ndje ndœ nœ dœ tœ zœ. ²⁹ Yé ngœngœ asœke Gbozu, tondœ mara á endje ndanga 'a asœke yé œ to uvuru fœ aayi akwa nœ zœ dœ endje mindœ o'o ama zœ dœ gbœgbœ kœ. ³⁰ To kane zœ ga pa kumu azu kœ mbœrœ adœke kœshe azu, ambárá œrœ dœ pe afá, mbœrœtœ endje dœ i'iri Yisu á tshe dœ œyerœ ayi akwa nœ zœ.»

³¹ Manda kœza avwala nœ endje, oshœ á endje sœ lima tœnœ turu yé endje para kœkœ, endje gbœ Œtshœ Ishiri œ tetœ kœpandœ Œtshœ O'o dœ gbœgbœ.

Ayindœ Yisu ngbœba œrœ nœ endje ga tœ œsœnœ

³² Ukpulu azu á endje fa lima ayindœ Yisu, sœ lima dœ lœsu œdœ pe dœ gbetshelœ bale. Anga uzu bale pa pa lima adœke œrœ nœ œne sœ pa undu œne dœ tœ

œne nene, kashe endje sœ kœngbœba lima kœ ga tœ œsœnœ bale. ³³ Aayi avwa nœ Yisu sœ lima kœmindœ o'o kœshe nœ Gbozu Yisu ugurutœ akuzu dœ gbœgbœ, yé Ndjaba sœ lima kœza œtshœ lœsu ye ga pa endje kœ. ³⁴ Uzu bale dœdœ lima ayi oyo ugurutœ endje nene. Gbambanœ nene, endjeneke á endje sœ lima dœ kindi too dœ anda, endje ka lima œ na dœ ngendjanœ, ³⁵ yé œ ko fœ aayi avwa. Lœ kœkurutshelœ nœ, uzu dœ uzu sœ lima kœgbœ lindœ œneke á li dœ she. ³⁶ Anga uzu bale lœ mara nœ Alevi sœ ndje lima ugurutœ endje. I'iri ye kœdœ Yozefu á endje zu she lakpi Shipre. Aayi avwa e ndje lima she Barnabase, œ yindœ kœpa adœke «uzu kœto gbœgbœ». ³⁷ Tshe sœ ndje lima dœ kindi nœ ye, yé œ ka, œ na dœ ngendjanœ yeka á ko fœ aayi avwa.

5

Anania dœ Safira

¹ Anga uzu bale á i'iri ye kœdœ Anania, dji lima tœ ye dœ awonœ yé œ ka kindi nœ endje. ² Manda nœ, endje sœ lima dœ egerœ lœsu dœ awonœ, yé œ gumasœ tshakala ngendjanœ mbœrœ endje yeka á na dœ udunœ fœ aayi avwa. ³ Kashe Petro pa adœke: «Anania, mbœrœ gadœ á Satana li ga lœsu zœ ata a? Bœ fara Œtshœ Ishiri, yé œ gbœtœ tshakala ngendja kindi. ⁴ Bœ ka má tœ kœka kindinœ ye nene a? Too 6œ kœka, mbœrœ gadœ 6œ mbœrœ má œrœ á 6œ yindœ nœ dœ ngendjanœ nene a? Gbetshelœnœ ascemœ li ga lœsu zœ koto o? Œ dœdœ azu dá 6œ fara endje nene, kashe Ndjaba dá 6œ fara she ascemœ.» ⁵ Lœkœ á tshe dji o'onœ ascemœ ataa, tshe nœ vwi œ te, œ tshu ye. Awa za azu á endje dji lima o'onœ. ⁶ Agbolo modo vwele lima she dœ lœba, yé œ na œ shi she ye.

⁷ Manda ada œlœ votœ, awonœ wuwusœ œneke á mbœrœtœ endje nene, yé œ li tœndu tœndu ga scœnda ga zœ. ⁸ Petro kœyu she adœke: «Pandœ nœ fœ mœ kane, pa ngendja kindinœ á 'e ka dœ mœ a?»

Tshe kœyindœ nœ adœke: «Adjapu, pa ngendjanœ dœ mœ!» ⁹ Yé Petro kpa yu she adœke: «Mbœrœ gadœ á 6œ djitœ zœ dœ akœ zœ á fara Œtshœ Ishiri nœ Gbozu Ndjaba a? Dji kane, azu á endje to tœ kœshi akœ zœ,

endje ka 6a lœ manda 6a zœ. *Ɔ*6œ ndje awa bale, endje shi ndje 6œ.» ¹⁰ Pe kpoelœ ma ye atake, tshe te ga tœ ada Petro œ tshu ye. Lœkœ á agbolo modo li lima, endje wu adœke tshe tshu ye, yé œ za lima she á na á shi ndje she ndoo dœ akœnœ. ¹¹ Egerœ awa li lima tœ azu Ikrizia œdœ pe azu á endje dji lima ndœ o'onœ ascœmœ.

Afá nœ aayi avwa

¹² Aayi avwa sœ lima kœmbœrœ afá ndjoro, yé œ sœ lima kœma ambáránœ 6a ugurutœ azu. Ayindœ Yisu sœ lima kœngbœtœ endje kœ 6a tshakudu mbarasane nœ Salomo dœ gbetshelœ bale. ¹³ Uzu á tshe gugu dœ kœyindœrœ nene œ li kœli ga ndœ endje nene, andaa azu sœ lima kœpandœ œtshœrœ nœ ayindœ Yisu. ¹⁴ Ayakoshe dœ pe ayashe ndjoro sœ lima kœfatshalœsu endje ga ndœ Gbozu, yé œ sœ lima ga ugurutœ ayindœ Yisu ascœmœ. ¹⁵ Endje sœ lima kœwuta dœ aayi kœba ga tœ ala awa, yé œ sœ lima kœko endje ga pa kelekpa œdœ ga pa kondja mbœrœ adœke Petro kœsœ kœero tœnœ, á ishiri ye kœna ga pa anga endje ugurutœ endje. ¹⁶ Anga ukpulu azu ogo á sœ mashenga dœ Yerusaleme na ndje lima dœ aayi kœba œdœ pe azu á ekpe ishiri sœ pa endje, yé endje she lima para kœkœ.

Ɔrœ kanga á aayi avwa wu

¹⁷ Dœ lœkœnœ ascœmœ, egerœ nganga Ndjaba œdœ endjeneke kœ á endje sœ indiri ye, œ yindœ kœpa adœke azu tshelœ ngbœtœ nœ Asadukayi, endje sœ lima dœ ókó. ¹⁸ Endje ko aayi avwa, yé œ vwi endje ga lœ kánga. ¹⁹ Kashe dœ butshœ, andjelu nœ Gbozu kœrœ manda kánga yé œ ko endje ga shu, á pa fœ endje adœke: ²⁰ «'E na œ sœ 6a lœ Tepelo. Yé 6a zœ, 'e pandœ o'o upu nœ tafo soro fœ azu.» ²¹ Manda kœdji o'onœ, endje ro pe dœ amazi tuu ga lœ Tepelo, yé œ tetœ kœyisœ œrœ 6a zœ.

Egerœ nganga Ndjaba yikumu ye, œshe œdœ azu á endje sœ indiri ye. Endje e lima osho ndœ angbœtœ nœ endje dœ agboro azu kœwa ngbanga, yé œ vwa azu adœke endje e aayi avwa á endje sœ 6a lœ kánga. ²² Kashe lœkœ á aayi akwa wuta lima 6a lœ kánga 6a zœ, endje gbœgbœ lima endje nene.

Endje gu yé œ pa adœke: ²³ «'A wu manda kánganœ, endje tshu dœ œtshœnœ yé aayi kœgbœndœ manda nœ ka ga pa nœ. Kashe lœkœ á 'a kœrœ atake, a wuwu uzu bale 6a lœ nœ 6a zœ nene.» ²⁴ Kœdji o'onœ ataa, gbozu nœ aayi kœgbœndœ Tepelo œdœ pe agboro anganga Ndjaba i gbœndjuru tœ upunœ, yé œ tetœ kœyutœ endje tœ neke á mbœrœtœ endje ascœmœ. ²⁵ Kashe anga uzu na lima œ pandœ nœ fœ endje adœke: «'E wu, azu á 'e ko lima endje ga lœ kánga ascœmœ, endje ka 6a lœ Tepelo yé œ sœ kœyisœ œrœ fœ azu.»

²⁶ Yé gbozu tshapa aayi kœgbœndœ Tepelo na dœ aturugu nœ ye, œ to aayi avwa lœ zitinœ kparawa adœke azu kœeveve œne dœ badja nene. ²⁷ Endje na dœ endje ga lœ osho kœwa ngbanga, yé egerœ nganga Ndjaba te lima tœ kœwa ngbanga ga pa endje. ²⁸ Tshe pa fœ endje adœke: «'A kœ 'e lima dœ œgbœ tœ kœyisœ œrœ dœ i'iri uzu ascœmœ ye. 'E wu, 'e mbœrœ œrrr kœyisœrœ nœ 'e za tshelœ ongbo Yerusaleme djigi. Atamœ, 'e yindœ kœmindœ nœ adœke a'a dá wo yakoshœnœ ascœke a?»

²⁹ Kashe Apetro dœ anga udu aayi avwa gi adœke: «Ɔ li adœke a mbœrœtœ azœ lindœ o'o ama Ndjaba, kashe œ dœdœ lindœ œnœ azu nene. ³⁰ Ndjaba nœ aata azœ she Yisu á e'e, 'e wo lima she á za she ga pa kurushi ugurutœ akuzu. ³¹ Tshe za she ga pa kuni ye, œ fa she tœ Gbozu œdœ ayi kœshe azu mbœrœ adœke azu Israyele fatshalœsu endje yekane á Ndjaba kœdjœrœndœ ekperœ nœ endje. ³² Yé tshe vwa 'a ndœ kœmindœ o'onœ ascœke, a'a œdœ œtshœ Ishiri á Ndjaba za fœ azu neke á endje sœ kœmbœrœtœ endje liaka o'o ama ye.»

³³ Kœdji o'onœ ataa, aayi kœwa ngbanga sœ dœ ókó tœ pa nœ kpuru, yé œ yindœ kœwo aayi avwa. ³⁴ Kashe anga Farisayi bale á i'iri ye kœdœ Gamaliyele, œshe kœdœ egerœ ayi kœyisœ awa akwa á azu kœ yindœ ye, sœ lima kpoetœmœ zœ. Tshe áalafo 6a ugurutœ aayi kœwa ngbanga ascœmœ, yé á pa adœke endje ko damba aayi avwa ga shu kane. ³⁵ Manda nœ, tshe pa ngbi adœke: «Azú tshelœ Israyele, 'e gbetshelœ 'e tœ œneke á 'e yindœ

kœmbœrœcœ fœ azu asœeke kane. ³⁶ Ændœncœ didi damba nene, Teyudase má kpœeke tœ ye ̂ata uzu á œsœe ye li, yé azu ga pa œrœ noé kama vana te mangba ye. Endje wo she yé endjeneke kœ á endje te lima mangba ye, endje kurutshelœtœ endje dœ ɔrœ yé anga œrœ bale kpa gugu manda endje nene.

³⁷ «Manda ye, dœ lœkœ kœedi azu, Yudasi uzu tshelœ Galilayi kpa wuta, yé azu ndjoro te mangba ye. Kashe œshe ndje tshe tshu lima, yé endjeneke kœ á endje te lima mangba ye kpa kuru ndje tshelœtœ endje. ³⁸ Ngœngœ asœeke, mœ pa fœ 'e adœeke 'e kpa gbege dœ azunœ asœeke nene; 'e katœ endje doé endje ro. Mbœrœ œdœe gbetshelœ too akwa nœ endje kœeto ̂a ndœ azu, œ yiwa dœ tœ endje zœ. ³⁹ Ædœe œ kœeto ̂a ndœ Ndjaba, 'e li kœewo tœncœ nene. 'E mbœmbœrœcœ adœeke 'e gbœ o'o dœ Ndjaba nene!»

Aayi kœewa ngbanga para kœkœ yindœ o'o Gamaliyele ngbii. ⁴⁰ Yé œ kpa e aayi avwa, œ sœ endje dœ ndjapa. Manda kœemi upu fœ endje adœeke endje kpa tata i'iri Yisu nene, endje katœ endje ti. ⁴¹ Aayi avwa gitœ endje utshu aayi kœewa ngbanga yé lœsu endje sú dœ yanga, mbœrœ á endje wu oyo mangba i'iri Yisu. ⁴² ɔlœ dœ ɔlœ, œdœe ̂a lœ Tepelo too ̂a scœnda, endje sœ kolœ kœeysœ œrœ nœ endje dœ pe kœepandœ ɔtshœ O'onœ adœeke Yisu kœedœe Masiya.

6

Azu mindu dœ bisha mbœrœcœ kœeti kane aayi avwa

¹ Dœ lœkœncœ asœemœ, ayindœ Yisu wuta lima ndjoro. Ayudancœ á endje zu endje lima lœ angbi ogo, á endje sœ kœepa o'o ama Greke tetœ kœepulœema endje tœ upu nœ anga endje á endje zu endje ̂a lœ ogo Israyele. Gbambancœ nene, endje pa lima adœeke ɔlœ dœ ɔlœ á endje sœ kœekurutshelœ œrœ, endje sœsœ kœegbe dœ ayashe koya á endje to lœ angbi ogo dœ ɔtshœncœ nene. ² Aayi avwa ndjokpa dœ bisha ngbœ̂a ayindœ Yisu kœ ga tœ œsœncœ, yé œ pa adœeke: «Æ lili adœeke 'a katœ kœeysœ o'o ama Ndjaba ti yé œ gbe kolœ dœ akwa nœ kœezirœ nene. ³ Mbœrœcœ tœncœ ataa, aaya, 'e ke azu mindu dœ bisha (7) ugurutœ 'e á ɔtshœ endje ga, endjeneke á endje sú dœ

ɔtshœ Ishiri œdœe pe kœewuscœtœ yeka á a kœeza akwanœ asœemœ fœ endje. ⁴ Tœ a'a nœ 'a, 'a sœepe kœeza avwala œdœe kœeysœ ɔtshœ O'o.»

⁵ Ayindœ Yisu para kœkœ yindœ o'onœ asœemœ ngbii fœ endje. Endje ke Etiene, uzu nœ kœeyindœrœ œdœe ɔtshœ Ishiri, Filipo, Prokœre, Nikanœre, Timo, Paremenase œdœe pe Nikola á tshe kœedœe uzu á tshe yindœ Ndjaba nœ Ayuda ̂a lœ ongbo Atiœshe. ⁶ Endje ma endje fœ aayi avwa yeka á endje za avwala, yé á to kane endje ga pa endje. ⁷ O'o ama Ndjaba sœ lima kœeza osho kœ, yé ayindœ Yisu kpa ngba tœpanœ kpuru lœ Yerusaleme. Anganga Ndjaba ndjoro fa lima lœsu endje, œ yindœ o'o nœ Yisu.

Kœetepa Etiene

⁸ ɔtshœ lœsu œdœe pe gbœgbœ nœ Ndjaba su lima Etiene kperœ, tshe fa lima œrœ yé œ má ambárancœ lœ ugurutœ azu. ⁹ Kashe dœ lœkœ asœemœ, azu tshelœ Sinagoga á endje e endje «akanga á endje za awa fœ endje», endje kœedœe anga azu ogo Sirene, dœ anga azu ogo Alekezandri, dœ anga azu tshelœ Silisi œdœe pe endje nœ Azi tetœ kœegbugburu tshelœ o'o dœ Etiene. ¹⁰ Kashe ̂ata á tshe sœ lima kœepa o'o lœ kœewuscœtœ á ɔtshœ Ishiri to fœ she, awa adœeke endje shara she gugu lima nene. ¹¹ Endje fara lima azu dœ kowo mbœrœcœ á endje kœepa adœeke: «'A dji she kœepa ekpe o'o ga tœ Moyize œdœe pe ga tœ Ndjaba!» ¹² Endje bili azu, agbœ Ayuda œdœe aayi kœeysœ awa akwa. Yé endje na ndoo dœ Etiene œ bopa ye, á to she rotœncœ ga lœ angbœtœ kœewa ngbanga. ¹³ Endje na dœ ekpe atimu ̂a zœ, yé á endje pa adœeke: «Uzunœ á tshe sœ asœeke kakatœ kœepa o'o tœ œeyerœ Tepelo nœ zœ œdœe pe tœ awa akwa nœ Moyize nene. ¹⁴ 'A dji she kœepa adœeke, Yisu, uzu tshelœ Nazaretencœ asœemœ œ ndi tshelœ Tepelo asœeke, yé œ yapa ndje mara kœesœ nœ aata azœ á Moyize ka lima tœ nœ fœ azœ.» ¹⁵ Endjeneke kœ á endje sœ lima tœ œsœe angbœtœ kœewa ngbanganœ, endje to lima ndœ Etiene, yé œ wu tshatshu ye ̂ata œncœ andjelu.

7

Etiene pu o'o

¹ Egerœ nganga Ndjaba yu Etiene adoœke: «Eneke á endje pa dœ i'iri zœ koedœ adja o'o a?» ² Etiene gi adoœke: «Alaya mœ œdœ pe alaba mœ, 'e dji mœ kane. Ndjaba nœ mokɔ wuta lima ga tœ ata azœ dœ Abrayamo lɔkɔ á tshe sœ lima 6a lakpi Mezopotami, utshunœ adoœke tshe gu koembœrœ ogo Harane. ³ Tshe pa lima fœ she adoœke: “Katœ ogo zœ œdœ pe bingi nœ zœ ti, yé œ gu ndœ ogo á mœ yisœ nœ fœ 6œ.” ⁴ Yé Abrayamo katœ ogo nœ ye 6a lakpi Kalade ti, œ ro koembœrœ ogo 6a lakpi Harane. Aba Abrayamo tshu 6a zœ yé manda kuzu ye, Ndjaba gi lima Abrayamo ga lœ ogo á 'e sœ lœ nœ ngɔngɔ asœke. ⁵ Kashe Ndjaba fafa lima Abrayamo tœ ayengɔ ɔshœnœ bale nene, á œdœ ndje osho nœ koeto ada ye ga tœnœ nene. Kashe tshe pa lima ndœ nœ fœ she adoœke œne za bala ogonœ asœke fœ she dœ aatanœ, andaa œshe dœ Abrayamo gugu lima damba dœ gbolo nene. ⁶ Yé Ndjaba kpa pa lima fœ she atake: “Aata zœ œ mbœrœ bala angbi ogo. Endje te bala akanga 6a zœ, yé œ wu oyo manda ungu kama vana. ⁷ Kashe œmœ Ndjaba, mœ pa adoœke mœ wa bala ngbanga ga tœ ogo á endje te akanga lœ nœ. Manda nœ, endje wuta 6a zœ yé œ gu ndœ kœza avwala fœ mœ kpœtœ oshonœ asœke.”

⁸ «Ndjaba lu madu dœ Abrayamo yé ambáránœ koedœ kœwa gaza ayakoshe. Mbœrœ tœnœ dá Abrayamo wa gbolo nœ ye dœ Izaka tœ gaza ɔlɔ á tshe mbœrœ olo mindu dœ votɔ manda kœzu she. Awa bale Izaka wa lima gbolo nœ ye dœ Yakobo yé Yakobo wa ndje agbolo yakoshe nœ ye ndjokpa dœ bisha, á endje dœ aata azœ tœ gaza.»

⁹ «Aata azœ mbœrœ lima uku ga tœ Yozefu yé œ ka lima she mbœrœ koete kanga 6a lœ Ezipito, kashe Ndjaba sœ lima dœ she awa bale. ¹⁰ Tshe gi she lœ oyo nœ ye kɔ, œ to kœwusœtœ fœ she yé á mbœrœ adoœke tshe wuta ɔtshɔ uzu utshu Farawo, gbozugo Ezipito. Farawo za she tœ ayi koetondœ ogo Ezipito œdœ pe œrœ tshasœnda nœ ye kɔ. ¹¹ A sœ atake, egerœ ogo za Ezipito œdœ pe ogo Kanana djigi.

Oyo ro lima sœ nœ yé awa kœgbɔ kœzirœ gugu lima tœ aata azœ nene. ¹² Lɔkɔ á Yakobo dji lima adoœke kœzirœ sœ 6a lœ Ezipito, tshe vwa aata azœ utshunœ. ¹³ Tœ bisha kœro endje ga zœ, Yozefu pandœtœ ye fœ aayanœ, yé œ pandœ mara nœ ye fœ Farawo. ¹⁴ Manda nœ, Yozefu vwa osho adoœke endje para abanœ dœ Yakobo œdœ pe ayonœ kɔ na tœnœ. Endje sœ lima kɔ azu zazu votɔ dœ ndjokpa dœ mindu. ¹⁵ Yakobo na ga lœ Ezipito, yé œ tshu 6a zœ œdœ ndje pe aata azœ. ¹⁶ Endje ko lima oko endje ro tœnœ 6a lœ Sikeme yeka á shi endje 6a lœ udu á Abrayamo yɔ lima tshakane agbolo nœ Amore.

¹⁷ «Bata á olo koembœrœ œrœ má Ndjaba pa lima tœnœ fœ Abrayamo ndo ye, aata azœ zu lima azu yé œ kpa wuta ndjoro lœ ogo Ezipito, ¹⁸ yekane á anga tafo gbozugo á tshe wuwu lima sœ o'o tœ upu nœ Yozefu nene, za akwa kœgbœndœ ogo Ezipito. ¹⁹ Gbozugonœ sœ lima kœfara azu nœ azœ, tshe ma lima ekpe ɔtshɔ ye fœ aata azœ œrrr ga tœ kœpa fœ endje adoœke endje ko aaya agbolo nœ endje á endje sœpe kœɔ ɔngɔ va e mbœrœ adoœke endje tshu ye.» ²⁰ Dœ lɔkœnœ asœmœ dá endje zu lima Moyize. Tshe koedœ lima ɔtshɔ gbolo tœ ala Ndjaba. Tshe mbœrœ lima yapu votɔ 6a lœ anda nœ abanœ. ²¹ Yé manda nœ, endje katœ ye ti, yawuru nœ Farawo za she œ gbœndœ ye lima 6ata adja gbolo nœ ye. ²² Endje yi lima sœ œrœ tshelœ Ezipito kɔ fœ she, yé tshe sœ lima dœ gbɔgbɔ lœ o'o œdœ pe lœ akwa nœ ye.

²³ «Lɔkɔ á tshe wuta lima ga tœ ungu zazu bisha, tshe gbɔ gbœtshelœ kœro 6a ugurutœ aayanœ, azu tshelœ Israyele. ²⁴ Tshe wu lima uzu Ezipito kœbi anga uzu Israyele bale. Mbœrœ kœnga pa ayanœ asœmœ œdœ pe koetɔ geda tshangba ye, tshe bi uzu Ezipitonœ yerœwa fœ kuzu. ²⁵ Tshe gbe lima adoœke aaya œne wusœ nœ adoœke Ndjaba œ she endje lœ awa nœ œne. Andaa endje wuwu lima sœ nœ nene. ²⁶ Olo bale manda nœ, Moyize kɔ tshelœ azu Israyele bisha á endje sœ tœ koshe, yé œ ngbɔba endje ga tœnœ dœ o'o atake: “Anga mœ, e'e koedœ aayazu! Mbœrœ gadœ á 'e bitœ 'e a?» ²⁷ Kashe tsheneke á tshe sœ kœbi

yangance gɔrɔ Moyize dɔe o'o take: "Uzu dɛ dɔ́ za bɔe tɔe gbozu œdɔe ayi kɔewa ngbanga pa 'a? 28 Bɔe yindɔe kɔewo mɔe bɔta á bɔe wo libi uzu Ezipito a?" 29 Kœdji o'onɔe ascœmœ ata, Moyize kpa œ zatɔe ye yiwa tœnce ɔa lœ ogo nœ Amadiane. Tshe zu lima agbolo bisha ɔa zœ.»

30 «Manda ungu zazu bisha, andjelu wuta ga tœ ye ɔala laɔa owo, ɔa lœ a'eara ɔyɔ á sœ ɔa lœ kpagagasho kaga Sinayi. 31 Moyize i gbɔndjuru lɔkɔ á tshe wu œercœnce ascœmœ. Œene gitœ œene ndoo á kœtondœ nœ kane, tshe dji tshama Gbozu Ndjaba kœpa adœke: 32 «œmœ kœdœ Ndjaba nœ aaba zœ, Ndjaba nœ Abrayamo, nœ Izaka dœ pe Yakobo.» Awa litœ Moyize kpa kpa kpa ye; awa adœke tshe tondœ oshonœ gugu tœ ye nene. 33 Á Gbozu Ndjaba kœpa fœ she adœke: "Gi ada zœ lœ œrada mbœercœ osho á bœ ka ga tœnce kœdœ œeyerœ osho. 34 Adjapu, mœ wu oyo á azu nœ mœ sœ kœwu tœnce ɔa lœ ogo Ezipito, œ dji ndœ iki endje; mbœercœ tœnce ataa dɔ́ mœ jerœ kœshe endje. Na zœ, mœ yindœ kœvwa bœ ngɔngɔ ascœke ɔa lœ Ezipito."

35 «Tshetœ Moyize á azu Israyele gɔrɔ lima she á pa fœ she adœke: "œdɛ dɔ́ za bœ tœ gbozu œdɔe ayi kɔewa ngbanga a?" Œshe dɔ́ Ndjaba vwa she ɔata gbozu, ɔata ayi kœshe azu lœ awa nœ andjelu á tshe wuta ga ndœ ye ɔa lœ a'eara ɔyɔ. 36 Œshe dɔ́ ko endje wuta tœ nœ ga shu lœ ogo Ezipito. Tshe fa œercœ yé œ má ambáránœ lœ ogo Ezipito, ɔa tœ egerœ ungu Fala œdœ ɔa lœ kpagagasho manda ungu zazu bisha. 37 Moyize dɔ́ kpa pa fœ azu Israyele adœke: "Ndjaba œ to bala ayi kœgbara o'o bale ɔata mœ fœ 'e lœ ugurutœ aaya 'e." 38 Œshe dɔ́ ka lima lœ ugurutœ aata azœ dœ pe andjelu á tshe pa lima o'o fœ she ɔa pa kaga Sinayi. Moyize dɔ́ sœ lima kœgbɔ o'o nœ soro ɔa ndœ Ndjaba mbœercœ kœyisœ nœ fœ azœ.

39 «Kashe aata azœ yiya lima ndœ kœdji she nene; endje vwaratœ endje tœ ye yé œ yi lima ndœ kœkwatœ endje ga lœ ogo Ezipito. 40 Endje pa lima fœ Aro adœke: "Mbœercœ anga andjaba fœ 'a adœke endje gbœndœ 'a, mbœercœ Moyize má á tshe ko

azœ wuta tœnce ga shu lœ ogo Ezipitonœ ascœmœ, 'a wuwusœ œercœ á wuta ga tœ ye nene." 41 Endje mbœercœ lima ishiri aya ngombe dœ ɔlœnce ascœmœ œ sœ kœto okoro ga tœnce, yé œ mbœercœ angbo dœ yanga mbœercœ œeneke á endje mbœercœ lima dœ tœ endje. 42 Tœ kœgi œercœ tshangbanœ fœ endje, Ndjaba dɔ́ tshapa ye gbɔ endje yé œ katœ endje adœke endje donga angerepe* ɔa lafo, ɔata á endje sú ɔa la mbeti nœ ayi kœgbara o'o adœke:

"Azu Israyele, œmœ dɔ́ 'e to lima agea œdœ pe tokórɔ fœ mœ
manda ungu zazu bisha ɔa lœ kpagagasho
a?

43 Œ œ nene. 'E za gbanda tande nœ ndjaba
Moloke,
œdœ ishiri nœ ndjaba angerepe nœ e'e dœ
Refane,
ishirinœ á 'e mbœercœ dœ tœ 'e á sœ kœdonga
tœnce ascœmœ.

Mbœercœ tœnce ataa, mœ gɔrɔ 'e lœ ogo nœ
'e
dœ œ vwa 'e waa ɔa kele Babilone."

44 «Aata azœ sœ lima dœ gbanda tande á sœ kœma adœke Ndjaba sœ dœ azœ awa bale ɔa lœ kpagagasho. Ndjaba pa lima fœ Moyize adœke tshe mɔ anda tandœnce ɔata œeneke á tshe wu lima. 45 Aata azœ gbɔ gbanda tande ɔa ndœ aba endje, yé œ te œnce endje. Lɔkɔ á Yosuwaa sœ lima kœgbœndœ endje, endje li dœ tœnce djelœ ogo neke á endje gbœtœnce lœ koshe, ogo á Ndjaba gɔrɔ azu lœnce utshu endje. Gbanda tandœnce sœ kpœtœmœ œerrr ga tœ lɔkɔ á Davidi wuta lima gbozugonœ. 46 Davidi gbɔ ɔtshœrœ ɔa ndœ Ndjaba, yé œ yu osho adœke œene mɔ anda fœ Ndjaba nœ Yakobo. 47 Kashe Salomo dɔ́ mɔ lima andanœ fœ she.

48 «Andaa Ndjaba á tshe ropa œercœ kɔ sœsœ lœ anda á azu mbœercœ dœ kane endje nene. Bata á Ndjaba pa lœ awa nœ aayi kœgbara o'o adœke:

49 "Tshalafœ kœdœ osho tshagbozu nœ mœ, yé ɔshɔ kœdœ osho kœto ada mœ ga tœnce. Anda gadɛ dɔ́ 'e mɔ fœ mœ a?

Yé osho gadɛ dɔ́ mœ kœyatœ mœ tœnce a?
50 Œ dœdœ kane mœ dɔ́ mbœercœ œercœnce
ascœmœ kɔ nene a?"

* 7.42 7.42 Œeneke kɔ á sœ ɔa lafo: yapu, ɔlɔ, angerepe

⁵¹ «Etiene kpa pa fœ azu kœwa ngbanga adœke: “Azu gbøkumu, lœsu 'e œdœ utu 'e be pa 'e tœ upu nœ Ndjaba, 'e sœ kœvwaratœ 'e œlœ dœ œlœ tœ Ɔtshœ ishiri. 'E sœ adja awa bale bœta aata 'e. ⁵² Aayi kœgbara o'o neketa dœ aata 'e ndandanga she nene a? Endje wo lima endjeneke á endje sœ kœpandœ kœna uzu á tshe sœ ndjii. Yé ngœngœ nœ asœke, tshetœ ye dœ 'e va œtœ ye yé á wo she. ⁵³ 'E dji awa akwa nœ Ndjaba á aandjelu pandœ nœ fœ 'e, yé œ tshapu kœza ga tœ akwa ye.”»

Kuzu Etiene

⁵⁴ Lœkœ á aayi kœwangbanga dji o'onœ asœmœ ataa, tshatshu endje fa agba œkœ, yé endje zi tshelœ daji endje gbagbara gbagbara dœ œkœ ga tœ Etiene. ⁵⁵ Kashe bœta á Etiene su lima dœ Ɔtshœ Ishiri, tshe tondœ tshalafœ, œ wu mokœ nœ Ndjaba œdœ Yisu á tshe ka ga tœ kuni ye. ⁵⁶ Tshe pa adœke: «'E wu, mœ tondœ tshalafœ ngbi yé Gbolo nœ uzu ka ga tœ kuni Ndjaba.» ⁵⁷ Kœdji o'onœ ata, endje ve œgbœ rawa yé œ be utu endje ga tœnœ. Manda nœ, endje tshu kœ ga pa ye. ⁵⁸ Endje gbœta she lœ ongbo ga shu yeka á tetœ kœve lima she dœ badja. Atimunœ ka lima tœ lœba nœ endje ga tœ ada anga gbœlo yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Sawulo. ⁵⁹ Lœkœ á endje sœ lima kœve Etiene dœ badja, tshe sœ lima kœza avwala adœke: «Gbozu Yisu, za ishiri mœ.» ⁶⁰ Manda nœ, tshe te dœ matshukuda ye, yé œ ve œgbœ rawa adœke: «Gbozu, gbege dœ ekperœ nœ endje nene.» Manda kœpu o'o asœmœ, tshe tshu ye.

8

¹ Sawulo sœ lima ugurutœ azu á endje yindœ nœ adœke endje wo Etiene ye.

Ali kœmbœrœ œrœ kanga fœ Ikrizia

Dœ œlœnœ asœmœ, Ikrizia tshelœ Yerusalemte te lima tœ kœwu œgbœ œrœ kanga. Kolœ aayi avwa dœ lœpe lima lœ Yerusalemte kashe ayindœ Yisu para kœkœ kuru lima tshelœtœ endje lœ ogo Yuda œdœ pe lœ Samariya. ² Azu nœ œtshœ lœsu shi lima Etiene manda kœki she dœ oyo kœ.

³ Andaa Sawulo sœ lima kœpa avwara kœndi Ikrizia. Tshe sœ lima kœli anda bale dœ bale yekane á gbœta ayindœ Yisu,

ayakoshe, ayashe yé á gu kœko endje va ga lœ kœnga.

⁴ Endjeneke á endje ndjœ lima tshelœtœ endje, tetœ kœpandœ Ɔtshœ O'o djelœ ogo djezœ kœ.

Filipo yisœ Ɔtshœ O'o bœ lœ Samariya

⁵ Filipino na œnœ ye bœ lœ anga ongbo bale lœ Samariya, œ sœ kœyisœ œrœ dœ upu nœ Kristu bœ zœ. ⁶ Ukpulu azu kœ yindœ o'o ama Filipino mbœrœ á endje sœ lima kœdji she, á sœ ndje kœwu afœ á tshe sœ lima kœmbœrœ tœnœ. ⁷ Ekpe ishiri ndjoro sœ lima kœwuta lœ aayi kœbœ dœ kœve œgbœ rawa. Azu ndjoro á ada endje tshu œdœ pe agbakindi she ndje lima ye. ⁸ Yé egerœ yanga sœ lima lœ ongbonœ asœmœ.

⁹ Anga uzu má i'iri ye kœdœ Shimu, á tshe sœ ndje utshunœ lœ ongbo sœmœ, sœ lima kœfa œrœ tsharawo yé azu tshelœ Samariya ki lima tœ œsœnœ waa. Tshe zatœ ye lima bœta egerœ uzu. ¹⁰ Azu para kœkœ, kœto tœ aaya agbœlo œrrr ga tœ agbozu, dji lima she tœpanœ kpuru. Endje pa lima adœke: «Yakoshœnœ asœke sœ dœ gbœgbœ nœ Ndjaba, á endje e tœnœ egerœ gbœgbœ.» ¹¹ Endje zatœ endje lima ga tœ ye mbœrœ kœfa œrœ tsharawo nœ ye á sœ kœza uvuru endje lœ nœ. ¹² Kashe lœkœ á endje dji lima Ɔtshœ O'o á Filipino yisœ nœ tœ upu tshagbozu nœ Ndjaba œdœ pe i'iri Yisu Kristu, ayakoshe œdœ ayashe gbœ lima batisimu. ¹³ Shimu yindœ nœ dœ tœ ye, yé œ gbœ batisimu. Manda nœ, tshe te mangba Filipino. Tshe sœ lima kœwu ogboro ambœrœ œdœ pe afœ á Filipino sœ kœmbœrœ tœnœ, œ ki tœ œsœnœ dœ yanga.

¹⁴ Aayi avwa á endje sœ lima bœ lœ Yerusalemte dji adœke, azu tshelœ Samariya yindœ Ɔtshœ O'o, yé œ vwa Apetro dœ Yowane fœ endje. ¹⁵ Lœkœ á endje wuta bœ zœ, endje 'e tshalafœ mbœrœ azu Samariya adœke endje gbœ Ɔtshœ Ishiri, ¹⁶ mbœrœ Ishiri jejerœ lima damba ga pa uzu bale ugurutœ endje nene; endje gbœ lima kolœ batisimu dœ i'iri Gbozu Yisu. ¹⁷ Apetro dœ Yowane to kane endje ga pa endje, yé azu Samariya gbœ Ɔtshœ Ishiri.

¹⁸ Kashe lœkœ á Shimu wu adœke aayi avwa to kane endje ga pa endje yeka á endje gbœ Ɔtshœ Ishiri, tshe yindœ kœto

ngendja fœ endje. ¹⁹ Æ pa fœ endje adœke: «'E to ndje gbɔgbɔncœ asœke fœ mœ, mbœrcœ œdœ mœ kœto kane mœ ga pa anga azu, endje gbɔ ndje Ɔtshɔ Ishiri.» ²⁰ Petro kœgi fœ she adœke: «Kaka Ndjaba mbœrcœ adœke 6œ yiwa awa bale dœ ngendja nœ zœ, mbœrcœ á 6œ gbe adœke endje yɔ œrcœ á Ndjaba œ to fœ azu gbambancœ dœ ngendja. ²¹ Bœ lili kœsœ dœ 'a awa bale lœ akwanœ asœke nene, 6œ gbɔ ndje anga œrcœ bale lœ nœ nene, mbœrcœ á lœsu zœ sœsœ ndjii 6a utshu Ndjaba nene. ²² Fa tshalœsu zœ yé œ donga Gbozu á œ kœli yekane á tshe djerœndœ ekpe gbetshelœ á li ga lœsu zœ. ²³ Mbœrcœ tœncœ ataa, mœ wu adœke 6œ sœ dœ egerœ lœsu, yé 6œ fa kanga nœ ngbindirœ.» ²⁴ Shimu gi adœke: «Adja e'e kœdonga Gbozu mbœrcœ mœ, kparawa adœke œneke á 'e pa kœwuwuta ga tœ mœ nene.»

²⁵ Manda kœgbara o'o ndje dœ kœyisœ o'o ama Gbozu, Apetro dœ Yowane kwatœ endje lima ga lœ Yerusaleme. Kœgu endje tœ ala awa, endje yi lima sœ Ɔtshɔ O'o lakpi ndjoro lœ ogo Samariya.

Filipo pandœ Yisu fœ uzu Etiopi

²⁶ Ɔlɔ bale, andjelu nœ Gbozu pa fœ Filipo adœke: «Aafo œ na yorrr dœ awa á ro ga lœ Sudi, tœ awa á jercœ kœto lœ Yerusaleme kœna ga tœ Gaza. Tœncœ kœdœ awa á azu kpa sœsœ kœna tœncœ nene.» ²⁷ Ngbewo, Filipo áalafo dœ kœro she. Kœna she yorrr tœ awancœ ascœmœ, tshe wu anga uzu tshelœ ogo Etiopi bale, á tshe dœ egerœ ayi akwa nœ Kandase, gbozu yashe ogo Etiopi. Uzunœ ascœmœ kœdœ ndje lima ayi kœgbœndœ ngendja œdœ ukpulu œrcœ nœ gbozu yashœncœ yekane á ro lima ga lœ Yerusaleme mbœrcœ kœdonga Ndjaba, ²⁸ yé á sœ kœgu tœncœ ga ndœ ye. Tshe sœ lima ga lœ share nœ ye œ sœ kœdi mbeti á ayi kœgbara o'o Isaya su.

²⁹ Ɔtshɔ Ishiri kœpa fœ Filipo adœke: «Gitœ zœ ga utshunœ œ togba dœ sharencœ ascœmœ.» ³⁰ Filipo na dœ œrɔ, œ dji uzu ogo Etiopinœ á tshe sœ kœdi mbeti á ayi kœgbara o'o Isaya su dœ avwara ga lafo. Á tshe kœyu she adœke: «Adja 6œ wusœ ádá œneke á 6œ di asœke ye a?» ³¹ Uzunœ gi fœ she adœke: «Edœ uzu kœyisœ ádáncœ

ngbi fœ mœ nene, mœ wu má sœ nœ koto o?» Yé tshe e Filipo adœke tshe œ œ sœ ga indiri œne. ³² Æneke á endje sú lima 6a la mbetinœ á tshe sœ kœdi lima tœncœ dœke:

«Tshe sœ 6ata pata á endje na dœ she ga tœ osho kœwo apata,

tshe sœ 6ata aya pata á tshe kiki utshu ayi kœli usu kote ye nene, tshe ii lima ama ye bale nene.

³³ Endje za tshula fœ she,

yé œ wa œgbɔ ngbanga ga pa ye.

Edœ dá pa bala o'o mbœrcœ agbolo tshangba ye a?

Gbambancœ nene, endje wa tshelœ olo ye pa œshɔ.»

³⁴ Uzu ogo Etiopi scœmœ yu Filipo adœke: «Wu oyo mœ kane, œdœ dá ayi kœgbara o'o patœ ye ataa? Tshe patœ ye dœ tœ ye too tshe patœ anga angbi uzu?» ³⁵ Filipo kœto kpœpa œneke á endje sú 6a la mbeti ascœmœ yeka á yisœ Ɔtshɔ O'o nœ Yisu fœ she. ³⁶ Endje ngbœtœ awa ana nœ endje œ na œrrr, œ wuta ga tœ anga ungu á sœ 6a indiri awa, yé uzu Etiopi kœyu adœke: «Wu ungu asœke, œrcœ gadœ dá pakata mœ ndœ kœgbɔ batisimu a?» [³⁷ Filipo kœpa fœ she adœke: «Edœ 6œ kœyindœ nœ dœ lœsu zœ bale, mœ za batisimu fœ 6œ ye.» Yé uzu scœmœ kœgi fœ she adœke: «Mœ yindœ nœ adœke Yisu Kristu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.»] ³⁸ Tshe kœpa fœ ayi kœkpa dœ share adœke endje ka kpœke. Afilipo kœjercœ dœ she ga la ngu yé Filipo kœza lima batisimu fœ she. ³⁹ Lœkɔ á endje wuta langunœ, Ishiri nœ Gbozu za Filipo yé uzu Etiopi kpa wuwu she nene. Kashe tshe te lima tœ awa kœgu she dœ yanga.

⁴⁰ Filipo wuta 6a lakpi Azote, yé tshe ro kœyisœ Ɔtshɔ O'o na tœncœ lœ ongbo bale dœ bale djezœ œrrr vesho ga lakpi Sezaré.

9

Sawulo fatshalœsu ye

¹ Dœ lœkœncœ ascœmœ, Sawulo sœ kolœ dœ gbetshelœ nœ kœmbœrcœ œrcœ kanga fœ azu Ikrizia œdœ pe kœpara awa nœ kœyiangwa endje. Tshe na ga ndœ egerœ nganga Ndjabancœ, ² œ yœndœ mbeti á za awa fœ she kœli djelœ Sinagoga á sœ lakpi Damaseke. Edœ tshe kœwuta 6a zœ á gbɔ

azu, ayakoshe too ayashe má endje sœ kœza awa Yisu, tshe i endje dœ djingiri yé œ gu dœ endje ga lœ Yerusaleme. ³ Lœkœ á tshe te lima tœ awa yé á wuta lima ndoo dœ Damaseke, ishiri owo to ngbai 6a lafo œ jerœ ga pa ye zakpi. ⁴ Tshe te ga tœ œshœ, œ dji tshama uzu kœpa adœke: «Sawulo, Sawulo, mbœrœ gade á 6œ mbœrœ œrœ kanga fœ mœ ataa?» ⁵ Tshe yu adœke: «Gbozu, œ6œ kœdœ de?» Yé tshamanœ kœgi adœke: «Emœ kœdœ Yisu, œmœ á 6œ mbœrœ œrœ kanga fœ mœ. ⁶ Kashe aalafo œ li ga lœ ongbo, yé 6a zœ dá endje pandœ œneke á li adœke 6œ mbœrœ, fœ 6œ.»

⁷ Azu á endje na tœ ala awa dœ Sawulo ka lima, œ sœ kokoko; endje dji lima tshama uzu kashe endje wuwu lima she nene. ⁸ Sawulo áalafo lœ œshœ, kashe ataa tshe kœrœ ala ye gbaa, tshe wuwu lima osho bale nene. Anganœ á tshe na lima tœ ala awanœ dœ endje dá za ama kane ye yeka á gbotá she duru duru rotoenœ ga lakpi Damaseke. ⁹ Tshe mbœrœ lima olo voto lœ bula; tshe zizi lima œrœ yé œ ndjo ndje ungu nene.

¹⁰ Anga yindœ Yisu bale á i'iri ye kœdœ Anania sœ lima 6a lœ Damaseke. Gbozu e she lœ ulu adœke: «Anania!» Tshe gi fœ she adœke: «Mœ sœ kea, Gbozu!» ¹¹ Gbozu kpa pa adœke: «Na dœ ala awa má endje e tœnœ awa Ndjii, œ yu osho 6a lœ anda nœ Yudasí tœ anga yakoshe tshalakpi Tarse bale á i'iri wu Sawulo. Tshe sœ kœza avwala 6a zœ, ¹² yé lœ ulu, tshe wu anga yakoshe bale á i'iri ye kœdœ Anania kœli yé á to kane ye ga pa ye adœke tshe kpa wu osho.»

¹³ Anania gi adœke: «Gbozu, mœ dji azu ndjoro kœpa o'o tœ yakoshenœ asœke œdœ kœpandœ ngbindirœ kœ á tshe mbœrœ fœ azu kœyindœ zœ 6a lœ Yerusaleme. ¹⁴ Yé ngœngœ asœ, tshe wuta 6a ke dœ mbeti á tshe gbœ 6a ndœ agbozu tshapa anganga Ndjaba mbœrœ kœi endjeneke kœ á endje e i'iri zœ lœ ama endje, dœ djingiri.» ¹⁵ Kashe Gbozu pa fœ she adœke: «Na zœ, gbambanœ nene, mœ ke yakoshenœ asœmœ tœ uzu akwa nœ mœ, yé kpœpa ye dá i'iri mœ œ to lœ ogo nœ angbi azu, 6a utshu agbozugo œdœ pe ndje 6a utshu azu Israyele. ¹⁶ Emœ dœ tœ mœ, mœ yisœ

mara á li dœ she kœwu œrœ kanga mbœrœ i'iri mœ.»

¹⁷ Anania ro œ li ga lœ anda, œ to kane ye ga pa Sawulo yé œ pa adœke: «Aya mœ, Sawulo! Gbozu dá vwa mœ. Yisu á tshe wuta lima ga tœ zœ tœ ala awa á 6œ na lima tœnœ, œshe dá vwa mœ adœke 6œ kpa tondœ osho yé œ gbœ Ɔtshœ Ishiri.» ¹⁸ Pe kpœtœ œscœnœ, œrœ 6ata djepe yo lœ ala ye dœ Sawulo. Tshe tetœ kœwu osho, œ áalafo yé œ gbœ batisimu. ¹⁹ Manda nœ, tshe zi œrœ yeka á uvuru gu ga lœ nœ.

Sawulo yisœ o'o ama Ndjaba 6a lakpi Damaseke

Tshe mbœrœ lima olo teasho dœ ayambarœ nœ Yisu á endje sœ lima lœ Damaseke. ²⁰ Endœ ye didi lima nene á tshe tetœ kœpandœ nœ lœ Sinagoga adœke, Yisu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba. ²¹ Endjeneke kœ á endje sœ lima kœdji she, endje katœ ama endje ti œsœ yé œ pa adœke: «E dœdœ yakoshe asœ dá sœ lima kœmbœrœ œrœ kanga fœ azu á endje yindœ i'iri Yisu 6a lœ Yerusaleme nene a? Tshe nana lima ndœ kœi endje dœ djingiri, yé á kœgu dœ endje fœ agbozu tshapa anganga Ndjaba nene a?» ²² Kashe gbœgbœ kœyisœ Ɔtshœ O'o nœ Sawulo gerœ lima dœ pa nœ: 6ata á tshe sœ lima kœma ngbi adœke Yisu kœdœ Masiya, Ayuda á endje mbœrœ lima ogo lakpi Damaseke kpa gugu lima dœ o'o ndœ kœgi fœ she nene.

²³ Endœnœ di manda nœ œrrr atake, Ayuda vwarandœ upu kœwo she. ²⁴ Kashe Sawulo wusœ kœvwarandœ upu nœ endje asœmœ ye. Endje sœ kœgbœndœ egerœ manda ongbœnœ butshœ dœ œlœ mbœrœ á endje kœwo she. ²⁵ Dœ anga butshœ bale, ayambarœ nœ ye za she ga lœ kingi, œ gi she dœ uwu yorrr ga ati dja gakele gbagba.

Sawulo 6a lœ Yerusaleme

²⁶ Sawulo wuta 6a lœ Yerusaleme œ yindœ kœli ga ugurutœ ayindœ Yisu, kashe endje kpa lima awa ye kœ mbœrœ endje yiyi lima ndœ nœ katsha nene adœke tshe te yindœ Yisu. ²⁷ Yé Barnabase za she po tœ ye, œ gi she fœ aayi avwa. Tshe pandœ mara á Sawulo wu Gbozu tœ ala awa œdœ mara á Gbozu pa lima o'o fœ she. Tshe kpa pa ndje fœ endje mara á tshe sœ lima kœyisœ œrœ ngbi dœ i'iri

Yisu 6a lœ Damaseke. ²⁸ Pe ndœ lœkœnœ asœmœ, Sawulo te ga ndœ endje yé endje tetœ kœyisœ œrœ ngbi dœ i'iri Gbozu lœ Yerusalem. ²⁹ Tshe pa lima o'o fœ Ayuda á endje sœ kœpa o'o ama Greke yé endje sœ lima kœgbugburu tshelœ o'o dœ endje. Kashe endje sœ lima kœpara awa ndœ kœwo she. ³⁰ Aayanœ lœ Yisu dji o'onœ ataa, œ to she ro toœnœ ga lœ Sezaré yeka á gbœ awa kœgi she ga lœ Tarse.

³¹ Azu Ikrizia sœ lima gee lœ ogo Yuda djigi, lœ ogo Galilayi œdœ pe ndje lœ Samariya. Endje sœ lima kœkpa awa Gbozu, yé Ɔtshœ Ishiri za lima gbœgbœ fœ endje adœke kœyindœrœ nœ endje gerœ.

Ene she lœ kœba nœ ye 6a lakpi Lida

³² Petro á tshe sœ lima kœro dje lœ ogonœ asœmœ kœ, na dœ anga œbœ bale 6a ndœ ayindœ Yisu á endje sœ lima 6a lœ Lida. ³³ Tshe gbœ anga yakoshe á i'iri ye kœdœ Ene á tshe lo ga ati dœ kœba mangba ungu mindu dœ votœ, gbambanœ nene, ada ye tshu lima tshakudu ye. ³⁴ Petro pa fœ she adœke: «Ene, Yisu Kristu she 6œ ye. Aalafo œ guma gbarœ olo zœ!» Yé katsha Ene áalafo. ³⁵ Azu kœ lakpi Lida œdœ pe endje nœ akpala osho Sarone wu she ataa, œ fatshalœsu endje ga ndœ Gbozu.

Tabita she lœ kuzu

³⁶ Anga yashe bale sœ lima 6a lœ Yope, œshe lima kœdœ yindœ Yisu; endje e she lima Tabita. Endje fa tshelœ i'irinœ lima dœ o'o ama Greke «Dorkase», œ yindœ kœpa adœke «mbele». Tshe sœ lima kœmbœrœ œtshœrœ waa, yé œ sœ kœto œrœ fœ aayi oyo. ³⁷ Dœ olonœ asœmœ, tshe gbœ kœba yé œ tshu. Manda kœdjutœ she, endje za she ga lœ gbœshœ 6a lafo. ³⁸ Bata á tshalakpi Lida sœ ndoo dœ Yope, ayindœ Yisu dji lima ndœ nœ adœke Petro sœ lœ Lida, œ vwa azu bisha dœ o'o fœ she adœke: «Vava ada zœ nene, na ga ndœ 'a katsha ga mœ kane.» ³⁹ Petro na ga ndœ endje katsha. Lœkœ á tshe wuta 6a zœ, endje 'œ dœ she 6a lœ gbœshœ á sœ 6a lafo, yé ayashe koya para kœkœ ka ga utshu ye dœ ngola lœ ala endje. Endje yisœ lœba okoro œdœ pe yœgbœdœ lœba á Dorkase sœ lima kœmbœrœ toœnœ lœkœ á tshe sœ dœ soro.

⁴⁰ Petro gœrœ azu ga shu para kœkœ œ gote dœ matshukuda ye, yé œ ki fœ Ndjaba. Manda nœ, tshe fatœ ye yorrr ga tœ oko uzunœ, œ pa adœke: «Tabita, áalafo.» Tshe kœrœ ala ye œ tondœ Petro, œ yœrœtshelœtœ ye yé œ sœ ga ati dœ budu ye. ⁴¹ Petro bopa kane ye œ ti she ga lafo, yé œ e ayindœ Yisu œdœ pe ayashe koya yeka á ma she dœ soro fœ endje. ⁴² Endje dji o'onœ lœ ongbo Yope djigi, yé azu ndjoro fatshalœsu endje ga ndœ Gbozu. ⁴³ Petro lo olo ndjoro 6a lakpi Yope 6a ndœ Shimu á tshe dœ ayi kœguma œkœ agea.

10

Apetro dœ Korneye

¹ Anga yakoshe bale 6a lœ Sezaré, i'iri ye kœdœ Korneye; œshe kœdœ gbozu tshapa ukpulu aturugu lœ Roma á endje e toœnœ «ukpulu aturugu tshelœ Itali». ² Tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, œ sœ kœkpa awa ye awa bale ndje dœ azu tshasœnda nœ ye. Dœ toœnœ ataa, tshe sœ lima kœto œrœ fœ Ayuda á endje sœ lima dœ oyo, yé œ sœ ndje kœki lima fœ Ndjaba œbœ dœ œbœ. ³ Anga œbœ bale, dœ ada œbœ votœ manda kakpi œbœ, tshe wu andjelu nœ Ndjaba lœ ulu kœli ga ndœ ye, yé andjelunœ e she adœke: «Korneye!» ⁴ Korneye tondœ ye dœ awa, yé œ gi fœ she adœke: «O'o gadœ, Gbozu?» Andjelu pa fœ she adœke: «Ndjaba dji avwala nœ zœ œdœ pe œtshœrœ á 6œ sœ kœmbœrœ toœnœ fœ aayi oyo yé tshe djedjœrœndœ zœ nene. ⁵ Ngœngœ asœke, vwa azu 6a lakpi Yope kœ'e Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro gu toœnœ ga mœ. ⁶ Tshe sœ kœlo 6a ndœ anga ayi akwa kœguma œkœ agea á i'iri ye kœdœ Shimu; á anda nœ ye sœ 6a tœ ama egerœ ungu.» ⁷ Lœkœ má andjelu á tshe pa o'o fœ she yiwa, Korneye e anga aayi akwa nœ ye bisha œdœ pe anga turugu nœ œtshœ lœsu á tshe sœ tshakudu ye katshatsha. ⁸ Tshe yisœ œrœ kœ á mbœrœtœ ye fœ endje, yé œ vwa endje 6a lakpi Yope.

⁹ Osho kœrœ pa nœ, endje sœpe tœ awa kœro toœnœ œ wuta ndoo dœ Yope, Petro œ ga tœ akpala osho 6a pa kumu anda mbœrœ kœza avwala fœ Ndjaba. œbœ wuta lima ga pa œrœ noé kakpi œbœ. ¹⁰ Kashe

tshe sœ lima dœ ogo, yé œ yindœ kœzi œrœ. Lœkœ á endje sœ lima kœfa kœzirœ fœ she, tshe wu œrœ lœ ulu. ¹¹ Tshe wu tshalafœ kœrœ yé anga œrœ bœta egerœ lœba tshapa meza á endje du uwu ga tœ amance vavana kœ sœ kœjerœ ga ati. ¹² Yé agea kœ á ada endje sœ vana, endjeneke á endje sœ kœ'œrœ dœ lavu endje tœ œshœ œdœ pe endjeneke á endje sœ kœru bœ lafo, sœ lima bœ lœ nœ. ¹³ Tshe dji tshama uzu kœpa fœ she adœke: «Petro! Áafo, œ wo ageance asœ yé œ zi endje.» ¹⁴ Petro gi fœ she adœke: «Bale nene, Gbozu. Mbœrœ lœ soro mœ, mœ zizi œrœ uburu too ekperœ nene.» ¹⁵ Tshe kpa dji tshama uzu kœpa fœ she tœ bishance adœke: «Eneke á Ndjaba mbœrœ yerœ, œ lili dœ bœ kœpa adœke œtœncœ kœdœ œrœ uburu nene.» ¹⁶ Tshamance wu awa votœ yé katsha manda nœ, œrœncœ œ ga lafo.

¹⁷ Petro sœ kœyutœ ye tœ ádá œrœ á tshe wu lœ ulu atake, tshokombele azu á Korneye vwa endje á endje sœ kœyu osho djezœ djezœ tœ anda nœ Shimu, kœyi kumu endje ga pa egerœ manda gbagba. ¹⁸ Endje e osho yé, œ yu adœke: «Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro sœ kœlo kpœke a?» ¹⁹ Petro sœpe lima kolœ kœgbe tshelœ ye tœ œrœ á tshe wu lœ ulu asœmœ, kashe Ishiri pa fœ she adœke: «Wu, azu votœ á endje sœ kœpara bœ asœke. ²⁰ Aafo œ Jerœ yé œ gu tœ awance bale dœ endje. Awa zaza bœ nene mbœrœ œmœ dá vwa endje.» ²¹ Petro jerœ ga ndœ endje, œ pa fœ endje adœke: «œmœ dœke. Uzunœ á 'e sœ kœpara she kœdœ œmœ. 'E na ndœ gadœ?» ²² Endje gi fœ she adœke: «Gbozu tshapa ukpulu aturugu á i'iri ye kœdœ Korneye dá vwa 'a. œshe kœdœ œtshœ uzu á tshe sœ kœkpawa Ndjaba, yé Ayuda para kœkœ yindœ ye waa. Anga andjelu nœ Ndjaba bale dá pandœ nœ fœ she lœ ulu adœke tshe 'e bœ bœ lœ anda nœ ye á kœdji œneke á bœ pa fœ she.»

²³ Petro pa adœke endje li gasœnda, yé œ yisœ osho olo fœ endje.

Osho kœrœ pa nœ bale, tshe gu tœ awance dœ endje. Anga ayindœ Yisu lakpi Yope gu tœ awance dœ endje. ²⁴ Yé tœ bisha olo manda nœ, tshe wuta ga lœ Sezará. Dá asœmœ bœ ndœ Korneye, tshe e ayo

nœ ye œdœ pe angance á tshe yindœtœ ye dœ endje waa, yeka á endje sœ lima kœkate endje. ²⁵ Lœkœ á Petro yi kumu ye, Korneye na para tshatshu ye œ gote ga tœ ada ye mbœrœ kœma œtshœ lœsu ga ndœ ye. ²⁶ Petro pa fœ she dœ kœti she ga lafo adœke: «Aalafo, œmœ ndje kœdœ amba uzu gbambance.» ²⁷ Manda nœ, tshe sœ kœpu o'o dœ Korneye li tœncœ ga sœnda, tshe wu azu ndjoro á endje ngbœtœ endje bœ zœ. ²⁸ Tshe pa ngbi fœ endje adœke: «Bata á 'e wusœ nœ, œ sœ dœ ekpencœ adœke Ayuda yindœ angbi uzu too kœsœ dœ she tœ œsœncœ bale. Kashe Ndjaba má fœ mœ adœke, mœ papa fœ uzu bale adœke œshe kœdœ ayi uburu too adœke Ndjaba vwaratœ ye tœ ye nene. ²⁹ Mbœrœ tœncœ ataa dá mœ vwavwaratœ mœ kœna ga mœ lœkœ á bœ vwa osho ndœ mœ nene. Kashe ngœngœ asœke, mœ yindœ kœwusœ ádá á bœ 'e mœ ga mœ.»

³⁰ Korneye kœgi fœ she adœke: «Mœ sœ lima kœza avwala fœ Ndjaba bœ sœnda nœ mœ, œ mbœrœ lima olo votœ dœ ada œbœ votœ manda kakpi œbœ. Mœ sœ atake, anga uzu bale á tshe verœ imbi lœba uruuu ka ga utshu mœ, ³¹ yé œ pa fœ mœ adœke: «Korneye, Ndjaba dji avwala nœ zœ yé œ djedjerœndœ œrœ á bœ to lima fœ aayi oyo nene. ³² Vwa anga uzu bœ lœ Yope kœ'e Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro kœgu bœ ke. Tshe sœ kœlo bœ sœnda nœ Shimu, ayi kœguma œkœ agea á anda nœ ye sœ bœ tœ mangu egerœ ungu.» ³³ Mœ vwa uzu ndœ kœpara bœ, yé bœ yindœ kœna tœncœ dœ œtshœncœ. Ngœngœ asœke, a'a kœ 'a ka ga utshu Ndjaba mbœrœ kœdji œneke á Gbozu za awa fœ bœ adœke bœ pandœ nœ fœ 'a.»

O'o nœ Petro

³⁴ Yé Petro za o'o œ pa adœke: «Mœ wu adja sœ nœ ngœngœ asœ adœke Ndjaba keke azu mbœrœ tshatshu endje nene. ³⁵ Yé lœ ogo kœ, uzu á tshe sœ kœkpawa Ndjaba yé á sœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii, Ndjaba œ yindœ ye. ³⁶ Tshe vwa o'o fœ azu tshelœ Israyele, œtshœ O'o kœsœ gee lœ awa nœ Yisu Kristu á tshe dœ Gbozu nœ azu kœ.

³⁷ «'E wusœ œneke á wuta lima utshuncœ bœ lœ Galilayi, lœ ogo Yuda djigi dœ lœkœ á Yowane sœ lima kœyisœ œrœ, á sœ ndje kœza batisimu fœ azu. ³⁸ 'E wusœ mara

á Ndjaba to gbəgbə nœ Ɔtshə Ishiri fœ Yisu á tshe dœ uzu Nazarete. Tshe na djetœ osho kə dœ kœmbœrœ Ɔtshœrœ, tshe she endjeneke para á endje dœ lima akanga nœ djaboro, mbœrœ Ndjaba sœ lima awa bale dœ she.

³⁹ «Yé a'a, 'a kœdœ atimu nœ œrœ kə á tshe mbœrœ ɓa lœ ogo nœ Ayuda œdœ ɓa lœ Yerusaleme. Endje wo she œ kuru she ga pa kurushi. ⁴⁰ Kashe Ndjaba she she ugurutœ akuzu manda olo votə, yé œ to uvuru fœ she adœke tshe kpa matœ ye. ⁴¹ Ɖ dœdœ mbœrœ azu djigi nene, kashe fœ 'a á Ndjaba ke 'a katshatsha utshunœ ɓata atimu. 'A zi œrœ œ ndjo œrœ awa bale dœ she manda kœshe she ugurutœ akuzu. ⁴² Mbœrœ tœnœ ataa, tshe pa fœ 'a adœke 'a yisœ nœ fœ azu yé œ ma ndœlanœ fœ endje adœke, œshe dá Ndjaba za she ndœ kœwa ngbanga pa asoro œdœ akuzu. ⁴³ Aayi kœgbara o'o kə pa lima tœ ye adœke uzu kə á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, lœ gbəgbə nœ i'iri ye dœ Yisu dá Ndjaba œ djerœndœ ekperœ nœ ye.»

Ɔtshə Ishiri jœrœ ga pa angbi azu

⁴⁴ Ləkə á Petro sœpe lima kœpu o'o, Ɔtshə Ishiri jœrœ ga pa endjeneke kə á endje dji lima o'o ye.

⁴⁵ Ayindœ Yisu á endje kœdœ Ayuda á endje na lima tœ awanœ dœ Petro ka lima tœ ama endje ti ɔsə kœwu adœke: Ɔtshə Ishiri á Ndjaba vwa, jœrœ ndje lima ga pa angbi azu. ⁴⁶ Yé endje sœ lima kœdji angbi azunœ kœdonga Ndjaba ndje kœpa o'o ama ogo á endje sœsœ lima kœdji tœnœ nene. Petro kpa kœpa adœke: ⁴⁷ «Bata á azu asœke gbə ndje Ɔtshə Ishiri ɓata azœ, œdœ dá kpa kə endje tœ kœgbə batisimu dœ ungu a?»

⁴⁸ Tshe za o'o adœke endje za batisimu fœ endje dœ i'iri Yisu Kristu. Manda nœ, angbi azunœ yu she adœke œne yatœ œne dœ she manda olo teasho kane.

11

O'o nœ Petro utshu Ikrizia lœ Yerusaleme

¹ Aayi avwa œdœ ayindœ Yisu á endje sœ lima ɓa lœ Yuda dji adœke angbi azu yi ndje ndœ o'o ama Ndjaba. ² Ləkə á Petro ɔ ga lœ Yerusaleme, anga ayindœ Yisu á endje dœ

Ayuda, tetœ kœgbugburu tshelœ o'o dœ she ³ adœke: «Bœ li ga ndœ angbi azu yé œ zi œrœ dœ endje!» ⁴ Yé Petro pandœ œneke kə á ro, kœto ɓa tœ adanœ bale dœ bale fœ endje adœke:

⁵ «Ləkə á mœ sœ lima kœki fœ Ndjaba ɓa lakpi Yope, mœ wu œrœ lœ ulu: anga œrœ bale ɓata egerœ lœba tshapa meza á endje du uwu ga tœ amanœ vavana kə. Ɖœnœ ascœmœ to ɓa lafo, œ jœrœ ga ati ndœ ndœ dœ mœ. ⁶ Mœ to lima ndœ nœ yima yé œ wu agea gusu á ada endje sœ vana, endjeneke á endje ɔrə dœ lavu endje œdœ pe endjeneke á endje ru ɓa lafo. ⁷ Manda nœ, mœ dji tshama uzu kœpa fœ mœ adœke: “Petro! Aalafo, œ wo agea asœke yé œ zi endje.” ⁸ Yé mœ pa adœke: “Bale nene, Gbozu. Gbambanœ nene, lœ soro mœ, mœ zizi œrœ uburu too ekperœ nene.”

⁹ «Tœ bishanœ, tshama uzu to ɓa lafo adœke: “Eneke á Ndjaba mbœrœ yœrœ, œ lili dœ ɓœ kœpa adœke œtœnœ kœdœ uburu nene.” ¹⁰ Ɖœnœ wu ata awa votə, yé œ ɔ ga lafo. ¹¹ Yé tshokombe, azu tshelœ Sezaré votə yi kumu endje ɓa tœ anda á 'a sœ tœnœ. Endje na ndœ kœpara mœ. ¹² Ɔtshə Ishiri pa fœ mœ adœke mœ gu katsha tœ awanœ dœ endje. Ayakoshœnœ mindu dœ bale á mœ to endje rotœnœ ga mœ asœke, 'a na tœ awanœ dœ endje œrrr ɓa lœ Sezaré yé œ li dœ endje kə ga lœ anda nœ yakoshœnœ ascœmœ á i'iri ye kœdœ Korneye. ¹³ Tshe pandœ mara á andjelu wuta ga tœ ye ɓa sœnda yé á pa fœ she adœke: “Vwa anga uzu ɓa lœ Yope kœ'e Shimu á anga i'iri ye kœdœ Petro, tshe gu ɓa ke. ¹⁴ Tshe pandœ o'o á za kœshe fœ ɓœ dœ azu tshasœnda nœ zœ kə.”

¹⁵ «Ləkə á mœ sœ kœpa o'o, Ɔtshə Ishiri jœrœ ga pa endje ɓata á jœrœ lima utshunœ ga pa azœ. ¹⁶ Mœ gbe tshelœ mœ ndœ o'o á Gbozu pa lima adœke: “Yowane za lima batisimu nœ ungu, kashe e'e, 'e gbə batisimu lœ Ɔtshə Ishiri.” ¹⁷ Ɖdœ Ndjaba kœto Ɔtshœrœ fœ azunœ asœke ɓata á tshe to fœ azœ á ayindœ o'o Gbozu Yisu Kristu, œmœ kœdœ œdœ yeka á kə Ndjaba tœ kœmbœrœ œrœ a?»

¹⁸ Manda kœdji o'onœ ascœmœ, endje sœ koko yé œ za mokə fœ Ndjaba dœ

kœpa adœke: «Adjapu, Ndjaba to ndje awa kœfatshalõsu œdœ pe awa kœgbõ soro fœ angbi azu.»

Ali Ikrizia lœ Atiõshe

¹⁹ Cœrœ kanga á mbœrœtœ endje lima dœ lõndõ á endje wo lima Etiene, mbœrœ adœke ayindœ Yisu ndjõ lima tshelœtœ endje ngbangbangba djezœ. Anga endje ro lima ga lœ Fenisi, ga lœ Shipre œdœ ga lœ Atiõshe; kashe endje sœ lima kœyisœ Otshõ O'o nœ Ndjaba kolœ fœ Ayuda. ²⁰ Andaa, anga endje ugurutœ endje á endje kœdœ azu tshelœ Shipre œdœ Sirene, endje na 6a lœ Atiõshe yé œ yi ndje sœ Otshõ O'o nœ Gbozu Yisu fœ Agreke. ²¹ Gbõgbõ nœ Gbozu sœ lima dœ endje awa bale dœ mara adœke azu ndjoro fatœ endje ga ndœ Gbozu yé œ wuta ayindœ Yisu.

²² Azu Ikrizia lœ Yerusaleme dji o'onœ, yé œ vwa Barnabase 6a lœ Atiõshe. ²³ Lõkõ á Barnabase yi kumu ye á wu mara otshœrœ á Ndjaba mbœrœ fœ ayindœ Yisunœ asœmœ, tshe sœ dœ yanga yé œ pa fœ endje kõ adœke endje za lõsu endje djigi fœ Gbozu. ²⁴ Barnabase kœdœ otshõ uzu, tshe sœ dœ Otshõ Ishiri œdœ pe kœyindœrœ waa. Ukpulu azu ndjoro te lima azu nœ Gbozu.

²⁵ Manda nœ, Barnabase na kœpara Sawulo 6a lœ Tarse. ²⁶ Tshe gbõ she 6a zœ œ gu dœ she ga lœ Atiõshe. Endje bibisha, endje mbœrœ lima ungu bale 6a lœ Ikrizianœ asœmœ yé œ yisœ œrœ fœ azu ndjoro. Ba lœ Atiõshe dá endje e i'iri «Akristu» tœ alinœ ga tœ ayindœ Yisu.

Cœrœ á má kœtorœ lœ ugurutœ azu

²⁷ Dœ lõkõnœ asœmœ, anga aayi kœgbara o'o to 6a lœ Yerusaleme œ sœ kœna ga lœ Atiõshe. ²⁸ Anga bale á i'iri ye kœdœ Agabuse, á Otshõ Ishiri sœ kœma œrœ fœ she, mindœ nœ adœke egerœ ogo œ za tshapashõ djigi lœ ondonœ zœ. Manda nœ, œ mbœrœtœ endje lima dœ lõndõ á Klode dœ lima gbozugo Roma. ²⁹ Mbœrœ tœncœ ataa, ayindœ Yisu wa o'o adœke œne vwa œrœ fœ anga œne á endje sœ 6a lœ Yuda. Uzu dœ uzu œ to liaka gbõgbõ nœ ye. ³⁰ Endje mbœrœ lindœ œneke á endje

wa, yé œ vwa œrœ á endje gbõ, lœ awa nœ Abarnabase dœ Sawulo fœ agbozu lœ ogo Yuda.

12

Kuzu Jake œdœ kœza Petro ga lœ kãnga

¹ Dœ lõndõnœ asœmœ, gbozugo Erode* sœ lima kœmbœrœ œrœ kanga fœ anga azu Ikrizia. ² Tshe mbœrœ adœke endje wo Jake, aya Yowane, dœ ugu kamba. ³ Yé lõkõ á tshe wu adœke œrœ má œne mbœrœ za yanga fœ Ayuda waa, tshe kpa pa adœke, endje za Petro. Cœ sœ lima dœ lõkõ angbo nœ mapa á susuku nene. ⁴ Tshe bopa ye œ vwi she ga lœ kãnga, yé œ pa fœ ukpulu aturugu vana á ngbõ6a aturugu vana vana, mbœrœ kœgbõndœ ye. Tshe sœ kœgbe lima adœke manda angbo Pake yeka á œne kœdji she 6a utshu azu para kõkõ. ⁵ Endje gbõ lima ndœ Petro 6a lœ kãnga, kashe azu Ikrizia kaka lima tœ kœza avwala dœ i'iri ye fœ Ndjaba nene.

⁶ Erode yi lima ndœ kœwa ngbanga nœ ye tœ ala azu para kõkõ. Dœ butshõnœ asœmœ, Petro lo 6a ugurutœ aturugu bisha, endje i she vwagbagba dœ djingiri bisha yé aayi kœgbõndœ manda ka 6a utshu manda kãnganœ. ⁷ Kashe tshokombe, andjelu nœ Gbozu yikumu ye, yé ishiri owo za osho djigi. Andjelu turutœ ye œ jo she, á pa fœ she adœke: «Aalafõ katsha!» Djingirinœ kœzu tœ kane Petro. ⁸ Yé andjelu kpa pa fœ she adœke: «I uwu tshapa lœba nœ zœ, œ soro uwu œrada nœ zœ.» Petro mbœrœtœ ye lindœ o'o ye. Andjelu kpa pa adœke: «Verœ yõgbõdõ lœba nœ zœ yé œ te manda mœ.»

⁹ Petro wuta lœ kãnga œ te manda andjelu. Tshe gbe œnœ ye adœke œneke á andjelu mbœrœ asœmœ dœdœ adja œrœ nene, kashe œne wu œrœ lœ ulu. ¹⁰ Endje ro ali azu kœgbõndœ manda, manda nœ endje ro bisha endje yé œ wuta ga tœ manda yarakowo á wuta kpuru ga lœ ongbo: mandanœ kãrõ dœ tœ ye utshu endje. Lõkõ á endje wuta ga shu, endje ro tshatœ ama gbõlõ, yé titivwiri andjelu kœyiwa ye.

* **12.1** 12.1 Erode asœke kœdœ Erode Agripa á tshe dœ gbolo nœ aya Erode Atipase á tshe dœ lima gbozugo pa ogo Yuda kœto tœ ungu zazu bisha dœ bale

¹¹ Uvuru Petro kœkwa ga lœ nœ, á tshe kœpa adœke: «Ngångõ asœke, mœ wu adœke œ doé adjapu: Gbozu vwa andjelu nœ ye á tshe vvara mœ tshakane Erode doé pe lœma ekperœ á Ayuda guma ndœ mœ.»

¹² Manda kœgbe tshelœ ye tœ œneke á mbœrœ fœ she, tshe gu ga lœ anda nœ Mareya, ayi Yowane á anga i'iri ye kœdoé Marke. Azu ndjoro sœ lima kœdonga Ndjaba 6a zœ. ¹³ Lœkõ á tshe nge manda, anga yawuru akwa bale á i'iri ye kœdoé Rode, na mbœrœ kœkõrõ tœnœ. ¹⁴ Tshe dji tshama Petro œ sœ doé yanga, œ tshapu kœkõrõ manda, yé œ kpa doé õrõ mbœrœ kœpandœ nœ adœke, Petro ka 6a pa manda 6a shu. ¹⁵ Endje pa fœ she adœke: «Iyi sœ lœ kumu zœ a!» Kashe tshe pa fœ endje adœke, œneke á œne sœ kœpa fœ endje kœdoé adjapu. Á endje kœpa adœke: «Asœmœ kœdoé andjelu á tshe sœ kœgbõndœ Petro doemœ.»

¹⁶ ¹⁶ Petro sœpe kolœ kœnge manda. Lœkõ á endje kõrõ manda, endje wu she yé œ i gbõndjuru. ¹⁷ Tshe mbœrœ kane ye fœ endje adœke endje sœ koko, yé œ pandœ mara á Gbozu za she ga shu lœ kángã fœ endje. Tshe kpa pa adœke: «'E na œ pandœ nœ fœ Jake œdoé pe fœ anga ayindœ Yisu.» Manda nœ, tshe wuta yé œ na ga tœ angbi osho.

¹⁸ Osho kõrõ, aturugu yakatœ endje ngbangbangba. Endje tetœ kœyutœ endje lœtœ endje adœke Petro fatœ ye tœ de! ¹⁹ Erode vwa azu kœpara Petro œrrr toroboka, endje gbõ gbõ she nene. Tshe yu aayi kœgbõndœ manda kángã, yé á pa adœke endje wo endje ye. Manda nœ, Erode to 6a lœ ogo Yuda œ na ga lœ Sezaré, yé œ mbœrœ olo teasho 6a zœ.

Kuzu gbozu Erode

²⁰ Erode sœ lima doé geda doé azu ogo Tire œdoé azu ogo Sidona. Azu ogonœ bibisha asœke yindœ kœwuta ga utshu ye. Endje u Blastuse á tshe doé uzu tshapa ayi akwa nœ Erode, œ dji o'o tshelœ ye. Endje na kœyu Erode adœke tshe mbœrœ adœke œne sœ gee. Gbambanœ nene, ogo nœ endje gbõ œrœ kœto 6a lœ œnœ ye doé gbozugo. ²¹ Doé lœkõnœ á endje guma tœ

kœgbõtœ endje, Erode verœ lœba tshagbozu nœ ye, œ sœ ga pa ngande gbozu nœ ye, yé œ tetœ kœpu o'o 6a utshu azu kõ.

²² Azu tetœ kœta rawa adœke: «Asœ kœdoé tshama ndjaba, œ doédoé œnœ uzu nene!»

²³ Kashe, pe tœ œsœnœ, andjelu nœ Gbozu 6i Erode mbœrœ á tshe tshapu kœdonga Ndjaba ti, yé á sœ kœlisœtœ ye adœke œne kœdoé Ndjaba. Angõzu zi she lœ œkõnœ yé tshe tshu.

²⁴ O'o ama Ndjaba ka aka osho kõ, yé azu á endje yindœ nœ wuta lima ndjoro.

²⁵ Lœkõ á akwa nœ Abarnabase doé Sawulo ka lima lœ Yerusaleme, endje za lima Yowane á anga i'iri ye kœdoé Marke potœ endje á gu doé she.

13

Õtshõ Ishiri vwa Abarnabase doé Sawulo ndœ akwa

¹ Aayi kœgbara o'o œdoé aayi kœyisœrœ sœ lima 6a lœ Ikrizia nœ Atiõshe. Æ doé lima Barnabase, Shimoyo á anga i'iri ye kœdoé Ubu Uzu œdoé pe Lukiyuse uzu tshelœ Sirene, doé Sawulo œ ga ndœ Man-aene yanga Erode á tshe sœ lima kœna tœ awanœ doé she pe doé tshagbolo ye.

² Anga õlõ bale á endje sœ lima kœdonga Gbozu yé á sœ kœyotshelœma endje, Õtshõ Ishiri pa adœke: «'E ko Abarnabase doé Sawulo ga indirinœ mbœrœ adœke endje mbœrœ œrœ œneke á mœ e endje ndœ nœ.» ³ Yé manda kœyotshelœma endje doé pe kœdonga Ndjaba, endje to kane endje ga pa endje yé œ za awa fœ endje.

Asawulo doé Barnabase 6a lakpi Shipre

⁴ Bata á Õtshõ Ishiri vwa Barnabase doé Sawulo, endje na 6a lakpi Selœsi, œ õ egerœ agba 6a zœ yeka á ro ga lœ Shipre. ⁵ Lœkõ á endje wuta ga lœ Salamine, endje tetœ kœmindœ o'o ama Ndjaba 6a lœ Sinagoga nœ Ayuda. Yowane á anga i'iri ye kœdoé Marke sœ ndje lima kpœtœmœ mbœrœ kœti kane endje. ⁶ Manda kœzu tshiki para œrrr kœwuta 6a lœ Pafose, endje gbõ anga ayi kœpandœ ulu bale á i'iri ye kœdoé Bare Yisu; œshe kœdoé Yuda á tshe zatœ ye 6ata ayi kœgbara o'o. ⁷ Tshe sœ lima 6a ndœ gbozu Sereyuse Pawuluse á tshe kœdoé ayi kœwuscœrœ, á tshe e Barnabase doé Sawulo mbœrœ tshe sœ lima doé ogo kœdji o'o ama

Ndjaba. ⁸ Kashe ayi kœpandœ ulu Elimase (i'iri Bare Yisu dœ Greke dœmœ) yiyi lima ndœ o'o ama endje nene, yé œ para awa kœndi tshelœ gbetshelœ nœ gbozu ascœmœ adœke tshe scœsœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu nene. ⁹ Yé Sawulo á anga i'iri ye kœdœ Polo á Ɔtshœ Ishiri su she kperœ, za ala ye kukuku ga tœ ye, ¹⁰ yé œ pa adœke: «Ɔbœ, afara œdœ pe ekperœ su bœ kperœ. Ɔbœ kœdœ gbolo nœ djaboro, uzu á tshe yiyindœ djakata o'o nene. Bœ katœ kœndi awa nœ Gbozu á scœ ndjii nene a? ¹¹ Ngœngœ ascœke, kane Ndjaba scœ pa zœ. Bœ fa ayibula, yé bœ wu œbœ nene œerrr ga tœ olo á tshe yindœ nœ.» Pe kpœtœ œscœnœ, tshelœ ala ye wu shuu yé osho bu kporokoto tœ ye. Tshe fatœ ye djikirili djikirili kœpara uzu adœke tshe za ama kane œne. ¹² Lœkœ á gbozugo wu œneke á mbœrœtœ endje, tshe te yindœ Yisu; gbambœnœ nene, o'o ama Gbozu za lima uvuru ye lœnœ.

Polo pa o'o 6a lakpi Atiœshe nœ ogo Pisidi

¹³ Polo dœ anganœ á tshe na tœ awa dœ endje œ lima ga lœ egerœ agba 6a lœ Pafose, œ ro ga lœ Perje 6a lœ Pafili. Yé Yowane katœ endje, œ kwatœ ye ga lœ Yerusaleme. ¹⁴ Endje katœ tshalakpi Perje ti, yé œ wuta 6a lœ Atiœshe nœ ogo Pisidi. Lœkœ sabata, endje li ga lœ Sinagoga yé œ scœ lima ga ati. ¹⁵ Manda kœdi buku á ngbœba awa akwa nœ Moyize dœ œnœ aayi kœgbara o'o, agbozu tshelœ Sinagoga pa fœ endje adœke: «Aaya, 'e kœscœ dœ anga o'o á scœ kœto gbœgbœ fœ uzu, 'e pa!» ¹⁶ Polo áalafo œ mbœrœ kane ye, yé œ pa adœke: «Azu tshelœ Israyele œdœ pe e'e dœ angbi azu á 'e scœ kœkpa awa Ndjaba, 'e dji mœ kane. ¹⁷ Ndjaba nœ azu Israyele ke aata 'a. Tshe mbœrœ adœke endje ngba lœkœ á endje scœ lima 6a lœ Ezipito. Manda nœ, tshe ko endje lima ga shu dœ gbœgbœ nœ ye. ¹⁸ Tshe gbœndœ endje lima 6a lœ kpagagasho manda ungu zazu bisha. ¹⁹ Manda nœ, tshe wo lima ogo mindu dœ bisha lœ ogo Kanana yé œ kurutshelœ nœ tœ azu nœ ye. ²⁰ Ɔtœnœ kœ mbœrœ lima ga pa œrœ nœ ungu kama vana dœ zazu bisha dœ ndjokpa (450).

«Manda nœ, tshe ko aayi kœwa ngbanga fœ endje œerrr ga tœ ayi kœgbara o'o

Samwele. ²¹ Endje yu osho tœ gbozugo yé Ndjaba za Sawulo, gbolo nœ Kise á tshe kœdœ uzu lœ mara nœ Bendjame, fœ endje. Tshe scœ pa endje manda ungu zazu bisha. ²² Manda kœza Sawulo ga shu tœ akwa, Ndjaba za Davidi tœ gbozugo. Tshe ma o'o nœ ye ngbi adœke: «Mœ gbœ Davidi, gbolo nœ Yese, uzu á lœsu mœ yindœ ye. Tshe mbœrœ œneke kœ á mœ gbe dœ tœnœ.» ²³ Ba lœ aatanœ dá Ndjaba za Yisu tœ ayi kœshe azu Israyele 6ata á tshe pa lima tœnœ. ²⁴ Utshu kœna lima Yisu, Yowane pandœ nœ lima fœ azu Israyele adœke endje fatshalœsu endje, yé œ gbœ batisimu. ²⁵ Yé lœkœ á Yowane mbœrœ lima akwa nœ ye á ka ye, tshe scœ lima kœpa adœke: «'E gbe adœke œmœ kœdœ edœ e? Ɔ dœdœ mœ kœdœ tsheneke á 'e kate she nene! Kashe anga uzu á tshe na manda mœ, mœ li kœzu uwu œrada nœ ye nene.»

²⁶ «'E dœ aaya mœ, aata Abrayamo ndje dœ angbi azu á 'e scœ kœkpa awa Ndjaba ascœke, endje vwa Ɔtshœ O'onœ ascœke á pandœ kœshe fœ azœ. ²⁷ Azu Yerusaleme œdœ pe agbozu tshapa endje wuwusœ Yisu nene, endje wuwu ndje scœ ádá o'o má aayi kœgbara o'o su á endje scœ kœdi tœnœ œbœ sabata bale dœ bale nene. Kashe endje wa œgbœ ngbanga ga pa Yisu liaka o'onœ ascœmœ. ²⁸ Ataa endje para lima awa kœwo she œerrr toro ye, endje kapa Pilato adœke tshe wo she. ²⁹ Lœkœ á endje mbœrœ lima œneke kœ á Buku nœ Ndjaba pandœ nœ tœ upu nœ ye, endje za lima she pa kurushi ga ati, yé œ shi lima she 6a lœ anga udu bale. ³⁰ Kashe Ndjaba she lima she lœ akuzu ye. ³¹ Tshe wuta lima lœ olo ndjoro ga tœ endjeneke á endje na lima dœ she awa bale kœto 6a lakpi Galilayi œerrr ga lœ Yerusaleme, endje á endje kœdœ atimu ngœngœ ascœke 6a utshu azu ogo Israyele.

³² «A'a ndje, 'a scœ kœyisœ Ɔtshœ O'onœ ascœke fœ 'e, œrœ á Ndjaba pa lima tœ nœ fœ aata 'a adœke œne mbœrœ, ³³ tshe mbœrœ fœ azœ má a dœ agbolo nœ endje, lœkœ á tshe she lima Yisu lœ akuzu 6ata á endje sú 6ala bisha mbeti nœ Itshi adœke:

«Ɔbœ kœdœ gbolo nœ mœ, kœto kpesheke, œmœ dá zu 6œ.»

³⁴ Ndjaba pa lima adœke œne shé she lœ akuzu, yé tshe gba nene. Tshe pa lima ngbi

adoeke:

“Mœ to kane nœ mœ dœ adja œyerœ koeto kane ga pa 'e,

ƒata á mœ pa lima ndœ koeto fœ Davidi.”

³⁵ Mbœrœ toœnœ dá Davidi pa ndje ala anga mbeti adoeke:

“Bœ katœ œyerœ uzu nœ zœ adoeke tshe gba nene.”

³⁶ Lœkœ á Davidi œepe lima dœ soro, tshe mbœrœ lima œeneke á Ndjaba yisœ nœ. Manda nœ, tshe tshu lima, endje shi she ndoo dœ aatanœ yé œkœ ye gba. ³⁷ Kashe tsheneke á Ndjaba shé she, gbagba lima nene. ³⁸ Aaya mœ, 'e wusœ nœ dœ œtshœnœ

adoeke mangba Yisu dá endje pandœ o'o koedjerœndœ ekperœ fœ 'e á awa akwa nœ Moyize lili lima ndœ kœvwara 'e loœnœ nene. ³⁹ Uzu kœ á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, tshe wuta uzu ndjii tœ ala Ndjaba. ⁴⁰ Mbœrœ toœnœ ataa, 'e sœ dœ gbœdjela mbœrœ á o'o neke á aayi kœgbara o'o su kœwuwuta ga tœ 'e nene:

⁴¹ “E wu kane! E'e dœ adjipudji, 'e katœ ama 'e ti œsœ yé œ ndjœtshelœtœ 'e! Gbambanœ nene, mœ yindœ koembœrœ anga œrœ bale lœ soro 'e, œrœ neke á 'e yindœ nœ nene, œdœ uzu kœpandœ nœ fœ 'e.”»

⁴² Lœkœ á Polo dœ Barnabase sœ lima kœwuta toœnœ, endje tetœ kœki fœ endje adoeke endje kwa dœ œlœ sabata manda nœ œ kpa yisœ o'onœ asœmœ. ⁴³ Manda angbœtoœnœ, Ayuda œdœ pe angbi azu á endje sœ kœkpa awa Ndjaba te manda Polo dœ Barnabase. Lœ o'o á endje sœ kœpa toœnœ, Polo dœ Barnabase pa fœ endje adoeke: «'E zatœ 'e djigi ga tœ œtshœrœ nœ Ndjaba.»

Polo dœ Barnabase na ga ndœ angbi azu

⁴⁴ Lœkœ sabata manda nœ, œ sœ ƒata azu kœ lœ ongbo ngbœtœ endje lima mbœrœ koedji o'o ama Gbozu. ⁴⁵ Kœwu ukpulu azunœ ataa, Ayuda mbœrœ uku yé œ tetœ kœgu Polo dœ kœyangba o'o ye. ⁴⁶ Polo dœ Barnabase mindœ nœ dœ awanœ adoeke: «œ li má lima adoeke endje yisœ œtshœ O'onœ asœke utshunœ fœ 'e! ƒata á 'e vwaratœ 'e toœnœ, yé á wa ngbanga dœ tœ 'e adoeke 'e lili kœgbœ soro nœ wa dœ wa nene asœmœ, 'a fatœ 'a ngœngœ asœ ga ndœ

angbi azu. ⁴⁷ Awa akwanœ á Gbozu pa toœnœ fœ 'a dœke:

“Mœ za ƒœ ƒata œlœ koetshi pa angbi azu lœ ogo kœ,

mbœrœ adoeke ƒœ yisœ o'o nœ kœshe œerr tœ ga tœ ndœngœlœ osho.”»

⁴⁸ Koedji o'onœ asœmœ ataa, angbi azu tetœ koedonga Gbozu dœ yanga. Endjeneke á endje sœ lima mbœrœ soro nœ wa dœ wa, endje te lima ayindœ Yisu. ⁴⁹ O'o ama Gbozu za lima tshelœ ogonœ djigi. ⁵⁰ Kashe Ayuda bili ayashe á œsœ endje li, á endje sœ koedonga Ndjaba œdœ pe agbozu tshapa ongbo. Endje mbœrœ œrœ kanga ga tœ Polo dœ Barnabase, yé œ gœrœ endje lœ ogo nœ endje ye. ⁵¹ Polo œdœ Barnabase gœrœ trusha tshada endje fœ endje, yé œ ro ga lœ Ikoniyume. ⁵² Dá asœmœ ayindœ Yisu ƒa lakpi Atiœshe sœ lima dœ yanga waa, yé œ su dœ œtshœ Ishiri.

14

Polo œdœ Barnabase ƒa lœ ogo Ikoniyume

¹ Polo œdœ Barnabase na ƒa lakpi Ikoniyume œ li ndje ga lœ Sinagoga nœ Ayuda œ pa o'o yé Ayudanœ dœ pe Agreke ndjoro te lima ayindœ Yisu. ² Kashe Ayuda neke á endje yiyi lima ndœ nœ nene, to gbœtshelœ koembœrœ ekperœ ga tœ ayindœ Yisu fœ angbi azu. ³ Andaa Polo œdœ Barnabase mbœrœ lima olo ndjoro ƒa lœ Ikoniyume. Endje pa lima o'o dœ awa nene lœ kœyindœrœ nœ endje ga ndœ Gbozu. Kœwu toœnœ ataa, Gbozu ma adoeke o'onœ á endje sœ kœpa toœnœ tœ upu œtshœrœ nœ ye koedœ adja o'o, á tshe to gbœgbœ nœ kœfa œrœ dœ kœma ambáránœ fœ endje. ⁴ Azu tshelœ ongbo kurutshelœtœ endje: anga endje yindœ Ayuda yé anga endje yindœ aayi avwa. ⁵ Angbi azu, Ayuda dœ pe agbozu tshapa endje vvara lima ndœ koembœrœ œrœ kanga ga tœ Polo dœ Barnabase œdœ kœve endje dœ badja. ⁶ Endje wusœ o'onœ yé œ kpa gu toœnœ dœ awa ongbo Listre œdœ Derbe lœ ogo Likawoni œdœ pe ndje ogo para indirinœ. ⁷ Endje sœ lima kœpa ndje ndœ œtshœ O'o ƒa zœ.

Polo œdœ Barnabase ƒa lakpi Listre

⁸ Anga yakoshe bale á ada ye tshu, sœ lima 6a lakpi Listre. Bata á endje zu lima she tœ ayi vwiriti, tshe nana lima ana bale nene. ⁹ Anga ɔɔ bale á tshe sœ koedji o'o á Polo sœ koepa toenœ, Polo za ala ye kukuku ga tœ ye, yé œ wu adœke tshe sœ dœ koeyindœrœ mbœrœ koeshe toenœ. ¹⁰ Polo pa dœ ɔgbɔ fœ she adœke: «Aalafo œ ka ndjii dœ ada zœ!» Yakoshenœ i ga lafo yé œ tetœ koena lima ana.

¹¹ Kœwu œneke á Polo mbœrœ ascœmœ, azu ndjoro oma kekeke œ pa dœ o'o ama ogo Likawoni adœke: «Andjaba fatœ endje tœ azu yé á jerœ ga ndœ azœ asœke.»

¹² Endje e Barnabase «Zewuse», yé œ e Polo «Ermese» mbœrœ œshe dá sœ lima koemindœ o'o*.

¹³ Nganga ndjaba lœ anda nœ Zewuse á sœ 6a ushu nœ ongbo, na dœ akɔ angombe á endje guma endje dœ flere. Œshe œdœ azu ndjoro, endje yi lima ndœ kœsho endje tœ tokóró fœ Polo dœ Barnabase. ¹⁴ Dœ lœndɔ á endje dji ataa, endje súru lima tshelœ lœba tœ endje yé œ gbɔgbɔtœ endje dœ ana gutœnœ ga lœ ukpulu azu. Endje pa dœ ɔgbɔ adœke: ¹⁵ «Uu aaya, mbœrœ gadé á 'e mbœrœ ataa? A'a koedœ ndje azu 6ata 'e! 'A sœ koepandœ ɔtshɔ O'o fœ 'e adœke 'e katœ œrœ á ádánœ gugu nene, mbœrœ koefatœ 'e ga ndœ Ndjaba á tshe sœ dœ soro yé á mbœrœ tshalafo, dœ ɔshɔ, dœ egerœ kota œdœ pe œneke kɔ á sœ loenœ. ¹⁶ Lɔkɔ nœ aata azœ, tshe ka lima tœ azu ogo para kœza awa nœ endje dœ tœ endje. ¹⁷ Kashe atamœ gbaa, tshe kakatœ koema adœke œne sœ zœ lœ awa nœ ɔtshœrœ nœ ye fœ endje nene. ɔtshœrœnœ ascœmœ dœke: tshe vwa yavuru fœ 'e mbœrœ koemɔ ɔshɔ tshelœ kindi nœ 'e adœke 'e gbɔ kœziroœ á li, yé lœsu 'e sœ dœ yanga.» ¹⁸ Ataa ukpulu azunœ dji lima o'o nœ aayi avwa gbaa, endje sœ lima dœ sharapu utshu kœkatœ kœza tokórónœ fœ endje.

¹⁹ Anga Ayuda á endje to 6a lœ Atiœshe œdœ 6a lœ Ikoniyyume, te ga ndœ ukpulu azu ascœmœ. Endje ve lima Polo dœ badja, yé œ gbe adœke tshe tshu ye yeka á gbota she lœ ongbo ga shu. ²⁰ Kashe lœkɔ

á ayindœ Yisu ngbɔtœ endje ga indiri ye, tshe áalafo yé œ kwatœ ye ga lœ ongbonœ. Osho kœrɔ pa nœ, endje ro dœ Barnabase ga lœ Derbe.

Polo dœ Barnabase fatœ endje kœgu ga lœ Atiœshe nœ Siri

²¹ Endje pandœ ɔtshɔ O'o lœ ongbo Derbe yé œ gbɔ ayindœ Yisu ndjoro. Manda nœ, endje kpa kwatœ endje tɔ lœ Listre, lœ Ikoniyyume œdœ pe tɔ lœ Atiœshe. ²² Endje sœ lima kœto gbɔgbɔ ga tœ lœsu ayindœ Yisu yé œ pa fœ endje adœke endje shi gbi lœ koeyindœrœ. Endje pa adœke: «Œ li adœke a wu oyo waa yeka á koeli ga lœ tshagbozu nœ Ndjaba.» ²³ Lœ Ikrizia bale dœ bale, endje ke agbozu Ikrizia fœ endje, œ donga Ndjaba dœ kœyotshelœma endje, yé œ katœ endje ti fœ Gbozu á endje sœ dœ koeyindœrœ ga ndœ ye.

²⁴ Endje ro tɔ lœ Pisidi, yé á na ga lœ Pafili. ²⁵ Endje pandœ ɔtshɔ O'o 6a tœ Perje, manda nœ á ro ga lœ Atali. ²⁶ Endje ɔ ga lœ egerœ agba 6a zœ yé á gu ga lœ Atiœshe nœ Siri, tshalakpi á endje ko lima endje ga tshakane Gbozu adœke endje gbɔ ɔtshœrœ nœ Ndjaba mbœrœ akwa á endje totœ koembœrœ toenœ. ²⁷ Lœkɔ á endje wuta lima ga lœ Atiœshe, endje ngbɔ6a azu Ikrizia yé œ pandœ œneke kɔ á Ndjaba mbœrœ lima fœ endje dœ pe mara á tshe kœrɔ awa koeyindœrœ fœ angbi azu. ²⁸ Yé endje lo olo ndjoro tœ œsœnœ bale dœ ayindœ Yisu.

15

O'o 6a lœ Atiœshe tœ upu nœ gaza

¹ Anga ayakoshe to 6a lœ Yuda, œ tetœ koeyisœ œrœ fœ aayazu lœ Yisu adœke: «Œdœ 'e kœvwaratœ 'e tœ kœwa gaza 6ata awa akwa nœ Moyize pandœ nœ, 'e gbɔ koeshe nene.» ² Polo œdœ Barnabase vwaratœ endje tœ koeyisœ œrœ nœ ayakoshenœ ascœmœ, œ gbugburu tshelœ o'o dœ endje tœ upunœ. Manda nœ, endje wa adœke Polo œdœ Barnabase, ndje dœ anga aayazu lœ Yisu ɔ ga lœ Yerusaleme ndœ kœgbɔtœ endje dœ aayi avwa œdœ agbɔ Azu Ikrizia mbœrœ kœyœrɔ o'onœ ascœmœ. ³ Azu Ikrizia lœ Atiœshe to œrœ á

* **14.12** 14.12 Zewuse koedœ lima egerœ ndjaba nœ Agreke yé Ermese koedœ lima ayi koemindœ o'o nœ ye

li mbœrœ ananœ fœ endje. Kœro endje to lœ Fenisi dœ Samariya, endje sœ kœpandœ mara á angbi azu fa lœsu endje yé œ za yanga waa fœ aayazu lœ Yisu para.

Angbœtœ 6a lœ Yerusaleme

⁴ Ɔlœ á endje wuta ga lœ Yerusaleme, azu Ikrizia, aayi avwa dœ pe agbozu Ikrizia za osho kœsœ fœ endje yé endje pandœ œrœ kœ á Ndjaba mbœrœ lœ awa nœ endje fœ endje. ⁵ Kashe anga ayindœ Yisu á endje to lœ Afarisayi za o'o œ pa adœke: «Ɔ li adœke angbi azu á endje wuta ayindœ Yisu wa gaza, œ li ndje sœ awa akwa nœ Moyize.»

⁶ Aayi avwa œdœ agbozu Ikrizia ngbœbatœ endje mbœrœ kœgbe o'o tœ upunœ asœmœ. ⁷ Manda kœgbugburu tshelœ o'o œrrr, Petro áalafo yé œ pa adœke: «Aaya, 'e wusœ nœ adœke Ndjaba ke lima mœ ugurutœ 'e katshatsha ndœ kœpandœ Ɔtshœ O'o fœ angbi azu adœke endje dji, œ yindœ nœ. ⁸ Yé Ndjaba á tshe wusœ lœsu azu para kœkœ, za Ɔtshœ Ishiri fœ endje tœ kœma adœke œne yi ndje ndœ endje awa bale bœta á tshe mbœrœ ndje fœ azœ. ⁹ Tshe yiyi ko ndœ azœ yé œ vwaratœ ye tœ endje nene; gbambanœ nene, lœ awa nœ kœyindœrœ nœ endje ga ndœ Yisu, tshe djutœ ekperœ nœ endje. ¹⁰ Ngœngœ asœ, mbœrœ gadœ á 'e sœ kœeshokœ o'o dœ Ndjaba a? 'E yindœ kœza egerœ gbarœ á azœ dœ aata azœ, a zaza lima nene ga pa kumu ayindœ Yisu a? ¹¹ Kashe a wusœ nœ adœke, a she kolœ mangba Ɔtshœ lœsu nœ Gbozu Yisu, yé endje ndje awa bale.»

¹² Manda nœ, azu lœ kokoko ndœ kœdji Polo œdœ Barnabase, á endje sœ kœmindœ œrœ á sœ kœma mara œrœ á Ndjaba mbœrœ lœ awa nœ endje ugurutœ angbi azunœ asœmœ. ¹³ Lœkœ á endje pa o'o nœ endje á ka, Jake áalafo œ pa adœke: «Aaya, 'e dji mœ kane. ¹⁴ Shimu wuta kœmindœ nœ fœ azœ mara á Ndjaba gbe bœlima katshatsha á ke anga azu ugurutœ angbi azu adœke endje dœ azu nœ œne. ¹⁵ Ɔrœ á Ndjaba mbœrœ li dœ o'o ama aayi kœgbara o'o. Gbambanœ nene, Ndjaba pa adœke:

¹⁶ “Manda nœ kœ, mœ kpa kwatœ mœ ndœ kpa kœmœ anda nœ Davidi á te. Agbanœ á sœ ati, mœ kpa mœ tshandœnœ, yé mœ kpa za ga lafo.

¹⁷ Kœto kpœtœmœ, udu azu œ para awa Gbozu,

œdœ pe angbi azu kœ á mœ ke endje.

Ɔmœ Gbozu dá pa o'onœ asœke, mœ sœ kœguma o'o nœ mœ

¹⁸ á mœ gbe bœlima katshatsha.”»

¹⁹ Jake kpa kœpa adœke: «Mœ gbe œnœ mœ adœke œ lili adœke a mbœrœ œrœ kanga fœ azu á endje fatshalœsu endje fœ Yisu nene. ²⁰ Kashe a su kolœ mbeti fœ endje adœke, endje zizi agea á to bœ pa ndaba nœ andjaba nene, endje zizi songba agea á tshe tshu á indji ye tutu nene, endje zizi indji nene yé adja endje mbœmbœrœ angba budu nene. ²¹ Mbœrœ katshatsha bœlima, endje yisœ awa akwa nœ Moyize dje lakpi kœ mbœrœ á endje sœ kœdi tœnœ lœkœ sabata bale dœ bale lœ anda ngbœtœ.»

Mbeti fœ ayindœ Yisu lakpi Atiœshe

²² Ataa aayi avwa, dœ agbozu Ikrizia œdœ pe azu Ikrizia para kœkœ wu dœ Ɔtshœnœ adœke, endje ke anga azu ugurutœ œne dœ vwa endje bœ lœ Atiœshe awa bale dœ Polo œdœ Barnabase. Yekane á endje ke Yuda á anga i'iri ye kœdœ Barsabase œdœ pe Sila. Endje bibisha kœdœ azu á endje sœ lima kœlisœ endje ugurutœ ayindœ Yisu. ²³ Mbeti á endje sú ga tshakane endje pa adœke:

«Aaya 'a dœ angbi azu á 'e sœ lœ Atiœshe, lœ Siri, œdœ ndje lœ Silisi: aayi avwa, dœ agbozu Ikrizia œdœ azu Ikrizia para kœkœ za abala fœ 'e. ²⁴ A dji adœke anga azu á endje to bœ ndœ 'a bœ ke, á na ga ndœ 'e kœdjingili tshelœ kumu 'e, endje ndi gbetshelœ nœ 'e kashe œ dœdœ 'a dá vwa endje nene. ²⁵ Ádánœ á 'a wa kœ dœ lœsu 'a bale adœke 'a ke anga azu dœ vwa endje fœ 'e. Endje ro tœ awanœ dœ aaya 'a á 'a yindœ endje waa, Polo œdœ Barnabase ²⁶ á endje za soro endje djigi mbœrœ akwa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. ²⁷ 'A vwa Yuda dœ Sila adœke endje kpa pandœ œneke kœ á 'a su ala mbetinœ asœke fœ 'e dœ ama endje. ²⁸ Gbambanœ nene, Ɔtshœ Ishiri dœ pe 'a wa adœke, 'a kpa za egerœ gbarœ ga pa kumu 'e nene. Kashe œrœ á li dœ 'e kœmbœrœ tœnœ dœke: ²⁹ adja 'e zizi agea á to bœ pa ndaba nœ andjaba nene, 'e zizi indji nene, 'e zizi songba agea á tshe tshu á indji tutu nene, 'e mbœmbœrœ

angbabudu nene. Cædœ 'e kœliscœ œercœncœ asœke kɔ, dá 'e mbœercœ dœ ɔtshœncœ waa. 'E sœpe dœ ɔtshœncœ.»

³⁰ Endje za awa fœ endje yé endje ro ga lœ Atiŝshe. Lɔkɔ kœwuta endje ɓa zœ, endje ngbɔɓa ayindœ Yisu, œ za mbetincœ fœ endje. ³¹ Manda kœdi mbetincœ, ayindœ Yisu sœ lima dœ yanga waa mbœercœ mbetincœ guma gbetshelœ nœ endje. ³² Yuda dœ Sila á endje dœ lima aayi kœgbara o'o, endje mi upu fœ endje adœke endje shi gbi yé œ gbœndœ kœyindœercœ nœ endje. ³³ Endje mbœercœ lima olo teasho kpœtœmœ. Manda nœ, ayindœ Yisu za awa fœ endje adœke endje gu dœ kœsœ gee ga ndœ azu á endje vwa lima endje. [³⁴ Kashe Sila wa lima kœsœpe œncœ ye kpœtœmœ.] ³⁵ Polo œdœ Barnabase sœ lima œncœ endje ɓa lœ Atiŝshe. 'Ba zœ, endje sœ kœyiscœ œercœ œdœ pe kœmindœ ɔtshœ O'o nœ Gbozu awa bale dœ anga azu ndjoro.

Polo œdœ Sila kurutshelœtœ endje

³⁶ Olo teasho manda nœ, Polo pa fœ Barnabase adœke: «A kwatœ azœ lakpi bale dœ bale á a yi lima sœ o'o ama Gbozu tœncœ dœ œ wu mara á aaya azœ sœ dœ tœncœ.» ³⁷ Barnabase yi lima ndœ kœkwa dœ Yowane á anga i'iri ye kœdœ Marke. ³⁸ Kashe Polo gbe adœke kœkwa dœ she œ li nene, mbœercœ tshe ka lima tœ endje ti ɓa lœ Pafili, œ vwara lima tœ ye kœna dœ endje lœ ma akwa nœ Ndjaba. ³⁹ Mbœercœ tœncœ ataa, endje djidji lima tœ endje nene, yé endje kurutshelœtœ endje. Barnabase za Marke po tœ ye, œ za egerœ agba œ ro ga lœ Shipre, ⁴⁰ kashe Polo ke Sila ndœ kœro dœ she. Manda nœ, ayindœ Yisu ko endje ga tshakane Ndjaba adœke ɔtshœ lœsu nœ Gbozu gbœndœ endje. ⁴¹ Endje ro lima tœ lœ Siri œdœ Silisi, œ yiscœ œercœ fœ azu Ikrizia adœke endje gbœndœ kœyindœercœ nœ endje.

16

Timote te mangba Polo œdœ Sila

¹ Polo li ndje ga lœ Derbe dœ pe Listre. Ba zœ anga yindœ Yisu á i'iri ye kœdœ Timote, gbolo yakoshe nœ anga uyu Yuda á tshe yindœ Yisu, abancœ dœdœ Yuda nene.

² ɔtshœ ye ga lima waa ugurutœ aayanœ lœ Listre dœ pe Ikoniyume. ³ Polo gbe lima kœgu dœ she awa bale. Kœwu adœke Ayuda lœ ndjoro tœ oshonœ ɓa zœ, tshe za she, œ wa she tœ gaza lindœ awa akwa nœ Ayudancœ, mbœercœ Ayuda kɔ á endje sœ lima dœ endje tœ œsœncœ wu lima sœ nœ adœke abancœ dœdœ Yuda nene. ⁴ Lœ ongbo á endje ro lima tœncœ, Polo dœ Sila sœ lima kœmindœ o'o á aayi avwa nœ Yisu dœ agbozu lœ Yerusaleme wa, á endje sœ kœpa fœ endje adœke endje mbœercœ tœ endje lindœ nœ. ⁵ Azu Ikrizia sœ lima kœru lœsu endje lœ kœyindœercœ nœ endje, œlœ dœ œlœ anga azu sœ lima kœli ga ndœ endje yé endje te lima kœngba tœncœ.

ɔtshœ Ishiri vwa Polo ga lœ Masedwane

⁶ Polo œdœ Sila na lœ Friji œdœ pe lœ Galate; gbambancœ nene, ɔtshœ Ishiri pakata lima endje kœpandœ ɔtshœ O'o ɓa lœ Azi. ⁷ Kœwuta endje ga tœ ndœngɔlœ ogo Misi, endje gbe kœro ga lœ Bitini yeka á Ishiri nœ Yisu pakata endje. ⁸ Endje ro tœ lœ Misi yé œ jercœ ga lœ Trowase. ⁹ Anga butshœ bale, Polo kœwu œercœ lœ ulu: anga yakoshe Masedwane bale na ga ndœ ye, œ ka kœdi tshelœma ye fœ she adœke: «Fa djaga lœ Masedwane, mbœercœ kœti kane 'a ga lafo!» ¹⁰ Manda kœwu œercœ lœ ulu nœ Polo ascœmœ, trale 'a para awa kœro ga lœ Masedwane, mbœercœ 'a wu lima sœ nœ adœke Ndjaba sœ kœ e 'a kœna kœpandœ ɔtshœ O'o ɓa zœ.

Kœfatshalœsu Lidi ɓa lœ Filipino

¹¹ 'A œ ga lœ egerœ agba lœ Trowase, 'a za awa ndjii ndœ Samotrascœ mbœercœ á osho kœkœrɔ á 'a kœwuta ga lœ Neyapoliscœ. ¹² Yé ɓa zœ 'a na ga lœ Filipino, egerœ ongbo lœ ogo Masedwane, azu á endje sœ lœ nœ sœ tshakudu tshagbozu nœ ogo Roma. Cœndœ 'a di lima teasho lœ ongbonœ ascœmœ. ¹³ Dœ lœkɔ sabata, 'a wuta lœ ongbonœ kœna ga lakpi ogo neke á sœ ndœ dœ ama ungu, tœncœ kœdœ lima œsœ osho nœ kœdonga Ndjaba, yeka á 'a sœ ga ati, á pa o'o dœ ayashe á endje ngbœtœ endje kpœtœmœ. ¹⁴ Anga bale ugurutœ endje, i'iri ye kœdœ Lidi, œshe kœdœ lima yashe lœ ongbo Tiyatire á tshe sœ kœka odorœ lœba yé á wu lima sœ kœdonga Ndjaba.

Tshe dji 'a yé Ndjaba kərə gbetshelœ nœ ye adœke tshe yindœ o'o kə á Polo pa. ¹⁵ Manda kœgbə batisimu, œshe dœ azu scœnda nœ ye para, tshe pa fœ 'a adœke: «Edœ 'e kœwusœ nœ adœke, œmœ kœdœ uzu á mœ yindœ Ndjaba ye, 'e na œ lo 6a ndœ mœ.» Yé tshe tovworogbo 'a kœyindœ nœ.

Polo œdœ Sila lœ kánga

¹⁶ Ɔlə bale á 'a sœ lima kœna ndœ kœ e Ndjaba, anga yashe kanga bale á tshe sœ lima dœ ekpe ishiri nœ kœgbara o'o sœ ugurutœ 'a. Ayengə ye sœ lima kœgbə œrœ waa manda akwa nœ ye. ¹⁷ Tshe te manda 'a dœ Polo, yé œ sœ kœpa dœ œgbə adœke: «Ayakoshenœ asœ kœdœ aayi akwa nœ Ndjaba á tshe ropa œrœ kə; endje sœ kœyisœ awa kœgbə kœshe fœ 'e.» ¹⁸ Yé tshe mbœrœ ataa manda olo ndjoro. Polo mœ dœ she, á kœfatœ ye yé á kœpa fœ ishirinœ adœke: «Dœ i'iri Yisu Kristu, mœ pa fœ 6œ adœke: wuta lœ yashe asœke!» Trale ishiri wuta lœ ye yé.

¹⁹ Bata aayengə yashe kanga ascœmœ wu adœke œne kpa gbə œrœ lœ awa nœ ye nene, endje tepa Polo œdœ Sila œ gbota endje na tœnœ fœ agbozu kœwa ngbanga œrrr 6a la wutu ga utshu azu kə. ²⁰ Endje ko endje na tœnœ fœ agbozunœ ascœmœ yé œ pa adœke: «Ayakoshenœ asœ kœdœ Ayuda, endje ndi tshalakpi nœ azœ kpa ye. ²¹ Endje sœ kœpara awa ndœ kœyisœ angbi mara kœsœ neke á azœ dœ azu Roma á lili adœke a mbœrœ nene.» ²² Yé œ ivwi azu kekeke ga tœ Polo œdœ Sila. Agbozu kœwa ngbanga kœza o'o adœke endje sœ lœba tœ endje dœ œ 6i endje dœ ndjapa. ²³ Manda kœ6i endje dœ ndjaba, endje ko endje va ga lœ kánga, yé œ pa fœ ayi kœgbəndœ manda kánga adœke ala ye gbə dœ endje. ²⁴ Ayi kœgbəndœ manda kánga dji ataa, œ ko endje li tœnœ waa 6a ndœ kumu gbəshə kánga yé œ soro ada endje dœ djingiri.

²⁵ Dœ butshə, Polo œdœ Sila tetœ kœza avwala fœ Ndjaba dœ pe kœdonga she dœ itshi yé anga aayi kánga dji endje. ²⁶ Kolœ ngbangi atake, œshə turu dœ œgbə, muru anda turu, Trale manda kərə wuu, yé tshelœ djingiri sœ tœ aayi kánga para. ²⁷ Ayi kœgbəndœ manda kánga kœjo, œ kœwu adœke manda kánga kərə wuu á

kœgbe adœke aayi kánga kpa para kəkə ye. Tshe kœgbota ugu yakamba nœ ye á yindœ kœwotœ ye. ²⁸ Á Polo kœra she dœ œgbə adœke: «Wœwotœ zœ nene, 'a lœ para kəkə zœ!»

²⁹ Ayi kœgbəndœ manda kánga kœ'e osho ndœ owo, kœgbəgbotœ ye li tœnœ dœ awa, á kœgote ga tœ ada Polo dœ Sila. ³⁰ Manda nœ, tshe kœto Polo œdœ Sila wuta tœnœ ga shu, á kœpa fœ endje adœke: «Agbozu, œrœ gadœ dá mœ kœmbœrœ yeka á kœshe a?» ³¹ Polo œdœ Sila kœgi fœ she adœke: «Sœ dœ kœyindœrœ adœke Yisu kœdœ Gbozu yekane á tshe kœshe 6œ awa bale dœ azu tshascœnda nœ zœ.» ³² Endje kœpandœ o'o ama Gbozu fœ she, dœ azu kə á endje sœ lima scœnda nœ ye. ³³ Kolœ dœ abutshənœ ascœmœ, ayi kœgbəndœ manda kánga na dœ endje na tœnœ œ djutə uku tœ endje yé pe kœtœmœ tshe gbə batisimu awa bale dœ azu tshascœnda nœ ye kə. ³⁴ Tshe to Polo dœ Sila gu tœnœ ga scœnda nœ ye, œ to kœzirœ fœ endje, yé tshe sœ lima dœ yanga awa bale dœ azu tshascœnda nœ ye kə, mbœrœ endje yi lima ndœ Ndjaba.

³⁵ Osho kərə pa nœ, agbozu kœwa ngbanga vwa aturugu fœ ayi kœgbəndœ manda kánga adœke: «Tshe za awa fœ azu ascœmœ!» ³⁶ Á tshe kœpa fœ Polo adœke: «Agbozu kœwa ngbanga vwa osho fœ mœ adœke mœ za awa fœ 'e. Ngəngə asœke, 'e li kœwuta tœnœ, yé œ gu dœ kœsœ gee.» ³⁷ Kashe Polo pa fœ aturugu adœke: «Endje yuyu lima 'a nene, œ 6i 'a tœ ala azu kə, andaa a'a kœdœ adja azu Roma. Endje ko 'a va ga lœ kánga, yé endje yindœ kœko 'a ngəngə asœ ga shu lœ ubunœ. Ɔ mbœrœtœ endje atamœ nene. Ɔtshə nœ kœdœ adœke endje na ga mœ dœ tœ endje œ ko 'a ga shu!» ³⁸ Aturugunœ gu œ pandœ nœ fœ agbozu kœwa ngbanganœ, yé awa za endje mbœrœ kœdji adœke endje kœdœ ndje azu Roma. ³⁹ Endje na kœki fœ Polo dœ Sila adœke endje wu oyo œne. Manda nœ, endje za awa fœ endje kœwuta lœ kánga yé œ pa fœ endje adœke endje wuta lœ ongbo ye. ⁴⁰ Manda kœwuta endje lœ kánganœ, endje na ga lœ Lidi. Ba zœ, endje gbə ayindœ Yisu œ pa fœ endje adœke

endje shi gbi læ kœyindœrœ nœ endje, yé manda nœ endje ro da ye.

17

Polo œdœ Sila 6a læ Tesalonike

¹ Endje ro tœ læ Afipolisi dœ Apoloni yeka á wuta ga læ Tesalonike, 6a zœ Ayuda sœ lima dœ Sinagoga. ² Bata á tshe mbœrœ 6a lima katshatsha, Polo li ga læ Sinagoganœ. Manda lœkœ sabata votœ, tshe sœ lima kœpu o'o pa Buku nœ Ndjaba awa bale dœ azu á endje sœ kpœtœmœ. ³ Tshe sœ lima kœyisœ nœ fœ endje ngbi adœke, œ li adœke Masiya wu oyo, œ tshu, œ she ugurutœ akuzu. Tshe pa fœ endje adœke: «Yisunœ á mœ mindœ ye fœ 'e asœke kœdœ Masiyanœ.» ⁴ Anga Ayuda ugurutœ endje yindœ o'o á Polo pa, yé œ te ga ndœ Polo dœ Sila. Awa bale ndje dœ angbi azu Agrekenœ ndjoro á endje donga Ndjaba œdœ pe ndje ayashe ndjoro á azu sœ kœlisœ endje, te ga ndœ Polo dœ Sila.

⁵ Kashe anga Ayudanœ mbœrœ úkú. Endje rœ anga ekpe azu á endje na tœ ala awa kpœ, œ zi tshelœ o'o dœ endje yé œ ndi kœsœ gee lakpi ogo. Endje na 6a sœnda nœ Jasone kœpara Polo dœ Sila á kœko endje wuta tœnœ ga utshu azu tshalakpinœ. ⁶ Bata á endje gbœgbœ Polo dœ Sila nene, endje za Jasone awa bale dœ anga ayindœ Yisu, œ gbota endje gu tœnœ ga utshu aayi kœwa ngbanga tshalakpinœ asœmœ, yé œ pa adœke: «Azu á endje djingili tshelœ kumu azu pa oshœ djigi, endje dá wuta ngœngœ asœ 6a ke asœke. ⁷ Jasone za osho kœsœ fœ endje 6a sœnda nœ ye yé endje kœ, endje mbœmboœrœ œrœ á awa akwa nœ gbozugo Roma yindœ nœ nene; endje pa adœke anga angbi gbozu kpi sœ zœ, yé i'iri ye kœdœ Yisu.» ⁸ O'o ama endje za ókó fœ azu para kœkœ, œ za ndje ókó fœ agbozu tshelœ ongbonœ, ⁹ yé endje di lima ngendja fœ Jasone œdœ anga ayindœ Yisunœ yekane á endje za awa fœ endje adœke endje gu.

Polo œdœ Sila 6a læ Bere

¹⁰ Pe dœ lœkœnœ asœmœ dœ abutshœ, ayindœ Yisu gi Polo œdœ Sila ga tœ awa á endje ro ga læ Bere. Endje wuta 6a zœ yé œ na ga læ Sinagoga nœ Ayuda. ¹¹ Ayuda nœ Bere sœ lima dœ otshœ lœsu kœropa endjeneke læ Tesalonike, endje yindœ Otshœ O'o dœ lœsu endje djigi, yé œlœ dœ œlœ, endje sœ lima kœdi Mbeti nœ Ndjaba, mbœrœ kœwu œdœ ádá o'onœ á Polo œdœ Sila pa asœmœ kœdœ adjapu. ¹² Anga azu ndjoro ugurutœ endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, yé ugurutœ azu Greke, ayashe ndjoro á azu œ lisœ endje dœ pe ayakoshe.

¹³ Kashe, œlœ á Ayuda læ Tesalonike dji adœke Polo sœ kpa kœmindœ Otshœ O'o læ Bere, endje wuta 6a zœ yé œ tetœ kœndi tshelœ gbetshelœ nœ azu ndjoro. ¹⁴ Yé pe kpœtœmœ, ayindœ Yisu gi Polo na tœnœ ga tœ ama egerœ ungu kashe Asila dœ Timote lœpe lima œnœ endje kpœtœmœ læ Bere. ¹⁵ Azu á endje za lima Polo kpatœnœ œerrr 6a læ Atene, endje gu dœ o'o adœke Sila dœ Timote ro katsha manda œne.

Polo 6a læ Atene

¹⁶ Ōlœ á Polo sœ lima kœkate Asila dœ Timote læ Atene, tshe sœ dœ oyo tœ lœsu ye mbœrœ kœwu adœke ongbonœ sœ lima dœ andjaba waa lœnœ. ¹⁷ Tshe sœ lima kœpa o'o pa o'o ama Ndjaba dœ Ayuda œdœ angbi azu á endje sœ kœdonga Ndjaba læ Sinagoga œdœ pe ndje azu neke á tshe li kœgbœtœ ye dœ endje œlœ dœ œlœ ala wutunœ asœmœ. ¹⁸ Anga azu kœwusœrœ á endje sœ kœyisœ gbetshelœ nœ Aepikure ndje dœ astoyise* tetœ kœpa o'o dœ she. Anga endje sœ lima kœpa adœke: «O'o gadœ dá kulupunœ asœ œ pa ata a?» Anga endje á endje dji she kœpa o'o tœ upu nœ Yisu œdœ pe tœ o'o kœshe nœ ye læ kuzu pa adœke: «œ sœ 6ata tshe kœdœ ayi kœyisœ o'o ama andjaba tshelœ anga angbi ogo.» ¹⁹ Yé endje za she, œ ro dœ she ga tœ osho kœwa ngbanga tœnœ á i'irinœ kœdœ Areopaje yé œ yu she adœke: «'A li kœwusœ tafo kœyisœrœ nœ zœ á 6œ sœ kœyisœ nœ asœ nene a? ²⁰ Gbambanœ nene, asœ kœ kœdœ tafo œrœ yé 6œ sœ kœpa o'o á sœ

* **17.18** 17.18 Aepikure kœdœ azu á endje sœ kœza awa kœyisœrœ nœ ayi kœwusœtœ Epikure. 'Ba læ gbetshelœ nœ endje, endje yiyindœ kœwu oyo nene. Uzu lii kœgbœ otshœrœ ataa œ kœsœsœ læ gbetshelœ nœ ye nene. Astoyise kœdœ azu á endje sœ kœza awa kœyisœrœ nœ ayi kœwusœrœ Zeno. 'Ba ndœ endje, endje sœ kœpara awa kœwusœ œrœ dœ kœru lœsu

kœko uvuru 'a loenœ, yé 'a yindœ kœwusœ ádánœ.» ²¹ Mbœrœ azu kœ loe ogo Atene œdœ pe agene á endje sœ ba zœ, sœ ɔlœ dœ ɔlœ kolœ mbœrœ kœdji too mbœrœ kœpatœ œsœ tafo œerœnœ á wuta asœ.

²² Yé Polo ka kpœguru Areopaje, œ pa adœke: «E'e dœ azu loe Atene, mœ wu adœke e'e kœdœ azu á 'e sœ kœzatœ 'e waa ga tœ andjaba nœ 'e. ²³ ɔlœ á mœ sœ kœna loe ongbo nœ 'e, mœ sœ kœwu œrœ á 'e gi á ko tœ bata andjaba nœ 'e œdœ pe ndaba á 'e mbœrœ á su mbeti ga tœ nœ adœke: “Fœ anga ndjaba á 'a wuwusœ ye nene.” Andaa mœ na kœpandœ Ndjaba á 'e sœ kœdonga she, ataa 'e wuwusœ ye nene. ²⁴ Ndjabanœ asœke kœdœ tsheneke á tshe mbœrœ tshapa œshœ asœ dœ œrœ kœ pa nœ, œshe kœdœ Gbozu nœ tshalafœ dœ tsha ati. Tshe sœsœ loe anda á azu mbœrœ dœ kane endje nene. ²⁵ Tshe sœsœ dœ gbetshelœ adœke azu gbe dœ œne bata tshe sœ dœ ogo anga œrœ nene, kashe œshe dá sœ kœto soro fœ azu kœ, dœ izi á azu œ wu asœmœ œdœ pe udu œrœ kœ.

²⁶ «Kœto tœ uzu bale, tshe mbœrœ azu kœ adœke endje sœ pa œshœnœ asœke. Kashe utshu kœmbœrœ endje, tshe di olo kœsœ nœ endje yé œ wa mapaka ogo kœ á li adœke endje sœ tœnœ. ²⁷ Ndjaba mbœrœ endje adœke endje para œne, œdœ endje kœsœ kœtafa oshœ na tœnœ, endje gbœ œne á œne sœsœ loe ingirinœ tœ azœ nene asœmœ. ²⁸ Gbambanœ nene,

“loe awa nœ ye dá a sœ dœ soro, á sœ kœna ana, yé á sœpe dœ soro.”»
«Mbœrœ tœnœ atamœ dá anga aayi kœsu itshi nœ 'e pa lima ndœ nœ adœke: “Azœ kœdœ ndje agbolo nœ ye.”»

²⁹ «Bata azœ kœdœ agbolo nœ ye, a katœ kœgbe adœke Ndjaba li dœ œrœ á endje gi dœ œrœ, dœ kowo œdœ dœ badja á endje mbœrœ dœ kane liaka gbetshelœ nœ uzu. ³⁰ Utshunœ liya, Ndjaba djeroendœ nœ kœ gbambanœ nene, azu wuwu lima sœ œrœ á endje sœ kœmbœrœ tœnœ nene. Kashe ngœngœ asœke, tshe pa fœ azu kœ, tœ oshœ kœ adœke endje fatshalœsu endje. ³¹ Mbœrœ tœnœ ataa, tshe guma anga olo bale tœ kœwa ngbanga pa azu para dœ mara ndjii loe awa nœ uzu á tshe ke she. Tshe she uzunœ asœmœ loe akuzu mbœrœ kœma fœ azu adœke œne dá ke she.»

³² Kœdji adœke Polo pa o'o nœ kœshe loe akuzu, anga endje tetœ œmœ, yé anga endje pa fœ she adœke: «'A kpa dji bœ kœpa o'o asœ loe anga olo.» ³³ Ataa, Polo kœwuta lima ugurutœ endje. ³⁴ Kashe, anga endje na lima manda ye, yé œ te ayindœ Yisu. Azunœ dœke: Denise anga ayi kœwa ngbanga loe Areopaje dœ anga yashe bale á i'iri ye kœdœ Damarise œdœ pe anga azunœ.

18

Polo 6a loe Koriti

¹ Manda Atene, Polo ro ga loe Koriti. ² Tshe togba dœ anga uzu Yudanœ bale i'iri ye kœdœ Akila, endje zu she ba loe ogo Pone. Tshe to lima kolœ olonœ asœmœ ba loe Itali awa bale dœ awonœ dœ Prisile, mbœrœ gbozugo Klode za o'o adœke Ayuda para wuta loe Roma. Polo sœ lima kœna ga ndœ endje. ³ Yé bata á endje sœ lima loe akwa bale, ayi kœmbœrœ œkœ agea dœ gbanda, tshe gu ndœ kœlo ba ndœ endje yé endje sœ liya kœmbœrœ akwanœ asœmœ. ⁴ Lœkœ sabata bale dœ bale, Polo sœ lima kœmindœ ɔtshœ O'o scœnda Sinagoga œdœ pe kœtetœ kœfa gbetshelœ nœ Ayuda dœ Agreke.

⁵ Lœkœ á Atimote dœ Sila yi lima kumu endje kœto loe Masedwane, Polo zatœ ye ti djigi ndœ ɔtshœ O'o, tshe ma fœ Ayuda adœke Yisu kœdœ Masiya. ⁶ Kashe endje sœ lima kœshara she dœ kœgu she, Polo mea lœba ye, œ pa fœ endje adœke: «Indji 'e œ sœ pa kumu 'e dœ tœ 'e, mœ sœ yerœ loe nœ, yé kœto kpesheke, mœ na ga ndœ angbi azu.» ⁷ Manda kœgitœ ye kpœtœmœ, tshe na ga ndœ anga uzu bale á i'iri ye kœdœ Titiuse Justuse, á tshe kœdœ uzu kœdonga Ndjaba nœ Ayuda yé anda nœ ye sœ lima indiri Sinagoga. ⁸ Krispuse, gbozu tshapa Sinagoganœ asœmœ, yi lima ndœ Gbozu, œshe dœ azu tshascœnda nœ ye para. Anga azu ndjoro loe Koriti á endje sœ ndje lima kœdji Polo, yi ndje ndœ Yisu yé œ gbœ batisimu.

⁹ Anga butshœ bale, Gbozu pa fœ Polo loe ulu adœke: «Sœsœ dœ awa nene, sœsœ ndje koko nene, ¹⁰ gbambanœ nene, mœ sœ dœ bœ awa bale. Uzu bale œ li kœto kane ye ga tœ zœ á kœmbœrœ œrœ kanga

fœ 6œ nene, mboerœ ili azu á endje sœ læ ongbonœ asœ koedœ azu nœ mœ.» ¹¹ Polo lo læ Koriti ungu bale dœ yapu mindu dœ bale, ndœ koeyisœ o'o ama Ndjaba.

Kœpa ngbanga nœ Polo

¹² Lœkœ á Galiyo koedœ lima gbozugo Akayi, Ayuda zi tshelœ o'o ndœ koemboerœ ekperœ tœ Polo, endje za she œ na dœ she 6a tœ osho kœwa ngbanga. ¹³ Yé œ pa adœke: «Uzu asœ sœ koedjingili tshelœ kumu azu dœ o'o adœke endje donga Ndjaba neke á awa akwa ogo nœ azœ wa adœke 'a dodonga she nene.» ¹⁴ Polo koeyindœ kœpa o'o kane, Galiyo kœgi fœ Ayuda adœke: «E koedœ má adœke uzu asœ mboerœ ekperœ, too œ ta 6ango, mœ dji ma 'e ye. ¹⁵ Kashe 6ata œ sœ tœ upu nœ koeshara o'o ugurutœ ye tœ koeyisœerœ, dœ anga i'iri œdœ pe ndje awa o'o nœ 'e dœ tœ 'e, œ wu 'e. Mœ yiyindœ mara ngbanga atake nene.» ¹⁶ Yé á gœrœ endje tœ œsœ kœwa ngbanga ye. ¹⁷ Endje para tepa Sosekene gbozu tshapa Sinagoga, œ 6i she 6a utshu osho kœwa ngbanga. Kashe Galiyo gbegbe lima dœ tœnœ nene.

Polo ro ga læ Atiœshe

¹⁸ Eendœ Polo di lima waa læ Koriti, manda nœ á tshe katœ aayanœ læ Yisu, á za awa kœero ga læ Siri. Prisile dœpe Akila ro lima tœ awanœ dœ she. 'Ba tœ mangu nœ ongbo Sakre utshu kœli she ga læ egerœ agba, tshe tshowa sukumu ye pa ye mboerœ uvu á tshe za liya fœ Ndjaba. ¹⁹ Ŭœ á endje wuta ga læ Efeze, Polo katœ Akila dœ Prisile ti kpoetœmœ á na œnœ ye ga læ Sinagoga ndœ kœpa o'o dœ Ayuda. ²⁰ Bata endje kpoetœmœ sœ lima koedi tsheloema endje adœke œndœ ye di dœ œne kane, Polo vwaratœ ye. ²¹ Kashe ndœ kœero lima she ga utshunœ, tshe pa o'o fœ endje adœke: «Mœ kwa bala tœmœ ga ndœ 'e, œdœ Ndjaba koeyindœ nœ.» Tshe kœœ ga læ egerœ agba la ungu læ Efeze. ²² Kœjerœ ga læ Sezaré, tshe ro ga læ Yerusaleme mboerœ koebala azu tshelœ anda Ndjaba, manda nœ dœ kœero she ga læ Atiœshe. ²³ Ba zœ, olo ye ngbangba lima nene. Manda nœ, tshe kœkwa lakpi bale dœ bale læ ogo Galate dœ Friji, tshe ka kœpa fœ ayindœ

Yisu adœke endje shi gbi læ koeyindœerœ nœ endje.

Apolo læ Efeze dœ Koriti

²⁴ Anga uzu Yuda bale i'iri ye koedœ Apolo, uzu lakpi Alekezandri læ ogo Ezipito, na lima ga læ Efeze. Eshœ koedœ uzu nœ kœwusœ kœpa o'o dœ œtshœnœ, œ wu ndje sœ Buku nœ Ndjaba tœ œtshœnœ waa. ²⁵ Endje yi lima sœ œerœ fœ she tœ upu nœ awa nœ Gbozu. Ishiri ye su dœ gbœgbœ, tshe mindœ o'o yé œ yisœ œerœ tœ pu nœ Yisu dœ œtshœnœ waa. Kashe tshe wu lima kolœ œsœ batisimu á Yowane za lima fœ azu. ²⁶ Tshe sœ lima kœpandœ Yisu dœ gbœgbœ kœ læ Sinagoga. Kashe manda koedji she, Prisile œdœ Akila e she 6a ndœ endje, yé œ kpa ma adja awa nœ Ndjaba fœ she. ²⁷ Bata á tshe sœ lima dœ gbetshelœ nœ kœero ga læ Akayi, ayanœ læ Yisu sœ dœ yanga nœ agbe nœ ye, yé œ su mbeti fœ ayindœ Yisu 6a zœ adœke endje za osho kœsœ fœ she. Manda kœwuta she 6a zœ, tshe ti kane ayindœ Yisu ndjoro dœ œtshœ lœsu nœ Ndjaba. ²⁸ Gbambanœ nene, tshe pa ngbi fœ Ayuda tœ ala azu adœke endje dji awa adja o'o, yé œ sœ lima kœema læ awa nœ Buku nœ Ndjaba adœke Yisu koedœ Masiya.

19

Polo 6a læ ongbo Efeze

¹ Ŭœ á Apolo sœ lima 6a læ Koriti, Polo ro lima tœ læ kaga læ aya Azi yeka á jœrœ ga læ Efeze. Ba zœ, tshe gbœ lima anga ayindœ Yisu, ² á yu endje adœke: «'E gbœ lima Ŭtshœ Ishiri œœ á 'e te ayindœ Yisu ye a?» Endje kœgi fœ she adœke: «'A djidji ndje anga nœ adœke Ŭtshœ Ishiri sœ zœ nene.» ³ Polo kpa kœyu endje adœke: «Ka batisimu gœdœ dá 'e gbœ a?» Endje kœgi fœ she adœke: «'A gbœ batisimunœ á Yowane ayi kœza Batisimu yisœ nœ.» ⁴ Polo kœgi adœke: «Adjapu Yowane sœ lima kœza batisimu fœ azu á endje fatshalœsu endje, yé tshe sœ lima kœpa fœ endje adœke endje yindœ uzu á tshe na manda œne, œ yindœ kœpa adœke Yisu.» ⁵ Endje dji o'onœ asœmœ, yé œ gbœ lima batisimu dœ i'iri Gbozu Yisu. ⁶ Polo kœto kane ye ga pa endje, yé endje kœgbœ Ŭtshœ Ishiri. Endje tetœ kœpa tafo o'o

ama ogo dœ pe kœmindœ o'o á to 6a ndœ Ndjaba. ⁷ Azu wuta lima kœkœ ga pa œrœ nœ ndjokpa dœ bisha.

Kœyisœrœ nœ Polo 6a lœ ongbo Efeze

⁸ Polo sœ lima kœro ga lœ Sinagoga, yé lœ yapu votœ, tshe sœ lima kœyisœ œrœ tœ upu nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba dœ awa nene, yé œ pa o'o dœ mara adœke endje á endje dji she, yindœ o'o á tshe sœ kœpa tœncœ. ⁹ Kashe anga azu sœ lima dœ gbœkumu, œ vwaratœ endje tœ kœyindœ nœ yé œ sœ kœmœ awa nœ Gbozu kœtœtœ ala angbœtœ. Polo katœ endje ti œ ko ayindœ Yisu potœ ye, yé œ tetœ kœyisœ œrœ fœ endje œlœ dœ œlœ 6a lœ anda lakœro nœ Tiranuse. ¹⁰ Tshe mbœrœ lima ataa manda ungu bisha yeka á azu kœ á endje sœ lœ ogo Azi, œdœ Ayuda œdœ Agreke, endje dji lima o'o nœ Gbozu.

O'o tœ upu nœ kœgœro ekpe ishiri

¹¹ Ndjaba sœ lima kœmbœrœ ogboro œrœ lœ awa nœ Polo. ¹² Mbœrœ tœncœ ataa, anga azu sœ lima kœgu dœ siriki á goro œkœ Polo fœ aayi kœba. Kœba nœ endje ka lima tœ endje yé ekpe ishiri gi lima tœ ye pa azu. ¹³ Anga Ayuda á endje sœ lima kœro dje tœ osho kœ kœgœro ekpe ishiri pa azu kœba ascœmœ yamba lima kœgœro ekpe ishiri dœ i'iri Gbozu. Endje pa lima adœke: «Mœ pa fœ 'e adœke dœ i'iri Gbozu Yisu á Polo œ yisœ œrœ tœ upu nœ ye ascœmœ, 'e wuta ye!» ¹⁴ Azu á endje le lima œrœ nœ ascœmœ kœdœ agbolo yakoshe mindu dœ bisha (7) nœ anga gbozu ngangá Ndjaba nœ Ayuda á i'iri ye kœdœ Seva.

¹⁵ Kashe œlœ bale, ekpe ishiri gi lima fœ endje adœke: «Yisu a? Mœ wusœ ye, yé mœ wu ndje sœ Polo. Kashe e'e a, 'e kœdœ adœ e?» ¹⁶ Yé yakoshe á tshe sœ dœ ekpe ishirinœ pa ye kœi ga ugurutœ endje dœ gbœgbœ kœ, œ kœtetœ kœbi lima endje, œ suru tshelœ lœba, dœ pe kœtu uku tœ endje, á endje tœ lima scœnda dœ œro á kpa ye. ¹⁷ Azu para lœ Efeze, Ayuda dœ pe angbi azu dji lima o'onœ ascœmœ, yé awa za endje yeka á endje li lima œsœ i'iri Gbozu Yisu. ¹⁸ Azu ndjoro á endje yi lima ndœ Yisu, tetœ kœna tœncœ mbœrœ

kœpandœ ekperœ á endje mbœrœ lima dœ tshama endje ga lafo. ¹⁹ Anga endje ndjoro á endje sœ lima kœfa œrœ tsharawo*, ko œrœ nœ endje para ga shu, yé á endje sho lima ukpulunœ tœ ala azu para. Endje di lima œrœncœ kœ mbœrœ kœwusœ amancœ, œ wu lima adœke mbetincœ kœ á endje sho li dœ Langere ngendja kutu zazu bisha dœ ndjokpa (250.000). ²⁰ Mbœrœ tœncœ ataa, Ōtshœ O'o za lima osho, azu ndjoro yi lima ndœ nœ lœ awa nœ gbœgbœ nœ Gbozu.

Kœoma azu lœ Efeze

²¹ Manda o'onœ ascœmœ, Polo wa o'o lœ awa nœ Ishiri kœro ga lœ Yerusaleme yé tshe vwanga tœ lœ Masedwane dœ pe Akayi. Tshe pa ndje adœke: «œlœ á mœ kœwuta 6a zœ, œ li ndje adœke mœ kpa ro ndje ga lœ Roma.» ²² Tshe vwa anga angancœ bisha, Atimote dœ Eraste ga lœ Masedwane, yé œ sœpe damba œncœ ye lima kœlo lœ Azi.

²³ Kolœ dœ lœndœncœ ascœmœ dá egerœ djingili wuta lima tœ upu nœ awa nœ Gbozu 6a lœ Efeze. ²⁴ Anga ayi kœfatshelœ œrœ, á i'iri ye kœdœ Demetriyuse, sœ lima kœmbœrœ a 'eara anda tepelo nœ Artemise dœ kœwo, yé œ sœ lima kœte ngendja fœ endje waa. ²⁵ Tshe ngbœba lima aayi kœfatshelœ œrœ dœ pe anga aayi akwa kœ á endje sœ lima kœmbœrœ mara akwanœ ascœmœ, á pa fœ endje adœke: «'E wusœ nœ ye anga mœ; a kœsœ dœ œtshœncœ, œ to kolœ manda akwa nœ azœ ascœ. ²⁶ Yé 'e sœ kœwu tœncœ too 'e sœ kœdji azu kœpa adœke: Polonœ ascœmœ sœ kœmindœ nœ adœke andjaba á azu mbœrœ endje dœ kane endje dœdœ œtshœ andjaba nene. Azu ndjoro dji o'onœ yé œ fa lœsu endje ndœ nœ. Tshe mbœmbœrœ kolœ 6a lœ Efeze nene, kashe dje ndje lœ Azi para. ²⁷ Œ dœdœ kolœ azœ dá o'onœ ascœ œ ndi akwa nœ azœ nene, kashe œ ndi ndje anda Tepelo nœ egerœ ndjaba yashe Artemise. Azu œ wu andancœ gbambancœ yé endje kpa liscœ nœ nene. Mbœrœ Azi dœ pe ogo djigi sœ lima kœdonga ndjabancœ ascœmœ.» ²⁸ Manda kœpa o'onœ ascœmœ ataa, azu kœ á endje dji djerœ ókœ, œ sœ kœta rawa adœke: «Artemise, egerœ ndjaba

* 19.19 19.19 Mbeti kœto 6a tœ adancœ sœ kœpa tœ buku á sœ kœpa o'o nœ kœfa œrœ lœ rawo.

yashe lœ ongbø Efeze!» ²⁹ Azu tshelœ ongbonœ djigi oma dœ o'o kekeke. Endje ko anga Polo á endje na tœ awa akwanœ bale dœ she, Agayuse dœ pe Aristarke azu Masedwane, na tœnœ ga la wutu mœb. ³⁰ Polo yi lima ndœ kœwuta ga utshu azunœ ga zœ, kashe ayambarœ pakata she yé. ³¹ Anga aayi akwa nœ lita á endje dœ lima anga Polo mi lima upu fœ she adœke, tshe kpa nana ga la wutu mœlœnœ nene. ³² Dœ lœndœnœ ascœmœ, uzu dœ uzu sœ lima kœta rawa nœ ye dœ o'o nœ ye kpikpikpi, yé azu ndjoro ugurutœ endje kpa wuwusœ ádá á endje ngbœtœ endje ndœ nœ nene. ³³ Anga azu lœ ukpulu azunœ mindœ upunœ fœ anga uzu bale á i'iri ye kœdœ Alekezandre á Ayuda gavwa she ba utshu endje. Á tshe yi kane ye ga lafo ndœ kœyu o'o. ³⁴ Kashe œb á ndje wusœ nœ adœke œshe kœdœ uzu Yuda, endje kpa ta rawa manda ada œb bisha adœke: «A donga Artemise lœ Efeze!»

³⁵ Manda nœ, anga gbozu tshelœ ongbonœ u endje ga tœnœ yé á pa adœke: «Azu Efeze, uzu dœ dá wuwusœ nœ adœke ongbø Efeze sœ dœ anda tepelo nœ Artemise œdœ pe œrœ á endje gi á to ba lafo á te nene a? ³⁶ Uzu bale œ shara o'onœ ascœ nene, œ li adœke a sœ koko, yé a katœ kœmboœrœ œrœ á ádánœ gugu nene. ³⁷ Azu á 'e to endje na tœnœ ga mœ ascœ gugu œsœ ndjaba nœ azœ nene, endje zizi ndje angba nene. ³⁸ Œ kœsœ adœke Demetriyuse dœ pe azu akwa nœ ye ascœ sœ dœ o'o dœ uzu, uzunœ na œ tœ meza pa ye, ayi kœwa o'o sœ zœ dœ pe olo ngbanga sœ ndje zœ. ³⁹ Yé anga o'o kœsœ ndje zœ, osho á azu œ ngbœtœ endje ga tœnœ kœguma o'o, œ wa o'onœ zœ. ⁴⁰ A gbœ o'o tœ œrœ á a ngbœtœ azœ ga tœnœ kpesheke á mbœrœ ascœ. Azu œ e azœ tœ aayi kœoma dœ o'o. Gbambanœ nene, anga uzu kœtœ meza pa azœ, o'o nœ kœpa tœnœ œ gu nene.»

Manda o'onœ ascœ, tshe pa fœ azu adœke endje gu ga mangba endje.

20

Ana gene nœ Polo lœ Masedwane dœ pe lœ Grese

¹ Œb á djingili o'onœ ka ye, Polo ngbœba ayambarœ ga tœnœ œ mi upu fœ endje, œ

bala endje dœ kœza awa ga lœ Masedwane. ² Kœero she tœ lœ ogonœ ascœmœ, tshe mi lima upu waa fœ ayancœ lœ Yisu, manda nœ á wuta ga lœ Grese. ³ Tshe mbœrœ lima yapu votœ ba zœ. Œb á tshe yi lima ndœ kœœ ga lœ egerœ agba kœero ga lœ Siri, bata Ayuda sœ lima kœvwarandœ ye á tshe dji, á kpa kwa dja ga lœ Masedwane. ⁴ Angancœ lœ ana kœdœ lima: Sapatrose gbolo yakoshe nœ Piruse uzu Bere, Aristarke dœ pe Sekunduse azu Tesalonike, Gayushi uzu Derbe, Timote, Tishike dœ pe Trofime azu ogo Azi. ⁵ Kœwuta ga lœ ogo Masedwane, endje ro lima œnœ endje utshunœ kœkate 'a ba lœ Trowase. ⁶ Yé a'a nœ 'a, manda angbø nœ mapa á susuku nene, á œ ga lœ egerœ agba tœ mangu Filipino œ mbœrœ olo mindu, á togba dœ endje lœ Trowase á mbœrœ pœsœ bale dœ endje.

Kœshe nœ Etike lœ Trowase

⁷ Dœ œb yenga dœ akidala, 'a ngbœ lima tœ 'a ga tœnœ ndœ kœkurutshelœ mapa, Polo sœ kœmindœ 'o ama Ndjaba fœ aayancœ lœ Yisu œerrr ga tœ tshaguru butshœ mbœrœ œ li lima adœke osho kœkœrœ tshe ro. ⁸ Miinda sœ lima zœ lœ gbœshœ ba lafo á angbœtœ 'a ga lœ nœ. ⁹ Anga djagbala yakoshe á i'iri ye kœdœ Etike, tshe sœ lima ga tœ ape izi, olo za she kpakpakpa, bata Polo kaka lima damba tœ o'onœ nene, lœ olo, tshe djœ œ te kœeto ba tœ votœ gbœshœ ba lafo œerrr ba ati. Kœyindœ kœeti she ga lafo atake tshe tshu lima ye. ¹⁰ Polo jerœ ga ati, á na katsha ga ndœ ye á za she ga lakoro ye á pa adœke: «Awa zaza 'e nene, tshe œepe dœ soro!» ¹¹ Kpa kœœ she ga lafo ga zœ, Polo kurutshelœ mapa tœ endje yé endje zi, manda nœ tshe pa 'o œerrr o 'ara yeka á ro. ¹² Gbolo yakoshe ascœmœ she ye, endje gu dœ she ga ndœ endje, yé lœsu azu para kœkœ zi tii.

Polo na ga lœ Mile

¹³ 'A afo utshunœ, œ li ga lœ egerœ agba ndœ kœero ga lœ Asose. 'A yindœ kœza Polo ga ndœ 'a mbœrœ tshe yi lima ndœ kœero ga zœ dœ ada ye. ¹⁴ Œb á tshe gbœ 'a ba lœ Asose, 'a za she ga ndœ 'a ga lœ egerœ agba mbœrœ kœero ga lœ Mitilene. ¹⁵ Osho kœrœ panœ, 'a to kpœtœmœ 'a na ndœ dœ tshiki Kio. Manda olo bale 'a wuta ga tœ

tshiki Samose, tœ bisha olo yeka á 'a wuta ga lœ Mile. ¹⁶ Polo wa lima adœke œne ka lœ Efeze nene, mbœrœ olo œ ro tœ œne lœ ogo Azi waa. Ogo nœ ye kœdœ lima kœwuta katsha ga lœ Yerusaleme lœkœ Patekœte.

Polo pu o'o fœ agbozu Ikrizia lœ Efeze

¹⁷ Ba lœ Mile, Polo vwa osho ndœ agbozu Ikrizia lœ Efeze. ¹⁸ Ōlœ á endje wuta ga ndœ ye, tshe pa fœ endje adœke: «'E wusœ ōtshœ mœ ugurutœ 'e, kœto tœ ali olo mœ á mœ na ga ndœ 'e lœ ogo Azi. ¹⁹ Mœ zaza toemœ lœ ama akwa nœ Gbozu nene, mœ mbœrœ akwa dœ ngola lœ ala mœ, mœ wu oyo waa mbœrœ Ayuda sœ lima kœvwarandœ mœ. ²⁰ Mœ zaza anga œrœ á li kœti kane 'e yiwatœ nœ tœ 'e nene, mœ mindœ Yisu fœ 'e, mœ yisœ œrœ fœ 'e lœ ukpulu azu too ba scœnda nœ 'e. ²¹ O'o mœ sœ lima kœ'e Ayuda dœ Agreke adœke endje fa lœsu endje fœ Ndjaba dœ pe kœyindœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu.

²² «Ngœngœ asœ, Ishiri sœ kœvwa mœ ga lœ Yerusaleme, mœ wuwusœ neke á wuta ga tœ mœ ba zœ nene. ²³ Kashe œneke á mœ wusœ nœ kœdœ lœ ongbo kœ á mœ ro lœ nœ, ōtshœ Ishiri sœ kœma fœ mœ adœke, kánga dœ pe œrœ oyo kœ sœ kœkate mœ. ²⁴ Kashe mœ wu adœke soro mœ sœ b̄ata œrœ gbambanœ, ogo nœ mœ kœdœ mœ na œrrr ga tœ ndœngolœ akwa nœ mœ, yé ga tœ kœka akwa á Gbozu Yisu za fœ mœ adœke: mœ mindœ ōtshœ O'o nœ ōtshœ lœsu nœ Ndjaba ga ndœ azu.

²⁵ «Ngœngœ nœ asœ, mœ wusœ nœ adœke 'e kpa wu mœ nene, e'e má mœ sœ lima ugurutœ 'e mbœrœ kœpandœ Ogo gbozu nœ Ndjaba fœ 'e. ²⁶ Mbœrœ tœnœ ataa á mœ sœ kœpandœ nœ fœ 'e kœ kpesheke adœke: indji 'e œ tu ga lœ kumu mœ nene. ²⁷ Gbambanœ nene, mœ zaza anga o'onœ yiwa tœnœ tœ 'e nene, mœ pandœ awa akwa nœ Ndjaba para fœ 'e ye. ²⁸ 'E gbœndœtœ 'e dœ tœ 'e, yé œ gbœndœ azu á ōtshœ Ishiri ko 'e tœ aayi kœgbœndœ endje. 'E gbœndœ Ikrizia nœ Ndjaba b̄ata aayi kœgbœndœ apata. 'E gbœndœ nœ mbœrœ Ndjaba dá yœ dœ indji Gbolo nœ ye dœ tœ ye. ²⁹ Mœ wusœ nœ adœke aekpe azu œ na manda mœ, endje sœ b̄ata amuru, endje wu oyo apatanœ nene.

³⁰ Ugurutœ 'e ndje, anga anga 'e œ tetœ kœpa wala mbœrœ kœgbota ayindœ Yisu ga ndœ endje. ³¹ Ataa, ala 'e gbœ, adja œndœ tœ 'e roro 'e nene. 'E gbe dœ ungu votœ butshœ dœ œlœ dœ ngola lœ la mœ, mœ sœ lima kolœ kœna manda uzu dœ uzu ndœ kœgi she ga ugurutœ 'e.

³² «Yé ngœngœ asœ, mœ sœ kœko 'e ga tshakane Ndjaba, ōtshœ O'o nœ ōtshœ lœsu nœ ye gbœndœ 'e, œ li kœza gbœgbœ fœ 'e ndje dœ kœko œrœ kœ á tshe guma mbœrœ azu á tshe ke endje fœ 'e. ³³ Mœ sœsœ lima dœ ogo œrœ nœ uzu bale nene, œdœ ngendja, œrœ too lœba. ³⁴ 'E wusœ nœ dœ tœ 'e adœke mœ mbœrœ lima akwa dœ kane mœ dœ tœ mœ yé á gbœ œrœ á li dœ mœ dœ pe anga mœ á mœ na tœ awanœ bale dœ endje. ³⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ lima kœma fœ 'e adœke, 'e mbœrœ akwa yeka á kœto œrœ fœ endjeneke á endje mœmœ ugurutœ 'e, 'e gbe dœ o'o á Gbozu Yisu pa dœ tœ ye lima adœke: “Yanga nœ kœto œrœ fœ azu ropa œnœ kœgbœ tœnœ ye.”»

³⁶ Manda o'onœ, Polo gote ga ati dœ endje para ndœ kœ e Ndjaba. ³⁷ Endje para endje tetœ iki ye, œ yo ga dagi Polo ndœ kœ'uru tshelœ utu ye. ³⁸ Endje sœ lima dœ oyo mbœrœ Polo pa fœ endje adœke, œne kpa wutœ œne dœ endje nene. Manda nœ á endje gi she na tœnœ œrrr ga lœ egerœ agba.

21

Kœ Polo ga lœ Yerusaleme

¹ Manda kœkurutshelœtœ 'a dœ endje, 'a li ga lœ egerœ agba, 'a ro ga lœ tshiki Kose, osho kœrœ panœ 'a wuta ga lœ Rode, kœto kœœtœmœ dá 'a ro ga lœ Patara. ² Kœœtœmœ, 'a gbœ anga egerœ agba á sœ kœro ga lœ Fenisi, yeka 'a œ ga lœ nœ á ro. ³ Kœendo dœ Shipre, 'a katœ tshikinœ ga pa gele 'a, 'a za awa Siri, 'a jœrœ b̄a lœ Tire b̄a tœ osho á endje yi lima ndœ kœko œrœ lœ egerœ agba ga shu. ⁴ 'A mbœrœ lima pœsœ bale kœœtœmœ mbœrœ 'a gbœ ayindœ Yisu. Lœ awa nœ Ishiri, endje pa fœ Polo adœke tshe nana ga lœ Yerusaleme nene. ⁵ Kashe œlœ á olo 'a ka, endje na kœkatœ 'a ga tœ awa dœ awo endje dœ pe agbolo nœ

endje. Yeka á 'a gote 6a tœ mangu yé á za avwala. ⁶ Manda kœbala ndangba tœ 'a dœ endje, 'a ɔ ga lœ egerœ agba yeka á endje gu ga ndœ endje. ⁷ Kœto lœ Tire, 'a ro œrrr ga lœ Petolemayise, 'a mbœrœ kpœtoemœ olo bale ndœ kœbalatœ 'a dœ aaya 'a lœ Yisu.

⁸ Osho kœrɔ panœ, 'a ro ga lœ Sezaré, 6a zœ 'a ro ga ndœ ayi kœyisœ Ɔtshɔ O'o á i'iri ye kœdœ Filipino, 'a lo 6a ndœ ye. Ɔshe kœdœ anga aayi kœti kane aayi avwa á 'a ke lima endje mindu dœ bisha (7) lœ Yerusaleme. ⁹ Tshe sœ dœ ayawuru vana á endje sœpe dœ akpœnœ, á sœ kœgbara o'o á to 6a ndœ Ndjaba. ¹⁰ Yé 'a mbœrœ olo ndjoro lima kpœtoemœ, anga ayi kœgbara o'o to lœ Yuda œ na, i'iri ye kœdœ Agabuse. ¹¹ Kœgbɔ 'a, tshe za uwu tshapa lœba nœ Polo á i dœ ada ye dœ pe kane ye, á pa adœke: «Ɔtshɔ Ishiri pa adœke mara á Ayuda œ i bala dœ ayengɔ uwu tshapa lœbanœ asœ 6a lœ Yerusaleme á za she fœ anga angbi azu dœmœ.»

¹² Manda kœdji o'onœ asœ, 'a'a dœ pe aaya lœ Yisu lœ ongbœnœ, di tshelœma 'a fœ Polo adœke, tshe nana ga lœ Yerusaleme nene. ¹³ Kashe Polo gi adœke: «Mbœrœ gadœ dá 'e sœ kœki tœnœ á sœ kœyi awa ga lœsu mœ a? Mœ guma tœ mœ ndje adœke, endje za mœ ga lœ kángga dœ pe kœwo mœ 6a lœ Yerusaleme mangba i'iri Gbozu Yisu ye.» ¹⁴ Bata á tshe yiyindœ o'o nœ 'a lima nene, 'a katœ kœshosho she yé á pa adœke: «Kaka adœke Gbozu mbœrœ lindœ gbetshelœ nœ ye.»

¹⁵ Manda olo teasho, 'a guma tœ 'a ndœ kœro ga lœ Yerusaleme. ¹⁶ Anga ayindœ Yisu lœ Sezaré á 'a ro tœ awanœ dœ endje lima, endje gbɔ osho kœlo tœnœ fœ 'a 6a ndœ anga uzu bale lœ Shipre, i'iri ye kœdœ Manasone, œshe kœdœ anga yindœ Yisu 6alima katshatsha.

Polo dœ Jake gbœtœ endje 6a lœ Yerusaleme

¹⁷ Ɔlɔ á 'a wuta ga lœ Yerusaleme, alaya lœ Yisu uru tshelœ utu 'a dœ yanga. ¹⁸ Osho kœrɔ panœ, 'a ro tœ awanœ bale dœ Polo ga ndœ Jake, osho á agbozu kuma akwa kœ lœ Ikrizia œ ngbœtœ endje ga tœnœ. ¹⁹ Manda kœbala endje, Polo pandœ

œrœ kœ á Ndjaba mbœrœ lima dœ she awa bale lœma akwa nœ ye ugurutœ angbi azu.

²⁰ Endje dji Polo, yé œ donga Ndjaba. Á pa fœ she adœke: «Bœ wu, aya, Ayuda andjoro yindœ Yisu, endje kœ sœ kœpara awa kœmbœrœtœ endje liaka awa akwa á Ndjaba za fœ Moyize dœ lœsu endje bale. ²¹ Kashe endje dji adœke, 6œ yisœ œrœ fœ Ayuda para á endje sœ lœ oporotœ angbi azu adœke, endje katœ awa akwa nœ Moyize yé œ ka ndje tœ kœwa agbolo nœ endje tœ gaza dœ pe kœmbœrœ œrœ mara ogo nœ azœ. ²² A mbœrœ kotoo? Mbœrœ endje dji ndœ zœ adœke 6œ sœ kpœke zœ. ²³ Mbœrœtœ zœ lindœ neke á 'a pa fœ 6œ asœke. 'A sœ dœ anga azu vana á endje dra ama endje fœ Ndjaba. ²⁴ Ko endje potœ zœ dœ 'e na œ mbœrœ adœke œkɔ 'e sœ yerœ, gi œrœ tokóró tshangba endje. Endje li ndje kœwa sukumu endje yé azu para œ gbe adœke o'o á ki dœ i'iri zœ kœdœ wala. Kashe œ li ndje adœke 6œ mbœrœtœ zœ liaka awa akwa. ²⁵ Yé mbœrœ angbi azu á endje te ayindœ Yisu, 'a su mbeti dœ o'o á 'a wa adœke: endje zizi œrœ á endje to dœ okoro fœ andjaba nene, indji, dœ agea á indji ye tutu ga ati nene, yé endje mbœmbœrœ angba budu nene.»

²⁶ Osho kœrɔ panœ, Polo ko ayakoshe asœmœ yé œ mbœrœ adœke œkɔ œne sœ yerœ awa bale dœ endje. Endje na dœ endje ga lœ Tepelo mbœrœ kœpandœ kœka olo nœ kœmbœrœ adœke œkɔ œne sœ yerœ, yekane á uzu dœ uzu kœzo agea tokórónœ ga utshu Ndjaba.

Kœza Polo

²⁷ Ɔ sœpe lima teasho adœke olo mindu dœ bisha nœ kœmbœrœ adœke œkɔ azu sœ yerœ ka, yeka Ayuda lœ ogo Azi wu Polo lœ Tepelo. Endje bili azu ndjoro ndœ ye yé á za she. ²⁸ Endje sœ lima kœta rawa adœke: «Azu Israyele, 'e na ga mœ œ ti kane 'a ga lafo! Uzunœ á tshe sœ kœyisœ œrœ fatœnœ djezœ, á tshe sœ kœndi tshelœ kœlœsœtœ ogo Israyele, á yiyindœ awa akwa nœ Moyize nene, á tshe ko angbi azu ga lœ Tepelo, á ndi œyerœ osho dœke.» ²⁹ Mbœrœ endje wu lima Trofime uzu Efeze dœ she 6a lœ ongbo á gbe adœke Polo li dœ she ga lœ Tepelo.

³⁰ Tshelœ ongbo djigi turu dœ o'onœ, yé azu ndjoro na lima ye. Endje tepa Polo lœ Tepelo œ wuta dœ she ga shu, trale dœ koetshu mandancœ ga toencœ. ³¹ Bata á endje sœ lima ndœ kœpara awa kœwo she, o'onœ wuta lima 6a ndœ gbozu tshapa aturugu nœ Roma lœ Yerusaleme adœke: «Ekpe o'o li ga lœ Yerusaleme ye!» ³² Katsha, tshe ngbœba aturugu dœ agbozu tshapa endje, á endje na ga tœ osho á o'o sœ toencœ. Lœkœ á azu wu aturugu dœ gbozu tshapa endje yeka á katœ kœbi Polo.

³³ Yé gbozu tshapa aturugu na ndoo dœ she, á za 'o fœ endje adœke endje i Polo ga toencœ dœ djingiri bisha. Manda nœ á tshe yu osho adœke œshe kœdœ dœ yé œrœ gadœ dá tshe mbœrœ a. ³⁴ Kashe lœ ukpulu azu, uzu dœ uzu sœ kœta rawa dœ o'o nœ ye kpi, 6ata gbozu nœ aturugu sœ lima kœdji ádá o'onœ dœ otshœ nœ nene mbœrœ ukpulu azu, á wa adœke endje gu dœ Polo ga lœ pada nœ aturugu. ³⁵ Lœkœ á endje wuta ga pa esekaliye, aturugu za Polo ga lafo mbœrœ azu sœ lima kœendanga endje waa. ³⁶ Yé azu kœ te manda endje dœ rawa adœke: «'E wo she!»

Kœpa ngbanga nœ Polo 6a utshu Ayuda

³⁷ Œlœ á endje yindœ kœli dœ she ga lœ padancœ, Polo pa fœ gbozu nœ aturuguncœ adœke: «Bœ yindœ nœ adœke mœ pa o'o ye a?» Tshe gi fœ she adœke: «Bœ wu ndje sœ o'o ama Greke ye!» ³⁸ Œ dœdœ 6œ kœdœ uzu Ezipito á tshe za djingili lœ olo á ro kpœke ga ugurutœ azu, yé á bili azu á kpa ndje dœ azu koshe kutu vana ga lœ kpagagasho nene a?» ³⁹ Polo gi fœ she adœke: «Œœ nene, œmœ kœdœ uzu Yuda, endje zu mœ lœ Tarse lœ ogo Silisi. Œmœ kœdœ gbolo ongbo á i'irinœ to waa. Wu oyo mœ, œ za awa fœ mœ, mœ pa o'o fœ azu.» ⁴⁰ Tshe za awa fœ she, Polo ka ga pa esekaliye, œ ti kane ye ga lafo ndœ kœma adœke azu katœ kœta rawa, azu wu œ sœ kokoko. Yé tshe tetœ kœpa 'o fœ endje dœ o'o ama ogo Ayuda á dœ Ebre adœke:

22

¹ «Alaba dœ pe alaya, 'e dji o'o ngbanga nœ mœ á mœ yindœ kœgi ngœngœ asœke ga utshu 'e kane.» ² Kœdji adœke Polo sœ kœpa

'o fœ endje dœ o'o ama Ebre, osho kpa yi taa, yé á tshe pa fœ endje adœke: ³ «Œmœ kœdœ uzu Yuda, endje zu mœ lœ Tarse lœ ogo Silisi, kashe mœ gerœ lœ ongbonœ asœ, mœ mbœrœ lakœœ á sœ kœyisœ o'o á pandœ awa akwa nœ aata azœ tshakudu Gamaliyele, œmœ kœdœ lima uzu á mœ zatœ mœ waa fœ Ndjaba 6ata 'e para kœkœ á 'e sœ kœmbœrœ toencœ kpesheke. ⁴ Mœ sœ ndje lima kœwo azu á ndje sœ kœza awa Gbozu, mœ ko ayakoshe dœ pe ayashe va ga lœ kána. ⁵ Egerœ ngangœ Ndjaba dœ ukpulu agbozu tshapa azu o'o œ pa ndje ndœmancœ fœ 'e ye. Endje dá vwa lima mœ adœke mœ na œ katœ mbeti á sœ kœza awa fœ mœ kœero ndœ aaya mœ dœ Ayuda á endje sœ 6a lœ Damaseke. Mœ na lima ga zœ ndœ kœko azuncœ ascœmœ, kœgu dœ endje ga lœ Yerusaleme mbœrœ á endje kœgbœ djofele.»

Polo pandœ mara á tshe fa lima tshalœsu ye

(Wu 6a tœ Akw 9.1-19; Mat 26.12-18)

⁶ «Mœ sœ lima lœ awa ana, yé lœkœ á mœ ndo dœ tshalakpi Damaseke, ngbangi dœ gbœku œlœ atake, ishiri owo to 6a lafo œ za mœ djigi. ⁷ Mœ te ga ati, yé œ dji tshama uzu kœ'e mœ adœke: “Sawulo, Sawulo, mbœrœ gadœ á 6œ mbœrœ œrœ kanga fœ mœ ata a?” ⁸ Mœ gi adœke: “Œ6œ kœdœ œdœ, Gbozu?” Tshama uzu kpa pa adœke: “Œmœ kœdœ Yisu 6a lœ Nazarete, œmœ dá 6œ mbœrœ œrœ kanga fœ mœ ascœmœ.” ⁹ Anga mœ á 'a na lima dœ endje wu ishiri owoncœ ye, kashe endje djidji lima o'onœ á uzuncœ sœ kœpa toencœ fœ mœ nene. ¹⁰ Mœ yu adœke: “Œrœ gadœ dá mœ kœmbœrœ a, Gbozu nœ mœ?” Yeka á Gbozu gi fœ mœ adœke: “Alafo œ na ga lœ Damaseke, yé 6a zœ, endje yisœ akwa á li adœke 6œ mbœrœ.” ¹¹ Bata ishiri owoncœ bu lima ala mœ ye, anga mœ dá za kane mœ wuta toencœ ga lœ Damaseke.

¹² «Anga uzu lima bale 6a zœ i'iri ye kœdœ Anania, œshe kœdœ uzu nœ otshœ lœsu, tshe sœ kœgbœndœ awa akwa nœ Moyize waa, yé Ayuda para á endje sœ lima kpœtœmœ sœ kœpa otshœ o'o nœ ye waa. ¹³ Tshe na œ gbœ mœ œ pa fœ mœ adœke: “Sawulo, aya mœ, ala zœ kœrœ!” Trale ala mœ kœrœ yé

mœ mesho œ wu she. ¹⁴ Yeka á tshe kœpa fœ mœ adœke: “Ndjaba nœ aata azœ ke bœ adœke bœ wusœ œrœ á tshe yindœ nœ, bœ wu uzu á tshe sœ ndjii yé bœ dji o'o nœ ye. ¹⁵ Mbœrœ bœ dœ bala timu nœ ye utshu azu para, tœ œrœ á bœ wu dœ pe neke á bœ dji. ¹⁶ Bœ sœ kœkate œrœ gade? 'A ro bœ gb̃o batisimu dœ i'iri Yisu yé œ ta i'iri ye dœ ekperœ nœ zœ kœyiwa.”

¹⁷ «Mœ gu ga lœ Yerusaleme, yé anga ðlo bale mœ sœ kœ'e Ndjaba ba lœ Tepelo, mœ wu œrœ lœ ulu. ¹⁸ Mœ wu lima Gbozu á tshe sœ kœpa fœ mœ adœke: “Katœ Yerusaleme ng̃ng̃o asœ ti, mbœrœ azunœ œ yi bala ndœ o'o á bœ pa fœ endje dœ i'iri mœ nene.” ¹⁹ Mœ gi adœke: “Kashe Gbozu, endje wusœ nœ adœke mœ sœ lima kœna kœli ga lœ Sinagoga kœko azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ zœ, œ bi endje yé œ ko endje gu tœnœ ga lœ kánga. ²⁰ Ðlo á endje wo lima Etiene, timu nœ zœ, mœ sœ lima zœ; mœ yindœ nœ ga ndœ endje, yé œ gb̃andœ lœba nœ endje.” ²¹ Yeka á Gbozu pa fœ mœ adœke: “Na zœ, mœ yindœ kœvwa bœ lœ ingirinœ, ba ndœ angbi azu.”»

Polo pa adœke œne kœdœ gbolo ogo Roma

²² Ayuda á endje sœ lima kpœtœmœ dji o'o nœ ataa, œ oma dœ Polo yé œ tetœ kœta rawa adœke: «'E wo mara uzu atake ye! Tshe lili kœsœpe dœ soro nene!» ²³ Bata endje sœ lima kœta rawa, kœko lœba nœ endje va e dœ pe kœgi trusha ga lafo, ²⁴ gbozu tshapa aturugu pa adœke endje za Polo li tœnœ ga lœ pada œ s̃o she, yeka á kœwusœ ádá rawanœ á endje ta pa ye asœmœ. ²⁵ Endje sœ kœi she dœ uwu ga tœnœ, Polo yu gbozu nœ aturugu adœke: «E li adœke endje bi gbolo ogo Roma utshu kœwa ngbanga nœ ye ye a?»

²⁶ Manda kœdji o'onœ ataa, gbozu nœ aturugunœ pandœ nœ fœ gbozu tshapa endje adœke: «Bœ mbœrœ kotoo! Mbœrœ uzu asœ kœdœ gbolo ogo Roma!» ²⁷ Gbozu tshapa aturugu kwatœ ye œ yu Polo adœke: «Pandœ nœ fœ mœ ka, adja bœ kœdœ gbolo ogo Roma a?» Polo yindœ nœ adœke: «E.» ²⁸ Gbozu tshapa aturugu kpa pa adœke: «Emœ, mœ ko egerœ ngendja ndœ kœfa gbolo ogo Roma.» Polo pa adœke: «Emœ,

mœ kœdœ adja gbolo ogo Roma.» ²⁹ Trale, azu á endje sœ lima kœbi she, gitœ endje indiri ye yé. Awa za ndje lima gbozu tshapa aturugunœ mbœrœ kœwusœ nœ adœke œnœ i gbolo ogo Roma ga tœnœ dœ uwu.

Polo ba utshu aayi kœwa ngbanga

³⁰ Osho k̃r̃o panœ, gbozu tshapa aturugu yindœ kœwusœ ádá á Ayuda sœ kœza o'o ga pa Polo. Tshe zu djingiri tœ ye, yé manda nœ á e angbœtœ nœ agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe aayi kœwa ngbanga para, á jœrœ dœ Polo, á za she t̃o ga utshu endje.

23

¹ Polo ko ala ye t̃o lœ la agboro aayi kœwa ngbanganœ, á pa fœ endje adœke: «Alaya, soro mœ sœ yœrœ utshu Ndjaba œrrr ga tœ ng̃ng̃o asœke yé l̃su mœ sœ dœ kœsœ gee mbœrœ tœnœ.» ² Kashe egerœ nganga Ndjaba á i'iri ye kœdœ Anania za o'o fœ azu á endje sœ ndoo dœ Polo adœke endje du ama ye. ³ Yé Polo pa fœ she adœke: «Ndjaba œ bi bœ, bœ sœ b̃ata imbi muru anda á kavwa! Bœ sœ ba zœ mbœrœ kœwa ngbanga pa mœ liaka œneke á awa akwa pandœ nœ, yé bœ kpa katœ awa akwa ti œ pa adœke endje da mœ a?» ⁴ Azu á endje ka lima ndoo dœ Polo pa fœ she adœke: «Bœ gu egerœ nganga Ndjaba a?» ⁵ Polo gi fœ endje adœke: «Alaya, mœ wuwusœ nœ nene adœke œshe kœdœ egerœ nganga Ndjaba. Gbambanœ nene, Buku nœ Ndjaba pa adœke: “Bœ pa ekpe o'o goro œsœ gbozu tshapa azu nœ zœ nene.”»

⁶ Polo wu lima sœ nœ adœke anga aayi kœwa ngbanganœ kœdœ Asadukayi, yé anga endje kœdœ Afarisayi. Mbœrœ tœnœ, tshe pa o'o ga utshu endje adœke: «Aaya, œmœ kœdœ uzu Farisayi, aata mœ kœdœ Afarisayi. Endje yindœ kœwa ngbanga pa mœ mbœrœ á mœ za l̃su mœ ga pa neke á pa adœke azu á endje tshu, endje she bala lœ akuzu ye.» ⁷ Trale manda o'onœ á Polo pa ataa, a'ea wuta ugurutœ Afarisayi dœ pe Asadukayi, yé endje kurutshelœtœ endje. ⁸ Gbambanœ nene, Asadukayi pa adœke azu á endje tshu endje she lœ akuzu nene yé aandjelu dœ pe ishiri azu gugu nene. Kashe

Afarisayi yi cence endje ndoe o'onoe ascemoe ko. ⁹ O'o wuta lima ngbangbangba, ye anga aayi koeyisoe awa akwa á endje doe Afarisayi áafo, oe vwaratoe endje doe agbo, oe pa adoeke: «'A wuwusoe ekperoe bale á yakoshe asoe mberoe nene. Anganoe nene ishiri dá pa o'o foe she a, too andjelu a?» ¹⁰ Bata o'onoe soe lima koegeroe toenoe, koekpa awa adoeke endje suru tsheloe Polo nene, gbozu tshapa aturugu za o'o adoeke aturugu jeroe oe za Polo ugurutoe endje doe oe gi she ga loe pada.

¹¹ Doe abutsho manda noe, Gbozu wuta ga utshu Polo á pa foe she adoeke: «Ka ngbiri, bata á boe pa djakata o'o toe upu noe moe loe Yerusaleme kpoeke, awa bale oe li adoeke boe mberoe ndje ataa ba loe Roma.»

Ayuda vwarandoe Polo

¹² Osho koro panoe pe doe amazi, anga Ayuda ngbotoe endje ga toenoe mberoe koewarandoe o'o. Endje dara ama endje adoeke, oene zi oeroe nene, oe ndjo ndje oeroe nene oerrr adoeke oene wo Polo yekane. ¹³ Azu á endje dara lima ama endje soe koeropa zazu bisha. ¹⁴ Endje ro ga ndoe agbozu tshapa anganga Ndjaba oedoe pe agbo Ayudanoe oe pa adoeke: «'A dara ama 'a doe i'iri Ndjaba adoeke, 'a kpa zi oeroe nene ye 'a ndjo ndje ungu nene oerrr adoeke 'a wo Polo yekane. ¹⁵ Ye e'e doe agboro aayi koewa ngbanga ko, 'e vwa osho foe gbozu tshapa aturugu adoeke, endje za Polo na toenoe mberoe 'e kpa tondoe o'o noe ye kpoeke kane. Kashe koloe 'a, 'a gbe adoeke 'a wo she utshunoe adoeke tshe yi kumu ye kpoeke.»

¹⁶ Kashe gbolo yakoshe noe yingo Polo dji lengere o'onoe ascemoe, oe na ga loe pada ndoe koeva Polo nea doe o'onoe. ¹⁷ Ye Polo ko'e anga turugu á tshe koedoe gbozu tshapa aturugu kama, á koepa foe she adoeke: «Na doe gbolo yakoshe asoe foe gbozu tshapa 'e, tshe soe doe o'o koepandoe noe foe she.» ¹⁸ Turugunoe ascemoe koena doe gbolo yakoshenoe ascemoe foe gbozu tshapa endje, oe koepa foe she adoeke: «Ayi kanga Polo dá e moe á pa adoeke, moe na doe gbolo yakoshe asoe foe boe, mberoe tshe soe doe

o'o koepa foe boe.» ¹⁹ Gbozu tshapa aturugu koeza ama kane ye, koegitoe ye doe she ga indirinoe, koeyu she adoeke: «O'o gade dá boe yindoe koepandoe noe foe moe a?» ²⁰ Gbolo yakoshenoe koegi foe she adoeke: «Ayuda zi tsheloe o'o ndoe koefara boe adoeke, boe za Polo na toenoe ba mbatsha ga utshu agboro aayi koewa ngbanga. Endje mberoe adoeke oene gbe koetondoe o'o noe ye doe otshonoe kane. ²¹ Kashe yiyindoe noe nene. Gbambanoe nene, endje loe koeropa azu zazu bisha á endje gi uku ga toe awa ye. Endje dara ama endje doe i'iri Ndjaba adoeke oene zi oeroe nene, oe ndjo ndje ungu nene oerrr adoeke oene wo Polo yekane. Adja endje gumatoe endje ko ye oe soe koloe koekate adoeke boe yindoe noe awa bale doe oene.» ²² Utshu koeza awa foe gbolo yakoshenoe, gbozu tshapa aturugunoe pa foe she adoeke: «Kpa mimindoe noe foe anga uzu bale nene.»

Koewwa Polo ga loe Sezaré

²³ Gbozu tshapa aturugu ko'e anga aturugu noe ye bisha, koepa foe endje adoeke: «'E gumatoe 'e mberoe koero ga loe Sezaré, doe ada olo mindu doe vana loe butsho asoe, e ko aturugu kama bisha, endjeneke á endje o ga pa ambarata zazu votoe doe ndjokpa doe azu koeno wele kama bisha. ²⁴ 'E ko ndje ambarata mberoe koegi doe Polo doe soro foe gbozu Felikisi*.» ²⁵ Ye tshe koesu mbeti adoeke:

²⁶ «Abala noe zoe. Oemo Klode Lisiyase, moe soe koesu mbetinoe asoe foe boe doe gbozu Felikisi, á endje lisoe zoe waa ascemoe. ²⁷ Ayuda za uzu asoe ye oe yindoe koewo she. Loko á moe dji adoeke oeshe koedoe gbolo ogo Roma, moe na doe aturugu noe moe á za she tshakane endje. ²⁸ Bata á moe yi lima ndoe koewusoe ádá o'o á endje to lima meza pa ye ndoe noe, moe na doe she ga utshu agboro aayi koewa ngbanga noe Ayuda. ²⁹ Moe wu adoeke, endje to mezanoe pa ye mberoe o'o á wu awa akwa noe endje doe toe endje. Kashe tshe mboemberoe anga ekperoe bale á li adoeke endje wo she too endje za she ga loe kanga nene. ³⁰ Bata endje pandoe noe foe moe adoeke, Ayuda soe doe ekpe gbetsheloe toe koewo she, moe vwa

* **23.24** 23.24 Endje ke lima Felikisi koete gbozugo pa ogo Yuda kashe tshe doedoe lima uzu Yuda nene

she fœ 6œ, œ pa fœ endje adœke endje na ndje koetɔ mezanœ pa ye 6a utshu zœ.»

³¹ Aturugu mbœrœtœ endje liaka o'o á gbozu tshapa endje pa. Endje za Polo yé œ gi she na toenœ butshɔ butshɔ œrrr ga ndœ Atipatrиси. ³² Osho kɔrɔ panœ, aturugu á endje sœ lima kœna dœ ada endje kwatœ endje ga lœ padanœ, yé á katœ endjeneke á endje ɔ ga pa ambarata kœro tœ awanœ dœ Polo. ³³ Lɔkɔ á endje wuta ga lœ Sezaré, ayi kœkpa dœ ambarata za mbetinœ fœ gbozu tshapa ogo lœ ongbonœ, yé œ katœ Polo ti ga tshakane ye. ³⁴ Gbozu tshapa ogo lœ ongbo Yuda kœdi mbetinœ yé á yu Polo tœ kœwusœ ogo nœ ye. Manda kœwusœ nœ adœke œshe kœdœ uzu lœ ogo Silisi, ³⁵ tshe pa fœ she adœke: «Mœ dji 6œ dœ lɔkɔ á azu koetɔ meza pa zœ kœyikumu endje.» Tshe kœpa fœ aturugu nœ ye adœke endje gbœndœ Polo 6a sœnda nœ gbozu Erode.

24

Ayuda tɔ meza pa Polo

¹ Manda olo mindu, gbozu nganga Ndjaba Anania wuta 6a lœ Sezaré awa bale dœ agbɔ Ayuda ndje dœ ayi kɔkɔ bale á i'iri ye kœdœ Tertuluse. Endje wuta ga utshu gbozu Felikisi ndœ koetɔ meza pa Polo. ² Endje e Polo, yé Tertuluse tetœ kœpa œnœ ye ngbanganœ dœ o'o atake: «Gbozu Felikisi, mœ lisœ zœ waa! Œ ga mbœrœ kœwusœtœ nœ zœ dá 6œ guma ogonœ asœ adœke œ ga waa. Mbœrœ 6œ dá 'a sœ dœ adja kœsœ gee lœ ogo nœ 'a. ³ 'A lisœ zœ, gbozu Felikisi, mbœrœ œrœ kɔ 'a gbɔ tœ osho dœ osho. ⁴ Kashe mœ yiyindœ kœwo ada ɔɔ nœ zœ nene. Mœ ki fœ 6œ adœke 6œ sœ dœ ɔtshɔ lɔsu ndœ kœdji mœ teasho kane. ⁵ 'A wu adœke uzu asœ kœdœ ekpe uzu tɔpanœ kpuru, tshe sœ kœli dœ djingili ga ugurutœ Ayuda tœ osho kɔ, yé œshe kœdœ gbozu tshapa Anazareye.* ⁶ Tshe yi ndje lima ndœ kœndi Tepelo á dœ œyerœ anda nœ Ndjaba dœ uburu yeka á 'a za she. ['A yi lima ndœ kœwa ngbanga ga tœ ye li-aka awa akwa nœ 'a, ⁷ kashe gbozu tshapa aturugu á tshe dœ Lisiyase, kakara she dœ ɔgbɔ tshakane 'a, ⁸ yeka á vwa 'a adœke 'a

na koetɔ meza pa ye 6a ndœ zœ.] Œdœ 6œ kœyu she dœ tœ zœ, 6œ wu adœke o'o á 'a tɔ meza pa ye ndœ nœ kœdœ adja o'o.» ⁹ Manda o'o nœ ye, Ayuda para kœyindœ nœ adœke: «Adja upu dá tshe pa.»

Kœpa ngbanga nœ Polo

¹⁰ Gbozu tshapa ogo lœ ongbo kœza awa fœ she ndœ kœpa o'o. Polo kœgi adœke: «Mœ wusœ nœ adœke œ6œ dá wa ngbanga 6a lima lœ ogo nœ 'a manda ungu ndjoro. Mœ sœ dœ yanga ndœ kœpa o'o utshu zœ. ¹¹ Bœ kœyu ndje osho dœ tœ zœ, œ mbœrœ kolœ olo ndjokpa dœ bisha ɔɔ á mœ ro ga lœ Yerusaleme kœdonga Ndjaba. ¹² ɔɔ bale á endje na á gbɔ mœ 6a sœnda Tepelo too 6a lœ Sinagoga too lœ ongbo, á mœ sœ tœ œbœrœ, too kœvwa azu adœke endje shoka ama dœ anga endje gugu nene. ¹³ Azu asœ tɔ meza pa mœ kolœnœ gbambanœ. ¹⁴ Andaa œneke á mœ yindœ nœ kœdœ adœke mœ sœ kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba nœ aata 'a lœ awa nœ Gbozu kashe endje pa adœke awanœ dœdœ ɔtshɔ awa nene. Mœ yi ndje ndœ o'o á endje sú ala mbeti nœ awa akwa œdœ pe œneke á aayi kœgbara o'o pa. ¹⁵ Œmœ dœ pe endje, 'a sœ kœza lɔsu 'a ga pa Ndjaba tœ œneke á pa adœke ɔtshɔ azu œdœ ekpe azu œ she bala lœ akuzu. ¹⁶ Mbœrœ toenœ ataa á mœ sœ kœpa avwara adœke mœ mbœrœ ekperœ utshu Ndjaba nœ mœ œdœ pe azu nene.

¹⁷ «Mœ mbœrœ ungu ndjoro lœ ana, yé á mœ gu mbœrœ koeto œrœ fœ azu ogo nœ mœ œdœ pe makabo fœ Ndjaba. ¹⁸ Yeka á endje na á gbɔ mœ lœ awa kœmbœrœ adœke ɔkɔ mœ sœ yerœ 6a lœ Tepelo. Kashe azu sœsœ lima ndjoro nene, yé œbœrœ gugu ndje nene. ¹⁹ Anga Ayuda lœ Azi, endje dá sœ lima kpœtœmœ, endje dá li má ndœ koetɔ meza pa mœ œdœ endje kœsœ má dœ o'o dœ mœ. ²⁰ Yé azu á endje sœ asœ, endje pandœ ekperœ á mœ mbœrœ lima ɔɔ á endje sœ kœyu mœ utshu ayi kœwa ngbanga. ²¹ Too kolœ manda rawa á mœ ta dœ o'o adœke: «Mbœrœ á mœ yindœ nœ adœke akuzu œ she lœ akuzu dá 'e yindœ kœwa ngbanga ga tœ mœ a?»»

* 24.5 24.5 Nazareye kœdœ anga ali i'iri á endje sœ lima kœ'e dœ ayindœ Yisu.

²² Felikisi á tshe wu lima sœ o'o nœ ayindœ Yisu dœ ðtshånœ, kœpa fœ endje adœke: «'E gu zœ, ðb̄ á Lisiyase gbozu tshapa aturugu œ na, dá mœ kœwa ngbanga nœ 'e.» ²³ Tshe kœvwa anga turugu ndœ kœgi Polo ga lœ kánga. Kashe tshe sœsœ kœnga tœ ye nene, tshe za awa fœ azu nœ ye ndœ kœna kœwu she.

Polo lœ kánga

²⁴ Manda olo teasho, Felikisi kœna 6a lœ kánga dœ awonœ á i'iri ye kœdœ Drusile, œshe kœdœ uyu Yuda. Tshe e Polo mbœrœ tshe sœ lima dœ ogo ndœ kœdji o'o nœ Yisu. ²⁵ Kashe, 6ata á Polo sœ lima kœmindœ o'o nœ ðtsh̄ ðtsh̄ uzu, mara nœ kœgbåndœ tœ zœ dœ uzu dœ pe mara á Ndjaba œ wa bala ngbanga nœ azu, awa za Felikisi yé tshe pa adœke: «Bœ lii kœgu œnœ zœ ngõngõ asœ da ye. Mœ e 6œ bala manda nœ.» ²⁶ Tshe sœ kœgbe adœke Polo œ to ngendja fœ œne, yeka á sœ lima kœ'e she kpœpanœ kpœpanœ ndœ kœpa o'o dœ she. ²⁷ Manda ungu bisha, Porsiyuse Festuse kœza akwa manda Felikisi. Bata á Felikisi yindœ nœ adœke Ayuda yindœ œne, á ka lima tœ Polo ti lœ kánga.

25

Polo 6a utshu Festuse

¹ Olo votõ manda kœwuta Festuse ga lœ ogonœ asœmœ, tshe to 6a lœ Sezaré œ ro ga lœ Yerusaleme. ² Agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbozu Yuda na kœtõ meza pa Polo fœ she. Endje yu lima she kpœpanœ kpœpanœ adœke ³ tshe za awa fœ œne dœ œne to she gu tœnœ ga lœ Yerusaleme. Andaa, endje vvara lima ndœ kœwo she tœ ala awa. ⁴ Kashe Festuse gi adœke tshe sœ lœ kánga 6a lœ Sezaré, yé œne yindœ kœro dœ tœ œne ga zœ ngõngõnœ asœke. ⁵ Tshe kpa pa ga pa nœ adœke: «E li adœke agbozu tshapa 'e ro tœ awanœ bale dœ mœ 6a lœ Sezaré, yé œ kœsœ adœke uzunœ asœmœ mbœrœ lima ekperœ á endje kœtõ mezanœ pa ye.»

⁶ Festuse mbœrœ lima kolœ olo minu dœ votõ too ndjokpa gbambanœ 6a ndœ endje kpœtœmœ, yeka á gu ga lœ Sezaré. Osho kœrõpa nœ, tshe sœ ga ati 6a tœ osho kœwa ngbanga yé á za awa adœke endje na œ to Polo na tœnœ. ⁷ Lõkõ á Polo yi kumu

ye, Ayuda á endje to lima 6a lœ Yerusaleme ndivwiri she yé œ te lima tœ kœpa ogboro o'o ga pa ye, ogboro o'o neke á endje kœyu endje tœ ádá o'onœ, endje li kœpandœ nœ nene. ⁸ Kashe Polo pa lima ngbanga nœ ye adœke: «Edœ ga tœ awa akwa nœ Ayuda, œdœ ga tœ Tepelo too fœ egerœ gbozugo, mœ mbœmbœrœ ekperœ bale nene.»

⁹ Festuse yindœ kœza yanga fœ Ayuda yé œ yu Polo adœke: «Bœ yindœ kœro ga lœ Yerusaleme adœke endje wa ngbanga nœ zœ 6a utshu mœ a?» ¹⁰ Polo gi adœke: «Mœ ka ga utshu osho kœwa ngbanga nœ egerœ gbozugo, yé kpœke dá endje wa ngbanga nœ mœ. Mœ mbœmbœrœ ekperœ bale fœ Ayuda nene 6ata á 6œ wusœ nœ dœ ðtsh̄ nœ dœ tœ zœ ascœmœ. ¹¹ Edœ adja mœ kœmbœrœ má ekperœ, yé á mbœrœ ekperœ neke á li dœ kuzu, mœ vwaratœ mœ ndœ kœtshu tœnœ nene. Kashe œdœ o'o á endje tõ meza pa mœ ndœ nœ kœdœdœ okporo o'o nene, uzu bale á tshe za mœ ga tshakane endje gugu nene. Mœ yindœ nœ adœke mœ wuta ga utshu egerœ gbozugo.» ¹² Festuse kœte ga ndœ aayi kœmi upu nœ ye, œ kœgi fœ Polo adœke: «Bata á 6œ yindœ kœwu egerœ gbozugo ndœ kœwa ngbanga nœ zœ, 6œ ro ga utshu ye tako.»

Polo 6a utshu Agripa dœ pe Berenise

¹³ Olo teasho manda nœ, gbozu Agripa dœ pe yingõ nœ á i'iri ye kœdœ Berenise, ro ga lœ Sezaré yé œ na kœwu Festuse. ¹⁴ Bata œndœ ndje di lima ndje kpœtœmœ, Festuse pandœ o'o nœ Polo fœ Agripa adœke: «Anga yakoshe bale á Felikisi ka lima tœ ye ti lœ kánga sœ kpœke. ¹⁵ Lõkõ á mœ na lima ga lœ Yerusaleme, agbozu tshapa anganga Ndjaba dœ pe agbõ Ayuda na kœtõ meza pa ye, yé endje pa fœ mœ adœke mœ wa õgbõ ngbanga ga tœ ye. ¹⁶ Yeka á mœ gi fœ endje adœke, awa akwa nœ azu Roma pa adœke: œdœ endje kœtõ meza pa uzu, œ li adœke endje dji she tshe pa o'o õkõ ye 6a utshu aayi kœtõ mezanœ yekane á endje kœwa ngbanga ga tœ ye. ¹⁷ Endje kœaafo, á 'a kœgu tœ awanœ dœ endje ga mœ. Mœ kpakpalatœ mœ lõkõ á osho kœrõ nene, yé mœ na œ sœ ga ati 6a tœ osho kœwa ngbanga yeka á vwa osho adœke endje gu

dœ uzunœ ga mœ. ¹⁸ Azunœ á endje to meza pa ye áafo kashe endje papa anga ngbindi o'o tœ upu nœ ye liaka œeneke á mœ gbe má koedji tœnœ nene. ¹⁹ Endje sœ lima kœshara upu dœ she pa mara koedonga Ndjaba nœ endje dœ tœ endje, ndje tœ upu nœ anga uzu á i'iri ye koedœ Yisu á tshe tshu ye, yeka á Polo kpa pa adœeke, tshe sœ dœ soro zœ. ²⁰ Mœ wuwu lima sœ œerœ á mœ mbœerœ tœ kœwa mara ngbanga atamœ nene. Mbœerœ tœnœ dá mœ yu Polo adœeke tshe yindœ nœ dœ endje na ga lœ Yerusaleme adœeke endje wa ngbanga pa ye tœ o'onœ ascœmœ. ²¹ Kashe Polo yindœ nœ lima adœeke œene wuta 6a utshu egerœ gbozugo yeka á tshe kœwa ngbanga pa o'o nœ œene. Yé á kœpa adœeke endje gbœndœ ye lœ kánga œerrr ga tœ olo á mœ vwa she fœ egerœ gbozunœ.» ²² Agripa kœpa fœ Festuse adœeke: «Mœ yi ndje ndœ koedji ndje yakoshœne ascœmœ.» Festuse kœgi fœ Agripa adœeke: «Ba mbatsha 6œ dji she zœ.»

²³ Osho kœkœrœ pa nœ, Agripa dœ Berenise na, dœ azu ndjoro, yé œ li dœ kœliscœtœ ga scœnda awa bale dœ agbozu tshapa aturugu dœ pe agbozu tshapa ongbo. Festuse vwa osho yé endje na œ za Polo gu tœnœ. ²⁴ Festuse kœpa adœeke: «Gbozu Agripa œdœ pe 'e kœ á 'e sœ dœ 'a ati asœke, 'e wu yakoshœne ascœ. Ayuda ndjoro na kœtœ meza pa ye 6a ndœ mœ, 6a lœ Yerusaleme, dœ pe ndje 6a lakpinœ ascœke. Endje pa dœ œgbœ adœeke, tshe lili kœsœpe dœ soro nene. ²⁵ Ba ndœ mœ, mœ wusœ nœ adœeke tshe mbœembœerœ anga ekperœ bale á li adœeke tshe tshu lœ kumunœ nene. Kashe 6ata á Polo dœ tœ ye yindœ nœ adœeke, egerœ gbozu kœwa ngbanga pa œene, mœ wa o'o tœ kœvwa she fœ egerœ gbozunœ. ²⁶ Bata á mœ wuwusœ o'o neke á mœ kœsu pa ye fœ egerœ gbozu nene, dá mœ sœ kœyu she utshu 'e, utshu œ6œ dœ gbozu Agripa, adœeke 6œ yu she yeka á mœ kœgbœ o'o kœsu fœ she tœ upu nœ ye. ²⁷ Mœ wu adœeke œ scœsœ dœ œtshœnœ nene kœvwa ayi kánga fœ egerœ gbozu œdœ ádá o'o á endje tœ meza pa ye kœsœsœ ngbi nene.»

26

Polo pa ngbanga 6a utshu Agripa

¹ Agripa kœpa fœ Polo adœeke: «Mœ za awa fœ 6œ ndœ kœpa ngbanga nœ zœ.» Polo kœti kane ye ga lafœ ndœ kœpa o'o yé œ pa adœeke: ² «Gbozu Agripa, mœ sœ dœ yanga kpesheke ndœ kœpa ngbanga 6a utshu zœ tœ o'o kœ á Ayuda tœ meza pa mœ tœnœ, ³ gbambœnœ nene, 6œ wusœ mara kœmbœerœtœ nœ Ayuda dœ pe kœshara upu pa mara koedonga Ndjaba nœ endje dœ œtshœnœ. Mœ ki fœ 6œ adœeke lœsu zœ zi tii á 6œ koedji mœ.

⁴ «Ayuda para wusœ soro mœ pe dœ gbolo mœ ye, mbœerœ mœ gœrœ lœ Yerusaleme ugurutœ azu ogo nœ mœ. ⁵ Endje wusœ mœ katshatsha. Œdœ endje kœyindœ nœ, endje pa adœeke œmœ koedœ anga Afarisayinœ á endje ro anga Ayuda dœ koedonga Ndjaba dœ pe kœliscœ awa akwa nœ azœ waa. ⁶ Yé ngœngœ ascœke, mœ sœ kœpa ngbanga mbœerœ á mœ za lœsu mœ ga pa anga o'o á Ndjaba pa lima fœ aata azœ. ⁷ Mara azu ndjokpa dœ bisha (12) lœ Israyele sœ koedonga Ndjaba butshœ dœ œlœ dœ lœsu adœeke œene wu œerœnœ ascœmœ. Uu gbozu Agripa! Mangba o'onœ á mœ za lœsu mœ ga tœ nœ ascœmœ dá Ayuda tœ meza pa mœ. ⁸ Ayuda, mbœerœ gadœ á 'e gbe adœeke Ndjaba œ she azu á endje tshu lœ kuzu nene a?

⁹ «Œmœ ndje lima, mœ sœ kœpakata azu adœeke endje yiyindœ Yisu uzu Nazarete nene. ¹⁰ Œtœnœ dá mœ mbœerœ lima lœ Yerusaleme. Agbozu tshapa anganga Ndjaba za awa fœ mœ yé mœ ko ayindœ Yisu ndjoro gu tœnœ ga lœ kánga. Yé œ kœsœ lima adœeke endje wo endje ye, mœ sœ lima kœyindœ nœ. ¹¹ Mœ mbœerœ lima kœ adœeke endje wu œerœ kanga lœ Sinagoga, adœeke endje katœ kœyindœerœ nœ endje ga ndœ Yisu ti ye. Tshelœ mœ fa lima ga tœ endje dœ mara adœeke, mœ sœ lima kœza awa endje œerrr dje lœ ongbo á sœ lœ ingirinœ.»

Polo pandœ kœfatshalœsu nœ ye (Wu 6a tœ Akw 9.1-19; Mat 22.6-16)

¹² «Mbœerœ tœnœ ataa, mœ sœ lima kœna œlœ bale ga lœ Damaseke dœ mbeti á agbozu tshapa anganga Ndjaba su fœ mœ adœeke œ za awa nœ kœmbœerœ œerœ fœ mœ. ¹³ Uu gbozu! Ti damba tœ ala awa, ndoo dœ midi, mœ wu ishiri owo á ropa

ɔlɔ kɔeto ɓa lafo kɔejɔrɔe ga pa mɔe, dɔe pe anga mɔe á 'a sɔe lima kɔero tɔe awanɔe dɔe endje. ¹⁴ 'A kɔeyo kɔ ga lɔe ɔshɔ, mɔe kɔedji tshama uzu kɔe e mɔe dɔe o'o ama Ebre adɔeke: "Sawulo, Sawulo, mbɔerɔe gadɔe á ɓɔe sɔe kɔembɔerɔe ɔerɔe kanga fɔe mɔe a? ɓɔe sɔe kɔewu oyo tɔe zɔe ɓata yaburu á ayengɔ ye du uwu ga lɔe igi ye á sɔe kɔegbota she á tshe sɔe kɔevwaratɔe ye tɔe kɔena manda ye."

¹⁵ «Mɔe kɔeyu adɔeke: "Ɛɓɔe kɔedɔe de, Gbozu?" Gbozu kɔepa adɔeke: "Ɛmɔe kɔedɔe Yisu, ɔemɔe dá ɓɔe mbɔerɔe ɔerɔe kanga fɔe mɔe asɔemɔe. ¹⁶ Kashe alafo, ɔe ka dɔe ada zɔe! Wu, mɔe wuta ga ndɔe zɔe mbɔerɔe kɔefa ɓɔe tɔe ayi akwa nɔe mɔe. ɓɔe dɔe timu nɔe mɔe adɔeke ɓɔe pandɔe nɔe fɔe azu mara á ɓɔe wu dɔe mɔe kpesheke dɔe pe ɔeneke á mɔe kpa yisɔe nɔe fɔe ɓɔe manda nɔe. ¹⁷ Ɛdɔe ɓa ndɔe Ayuda, ɔedɔe ɓa ndɔe angbi azu, mɔe gbɔndɔe zɔe tɔe osho kɔ á mɔe vwa ɓɔe tɔenɔe, ¹⁸ mbɔerɔe kɔekɔrɔ ala endje, ndɔe kɔegi endje lɔe ubu osho ga tɔe ingbisho, mbɔerɔe endje vwaratɔe endje tɔe Satana yé ɔe na ga ndɔe Ndjaba. Ɛdɔe endje kɔesɔe dɔe kɔeyindɔerɔe ga ndɔe mɔe, mɔe djerɔendɔe ekperɔe nɔe endje yé ɔe za osho kɔesɔe ugurutɔe ayerɔe azu nɔe Ndjaba fɔe endje."»

¹⁹ «Kɔeto tɔe olonɔe asɔemɔe, gbozu Agripa, mɔe mbɔerɔe ɔeneke kɔ á to ɓa ndɔe Ndjaba á tshe yisɔe nɔe fɔe mɔe. ²⁰ Utshunɔe, mɔe tetɔe kɔemindɔe nɔe fɔe azu tshalakpi Damaseke dɔe Yerusaleme. Manda nɔe, mɔe mindɔe nɔe fɔe azu tshelɔe ogo Yuda kɔ ndje dɔe angbi azu. Mɔe sɔe kɔepa fɔe endje adɔeke endje fatshalɔsu endje, ɔe na ga ndɔe Ndjaba yé ɔe mbɔerɔe akwa á sɔe kɔema adɔeke endje fa adja tshalɔsu endje ye. ²¹ Ádánɔe á Ayuda tepa mɔe ɓa lɔe Tepelo, á yindɔe kɔewo mɔe dɔe mɔe. ²² Kashe Ndjaba sɔe kɔegbɔndɔe mɔe ɔerrr ga tɔe kpesheke, yé mɔe sɔepe damba dɔe soro mbɔerɔe kɔepa ɔeneke asɔeke fɔe azu para kɔkɔ, fɔe agbolo ndje fɔe agbozu. Ɛneke á mɔe sɔe kɔepandɔe nɔe asɔeke kɔedɔe kolɔe ɔeneke á aayi kɔegbara o'o ɔedɔe mbeti nɔe Moyize pa lima ndɔe nɔe adɔeke ɔe wuta. ²³ Endje mi lima ndɔe nɔe adɔeke, Masiya ɔe wu oyo, yé ɔe tshu yeka á she lɔe akuzu utshu azu kɔ. Tshe mindɔe o'o nɔe Ndjaba á sɔe ɓata ɔlɔ á za kɔeshe fɔe Ayuda dɔe pe angbi azu.»

²⁴ Polo sɔepe damba kɔepa ngbanga, á Festuse pa o'o dɔe ɔgbɔ adɔeke: «Iyi te lɔe kumu zɔe a! Ɛrɔenɔe á ɓɔe wusɔe nɔe waa dá mbɔerɔetɔe zɔe asɔeke a!» ²⁵ Kashe Polo kɔegi adɔeke: «Mɔe sɔesɔe dɔe iyi nene, gbozu Festuse, o'onɔe á mɔe sɔe kɔepa tɔenɔe kɔedɔe adja o'o, yé ádánɔe sɔe zɔe. ²⁶ Gbozu Agripa dji o'onɔe asɔeke, yé mɔe li kɔepa o'o ɓa utshu ye dɔe awa nene. Tshe wusɔe o'onɔe asɔe bale bale kɔ, gbambanɔe nene, ɔe mɔembɔerɔetɔe endje wutɔenɔe nene. ²⁷ Gbozu Agripa, ɓɔe yindɔe o'o á aayi kɔegbara o'o pa lima ye a? Mɔe wusɔe nɔe adɔeke ɓɔe yindɔe nɔe.» ²⁸ Agripa kɔepa fɔe Polo adɔeke: «Ɛ sɔepe teasho adɔeke ɓɔe fa gbetshelɔe nɔe mɔe adɔeke mɔe wuta uzu nɔe Kristu!» ²⁹ Polo gi adɔeke: «Olo sɔe ndoo, olo sɔe lɔe ingirinɔe, mɔe sɔe kɔe'e Ndjaba mbɔerɔe ɔɓɔe dɔe pe azu para á endje sɔe kɔedji mɔe kpesheke asɔe adɔeke 'e wuta ɓata mɔe, kashe endje ii 'e dɔe uwu ga tɔenɔe ɓata mɔe nene!»

³⁰ Gbozu Agripa kɔeaafo awa bale dɔe gbozu ongbo Festuse dɔe Berenise, dɔe pe azu para á endje sɔe lima kpɔetɔemɔe, ³¹ yé kɔegitɔe endje ga indirinɔe, kɔepa lɔe ugurutɔe endje adɔeke: «Uzunɔe asɔe mɔembɔerɔe ekperɔe á li adɔeke a wo she too a za she ga lɔe kánga nene.» ³² Agripa kɔepa fɔe Festuse adɔeke: «Ɛdɔe uzu asɔe kɔeyɔyɔ lima ndɔe nɔe adɔeke gbozu Roma kɔewa o'o nɔe ɔene nene, dá a za má she ga shu ye.»

27

Kɔevwa Polo ga lɔe Roma

¹ ɔlɔ á endje gbe adɔeke 'a ro ga lɔe Itali dɔe egerɔe agba, endje za Polo dɔe pe anga aayi kánga fɔe anga gbozu nɔe aturugu bale á i'iri ye kɔedɔe Juliyuse, tshe kɔedɔe gbozu uguru ukpulu aturugu lɔe ogo Roma á endje e endje adɔeke «ukpulu aturugu nɔe egerɔe gbozu.» ² 'A ɔ ga lɔe egerɔe agba á to ɓa lɔe Adramite á yindɔe kɔero kɔeka ga tɔe mangu lɔe ogo Azi. 'A ro lima tɔe awanɔe dɔe Aristarke uzu Tesalonike lɔe ogo Masedwane.

³ Osho kɔrɔ pa nɔe, 'a ka lima ɓa tɔe Sidona, Juliyuse sɔe kɔembɔerɔe ɔtshɔrɔe ga tɔe Polo, á za awa fɔe she kɔena ndɔe kɔewu anganɔe á endje kɔeto ɔerɔe á tshe sɔe dɔe

ogonœ fœ she. ⁴ Manda kœkatœ Sidona ti, 'a áafo, œ ro ndoo dœ tshiki lœ Shipre mbœrœ yugu sœ lima kœgi 'a ga ngbanœ. ⁵ 'A zu ungu kota ga tœ ama ungu ndoo dœ Silisi œdœ Pafili, yeka á 'a wuta ga lœ Mire lœ ogo Lisi. ⁶ 'Ba zœ, gbozu nœ aturugu wu anga egerœ agba á to 6a lœ Alekezandri, á sœ kœro ga lœ Itali, á ko 'a ga lœ nœ. ⁷ 'A mbœrœ lima olo ndjoro la ngu mbœrœ egerœ agba sœ lima kœkpa yima yima, yé 'a wu lima oyo á wuta lima ga lœ Kinide. 'Bata 'a lili kœna ndjii ga zœ nene mbœrœ yugunœ á sœ kœndanga 'a, 'a fa dja ga lœ Salemonœ tœ osho á tshiki Krete ko 'a yiwa tœnœ tœ yugunœ. ⁸ Yé manda nœ, 'a mbœrœ oyo tœ 'a, á wuta ga tœ osho á i'irinœ kœdœ Otsho Mangu ndoo dœ ongbo Lase.

⁹ Kashe œndœ 'a di lima lœ ananœ waa, yé loko dopa nœ, awa adœke egerœ agba na ana gugu nene. Olo á Ayuda œ yo tshelœ ama endje ro lima ye*, á Polo kœpa fœ endje adœke: ¹⁰ «Anga mœ, mœ wu adœke ana asœ ngaanga dœ azœ. Anganœ ete, egerœ agba dœ pe œrœ kœ á sœ lœ nœ œ ndi, azœ ndje 'a tshu.» ¹¹ Kashe gbozu nœ aturugu vwaratœ ye kœdji Polo, yé á dji kolœ ayi kœkpa dœ egerœ agba dœ pe ayingœ egerœ agbanœ. ¹² 'Bata mangunœ gaga lima adœke endje sœ tœnœ dœ lko nœ izi nene, ili azu yindœ nœ adœke œne ro. Endje yindœ kœro ga lœ Fenikise, anga mangu ogo Krete, á sœ ga tœ osho á œlœ œ li tœnœ.

Ndavuru yugu

¹³ Aya yugu to 6a aki á sœ kœna tœnœ, yé endje gbe adœke œne li kœmbœrœ œneke á œne yindœ nœ. Endje gbotá longonœ† yé œ afo kœro tœnœ kperœ tœ ama mangu tshiki Krete. ¹⁴ Kashe œndœnœ di teasho, ndavuru yugu á to ga pa gele ndo dœ osho á œlœ œ wuta tœnœ, 6a pa kaga tshiki á jerœ ga pa endje. ¹⁵ Yugunœ gi agba dœ œgbœ ga manda nœ, awa adœke 'a mbœrœ anga œrœ gugu nene yé 'a katœ nœ ti adœke œ gi 'a. ¹⁶ Á ro tœ indiri aya tshiki bale á i'irinœ kœdœ Koda á sœ lima kœwandœ ata gbœgbœ yugunœ pa 'a, yé uvuru 'a kpa lima lœ nœ

tœ kœza aya agba kœshe dœ azu. ¹⁷ Manda kœti tœnœ ga lafo, endje ko ogboro uwu á du ga tœ egerœ agbanœ mbœrœ loko kœkakavwa nene. 'Bata awa kœshi pa mindu dja ga tœ Libi sœ lima kœza endje, endje geta egerœ ma6aya á endje du ga tœ egerœ agbanœ vwi ga la ngu, á tetœ kœna la ngu yima yima. ¹⁸ Osho kœro pa nœ, 6ata yugunœ sœpe lima kœvwi 'a dœ agbanœ, 'a tetœ kœko ata gbarœ va ga la ngu. ¹⁹ Yé olo bisha manda nœ, aayi kœmbœrœ akwa lœ egerœ agbanœ dœ tœ endje, te ndje tœ kœko œrœ kote egerœ agbanœ va e. ²⁰ 'A kpa sœ lima kœwu œlœ too angerepe nene, manda olo ndjoro, yugu sœ kœna kolœ dœ agbœ, yé gbetshelœ nœ soro kpa gugu lima lœ kumu 'a nene.

²¹ Azu á endje lœ lima lœnœ zizi œrœ nene manda olo ndjoro, yé Polo afo ugu-rutœ endje á pa adœke: «'E wu, anga mœ, œdœ 'e kœdji lima o'o mœ, á 'a sœpe lœ Krete, gbarœ œdœ œrœ kote egerœ agba œ ndi má nene. ²² Kashe ngœngœ asœ, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke 'e ru lœsu 'e, uzu bale ugurutœ 'e œ tshu nene, kolœ egerœ agba dá ndi. ²³ Ndjaba nœ mœ á mœ mbœrœ akwa fœ she vwa anga andjelu fœ mœ dœ abutshœnœ asœ. ²⁴ Tshe pa fœ mœ adœke: “Polo, awa zaza 6œ nene, œ li adœke 6œ pa ngbanga utshu egerœ gbozu yeka. Ndjaba œ she azu para lœ egerœ agbanœ asœ mbœrœ œtshœ lœsu nœ ye ga ndœ zœ.” ²⁵ 'E ru lœsu 'e alaya, gbambœnœ nene, mœ za lœsu mœ ga tœ Ndjaba yé œrœ œ mbœrœtœ ye liaka œneke á andjelu pandœ nœ fœ mœ asœmœ. ²⁶ Kashe egerœ agbanœ œ zatœ ye tœ ama œshœ tœ ama anga tshiki bale.»

Egerœ agba li ungu

²⁷ Manda pœsœ bisha, egerœ yugunœ vwi 'a lima na tœnœ œrrr ga la egerœ ungu á i'irinœ kœdœ Adriyatike. Kœndo dœ œgbœ butshœ, azu akwa tshelœ egerœ agba gbe adœke 'a ndo dœ ama œshœ ye. ²⁸ Endje du uwu ga tœ badja, á vwi ga la ngu ndœ kœwusœ dili ungunœ. Endje wu adœke ungunœ li metere zazu bale dœ ndjokpa

* 27.9 27.9 Manda olo kœyotshelœma nœ Ayuda, kœna ana langu ka lima waa † 27.13 27.13 Longo: (Etœnœ kœdœ egerœ badja á endje za vwi ga la ngu yeka á mbœrœ adœke egerœ agba kpa gitœ ye lœ kudu tœ ye nene

dœ amancœ mindu dœ bisha. Yé endje gitœ endje ga utshuncœ, œ kpa vwi uwuncœ, á wu adœeke œ sœ dœ metere zazu bisha dœ amancœ mindu dœ votœ. ²⁹ Endje sœ lima dœ awa adœeke egerœ agbancœ zatatœ ye tœ badja nene. Mbœercœ tœncœ ataa, endje du longo vana ga tœ buduncœ, á ko va ga la ngu, yé á sœ lima kœkate dœ lœsu endje ga lafo adœeke osho kœrœ.

³⁰ Bata aayi akwa yi lima ndœ kœkpa tœncœ, endje gi lima aya agba kœshe dœ azu ga la ngu yé œ fara adœeke œne jercœ ga lœ nœ á kœedu longoncœ ga utshu egerœ agbancœ. ³¹ Polo kœpa fœ gbozu nœ aturugu dœ pe aturugu adœeke: «Ædœ azu asœ kœscœscœpe lœ egerœ agbancœ asœ nene, e'e, 'e sœpe dœ soro nene.» ³² Yeka á aturugu na, á wa tshelœ uwu tœ aya agbancœ, yé á ka tœncœ ti á te ga la ngu.

³³ Kœkate adœeke osho kœrœ, Polo kœki ga tœ azu para adœeke endje zi œercœ. Tshœ pa fœ endje adœeke: «'E wu, œ mbœercœ kpesheke pœsœ bisha á 'e sœ kœgugu dœ awa yugu yé á zizi anga œercœ bale nene asœeke. ³⁴ Mœ sœ kœki ga tœ 'e adœeke 'e zi œercœ, gbambancœ nene, œ li adœeke 'e mbœercœ ataa yekane á kœshe. Uzu bale ugurutœ 'e œ tshu nene.» ³⁵ Manda kœpa ataa, Polo za mapa, á gi mershe fœ Ndjaba tœ ala endje para, á tetœ kœzi tœncœ. ³⁶ Yeka á endje gbœ gbœgbœ á tetœ kœzi œncœ endje rœgonœ. ³⁷ A'a para lœ egerœ agbancœ 'a sœ lima azu kama bisha dœ zazu votœ dœ ndjokpa dœ amancœ mindu dœ bale. ³⁸ Manda kœzirœ, uvu azu para su, yé endje tetœ kœko ble va ga la ngu mbœercœ egerœ agbancœ kœlili nene.

³⁹ Manda kœkœrœ osho, aayi kœmbœercœ akwa lœ egerœ agba wu adœeke œne ndo dœ œshœ ye. Kashe endje wuwu lima sœ ogo manguncœ nene, b̄ata á endje wu osho á ungu li ga lœ mindu, endje gbe kœpara awa kœza agba ga tœ ama œshœ b̄a zœ. ⁴⁰ Endje wa uwu tœ longoncœ á katœ nœ ti ga la egerœ ungunœ, endje vvara kayi œ jercœ ga la ngu. Manda nœ, endje du lœba siriki ga utshuncœ adœeke yugu kœmbœercœ tœncœ á kœvwi egerœ agbancœ ga utshuncœ yé œ tetœ kœna gutœncœ ga tœ ama œshœ. ⁴¹ Kashe egerœ agbancœ shi pa mindu á sœ uguru gbœgbœ ungu bisha. Tshatshu egerœ

agbancœ li lima ga lœ mindu, œ scœscœ lima kœeturœtœ ye nene, yé gbœgbœ loko kavwa lima buduncœ ye.

⁴² Aturugu kœwu adœeke egerœ agba sœ kœendi tœncœ, á gbe kœwo aayi kánga mbœercœ endje kœedœ ungu yeka á kœkpa nene. ⁴³ Kashe gbozu nœ aturugu yindœ kœshe lima Polo, yé á pakata aturuguncœ, yé á pa fœ azu neke á endje wusœ ungu adœeke endje i ga la nœ, œ dœ zutoœncœ ga pa œshœ. ⁴⁴ Anga endje zu dœ maŋaya too dœ agba ndindi egerœ agbancœ. Mara á azu para zu lima ungu dœ œtshœ nœ dœ mœ.

28

Polo 6a lœ tshiki Malte

¹ Manda kœshe 'a, 'a dji adœeke i'iri tshikinœ asœ kœedœ Malte. ² Ayengœ ogoncœ mbœercœ œtshœrcœ fœ 'a. Endje ngbœ egerœ owo, á e 'a para ga indirincœ, mbœercœ yavuru sœ kœeni tœncœ yé izi sœ waa. ³ Polo rœ lima agba yawo á za vwi ga ta wo, anga yakoro wuta mbœercœ katsha owoncœ, á de kane ye á tœpe tœncœ. ⁴ Kœwu adœeke yakoronœ de kane Polo, ayengœ ogoncœ pa lœ tœ endje adœeke: «Adjapu, yakoshe asœ kœedœ ayi kœwo azu, tshœ tshœ lœncœ la ngu, kashe ayi kœwa ngbanga tshalafœ yiyindœ nœ adœeke tshe sœ dœ soro nene.» ⁵ Yé Polo vwi tshelœ kane ye, yakoronœ te ga ta wo, kashe katsha yakoronœ mbœmbœercœ she nene. ⁶ Anga azuncœ sœ lima kœkate kœwu mara á katsha yakoronœ œ mbœercœ she too ndje tshe gbœ kukuku œ tshu, kashe endje ka œerrr anga œercœ bale mbœmbœercœ nene. Endje kœefa tshelœ o'o ama endje á kœpa adœeke: «Yakoshe asœ kœedœ anga ndjaba.»

⁷ Egerœ uzu bale ndo dœ osho á sœ indirincœ á i'iri ye kœedœ Publiyuse, sœ lima dœ osho kœscœ ndo dœ tshikinœ ascœmœ kpœœœmœ. Tshœ za osho kœscœ fœ 'a dœ œtshœ lœsu yé 'a lo kpœœœmœ olo votœ. ⁸ Aba Publiyuse sœ lima dœ kœb̄a biwa œdœ pe awa. Polo na kœwu she, á e Ndjaba tœ ayi kœbancœ, á to kane ye ga pa ye ngbewo á kœb̄a nœ ye kœka ye. ⁹ Manda nœ, anga azu tshikinœ á endje sœ lima dœ kœb̄a, na ga ndœ Polo ndœ kœgbœ kœshe yé tshe she endje ye. ¹⁰ Endje lisœ 'a lima waa, œb̄ á 'a

jerce ga la ngu ndœ kœero tœnce, endje to œrce kœ á 'a sœ lima dœ ogonœ fœ 'a.

Kœto læ tshiki Malte kœero ga læ Roma

¹¹ 'A mbœrce yapu votœ læ Malte, manda noe 'a œ ga læ egerœ agba, á sœpe lima læ tshiki læ izi á sœ œa zœ. Tœnce kœdœ lima egerœ agba tshelœ Alekezandri á 'iri ye kœdœ: «Ameya ndjaba.» ¹² 'A na œrrr yé œ wuta œa lakpi Sirakuse, yé 'a mbœrce kpœtœ olo votœ. ¹³ Kœto kpœtœmœ, 'a afo kpœtœ, 'a za tshandiri mangunœ œ ro œrrr gbuu ga læ Rejio. Osho kœrœ pa noe, yugu to dja ga mangba 'a yé á tagala 'a manda olo bisha á 'a wuta ga læ Puzole. ¹⁴ Ba zœ, 'a gbœ anga ayindœ Yisu, á endje ki ga tœ 'a adœke 'a mbœrce dœ œne pœsœ bale, yeka manda noe á 'a kœli ga læ Roma. ¹⁵ Aaya læ Yisu œa læ Roma dji ndœ 'a, á na para tshatshu 'a, á kate 'a œa læ zando Apiuse œdœ osho á endje e «anda agene». Lœkœ á Polo wu endje, tshe gbœ gbœgbœ, yé œ za mershe fœ Ndjaba.

Polo œa læ Roma

¹⁶ Kœyi kumu 'a ga læ Roma, endje za awa fœ Polo ndœ kœgbœ anda noe ye kœelo tœnce dœ pe turugu á tshe sœ kœza ala ye tœ ye. ¹⁷ Manda olo votœ, Polo kœvwa osho fœ agbozu tshapa Ayuda ndœ kœngbœtœ endje ga tœ noe. Ōlœ á endje ngbœtœ endje ga tœnce, Polo kœpa fœ endje adœke: «Alaya, mœ mbœmbœrce ekperœ ga tœ azu ogo noe azœ nene, too ga tœ o'o á aata azœ katœ noe ti fœ azœ nene, yeka á Ayuda noe Yerusaleme tœ meza pa mœ fœ azu noe Roma asœ. ¹⁸ Endje yu osho œ yindœ kœkatœ mœ; gbambœnce nene, endje gbœgbœ ekperœ bale á mœ mbœrce yeka á endje kœwa o'o ndœ kœwo mœ nene. ¹⁹ Kashe Ayuda vwaratœ endje ye, mœ sœsœ lima dœ anga œrœ kœmbœrœ tœnce nene, á mœ yœndœ noe adœke gbözugo Roma kœwa ngbanga noe mœ. Kashe mœ sœsœ dœ gbetshelœ kœendi ogo noe azœ nene. ²⁰ Mbœrœ tœnce ataa á mœ vwa osho ndœ 'e adœke a pa 'o mbœrœ tœnce kane. Adja upu adœke endje i kane mœ mbœrœ uzu á azu Israyele sœ kœza lœsu endje ga tœ ye.»

²¹ Endje gi fœ she adœke: «'A gbœgbœ anga mbeti á to læ Yuda mbœrœ o'o noe zœ nene, yé læ ugurutœ alaya á endje na asœ,

anga bale á tshe na dœ ndœ trœrœ zœ too tshe pa ekpe o'o mbœrœ œœ gugu nene. ²² Kashe 'a yindœ kœdji œœ kœmindœ neke á œœ na dœ tœnce mbœrœ osho kœ, azu sœ kœvwaratœ endje tœ awa noe zœ á œœ zatœ zœ ndœ noe.»

²³ Endje kœdi mbulu dœ Polo, yé lœkœnce, endje kœna ndjoro ga læ bingi noe ye. Kœto dœ amazi œrrr kpœi, Polo sœ kolœ kœyisœ 'o tœ upu noe Ogo gbozu noe Ndjaba fœ endje kœto tœ mbeti noe Moyize dœ pe œnce aayi kœgbara o'o mbœrœ kœma fœ endje adœke endje yindœ Yisu. ²⁴ Anga endje sœ lima kœyindœ o'o á tshe sœ kœpa tœnce, kashe anga endje vwaratœ endje kœyindœ noe ye. ²⁵ Kœegu endje tœ awa, endje sœ lima kœdjitœ endje læ tœ endje nene; á Polo kpa kœpa ga pa noe fœ endje adœke: «Tœnce kœdœ adja o'o noe Ōtshœ Ishiri á ayi kœgbara o'o Isaya mi lima ndœ noe fœ aata 'e adœke: ²⁶ «Na ga ndœ azu asœmœ yé œ pa fœ endje adœke:

'e dji dœ œtshœnce kashe 'e wusœ adœnce nene,
'e mesho dœ œtshœnce kashe 'e wu dœ œtshœnce nene.

²⁷ Gbambœnce nene, lœsu azu asœ gbœgbœ; endje be utu endje dœ pe ala endje ye, mbœrœ endje yiyindœ kœwu œrœ nene, yé œ yiyi ndje ndœ kœdji o'o nene, endje yiyindœ kœfa lœsu endje fœ mœ dœ Ndjaba nene.

Yé mœ she bala endje koto o?"»

²⁸ Polo kœpa fœ endje adœke: «'E wusœ noe adœke, Ndjaba vwa kœshe fœ anga angbi azu; endje, endje dji bala zœ.»

[²⁹ Kœdji Polo ataa, Ayuda gitœ endje yé œ tetœ kœshara o'o ugurutœ endje dœ tœ endje.]

³⁰ Polo mbœrœ lima ungu bisha tshakudu anda dœ ngendja noe ye dœ tœ ye, yé tshe sœ kœpa o'o dœ azu kœ á endje sœ lima kœna ga ndœ ye. ³¹ Tshe sœ lima kœmindœ Ogo gbozu noe Ndjaba, kœyisœ o'o noe Gbozu Yisu Kristu dœ awa nene, yé uzu bale kœpakata she gugu lima nene.

Mbeti á Polo sú fœ azu Roma Tshatshu o'o

Uzu á tshe sú mbetincœ asœke kœdœ Polo. Tshe sú fœ azu Ikrizia 6a lœ ogo Roma kœpa fœ endje adœke œene sœ dœ ogo kœero ga ndœ endje mbœerœ kœeyisœ Ɔtsho O'o yekane á kœero ga tœ Espane manda nœ. Tshe su mbetincœ ndœ kœza kœeru lœsu fœ ayindœ Yisu.

Djakata o'o á tshe su ala mbetincœ asœke kœdœ adœke: œdœ Ayuda œdœ angbi azu, endje para kœkœ kœdœ aayi kœembœerœ ekperœ. Kashe œeneke á sœ dœ Ɔtshœncœ kœdœ kœguma tshagurutœ endje dœ Ndjaba yé œerœ á guma tshaguru tœ azu dœ Ndjaba kœdœ kœyindœ i'iri Yisu.

Polo pa ndje o'o tœ upu nœ awa akwa œdœ pe Ɔtsho Ishiri lœ akwa nœ Kristu. Tshe pa ndje ndœ mara á Ayuda vwaratœ endje tœ Yisu, á Ndjaba kœrœ awa fœ angbi azu kœgbœ kœeshe. Tshe pa ndje o'o tœ mara kœesœ nœ uzu nœ Kristu dœ ayancœ œdœ pe azu nœ Lita.

Mbetincœ kurutshelœtœ ye atake:

- Ali o'o (1.1-17)
- Uzu li ga lœ ekperœ kashe tshe li kœwuta lœncœ dœ gbœgbœ nœ ye dœ tœ ye nene (1.18-3.20)
- Kœeshe á Ndjaba guma fœ azu (3.21-4.25)
- Tafo kœeshe dœ awa nœ Yisu Kristu (5.1-8.38)
- Gbetshelœ nœ Ndjaba tœ upu nœ azu Israyele (9.1-11.36)
- Mara kœembœerœtœ nœ azu nœ Kristu (12.1-15.13)
- Ndœngœbœ o'o (15.14-16.27)

Abala

¹ Emœ Polo, ayi akwa nœ Yisu Kristu mœ sœ kœesu mbetincœ asœke fœ 'e. Ndjaba e mœ mbœerœ kœdœ ayi avwa yé tshe ke mœ ndœ kœepandœ Ɔtsho O'o nœ ye.

² Ɔtsho O'onœ á Tshe pa lima ndœ nœ lœ awa nœ aayi kœgbara o'o ala œeyerœ Buku, ³ tœ upu nœ Gbolo nœ ye, á endje zu she 6ata uzu lœ uwu aata Davidi. ⁴ Á lœ awa

nœ Ɔtsho Ishiri, Ndjaba she lima she lœ akuzu. Tshe yi lima sœ nœ adœke, tshe kœdœ gbolo nœ œene á tshe sœ dœ gbœgbœ waa. ⁵ Dœ awa nœ ye œdœ mbœerœ mokœ nœ ye dá Ndjaba ma Ɔtsho lœsu nœ ye ga ndœ mœ yeka á e mœ adœke mœ te ayi avwa nœ ye, dœ mœ gbara fœ angbi azu kœ adœke endje sœ dœ kœyindœerœ ga ndœ Yisu Kristu, yé œ dji o'o ama ye. ⁶ E'e ndje, 'e lœ ugurutœ azuncœ ascœmœ mbœerœ á Yisu Kristu e ndje 'e.

⁷ Ga ndœ 'e dœ azu Roma kœ, Ndjaba yindœ 'e yé tshe e 'e adœke 'e wuta ayerœ azu. Kaka adœke Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma Ɔtsho lœsu nœ endje fœ 'e, yé œ za kœesœ gee fœ 'e.

Polo yindœ kœena kœewu ayindœ Kristu tshelœ Roma

⁸ Utshuncœ kœ, mœ donga Ndjaba nœ mœ lœ awa nœ Yisu Kristu mbœerœ 'e para kœkœ. Gbambancœ nene, tshapashœ djigi sœ kœpa o'o tœ upu nœ kœyindœerœ nœ 'e. ⁹ Mœ kœesœ tœ kœeyisœ Ɔtsho O'o nœ Gbolo nœ Ndjaba, mœ sœ kœembœerœ akwa nœ Ndjaba dœ lœsu mœ bale. Yé tshe wusœ nœ adœke mœ sœ tœ kœpa adja o'o, adœke mœ sœ kœgbe dœ e'e lœ avwala nœ mœ. ¹⁰ Ɔbœ dœ œbœ, mœ sœ kœeki fœ Ndjaba adœke œdœ tshe kœyindœ nœ, tshe kœrœ awa fœ mœ dœ mœ wuta ga ndœ 'e. ¹¹ Gbambancœ nene, mœ sœ adja dœ ogo kœewutœ mœ dœ 'e yeka á gbœgbœ kœembœerœ akwa nœ Ɔtsho Ishiri kœematœ ye lœ 'e adœke kœyindœerœ nœ 'e kœegerœ. ¹² Adja mœ yindœ kœena kœewutœ mœ dœ 'e mbœerœ a ngbœba gbetshelœ nœ azœ lœ kœyindœerœ á a sœ dœ tœncœ á kœza gbœgbœ fœ azœ kœ.

¹³ Aaya mœ, 'e wusœ nœ adœke mœ gbe tœ kœena ga ndœ 'e awa ndjoro kashe œerrr ngœngœ asœke, awa kœkœrœ fœ mœ nene. Mœ yi lima ndœ nœ adœke ndœela akwa nœ mœ wuta ngbi ugurutœ 'e 6ata á wuta ndje ngbi ugurutœ anga angbi azu á endje wuwusœ Yisu nene. ¹⁴ Mœ sœ dœ kudœ nœ azu kœ: azu á ala endje kœrœ* œdœ endjeneke á ala endje kœkœrœ nene, azu á endje sœ dœ kœewusœerœ dœ endjeneke á endje gugu dœ kœewusœerœ nene;

* 1.14 1.14 Agreke kœdœ lima azu á ala endje kœrœ dœ lœndœ nœ Polo

¹⁵ kufance ascemoe koedoe koena koeyisoe Otsho O'o foe endje. Atamoe, mœ yi ndje ndoe koena ba loe Roma mbœeroe koeyisoe Otsho O'onoe ascemoe foe 'e.

Otsho O'o koedoe gbogbo noe Ndjaba

¹⁶ Mœ soesoe doe tshula mbœeroe koeyisoe Otsho O'o nene. Toenoe koedoe gbogbo noe Ndjaba mbœeroe koeshe uzu ko á tshe soe doe koeyindœeroe: Ayuda utshunoe œdœe ndje angbi azu manda noe. ¹⁷ Gbambanoe nene, Otsho O'onoe asœe dá yisoe koesoe ndjii noe Ndjaba á uzu œ wuta ga toe noe loe awa noe koeyindœeroe. Mbœeroe endje sú bala Buku adœeke: «Uzu neke á tshe wuta ndjii loe awa noe koeyindœeroe, tshe gbœ soro.»

Azu para kakœ mbœeroe ekperœ

¹⁸ Ndjaba ma lima okó noe ye koeto ba lafo ga toe ekperœ œdœe ga toe azu ko á endje soe koembœeroe œeroe á soesoe ndjii nene. Gbambanoe nene, ekperœenoe ascemoe soe koembœeroe adœeke endje za œeroe ku ala awa adja o'o. ¹⁹ Andaa, œeneke á œ li adœeke a wusoe noe ba ndoe Ndjaba soe ngbi mbœeroe azu ko. Ndjaba doe toe ye dá ma ngbi foe endje. ²⁰ Pe toe ali koembœeroe tshapashœ, œeroe á Ndjaba mbœeroe soe koema gbogbo noe ye waa doe waa œdœe ndje mara ye doe toe ye. Ataa, bata azu wuwusoe noe nene adœeke tshe koedoe Ndjaba, endje gbœ o'o ye. ²¹ Endje wusoe Ndjaba kashe endje soesoe koedonga she bata Ndjaba nene, œ soesoe ndje kœgi mershe foe she nene. Andaa gbetshelœe noe endje ndi yé koewusœeroe noe endje soe kolœe ubu osho. ²² Endje soe koepa adœeke œene koedoe azu noe koewusœeroe, andaa endje koedoe aayi indi. ²³ Toe œsœe koedonga Ndjaba á tshe tshutshu nene, endje tetœe koedonga œeroe á endje mbœeroe doe kane azu á tshutshu, bata ayanu, agea too ayakoro.

²⁴ Mbœeroe toenoe ataa dá Ndjaba katœe endje ti koembœeroe œeneke á endje gbe doe toenoe, á endje loe koedjatœe endje loe ngbindiroe yeka á soe kœgbœ tshula. ²⁵ Endje ka balima toe Ndjaba ti œ yi kolœe ndoe wala, endje soe kolœe koedonga œeroe á Ndjaba mbœeroe. Kashe Ndjaba á tshe mbœeroe lima œeroe ko, endje yiyindœe koedonga she nene. Œshe koedoe Ndjaba má

œ li adœeke azu donga she waa doe waa. Ame.

²⁶ Adánœe á Ndjaba katœe endje ti adœeke endje za awa œeroe á endje gbœ tshula manda noe doemœe. Awo endje soesoe kœelo doe ayakoshe nene, kashe endje lo kolœe doe ayashe anga endje. ²⁷ Ayakoshe mbœeroe ndje awa bale. Endje katœe kœelo doe ayashe, œ soe doe ogo anga endje doe ayakoshe, á soe kœelo doe endje. Endje mbœeroe ugurutœe endje œeroe á gaga nene yé endje gbœ œeroe tshangba djingili noe endje.

²⁸ Bata á endje vwaratœe endje toe koewusœe Ndjaba, Ndjaba katœe endje ti adœeke endje soepe loe indi koewusœeroe noe endje. Ataa, endje soe koembœeroe œeroe á li adœeke endje mbœeroe nene. ²⁹ Endje su doe tshelœe aka œeroe á soesoe ndjii nene, doe ekperœe, doe egerœe losu, koembœeroe anga endje doe œgbœ œeroe, endje sú doe uku, doe kœwo azu, doe œbœeroe, afara, œdœe pe ndje koepa wala, ³⁰ koepatœe osho, ayingba Ndjaba, kœegu osho, egerœe kumu œdœe pe kœzatœe endje. Endje soe koepara doe awa ko ndoe koembœeroe ekperœe, yé endje lilisœe aayi kœezu endje nene. ³¹ Endje gugu doe koewusœeroe nene, endje mbœembœeroe œeroe liaka ndœema endje nene, endje soe doe œgbœ losu yé endje wuwu ndje oyo azu nene. ³² Endje wusœe noe doe otshœnœe adœeke Ndjaba pa liya adœeke: azu á endje mbœeroe mara œeroe ataa li doe kuzu. Kashe endje loe kolœe koembœeroe œeroe atake, yé œ soe ndje doe yanga azu á endje loe koembœeroe mara ekperœe œeroe ascemœe.

2

Ndjaba œe wa ngbanga pa azu ko

¹ Endje wu oyo zœe nene, œbœe, œdœe bœe koedœe œede, á soe koewa ngbanga pa anga zœe. Gbambanoe nene, bœe koesœe koewa ngbanga pa uzu, bœe soe ndje koewa o'o ga toe zœe doe toe zœe mbœeroe bœe soe ndje awa bale œbœe á bœe soe koewa ngbanga.

² Andaa a wusœe noe adœeke koewa ngbanga noe Ndjaba soe koembœeroetœe ye loe adja o'o mbœeroe azu á endje soe koembœeroe mara œeroe ataa. ³ Yé œbœe á bœe soe koepa adœeke azu soe koembœeroe ekperœe, andaa œbœe

ndje 6œ sœ tœ koembœrœ awa bale, 6œ gbe adœke Ndjaba œ wa ngbanga pa zœ nœ zœ nene a? ⁴ Bœ sœ koewu egerœ ayo nœ Ndjaba, dœ ɔtshɔ ɔlsu ndje dœ ugu ɔlsu nœ ye ga ndœ zœ gbambanœ a? Bœ wuwusœ nœ nene adœke ayo nœ Ndjaba sœ koembœrœ adœke 6œ fa ɔlsu zœ a? ⁵ Kashe mbœrœ ɔgbɔ ɔlsu nœ zœ, dœ gbɔkumu nœ zœ, 6œ sœ kœpara adœke Ndjaba za egerœ djofele fœ 6œ dœ ɔkɔ á tshe ma ókó á ma kœwa ngbanga nœ ye á sœ ndjii. ⁶ Gbambanœ nene, Ndjaba œ to fœ uzu dœ uzu kœli dœ œneke á tshe mbœrœ. ⁷ Ndjaba œ za soro á ka nene fœ azu neke á endje sœ koembœrœ ɔtshɔ akwa, á sœ dœ kœru ɔlsu, á sœ kœpara awa kœgbɔ mokɔ, kœlisœtœ œdœ pe ɔkɔ á tshu nene. ⁸ Kashe azu á endje vwaratœ endje tœ adja o'o á tshapu kœza awa œrœ á sœ ndjii, ókó œdœ kœyiangbarœ nœ Ndjaba œ te ga pa endje. ⁹ Azu kɔ á endje sœ koembœrœ ekperœ, œ wu kanga œdœ egerœ oyo: œdœ Ayuda œdœ ndje angbi Azu. ¹⁰ Kashe uzu kɔ á tshe kœsœ koembœrœ ɔtshœrœ, Ndjaba œ za mokɔ, kœlisœtœ œdœ kœsœ gee fœ she; Yuda utshunœ œdœ angbi uzu manda nœ. ¹¹ Gbambanœ nene, Ndjaba wuwu tshatshu uzu nene.

¹² Azu á endje wuwusœ awa akwa nene, œdœ endje kœtshu, awa akwa gugu dœ ádá bale pa endje nene. Kashe endjeneke kɔ á endje wusœ awa akwa, œdœ endje koembœrœ ekperœ, Ndjaba œ wa ngbanga pa endje liaka awa akwa. ¹³ Gbambanœ nene, azu á endje dji awa akwa kolœ ndœ kœdji tœnœ, endje sœsœ ndjii tœ ala Ndjaba nene. Kashe endjeneke á endje mbœrœtœ endje lindœ awa akwa, endje dá læ ndjii tœ ala Ndjaba. ¹⁴ ɔkɔ á angbi azu á endje wuwusœ awa akwa nene kœsœ koembœrœtœ endje lindœ nœ, œ sœ kœma ɔata œ sœ læ endje andaa endje gugu dœ tœnœ nene. ¹⁵ Atamœ, œ sœ kœma ɔata endje sú awa akwanœ ga tœ ɔlsu endje. (œdœ endje koembœrœ ɔtshœrœ, œdœ endje koembœrœ ndje ekperœ; gbetshelœ nœ endje sœ kœyisœ nœ fœ endje kɔ œdœ ndje œneke á sœ tœ ɔlsu endje á sœ kœwa ngbanga too kœpa o'o tshapa endje. ¹⁶ Kɔkɔ asœke œ wuta bala ngbi dœ ɔkɔ

á Ndjaba œ wa ngbanga pa koembœrœtœ læ ubunœ nœ azu læ awa nœ Yisu Kristu. Asœ kœdœ ɔtshɔ O'onœ á mœ sœ tœ kœpandœ nœ.

Sharapu nœ azu Israyele

¹⁷ Kashe œbœ á 6œ dœ Yuda, á 6œ ka ga pa awa akwa á sœ tœ kœdu okoro zœ mbœrœ Ndjaba nœ zœ, ¹⁸ œbœ á 6œ wusœ gbetshelœ nœ ye, œbœ á awa akwa nœ ye yisœ œrœ fœ 6œ adœke 6œ wusœ kœke œrœ á sœ dœ ɔtshœnœ, ¹⁹ œbœ á 6œ gbe adœke 6œ kœdœ ayi kœgbota aayibula, ingbisho mbœrœ azu á endje sœ læ ubu osho, ²⁰ œbœ, 6œ gbe adœke 6œ kœdœ ayi koembœrœ ala fœ azu á endje wuwusœ œrœ nene œdœ amba azu. Bata á 6œ wusœ awa akwa á dœ ada kœwusœrœ œdœ adja o'o. ²¹ Œbœ á 6œ kœdœ ayi kœyisœrœ fœ azu, mbœrœ gadœ á 6œ sœsœ kœyisœ œrœ fœ 6œ dœ tœ zœ nene a? Bœ sœ kœyisœ œrœ adœke: Zizi angba nene, yé mbœrœ gadœ á 6œ sœ kœzi angba a? ²² Bœ sœ kœpakata kœlo dœ awo azu, mbœrœ gadœ á 6œ lo dœ awo azu a? Bœ sœ kœtshene andjaba, yé mbœrœ gadœ á 6œ kpa zi angba œrœ tshelœ anda kœdonga dœ andjaba a? ²³ Bœ sœ kœdu okoro zœ adœke 6œ wusœ awa akwa, kashe 6œ sœsœ kœlisœ i'iri Ndjaba nene dœ koembœrœ œrœ á sœ kœndi awa akwa. ²⁴ Gbambanœ nene, endje sú ɔala Buku nœ Ndjaba adœke: «Angbi azu œ gu œsœ Ndjaba kolœ manda 'e.»

²⁵ Ádá gaza sœ tœnœ œdœ 6œ kœsœ koembœrœtœ zœ lindœ awa akwa. Ká 6œ kœsœsœ koembœrœtœ zœ lindœ awa akwa nene, 6œ li ndje dœ uzu á tshe wawa gaza nene. ²⁶ Œdœ angbi uzu á tshe wawa gaza nene kœsœ koembœrœtœ ye lindœ awa akwa, endje wu ndje she ɔata uzu á tshe wa gaza. ²⁷ Uzu á tshe wawa gaza nene, á tshe kœsœ koembœrœtœ ye lindœ awa akwa, tshe wa ngbanga pa zœ; œbœ á 6œ wa gaza, á sœ dœ awa akwa kashe á sœsœ koembœrœtœ zœ lindœ nœ nene. ²⁸ Œ dœdœ œneke á a wu ɔa ushu dá mbœrœ uzu tœ Yuda nene, œ dœdœ ndje shœwœ uku gaza nœ ɔkɔ dá mbœrœ gaza nene. ²⁹ Kashe adja Yuda kœdœ tsheneke á tshe dœ Yuda ɔa tœ ɔlsu ye. Adja gaza kœdœ œnœ ɔlsu uzu, œneke á to læ ɔshiri kashe œ toto læ mbeti nœ awa akwa nene. Mara

uzu ataa, kolœ Ndjaba dá donga she kashe azu nene.

3

Uzu bale á tshe sœ ndjii gugu nene

¹ Atamœ, Ayuda ropa angbi azu dœ gadé? Ɔtshœrœ nœ kœwa gaza kœdœ gadé e? ² Adjapu, Ɔtshœrœncœ sœ waa kashe œeneke á ropa nœ kœ utshunœ kœdœ adœke Ndjaba za lima o'o ama ye fœ Ayuda. ³ Atamœ, œdœ anga Ayudancœ kœvwaratœ endje tœ kœyindœ o'o ama Ndjaba, œ mbœrœ adœke Ndjaba kpa gbe dœ o'o ama ye á tshe pa nene a? ⁴ Ɖ sœ atamœ nene. A wusœ œeneke: Ndjaba sœ kœpa adja o'o kashe uzu tshapashœ kœdœ ayi wala. Bata endje sú bala Buku nœ Ndjaba adœke: «Ɖ li adœke azu para kœkœ wusœ nœ adœke bœ sœ ndjii lœ o'o ama zœ, yé œdœ endje kœtœ meza pa zœ bœ te dœ ngbanga nene.»

⁵ Kashe œdœ kœmbœrœ œrœ nœ azœ á sœsœ ndjii nene kœsœ kœma adœke Ndjaba sœ ndjii, atamœ a pa koto o? Mœ sœ kœyutœ mœ bœta uzu kœ œ yutœ ye: «Ndjaba sœsœ ndjii nene yeka á za djofele fœ azœ ascœmœ a?» Mœ sœ kœpa o'o ascœ bœta azu. ⁶ Bale nene! Gbambancœ nene, œdœ Ndjaba kœsœsœ ndjii nene, kotoo á tshe wa ngbanga pa tshapashœ a?

⁷ Kashe œ kœsœ adœke kœpa wala nœ mœ ma adja o'o nœ Ndjaba ngbi mbœrœ mokœ nœ ye, ataa mbœrœ gadé á tshe kpa wa ngbanga ga tœ mœ bœta uzu kœmbœrœ ekperœ a? ⁸ Yé mbœrœ gadé a tete má lima tœ kœmbœrœ ekperœ œrrr yeka á kœwuta ga tœ Ɔtshœrœ nene, bœta anga aayi wala lœ kœmindœ nœ fœ azœ nene a? Azunœ alcœmœ œ yo dœ ngbanga nœ Ndjaba bœta œ li dœ endje.

Uzu bale sœsœ ndjii nene

⁹ Atamœ o'o gadé dá a kpa kœpa a? Azœ dœ Ayuda, a ropa angbi azu dœ gadé e? Bale nene. Mœ yisœ nœ ngbi fœ 'e adœke, œdœ Ayuda œdœ angbi azu ndje, endje kœ kœdœ akanga nœ ekperœ. ¹⁰ Bata endje sú bala Buku nœ Ndjaba adœke: «Uzu á tshe sœ ndjii gugu, amba anga bale gugu nene.»

¹¹ Uzu kœwusœ tshelœ kata o'o gugu,

uzu bale kœpara awa Ndjaba gugu nene.

¹² Azu para kœkœ fa tshaangba endje fœ Ndjaba, endje djingili awa.

Uzu kœmbœrœ Ɔtshœrœ gugu, amba uzu bale nene.

¹³ Tshadœngœrœ endje sœ bœta udu á kœrœ.

Tima endje sœ tœ kœfara dœ azu, kongwa ama endje sú dœ girishi yakoro.

¹⁴ O'o kœdarandœ azu dá su pete dœ tshelœ ama endje œdœ pe ushu o'o.

¹⁵ Endje sœ gbœgbœtœ endje ndœ kœwo azu.

¹⁶ Endje sœ kœendi azu œdœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje.

¹⁷ Endje wuwusœ awa nœ kœsœ gee nene.

¹⁸ Endje sœ kœelisœ Ndjaba nene.

¹⁹ Andaa a wusœ nœ adœke, o'o á awa akwa pa, œ sœ kœpa tœncœ fœ azu á endje sœ tshakudu awa akwa adœke azu vu ama endje yé tshapashœ djigi wu adœke œne gbœ o'o utshu Ndjaba. ²⁰ Ádancœ á bœ utshu Ndjaba, uzu bale sœsœ ndjii lœ awa nœ akwa nene. Gbambancœ nene, awa akwa sœ kolœ tœ kœma fœ azu adœke endje mbœrœ ekperœ.

Mara á Ndjaba œ she dœ azu

²¹ Ngœngœ ascœke, Ndjaba yisœ mara á tshe mbœrœ adœke azu wuta ndjii fœ azœ yé œ dœdœ lœ awa nœ kœna manda awa akwa nene. Kashe awa akwa œdœ aayi kœgbara o'o dá sœ kœpa o'o tœ upu nœ.

²² Ndjaba mbœrœ adœke azu kœ á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu wuta ndjii. Tshe mbœrœ atamœ mbœrœ azu kœkœ sœ awa bale. ²³ Azu para kœkœ mbœrœ ekperœ yé endje lili kœli ga lœ mokœ nœ Ndjaba nene. ²⁴ Kashe Ndjaba yisœ Ɔtshœ lœsu nœ ye fœ endje á mbœrœ adœke endje wuta ndjii gbambancœ. Tshe mbœrœ adœke lœ awa nœ Yisu Kristu endje she lœ ekperœ ye. ²⁵ Ndjaba vwa Yisu Kristu adœke tshe tshu yeka á indji ye kœdjutœ ekperœ nœ azu, lœ awa nœ kœyindœrœ mbœrœ kœma œrœ á sœ ndjii. Ndjaba mbœrœ ataa tœ kœma adœke ekperœ á azu mbœrœ lima œne kpa gbe dœ tœncœ nene. ²⁶ Mbœrœ Ndjaba lœ ugu lœsu nœ ye, yindœ kœma fœ azu adœke œne kœdœ ayi kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii. Tshe sœ kœma

koesœ ndjii nœ ye ngɔngɔ asœ adœke azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu wuta Ndjii tœ ala œne.

²⁷ Atamœ, adja œdœ dá li kœdu okoro ye a? Uzu bale nene. Mbœrœ gadœ? Akwa nœ awa akwa a? Bale nene, kashe kolœ dœ i'iri kœyindœrœ. ²⁸ Azu wuwuta ndjii mbœrœ kœmbœrœtœ endje liaka akwa nœ awa akwa nene, kashe kolœ mbœrœ koesœ dœ kœyindœrœ. ²⁹ A gbe kane. Ndjaba kœdœ kolœ Ndjaba nœ Ayuda a? Tshe dœdœ Ndjaba nœ angbi azu nene a? Tshe kœdœ ndje Ndjaba nœ angbi azu. ³⁰ Gbambanœ nene, Ndjaba sœ tshebale á sœ kœmbœrœ adœke Ayuda œdœ pe angbi azu wuta ndjii lœ awa nœ kœyindœrœ. ³¹ Yé ßata a sœ dœ kœyindœrœ, œ li adœke a wu awa akwa gbambanœ a? E sœsœ atamœ nene. Kashe a za awa akwa ga tœ adja œsœ awa akwa.

4

Kœyindœrœ nœ Abrayamo

¹ O'o gadœ dá a kpa pa tœ ata azœ dœ Abrayamo ßata uzu a? Eroe gadœ dá tshe gbœ a? ² E dœ tshe kœwuta lima ndjii utshu Ndjaba mbœrœ akwa, tshe li kœdu okoro ye. Kashe tshe lili lima kœdu okoro ye utshu Ndjaba nene. ³ Gbambanœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Abrayamo sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, yé mbœrœ kœyindœrœ nœ ye, Ndjaba wu she tœ ala ye ndjii.» ⁴ Ayi akwa gbœ ngendja tshangba akwa á tshe mbœrœ, gbozu nœ ye œ ko ngendja fœ she gbambanœ nene. Tshe ko fœ she mbœrœ akwa á tshe mbœrœ. ⁵ Kashe œdœ uzu kœsœsœ kœmbœrœ akwa nene, á kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba á tshe sœ kœmbœrœ adœke ekpe azu wuta ndjii tœ ala œne, Ndjaba œ wu she ndjii tœ ala ye mbœrœ kœyindœrœ nœ ye. ⁶ Mbœrœ tœnœ dá Davidi sœ kœdonga kœliscœtœ nœ uzu á Ndjaba wu she ndjii tœ ala ye kashe œ dœdœ lœ kumu akwa nœ ye nene. Endje su ala Buku nœ Ndjaba adœke:

⁷ «Yanga nœ azu á Ndjaba djerœndœ ekperœ nœ endje yé á gi pa endje ye.

⁸ Yanga nœ uzu á Gbozu gbegbe dœ ekperœ nœ ye nene.»

⁹ Yanganœ ascœmœ sœ kolœ mbœrœ Ayuda a? Bale nene. Yanganœ sœ ndje mbœrœ angbi azu, gbambanœ nene a sœ kœpa adœke: «Ndjaba wu lima Abrayamo ndjii tœ ala ye mbœrœ tshe sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ ye.» ¹⁰ Kashe lœkœ gadœ dá œrœnœ asœke wuta lima a? E sœ lima utshunœ adœke Abrayamo wa gaza too manda kœwa gaza? E sœsœ lima manda kœwa gaza nene kashe utshu kœwa gaza. ¹¹ Gazanœ yi lima sœ nœ adœke tshe gbœ ambárá, yé œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba lœ kumu kœyindœrœ nœ ye. Mbœrœ œtœnœ ataa, Abrayamo wuta aba azu á endje sœ dœ kœyindœrœ, á endje wawa gaza nene á Ndjaba sœ ndje kœwu endje ßata ndjii tœ ala ye. ¹² E she kœdœ ndje aba aayi kœwa gaza, œ yindœ kœpa adœke, kolœ endjeneke á endje za lœsu endje ga pa kœ wa gaza, kashe ndje endjeneke á endje sœ kœna tœ awa nœ kœyindœrœ nœ aba azœ dœ Abrayamo utshu adœke tshe wa gaza.

Azu œ gbœ œrœ á Ndjaba pa tœnœ manda kœyindœrœ

¹³ Ndjaba pa lima fœ Abrayamo dœ aatanœ adœke endje gbœ tshapashœnœ asœke djigi ßata œrœ nœ endje. Tshe papa lima o'o asœ fœ Abrayamo mbœrœ á tshe sœ lima kœmbœrœtœ ye liaka awa akwa nene, kashe mbœrœ á tshe sœ lima ndjii tœ ala ye lœ awa nœ kœyindœrœ. ¹⁴ E dœ Ndjaba kœsœ má kœto œrœ á tshe pa lima tœnœ kolœ fœ azu á endje lœ kœmbœrœtœ endje lindœ awa akwa, atamœ ádá kœyindœrœ gugu nene, yé ádá œrœnœ á tshe pa tœnœ gugu ndje nene. ¹⁵ Gbambanœ nene, awa akwa sœ kœmbœrœ adœke ókó nœ Ndjaba te ga pa azu. Kashe osho á awa akwa gugu tœnœ nene, awa kœvwaratœ azu tœ awa akwa gugu bale nene.

¹⁶ Ataa, azu œ gbœ œrœ á Ndjaba pa tœnœ mbœrœ kœyindœrœ adœke œ dœ kœtorœ á tshe to gbambanœ, á ádáncœ sœ zœ mbœrœ aata Abrayamo para. E dœdœ kolœ mbœrœ endjeneke á endje sœ kœna manda awa akwa nene, kashe ndje mbœrœ azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ßata Abrayamo. Abrayamo kœdœ aba azœ para kœkœ. ¹⁷ Bata á endje sú ala Buku

adoeke: «Mœ za 6œ kœsœ toe ata ukpulu azu ogo.» Tshe koedœ ata azœ 6a utshu Ndjaba á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye, tsheneke á tshe sœ kœshe azu lœ kuzu yé á sœ kœmbœrœ adœke œneke á gugu nene sœ zœ.

¹⁸ Abrayamo sœ lima dœ kœyindœrœ dœ pe kœza lœsu ye ga pa Ndjaba. Andaa, gbetshelœ kœ ka lima ye yeka á tshe kpa wuta lima ata ukpulu azu ogonœ, liaka o'o á endje sú adœke: aata zœ œ ngba atake.

¹⁹ Abrayamo ndo lima dœ ngbugu ga pa œrœ noé kama bale (100), kashe tshe mœmœ lima lœ kœyindœrœ noé ye nene. Tshe wu lima sœ noé adœke œne mœ, yé awo œne dœ Sara koedœ lima ayi mara. ²⁰ Tshe sœsœ lima dœ sharapu tœ œrœ á Ndjaba pa lima tœnœ fœ she nene. Kashe kœyindœrœ noé ye ga ndœ Ndjaba za lima gbœgbœ fœ she yé tshe donga lima Ndjaba. ²¹ Tshe wu lima sœ noé adœke œneke á ndjaba pa tœnœ, tshe sœ dœ gbœgbœ noé kœmbœrœ tœnœ. ²² Ádánœ á Ndjaba wu lima she ndjii tœ ala ye dœmœ.

²³ Andaa, o'o á endje sú ala Buku noé Ndjaba adœke: «Ndjaba wu Abrayamo Ndjii tœ ala ye», endje sú sú kolœ mbœrœ œshe dœ kuti ye nene, ²⁴ kashe endje sú ndje mbœrœ azœ á Ndjaba sœ kœwu ndje azœ 6ata azu á endje sœ ndjii mbœrœ kœyindœrœ noé azœ ga ndœ tsheneke á tshe she Gbozu noé azœ dœ Yisu lœ akuzu. ²⁵ Œshe á endje wo she mbœrœ ekperœ noé azœ, á Ndjaba she she lœ akuzu adœke tshe mbœrœ a wuta ndjii.

5

Ndjaba guma tshagurutœ ye dœ azu

¹ Bata á Ndjaba wu azœ ndjii mbœrœ kœyindœrœ, a sœ dœ kœsœ gee ugurutœ azœ dœ Ndjaba lœ awa noé Gbozu noé azœ dœ Yisu Kristu. ² Yisu á a sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye dá kœrœ awa adœke a wusœ otshœ lœsunœ á Ndjaba sœ dœ tœnœ ga ndœ azœ. A sœ dœ yanga mbœrœ otshœ lœsunœ ascœmœ yekane á kœza lœsu azœ ga tœ kœli ga lœ mokœ noé Ndjaba. ³ Ga pa noé, ata lœ œrœ kanga noé azœ gbaa, a sœ ndje dœ yanga mbœrœ a wusœ noé adœke œrœ kanga œ za kœru lœsu fœ azœ; ⁴ kœru lœsu œ to gbœgbœ adœke a ropa œgbœ œrœ á na

ga ndœ azœ, kœropa œgbœ œrœ á ro ga ndœ azœ œ mbœrœ adœke a ko lœsu azœ ga tœ œrœ á Ndjaba pa lima tœnœ fœ azœ. ⁵ Yé tshangba kœko lœsu azœ ga tœ Ndjaba œ sœ gbambanœ nene, mbœrœ á tshe yisœ kœyindœsho ga ndœ azœ lœ awa noé Otshœ Ishiri á tshe za she fœ azœ.

⁶ Gbambanœ nene, œlœ á a gugu lima damba dœ gbœgbœ nene, dœ lœkœ á Ndjaba guma, Kristu tshu lima lœ kumu aayi kœmbœrœ ekperœ. ⁷ Œ sœ tœ œgbœnœ waa kœyindœ noé adœke uzu á tshe sœ ndjii tshu. Anga uzu œ yi ete ndœ noé adœke œne tshu mbœrœ otshœ uzu. ⁸ Kashe Ndjaba ma kœyindœsho noé ye ga ndœ azœ. A dœ lima aayi kœmbœrœ ekperœ yé Kristu tshu mbœrœ azœ. ⁹ Yé 6ata ngœngœ asœ, 6ata indji ye mbœrœ adœke a wuta ndjii tœ ala Ndjaba, œ ma adja adœke tshe she bala azœ lœ awa noé ye lœ ókœ noé Ndjaba. ¹⁰ Gbambanœ nene, a dœ lima utshunœ ayingba Ndjaba, kashe Ndjaba guma tshaguru tœ ye dœ azœ lœ awa noé kuzu Gbolo noé ye. Ascœke ma adja adœke Ndjaba œ she bala azœ lœ awa soro noé Gbolo noé ye. ¹¹ Ga pa noé ngœngœ ascœke, a sœ kœedu okoro azœ mbœrœ Gbozu noé azœ dœ Yisu Kristu á lœ awa noé ye dá Ndjaba guma tshagurutœ ye dœ azœ.

Adamo œdœ Yisu Kristu

¹² Ekperœ li lima ga pa tshapashœ mangba uzu bale, á tshe koedœ Adamo. Yé ekperœnœ mbœrœ adœke azu tshu kuzu. Yé kuzu te ga pa azu kœ mbœrœ azu kœ mbœrœ ekperœ. ¹³ Ekperœ sœ lima pa tshapashœ zœ utshunœ adœke Ndjaba za awa akwa. Kashe Ndjaba gbegbe lima dœ ekperœ nene mbœrœ awa akwa gugu lima nene. ¹⁴ Andaa, kœto tœ Adamo œerrr ga tœ Moyize, kuzu sœ lima tœ kœwo azu zœ. Yé azu á endje mœmbœrœ lima ekperœ 6ata Adamo mbœrœ nene tshu ndje lima.

Adamo koedœ lima ishiri uzu á sœ adœke tshe na manda noé. ¹⁵ Kashe otshœ lœsu á Ndjaba za fœ azœ ropa ekperœ á Adamo mbœrœ ye. Ekperœ noé uzu bale za kuzu ga pa azu para kœkœ. Kashe otshœ lœsu á Ndjaba to gbambanœ lœ awa noé uzu bale, Yisu Kristu na ga pa azu para kœkœ. ¹⁶ Otshœ lœsu noé Ndjaba lili dœ ekperœ á uzu bale mbœrœ nene. Gbambanœ

nene, mbœrœ ekperœ nœ uzu bale, Ndjaba wa ɔgbɔ ngbanga ga pa azu para kɔkɔ. Kashe mbœrœ ekperœ ndjoro, ɔtshɔ lɔsu á ndjaba to gbambanœ mbœrœ adœke azu para kɔkɔ wuta lœ ngbanga. ¹⁷ Gbambanœ nene, mbœrœ uzu bale, lœ awa ekperœ nœ ye bale á kuzu na ga pa azu para kɔkɔ; awa bale lœ awa nœ Yisu Kristu bale, azu á ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba œ tu ga pa endje œ sœ bala dœ soro yé endje œ wuta ndjii gbambanœ.

¹⁸ Bata ekperœ nœ Adamo bale gbota ngbanga ga pa azu para kɔkɔ, akwa nœ kœsœ ndjii nœ uzu bale mbœrœ adœke azu para kɔkɔ wuta ndjii tœ ala Ndjaba, yé œ sœ dœ soro. ¹⁹ Bata azu para kɔkɔ wuta aayi kœmbœrœ ekperœ lœ kumu uzu bale, awa bale ndje azu para kɔkɔ wuta ndjii mbœrœ uzu bale á tshe dji o'o ama Ndjaba.

²⁰ Awa akwa wuta lima yé ekperœ wuta lima ndjoro, kashe tœ osho á ekperœ wuta ndjoro, ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba kpa gerœ kœropa nœ. ²¹ Yé bata ekperœ sœ lima dœ gbɔgbɔ ndœ kœwo azu, awa bale ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba sœ dœ gbɔgbɔ tœ kœshe azu adœke œ to azœ na tœnœ ndœ soro á ka nene lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu.

6

Kuzu too soro lœ Yisu Kristu

¹ Atamœ, a kpa pa koto o? A lœpe kolœ kœmbœrœ ekperœ yekane á Ndjaba kœma ɔtshɔ lɔsu waa ga ndœ azœ a? ² Bale nene. Lœ kumu ekperœ, a sœ lima bata akuzu, yé kotoo yeka a kpa sœpe kœmbœrœ ekperœ a? ³ Yé a wusœ nœ adœke a gbɔ batisimu kœma adœke a ngbɔbatœ azœ awa bale lœ kuzu nœ Yisu Kristu. ⁴ Batisimu nœ azœ má adœke, a tshu yé endje shi azœ awa bale dœ she, adœke bata gbɔgbɔ mokɔ nœ Aba dá she Kristu lœ akuzu, azœ ndje a wuta dœ tafo soro.

⁵ Gbambanœ nene, bata á a ngbɔbatœ azœ bale, á kuzu nœ azœ li dœ œnœ ye, a ngbofa bala ndje tœ azœ dœ she dœ Kristu lœ kœshe lœ akuzu nœ ye. ⁶ A wusœ nœ dœ ɔtshɔnœ adœke, Ndjaba wo ongboro uzu nœ azœ awa bale dœ Kristu pa Kurushi adœke ɔkɔ nœ ekperœ ndi yekane a kpa kœdoédœ akanga nœ ekperœ nene.

⁷ Gbambanœ nene, uzu kœtshu, tshe kpa dœdœ kanga nœ ekperœ nene. ⁸ Kashe œdœ a kœtshu awa bale dœ Kristu, a sœ dœ kœyindœrœ adœke a sœ ndje bala dœ soro awa bale dœ she. ⁹ Mbœrœ a wusœ nœ adœke Ndjaba she Kristu lœ akuzu, tshe kpa tshu bale nene yé kuzu kpa sœsœ dœ gbɔgbɔ pa ye nene. ¹⁰ Gbambanœ nene, tshe tshu lima awa bale ngbewo mbœrœ ekperœ œ ka, yé tshe kpa tshu nene. Ngɔngɔ asœke, tshe sœ dœ soro mbœrœ Ndjaba. ¹¹ E'e ndje awa bale, 'e wutœ 'e adœke 'e tshu ndje tœ upu nœ ekperœ yé ngɔngɔ asœke 'e sœ dœ soro mbœrœ Ndjaba lœ awa nœ Yisu Kristu.

¹² Kaka adœke ekperœ kpa sœsœ dœ gbɔgbɔ bale pa ɔkɔ 'e á tshu nene. Adja 'e kpa mbœmbœrœ ogo kœza awa ekpe gbetshelœ nœ ɔkɔ nene. ¹³ Adja 'e kpa koko œrœ kote 'e ga tœ akwa nœ ekperœ bata œrœ kœmbœrœ dœ ekperœ nene. Kashe 'e zatœ 'e fœ Ndjaba bata azu á endje to lœ kuzu á kwa ga lœ soro, 'e kotœ 'e djigi ga tœ akwa nœ ye bata œrœ mbœrœ akwa á sœ ndjii. ¹⁴ Gbambanœ nene, ekperœ kpa li tœ kœsœ tœ gbozu pa 'e nene mbœrœ 'e kpa sœsœ tshakudu awa akwa nene, kashe 'e sœ tshakudu ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba.

A mbœrœ œrœ á sœ ndjii

¹⁵ Ataa, a kpa pa koto o? A mbœrœ ekperœ mbœrœ a sœsœ tshakudu awa akwa nene, kashe a sœ tshakudu ɔtshɔ lɔsu a? Bale nene. ¹⁶ E wusœ nœ dœ ɔtshɔnœ adœke œdœ 'e kœzatœ 'e tœ akanga nœ uzu bale ndœ kœdji she, 'e wuta akanga nœ uzunœ á 'e sœ kœdji she. œdœ ekperœ, œ to uzu ga lœ kuzu; œdœ kœdji o'o, œ to uzu na tœnœ ga tœ awa nœ œrœ á sœ ndjii. ¹⁷ A gi mershe fœ Ndjaba mbœrœ lima utshunœ, 'e kœdœ akanga nœ ekperœ, kashe ngɔngɔ asœke 'e dji kœyisœrœ á endje yisœ nœ fœ 'e yé 'e yindœ nœ dœ lɔsu 'e bale. ¹⁸ E kpa dœdœ akanga nœ ekperœ nene, kashe 'e wuta akanga nœ œrœ á sœ ndjii. ¹⁹ Mara kœpa o'o nœ mœ sœ mbœrœ kœza awa fœ 'e kœdji tshelœ kata o'o á mœ sœ kœpa tœnœ. Utshunœ lima, 'e zatœ 'e djigi ndœ kœmbœrœ œrœ tshula œdœ pe ekperœ á fa lima 'e tœ azu kœyiangba Ndjaba. Awa bale œ li adœke 'e zatœ 'e

ngɔngɔ asœke ɓata akanga nœ koembœerœ œrœ á sœ ndjii á sœ koembœerœ adœke azu wuta yerœ.

²⁰ Ɔɔ á 'e dœ lima akanga nœ ekperœ, œrœ bale á tovworogbo 'e lima ndœ koembœerœ œrœ á sœ ndjii gugu nene.

²¹ Leyɔ gadé dá 'e ko lima loenœ a? Kpœsheke tshula tshangbanœ zaza 'e nene a? Ɔrœ tshangba nœ koedœ kuzu.

²² Kashe ngɔngɔ asœke 'e kpa doédœ akanga nœ ekperœ nene, 'e wuta akanga nœ Ndjaba. Atamœ 'e zu leyɔ á sœ koembœerœ adœke 'e wuta yerœ, gbambanœ nene, œrœ tshangba nœ koedœ soro á ka nene. ²³ Gbambanœ nene, œrœ tshangba ekperœ koedœ kuzu, kashe œrœ á Ndjaba œ to gbambanœ koedœ soro á ka nene lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu.

7

Awa akwa kpa gugu dœ gbɔgbɔ pa azu nœ Kristu nene.

¹ Aaya, e'e á 'e wusœ awa akwa, 'e wusœ nœ adœke awa akwa sœ dœ gbɔgbɔ pa azœ dœ azu kolœ dœ ɔɔ á a sœ dœ soro. ² Bata tœ awo uzu, awa akwa pa adœke œdœ yakoshe koetshutshu nene, yashenœ lili kœpara anga angbi yakoshe nene. Ɔ kœsœ adœke yakoshe tshu yeka á yashe totœ œ wuta tshakudu awa akwa asœmœ. ³ Ɔ kœsœ adœke yakoshe sœpe dœ soro á tshe katœ ye ti á kpa para anga angbi yakoshe, endje pa adœke tshe mbœerœ angba budu. Kashe akœnœ koetshu dá tshe wuta tshakudu awa akwanœ. Á tshe kœpara anga angbi yakoshe, endje pa adœke tshe mbœerœ angba dœ yakoshenœ asœmœ nene.

⁴ Aaya, œ sœ ndje awa bale mbœerœ 'e. Bata á Kristu tshu lima, 'e tshu awa bale dœ she yé awa akwa kpa sœsœ dœ gbɔgbɔ pa 'e nene. Ngɔngɔ asœke, 'e ngbɔɓatœ 'e dœ Kristu á Ndjaba shé she lœ akuzu asœmœ. Atamœ œ li adœke a zu leyɔ fœ Ndjaba. ⁵ Mbœerœ lœkɔ á a sœpe lima lœ œkɔ, ekpe gbetshelœ lœ awa nœ awa akwa sœ lima koembœerœ akwa lœ undu azœ djigi adœke a zu leyɔ fœ kuzu. ⁶ Kashe ngɔngɔ asœke, a kpa doédœ akanga nœ awa akwa nene, a wuta ɓata azu á endje tshu ɓalima tœ upu nœ awa akwa. Ataa, a kpa mbœembœerœ

akwa fœ Ndjaba dœ kœro manda ongboro mbeti nene, kashe a mbœerœ akwa fœ Ndjaba dœ tafo awa kwa nœ Ishiri.

Akwa nœ awa akwa.

⁷ Atamœ a kpa pa koto o? Awa akwa koedœ ekperœ a? Ɔ sœ ataa bale nene. Kashe awa akwa dá yisœ ekperœ fœ mœ. Ataa, mœ wu má ndje lima œsœ egerœ lœsu nene œdœ awa akwa kœpa fœ mœ nene adœke: «Sœsœ dœ egerœ lœsu nene.» ⁸ Yé mbœerœ awa akwa, ekperœ za awa fœ mœ kœza lœsu mœ ga tœ tshelœ aka egerœ lœsu kɔ lœ awa nœ awa o'o. Gbambanœ nene, œdœ awa akwa kœgugu nene, ekperœ tshu ye. ⁹ Utshunœ lima adœke awa akwa wuta, mœ sœ lima dœ soro. Yé ɔɔ á awa o'o na, ekperœ gbɔ soro, ¹⁰ yeka á e kuzu ga pa mœ. Ataa, awa akwa á li má lima adœke œ za soro fœ mœ, œ kpa e kuzu ga pa mœ. ¹¹ Gbambanœ nene, ekperœ gbɔ awa kœfara mœ lœ awa nœ awa o'o yé, lœ awa nœ ye, œ za kuzu ga pa mœ.

¹² Atamœ, awa akwa sœ yerœ yé awa o'o sœ yerœ, ndjii œdœ pe dœ ɔtshœnœ. ¹³ Ataa ɔtshœrœ li kœwo uzu a? Ɔ sœ ataa bale nene. Kashe ekperœ dá wo mœ, œtœnœ dá matœ ye ngbii. Tshe za œrœ á sœ dœ ɔtshœnœ á fa tœ kuzu. Ɔ yindœ kœpa adœke, ekperœ sœ kœmatœ ye tœ egerœnœ kœropœnœ dœ tœ ye.

Uzu koedœ kanga nœ ekperœ

¹⁴ A wusœ nœ adœke awa akwa koedœ ishiri kashe œmœ koedœ uzu nœ œkɔ, endje ka mœ ɓata kanga nœ ekperœ. ¹⁵ Mœ wuwusœ ádá œrœ á mœ sœ koembœerœ tœnœ nene. Ɔrœ á mœ gbe koembœerœ tœnœ, mœ sœsœ koembœerœ œtœnœ nene yé œneke á mœ sœ kœyiangba nœ, mœ sœ koembœerœ œtœnœ. ¹⁶ Andaa œdœ œneke á mœ yiyindœ nœ nene, mœ kœsœ koembœerœ œtœnœ, mœ sœ awa bale dœ awa akwa yé mœ yindœ nœ adœke awa akwa sœ dœ ɔtshœnœ. ¹⁷ Ɔ doédœ mœ dá sœ koembœerœ ataa nene, kashe ekperœ á sœ lœ mœ. ¹⁸ Gbambanœ nene, mœ wusœ nœ adœke lœ mœ – mœ yindœ kœpa adœke lœ œkɔ mœ – ɔtshœrœ sœsœ lœ mœ nene: kœgbe koembœerœ ɔtshœrœ sœ zœ kashe kœza ga tœ akwa gugu nene, ¹⁹ mbœerœ ɔtshœrœ á mœ gbe dœ tœnœ, mœ sœsœ koembœerœ tœnœ nene, yé

ekperœ á mœ gbegbe dœ tœncœ nene, mœ sœ kœmbœrcœ tœncœ. ²⁰ Andaa, œdœ mœ kœsœ kœmbœrcœ œrcœ á mœ gbegbe dœ tœncœ nene, œ doédœ mœ dá sœ kœmbœrcœ tœncœ nene, kashe ekperœ á sœ lœ mœ.

²¹ Mœ sœ kœgbœ awa akwa asœke: œmœ á mœ sœ kœyindœ kœmbœrcœ otshœrcœ, mœ sœ kolœ dœ gbœgbœ ndœ kœmbœrcœ ekperœ. ²² Gbambancœ nene, 6a tœ lœsu mœ, mœ sœ dœ yanga awa akwa nœ Ndjaba, ²³ kashe 6a lœ undu mœ, mœ sœ kœwu angbi awa akwa á sœ kœnga koshe dœ awa akwa neke á kœwusœrcœ nœ mœ yindœ nœ yé œ i mœ 6ata kanga nœ ekperœ á sœ lœ mœ. ²⁴ Œmœ kœdœ adja ayi oyo! Œdœ dá vwara mœ lœ œkœ á sœ kœvwi mœ ga lœ kuzu asœke a? ²⁵ A gi mershe fœ Ndjaba lœ awa nœ Yisu Kristu, Gbozu nœ azœ!

Ataa, mœ sœ kanga nœ awa akwa nœ Ndjaba lœ awa kœwusœrcœ nœ mœ, kashe 6ata uzu, mœ kœdœ kanga nœ awa akwa nœ ekperœ.

8

Soro á to 6a ndœ Ndjaba

¹ Ataa, ngœngœ asœke Ndjaba kpa wa œgbœ ngbanga ga tœ azu á endje ngbœtatœ endje dœ Yisu Kristu nene. ² Gbambancœ nene, awa akwa nœ Ishiri á za soro lœ Yisu Kristu, vwara 6œ lœ awa akwa nœ ekperœ œdœ pe œncœ kuzu. ³ Awa akwa lili kœvwara uzu lœ ekperœ nene, mbœrcœ awa akwa nœ œkœ sœ kœmbœrcœ adœke œ sœ dœ gbœgbœ nene. Kashe Ndjaba dá mbœrcœ œtœncœ. Ndjaba vwa adja Gbolo nœ ye kœna ga pa œshœ 6ata azœ dœ azu kœmbœrcœ ekperœ, yé tshe wo gbœgbœ nœ ekperœ lœ œkœ. ⁴ Tshe mbœrcœ adœke a wuta azu nœ kœmbœrcœ œrcœ á sœ ndjii 6ata œeneke á awa akwa yindœ nœ. Gbambancœ nene, a kpa sœsœpe dœ ogo kœmbœrcœ œrcœ nœ œkœ nene kashe a za awa á Otshœ Ishiri yisœ nœ fœ azœ.

⁵ Gbambancœ nene, azu á œkœ kœdœ gbozu ga pa endje, endje sœ kœpara œrcœ á œkœ endje sœ dœ ogonœ. Kashe endjeneke á Ishiri kœdœ Gbozu pa endje, endje para œrcœ á Ishiri yindœ nœ. ⁶ Uzu á tshe sœ kœpara œrcœ á œkœ ye sœ dœ ogonœ, sœ kœpara awa kuzu. Kashe tsheneke á tshe

sœ kœpara œrcœ á Ishiri yindœ nœ, za awa soro œdœ pe awa kœsœ gee. ⁷ Gbambancœ nene, endjeneke á endje sœ kœpara awa œrcœ á œkœ endje sœ dœ ogonœ, kœdœ ay- ingba Ndjaba. Endje sœsœ kœmbœrcœtœ endje lindœ awa akwa nœ Ndjaba nene yé endje sœsœ ndje dœ gbœgbœ kœro manda nœ nene. ⁸ Azu neke á endje para œrcœ á œkœ endje sœ dœ ogonœ, endje ga tœ ala Ndjaba nene.

⁹ Kashe e'e, 'e kpa nana manda œrcœ á œkœ sœ dœ ogonœ nene, kashe 'e para awa Ishiri nœ Ndjaba mbœrcœ á tshe sœ lœ 'e. Uzu á Ishiri nœ Kristu sœsœ lœ ye nene, tshe doédœ uzu nœ Kristu nene. ¹⁰ Œdœ Kristu kœsœ lœ 'e, œkœ 'e tshu tœ upu nœ ekperœ, kashe Ishiri kœdœ soro 'e adœke 'e wuta ndjii tœ ala Ndjaba. ¹¹ Yé œdœ Ishiri nœ tsheneke á tshe she Yisu lœ akuzu kœsœ lœ 'e, tsheneke á tshe she Yisu lœ akuzu œ za bala ndje soro fœ œkœ 'e á tshu lœ awa nœ Ishiri á tshe sœ lœ 'e.

¹² Atamœ aaya, a sœ dœ kudœ pa azœ. Kashe œ doédœ kudœ nœ kœpara awa ndœ kœna manda ogo nœ œkœ azœ nene. ¹³ Gbambancœ nene, œ kœsœ adœke 'e na manda ogo nœ œkœ 'e, 'e tshu. Kashe œ kœsœ adœke 'e wo ogo nœ œkœ 'e dœ gbœgbœ nœ Ishiri, 'e she. ¹⁴ Mbœrcœ azu neke á Ishiri nœ Ndjaba sœ kœyisœ awa fœ endje, kœdœ agbolo nœ Ndjaba. ¹⁵ Yé Ishirinœ á Ndjaba za she fœ 'e ascœmœ, mbœmbœrcœ adœke 'e dœ akanga yé 'e sœ dœ awa nene; kashe tshe mbœrcœ adœke 'e te agbolo nœ Ndjaba yé tshe za awa fœ azœ ndœ kœ'e Ndjaba adœke: «Aba!» ¹⁶ Ishiri nœ Ndjaba sœ kœpa dœ tœ ye lœ gbetshelœ nœ azœ adœke azœ kœdœ agbolo nœ Ndjaba. ¹⁷ Yé 6ata agbolo nœ Ndjaba, a gbœ ndje œrcœ manda Ndjaba. A gbœ awa bale dœ Kristu; gbambancœ nene, œ kœsœ adœke a wu oyo awa bale dœ Kristu, a sœ ndje bala dœ she awa bale lœ mokœ nœ ye.

Mokœ á agbolo nœ Ndjaba œ wu

¹⁸ Mœ wusœ nœ adœke mokœ nœ Ndjaba á agbolo nœ ye œ wu bala ropa oyœncœ á a sœ kœwu tœncœ ngœngœ asœke ye. ¹⁹ Œrcœ kœ á Ndjaba mbœrcœ sœ kœkate dœ lœsu ga lafo adœke œne wu œlœncœ á tshe ma mokœ nœ agbolo nœ ye. ²⁰ Gbambancœ nene, œrcœncœ kœ œ yo ga tshakudu tshagbozu nœ gbœgbœ

á ádáncœ gugu nene, œ sœsœ mbœrcœ á œrcœncœ yindœ nœ nene kashe mbœrcœ á Ndjaba yindœ nœ ataa. Kashe œrcœncœ ko lœsu endje ga tœ Ndjaba. ²¹ Æ yindœ kœpa adœke œrcœ á ndjaba mbœrcœ sœ kœkate kœwuta ɔlɔ bale tshakudu gbɔgbɔ kœndirœ á sœ kœtepa œrcœncœ tœ akanga, yé œ gbɔ kœvwarã osho œdœ mokɔ nœ agbolo nœ ye. ²² A wusœ nœ adœke œrcœ kɔ á Ndjaba mbœrcœ sœ ngɔngɔ asœke kœwu oyo mara á yashe œ wu dœ lɔkɔ kœzu gbolo. ²³ Æ dœdœ kolœ œrcœ á Ndjaba mbœrcœ nene. Æ dœ ndje azœ á a gbɔ Ishiri ɓata ali tshakala kœtorœ nœ Ndjaba, a sœ ndje kœwu oyo tœ lœsu azœ kœkate adœke Ndjaba fa azœ tœ agbolo nœ ye yé œ vwarã azœ djigi. ²⁴ Gbambancœ nene, a she lima kolœ lœ awa nœ kœza lœsu azœ ga ndœ Ndjaba, Kashe a kœsœ kœwu œrcœ á a za lœsu azœ ga pa nœ, œ kpa dœdœ kœza lœsu ga pa œrcœ nene. Uzu dœ dá za lœsu ye ga tœ œrcœ á tshe wu a? ²⁵ Kashe œ kœsœ adœke a za lœsu azœ ga tœ œrcœ á a wuwu damba nene, œ li adœke a kate dœ kœru lœsu.

²⁶ Ga pa nœ dœmœ, Ishiri œ ti kane azœ lœ kœmɔ nœ azœ mbœrcœ a wuwusœtœ azœ tœ kœza avwala fœ Ndjaba ɓata á li nene. Kashe Ishiri dœ tœ ye œ za avwala mbœrcœ azœ fœ Ndjaba dœ mara á uzu œ li kœza œtœncœ nene. ²⁷ Yé Ndjaba á tshe wusœ lœsu azœ dœ azu kɔ, tshe wusœ œneke á Ishiri yindœ kœyu she tœncœ ye. Gbambancœ nene, Ishiri sœ kœza avwala nœ ye mbœrcœ ayercœ azu liaka gbetshelœ nœ Ndjaba.

²⁸ A wusœ nœ adœke Ndjaba mbœrcœ adœke œrcœ kɔ sœ dœ ɔtshɔncœ mbœrcœ azu á endje yindœ ye, á tshe e endje liaka œneke á tshe guma lima utshuncœ. ²⁹ Gbambancœ nene, Ndjaba ke endje utshuncœ, á wa adœke endje li dœ ishiri Gbolo nœ ye á tshe kœdœ eya nœ aaya ndjoro. ³⁰ Azuncœ á Ndjaba wa o'o mbœrcœ endje utshuncœ ascœmœ, tshe e ndje endje; endjeneke á tshe e endje, tshe mbœrcœ adœke endje wuta ndjii yé endjeneke á tshe mbœrcœ adœke endje wuta ndjii, tshe mbœrcœ adœke endje sœ lœ mokɔ nœ ye.

Kœyindœsho nœ Ndjaba

³¹ Ataa, a kpa pa koto o? Ædœ Ndjaba kœsœ mbœrcœ azœ, œdœ dá yiangba azœ a? ³² Ndjaba vwavwara lima tœ ye tœ kœza Gbolo nœ ye tshebale fœ azœ nene, kashe tshe za lima she mbœrcœ azœ para kɔkɔ. ɓata á tshe za Gbolo nœ ye tshebale fœ azœ, œrcœ gadœ dá tshe kpa duru azœ tœncœ a? ³³ Ædœ dá tɔ meza pa azu á Ndjaba ke endje a? Uzu bale nene. Gbambancœ nene, Ndjaba mbœrcœ adœke endje wuta ndjii. ³⁴ Ædœ dá wa ɔgbɔ ngbanga pa endje a? Uzu bale nene! Gbambancœ nene, Yisu Kristu tshu œ she lœ kuzu yé œ sœ ga tœ kuni Ndjaba; á sœ kœza avwala tœ upu nœ azœ. ³⁵ Ædœ dá li kœkurutshelœ azœ dœ kœyindœsho nœ Kristu a? Ædœ œrcœ kanga, œdœ awa, œdœ kœwu œrcœ kanga, œdœ ogo, œdœ oyo œrcœ tshapashɔ, œdœ œrcœ á yindœ kœndi soro œdœ pe ugu kamba a? Ærcœ bale nene! ³⁶ Gbambancœ nene, endje sú adœke:

«ɔlɔ dœ ɔlɔ endje para awa nœ kœwo 'a lœ kumu zœ;
endje wu 'a ɓata apata á endje na kœwo endje.»

³⁷ Kashe lœ œrcœncœ kɔ asœke, a wuta kœropa nœ kolœ dœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba á tshe yi ndœ azœ. ³⁸ Gbambancœ nene, mœ wu adja sœ nœ adœke: œdœ kuzu œdœ ndje soro, œdœ aandjelu œdœ ndje ekpe ishiri, œdœ kpesheke œdœ ɓa mbatsha, œdœ gbɔgbɔ, ³⁹ œdœ gbɔgbɔ ɓa lafo, œdœ ndje ɓa budu ɔshɔ, œdœ anga œrcœ á Ndjaba mbœrcœ, œrcœ bale nene œ li kœkurutshelœ azœ dœ kœyindœsho nœ Ndjaba, á matœ ye lœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu gugu nene.

9

Ndjaba ke azu Israyele

¹ Æneke á mœ sœ kœpa fœ 'e kœdœ adja o'o. Gbambancœ nene, mœ kœdœ uzu nœ Kristu; mœ sœsœ kœpa wala nene, gbetshelœ nœ mœ sœ kœpa tœ upu nœ mœ lœ awa nœ ɔtshɔ Ishiri. ² Lœsu mœ su dœ egerœ oyo yé œ sœ kœka mœ ɔlɔ dœ ɔlɔ. ³ Mœ sœ má kœyindœ nœ adœke Ndjaba darandœ mœ yé œ kurutshelœ mœ dœ Kristu lœ kumu aaya mœ dœ Ayuda á endje zu mœ dœ endje lœ mara bale. ⁴ Endje kœdœ

azu Israyele, á Ndjaba ke lima endje adœeke endje dœ agbolo nœ œne á yi lima sœ moko nœ ye fœ endje. Tshe guma lima ayo dœ endje, œ za lima awa akwa nœ ye fœ endje yé œ yi lima sœ mara á endje li kœdonga dœ she fœ endje. Tshe pa lima tœ œrœ fœ endje. ⁵ Endje kœdœ aata azœ. Kristu wuta uzu yé endje zu she lœ mara nœ endje. Tshe ropa œrœ kœ. Cœshe kœdœ Ndjaba á endje donga she waa dœ waa. Ame!

⁶ Andaa, o'o á Ndjaba katœ nœ lima fœ endje sœsœ gbambanœ nene. Kashe œ dœdœ azu Israyele para kœkœ dá dœ azu Israyele nene. ⁷ Ugurutœ aata Abrayamo kœ, anga endje dœdœ agbolo nœ ye nene. Mbœrœ tœnœ dá Ndjaba pa liya adœeke: «Agbolo á mœ pa tœ endje fœ bœ, endje to lœ Izaka.» ⁸ Cœ má adœeke: œ dœdœ agbolo nœ œkœ dá dœ agbolo nœ Ndjaba nene. Kashe kotœ agbolo á Abrayamo zu lima endje liaka o'o á Ndjaba pa tœnœ dá dœ adja agbolo nœ ye. ⁹ Ndjaba ka lima tœ o'o fœ Abrayamo adœeke: «Ngbugu manda nœ, mœ kwa bala tœ mœ ga ndœ zœ kolœ dœ olonœ asœeke, yé awo zœ dœ Sara œ zu gbolo yakoshe.»

¹⁰ Cœ dœdœ kolœ asœmœ nene, kashe Rebeka gbœ ndje lima nguzu ameya á aba endje bale kœdœ ata azœ dœ Izaka. ¹¹⁻¹² Andaa, utshu kœzu endje, damba endje wuwu lima sœ tshelœ kata ekperœ dœ œtshœrœ nene, Ndjaba pa lima fœ Rebeka adœeke: «œgbœ gbolonœ œ dœ kanga nœ inginœ.» Tshe pa lima atamœ mbœrœ kœma adœeke œne ke liaka gbetshelœ nœ œne. Tshe para kolœ endjeneke á tshe e endje, tshe wuwu akwa nœ endje nene. ¹³ Endje su bala Buku nœ Ndjaba adœeke: «Mœ yindœ Yakobo yé mœ yiangba Esawu.»

¹⁴ Ataa a kpa pa koto o? Ndjaba sœsœ ndjii nene a? Bale nene! ¹⁵ Ndjaba pa lima fœ Moyize adœeke: «Mœ wu oyo uzu á mœ yindœ kœwu oyo ye, yé mœ má œtshœ lœsu ga tœ uzu á mœ yindœ kœma œtshœ lœsu ga tœ ye.» ¹⁶ Cœ yindœ kœpa adœeke œtshœ lœsu nœ Ndjaba sœsœ mbœrœ œneke á azu yindœ nœ too ndje mbœrœ gbœgbœ nœ azu nene, kashe œ sœ kolœ mbœrœ á tshe wu oyo uzu dœ tœ ye. ¹⁷ Endje su lima adœeke Ndjaba pa fœ gbozugo Ezipito

adœeke: «Mœ za bœ tœ bœta gbozu mbœrœ kœma gbœgbœ nœ mœ á azu tshapashœ djigi kœwu moko nœ mœ.» ¹⁸ Cœtœnœ ataa dá Ndjaba kœyindœ nœ yekane á tshe wu oyo uzu; yé tshe kœyi ndje ndœ nœ, tshe mbœrœ adœeke uzu sœ dœ gbœkumu.

Ókó œdœ lœsu kœwu oyo nœ Ndjaba

¹⁹ Anganœ uzu œ yu mœ adœeke: «Cœ kœsœ ataa, œ mbœrœ kotoo á Ndjaba œ gbagbara azœ dœ azu a? Ka œdœ dá li kœvwaratœ ye tœ œrœ á tshe yindœ kœmbœrœ tœnœ a?» ²⁰ Kashe bœ kœdœ œdœ yekane á vwaratœ zœ tœ upu nœ Ndjaba a? Cœdœ dá wu bœlima lœsú kœyu uzu á tshe mbœrœ she adœeke: «Mbœrœ gadœ á bœ mbœrœ mœ atake a?» ²¹ Ayi kœmbœrœ lœsú lili kœmbœrœ œneke á tshe yindœ nœ dœ óto nœ ye nene a? Tshe li kœea ótó: œ mbœrœ anganœ dœ œgbœ lœsú yé œ mbœrœ ndje anganœ dœ amba lœsú. Cœ sœsœ ataa nene a?

²² A wusœ nœ adœeke Ndjaba yi lima ndœ kœma ókó nœ ye œdœ pe gbœgbœ nœ ye. Kashe tshe sœ lima dœ ugu lœsu mbœrœ azu á li lima adœeke endje gbœ djofele, á endje li lima dœ kuzu. ²³ Tshe mbœrœ ataa, mbœrœ kœyisœ egerœ moko nœ ye ga ndœ azu á tshe wu oyo endje yé á ke endje lima utshunœ á guma endje kœli ga lœ moko nœ ye. ²⁴ Azœ kœdœ azunœ á tshe e endje asœmœ, azœ á tshe e azœ ko ugurutœ Ayuda nene kashe ugurutœ angbi azu ndje. ²⁵ Tœnœ kœdœ o'o ama Ndjaba á Oze su lima adœeke:

«Azu ogo á endje dœdœ azu nœ mœ nene, mœ e endje bala azu nœ mœ; yé angbi azu á mœ yiyi lima ndœ endje nene, mœ yindœ endje waa.

²⁶ Ba tœ osho á endje pa lima fœ endje adœeke: «E dœdœ azu nœ mœ nene», bœ zœ asœmœ, endje e endje agbolo nœ Ndjaba nœ soro.»

²⁷ Isaya gbara ndje lima atake tœ upu nœ azu Israyele:

«Cœdœ azu Israyele kœngba ndje bœta mindu tshatœ ama kota gbaa, kolœ udu endje teasho dá she. ²⁸ Gbambanœ nene, œneke á Ndjaba pa tœnœ,

tshe mbœerœ adœeke œ mbœerœetœ endje djigi œdœe gbara pa ɔshɔ.»

²⁹ Kolœ Isaya kpa pa ndje lima utshunœ adœeke:

«Ɛdœe Gbozu nœ gbɔgbɔ kɔ kœkaka lima tœ anga aata azœ ti fœ azœ nene, dá a wuta má ndje ɓata azu ongbo Sodomu, a liili má ɓata azu ongbo Gomora.»

Azu Israyele œdœe kœshe lœ awa nœ kœyindœerœ

³⁰ Atamœ a kpa pa kotoo? A pa adœeke: azu neke á endje dœédœé Ayuda nene yé á papara awa adœeke œne wuta ndjii tœ ala Ndjaba nene, Ndjaba mbœerœ adœeke endje wuta ndjii tœ ala œne mbœerœ kœyindœerœ.

³¹ Andaa, azu Israyele para lima awa adœeke œne wuta ndjii tœ ala Ndjaba lœ awa nœ kœmbœerœetœ endje liaka awa akwa kashe endje wuwuta lima ndjii nene.

³² Mbœerœ gadœe e? Ádánœ kœdœe adœeke endje gbegbe lima kœsœ dœe kœyindœerœ nene kashe endje za lima lœsu endje ga pa akwa nœ endje. Endje za ada endje tɔ badja á sœ kœkœ endje vesho. ³³ Endje su ala Buku nœ Ndjaba adœeke:

«'E dji, mœ za badja tɔ ɓa lakpi Siyona, œtœnœ kœdœe badja á azu œ ko ada endje tɔ tœnœ á ko endje vesho.

Kashe uzu á tshe kœsœ dœe kœyindœerœ ga ndœe ye,

tshe gbɔ tshula nene.»

10

Ayuda dœe angbi azu sœ dœe Gbozu bale

¹ Aaya, œrœ á mœ yindœe nœ dœe lœsu mœ bale, yé á sœ kœza avwala nœ mœ fœ Ndjaba tœnœ kœdœe adœeke tshe she Ayuda. ² Gbambanœ nene, mœ wusœ nœ adœeke endje sœ dœe egerœ ogo kœmbœerœ akwa nœ Ndjaba kashe endje wuwusœ awa kœmbœerœ tœnœ dœe ɔtshœnœ nene.

³ Endje wuwusœ mara á Ndjaba mbœerœ adœeke uzu wuta ndjii tœ ala ye nene. Endje para kœwuta ndjii dœe awa nœ endje dœe tœ endje. Mbœerœ tœnœ atamœ, endje zatatœ endje fœ Ndjaba yeka á tshe kœmbœerœ adœeke endje wuta ndjii nene. ⁴ Gbambanœ nene, Kristu mbœerœ œneke kɔ á li má

adœeke awa akwa mbœerœ yekane á endjeneke kɔ á endje sœ dœe kœyindœerœ ga ndœe ye kœwuta ndjii tœ ala Ndjaba.

Uzu kɔ á tshe sœ dœe kœyindœerœ ga ndœe Yisu, tshe she

⁵ 'E dji o'o á Moyize sú tœ upu nœ kœsœ ndjii á to lœ awa akwa: uzu kœero manda awa akwa, œ sœ dœe soro lœ awa nœ awa akwa. ⁶ Kashe tœ kœwuta ndjii dœe awa nœ kœyindœerœ, tshe pa lima adœeke: «Yuyutœ zœ nene adœeke: œdœe dá ɔ ga lafo a?» Ɛ sœ ɓata kœza Yisu jœrœ tœnœ ga ati. ⁷ 'E yuyu ndje tœ 'e nene adœeke: «Ɛdœe dá jœrœ ga lœ ogo nœ akuzu a?» Ɛ sœ ɓata 'e kpa yindœe kœmbœerœ adœeke Yisu kpa she lœ akuzu. ⁸ Kashe Moyize pa lima kotoo? Tshe pa lima atake: «O'o ama Ndjaba sœ ndoo dœe ɓœ, œ sœ lœ ama zœ; œ sœ ndje tœ lœsu zœ.» O'onœ asœmœ kœdœe o'o nœ kœyindœerœ á a sœ kœmindœe nœ. ⁹ Ɛdœe ɓœ kœpa dœe ama zœ adœeke Yisu kœdœe Gbozu, á yindœe nœ dœe lœsu zœ adœeke Ndjaba she she lœ akuzu ye, ɓœ she bala ye. ¹⁰ Mbœerœ kœyindœe nœ dœe lœsu zœ dá Ndjaba œ mbœerœ adœeke ɓœ sœ ndjii, yé ɓœ kœpandœe nœ dœe ama zœ dá Ndjaba œ she ɓœ. ¹¹ Gbambanœ nene, endje sú ɓala Bukunœ adœeke:

«Uzu kɔ á tshe sœ dœe kœyindœerœ ga ndœe Yisu,

tshe gbɔ tshula nene.»

¹² Ádánœ á Ayuda dœe angbi azu sœsœ kpi nene. Gbozu nœ endje kœdœe Yisu Kristu á tshe to ɔtshœrœ nœ ye fœ azu para kœkœ á endje e i'iri ye. ¹³ Mbœerœ á endje sú ɓala Buku nœ Ndjaba adœeke:

«Uzu kɔ á tshe e i'iri Gbozu, tshe she.»

¹⁴ Kashe endje e i'iri ye kotoo œdœe endje kœsœ dœe kœyindœerœ ga ndœe ye nene a? Yé endje sœ dœe kœyindœerœ ga ndœe ye kotoo œdœe endje kœdjidji damba o'o nœ ye nene a? Endje dji o'o nœ ye kotoo œdœe a kœmimindœe nœ nene a? ¹⁵ Endje mindœe o'onœ kotoo œdœe endje kœvwawwa azu nene a? Endje su ɓala Buku nœ Ndjaba adœeke:

«Yanga waa kœwu azu á endje na dœe ɔtshœ O'o fœ azu.»

16 Kashe azu para kəkə dá yindœ Ɔtsho O'onœ nene. Isaya pa lima tœ upunœ adœke:

«Gbozu, œde dá yindœ o'onœ

á 'a sœ kœmindœ nœ a?»

17 Ataa, kœyindœrœ to læ kœmindœ o'o ama Ndjaba yé kœmindœ o'o ama Ndjaba kœdœ kœmindœ Ɔtsho O'o nœ Kristu.

18 Mœ sœ kœyu adœke: ataa azu Israyele djidji lima o'onœ asœke nene a? Adjapu, endje dji lima kə. Mbœrœ Buku nœ Ndjaba pa adœke:

«Endje dji tshama endje na tœnœ pa osho djigi,

yé o'o ama endje œ na rotœnœ tœ osho kə pa oshœnœ asœke.»

19 Mœ sœ kpa kœyu adœke: Ataa azu Israyele djidji lima dœ Ɔtshœnœ nene a? Ndjaba pa lima ndœ nœ læ ama Moyize adœke:

«Mœ mbœrœ adœke 'e sœ dœ úkú ga tœ azu á endje dœdœ azu nœ mœ nene.

Mœ mbœrœ adœke 'e sœ dœ ókó ga tœ angbi

azu á endje gugu dœ kœwusœrœ nene.»

20 Isaya kpa na œrrr kœpa adœke:

«Azu á endje sœsœ lima kœpara mœ nene, gbə mœ,

mœ matœ mœ fœ azu neke á endje sœsœ lima kœyu mœ tœ œrœ nene.»

21 Yé mbœrœ azu Israyele, tshe pa lima adœke:

«Ɔlə kə, mœ yi lima kane mœ mbœrœ kœ'e endje

kashe endje djidji lima o'o ama mœ nene.

Endje kœdœ aayi gbəkumu œdœ ad-jipudji.»

11

Ndjaba vwavwara lima tœ ye tœ azu Israyele nene.

1 Mœ sœ kœyutœ mœ adœke: Adja Ndjaba vwaratœ ye tœ azu nœ ye ye a? Bale nene! Gbambœnœ nene, œmœ ndje kœdœ uzu Israyele, ata Abrayamo læ mara nœ Abendjame. 2 Ndjaba vwavwaratœ ye tœ azu nœ ye á tshe ke lima endje katshatsha nene. 'E wuwusœ o'o á Eliya pa lima ala Buku nœ Ndjaba ələ á tshe sœ kœki oyo tœ upu nœ azu Israyele fœ Ndjaba nene a?

3 Tshe ki lima adœke: «Gbozu, endje wo aayi

kœgbara o'o nœ zœ, œ kavwa wopa nœ zœ. Mœ sœpe dœ kuti mœ tshebale yé endje kpa sœ kœpara awa ndœ kœwo mœ.»

4 Kashe Ndjaba gi lima o'o gadœ fœ she a?

Tshe gi lima fœ she adœke: «Mœ gumasœ azu kutu mindu dœ bisha á endje kukuku

ga utshu ndjaba Bala nene.» 5 Awa bale ndje ngəngə asœke, anga udu azu á Ndjaba

ke endje liaka Ɔtsho əlsu nœ ye sœpe zœ.

6 Tshe keke lima endje mbœrœ akwa nœ endje nene, kashe kolœ mbœrœ Ɔtsho əlsu

nœ ye. Ete nene, Ɔtsho əlsu nœ Ndjaba kpa dœ Ɔtsho əlsu nene.

7 Atamœ a kpa pa kotoo? Azu Israyele gbəgbə œrœ á endje sœ lima kœpara tœnœ

nene, kolœ endjeneke á Ndjaba ke endje dá gbə. Anga endje wuta lima dœ gbəkumu,

8 ɓata á endje sú ala Bukunœ adœke: «Ndjaba mbœrœ adœke kœwusœrœ nœ endje

papara awa kœwusœ ádá o'o nene. Tshe pakata ala endje kœwu œrœ œdœ utu endje

kœdji o'o œrrr ngəngə asœke.» 9 Davidi pa ndje adœke:

«Kaka kœziœ nœ endje fa úkú œdœ gbanda,

œ kəɾə awa kœyo endje dœ endje gbə œneke á li dœ endje,

10 Kaka adœke endje kpa wuwu œrœ nene œrrr ala endje bu,

mbœrœ adja adœke ovoro endje lu ga tœnœ.»

11 Mœ kpa sœ kœyutœ mœ adœke: «Ləkə á Ayuda ko lima ada endje təsho, endje

yo lima waa ye a?» Bale nene. Kashe ekperœ nœ endje kəɾə awa fœ angbi azu

adœke endje gbə kœshe, á kœvwa Ayuda kœmbœrœ úkú. 12 Andaa, œdœ ekperœ nœ

Ayuda kœza kœgbœrœ fœ tshapashə, á kœyo endje kœza kœgbœrœ fœ angbi azu, ataa

Ɔtshœrœ kpa ropa nœ ələ á endje kpa kwatœ endje kə ga pa awa kœshe.

Angbi azu œ she

13 Mœ sœ kœpa fœ e'e dœ azu á 'e dœdœ Ayuda nene: œmœ kœdœ ayi avwa á Ndjaba

ke mœ mbœrœ angbi azu yé mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ dœ yanga mbœrœ

akwa á mœ mbœrœ asœke waa. 14 Mœ gbe kœmbœrœ ataa adœke aaya mœ wuta dœ

úkú yeka anga endje kœshe. 15 Gbambœnœ nene, ələ á Ndjaba vwara lima tœ ye tœ

Ayuda, tshe guma lima tshaguru tœ ye dœ tshapasho. Atamœ olo á tshe kpa koeguma tshagurutœ ye dœ endje, œ sœ b̄ata uzu to lœ kuzu á kwa ga lœ soro nene a?

¹⁶ Œdœ uzu kœza ali kumu œrœ kindi nœ ye fœ Ndjaba, udu œrœnœ kœ koedœ œnœ Ndjaba. Œdœ uzu kœza ndje eshe oyo fœ Ndjaba, ganeanœ ndje koedœ œnœ ye. ¹⁷ Azu Israyele sœ b̄ata oyo olive á Ndjaba de anga ganeanœ tœnœ yé tœ œsœ ganeanœ asœmœ, tshe za bœ t̄oro ga zœ œbœ dœ angbi uzu b̄ata ganea olive tshelœ gusu. Bœ sœ ndje kœgb̄o kœzirœ á sœ kœto lœ eshe oyo olive á sœ kœo tœnœ. ¹⁸ Ádánœ á lili adœke bœ sœ dœ egerœ kumu nene utshu ganea á endje de. Kotoo á bœ ti kanga zœ a? Œ dœdœ bœ dá sœ kœza eshe oyo nene kashe eshe oyo dá sœ kœza bœ.

¹⁹ Anganœ bœ sœ kœpa ndje adœke: «Endje de lima ganea oyo asœke yeka á mœ kœgb̄o osho kœsœ tœnœ.» ²⁰ Adjapu. Endje de ganeanœ asœmœ mbœrœ á endje gugu lima dœ kœyindœrœ nene yeka á bœ gb̄o osho tshangbanœ mbœrœ kœyindœrœ. Kashe dudu okoro zœ nene, yé ala zœ gb̄o kane. ²¹ Gbambanœ nene, œdœ Ndjaba kœde Ayuda á endje kœdœ adja ganea oyo, ala zœ gb̄o anganœ tshe de ndje bœ awa bale. ²² 'E wu mara á Ndjaba sœ kœma otsho lœsu nœ ye œdœ kœza djofele nœ ye kane: tshe za djofele fœ azu á endje yo yé œ má otsho lœsu ga ndœ zœ. Mbœrœ adœke œndœ zœ di lœ otsho lœsunœ asœmœ ete nene, endje de ndje bœ ye. ²³ Kashe lœkœ á Ayuda kpa kœfatshalœsu endje, endje kwa ga tœ osho á endje sœ lima tœnœ utshunœ. Gbambanœ nene, Ndjaba sœ dœ gb̄ogb̄o kœgi endje ga tœ oyo ga manda œsœ endje. ²⁴ Œbœ dœ angbi uzu, bœ koedœ ganea tshelœ gusu á ndjaba de bœ á za bœ t̄oro ga tœ oyo á bœ sœsœ lima tœnœ nene. Kashe Ayuda, endje kœdœ adja ganea oyo olivenœ, Ndjaba li kpa kœgi endje ga manda endje t̄oro ga tœ oyo á endje sœ lima tœnœ.

Ndjaba œ she Ayuda

²⁵ Aaya, mœ yindœ nœ adœke, 'e wusœ o'o nœ Ndjaba á zatœ ye yiwa tœnœ asœke, á 'e kœzazatœ 'e nene adœke 'e koedœ aayi kœwusœtœ. O'onœ asœke dœke: anga

tshakala azu Israyele œ wuta koedji tshelœ kata o'o asœ nene œrrr adœke angbi azu djigi wuta ga tœ kœshe. ²⁶ Yé manda nœ dá Azu Israyele kœ œ she b̄ata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Ayi kœvwara azu œ to ba lakpi Siyona, tshe gi ekperœ tœ aata Yakobo.

²⁷ 'E wu ayo á mœ mbœrœ bala dœ endje, lœkœ á mœ i ekperœ nœ endje.»

²⁸ Ayuda vwara lima tœ endje tœ Otsho O'o yé œ wuta lima ayingba Ndjaba yekane á k̄oro awa fœ 'e. Kashe Ndjaba sœ kœyindœ endje waa dœ waa mbœrœ á tshe ke lima aata endje. ²⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba kœza œrœ fœ uzu tshe kpa za tshakane ye nene. Tshe kœ'e uzu, tshe kpa fatshelœ ama ye nene. ³⁰ Utshunœ lima 'e sœsœ koedji Ndjaba nene yé nḡonḡo asœke Ndjaba wu oyo 'e mbœrœ Ayuda vwaratœ endje tœ koedji she. ³¹ Awa bale nḡonḡo asœke endje vwaratœ endje tœ koedji o'o adœke Ndjaba kœwu oyo 'e, á manda nœ yekane á tshe kœwu ndje oyo endje. ³² Gbambanœ nene Ndjaba mbœrœ lima adœke azu para kœkœ vwara lima tœ endje tœ koedji o'o ama œne. Tshe mbœrœ lima atamœ adœke œne ma lœsu kœwu oyo endje para kœkœ.

³³ Adja Ndjaba gerœ waa. Œsœ kœwusœtœ nœ ye dœ pe kœwusœrœ nœ ye gerœ ndje waa. Uzu bale á tshe wusœ ada kœwa o'o nœ ye gugu, uzu bale á tshe wu ndje sœ œrœ á tshe yindœ kœmbœrœ tœnœ gugu nene. ³⁴ Buku nœ Ndjaba pa adœke: «Œde dá wusœ gb̄etshelœ nœ Ndjaba?

Œde dá li tœ kœmi upu fœ she a?

³⁵ Œde dá to œrœ tœ alinœ fœ she, yekane á tshe kœgi tshangbanœ fœ she a?»

³⁶ Gbambanœ nene, œrœ kœ to ba ndœ ye, œrœ kœ sœ dœ soro lœ awa nœ ye yé œrœ kœ sœ mbœrœ she. Kaka mokœ nœ Ndjaba sœ waa dœ waa. Ame!

12

Tafo soro lœ Yisu Kristu

¹ Aaya, b̄ata á Ndjaba má otsho lœsu nœ ye fœ azœ, mœ yindœ nœ adœke 'e zatœ 'e fœ she b̄ata tokóro nœ soro, á endje gi ga indirinœ yé á sœ kœza yanga fœ she. Asœke

kœdœ adja mara kœdonga Ndjaba á li dœ 'e kœdonga dœ she. ² 'E mboembœrœtœ 'e b̄ata azu tshapash̄nœ asœke nene kashe 'e za awa fœ Ndjaba kœto tafo kœwusœrœ fœ 'e yeka á 'e kœwusœ œeneke á Ndjaba yindœ nœ, œeneke á sœ dœ ɔtsh̄nœ, œeneke á za yanga fœ she, œeneke á li.

³ Yé mbœrœ ɔtsh̄ ɔlsu nœ Ndjaba ga ndœ mœ, mœ sœ kœpa fœ 'e adœke 'e zazatœ 'e ga lafo kœro mara á 'e sœ dœ tœnœ nene. Kashe 'e sœ dœ gbetshelœ neke á li, adœke uzu dœ uzu wutœ ye liaka kœyindœrœ á Ndjaba to fœ she. ⁴ Gbambanœ nene, undu azœ sœ bale kashe œrœ kotœnœ ngba waa. Akwa á œrœ kote undu azœ bale dœ bale œ mbœrœ sœsœ awa bale nene. ⁵ Awa bale a ngba waa, kashe a wuta undu uzu bale lœ kœngb̄tœ azœ bale dœ Kristu yé uzu dœ uzu kœdœ œrœ kote undunœ. ⁶ Uzu dœ uzu sœ dœ gb̄gb̄ kœmbœrœ dœ akwa kpikpi dœ mara á Ndjaba to fœ she lœ ɔtsh̄ ɔlsu nœ ye. Œ kœsœ adœke Ndjaba to gb̄gb̄ nœ kœgbara dœ o'o fœ uzu, œ li adœke tshe gbara lindœ kœyindœrœ. ⁷ Uzu á tshe kœsœ dœ gb̄gb̄ nœ kœti kane anganœ, kaka adœke tshe ti kane anganœ. Yé uzu á tshe kœsœ dœ gb̄gb̄ nœ kœyisœ œrœ, kaka tshe yisœ œrœ. ⁸ Uzu á tshe kœsœ dœ gb̄gb̄ nœ kœto gb̄gb̄ fœ anganœ, kaka tshe to gb̄gb̄ fœ anganœ. Uzu á tshe kœsœ dœ gb̄gb̄ nœ kœto œrœ, kaka tshe to dœ ɔlsu ye bale. Uzu á tshe kœsœ tœ gbozu tshapa anganœ, kaka tshe zatœ ye djigi ndœ nœ. Uzu a tshe kœsœ dœ gb̄gb̄ ndœ kœwu oyo azu, kaka tshe mbœrœ dœ yanga.

⁹ Œ li adœke 'e yindœ anga 'e dœ adja kœyindœsho. 'E kpa awa ekperœ yé œ zatœ 'e djigi ndœ kœmbœrœ ɔtsh̄rœ. ¹⁰ 'E yindœtœ 'e ugurutœ 'e b̄ata aaya azu: 'e lisœtœ 'e ugurutœ 'e. ¹¹ 'E mbœrœ akwa dœ gb̄gb̄ yé 'e mboembœrœ ɔd̄o nene. 'E mbœrœ akwa fœ Gbozu dœ ɔlsu 'e bale. ¹² 'E sœ dœ yanga lœ kœko ɔlsu nœ 'e ga tœ Ndjaba. 'E sœ dœ ugu ɔlsu lœ oyo yé œ sœ dœ kœru ɔlsu lœ avwala. ¹³ 'E ti kane ayerœ azu nœ Ndjaba á endje sœ lœ oyo yé œ za osho kœsœ ɔb̄ dœ ɔb̄ fœ agene.

¹⁴ 'E pa ɔtsh̄ o'o ga tœ azu á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e. 'E to kane 'e ga pa endje kashe 'e dadarandœ endje

nene. ¹⁵ 'E sœ dœ yanga awa bale dœ azu á endje sœ dœ yanga, œ ki awa bale dœ azu á endje sœ dœ iki. ¹⁶ 'E sœ dœ gbetshelœ bale ugurutœ 'e. 'E kpa awa kœsœ dœ egerœ kumu kashe 'e zatœ 'e ga ati. Adja 'e gbegbe nene adœke 'e kœdœ azu nœ kœwusœtœ.

¹⁷ Œdœ uzu kœmbœrœ ekperœ fœ 'e, 'e gigi ekperœ fœ she nene kashe 'e para awa kœmbœrœ ɔtsh̄rœ utshu azu para k̄k̄o. ¹⁸ 'E mbœrœ œeneke k̄o á li dœ gb̄gb̄ nœ 'e adœke tshagurutœ 'e sœ dœ kœsœ gee. ¹⁹ Aaya á mœ yindœ 'e, œdœ azu kœmbœrœ ekperœ fœ 'e, 'e gigi ekperœ dœ tœ 'e nene. Kashe 'e za awa adœke ók̄o nœ Ndjaba kœmbœrœ akwa. Gbambanœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Œmœ dá gi tshangba ekperœ, œmœ ndje dá gi kuda tshangba ekperœ k̄o», Ndjaba dá pa ataa. ²⁰ Yé ga pa nœ, endje kpa su ndje adœke: «Œdœ yingba zœ kœsœ dœ ogo, to kœzirœ fœ she; œdœ tshe kœsœ dœ ogo ungu, su ungu fœ she; gbambanœ nene, œdœ ɔœ kœsœ kœmbœrœ atamœ, ɔœ sœ kœva jiwo ga pa kumu ye.» ²¹ Zaza awa fœ ekperœ adœke œ ropa zœ nene kashe ropa ekperœ lœ awa nœ kœmbœrœ ɔtsh̄rœ.

13

A zatœ azœ ga tshakudu agbozu nœ Lita

¹ Œ li adœke uzu k̄o zatœ ye ga tshakudu agbozu nœ Lita mbœrœ akwa tshagbozu k̄o to ɔa ndœ Ndjaba; yé agbozu á a sœ dœ endje, Ndjaba dá ko endje. ² Atamœ uzu k̄o á tshe kœvwaratœ ye tœ kœzatœ ye ga tshakudu agbozu nœ Lita, tshe vwaratœ ye tœ kœmbœrœtœ ye liaka œeneke á Ndjaba guma yé Ndjaba œ wa ɔgb̄ ngbanga ga tœ ye. ³ Gbambanœ nene, azu á endje sœ kœmbœrœ ɔtsh̄rœ, endje kpa awa agbozu nœ Lita nene kashe azu neke á endje mbœrœ ekperœ dá kpa awa endje. Œdœ uzu kœyindœ nœ adœke awa agbozu nœ Lita mbœrœ œne nene, œ li adœke tshe mbœrœ ɔtsh̄rœ yekane á endje kœlisœ ye. ⁴ Gbambanœ nene, agbozu nœ lita kœdœ aayi akwa nœ Ndjaba mbœrœ kœyisœ kœmbœrœ ɔtsh̄rœ fœ azu. Œdœ ɔœ kœmbœrœ ekperœ, œ li adœke awa endje mbœrœ ɔœ, mbœrœ endje gb̄gb̄ akwanœ gbambanœ nene. Lœ kœza djofele fœ azu, endje sœ tœ akwa nœ Ndjaba

adoeke ɔene ma ɔkɔ nɔe ye ga ndɔe azu á endje sɔe kɔembɔerɔe ekperɔe. ⁵ Mbɔerɔe tɔenɔe ataa, ɔe li adɔeke a zatɔe azɔe ga tshakudu agbozu nɔe Lita. 'E kpakpa kolɔe awa ɔkɔ nɔe Ndjaba nene kashe 'e zatɔe 'e ga tshakudu agbozu nɔe Lita mbɔerɔe á a wusɔe nɔe adɔeke ɔe li dɔe azɔe kɔembɔerɔe atamɔe.

⁶ (E tɔenɔe kɔedɔe ndje á dánɔe á li dɔe 'e adɔeke 'e yɔ lapo. Ndjaba ko aayi akwa nɔe kɔeko ngendja lapo adɔeke endje zatɔe endje ga tɔe akwanɔe dɔe ɔtshɔnɔe. ⁷ Yé 'e gi kudá nɔe uzu kɔ fɔe she. 'E yɔ lapo á li adɔeke 'e yɔ, 'e yɔ takeshe á li adɔeke 'e yɔ, ɔe kpa awa azu neke á li dɔe 'e kɔekpa awa endje yé ɔe lisɔe endjeneke á li dɔe 'e kɔelisɔe endje.

Kɔeyindɔetɔe azɔe

⁸ 'E sɔesɔe dɔe kudá nɔe uzu bale pa 'e nene. 'E sɔe kolɔe dɔe kudá á li dɔe 'e kɔesɔe dɔe tɔenɔe adɔeke: 'e yindɔetɔe 'e. Uzu á tshe sɔe kɔeyindɔe anganɔe sɔe kɔembɔerɔetɔe ye liaka awa akwa djigi. ⁹ Gbambanɔe nene, awa o'o pa adɔeke: «Papara awo yanga zɔe nene, wowo uzu nene, zizi angba nene; zaza lɔsu zɔe ga pa ɔerɔe nɔe yanga zɔe nene.» Awa akwanɔe asɔeke ɔedɔe pe udu awa akwa para kɔkɔ li ga lɔe awa akwa bale á pa adɔeke: «Yindɔe yanga zɔe ɔata á ɔe yindɔetɔe zɔe dɔe tɔe zɔe.» ¹⁰ Uzu á tshe kɔeyindɔe yanganɔe, tshe mbɔerɔe ekperɔe fɔe she nene, á dánɔe á uzu á tshe sɔe kɔeyindɔe yanganɔe tshe sɔe kɔembɔerɔetɔe ye liaka awa akwa djigi.

¹¹ Bata 'e wusɔe lɔndɔ á a sɔe dɔe tɔenɔe, lɔkɔ kɔejo 'e lɔe olo wuta ye. Kpɔesheke kɔeshe na ndo dɔe azɔe kɔeto tɔe ɔlɔ á a yi lima ndɔe ɔerɔe. ¹² (E ndɔe butshɔ di yé osho ndo kɔekɔ tɔenɔe ye. A katɔe akwa nɔe ubu osho yé a ko ɔerɔe kɔenga dɔe koshe nɔe ingbisho. ¹³ (E li adɔeke akwa tshelɔe azɔe dɔe akwa nɔe ingbisho, a katɔe egerɔe lɔsu, dɔe kɔendjo ipi tɔpanɔe kpuru, dɔe angba budu, dɔe ɔerɔe tshula, dɔe ɔebɔerɔe ɔedɔe úkú. ¹⁴ Kashe 'a matɔe azɔe ɔata azu nɔe Yisu Kristu, yé 'e papara kɔembɔerɔe ɔeneke á ogo nɔe ɔkɔ 'e ɔe vwa 'e ndɔe kɔembɔerɔe tɔenɔe nene.

14

A wawa ngbanga ga pa anga azɔe nene

¹ 'E za osho kɔesɔe fɔe uzu á kɔeyindɔerɔe nɔe ye sɔe teasho, kashe 'e wawa ngbanga pa gbetshelɔe nɔe ye nene. ² Anga uzu sɔe dɔe kɔeyindɔerɔe adɔeke ɔene li kɔezi ɔerɔe kɔ, andaa anga á kɔeyindɔerɔe sɔe teasho, sɔe kɔezi kolɔe dɔngɔ. ³ Atamɔe uzu á tshe sɔe kɔezi ɔerɔe tshetshene tsheneke á tshe zizi nene, yé tsheneke á tshe zizi nene wawa o'o ga tɔe tsheneke á tshe sɔe kɔezi tɔenɔe nene. Gbambanɔe nene, Ndjaba za osho kɔesɔe fɔe she ndje. ⁴ (E ɔe kɔedɔe dɔe á kɔewa ngbanga pa ayi akwa á tshe dɔédɔe tshenɔe zɔe nene a? (E dɔe tshe kɔembɔerɔe akwa nɔe ye dɔe ɔtshɔnɔe ɔedɔe tshe mbɔembɔerɔe dɔe ɔtshɔnɔe nene, ɔe dɔe o'o nɔe ayengɔ ye. Tshe shi gbi; gbambanɔe nene, Gbozu sɔe dɔe gbɔgbɔ kɔeti kane ye.

⁵ Tɔe upu nɔe anga bale, olo sɔe kpikpikpi, andaa tɔe anga olo kɔ liili. Kaka uzu dɔe uzu wusɔe nɔe ɔa lɔsu ye dɔe tɔe ye adɔeke ɔeneke á ɔene gbe kɔedɔe adjapu. ⁶ Uzu á tshe kɔegbe adɔeke anga olo bale ropa udu olo kɔ, sɔe kɔembɔerɔe tɔenɔe mbɔerɔe kɔelisɔe Gbozu; uzu á tshe sɔe kɔezi ɔerɔe kɔ, sɔe ndje kɔembɔerɔe tɔenɔe mbɔerɔe kɔelisɔe Gbozu; gbambanɔe nene, tshe sɔe kɔeza mershe fɔe Ndjaba mbɔerɔe kɔezirɔe nɔe ye. Tsheneke á tshe zizi ɔerɔe nene sɔe kɔembɔerɔe tɔenɔe mbɔerɔe kɔelisɔe Gbozu yé ɔe sɔe ndje kɔeza mershe fɔe Ndjaba. ⁷ Uzu bale ugurutɔe azɔe á tshe sɔe dɔe soro mbɔerɔe tɔe ye dɔe tɔe ye gugu nene yé uzu bale á tshe tshu mbɔerɔe tɔe ye dɔe tɔe ye gugu nene. ⁸ (E dɔe a kɔesɔe dɔe soro, a sɔe dɔe tɔenɔe mbɔerɔe Gbozu, yé ɔedɔe á kɔetshu, a tshu mbɔerɔe Gbozu. Atamɔe ɔedɔe a kɔesɔe dɔe soro, ɔedɔe á kɔetshu, a kɔedɔe azu nɔe Gbozu. ⁹ Gbambanɔe nene, Kristu tshu yé Ndjaba she she lɔe akuzu adɔeke tshe dɔe Gbozu nɔe akuzu ɔedɔe asoro.

¹⁰ Kashe ɔe ɔe, mbɔerɔe gadɔe á ɔe wa ngbanga pa aya zɔe a? Yé ɔe ɔe, mbɔerɔe gadɔe á ɔe tshene aya zɔe a? A ka bala utshu Ndjaba adɔeke tshe wa ngbanga pa azɔe.

¹¹ Gbambanɔe nene, endje sú ala Buku nɔe ndjaba adɔeke:

(E mɔe Gbozu nɔe soro, mɔe pa adɔeke:

azu kɔ ɔe gote ga utshu mɔe,

yé uzu dɔe uzu ɔe pa dɔe ama ye adɔeke

ɔemɔe kɔedɔe Ndjaba.

¹² Atamœ uzu dœ uzu ugurutœ azœ œ pa o'o utshu Ndjaba tœ upu nœ ye dœ tœ ye.

¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, a kate kœwa ngbanga ugurutœ azœ dœ anga azœ. Kashe uzu dœ uzu wa ngbanga ba tœ lœsu ye adœke, œne mbœrœ œrœ á mbœrœ adœke aya œne zaza ada ye tœsho too tshe tete ga lœ ekperœ nene. ¹⁴ Lœ Gbozu Yisu, mœ wusœ nœ adœke anga rœgo á dœ uburu dœ tœ ye gugu nene. Rœgo sœ kœfa uburu mbœrœ uzu á tshe gbe adœke œtœnœ kœdœ uburu. ¹⁵ E kœsœ adœke bœ sœ kœzi rœgo á sœ kœza oyo fœ aya zœ, œ yindœ kœpa adœke bœ mbœmbœrœtœ zœ liaka kœyindœsho nene. Mbœmbœrœ adœke, rœgo ama zœ ndi yanga zœ á Kristu tshu tœ upu nœ ye. ¹⁶ Kaka adœke, œrœ á 'e wu tœ otshœnœ tœ ala 'e, zaza awa fœ anga azu kœpa ekpe o'o tœnœ nene. ¹⁷ Gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ Ndjaba wuwu kœzirœ too kœndjorœ nene, kashe œ wu kœsœ ndjii, kœsœ gee œdœ pe yanga lœ Otsho Ishiri. ¹⁸ Uzu á tshe sœ kœmbœrœ akwa nœ Kristu dœ mara atake, sœ kœza yanga fœ Ndjaba yé azu œ lisœ ye.

¹⁹ Atamœ a para awa kœmbœrœ œrœ á yi kœsœ gee ga ugurutœ azœ yé á li kœmbœrœ adœke a gerœ awa bale lœ kœyindœrœ. ²⁰ Adja a ndindi akwa nœ Ndjaba mbœrœ o'o nœ kœzirœ nene. A li kœzirœ kœ kashe œ sœ tœ ekpenœ tœ kœzi anga œrœ á vwa uzu ga lœ ekperœ. ²¹ E ga waa adœke bœ vwaratœ zœ tœ kœzi agea, kœndjo ipi, kœvwaratœ zœ tœ œrœ kœ á mbœrœ adœke aya zœ te ga lœ ekperœ. ²² Eneke á bœ gbe adœke œ dœ ekperœ too otshœrœ, œ wu kolœ œbœ dœ Ndjaba nœ zœ. Yanga nœ uzu á gbetshelœ nœ ye sœsœ kœwa ngbanga ga tœ ye nene. ²³ Kashe uzu á tshe zi œrœ á tshe sœ dœ sharapu tœnœ, Ndjaba œ wa œgbœ ngbanga pa ye. Gbambanœ nene, tshe mbœrœ œrœ á sœsœ ga pa kœyindœrœ nœ ye nene. Yé œrœ kœ á sœsœ ga pa kœyindœrœ nene kœdœ ekperœ.

15

A para awa kœza yanga fœ anga azœ

¹ Azœ á sœ dœ egerœ kœyindœrœ, œ li dœ azœ kœti kane anga azœ á kœyindœrœ nœ endje gegerœ nene yé œ

katœ kœmbœrœ œrœ á za yanga ko fœ azœ dœ tœ azœ. ² Kaka uzu dœ uzu ugurutœ azœ para awa ndœ kœmbœrœ œrœ á za yanga fœ mashenga mbœrœ otshœrœ nœ ye. Lœ awanœ ataa, œ ti kane ye yé œ mbœrœ adœke kœyindœrœ nœ ye gerœ. ³ Gbambanœ nene, Kristu mbœmbœrœ lima kolœ œrœ á za yanga fœ she dœ tœ ye nene. Bata endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Kœgu osho á endje gu lima bœ, yo ga pa mœ.» ⁴ O'o kœ á endje sú ala Buku nœ Ndjaba, endje sú mbœrœ kœyisœrœ fœ azœ. Gbambanœ nene, œ ti kane azœ adœke a sœ dœ ugu lœsu, dœ kœru lœsu yé á kœwuta dœ kœko lœsu azœ ga tœ Ndjaba. ⁵ Kaka Ndjaba á tshe za ugu lœsu œdœ pe kœto gœgbœ mbœrœ adœke 'e sœ dœ gbetshelœ bale bœta á Yisu Kristu yisœ nœ fœ azœ. ⁶ Atamœ dœ lœsu bale œdœ ama bale, 'e donga Ndjaba á tshe dœ Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu.

'E yindœtœ 'e

⁷ Atamœ 'e za osho kœsœ ugurutœ 'e dœ anga 'e bœta á Kristu za osho kœsœ fœ 'e mbœrœ mokœ nœ Ndjaba. ⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e dœ adjapu adœke, Kristu te lima ayi akwa nœ Ayuda liaka o'o á Ndjaba pa lima tœnœ utshunœ fœ aata endje. Tshe ma adœke Ndjaba yayapa o'o ama ye nene. ⁹ Tshe na ndje adœke angbi azu donga ndje Ndjaba mbœrœ otshœ lœsu nœ ye bœta á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Mbœrœ tœnœ ataa mœ donga bœ ugurutœ angbi azu yé œ bi itshi fœ bœ.»

¹⁰ Endje su ndje adœke:

«'E dœ angbi azu, 'e sœ dœ yanga awa bale dœ azu á Ndjaba ke endje!»

¹¹ Endje kpa su ndje lima adœke:

«'E dœ angbi azu, 'e donga Gbozu, 'e bi itshi fœ she, 'e dœ azu para kœkœ!»

¹² Isaya pa ndje lima adœke:

«Anga ata Yesœ œ wuta, tshe sœ gbozu tshapa angbi azu, endje ko lœsu endje ga pa ye.»

¹³ Kaka adœke Ndjaba á tshe mbœrœ adœke azu za lœsu endje ga pa ye, mbœrœ adœke lœsu 'e su dœ yanga œdœ kœsœ gee, mbœrœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ ye. Otshœ

Ishiri za gbɔgbɔ fɔe 'e adɔeke 'e za lɔsu 'e djigi fɔe Ndjaba.

Polo, ayi akwa nɔe Kristu

¹⁴ Aaya mɔe, mɔe wusɔe nɔe adɔeke 'e dɔe azu nɔe ɔtshɔ lɔsu. 'E wu ndje sɔe ɔerɔe kɔ á sɔe adɔeke 'e wusɔe nɔe, yé 'e li kɔemi upu ugurutɔe 'e dɔe tɔe 'e. ¹⁵ Yé mɔe su anga o'o ala mbetinɔe asɔeke ngbewo fɔe 'e adɔeke 'e kpa gbe dɔe o'o á endje yi lima sɔe nɔe fɔe 'e kane. Mɔe su ɔeneke kolɔe mbɔerɔe ɔtshɔ lɔsu á Ndjaba za fɔe mɔe, ¹⁶ adɔeke mɔe te ayi akwa nɔe Yisu Kristu mbɔerɔe angbi azu. Ɖshe dá za akwa nɔe kɔeyisɔe Ɖtshɔ O'o nɔe Ndjaba tɔe nganga Ndjaba adɔeke angbi azu wuta ɔtshɔ makabo á wuta yerɔe lɔe awa nɔe Ɖtshɔ Ishiri adɔeke ɔe ga tɔe ala Ndjaba. ¹⁷ Lɔe kɔengbɔtɔe mɔe dɔe Kristu, mɔe sɔe kɔedu okoro mɔe tɔe akwanɔe á mɔe sɔe kɔembɔerɔe fɔe Ndjaba. ¹⁸ Atamɔe ɔedɔe mɔe kɔeyindɔe kɔepa o'o tɔe anga ɔerɔe, mɔe pa kolɔe tɔe ɔerɔe á Kristu mbɔerɔe lɔe awa nɔe mɔe adɔeke angbi azu wuta kɔedji Ndjaba. Tshe mbɔerɔe lɔe awa nɔe o'o ɔedɔe akwa, ¹⁹ dɔe gbɔgbɔ nɔe ambárá afá, dɔe gbɔgbɔ nɔe Ishiri. Ataa, kɔeto lɔe Yerusaleme ɔerrr ga lɔe ogo Iliri, mɔe mindɔe Ɖtshɔ O'o nɔe Kristu tɔe osho kɔ. ²⁰ Kashe mɔe yi lima ndɔe kɔemindɔe Ɖtshɔ O'onɔe kotɔe osho á azu djidji damba i'iri Kristu nene. Mɔe mbɔerɔe atamɔe mbɔerɔe á mɔe yiyindɔe kɔesɔe bɔata uzu á tshe mɔe anda nɔe ye ga pa kiti anda á yanganɔe mɔe nene. ²¹ Ataa, mɔe gbe dɔe ɔeneke á endje sú ala Buku nɔe Ndjaba adɔeke:

«Azu neke á endje yiyisɔe ɔerɔe fɔe endje nene tɔe upu nɔe ye, endje wu she. Endjeneke á endje djidji lima o'o nene tɔe upu nɔe ye, endje dji.»

Polo gbe kɔena ga lɔe Roma

²² Ɖtɔenɔe kɔedɔe ɔerɔe á kundɔe mɔe awa ndjoro tɔe kɔena ga ndɔe 'e. ²³ Yé ngɔngɔ asɔe akwa nɔe mɔe lɔe ogo ɔa ke ka ye. Yé ungu ndjoro ro, mɔe sɔe dɔe ogo kɔena ga ndɔe 'e, ²⁴ mɔe gbe adɔeke ɔlɔ á mɔe za awa kɔero ga lɔe Espane dá mɔe ro tɔe tshandɔe 'e yé mɔe gbe kɔegbɔ kɔeti kane nɔe 'e mbɔerɔe ananɔe asɔemɔe. Yé ɔetɔenɔe manda yanga nɔe kɔewutɔe azɔe dɔe 'e. ²⁵ Kashe ngɔngɔ asɔe, mɔe sɔe kɔero damba ga lɔe

Yerusaleme mbɔerɔe kɔeti kane ayerɔe azu nɔe Ndjaba: ²⁶ gbambanɔe nene, aaya azɔe lɔe Masedwane ɔedɔe endjeneke lɔe Akayi gbe lima ndɔe kɔerɔe makabo mbɔerɔe azu nɔe Ndjaba ɔa lɔe Yerusaleme á endje sɔe lɔe oyo. ²⁷ Endje dɔe tɔe endje yi lima ndɔe kɔembɔerɔe ataa. Kashe dɔe adjapu, endje sɔe dɔe kuda nɔe Ayuda. Gbambanɔe nene, akristu Ayuda kuru lima tshelɔe ɔtshɔerɔe nɔe ishiri nɔe endje dɔe endjeneke á endje dɔedɔe Ayuda nene. Mbɔerɔe tɔenɔe ataa, endje ti ndje kane Ayuda dɔe ɔerɔe á dɔedɔe ɔenɔe ishiri nene, á endje sɔe dɔe oyonɔe. ²⁸ Lɔkɔ á mɔe kɔeko ɔerɔenɔe fɔe endje dá akwanɔe ka ye, yé mɔe tara ga lɔe Espane dɔe kɔero tɔe tshandɔe 'e. ²⁹ Yé mɔe wusɔe nɔe adɔeke ɔlɔ á mɔe wuta ga ndɔe 'e, mɔe na dɔe ɔtshɔerɔe nɔe Kristu ndjoro fɔe 'e.

³⁰ Kashe aaya, 'e wu ɔeneke á mɔe sɔe kɔe'eshondɔe nɔe lɔe Gbozu nɔe azɔe dɔe Yisu Kristu ɔedɔe lɔe kɔeyindɔesho á Ɖtshɔ Ishiri ɔe za adɔeke 'e nga koshe awa bale dɔe mɔe tɔe kɔeza avwala fɔe Ndjaba tɔe upu nɔe mɔe. ³¹ 'E za avwala adɔeke Ayuda á endje vwaratɔe endje tɔe Kristu mbɔembɔerɔe ekperɔe ga tɔe mɔe nene yé ayindɔe Yisu lɔe Yerusaleme yindɔe kɔeti kane oshonɔe á mɔe sɔe kɔena dɔe tɔenɔe fɔe endje dɔe ɔtshɔnɔe. ³² Atamɔe ɔedɔe Ndjaba kɔeyindɔe nɔe, mɔe wuta ɔa ndɔe 'e dɔe egerɔe yanga ndɔe kɔeyatɔe mɔe teasho ugurutɔe 'e. ³³ Kaka adɔeke Ndjaba á tshe za kɔesɔe gee fɔe azu sɔe dɔe 'e para kɔkɔ! Ame.

16

Abala

¹ Mɔe yindɔe kɔeyisɔe Foebe á tshe dɔe yingɔ azɔe lɔe kɔeyindɔerɔe, á tshe sɔe kɔembɔerɔe akwa lɔe Ikrizia ɔa lakpi Sakre fɔe 'e adɔeke 'e wusɔe ye. ² 'E za osho kɔesɔe fɔe she dɔe i'iri Gbozu liaka ɔeneke á ayerɔe azu ɔe mbɔerɔe. 'E ti kane ye lɔe ɔerɔe kɔ á tshe sɔe dɔe ogonɔe ɔa ndɔe 'e. Gbambanɔe nene, tshe ti kane azu waa ɔedɔe pe ndje mɔe.

³ 'E bala Prisika ɔedɔe Akilase á endje dɔe anga mɔe lɔe akwa nɔe Yisu Kristu. ⁴ Ɖ sɔepe lima teasho adɔeke endje tshu mbɔerɔe kɔeshe mɔe, yé ɔe dɔedɔe kolɔe mɔe dá za mershe fɔe endje nene kashe Ikrizia

kɔ lœ tshapashɔ nœ angbi azu gi ndje mer-she fœ endje. ⁵ 'E za abala nœ mœ fœ Ikrizia á sœ kœngbɔɔatœ ye ɓa lœ anda nœ endje. 'E za ndje abala fœ yanga mœ dœ Epayinete á tshe kœdœ ali uzu kœyindœ Kristu ɓa lœ ogo Azi. ⁶ 'E za abala fœ Mareya á tshe za lima tœ ye ti djigi mbœrœ 'e asœmœ. ⁷ 'E za abala fœ Andronikuse œdœ Juniyaſe á endje kœdœ ayo mœ œdœ anga mœ á a li lima kánga dœ endje awa bale. Endje wuta azu nœ Kristu utshu mœ, yé endje dœ aayi avwa á œsœ endje li.

⁸ 'E za abala fœ Apliyatuse á mœ yindœ ye waa lœ Gbozu. ⁹ 'E za abala fœ Urbe á tshe kœdœ yanga azœ lœ ma akwa nœ Kristu, œdœ pe Stakisi á mœ yindœ ye waa. ¹⁰ 'E za abala fœ Apelese á tshe má lima tœ ye adœke œne yindœ Kristu waa. 'E za abala fœ azu kɔ lœ anda nœ Aristobile. ¹¹ 'E za abala fœ Erodiyone, á tshe kœdœ uzu lœ bingi nœ mœ. 'E za abala fœ azu kɔ lœ anda nœ Narsise á endje sœ lœ Gbozu. ¹² 'E za abala fœ Trifene œdœ Trifose. Endje kœdœ ayashe á endje zatœ endje ga tœ akwa nœ Gbozu, œdœ Pereside á tshe mbœrœ akwa waa mbœrœ she. ¹³ 'E za abala fœ Rufusi á Gbozu ke she, œ bala pe ayinœ á tshe dœ ndje ayi mœ. ¹⁴ 'E za abala fœ Asikrite, Flegone, Ermese, Patrobase, Ermese œdœ pe aaya á endje sœ awa bale dœ endje. ¹⁵ 'E za abala fœ Filologe, dœ Juliyuse, Nere dœ yingœnœ, Olipase œdœ ndje ayerœ azu kɔ á endje sœ awa bale dœ endje. ¹⁶ 'E za œyerœ abala ugurutœ 'e. Azu Ikrizia nœ Kristu para kɔkɔ vwa abala nœ endje fœ 'e.

¹⁷ Aaya, mœ pa fœ 'e adœke, ala 'e gbɔ tœ azu á endje œ kurutshelœ azu yé á ndi kœyindœrœ nœ anga endje. Endje sœ kœvwaratœ endje tœ kœyisœrœ á endje gbɔ lima utshunœ; 'e kpa awa endje. ¹⁸ Gbambanœ nene mara azu atamœ, sœsœ kœmbœrœ akwa fœ Kristu nene, kashe endje sœ kœgbe kolœ dœ uvu endje. Endje sœ kœendi tshelœ ɔkɔrɔ azu á endje wuwusœ œrœ nene dœ o'o nœ wala. ¹⁹ Azu para kɔkɔ wusœ mara á 'e sœ tœ kœdji Gbozu yé mœ sœ dœ yanga mbœrœ 'e, kashe mœ yindœ nœ adœke 'e sœ dœ kœwusœtœ á kœmbœrœ ɔtshœrœ, yé

œ sœsœ dœ uburu nene á kœkpa awa ekperœ. ²⁰ Œ sœpe teasho adœke Ndjaba á tshe za kœsœ gee fœ azu zuru tshelœ Satana ga tshada 'e.

Kaka adœke ɔtshɔ lœsu nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu sœ dœ 'e.

²¹ Timote á tshe kœdœ yanga mœ lœ akwa nœ Gbozu dœ Lukiyuse, dœ Jasone, dœ Sosipatroſe á endje kɔ kœdœ azu bingi nœ mœ vwa abala fœ 'e. ²² Œmœ Tertiyuse, á mœ su o'o ama Polo fœ 'e asœke, mœ za abala ndje fœ 'e lœ Gbozu. ²³ Gayushi á mœ lo lœ anda nœ ye œdœ aayi kœyindœrœnœ á endje ngbɔɔatœ endje ɓa ndœ ye bala 'e. Eraste ayi kœgbœndœ ngendja lakpi asœke, dœ aya azœ dœ Kwartuse vwa abala fœ 'e.

[²⁴ Kaka adœke ɔtshɔ lœsu nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu sœ dœ 'e kɔ! Ame*.]

A donga Ndjaba

²⁵ A donga Ndjaba mbœrœ á tshe sœ dœ gbɔgbɔ nœ kœmbœrœ adœke a gerœ lœ kœyindœrœ nœ azœ liaka ɔtshɔ O'o nœ Yisu Kristu á mœ mi lima ndœ nœ. ɔtshɔ O'onœ kœdœ avwanœ á Ndjaba za ɓalima yiwa tœnœ katshatsha. ²⁶ Kashe ngœngœ asœke, œneke á za lima tœ ye yiwa tœnœ, endje va ɔtœnœ ngbi lœ awa nœ mbeti nœ aayi kœgbara o'o liaka o'o ama Ndjaba á tshe sœ waa dœ waa; tshe mbœrœ adœke angbi azu para kɔkɔ wusœ nœ á kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye yé œ lisœ ye.

²⁷ Kaka endje donga Ndjaba á tshe dœ Uzu kœwusœtœ tshebale lœ Yisu Kristu waa dœ waa! Ame.

* **16.24** 16.24 Uwu o'o á endje sú asœke gugu ala anga ongboro mbeti nene.

Ali mbeti á Polo sù fœ azu Koriti Tshatshu o'o

Koriti koedœ lima egerœ ongbo 6a lœ ogo Grese á sœ lima dœ mangu bisha. Azu ndjoro sœ lima kœero 6a zœ mbœerœ kœeka œerœ, kœpa o'o tœ upu nœ andjaba too kœyisœ kœwusœtœ nœ endje, kashe ngbindirœ do lima pa nœ 6a zœ ye.

Polo djindœ nœ adœke ngbindirœ sœ kœendi tshelœ otshœ anga ayindœ Kristu yé á yindœ kœero ga zœ, kashe tshe roro nene.

Mbœerœ tœnœ ataa á su mbetincœ asœke fœ endje tœ o'o nœ kœkurutshelœtœsho, tœ kœwusœtœ, tœ kœmbœerœ angba budu, tœ totœ, tœ kœzi songba agea á endje to dœ tokóró fœ andjaba, tœ kœzirœ nœ Gbozu, tœ kœtorœ nœ Otshœ Ishiri œdœ tœ kœshe lœ akuzu.

Mbetincœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-9)
- Kœkurutshelœtœ osho lœ Ikrizia (1.10-4.21)
- Kœyisœerœ tœ mara kœsœ nœ azu nœ Kristu (5.1-7.40)
- Tokóró fœ andjaba œdœ mara kœsœ nœ ayindœ Ndjaba ugurutœ angbi azu (8.1-11.1)
- Kœtorœ á Otshœ Ishiri to fœ azu œdœ mara kœmbœerœtœ osho 6a lœ Ikrizia (11.2-14.40)
- Mara á Kristu ropa kuzu (15.1-58)
- Kœti kane aayi oyo (16.1-4)
- Polo wa adœke œene na ana gene (16.5-12)
- Kœmi upu œdœ ndœngœ abala (16.13-24)

Abala

¹ Œmœ Polo, Ndjaba e mœ lindœ gbetshelœ nœ ye adœke mœ te ayi avwa nœ Yisu Kristu. Œmœ œdœ aya mœ dœ Sostene, ² 'a su mbeti asœke fœ 'e dœ azu Ikrizia nœ Ndjaba 6a lœ Koriti. Ndjaba ke 'e adœke 'e dœ adja azu nœ œene yé 'e wuta ayerœ azu lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Yisu Kristu, 'e dœ azu nœ ye awa bale dœ endjeneke á endje sœ kœliscœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. Œshe koedœ Gbozu nœ endje œdœ œenœ azœ. ³ Kaka Aba azœ dœ

Ndjaba œdœ Gbozu Yisu Kristu ma otshœ lœsu ga tœ 'e, yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

Polo gi mershe fœ Ndjaba tœ upu nœ azu Koriti

⁴ Mœ sœ kœgi mershe fœ Ndjaba œbœ dœ œbœ tœ upu nœ otshœ lœsu á tshe ma fœ 'e lœ awa nœ Yisu Kristu. ⁵ Gbambœ nene, lœ kœngbœtœ 'e dœ Kristu, Ndjaba to kœtorœ kœ fœ 'e, œenœ o'o œdœ pe œenœ kœwusœerœ nœ Ndjaba. ⁶ Œneke koedœ kœmarœ tœ upu nœ Yisu Kristu á to gbœgbœ ga lœ kœyindœerœ nœ 'e. ⁷ Ataa, e'e á 'e sœ kœkate lœkœ á Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu œ kwatœ ye, 'e sœ kœgbœ kœtorœ nœ Ndjaba. ⁸ Ndjaba œ mbœerœ ndje bala adœke 'e shi gbi œerrr ga tœ ndœngœlœnœ adœke, lœkœ kœkwa Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, á endje kœgbœgbœ 'e tœ ekperœ bale nene. ⁹ Ndjaba sœ kœmbœerœtœ ye lindœ œeneke á tshe pa, œshe dá e 'e adœke 'e ngbœtœ 'e awa bale dœ Gbolo nœ œene Yisu Kristu, á tshe dœ Gbozu nœ azœ.

Kœkurutshelœtœsho nœ azu lœ Ikrizia

¹⁰ Kashe alaya, mœ sœ kœki fœ 'e dœ i'iri Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu adœke: o'o ama 'e sœ bale, yé 'e kukurutshelœtœ 'e nene. 'E ngbœtœ 'e ga tœ œsœnœ bale, œ sœ dœ lœsu bale œdœ ndje pe dœ gbetshelœ bale. ¹¹ Gbambœ nene, aaya mœ, azu tshelœ bingœ nœ Kolowe pandœ nœ fœ mœ adœke 'e kurutshelœtœ 'e ye. ¹² Œneke á mœ yindœ kœpa tœnœ fœ 'e dœke: lœ ugurutœ 'e, uzu dœ uzu sœ kœpa adœke: «Œmœ, mœ koedœ uzu nœ Polo»; anga: «Œmœ koedœ uzu nœ Apolo»; anga kpa sœ kœpa adœke: «Œmœ koedœ uzu nœ Petro»; yeka á anga pa adœke: «Œmœ koedœ uzu nœ Kristu.» ¹³ 'E sœ kœgbe adœke endje lœi kœkurutshelœ Kristu ye a? Polo dá tshu lima pa kurushi mbœerœ 'e a? Yé ataa, endje za batisimu fœ 'e dœ i'iri Polo a?

¹⁴ Mœ gi mershe fœ Ndjaba mbœerœ á mœ zaza batisimu fœ uzu bale ugurutœ 'e nene, kashe mœ za kolœnœ fœ Krispuse dœ Gayushi. ¹⁵ Ataa, uzu bale lili kœpa adœke endje za batisimu fœ 'e dœ i'iri mœ nene. ¹⁶ Ha! Œ sœ adjapu adœke mœ za ndje batisimu fœ azu tshelœ bingœ nœ Esetefanase, kashe mœ kpa wuwusœ anga uzu á mœ za fœ she nene. ¹⁷ Gbambœ

nene, Yisu Kristu vwavwa lima mœ ndœ kœza batisimu fœ azu nene, kashe tshe vwa mœ mbœrœ kœmindœ Ɔtsho O'o. Mœ yiyisœ nœ dœ kœwusœtœ nœ azu nene, mbœrœ á gbœgbœ kuzu nœ Kristu pa kurushi kœsœsœ gbambanœ tœ ala azu nene.

Yisu Kristu, gbœgbœ œdœ kœwusœtœ nœ Ndjaba

¹⁸ Ba tœ azu á endje sœ lœ djingili, kœpandœ kuzu Yisu pa kurushi kœdœ agba o'o, kashe 6a tœ azœ á a sœ kœshe mbœrœ tœnœ, tœnœ kœdœ gbœgbœ nœ Ndjaba. ¹⁹ Gbambanœ nene, endje sú 6ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Mœ nditshelœ kœwusœtœ nœ azu á endje wusœtœ endje, yé œ fa kœwusœrœ nœ azu á endje wusœ œrœ, gbambanœ.»

²⁰ Azu á endje wusœtœ endje sœ kpoeta a? Agbangba kœwusœ awa akwa sœ kpoeta a? Azu nœ tshakpesheke á endje wusœ kœtœndœ ádá o'o sœ kpoeta a? Ndjaba mama adœke kœwusœtœ nœ azu tshapashœ kœdœ agba o'o nene a? ²¹ Yé ataa, azu tshapashœ dœ kœwusœtœ nœ endje kœ, lili lima kœwusœ Ndjaba lœ kœwusœtœ nœ ye nene. Mbœrœ tœnœ ataa á Ndjaba wa o'o adœke œne she azu á endje sœ dœ kœyindœrœ tœ upu nœ kuzu Yisu pa kurushi lœ awa nœ kœyisœrœ á sœ 6ata agba œrœ ascœmœ. ²² Ayuda sœ kœyu osho tœ ambará, yé Agreke sœ œnœ endje kœpara kœwusœtœ. ²³ Kashe tœ a'a nœ 'a, 'a sœ kœmindœ O'o kuzu Masiya pa kurushi. Ɔtœnœ kœdœ O'o á sœ kœ6i tshelœ ada Ayuda, yé á dœ agba o'o 6a tœ ala angbi azu. ²⁴ Kashe tœ endjeneke á Ndjaba e endje, Ayuda too Agreke, Masiya kœdœ gbœgbœ œdœ kœwusœtœ nœ Ndjaba. ²⁵ Gbambanœ nene, agba o'o nœ Ndjaba rosœ kœwusœtœ nœ azu ye, yé kœmœ nœ Ndjaba ro ndje gbœgbœ nœ azu ye.

²⁶ Alaya mœ, 'e gbe dœ mara á 'e sœ lima dœ tœnœ lœkœ á Ndjaba e 'e kane: azu nœ kœwusœtœ tœ ala azu ngbangba ugurutœ 'e nene, azu á endje sœ dœ gbœgbœ waa ngbangba nene, endjeneke á endje sœ lœ Ɔtsho bingĩ ngbangba ndje nene. ²⁷ Kashe œneke á dœ agba o'o 6a pa tshapashœ, Ndjaba ke mbœrœ kœza tshula fœ endjeneke á endje sœ dœ kœwusœtœ, tshe ke œmœ œrœ

mbœrœ kœza tshula fœ œneke á sœ dœ gbœgbœ. ²⁸ Ɔneke á sœ 6a pa tshapashœ, á gugu dœ ádá bale nene yé á azu yiyi ndje ndœ nœ nene, Ndjaba ke mbœrœ kœndi œneke á azu sœ kœgbe adœke œ sœ dœ ádá waa, ²⁹ mbœrœ adœke anga uzu bale pa Ɔsho asœke lili kœdu okoro ye 6a utshu Ndjaba nene. ³⁰ Lœ awa nœ Ndjaba dá 'e ngbœbatœ 'e ga tœnœ dœ Yisu Kristu á tshe dœ kœwusœtœ nœ azœ á to 6a ndœ Ndjaba, yé tshe sœ kœmbœrœ adœke á sœ ndjii, á sœ yerœ dœ pe kœwuta lœ ekperœ. ³¹ Dœ tœnœ ataa, endje sú 6ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Ɔdœ uzu kœyindœ kœdu okoro, tshe du okoro ye tœ œneke á Gbozu mbœrœ.»

2

Kœyisœrœ tœ upu nœ kuzu Yisu pa kurushi

¹ Aaya mœ, lœkœ á mœ na lima 6a ndœ 'e ndœ kœyisœ O'o ama Ndjaba á zatœ ye yiwatœnœ fœ 'e, mœ mamatœ mœ adœke mœ wusœ kœpa o'o too mœ wusœ œrœ waa ye nene. ² Gbambanœ nene, mœ wa o'o adœke adja mœ gbegebe kœwusœ anga angbi œrœ nene, kashe kolœ dœ Yisu Kristu, œshe á endje kuru she ga pa kurushi. ³ Ádá nœ ataa, mœ ka ga utshu 'e dœ kœmœ œdœ pe dœ kœgugu dœ awa. ⁴ Mœ sœsœ lima kœyisœ œrœ dœ kœwusœtœ nœ azu tshapashœ nene, kashe mœ sœ lima kœyisœ nœ dœ gbœgbœ nœ Ɔtsho Ishiri, á sœ kœma fœ azu adœke tœnœ kœdœ adjapu. ⁵ Ataa, kœyindœrœ nœ 'e sœsœ ga pa kœwusœtœ nœ azu nene, kashe œ sœ ga pa gbœgbœ nœ Ndjaba.

Kœwusœtœ nœ Ndjaba

⁶ Andaa, 'a sœ kœyisœ kœwusœtœ fœ ayindœ Kristu á endje dœ agbozu lœ ishiri, kashe 'a yiyisœ œrœ dœ kœwusœtœ nœ azu tshapashœ œdœ dœ kœwusœtœ nœ agbozugo tshapashœ á sœ mbœrœ kœndi tœ nœ nene. ⁷ 'A sœ kœyisœ kœwusœtœ nœ Ndjaba á zatœ ye yiwa tœnœ tœ azu, kœwusœtœ neke á lili adœke azu wusœ ádáncœ nene, á Ndjaba guma lima utshunœ adœke tshe mbœrœ tshapashœ, yé á sœ mbœrœ mokœ nœ azœ. ⁸ Anga uzu bale lœ agbozugo tshapashœncœ asœke sœsœ dœ kœwusœtœncœ ascœmœ nene. Ɔdœ endje

kæscœ má dœ tœncœ, dá endje kuru Gbozu
nœ mokɔ ga pa kurushi nene. ⁹ Kashe ɓata
á endje sú ɓala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Eneke á uzu bale wuwu yé á dji dœ utu ye
nene,
œneke á uzu bale scœscœ dœ gbetshelœncœ
nene,
Ndjaba guma mbœrcœ endjeneke á endje
yindœ ye.»

¹⁰ Andaa, azœ dá Ndjaba ma œrcœncœ
ascœmœ fœ azœ lœ awa nœ ɔtshɔ Ishiri
ascœmœ. Gbambancœ nene, Ishiri wuscœ
kœtœndœ œrcœ kɔ dœ ádãncœ, ataa œdœ
gbetshelœ nœ Ndjaba. ¹¹ Cœdœ ugurutœ azu
dá wuscœ gbetshelœ nœ uzu, á kœdœdœ
ishiri á scœ lœ ye nene a? Awa bale ndje,
gbetshelœ nœ Ndjaba, uzu bale wuwuscœ
nœ nene, kolœ Ishiri nœ Ndjaba dœ tœ ye
dá wuscœ nœ. ¹² Tœ upu nœ azœ, a gbɔgbɔ
ishiri ɓa ndœ azu tshapashɔ ascœ nene,
kashe a gbɔ Ishiri á to ɓa ndœ Ndjaba yeka á
kœwuscœ kœtorœ á Ndjaba to dœ ɔtshɔ lœsu
ye fœ azœ. ¹³ Yé 'a scœscœ kœyiscœ œrcœ dœ
kœwuscœtœ nœ azu tshapashɔ nene, kashe
'a scœ kœyiscœ nœ dœ Ishiri á Ndjaba to fœ 'a.
Cœtœncœ ataa á 'a scœ kœyiscœ adjapu tœ upu
nœ Ishiri nœ Ndjaba fœ azu á endje lœ dœ
tœncœ lœ endje.

¹⁴ Uzu á tshe scœ kolœ kœgbe dœ
kœwuscœrcœ nœ ye dœ tœ ye, yiyindœ o'o
neke á to ɓa ndœ Ishiri nœ Ndjaba nene.
Tshe scœ kœdji ɓata agba o'o lœ utu ye, yé
tshe lili kœwuscœ ádãncœ nene, mbœrcœ uzu
œ wuscœ ádãncœ kolœ œdœ tshe kœscœ dœ
Ishiri nœ Ndjaba. ¹⁵ Uzu á tshe scœ dœ Ishiri
nœ Ndjaba, tshe scœ kœwa ngbanga kɔ ga
tœ undu ye, kashe uzu bale œ wa ngbanga
ga tœ ye nene. ¹⁶ Gbambancœ nene, endje
sú ɓala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Uzu dœ dá wuscœ gbetshelœ nœ Gbozu a?

Uzu dœ dá li kœmɪ upu fœ she a?»

Kashe tœ azœ, a lii kœwuscœ ádãncœ
mbœrcœ á a scœ dœ gbetshelœ nœ Kristu.

3

Aayi akwa nœ Ndjaba

¹ Tœ upu nœ mœ, aaya mœ, lɔkɔ á mœ scœ
lima awa bale dœ 'e, mœ papa o'o fœ 'e ɓata
á mœ pa fœ azu á endje scœ dœ Ishiri nœ
Ndjaba nene, kashe mœ pa o'o fœ 'e kolœ

ɓata fœ azu nœ tshapashɔ, ɓata fœ aaya ag-
bolo lœ kœyindœrcœ ga ndœ Kristu. ² Ungu
ɔngɔ dá mœ to fœ 'e, kashe œ dœdœdœ adja
kœzircœ nene. Gbambancœ nene, 'e li má
kœru lœsu 'e tœncœ nene. Ataa ngɔngɔncœ
ascœke, 'e li má ndje nene, ³ mbœrcœ 'e scœpe
kœmbœrcœtœ 'e ɓata mara œrcœ nœ azu
nœ tshapashɔ. 'E scœ kœmbœrcœ úkú œdœ
kœbœrcœtœ 'e ugurutœ 'e. Atamœ scœmœ
'e dœdœdœ azu nœ tshapashɔ ascœke yé œ
scœ kœmbœrcœ mara œrcœ nœ azu kɔ nene
a? ⁴ Dœ lɔkɔ á anga yanga 'e bale kœpa
ngbi adœke: «Cœmœ kœdœ uzu nœ Polo», yé
anga kpa pa adœke: «Cœmœ kœdœ uzu nœ
Apolo», 'e mbœmbœrcœtœ 'e ɓata azu nœ
tshapashɔ kɔ nene dœ mœ a?

⁵ Apolo kœdœ dœ? Yé á Polo kœdœ ndje
dœ? Endje kɔ kœdœ aayi akwa nœ Ndjaba á
endje gi 'e ga lœ kœyindœrcœ ga ndœ Kristu.
Kashe lœ ugurutœ endje, uzu dœ uzu scœ
dœ mara kœmbœrcœ akwa nœ ye á Gbozu
to fœ she. ⁶ Cœmœ, mœ lu ngwarœ yé Apolo
dá su ungu ga panœ. Kashe Ndjaba dá
mbœrcœ adœke ngwarœncœ gboro. ⁷ Ataa,
œdœ ayi kœlu ngwarœ œdœ ayi kœsu ungu
ga panœ, endje gugu dœ ádá bale nene.
Kashe kolœ Ndjaba dá scœ dœ ádá, œshe
á tshe mbœrcœ adœke ngwarœncœ gboro
ascœmœ. ⁸ Tsheneke á tshe lu ngwarœ dœ
tsheneke á tshe su ungu ga panœ, endje
scœ awa bale yé uzu dœ uzu œ gbɔ œrcœ
tshangba akwa nœ ye kœli dœ mara akwa
nœ ye dœ tœ ye. ⁹ Gbambancœ nene, 'a, 'a
scœ kœmbœrcœ akwa nœ Ndjaba awa bale,
yé e'e kœdœ kindi nœ Ndjaba.

'E ndje kœdœ anda nœ Ndjaba. ¹⁰ Mœ
mbœrcœ akwa ɓata ɔtshɔ ayi kœmɔ anda,
œ tɔ kiti anda lindœ kœtorœ á Ndjaba to
fœ mœ, yé anga uzu dá mɔ uduncœ ga
panœ. Kashe ala uzu dœ uzu gbɔ tœ mara á
tshe scœ kœmɔ dœ andancœ. ¹¹ Gbambancœ
nene, kiti andancœ scœ zœ, œtœncœ kœdœ
Yisu Kristu. Uzu bale kpa lili kœmɔ anga
angbi kiti anda nene. ¹² Ataa anga endje
kœmɔ udu andancœ ga pa kitincœ dœ ɔrcœ,
dœ kowo, dœ badja á amancœ gbɔ waa, dœ
ɔyɔ, dœ muru too dœ ebe gbaa, ¹³ akwa
nœ uzu dœ uzu œ matœ ye ngbi ɔlɔ kœwa
ngbanga. Gbambancœ nene, dœ ɔlɔncœ
ascœmœ, owo œ tshi yé akwa nœ uzu dœ
uzu œ matœ ye ngbi. ¹⁴ Tsheneke á akwa

nœ ye kœjuju nene, tshe gb̄ œrœ tshangbanœ ye. ¹⁵ Tsheneke á akwa nœ ye kœju, tshe gb̄ œrœ tshangbanœ bale nene, œshe kutu ye tshe she ye, kashe œ sœ ɓata tshe ro t̄ la owo.

¹⁶ 'E wusœ nœ dœ ɔtsh̄nœ adœke e'e kœdœ Tepelo nœ Ndjaba, yé 'shiri nœ Ndjaba sœ lœ 'e. ¹⁷ Œdœ uzu kœndi tshelœ Tepelo nœ Ndjaba, Ndjaba œ ndi ndje tshelœ ye. Gbambanœ nene, Tepelo nœ Ndjaba sœ yerœ, yé e'e dá dœ Tepelonœ asœmœ.

¹⁸ Uzu bale fafaratœ ye nene. Œdœ anga uzu ugurutœ 'e bale kœsœ kœgbe adœke œne sœ dœ kœwusœtœ waa dœ mara nœ tshapash̄ asœ, iyi za she mbœrœ adœke tshe sœ adja dœ kœwusœtœ. ¹⁹ Gbambanœ nene, kœwusœtœ dœ mara nœ tshapash̄ asœke kœdœ agba o'o tœ ala Ndjaba. Mbœrœ tœnœ ataa, endje s̄ ɓala buku nœ Ndjaba adœke: «Ndjaba sœ kœgb̄ aayi kœwusœtœ lœ afara nœ endje dœ tœ endje.» ²⁰ Buku nœ kpa sœ kœpa adœke: «Gbozu wusœ gbetshelœ nœ ayi kœwusœtœ ye, tshe wusœ nœ adœke œ gugu dœ ádá bale nene.» ²¹ Ataa, uzu bale dudu okoro ye ga pa azu nene, mbœrœ œrœ k̄ kœdœ œnœ 'e: ²² Œdœ Polo, œdœ Apolo too Petro, œdœ tshapash̄, œdœ soro, œdœ kuzu, œdœ œrœ á sœ nḡnḡ asœke, œdœ œrœ á sœ bala mbatsha, k̄k̄ kœdœ œnœ 'e. ²³ Kashe e'e nœ 'e kœdœ azu nœ Kristu, yé Kristu kœdœ uzu nœ Ndjaba.

4

Aayi avwa nœ Kristu

¹ Ataa, œ li adœke 'e wu 'a ɓata aayi akwa nœ Kristu œdœ ɓata endje á endje sœ mbœrœ kœgb̄ndœ adja o'o nœ Ndjaba á zatœ ye yiwa tœnœ. ² Andaa, œrœ k̄ á endje sœ kœȳndœ nœ ɓa ndœ aayi kœgb̄ndœrœ, kœdœ kœmbœrœtœ osho lindœ nœ. ³ Tœ œmœ, œdœ e'e too anga azu kœwa ngbanga pa mœ, œ mbœrœ œrœ tœ mœ nene. Gapa nœ, mœ wa ngbanga nœ mœ dœ tœ mœ nene. ⁴ Dœ adjapu, gbetshelœ nœ mœ sœsœ kœgb̄agbara mœ tœ œrœ bale nene, kashe œ dœdœ œtœnœ dá sœ kœma adœke mœ sœ ndjii nene. Tsheneke á tshe wa ngbanga nœ mœ kœdœ Gbozu. ⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e wawa ngbanga ga pa uzu utshu nœ l̄k̄

kœwa ngbanga nene. 'E kate adœke Gbozu na yeka. Œshe dá ma œneke k̄ á zatœ endje yiwa tœnœ œdœ gbetshelœ á sœ ɓa l̄su azu ngbi ga ushu. Dœ tœnœ ataa, uzu dœ uzu œ gb̄ kœdonga osho nœ Ndjaba á kwatœ endje ga ndœ ye.

⁶ Alaya mœ, mœ pa o'onœ asœmœ tœ upu nœ mœ œdœ tœ upu nœ Apolo mbœrœ adœke œ yisœ œrœ fœ 'e. Mœ yindœ nœ adœke lœ awa nœ kœmarœ nœ 'a, 'e wusœ ádá awa o'onœ asœ: «Œ li adœke 'e ka kœœpa mapaka neke á endje s̄», yé 'e dudu okoro 'e kolœ pa uzu bale nene, yé œ yiangba anga nene. ⁷ Gbambanœ nene, ɓœ ropa uzu dœ? Œ dœdœ Ndjaba dá to œrœ á ɓœ sœ dœ tœnœ fœ ɓœ nene a? Yé á kœdœ Ndjaba dá to fœ ɓœ, mbœrœ gade á ɓœ sœ kœdu okoro zœ ɓata ɓœ gb̄gb̄ ɓa ndœ ye nene a?

⁸ E'e, 'e gb̄ œnœ 'e œrœ k̄ á 'e gbe dœ tœnœ ye! 'E te œnœ 'e aayi kœgb̄rœ ye! Ataa 'a dœdœ agbozugo nene, 'e te œnœ 'e agbozugo ye! Adjapu dœ mœ a? 'A yindœ nœ adœke 'e dœ adja agbozugo mbœrœ á 'iri 'a kœto ndje dœ 'e awa bale. ⁹ Gbambanœ nene, mœ sœ kœgbe adœke Ndjaba ko 'a dœ aayi avwa t̄ ɓa tœ nd̄nḡl̄ azu k̄: 'a sœ ɓata azu á endje wa agb̄ ngbanga nœ kuzu ga tœ endje, endje fa 'a tœ œrœ m̄l̄ nœ tshapash̄, ɓa tœ ala aandjelu œdœ ɓa tœ ala azu k̄. ¹⁰ Anga azu sœ kœwu 'a tœ aayi iyi mangba Kristu, kashe e'e, 'e sœ kœzatœ 'e ɓata aayi kœwusœtœ lœ kœngb̄tœ 'e bale dœ Kristu. Anga azu sœ kœwu adœke 'a m̄m̄, kashe e'e, 'e sœ kœzatœ 'e tœ aayi gb̄gb̄. Endje sœ kœlisœ 'e, kashe œ sœ kœwu 'a tœ ayi odo. ¹¹ Lœ ada ɔl̄nœ asœ, 'a sœ kœwu oyo dœ ogo kœzirœ œdœ dœ ogo ungu, 'a gugu dœ lœba nene, endje sœ kœbi 'a, 'a na yame yame djezœ; ¹² 'a sœ kœwu djofele dœ akwa dœ kane 'a yeka á gb̄ kœzirœ. Œdœ endje kœgu 'a, 'a sœ kœgi ɔtsh̄ o'o. L̄k̄ á endje kœsœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'a, 'a sœ kœru l̄su 'a. ¹³ L̄k̄ á endje kœsœ kœpa ekpe o'o nœ 'a, 'a sœ kœgi o'o dœ ɔtsh̄ l̄su. Nḡnḡ asœke, endje kpa wu 'a ɓata tshapandik̄ nœ tshapash̄, ɓata uyu œrœ nœ tshapash̄.

¹⁴ Mœ sœsœ kœsu mbeti asœmœ mbœrœ kœza tshula fœ 'e nene, kashe mœ su

mbœrœ kœgbota tshelœ utu 'e ɓata ag-bolo nœ mœ á mœ yindœ endje waa. ¹⁵ Gbambanœ nene, ataa œdœ 'e kœsœ dœ aayi kœyisœ o'o nœ Kristu kutu ndjokpa gbaa, 'e sœ kolœ dœ aba tshebabale. Œmœ dá zu 'e lœ Yisu Kristu lœ awa nœ kœyisœ Œtshɔ O'o fœ 'e. ¹⁶ Mœ sœ kœeki fœ 'e adœke 'e mbœrœtœ 'e lindœ mara kœmbœrœtœ nœ mœ. ¹⁷ Mbœrœ tœnœ ataa dá mœ vwa Timote fœ 'e, gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa yé á tshe sœ kœzatœ ye fœ Gbozu. Tshe kpa yi bala sœ awa akwa nœ soro nœ mœ ga ndœ Kristu fœ 'e ɓata á mœ sœ kœyisœ nœ tœ osho kɔ œdœ pe djelœ Ikrizia kɔ.

¹⁸ Andaa, anga azu ugurutœ 'e gbe adœke mœ na nene, yé mbœrœ tœnœ ataa á endje sœ kœdu okoro endje. ¹⁹ Kashe œdœ Gbozu kœyindœ nœ, mœ na lœ ondonœ asœke kœwu 'e zœ. Dœ tœnœ ataa, mœ para adœke mœ tondœ kolœ o'o nœ aayi kœdu okoro endje asœmœ nene, kashe mœ para ndje awa kœwu mara akwa á endje sœ kœmbœrœ tœnœ. ²⁰ Gbambanœ nene, Ogo gbozu nœ Ndjaba dœdœ o'o nœ tshelœ ama nene, kashe tœnœ kœdœ kœmbœrœ akwa dœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba. ²¹ Œrœ gadœ dá 'e gbe dœ tœnœ a? 'E yindœ nœ adœke mœ na ga ndœ 'e dœ ndjapa too dœ ɔmɔ lœsu a?

5

Ekpe ɔtshɔ nœ anga uzu lœ Ikrizia

¹ Azu sœ kœpa tœ osho kɔ adœke anga o'o bale tœ upu nœ angba budu, angba budu neke á endje lili kœgbɔ tœnœ ɓa ndœ angbi azu nene: anga yanga 'e bale sœ kœlo dœ awo abanœ. ² Yé 'e sœ kœdu okoro 'e tɔpanœ kpuru! Œ li má adœke 'e sœ dœ oyo tœ lœsu 'e yé œ gɔrɔ má ayi kœmbœrœ œrœnœ asœmœ ugurutœ 'e. ³ Tœ œmœ nœ mœ, mœ gugu ugurutœ 'e dœ undu mœ nene kashe mœ sœ dœ 'e ngɔngɔnœ asœke bale lœ ishiri, yé mœ wa ngbanga nœ uzu á tshe mbœrœ mara œrœnœ asœmœ ɓata mœ sœ má lima tœ œsœnœ zœ: ⁴ lœndɔ á 'e kœngbɔtœ 'e ga tœnœ yé á mœ sœ ugurutœ 'e lœ ishiri, 'e wa ngbanganœ asœmœ lœ gbɔgbɔ nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu, ⁵ dœ mara adœke 'e za uzu ataa fœ Satana mbœrœ adœke undu ye ndi, yeka á ishiri ye kœshe dœ lœkɔ á Gbozu œ wa dœ ngbanga.

⁶ Ádá nœ kœdu okoro 'e gugu nene. 'E wuwusœ nœ dœ ɔtshɔnœ adœke ɔɔ kœsuku mapa kœsœ teasho, œ suku kœdjanga mapa djigi nene a? ⁷ 'E gitœ 'e lœ ongboro ɔɔ kœsuku mapa yé œ te tafo mapa, mbœrœ ɔɔ kœsuku mapa gugu lœ 'e nene. Gbambanœ nene, Kristu á tshe dœ Aya pata Pake nœ azœ, endje za lima she tœ tokóró. ⁸ Ataa, a mbœmbœrœ angbo nœ azœ dœ mapa á suku dœ ongboro ɔɔ kœsuku mapa too dœ ɔɔ kœsuku mapa nœ ngbɔndirœ nene, kashe a mbœrœ tœnœ dœ mapa neke á gugu dœ ɔɔ kœsuku mapa lœnœ nene, œneke á sœ yerœ œdœ lœ adjapu.

⁹ Bala mbeti á mœ su utshunœ, mœ su o'o fœ 'e adœke 'e sœsœ tœ œsœnœ bale dœ azu á endje sœ kœmbœrœ angba budu nene. ¹⁰ Mœ gbegbe lima ga pa azu kɔ pa ɔshɔ á endje sœ kœmbœrœ angba budu, á endje sœ dœ tshalɔsu, á endje dœ aayi angba too aayi kœdonga andjaba nene. Œ kœsœ má ataa, œ li má adœke 'e gi tœ 'e pa tshapashɔ asœke ye. ¹¹ Mœ su ga la mbetinœ fœ 'e adœke 'e ngbɔngbɔtœ 'e dœ uzu á tshe za i'iri Kristu ga pa ye, yé á dœ ayi angba budu, aayi tshalɔsu, aayi kœdonga andjaba, aayi kœpa o'o nœ wala, amœndjondjo too aayi angba nene. Œ lili adœke 'e zi œrœ tœ œsœnœ dœ mara uzu ataa nene.

¹² Yé upu nœ mœ kœdœ adœke mœ wa ngbanga nœ azu á endje sœ ɓa ushu a? Œ œ nene. Kashe, œ dœdœ azu nœ Kristu dá 'e li má kœwa ngbanga nœ endje nene a? ¹³ Ndjaba dá wa bala ngbanga nœ azu tshashu. 'E gɔrɔ hawo uzu ugurutœ 'e ye.

6

Kœpa ngbanga ugurutœ aayazu

¹ Lœkɔ á 'e kœsœ dœ o'o ugurutœ 'e, mbœrœ gadœ á 'e sœ kœgbe kœna kœtɔ meza ɓa ndœ ayingba Ndjaba adœke endje wa ngbanganœ, yé á tshapu kœna ga ndœ ayerœ azu a? ² 'E wuwusœ nœ adœke azu á endje sœ yerœ œ wa bala ngbanga nœ azu tshapashɔ asœke nene a? Yé á kœsœ adœke 'e wa ngbanga nœ azu tshapashɔ, 'e li kœwa ngbanga nœ o'o á sœ dœ ádá teasho nene a? ³ 'E wuwusœ nœ adœke a wa bala ngbanga nœ aandjelu nene a, yeka

á kœdœ tœ o'o nœ soro asœ a? ⁴ Andaa, lƒkœ á 'e kœsœ dœ mara ngbanga ataa, 'e sœ kœpandœ nœ fœ angbi azu á endje gugu lœ Ikrizia nene adœke endje wa o'onœ a? ⁵ Mœ sœ kœpa tœncœ mbœrœ kœza tshula fœ 'e. Ataa, anga uzu kœwusœrœ á tshe li kœwa ngbanga ugurutœ aayazu gugu ugu-rutœ 'e nene a? ⁶ Kashe, œ li adja adœke anga yazu bale pa ngbanga dœ ayanœ ƒa utshu ayingba Ndjaba ye a?

⁷ Œ sœ adjapu adœke kœpa ngbanga ugu-rutœ 'e sœ kœma adœke 'e yo ye. Mbœrœ gadœ á 'e wuwusœ kœru lœsu 'e tœ œrœ á sœsœ ndjii nene, tœ œsœncœ adœke 'e pa ngbanga dœ aaya 'e a? Mbœrœ gadœ á 'e kakatœ nœ adœke endje ko œrœ tœ 'e nene a? ⁸ Kashe e'e dá sœ kœmbœrœ œrœ á sœsœ ndjii nene, yé á sœ kœko œrœ tœ anga azu. 'E sœ kœmbœrœ ataa ga tœ aaya 'e! ⁹ 'E wuwusœ nœ adœke azu á endje sœ kœmbœrœ œrœ á sœsœ ndjii nene œ gbœ bala Ogo gbozu nœ Ndjaba nene a? Uzu fafara 'e nene! Œdœ aayi angba budu, œdœ aayi kœdonga andjaba, œdœ aayi kœpara awo azu, œdœ ayakoshe á endje sœ ƒata ayashe, œdœ ayakoshe too ayashe á endje sœ kœlo dœ anga endje, ¹⁰ œdœ aayi angba, œdœ aayi tshalœsu, œdœ amœendjondjo, œdœ aayi kœpa o'o nœ wala, œdœ agbangba kœzi angba, uzu bale œ gbœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene. ¹¹ 'E wu mara á anga anga 'e sœ lima dœ tœncœ ugurutœ 'e dœ mœ. Kashe Ndjaba nœ azœ djutœ 'e, tshe fa 'e tœ ayerœ azu, tshe fa 'e tœ azu ndjii lœ i'iri Gbozu Yisu Kristu œdœ pe lœ awa Ishiri nœ ye.

Kœdonga Gbozu dœ undu zœ

¹² Anga azu ugurutœ 'e sœ kœpa adœke: «Endje papakata mœ tœ œrœ bale nene», kashe œ dœdœ œrœ kœ dá sœ dœ œtshœncœ nene. Mœ li má kœpa adœke: «Endje papakata mœ tœ œrœ bale nene», kashe mœ yiyindœ nœ adœke mœ te kanga nœ œrœ bale nene. ¹³ 'E sœ kœpa adœke: «Rœgo sœ mbœrœ uvu, yé uvu sœ mbœrœ rœgo.» Œ sœ adjapu, kashe Ndjaba œ ndi tshelœ nœ kœ bibisha ye. Kashe undu uzu sœsœ mbœrœ angba budu nene. Undu uzu sœ mbœrœ Gbozu, yé Gbozu sœ mbœrœ undu uzu. ¹⁴ Andaa Ndjaba á tshe she Gbozu lœ

akuzu, tshe she ndje azœ bala lœ akuzu dœ gbœgbœ nœ ye.

¹⁵ 'E wuwusœ nœ adœke undu 'e kœdœ œrœ kotœ undu Yisu Kristu nene a? Mœ li kœza œrœ kotœ undu Yisu bale adœke mœ fa tœ œrœ kotœ undu gugati ye a? Adja mœ mbœrœ ataa bale nene! ¹⁶ 'E wuwu ndje sœ nœ adœke uzu á tshe kœngbœtœ ye bale dœ gugati, endje wuta dœ she undu bale nene a? Gbambancœ nene, endje sú ƒala buku nœ Ndjaba adœke: «Endje bibisha œ wuta uzu bale.» ¹⁷ Kashe uzu á tshe ngbœtœ ye bale dœ Gbozu, endje ngbœtœ endje dœ she bale lœ ishiri.

¹⁸ 'E kpa awa angba budu. Anga ekperœ kœ á uzu œ mbœrœ, sœ ƒa ushu tœ undu ye. Kashe ayi angba budu sœ kœendi undu ye dœ tœ ye. ¹⁹ 'E wuwusœ nœ adœke undu 'e kœdœ Tepelo nœ Œtshœ Ishiri dá sœ lœ 'e ascœmœ nene a? Œ dœdœ Ndjaba dá to fœ 'e nene a? Yé e'e kœdœ ayengœ undu 'e a? ²⁰ Ndjaba yœœyœ 'e œ yœ. Ataa, œ li adœke 'e donga she dœ undu 'e.

7

O'o tœ upu nœ totœ

¹ Ngœngœ asœke, mœ yindœ kœgi o'o tœ upu á 'e yu lima mœ dœ tœncœ la mbeti nœ 'e adœke: «Œ sœ dœ œtshœncœ adœke yakoshe lolo dœ yashe nene.» ² Andaa, ndœ kœkatœ kœmbœrœ œrœ tshula kœ, œ li dœ œtshœncœ adœke yakoshe bale dœ bale sœ dœ awonœ, yé yashe ndje bale dœ bale sœ dœ akœncœ. ³ Œ li adœke yakoshe mbœrœ akwa tsha yakoshe nœ ye ga tœ awonœ, yé yashe ndje awa bale, tshe mbœrœ akwa tsha yashe nœ ye ga tœ akœncœ. ⁴ Yashe lili kœmbœrœ œeneke á tshe yindœ nœ ga tœ undu ye dœ tœ ye nene, undu ye sœ mbœrœ akœncœ. Awa bale ndje, yakoshe lili kœmbœrœ œeneke á tshe yindœ nœ ga tœ undu ye dœ tœ ye nene, undu ye sœ mbœrœ awonœ. ⁵ 'E kukurutshelœtœ 'e pa gbarœ olo nene, kolœncœ adœke 'e kœdjitœ 'e awa bale ndœ olo teasho mbœrœ kœza avwala yekane. Kashe manda nœ, 'e kwatœ 'e ga pa gbarœ olo 'e. Ete nene, 'e li kœru lœsu 'e nene yé œ za awa fœ Satana adœke tshe wu lœsu 'e.

⁶ O'onœ á mœ sœ kœpa fœ 'e ascœmœ, œ dœdœ adœke mœ sœ kœshosho 'e nene, kashe tœncœ kœdœ œrœ á 'e gbe dœ tœncœ

á mœ li kœyindœ nœ. ⁷ Mœ yi má ndœ nœ adœke uzu kã sœ tœ angara ßata mœ; kashe Ndjaba sœ koeto koetorœ fœ uzu dœ uzu kpi tœ œncœ yanga, œeneke asœ fœ anga, œeneke ßa 'e fœ angbi anga.

⁸ Ataa, mœ sœ kœpa fœ aangara œdœ pe fœ ayashe koya adœke: œ sœ dœ ðtshãncœ adœke endje sœpe ataa, ßata mœ. ⁹ Kashe œdœ endje kœlili kœru lãsu endje nene, endje totœ endje. Gbambancœ nene, œ sœ dœ ðtshãncœ kœro panœ koetotœ endje tœ œsœncœ adœke undu ndi dœ ogo nœ ðkã.

¹⁰ Tœ upu nœ endjeneke á endje totœ endje ye, mœ za awa o'o á toto ßa ndœ mœ nene kashe á to ßa ndœ Gbozu, fœ endje adœke: œ lili adœke yashe kurutshelœtœ ye dœ akãncœ nene. ¹¹ Œdœ tshe kœkurutshelœtœ ye dœ akãncœ, œ li adœke tshe kpa i anga yakoshe nene, too œ li adœke tshe kpa djitœ ye dœ akãncœ. Yé œ lili ndje adœke yakoshe gãrã awonœ nene.

¹² Tœ upu nœ anga endje, œmœ dœ tœ mœ dá sœ kœpa tœncœ kashe œ dœdœ Gbozu nene, adœke: œdœ yakoshe bale á tshe dœ yindœ Ndjaba koeto yashe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene, yé á yashencœ yindœ kœsœ dœ she, tshe gãgãrã she nene. ¹³ Yé œdœ anga yashe bale á tshe dœ yindœ Ndjaba kœi ndje yakoshe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene yé á yakoshencœ yindœ kœsœ dœ she, tshe vwavwaratœ ye tœ ye nene. ¹⁴ Gbambancœ nene, yakoshe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene, tshe wuta ndoo dœ Ndjaba mbœrœ awonœ á tshe dœ yindœ Ndjaba. Awa ndje bale dœ yashe á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene, tshe wuta ndje ndoo dœ Ndjaba mbœrœ akãncœ á tshe dœ yindœ Ndjaba. Œ kœsœsœ má atamœ nene, agbolo nœ 'e œ sœ má yerœ nene andaa endje sœ yerœ. ¹⁵ Kashe œdœ tsheneke á tshe dœdœ yindœ Ndjaba nene kœyindœ kœkurutshelœtœ ye dœ yindœ Ndjaba á endje totœ endje dœ she, endje katœ ye tshe wuta kolœncœ. Dœ mara o'o ataa, ayindœ Ndjaba á endje totœ endje, œdœ yakoshe too yashe, uzu kaka pa endje nene, mbœrœ Ndjaba e 'e adœke 'e sœ gee lœ soro 'e. ¹⁶ Yé œbœ dœ yashe, dœ mara gadé dá ßœ she akã zœ a? Too œbœ ndje dœ yakoshe, dœ mara gadé dá ßœ she awo zœ

a?

Kœsœpe lœ mara á Ndjaba e ßœ

¹⁷ Andaa, œ li adœke uzu dœ uzu mbœrœtœ ye lindœ koetorœ á Gbozu to fœ she, yé á tshe sœ lœncœ lãkã á Ndjaba e lima she. Œeneke á mœ sœ kœpandœ nœ lœ Ikrizia kã dœmœ. ¹⁸ Œdœ endje kœwa lima anga uzu bale tœ gaza dœ lãkã á Ndjaba e she, tshe papara awa kœmbœrœ adœke œ yiwa nene. Yé œdœ tsheneke á endje kœwawa lima she tœ gaza utshuncœ adœke Ndjaba e she nene, œ lili adœke endje wa she nene. ¹⁹ Kœwa gaza too kœwawa gaza nene, œ gugu dœ ádá bale nene, koloœncœ adœke 'e mbœrœtœ 'e lindœ awa o'o nœ Ndjaba. ²⁰ Œ li adœke uzu dœ uzu sœ kolœ lœ mara á tshe sœ lima dœ tœncœ lãkã á Ndjaba e she. ²¹ Œbœ koedœ lima kanga lãkã á Ndjaba e ßœ a? Tãtã lãsu zœ nene. Kashe œdœ awa kœsœ zœ adœke ßœ wuta lœ kanga, mbœrœtœ zœ lindœ nœ. ²² Gbambancœ nene, kanga á Gbozu e she koedœ uzu á tshe kpa dœdœ kanga nene yé tshe te uzu nœ Gbozu. Awa bale ndje dœ uzu á tshe dœdœ kanga nene yé á Ndjaba e lima she, œshe koedœ kanga nœ Kristu. ²³ Ndjaba yã lima 'e lœ kanga ye; 'e tete akanga nœ azu nene. ²⁴ Aaya mœ, œ li adœke uzu dœ uzu sœpe tœ ala Ndjaba kolœ ßata á tshe sœ lima utshuncœ lãkã á tshe e she.

Aangara œdœ pe ayashe koya

²⁵ Tœ upu nœ aangara, Gbozu kakatœ awa o'o ti fœ mœ nene, kashe mœ sœ kœza gbetshelœ nœ mœ ßata uzu á tshe zatœ ye ndjii, mbœrœ Gbozu ma ðtshã lãsu nœ ye ga ndœ mœ.

²⁶ Mbœrœ oyo nœ ngãngã asœke, œeneke á mœ sœ kœgbe tœncœ dœke: œ sœ dœ ðtshãncœ adœke uzu dœ uzu sœ kolœncœ ßata á tshe sœ asœmœ. ²⁷ Œdœ ßœ koeto yashe ye, papara adœke ßœ kurutshelœtœ zœ dœ she nene. Œdœ ßœ koetoto yashe nene, papara ndje adœke ßœ to yashe nene. ²⁸ Kashe œdœ ßœ koeto yashe, ßœ mbœmbœrœ ekperœ nene. Yé œdœ ovoro yawuru kœi yakoshe, tshe mbœmbœrœ ndje ekperœ nene. Kashe endje á endje totœ endje asœmœ, endje gbã kœendanga osho lœ soro nœ endje œncœ ðkã, yé œmœ,

mœ yi má ndœ kœgbândœ 'e mbœrœ tœnœ.

²⁹ Aaya mœ, o'o á mœ yindœ kœpa fœ 'e dœke: a kpa sœsœpe dœ olo ndjoro nene. Kœto ngŋngŋnœ asœke, œ li adœke endjeneke á endje to ayashe, endje sœ b̄ata endje gugu dœ ayashe nene; ³⁰ endjeneke á endje sœ tœ iki, endje sœ b̄ata endje sœsœ tœ iki nene; endjeneke á endje sœ dœ yanga, endje sœ b̄ata endje gugu dœ yanga nene; endjeneke á endje sœ kœyo œrœ, endje sœ b̄ata endje gugu dœ tœnœ nene. ³¹ Œ li adœke azu á endje sœ kœshe mbœrœ œrœ nœ tshapashŋ asœke, sœ b̄ata endje sheshe mbœrœ tœnœ nene. Gbambanœ nene, tshapashŋnœ b̄ata á sœ asœ, œndœnœ œ di nene.

³² Mœ yiyindœ nœ adœke 'e sœ dœ gbetshelœ nene. Tsheneke á tshe toto yashe nene, tshe sœ kœzatœ ye ga tœ akwa nœ Gbozu: Tshe sœ kœpara adœke œne mbœrœ œrœ á sœ kœza yanga fœ Gbozu. ³³ Kashe tsheneke á tshe to yashe ye, tshe sœ kœgbe kolœ dœ œrœ nœ tshapashŋ asœke: tshe sœ kœpara adœke œne mbœrœ œrœ á sœ kœza yanga fœ awo œne. ³⁴ Yé dœ tœnœ ataa, lœsu ye sœ ga pa œrœ bisha. Œ sœ ndje awa bale ataa mbœrœ yashe too ovoro yawuru á tshe i i yakoshe nene, yé á sœ kœgbe kolœ kœmbœrœ akwa nœ Gbozu mbœrœ á kœsœ yerœ lœ undu ye œdœ lœ ishiri. Kashe yashe á tshe i yakoshe, tshe sœ kœgbe dœ œrœ nœ tshapashŋ asœke yé œ sœ kœpara adœke œne mbœrœ œrœ á sœ kœza yanga fœ akŋ œne.

³⁵ Mœ pa o'onœ asœmœ mbœrœ ōtshœrœ á sœ mbœrœ 'e, kashe mœ sœsœ kœkapa 'e nene. Mœ yindœ nœ adœke 'e mbœrœ œneke á li adœke 'e sœ dœ ōtshŋnœ, yé œ zatœ 'e djigi fœ Gbozu.

³⁶ Œdœ anga ovoro yakoshe kœyindœ kœto yashe, yé á endje kpa wa adœke œne totœ œne nene, endje mbœrœ dœ ōtshŋnœ. Á ovoro yakoshœnœ kœwu adœke œne sœ dœ ogo awo œne tŋpanœ kpuru, yé á wu ndje adœke œne kœtoto she nene dá œne mbœrœ ekperœ, œ sœ dœ ōtshŋnœ adœke endje totœ endje b̄ata á endje gbe dœ tœnœ. Asœmœ dœdœ ekperœ nene. ³⁷ Kashe œdœ ovoro yakoshœnœ kœdjidji azu á endje sœ kœshosho she nene, yé á

wa dœ tœ ye b̄a lœsu ye adœke œne to koje nœ œne nene, œdœ tshe kœli kœru lœsu ye tœ ogo ōkŋ, tshe mbœrœ ōtshœrœ. ³⁸ Ataa, tsheneke á tshe kœto koje nœ ye, tshe mbœrœ ōtshœrœ. Kashe tsheneke á tshe kœvwaratœ ye kœto koje nœ ye, œshe asœmœ kpa mbœrœ ōtshœrœ kœrosœnœ.

³⁹ Yashe á tshe dœ awo uzu, sœ tœ œsœnœ dœ ōkŋnœ lœkŋ á tshe sœpe dœ soro. Kashe œdœ akŋnœ kœtshu ye, tshe li kœi angbi yakoshe á tshe yindœ ye. Œ li ndje adœke yakoshœnœ dœ yindœ Kristu. ⁴⁰ Andaa, tœ mœ, mœ gbe adœke tshe sœ dœ yanga kœrosœ nœ œdœ tshe kœsœ kolœ ataa. Yé œmœ ndje, mœ wusœ nœ adœke Ishiri nœ Ndjaba sœ dœ mœ awa bale.

8

Songba agea á endje to tœ tokórŋ fœ andjaba

¹ Tœ upu nœ songba agea á endje to dœ tokórŋ fœ andjaba, œ sœ adjapu adœke azœ kŋ, a sœ dœ kœwusœrœ lœ nœ b̄ata á 'e sœ kœpa tœnœ. Kœwusœrœ sœ kœza egerœ kumu fœ uzu, kashe kœyindœsho sœ kœto gbŋgbŋ ga ugurutœ azu. ² Œdœ uzu kœsœ kœgbe adœke œne wusœ œrœ waa, asœmœ sœ kœema adœke tshe wuwu damba sœ œrœ b̄ata á li má adœke tshe wusœ nœ nene. ³ Kashe tsheneke á tshe yindœ Ndjaba, Ndjaba wu ndje sœ ye yé.

⁴ Ataa, a li kœzi songba agea á endje za tœ tokórŋ fœ andjaba ye a? A wusœ nœ adœke andjaba kœdœ œrœ gbambanœ pa tshapashŋ, yé anga andjaba gugu nene, kolœ Ndjaba tshebabale. ⁵ Gbambanœ nene, ataa œdœ anga azu kœgbe adœke andjaba sœ b̄a lafo too b̄a pa ōshŋ, œ sœ adjapu adœke andjaba œdœ agbozu sœ ndjoro, ⁶ a wusœ nœ adœke Ndjaba sœ kolœ tshebabale. Œshe kœdœ Aba azœ á tshe mbœrœ œrœ kŋ, yé a sœ kœshe mbœrœ she. A sœ dœ Gbozu nœ azœ tshebabale Yisu Kristu. Lœ awa nœ ye dá Ndjaba mbœrœ œrœ kŋ, yé a sœ dœ soro mbœrœ she.

⁷ Kashe ayindœ Kristu kŋ wuwusœ adjapunœ asœ nene. Anga endje sœpe dœ gbetshelœ nœ andjabanœ asœmœ lœ kumu endje dœ mara adœke œdœ endje kœzi songba agea á endje to tœ tokórŋ fœ

andjaba, endje sœ kœgbe adœke endje to fœ adja Ndjaba, yé endje mœ lœ gbetshelœ nœ endje. Mbœrœ tœnœ ataa, endje gbe adœke œne kœdœ aayi uburu. ⁸ Andaa, œ doédœ rœgo dá gi azœ ndoo dœ Ndjaba nene. (Edœ a kœvwaratœ azœ kœzi tœnœ, a sœ ga manda nœ nene. Yé œdœ a kœzi ndje gbaa na, a gbœ œrœ bale nene.

⁹ Kashe, 'e sœ dœ gbœdjela adœke mara á 'e sœ kœmbœrœ dœ œrœ kœ asœmœ, yiyi endjeneke á endje mœmœ lœ kœyindœrœ nœ endje ga lœ ekperœ nene. ¹⁰ Gbambanœ nene, œdœ uzu á tshe mœmœ lœ kœwusœrœ nœ ye asœmœ kœwu bœ á bœ sœ dœ kœwusœrœ, yé á bœ li ga lœ Tepelo nœ andjaba, tshe gbœ gbœgbœ nœ kœzi songba agea á endje to dœ tokóró fœ andjabanœ asœmœ nene a? ¹¹ Yé mbœrœ tœnœ ataa, kœwusœrœ nœ zœ œ ndi uzu á tshe mœmœ asœmœ. Kashe wusœ nœ adœke œshe kœdœ aya zœ á Kristu tshu mbœrœ she! ¹² (Edœ 'e kœmbœrœ mara ekperœ ataa ga tœ aaya 'e yé á ndi gbetshelœ nœ uzu á tshe mœmœ, dá 'e mbœrœ ekperœ fœ Kristu dœ tœ ye. ¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, œdœ kœzirœ kœsœ kœyi aya mœ ga lœ ekperœ, mœ kpa zi songba agea bale nene, mbœrœ á kœyiyi aya mœ ga lœ djingili nene.

9

Mara kœmbœrœ akwa nœ Polo

¹ (Emœ kœdœ kanga a? Mœ doédœ ayi avwa nene a? Mœ wuwu Yisu á tshe dœ Gbozu nœ azœ nene a? 'E doédœ azu ndœla akwa nœ mœ lœ Gbozu nene a? ² (Edœ mbœrœ anga azu mœ kœdoédœ ayi avwa nene, kashe mbœrœ 'e nœ 'e, œmœ kœdœ ayi avwa. Gbambanœ nene, e'e kœdœ œrœ á sœ kœma tshambeke akwa nœ mœ bœta ayi avwa lœ Gbozu.

³ O'o á mœ sœ kœgi fœ azu á endje sœ kœpatœ mœ dœke: ⁴ 'A lili má kœyœndœ kœzirœ too kœendjœrœ bœ ndœ 'e nene a? ⁵ 'A lili má kœna dœ anga yashe á tshe dœ yindœ Kristu bœta anga aayi avwa, aaya Gbozu œdœ pe Petro sœ kœmbœrœ tœnœ nene a? ⁶ Kolœ mœ kutu mœ œdœ Barnabase dá li ndœ kœmbœrœ akwa yeka á kœzi œrœ a? ⁷ (Edœ lœ akwa turugu dá mbœrœ akwa dœ ngendja nœ ye dœ tœ ye a? (Edœ dá lu œyœ vinu, yé á zizi elenœ nene

a? Too uzu dœ dá sœ kœgbœndœ angombe yé á ndjondjo ungu œngœ endje nene a?

⁸ Tœnœ kœdœ kolœ o'o nœ azu dá mœ pa asœmœ, too awa akwa sœsœ kœpa awa bale ataa nene a? ⁹ Gbambanœ nene, endje sú bala buku nœ awa akwa nœ Moyize adœke: «Bœ i ama ngombe ga tœnœ nene lœkœ á bœ kœsœ kœmbœrœ she dœ akwa ble.» Ndjaba sœ kœkitœ œsœ angombe a? ¹⁰ (Edœ doédœ azœ dá tshe sœ kœpa o'onœ tœ azœ nene a? Adjapu, endje sú o'onœ asœmœ mbœrœ azœ. Gbambanœ nene, uzu á tshe djo kindi dœ pe tsheneke á tshe bi indji ngwarœ, uzu dœ uzu sœ kœmbœrœ dœ gbetshelœ nœ kœgbœ œsœ œnœ ye. ¹¹ (Edœ 'a kœyi lima sœ o'o ama Ndjaba fœ 'e, œ sœ má dœ ekpenœ waa ye adœke 'a yœndœ œrœ tœ 'e a? ¹² (Edœ anga azu kœsœ kœyœndœ œrœ tœ 'e, mbœrœ gadœ á a'a nene a?

Andaa, 'a yœyœ lima ndœ œrœ nene. Kashe 'a gbœndœtœ 'a mbœrœ á 'a kœzaza œrœ ku lœ awa (tshœ O'o nœ Kristu nene. ¹³ 'E wuwusœ nœ adœke azu neke á endje sœ kœmbœrœ akwa bœ lœ anda nœ Ndjaba sœ kœgbœ kœzirœ kœœtœmœ nene a? Yé endjeneke á endje sœ kœto tokóró bœ pa ndaba, sœsœ ndje kœgbœ œsœ œnœ endje kœzirœ kœœpa ndabanœ nene a? ¹⁴ Awa bale, Gbozu za awa tœ upu nœ endjeneke á endje sœ kœpœndœ (tshœ O'o adœke endje sœ ndje dœ soro mbœrœ tœnœ.

¹⁵ Kashe œmœ, mœ zaza awa o'onœ asœmœ bale ga tœ akwa nene, yé mœ susu mbetinœ asœmœ mbœrœ kœyœndœ œrœ nene. Mœ yi má ndœ kœtshu tœnœ, tœ œsœnœ adœke endje gbœtœ upu nœ egerœ kumunœ asœ tœ mœ. ¹⁶ Dœ adjapu, kœpœndœ (tshœ O'o doédœ œrœ nœ egerœ kumu bœ ndœ mœ nene, kashe tœnœ kœdœ œrœ á li adœke mœ mbœrœ. Mœ sœ dœ oyo tœ lœsu mœ œdœ mœ kœpapœndœ (tshœ O'o nene. ¹⁷ (Edœ mœ dœ tœ mœ dá wa lima adœke mœ mbœrœ akwanœ asœmœ, mœ yi má lima ndœ nœ adœke endje ko ngendja tshangbœ fœ mœ ye. Kashe bœta á endje za mœ dœ œgbœ ga tœnœ, mœ mbœrœ kolœ akwa á Gbozu za fœ mœ. ¹⁸ Ataa, ngendja tshangba akwa nœ mœ kœdœ ga dœ? Tœnœ kœdœ kœpœndœ (tshœ O'o gbambanœ á mœ sœ

kœpandœ nœ, kashe mœ zaza awa o'o á Ɔtsho O'onœ asœmœ za fœ mœ ga tœ akwa nene.

¹⁹ Mœ doédœ kanga nœ uzu bale nene. Andaa, mœ zatœ mœ tœ kanga nœ azu para mbœrœ kœgbœ azu ndjoro fœ Yisu. ²⁰ Mœ sœ lima kœsœ ugurutœ Ayuda b̄ata Yuda mbœrœ kœgbœ Ayuda. Ataa mœ sœsœ tshakudu awa akwa nœ Moyize nene gbaa, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ b̄ata azu á endje sœ tshakudunœ mbœrœ kœgbœ endjeneke á endje sœ tshakudu awa akwa. ²¹ Awa bale ndje, l̄kœ á mœ kœsœ dœ endjeneke á endje sœsœ tshakudu awa akwa nene, mœ sœ kœmbœrœtœ mœ b̄ata endje, kashe mœ sœsœ kœgbe dœ awa akwanœ asœmœ nene mbœrœ kœgbœ endje. Ɔ yiyindœ kœpa adœke mœ wuwusœ awa akwa nœ Ndjaba nene, gbambanœ nene, mœ zatœ mœ ga tshakudu awa akwa nœ Kristu. ²² Mœ sœ ugurutœ azu á endje m̄œm̄œ lœ kœyindœrœ b̄ata œmœ ndje mœ m̄œm̄œ mbœrœ kœgbœ endje. Mœ zatœ mœ djigi fœ endje para mbœrœ kœshe angata endje dœ mara kœ. ²³ Yé œneke asœmœ kœ, mœ sœ kœmbœrœ tœnœ mbœrœ Ɔtsho O'o yeka á kœgbœ œrœ á to lœ awa nœ Ɔtsho O'onœ asœmœ.

²⁴ 'E wuwusœ nœ adœke aayi kœkpa œœ kœkpa œœ nœ endje œrrr, kolœ anga bale dá gbœ œrœ tshangbanœ nene a? 'E kpa œœnœ dœ mara adœke 'e wuta utshunœ. ²⁵ Aayi m̄œl̄œ kœ sœ kœpa avwara ndœ kœgbœ kpoto tshagbozu á ndi bala ye, kashe œnœ azœ kœdœ kpoto tshagbozu á ndi bala bale nene. ²⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, œmœ, mœ sœ kœkpa œœ dœ mara ataa: mœ sœsœ kœkpa œœ nœ ayibula nene; yé mœ sœ kœdu koshe atake: mœ dudu koshe lœ angbalanœ nene. ²⁷ Kashe mœ sœ kœmbœrœ œgbœrœ ga tœ undu mœ, yé œ sœ kœgbœndœ nœ dœ œgbœ kparawa adœke manda kœmindœ Ɔtsho O'o fœ anga azu, á Ndjaba kœvwaratœ ye tœ mœ nene.

10

O'o tœ upu nœ andjaba

¹ Alaya, mœ yiyindœ nœ adœke œndœ œrœ á wuta lima ga tœ alata azœ l̄ndœ nœ Moyize djedjerœ 'e nene: ondoro gbœ lima ndœ alata azœ para, endje para k̄œkœ

zu lima tœ la egerœ ungu. ² Endje para gbœ lima batisimu lœ kœngbœtœ endje bale dœ Moyize b̄a lœ ondoro dœ pe la egerœ ungu. ³ Endje para sœ lima kœzi ala œrœ bale nœ ishiri. ⁴ Endje para sœ lima kœndjo ungu bale nœ ishiri. Gbambanœ nene, ungu á endje sœ lima kœndjo tœnœ to lœ badja nœ ishiri á sœ kœna dœ endje awa bale. Badjanœ asœmœ kœdœ lima Kristu. ⁵ Andaa, œtsho anga endje ndjoro ugurutœ endje gaga lima tœ ala Ndjaba nene, mbœrœ endje sœ lima kœtshu tœnœ kpœœ lœ kpagagasho.

⁶ Ɔrœ ataa mbœrœ lima tœ endje mbœrœ á ala azœ kœgbœ adœke a kœsœsœ dœ ekpe ogo œrœ b̄ata á endje sœ lima dœ tœnœ nene. ⁷ 'E dodonga andjaba b̄ata anga endje ugurutœ endje mbœrœ nene. Ataa, endje sú b̄a la buku nœ Ndjaba adœke: «Azu sœ lima ga ati ndœ kœzi œrœ dœ pe kœndjo œrœ; manda nœ endje alafo ndœ m̄œl̄œ.» ⁸ A kakatœ tœ azœ ti ndœ angba budu b̄ata anga endje ugurutœ endje mbœrœ lima nene: azu tshu kutu zazu bale dœ votœ (23.000) kolœ ndœ œl̄œ bale. ⁹ A papara kœwu l̄œsu Gbozu nœ azœ nene, b̄ata anga azu ugurutœ endje mbœrœ yeka á tshu lima kuzu kœde osho nœ ayakoro. ¹⁰ Ataa, 'e pupu lœ ma 'e b̄ata anga endje ugurutœ endje sœ lima kœpu lœ ma endje nene, yé á andjelu nœ kuzu wo lima endje.

¹¹ Ɔrœ ataa wuta lima ga tœ endje mbœrœ adœke ala anga endje kœgbœ, yé endje sú ga la mbeti ndœ kœmi dœ upu fœ azœ á a ndo dœ ndœngœl̄œ tshapashœ. ¹² Ataa, kaka tsheneke á tshe gbe adœke œne ka dœ ada œne, zatœ ye ga lœ vola adœke œne tete nene. ¹³ Kœwu l̄œsu á 'e sœ lœnœ, sœ awa bale mbœrœ azu kœ. Ndjaba sœ kœmbœrœtœ ye lindœ o'o ye; tshe yindœ nœ adœke endje wu l̄œsu 'e kœropa gbœgbœ nœ 'e nene. Lœ kœwu l̄œsu, tshe yisœ mara nœ kœwuta lœ nœ œdœ gbœgbœ nœ kœshi gbi lœ nœ fœ 'e.

¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e titœ 'e tœ andjaba. ¹⁵ Mœ sœ kœpa o'o fœ 'e b̄ata fœ azu á endje wusœ kœtœndœ o'o, 'e wa œneke á mœ sœ kœpa fœ 'e asœ dœ tœ 'e. ¹⁶ Yashi á a sœ kœdonga Ndjaba mbœrœ tœnœ, ngbœngbœb̄a azœ ga

tœnce bale dœ indji Kristu nene a? Mapa á a sœ kœkavwatshelœ nœ, ngb̄ngb̄ba azœ ga tœnce bale dœ undu Kristu nene a? ¹⁷ Mapa sœ tshebabale, ataa a sœ ndjoro gbaa, a wuta undu tshebabale. Gbambanœ nene, azœ para a sœ kœzi kolœ mapanœ á sœ tshebabale ascœmœ.

¹⁸ 'E wu azu Israyele: endje á endje sœ kœzi agea á endje to tœ tokóró, ngb̄ngb̄atœ endje awa bale ndœ kœdonga Ndjaba á indiri ndaba nene a? ¹⁹ O'o gadœ dá mœ kœpa a? Songba agea á endje to tœ tokóró fœ andjaba too andjabanœ dœ tœ endje sœ dœ ádá waa ye a? ²⁰ 'E œ nene! Kashe tokórónœ á ayingba Ndjaba sœ kœto tœnce, kœdœ œnce ekpe ishiri yé œ doédœ œnce Ndjaba nene. Mœ yiyindœ nœ adœke 'e ngb̄batœ 'e ga tœ œsœnce bale dœ aekpe ishiri nene. ²¹ 'E lili adœke 'e sœ kœndjo œrœ dœ yashi nœ Gbozu œdœ ndje dœ œnce ekpe ishiri nene. 'E lili adœke 'e zi œrœ pa ndaba kœzirœ nœ Gbozu œdœ ndje pa œnce ekpe ishiri nene. ²² Too a yindœ kœivwi úkú nœ Gbozu ga lafo a? A sœ dœ gb̄gb̄ kœropa ye a?

Ɔrœ kœ sœ mbœrœ mokœ nœ Ndjaba

²³ «Endje papakata œrœ bale nene», kashe œ doédœ œrœ kœ dá ga nene. «Endje papakata œrœ bale nene», kashe œ doédœ œrœ kœ dá sœ kœmbœrœ adœke uzu gerœ lœ kœyindœrœ nœ ye nene. ²⁴ 'E lili adœke uzu gbe kolœ dœ undu ye dœ tœ ye nene, kashe tshe gbe ndje dœ œnce anga azu.

²⁵ 'E rœ kœ á endje za yœ œrœ bala wutu kœka songba agea, 'e zi, kashe 'e yuyu osho tœ ádánœ yeka á kœza oyo ga tœ lœsu 'e nene. ²⁶ Gbambanœ nene, œshœ œdœ œrœ lœnce kœ kœdœ œnce Gbozu.

²⁷ 'E dœ anga uzu á tshe yiyindœ Ndjaba nene kœ'e 'e, á 'e yindœ kœna ga ndœ ye, 'e zi œrœ kœ á tshe to fœ 'e, yé 'e yuyu osho tœ ádánœ yeka á kœza oyo ga tœ lœsu 'e nene. ²⁸ Kashe œdœ anga uzu kœpa fœ 'e adœke: «Asœ kœdœ songba agea á endje to dœ tokóró fœ andjaba», 'e zizi nene, mangba uzunœ á tshe pandœ ádánœ fœ 'e, yé mbœrœ á kœzaza oyo ga tœ lœsu nene. ²⁹ Mœ sœsœ kœpa o'o ndœ lœsu 'e nene, kashe ndœ œnce uzunœ á tshe pa o'o nœ ascœmœ.

Kashe mbœrœ gadœ á lœsu anga angbi uzu œ wa mapaka pa œrœ á mœ li kœmbœrœ tœnce a? ³⁰ 'E dœ mœ kœgi mershe fœ Ndjaba mbœrœ kœzirœ á mœ sœ kœzi tœnce, mbœrœ gadœ á endje yiangba mœ tœ œneke á mœ gi mershe fœ Ndjaba pa nœ a?

³¹ 'E dœ 'e kœsœ kœzi œrœ, œdœ 'e kœsœ kœndjo œrœ, œdœ œrœ gadœ á 'e yindœ kœmbœrœ tœnce, 'e mbœrœ kœ mbœrœ mokœ nœ Ndjaba. ³² 'E mbœmbœrœ adœke uzu te mbœrœ 'e nene: œdœ Ayuda, œdœ Agreke, œdœ azu Ikrizia nœ Ndjaba. ³³ 'E mbœrœtœ 'e b̄ata œmœ: mœ sœ kœpa avwara tœ mœ dœ tœ mœ adœke mœ za yanga fœ azu kœ lœ œrœ kœ, mœ gbegbe kolœ dœ undu mœ dœ tœ mœ nene, kashe mœ gbe dœ œnce ukpulu azu ndjoro mbœrœ adœke endje she.

11

¹ 'E mbœrœtœ 'e liaka mœ b̄ata á mœ sœ kœmbœrœtœ mœ liaka Kristu.

Ɔkoshe œdœ yashe á utshu Gbozu

² Mœ sœ kœdonga 'e mbœrœ 'e sœ kœgbe dœ mœ lœ œrœ kœ, yé 'e sœ kœgb̄ndœ mara kœmbœrœtœ osho liaka œneke á mœ yi lima sœ nœ fœ 'e. ³ Andaa, mœ yindœ nœ adœke 'e wusœ neke: gbozu tshapa azu para kœdœ Kristu, gbozu tshapa yashe kœdœ yakoshe; gbozu tshapa Kristu kœdœ Ndjaba. ⁴ Yakoshe kœ á tshe sœ kœza avwala too á tshe sœ kœgbara o'o ama Ndjaba á i kumu ye, gu œsœ gbozu nœ ye. ⁵ Kashe yashe kœ á tshe sœ kœza avwala too á tshe sœ kœgbara o'o ama Ndjaba á i kumu ye nene, gu œsœ gbozu nœ ye. Gbambanœ nene, œ sœ adja b̄ata tshe li sukumu ye pa ye. ⁶ 'E dœ yashe kœi i kumu ye dœ siriki nene, tshe li sukumu ye! Kashe œsœ tshula mbœrœ yashe kœli sukumu ye too kœwa tshapanœ; œ li adœke tshe i kumu ye dœ siriki.

⁷ 'E lili adœke yakoshe i kumu ye dœ siriki nene; œshe kœdœ ishiri dœ pe mokœ nœ Ndjaba. Kashe yashe kœdœ mokœ nœ yakoshe. ⁸ Gbambanœ nene, œ doédœ yakoshe dá to lœ yashe nene, kashe yashe dá to lœ yakoshe. ⁹ Yé Ndjaba mbœmbœrœ yakoshe mbœrœ yashe nene, kashe yashe dá tshe mbœrœ she mbœrœ

yakoshe. ¹⁰ Mbœerœ tœnœ ataa, œ li adœke yashe i kumu ye dœ siriki ndœ koema ambará tshagbozu nœ ye 6a utshu aandjelu*. ¹¹ Andaa 6a utshu Gbozu, yashe sœ mbœerœ yakoshe, yé yakoshe sœ mbœerœ yashe. ¹² Gbambanœ nene, ataa yashe to lima lœ yakoshe gbaa, yashe dá zu yakoshe, yé kəkə to 6a ndœ Ndjaba.

¹³ 'E wa ngbanganœ dœ tœ 'e, œ sœ dœ ɔtshœnœ adœke yashe kœsœ kœza avwala fœ Ndjaba, tshe i i kumu ye dœ siriki nene a? ¹⁴ Tshapashœ dœ tœ ye yiyisœ œrœ fœ 'e adœke œ sœ dœ ekpenœ mbœerœ yakoshe kœsœ dœ ugu sukumu nene na a? ¹⁵ Tœnœ kœdœ mokə mbœerœ yashe, gbambanœ nene, Ndjaba to lima ugu sukumu fœ she tœ œsœ siriki. ¹⁶ Kashe œdœ uzu kœyindœ kœshara tœnœ, a'a œdœ azu Ikrizia nœ Ndjaba, 'a sœsœ dœ anga angbi mara kœsœ nene.

Kœziroœ nœ Gbozu

(Wu 6a tœ Mat 26.26-29; Mar 14.22-25; Luk 22.15-20)

¹⁷ Bata á mœ sœ kœmi upu fœ 'e, mœ sœsœ kœdonga 'e nene. Gbambanœ nene, angbœtœ nœ 'e sœsœ kœgi 'e ga utshunœ nene, kashe œ sœ kœyi 'e ga lœ ekperœ. ¹⁸ Utshunœ kə, azu sœ kœpa fœ mœ adœke ləkə á 'e sœ kœngbœtœ 'e lœ angbœtœ, 'e sœ kœkurutshelœtœ 'e ugurutœ 'e, yé mœ wu adœke anganœ, œtœnœ kœdœ adjapu. ¹⁹ Œ li adœke 'e kurutshelœtœ 'e ataa yeka á a kœwusœ endjeneke ugurutœ 'e á endje sœ kœshi gbi lœ kœwu lœsunœ asœmœ. ²⁰ Kashe, ləkə á 'e sœ kœngbœtœ 'e awa bale ndœ kœziroœ nœ Gbozu, œ dœdœ adja kœziroœ nœ Gbozu dá 'e sœ kœzi tœnœ nene. ²¹ Gbambanœ nene, dœ ləkə kœzi œrœ, uzu dœ uzu sœ kœgbœgbœtœ ye ndœ kœziroœ nœ ye dœ tœ ye, dœ mara adœke anga uzu sœ dœ ogo, yé anga ndjo œrœ œ mbœerœ she. ²² Ataa, 'e sœsœ dœ anda ndœ kœzi œrœ dœ pe kœndjo œrœ nene a? Too 'e sœ kœtshene Ikrizia nœ Ndjaba yé œ yindœ kœgu endjeneke á endje gugu dœ œrœ nene a? O'o gadœ á mœ kœpa fœ 'e a? Œ li adœke mœ donga 'e a? Bale nene, kpœpa o'œnœ asœmœ, mœ sœsœ kœdonga 'e nene.

²³ Yé, 'e wu œneke á mœ gbœ 6a ndœ Gbozu dá mœ sœ kœyisœ nœ fœ 'e asœ: Gbozu Yisu, lœ butshœ á endje za lima she ga tshaabrœ azu asœmœ, tshe za mapa, ²⁴ yé manda kœdonga Ndjaba, tshe kavwa tshelœnœ yé á pa adœke: «Asœke kœdœ undu mœ á sœ mbœerœ 'e, 'e mbœerœ atamœ mbœerœ kœgbe dœ mœ.» ²⁵ Tshe mbœerœ awa bale ataa manda kœziroœ, œ za yashi á pa adœke: «Yashinœ asœke kœdœ tafo ayo lœ indji mœ, 'e mbœerœ ataa ɔlœ dœ ɔlœ á 'e kœsœ kœndjo tœnœ, mbœerœ kœgbe dœ mœ.» ²⁶ Gbambanœ nene, ɔlœ dœ ɔlœ á 'e kœsœ kœzi mapa asœ dœ pe kœndjo vinu asœ, 'e sœ kœmindœ kuzu Gbozu œerr ga tœ olo kœkwa she.

²⁷ Mbœerœ tœnœ ataa, tsheneke á tshe sœ kœzi mapa too á tshe sœ kœndjo vinu nœ Gbozu dœ mara adœke tshe lilisœ ye nene, tshe gbœ bala o'o mbœerœ undu œdœ indji Gbozu. ²⁸ Uzu dœ uzu tondœtœ ye dœ tœ ye utshu nœ yeka á kœzi mapa œdœ kœndjo vinu asœ. ²⁹ Gbambanœ nene, tsheneke á tshe zi yé á ndjo tœnœ, á wuwusœ ádánœ nene, sœ kœwa œgbœ ngbanga ga tœ ye dœ tœ ye. ³⁰ Wu mbœerœ tœnœ ataa, aayi kœba dœ agbakindi sœ ugurutœ 'e ndjoro, yé anga endje ndjoro tshu ye. ³¹ Œdœ a kœsœ kœtondœtœ azœ dœ tœ azœ, Gbozu œ wa ngbanga ga tœ azœ nene. ³² Kashe Gbozu sœ kœwa ngbanga ga tœ azœ mbœerœ kœyœrœ azœ adœke endje kœwawa œgbœ ngbanga ga tœ azœ œdœ azu nœ tshapashœ nene.

³³ Ataa, aaya mœ, ləkə á 'e kœngbœtœ 'e ndœ kœzi kœziroœ nœ Gbozu, 'e kate anga anga 'e. ³⁴ Œdœ uzu kœsœ dœ ogo, tshe zi œrœ 6a sœnda nœ ye mbœerœ adœke 'e kœgbœgbœta kœwa œgbœ ngbanga ga pa 'e lœ kœngbœtœ 'e nene. Mbœerœ udu anga o'o, mœ guma dœ ləkə á mœ na bala ga ndœ 'e.

12

Kœtorœ nœ ɔtshœ Ishiri

¹ Alaya, tœ upu nœ kœtorœ nœ ɔtshœ Ishiri, mœ yiyindœ nœ adœke 'e tshapu kœwusœ nœ nene. ² 'E wusœ nœ adœke, ləkə á 'e dœdœ lima ayindœ Yisu nene, 'e lili lima kœru lœsu 'e nene kœna manda andjaba á endje sœsœ kœpa o'o nene.

* **11.10** 11.10 Œ ye ndje ndœ koema adœke yashe sœ ga tshakudu tshagbozu nœ yakoshe

³ Mbœrœe tœnœe ataa, mœe sœe kœepandœe nœe fœe 'e adœeke: uzu bale nene á tshe sœe dœe Ishiri nœe Ndjaba, lili kœepa nene adœeke: «Mœe darandœe Yisu» yé uzu bale nene lili kœepa nene adœeke: «Yisu kœedœe Gbozu», œedœe Ɔtshœ Ishiri kœepapandœe nœe fœe she nene.

⁴ Tshelœe aka kœetorœe nœe Ɔtshœ lœsu ngba waa, kashe kolœe tshetœe Ishirinœe ascœmœe kutu ye dá sœe kœekurutshelœe nœe. ⁵ Tshelœe aka kœembœerœe akwa fœe Gbozu ngba waa, kashe a sœe kœembœerœe kolœe fœe tshetœe Gbozu. ⁶ Tshelœe aka mara kœembœerœe dœe akwa ngba waa, kashe kolœe Ndjaba tshēbabale dá sœe kœeza kœ ga tœe akwa.

⁷ Ɔtshœ Ishiri sœe kœematœe ye lœe uzu dœe uzu mbœerœe Ɔtshœrœe nœe azu para. ⁸ Ishiri sœe kœeto o'o nœe kœewusœetœe fœe anga uzu, yé tshetœe Ishirinœe ascœmœe sœe kœeto o'o nœe kœewusœerœe fœe anga. ⁹ Tshetœe Ishirinœe ascœmœe sœe kœeto egerœe kœeyindœerœe fœe anga uzu, yé œe sœe kœeto kœetorœe nœe kœeshe azu lœe kœœa fœe anga. ¹⁰ Ishiri sœe kœeto fœe anga uzu gbœgbœ nœe kœembœerœe afá ndjoro; fœe anga, kœetorœe nœe kœegbara o'o; fœe anga uzu, kœetorœe nœe kœewusœe kœekurutshelœe ekpe ishiri dœe adja Ishiri; fœe anga uzu, kœetorœe nœe kœepa angbi o'o ama ogo ndjoro; yé fœe anga, kœetorœe nœe kœepandœe tshelœekata angbi o'o ama ogonœe. ¹¹ Kashe œerœenœe ascœmœe kœ, kolœe tshetœe Ishirinœe á tshe sœe kœeto mara kœetorœe ndjoro fœe uzu dœe uzu ascœmœe, œe za tœnœe ga tœe akwa bœata á tshe yindœe nœe.

Undu uzu bale dœe œerœe kotœe ye ndjoro

¹² Kristu sœe bœata undu uzu á œerœe kotœenœe ngba waa, kashe œe ngbœtœe endje ga tœnœe, yé œe wuta undu uzu bale. ¹³ Gbambœnœe nene, azœe para, a gbœ lima batisimu mbœerœe kœewuta undu bale lœe awa nœe Ishiri. Ayuda too Greke, akanga too akanga nene, kashe Ndjaba to Ishiri bale ascœmœe ga lœe azœe kœ.

¹⁴ Undu uzu bale sœesœe dœe œerœe kolœe bale nene, kashe dœe œerœe kotœenœe ndjoro. ¹⁵ Ɔedœe ada kœepa lima adœeke: «Bœata á mœe dœœdœœ kane nene, mœe dœœdœœ œerœe kotœe undu uzu nene», mbœerœe tœnœe ataa œe li má adœeke tshe katœe kœesœe ga tœe undu uzu ye a? ¹⁶ Ɔedœe utu kœepa lima adœeke: «Bœata á mœe dœœdœœ ala nene, mœe dœœdœœ anga œerœe

kotœe undu uzu nene», mbœerœe tœnœe ataa œe li má adœeke tshe katœe kœesœe ga tœe undu uzu ye a? ¹⁷ Ɔedœe undu uzu djigi kœedœe lima ala ye, utu ye œe sœe má kœœeta a? Ɔedœe undu uzu djigi kœedœe lima utu ye, ngawu œe sœe má kœœeta a? ¹⁸ Kashe Ndjaba kœe œerœe kotœe bale dœe bale ga tœe undu uzu dœe mara á tshe yindœe nœe. ¹⁹ Ɔedœe œerœe kotœe uzu kœe kœesœe lima tshebale, ataa undu uzu œe sœe má koto o? ²⁰ Dœe tœnœe ataa, œerœe kotœe undu uzu sœe ndjoro, kashe undu uzu sœe tshebale.

²¹ Ala lili kœepa fœe kane nene adœeke: «Mœe gbegbe dœe bœe nene.» Yé kumu lili ndje ndœe kœepa fœe ada nene adœeke: «Mœe gbegbe dœe 'e nene.» ²² Ga panœe, œerœe kotœe undu uzu á sœe bœata œe gugu dœe gbœgbœ nene, sœe dœe ádá waa. ²³ Yé œeneke á a zaza dœe ádá nene, œetœenœe dá a sœe kœelisœe nœe. Ɔeneke á sœe kœeza tshula, a sœe kœegbœndœe nœe dœe Ɔtshœnœe. ²⁴ Ɔeneke á sœesœe kœeza tshula fœe azœe nene, a sœesœe dœe ogo kœegbœndœe nœe nene. Kashe Ndjaba mbœerœe undu uzu dœe mara adœeke œerœe kotœenœe á gugu dœe ádá nene, endje lœsœe nœe kœerosœe nœe: ²⁵ ataa, undu uzu œe kœekurutshelœetœe ye nene, kashe œerœe kotœe kœ sœe dœe gbœtshelœe bale mbœerœe kœeti kane endje ugurutœe endje dœe anga endje. ²⁶ Ɔedœe anga œerœe kotœe bale kœesœe dœe kœœa, undu uzu kœe œe sœe dœe kœœa; œedœe endje kœelisœe anga œerœe kotœe bale, œerœe kotœe kœe œe sœe dœe yanga awa bale dœe she.

²⁷ Andaa, e'e kœedœe undu Kristu, yé uzu bale dœe bale ugurutœe 'e kœedœe anga œerœe kotœe bale nœe undunœe ascœmœe. ²⁸ Dœe tœnœe ataa dá Ndjaba kœekurutshelœe akwa kpikpikpi tœe azu lœe Ikrizia: utshunœe kœedœe aayi avwa, bishœnœe kœedœe aayi kœegbara o'o yé votœnœe kœedœe aayi kœeyisœerœe. Manda nœe, tshe to kœetorœe nœe kœembœerœe dœe afá, œenœe kœeshe dœe aayi kœœa, œenœe kœeti kane osho, œenœe kœedœe gbœzu tshapa akwa œedœe œenœe kœepa angbi o'o ama ogo. ²⁹ Ɔe dœœdœœ endje kœe dá dœe aayi avwa, aayi kœegbara o'o too aayi kœeyisœerœe nene. Ɔe dœœdœœ endje kœe dá sœe dœe kœetorœe nœe kœembœerœe afá, ³⁰ nœe kœeshe dœe aayi kœœa, nœe kœepa angbi o'o ama ogo too nœe kœepa tshelœe katœnœe nene. ³¹ Ataa, 'e sœe dœe egerœe agbe nœe kœetorœe á ga waa.

Yé ga pa noe, mœ yindœ kœyisœ awa noe waa dœ waa á ropanœ kœ fœ 'e.

13

Kœyindœsho

¹ Mœ li má kœpa angbi o'o ama ogo dœ pe œnœ aandjelu, kashe œdœ mœ kœgugu dœ kœyindœsho nene, œmœ kœdœ ngbongolo á sœ kœki tœnœ too lenga á sœ kœki klu klu klu. ² Mœ li má kœsœ dœ kœtorœ noe kœgbara o'o, œnœ kœwusœrœ noe œrœ kœ á zatœ ye yiwatœnœ dœ pe œnœ kœwusœrœ kœ; mœ li má kœsœ dœ kœyindœrœ djigi á li kœza kaga na tœnœ ga tœ anga osho, kashe œdœ mœ kœgugu dœ kœyindœsho nene, mœ sœ gbambanœ. ³ Mœ li má kœkurutshelœ œrœ noe mœ kœ tœ aayi ogo, mœ li má kœzatœ mœ adœke endje sho mœ dœ owo, kashe œdœ mœ kœgugu dœ kœyindœsho nene, mœ gbœ œrœ bale nene.

⁴ Kœyindœsho kœdœ kœsœ dœ ugu lœsu, tœnœ kœdœ kœmbœrœ akwa fœ yanga zœ, œ sœsœ dœ úkú nene, œ sœsœ kœmatœ ye nene, œ sœsœ dœ egerœ kumu nene. ⁵ Kœyindœsho sœsœ kœmbœrœ œrœ tshula nene, œ sœsœ kœgbe kolœ dœ undu ye dœ tœ ye nene, œ sœsœ dœ oko nene, œ sœsœ dœ œ'ele nene. ⁶ Kœyindœsho sœsœ dœ yanga noe ekperœ nene, kashe œ sœ dœ yanga lœ adjapu. ⁷ Kœyindœsho sœ kœru lœsu tœ œrœ kœ, œ sœ dœ kœyindœrœ lœ œrœ kœ, œ sœ kœza lœsu ga pa œrœ kœ, œ sœ kœshi gbi lœ œrœ kœ.

⁸ Kœyindœsho œ ka bale nene. Kashe kœgbara o'o œ kpa gu nene. Kœpa angbi o'o ama ogo œ ka ye. Kœwusœrœ œ kpa gu nene. ⁹ Gbambanœ nene, kœwusœrœ noe azœ sœ dœ mapaka, yé kœgbara o'o noe azœ sœsœ ga pa œrœ kœ nene. ¹⁰ Kashe lœkœ á œrœ kœ œ li bala, œneke á sœ dœ mapaka œ kpa gu nene.

¹¹ Lœkœ á mœ sœ lima tœ gbolo, mœ sœ lima kœpa o'o bœta gbolo, mœ sœ lima dœ gbetshelœ dœ pe kœwusœrœ bœta gbolo. Lœkœ á mœ wuta gbozu, mœ katœ œrœ tshagbolo ye. ¹² Ngœngœ asœke, a sœ kœwu ishiri ngbangbangba ala wushiri, kashe a wu bala tshatshu azœ dœ Ndjaba. Ngœngœ asœke, kœwusœrœ noe mœ sœ dœ mapaka;

yé dœ anga lœndœ bale, mœ wusœ Ndjaba bœta á tshe wu ndje sœ mœ.

¹³ Ngœngœ asœke, œrœnœ asœmœ votœ sœpe: kœyindœrœ, kœza lœsu ga pa œrœ œdœ kœyindœsho; kashe kœyindœsho dá sœ tœ egerœnœ kœropanœ kœ.

14

Kœgbara o'o œdœ kœpa angbi o'o ama ogo

¹ Utshunœ kœ, 'e para kœyindœsho. 'E sœ dœ egerœ ogo ndœ kœgbœ kœtorœ noe Ishiri, kœropa noe kœ, œnœ kœgbara dœ o'o. ² Gbambanœ nene, tsheneke á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo, tshe sœsœ kœpa fœ azu nene, kashe tshe sœ kœpa fœ Ndjaba. Uzu bale œ dji tshelœ katanœ nene: lœ awa noe Ishiri, tshe sœ kœpa tœ œrœ á a wuwusœ ádánœ nene. ³ Kashe tsheneke á tshe sœ kœgbara o'o sœ kœpa o'o fœ azu: tshe sœ kœmbœrœ adœke azu gboro lœ kœyindœrœ, tshe sœ kœto gbœgbœ fœ azu, yé œ sœ kœu endje ga tœnœ. ⁴ Tsheneke á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo, tshe sœ kœmbœrœ adœke kolœ kœyindœrœ noe œne kuti œne kœgerœ, kashe tsheneke á tshe sœ kœgbara o'o sœ kœmbœrœ adœke azu Ikriزيا gboro lœ kœyindœrœ noe endje.

⁵ Mœ sœ kœyindœ noe adœke e'e para kœkœ 'e pa angbi o'o ama ogo, kashe kœropa noe kœ, ogo noe mœ kœdœ adœke 'e gbara o'o noe Ndjaba. Uzu á tshe sœ kœgbara o'o noe Ndjaba ropa tsheneke á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo ye. Kashe tshe ropa ye nene œdœ uzu á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo kœsœ dœ anga uzu á tshe wusœ kœpandœ ádánœ mbœrœ adœke azu Ikriزيا gboro lœ kœyindœrœ. ⁶ Atamœ alaya, œ kœsœ adœke mœ kœna kœwu 'e yé á sœ kœpa angbi o'o ama ogo fœ 'e, mœ sœ dœ ádá bœ ndœ 'e lœ œrœ gade? Lœ œrœ bale nene. Mœ sœ dœ ádá bœ ndœ 'e œdœ mœ kœpandœ o'o tœ upu noe adjapu á zatœ ye yiwa tœnœ, tœ upu noe kœwusœrœ, tœ upu noe kœgbara o'o ama Ndjaba œdœ pe tœ upu noe kœyisœrœ fœ 'e yekane.

⁷ Œ sœ ndje ataa tœ œrœ kœbi dœ itshi, bœta ngbake too kundi: œ kœsœsœ kœwa tshelœ itshinœ ngbi nene, bœ wusœ itshinœ á yindœ kœbi tœnœ koto o? ⁸ Yé œdœ aga kœmama tshelœ ikinœ ngbi nene,

œde dá guma tœ ye ndœ koena ndœ koshe a? ⁹E'e ndje, œdœ o'o á 'e kœsœ kœpa tœnce kœsœsœ ngbi nene, azu œ dji tshelœkata œneke á 'e sœ kœpa tœnce koto o? 'E pa o'o ga lœ yugu. ¹⁰Mara o'o ama ogo ngba waa pa tshapashœ, kashe anganœ bale á azu sœsœ kœdji ádánœ nene gugu nene. ¹¹Andaa, œdœ mœ kœsœsœ kœdji tshelœ kata angbi o'o ama ogo á uzu sœ kœpa tœnce nene, mœ wu she b̄ata gene, yé tshe wu ndje mœ b̄ata gene. ¹²E'e ndje awa bale, 'e sœ dœ egerœ ogo kœpara kœtorœ nœ Ishiri, kashe 'e para œneke á li adœke kœyindœrœ nœ azu Ikrizia gerœ.

¹³Mbœrœ tœnce ataa, uzu á tshe sœ kœpa angbi o'o ama ogo, œ li adœke tshe za avwala fœ Ndjaba á kœgbœ kœtorœ nœ kœmindœ ádánœ. ¹⁴Ɔdœ mœ kœsœ kœza avwala dœ angbi o'o ama ogo, Ishiri á sœ lœ mœ dá sœ kœmbœrœ akwa, kashe œ dœdœ kœwusœrœ nœ mœ nene. ¹⁵Ataa, mœ mbœrœ koto o? Mœ za avwala lœ awa nœ Ishiri, kashe mœ za ndje avwala dœ mara nœ kœwusœrœ. Mœ bi itshi lœ awa nœ Ishiri, kashe mœ bi ndje itshi dœ mara nœ kœwusœrœ. ¹⁶Gbambanœ nene, œdœ bœ kœsœ kœdonga Ndjaba kolœ lœ awa nœ Ishiri, uzu á tshe sœ kolœ kœdji o'onœ œ yindœ nœ adœke «Ame» kotoo ndœ avwala nœ kœgi mershe nœ zœ a? Gbambanœ nene, tshe djidji ndje ádá o'o á bœ sœ kœpa tœnce nene. ¹⁷Ataa avwala nœ kœgi mershe nœ zœ kœsœ dœ ádá waa ye gbaa, œ sœsœ kœmbœrœ adœke kœyindœrœ nœ anga uzu gerœ nene.

¹⁸Mœ gi mershe fœ Ndjaba mbœrœ á mœ sœ kœpa angbi o'o ama ogo kœrosœ 'e kœ. ¹⁹Kashe lœ angbœtœ, mœ sœ kœgbe kœpa o'o nœ kœwusœrœ mindu mbœrœ kœyi ndje sœ œrœ fœ anga azu tœ œsœncœ adœke mœ pa angbi o'o ama ogo kutu ndjokpa (10.000).

²⁰Alaya, 'e gbege o'o b̄ata agbolo nene; lœ ekperœ, 'e sœ b̄ata aaya agbolo, kashe 'e gbe o'o b̄ata agbozu. ²¹Endje su b̄ala buku nœ Ndjaba adœke:

«Gbozu pa adœke: “mœ pa o'o fœ azu nœ mœ lœ awa nœ angbi o'o ama ogo œdœ lœ awa nœ o'o ama agene.”
Yé ataa atamœ gbaa, endje dji mœ nene.»

²²Mbœrœ tœnce ataa, kœpa angbi o'o ama ogo dœdœ ambárá mbœrœ ayindœ Ndjaba nene, kashe tœnce kœdœ ambárá mbœrœ ayingba Ndjaba. Kœgbara o'o dœdœ ambárá mbœrœ ayingba Ndjaba nene, kashe œtœncœ kœdœ ambárá mbœrœ ayindœ Ndjaba.

²³Ɔdœ azu Ikrizia djigi kœngbœtœ endje, yé á endje para sœ kœpa angbi o'o ama ogo, azu á endje sœ kœdjiidji gbambanœ too ayingba Ndjaba á endje li ga zœ, œ wu endje b̄a ta aayi iyi nene a? ²⁴Kashe œdœ azu para kœsœ kœgbara o'o, uzu á tshe dœ yingba Ndjaba too uzu á tshe djidji gbambanœ yé á sœ kœli ga zœ, tshe wusœ ekperœ nœ ye yé œneke kœ á tshe sœ kœdji tœnce œ wa ngbanga nœ ye. ²⁵O'o á zatœ ye wutœncœ b̄a tœ lœsu ye œ matœ endje ngbi ga shu. Tshe gote dœ kœfa tshatshu ye ga tœ œshœ, yé œ donga Ndjaba dœ kœpa adœke: «Ndjaba sœ adja ugurutœ 'e!»

Awa o'o b̄a lœ Ikrizia

²⁶Ɔrœ gadœ dá a kœmbœrœ a, alaya? Lœkœ á 'e kœngbœtœ 'e, uzu dœ uzu li ndœ kœbi itshi, kœyisœ œrœ too kœpandœ adjapu á zatœ ye yiwatœncœ, kœpa angbi o'o ama ogo too kœpandœ ádánœ: œ li adœke œrœ ataa mbœrœtœ endje á kœyindœrœ nœ azu kœgerœ awa bale. ²⁷Ɔdœ azu kœtetœ kœpa angbi o'o ama ogo, œ li adœke azu bisha too votœ kœropanœ pa ndje o'onœ ascœmœ, uzu dœ uzu manda anga, yé anga uzu kœsœ kœpandœ ádánœ. ²⁸Ɔdœ uzu kœpandœ ádánœ kœgugu nene, ayi kœpa angbi o'o ama ogonœ sœ koko lœ angbœtœ yé œ pa o'o ga tœ ye dœ tœ ye œdœ fœ Ndjaba. ²⁹Tœ upu nœ kœgbara o'o, œ li adœke azu bisha too votœ pa o'o yé anga endje kœwa o'onœ.

³⁰Ɔdœ anga uzu ugurutœ endje kœwusœ o'o á sœ kœto b̄a ndœ Ndjaba, œ li adœke tsheneke á tshe sœ kœpa o'o sœ koko. ³¹E'e para, 'e li kœgbara o'o, kashe uzu dœ uzu pa œsœ œncœ ye mbœrœ adœke uzu kœ kœwusœ œrœ, yé á kœsœ dœ gbœgbœ. ³²Ɔ li adœke ayi kœgbara o'o dœ ayengœ kœtorœ nœ kœgbara o'o nœ ishiri á sœ kœmbœrœ akwa lœ ye. ³³Gbambanœ nene, Ndjaba dœdœ Ndjaba nœ djingili

nene, kashe  eshe koedoe Ndjaba noe koeseo gee.

Bata  a soe koemboeretoed endje loe Ikrizia para noe azu  a endje soe yeroe, ³⁴  e li adoeke ayashe soe koko loe angbotoe: endje zaza awa foe endje ndoe koepapa o'o nene.  E li adoeke endje zatoe endje ga ati bata  a awa akwa noe Moyize soe koepa ndje toe noe. ³⁵  Edoe endje koeyindoe koewusoe anga  ada o'o bale doe bale,  e li adoeke endje yu ako endje  a soenda.  E soesoedoe doedotshanoed nene adoeke yashe pa o'o loe angbotoe.

³⁶ 'E gbe adoeke, o'o ama Ndjaba to  a ndoe 'e a?  E na koloenoe mboeroe 'e a? ³⁷  Edoe uzu koegbe adoeke,  ene koedoe ayi koegbara o'o too  ene gbo Ishiri,  e li adoeke tshe wusoe noe adoeke o'o  a moe su foe 'e koedoe awa o'o noe Gbozu. ³⁸  Edoe uzu koewuwusoe noe nene,  e yindoe koepa adoeke Ndjaba wuwu ndje soe ye nene.

³⁹ Ataa, alaya moe, 'e soe doe ogo noe koete aayi koegbara o'o ye 'e papakata adoeke endje pa angbi o'o ama ogo nene. ⁴⁰ Kashe, 'e soe doe gbodjela adoeke  eroenoe ko mboeretoed endje doe otshanoed  edoe pe doe awanoed.

15

Koeshe loe akuzu noe Kristu

¹ Alaya, moe kpa yindoe koepandoe Otsho O'o  a moe pa lima ndoe noe foe 'e,  a 'e yi lima ndoe noe,  a 'e soepe koeyindoe noe  errr kpesheke. ²  Edoe 'e koetepa noe kperoe bata  a moe yisoe noe foe 'e,  e she 'e loe awanoed ye.  Edoe 'e koetete lima pa noe kperoe nene, koeyindoe noe 'e soe ma gbambanoed.

³ O'o noe utshunoe ko koedoe  eneke  a moe gbo ye  a mindoe noe foe 'e koedoe adoeke: Kristu tshu mboeroe ekperoe noe azoe, bata  a endje su lima ga la buku noe Ndjaba.

⁴ Endje shi she, ye toedotoe olo, tshe she loe ugurutoe akuzu, bata endje su bala buku noe Ndjaba. ⁵ Tshe wuta ga ndoe Petro, manda noe ga ndoe Andjokpa doe bisha (12). ⁶ Tshe kpa wuta ga ndoe ayambaroe noe ye koeropa kama mindu (500), awa bale. Anga endje ndjoro ugurutoe endje soepe doe soro, kashe anga ata endje tshu ye. ⁷ Manda noe, tshe kpa wuta ndje ga ndoe Jake, ye  e kpa wuta ga ndoe aayi avwa para.

⁸ Manda noe para, tshe kpa wuta ga ndoe moe ndje,  emoed  a moe soe bata endje zu moe toedozoo. ⁹ Gbambanoed nene,  emoed koedoe aya ayi avwa koerosoenoe loe ugurutoe aayi avwa para,  e lili adoeke endje e moe ayi avwa nene, mboeroe moe mboeroe lima  eroe kanga foe azu Ikrizia noe Ndjaba. ¹⁰ Kashe loe otsho l osu noe Ndjaba da moe soe bata  a moe soe asoe. Otsho l osu noe ye ga ndoe moe soesoedoe gbambanoed nene. Kashe moe mboeroe akwa koerosoe endje para. Doe adjapu,  e doedoe moe da soe koemboeroe akwa nene, kashe otsho l osu noe Ndjaba da soe koemboeroe akwa loe moe. ¹¹ Ataa, koeto  a ndoe moe too  a ndoe anga aayi avwa, toenoe koedoe o'o koeseo noe Yisu loe akuzu  a 'a mindoe noe ye  a 'e yindoe noe.

Koeshe loe akuzu

¹²  Edoe 'a koeseo koemindoe noe adoeke Kristu she loe akuzu, mboeroe gade  a anga azu ugurutoe 'e soe koepa adoeke koeseo loe akuzu gugu nene a? ¹³  Edoe koeseo loe akuzu koegugu nene, Kristu sheshe ndje loe akuzu nene, ¹⁴  edoe Kristu koesheshe loe akuzu nene, koepandoe o'o noe 'a soe gbambanoed, ye koeyindoe noe 'e soe ndje gbambanoed. ¹⁵  E soe koematoe endje bata a'a koedoe akpe atimu noe Ndjaba, mboeroe 'a pa wala koeyindoe noe adoeke Ndjaba she Kristu loe akuzu andaa tshe sheshe she nene,  edoe  e koeseo adjapu adoeke akuzu  e she nene. ¹⁶ Gbambanoed nene,  edoe akuzu koesheshe nene, Kristu sheshe ndje loe akuzu nene. ¹⁷  Edoe Kristu koesheshe loe akuzu nene, koeyindoe noe 'e soe gbambanoed, 'e soepe damba loe ekperoe noe 'e. ¹⁸  E yindoe koepa adoeke, ataa endjeneke  a endje tshu loe koeyindoe ga ndoe Kristu, djingili ndje ye. ¹⁹  Edoe  e koeseo koloe mboeroe soronoe asoeke da a soe koesa l osu azoe ga pa Kristu, azoe koedoe aayi oyo koeropa azu para.

²⁰ Kashe doe adjapu, Kristu she loe akuzu ye; tshe she loe akuzu utshu endjeneke  a endje tshu balima bata ali ngwaroe  a endje ko mboeroe koemindoe noe adoeke akuzu  e she bala loe akuzu. ²¹ Bata  a kuzu na lima loe awa noe uzu bale, koeseo loe akuzu na ndje loe awa noe uzu bale: ²² bata azu para  e tshu loe awa noe Adamo, azu para  e gbo bala soro loe awa noe Kristu. ²³ Kashe, uzu doe uzu soe doe alo noe ye: Kristu da soe

utshunœ, yé manda nœ koedœ endjeneke á endje dœ azu nœ Kristu lœkœ á tshe kwa bala tœ ye. ²⁴ Yé manda nœ kœ, ndœngœlœ oshœ œ na bala lœkœ á Kristu œ gi akwa nœ ogo tshagbozu fœ Aba azœ dœ Ndjaba manda koendi tshelœ tshagbozu kœ œdœ gbœgbœ nœ ishiri kœ. ²⁵ Gbamba nœ nene, œ li adœke Kristu mbœrœ akwa tshagbozu nœ ye œrrr ga tœ adœke Ndjaba fa ayingba ye ga tshada ye. ²⁶ Ndœngœlœ yingba á Ndjaba œ nditshelœ ye koedœ kuzu.

²⁷ Gbambanœ nene, endje sú bala buku nœ Ndjaba adœke: «Ndjaba ko œrœ kœ ga tshakudu ada ye*.» Kashe Ndjaba á tshe sœ kœko œrœ nœ kœ ga tshakudu ada Kristu ascœmœ, sœsœ lœ nœ nene. ²⁸ Lœkœ á Ndjaba œ ko œrœ kœ ga tshakudu ada Kristu, Gbolo nœ Ndjaba dœ tœ ye œ zatœ ye ga tshakudu Ndjaba á tshe ko œrœ kœ ga tshakudu ada ye ascœmœ. Ataa, Ndjaba œ dœ gbozu tshapa œrœ kœ.

²⁹ Œdœ œ kœsœ lima kpi, œrœ gadœ dá azu á endje sœ kœgbœ batisimu mbœrœ akuzu sœ lima kœpara tœ nœ a? Œ kœsœ adjapu adœke akuzu œ she lœ akuzu nene, mbœrœ gadœ á azu sœ kœgbœ batisimu mbœrœ endje a? ³⁰ Yé a'a dœ tœ 'a, mbœrœ gadœ á 'a sœ kœzatœ 'a œlœ dœ œlœ ga tœ œrœ á li koendi 'a? ³¹ Alaya, œlœ dœ œlœ mœ sœ lœ kuzu. Œ sœ ndje adjapu adœke mœ sœ kœdu okoro mœ pa 'e mbœrœ á 'e ngbœtœ 'e bale dœ Yisu Kristu á tshe dœ Gbozu nœ azœ. ³² Koshe á mœ nga ga tœ aagea ba lœ Efeze, œ mbœrœ má lima gadœ ba ndœ mœ œdœ œ kœsœ má lima dœ mara koetondœrœ nœ azu a? Œdœ akuzu kœsœsœ kœshe lœ akuzu nene, a zi œrœ œ ndjo œrœ, mbœrœ mbatsha a tshu ye.

³³ 'E fafaratœ 'e nene: «Ekpe uzu á tshe na tœ awa dœ anga uzu, sœ koendi œtshœ tshascœmœ.» ³⁴ 'E kwatœ 'e ndœ gbetshelœ nœ 'e bœta á li, yé œ tshapu koembœrœ ekperœ! Gbambanœ nene, mœ sœ kœpa o'onœ tœ œrœ tshula nœ 'e adœke anga azu ugurutœ 'e wuwusœ Ndjaba nene.

Undu azu á endje she lœ akuzu

³⁵ Kashe anga azu sœ kœyu oshœ adœke: «Dœ mara gadœ á akuzu sœ kœshe lœ akuzu

a? Endje sœ kœkwa dœ undu ascœta a?» ³⁶ Œbœ koedœ gbakindi! Œdœ bœ kœlu indji ngwarœ, œ tshu yeka á rœgo œ ko. ³⁷ Yé œneke á bœ sœ kœlu tœnœ dœdœ dœngœ á sœ kœwuta tœnœ nene, kashe œtœnœ koedœ djameya indji ngwarœ, indji ble too anga angbi œrœ. ³⁸ Manda nœ, Ndjaba sœ koembœrœ adœke indji ngwarœ to undu fœ dœngœ bœta á tshe yindœ nœ. Indji ngwarœ bale dœ bale sœ dœ ala dœngœ nœ ye dœ tœ ye.

³⁹ Anga songba bale á liili dœ anganœ gugu nene: azu sœ dœ œne endje kpi, agea sœ dœ œne ndje kpi, ayanu sœ dœ œne endje kpi, ageatshalangu sœ ndje dœ œne endje kpi.

⁴⁰ Œrœ tshalafœ sœ zœ, yé œnœ tshapa œshœ sœ ndje zœ, kashe koetshinœ sœsœ awa bale nene. ⁴¹ Koetshi œlœ sœ kpi, koetshi yapu sœ kpi, koetshi angerepe sœ kpi. Angerepe ndje dœ tœ ye sœ koetshi ndje kpi tœ anganœ.

⁴² Œsœ ndje ataa mbœrœ kœshe lœ akuzu nœ akuzu. Lœkœ á endje kœshi undu uzu, undu œ gba ye. Lœkœ á tshe kœshe lœ akuzu, tshe kpa tshu nene. ⁴³ Lœkœ á endje kœshi undu uzu, œtœnœ koedœ œrœ á gaga nene yé œ gugu dœ gbœgbœ nene. Lœkœ á œ kœshe lœ akuzu ye, œ sœ dœ mœkœ œdœ dœ gbœgbœ. Œ dœ undu uzu kœ sœ zœ, ⁴⁴ Lœkœ á endje kœshi undu uzu, œtœnœ koedœ amba undu uzu á sœ lima dœ soro. Lœkœ á œ kœshe lœ akuzu, œ fa undu uzu á sœ koembœrœ akwa lœ awa nœ Ishiri. Ataa, amba undu uzu á sœ dœ soro sœ zœ, yé undu uzu á sœ koembœrœ akwa lœ awa nœ Ishiri sœ ndje zœ. ⁴⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, endje sú ga la buku nœ Ndjaba adœke: «Ali uzu lima, Adamo, fa lima uzu á tshe sœ dœ soro.» Kashe ndœngœlœ Adamo† koedœ Ishiri á sœ kœza soro. ⁴⁶ Œ dœdœ œneke á dœ Ishiri dá na utshunœ nene, kashe œneke á dœ amba undu uzu á sœ dœ soro. Œneke á sœ koembœrœ akwa lœ awa nœ Ishiri na manda nœ. ⁴⁷ Ndjaba mbœrœ lima ali uzu dœ œshœ. Bisha uzu to ba lafo. ⁴⁸ Azu tshapa œshœ liili dœ tsheneke á endje mbœrœ lima she dœ œshœ, yé azu tshalafœ liili ndje dœ uzu á tshe to ba lafo. ⁴⁹ Yé awa bale a sœ bœta ishiri uzu á endje mbœrœ she dœ œshœ,

* 15.27 15.27 Ada ye: œ yindœ kœpa adœke ada Kristu † 15.45 15.45 Ndœngœlœ Adamo koedœ Kristu

awa bale ndje, a sœ ndje bala ɓata tœ ishiri uzu á tshe to ɓa lafo.

⁵⁰ Alaya, 'e wu œneke á mœ yindœ koepa tœnœ doeke: Œneke á to lœ songba œdœ lœ indji lili kœli ga lœ Ogo gbozu nœ Ndjaba nene, yé œneke á gbaagba lili kœsœ awa bale dœ œneke á gba nene.

⁵¹ Mœ sœ ndœ koema o'o neke á zatœ ye yiwatœnœ fœ 'e. A tshu kœ nene, kashe a fa bala tœ azœ kœ ⁵² ngbangi, dœ iki aga ɓa tœ ndɔngɔɓ osho. Gbambanœ nene, lœkœ á endje kœuru aga, akuzu œ she lœ kuzu dœ mara adœke endje kpa gba nene, yé azœ, a fatœ azœ bala ye. ⁵³ Œ li adœke œneke á gbaagba fa tœ œrœ á gba nene, yé œneke á tshuutshu fatœ endje tœ œneke á tshu nene. ⁵⁴ Ataa, lœkœ á œneke á gbaagba kœfa tœ œrœ á gba nene, yé œneke á tshuutshu kœfatœ endje tœ œneke á tshu nene, o'o ɓa la buku nœ Ndjaba á mbœrœ bala tœ endje doeke: «Kuzu kpa gugu nene! Gbɔgbɔ nœ Ndjaba ropa kuzu ye!»

⁵⁵ «Kuzu, gbɔgbɔ nœ zœ sœ kpœta a?

Kuzu, œrœ kowo kœwo dœ azu nœ zœ sœ kpœta a?»

⁵⁶ Œrœ kowo nœ kuzu kœdœ ekperœ, yé gbɔgbɔ nœ ekperœ kœdœ awa akwa.

⁵⁷ Kashe a donga Ndjaba á tshe sœ kœmbœrœ adœke a ropa ekperœ œdœ kuzu lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu!

⁵⁸ Ataa, alaya á mœ yindœ 'e waa, 'e shi gbi, 'e tuturutœ 'e nene, 'e zatœ 'e ɔɓ dœ ɔɓ ndœ akwa nœ Gbozu, mbœrœ á 'e wusœ nœ adœke ɔgbɔ akwa á 'e sœ kœmbœrœ tœnœ sœsœ gbambanœ lœ akwa nœ Gbozu nene.

16

Kœngbɔɓa ngendja fœ azu Ikrizia ɓa lœ Yerusaleme

¹ Tœ upu nœ kœngbɔɓa ngendja mbœrœ azu nœ Ndjaba ɓa lœ Yerusaleme, 'e mbœrœtœ 'e lindœ awa o'o á mœ za fœ azu Ikrizia kœ ɓa lœ Galate. ² Ali olo lœ pɔsɔ bale dœ bale, uzu dœ uzu œ ko ngendja á tshe gbɔndœ nœ ga indirinœ mbœrœ adœke endje kpa kœkakate adœke mœ na yeka á endje kœngbɔɓa nene. ³ Lœkœ á mœ kœwuta ga zœ, mœ vwa endjeneke á 'e ke endje dœ mbeti adœke endje na dœ kœtorœ nœ 'e

fœ azu Ikrizia ɓa lœ Yerusaleme. ⁴ Œ kœli adœke mœ na ga zœ dœ tœ mœ, endje na tœ awanœ bale dœ mœ.

Kœgumatœsho ndœ ana gene

⁵ Mœ na ga ndœ 'e manda kœro tœ lœ Masedwane; gbambanœ nene, œ li adœke mœ vwanga djaga zœ. ⁶ Mœ sœ kœwu adœke œndœ mœ idi teasho kpœndœ 'e zœ, anganœ yapu nœ izi djigi œ ro ye, mbœrœ á 'e kœti kane mœ lœ udu ana gene nœ mœ. ⁷ Mœ yiyindœ kœwu 'e ndara kolœ lafo nene, œdœ Gbozu kœyindœ nœ, mœ gbe ndœ kœlo kpœtœ manda olo ndjoro.

⁸ Kashe mœ sœ lœ Efeze œrrr ga tœ olo nœ Patekœte. ⁹ Gbambanœ nene, manda kœrɔ kpœmœ dœ egerœnœ adœke mœ mbœrœ akwa nœ mœ ye, ataa ayingba sœ ndjoro gbaa.

¹⁰ Œdœ Timote kœna, 'e mbœrœ adœke tshe sœsœ dœ awa ugurutœ 'e nene, mbœrœ tshe sœ kœmbœrœ akwa nœ Gbozu ɓata mœ. ¹¹ Uzu bale vwawwaratœ ye tœ Timote nene. 'E ti kane ye ga lafo adœke tshe gu dœ kœsœ gee ga ndœ mœ, mbœrœ mœ sœ kœkate she dœ aaya lœ kœyindœrœ.

¹² Tœ upu nœ aya azœ dœ Apolo, mœ sœ kœto gbɔgbɔ fœ she adœke tshe ro ga ndœ 'e, œshe dœ aaya lœ kœyindœrœ, kashe tshe yiyindœ kœna ngɔngɔnœ asœ nene. Tshe na ga zœ œdœ tshe kœgbɔ awa.

Ndɔngɔɓ o'o dœpe abala

¹³ Ala 'e gbɔ, 'e shi gbi lœ kœyindœrœ, 'e sœ tœ ayakoshe, 'e sœ dœ gbɔgbɔ. ¹⁴ 'E mbœrœ akwa kœ dœ kœyindœsho.

¹⁵ Aaya lœ kœyindœrœ, anga o'o bale á kpa sœ mbœrœ 'e doeke: 'e wusœ nœ adœke Esetefanase dœ azu tshelœ bingi nœ ye kœdœ azu á endje yindœ Ndjaba utshunœ ɓa lœ Akayi; endje zatœ endje djigi ndœ kœmbœrœ akwa nœ azu nœ Ndjaba. ¹⁶ Ataa, 'e mbœrœtœ 'e lindœ o'o mara azu ataa œdœ fœ endjeneke kœ á endje sœ kœmbœrœ ɔgbɔ akwa awa bale dœ endje.

¹⁷ Mœ sœ dœ yanga ndœ kœwu Esetefanase, Fortunatuse dœ pe Akayikuse. Lœkœ á mœ wu endje, œsœ ɓata mœ wu 'e para. ¹⁸ Gbambanœ nene, endje mbœrœ adœke lœsu mœ œdœ œnœ 'e sœ ziti. 'E wusœ kœlisœ mara azu ataa.

¹⁹ Azu lœ Ikrizia kɔ ʒa lœ Azi vwa abala fœ 'e. Akilase, Prisika œdœ pe azu Ikrizia á endje sœ kœngbɔtœ endje ga tœncœ ʒa ndœ endje, vwa abala fœ 'e lœ i'iri Gbozu.

²⁰ Alaya para kɔkɔ lœ kœyindœrcœ bala 'e. 'E za œyerœ abala lœ ugurutœ 'e.

²¹ Œmœ Polo, mœ bala 'e, mœ su abala asœ dœ adja kane mœ dœ tœ mœ.

²² Œdœ uzu kœyiyindœ Gbozu nene, endje darandœ ye.

Maranata*!

²³ Kaka ɔtshɔ lɔsu nœ Gbozu Yisu sœ dœ 'e.

²⁴ Mœ yindœ 'e kɔ lœ kœngbɔtœ 'e bale dœ Yisu Kristu.

* **16.22** 16.22 Maranata: O'onœ asœmœ sœ dœ o'o ama ogo Arameye: œ yindœ kœpa adœke «Gbozu, na ga mœ»

Bisha mbeti á Polo sú fœ azu Koriti Tshatshu o'o

Asœke kœdœ bisha mbeti á Polo sú fœ ayindœ Ndjaba 6a lœ Koriti. Angata Ayuda na ga lœ Koriti yé œ yi lima sœ œrœ á sœ kpi tœ Ɔtsho O'o á Polo yi lima sœ nœ utshunœ. Endje sœ lima ndje kœpa adœke Polo doédœ adja ayi avwa nœ Kristu nene. O'o endje ndi lima Ɔtsho anga ayindœ Kristu yé á Polo yi lima kœna ga zœ.

Ba la bisha mbœtinœ asœke, Polo pandœ ádá á tshe nana kœwu endje nene. Tshe ma ndje fœ endje adœke œne kœdœ adja ayi avwa nœ Kristu mbœrœ á œne kœsœ lœ kœmœ, Ndjaba sœ kœma gbœgbœ nœ ye fœ œne. Tshe pa fœ endje adœke œne gbe kœngbœbatœ œne bale dœ ayindœ Ndjaba 6a lœ Koriti, ataa endje shi gbi lœ kœngbœba œrœ mbœrœ kœti kane ayindœ Ndjaba 6a lœ Yerusaleme. Ga panœ, œne gbe má kœna mbœrœ kœpa adjapu fœ endjeneke á endje kakatœ kœmbœrœ ekperœ nene asœmœ.

Polo sœ kœpa adœke œne kœdœ adja ayi avwa mbœrœ tshe yi lima ndœ nœ adœke azu wusœ Ɔtsho O'o yé œ wusœ nœ ndje adœke Yisu kœdœ Gbozu.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Polo bala endje yé œ gi mershe fœ Ndjaba (1.1-11)
- Akwa nœ aayi avwa 6a ndœ ayindœ Ndjaba (1.12-2.17)
- Kœyindœ anga azœ 6a ta á Kristu yindœ azœ (3.1-7.16)
- Kœti kane aayi oyo (8.1-9.15)
- Polo pa adœke œne kœdœ adja ayi avwa (10.1-13.10)
- Ndœngœbœ abala (13.11-13)

Abala

¹ Ɔmœ Polo, Ndjaba e mœ lindœ gbetshelœ nœ ye adœke mœ te ayi avwa nœ Yisu Kristu. A'a dœ aya azœ dœ Timote dá su mbetinœ asœke fœ 'e dœ azu Ikrizia nœ Ndjaba 6a lœ Koriti œdœ fœ ayerœ azu nœ Ndjaba kœ 6a lœ ogo Akayi djigi. ² Kaka adœke Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma Ɔtsho lœsu ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

Polo gi mershe fœ Ndjaba

³ A donga Ndjaba, Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, Aba á tshe sœ dœ lœsu nœ kœwu oyo yé á dœ Ndjaba á tshe sœ kœto gbœgbœ fœ azœ dœ mara kœ. ⁴ Tshe sœ kœto gbœgbœ fœ azœ lœ oyo nœ azœ kœ mbœrœ adœke a li kœto ndje gbœgbœ á a gbœ dœ tœ azœ 6a ndœ Ndjaba fœ endjeneke á endje sœ lœ oyo. ⁵ Gbambanœ nene, 6ata á a ngbœtœ azœ awa bale dœ Kristu lœ kœwu œrœ kanga nœ ye asœmœ, Ndjaba œ to ndje egerœ gbœgbœ fœ azœ lœ awa nœ Kristu. ⁶ Yé œdœ 'a kœsœ kœwu oyo, œ sœ mbœrœ adœke 'e gbœ gbœgbœ œdœ kœshe. Ɔdœ 'a kœgbœ gbœgbœ, œ sœ mbœrœ adœke 'e gbœ gbœgbœ á mbœrœ adœke 'e shi gbi dœ ugu lœsu lœ tshetœ oyo nœ 'a ndje á 'a sœ kœwu tœnœ. ⁷ Ataa, 'a ko lœsu 'a djigi ga pa 'e. Gbambanœ nene, 'a wusœ nœ adœke 6ata á 'e wu oyo awa bale dœ 'a asœmœ, Ndjaba œ to ndje gbœgbœ á tshe to ndje fœ 'a asœmœ fœ 'e.

⁸ Alaya 'a, 'a yindœ nœ adœke 'e wusœ mara oyo á 'a wu 6a lœ ogo Azi: kikili oyo ro lima pa 'a ye, 'a lili lima kœru lœsu 'a nene yé 'a kpa gbegbe lima adœke 'a sœ dœ soro nene. ⁹ Dœ adjapu, 'a sœ lima kœwu adœke endje wa œgbœ ngbanga nœ kuzu ga tœ 'a. Ɔ mbœrœtœ ye lima ataa mbœrœ á 'a kœzaza lœsu 'a ga tœ 'a dœ tœ 'a nene, kashe kolœ fœ Ndjaba á tshe sœ dœ gbœgbœ kœshe azu lœ kuzu. ¹⁰ Ɔshe dá she 'a lœ mara kuzu asœmœ, tshe kpa she 'a bala zœ. Dœ adjapu, 'a ko lœsu 'a ga tœ ye adœke tshe kpa she 'a zœ. ¹¹ E'e ndje, 'e sœ kœti kane 'a ga lafo lœ awa nœ avwala nœ 'e. Ataa, Ndjaba œ ma Ɔtsho lœsu mangba avwala á azu ndjoro za tœ upu nœ 'a, tshe to bala Ɔtshœrœnœ asœmœ fœ 'a yé azu ndjoro œ gi bala mershe fœ she tœ upu nœ 'a.

Polo fa gbetshelœ nœ ye lœ ana gene

¹² Ɔrœ á a sœ kœzatœ azœ dœ yanga tœnœ dœke: 6ata á lœsu 'a sœ kœma tœnœ, mara kœmbœrœtœ 'a pa tshapashœnœ œdœ mara kœmbœrœtœ 'a ga ndœ 'e, 'a sœ kœmbœrœ dœ œmœ lœsu œdœ dœ adjapu nœ Ndjaba, 'a mbœmbœrœ dœ kœwusœtœ nœ azu nene, kashe 'a mbœrœ lœ awa nœ Ɔtsho lœsu nœ Ndjaba. ¹³ Yé 6ala mbeti nœ 'a, 'a su kolœ œneke á 'e sœ kœdi tœnœ yé á

sœ koewusœ ádáncœ. Kashe mœ wu adœke 'e wu bala sœ ádá œeneke dœ ðtshǎncœ, ¹⁴ mbœrcœ 'e wu kolœ sœ tshakalanœ: 'a dœ bala yanga nœ 'e bata e'e ndje, 'e dœ bala œncœ 'a dœ olo kœkwa Gbozu Yisu.

¹⁵ Yé lœ kœko lœsu mœ ascœmœ, mœ gbe lima koena ga ndœ 'e utshuncœ mbœrcœ adœke Ndjaba to bisha ðtshǎ lœsu nœ ye fœ 'e. ¹⁶ Mœ yi lima ndœ koena ba ndœ 'e, manda nœ á kœro ga lœ Masedwane. Lœko á mœ katœ Masedwane ti, mœ kwatœ mœ ga ndœ 'e mbœrcœ adœke 'e ti kane mœ lœ ana nœ mœ ga lœ ogo Yuda. ¹⁷ Lœko á mœ pa fœ 'e adœke mœ mbœrcœ ataa, mœ pa o'o bisha lœ ama mœ a? Lœko á mœ kœka ga pa œeneke á mœ yindœ koembœrcœ toencœ, mœ sœ koembœrcœ toencœ bata azu tshapashœ dœ kœpa pa tshetœ œrcœ adœke «œ» œdœ «œœ» a? ¹⁸ Ndjaba kœdœ timu nœ mœ toœ œeneke á mœ pa lima fœ 'e, mœ papa fœ 'e «œ» œdœ «œœ» pa tshetœ œrcœ bale nene. ¹⁹ Gbambancœ nene, Yisu Kristu, Gbolo nœ Ndjaba á 'a mindœ ye fœ 'e: Silve, Timote œdœ œmœ, papa «œ» œdœ «œœ» pa tshetœ œrcœ bale nene. Kashe, œshe kœdœ kolœ «œ». ²⁰ Yé œshe kœdœ «œ» á sœ kœma œeneke á Ndjaba pa toencœ. Lœ awa nœ Yisu Kristu dá 'a sœ kœpa «Ame» mbœrcœ kœza mokœ fœ Ndjaba. ²¹ Yé Ndjaba dœ toœ ye dá sœ koetepa azœ dœ 'e ngbiri lœ koengbœtoœ azœ dœ Kristu. Ndjaba dá sœ kœke azœ dœ toœ ye. ²² Tshe ta ambara á sœ kœma adœke azœ kœdœ agbolo nœ ye ga toœ azœ, yé œ to ðtshǎ Ishiri ga lœsu azœ bata ðtshœrcœ á tshe gbœndœ nœ fœ azœ.

²³ Mœ za Ndjaba toœ timu œdœ mœ kœsœ kœpa wala, tshe wo mœ ye: œ sœ mbœrcœ kœgbœndœ 'e dá mœ wa adœke mœ kwatœ mœ ga lœ Koriti nene. ²⁴ 'A sœsœ kœpara awa kœza œeneke á li dœ kœyindœrcœ nœ 'e dœ œgbœ fœ 'e nene, kashe 'a gbe ndœ kœte ga ndœ yanga nœ 'e mbœrcœ á 'e zatœ 'e dœ ðtshǎncœ lœ kœyindœrcœ.

2

¹ Toœ mœ nœ mœ, mœ wa adœke mœ kwatœ mœ ga ndœ 'e mbœrcœ á kpa kœza oyo fœ 'e nene. ² Gbambancœ nene, œdœ mœ kœza oyo fœ 'e, edœ dá za yanga fœ mœ a? Œ doédœ uzuncœ á mœ za oyo fœ she ascœmœ nene a? ³ Mbœrcœ toencœ ataa dá mœ su mbetincœ ascœ fœ 'e kparawa

adœke lœko á mœ koewuta ba zœ, azu á sœ má adœke endje za yanga fœ mœ kœzaza oyo fœ mœ nene. Andaa mœ wusœ 'e kœ, mœ wusœ nœ adœke œdœ mœ kœsœ dœ yanga, e'e ndje kœ 'e sœ dœ yanga. ⁴ Lœko á mœ su mbetincœ ascœmœ fœ 'e, mœ sœ lima dœ oyo œdœ dœ gbetshelœ waa œerrr ga toœ iki. Mœ susu mbetincœ mbœrcœ kœza oyo fœ 'e nene, kashe mœ su mbœrcœ 'e wusœ nœ adœke mœ yindœ 'e kœrosœ nœ.

Kœdjercœndœ ekperœ nœ anga azœ

⁵ Œdœ uzu koembœrcœ œrcœ oyo fœ mœ, œ doédœ kolœ fœ mœ kuti mœ dá tshe mbœrcœ fœ mœ nene, kashe mbœrcœ 'e kœ yé a papa toœ œsœ nœ kœropanœ nene. ⁶ Mbœrcœ mara uzu ataa, œ li adœke azu ndjoro ugurutœ 'e gbagbara she. ⁷ Mbœrcœ toencœ ataa, ngœngœncœ ascœke, œ li adœke 'e ma ðtshǎ lœsu yé œ to gbœgbœ fœ she kparawa adœke tshe sœsœ kolœ lœ egerœ oyo waa nene. ⁸ Mœ sœ kœpa fœ 'e adœke, 'e ma kœyindœshœ nœ 'e ga ndœ ye. ⁹ Gbambancœ nene, ádáncœ á mœ su mbetincœ fœ 'e dœke: mœ yi má ndœ koewu lœsu 'e œdœ 'e kœsœ koembœrcœtoœ 'e djigi lindœ o'o ama mœ. ¹⁰ Œdœ 'e kœdjercœndœ ekperœ nœ uzu, mœ djercœ ndje ndœ nœ ye. Yé œdœ mœ kœdjercœndœ ekperœ nœ ye dœ mara bata á mœ mbœrcœ ascœmœ, mœ mbœrcœ mbœrcœ 'e ba utshu Kristu, ¹¹ mbœrcœ adœke Satana kœgbœgbœ awa kœfara azœ nene. Gbambancœ nene, a wusœ gbetshelœ nœ ye dœ ðtshǎncœ.

Polo ba lakpi Trowase

¹² Lœko á mœ wuta ba lœ Trowase mbœrcœ kœpandœ ðtshǎ O'o nœ Kristu, mœ wu adœke Gbozu za lima ðtshǎ awa á li fœ mœ adœke mœ pandœ nœ. ¹³ Andaa, mœ sœ lima dœ awa waa mbœrcœ á mœ gbœgbœ lima aya mœ dœ Tito nene. Mœ ka lima toœ azu Trowase ti yé á ro ga lœ Masedwane.

Kœropa koshe mbœrcœ Kristu

¹⁴ A donga Ndjaba mbœrcœ á tshe gi azœ na toencœ adœke a ropa koshe lœ awa nœ Kristu, yé á sœ koembœrcœ adœke tshafu yombo nœ koewusœ ye za osho djigi lœ awa nœ azœ. ¹⁵ Yé azœ kœdœ yombo nœ Kristu á tshafuncœ ga waa á tshe to fœ Ndjaba mbœrcœ endjeneke á endje she œdœ endjeneke á endje sœ lœ djingili. ¹⁶ Mbœrcœ

anga azu, cœtœnce kœdœ tshafu kuzu á sœ kœyi osho ga lœ kuzu; mbœrœ anga endje, cœtœnce kœdœ tshafu soro á sœ kœyi osho ga lœ soro. Yé ede dá li kœmbœrœ mara akwanœ ata a? ¹⁷ 'A sœsœ bœta anga azu á endje za o'o ama Ndjaba tœ kœyœrœ nene, kashe mbœrœ á Ndjaba dá vwa 'a, 'a sœ kœpa dœ adjapu bœ utshu ye lœ kœngbœtœ 'a awa bale dœ Kristu.

3

Aayi akwa nœ tafo ayo

¹ 'A kpa donga tœ 'a dœ tœ 'a a? Too 'a gbe kœmbœrœ bœta anga azu adœke 'a ma mbeti á endje donga 'a alancœ fœ 'e too 'a yœshondœ nœ bœ ndœ e'e a? ² Mbeti nœ 'a kœdœ e'e, mbeti á endje sũ ga lœsu 'a á azu kœ wusœ nœ ye á di. ³ Cœ sœ adjapu adœke, e'e kœdœ mbeti á Kristu su yé 'a sœ kœgbœndœ nœ. Mbetinœ ascœmœ, tshe susu dœ tadjã nene kashe tshe su dœ Ishiri nœ Ndjaba nœ soro; tshe susu tœncœ ga pa ndaba tame nene, kashe tshe su ga pa ndaba songba bœ tœ lœsu 'e.

⁴ 'A sœ kœpa ataa gbambancœ nene, 'a za lœsu 'a ga pa Ndjaba lœ awa nœ Kristu. ⁵ 'A wusœ nœ adœke 'a lili kœmbœrœ ataa dœ gbœgbœ nœ 'a dœ tœ 'a nene, kashe gbœgbœ nœ 'a to bœ ndœ Ndjaba. ⁶ Cœshe dá to gbœgbœ fœ 'a adœke 'a wuta aayi akwa tœ upu nœ kœmindœ tafo ayo. Tafo ayonœ ascœmœ dœdœ awa akwa á endje sũ nene, kashe Otshœ Ishiri dá sœ kœyisœ awa fœ 'a. Awa akwa á endje sũ sœ kœyi azu ga lœ kuzu utshu Ndjaba, kashe Otshœ Ishiri sœ kœto soro.

⁷ Ndjaba su lima akwa nœ kuzu dœ mbeti ga pa tame yé mokœ nœ ye sœ lima kœtshi pancœ. Tshatshu Moyize sœ lima kœtshi tœncœ dœ mara adœke azu Israyele li kœtœndœ ye nene, andaa cœndœ kœtshi tœncœ didi lima nene. ⁸ Ataa, akwa neke á Ishiri sœ kœmbœrœ tœncœ œ sœ dœ mokœ tœpanœ kpuru nene a? ⁹ Yé œdœ akwa á sœ lima kœyi azu ga lœ kuzu kœsœ dœ mokœ, œneke á sœ kœmbœrœ adœke azu sœ ndjii bœ utshu Ndjaba œ sœ dœ mokœ tœpanœ kpuru ye! ¹⁰ A li kœpa ndje adœke mokœ á sœ lima kœtshi tœncœ katshatsha, œ djerœwa bœ utshu mokœ neke á ropancœ ngœngœ ascœke. ¹¹ Gbambancœ nene, œdœ

œneke á cœndœncœ didi lima nene kœsœ dœ mokœ, œncœ œneke á sœ waa dœ waa œ sœ koto o?

¹² Bata á 'a sœ kœko lœsu 'a ga tœ adja o'onœ ascœmœ ataa, 'a yindœ nœ dœ lœsu 'a. ¹³ 'A sœsœ kœmbœrœ bœta Moyize á tshe za lima siriki tshu ga utshu ye mbœrœ adœke agbolo Israyele kœwuwu mara á kœtshincœ, á cœndœncœ didi nene ascœmœ, œ yiwa dœ tœncœ nene. ¹⁴ Kashe kœwusœrœ nœ endje sœ lima lœ ubu osho! Yé œrrr ga tœ olo ascœke, tshetœ sirikinœ ascœmœ sœ zœ lœkœ á endje kœsœ kœdi buku nœ ongboro ayo. Kolœ lœ awa nœ Kristu dá sirikinœ ascœmœ œ yiwa. ¹⁵ Dœ adjapu, œrrr kpesheke nœ ascœ, lœkœ bale dœ bale á endje kœsœ kœdi buku nœ Moyize, siriki sœ bœ lœsu endje. ¹⁶ Cœ sœ kolœ lœ awa nœ kœfatshalœsu ga ndœ Gbozu dá sirikinœ œ te. ¹⁷ Gbambancœ nene, Gbozu kœdœ Ishiri. Yé osho á Ishiri nœ Gbozu sœ tœncœ, cœtœncœ kœdœ osho á azu dœdœ akanga nene. ¹⁸ Azœ kœ a gi siriki tshatshu azœ ye, a ma mokœ nœ Gbozu. Ataa, a fatœ azœ mbœrœ kœsœ awa bale bœta Gbozu dœ mokœ á sœ kolœ tœ egerœncœ lœ awa nœ ye á tshe dœ Ishiri.

4

Gbœgbœ nœ azœ to bœ ndœ Ndjaba

¹ Bata á Ndjaba wu oyo 'a yé á za akwanœ ascœke fœ 'a, 'a mœmœ lœ œkœ 'a nene. ² 'A vwaratœ 'a tœ œrœ nœ tshula kœ á zatœ endje yiwa tœncœ, 'a sœsœ kœmbœrœ œrœ dœ afara nene yé œ sœsœ ndje kœfatshelœ o'o ama Ndjaba nene. Kashe 'a sœ kœyisœ adjapu ngbi, yé œ sœ kœpara awa adœke azu kœ yindœ 'a bœ utshu Ndjaba. ³ Andaa, œdœ Otshœ O'o á 'a sœ kœmindœ nœ kœsœsœ ngbi nene, œ sœ kolœ mbœrœ azu á endje sœsœ dœ kœyindœrœ nene. ⁴ Endje sœsœ dœ kœyindœrœ nene mbœrœ ndjaba nœ tshapashœ ascœke, bu ala endje dœ kœwusœrœ nœ endje ga tœncœ ye. Tshe sœ kœpakata endje adœke endje wu ishiri osho á Otshœ O'o tœ upu nœ mokœ nœ Kristu á tshe dœ ishiri Ndjaba, sœ kœmindœ nœ. ⁵ 'A yiyisœ œrœ tœ 'a dœ tœ 'a nene, kashe á sœ kœyisœ œrœ tœ upu nœ Gbozu Yisu Kristu. Tœ a'a nœ 'a, 'a sœ kœpa ngbi adœke a'a kœdœ aayi akwa nœ 'e mangba

Yisu. ⁶ Gbambanœ nene, Ndjaba á tshe pa lima adœeke: «Kaka adœeke ishiri osho tshi 6a ugurutœ ubu osho nari!» Ɛshe dœ tœ ye dá tshi 6a tœ 6su 'a mbœerœ koeto kœwusœerœ lœ mokœ nœ ye á matœ ye 6a tshatshu Kristu.

⁷ Kashe a'a dá Ndjaba za kœgbœrœnœ asœmœ fœ 'a, yé á sœ kœgbœndœ nœ 6a lœ 6sú. 'A sœ kœyisœ nœ adœeke gbœgbœnœ á rosœ nœ asœmœ to 6a ndœ Ndjaba, kashe œ toto 6a ndœ a'a nene. ⁸ 'A sœ kœwu tshelœ áká oyo ngbangbangba kashe œ roropa 'a nene; 'a sœ dœ awa tœ 6su 'a, kashe 'a gigi 6su 'a tœ Ndjaba nene. ⁹ Azu mbœerœ œerœ kanga fœ 'a, kashe Ndjaba kakatœ 'a nene. Endje ko 'a vesho, kashe 'a tshutshu nene. ¹⁰ Ɔlœ dœ 6lœ, 'a sœ dœ ko6a kuzu nœ Yisu lœ œkœ 'a mbœerœ adœeke soro nœ ye yi ndje tœ ye ga lœ œkœ 'a. ¹¹ Lœ soro nœ 'a djigi, 'a sœ lœma kuzu mangba Yisu, mbœerœ adœeke soro nœ ye li ndje ga lœ undu 'a œnœ kuzu. ¹² Ataa, kuzu sœ kœli dœ akwa ga lœ 'a, kashe 'e sœ kœgbœ soro.

¹³ Endje sú 6a la Buku nœ Ndjaba adœeke: «Mœ sœ dœ kœyindœerœ mbœerœ tœnœ á mœ pa o'o.» A'a ndje lœ tshetœ gbetshelœ nœ kœyindœerœ asœmœ, 'a sœ dœ kœyindœerœ yé mbœerœ tœnœ dá 'a sœ kœpa o'o. ¹⁴ Gbambanœ nene, 'a wusœ nœ adœeke Ndjaba á tshe she Gbozu Yisu lœ akuzu, tshe she ndje azœ awa bale dœ Yisu yé œ ko 'a dœ 'e ga indiri ye. ¹⁵ Ɛneke kœ á 'a sœ kœshi gbi lœ nœ, œ sœ mbœerœ 'e mbœerœ adœeke azu sœ kœli ga panœ ga panœ ga lœ œtshœ 6su nœ Ndjaba. Ataa, azu œ ngba mbœerœ kœgi mershe œdœ mbœerœ kœdonga mokœ nœ Ndjaba.

Soro lœ awa nœ kœyindœerœ

¹⁶ Mbœerœ tœnœ ataa, 'a mœmœ nene. Ataa œdœ soro nœ 'a œnœ azu kœsœ kœmœ tœnœ yima yima, soro nœ 'a œnœ ishiri sœ kœkwa tœnœ 6lœ dœ 6lœ. ¹⁷ Gbambanœ nene, oyo á 'a sœ kœwu tœnœ manda olo teasho, œ sœ kœguma mokœ neke á sœ waa dœ waa yé á gerœ kœropanœ, fœ azœ. ¹⁸ 'A koko 6su 'a nene ga pa œerœ á a wu, kashe 'a ko 6su 'a ga pa œneke á a wuwu nene. Gbambanœ nene, œndœ œerœ á a wu didi nene, kashe œndœ œneke á a wuwu nene sœ kœdi tœnœ waa dœ waa.

5

¹ Gbambanœ nene, a wusœ nœ adœeke œdœ undu azœ œnœ œshœ asœke á sœ 6ata anda tande kœndi, a sœ dœ anga anda á Ndjaba mœ á sœ waa dœ waa 6a lafo. Ɛ dœdœ azu dá mœ andanœ asœmœ dœ kane endje nene. ² Ngœngœ asœke, a sœ kœpulœma azœ mbœerœ á a sœ dœ egerœ ogo adœeke a li ga lœ anda œnœ tshalafo. ³ Ɛ mbœerœtœ endje kolœnœ adœeke a sœ dœ lœba tœ azœ yé a sœsœ kpendronœ nene. ⁴ Adjapu, 6ata á a sœpe damba lœ anda tandœnœ asœmœ, a pulœma zœ 6ata a gbœ upu. Ɛ sœsœ adœeke a yindœ kœ'eatœ azœ tœ œkœ azœ œnœ tshapashœ nene, a yindœ kœverœ tafo œkœ azœ œnœ tshalafo ga panœ mbœerœ adœeke œneke á tshuutshu, fa tœ œneke á tshu nene. ⁵ Tsheneke á tshe guma azœ mbœerœ tshambatshœnœ asœmœ, kœdœ Ndjaba. Tshe za Ishiri nœ ye fœ azœ tœ ndanga nœ œtshœrœ á tshe gbœndœ nœ fœ azœ 6a lafo.

⁶ Mbœerœ tœnœ ataa, a su kolœnœ dœ kœyindœerœ tœ 6su azœ. A wusœ nœ adœeke 6ata á a sœpe damba lœ œkœnœ asœke, a sœ 6a ushu tœ anda nœ azœ, lœ ingirinœ tœ Gbozu. ⁷ Gbambanœ nene, a sœ kœro manda kœyindœerœ kashe œ dœdœ manda œneke á a sœ kœwu dœ ala azœ nene. ⁸ Adjapu, a su dœ kœyindœerœ tœ 6su azœ yé a gbe kœkatœ anda œnœ œkœ azœ asœke mbœerœ kœna kœsœ ndœ dœ Gbozu. ⁹ Kashe ataa œdœ a kœsœ lœ œkœ asœke too a kœgitœ azœ lœnœ, ogo nœ azœ utshunœ kœ kœdœ adœeke a za yanga fœ she. ¹⁰ Gbambanœ nene, œ li adœeke azœ kœ a na ga utshu Kristu mbœerœ adœeke tshe wa ngbanga nœ azœ. Dœ tœnœ ataa, uzu dœ uzu œ gbœ œerœ tshangba œneke á tshe mbœerœ lœ soro ye 6a pa œshœ, too lœ œtshœrœ too lœ ekperœ.

O'o tœ upu nœ kœgi ayo

¹¹ Bata á 'a wusœ mara á li adœeke a kpa dœ awa Gbozu asœmœ, 'a sœ kœmbœerœ kœ adœeke azu yindœ o'onœ asœmœ. Ndjaba wusœ azœ dœ œtshœnœ yé mœ sœ kœgbe adœeke 6a lœ 'e dœ tœ 'e, 'e wu ndje sœ mœ ye. ¹² 'A kpa yiyindœ kœdonga tœ 'a dœ tœ 'a 6a utshu 'e nene, kashe 'a sœ kœgbe adœeke 'e donga tœ 'e mbœerœ 'a. Ataa, á 'e kœwusœ kœgi o'o fœ azu á endje sœ

kœdonga tœ endje tœ œeneke á sœ kœematœ endje ngbi ga tœ ala azu, kashe á endje wuwusœ œeneke á sœ ɓa lɔsu uzu nene. ¹³ Ɖ kœsœ dœ adjapu adœke 'a wuta agbakindi azu, 'a wuta ataa mbœrœ upu nœ Ndjaba. Kashe œ kœsœ adœke 'a wuta azu nœ ɔtshɔ gbetshelœ, 'a wuta ataa mbœrœ 'e. ¹⁴ Gbambanœ nene, kœyindœsho nœ Kristu ropa azœ, yé a wusœ nœ adœke uzu bale tshu tœ upu nœ azu kɔ, azu kɔ tshu dœ she awa bale. ¹⁵ Tshé tshu tœ upu nœ azu kɔ mbœrœ adœke endjeneke á endje sœ dœ soro, kœsœsœ dœ tœnœ mbœrœ endje dœ tœ endje nene, kashe endje sœ dœ tœnœ mbœrœ tsheneke á tshe tshu yé á kwatœ ye ga lœ soro mbœrœ endje.

¹⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, kœto kpesheke, 'a kpa wuwusœ uzu bale tœ mara nœ azu nene. Ataa œdœ 'a kœwu lima sœ Kristu ɓata uzu gbaa, ngɔngɔnœ asœke 'a kpa wuwusœ ye atamœ nene. ¹⁷ Ɖdœ uzu kœngbɔtœ ye bale dœ Kristu, tshe wuta tafo uzu ye: œeneke á dœ ongboro œrœ yiwa ye, kashe tafo œrœ dá sœ zœ. ¹⁸ Ɖrœ ascœmœ kɔ to ɓa ndœ Ndjaba. Tshé gi ayo ga ugu-rutœ azœ dœ she lœ awa nœ Kristu yé œ za akwa nœ kœgi ayo fœ azœ. ¹⁹ Gbambanœ nene, lœ awa nœ Kristu, Ndjaba gi ayo ga ugu-rutœ ye dœ azu kɔ; tshe gbegbe dœ ekperœ nœ endje nene. Yé tshe za o'o nœ kœgi ayonœ ascœmœ fœ azœ.

²⁰ Dœ i'iri Kristu dá 'a dœ aayi avwa, yé Ndjaba dœ tœ ye dá sœ kœ'e 'e lœ awa nœ 'a. 'A sœ kœki fœ 'e dœ i'iri Kristu adœke 'e zatœ 'e ti adœke Ndjaba gi ayo ga ugu-rutœ 'e dœ she. ²¹ Kristu mbœmbœrœ lima ekperœ nene, tshe gbɔ œtœnœ mbœrœ azœ. Tshé li ga lœ ekperœ nœ ascœmœ mbœrœ adœke a kœwuta ndjii tœ ala Ndjaba lœ awa nœ ye.

6

¹ Ataa, ɓata á 'a sœ kœmbœrœ akwa awa bale dœ Ndjaba, 'a sœ kœki fœ 'e adœke 'e wuwu ɔtshɔ lɔsu á tshe ma ga ndœ 'e gbambanœ nene. ² Gbambanœ nene, Ndjaba pa adœke:

«Dœ lɔndɔ á mœ sœ lima kœma ɔtshɔ lɔsu nœ mœ, mœ dji lima ɓœ.

Dœ olo nœ kœshe, mœ ti kane zœ ga lafo.»

'E wu ngɔngɔ asœke lɔkɔ á li dœ Ndjaba kœma ɔtshɔ lɔsu nœ ye ga ndœ azu dœke. Ɖtœnœ kœdœ olo kœgbɔ kœshe.

³ 'A yiyindœ kœmbœrœ œrœ á li adœke uzu bale te nene mbœrœ 'a yiyindœ nœ adœke endje kitœ œsœ akwa nœ 'a nene. ⁴ Kashe 'a sœ kœpara lœ œrœ kɔ adœke 'a sœ ɓata ɔtshɔ aayi akwa nœ Ndjaba, 'a sœ kœru lɔsu 'a lœ œrœ oyo kɔ tœ lɔsu 'a, lœ œrœ kanga kɔ œdœ lœ œeneke kɔ á sœ kœza lɔsu 'a ga lafo. ⁵ Endje ɓi 'a yé œ ko 'a ga lœ kánga, endje tshi azu ga lafo ndœ 'a. 'A mɔ dœ ɔgbɔ akwa, 'a lolo olo yé œ zi œrœ nene. ⁶ 'A matœ 'a tœ aayi akwa nœ Ndjaba lœ awa nœ œyerœ lɔsu 'a, lœ awa nœ kœwusœrœ nœ 'a, lœ awa nœ ugu lɔsu, lœ awa nœ ɔtshɔ ɔtshɔ, lœ awa nœ akwa nœ Ɖtshɔ Ishiri, œdœ pe lœ awa nœ adja kœyindœsho nœ 'a. ⁷ 'A matœ 'a tœ aayi akwa nœ Ndjaba lœ awa nœ kœyisœ adja o'o œdœ mangba gbɔgbɔ nœ Ndjaba. Kowo nœ 'a kœyi dœ koshe œdœ kœkɔ dœ koshe kœdœ kœmbœrœ œeneke á sœ ndjii tœ ala Ndjaba.

⁸ Azu sœ kœlisœ 'a, anga endje sœ kœmɔ 'a. Azu sœ kœpa ekpe o'o tœ upu nœ 'a, anga endje sœ kœpa ɔtshɔ o'o nœ 'a. Azu sœ kœwu 'a ɓata aayi wala andaa 'a sœ kœpa adja o'o. ⁹ Azu sœ kœwu 'a ɓata angbi azu, andaa endje wusœ 'a dœ ɔtshɔnœ. Azu sœ kœwu 'a ɓata a'a kœdœ akuzu, andaa 'a sœ dœ soro. Azu sœ kœza djofele fœ 'a, kashe endje wowo 'a nene. ¹⁰ Azu sœ kœza oyo ga tœ lɔsu 'a, andaa 'a sœ kolœ dœ yanga. A'a kœdœ aayi oyo, kashe azu ndjoro te aayi kœgbɔrœ mangba 'a. 'A sœ ɓata azu á endje gugu dœ œrœ nene, andaa 'a sœ dœ œrœ kɔ.

¹¹ E'e dœ azu Koriti, 'a pa adja o'o fœ 'e, 'a kɔrɔ lɔsu 'a tœ egerœnœ fœ 'e. ¹² 'A yindœ 'e waa, kashe e'e dá yiyindœ 'a nene. ¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ kœpa fœ 'e ɓata mœ sœ kœpa fœ agbolo nœ mœ adœke, 'e yi ndje ndœ 'a ɓata á 'a yindœ 'e ascœmœ yé œ kɔrɔ lɔsu 'e tœ egerœnœ fœ 'a.

Polo gbota tshelœ utu azu Koriti

¹⁴ Adja 'e ngbɔngbɔtœ 'e awa bale dœ azu á endje gugu dœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu ascœmœ nene. Gbambanœ nene, œrœ á sœ ndjii li kœngbɔtœ ye dœ ekperœ ye a?

Ingbisho li koengbatœ ye dœ ubu osho ye a? ¹⁵ Kristu li koedjitœ ye dœ djaboro ye a? Too ga panœ, œrœ gade dá yindœ Kristu œ gbœ awa bale dœ uzu á tshe yiyindœ Kristu nene a? ¹⁶ Œrœ gade bale dá li koengbœba Tepelo nœ Ndjaba dœ andjaba nœ angbi azu a? Gbambanœ nene, a'a, 'a koedœ Tepelo nœ Ndjaba nœ soro bœta á Ndjaba pa dœ tœ ye adœke:

«Mœ sœ bala yé œ na bala ana ugurutœ endje.

Mœ dœ bala Ndjaba nœ endje yé endje dœ bala azu nœ mœ.»

¹⁷ Mbœrœ tœnœ ataa, Gbozu pa adœke:

«E li adœke 'e gitœ 'e tœ endje yé œ sœ kpi. 'E tuturu tœ œrœ uburu nœ endje nene, yé atamœ, mœ yi bala ndœ 'e.

¹⁸ Œmœ Gbozu nœ gbœgbœ kœ, mœ pa adœke mœ dœ bala aba 'e, yé 'e dœ ndje bala agbolo yakoshe œdœ ayawuru nœ mœ.»

7

¹ E'e dœ anga mœ á mœ yindœ 'e waa, œrœnœ asœmœ kœ á Ndjaba pandœ nœ sœ dœ œtshœnœ mbœrœ azœ. Mbœrœ tœnœ ataa, a vwaratœ azœ tœ œrœ kœ á mbœrœ adœke œkœ uzu too ishiri uzu sœ dœ uburu. A pa avwara kœsœ adja ayerœ azu lœ kœkpa awa Ndjaba.

Yanga nœ Polo

² 'E kœrœ lœsu 'e fœ 'a! 'A mbœmbœrœ ekperœ fœ uzu bale nene, 'a mbœmbœrœ adœke uzu bale te nene, 'a bibili ndje anga uzu bale mbœrœ kœgbœ œrœ tshaabrœ ye nene. ³ Mœ sœsœ kœpa ataa mbœrœ kœwa œgbœ ngbanga ga tœ 'e nene. Gbambanœ nene, mœ pandœ nœ fœ 'e adœke e'e koedœ azu á 'e sœ bœ tœ lœsu 'a, azu á 'a ngbœtœ 'a bale dœ endje lœ soro too lœ kuzu. ⁴ Mœ za lœsu mœ tœ egerœnœ ga ndœ 'e, mœ donga tœ mœ mbœrœ 'e waa. Lœ oyo nœ 'a kœ tœ lœsu 'a, mœ sœ kolœ dœ gbœgbœ œdœ dœ yanga kœropa nœ.

⁵ Ataa ndje dœ lœkœ kœwuta 'a ga lœ ogo Masedwane, 'a yaya lima tœ 'a nene. 'A gbœ tshelœ aka oyo kœ tœ lœsu 'a: oyo neke á sœ bœ shu tœ 'a œdœ awa á sœ bœ ugurutœ 'a.

⁶ Kashe Ndjaba á tshe sœ kœgi gbœgbœ fœ azu neke á endje mœ, to gbœgbœ fœ 'a lœ awa nœ kœyi kumu Tito. ⁷ Yé œ doédœ kolœ

mbœrœ kœyi kumu ye ascœmœ dá to gbœgbœ fœ 'a nene, kashe lœ awa nœ gbœgbœ á tshe gbœ bœ ndœ 'e. Tshe pandœ egerœ agbe nœ 'e ndœ kpa kœwu mœ, iki nœ 'e œdœ œtshœ lœsu nœ 'e ga ndœ mœ, fœ 'a ye. Yé mbœrœ tœnœ ataa, mœ kpa sœ dœ yanga kœropanœ.

⁸ Ataa œdœ mbeti á mœ su fœ 'e kœza oyo ga tœ lœsu 'e, mœ gbœgbœtshelœ mœ ndœ nœ ngœngœnœ asœke nene. Mœ gbe má tshelœ mœ œdœ mœ kœwu má adœke œndœ oyo á mbetinœ asœmœ za fœ 'e œ di nene. ⁹ Kashe ngœngœnœ asœke mœ sœ dœ yanga; œ doédœ mbœrœ á za oyo ga tœ lœsu 'e nene, kashe mbœrœ á oyœnœ ascœmœ mbœrœ adœke 'e fatshalœsu 'e. Ataa 'a mbœmbœrœ ekperœ bale fœ 'e nene gbœ, oyœnœ asœmœ, Ndjaba dá yi lima ndœ nœ. ¹⁰ Gbambanœ nene, oyo tœ lœsu á sœ lindœ gbœtshelœ nœ Ndjaba sœ kœto tœ kœfatshalœsu uzu á sœ kœgi osho ndœ kœshe dœ mara adœke gbœtshelœ sœ mbœrœ tœnœ nene. Kashe oyo tœ lœsu á tœ tshapashœ asœke, sœ kœza kuzu.

¹¹ Ngœngœnœ asœke, 'e wu œrœ tshangba oyo tœ lœsu 'e á sœ lindœ gbœtshelœ nœ Ndjaba dœke: 'a sœ dœ yanga kœpa o'o tshapa 'e, 'e vwaratœ 'e tœ œneke á ro utshunœ, 'e sœ kœkpa awa Ndjaba, 'e sœ dœ ogo nœ kpa kœwu mœ, 'e sœ kœzatœ 'e ga tœ akwa yé œ sœ kœza djofele fœ uzu á tshe mbœrœ lima ekperœ. Kœkœ asœmœ sœ kœma ngbi adœke 'e gugu lima dœ upu lœ o'œnœ ascœmœ nene.

¹² Ataa œdœ mœ kœsu lima mbeti asœke fœ 'e, œ sœsœ lima mbœrœ uzu á tshe mbœrœ ekperœ nene, œ sœsœ ndje lima mbœrœ tsheneke á endje mbœrœ ekperœ fœ she nene. Kashe œ sœ lima mbœrœ kœma bœ utshu 'e bœ tœ ala Ndjaba adœke ogo nœ 'e ga ndœ 'a sœ tœ egerœnœ. ¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, œrœ á 'e mbœrœ to gbœgbœ fœ 'a.

Œ doédœ kolœ mbœrœ tœnœ nene, kashe 'a sœ dœ yanga kœropa nœ kœwu mara á Tito sœ lima dœ yanga mbœrœ á 'e mbœrœ lima adœke lœsu ye sœ ziti. ¹⁴ Œdœ mœ kœsœ kœdonga tœ mœ tœ upu nœ 'e bœ utshu ye, œ sœ mbœrœ á 'e zaza ókœ fœ mœ nene. Kashe bœta o'o kœ á 'a pa fœ 'e koedœ adja o'o, awa bale ndje, kœdonga tœ 'a tœ upu nœ 'e bœ utshu Tito wuta ndje

adja o'o. ¹⁵ Yé ataa, lɔkɔ á tshe koesœ kœgbe dœ mara á 'e zatœ 'e fœ she œdœ dœ mara á 'e za osho koesœ fœ she dœ kœkpa awa ye dopance, kœyindoesho nœ ye ga ndœ 'e sœ kœgerœ tœnœ. ¹⁶ Mœ sœ dœ yanga mbœrœ kœza lœsu mœ djigi á mœ za ga pa 'e.

8

Kœto œrœ dœ lœsu nœ yanga

¹ Alaya, 'a yindœ nœ adœke 'e wusœ mara á Ndjaba ma ɔtshɔ lœsu nœ ye ga ndœ azu Ikrizia ɔa lœ ogo Masedwane. ² Lœ oyo ndjoro tœ lœsu endje, endje sœ dœ egerœ yanga. Yé ataa endje sœ lœ egerœ oyo gbaa, endje to œrœ kœrosœ nœ. ³ Œmœ kœdœ timunœ, endje to œrœ lindœ kœgbɔ œrœ nœ endje. Endje to œrrr tɔpanœ kpuru. Endje to œroenœ lindœ gbetshelœ nœ endje. ⁴ Endje shendœ kœyu 'a adœke 'a za awa fœ œne dœ œne ngbɔtœ œne dœ 'a tœ upu nœ kœvwa œrœ fœ ayindœ Ndjaba ɔa lœ ongbo Yerusaleme. ⁵ Endje to œrœ kœrosœ œneke á 'a gbe má adœke endje to. Utshunœ, endje zatœ endje fœ Gbozu, yé manda nœ, endje zatœ endje fœ 'a lindœ œrœ á Ndjaba yindœ nœ. ⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, 'a ki fœ Tito adœke tshe na ɔa ndœ 'e ɔa zœ œ mbœrœ udu akwa nœ ɔtshɔ lœsunœ asœmœ œrrr ga tœ ndɔngɔlœnœ, akwanœ á tshe te lima kœmbœrœ tœnœ asœmœ. ⁷ 'E sœsœ dœ oyo œrœ bale nene: kœyindœrœ, kœwusœ kœpa o'o, kœwusœrœ, egerœ ogo kœmbœrœ akwa œdœ pe kœyindoesho á 'a yisœ nœ fœ 'e. Mbœrœ tœnœ ataa, 'a yindœ nœ adœke 'e ma ndje tœ 'e tœ aayi kœgbœrœ lœ kœto œrœ nœ 'e dœ lœsu nœ yanga.

⁸ Œ dœdœ awa o'o dá mœ sœ kœza fœ 'e nene, kashe mœ koesœ kœpandœ kœmbœrœ œrœ dœ yanga nœ anga azu fœ 'e, mœ sœ kœza awa fœ 'e adœke 'e tondœ adja kœyindoesho nœ 'e. ⁹ Gbambanœ nene, 'e wusœ ɔtshɔ lœsu nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ye. Ataa tshe dœ lima ayi kœgbœrœ gbaa, tshe zatœ ye tœ ayi oyo mbœrœ 'e adœke 'e gbɔ œrœ ndjoro lœ oyo nœ œne.

¹⁰ Ataa, mœ sœ kœza gbetshelœ nœ mœ lœ upunœ asœke fœ 'e: œ li dœ 'e adœke 'e mbœrœ kolœ akwa ɔata á 'e mbœrœ lima

ungu utshunœ, e'e lima kœdœ azu á 'e gbɔ gbetshelœnœ asœmœ utshunœ œdœ aayi kœmbœrœ tœnœ dœ akwa. ¹¹ Ataa, ngɔngɔ asœke, 'e mbœrœ adœke akwanœ asœmœ ka. 'E mbœrœ akwanœ dœ lœsu 'e bale adœke œ ka ɔata á 'a pa tœnœ yé dœ tœnœ ataa, lindœ kœgbœrœ nœ 'e. ¹² Gbambanœ nene, œdœ uzu kœza lœsu ye bale ga panœ, Ndjaba œ yindœ œrœ nœ uzunœ asœmœ á tshe to dœ kœgbe dœ œrœ á tshe sœ dœ tœnœ, kashe œ dœdœ dœ kœgbe dœ œneke á tshe gugu dœ tœnœ nene.

¹³ Œ sœsœ adœke uzu ko œrœ nœ ye kɔ mbœrœ kœshe dœ anganœ á kpa koesœ œnœ ye lœ oyo nene, kashe œ li adœke tshe kurutshelœnœ li tœnœ œ li. ¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, e'e kœdœ aayi kœgbœrœ yé œ li adœke 'e ti kane endjeneke á endje gugu dœ œrœ nene ga lafo. Manda nœ, œdœ 'e kœgugu dœ œrœ nene yé á endje sœ dœ tœnœ ndjoro, endje li kœti ndje kane 'e ga lafo. Atamœ dá 'e liili, ¹⁵ ɔata á endje sú ɔa la Buku nœ Ndjaba adœke:

«Uzu á tshe rɔ lima rœgo ndjoro, œ ng-bangba tshaabrœ ye nene, yé tsheneke á tshe rɔ lima teasho, sœ dœ œrœ ndjoro.»

Tito œdœ pe anganœ

¹⁶ 'A gi ɔtshœrœ fœ Ndjaba á tshe za egerœ ogo nœ kœmbœrœ awa bale ɔata á 'a sœ ndje dœ tœnœ, fœ Tito adœke tshe mbœrœ fœ 'e. ¹⁷ Tito yindœ kœyœndœrœ nœ 'a. Ga panœ dœmœ, tshe kpa yi lima ndœ nœ dœ tœ ye adœke œne na ɔa ndœ 'e. ¹⁸ 'A vwa she awa bale dœ anga aya azœ á azu Ikrizia kɔ sœ kœdonga she tœ upu nœ kœyisœ ɔtshɔ O'o. ¹⁹ Ga panœ, azu Ikrizia dá ke she adœke tshe ro tœ awanœ bale dœ 'a mbœrœ kœmbœrœ akwa nœ ɔtshɔ lœsu. 'A sœ kœmbœrœ akwanœ mbœrœ mokɔ nœ Gbozu dœ tœ ye œdœ kœmbœrœ œrœ dœ ɔtshɔ gbetshelœ.

²⁰ 'A sœ kœmbœrœ adœke azu gbagbagbara 'a tœ mara kœkurutshelœ ngendja ndjoro á 'a sœ kœgbœndœ nœ nene. ²¹ 'A yiyindœ kœmbœrœ kolœ ɔtshœrœ ga tœ ala Gbozu nene, kashe 'a yi ndje ndœ kœmbœrœ ɔa tœ ala azu kɔ.

²² 'A vwa azunœ bisha tœ awanœ bale dœ anga aya azœ á 'a sœ kœwu lœsu ye ɔb dœ ɔb, yé tshe sœ dœ egerœ ogo kœmbœrœ

akwa doe ɔtshɔ lɔsu. Kashe ngɔngɔnɔe asoeke, egero ogo koemboro akwa doe ɔtshɔ lɔsu noe ye kpa gerɔe keroso noe. Gbambano nene, tshe ma ɔtshɔ lɔsu noe ye ga ndoe 'e. ²³ Tɔe upu noe Tito, oeshe koedoe yanga moe a 'a na toe awa bale doe she ba ndoe 'e, oeshe ndje koedoe uzu a 'a soe loe ama akwa bale doe she. Kashe toe udu aaya azoe bisha asoeke, azu Ikrizia da vwa endje foe 'e ye endje soe koemboro akwa mboro moe noe Kristu. ²⁴ 'E ma foe endje adoeke 'e yindoe endje tako mboro a azu Ikrizia koeyindoe noe ye a koewuso noe adoeke 'a soe koedu okoro 'a mboro 'e.

9

O'o toe upu noe koeti kane ayindoe Ndjaba

¹ Adja ada adoeke moe su mbeti foe 'e toe upu noe koeti kane ayindoe Ndjaba ba loe ongbo Yerusaleme gugu nene. ² Gbambano nene, moe wuso ɔtshɔ gbetsheloe noe 'e ye, ye moe soe koedu okoro moe toe upu noe 'e foe azu ogo Masedwane adoeke: «Azu Akayi gumatoe endje koeto oeroe doe ngbugu a ro lima utshunoe asoeke.» Egero ogo koemboro akwa doe ɔtshɔ lɔsu noe 'e ndjingiwɔi azu Ikrizia ndjoro. ³ Moe vwa anga aaya azoe foe 'e mboro adoeke koedu okoro moe mboro 'e toe upunoe asoemoe koesoese gbambano nene. Moe yindoe noe adoeke 'e kotoe 'e ga loe vola bata a moe pa lima ndoe noe. ⁴ Gbambano nene, oedoe 'a koena ba zoe awa bale doe azu ogo Masedwane ye a koegbo 'e a 'e koegumatoe 'e nene, 'a gbɔ tshula mboro a 'a ko adja lɔsu 'a ga pa 'e. Ye atamo, tshulano oedoe ndje onoe 'e. ⁵ Mboro toene ataa, moe gbe doe ɔtshano adoeke moe vwa aaya azoe asoeke utshunoe ba ndoe 'e mboro koengbaba oeroe a 'e pa lima toene. Ataa oesoese zoe a moe yikumu moe ga zoe, o ma adoeke 'e toe doe lɔsu 'e bale kashe o doedoedo doe lɔsu bisha nene.

⁶ 'E gbe doe o'o asoeke kane: uzu a tshe lu ngwaro teasho, tshe ko ndje teasho, ye tsheneke a tshe lu ndjoro, tshe ko ndje ndjoro. ⁷ 'E li adoeke uzu doe uzu toe bata a lɔsu ye yindoe noe, kashe doe oyo toe lɔsu ye too adoeke uzu kakapa ye nene. Gbambano nene, Ndjaba yindoe uzu a tshe soe koeto oeroe doe yanga. ⁸ Ye Ndjaba li toe koegi

tsheloe aka anga oeroe ko ga mangbano foe 'e mboro adoeke 'e soe koloe doe oeroe a li, ye ga panoe doemoe 'e soe doe oeroe yeka a koese koeto ndoe ɔtshɔ akwa ko. ⁹ Bata a endje su ba la Buku noe Ndjaba adoeke:

«Tshe kurutsheloe oeroe, o toe foe aayi oyo, ye mara koemboro oeroe noe ye ndjii soepe waa doe waa.»

¹⁰ Ndjaba a tshe soe koeto indji ngwaro foe aayi koelu ngwaro oedoe koeroe, tshe toe bala indji ngwaro ko a 'e gbe doe toene foe 'e. Tshe mboro adoeke 'e mboro oeroe a soe ndjii waa doe waa. ¹¹ Tshe fa 'e toe aayi koegboro doe mara ko oedoe doe ada ɔlo ko mboro adoeke a 'e koekakatoe koeto oeroe foe anga 'e nene. Ataa, azu ndjoro o gi mershe foe Ndjaba toe upu noe 'e mboro oeroe a 'e soe koeto foe endje loe awa noe 'a. ¹² Gbambano nene, akwa a 'e soe koemboro toene soese kolonoe adoeke ayindoe Ndjaba gbɔ oeroe a endje gbe doe toene nene, kashe o soe ndje koemboro adoeke azu ndjoro gi mershe foe Ndjaba mboro toene. ¹³ Azu ndjoro a endje wu adoeke akwano asoese soe doe ada waa, endje donga bala Ndjaba mboro mara koemboroeto 'e lindoe ɔtshɔ O'o noe Kristu asoemo. Endje donga ndje Ndjaba mboro mara a 'e kurutsheloe oeroe noe 'e toe endje oedoe toe anga azu ko. ¹⁴ Endje za bala avwala mboro 'e doe koema koeyindoeshe noe endje ga ndoe 'e mangba ɔtshɔ lɔsu a ropa noe, a Ndjaba za foe 'e. ¹⁵ Kaka adoeke a gi mershe foe Ndjaba mboro koetoro noe ye a ropa oeroe ko.

10

Koegi o'o noe Polo toe upu noe koeto meza pa akwa noe ye

¹ 'Emoe Polo, moe soe koepa foe 'e doe toe moe doe ɔmo lɔsu oedoe doe ɔtshɔ lɔsu noe Kristu adoeke, anga azu soe koepa adoeke oedoe moe koese ugurutoe 'e, moe soe koezetoe moe ga ati ga ndoe 'e, ye oedoe moe koegugu ugurutoe 'e nene, moe gbɔgbɔ ga ndoe 'e. ² Moe soe koeki foe 'e adoeke 'e kakapa moe adoeke moe mboro oeroe doe ɔgbɔ, loe a moe koena ba ndoe 'e nene. Gbambano nene, moe gbe koeyise gbɔgbɔ noe moe foe azu a endje soe koepa adoeke 'a soe koemboro akwa toe mara noe azu

nœ tshapasho. ³ Æ sœ adjapu adœke 'a kœdœ azu tshapasho, kashe 'a sœsœ kœnga koshe dœ mara nœ adja azu tshapasho nene. ⁴ Lœ kœnga koshe nœ 'a, œrœ kœnga dœ koshe nœ 'a toto ba ndœ azu nene, kashe gbœgbœ to ba ndœ Ndjaba mbœrœ kœndi tshelœ gbœgbœ nœ ayingba. 'A sœ kœndi tshelœ gbetshelœ nœ egerœ kumu ⁵ œdœ gbœgbœ kœ á sœ kœza egerœ kumu adœke azu kœwuwusœ Ndjaba nene. 'A sœ kœmbœrœ adœke endje fa gbetshelœ nœ endje kœ mbœrœ adœke endje mbœrœtœ endje lindœ Kristu. ⁶ Yé lœkœ á 'e kœsœ kœmbœrœtœ 'e dœ otshœnœ, 'a kpalatœ 'a nene kœza djofele fœ endjeneke á endje sœsœ kœmbœrœtœ endje dœ awanœ nene.

⁷ 'E sœ kœwu kolœ tshapa œrœ. Ædœ anga uzu kœgbe adœke œne kœdœ uzu nœ Kristu, tshe gbetshelœ ye tœ œrœ asœke kane: azœ kœdœ azu nœ Kristu awa bale dœ she ndje. ⁸ Ataa œdœ mœ kœdu okoro mœ tœ tshagbozu á Gbozu Yisu za lima fœ mœ, mœ sœ dœ tshula mbœrœ tœnœ nene. Tshe za lima fœ mœ mbœrœ kœguma 'e, kashe œ dœdœ mbœrœ adœke œ ndi 'e nene. ⁹ Mœ yiyindœ nœ adœke mbeti nœ mœ á mœ su za awa fœ 'e nene. ¹⁰ Gbambanœ nene, anga azu sœ kœpa adœke: «Mbeti nœ Polo lili dœ pe gbœgbœ, kashe lœkœ á tshe kœsœ ugurutœ azœ, tshe mœmœ yé mara kœpa o'o ye lili nene.» ¹¹ Æ li adœke uzu á tshe pa mara o'o ataa wusœ nœ dœ otshœnœ adœke, mara á 'a su dœ mbeti nœ 'a lœ ingirinœ, tshetœ maranœ asœmœ dá 'a mbœrœ dœ tœnœ œdœ 'a kœsœ ba ugurutœ 'e.

¹² 'A yiyindœ kœzatœ 'a awa bale too kœzatœ 'a bœta anga azu á endje sœ kœdonga tœ endje dœ tœ endje asœmœ nene. Gbambanœ nene, endje kœdœ agbakindi azu. Endje sœ kœwutœ endje dœ tœ endje. Endje sœ kœzatœ endje bœta kœgerœ œrœ. ¹³ Tœ 'a nœ 'a, 'a sœ dœ egerœ kumu adœke 'a rosœ mapaka kœ nene, kashe 'a mbœrœ akwa kolœ kpœtœ ama osho neke á Ndjaba to fœ 'a, yé á yindœ nœ adœke 'a wuta œrrr ba ndœ 'e. ¹⁴ Gbambanœ nene, 'a dá dœ adja azu utshunœ á 'a na dœ Otshœ O'o nœ Kristu fœ 'e. 'A roropa mapaka nœ akwa nœ 'a nene ataa œdœ 'a kœroro má ga ndœ

'e nene. ¹⁵ Dœ tœnœ ataa, 'a sœsœ kœdu okoro 'a kœropanœ mbœrœ akwa nœ anga angbi azu nene, kashe 'a wusœ nœ adœke kœyindœrœ nœ 'e œ gerœ yé 'a kpa mbœrœ adœke œ sœ kolœ kœgerœ tœnœ lindœ mapaka nœ 'a. ¹⁶ Manda nœ, 'a na kœyisœ Otshœ O'o ba lœ anga angbi ogo djagakele 'e. Ataa, 'a du okoro 'a mbœrœ akwa nœ anga angbi azu á endje mbœrœ ba tœ osho akwa nœ endje nene.

¹⁷ Andaa, endje sú ba la buku nœ Ndjaba adœke: «œdœ uzu kœyindœ kœdu okoro ye, tshe du okoro ye tœ œneke á Gbozu mbœrœ.» ¹⁸ Gbambanœ nene, endje dodonga uzu á tshe sœ kœzatœ ye mbœrœ gbetshelœ nœ ye dœ tœ ye bale nene, kashe endje donga tsheneke á Gbozu sœ kœma o'o tœ upu nœ ye.

11

Polo œdœ aayi avwa nœ wala

¹ Mœ yindœ nœ adœke 'e ru lœsu 'e tœ o'o mœ á sœ bœta œnœ ayi iyi. Adja 'e ru lœsu 'e tœ mœ. ² Mœ sœ dœ úkú tœ upu nœ 'e waa, yé úkúnœ asœmœ to ba ndœ Ndjaba. Gbambanœ nene, mœ pandœ kœko 'e fœ anga yakoshe bale adœke 'e i she, yakoshenœ kœdœ Kristu. Yé mœ gbe ndœ kœma 'e fœ she bœta akpœ yawuru á tshe wuwu damba sœ yakoshe nene. ³ Kashe mœ sœ dœ awa adœke, bœta á yakoro fara lima Eva dœ ekpe otshœ ye, mœ sœ kœgbe adœke anga uzu fafara ndje kœwusœrœ nœ 'e yé œ gi 'e zara tœ mara á 'e zatœ 'e yé á sœ yerœ ga ndœ Kristu nene. ⁴ Gbambanœ nene, mœ wu adœke œdœ anga uzu kœna kœmindœ anga angbi Yisu á 'a mimindœ ye fœ 'e nene, 'e sœ kolœ kœdji she; 'e sœ kœyindœ ishiri á sœ kpi tœ Ishiri neke á 'e gbœ lima; 'e sœ ndje kœyindœ Otshœ O'o á sœ kpi tœ œneke á 'a yi lima sœ nœ fœ 'e.

⁵ Azu á 'e sœ kœwu endje bœta agboro aayi avwa nœ 'e asœmœ, roropa mœ nene. ⁶ Ataa mœ wuwusœ kœpa o'o dœ otshœnœ nene gbaa, kashe œ dœdœ tœ upu nœ kœwusœrœ nene. 'A yi lima sœ nœ fœ 'e para œdœ dœ mara kœ.

⁷ Lœkœ á mœ yisœ Otshœ O'o nœ Ndjaba fœ 'e, mœ yi lima sœ nœ gbambanœ. Mœ za lima tœ mœ ga ati mbœrœ kœti 'e ga

lafo. Ataa, ɔerɔenɔe á mɔe mbɔerɔe asɔemɔe kɔedɔe ekperɔe a? ⁸ Azu tshelɔe anga angbi Ikrizia dá to lima ɔerɔe fɔe mɔe, yé ɔe ma lima tɔe ye adɔeke mɔe sɔe kɔeshe mbɔerɔe endje mbɔerɔe kɔembɔerɔe akwa fɔe 'e. ⁹ Yé dɔe lɔndɔ á mɔe sɔe lima ɔa ndɔe 'e, ataa mɔe sɔe lima dɔe ogo ɔerɔe gbaa, mɔe yɔyɔndɔe ɔerɔe tshaabrɔe uzu bale nene. Gbambanɔe nene, aaya azɔe á endje to ɔa lɔe Masedwane dá na lima dɔe ɔerɔe á mɔe gbe lima dɔe tɔenɔe fɔe mɔe. Mɔe gbɔndɔetɔe mɔe lima mbɔerɔe kɔedɔedɔe egerɔe kongba pa 'e nene, yé mɔe gbɔndɔetɔe mɔe kolɔe atamɔe waa dɔe waa. ¹⁰ Lɔe awa nɔe adja o'o nɔe Kristu á sɔe lɔe mɔe, mɔe sɔe kɔepa tɔenɔe ngbi adɔeke: uzu bale ɔa lɔe ogo Akayi ɔe li kɔekɔ mɔe tɔe upu nɔe kɔedongatɔeshonɔe asɔemɔe nene. ¹¹ Mbɔerɔe gadɔe á mɔe pa o'onɔe asɔemɔe a? Ɛ sɔe kɔema adɔeke mɔe yiyindɔe 'e nene a? Ndjaba wusɔe nɔe dɔe adɔeke mɔe yindɔe 'e ye!

¹² Mɔe sɔepe kolɔe kɔembɔerɔe ɔata á mɔe mbɔerɔe ngɔngɔ nɔe asɔeke mbɔerɔe á kɔegi ekpe gbetshelɔe lɔe azu á endje sɔe kɔedu okoro endje ɔata endje liili dɔe 'a. ¹³ Azunɔe asɔemɔe kɔedɔe aayi avwa nɔe wala, endje sɔe kɔefatɔe endje adɔeke ɔene kɔedɔe aayi avwa nɔe Kristu. ¹⁴ Anga ɔerɔe bale kɔekatɔe ama osho ti ɔsɔ ndɔenɔe gugu kpɔetɔemɔe nene, Satana dɔe tɔe ye sɔe kɔefatɔe ye tɔe andjelu nɔe ɔlɔ. ¹⁵ Ataa ɔedɔe aayi akwa nɔe ye kɔesɔe kɔefatɔe endje adɔeke ɔene kɔedɔe aayi akwa á ɔene sɔe ndjii, ɔe dɔedɔe upu kɔekitɔe ɔesɔenɔe nene. Ba tɔe ndɔnglɔnɔe, endje gbɔ kolɔe ɔerɔe neke á liili dɔe akwa nɔe endje.

Polo shi gbi lɔe kɔewu oyo

¹⁶ Mɔe kpa sɔe kɔepa o'onɔe asɔemɔe adɔeke: uzu bale zaza mɔe ɔata ayi iyi nene. Kashe ɔedɔe 'e kɔegbe adɔeke mɔe sɔe dɔe iyi, 'e yindɔe nɔe adɔeke mɔe sɔe dɔe tɔenɔe mbɔerɔe adɔeke mɔe donga tɔe mɔe ndje teasho. ¹⁷ Adjapu, ɔeneke á mɔe sɔe kɔepa tɔenɔe ngɔngɔ asɔeke, mɔe sɔesɔe kɔepa ɔata á Gbozu yindɔe nɔe nene, kashe mɔe sɔe kɔepa ɔata mɔe sɔe dɔe iyi lɔe kɔeza lɔsu mɔe ga pa ɔeneke á mɔe sɔe kɔedongatɔe mɔe tɔenɔe. ¹⁸ Bata á azu ndjoro sɔe kɔedonga tɔe endje tɔe ɔerɔe nɔe endje ɔenɔe tshapashɔ, ɔemɔe ndje mɔe donga ndje bala tɔe mɔe. ¹⁹ E'e

dɔe azu á 'e sɔe dɔe kɔewusɔetɔe, 'e yindɔe nɔe dɔe tɔe 'e kɔeru lɔsu 'e tɔe aayi iyi. ²⁰ E sɔe kɔeru lɔsu 'e adɔeke endje mbɔerɔe ɔerɔe ɔata akanga fɔe 'e, endje gbɔtɔe ɔerɔe nɔe 'e, endje fara 'e, endje wu 'e gbambanɔe tɔe ala endje yé ɔe da ala 'e. ²¹ Mɔe sɔe dɔe tshula kɔepa adɔeke a'a kɔedɔe azu á 'a mɔemɔe.

Andaa, o'o á endje sɔe kɔepa tɔenɔe, mɔe sɔe kɔepa ɔata ayi iyi: ɔemɔe ndje, mɔe lii kɔepa tɔenɔe. ²² Endje sɔe kɔedonga tɔe endje adɔeke ɔene kɔedɔe Aebre, ɔemɔe ndje kɔedɔe Ebre! Endje kɔedɔe azu ogo Israyele, ɔemɔe ndje kɔedɔe uzu ogo Israyele! Endje kɔedɔe aata Abrayamo, ɔemɔe ndje kɔedɔe atanɔe. ²³ Endje kɔedɔe aayi akwa nɔe Kristu, ɔemɔe ndje, mɔe mbɔerɔe akwa nɔe ye kɔeropa endje. Mɔe sɔe kɔepa o'o ɔata mɔe sɔe dɔe iyi. Mɔe mɔ lima lɔe akwa kɔerosɔe endje, endje za mɔe ga lɔe kánga kɔeropa endje, endje ɔi mɔe kɔerosɔe endje, mɔe li lima ga lɔe kuzu awa ndjoro kɔerosɔe endje. ²⁴ Ayuda sɔ mɔe dɔe ndjapa zazu bale dɔe ndjokpa dɔe mindu dɔe amanɔe vana. Endje sɔ mɔe ataa awa mindu. ²⁵ Azu ogo Roma sɔ mɔe dɔe ndjapa awa votɔ yé ɔe ve mɔe dɔe badja awa bale. Mɔe nduru dɔe agba awa votɔ yé ɔe mbɔerɔe olo bale dɔe butshɔ bale la ungu. ²⁶ Lɔe ana nɔe mɔe ndjoro á mɔe na dɔe ada mɔe, ɔgbɔ ɔerɔe á wuta ga tɔe mɔe to ɔa tɔe ungu á sɔe kɔetu ga lɔe agba too ɔa ndɔe aayi angba; ɔgbɔ ɔerɔe á to ɔa ndɔe anga mɔe dɔe Ayuda too ɔa ndɔe angbi azu; ɔgbɔ ɔerɔe á wuta ga tɔe mɔe ɔa lɔe ongbo too ɔa lɔe kpagagasho, ɔe wuta ga tɔe mɔe ɔa la ungu ingbiri ɔedɔe ɔa ugurutɔe ekpe azu á endje pa adɔeke ɔene kɔedɔe azu nɔe Kristu. ²⁷ Mɔe mɔ dɔe akwa yé ɔe wu oyo waa. Kpala kpala, mɔe lolo olo nene; mɔe sɔe kɔesɔe dɔe ogo kɔezirɔe ɔedɔe pe dɔe ogo ungu yé ɔe sɔe kɔembɔerɔe lima adɔeke mɔe sɔe kɔeyotsheloema mɔe kpala kpala. Mɔe wu oyo dɔe izi ɔedɔe tɔe upu nɔe lɔeba waa. ²⁸ Tɔe kɔedi udu ɔerɔenɔe kɔ nene, ɔlɔ dɔe ɔlɔ mɔe sɔe kɔegbe dɔe Ikrizia para kɔkɔ. ²⁹ Ɛdɔe anga uzu nɔe Kristu kɔemɔ, ngbewo mɔe mɔ ndje ye. Ɛdɔe anga kɔetitɔe ye tɔe kɔeyindɔerɔe, ngbewo lɔsu mɔe sɔe kɔeka mɔe.

³⁰ Ɛ kɔesɔe adɔeke mɔe donga tɔe mɔe, mɔe donga tɔe mɔe tɔe kɔemɔ nɔe mɔe. ³¹ Ndjaba, Aba Gbozu nɔe azɔe dɔe Yisu á endje sɔe

kædonga she waa dœ waa, wusœ nœ adœke mœ soesœ kœpa wala nene. ³² Lɔkɔ á mœ soe lima ɓa lœ Damaseke, gbozu á tshe soe kœmboerœ akwa nœ gbozugo Aretase, ko azu ɓa tœ manda ongbo mboerœ á endje kœza mœ. ³³ Kashe endje za mœ ga lœ kingi yé œ yi mœ ga ati ɓa ushu lœ anga ogoro bale á soe lœ egerœ muru nœ ongbonœ, yé á mœ kpa.

12

Gbozu yisœ œrœ lœ ulu fœ Polo

¹ Œ li adœke mœ donga tœ mœ ataa œ gugu dœ ádá nene gbaa. Kashe ngɔngɔnœ asœke mœ yindœ kœpa o'o tœ upu nœ kœwu œrœ lœ ulu œdœ tœ upu nœ kœma œrœ á Gbozu yisœ nœ fœ mœ. ² Manda ungu ndjokpa dœ vana, mœ wusœ anga uzu nœ Kristu bale á Ndjaba ti she œrrr ɓa lafo ɓa ndœ ye. Œdœ undu ye dá ɔ adja lima ga lafo too œdœ ulu dá mœ lu, mœ wuwusœ nœ nene, kashe kolœ Ndjaba kuti ye dá wusœ nœ. ³⁻⁴ Adjapu, mœ wusœ nœ adœke Ndjaba ti uzunœ ascœmœ œrrr ɓa lœ paradizo. (Œdœ undu ye dá ɔ adja ga lafo too œdœ ulu dá mœ lu, mœ wuwusœ nœ nene, kashe kolœ Ndjaba kuti ye dá wusœ nœ). Ba zœ, tshe dji o'o á azu lili kœpa tœnœ nene yé endje zaza ndje awa fœ uzu bale ɓa pa ɔshɔ kpa kœpa tœnœ nene. ⁵ Mœ donga bala tœ mœ tœ upu nœ uzunœ ascœmœ ye, kashe tœ œmœ nœ mœ, mœ donga bala kolœ tœ mœ tœ kœmɔ nœ mœ. ⁶ Œdœ mœ kœyi má ndœ kædonga tœ mœ, mœ soe má dœ iyi nene, mboerœ mœ pa má adja o'o. Kashe mœ soe kœkpawa kædonga tœ mœ. Gbambanœ nene, mœ yiyindœ nœ adœke endje gbɔ gbetshelœ neke á ropa œrœ á endje soe kœwu mœ kœmboerœ tœnœ too œneke á endje soe kœdji ɓa ndœ mœ nene.

⁷ Yé mboerœ kœmarœnœ ascœmœ á ro lima panœ ye, kparawa adœke mœ dodonga tœ mœ nene, Satana za koɓa ga lœ ɔkɔ mœ lœ awa nœ andjelu nœ ye á tshe soe kœɓi mœ kparawa adœke mœ dodonga tœ mœ nene. ⁸ Tœ upunœ asœke, mœ za avwala fœ Gbozu awa votɔ adœke tshe gi koɓanœ lœ ɔkɔ mœ ye. ⁹ Tshe gi fœ mœ adœke: «Œtshɔ lœsu nœ mœ ga ndœ zœ li dœ ɓœ ye. Gbɔgbɔ nœ mœ œ matœ ye œdœ ɓœ

kœmɔmɔ.» Mœ gbe kædonga tœ mœ tœ kœmɔ nœ mœ mboerœ adœke gbɔgbɔ nœ Kristu kœsoe ga pa mœ. ¹⁰ Mboerœ tœnœ ataa dá mœ soe dœ yanga lœ kœmɔ, lœ kœgu osho, lœ œrœ neke á mœ yiyi má kœmboerœ tœnœ nene, lœ œrœ kanga œdœ lœ œneke á soe kœza lœsu mœ ga lafo tœ upu nœ Kristu. Gbambanœ nene, lœndɔ á mœ kœsoe dœ kœmɔ, dœ lœndɔnœ ascœmœ dá mœ soe kœsoe dœ gbɔgbɔ.

Lœsu Polo soe ga lafo tœ upu nœ azu Koriti

¹¹ Mœ soe kœpa o'o ɓata mœ soe dœ iyi, kashe e'e dá shosho mœ ndœ nœ. E'e dá pa má o'o tshapa mœ. Gbambanœ nene, ataa mœ soe gbambanœ gbaa, agboro aayi avwanœ ascœmœ, roropa mœ nene. ¹² Yé dœ lɔkɔ á mœ soe lima ɓa ndœ 'e, mœ mboerœ lima akwa dœ ugu lœsu, yé Ndjaba mboerœ ambárá afá dœ afá œdœ pe akwa nœ gbɔgbɔ ndjoro lœ awa nœ mœ. Ambáránœ ascœmœ ngbangbangba soe kœma adœke œmœ kœdœ adja ayi avwa. ¹³ Œrœ gade dá mœ ko fœ anga angbi Ikrizia yé á tshaapu kœko tœnœ fœ 'e a? Mboerœ á mœ yɔyɔndœ œrœ ɓa ndœ 'e nene a? 'E wu oyo mœ tœ mara á mœ soesœ ndjii nene ascœmœ.

¹⁴ Mœ ndo kœna votɔ ana gene nœ mœ ga ndœ 'e ye, yé mœ yɔndœ œrœ tshaabrœ 'e nene. E'e dá mœ soe kœpara 'e, kashe œ dœdœ œrœ nœ 'e nene. Gbambanœ nene, œ dœdœ agbolo dá ngbɔɓa œrœ fœ agbozu nœ endje nene, kashe agbozu dá ngbɔɓa fœ agbolo nœ endje. ¹⁵ Tœ œmœ nœ mœ, mœ soe dœ yanga kœndi œneke kɔ á mœ soe dœ tœnœ œdœ kœzatœ mœ djigi fœ 'e. Œdœ mœ kœyindœ 'e tɔpanœ kpuru ataa, 'e yindœ mœ kœrosœ nœ nene a?

¹⁶ Adja 'e wusœ nœ adœke mœ yɔyɔ lima ndœ œrœ tshaabrœ 'e nene. Kashe anga endje ugurutœ 'e pa adœke mœ na dœ afara mboerœ kœko œrœ tshaabrœ 'e. ¹⁷ 'E za tsheneke á 'e gbe kœza she ugurutœ azu á mœ vwa endje fœ 'e: mœ ko œrœ tshaabrœ 'e lœ awa nœ anga bale ugurutœ endje a? ¹⁸ Mœ shosho Tito adœke tshe na ga ndœ 'e, mœ vwa she awa bale dœ aya azœ á 'e wusœ ye. Tito ko œrœ tshaabrœ 'e a? A'a dœ she, 'a mboemboerœ lima œrœ

dœ she dœ gbetshelœ bale nene a? 'A sœsœ ndje lima kœza awa tshebabale nene a?

¹⁹ Katshatsha 'e sœ kœgbe adœke 'a sœ kœpara awa kœpa ngbanga 6a utshu 'e a? Ɔ! 'A sœ kœpa o'o lœ awa nœ Kristu 6a utshu Ndjaba. Yé e'e dœ aaya 'a á 'a yindœ 'e waa, 'a sœ kœpa o'onœ asœmœ fœ 'e ataa mbœrœ á kœgi 'e lœ kœyindœrœ ga utshunœ. ²⁰ Mœ sœ dœ awa adœke dœ lœkœ á mœ kœwuta ga ndœ 'e, 'e mbœrœtœ 'e kpi tœ œneke á mœ yindœ nœ yé œ gbœ ndje mœ kpi tœ œneke á 'e gbe dœ tœnœ. Mœ sœ dœ awa adœke mœ gbœ œbœrœ œdœ úkú, ókó œdœ kœsœ dœ gbetshelœ kpi, kœpa ekpe o'o œdœ kœdondœrœ, kœtshapu kœlissœ uzu œdœ pe djingili. ²¹ Mœ sœ dœ awa adœke mœ kpa kœna ga ndœ 'e, Ndjaba nœ mœ zaza tshula ga tœ ala mœ 6a utshu 'e nene, yé á mœ kœkiki nene mbœrœ azu ndjoro á endje mbœrœ lima ekperœ utshunœ yé á tshaapu kœfatshalœsu endje tœ œrœ uburu nœ endje, tœ ekpe ɔtshœ endje œdœ tœ angba budu nœ endje.

13

Ndœngbœ kœmi upu nœ Polo

¹ Awa votœ kœna mœ ga ndœ 'e dœke. Ɔdœ atimu bisha too votœ kœpa o'o ama endje bale, endje wa o'o ye. ² Mœ sœ dœ o'o bale kœpa fœ azu á endje mbœrœ ekperœ œdœ fœ udu azu kœ. Mœ pa lima o'onœ lœ bisha ana nœ mœ ga ndœ 'e ye, kashe mœ kpa sœ kœpa tœnœ ngœngœ asœke 6ata á mœ gugu nene; mœ kpa kœkwatœ mœ manda nœ kœwu 'e, mœ sœ dœ lœsu nœ kœwu oyo uzu bale nene. ³ 'E sœ kœyindœ nœ adœke mœ ma adœke Kristu sœ kœpa o'o lœ awa nœ mœ. Kristu mama kœmœ ga ndœ 'e nene, kashe tshe sœ kœma gbœgbœ nœ ye 6a ugurutœ 'e. ⁴ Adjapu, tshe sœ lima dœ kœmœ lœkœ á endje kuru she ga pa kurushi, kashe ngœngœnœ asœke tshe sœ dœ soro lœ awa nœ gbœgbœ nœ Ndjaba. A'a ndje, 'a sœ dœ kœmœ mbœrœ á 'a ngbœtœ 'a bale dœ she. Kashe 'a sœ kœyissœ nœ fœ 'e adœke 'a sœ bala dœ soro dœ she lœ awa nœ gbœgbœ nœ Ndjaba.

⁵ 'E tondœtœ 'e dœ tœ 'e, 'e ma œdœ 'e kœsœ dœ kœyindœrœ. 'E wuwusœ nœ

adœke Yisu Kristu sœ ugurutœ 'e nene a? 'E wu lœsu 'e dœ tœ 'e. Too 'e kœma ete adœke 'e te yekane. ⁶ Mœ gbe adœke 'e wu bala sœ nœ adœke 'a mbœrœ œnœ 'a œrœnœ ye. ⁷ 'A sœ kœza avwala fœ Ndjaba adœke 'e mboembœrœ ekperœ bale nene. 'A gbegbe kœguma o'onœ 6a utshu 'e nene, kashe 'a gbe adœke 'e mbœrœ ɔtshœrœ ataa á kœmatœ endje adœke 'a te. ⁸ Gbambanœ nene, 'a lili kœmbœrœ œrœ neke á sœ kpi tœ adja o'o nene, 'a mbœrœ kolœ œneke á dœ adja o'o. ⁹ 'A sœ kœsœ dœ yanga lœkœ kœ á 'a kœmœ, yé á 'e sœ dœ gbœgbœ. Ádá kœza avwa nœ 'a kœdœ adœke 'e wuta azu á endje li. ¹⁰ Mbœrœ tœnœ ataa dá mœ su mbetinnœ asœ fœ 'e lœ ingirinnœ adœke: œ sœsœ mbœrœ adœke mœ kœsœ ugurutœ 'e, mœ wa o'o dœ œgbœ ga tœ 'e lindœ tshagbozu á Gbozu za fœ mœ nene. Tshagbozunœ asœmœ sœ mbœrœ kœgi kœyindœrœ nœ 'e ga utshunœ, kashe œ dœdœ mbœrœ kœndi tœnœ nene.

¹¹ Yé ngœngœ asœke alaya, 'e sœ dœ yanga, 'e mbœrœ akwa adœke œ gi 'e ga utshunœ, 'e to gbœgbœ lœ tœ 'e, 'e djitœ 'e dœ ɔtshœnœ, 'e sœ gee, yé Ndjaba nœ kœyindœsho œdœ œnœ kœsœ gee, œ sœ dœ 'e awa bale.

¹² 'E za œyerœ abala nœ ayazu ugurutœ 'e. Ayerœ azu nœ Ndjaba para bala 'e. ¹³ Kaka adœke ɔtshœ lœsu nœ Gbozu Yisu Kristu, dœ kœyindœsho nœ Ndjaba œdœ pe Ɔtshœ Ishiri á ngbœtœ ye dœ endje bale ga tœnœ, sœ dœ 'e para kœkœ.

Mbeti á Polo sù fœ azu Galate Tshatshu o'o

Asœke kœdœ mbeti á Polo sù fœ ayindœ Yisu 6a lœ ogo Galate. Tshe na lima ga zœ lœ bisha ana gene mbœrœ kœmindœ Ɔtsho O'o. Ayuda œdœ angbi azu sœ lima kœdji tœnœ mbœrœ kœfa ayindœ Yisu. Polo mi lima ndœ nœ fœ endje adœke uzu œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba kolœ lœ awa nœ kœyindœrœ nœ ye ga ndœ Yisu Kristu. Kashe anga Ayuda li lima ga lœ Ikrizia yé œ ka ga pa o'o nœ kœwa gaza adœke, œtœnœ dá mbœrœ adœke uzu wuta ndjii tœ ala Ndjaba.

Mbœrœ tœnœ ataa, Polo sù mbeti fœ ayindœ Yisu mbœrœ kœma adœke Ndjaba papa ataa nene. Kœwa gaza á endje pa tœnœ kœdœ adœke ishiri uzu sœ adja yerœ. Tshe pa fœ endje adœke Ndjaba za lima Abrayamo á tshe dœ aba Ayuda tœ uzu ndjii, utshunœ adœke endje wa she tœ gaza. Kolœ kœyindœrœ dá uzu œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba, yé œ sœ kœmbœrœ ndje adœke soro uzu za yanga fœ Ndjaba.

Bukunœ kurutshelœtœ ye atake:

- Polo kœdœ adja ayi avwa, œneke á tshe sœ kœmindœ nœ kœdœ adja o'o (1.1-10)
- Ndjaba dá ke Polo mbœrœ adœke tshe dœ ayi avwa (1.11-24)
- Ɔtsho O'o pa adja o'o gadœ (2.1-21)
- Kolœ kœyindœrœ dá mbœrœ adœke uzu she (3.1-4.31)
- Ayindœtœ azœ dœ anga azœ, yé œ katœnœ adœke Ɔtsho Ishiri kœyœrœ soro azœ (5.1-6.10)
- Ndangba kœmi upu (6.11-18)

Abala

¹ Œmœ Polo, ayi avwa nœ Yisu Kristu, œ doédœ azu dá ke mœ kœdœ ayi avwa nene. Œ doédœ ndje uzu dá vwa mœ adœke mœ wuta ayi avwa nene. Kashe Yisu Kristu œdœ Aba dœ Ndjaba á tshe she she lœ akuzu asœmœ dá vwa mœ. ² Aaya kœ á endje sœ dœ mœ kpœke te ga ndœ mœ yekane á 'a su mbetincœ asœke fœ Ikrizia lœ ogo Galate: ³ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba

œdœ pe Gbozu Yisu Kristu ma Ɔtsho lœsu nœ endje ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e. ⁴ Kristu tshu lima lœ kumu ekperœ nœ azœ, tshe gbota azœ lœ ekperœ nœ tshapashœnœ asœ, liaka œneke á Aba azœ dœ Ndjaba yi lima ndœ nœ adœke tshe mbœrœ. ⁵ Kaka tshe sœ dœ mokœ ngbugu dœ ngbugu. Ame.

Ɔtsho O'o sœ kolœnœ bale

⁶ Mœ katœ ama mœ ti œsœ kœwu adœke 'e fa tshangba 'e katsha gbœ tsheneke á tshe e 'e lœ awa nœ Ɔtsho lœsu nœ Kristu, mbœrœ kœkpa mangba anga tafo Ɔtsho O'o. ⁷ Anga tafo Ɔtsho O'o gugu nene, kashe anga azu dá sœ kœdjingili tshelœ kumu 'e yé á sœ kœfa tshelœ Ɔtsho O'o nœ Kristu. ⁸ Kashe œdœ anga uzu bale, œdœ a'a, œdœ ndje anga andjelu á tshe kœto 6a lafo, á kœmindœ anga Ɔtsho O'o á kœsœ kpi tœ œneke á 'a mi lima ndœ nœ fœ 'e, kaka Ndjaba darandœ ye. ⁹ 'A pa lima ndœ nœ utshunœ yé mœ kpa sœ kœpa tœnœ ngœngœ asœ adœke: Uzu á tshe kœpandœ Ɔtsho O'o á sœ kpi tœ œneke á 'e gbœ lima, kaka Ndjaba darandœ ye. ¹⁰ Yé atamœ 'e sœ kœgbe ngœngœ asœ adœke mœ sœ kœpara awa adœke azu yindœ mœ a? Bale nene, mœ sœ kœpara awa adœke mœ za yanga fœ Ndjaba. Œdœ mœ kœpara awa kœza yanga fœ azu, mœ kpa dœ ayi kœmbœrœ akwa nœ Kristu nene.

Mara á Polo te ayi avwa nœ Yisu

¹¹ Aaya mœ, mœ sœ kœpa ngbi fœ 'e adœke: Ɔtsho O'onœ á mœ mi lima ndœ nœ fœ 'e asœmœ toto lœ gbetshelœ nœ uzu nene. ¹² Gbambanœ nene, mœ gbœgbœ tshakane uzu nene, œ doédœ ndje uzu dá yisœ nœ fœ mœ nene. Kashe Yisu Kristu dá ma lima fœ mœ.

¹³ 'E dji lima ndœ mara kœmbœrœtœ mœ lœkœ á mœ sœpe lima lœ awa akwa nœ Ayuda. Mœ mbœrœ lima œrœ kanga fœ Ikrizia nœ Ndjaba waa, yé mœ para lima dœ awa kœ adœke œ ndi ye. ¹⁴ Mœ sœ lima dœ kœyindœrœ ga tœ awa akwa nœ Ayuda dœ kœza ga tœ akwa, yé œ za lima tœ mœ ga tœ awa nœ aata azœ kœropa anga anga mœ kœ á 'a gerœ dœ endje lœ ogo nœ azœ.

¹⁵ Kashe, lœkœ á Ndjaba wu lima dœ Ɔtshœnœ, tshe ke lima mœ katshatsha utshunœ adœke endje zu mœ, yé œ e

lima mœe lœ ɔtshɔ lɔsu nœ ye. ¹⁶ Tshe mbœerœ lima adœeke mœe wusœ Gbolo nœe ye, yekane á kœeysœ ɔtshɔ O'o nœe ye fœe azu á endje doédœe Ayuda nene. Ataa, mœe nana ga ndœe anga uzu kœeyu she ndœe kœemi upu fœe mœe nene. ¹⁷ Mœe nana ndje lima ga lœe Yerusaleme ndœe kœewu endjeneke á endje dœe lima aayi avwa nœe Kristu utshunœe nene. Kashe mœe ro lima ɓa lœe ogo Arabi, yeka manda nœe, á mœe kwatœe mœe ga lœe Damaseke. ¹⁸ Yé manda ungu votɔ, mœe na ga lœe Yerusaleme mbœerœe kœegbɔtœe mœe dœe Petro. Mœe lo ɓa ndœe ye olo ndjokpa dœe mindu. ¹⁹ Mœe wuwu anga angbi ayi avwa bale nene, kashe kolœe Jake á tshe kœedœe aya Gbozu. ²⁰ Œeneke á mœe sœe kœesu fœe 'e asœeke, mœe sœe kœepa adja utshu Ndjaba adœeke œe doédœe wala nene.

²¹ Manda nœe, mœe na ɓa lœe ogo Siri dœe pe Silisi, ²² kashe endje wuwu lima sœe mœe ɓa lœe Ikrizia nœe Kristu lœe ogo Yuda nene. ²³ Endje djidji lima kolœenœe adœeke: «Œshe á tshe sœe lima kœembœerœe œerœe kanga fœe azœe, dá kpa tetœe kœeysœe œerœe ngangœnœe asœe tœe upu nœe kœeyindœerœenœe á tshe pa lima avwara adœeke œene wo ye.» ²⁴ Yé endje te lima tœe kœedonga Ndjaba tœe upu nœe mœe.

2

Polo gbɔtœe ye dœe anga aayi avwa nœe Yisu ɓa lœe Yerusaleme

¹ Yé manda ungu ndjokpa dœe vana, 'a kpa kwatœe 'a dœe Barnabase ga lœe Yerusaleme; mœe za ndje lima Tito potœe mœe. ² Mœe kwa lima tœe mœe mbœerœe á Ndjaba ma lima tœe ye, á pa fœe mœe adœeke mœe na ga zœe. 'A ngbɔɓa lima tœe 'a kolœe dœe agbozu Ikrizia á œesœe endje li, á mœe pandœe œesœe ɔtshɔ O'onœe á mœe sœe kœemindœe nœe fœe azu á endje doédœe Ayuda nene fœe endje. Gbambanœe nene, mœe sœe dœe awa adœeke akwa á mœe sœe kœembœerœe tœenœe œedœe pe œeneke á mœe kpa mbœerœe sœesœe gbambanœe nene. ³ Kashe Tito, uzu Greke á 'a na tœe awanœe dœe she, endje shoshosho she adœeke endje wa she tœe gaza nene. ⁴ Anga aayi kœena manda Yisu dœe wala yi lima ndœe nœe adœeke endje wa she tœe gaza. Endje li lima yagele ga ugurutœe 'a mbœerœe kœewu mara á 'a wuta lœe awa akwa nœe Ayuda, á ngbɔtœe 'a bale dœe Yisu

Kristu ascœmœe. Endje para awa adœeke œene kpa gi 'a ga lœe œerœe kanga nœe awa akwa nœe Ayudanœe. ⁵ 'A vwara tœe 'a kara kœedji azunœe ascœmœe, mbœerœe 'a yi lima ndœe kœegbɔndœe adjapu nœe ɔtshɔ O'o ugurutœe 'e.

⁶ Kashe agbɔ agbozunœe á œesœe endje li ascœmœe, œedœe mara á endje lœe dœe tœenœe wuwu mœe nene. Gbambanœe nene, utshu Ndjaba, azu kɔ sœe awa bale. Endje papa anga o'o kpi ga pa œeneke á mœe pa nene. ⁷ Kashe endje wu adœeke Ndjaba za akwa kœeysœe ɔtshɔ O'o fœe angbi azu ga tshakane mœe ɓata á tshe za lima fœe Petro adœeke tshe yisœe nœe fœe Ayuda. ⁸ Gbambanœe nene, Ndjaba á tshe mbœerœe lima akwa lœe Petro adœeke tshe yisœe ɔtshɔ O'o fœe Ayuda, dá mbœerœe ndje lœe mœe adœeke mœe yisœe nœe fœe angbi azu. ⁹ Jake, Petro œedœe Yowane á azu nœe Kristu wu lima endje ɓata agbozu tshapa endje, endje yi lima ndœe nœe adœeke Ndjaba dá za akwanœe asœeke fœe mœe. Mbœerœe tœenœe atamœe, 'a ko lima tshelœe ama kane 'a dœe endje tœe kœema fœe azu adœeke 'a ngbɔ lœema akwanœe asœeke bale dœe endje. Atamœe, 'a yi lima ndœe nœe awa bale dœe endje adœeke, 'a dœe Barnabase 'a na kœemindœe ɔtshɔ O'o fœe angbi azu, yé endje na œenœe endje kœeysœe nœe fœe Ayuda. ¹⁰ Endje pa lima fœe 'a kolœenœe adœeke 'a gbe dœe aayi oyo. Yé mœe za lima tœe mœe djigi ndœe kœembœerœe tœenœe.

Polo gbagbara Petro ɓa lœe Atiashe

¹¹ Kashe lɔkɔ á Petro na ɓa lœe Atiashe, mœe gbagbara she tœe ala azu mbœerœe œerœe á tshe mbœerœe lima sœesœe dœe ɔtshɔnœe nene. ¹² Yé utshunœe adœeke azu á Yakobo vwa endje na, tshe sœe lima kœezi œerœe tœe œesœenœe dœe angbi azu. Kashe manda kœeyi kumu endje, tshe gitœe ye ugurutœe angbi azu œe kpa katœe kœezi œerœe awa bale dœe endje kparawa Ayuda. ¹³ Anga Ayuda mbœerœetœe endje ndje ɓata Petro, yé œe bili Barnabase á tshe te ndje ga lœe mara kœembœerœe œerœe nœe endje. ¹⁴ Kashe lɔkɔ á mœe wu adœeke endje sœesœe lima kœena ndjii lœe adja awa nœe ɔtshɔ O'o nene, mœe pa fœe Petro tœe ala azu kɔkɔ adœeke: «Œbœe á ɓœe dœe Yuda, ɓœe sœesœe kœembœerœetœe zœe ɓata Yuda nene, kashe ɓata angbi uzu. 'Bœe ka pa angbi azu adœeke endje mbœerœetœe endje ɓata Ayuda kotoo?»

Ayuda dœ pe angbi azu wuta ndjii lœ awa nœ kœyindœrœ

¹⁵ Azœ kœdœ adja Ayuda tako, a dœdœ angbi azu á ndje dœ aayi kœmbœrœ ekperœ nene. ¹⁶ A wusœ nœ adœke uzu œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba mbœrœ kœlisœ awa akwa nœ Ayuda nene, kashe tshe wuta ndjii mbœrœ kœyindœrœ nœ ye ga ndœ Yisu Kristu. Azœ ndje awa bale, a yindœ Yisu Kristu mbœrœ a kœwuta ndjii mbœrœ kœyindœrœ nœ azœ ga ndœ Kristu, kashe œ sœsœ mbœrœ kœlisœ awa akwa nene. Gbambanœ nene, lœ awa nœ kœlisœ awa akwa, uzu bale œ sœ ndjii nene. ¹⁷ Kashe, œdœ 'a kœpara awa kœte azu ndjii lœ Kristu, œ sœ bœta 'a dœ ndje lima ekpe azu bœta angbi azu. Atamœ, œ yindœ kœpa adœke Kristu dá sœ kœvwa azu ga lœ ama ekperœ a? Œ, œ sœsœ ataa bale nene. ¹⁸ Œdœ mœ kpa kœkwatœ mœ ndœ kœlisœ awa akwa á mœ vwaratœ mœ tœnœ, dá mœ sœ kœma dœ tœ mœ adœke œmœ kœdœ ayi kœmbœrœ ekperœ. ¹⁹ Gbambanœ nene, tœ œmœ nœ mœ, tœ upu á wu awa akwa, mœ sœ bœta uzu á tshe tshu ye. Awa akwanœ dá wo mœ, mbœrœ adœke mœ sœ dœ tafo soro á kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba. Endje kuru mœ ga pa kurushi awa bale dœ Kristu. ²⁰ Soro á mœ sœ dœ tœnœ dœdœ tœ mœ nene, kashe Kristu dá sœ dœ soro lœ mœ. Gbambanœ nene, mbœrœ lœ soro nœ mœ ngœngœ asœ lœ œkœ, mœ sœ dœ tœnœ lœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolo nœ Ndjaba á tshe yindœ mœ yé á tshu mbœrœ mœ. ²¹ Mœ yiyindœ nœ adœke œtshœ lœsu nœ Ndjaba ga ndœ mœ sœ gbambanœ nene. Mbœrœ œdœ uzu kœsœ kœpara kœwuta ndjii lœ awa nœ kœmbœrœtœ ye liaka awa akwa, œ yindœ kœpa adœke ádá kuzu nœ Kristu gugu nene.

3

Awa akwa too kœyindœrœ

¹ Uu, azu ogo Galate, œrœ sœ lœ kumu 'e a! Œdœ dá mbœrœ œrœ 'e a? Andaa mœ yi lima sœ mara kuzu á Yisu tshu pa kurushi dœ tœnœ fœ 'e ngbi ye o! ² Mœ yindœ kœyu 'e dœ o'o bale: 'E gbœ Ishiri nœ Ndjaba mbœrœ á 'e lisœ awa akwa nœ Ayuda a, too 'e gbœ Ishiri nœ Ndjaba

mbœrœ Œtshœ O'o á 'e dji yé á yindœ nœ? ³ Kotoo, œrœ sœ lœ kumu 'e a? 'E te lima tœ kœna mangba Kristu dœ gbœgbœ nœ Œtshœ Ishiri yé ngœngœ asœ, 'e yindœ kœwuta ga tœ ndœngœlœnœ dœ gbœgbœ nœ 'e dœ tœ 'e a? ⁴ Atamœ, œneke kœ á 'e wu sœ gbambanœ a? Œ li adœke œ sœ gbambanœ nene. ⁵ Lœkœ á Ndjaba sœ kœto Ishiri nœ ye fœ 'e yé á sœ kœmbœrœ afá ugurutœ 'e, tshe sœ kœmbœrœ tœnœ mbœrœ á 'e sœ kœlisœ awa akwa a? Bale nene, tshe sœ kœmbœrœ tœnœ mbœrœ á 'e dji Œtshœ O'o yé á yindœ nœ.

⁶ 'E gbe dœ Abrayamo kane. Endje sú bœ la Buku nœ Ndjaba adœke: «Abrayamo sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, yé Ndjaba za she bœta uzu á tshe sœ ndjii lœ kumu kœyindœrœ nœ ye.» ⁷ 'E wusœ nœ ngœngœ asœke adœke ayindœ Yisu kœdœ adja agbolo nœ Abrayamo. ⁸ Endje sú bœ la Buku nœ Ndjaba utshunœ adœke, Ndjaba œ fa bala angbi azu tœ azu á endje sœ ndjii mbœrœ kœyindœrœ nœ endje. Ndjaba pa lima ndœ œtshœ o'onœ asœ utshunœ fœ Abrayamo adœke: «Mœ tœ kane mœ ga pa azu tshapashœnœ asœke kœ lœ awa nœ zœ.» ⁹ Abrayamo yindœ nœ, yé Ndjaba to kane ye ga pa ye, ataa azu kœ á endje sœ dœ kœyindœrœ, Ndjaba œ to kane ye ga pa endje bœta á tshe to kane ye ga pa Abrayamo.

¹⁰ Kashe azu á endje sœ kœgbe adœke œne she mbœrœ kœlisœ awa akwa asœmœ, Ndjaba darandœ endje kœ. Gbambanœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Uzu á tshe kœsœsœ kœlisœ œrœ kœ á endje sú ga la Buku awa akwa yé á sœ kœza ga tœ akwa nene, Ndjaba darandœ ye yé.» ¹¹ Œ matœ endje ngbi adœke uzu bale œ sœ ndjii utshu Ndjaba lœ kœmbœrœtœ ye lindœ awa akwa nene. Gbambanœ nene, endje sú ala Bukunœ adœke: «Uzu á tshe kœsœ ndjii tœ ala Ndjaba lœ awa nœ kœyindœrœ, tshe sœ bala dœ soro.» ¹² Andaa kœlisœ awa akwa lili dœ kœsœ dœ kœyindœrœ nene. Kashe uzu á tshe lisœ awa akwa kœ, tshe gbœ soro lœ awa nœ awa akwanœ asœmœ.

¹³ Kristu yœ azœ lœ ndœkidji nœ awa akwa á yi ma ndœ kœte ga pa azœ. Ndœkidjinœ te ga pa ye lœ kudu azœ. Gbambanœ nene, endje sú ala Buku nœ

Ndjaba adœke: «Uzu kɔ́ á endje kuru she ga pa ɔ́yɔ́, Ndjaba darandœ ye yé.» ¹⁴ Dœ toenœ ataa, koeto kane á endje pa lima toenœ fœ Abrayamo œ wuta ga ndœ angbi azu lœ awa nœ Yisu Kristu, yé azœ kɔ́ a gbɔ́ ɔ́tshɔ́ Ishiri á Ndjaba pa lima toenœ lœ awa nœ koeyindœrœ.

Awa akwa œdœ koepandœ koembœrœ œrœ

¹⁵ Aaya mœ, a tondœ koembœrœ œrœ nœ azu: Lɔ́kɔ́ á uzu kœsu mbeti kœkatœ uvu, uzu bale á tshe li kœvwarã toe ye toenœ too kpa kœsu anga angbi œrœ ga pa nœ gugu nene. ¹⁶ A wusœ nœ dœ ɔ́tshɔ́nœ adœke Abrayamo dœ atandœ dá Ndjaba pa lima ndœ koembœrœ œrœ fœ endje. Endje susu ala Bukunœ adœke: «dœ aatanœ», b̄ata azu ndjoro dá endje pa toe endje nene. Kashe endje s̄u ala Bukunœ adœke: «dœ ata zœ», toe koeyisœ uzu bale á tshe kœdœ Kristu. ¹⁷ Ádá o'onœ á mœ yindœ koepa fœ 'e dœke: lima utshunœ, Ndjaba guma ayo dœ Abrayamo yé œ pandœ nœ adœke œne gb̄andœ nœ. Manda nœ, œendœnœ ði ngbugu kama vana dœ zazu bale dœ ndjokpa yekane á awa akwanœ wuta. B̄ata awa akwa lili kœwo ayo á Ndjaba guma lima utshunœ nene, œ li ndje ndœ kœwo o'o á Ndjaba pa lima ndœ nœ nene. ¹⁸ Kashe œ kœsœ adœke Ndjaba to anga œrœ mbœrœ koelisœ awa akwa, azu œ gbɔ́ ma œneke á tshe pa lima ndœ nœ nene. Andaa lœ awa nœ koepandœ œrœ dá Ndjaba má lima ɔ́tshɔ́ l̄su nœ ye ga ndœ Abrayamo.

¹⁹ Ataa, ádá awa akwa kœdœ gadœ? Ndjaba za lima awa akwa mbœrœ kœma ekperœ œrrr ga toe kœwuta ata Abrayamonœ á tshe pa lima o'o toe upu nœ ye. Aandjelu ko lima awa akwanœ ga tshakane uzu á tshe sœ lima ugurutœ Ndjaba dœ azu. ²⁰ Andaa, Ndjaba za lima o'o fœ abrayamo lɔ́kɔ́ á tshe sœ kuti ye. Yé œ kœsœ adœke uzu mbœrœ œrœ dœ kuti ye, anga uzu œ gu ugurutœ ye dœ anga azu nene.

Ádá nœ awa akwa kœdœ gadœ e?

²¹ Eneke yindœ koepa adœke, awa akwa vwaratœ ye toe o'o á Ndjaba pa lima ndœ nœ ye a? E œ nene. E dœ awa akwa kœsœ ma dœ gb̄ɔ́gbɔ́ toe koeto soro fœ azu,

œ mbœrœ ma adœke azu wuta ndjii utshu Ndjaba mbœrœ á endje sœ koelisœ awa akwa. ²² Kashe endje s̄u b̄a la Buku nœ Ndjaba adœke, ekperœ vwele azu tshapashɔ́ kɔ́ ga toenœ yekane á ayindœ Yisu kœgbɔ́ ɔ́tshɔ́rœ á Ndjaba pa lima ndœ nœ lœ awa nœ koeyindœrœ nœ endje ga ndœ Yisu Kristu.

²³ Lima utshunœ, damba Kristu nana lima adœke a sœ dœ koeyindœrœ ga ndœ ye nene, awa akwa vwele lima azœ b̄ata akanga. E mbœrœ lima toe ye atamœ œrrr ga toe lɔ́kɔ́ á Ndjaba yisœ koeyindœrœ fœ azœ. ²⁴ Yé atamœ, awa akwa dá sœ lima koetondœ azœ œrrr ga toe kœna Kristu, adœke a wuta azu á endje sœ ndjii toe ala ye lœ awa nœ koeyindœrœ. ²⁵ Kashe manda kœna koeyindœrœ, a kpa sœsœ tshakudu awa akwa nene.

²⁶ Gbambanœ nene, e'e kɔ́kɔ́ kœdœ agbolo nœ Ndjaba lœ awa nœ koeyindœrœ á sœ kœngbɔ́b̄a 'e dœ Yisu Kristu. ²⁷ Adjapu, e'e kɔ́kɔ́ á 'e gbɔ́ batisimu, 'e ngb̄otœ 'e bale dœ Kristu, yé nḡanḡo asœke, 'e za mara Kristu dœ toe ye. ²⁸ Ádá kœkuru tshagurutœ azu kpa gugu nene. E dœ Ayuda, œdœ angbi azu, œdœ akanga, œdœ ayengɔ́ ogo, œdœ ayakoshe, œdœ ayashe, e'e para kɔ́kɔ́ 'e wuta uzu bale lœ kœngb̄otœ 'e dœ Yisu Kristu. ²⁹ Yé œdœ 'e kœdœ azu nœ Kristu, dá 'e kœdœ aata Abrayamo, yé 'e dœ ayengɔ́ kœgbɔ́ œrœ tshangbanœ á Ndjaba pa lima toenœ.

4

¹ 'E wu gbetshelœ nœ mœ: E dœ uzu á tshe kœdœ ayengɔ́ kœgb̄orœ tshangbanœ kœsœ pe damba gbolo, œdœ œrœ para kɔ́kɔ́ kœdœ œnœ ye gbaa, tshe sœ kolœ b̄ata kanga. ² Kashe tshe zatœ ye ga ati, yé aayi kœgb̄andœ ye œ gb̄andœ ye dœ œrœ nœ ye kɔ́ œrrr ga toe olo á abanœ za. ³ Azœ ndje awa bale, a dœ lima akanga lɔ́kɔ́ á a dœ lima agbolo tshakudu œrœ nœ tshapashɔ́. ⁴ Kashe lɔ́kɔ́ á olo á Ndjaba za lima li, tshe vwa Gbolo nœ ye á tshe wuta lœ yashe yé á sœ lima koelisœ awa akwa nœ Ayuda, ⁵ mbœrœ kœvwarã endjeneke á endje sœ tshakudu awa akwa ga ushu, dœ pe kœza awa fœ azœ adœke a te gbolo nœ Ndjaba.

⁶ Tøe kœema adœeke e'e kœedœe agbolo nœ Ndjaba, tshe vwa Ishiri nœ Gbolo nœ ye ga tœ lœsu azœ, á sœ kœepa adœeke: «Aba!»
⁷ Ataa, 6œ kpa doédœé kanga nene, kashe gbolo. Yé 6ata gbolo, 6œ kœedœe ayengœ kœegbœ œrœe tshangbanœ: œtœenœ kœedœe akwa nœ Ndjaba.

Iki nœ Polo tœ upu nœ azu Galate

⁸ Utshunœ, 'e wuwu lima sœ Ndjaba nene yé 'e dœ lima akanga nœ andjaba á endje doédœé adja andjaba nene. ⁹ Kashe ngœngœ asœeke 6ata á 'e wusœ Ndjaba, too Ndjaba wusœ 'e ye, œ li adœeke 'e kpa kwatœ 'e ndœ œrœe tshapashœ á gugu dœ gbœgbœ nene yé á sœ gbambanœ, dœ mara adœeke 'e kpa dœ akanganœ ye a? ¹⁰ 'E sœpe tœ kœelisœ olo, dœ yapu, dœ tshakala ungu œdœe ungu! ¹¹ Eneke á 'e mbœerœ asœeke sœ kœeza awa fœ mœe waa. Eerrr á tshangba akwa nœ mœe ugurutœ 'e œ sœ gbambanœ a!

¹² Alaya mœe, mœe sœe kœeki fœ 'e adœeke 'e mbœerœetœe 'e 6ata mœe; gbambanœ nene, mœe sœe kœembœerœe ndje tœe mœe 6ata 'e. Bale 'e mbœembœerœe lima anga ekperœe fœe mœe nene. ¹³ 'E wusœe nœe dœe œtshœnœe adœeke, œ sœe lima dœe lœkœ á mœe sœe dœe kœbœ dá mœe yi lima sœe œtshœ O'o ama Ndjaba tœe alinœe utshunœe fœe 'e.

¹⁴ 'E wu lima oyo dœe mœe dœe kœbanœe waa, yé bale 'e mœmœ lima dœe mœe nene yé œ wuwu mœe djerœe djerœe lœe ala 'e nene. 'E fafa ndje tshangba 'e fœe mœe nene. Kashe 'e za lima osho kœesœe fœe mœe 6ata œemœe kœedœe andjelu nœe Ndjaba, too 6ata œemœe kœedœe Kristu Yisu má dœe tœe ye. ¹⁵ 'E sœe lima dœe yanga utshunœe waa, yé ngœngœ asœe, œ kpa mbœerœe kotoo o? Mœe pa ngbi adœeke, œdœe 'e kœegbœ liya awa, 'e tshagavwa ala 'e mbœerœe kœeko fœe mœe. ¹⁶ Yé ngœngœ asœeke, 'e sœe kœeyiangba mœe, mbœerœe á mœe sœe kœepa adja o'o a?

¹⁷ Anga azu sœe kœema adœeke œene sœe dœe egerœe ogo 'e tœe lœsu œene, kashe gbetshelœe nœe endje sœesœe dœe œtshœnœe nene. Endje sœe kœepara kœekuru tshagurutœe azœe dœe 'e yekane á 'e kœesœe dœe egerœe ogo endje. ¹⁸ Eneke á ga kœedœe kœema ogo nœe kœembœerœe œtshœrœe á ka nene, œdœe mœe sœe ugurutœe 'e œdœe mœe sœe ugurutœe 'e nene. ¹⁹ Agbolo nœe mœe, mœe kpa sœe kœewu oyo

mbœerœe 'e 6ata yashe á tshe sœe dœe kœbœ kœezu œerrr adœeke 'e wuta kœembœerœetœe 'e 6ata Kristu yekane. ²⁰ Uu! Mœe gbe má adœeke 'a sœe dœe 'e ngœngœnœe asœeke, mbœerœe á mœe kœewusœe mara á li adœeke mœe pa dœe o'o fœe 'e. Gbambanœe nene, mœe kpa wuwusœe o'o á mœe pa nene.

O'o tœe upu nœe Agare dœe Sara

²¹ 'E pandœe nœe fœe mœe ka, e'e á 'e yindœe kœezatœe 'e ga tœe awa akwa nœe Ayudanœe asœeke, 'e sœesœe kœedji œeneke á awa akwa sœe kœepa tœenœe nene a? ²² Endje su lima adœeke, Abrayamo zu lima agbolo yakoshe bisha. Anga bale tœe Agare á tshe dœe yashe kanga, anga tœe Sara á tshe doédœé yashe kanga nene. ²³ Kashe tshe zu gbolo tœe yashe kanganœe lœe awa nœe œkœ, yé gbolo nœe yashenœe á tshe doédœé kanga nene, tshe zu she liaka o'o á Ndjaba pa lima tœenœe fœe she. ²⁴ O'onœe á ro liya asœe sœe kœema anga œrœe fœe azœ. E sœe atake: ayashenœe bibisha asœe sœe kœema ayo bisha á Ndjaba guma lima. Bale kœedœe ayo á to 6a pa kaga Sinayi, œtœenœe kœedœe Agare. Ayonœe asœeke dá sœe kœezu agbolo kanga. ²⁵ Agare kœedœe kaga Sinayi á sœe 6a lœe ogo Arabi. Tshe kpa sœe 6ata ongbo Yerusaleme nœe ngœngœ asœeke, mbœerœe ongbonœe dœe agbolo tshelœenœe kœe kœedœe akanga. ²⁶ Kashe Yerusaleme nœe tshalafœe doédœé kanga nene, yé œtœenœe kœedœe ayi azœ. ²⁷ Gbambanœe nene, endje sú ala Buku nœe Ndjaba adœeke:

«Sœe dœe yanga, œbœe dœe yashe mara á 6œe sœesœe lima kœezu tœenœe nene.
 Ta rawa dœe yanga, œbœe á kœbœ kœezu agbolœ kaka 6œe nene,
 gbambanœe nene, yashe á akœnœe katœe ye,
 tshe zu agbolo ndjoro
 kœeropa yashe á tshe sœe dœe akœnœe.»

²⁸ Yé alaya mœe, e'e kœedœe ndje agbolo á endje zu 'e liaka o'o á Ndjaba pa lima tœenœe, 6ata endje zu ndje dœe Izaka. ²⁹ Kashe utshunœe lima, gbolo á endje zu she 6ata agbolœ á azu œe zu endje, sœe lima kœembœerœe œrœe kanga fœe gbolo á endje zu she lœe awa nœe Ishiri. Yé ngœngœ asœeke, œerœenœe sœepe ndje kœembœerœetœe ye awa bale. ³⁰ Yé Buku sœe kœepa o'o kotoo o? E sœe kœepa adœeke: «Gœrœ yashe kanga dœe gbolo yakoshe nœe ye, gbambanœe nene, œe lili adœeke gbolo nœe

yashe kanga ngbɔpa kɔɛgbɔ ɔɛɔ tshangba abanɔ awa bale dɔɛ gbolo nɔɛ yashe á tshe dɔɛdɔɛ kanga nene.» ³¹ Mbɔɛɔɔ tɔɛnɔɛ ataa alaya mɔɛ, a dɔɛdɔɛ agbolo nɔɛ yashe kanga nene, kashe azɔɛ kɔɛdɔɛ agbolo nɔɛ yashe á tshe dɔɛdɔɛ kanga nene.

5

'E shi gbi lɔɛ kɔɛyindɔɛɔɔ nɔɛ 'e ga ndɔɛ Kristu

¹ Kristu gi azɔɛ lɔɛ kanga mbɔɛɔɔ adɔɛke a kpa dɔɛdɔɛ akanga nene. Adja 'e shi gbi yé 'e mbɔɛmbɔɛɔɔ adɔɛke 'e kpa kwatɔɛ 'e dɔɛ akanga nene.

² Ɖɛmɔɛ Polo, mɔɛ sɔɛ kɔɛpa fɔɛ 'e adɔɛke, ɔɛdɔɛ endje kɔɛsɔɛ kɔɛwa 'e tɔɛ gaza, 'e kɔɛsɔɛpe kɔɛza lɔsu 'e ga pa gaza, ɔɛ yindɔɛ kɔɛpa adɔɛke ádá ɔɛɔɔnɔɛ á Kristu mbɔɛɔɔ fɔɛ 'e gugu nene. ³ Yé mɔɛ kpa sɔɛ kɔɛpandɔɛ nɔɛ fɔɛ uzu kɔɛ adɔɛke angbi uzu á tshe kɔɛyindɔɛ nɔɛ adɔɛke endje wa ɔɛne tɔɛ gaza, ɔɛ li adɔɛke tshe mbɔɛɔɔɔɔɔ ye lindɔɛ awa akwa djigi.

⁴ Ɖɛdɔɛ 'e kɔɛsɔɛ kɔɛpara kɔɛsɔɛ ndjii ba utshu Ndjaba lɔɛ awa akwa, dá ɔɛ yindɔɛ kɔɛpa adɔɛke 'e kurutshelɔɔɔɔɔ 'e dɔɛ Kristu ye. Atamɔɛ, 'e wusɔɛ nɔɛ adɔɛke 'e vwaratɔɛ 'e tɔɛ ɔtshɔ lɔsu nɔɛ Ndjaba ye. ⁵ Tɔɛ azɔɛ, a za gbetshelɔɛ nɔɛ azɔɛ ga tɔɛ Ndjaba á tshe sɔɛ kɔɛmbɔɛɔɔɔ adɔɛke a sɔɛ ndjii tɔɛ ala ye, yé ɔɔɔnɔɛ dá a sɔɛ kɔɛkate tɔɛnɔɛ lɔɛ awa nɔɛ Ɖtshɔ Ishiri á sɔɛ kɔɛmbɔɛɔɔɔ akwa lɔɛ kɔɛyindɔɛɔɔ nɔɛ azɔɛ. ⁶ Gbambanɔɛ nene, uzu á tshe ngbɔtɔɛ ye bale dɔɛ Yisu Kristu, endje wa she too endje wa she nene, ɔɛ gugu dɔɛ ada bale nene. Ɖɛneke á sɔɛ dɔɛ ádá kɔɛdɔɛ kɔɛsɔɛ dɔɛ kɔɛyindɔɛɔɔɔ á sɔɛ kɔɛmatɔɛ endje lɔɛ awa nɔɛ kɔɛyindɔɛsho.

⁷ Utshunɔɛ, 'e sɔɛ lima kɔɛmbɔɛɔɔɔɔɔ 'e dɔɛ ɔtshɔnɔɛ. Ɖɛdɛ dá kpa kɔɛ ɔɛɔɔ ku lɔɛ awa 'e, yé á pakata 'e kɔɛmbɔɛɔɔɔɔɔ 'e lindɔɛ adja o'o a? ⁸ Ɖɛneke á endje pa fɔɛ 'e á 'e yindɔɛ nɔɛ asɔɛmɔɛ, toto ba ndɔɛ Ndjaba á tshe e 'e nene. ⁹ Azu pa walaka adɔɛke: «Ɖɛdɔɛ ɔyo kɔɛsuku mapa kɔɛsɔɛ teasho, á endje djanga dɔɛ zuwa mapanɔɛ, ɔɛ suku mapanɔɛ djigi.» ¹⁰ Ɖɛmɔɛ, mɔɛ za lɔsu mɔɛ fɔɛ Gbozu mbɔɛɔɔ 'e. Mɔɛ wusɔɛ nɔɛ adɔɛke 'e za anga angbi awa kpi tɔɛ ɔɔnɔɛ mɔɛ nene. Kashe uzu á tshe sɔɛ kɔɛdjingili kumu 'e asɔɛmɔɛ, tshe dɔɛ uzu ɔɛdɛ gbaa, Ndjaba ɔɛ za djofele fɔɛ she.

¹¹ Alaya mɔɛ, tɔɛ upu nɔɛ mɔɛ, ɔɛdɔɛ mɔɛ kɔɛsɔɛ pe kɔɛyisɔɛ o'o kɔɛwa gaza, mbɔɛɔɔ gadɛ á endje mbɔɛɔɔ ɔɛɔɔ kanga fɔɛ mɔɛ a? Ɖɛ kɔɛsɔɛ atamɔɛ, kɔɛmindɔɛ upu kuzu Kristu pa kurushi ɔɛdɔɛ ɔɛɔɔ kɔɛza o'o fɔɛ uzu bale nene. ¹² Tɔɛ upu nɔɛ azu á endje sɔɛ kɔɛdjingili tshelɔɛ kumu 'e asɔɛmɔɛ, kaka endje 'oro tshashe endje.

Ɖkɔ ɔɛdɔɛ Ishiri

¹³ Alaya mɔɛ, Ndjaba e 'e adɔɛke 'e wuta lɔɛ kanga ye. 'E gbege adɔɛke bataba á 'e wuta lɔɛ kanga asɔɛmɔɛ, 'e kpa na kɔɛmbɔɛɔɔɔ ɔɛɔɔ á ogo ɔkɔ 'e ɔɛ vwa 'e ndɔɛ nɔɛ nene. Kashe ɔɛ li adɔɛke 'e mbɔɛɔɔ akwa fɔɛ anga 'e lɔɛ awa nɔɛ kɔɛyindɔɛsho. ¹⁴ Gbambanɔɛ nene, awa akwa kɔɛ sɔɛ lɔɛ o'o tshebabale asɔɛ: «Yindɔɛ yanga zɔɛ bataba á bɔɛ sɔɛ kɔɛyindɔɛtɔɛ zɔɛ dɔɛ tɔɛ zɔɛ.» ¹⁵ Kashe ɔɛdɔɛ 'e kɔɛsɔɛ kɔɛlɔtɔɛ 'e yé á sɔɛ kɔɛto uku tɔɛ 'e dɔɛ tɔɛ 'e bataba agea tshelɔɛ gusu, ala 'e gbɔ: ete nene, 'e wɔtɔɛ 'e ugurutɔɛ 'e kɔɛ ye.

¹⁶ Mbɔɛɔɔ tɔɛnɔɛ, mɔɛ sɔɛ kɔɛpa fɔɛ 'e adɔɛke: 'e mbɔɛɔɔɔɔɔ 'e liaka ɔɛneke á Ɖtshɔ Ishiri ɔɛ yisɔɛ nɔɛ fɔɛ 'e. Ɖɛdɔɛ 'e kɔɛsɔɛ kɔɛmbɔɛɔɔɔ ataa, 'e mbɔɛɔɔ ɔɛɔɔ á ɔkɔ ɔɛ vwa 'e ndɔɛ kɔɛmbɔɛɔɔɔ tɔɛnɔɛ nene. ¹⁷ Gbambanɔɛ nene, agbe nɔɛ Ɖtshɔ Ishiri sɔɛsɔɛ awa bale dɔɛ ɔɔnɔɛ ɔkɔ nene yé ɔɔnɔɛ ɔkɔ lili ndje dɔɛ ɔɔnɔɛ Ɖtshɔ Ishiri nene. Adjapu, ɔkɔ ɔɛdɔɛ Ɖtshɔ Ishiri sɔɛ kɔɛnga koshe ugurutɔɛ endje. Mbɔɛɔɔ tɔɛnɔɛ ataa, 'e kpa lili kɔɛmbɔɛɔɔɔ ɔɛɔɔ á 'e gbe má kɔɛmbɔɛɔɔɔ tɔɛnɔɛ asɔɛmɔɛ nene. ¹⁸ Kashe, ɔɛ kɔɛdɔɛ Ɖtshɔ Ishiri dá sɔɛ kɔɛyisɔɛ awa fɔɛ 'e, dá 'e kpa sɔɛsɔɛ tshakudu awa akwa nene.

¹⁹ 'E wu mara kɔɛmbɔɛɔɔɔɔɔsho ɔɛneke á ogo kɔɛna manda ɔkɔ ɔɛ vwa azu kɔɛmbɔɛɔɔɔ tɔɛnɔɛ: kɔɛmbɔɛɔɔɔ angba budu, kɔɛmbɔɛɔɔɔ ɔɛɔɔ uburu, kɔɛmbɔɛɔɔɔ ɔɛɔɔ tshula, ²⁰ kɔɛdonga andjaba, kɔɛmbɔɛɔɔɔ afá, kɔɛsɔɛ dɔɛ ekpe lɔsu, kɔɛkurutshelɔɔɔɔɔ osho, kɔɛmbɔɛɔɔɔ uku, kɔɛsɔɛ dɔɛ ókó, kɔɛgbugburu tshelɔɔɔɔɔ osho, kɔɛ'ea osho, kɔɛli ga lɔɛ anga ukpulu azu, ²¹ kɔɛsɔɛ dɔɛ egerɔɛ lɔsu, kɔɛndjɔɔɔɔɔ dopa nɔɛ, kɔɛzɔɔɔɔ tɔpanɔɛ kpuru ɔɛdɔɛ pe anga ɔɛɔɔ á li dɔɛ ɔɛneke kɔɛ. Mɔɛ sɔɛ kɔɛpandɔɛ nɔɛ fɔɛ 'e ngɔngɔ asɔɛke bataba á mɔɛ pa lima utshunɔɛ adɔɛke: «Azu á endje sɔɛ kɔɛmbɔɛɔɔɔ ɔɛɔɔnɔɛ asɔɛ, endje gbɔ Ogo gbozu nɔɛ Ndjaba nene.»

²² Kashe akwa á Ɔtsho Ishiri œ vwa uzu koembœerœ tœnce dœke: Kœyindoesho, kœsœ dœ yanga, kœsœ gee, kœsœ dœ ugu lœsu, kœsœ dœ Ɔtsho lœsu, koembœerœ ayo, kœyindœerœ, ²³ kœsœ dœ œmœ lœsu, koedœ gbozu tshapa undu zœ. Awa akwa á vwaratœ ye tœ œerœnce asœ gugu nene. ²⁴ Endjeneke á endje ngbœtœ endje bale dœ Yisu Kristu, endje wo ekpe ogo nœ œkœ á vwa lima endje koembœerœ ekperœ 6a pa kurushi. ²⁵ Bata a sœ dœ soro lœ awa nœ Ɔtsho Ishiri, œ li adœke a na kolœ tœ awa á tshe sœ kœyisœ nœ fœ azœ.

Awa akwa nœ Kristu

²⁶ Adja a sœsœ dœ egerœ kumu nene, a katœ koeshokœ anga azœ dœ ama œdœ kœsœ dœ egerœ lœsu ugurutœ azœ.

6

¹ Alaya mœ, œdœ 'e kœgbœ anga uzu bale á tshe kœsœ koembœerœ ekperœ, e'e má 'e sœ dœ Ɔtsho Ishiri asœmœ, 'e za she ga tœ awa ndjii dœ œmœ lœsu adœke tshe wuta lœ ekperœ. Yé ala 'e gbœ, uzu dœ uzu adœke adja lœsu ye bibili she ndje nene. ² 'E ti kane anga 'e lœ œgbœ œerœ kœ. œdœ 'e koembœerœ atamœ dá 'e mbœerœtœ 'e liaka awa akwa nœ Kristu. ³ Gbambanœ nene, œdœ uzu bale kœgbe adœke œne ropa anga œne, andaa tshe kœsœsœ ataa nene, tshe sœ kœfaratœ ye dœ tœ ye. ⁴ Kashe uzu dœ uzu tondœ Ɔtsho ye dœ tœ ye kane. œdœ œ kœsœ dœ Ɔtshœnce, tshe sœ dœ yanga tœ akwa á tshe mbœerœ dœ tœ ye. Kashe œ dœdœ mbœerœ á tshe ropa anga yanganœ nene. ⁵ Gbambanœ nene, uzu dœ uzu œ za kongba tshangba œerœ á tshe mbœerœ dœ tœ ye.

⁶ œ li adœke uzu á endje sœ kœyisœ o'o ama Ndjaba fœ she, ko anga tshakala œerœ nœ ye djigi fœ tsheneke á tshe sœ kœyisœerœnce fœ she. ⁷ Adja lœsu 'e fafara 'e nene: endje mœmœ Ndjaba nene. Uzu dœ uzu œ kœ œneke á tshe lu. ⁸ œdœ uzu kœlu œerœ kolœ mbœerœ ogo œkœ ye, ngwarœ á tshe kœ koedœ kuzu. Kashe œdœ tshe kœlu œerœ neke á za yanga fœ Ɔtsho Ishiri, ataa Ishiri nœ Ndjaba œ to soro á ka nene fœ she. ⁹ Bata œ sœ ataa, œ li adœke a mœ dœ koembœerœ Ɔtshœnce nene. Gbambanœ nene, lœkœnce kœwuta, a kœgbœ œerœ tshangba œneke á lu œdœ a kœkakatœ

koembœerœ tœnce nene. ¹⁰ Dœ tœnce ataa, œdœ a kœgbœ awa tœ koembœerœ Ɔtshœnce, a mbœerœ fœ azu para kœkœ. Kœropa nœ, a mbœerœ fœ aaya azœ dœ ayindœ Kristu.

Ndangba kœmi upu nœ Polo

¹¹ 'E wu ogboro mbetincœ asœke: mœ su fœ 'e dœ adja kane mœ! ¹² Azu á endje sœ kœgbœgbœ 'e adœke endje wa 'e tœ gaza asœmœ, endje koedœ azu á endje sœ kœpu awa adœke œne matœ œne bata Ɔtsho azu lœ œkœ. Endje mbœerœ ataa adœke azu koembœerœ œerœ kanga ga tœ œne lœ kumu kœyisœ œerœ tœ upu nœ kuzu Kristu pa kurushi nene. ¹³ œdœ ndje azunœ á endje wa endje tœ gaza asœmœ, endje lili ndje sœ awa akwa nœ Ayudanœ nene. Kashe endje yindœ nœ adœke, endje wa 'e yekane á œne koedonga tœ œne mbœerœ á 'e dji o'o ama œne. ¹⁴ Tœ mœ nœ mœ, mœ sœ koedonga tœ mœ kolœ mbœerœ kuzu Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu pa kurushi. Yé lœ awa nœ kurushi, œerœ tshapashœnce asœke wuta bata œerœ á tshu ye mbœerœ mœ yé œmœ ndje mœ wuta bata uzu á tshe tshu utshu œerœ kœ pa œshœnce asœke. ¹⁵ Dœ tœnce ataa, endje wa uzu too endje wawa uzu nene, œ gugu dœ ádá bale nene. Kashe œneke á ropa nœ koedœ adœke, Ndjaba sœ koembœerœ azœ dœ atafœ azu. ¹⁶ Kaka Ndjaba yisœ lœsu kœwu oyo œdœ pe kœsœ gee nœ ye ga ndœ azu kœ á endje za awa kœyisœerœnce asœke, œdœ ndje ga pa adja azu nœ Ndjaba.

¹⁷ Kœto ngœngœ asœ, uzu bale kpa ndandanga mœ nene, gbambanœ nene, shœrœwa á sœ tœ œkœ mœ asœke, má adœke œmœ koedœ uzu nœ Yisu. ¹⁸ Aaya mœ, kaka Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma Ɔtsho lœsu nœ ye ga ndœ 'e. Ame.

Mbeti á Polo sú fœ azu Efeze Tshatshu o'o

Polo su mbetinœ asœ lœkœ á tshe sœ lima lœ kánga 6a lœ Roma. Tshe su fœ azu Ikrizia lœ Efeze œdœ ndje fœ Ikrizia kœ á sœ lima indiri Efeze. Egerœ ada o'o á tshe su ala mbetinœ dœke: Ndjaba ngbœba œrœ tshalafœ dœ pe œnœ tshaati kœ adœke Kristu dœ Gbozu tshapa nœ.

Ala mbetinœ asœke, Polo li ngbœtœ nœ ayindœ Yisu dœ œrœ votœ: Ikrizia 6ata undu uzu, yé Yisu kœdœ kumunœ; Ikrizia 6ata egerœ anda, yé Yisu kœdœ kitinœ; Yisu œdœ Ikrizia 6ata totœ nœ yashe dœ yakoshe, yé Kristu kœdœ yakoshe totœnœ.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Kristu to kane ye ga pa azœ dœ Ɔtshœ Ishiri (1.3-3.21)
- A sœ dœ tafo soro awa bale dœ Kristu (4.1-6.20)
- Ndœngœlœ abala (6.21-24)

Abala

¹ Œmœ Polo, ayi avwa nœ Yisu Kristu lindœ gbetshelœ nœ Ndjaba, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e dœ ayerœ azu lakpi Efeze á 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu. ² Kaka Aba azœ dœ Ndjaba, dœ Gbozu Yisu Kristu ma Ɔtshœ lœsu nœ endje ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

Ɔtshœrœ nœ Ndjaba lœ awa nœ Kristu

³ Kaka a donga Ndjaba, Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu: Tshe to kane ye ga pa azœ lœ awa nœ Kristu á a ngbœtœ azœ dœ she bale, yé á to Ɔtshœrœ nœ ishiri kœ 6a lafo fœ azœ. ⁴ Gbambanœ nene, Ndjaba ke lima azœ utshunœ adœke tshe mbœrœ tshapashœnœ asœ, adœke a sœ yerœ yé œ sœsœ ndje dœ ekperœ teashœ utshu ye nene. Lœ ayo nœ ye, ⁵ Ndjaba wa lima o'o utshunœ dœ tœ ye adœke a wuta agbolo nœ œne lœ awa nœ Kristu. Tshe yi lima ndœ kœmbœrœ œtœnœ ataa mbœrœ á ga tœ ala ye. ⁶ Ataa, a donga she mbœrœ Ɔtshœ lœsu á tshe yisœ nœ fœ azœ lœ awa nœ Gbolo nœ ye á tshe yindœ ye waa asœmœ.

⁷ Gbambanœ nene, lœ awa indji Kristu Ndjaba vvara azœ lœ ngbindirœ, yé œ djerœndœ ekperœ nœ azœ liaka egerœ Ɔtshœ lœsu nœ ye. ⁸ Tshe yisœ egerœ Ɔtshœ lœsu nœ ye ga ndœ azœ ropa nœ ye, yé œ za awa tœ kœwusœtœ œdœ pe kœwusœrœ fœ azœ. ⁹ Tshe yisœ gbetshelœ nœ ye á tshe za yiwatœnœ adœke a wusœ nœ, gbetshelœ á tshe gbe lima katshatsha utshunœ ndœ kœza ga tœ akwa lœ awa nœ Kristu. ¹⁰ Œtœnœ, Ndjaba œ mbœrœ dœ lœkœ á tshapashœ œ ka dœ tœnœ. Tshe ngbœba œneke á sœ 6a lafo dœ œnœ tshaati adœke Kristu te Gbozu tshebabale panœ.

¹¹ Lœ kœngbœtœ nœ azœ dœ Kristu, a wuta ndje azu nœ Ndjaba. Gbambanœ nene, tshe ke lima azœ katshatsha utshunœ lindœ œneke á tshe guma; yé tshe sœ kœmbœrœ œrœ kœ liaka œneke á tshe wa á ga tœ ala ye. ¹² Atamœ, a donga she 6ata tshe sœ tœ egerœnœ, azœ á a dœ ali azu kœko lœsu azœ ga tœ Kristu.

¹³ E'e ndje, lœkœ á 'e dji o'o tœ upu nœ adjapu, Ɔtshœ O'o á za kœshe fœ 'e, 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. Ataa, Ndjaba ta ambara nœ ye ga tœ 'e lœ awa nœ kœto Ɔtshœ Ishiri á tshe pa lima tœnœ fœ 'e. ¹⁴ Yé Ɔtshœ Ishiri kœdœ ndanga mbœrœ kœgbœ Ɔtshœrœ á Ndjaba gumasœ nœ mbœrœ azu nœ ye. Œ sœ ataa œerr bala dœ lœkœ á azu nœ Ndjaba œ gbœ kœshe. Kaka a donga Ndjaba mbœrœ egerœ œrœ á tshe mbœrœ.

Avwala nœ Polo fœ Ndjaba

¹⁵ Wu mbœrœ tœnœ ataa, œmœ ndje, lœkœ á mœ djindœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Gbozu Yisu œdœ kœyindœshœ nœ 'e ga tœ ayerœ azu kœ, ¹⁶ mœ sœsœ kœkatœ kœgi mershe fœ Ndjaba mbœrœ 'e nene, mœ sœ kœgbe dœ 'e lœ avwala nœ mœ. ¹⁷ Mœ za avwala nœ mœ adœke, Ndjaba nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á tshe dœ Aba nœ mokœ, tshe za ishiri nœ kœwusœtœ fœ 'e, œ yisœ ye fœ 'e adœke 'e wusœ ye dœ Ɔtshœnœ. ¹⁸ Mœ kpa za avwala nœ mœ fœ she adœke tshe kœrœ tshalœsu 'e adœke 'e wusœ œrœ á tshe e 'e mbœrœ tœnœ dœ Ɔtshœnœ, œdœ œneke á 'e li kœko lœsu 'e ga pa nœ. Yé á 'e kpa kœwusœ Ɔtshœrœ ndjoro á ga waa á tshe gumasœ nœ kate ayerœ azu nœ ye asœmœ. ¹⁹ Mœ kpa za avwala nœ mœ adœke 'e wusœ gbœgbœ nœ ye á

ropa ɔerɔe kɔ á tshe za fɔe azɔe dɔe ayindɔe Ndjaba. Gbɔgbɔnɔe asɔemɔe kɔedɔe ɔeneke á Ndjaba ma dɔe gbɔgbɔ kɔ. ²⁰ Tshe za lima ɔetɔenɔe ga tɔe akwa lɔkɔ á tshe she lima Kristu lɔe akuzu, á za she ga pa kuni ye ɔa lafo. ²¹ Kristu sɔe ga pa tshagbozu kɔ, ga pa awa kɔembɔerɔe ɔerɔe, ga pa gbɔgbɔ kɔ, ga pa ɔerɔe para kɔkɔ yé ga pa i'iri á ropa i'iri kɔkɔ, ɔedɔe pa ɔshɔnɔe asɔeke ɔedɔe pa ɔshɔ á na manda nɔe. ²² Ndjaba kɔ ɔerɔe kɔ ga tshada Kristu, ɔe za she tɔ ga tɔe kumu ɔerɔe kɔ adɔeke tshe dɔe kumu Ikrizia, ²³ á dɔe undu ye djigi, lɔe Ikrizia, Kristu sɔe djigi zɔe, ɔeshe á tshe sɔe ndje djigi tɔe osho kɔ.

2

Soro manda kɔeshe nɔe azu

¹ Lima utshunɔe, 'e lɔe ɔata azu á endje tshu lima mbɔerɔe ngbindirɔe ɔedɔe ekperɔe nɔe 'e. ² 'E sɔe lima kɔembɔerɔetɔe 'e lindɔe mara azu tshapashɔ asɔeke. 'E sɔe lima kɔembɔerɔetɔe 'e lindɔe o'o gbozu nɔe gbɔgbɔ nɔe aekpe ishiri lɔe izi, ekpe ishiri á tshe sɔe kɔembɔerɔe akwa ngɔngɔ asɔeke lɔe ay-ingba Ndjaba. ³ Azɔe para kɔkɔ, 'a sɔe lima ɔata endje. A sɔe lima kɔembɔerɔetɔe azɔe lindɔe mara nɔe azɔe dɔe tɔe azɔe, a sɔe lima kɔembɔerɔe ɔeneke á undu azɔe ɔedɔe lɔsu azɔe yindɔe nɔe. Adjapu, a sɔe lima ɔata azu kɔ, mara kɔembɔerɔetɔe nɔe azɔe sɔe lima kɔeza ókó nɔe Ndjaba ga pa azɔe.

⁴ Kashe Ndjaba wu oyo azɔe waa, yé ɔe yi ndje ndɔe azɔe tɔpanɔe kpuru.

⁵ Gbambanɔe nene, a sɔe lima ɔata azu á endje tshu mbɔerɔe ekperɔe nɔe azɔe, tshe za soro fɔe azɔe dɔe awa nɔe kɔengbɔtɔe azɔe dɔe Kristu. Adja 'e she mbɔerɔe ɔtshɔ lɔsu nɔe Ndjaba. ⁶ Lɔe kɔengbɔtɔe azɔe dɔe Yisu Kristu, Ndjaba she azɔe lɔe kuzu, yé ɔe guma ɔtshɔ osho kɔesɔe fɔe azɔe ɔa lafo.

⁷ Tshe ma ayo nɔe ye ga ndɔe azɔe lɔe awa nɔe Yisu Kristu, tshe mbɔerɔe lima kɔ adɔeke azu kɔewu ɔtshɔ lɔsu nɔe ye á dopa nɔe asɔemɔe manda osho á na manda ɔeneke asɔeke. ⁸ Yé mbɔerɔe ɔtshɔ lɔsu nɔe Ndjaba dá 'e she lɔe awa nɔe kɔeyindɔerɔe. Ɖ toto lɔe gbɔgbɔ nɔe 'e nene kashe tɔenɔe kɔedɔe ɔerɔe á Ndjaba to fɔe 'e gbambanɔe. ⁹ Ɖ toto lɔe akwa nɔe 'e yekane á uzu kɔedu okoro ye mbɔerɔe tɔenɔe nene. ¹⁰ Gbambanɔe nene, Ndjaba dá mbɔerɔe azɔe ataa. Tshe mbɔerɔe

azɔe lima lɔe kɔengbɔtɔe azɔe bale dɔe Yisu Kristu adɔeke a mbɔerɔe ɔtshɔ akwa á tshe guma lima katshatsha adɔeke a zatɔe azɔe ndɔe nɔe.

Kɔengbɔtɔesho bale dɔe Kristu

¹¹ 'E gbe dɔe mara á 'e sɔe lima dɔe tɔenɔe utshunɔe. Ayuda pa lima adɔeke 'e dɔédɔé azu nɔe Ndjaba nene, mbɔerɔe á 'e wawa gaza nene. Kolɔe endje dá dɔe lima azu nɔe Ndjaba mbɔerɔe á endje wa gaza nɔe ɔkɔ. ¹² 'E wusɔe nɔe adɔeke dɔe lɔkɔnɔe asɔemɔe, 'e wuwu lima damba sɔe Kristu nene; 'e dɔédɔé ndje lima azu Israyele nene. 'E dɔédɔé lima azu á endje li kɔegbɔ ɔerɔe tshangba madu á Ndjaba lu nene. 'E gugu lima dɔe ɔerɔe kɔeko lɔsu 'e ga pa nɔe pa ɔshɔ nene, yé 'e wuwu lima ndje sɔe Ndjaba nene.

¹³ Kashe ngɔngɔ asɔeke, e'e á 'e sɔe lima lɔe ingirinɔe tɔe Ndjaba, 'e wuta ndoo dɔe she lɔe kɔengbɔtɔe 'e bale dɔe Yisu Kristu mbɔerɔe indji ye á tu lima mbɔerɔe 'e.

¹⁴ Gbambanɔe nene, ɔeshe dá dɔe kɔesɔe gee nɔe azɔe, ɔeshe dá mbɔerɔe adɔeke Ayuda ɔedɔe pe angbi azu wuta uzu bale. Lɔe kɔeza undu ye fɔe kuzu, tshe ndjɔtshɔelɔe muru nɔe kɔeyiangbatɔesho á kuru lima tshagururɔe azu. ¹⁵ Tshe wo awa akwa ɔedɔe pe awa o'onɔe dɔe ɔerɔe kɔ á yindɔe nɔe adɔeke endje mbɔerɔe. Tshe ngbɔa endje ga tɔenɔe bale dɔe angbi azu adɔeke endje wuta tafo azu lɔe kɔengbɔtɔesho dɔe she; dɔe mara ataa dá tshe za kɔesɔe gee ga ugururɔe endje.

¹⁶ Yé dɔe awa kuzu nɔe ye pa kurushi, tshe ndi tshelɔe kɔetshene osho ugururɔe endje bibisha, ɔe guma tshagururɔe Ndjaba dɔe endje mbɔerɔe adɔeke endje wuta uzu bale. ¹⁷ Tshe na kɔemindɔe kɔesɔe gee fɔe azu á endje sɔe lɔe ingirinɔe dɔe Ndjaba ɔedɔe pe ndje endjeneke á endje lɔe ndoo dɔe Ndjaba. ¹⁸ Yé mbɔerɔe Kristu, azɔe dɔe Ayuda dɔe pe angbi azu, a gbɔ awa nɔe kɔeli ga ndɔe Aba dɔe awa nɔe Ishiri bale.

¹⁹ Ataa, e'e dɔe azu á 'e dɔédɔé Ayuda nene, 'e kpa dɔédɔé angbi azu nene, 'e dɔédɔé ndje agene nene; kashe 'e kɔedɔe azu bingi nɔe Ndjaba. 'E wuta agbolo ogo awa bale dɔe azu nɔe Ndjaba. ²⁰ E'e ɔedɔe endje kɔ 'e sɔe ɔata badja á Ndjaba sɔe kɔemɔ dɔe anda nɔe ye. Aayi avwa ɔedɔe pe aayi kɔegbara o'o kɔedɔe kitinɔe yeka á Kristu

kœdœ egerœ badja neke á tepa andanœ djigi. ²¹ Æshe dá sœ kœto gbɔgbɔ fœ anda djigi yé á sœ kœti tœnœ adœke œ gerœ yé œ fa œyerœ Tepelo nœ Gbozu. ²² Lœ kœngbɔtœ 'e bale dœ Kristu, e'e ndje 'e sœ lœ kœmɔ anda mbœrœ kœwuta dœ anga azu kɔ, anda nœ Ndjaba lœ awa nœ Ishiri.

3

Akwa nœ Polo ugurutœ angbi azu

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, œmœ Polo, mœ wuta ayi kánga ndœ akwa nœ Yisu Kristu mbœrœ e'e dœ angbi azu. ² Adjapu, 'e djindœ o'o tœ upu nœ ɔtshɔ lœsu á Ndjaba ma fœ mœ mbœrœ kœmbœrœ dœ akwa nœ ye mbœrœ 'e. ³ Ndjaba dœ tœ ye dá yisœ gbetshelœ á tshe za lima yiwa tœnœ fœ mœ, yeka á mœ su dœ aya mbet-inœ asœke. ⁴ Yé 'e kœsœ kœdi mbet-inœ asœke dá 'e wusœ mara á mœ wusœ gbetshelœnœ á zatœ ye yiwa tœnœ asœmœ tœ upu nœ Kristu. ⁵ Lima utshunœ, Ndjaba mama gbetshelœnœ fœ azu nene. Kashe ngɔngɔ asœke, ɔtshɔ Ishiri nœ ye pandœ nœ ngbi fœ œyerœ aayi avwa œdœ aayi kœgbara o'o. ⁶ Gbetshelœnœ asœmœ kœdœ adœke, angbi azu li ndje kœgbɔ ɔtshœrœ á Ndjaba guma fœ azu nœ ye dœ awa nœ kœyindœ ɔtshɔ O'o awa bale dœ Ayuda. Endje wuta uzu bale yé Ndjaba œ to œrœ á tshe pa lima tœnœ fœ endje kɔ.

⁷ Mœ te ayi akwa kœyisœ ɔtshɔ O'onœ asœ mbœrœ ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba œdœ pe gbɔgbɔnœ á tshe za lima fœ mœ. ⁸ Æmœ kœdœ ndɔngɔlɔ uzu ugurutœ ayerœ azu nœ Ndjaba para kɔkɔ. Ngɔngɔ asœke, Ndjaba má ɔtshɔ lœsu ga ndœ mœ adœke mœ yisœ dili kœgbœrœ nœ Kristu fœ angbi azu. ⁹ Ndjaba á tshe mbœrœ œrœ kɔ za lima o'onœ asœ yiwa tœnœ katshatsha, yé ngɔngɔ asœke tshe za mœ adœke mœ kœyisœ nœ fœ azu kɔ adœke endje wusœ œneke á tshe yindœ kœmbœrœ tœnœ. ¹⁰ Atamœ, lœ mara akwa á Ikrizia sœ kœmbœrœ tœnœ ngɔngɔnœ asœke, tshagbozu œdœ pe gbɔgbɔ ɔa lafo wusœ egerœ kœwusœtœ nœ Ndjaba lœ aka œrœ kɔ. ¹¹ Ndjaba mbœrœ adja liaka œneke á tshe gbe lima ndœ kœmbœrœ tœ nœ lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. ¹² Mbœrœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu, a

ngbɔtœ azœ bale dœ she yé a li kœna ga utshu Ndjaba dœ lœsu ziti. ¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ ki fœ 'e adœke 'e mɔmɔ lœ ɔkɔ 'e mbœrœ egerœ oyo á mœ sœ kœwu mbœrœ 'e nene. Æ sœ mbœrœ ɔtshœrœ nœ 'e.

Kœyindœsho nœ Kristu

¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ gote dœ koda mœ ɔa utshu Ndjaba Aba, ¹⁵ á mbœrœ she dá bingi kɔ, œdœ ɔa lafo œdœ ɔa pa ɔshɔ gbɔ i'iri ye. ¹⁶ Lindœ kœgbœrœ nœ moko nœ ye, mœ yindœ nœ adœke tshe to gbɔgbɔ ga lœ 'e dœ awa nœ Ishiri nœ ye yeka á 'e kœwuta agbozu lœ kœyindœrœ. ¹⁷ Yé dœ tœnœ ataa á Kristu kœsœ tœ lœsu 'e lœ awa nœ kœyindœrœ. Mœ yindœ nœ adœke 'e ka ngbiri yé œ shi gbi lœ kœyindœsho. ¹⁸ Atamœ, e'e œdœ ayerœ azu para kɔkɔ, 'e sœ dœ gbɔgbɔ kœwusœ kœyindœsho nœ Kristu á ropa nœ yé á gugu dœ ndɔngɔlɔnœ nene; ¹⁹ œ ro ndje sœ kœwusœrœ djigi. Ærœ á mœ eosho ndœ nœ ga ndœ 'e kœdœ adœke 'e su dœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba.

²⁰ Ndjaba li kœmbœrœ œrœ kœropa œneke á a gbe dœ tœnœ. Tshe mbœrœ œrœ kɔ dœ gbɔgbɔ á sœ kœmbœrœ akwa lœ azœ. ²¹ Kaka moko nœ Ndjaba matœ ye ugurutœ azu Ikrizia, œ ma ndje tœ ye dœ awa nœ Yisu Kristu manda ngbugu dœ ngbugu. Ame!

4

Azu nœ Kristu sœ undu bale

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, œmœ á mœ te kanga mbœrœ kœmbœrœ akwa nœ Gbozu, mœ yindœ nœ adœke 'e mbœrœtœ 'e liaka mara á Ndjaba yindœ nœ. ² 'E zatœ 'e ga ati, dœ lœsu 'e ziti œdœ ndje pe dœ ugu lœsu. 'E sœ dœ kœru lœsu ga tœ anga 'e yé œ mbœrœ akwa dœ kœyindœsho. ³ 'E pa avwara kœgbœndœ kœngbɔtœsho bale á ɔtshɔ Ishiri to lœ awa nœ kœsœ gee. ⁴ Azu nœ Kristu sœ kolœ undu bale, yé ɔtshɔ Ishiri sœ ndje bale, awa bale Ndjaba e azœ adœke a ko lœsu azœ bale. ⁵ Gbozu sœ bale, kœyindœrœ sœ bale, batisimu sœ ndje bale. ⁶ Ndjaba sœ bale. Tshe kœdœ Aba azœ kɔ, tshe sœ kœmbœrœ akwa lœ azœ kɔ yé œ sœ ndje lœ azu kɔ.

⁷ Andaa, gbɔgbɔ nœ kœmbœrœ dœ akwa á a gbɔ sœsœ awa bale nene. A gbɔ liaka

œneke á Kristu yindœ koeto fœ uzu doe uzu.
⁸ Æ sœ liaka œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Lòkò á tshe ò lima ga lafo,
 tshe tepa akanga,
 tshe to gbògbò kœmbœrœ doe akwa fœ
 azu.»

⁹ Tshe ò lima ga lafo! Æ yindœ kœpa ko-
 too? Æ má ndje adœke Kristu jerœ ga ati
 ba budu òshò a? ¹⁰ Uzu á tshe jerœ lima,
 œshe ndje kœdœ uzu á tshe ò waa kœropa
 tshalafo djigi adœke tshe su tshelœ oshò kò.

¹¹ Æshe dá kurutshelœ gbògbò kœmbœrœ
 doe akwa fœ azu. Tshe ko anga azu kœsœ
 doe aayi avwa, anga azu tœ aayi kœgbara
 o'o, anga azu tœ aayi kœmindœ Òtshò O'o,
 anga azu tœ aayi kœgbòndœ Ikrizia, anga
 azu tœ aayi kœyisœrœ. ¹² Tshe mbœrœ
 kò atamœ mbœrœ kœguma azu nœ Ndjaba
 adœke endje mbœrœ akwa nœ ye doe mara
 adœke endje mò undu Kristu, ¹³ œrrr ga tœ
 adœke a wuta kò doe kœyindœrœ bale yé a
 wusœ Gbolo nœ Ndjaba. Ataa, a te agbò
 azu yé œ wuta adja b̄ata Kristu.

¹⁴ Doe mara atamœ, a kpa doédœ aya
 agbolo á endje yaka kumu endje doe tshelœ
 aka kœyisœrœ kò nene. Aayi kœbili oshò œ
 ko ndje azœ lœ gbanda nœ endje doe o'o
 lima nœ endje nene. A kpa za awa aayi
 djingili yeka á endje kœgaga kumu azœ doe
 kœyisœrœ wala nœ endje nene. ¹⁵ Kashe
 œdœ a kœsœ kœpa adja o'o lœ kœyindœsho,
 a gerœ bala lœ œrœ kò ga ndœ Kristu á
 tshe doé kumu Ikrizia. ¹⁶ Yé œshe dá ngbòb̄a
 œrœ kò á sœ tœ undu ye ga tœnœ bale.
 Ædœ œrœ bale doe bale á sœ tœ undu ye
 kœmbœrœ akwa nœ ye doe kœyindœrœ doe
 òtshònœ, undu djigi œ gerœ doe òtshònœ yé
 œ gerœ lœ kœyindœsho.

Tafo soro lœ kœngb̄atœsho bale doe Kristu

¹⁷ 'E wu œneke á mœ sœ kœyu 'e kpalak-
 pala tœnœ doe 'iri Gbozu: 'e katœ ongoro
 kœmbœrœtœ 'e b̄ata azu á endje wuwusœ
 Ndjaba nene, á kœwusœrœ nœ endje fu
 ye. ¹⁸ Ubu oshò ndi tshelœ gb̄etshelœ nœ
 endje, yé endje wuwusœ soro á Ndjaba
 za fœ azu nene lœ kumu kœwusœrœ nene
 œdœ lœ kumu ògbò l̄osu nœ endje. ¹⁹ Endje
 kpa gugu doe tshula nene; endje zatœ endje
 kò ndœ kœmbœrœ angba budu yé œ kaka

ndje tœ kœmbœrœ anga angb̄i œrœ tshula
 nene.

²⁰ Mbœrœ e'e nœ 'e, œ doédœ mara á
 endje yisœ o'o tœ upu nœ Kristu fœ 'e
 doemœ nene. ²¹ Ædœ o'o á 'e dji lima kœsœ
 adja tœ upu nœ ye, œdœ endje kœyi lima
 sœ ye fœ 'e kœli doe adja o'o á doe Kristu,
²² 'e katœ ongoro kœmbœrœtœ 'e lima
 utshunœ, œtœnœ á ogo kœmbœrœ œrœ œ
 vwa oshò ga lœ kuzu. ²³ Æ li adœke Ishiri
 nœ Ndjaba fa l̄osu 'e doe pe ishiri 'e adœke
 'e wuta atafo azu. ²⁴ 'E za angwa kœmbœrœ
 œrœ nœ atafo azu, mbœrœ 'e te atafo azu
 á Ndjaba mbœrœ endje liaka angwa ye doe
 tœ ye lœ œrœ á sœ ndjii œdœ yerœ, á to lœ
 adja o'o.

²⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e katœ wala ye.
 Uzu doe uzu pa adja o'o fœ yanganœ; gbam-
 banœ nene, azœ para kòkò a wuta œrœ
 kote undu uzu bale. ²⁶ Ædœ 'e kœsœ
 doe ókó, 'e mbœmbœrœ ekperœ nene. 'E
 gbògbòndœ nœ œrrr adœke òb̄o li tœnœ
 nene. ²⁷ 'E zaza awa fœ djaboro bale
 nene. ²⁸ Uzu á tshe sœ lima kœzi angba,
 kpa zizi angba nene, kashe œ li doe she
 kœmbœrœ akwa doe kane ye yeka á kœgbò
 œrœ tshangba nœ, yekane á tshe kœto ndje
 anganœ fœ aayi oyo. ²⁹ Kaka adœke ekpe
 o'o bale wuwuta lœ ama 'e nene. Kashe
 œdœ o'o kœsœ zœ, œ li doe 'e kœpa o'o á li
 kœguma azu yé á to òtshò l̄osu fœ endjeneke
 á endje sœ kœdji tœnœ. ³⁰ 'E mbœmbœrœ
 adœke Òtshò Ishiri nœ Ndjaba sœ doe oyo
 nene. Gbambanœ nene, œshe kœdœ am-
 bara á Ndjaba ta ga tœ 'e mbœrœ olo á tshe
 she bala 'e lœ ekperœ djigi. ³¹ 'E katœ ushu
 l̄osu, kœyi uzu ga lœ ókó, kœsœ doe ókó,
 kœpa o'o doe ògbò tshama œdœ kœgu oshò
 ye. 'E katœ kœmbœrœ œrœnœ asœmœ kò
 ye. ³² 'E sœ doe òtshò l̄osu yé œ yindœtœ 'e
 ugurutœ 'e, 'e wu oyo ekperœ nœ anga 'e
 b̄ata á Ndjaba wu lima oyo 'e lœ awa nœ
 Kristu.

5

'E mbœrœtœ 'e b̄ata azu nœ ingb̄isho

¹ E'e kœdœ agbolo á Ndjaba yindœ 'e
 waa. Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke 'e
 mbœrœtœ 'e b̄ata she. ² 'E yindœtœ 'e b̄ata
 á Kristu yi lima ndœ azœ, yé á za lima tœ
 ye fœ kuzu mbœrœ azœ b̄ata makabo œdœ

ɓata tokóro á endje zo á tshafunœ ga waa tœ Ndjaba.

³ E'e kœdœ ayerœ azu nœ Ndjaba, 'e katœ kœmboerœ angba budu, kœsœ dœ egerœ lœsu, kœmboerœ œrœ tshula œdœ pe kœsœ dœ ogo ukpulu œrœ. ⁴ Œ lili ndje dœ 'e kœpa o'o nœ egerœ kumu nene, kœpa o'o ngbilingbili ɓata agbakindi azu nene. Œ li dœ 'e kœza mershe fœ Ndjaba. ⁵ 'E wusœ nœ adœke ayi angba budu, dœ ayi ngbindirœ dœ pe ayi kœgbœtœ œrœ nœ anga endje ascœmœ – ayi kœdonga andjaba – endje gbœ œrœ ɓa lœ ogo nœ Kristu œdœ œnœ Ndjaba nene.

⁶ Anga uzu bale bibili 'e dœ gbetshelœ nœ afara nene. Tœnœ dá sœ kœgbœta ókó nœ Ndjaba ga pa azu á endje djidji she nene. ⁷ 'E ngbœngbœtœ 'e dœ endje lœ ekperœnœ á endje mbœrœ ascœmœ nene. ⁸ 'E lœ lima utshunœ lœ ubu osho, ngœngœ ascœke 'e ngbœtœ 'e bale dœ Gbozu, yé 'e wuta azu nœ ingbisho. ⁹ Gbambanœ nene, azu nœ ingbisho mbœrœ kolœ œtshœrœ, œrœ á sœ ndjii œdœ pe ndje adja o'o. ¹⁰ 'E pa avwara kœwusœ œrœ œneke á ga tœ Gbozu. ¹¹ 'E ngbœngbœtœ 'e nene dœ azu nœ ubu osho á endje mbœrœ œrœ á ádánœ gugu nene ascœmœ. Kashe 'e gbara ekperœ nœ endje á endje mbœrœ ngbi ga ushu. ¹² Œrœ á endje mbœrœ yaa lœ ubunœ, œ sœ tshula tœ kœpa tœnœ. ¹³ Kashe 'e dœ azu nœ ingbisho, œ li dœ 'e kœpa tœnœ ga utshu azu. ¹⁴ Gbambanœ nene, œrœ kœ á sœ tœ ingbisho wuta ingbisho. Mbœrœ tœnœ ataa dá endje pa adœke:

«Œbœ á ɓœ sœ tœ lo, jo ga lafo, yé œ she ugurutœ akuzu, yeka ishiri nœ Kristu kœma ɓœ ngbi ga ushu.»

¹⁵ Ala 'e gbœ tœ œtshœ 'e. Adja 'e mbœmboerœtœ 'e ɓata aayi indi nene kashe 'e mbœrœtœ 'e ɓata azu nœ kœwusœtœ. ¹⁶ 'E gbœgbœtœ 'e kœmboerœ œtshœrœ; gbambanœ nene, olo á a sœ lœnœ ascœ sœ tœ ekpenœ. ¹⁷ Ataa, 'e dœdœ aayi indi nene, kashe 'e para awa kœwusœ œrœ á Gbozu yindœ nœ.

¹⁸ 'E ndjondjo ipi adœke œ mbœrœ 'e nene. Ete nene 'e li ga lœ djingili, kashe 'e su dœ Œtshœ Ishiri. ¹⁹ 'E to gbœgbœ lœ tœ 'e

dœ tshelœ aka itshi kœ œdœ anganœ á Œtshœ Ishiri yisœ nœ; 'e ɓi itshi yé œ donga Gbozu dœ lœsu 'e djigi. ²⁰ 'E gi mershe fœ Ndjaba Aba dœ i'iri Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ œlœ kœ œdœ mbœrœ œrœ kœ.

O'o tœ upu nœ ayakoshe dœ ayashe

²¹ 'E dœ azu á 'e sœ kœkpawa Kristu, 'e lisœtœ 'e ugurutœ 'e dœ tœ 'e.

²² E'e dœ ayashe, 'e lisœ aakœ 'e ɓata á 'e lisœ Kristu. ²³ Gbambanœ nene, yakoshe kœdœ gbozu tshapa yashe ɓata á Kristu dœ ndje gbozu tshapa Ikrizia. Dœ mara ataa, Kristu kœdœ ayi kœshe Ikrizia á dœ undu ye dœ tœ ye. ²⁴ Ataa, œ li dœ ayashe kœlisœ aakœ endje lœ œrœ para kœkœ ɓata Ikrizia œ lisœ Kristu.

²⁵ E'e dœ ayakoshe, 'e yindœ awo 'e ɓata Kristu yi lima ndœ Ikrizia yé á zatœ ye fœ kuzu mbœrœ tœnœ. ²⁶ Tshe djutœ Ikrizia dœ ungu batisimu œdœ pe o'o ama Ndjaba adœke Ikrizia wuta yerœ. ²⁷ Tshe yindœ nœ adœke œ wuta tœ ala ye ɓata œtshœ yashe á œsœ ye li. Tshe yindœ nœ adœke Ikrizia wuta adja yerœ yé œ sœ dœ ekpenœ bale nene. ²⁸ Dœ mara ataa, œ li adœke ayakoshe yindœ aawo endje ɓata á endje yindœ undu endje dœ tœ endje. Uzu á tshe yindœ awonœ, yindœtœ ye dœ tœ ye. ²⁹ Œ dœ adjapu adœke uzu bale lili kœtshene undu ye dœ tœ ye nene. Kashe tshe to rœgo fœ undu ye, œ gbœndœ nœ ɓata á Kristu œ mbœrœ dœ Ikrizia. ³⁰ Gbambanœ nene, azœ kœdœ œrœ kote ye. ³¹ Endje su adœke: «Mbœrœ tœnœ ataa, yakoshe œ katœ abanœ dœ ayinœ ti, œ ngbœtœ ye dœ awonœ, yé endje bibisha kœ œ wuta uzu bale.» ³² Adja o'onœ ascœ sœ tœ egerœnœ: œmœ, mœ pa fœ 'e ngbi adœke œ sœ tœ upu nœ Kristu œdœ pe Ikrizia. ³³ Kashe œ wu ndje 'e: Œ li dœ yakoshe bale dœ bale kœyindœ awonœ ɓata á tshe yindœ tœ ye dœ tœ ye, yé œ li ndje dœ yashe bale dœ bale kœzatœ ga ati fœ akœnœ.

6

Agbolo œdœ aayi kœzu endje

¹ Agbolo, 'e dji aayi kœzu 'e. 'E mbœrœ ataa liaka œneke á Gbozu yindœ nœ; gbambanœ nene, ascœmœ dá sœ ndjii. ² O'o á

Ndjaba pa lima toence loe awa o'o noe ye utshunoe koedoe adoeke: Dji aba zoe doe ayi zoe, ³ mboeroe a boe koese doe yanga a oendoe zoe koedi waa pa osho.

⁴ E'e doe aayi koezu agbolo, 'e mboemboroe oroe adoeke oe za oko ga loe agbolo noe 'e nene, kashe 'e gbondoe endje doe koeyiseroe oedoe koemi upu doe o'o a to ba ndoe Gbozu.

Akanga oedoe agbozu tshapa endje

⁵ E'e doe akanga, 'e dji agbozu tshapa 'e pa osho asoeke. 'E mboeroret 'e lindoe o'o endje ye oe dji endje doe losu 'e bale bata 'e soe koemboroe akwa foe Kristu. ⁶ 'E mboemboroe koloe ataa doe londoo a endje soe koeko ala endje toe 'e nene, oe soe bata 'e soe koepara awa koza yanga foe endje. Kashe 'e mboeroe doe losu 'e ko bata akanga noe Kristu a endje zatoe endje toe koemboroe oeneke a Ndjaba yindoe noe. ⁷ 'E mboeroe akwa foe agbozu tshapa 'e doe otshonoe bata 'e soe koemboroe foe Gbozu, kashe oe doedoe mboeroe azu nene. ⁸ 'E wusoe noe adoeke, oedoe kanga oedoe tsheneke a tshe doedoe kanga nene, uzu doe uzu oe gbo tshangba otshoro a tshe mboeroe ba ndoe Gbozu.

⁹ Ye e'e doe agbozu, 'e mboeroe ndje awa bale ga ndoe akanga noe 'e. 'E katoe koemboroe agboro ga toe endje, mboeroe 'e wusoe noe adoeke e'e doe endje; 'e soe doe Gbozu pa 'e bale ba lafo a tshe keke azu mboeroe tshatshu endje nene.

Oeroe koshe noe koeyindoro

¹⁰ Toe ndongolone, 'e para gbogbo loe koengbote 'e bale doe Gbozu loe awa gbogbo noe ye a ropanoe. ¹¹ 'E ko oroe koshe ko a Ndjaba ko foe 'e a koeka doe toence ngbiri adoeke djaboro koekoko 'e vesho nene. ¹² Gbambanoe nene, a soese koenga koshenoe doe azu bata azoe nene. Kashe a soe koenga koshenoe doe aekpe ishiri noe tshapasho, doe agboro azu, doe gbogbo oedoe doe aayi gbogbo noe ubu osho noe tshapashonoe asoeke. ¹³ Mboeroe toence ataa, 'e ko oroe koshenoe ko a Ndjaba ko foe 'e mboeroe loko a ekpe olo koeli, a 'e koeka ngbiri utshu ayingba 'e. Ye manda koenga koshenoe oerr ga toe ndongolone, 'e shi gbi.

¹⁴ Ataa, 'e kote 'e ga loe vola. 'E za adja o'o bata uwu tshapa loeba toe budu 'e; 'e za oroe a soe ndjii bata balangba noe 'e. ¹⁵ 'E soe doe yanga noe koemindoe Otsho O'o noe koese gee foe azu bata orada toe ada 'e. ¹⁶ 'E za koeyindoro olo doe olo bata balangba noe 'e: oe za awa foe 'e adoeke 'e ru owo toe wele a yiangba 'e soe koeno toence. ¹⁷ 'E yindoe koese bata kpoto waya ye oe tepa o'o ama Ndjaba ngbiri bata ingiri yakamba a Otsho Ishiri za foe 'e. ¹⁸ 'E za avwala noe 'e toe oroenoe asoemoe ko foe Ndjaba ye olo doe olo, Otsho Ishiri soe doe 'e loenoe. Mboeroe toence ataa, ala 'e gbo ye 'e zatoe 'e waa doe waa ga toence. 'E za ndje avwala noe 'e mboeroe azu noe Ndjaba para koko. ¹⁹ 'E za ndje avwala noe 'e foe Ndjaba mboeroe moe adoeke tshe yisoe Otsho O'onoe a zatoe ye yiwa toence foe moe yeka a moe koepandoe noe doe awa nene. ²⁰ Oemo koedoe ayi koeyisoe Otsho O'o foe azu, mboeroe toence da moe soe loe kanga. 'E za avwala foe Ndjaba adoeke adja awa mboemboroe moe bale nene, kashe tshe toe gbogbo a li doe moe koepandoe oeneke a li adoeke moe pa.

Ndongolo abala

²¹ Aya azoe doe Tishike a tshe soe koemboroe akwa noe Gbozu doe losu ye bale asoemoe, oeshe da pandoe o'o noe moe ko foe 'e a 'e koedji doe otshonoe ye a koewu ndje soe oeneke a moe soe koemboroe toence. ²² Moe soe koewu she foe 'e adoeke 'e wusoe mara koese noe 'a ba ke yeka a koza koeru losu foe 'e.

²³ Kaka Ndjaba Aba oedoe Gbozu Yisu Kristu za koese gee, doe koeyindoesho, oedoe pe koeyindoro foe 'e doe aayazu loe Yisu koko. ²⁴ Kaka Ndjaba to kane ye ga pa azu para koko a endje yindoe Gbozu noe azoe doe Yisu Kristu doe koeyindoesho a ka nene.

Mbeti á Polo sú fœ azu Filipo Tshatshu o'o

Asœ kœdœ mbeti á Polo sú fœ azu Filipo. Filipo kœdœ ongbo utshunœ lœ Eropa á Polo yisœ Ɔtsho o'o nœ Yisu Kristu lænœ lœ bisha ana gene kœyisœ o'o ama Ndjaba nœ ye.

Lœkœ á endje za lima Polo vwi ga lœ kánga 6a lœ Roma, lœ Efeze too lœ Sezaré, ayindœ Yisu tshelœ Filipo ngbœ6a lima œrœ nœ endje á vwa manda ye dœ yanga endje bale á ìriri ye kœdœ Epafrodite. Mbœrœ tœnœ ataa á Polo sú mbetincœ asœke ndœ kœgi mershe fœ azu Filipo, yé á pa ndje fœ endje adœke endje shi gbi lœ kœyindœrœ nœ endje. Endje vwaratœ endje tœ kœyisœrœ nœ azu á sœ kpi tœ o'o ama Ndjaba, yé œ fafa tshangba endje fœ Ndjaba nene. Tshe kpa pa fœ endje adœke endje œdœ œne wuta bale dœ Kristu.

Ɔgbœ o'o tshala mbeti nœ Polo asœke kœdœ adœke, azu sœ dœ yanga lœ œrœ kœ á wuta ga tœ endje mangba Yisu.

Mbetincœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-11)
- Soro kœdœ Kristu (1.12-30)
- 'E za mara gbetshelœ nœ Kristu (2.1-18)
- Atimote dœ Epafrodite (2.19-30)
- Mara kœwuta uzu ndjii utshu Ndjaba (3.1-4.9)
- Mershe nœ Polo fœ azu ogo Filipo (4.10-20)
- Ndœngœlœ abala (4.21-23)

Abala

¹ Ɔmœ Polo œdœ Timote, a'a dœ aayi akwa nœ Yisu Kristu, 'a sœ kœsu mbetincœ asœke fœ 'e dœ ayerœ azu nœ Yisu Kristu para kœkœ 6a lakpi Filipo, dœ agbozu Ikrizia œdœ ndje aayi akwa tshelœ Ikrizia. ² Kaka Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu Yisu Kristu ma Ɔtsho lœsu nœ endje ga ndœ 'e, yé œ za kœsœ gee nœ endje fœ 'e.

Avwala nœ Polo tœ upu nœ azu Ikrizia

³ Ɔlœ kœ á mœ kœsœ kœgbe dœ 'e, mœ sœ kœgi mershe fœ Ndjaba nœ mœ. ⁴ Ɔ kœsœ adœke mœ za avwala nœ mœ fœ Ndjaba tœ upu nœ 'e, mœ sœ kœza tœnœ

dœ yanga, ⁵ mbœrœ mara á 'e sœ kœti kane mœ lœ kœmindœ Ɔtsho o'o nœ Kristu kœto tœ ali olo œrrr ga tœ ngœngœ asœke. ⁶ Adja mœ wusœ nœ adœke Ndjaba á tshe te lima tœ kœmbœrœ Ɔtsho akwa ugurutoe 'e asœmœ, tshe sœpe kœmbœrœ tœnœ œrrr ga tœ kœkwa Yisu Kristu. ⁷ Ɔ sœ dœ Ɔtshœnœ adœke mœ sœ dœ gbetshelœ atamœ ga ndœ 'e para kœkœ. Mœ sœ kœgbœndœ 'e ga tœ lœsu mœ. Gbambanœ nene, 'e ti kane mœ waa lœ akwa á Ndjaba za fœ mœ lœ Ɔtsho lœsu nœ ye œdœ dœ lœkœ á mœ sœ 6a lœ kánga œdœ ndje dœ lœkœ á mœ gugu lœ kánga nene, mbœrœ kœma ngbi adœke Ɔtsho O'onœ kœdœ adjapu yé azu sœ kœka ga mangba nœ. ⁸ Ndjaba wusœ nœ dœ Ɔtshœnœ adœke mœ yindœ 'e para kœkœ waa dœ kœyindœsho á to lœ Yisu Kristu.

⁹ Ɔ kœsœ adœke mœ sœ kœza avwala nœ mœ fœ Ndjaba tœ upu nœ 'e, mœ sœ kœki adœke 'e yindœ Ndjaba yé œ yi ndje ndœtœ 'e tœpanœ kpuru, tshe to kœwusœrœ fœ 'e yé œ kœrœ ala 'e, ¹⁰ yeka á 'e kœwusœ kœke œrœ á sœ dœ Ɔtshœnœ ndœ kœmbœrœ tœnœ. Atamœ 'e wuta azu á ekperœ gugu lœ endje nene, á anga œrœ kœgbagbara endje tœnœ œ gu nene dœ lœkœ kœkwa Yisu Kristu, ¹¹ dœ mara adœke œneke kœ á 'e mbœrœ dœ adja Ɔtshœrœ á na ga ndœ azœ lœ awa nœ Yisu Kristu, mbœrœ kœgi mokœ fœ Ndjaba yé œ donga she.

Soro kœdœ Kristu

¹² Aaya mœ, mœ yindœ nœ adœke 'e wusœ o'onœ asœke: Ɔneke á wuta ga tœ mœ, œ mbœrœ adœke Ɔtsho O'o na ga utshunœ. ¹³ Mbœrœ tœnœ dá aayi kœgbœndœ anda nœ egerœ gbozu œdœ pe anga azu para kœkœ, wusœ nœ adœke mœ li ga lœ kánga mbœrœ upu nœ Kristu. ¹⁴ Yé kœwu mœ lœ kánga, aaya azœ ndjoro sœ kœza lœsu endje ga pa Gbozu dœ mara adœke, endje tetœ kœpa avwaratœ endje yé endje kpa sœsœ dœ awa tœ kœmindœ o'o ama Ndjaba nene.

¹⁵ Ɔ dœ adjapu adœke anga azu sœ kœyisœ œrœ tœ upu nœ Kristu dœ gbetshelœ nœ kœmbœrœ úkú œdœ gbetshelœ nœ kœgbugburu tshelœ o'o dœ mœ, anga endje sœ kœyisœ nœ dœ Ɔtsho gbetshelœ. ¹⁶ Endjeneke asœke, endje sœ kœyisœ nœ

dœ kœyindœsho ga ndœ mœ, mbœrœ á endje wusœ nœ adœke mœ sœ lœ kánga tœ upu nœ kœmbœrœ adœke azu yi adja ndœ Ɔtsho O'o. ¹⁷ Anga azu, endjeneke á endje sœ dœ úkú, endje sœ kœyisœ upu nœ Kristu dœ gbetshelœ adœke œne ropa anga œne. Ɔeneke á endje gbe kœmbœrœ tœnœ sœsœ ndjii nene, endje dá yindœ kpa kœwo tshandœ mœ.

¹⁸ Ɔe mbœrœ œrœ bale nene! Ɔdœ endje kœyisœ œrœnœ dœ Ɔtsho gbetshelœ too dœ ekpe gbetshelœ, kolœnœ adœke endje mindœ upu nœ Kristu. Yé mœ sœ dœ yanga tœnœ, mœ sœpe ndje sheko kolœ dœ yanga mbœrœ tœnœ. ¹⁹ Gbambanœ nene, mœ wusœ nœ adœke œneke kœ œ kœrœ awa adœke endje vwara mœ lœ kánga mbœrœ á 'e sœ kœza avwala nœ 'e fœ Ndjaba tœ upu nœ mœ yé fshiri nœ Yisu Kristu sœ ndje dœ mœ awa bale. ²⁰ Ɔrœ á mœ sœ kœkate dœ lœsu mœ bale, á sœ kœza gbetshelœ nœ mœ djigi ga tœnœ, œtœnœ kœdœ adœke mœ gbœgbœ tshula bale nene. Kashe gbetshelœ nœ mœ djigi ngœngœ asœke œdœ pe œbœ dœ œbœ kœdœ adœke mœ lisœ Kristu dœ undu mœ djigi, œdœ lœ soro mœ, œdœ lœ kuzu mœ. ²¹ Gbambanœ nene, ba tœ mœ, soro kœdœ Kristu yé kuzu kœdœ kœgbœ œrœ tshangba akwa.

²² Kashe œ kœsœ adœke mœ sœpe dœ soro, œ li dœ mœ adœke mœ mbœrœ Ɔtsho akwa, ataa mœ wuwusœ œrœ á mœ mbœrœ nene. ²³ Mœ sœ ugurutœ o'o bisha á sœ kœgbœta mœ: mœ yindœ kœkatœ kœsœ dœ soro pa œshœ asœke ndœ kœsœ dœ soro awa bale dœ Kristu. Ɔtœnœ dá sœ dœ Ɔtshœnœ kœropa nœ. ²⁴ Kashe œ sœ ndje dœ Ɔtshœnœ adœke mœ sœpe dœ soro mbœrœ 'e. ²⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœsœ dœ sharapu nene. Mœ wusœ nœ adœke mœ sœ dœ 'e awa bale mbœrœ kœko ala mœ tœ 'e adœke 'e gerœ, yé œ sœ ndje dœ yanga lœ kœyindœrœ. ²⁶ Atamœ, lœkœ á mœ kœkwatœ mœ ga ndœ 'e, 'e kpa li kœdonga tœ 'e tœ œneke á Yisu Kristu mbœrœ fœ 'e lœ awa nœ mœ.

Kœshi gbi lœ koshe

²⁷ Ngœngœ asœke œrœ á ropanœ kœ kœdœ adœke, mara kœmbœrœtœ 'e li dœ Ɔtsho O'o nœ Kristu. Atamœ œdœ mœ kœna kœwu 'e too mœ kœnana nene, mœ yindœ kœdji

adœke 'e sœpe kœru lœsu 'e dœ gbetshelœ bale, 'e sœ dœ lœsu bale mbœrœ kœnga koshe nœ kœyindœrœ á Ɔtsho O'o yisœ nœ fœ 'e. ²⁸ 'E sœsœ dœ awa ayingba 'e bale nene. Ascœmœ dá ma ambárá fœ endje adœke awa kuzu endje dá endje za, kashe 'e za œnœ 'e awa kœshe; œneke á to ba ndœ Ndjaba. ²⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba yisœ Ɔtsho lœsu nœ ye ga ndœ 'e, adœke 'e wuta azu nœ Kristu. Tshe mbœmbœrœ kolœnœ adœke 'e sœ dœ kœyindœrœ nene, kashe mbœrœ adœke 'e wu ndje oyo tœ upu nœ ye. ³⁰ Ngœngœ asœke, a ngbœtœ koshœnœ á 'e wu mœ kœnga tœnœ adœke azu yi adja ndœ Ɔtsho O'o. Ɔtœnœ kœdœ koshe á 'e wu mœ lima kœnga tœnœ yé mœ sœpe kœnga tœnœ adœke azu yi adja ndœ Ɔtsho O'o bœta á 'e wusœ nœ ngœngœ asœke.

2

'E za mara gbetshelœ nœ Kristu

¹ Bœta á kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Kristu za gbœgbœ fœ 'e, yé á kœyindœsho nœ ye to uvuru ga lœ 'e, bœta 'e ngbœtœ 'e bale dœ Ɔtsho fshiri, 'e yindœtœ 'e doé œ mbœrœ ayo ugurutœ 'e. ² Atamœ, 'e mbœrœ adœke lœsu mœ su dœ yanga mbœrœ kœngbœtœ o'o ama 'e bale, dœ kœyindœtœ 'e, dœ kœsœ dœ lœsu 'e bale œdœ ndje dœ gbetshelœ bale. ³ 'E mbœmbœrœ œrœ bale dœ gbetshelœ nœ kœropa anga 'e nene, 'e dodonga tœ 'e nene kashe lœ kœzatœ 'e ga ati, 'e wu anga anga 'e bœta endje ropa 'e ye. ⁴ Uzu gbege kolœ dœ undu ye dœ tœ ye nene, kashe œ li adœke tshe gbe ndje dœ anga azu anganœ. ⁵ 'E sœ dœ gbetshelœ bœta á Yisu Kristu sœ lima dœ tœnœ:

⁶ Mara kœsœ nœ ye kœdœ lima œnœ Ndjaba.

Ɔeshe kœdœ lima adja Ndjaba, kashe tshe gbege lima kœpara awa kœgbœndœ kœdœ kolœ Ndjaba nœ ye nene.

⁷ Kashe tshe katœ œneke kœ á tshe sœ lima dœ tœnœ ti,

yé œ za lima mara kœsœ nœ kanga.

Tshe wuta lima bœta azu para kœkœ,

yé œ za mara kœsœ á azu sœ dœ tœnœ.

⁸ Tshe za lima tœ ye ga ati

yé œ za o'o ama Ndjaba ga tœ akwa lœ œrœ kœ á tshe mbœrœ œrrr ga tœ kuzu, adja kuzu ba pa kurushi.

⁹ Mboerœ tœnce ataa, Ndjaba ti she galafo
kœropa nœ

yé œ za i'iri á ropa i'iri kœ fœ she.

¹⁰ Tshe yindœ nœ adœeke tœ kœlisœ i'iri
Yisu,

endjeneke kœ á endje sœ 6a lafo, 6a pa œshœ,
6a ndœ akuzu,

endje gote ga utshu ye.

¹¹ Yé endje kœ, endje mindœ nœ adœeke

Yisu Kristu kœdœ Gbozu,

6a lœ mokœ nœ Aba dœ Ndjaba.

Akwa manda kœshe

¹² Ataa, e'e dœ aaya mœ á mœ yindœ
'e waa, 'e sœ lima kœlisœ o'o mœ dœ œlœ
kœ á mœ sœ lima ugurutœ 'e. Bata á mœ
sœsœ ugurutœ 'e nene, 'e kpa lisœ nœ ropa
nœ. 'E mboerœ akwa manda kœshe nœ 'e
dœ awa kœ. ¹³ Gbambanœ nene, Ndjaba
dá sœ kœmboerœ akwa ugurutœ 'e, adœeke
'e yindœ nœ, yé œ mboerœ œneke á tshe
yindœ nœ.

¹⁴ Œ li adœeke 'e kparawa kœle lœ ama 'e
œdœ kœgbugburu tshelœ o'o, ¹⁵ adœeke azu
kœgbœgbœ ádá kœpa ekpe o'o nœ 'e nene,
á kœwuwu ekperœ lœ 'e nene. Atamœ, 'e
dœ agbolo nœ Ndjaba á ekperœ gugu lœ
'e nene ugurutœ azu tshapashœ á endje sœ
kolœ kœmboerœ ekperœ. Œ li adœeke 'e tshi
ugurutœ endje 6ata angerepe á tshi 6a lafo,
¹⁶ lœkœ á 'e sœ kœema o'o nœ soro. Œdœ 'e
kœsœ kœmboerœ atamœ, mœ sœ dœ yanga
lœkœ á Kristu œ kwatœ ye, yé œ ma ndje
adœeke akwa á mœ mboerœ lima œdœ ili á
mœ vwi, œ sœsœ gbambanœ nene.

¹⁷ Œ kœsœ ndje adœeke endje wo mœ, yé
indji mœ tu, á gbœtœ ye dœ tokóro nœ 'e á
dœ kœyindœerœ nœ 'e ga ndœ Ndjaba, mœ
sœ dœ yanga mboerœ tœnce yé e'e para 'e
te ndje ga ndœ yanga nœ mœ awa bale dœ
mœ. ¹⁸ E'e ndje ataa, 'e sœ dœ yanga yé mœ
te ndje ga ndœ yanga nœ 'e awa bale dœ 'e.

Atimote dœ Epafrodite

¹⁹ Œdœ Gbozu Yisu kœyindœ nœ, mœ
wusœ nœ adœeke mœ vwa Timote 6a ndœ
'e lœ ondonœ asœeke, adœeke tshe gu dœ
o'o tshandœ 'e fœ mœ yeka á mœ kœgbœ
gbœgbœ mboerœ tœnce. ²⁰ Mœ sœpe kolœ
dœ Timote á gbetshelœ nœ ye sœ 6ata
œnce mœ yé tshe sœ kœgbe kolœ o'o nœ
'e. ²¹ Gbambanœ nene, anga udu azu para

kœkœ sœ kœgbe kolœ o'o nœ kœmboerœ œrœ
nœ endje dœ tœ endje, kashe endje gbegbe
dœ upu nœ Yisu Kristu nene. ²² 'E wusœ
nœ dœ tœ 'e mara á tshe ma œtshœ akwa nœ
ye. Tshe zatœ ye djigi mboerœ kœmindœ
œtshœ O'o awa bale dœ mœ 6ata á gbolo
yakoshe œ ti kane abanœ. ²³ Mœ sœ kœgbe
kœvwa she fœ 'e œdœ mœ kœwu upu nœ
mœ ngbi yekane. ²⁴ Mœ sœ dœ kœyindœerœ
ga ndœ Gbozu adœeke mœ yi ndje kumu
mœ ndœ kœwu 'e lœ ondonœ asœeke.

²⁵ Mœ wu adœeke œ sœ dœ œtshœnœ kœgi
aya mœ dœ Epafrodite, yanga mœ lœ ama
akwa œdœ lœ koshe á 'e vwa lima she
adœeke tshe mboerœ akwa fœ mœ lœkœ á
mœ sœ lima lœ oyo. ²⁶ Tshe sœ dœ ogo
kpa kœwu 'e para kœkœ, yé lœsu ye sú dœ
oyo kœropa nœ mboerœ á 'e dji lima adœeke
tshe sœ dœ kœfa. ²⁷ Adja Kœfanœ za she
lima ndœ dœ kuzu, kashe Ndjaba wu oyo
ye. Œ dœdœ kolœ oyo ye bale nene, kashe
Ndjaba wu ndje oyo mœ mboerœ adœeke
adja anga oyo kpa wuwuta ga pa oyo nene.
²⁸ Mboerœ tœnce dá mœ yindœ kœgi she
katsha fœ 'e adœeke lœkœ á 'e kpa kœwu she,
yeka á 'e kœsœ dœ yanga á átá oyo nœ
mœ kœka. ²⁹ Atamœ, 'e za oshœ kœsœ fœ
she dœ yanga kœ 6ata aya uzu lœ ngbœtœ
nœ Gbozu. Œ li adœeke 'e lisœ mara azu
6ata she. ³⁰ Gbambanœ nene, tshe yi lima
kœtshu mboerœ akwa nœ Kristu. Tshe za
undu ye fœ kuzu mboerœ kœti kane mœ
galafo dœ œneke á 'e lili má kœmboerœ
tœnce fœ mœ dœ tœ 'e nene.

3

Mara kœwuta uzu ndjii 6a utshu Ndjaba

¹ Yé ngœngœ asœ aaya mœ, 'e sœ dœ yanga
mboerœ kœngbœtœ 'e bale dœ Gbozu.

Mœ wusœ nœ adœeke mœ sú lima o'onœ
asœeke fœ 'e utshunœ ye. Kashe mœ mœ
nene ndœ kpa kœsu tœnce mboerœ á kœli
œerrr ga tœ lœsu 'e. ² Ala 'e gbœ dœ azu
á endje sœ kœmboerœ ekperœ. Endje sœ
6ata ekpe ayavoro. Endje kœdœ azu á
endje sœ kœ'e tœ endje tœ azu nœ Ndjaba
mboerœ á endje za lœsu endje ga pa gaza
6ata egerœ œrœ. ³ Adja azu nœ Ndjaba
kœdœ azœ; gbambanœ nene, azœ kœdœ
azu á a sœ kœdonga Ndjaba dœ awanœ, dœ
gbœgbœ nœ fshiri yé á sœ kœza lœsu azœ ga

pa Yisu Kristu, kashe a koko l̄osu azœ ga tœ undu azœ nene.

⁴ Andaa, mœ li má ndje kœza l̄osu mœ ga tœ undu mœ dœ tœ mœ. Œ kœsœ adœke anga azu gbe adœke œne li kœza l̄osu œne ga tœ undu œne dœ tœ œne, mœ li ndje kœmbœrœ tœncœ kœropa nœ. ⁵ Gbambancœ nene, endje wa mœ tœ gaza olo mindu dœ vot̄o manda kœzu mœ mara á awa akwa pa tœncœ. Ogo mœ kœdœ Israyele yé mara mœ kœdœ Bendjame. Œmœ kœdœ uzu Ebre yé aata mœ kœdœ ndje Aebre. Lœ o'o á wu awa akwa, mœ za lima tœ mœ djigi ndœ nœ, œmœ kœdœ lima Farisayi. ⁶ Tœ upuncœ kœmbœrœ akwa dœ egerœ ogo, mœ mbœrœ lima œrœ kanga fœ Ikriزيا. Mœ za lima l̄osu mœ adœke awa akwa œ fa mœ ndjii tœ ala Ndjaba, mbœrœ tœncœ ataa mœ sœ lima kœlisœ awa akwa waa.

⁷ Kashe œrœ k̄o á mœ sœ lima kœwu b̄ata œ sœ dœ ádánœ waa, nḡnḡo asœke mœ wu b̄ata œrœ á te tshakane mœ, mbœrœ kœza l̄osu mœ ga pa Kristu. ⁸ Kœropa nœ, œ dœdœ kolœ œrœ bale nene. Mœ sœ kœwu œrœ para k̄k̄o lœ ala mœ b̄ata œ kpa dœ tafo œrœ nene, mbœrœ tafo œrœ á ropa œrœ para k̄k̄o kœdœ kœwusœ Gbozu nœ mœ dœ Yisu Kristu. Mbœrœ she, mœ kpa yiyindœ nœ adœke œrœ k̄o á sœ lima tœ otsh̄ncœ tœ ala mœ, kpa dœdœ otsh̄rœ tœ ala mœ nene. Mœ sœ kœwu œrœ para k̄k̄o b̄ata œrœ kœko va ga pa ndik̄o, mbœrœ á mœ gb̄o Kristu, ⁹ yé á ngb̄tœ mœ dœ she bale. Mœ wuwuta otsh̄o uzu mbœrœ œrœ á mœ mbœrœ lœ awa nœ kœlisœ awa akwa nene, kashe lœ awa nœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. Atamœ, mara kœwuta uzu ndjii to ba ndœ Ndjaba lœ awa nœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. ¹⁰ Ogo nœ mœ adœke mœ wusœ Kristu, dœ gb̄gb̄o á she she lœ akuzu ascœmœ yé œ ngb̄tœ mœ dœ she lœ œrœ kanga nœ ye k̄o adœke mœ wuta b̄ata she lœ kuzu nœ ye. ¹¹ Mbœrœ tœncœ ataa, mœ za l̄osu mœ ga tœ Ndjaba adœke, mœ she ndje bala lœ akuzu ye.

A kpa ɔ̄ɔ ga tœ osho á ayindœ kœwuta ga tœ nœ

¹² Mœ sœsœ kœpa adœke mœ gb̄o œrœ tshangba kœkpa ɔ̄ɔ nœ mœ ye nene, too ndje adœke mara kœmbœrœtœ nœ mœ wuta tœ otsh̄ncœ nene. Kashe mœ sœpe kœpa avwaratœ mœ adœke mœ gb̄o œrœ

tshangba nœ. Wu ádánœ á Yisu Kristu gbe lima dœ tœncœ yeka á ke mœ. ¹³ Aaya mœ, mœ gbege adœke mœ gb̄o œrœ tshangba nœ ye nene. Kashe mœ sœ kœmbœrœ œrœ bale: mœ kpa za ala mœ ga tœ œrœ á mœ ro ga mand̄a mœ nene, kashe mœ sœ kœpa avwara kœwuta ga tœ œrœ á sœ ba utshu mœ. ¹⁴ Ataa, mœ sœ kœkpa ɔ̄ɔ kœwuta ga tœ osho á mœ yindœ kœwuta ga tœncœ adœke mœ gb̄o œrœ á Ndjaba e azœ kœgb̄o ba lafo lœ awa nœ Yisu Kristu.

¹⁵ Azœ para k̄k̄o á a dœ agbozu lœ kœyindœrœ, œ li adœke a sœ dœ mara gbetshelœncœ ascœmœ. Yé œ kœsœ adœke 'e sœ dœ anga angbi gbetshelœ tœ œneke, Ndjaba œ yisœ nœ ngbi fœ 'e. ¹⁶ Ataa atamœ gbaa, œ li adœke a sœpe kœna ga utshuncœ tœ awa á a tetœ nœ œrrr kpesheke asœke.

¹⁷ Aaya mœ, e'e para k̄k̄o 'e za mara kœmbœrœtœ nœ mœ. 'E ko ala 'e ga tœ endjeneke á mara kœmbœrœtœ nœ endje li dœ œneke á 'a yisœ nœ fœ 'e. ¹⁸ Mœ pa lima o'onœ asœke fœ 'e yeka á kpa pa dœ ngola adœke: mara kœmbœrœtœ azu ndjoro sœ kœma adœke endje kœdœ ayingba kurushi nœ Kristu. ¹⁹ Endje za awa kuzu mbœrœ ndjaba nœ endje kœdœ uvu endje. Endje sœ kœdonga tœ endje tœ œrœ á za tshula fœ endje yé gbetshelœ nœ endje sœ kolœ ga pa œrœ tshapash̄o asœke. ²⁰ Kashe azœ, tshalakpi nœ azœ sœ ba lafo, ba tœ osho á sœ kœkate Ayi kœshe azœ, á tshe kœdœ Gbozu Yisu Kristu. ²¹ Tshe fa undu azœ, œncœ tshapash̄ncœ asœke adœke œ li dœ undu ye œncœ mok̄o. Tshe mbœrœ œneke k̄o dœ gb̄gb̄o á za awa fœ she adœke tshe dœ Gbozu pa œrœ k̄o.

4

¹ Mbœrœ tœncœ ataa, aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, mœ sœ dœ egerœ ogo kpa kœwu 'e. 'E sœ kœmbœrœ adœke yanga nœ mœ sœ tœ egerœncœ yé mœ donga tœ mœ mbœrœ 'e. 'E dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e wu mara á li dœ 'e kœshi gbi lœ soro 'e bale dœ Gbozu.

Œrœ á li kœmbœrœ tœncœ

² Mœ za o'o fœ Evodi œdœ Setishe adœke endje sœ dœ gbetshelœ bale mbœrœ endje kœdœ azu nœ Gbozu. ³ Œbœ ndje á bœ dœ adja yanga mœ lœ ama akwa, mœ yindœ

nœ adœke 6œ u ayashe bisha asœke adœke endje katœ kœle lœ ama endje. Gbambanœ nene, endje zatœ endje ga tœ akwa dœ mœ ndœ kœmindœ Ɔtshœ o'o, awa bale dœ Klema œdœ pe ndje anga udu anga mœ lœ ama akwa para kœkœ á i'iri endje sœ ala buku nœ soro.

⁴ 'E sœ dœ yanga œlœ dœ œlœ mbœrœ e'e kœdœ azu nœ Gbozu. Mœ kpa pa adœke: 'e sœ dœ yanga. ⁵ 'E sœ dœ Ɔtshœ lœsu ga ndœ azu para kœkœ. Lœkœ kœkwa Gbozu ndo ye. ⁶ 'E zaza lœsu 'e ga lafo mbœrœ œrœ bale nene. Kashe lœ œrœ kœ, œ li adœke 'e za avwala nœ 'e fœ Ndjaba tœ œrœ á oyonœ za 'e. Yé lœkœ á 'e kœsœ kœza avwalanœ, 'e za dœ kœgi mershe. ⁷ Yé kœsœ gee nœ Ndjaba á ropa kœwusœrœ kœ, œ gbœndœ lœsu 'e dœ pe gbetshelœ nœ 'e lœ Yisu Kristu.

⁸ Aaya mœ, ndœngœlœ o'o á mœ yindœ kœpa fœ 'e dœke: œ li adœke 'e gbe kolœ dœ œrœ á sœ dœ Ɔtshœnœ, œrœ á li kœdonga tœnœ, œrœ á sœ ndjii, œrœ á ekperœ gugu lœ nœ nene, œrœ á azu yindœ nœ, œrœ á endje lisœ nœ, œrœ á endje pa Ɔtshœ o'o mbœrœ tœnœ, 'e ko œrœnœ kœ asœke ga lœ kumu 'e. ⁹ Ɔrœ á mœ yisœ nœ fœ 'e á 'e wusœ nœ, œrœ á 'e dji yé á wu mœ kœmbœrœ tœnœ, 'e za ga tœ akwa. 'E za œneke á mœ yisœ nœ fœ 'e ga tœ akwa. Yé Ndjaba á tshe za kœsœ gee fœ azu, tshe sœ awa bale dœ 'e.

Mershe nœ Polo fœ azu Filipino

¹⁰ Mœ sœ lima dœ egerœ yanga lœ kœsœ bale dœ Gbozu tœ kœwu adœke 'e kpa gbœ lima awa ndœ kœgbe dœ mœ. Adja 'e sœ lima kœgbe dœ mœ zœ yeka á 'e gbœgbœ lima awa ndœ kœyisœ nœ ngbi nene. ¹¹ Mœ sœsœ kœpa atake mbœrœ á mœ sœ dœ ogo kœgbœ œrœ bale nene. Gbambanœ nene, mœ wusœ kœza lœsu mœ kolœ ga tœ œneke á mœ sœ dœ tœnœ. ¹² Tœ osho kœ á mœ sœ tœnœ, lœ œrœ kœ á wuta ga tœ mœ, mœ wusœ kœru lœsu mœ œdœ mœ kœsœ dœ kœzirœ œdœ mœ sœ dœ ogo, too œdœ mœ kœsœ dœ œrœ ndjoro œdœ mœ kœgugu dœ œrœ kœli dœ gbetshelœ nœ mœ nene. ¹³ Kristu sœ kœto gbœgbœ fœ mœ lœ œrœ para kœkœ á wuta ga tœ mœ.

¹⁴ Kashe 'e mbœrœ lima tœ Ɔtshœnœ kœgbe dœ mœ lœkœ á mœ sœ lima lœ oyo.

¹⁵ 'E dœ azu Filipino, 'e wusœ nœ dœ tœ 'e adœke pe dœ lœkœ á mœ ka lima tœ Masedwane ti mbœrœ kœna kœtetœ kœyisœ Ɔtshœ O'onœ, anga azu angbi Ikrizia titi kane mœ nene, kolœ e'e dá ti kane mœ lœ awa nœ kœto makabo nœ ngendja fœ mœ. ¹⁶ Lœkœ á mœ sœ lima lœ Tesalonike, 'e ti lima kane mœ lœ awa nœ kœvwa œrœ á mœ sœ lima dœ ogo nœ. ¹⁷ Mœ sœsœ kœpara awa adœke 'e to œrœ fœ mœ nene. Kashe mœ sœ kœpara adœke anga angbi œrœ ndjoro kpa te ga pa œneke á 'e sœ dœ tœnœ. ¹⁸ Mœ gbœ œrœnœ kœ á 'e vwa fœ mœ asœmœ yé œ dopa nœ ye. Ɔrœ á 'e vwa dœ Epafrodite fœ mœ asœmœ, œ li adja ngœngœ asœke dœ ogo nœ mœ yé œ sœ bœta yombo á tshafunœ ga, á sœ ndje bœta tokóro á ga tœ Ndjaba, á tshe sœ dœ yanga mbœrœ tœnœ. ¹⁹ Yé Ndjaba nœ mœ œ to œneke kœ á 'e gugu dœ tœnœ nene fœ 'e, lœ awa nœ kœngbœtœ 'e dœ Yisu Kristu liaka adja kœngba œrœ nœ ye. ²⁰ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba sœ dœ mokœ waa dœ waa. Ame.

Ndœngœlœ abala

²¹ 'E za abala fœ ayerœ azu nœ Yisu Kristu bale dœ bale kœ. Aaya azœ á mœ sœ dœ endje 6a ke, bala ndje 'e. ²² Azu nœ Ndjaba para kœkœ za abala fœ 'e, yé kœropa nœ endjeneke á endje sœ lœ gbœgba nœ egerœ gbozu Sezare.*

²³ Kaka adœke Gbozu Yisu Kristu gbœndœ ishiri 'e lœ awa nœ Ɔtshœ lœsu nœ ye.

* **4.22** 4.22 Dœ lœkœnœ asœmœ azu nœ Lita para kœkœ, endje e lima endje adœke endje kœdœ azu tshelœ anda nœ egerœ gbozugo Roma

Mbeti á Polo sú fœ azu Kolose Tshatshu o'o

Kolose kœdœ lima anga ongbø bale læ ogo Azi Minere á i'irinœ kœdœ kpesheke Turki. Polo wuwuta lima ga læ ongbonœ asœmœ nene, kashe yanganœ læma akwa á i'iri ye kœdœ Epafræze á tshe kœdœ adja gbolo ogo Kolosœ. Œshe kœdœ ali uzu á tshe yisœ Œtshø O'o nœ Yisu Kristu 6a læ ogo Kolose.

Løkø á Polo sœ læ kanga 6a læ Roma, Epafræze na kœwu she œ pa lima fœ she adœke aayi kœyisœrœ dœ wala na, œ sœ kœyindœ kœndi tshelœ kœyindœrœ nœ azu Kolose. Ba ndœ azunœ asœmœ, uzu kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba yé á yindœ kœgbø soro neke á ka nene, œ li adœke tshe donga aandjelu, tshe mbœrœtœ ye lindœ œrœ ogo ye: œrœ 6ata kœwa gaza, kœzirœ, kœndjorœ... Kœdji tœnœ ataa, Polo su mbetinœ asœke fœ azu Kolose mbœrœ kpa kœyisœ nœ fœ endje adœke, Yisu ropa ishiri kœ yé kolœ mbœrœ kœyindœrœ ga ndœ ye dá uzu œ gbø soro neke á ka nene. Tshe vwa mbetinœ fœ endje læ awa nœ Tishike œdœ Onezime.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Tshatshu o'o (1.1-8)
- Mara kœsœ nœ Yisu Kristu dœ akwa nœ ye (1.9-2.19)
- Mara tafo soro 6a ndœ Kristu (2.20-4.6)
- Ndœngœlœ o'o (4.7-18)

Abala

¹ Œmœ Polo á Ndjaba ke mœ adœke mœ te ayi avwa nœ Yisu Kristu, œmœ œdœ aya azœ dœ Timote, ² a sœ kœsu mbetinœ asœ fœ 'e dœ ayerœ azu nœ Ndjaba 6a lakpi Kolose, á 'e sœ kœmbœrœtœ 'e lindœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. Kaka Aba azœ dœ Ndjaba ma œtshø læsu nœ ye ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee nœ ye fœ 'e.

Avwala nœ Polo mbœrœ Akolose

³ Œlœ dœ œlœ 'a sœ kœza mershe fœ Ndjaba, Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, læ avwala nœ 'a fœ she tœ upu nœ 'e. ⁴ Gbambanœ nene, 'a djindœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Yisu Kristu œdœ pe mara

kœyindœsho á 'e sœ dœ tœnœ ga ndœ ayerœ azu nœ Ndjaba para kœkœ. ⁵ 'E sœ kœmbœrœ atamœ mbœrœ á 'e sœ kœza læsu 'e ga pa œtshœrœ á Ndjaba gbœndœ nœ kate 'e 6a lafo. Gbambanœ nene, gbœgbø nœ kœza læsu 'e to læ awa nœ adjapu á 'e dji lima utshunœ á dœ Œtshø O'o. ⁶ Œtshø O'onœ kurutshelœtœ ye pa œshø djigi yé œ sœ kœmbœrœ akwa na tœnœ veveve ko 6ata á ma lima tœ ye ugurutœ 'e, pe dœ lœkœ á 'e gbø lima yé á wu ndje sœ œtshø læsu nœ Ndjaba á tshe ma adja fœ azu. ⁷ Aya 'a dœ Epafræze á a yindœ ye waa, á tshe sœ kœmbœrœ akwa awa bale dœ 'a dá yi lima sœ nœ fœ 'e. Tshe sœ ga læ kudu 'a 6a ndœ 'e 6ata adja ayi akwa nœ Kristu, ⁸ yé tshe pa lima ndœ mara kœyindœsho á Œtshø ishiri za ga læ 'e fœ 'a kœ.

⁹ Mbœrœ tœnœ atamœ, á kœto kœtœ olo á 'a djindœ nœ, 'a kakatœ kœza avwala nœ 'a fœ Ndjaba tœ upu nœ 'e nene. 'A sœ kœyu she adœke tshe yisœ gbœtshelœ nœ ye djigi fœ 'e, mangba kœwusœtœ kœ œdœ kœwusœrœ á Œtshø ishiri to. ¹⁰ Ataa, 'e mbœrœtœ 'e 6ata azu nœ Gbozu nœ azœ yé kœmbœrœ œrœ nœ 'e œ za yanga waa dœ waa fœ she. Lœ œrœ kœ, 'e li kœmbœrœ œtshœrœ yé 'e wusœ Ndjaba kœropa nœ. ¹¹ Ndjaba to gbœgbø nœ ye á sœ dœ mokœ waa fœ 'e adœke 'e sœ dœ ugu læsu, yé œ wusœ kœshi gbi læ œneke kœ á wuta ga tœ 'e. ¹² 'E gi mershe dœ yanga fœ Aba azœ dœ Ndjaba á tshe guma 'e adœke 'e gbø ndje œtshœrœ á tshe gbœndœ nœ kate ayerœ azu 6a læ ogo ishiri nœ ye. ¹³ Tshe ko azœ læ kanga nœ ubu osho, yé œ gi azœ ga læ ogo tshagbozu nœ Gbolo nœ ye á tshe yindœ ye kœropa nœ. ¹⁴ Dœ awa nœ Gbolonœ, a kpa dœdœ akanga nene yé tshe djœrœndœ ekperœ nœ azœ ye.

Ndjaba za Yisu Kristu tœ Gbozu tshapa œrœ kœ

¹⁵ Kristu za tshatshu Ndjaba á uzu bale wuwu she nene, œshe kœdœ Eya Gbolo nœ Ndjaba á tshe ropa azu œdœ pe œrœ para kœkœ á tshe mbœrœ. ¹⁶ Gbambanœ nene, Ndjaba mbœrœ œrœ kœ læ awa nœ ye, œrœ á sœ 6alafo œdœ 6a ati, œneke á a sœ kœwutœ nœ dœ pe œneke á a sœsœ kœwutœ nœ nene, dœ gbœgbø kœ œdœ ndje ishiri kœ á sœ 6ata agbozu læ yugu dœ pe

tshaati. Ndjaba mbœerœ lima œerœ kɔ lœ awa nœ Kristu adœeke œerœ kɔ sœ mbœerœ she. ¹⁷ Ataa tshe sœ utshu œerœ kɔ yé œerœ kɔ á li kœsœ tœnœ, ka mbœerœ she. ¹⁸ Tshe kœdœ ndje Gbozu nœ Ikrizia, œshe kœdœ kumu Ikrizia, Ikrizia kœdœ undu ye, tshe kœdœ ali uzu, tshe kœdœ ali uzu á tshe she lœ kuzu ugurutœ akuzu; Mbœerœ tœnœ dá tshe wuta Gbozu pa œerœ kɔ á Ndjaba mbœerœ. ¹⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba dœ tœ ye dá yi lima ndœ nœ adœeke Kristu za angwa œene djigi. ²⁰ Lœ awa nœ Kristu, Ndjaba gbe ndje lima kœgi ayo ga ugurutœ ye dœ œerœ para kɔkɔ á tshe mbœerœ. Adjapu adœeke lœ awa nœ kuzu Gbolo nœ ye lɔkɔ á indji ye tu pa kurushi, tshe guma tshaguru tœ ye dœ œerœ kɔ á sœ balafœ dœ ɓa ati.

²¹ Yé e'e ndje, 'e sœ lima lœ ingirinœ tœ Ndjaba, 'e dœ lima azu kœyiangba ye mangba ekperœ á 'e sœ lima kœgbe dœ tœnœ á sœ ndje kœmbœerœ tœnœ. ²² Kashe ngɔngɔ asœeke, lœ awa nœ kuzu á wo ɔkɔ Gbolo nœ ye, Ndjaba guma tshaguru tœ ye dœ 'e adœeke 'e te ayerœ azu neke á endje li tœ ala ye. ²³ Œ li adœeke 'e tepa kœyindœerœ nœ 'e ngbiri, uzu bale fafara 'e nene. 'E za kolœ lɔsu 'e ga tœ ɔtshœrœnœ á Ndjaba gumasœ nœ kate 'e ɓata á 'e dji lima lœ Œtshɔ O'o. Œtshɔ O'onœ asœemœ, endje yisœ nœ fœ azu kɔ pa ɔshɔ, yé œetœnœ dá œemœ dœ Polo wuta ayi akwa mbœerœ kœyisœ nœ.

Akwa nœ Polo lœ Ikrizia

²⁴ Ngɔngɔ asœeke, mœ sœ dœ yanga mbœerœ oyo á mœ sœ kœwu tœnœ tœ upu nœ 'e. Gbambanœ nene, oyo á mœ sœ kœwu lœ ɔkɔ mœ asœeke te ga lœ kumu œeneke á Kristu wu lima. Mœ yindœ kœza oyœnœ mbœerœ ɔtshœrœ nœ Ikrizia á dœ undu ye. ²⁵ Mœ te ayi akwa lœ Ikrizia mbœerœ á Ndjaba za mœ adœeke mœ mbœerœ akwa ugurutœ 'e. Tshe vwa mœ adœeke mœ gbara o'o ama ye djigi. ²⁶ Œ yindœ kœpa adœeke: O'o á Ndjaba sœ kœza yiwa tœnœ ɓalima katshatsha tœ azu. Ngɔngɔ asœeke, tshe sœ kœyisœ nœ fœ azu á tshe ke endje. ²⁷ Ndjaba yi lima ndœ kœyisœ nœ fœ azu adœeke, œerœ á œene za yiwa tœnœ asœemœ kœdœ egerœ œerœ á ropa œerœ kɔ, yé á dœ mokɔ á sœ ɓa ugurutœ angbi azu. O'onœ á zatœ ye

yiwatœnœ asœemœ kœdœ: Kristu sœ ugu-rutœ 'e yé dœ awa nœ ye, 'e ngbœtœ 'e dœ she bale lœ mokɔ nœ Ndjaba. ²⁸ Ataa, Kristunœ asœeke dá 'a sœ kœpandœ o'o nœ ye. 'A sœ kœmi upu fœ uzu dœ uzu, œ sœ kœyisœ œerœ lœ kœwusœtœ kɔ adœeke á guma endje dœ endje ngbœtœ endje bale dœ Kristu yeka á endje kœgerœ lœ kœyindœerœ. ²⁹ Mbœerœ tœnœ ataa, mœ sœ kœmbœerœ akwanœ yé œesœ kœnga koshe dœ gbɔgbɔ nœ Kristu, œetœnœ dá sœ kœmbœerœ akwa lœ mœ dœ gbɔgbɔ.

2

¹ Mœ yindœ nœ adœeke 'e wusœ mara ɔgbɔ koshe á mœ sœ kœnga tœ upu nœ 'e, tœ upu nœ azu Lawudukiya œdœ pe tœ upu nœ endjeneke kɔ á endje wuwu damba mœ nene. ² Mœ sœ kœmbœerœ ataa mbœerœ á 'e kœshi gbi, mbœerœ á 'e kœsœ kœyindœetœ 'e dœ lɔsu 'e bale. Mœ yi ndje ndœ nœ adœeke Ndjaba to kane ye ga pa 'e yeka á 'e kœsœ dœ kœwusœerœ neke á li dœ kœwusœ adja o'o nœ Ndjaba á zatœ ye yiwatœnœ: O'onœ á zatœ ye yiwa tœnœ asœemœ kœdœ Kristu dœ tœ ye, ³ á kœwusœtœ kɔ sœ ɓa ndœ ye. Œshe dá sœ kœkɔrɔ awa nœ kœwusœ œerœ fœ azœ ⁴ Mœ pa o'onœ asœ fœ 'e mbœerœ adœeke anga uzu bale kpa kœfafara 'e dœ undú o'o nene. ⁵ Ataa mœ gugu ugurutœ 'e nene gbaa, lɔsu mœ sœ ɓa ndœ 'e. Mœ sœ dœ yanga kœwu mara á 'e ka ngbiri yé á sœ kœshi gbigbigbi lœ kœyindœerœ nœ 'e ga ndœ Kristu.

Kristu za ɔtshɔ soro fœ azœ

⁶ Ataa, ɓata á 'e yindœ nœ adœeke Yisu Kristu dœ Gbozu nœ 'e asœemœ, 'e ngbœtœ 'e bale dœ she ɔlɔ dœ ɔlɔ. ⁷ 'E li ga lœ ye ɓata á eshe ɔyɔ œ li ga lœ ɔshɔ yé 'e za soro djigi ga tshakane ye. 'E shi ngbiri lœ kœyindœerœ nœ 'e ɓata mara á endje yi lima sœ nœ fœ 'e, yé œ sœ kœgi ɔtshœrœ fœ Ndjaba ɔlɔ dœ ɔlɔ.

⁸ 'E sœ dœ gbɔdjela adœeke uzu bale fafara 'e dœ kœwusœtœ nœ wala á sœ gbambanœ nene. Mara o'onœ asœemœ œ ka kolœ ga pa gbetshelœ nœ azu œdœ ga pa gbɔgbɔ nœ ishiri tshapashɔ; kashe œ kaka ga pa Kristu nene. ⁹ Gbambanœ nene, undu Ndjaba djigi sœ lœ Kristu; ¹⁰ yé 'e gbɔ soro djigi lœ awa nœ kœngbœtœ 'e dœ she.

Ɔshe kœdœ Gbozu nœ Ishiri kœ á sœ dœ gbɔgbɔ.

¹¹ Lœ kœngbɔtœ 'e bale dœ Kristu, tshe wa 'e tœ gaza. Gazanœ ascœmœ dœdœ œneke á azu sœ kœwa tœnœ nene, kashe œtœnœ kœdœ gaza á to ɓa ndœ Kristu yé á gi 'e lœ ekpe ɔtshɔ 'e lima utshunœ.

¹² Lɔkɔ á 'e gbɔ lima batisimu, œ sœ ɓata endje shi 'e awa bale dœ Kristu yé 'e she ndje awa bale dœ she mbœrœ á 'e sœ dœ kœyindœrœ ga tœ gbɔgbɔ nœ Ndjaba á she lima she lœ akuzu. ¹³ Utshunœ, 'e tshu lima lœ ishiri mbœrœ á 'e sœ lima kœmbœrœ ekperœ œdœ pe mbœrœ á 'e dœdœ lima azu nœ Ndjaba nene*. Ngɔngɔ asœke Ndjaba she 'e lœ kuzu awa bale dœ Yisu Kristu, yé œ djerœndœ ekperœ nœ azœ kœ ye. ¹⁴ Utshunœ, a yo lima dœ ngbanga mbœrœ á a tsha lima upu kœmbœrœtœ azœ lindœ awa akwa nœ Ndjaba, kashe Ndjaba wo mbeti á wa lima ngbanganœ ga tœ azœ, œ za ekperœ lœ kumu azœ œ za ga pa kumu Kristu lɔkɔ á tshe tshu pa kurushi.

¹⁵ Ishiri kœ á sœ lima dœ gbɔgbɔ, Ndjaba gbɔtœ gbɔgbɔnœ yé œ ko ishirinœ kœ ga tœ ala azu, lɔkɔ á tshe i endje dœ djingiri á sœ kœna dœ endje mbœrœ kœma adœke, œne ropa endje lœ awa nœ kuzu Kristu pa kurushi.

¹⁶ Ngɔngɔ asœ, uzu bale wawa ngbanga ga pa 'e tœ upu nœ kœziœ too kœndjœrœ nene. Ɔdœ tœ upu nœ olo angbɔ too olo kœwuta tafo yapu too ndje tœ upu nœ olo kœyatœ oshɔ, uzu bale wawa ngbanga pa 'e nene. ¹⁷ Alcœmœ para kœkœ sœ kœma kolœ ishiri œrœ á wuta má lima, kashe adjapunœ kœdœ Kristu. ¹⁸ Uzu bale mbœmbœrœ adœke 'e yo nene! Anga azu sœ kœdu okoro endje lœ kœzatœ endje ga ati yé á sœ kœpa adœke azu donga aandjelu. Endje sœ kœzatœ endje kolœ ga tœ o'o neke á na ga lœ œkœrɔ endje lœ ulu. Mara azunœ ascœmœ sœ dœ egerœ kumu waa lœ kœwusœrœ nœ œkœ nœ endje. ¹⁹ Azunœ ascœmœ ngbɔngbɔtœ endje dœ Kristu á tshe dœ kumu Ikrizia nene. Kashe Kristu dá to kœziœ fœ azu Ikrizia, á sœ kœmbœrœ adœke endje ngbɔtœ endje ga tœ nœ bale yeka á kœgerœ ɓata á Ndjaba yindœ nœ.

Kœtshu œdœ kœshe awa bale dœ Kristu

²⁰ Ɔata á 'e tshu awa bale dœ Kristu á wuta tshakudu gbɔgbɔ nœ ishiri tshapashɔ, mbœrœ gadœ á 'e sœ kœmbœrœtœ 'e ɓata 'e sœpe azu nœ tshapashɔ á sœ kœyindœ mara o'o atamœ a? 'E yindœ nœ adœke endje pa fœ 'e adœke: ²¹ «Zaza œrœ ascœ nene, zizi œrœ ascœ nene, yé tuturutœ œneke nene.» ²² Alcœmœ kœ, kolœ mbœrœ œrœ á œndœ nœ œ di nene. Azu dá guma awa akwanœ ascœmœ kœ yekane á yisœ nœ. ²³ Ɔ dœ adjapu adœke awa akwanœ ascœmœ matœ ye ɓata œnœ kœwusœtœ, mbœrœ œ sœ kœza awa fœ azu adœke endje donga Ndjaba dœ mara á endje yindœ nœ, endje sœ kœzatœ endje ga ati yé œ sœ kœmbœrœ œrœ kanga ga tœ œkœ endje. Kashe œ dœdœ tœnœ dá kœ uzu tœ kœsœ dœ ogo œrœ á tshe yindœ nœ nene.

3

¹ Ɔata á Ndjaba she 'e lœ kuzu awa bale dœ Kristu, 'e para awa kœgbɔ œrœ tshalafɔ ɓa tœ oshɔ á Kristu sœ tœnœ ga pa kuni Ndjaba. ² 'E gbe kolœ dœ œrœ tshalafɔ. Adja 'e kpa gbege dœ œrœ tshapashɔ nene. ³ Gbambanœ nene, 'e wuta ɓata azu á endje tshu yé soro 'e zatœ ye wutœnœ awa bale dœ Kristu ɓa tshakane Ndjaba. ⁴ Kristu kœdœ soro nœ 'e. Lɔkɔ á kœsœ adœke tshe kpa kwatœ ye, 'e wuta ndje awa bale dœ she lœ mokœ nœ ye.

A katœ ongboro ɔtshɔ azœ ti

⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e wo ogo œrœ tshapashɔ á sœ tœ lœsu 'e, ɓata kœmbœrœ angba budu, kœmbœrœ œrœ uburu, kœmbœrœ œrœ tshula, ekpe gbetshelœ œdœ kœsœ dœ ogo kœgbɔ ukpulu œrœ, gbambanœ nene, ogo kœgbɔ ukpulu œrœ sœ ɓata kœdonga anga andjaba. ⁶ Ɔrœnœ para kœkœ asœke sœ kœgbɔta ókó nœ Ndjaba ga tœ azu á endje vvaratœ endje tœ kœdji O'o ama ye. ⁷ 'E' ndje, œlɔ á 'e sœ lima pe kœro manda ogo ekperœnœ asœke; 'e mbœrœ ndje lima tœ 'e ɓata azunœ ascœmœ.

⁸ Kashe ngɔngɔ asœke 'e katœ ongboro ɔtshɔ 'e ascœmœ ti: kœsœ dœ ókó, kœoma dœ o'o œdœ kœsœ dœ ogo kœmbœrœ ekperœ ga tœ azu, kœpa ekpe o'o ga tœ uzu œdœ pe

* **2.13** 2.13 Azu nœ Ndjaba nene: Ɔ yindœ kœpa adœke azu á endje wawa gaza nene

kœpa o'o tshula. ⁹ 'E fafaratœ 'e ugurutœ 'e nene mbœrœ á 'e katœ ongboro ðtsho 'e lima ti ye, ¹⁰ yé 'e wuta adja atafu azu. Ndjaba á tshe mbœrœ adœke 'e wuta atafu azu ascœmœ, tshe sœpe kœmbœrœ tœ 'e dœ mara adœke 'e wuta бата œne yé 'e wu ndje sœ œne dœ ðtshœncœ. ¹¹ Ngœngœ ascœke, œrœ á kurutshelœ Ayuda dœ angbi azu kpa gugu nene, œdœ azu á endje wa gaza œdœ endjeneke á endje wawa gaza nene, a sœ awa bale. Cœdœ kara, œdœ uzu á tshe wuwusœ œrœ nene, œdœ kanga œdœ uzu neke á tshe dœdœ kanga nene a sœ bale tœ ala Ndjaba. Kolœ Kristu bale á tshe sœ ga pa œrœ kœ, œshe dá sœ dœ azœ para kœkœ.

¹² Ndjaba ke 'e balima katshatsha yé tshe yindœ 'e, e'e kœdœ adja azu nœ ye. Mbœrœ tœncœ ataa, 'e wu oyo anga 'e yé œ sœ dœ ðtsho lœsu ga ndœ endje. 'E zatœ 'e ga ati, œ sœ dœ lœsu ziti œdœ ugu lœsu. ¹³ 'E sœ ndje dœ kœru lœsu ugurutœ 'e. Cœ kœsœ adœke anga uzu sœ dœ o'o ga tœ yangancœ, 'e djitœ 'e dœ œ djerœndœ ekperœ nœ anga 'e ugurutœ 'e dœ tœ 'e. 'E mbœrœ бата Gbozu; gbambancœ nene, œshe ndje tshe djerœ lima ndje ndœ ekperœ nœ 'e. ¹⁴ Lœncœ kœ, œrœ á ropa nœ kœdœ adœke: 'e yindœtœ 'e, mbœrœ kœyindœsho dá ngbœba 'e ga tœ œscœncœ bale. ¹⁵ Kaka adœke kœsœ gee nœ Kristu za osho tœ lœsu 'e. Gbambancœ nene, Ndjaba ke lima 'e adœke 'e ngbœba tœ 'e ga tœncœ adœke 'e wuta uzu bale yé œ sœ dœ kœsœ gee ugurutœ 'e. 'E za kolœ mershe fœ she.

¹⁶ Kaka adœke o'o ama Kristu œdœ pe ðtshœrœ lœ nœ djigi sœ tœ lœsu 'e: 'e yisœ œrœ ugurutœ 'e, œ gbagbaratœ 'e ugurutœ 'e dœ kœwusœtœ kœ. 'E bi itshi kœdonga Ndjaba dœ lœsu 'e djigi. 'E za mershe fœ she, œ bi itshi á to lœ ðtsho Ishiri. ¹⁷ Cœneke kœ á 'e pa, œdœ œneke á 'e gbe kœmbœrœ tœncœ, 'e mbœrœ dœ i'iri Gbozu Yisu yé œ ga mershe fœ Ndjaba Aba dœ awa nœ ye.

Tafo mara kœsœ nœ azu nœ Kristu

¹⁸ E'e dœ ayashe, 'e lisœ aakœ 'e бата œ li tœ ala Gbozu.

¹⁹ E'e dœ ayakoshe, 'e yindœ aawo 'e yé 'e scœsœ dœ œgbœ lœsu ga tœ endje nene.

²⁰ E'e dœ agbolo, 'e dji o'o ama ayi kœzu 'e lœ œrœ kœ gbambancœ nene, ascœmœ dá za yanga fœ Gbozu.

²¹ E'e dœ aaba agbolo, adja 'e zaza awa adœke agbolo nœ 'e so ókó, œ mœ lœ gbetshelœ nœ endje nene.

²² E'e dœ akanga, 'e dji o'o ama agbozu tshapa 'e lœ œrœ kœ. 'E mbœmbœrœ ascœmœ mbœrœ á endje sœ kœwu 'e tœ kœza yanga fœ endje nene, kashe 'e mbœrœ atamœ dœ ðtsho lœsu tœ kœkpa awa Gbozu. ²³ Akwa para kœkœ á 'e mbœrœ, 'e mbœrœ dœ lœsu 'e djigi бата 'e sœ kœmbœrœ fœ Gbozu, kashe œ scœsœ adœke 'e sœ kœmbœrœ fœ azu nene. ²⁴ 'E wusœ nœ adœke, Gbozu œ to œrœ tshamanda akwancœ á tshe guma fœ azu nœ ye fœ 'e. Gbambancœ nene adja ayengœ 'e á 'e sœ kœmbœrœ akwancœ fœ she kœdœ Kristu. ²⁵ Kashe uzu á tshe sœ kolœ kœmbœrœ ekperœ, tshe gbœ o'o manda ekperœ nœ ye ascœmœ, mbœrœ Gbozu keke azu dœ kœwu tshatshu endje nene.

4

¹ E'e dœ agbozu, 'e mbœrœ œrœ á sœ ndjii, yé á sœ dœ awancœ ga tœ akanga nœ 'e. 'E wusœ nœ adœke 'e sœ ndje dœ Gbozu pa 'e ba lafo.

Kœmi upu

² Adja 'e kakatœ kœza avwala nœ 'e fœ Ndjaba ti nene. 'E kœsœ kœza avwalancœ, ala 'e gbœ, yé 'e gi kolœ mershe fœ Ndjaba.

³ 'E za ndje avwala nœ 'e tœ 'a adœke, Ndjaba kœrœ awa fœ 'a tœ kœgbara o'o ama ye, o'o nœ Kristu á zatœ ye wutœncœ á mœ li kángaa mbœrœ tœncœ. ⁴ 'E za avwala nœ 'e fœ Ndjaba adœke, mœ gbara œneke ndjii бата á li dœ mœ kœmbœrœ tœncœ.

⁵ Ala 'e gbœ lœ kœsœ 'e ugurutœ azu á endje yiyindœ Yisu nene. Cœdœ 'e kœgbœ awa tœ kœmbœrœ ðtshœrœ fœ endje, 'e mbœrœ œneke á li dœ 'e kœmbœrœ tœncœ. ⁶ Kaka adœke o'o ama 'e ga tœ endje бата rœgo á li dœ ama uzu, yé 'e wusœ kœgi o'o á li tœ kœgi fœ uzu dœ uzu.

Ndangba o'o

⁷ Aya mœ dœ Tishike á mœ yindœ ye dœ lœsu mœ bale, œshe dá pandœ o'o nœ mœ kœ fœ 'e. Tshe sœ kœzatœ ye mbœrœ akwa nœ Gbozu dœ lœsu bale, tshe kœdœ

yanga mœe loema akwa. ⁸Ádánœe á mœe vwa she fœ 'e kœdœe adœeke tshe mindœe mara á 'a sœe dœe tœnœe ba ke fœ 'e yeka á kœza kœru lœsu fœ 'e. ⁹Endje ro tœe awanœe dœe Onezime, aya 'a á 'a yindœe ye waa á tshe sœe kœmboerœe akwa dœe lœsu bale. Tshe kœdœe uzu nœe 'e, endje bibisha dá mindœe œerœe á sœe kœmboerœetœe ye ba ke fœ 'e.

¹⁰Aristarke dá sœe œenœe ye lœe kánga awa bale dœe mœe. Tshe vwa abala fœ 'e, dœe Marke yiwu Barnabase. 'E dji o'o dœe otshœnœe tœe upu nœe Marke, œedœe tshe kœwuta ga ndœe 'e, 'e za osho kœesœe fœe she.

¹¹Yisu á endje e ndje i'iri ye Yustushe vwa ndje abala fœ 'e. Ugurutœe Ayudanœe á endje te ayindœe Yisu, kolœe endje dá sœe kœeti kane mœe lœe akwa nœe ogo nœe Ndjaba yeka á sœe kœza kœru lœsu fœe mœe.

¹²Epafraze á tshe dœe uzu nœe 'e kpa vwa ndje abala fœ 'e. Œshe kœedœe ayi akwa nœe Kristu Yisu á tshe mœmœ tœe kœza avwala nœe ye fœe Ndjaba tœe 'e nene adœeke, 'e ka ngbiri b̄ata azu á endje li yeka á kœmboerœe œerœe para kœkœ á Ndjaba yindœe nœe. ¹³Adja mœe wu mara á tshe sœe kœzatœe ye ndœe akwa mbœerœe 'e, dœe azu lœe Lawudukiya œedœe pe endjeneke á endje sœe lœe Hierapolise. ¹⁴Monganga Lukasi, yanga azœe œedœe pe Demasi, endje vwa abala fœ 'e.

¹⁵'E za abala fœe aaya œedœe ayingœ lœe Yisu á endje sœe ba lœe Lawudukiya, dœe pe yingœ azœe dœe Nifa œedœe ayindœe Yisu kœe á endje ngbœba tœe endje b̄ascœnda nœe ye. ¹⁶'E kœedi mbetincœe asœeke œe kœeka, 'e vwa ndje fœe azu Ikrizia lœe Lawudukiya adœeke ayindœe Yisu ba zœe di ndje. 'E di ndje mbeti á mœe su fœe azu Ikrizia nœe Lawudukiya á endje vwa fœe 'e. ¹⁷'E pa fœe Arkipe adœeke: gbœndœe akwa á Gbozu za fœe bœe yeka á bœe kœmboerœe dœe otshœnœe.

¹⁸Œmœe Polo, mœe vwa abala fœe 'e. Mœe sœe kœesu abalanœe asœeke dœe adja kane mœe dœe tœe mœe. 'E gbe dœe mœe lœe kánganœe á mœe sœe loenœe asœeke kane.

Kaka adœeke Ndjaba ma otshœ lœsu nœe ye ga ndœe 'e.

Ali mbeti á Polo sù fœ azu Tesalonike Tshatshu o'o

Asœke koedœ ali mbeti á Polo sù fœ ayindœ Yisu 6a lœ Tesalonike. Polo na lima ga zœ yé œ yisœ Ɔtsho O'o nœ Yisu Kristu fœ endje. Endje za awa Kristu kashe kolœ manda olo teasho, anga azu ugurutœ Ayuda á endje sœ lima kpœtœmœ sœ koebili azu adœke endje oma dœ Polo. Ayindœ Kristu ko Polo dœ anganœ yiwa tœnœ. Dœ butsho, endje ko endje wuta tœnœ lœ ongbo ga ushu, á endje ro ga lœ Bere.

Ungu bisha manda nœ, Polo vwa Timote mbœrœ kœna kœwu mara á ayindœ Kristu 6a lœ Tesalonike sœ dœ tœnœ. Timote gu œ pa fœ Polo adœke endje sœ kœshi gbi lœ kœyindœrœ zœ, kashe anga ata endje sœ kœvwaratœ endje kœmbœrœ akwa. Endje sœ kœpa adœke Yisu œ kwatœ ye lœ ondonœ asœ, yé ádánœ nœ kœmbœrœ akwa gugu nene. Anga endje sœsœ lima dœ lœsu endje ziti nene. Mbœrœ tœnœ ataa, Polo sù mbetinœ asœke mbœrœ koeto gbœgbœ fœ endje, á pa ndje ndœ mara á Kristu œ kwa bala tœ ye dœ tœnœ; endje za lœsu endje ga pa Gbozu.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1)
- Mara á Atesalonike yindœ Ɔtsho O'o (1.2-3.13)
- Soro á ga tœ ala Ndjaba (4.1-12)
- Kœza lœsu ga pa kœkwa Kristu (4.13-5.11)
- Kœmi upu œdœ ndœngœlœ abala (5.12-28)

Abala

¹ Œmœ Polo, Silase œdœ pe Timote, 'a vwa abala asœke fœ 'e dœ ayindœ Yisu lœ Ikriزيا 6a lœ Tesalonike. Kaka Aba dœ Ndjaba œdœ Gbozu Yisu Kristu má Ɔtsho lœsu nœ endje ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

Kœyindœrœ nœ Atesalonike

² Ɔlœ dœ œlœ 'a sœ kœza mershe fœ Ndjaba mbœrœ 'e kœ, yé œ sœ kœgbe kolœ dœ 'e lœ avwala nœ 'a. ³ 'A sœ kœgbe dœ kœyindœrœ œdœ kœyindœsho nœ 'e á sœ kœmbœrœ

akwa, dœ pe kœshi gbi lœ kœza lœsu nœ 'e ga pa Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu, 6a utshu Aba azœ dœ Ndjaba.

⁴ Alaya, 'a wusœ nœ adœke Ndjaba yindœ 'e waa, yé á ke 'e. ⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, lœkœ á 'a yi lima œsœ Ɔtsho O'o fœ 'e, œ sœsœ kolœ 6ata o'o gbambanœ nene, kashe œ sœ dœ gbœgbœ, lœ awa nœ Ɔtsho Ishiri yé 'a yisœ nœ adœke Ɔtsho O'onœ ascœmœ koedœ adjapu. 'E wusœ mara á 'a sœ lima kœmbœrœtœ 'a ugurutœ 'e mbœrœ Ɔtshœrœ nœ 'e.

⁶ Yé ataa, 'e mbœrœtœ 'e lindœ mara œrœ nœ 'a œdœ œnœ Gbozu. Ataa 'e sœ lima dœ oyo gbaa, 'e yindœ o'o ama Ndjaba dœ yanga á to lœ Ɔtsho Ishiri. ⁷ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e fa azu á ayindœ Yisu lœ Masedwane dœ pe lœ Akayi li kœmbœrœtœ endje lindœ Ɔtsho 'e. ⁸ Yé o'o ama Gbozu to 6a ndœ 'e, œ wuwuta kolœ 6a lœ Masedwane œdœ pe 6a lœ Akayi nene, kashe o'o tœ upu kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Ndjaba za osho djigi dœ mara adœke 'a kpa gugu dœ o'o kœpa mbœrœ tœnœ nene. ⁹ Gbambanœ nene, uzu dœ uzu pandœ mara á 'e za osho kœsœ fœ 'a dœ tœnœ lœkœ á 'a na ga ndœ 'e œdœ mara á 'e katœ andjaba nœ 'e ti yé á fatœ 'e ga ndœ Ndjaba mbœrœ kœmbœrœ akwa fœ she á tshe dœ Ndjaba nœ soro yé á dœ ndje adja Ndjaba. ¹⁰ 'E sœ kœkate adœke Yisu, Gbolo nœ ye to 6a lafo œ na; œshe á Ndjaba she she lœ akuzu, œshe dá ko azœ lœ ama ókœ nœ Ndjaba á sœ kœna tœnœ.

2

Akwa nœ Polo lœ Tesalonike

¹ Alaya, 'e wusœ nœ dœ Ɔtshœnœ dœ tœ 'e adœke 'a nana lima ga ndœ 'e gbambanœ nene. ² 'E wusœ nœ ndje adœke lima utshunœ, endje gu 'a yé œ mbœrœ œrœ kanga fœ 'a 6a lœ Filipo. Kashe Ndjaba to gbœgbœ fœ 'a adœke 'a mindœ Ɔtsho O'o fœ 'e ugurutœ azu ndjoro á endje sœ lima kœkpa kundœ 'a. ³ Gbambanœ nene, kœyisœrœ á 'a sœ kœyisœ nœ fœ azu kœ toto lœ djingili too lœ ádá œrœ nœ uburu nene, yé 'a papara awa kœfara uzu bale nene. ⁴ Kashe 'a sœ kolœ kœmindœ nœ 6ata á Ndjaba yindœ nœ, mbœrœ tshe wu lœsu 'a yé á za Ɔtsho O'o nœ ye fœ 'a. 'A mbœmbœrœ

adoeke 'a ga tœ ala azu nene, kashe 'a ga tœ ala Ndjaba á tshe wusœ lœsu 'a. ⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e wusœ nœ dœ ɔtshœnœ adœeke 'a papa o'o nœ afara bale nene; 'a sœsœ ndje dœ gbetshelœ nœ zindœ nene, kashe Ndjaba bale dá dœ timunœ. ⁶ Yé œdœ 6a ndœ 'e, œdœ 6a ndœ anga azu kpi, 'a papara koelisetœ 6a ndœ uzu bale nene.

⁷ Andaa 6ata aayi avwa nœ Kristu, 'a li má ndœ koema tshagbozu nœ 'a dœ gbœgbœ fœ 'e ye. Kashe 'a sœ lima ugurutœ 'e dœ lœsu 'a ziti 6ata ayi gbolo á tshe sœ kœgbœndœ agbolo nœ ye. ⁸ Ataa, mbœrœ kœyindœsho nœ 'a ga ndœ 'e, 'a yiyi lima ndœ kœyi kolœ sœ ɔtshœ O'o nœ Ndjaba fœ 'e nene, kashe 'a yi ndje lima kœzatœ 'a djigi fœ 'e. Gbambanœ nene, œsœ 'e li lima tœ ala 'a waa. ⁹ Alaya, 'e gbe dœ œgbœ akwa á 'a mbœrœ œdœ kœmœ. 'A mbœrœ lima akwa butshœ dœ œbœ mbœrœ adœeke 'a wuwuta kongba pa uzu bale nene, kolœ mbœrœ kœyisœ ɔtshœ O'o nœ Ndjaba fœ 'e.

¹⁰ E'e œdœ Ndjaba ndje kœdœ atimu kœwu adœeke ɔtshœ 'a ga ndœ 'e dœ ayindœ Yisu sœ lima yerœ, ndjii œdœ dœ mara adœeke uzu gbagbagbara 'a nene. ¹¹ Yé 'e wu lima sœ nœ adœeke mara kœmbœrœtœ 'a ga ndœ uzu bale dœ bale ugurutœ 'e sœ 6ata mara á aba gbolo œ mbœrœ dœ agbolo nœ ye. ¹² 'A yisœ o'o fœ 'e adœeke 'e sœ dœ gbœgbœ yé 'a sœ kœpa kpœpanœ kpœpanœ adœeke mara kœmbœrœtœ 'e sœ liaka gbetshelœ nœ Ndjaba, œshe á tshe sœ kœ'e 'e kœli ga lœ Ogo gbozu nœ ye œdœ ga lœ mokœ nœ ye.

¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, 'a sœ kœza mershe fœ Ndjaba œbœ dœ œbœ tœ upu adœeke lœkœ á 'a mi lima ndœ o'o ama Ndjaba fœ 'e, 'e dji yé 'e zaza lima kolœ 6ata amba o'o nœ azu gbambanœ nene, kashe 'e dji 6ata adja o'o ama Ndjaba. O'onœ ascœmœ mbœrœ akwa lœ e'e dœ ayindœ Yisu. ¹⁴ Gbambanœ nene, alaya, e'e dœ azu Tesalonike, 'e mbœrœ tshetœ mara œrœ nœ azu Ikrizia nœ Ndjaba 6a lœ ogo Yuda. Endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu. 'E wu oyo tshakane adja aaya 'e 6ata á azu Ikrizia lœ Yuda wu lima tshakane aaya ndje dœ Ayuda. ¹⁵ Endje á endje wo lima Gbozu Yisu dœ pe aayi kœgbara o'o, endje mbœrœ ndje œrœ kanga fœ 'a, endje sœ kœmbœrœ

œrœ á gaga tœ ala Ndjaba nene, yé endje kœdœ ayingba nœ azu para. ¹⁶ Endje sœ kœpakata 'a ndœ kœyisœ o'o ama Ndjaba fœ angbi azu mbœrœ kœshe endje, yé œbœ dœ œbœ, ekperœ nœ endje ropa nœ ye. Kashe ga tœ ndœngœlœnœ, ókó nœ Ndjaba te ga pa endje ye.

Polo gbe kœkwa ga lœ Tesalonike

¹⁷ Tœ a'a, alaya, 'a kurutshelœtœ 'a dœ 'e lœ œkœ lœ olo teasho kashe œ dœdœ 6a tœ lœsu nene. 'A mbœrœ kœ adœeke 'a kwa kœwu 'e, mbœrœ 'a sœ kœgbe dœ 'e waa. ¹⁸ Mbœrœ tœnœ ataa, 'a yi má ndœ kœkwa ga ndœ 'e; yé œmœ Polo, mœ gbe má kœkwa tœnœ awa ndjoro, kashe Satana dá pakata 'a. ¹⁹ Gbambanœ nene, e'e dá 'a za lœsu 'a ga pa 'e, e'e kœdœ yanga nœ 'a œdœ ambará œrœ á za egerœ kumu fœ 'a 6a utshu Gbozu Yisu lœkœ á tshe kwa bala tœ ye. ²⁰ Adjapu, e'e kœdœ mokœ œdœ yanga nœ 'a.

3

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, 'a kpa lili lima ndœ kœru lœsu 'a œrrr nene, kashe 'a gbe kœsœpe kolœnœ dœ kuti 'a lœ Atene, ² yé 'a vwa lima aya 'a dœ Timote, á tshe dœ yanga 'a lœ ama akwa nœ Ndjaba lœ kœyisœ ɔtshœ O'o nœ Kristu. 'A vwa she adœeke tshe to gbœgbœ fœ 'e dœ pe kœshi gbi lœ kœyindœrœ nœ 'e. ³ Yekane uzu bale ugurutœ 'e kœmœmœ lœ œkœ ye mbœrœ œrœ kanga á a sœ kœwu tœnœ nene. Gbambanœ nene, 'e wusœ nœ dœ ɔtshœnœ adœeke, œ li adœeke a wu œrœ kanga ataa. ⁴ Lœkœ á 'a sœ lima 6a ndœ 'e, á pa lima ndœ nœ fœ 'e utshunœ adœeke a wu bala œrœ kanga. 'E wusœ nœ adœeke œtœnœ dá wuta ascœke. ⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, 6ata á mœ lili ndœ kœru lœsu nene, mœ vwa Timote kœwu mara á kœyindœrœ nœ 'e sœ dœ tœnœ. Mœ sœ lima kœkpawa adœeke Djaboro wu lœsu 'e yé á tshangba akwa nœ 'a kœsœ gbambanœ nene.

⁶ Ngœngœ ascœ, Timote to 6a ndœ 'e œ gu ga ndœ 'a, yé á pandœ ɔtshœ o'o nœ kœyindœrœ nœ 'e dœ pe kœyindœsho nœ 'e fœ 'a. Tshe pa adœeke, 'e sœpe kolœ kœgbe dœ 'a lœ gbetshelœ nœ 'e, yé 'e sœ dœ ogo nœ kpa kœwu 'a 6ata á 'a sœ ndje dœ ogo kpa kœwu 'e. ⁷ Ataa, alaya, 'a gbœ gbœgbœ mbœrœ upu nœ kœyindœrœ nœ 'e, ata 'a

sœ læ oyo œdœ læ œrœ kanga kɔ. ⁸ Yé ngɔngɔ asœ, 'a kpa sœ dœ soro mbœrœ á 'e ka ngbiri læ kœngbɔtœ 'e bale dœ Gbozu. ⁹ Mara gadœ dá li dœ a'a kœza mershe fœ Ndjaba tœ upu nœ 'e a, mangba yanga kɔ á 'a sœ dœ tœnœ mbœrœ 'e utshu Ndjaba a? ¹⁰ Butshɔ dœ ɔɔ, 'a sœ kœza avwala fœ Ndjaba dœ gbɔgbɔ kɔ adœke 'a kpa na kœwu 'e dœ tœ 'a, yé œ kpa yisœ anga œrœ á gugu læ kœyindœrœ nœ 'e nene ga pa nœ.

¹¹ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba dœ tœ ye œdœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu, guma awa adœke 'a na ga ndœ 'e. ¹² Kaka Gbozu mbœrœ adœke kœyindœsho á 'e sœ dœ tœnœ ugurutœ 'e œdœ ga ndœ azu kɔ, gerœ kolœnœ œ gerœ ɔata kœyindœsho nœ 'a ga ndœ 'e. ¹³ Kaka tshe to gbɔgbɔ ga tœ lœsu 'e adœke 'e sœ yerœ dœ mara adœke azu gbagbagbara 'e ɔa utshu Aba azœ dœ Ndjaba nene, lɔkɔ á Gbozu nœ azœ dœ Yisu œ kwatœ ye dœ ayerœ azu nœ ye para.

4

Mara kœmbœrœtœsho á ga tœ ala Ndjaba

¹ Tœ ndɔngɔlœnœ, alaya, 'a yi lima sœ mara á li adœke 'e mbœrœtœ 'e lindœ nœ mbœrœ kœga tœ ala Ndjaba. Yé 'e læ kœmbœrœtœ 'e ataa zœ. Kashe ngɔngɔ asœ, 'a sœ kœyu 'e yé œ sœ kœto gbɔgbɔ fœ 'e dœ i'iri Gbozu Yisu adœke 'e kpa mbœrœ kœropa nœ. ² 'E wusœ awa o'o á 'a yi lima sœ nœ fœ 'e dœ i'iri Gbozu Yisu ye. ³ 'E wu gbetshelœ nœ Ndjaba kœdœ gadœ: œtœnœ kœdœ adœke 'e sœ yerœ yé œ gbœndœtœ 'e tœ kœmbœrœ angba budu. ⁴ Kaka uzu bale dœ bale ugurutœ 'e to yashe dœ mara á sœ yerœ œdœ læ kœlœsœtœ, ⁵ kashe tshe kakatœ undu ye ti læ ogo nœ ɔkɔ ɔata azu á endje wuwusœ Ndjaba nene œ mbœrœ. ⁶ Lœ o'o asœ, kaka uzu bale fafara ayancœ too œ mbœrœ ekperœ fœ she nene. 'A pa lima ndœ nœ fœ 'e, yé œ va lima tshelœ utu 'e tœ ɔgbɔ adœke: Gbozu œ za djofele fœ azu neke á endje mbœrœ mara ekperœ atake. ⁷ Gbambancœ nene, Ndjaba e e azœ adœke 'a sœ læ œrœ uburu nene, kashe tshe e azœ adœke a sœ yerœ. ⁸ Mbœrœ tœnœ ataa, uzu á tshe sœ kœvwaratœ ye tœ upu á endje mi asœ, tshe sœsœ kœvwaratœ ye tœ uzu nene, kashe tshe sœ kœvwaratœ

ye tœ Ndjaba, á tshe to ɔtshɔ Ishiri nœ ye fœ 'e.

⁹ Tœ upu nœ kœyindœsho læ yazu, ádá nœ kœsu mbeti mbœrœ o'onœ fœ 'e gugu nene. Gbambancœ nene, e'e dœ tœ 'e, 'e wusœ nœ adœke Ndjaba pa adœke 'e yindœtœ 'e dœ anga 'e. ¹⁰ Yé kœyindœshoncœ ascœmœ dá 'e sœ kœmbœrœ tœnœ ga ndœ alaya para læ Masedwane djigi. Kashe alaya, 'a sœ kœto gbɔgbɔ fœ 'e adœke 'e kpa mbœrœ dœ kœrosœ nœ. ¹¹ 'E sœ dœ agbe nœ kœsœ dœ kœsœ gee, uzu dœ uzu za lœsu ye ga pa o'o nœ ye dœ tœ ye yé œ mbœrœ akwa dœ adja kane ye ɔata á 'a pa lima tœnœ fœ 'e, ¹² mbœrœ adœke mara kœmbœrœtœ 'e sœ dœ ɔtshœnœ utshu azu á endje gugu dœ kœyindœrœ nene yé 'e dœ kongba læ kumu uzu bale nene.

Kœkwa Gbozu

¹³ Alaya, 'a yindœ nœ adœke 'e wusœ adja o'o tœ upu nœ endjeneke á endje tshu mbœrœ á 'e kœsœsœ dœ oyo ɔata anga azu á endje koko lœsu endje ga pa Ndjaba nene. ¹⁴ Gbambancœ nene, ɔata á a yindœ nœ adœke Yisu tshu yé œ she læ akuzu, a yi ndje ndœ nœ adœke læ awa nœ Yisu, Ndjaba œ she endjeneke á endje tshu læ kœyindœrœ ga ndœ ye adœke endje sœ dœ she awa bale.

¹⁵ Ɔeneke á 'a sœ kœmindœ nœ fœ 'e lindœ kœyisœrœ nœ Gbozu dœke: azœ á a sœpe dœ soro œrrr ga tœ kœkwa bala Gbozu, a ro utshu azu á endje tshu nene. ¹⁶ Gbambancœ nene, a dji egerœ tshama, dœ tshama gbozu tshapa aandjelu dœ pe iki ngbake nœ Ndjaba. Ataa, Gbozu dœ tœ ye œ to ɔa lafo œ jerœ yé endjeneke á endje tshu læ Kristu, œ she utshuncœ. ¹⁷ Manda nœ, azœ á a sœpe bala dœ soro, Ndjaba œ ko azœ ɔ tœnœ dœ endje læ ondoro ndœ kœgbɔtœ azœ dœ Gbozu ɔa læ yugu, yé atamœ; a sœ dœ Gbozu kœtœ œsœnœ waa dœ waa. ¹⁸ Ataa, 'e to gbɔgbɔ ugurutœ 'e dœ anga 'e dœ o'onœ asœke.

5

¹ Alaya, ádá nœ kœsu mbeti fœ 'e tœ upu nœ ada ɔɔ ndje dœ lɔkɔ á œrœnœ ascœmœ œ mbœrœtœ endje gugu nene. ² Gbambancœ nene, e'e dœ tœ 'e, 'e wusœ

nœ dœ ɔtshɔnœ adœeke, olo kœekwa Gbozu œ sœ ngbangi ɓata ayi angba á tshe na dœ abutshɔ. ³ Lɔkɔ á azu œ pa adœeke: «'A sœ dœ kœsœ gee, upu gugu nene», yeka á ngbangi egerœ oyo œ te ga pa endje. Œ sœ ɓata oyo á yashe nguzu œ wu dœ lɔkɔ kœzu gbolo yé uzu kœkpa lœ amanoœ œ gu nene. ⁴ Kashe e'e, alaya, 'e sœsœ lœ ubu osho adœeke olonoœ asœmœ wuta ga tœ 'e ngbangi ɓata ayi angba nene. ⁵ Gbambanoœ nene, e'e para kœdœ agbolo nœ ingbɔsho, agbolo nœ ɔɔ. A dœdœ agbolo nœ butshɔ too nœ ubu osho nene.

⁶ Mbœerœ tœnoœ ataa, a lolo ɓata anga azu nene; kashe a sœ dœ gbɔdjela yé œ dœ agbozu tshapa undu azœ. ⁷ Gbambanoœ nene, azu á endje lo olo, endje lo dœ butshɔ; yé ayi kœndjorœ waa, ndjo dœ butshɔ á mbœerœ endje. ⁸ Kashe azœ á dœ agbolo nœ ɔɔ, œ li adœeke a dœ agbozu tshapa undu azœ. A za kœyindœerœ œdœ kœyindœesho ɓata lœba okoro, awa bale dœ kpoto á dœ kœko lœsu azœ ga pa Yisu yekane a kœgbɔ kœshe. ⁹ Gbambanoœ nene, Ndjaba keke azœ ndœ kœwu oyo tshakudu ókó nœ ye nene, kashe tshe ke azœ adœeke a gbɔ kœshe lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. ¹⁰ Tshe tshu mbœerœ azœ adœeke a sœ awa bale dœ she, œdœ a sœ dœ soro œdœ a tshu. ¹¹ Ataa, 'e ti kane 'e lœ tœ 'e yé œ to gbɔgbɔ ugurutœ 'e dœ anga 'e ɓata á 'e sœ ɓalima kœmbœerœ tœnoœ.

Ndangɔɔ kœmi upu dœ pe abala

¹² Alaya, 'a sœ kœpa fœ 'e adœeke 'e lisœ endjeneke á endje sœ kœmbœerœ akwa ugurutœ 'e, endjeneke á Gbozu ko endje tɔ ga utshu 'e ndœ kœyisœ awa œdœ kœmi upu fœ 'e. ¹³ 'E lisœ endje waa yé œ sœ dœ kœyindœesho ga ndœ endje mbœerœ akwa á endje sœ kœmbœerœ tœnoœ. 'E sœ dœ kœsœ gee ugurutœ 'e.

¹⁴ Alaya, 'a ki ga tœ 'e adœeke: 'e mi upu fœ azu djingili*, 'e to gbɔgbɔ fœ endjeneke á endje sœ kœekwa ga manda nœ, 'e ti kane endjeneke á endje mɔmɔ yé œ sœ dœ ugu lœsu ga ndœ azu para. ¹⁵ Ala 'e gbɔ adœeke uzu bale gigi ekperœ manda ekperœ nene, kashe 'e para awa ndœ kœmbœerœ kolœ ɔtshœrœ ugurutœ 'e œdœ ga ndœ azu para.

¹⁶ 'E sœ kolœ dœ yanga, ¹⁷ 'e za avwala ɔɔ dœ ɔɔ, ¹⁸ 'e za mershe fœ Ndjaba lœ áká œrœ kɔ. Œtœnoœ kœdœ œneke á Ndjaba yindœ nœ adœeke 'e mbœerœ lœ ngbɔtœ nœ 'e dœ Yisu Kristu.

¹⁹ 'E papakata ɔtshɔ Ishiri kœmbœerœ akwa nœ ye nene, ²⁰ 'e vwavwaratœ 'e tœ o'o nœ aayi kœgbara o'o nene. ²¹ Kashe 'e tondœ œrœ kɔ kpœrœ kpœrœ yé œ gbɔndœ œneke á sœ dœ ɔtshɔnœ. ²² 'E kparawa tshelœ áká ekperœ kɔ.

²³ Kaka Ndjaba nœ kœsœ gee fa 'e tœ ayerœ azu djigi. Kaka tshe gbɔ adja ndœ ishiri 'e, dœ uvuru 'e œdœ pe ɔkɔ 'e mbœerœ adœeke á endje kœgbagbara 'e tœnoœ nene lɔkɔ á Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu œ kwa. ²⁴ Ndjaba á tshe e 'e asœmœ œ mbœerœ zœ; gbambanoœ nene, tshe sœ kœmbœerœtœ ye lindœ œneke á tshe pa.

²⁵ Alaya, 'e za ndje avwala mbœerœ 'a.

²⁶ 'E za œyerœ abala fœ aaya para.

²⁷ Mœ ki fœ 'e dœ i'iri Gbozu adœeke: 'e di mbeti nœ asœ fœ aaya para.

²⁸ Kaka adœeke Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu má ɔtshɔ lœsu nœ ye ga ndœ 'e.

* 5.14 5.14 Œsœ kœpa ndje tœ upu nœ ayi ɔɔ

Bisha mbeti á Polo sù fœ azu Tesalonike Tshatshu o'o

Asœ koedœ bisha mbeti á Polo sù fœ ayindœ Yisu 6a lœ Tesalonike. Tshe sù mbetinœ tœ upu nœ kœguma gbetshelœ nœ endje mbœrœ lœkœ kœkwa Yisu. Gbambancœ nene, anga Atesalonike gbe lima adœke lœkœ kœkwa Yisu wuta ye yé anga endje yiyi lima ndœ kœmbœrœ akwa nene, œ sœ lima kœshe kolœ lœ awa nœ kœna dje lœ manda endjeneke á endje yi lima ndœ kœmbœrœ akwa. Polo yisœ nœ ala mbetinœ asœ adœke, utshu kœkwa Yisu, ayingba Ndjaba œ wuta yekane yé endje vwaratœ endje tœ o'o ama Ndjaba. Kœwu adœke ayingba Ndjaba œ wuta, œ li adœke ayindœ Yisu za kœyindœrœ nœ endje ngbiri yé œ sœpe kœyindœ adja o'onœ á endje ka lima tœncœ. Endje kakatœ kœdonga Ndjaba bale nene. Manda nœ, polo za ala ayi œdœ á pa fœ endje adœke, œ kœsœ adœke uzu yiyindœ kœmbœrœ akwa nene, adja tshe kœzizi œrœ nene.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Polo za mershe fœ Ndjaba mbœrœ kœyindœrœ nœ Atesalonike (1.3-12)
- Kœyisœrœ tœ upu nœ kœkwa Yisu Kristu (2.1-17)
- Mara kœmbœrœtœesho nœ ayindœ Yisu (3.1-15)
- Ndœngœlœ o'o (3.16-18)

Abala

¹ Æmœ Polo, Silase œdœ pe Timote, 'a vwa abala asœke fœ 'e dœ ayindœ Yisu lœ Ikrizia 6a lœ Tesalonike. ² Kaka Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu Yisu Kristu má œtshœ lœsu nœ endje ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

Ndjaba œ wa bala ngbanga œlœ á Yisu œ kwa

³ Alaya, œ li adœke 'a za mershe fœ Ndjaba œlœ dœ œlœ tœ upu nœ 'e, yé œ sœ adja ndjii adœke 'a sœ kœmbœrœ tœncœ ataa. Gbambancœ nene, kœyindœrœ nœ 'e sœ kœgerœ tœncœ, yé kœyindœesho á 'e sœ dœ tœncœ ga ndœ anga 'e sœ ndje kœgerœ

tœncœ waa. ⁴ Mbœrœ tœncœ ataa, 'a sœ koedu okoro 'a pa 'e ugurutœ azu lœ Ikrizia ndjoro nœ Ndjaba, mbœrœ kœshi gbi nœ 'e lœ kœyindœrœ nœ 'e lœ œrœ kanga œdœ oyo kœ á na ga ndœ 'e á 'e ru lœsu tœncœ.

⁵ Ærœncœ asœmœ kœ sœ kœma ngbi adœke kœwa ngbanga á Ndjaba œ wa, œ dœ adja kœwa ngbanga. Gbambancœ nene, œrœ kanga dœ oyo á 'e gbœ, guma 'e adœke 'e li dœ Ogo gbozu nœ Ndjaba. ⁶ Adja upu, Ndjaba sœ ndjii, tshe gi oyo ga pa azu á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e, ⁷ yé tshe mbœrœ adœke, e'e dœ azu á 'e wu œrœ kangancœ asœmœ, 'e yatœ 'e awa bale dœ 'a lœkœ á Gbozu Yisu œ kwa bala dœ gbœgbœ kœto 6a lafo dœ aandjelu nœ ye. ⁸ Tshe na bala lœ la6a owo, ndœ kœza œgbœ djofele fœ endjeneke á endje wuwusœ Ndjaba nene, á vwaratœ endje tœ œtshœ O'o nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu. ⁹ œgbœ djofele á endje wu bala dœke: oyo nœ waa dœ waa, endje sœ zara tœ ala Gbozu yé endje wu gbœgbœ nœ mokœ nœ ye nene. ¹⁰ Lœkœ á tshe kwa bala dœ olonœ asœmœ adœke ayerœ azu nœ ye za mokœ fœ she œdœ adœke azu á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye lisœ ye. 'E sœ ndje ugurutœ endje mbœrœ á 'e yindœ œtshœ O'o á 'a mindœ nœ fœ 'e.

¹¹ Mbœrœ tœncœ ataa, 'a sœ kœza avwala œlœ dœ œlœ tœ upu nœ 'e adœke Ndjaba guma 'e, 'e li dœ kœke osho á tshe ke 'e. 'A sœ kœki fœ Ndjaba adœke lœ gbœgbœ nœ ye, 'e mbœrœ œtshœrœ kœ á 'e gbe tœ kœmbœrœ tœncœ yé tshe kpa mbœrœ adœke 'e za kœyindœrœ nœ 'e ga tœ akwa. ¹² Ataa, azu œ donga i'iri Gbozu nœ azœ dœ Yisu mbœrœ 'e, yé endje donga ndje e'e mbœrœ she. Æ mbœrœtœ ye ataa liaka œtshœ lœsu nœ Ndjaba nœ azœ œdœ Gbozu Yisu Kristu.

2

Æneke á mbœrœtœ endje utshu kœkwa Gbozu

¹ Alaya, tœ upu nœ kœkwa bala Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ pe kœngbœtœ azœ indiri ye, 'a sœ kœki ga tœ 'e adœke: aaya ² œdœ azu kœpa fœ 'e adœke olo kœkwa Yisu li ye, kaka gbetshelœ nœ 'e sœ ziti yé 'e yiyindœ nœ nene. Ædœ ndje uzu kœgbara o'o dœ i'iri Ndjaba, œdœ endje

kœpa ndje fœ 'e adœeke a'a dá su ga la mbeti gbaa, adja 'e zaza lœsu 'e ga lafo nene. ³ Kaka uzu bale bibili 'e dœ anga angbi mara nene. Gbambanœ nene, utshunœ adœeke olonœ li, azu œ vwaratœ endje tœ Ndjaba yé ekpe Uzu œ matœ ye. Œshe kœdœ uzu á Ndjaba œ wo she. ⁴ Uzunœ asœmœ œ vwaratœ ye tœ œneke kœ á azu sœ kœdonga tœnœ yé á sœ kœza b̄ata ndjaba. Tshe yiangba œrœnœ asœmœ kœ, œ na œ sœ b̄a lœ Tepelo nœ Ndjaba, yé œ mindœ nœ adœeke œne kœdœ Ndjaba.

⁵ 'E gbegebe shema dœ o'o á mœ sœ lima kœpa fœ 'e lœkœ á mœ sœ lima damba ugurutœ 'e nene a? ⁶ Yé ngœngœ asœ, 'e wusœ œrœ á sœ kœpakata she ye, dœ mara adœeke tshe matœ ye yé. Ataa, tshe matœ ye kolœ dœ lœkœ á Ndjaba guma. ⁷ Gbambanœ nene, gbœgbœ nœ uzunœ asœmœ tetœ kœmbœrœ akwa yaa ugurutœ azu ye. Kashe akwanœ asœmœ œ wuta ngbi nene œrrr adœeke uzu á tshe pakata Ekpe Uzunœ kœrœ awa fœ she yekane. ⁸ Yé Ekpe Uzu œ matœ ye, Gbozu Yisu œ uru izi ga tœ ye adœeke tshe tshu yé œ ndi tshelœ ye lœ awa nœ ishiri nœ kœkwa she. ⁹ Tœ upu nœ kœna Ekpe Uzunœ, kœnanœ œ sœ lœ awa akwa nœ Satana, œ matœ ye lœ awa nœ tshelœ áká akwa nœ gbœgbœ, dœ afá œdœ œrœ kœbili dœ azu, ¹⁰ œdœ lœ awa nœ mara tshelœ áká kœbili osho kœ á sœsœ ndjii nene mbœrœ azu á endje sœ lœ ala awa nœ kuzu. Gbambanœ nene, endje vwaratœ endje tœ adja o'o nœ Ndjaba á li má adœeke œ she endje. ¹¹ Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba vwa gbœgbœ nœ djingili á sœ kœmbœrœ adœeke endje yindœ o'o nœ wala. ¹² Ataa, azu kœ á endje sœsœ dœ kœyindœrœ mbœrœ adja 'o nene, kashe á sœ dœ yanga kœmbœrœ ekperœ, endje wa œgbœ ngbanga ga tœ endje.

Kœshi gbi lœ kœyindœrœ

¹³ Tœ a'a nœ 'a, alaya, œ li adœeke 'a za kolœ mershe fœ Ndjaba œlœ dœ œlœ mbœrœ 'e á Gbozu yindœ 'e. Gbambanœ nene, Ndjaba ke 'e b̄alima katshatsha utshunœ adœeke 'e gbœ kœshe, yé 'e wuta ayœrœ azu lœ awa nœ Œtshœ Ishiri œdœ ndje kœyindœrœ lœ adja o'o. ¹⁴ Mbœrœ tœnœ dá tshe e 'e kœgbœ œtœnœ lœ awa nœ Œtshœ

O'o á 'a mindœ nœ fœ 'e. Tshe yindœ nœ adœeke 'e gbœ mokœ awa bale dœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu. ¹⁵ Yé ataa, alaya, 'e shi gbi yé œ gbœndœ kœyisœrœ á 'a yisœ nœ fœ 'e œdœ dœ ama 'a œdœ ala mbeti á 'a su.

¹⁶ Kaka Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ tœ ye œdœ Aba azœ dœ Ndjaba á tshe yindœ azœ, tshe mbœrœ adœeke lœ awa nœ œtshœ lœsu nœ ye, tshe to gbœgbœ waa dœ waa fœ azœ yé œ mbœrœ adœeke a ko lœsu azœ ga pa œtshœrœ á wuta b̄a mbatsha. ¹⁷ Kaka endje to gbœgbœ fœ azœ adœeke 'a sœ kœmbœrœ kolœ œtshœrœ œdœ kœpa ndje kolœ œtshœ o'o.

3

Polo sœ kœyœndœ avwala

¹ Ba tœ ndœngœlœnœ kœ, alaya, 'e za avwala mbœrœ 'a, yeka á o'o ama Gbozu nœ azœ kœna ga utshunœ dœ mara adœeke azu donga œtœnœ b̄ata á sœ ndje b̄a ndœ 'e. ² 'E za ndje avwala fœ Ndjaba adœeke tshe vvara 'a lœma ekpe azu dœ ahawo azu. Gbambanœ nene, œ dœdœ azu kœ dá sœ dœ kœyindœrœ nene.

³ Gbozu sœ kœmbœrœ œrœ nœ ye lindœ o'o ama ye. Tshe to gbœgbœ fœ 'e yé œ gbœndœ 'e tshakane Ekpe Uzu. ⁴ 'A sœ kœza lœsu 'a ga ndœ Gbozu tœ upu nœ 'e: o'o á 'a za fœ 'e, 'e sœ kœmbœrœ tœnœ zœ yé 'e te lœma kœmbœrœ tœnœ ye.

⁵ Kaka Gbozu guma lœsu 'e adœeke 'e sœ dœ kœyindœsho ga ndœ Ndjaba œdœ ga ndœ kœshi gbi nœ Kristu.

Œ li adœeke uzu mbœrœ akwa

⁶ Alaya, 'a sœ kœmindœ nœ fœ 'e dœ i'iri Gbozu Yisu Kristu adœeke: 'e gitœ 'e zara tœ aaya kœ á endje sœ lœ œdœ, á sœsœ kœmbœrœtœ endje liaka o'o á 'a yi lima sœnœ fœ endje nene. ⁷ 'E'e, 'e wusœ mara á li adœeke 'e mbœrœtœ 'e liaka 'a ye. Gbambanœ nene, 'a sœsœ lima ugurutœ 'e lœ œdœ nene. ⁸ 'A kakate lima kœzirœ nœ uzu bale nene, kashe lœ kœvwi ili œdœ kœmœ, butshœ dœ œlœ, 'a mbœrœ lima akwa kparawa adœeke 'a wuwuta kongba pa kumu anga uzu bale ugurutœ 'e nene. ⁹ Adja 'a li má lima kœ'esho ndœ œrœ tshakane 'e, kashe 'a mbœmbœrœ ataa nene. Gbambanœ nene, 'a yi lima ndœ nœ adœeke 'e yamba œrœ á 'a sœ kœmbœrœ

tœnce. ¹⁰ Yé ləkə á 'a sœ lima ugurutœ 'e, 'a pa lima fœ 'e adœke: «Ɛdœ uzu kœyiyindœ kœmbœrœ akwa nene, tshe zizi ndje œrœ nene.»

¹¹ Andaa, 'a sœ kœdji adœke, ayi ədɔ sœ ugurutœ 'e, œ sœ gbambanœ á sœ kolœ kœli ga lœ o'o nœ azu. ¹² Mbœrœ azunœ asœmœ, 'a sœ kœza o'o dœ əgbɔ dœ i'iri Gbozu Yisu Kristu fœ endje adœke: endje mbœrœ akwa dœ lœsu ziti yekane á kœzi rœgo manda kane endje dœ tœ endje.

¹³ Mbœrœ 'e, alaya, 'e mɔmɔ dœ kœmbœrœ ətshœrœ nene. ¹⁴ Ɛdœ uzu kœzaza œneke á 'a pa ga la mbetinœ asœ ga tœ akwa nene, 'e sœ dœ gbədjela ga tœ ye yé 'e kpa awa kœsœ awa bale dœ she adœke ala ye kœtshu she. ¹⁵ 'E yiyiangba ye œyi nene, kashe 'e yœrɔ she b̄ata á uzu œ yœrɔ ayanœ.

Ndangəb o'o

¹⁶ Kaka Gbozu nœ kœsœ gee to kœsœ gee dœ tœ ye fœ 'e butshɔ dœ əlɔ œdœ lœ mara kɔ. Kaka Gbozu sœ dœ 'e para kəkɔ.

¹⁷ Ɛmœ Polo dá s̄ú abala fœ 'e dœ kane mœ. Mœ sœ kœza kane mœ ga la mbeti kɔ atake: œtœnce kœdœ œndœ kane mœ.

¹⁸ Kaka Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma ətshɔ lœsu nœ ye ga ndœ 'e para kəkɔ.

Ali mbeti á Polo sú fœ Timote Tshatshu o'o

Asœke kœdœ ali mbeti á Polo su fœ Timote. Polo na lima ga lakpi Listre lœ bisha ana gene nœ ye ndœ kœmindœ o'o ama Ndjaba (Akw 16.1-4) yeka á wu Timote. Lœkœ á Timote dji o'o ama Ndjaba, tshe wa 6a tœ lœsu ye mbœerœ kœza awa Yisu. Mbœerœ tœnœ ataa, endje na ana awa ndjoro dœ Polo yé œ mbœerœ akwa awa bale dœ she. Tshe kœdœ lima ayi avwa nœ Polo á tshe sœ lima kœvwa she na tœnœ djezœ lœ Ikrizia ndœ kœguma o'o œdœ ndje kœmi upu fœ ayindœ Yisu. Mbetinœ asœ gbœ lima Timote 6a lœ Efeze lœkœ á Polo vwa lima she adœke tshe na kœwu ayindœ Yisu á endje sœ lima 6a zœ yeka á kœza kœru lœsu fœ endje. Ala mbetinœ, Polo pa fœ she adœke tshe za tshelœ utu ayindœ Yisu adœke ala endje gbœ dœ azu á endje sœ kœyisœ œrœ á sœ kpi tœ Ɔtshœ O'o. Tshe pa ndje fœ she ndœ mara á li dœ ayindœ Yisu kœmbœerœtœ endje lœ Ikrizia œdœ pe mara á li ndœ kœke dœ agbozu Ikrizia.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Soro nœ yindœ Yisu (1.3-3.13)
- Egerœ œrœ nœ Ndjaba á tshe za yiwa tœnœ tœ azu (3.14-4.5)
- Kœmi upu fœ Timote (4.6-6.21)

Abala

¹ Emœ Polo, mœ kœdœ ayi avwa nœ Yisu Kristu á ayi kœshe azœ dœ Ndjaba œdœ Yisu Kristu á a ko lœsu azœ ga pa ye, za akwanœ asœ fœ mœ.

² Mœ sœ kœsu mbetinœ asœ fœ 6œ dœ Timote, adja gbolo nœ mœ lœ kœyindœrœ: Kaka adœke Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma Ɔtshœ lœsu, kœwu oyo ekperœ œdœ kœsœ gee nœ endje ga ndœ zœ.

Aayi kœyisœrœ nœ anga angbi o'o

³ Sœpe lœ ongbo Efeze, 6ata á mœ za lima o'o fœ 6œ œlœ á mœ yi lima ndœ kœro ga lœ ogo Masedwane. Œ li adœke 6œ pa o'o dœ œgbœ fœ anga azu á endje sœ kœyisœ anga angbi o'o kpi, adœke endje

katœ nœ ti. ⁴ Pandœ nœ fœ endje adœke endje katœ kœdji ekpe ndœma toro, dœ kœdi uwu i'iri aata ndjoro. Mbœerœ, œ sœ kœmbœerœ adœke azu le lœma endje yé œ katœ kœmesho ga tœ gbetshelœ nœ Ndjaba á a wusœ nœ lœ awa nœ kœyindœrœ. ⁵ O'o á mœ za ti asœ sœ mbœerœ adœke kœyindœsho gerœ, œneke á to tœ œyerœ lœsu, tœ Ɔtshœ gbetshelœ œdœ tœ adja kœyindœrœ. ⁶ Mbœerœ anga azu katœ œerœnœ asœ ti, œ djingili awa, á tetœ kœpa o'o á œsœnœ lili nene. ⁷ Endje sœ kœzatœ endje adœke œne kœdœ ayi kœyisœ awa akwa, kashe endje wuwusœ neke kœ á endje sœ kœyisœ nœ dœ gbœgbœ nene.

Adja akwa nœ awa akwa

⁸ A wusœ nœ adœke awa akwa sœ dœ Ɔtshœnœ lœ mara á a mbœerœtœ azœ lindœ nœ. ⁹ Œ li adœke a wusœ neke dœ Ɔtshœnœ adœke: Awa akwa sœsœ mbœerœ azu á endje sœ ndjii nene, kashe œ sœ mbœerœ aayi sharapu dœ aayi gbœkumu, aayi kœvwaratœ endje tœ Ndjaba dœ aayi kœmbœerœ ekperœ, aayi kœtshapu kœdji Ndjaba dœ kœtsha ndje upu kœlœsœ œyerœ œrœ, aayi kœwo aaba endje dœ aayi endje, œdœ aayi kœwo azu, ¹⁰ aayi kœpara awo azu dœ pe aayi kœpara akœ azu, aayi kœlo dœ ayakoshe anga endje, aayi kœko azu yœ œrœ, aayi wala, aayi kœdra œrœ wala, œdœ pe endjeneke kœ á endje vwaratœ endje tœ Ɔtshœ kœyisœrœ. ¹¹ Wu œneke á li dœ Ɔtshœ O'o á to 6a ndœ Ndjaba á tshe sœ lœ mokœ dœ yanga. Œshe dá za fœ mœ adœke mœ yisœ nœ.

Polo donga Gbozu Yisu mbœerœ Ɔtshœ lœsu nœ ye

¹² Mœ gi mershe fœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á tshe to gbœgbœ fœ mœ ndœ kœmbœerœ dœ akwanœ asœke. Tshe wu lima sœ nœ adœke mœ mbœerœ akwanœ dœ lœsu mœ bale yekane á ke mœ ndœ akwa nœ ye. ¹³ Ataa mœ kœpa lima ekpe o'o ga tœ œkœ ye, á mbœerœ lima œrœ kanga fœ she, á mbœerœ lima œrœ dœ gbœkote ga tœ ye, kashe tshe wu oyo mœ mbœerœ œneke á mœ wuwu lima sœ œrœ á li dœ mœ adœke mœ mbœerœ nene yé mœ gugu lima ndje dœ kœyindœrœ nene. ¹⁴ Ɔtshœ lœsu nœ Gbozu nœ azœ sœ ga ndœ mœ tœpanœ kpuru. Tshe mbœerœ adœke mœ

sœ dœ kœyindœrœ œdœ pe kœyindœsho á to læ kœngbatœ azœ dœ Yisu Kristu. ¹⁵ Wu adja o'onœ á li dœ azu para kœkœ kœyindœ nœ dœ lœsu bale: Kristu Yisu na ga pashœ mbœrœ kœshe azu á endje mbœrœ ekperœ. Œmœ, mœ kœdœ uzu á ekperœ nœ mœ ropance ugurutœ azu kœmbœrœ ekperœncœ asœmœ. ¹⁶ Kashe Ndjaba wu oyo mœ, œ yindœ nœ adœke Yisu Kristu ma ugu lœsu nœ ye læ awa nœ mœ dœ uzu á ekperœ nœ mœ ropa œncœ azu kœ, bœta kœyisœrœ mbœrœ azu neke á endje sœ dœ kœyindœrœ, á gbœ soro neke á ka nene. ¹⁷ Kaka Gbozu á tshe sœ sheko, Ndjaba á tshe tshu nene, á uzu wuwu she nene yé á tshe sœ tshebabale, sœ dœ kœlisœtœ œdœ mokœ waa dœ waa. Ame!

Kœnga œtshœ koshe

¹⁸ Timote gbolo nœ mœ, mœ za o'onœ asœke fœ bœ lindœ œneke á endje gbara lima tœ upu nœ zœ. O'onœ asœmœ za gbœgbœ fœ bœ yekane á bœ kœnga œtshœ koshe. ¹⁹ Gbœndœ kœyindœrœ œdœ œtshœ gbetshelœ. Anga azu vwaratœ endje tœ kœna manda gbetshelœ nœ endje yé œ ndi kœyindœrœ nœ endje ga ndœ Yisu. ²⁰ Aimini dœ Alekezandre sœ ugurutœ azuncœ asœmœ. Mœ ko endje ti ga tshakane Satana mbœrœ á endje kœwusœ nœ adœke œ lili dœ endje kœgu œsœ Ndjaba nene.

2

O'o tœ upu nœ avwala

¹ Mœ sœ kœza o'o utshuncœ kœ adœke ayindœ Yisu yœndœ œrœ ga ndœ Ndjaba, œ za avwala nœ endje fœ she yé œ ki ga tœ ye dœ œ za ndje mershe fœ she mbœrœ azu para kœkœ. ² Œ li adœke endje za avwala fœ Ndjaba tœ upu nœ agbozu nœ Lita œdœ agbozu tshapa akwa kœ adœke kœsœ nœ azœ sœ læ kœsœ gee yeka a kœkpa awa Ndjaba læ kœzatœ azœ dœ mara á li fœ she. ³ Wu œrœ á sœ tœ œtshœncœ, á za yanga fœ Ayi kœshe azœ dœ Ndjaba, ⁴ á tshe yindœ nœ adœke azu para gbœ kœshe yé œ li kœwusœ adjapu. Œtœncœ dœmœ. ⁵ Gbambancœ nene, Ndjaba sœ tshebale yé ayi kœguma tshagurutœ ye dœ azu ndje

bale. Uzuncœ kœdœ Yisu Kristu, ⁶ á tshe zatœ ye fœ kuzu mbœrœ kœshe azu kœ læ kanga. Tshe mbœrœ dœ lœkœncœ á li tœ kœma adœke Ndjaba yindœ kœshe azu para kœkœ. ⁷ Mbœrœ tœncœ dá Ndjaba ke mœ adœke mœ dœ uzu kœpandœ ama œne, ayi avwa nœ œne. Mœ wuta ayi kœyisœrœ fœ angbi azu adœke endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, œdœ kœyi ndje sœ adja o'o. Mœ sœ kœpa adja o'o, mœ papa wala nene.

Ayakoshe dœ ayashe læ ngbatœ nœ Ikrizia

⁸ Mœ yindœ nœ adœke tœ osho kœ á ayakoshe œ za avwala nœ endje fœ Ndjaba, endje sœ lœsu endje ngbi lœkœ á endje sœ kœti kane endje ga lafo. Endje katœ ókó yé œ lele læ ama endje nene.

⁹ Mœ yi ndje ndœ nœ adœke ayashe verœ læba nœ endje dœ mara á li, á sœ dœ œtshœncœ kashe dœ egerœ kumu nene yé œ mbœrœ kumu endje dœ mara á sœ dœ œtshœncœ. Endje katœ kœguma kumu endje dœ œrœ nœ œrœ, dœ œgbœ akidji œdœ pe ndje kœverœ læba á amancœ ropa nœ ye. ¹⁰ Kashe endje guma œkœ endje dœ kœmbœrœ œtshœrœ bœta mara á li dœ ayashe á endje sœ kœpa adœke œne sœ kœkpa awa Ndjaba. ¹¹ Dœ lœkœ kœyambarœ, œ li adœke yashe sœ koko yé œ zatœ ye ga ati. ¹² Mœ zaza awa fœ yashe adœke tshe yisœ œrœ, ndje adœke tshe dœ gbozu ga pa yakoshe nene. Kashe œ li adœke tshe sœ koko. ¹³ Gbambancœ nene, Ndjaba mbœrœ lima Adamo utshuncœ yekane á mbœrœ Eva manda nœ. ¹⁴ Yé œ dœdœ Adamo dá Satana bili lima she utshuncœ nene, kashe yashe dá tshe bili lima she yekane á tshe li lima ga læ ekperœ. ¹⁵ Kashe œdœ yashe kœgbœndœ kœyindœrœ œdœ kœyindœsho, á kœsœ yœrœ yé á sœ ndjii tœ ala Ndjaba, adja Ndjaba œ she she læ kœzu agbolo nœ ye.

3

Agbozu Ikrizia

¹ Wu adja o'onœ á li dœ azu para kœkœ: Œdœ uzu kœpara awa kœte gbozu tshapa Ikrizia, dá tshe yindœ œtshœ akwa. ² Œ li adœke gbozu tshapa Ikrizia dœ uzu á endje gbœgbœ she nene. Tshe dœ œkœ

yashe bale, gbozu pa undu ye dœ tœ ye, uzu nœ ɔtshɔ gbetshelœ, uzu á œsœ ye li, uzu nœ kœza osho kœsœ fœ agene œdœ uzu á tshe li kœyisœ œrœ, ³ tshe dœdœ kanga nœ ipi nene, ayi kœyi awa ga lœ azu nene, kashe tshe dœ uzu á tshe sœ lœsu ye ziti, tshe dœdœ ayi œbœrœ too ayi egerœ lœsu ga pa ngendja nene. ⁴ Æ li adœke tshe wusœ kœgbœndœ azu tshelœ bingɔ nœ ye dœ tœ ye yé œ yisœ œrœ fœ agbolo nœ ye adœke endje dji upu dœ lœsu endje bale. ⁵ Uzu neke á tshe wuwusœtœ ye tœ kœgbœndœ azu tshelœ bingɔ nœ ye nene, tshe gbœndœ azu tshelœ Ikrizia nœ Ndjaba kotoo? ⁶ Uzunœ dœdœ uzu á tshe fatshalœsu ye ngœngœ nene, ete nene tshe tetœ kœdu okoro ye yé Ndjaba œ wa agbœ ngbanga ga tœ ye bœta á tshe wa lima ga tœ Satana. ⁷ Æ li adœke azu á endje gugu lœ Ikrizia nene pa ɔtshɔ o'o tœ mara ɔtshɔ ye, mbœrœ á tshe kœgbœgbœ tshula nene yé á tshe kœtete lœ gbœnda nœ djaboro nene.

Aayi akwa tshelœ Ikrizia

⁸ Æ li ndje adœke aayi akwa* tshelœ Ikrizia dœ azu á œsœ endje li, á endje sœ ndjii lœ o'o endje. Æ lili adœke endje dœ akanga nœ ipi nene œdœ ndje azu nœ kœgbœ ngendja lœ ekpe awa nene. ⁹ Æ li adœke endje sœ dœ ɔtshɔ gbetshelœ lœ kœyindœrœ ga ndœ o'o á Ndjaba mindœ nœ. ¹⁰ Æ li adœke endje tondœ endje utshunœ, manda nœ œdœ endje kœwuwu ekperœ lœ endje nene yeka á endje kœmbœrœ akwa nœ aayi akwa Ikrizianœ.

¹¹ Awo endje awa bale ndje, endje dœ ayashe á œsœ endje li, á endje dœdœ aayi parœ nene, agbozu tshapa undu endje dœ tœ endje, yé endje zatœ endje lindœ nœ lœ œrœ kœ. ¹² Æ li adœke ayi akwa lœ Ikrizia dœ œkœ yashe bale yé œ wusœ kœgbœndœ agbolo nœ ye dœ pe azu bingɔ nœ ye para kœkœ. ¹³ Gbambœnœ nene, ayi akwa lœ Ikrizia á tshe sœ kœmbœrœ akwa nœ ye dœ ɔtshœnœ, azu œ lisœ endje yé endje pa o'o dœ awa nene lœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu.

Egerœ œrœ á zatœ ye yiwa tœnœ

* **3.8** 3.8 Dœ o'o ama Greke, ayi akwa kœdœ Diakre

¹⁴ Mœ sœ kœsu mbetincœ fœ bœ dœ gbetshelœ adœke mœ yi kumu mœ ga ndœ zœ lœ ondonœ asœke. ¹⁵ Ataa œndœ mœ kœsœpe kœdi tœnœ damba, mœ su mbetincœ asœke fœ bœ adœke bœ wusœ mara nœ á li dœ uzu kœgbœndœtœ ye dœ tœ ye ugurutœ azu bingɔ nœ Ndjaba. Bingincœ asœmœ kœdœ Ikrizia nœ Ndjaba nœ soro, á sœ bœta sharagunda dœ pe œrœ á sœ kœgbœndœ adja o'o.

¹⁶ Adjapu, o'onœ á a yindœ nœ, á za lima tœ ye yiwa tœnœ, sœ dœ egerœnœ. Ætœnœ dœke:

Kristu na œ matœ ye lœ œkœ uzu,
 ɔtshɔ Ishiri pandœ nœ adœke œshe kœdœ
 uzu á tshe sœ ndjii,
 yé aandjelu wu lima she ye,
 endje mindœ ye fœ angbi azu,
 azu ndjoro yindœ ye pa ɔshɔ,
 Ndjaba za she ga lœ mokœ bœ lafo.

4

Afara œ mbœrœ adœke azu katœ kœyindœrœ

¹ ɔtshɔ Ishiri sœ kœpa ngbi adœke: Dœ lœkœ kœka tshapashœ bala, anga azu œ katœ awa kœyindœrœ nœ endje ti, œ te manda ishiri nœ afara dœ pe kœyisœrœ nœ adjabro. ² Ekpe azu dœ pe aayi kœpa wala œ fara endje dœ o'o ama endje. Afara nœ aayi walanœ ndi gbetshelœ nœ endje. ³ Endje sœ kœpakata azu tœ kœtotœ endje, œ sœ kœpakata azu tœ kœzi anga kœziœ. Andaa Ndjaba dá mbœrœ kœziœ. Ayindœ Yisu á endje wusœ adja o'o lindœ kœzi tœnœ yé œ za mershe fœ she. ⁴ Mbœrœ œrœ kœ á Ndjaba mbœrœ sœ tœ ɔtshœnœ, œneke á endje pakata nœ gugu nene œdœ a kœsœ kœzi tœnœ lœ kœgi mershe fœ Ndjaba. ⁵ Gbambœnœ nene, o'o ama Ndjaba œdœ avwala sœ kœmbœrœ adœke œrœnœ asœmœ sœ yerœ.

Mara kœdœ ɔtshɔ ayi akwa nœ Yisu Kristu

⁶ Ædœ bœ kœyisœ o'o asœ kœ fœ aaya œdœ aayingœ, bœ te bala ɔtshɔ ayi akwa nœ Yisu Kristu. Asœke œ ma adœke bœ te manda o'o nœ kœyindœrœ œdœ pe ɔtshœrœ á endje yisœ nœ fœ bœ dœ ɔtshœnœ.

⁷ Kashe œ li adœke 6œ vwaratœ zœ tœ kœdji ekpe ndœma toro nœ ayawaza á sœ kpi tœ kœyindœrœ. Kashe zatœ zœ djigi fœ Ndjaba. ⁸ Kœkpa ɔɔ á uzu sœ kœkpa tœncœ adœke tshelœ ɔkɔ œne sœ hara, œ sœ yara tœ ɔtshɔncœ; kashe kœzatœ osho djigi fœ Ndjaba dá ropa œrœ kɔ. Gbambancœ nene, uzu á tshe zatœ ye djigi fœ Ndjaba, tshe gbɔ soro nœ kpesheke dœ œncœ tshambatsha. ⁹ Wu adja o'onœ á li dœ azu para kɔkɔ kœyindœ nœ dœ lɔsu bale. ¹⁰ Gbambancœ nene, œdœ a kœsœ kœwu oyo yé á sœ kœnga koshe, œ sœ mbœrœ a za lɔsu azœ djigi ga tœ Ndjaba nœ soro, á tshe dœ Ayi kœshe azu para kɔkɔ, kashe ayindœ Yisu kœropa nœ. ¹¹ Wu œneke á li adœke 6œ mindœ nœ, yé œ yisœ nœ.

Timote, andiyi nœ ayindœ Yisu

¹² Uzu bale yiyiangba zœ mbœrœ á 6œ dœ gbolo modo nene, kashe ma ɔtshɔ ɔtshɔ zœ ga ndœ ayindœ Yisu, lœ o'o zœ, lœ kœsœ 6œ, lœ kœyindœsho nœ zœ, lœ kœyindœrœ nœ zœ œdœ lœ kœsœ yerœ nœ zœ. ¹³ Kœka œerrr ga tœ kœkwa mœ, zatœ zœ ko ga tœ kœdi Buku nœ Ndjaba, kœmi upu ndœ nœ œdœ kœyisœ nœ. ¹⁴ Kakatœ kœza gbɔgbɔ nœ ɔtshɔ Ishiri á sœ lœ zœ ga tœ akwa nene. Tœ nœ kœdœ gbɔgbɔ á 6œ gbɔ lima lɔkɔ kœgbara o'o tœ upu nœ zœ, á agbozu Ikrizia to lima kane endje ga pa zœ. ¹⁵ Gbe dœ kœmbœrœ œrœncœ asœke dœ ɔtshɔncœ yé zatœ zœ kɔ ndœ nœ mbœrœ azu kɔ kœwusœ mara á 6œ sœ kœgerœ tœncœ lœ Yisu.

¹⁶ Gbɔndœtœ zœ dœ tœ zœ œdœ ndje dœ kœyisœrœ nœ zœ dœ ɔtshɔncœ kane yé œ ru lɔsu zœ lœ œrœ kɔ. Mbœrœ lœ awa nœ kœmbœrœ atamœ dá 6œ shetœ zœ dœ tœ zœ œdœ ndje azu á endje sœ kœdji 6œ.

5

Mara kœmi upu fœ ayindœ Yisu

¹ Mimi upu dœ ɔgbɔ o'o fœ yagbozu nene, kashe mi upu fœ she ɓata aba zœ. Mi upu fœ amodo ɓata aaya zœ, ² fœ ayawaza ɓata aayi zœ, fœ ayawuru ɓata ayingɔ zœ, lœ kœsœ yerœ nœ zœ.

Ayashe koya

³ Li œsœ ayashe koya, endjeneke á endje dœ adja ayashe koya. ⁴ Kashe yashe koya neke á tshe sœ dœ agbolo too dœ aatancœ, œ li adœke endje za kœyindœrœ nœ endje ga tœ akwa ga ndœ azu tshelœ adja ɓingi nœ endje yé œ mbœrœ œneke á li adœke endje mbœrœ fœ aayi kœzu endje too fœ aata endje. Gbambancœ nene, asœmœ dá sœ dœ ɔtshɔncœ utshu Ndjaba. ⁵ Yashe koya neke á tshe dœ adja yashe koya, á tshe gugu dœ uzu kœgbɔndœ ye nene, tshe za lɔsu ga tœ Ndjaba. Tshe eshondœ œrœ ɓa ndœ ye, œ ki fœ she butshɔ dœ ɔɔ. ⁶ Kashe ayashe koya á endje kœsœ kolœ dœ yanga œrœ tshapashɔ, ataa endje sœ dœ soro gbaa, endje tshu lœ ishiri endje ye. ⁷ Wu œneke á li adœke 6œ mindœ nœ, mbœrœ á endje kœmbœrœtœ endje adœke azu kœgbagbara endje nene. ⁸ Œdœ uzu kœwuwusœ kœgbɔndœ ɓingi nœ ye nene, adja azu neke á endje sœ sœnda nœ ye, dá tshe vwaratœ ye tœ kœyindœrœ yé tshe kœdœ ekpe uzu kœropa uzu á tshe yiyindœ Ndjaba nene.

⁹ Yashe á endje sú i'iri ye gala mbeti nœ ayashe koya, kœdœ yashe á tshe sœ dœ ungu kœto kpœpa zazu votɔ, á i lima kolœ yakoshe bale. ¹⁰ Œ li adœke azu wusœ ye dœ ɔtshɔ akwa nœ ye: tshe dœ yashe neke á tshe gbɔ lima ndœ agbolo, á tshe sœ kœza osho kœsœ fœ azu, á tshe sœ kœdjutɔ ada* ayindœ Yisu yé á sœ kœgbe dœ azu á endje sœ lœ oyo. Tshe dœ ndje yashe á tshe li tœ kœmbœrœ tshelœ aka ɔtshɔrœ kɔ.

¹¹ Kashe susu i'iri avoro ayashe koya nene, mbœrœ lɔkɔ á endje kœsœ dœ ogo nœ ɔkɔ, endje vwaratœ endje tœ Kristu yé œ kpa yindœ kœi ayakoshe. ¹² Ataa, Ndjaba œ wa ɔgbɔ ngbanga ga tœ endje mbœrœ á endje ndi tshelœ ali o'o á endje wa lima. ¹³ Gapa nœ, ɓata endje sœsœ dœ akwa bale kœmbœrœ tœncœ nene, endje sœ kœna ana yoo yoo djelœ manda azu, kœpu lœma endje, kœli ga lœ o'o á dœdœ œncœ endje nene dœ kœpa o'o neke á gaga nene. ¹⁴ Mbœrœ tœncœ ataa, mœ yindœ nœ adœke avoro ayashe koya kpa i ayakoshe, œ zu agbolo, œ gbɔndœ tshasœnda nœ endje, mbœrœ ayingba azœ kœggbɔgbɔ awa

* **5.10** 5.10 Kœdjutɔ ada azu kœdœ ambára kœza osho kœsœ fœ azu.

kœpatœ osho nene. ¹⁵ Gbambancœ nene, ili anga endje djingili awa yé œ te manda Santana. ¹⁶ Œdœ anga yashe á tshe yindœ Yisu kœsœ dœ ayingœncœ á endje dœ ayashe koya, œ li adœke tshe to œrcœ fœ endje; tshe kakatœ endje ti toœ Ikrizia nene, mbœrcœ adœke Ikrizia kœgbe dœ endjeneke á endje dœ adja ayashe koya.

Agbozu Ikrizia

¹⁷ Agbozu Ikrizia neke á endje lœ kœko ala endje toœ ayindœ Yisu dœ otshœncœ, endje li adja kœgbœ koeliscœtoœ awa bisha, mbœrcœ endje sœ kœzatœ endje ga toœ akwa nœ o'o ama Ndjaba yé œ sœ kœyiscœ nœ. ¹⁸ Mbeti nœ Ndjaba pa adœke: «Œdœ 'e kœsœ kœwa ngwarœ dœ ngombe lœ kindi, i i ama ye ga toœncœ nene, yé œ li adœke ayi akwa gbœ œrcœ tshangba akwa nœ ye.»

¹⁹ Toœ kœwa ngbanga pa gbozu Ikrizia, œ li adœke atimu bisha too votœ yindœ o'onœ yekane á 6œ kœwa ngbanganœ. Ete nene, œ li dœ 6œ kœvwaratœ zœ toœ mezanœ á endje toœ pa ye ascœmœ ye.

²⁰ Azu á endje sœ kœmbœrcœ ekperœ, za ala endje toœ ala azu kœ, á kœza ndje awa fœ anga udu azu kœmbœrcœ ndje ekperœ. ²¹ Mœ sœ kœyu 6œ dœ œgbœ 6a utshu Ndjaba, 6a utshu Yisu Kristu œdœ pe 6a utshu aandjelu nœ Ndjaba adœke, 6œ mbœrcœtoœ zœ lindœ œrcœncœ ascœke kœ, dœ anga angbi gbetshelœ á sœ utshunœ nene, yé œ yindœ azu kœ awa bale. ²² Toto kane zœ katsha ga pa uzu á tshe yindœ kœmbœrcœ akwa fœ Ndjaba nene. Lili ndje ga lœ ekperœ nœ azu nene. Gbœndœtoœ zœ adœke 6œ sœ yerœ.

²³ Ndjondjo kolœ ungu nene. Kashe ndjo ndje vinu teasho mbœrcœ ko6a tshelœ nœ zœ, mbœrcœ á 6œ sœ ndje kœte kpœœkpœœ dœ ko6a.

²⁴ Anga azu lœ zœ á ekperœ nœ endje sœ ngbi utshu kœwa ngbanga pa endje kashe 6a ndœ anga endje, a wusœ ekperœ nœ endje kolœ manda kœwa ngbanga pa endje. ²⁵ Awa bale ndje, otshœ akwa sœ kœmatœ endje ngbi kashe á lili kœmatœ endje nene, œ za ndje toœ endje yiwa toœncœ nene.

6

Akanga

¹ Azu neke kœ á endje doœ akanga, œ li adœke endje lisœ ayengœ endje lœ œrcœ kœ, mbœrcœ adœke azu kœgugusœ i'iri Ndjaba œdœ kœyiscœrcœ nœ azœ nene. ² Akanga má agbozu tshapa endje kœdœ ayindœ Yisu, endje vwavwaratœ endje koeliscœ ayengœ endje mbœrcœ adœke endje kœdœ alaya endje nene. Kashe, endje kpa mbœrcœ otshœ akwa fœ endje kœropa nœ, mbœrcœ ayengœ endje á endje sœ kœeti kane endje dœ akwa galafo, endje kœdœ ayindœ Yisu á endje kœ, endje yindœtoœ endje.

Œtshœ kœzatœ osho fœ Ndjaba

Wu o'o á li adœke 6œ yiscœ nœ, œ za o'o mbœrcœ toœncœ. ³ Œdœ anga uzu koena dœ angbi kœyiscœrcœ, á kœscœsœ liaka o'o nœ adja o'o nœ Gbozu nœ azœ Yisu Kristu nene, too dœ kœyiscœrcœ nœ azu á li dœ kœyindœrcœ nœ azœ nene, ⁴ uzu nœ ascœmœ kœdœ uzu á kœzatœ osho bu ala ye. Tshe kœdœ uzu á tshe wuwusœ œrcœ nene, ayi ko6a nœ sharapu á tshe sœ kœpara awa ndœ kœgbugburu tshelœ o'o gbambancœ. Œrcœncœ kœ ascœmœ sœ kœza awa fœ úkú, kœbœrcœtoœ azu pa o'o, kœgu osho, ekpe gbetshelœ, ⁵ kœbœrcœtoœ azu pa o'o á ádánœ gugu nene ugurutœ azu á kœwusœrcœ nœ endje fu. Endje kpa scœsœ kœwu adja o'o nene yé œ gbe adœke kœzatœ uzu fœ Ndjaba kœdœ kœte ayi kœgbœ ukpulu œrcœ.

⁶ Œ doœ adjapu adœke kœzatœ uzu fœ Ndjaba kœdœ kœte ayi kœgbœ ukpulu œrcœ kashe œ li adœke uzu za lœsu ye ga pa œneke á tshe sœ dœ toœncœ. ⁷ Mbœrcœ a na lima tshakane azœ gbambancœ ga pashœ, awa bale a gu ndje tshakane azœ gbambancœ. ⁸ Yé œdœ a kœsœ dœ kœzirœ, œdœ a kœsœ dœ lœba kœverœ ga toœ azœ, œ li dœ azœ kolœncœ ataa. ⁹ Kashe azu neke á endje yindœ kœgbœ ukpulu œrcœ, endje li ga lœ afara. Endje yo ga lœ ama úkú mbœrcœ ogo indi nœ endje dœ ekperœ, á ndi azu yé á mbœrcœ adœke azu djingili awa. ¹⁰ Gbambancœ nene, ekperœ kœ toœ lœ kœsœ dœ egerœ lœsu ngendja. Anga ili azu para awancœ, œ gitœ endje zara lœ kœyindœrcœ nœ endje. Endje shokœ o'o ga toœ œkœ endje dœ toœ endje.

Ɔtsho akwa noe kœyindœerœ

¹¹ Kashe œbœ, uzu noe Ndjaba, kpa awa œerœnce kœ asœke. Para awa tœ kœsœ ndjii, kœzatœ zœ fœ Ndjaba, kœsœ dœ kœyindœerœ, kœsœ dœ kœyindoesho, ugu lœsu œdœ pe kœsœ dœ lœsu ziti. ¹² Nga Ɔtsho koshe tœ upu noe kœyindœerœ, tepa soro á ka nene dœ œgbœ, á Ndjaba e bœ ndœ noe yé á bœ pa lima o'o kœyindœerœ utshu azu ndjoro. ¹³ Atamœ, mœ sœ kœza o'o fœ bœ utshu Ndjaba á tshe za soro fœ œerœ kœ, dœ Yisu Kristu á tshe pa lima Ɔtsho o'o ngbi tœ upu noe kœyindœerœ lœkœ á Pose Pilato sœ lima kœwa ngbanga pa ye, mœ za o'o fœ bœ adœke: ¹⁴ gbœndœ awa akwa á bœ gbœ, sœ yerœ adœke azu gbagbagbara bœ nene œrrr ga tœ lœkœ kœkwa Gbozu noe azœ dœ Yisu Kristu, ¹⁵ á Ndjaba œ ma dœ lœkœ á tshe guma. Ndjaba kœdœ Gbozu noe gbœgbœ kœ, Gbozu noe yanga kœ, Gbozugo noe agbozugo œdœ Gbozu noe agbozu, ¹⁶ kolœ œshe á tshe wuwu kuzu nene, tshe sœ lœ œlœ á uzu bale œ li kœwuta ba zœ nene. Uzu bale á tshe wu lia she gugu nene yé uzu á tshe li kœwu ndje she gugu nene. Kaka mokœ œdœ gbœgbœ á ka nene sœ fœ she! Ame.

Kœmi upu fœ ayi kœgbœ ukpulu œerœ

¹⁷ Mi upu fœ ayi kœgbœ ukpulu œerœ ba pa œshœ adœke endje dudu okoro endje nene yé œ zaza lœsu endje djigi ga pa œerœ á œendœnce œ di nene, kashe endje za lœsu endje ga pa Ndjaba, á tshe sœ kœto œerœ fœ azu adœke endje sœ dœ yanga mbœerœ tœnce. ¹⁸ Za o'o fœ endje adœke endje mbœerœ Ɔtsho akwa, endje te ayi ukpulu œerœ lœ Ɔtsho akwa yé œ sœ hara hara tœ kœkurutshelœ œerœ noe endje dœ anga azu. ¹⁹ Atamœ, endje gbœ Ɔtshœrœ á œendœnce œ di mbœerœ endje dœ tœ endje bala mbatsha, mbœerœ kœtepa adja soro.

Ndœngœlœ abala

²⁰ Uu Timote, gbœndœ kœyisœerœ á endje yi lima sœ noe fœ bœ dœ Ɔtshœnce kane. Kpa awa kœpa o'o ngbili ngbili á sœ kœyiangba Ndjaba œdœ o'o á azu gbe adœke œtœnce kœdœ adja kœwusœerœ, kashe œ dœdœ tœnce nene. ²¹ Anga azu gbe lima adœke œne sœ dœ mara kœwusœerœ

atamœ, œ gitœ endje zara lœ kœyindœerœ noe endje.

Kaka Ɔtsho lœsu noe Ndjaba sœ dœ 'e.

Bisha mbeti á Polo sú fœ Timote Tshatshu o'o

Asœke kœdœ bisha mbeti á Polo su fœ Timote. Tshe su lima mbetincœ asœ lœkœ á tshe sœ lima lœ kánga 6a lœ Roma. Angancœ kœ ka lima tœ ye ti, kashe monganga Lukasi kuti ye dá sœpe lima indiri ye. Polo wu lima adœke olo œne ka ye, yé œne sœ lima kœvu kolœ kuzu. Ádánœ á tshe gbe lima ndœ kœsu mbetincœ asœke ndœ kœmi upu fœ Timote á tshe za lima she 6ata adja gbolo nœ ye. Asœ kœdœ ndangba mbeti kane Polo.

Tshe pa ala mbetincœ fœ Timote adœke tshe ka ngbiri lœ kœyindœrœ 6ata œne. Tshe pa ndje fœ she adœke tshe shi gbi lœ kœyisœ o'o ama Yisu, ataa endje kœsœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ she. Yé tshe sœ ndje dœ gbœdjela tœ œneke á lili dœ œtshœ o'o ama Ndjaba nene. Polo kpa pa ndje adœke œne nga ndje lima œtshœ koshe, yé œne gbœtœ œne bala dœ Gbozu Yisu. Tshe pa adœke, œ li adœke ayindœ Yisu bale dœ bale mbœrœ ndje 6ata œne.

Mbetincœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Polo sœ kœmi upu fœ Timote (1.3-18)
- Polo sœ kœma mara á uzu œdœ œtshœ turugu nœ Kristu (2.1-26)
- Mara á azu œ sœ bala dœ tœncœ œlœ kœka tshapashœ (3.1-9)
- Kœshi gbi lœ kœyindœrœ (3.10-4.8)
- Œki dœ pe ndœngœlœ abala (4.9-22)

Abala

¹ Œmœ Polo, œmœ kœdœ ayi avwa nœ Yisu Kristu á Ndjaba ke mœ, á vwa mœ kœpa fœ azu tœ upu nœ soro á tshe pa lima ndœ nœ lœ awa nœ Yisu Kristu.

² Mœ sœ kœsu mbetincœ fœ 6œ Timote á 6œ dœ gbolo nœ mœ á mœ yindœ zœ waa. Kaka œtshœ lœsu dœ kœdjœrœndœ ekperœ œdœ pe kœsœ gee nœ Ndjaba Aba dœ Yisu Kristu Gbozu nœ azœ, sœ dœ 6œ.

Polo mi upu fœ Timote

³ Mœ sœ kœgi mershe fœ Ndjaba kœgbe dœ mara á aata mœ donga lima she, yé mœ kpa donga ndje she dœ gbetshelœ á sœ

yerœ. Butshœ dœ œlœ á mœ sœ kœza avwala nœ mœ fœ she, mœ kakatœ kœgbe dœ 6œ nene. ⁴ Mœ kœgbe dœ ngola zœ á tu lima, ngbewo mœ kpa sœ dœ ogo nœ kœwu 6œ yeka á lœsu mœ kœsœ dœ yanga. ⁵ Mœ sœ ndje kœgbe dœ mara adja kœyindœrœ nœ zœ. Œeneke á sœ lima lœ ata zœ dœ Loyisi dœ pe ayi zœ dœ Enise, endje dá sœ lima dœ kœyindœrœncœ asœmœ utshu zœ. Mœ yindœ nœ adœke tœncœ dá sœ ndje adja lœ zœ.

⁶ Mbœrœ tœncœ ataa, mœ za o'o fœ 6œ adœke 6œ mbœrœ adœke, gbœgbœ á Ndjaba za fœ 6œ ndœ kœmbœrœ dœ akwa pe dœ lœkœ á mœ to lima kane mœ ga pa zœ asœmœ, kpa djedjerowa nene. ⁷ Gbambancœ nene, œ dœdœ Œshiri nœ awa dá Ndjaba za fœ azœ nene kashe tshe za Œshiri á tshe mbœrœ adœke a sœ dœ gbœgbœ, dœ kœyindœshœ œdœ ndje kœdœ agbozu ga pa undu azœ.

⁸ Sœsœ dœ tshula tœ kœpandœ o'o tœ upu nœ Gbozu nœ azœ nene, sœsœ ndje dœ tshula tœ mœ dœ ayi kánga tœ upu nœ ye nene. Kashe dœ awa nœ gbœgbœ á Ndjaba za fœ 6œ, œ li adœke 6œ wu oyo awa bale dœ mœ ndœ kœgbara Œtshœ O'onœ. ⁹ Tshe she azœ yeka á e azœ adœke á dœ azu nœ ye. Œ dœdœ mbœrœ akwa nœ azœ nene, kashe liaka œneke á tshe guma katshatsha œdœ ndje œtshœ lœsu nœ ye. Tshe ma lima œtshœ lœsunœ fœ azœ lœ ngbœtœ nœ azœ dœ Yisu Kristu utshu kœmbœrœ tshapashœ. ¹⁰ Ndjaba ma œtshœ lœsu nœ ye ngbi lœ awa nœ kœna Ayi kœshe azœ dœ Yisu Kristu ga pa œshœ. Œshe dá wo gbœgbœ nœ kuzu, á gbara o'o nœ soro á ka nene lœ awa nœ Œtshœ O'o.

¹¹ Mbœrœ tœncœ dá Ndjaba ke mœ adœke mœ dœ uzu kœpandœ ama œne, ayi avwa nœ œne œdœ ayi kœyisœrœ. ¹² Mbœrœ tœncœ dá mœ sœ kœwu oyœncœ kœ asœke. Kashe mœ sœsœ dœ tshula nene mbœrœ mœ wusœ tsheneke á mœ za lœsu mœ ga pa ye. Mœ wusœ nœ adœke tshe sœ dœ gbœgbœ kœgbœndœ œneke á tshe to fœ mœ œrrr ga tœ lœkœ kœwa ngbanga pa azu.

¹³ Na kolœ manda adja o'o á mœ yisœ nœ fœ 6œ, yé ka ngbiri lœ kœyindœrœ dœ pe kœyindœshœ á a gbœ lœ ngbœtœ nœ azœ dœ Yisu Kristu. ¹⁴ Dœ awa nœ Œtshœ Œshiri á tshe

sœ lœ azœ, gbãndœ Ɔtshã O'onœ á endje yi lima sœ nœ fœ 6œ dœ Ɔtshãncœ kane.

¹⁵ Bata á 6œ wusœ nœ, azu kã á endje sœ lœ Azi katœ mœ ti para kãkã. Fijele ndje dœ Ermojene lœ ndje ugurutœ endje. ¹⁶ Kaka Gbozu wu oyo azu lœ bingĩ nœ Onezifore, mbœrœ tshe sœ kœu mœ ga tœncœ waa yé tshe sœsœ dœ tshula mbœrœ á mœ sœ lœ kãnga nene. ¹⁷ Gbambancœ nene, kolœ kœyi kuma ye ga lœ Roma, tshe para mœ œrrr yé, œ gbã mœ. ¹⁸ Kaka Gbozu Ndjaba wu oyo ye dœ lãkã kœwa ngbanga pa azu. Ɛ6œ dœ tœ zœ ndje 6œ wusœ œneke kã á tshe mbœrœ lima fœ mœ 6a lœ ongbõ Efeze ye.

2

Wu œsœ œncœ zœ oyo

¹ Kashe œ6œ, gbolo nœ mœ, kaka Ɔtshãrœ á Yisu Kristu to fœ 6œ, za gbãgbã fœ 6œ. ² Ɛrœ á 6œ dji mœ kœmindœ nœ utshu azu ndjoro, yisœ nœ fœ azu á endje li adœke endje yi ndje sœ nœ fœ anga azu. ³ Wu ndje œsœ œncœ zœ oyonœ mbœrœ Yisu Kristu 6ata Ɔtshã turugu. ⁴ Uzu á tshe mbœrœ akwa turugu, tshe kpa li ga lœ o'o nœ azu á endje doédœ aturugu nene, kashe tshe para kolœ awa nœ kœza yanga fœ gbozu nœ ye. ⁵ Awa bale 6a ndœ ayi kœkpa Ɔrã, uzu á tshe wuta utshuncœ kœdœ uzu neke á tshe mbœrœtœ ye liaka awa akwa nœ Ɔrã. ⁶ Ayi kœdjo kindi neke á tshe shi kã'dãã lœma akwa kindi nœ ye, œshe dá dœ uzu utshuncœ kœzi ngwarœncœ. ⁷ Dji o'o á mœ pa asœ dœ Ɔtshãncœ: Gbozu dœ tœ ye dá to kœwusœrœ nœ kœdji tshelœ katanœ kã fœ 6œ dœ Ɔtshãncœ.

⁸ Gbe dœ Yisu Kristu á tshe to lœ aata Davidi, á tshe she lœ akuzu. Ɛneke á Ɔtshã O'onœ pa tœncœ á mœ sœ kœpandœ nœ. ⁹ Mœ sœ kœwu oyo lœ kumuncœ, yé mbœrœ tœncœ dá endje i mœ dœ djingiri 6ata uzu kœmbœrœ ngbindĩrœ, kashe endje li kœi o'o ama Ndjaba nene! ¹⁰ Mbœrœ tœncœ ataa, mœ sœ kœru lãsu mœ lœ œrœ kã mbœrœ azu á Ndjaba ke endje adœke endje gbã kœshe á Yisu Kristu to yé endje li ga lœ mokã nœ waa dœ waa.

¹¹ O'onœ asœke kœdœ adjapu: Ɛdœ a kœtshu dœ she, a sœ dœ soro awa bale dœ she.

¹² Ɛdœ á kœshi gbi, a wuta agbozu awa bale dœ she.

Ɛdœ a kœvwaratœ azœ tœ ye, tshe vvara ndje tœ ye tœ azœ.

¹³ Ɛdœ a kœzazatœ azœ lindœ o'o ama ye nene, tshe zatœ ye lindœ nœ, mbœrœ tshe li kœvwaratœ ye tœ undu ye dœ tœ ye nene.

Ayi akwa á Ɔtshã ye ga tœ Ndjaba

¹⁴ Pa fœ azu, endje gbe dœ o'onœ asœke. Kpa pa fœ endje utshu Ndjaba adœke endje zazatœ endje ga tœ kœgbugburu tshelœ o'o gbambancœ á ádáncœ gugu nene yé œ sœ kolœ kœndi azu á endje sœ kœdji tœncœ. ¹⁵ Mbœrœ kã adœke 6œ wuta uzu á tshe li tœ ala Ndjaba yé, yisœ adja o'o 6ata ayi akwa neke á tshe li kœgbã tshula lœma akwa nœ ye nene. ¹⁶ Kpa awa kœpa o'o ngbili ngbili á sœ kœyiangba Ndjaba, mbœrœ azu kœpa o'onœ asœmœ vwaratœ endje tœ Ndjaba. ¹⁷ Kœyisœrœ nœ endje sœ 6ata uku á dele katshakatsha. Mœ gbe dœ Imini œdœ Filete ugurutœ azu asœmœ. ¹⁸ Endje katœ adja o'o yé œ sœ kœpa wala fœ azu adœke kœshe lœ akuzu nœ azu mbœrœ 6alima tœ endje ye. Ataa, endje sœ kœndi tshelœ kœyindœrœ nœ anga azu. ¹⁹ Kashe kiti anda neke á Ndjaba tã, œ ka ngbiri. Gapa nœ dœmœ, endje sú ala Mbeti adœke: «Gbozu wusœ endje nœ ye», yé: «Uzu kã á tshe pa adœke œne kœdœ uzu nœ Gbozu, œ li adœke tshe vwaratœ ye tœ ekperœ.»

²⁰ Ba lœ egerœ anda, œ doédœ kolœ gbarœ á endje mbœrœ dœ Ɔrœ œdœ ngendja dá sœ lœncœ nene. Anga gbara á endje mbœrœ dœ Ɔyã œdœ Ɔshã œ sœ ndje zœ. Anga gbarœ sœ mbœrœ angbo kpi yekane angancœ sœ mbœrœ akwa kã. ²¹ Ɛdœ uzu kœvwaratœ ye tœ ekperœ kã, uzuncœ wuta 6ata gbarœ á sœ ga angbo di, á li tœ ala ayengãncœ yé á li ndje ndœ kœmbœrœ dœ Ɔtshã akwa kã.

Ayi akwa nœ Gbozu

²² Kpa awa ogo œrœ tshagbolo, para awa kœsœ ndjii, kœyindœrœ, kœyindœsho, kœsœ gee dœ azu má endje sœ dœ Ɔtshã lãsu, á sœ kœza avwala fœ Gbozu. ²³ Vwaratœ zœ tœ kœgbugburu tshelœ o'o nœ gbambancœ mbœrœ œ sœ kœgbota azu

ga lœ œbœrœ waa. ²⁴ Mbœrœ ayi akwa nœ Gbozu lili kœbœrœtœ ye dœ azu nene, kashe œ li dœ she kœsœ dœ lœsu ye ziti ga ndœ azu para kœkœ. Tshe wusœ kœyisœ œrœ, œ wu ndje sœ kœru lœsu ye. ²⁵ Azu á endje sœ kœshara o'o lœ ama ye, œ li dœ she kœpara awa nœ kœyisœ œrœ fœ endje dœ lœsu ziti. Anganœ, Ndjaba œ mbœrœ adœke endje fatshalœsu endje yé œ wusœ adja o'o. ²⁶ Yé endje kpa gbœ gbetshelœ á sœ ndjii, œ wuta lœ gbanda nœ djaboro á tshe te lima pa endje adœke endje mbœrœ kolœ gbetshelœ nœ œne.

3

Lœkœ kœka bala tshapashœ

¹ Wusœ nœ dœ œtshœnœ adœke, osho sœ tœ œgbœnœ mbœrœ tœ kœka tshapashœ. ² Gbambanœ nene, azu œ dœ aayi ooro, aayi egerœ lœsu ga pa ngendja, aayi kœdonga tœ endje, aayi egerœ kumu, aayi kœgu œsœ Ndjaba, azu á endje lisœ aayi kœzu endje nene, azu á endje wusœ kœgi mershe nene yé œ kpa ndje awa Ndjaba nene. ³ Ala endje œ œrœ yé endje wu oyo uzu bale nene, œ dœ aayi kœpa ngbœndi o'o ga tœ azu, aayi djipudji, aayi kœmbœrœ œgbœrœ ga tœ azu, ayingba œtshœrœ. ⁴ Aayi kœva œtœ anga endje, aayi œkœ, aayibula lœ egerœ kumu nœ endje, aayi kœyindœ tshapashœ kœropa Ndjaba. ⁵ Endje matœ endje bœta aayi kœkpa awa Ndjaba kashe endje wuwusœ gbœgbœ nœ ye nene. Kpa awa mara azu atœa.

⁶ Anga azu ugurutœ endje œ li gasœnda, œ gbœta ayashe á endje mœœmœ, yé œ bili endje adœke endje yindœ o'o nœ œne. Ayashenœ ascœmœ mbœrœ ekperœ waa, gbetshelœ nœ endje sœ dœ ogo kœmbœrœ ekperœ kœ. ⁷ Endje sœ kœyamba œrœ waa kashe endje lili kœwusœ adja o'o nene. ⁸ Aayi kœyisœrœ nœ walœnœ ascœmœ vwaratœ endje tœ adja o'o bœta Ayane dœ Yambele vvara lima tœ endje tœ o'o ama Moyize. Endje kœdœ azu á kœwusœrœ nœ endje fu, á ádá kœyindœrœ nœ endje gugu nene, ⁹ kashe endje na ga utshunœ nene mbœrœ azu kœ œ wusœ nœ adœke, endje ndi lœ gbetshelœ nœ endje awa bale bœta endje wu lima sœ indi Ayane dœ Yambele.

Na manda œrœ á bœ yamba

¹⁰ Kashe œbœ, bœ dji mœ dœ œtshœnœ lœ kœyisœrœ nœ mœ, bœ wusœ œtshœ mœ, dœ œrœ á mœ gbe kœmbœrœ tœnœ, dœ kœyindœrœ nœ mœ, dœ ugu lœsu nœ mœ, dœ kœyindœsho nœ mœ, dœ kœshi gbi nœ mœ lœ awa akwa, ¹¹ bœ wusœ œrœ kanga œdœ oyo má mœ wu bœ lœ Atiœshe, bœ lœ Ikoniyume, œdœ pe bœ lœ Listre, œrœ kanga gadœ dá mœ wuwu nene a! Kashe, Gbozu she mœ lœ nœ kœ. ¹² Adjapu, azu kœ á endje yindœ kœna manda Yisu Kristu, á yindœ kœzatœ endje djigi fœ Ndjaba, endje wu kanga. ¹³ Kashe akpe azu dœ pe aayi kœbili osho, endje li vwerema ga lœ ekperœ, endje bili anga azu yé œ bilitœ endje dœ tœ endje.

¹⁴ Kashe bœ, sœ kolœ kœna manda œrœ á bœ yamba á yindœ nœ dœ lœsu zœ bale ascœmœ. Bœ wusœ uzunœ á tshe yisœ nœ fœ bœ dœ œtshœnœ. ¹⁵ Bœ wusœ œyerœ Buku nœ Ndjaba pe dœ gbolo zœ, œ li tœ kœto kœwusœtœ á na dœ bœ œerr ga lœ kœshe lœ awa nœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu. ¹⁶ œneke kœ á endje sú ala Buku nœ Ndjaba ascœmœ, endje sú lœ awa nœ œtshœ Ishiri. Bukunœ ascœmœ li tœ kœyisœrœ, kœma ekperœ ngbi, kœyœrœ uzu œdœ kœmbœrœ adœke uzu wuta tœ œtshœnœ tœ ala Ndjaba, ¹⁷ yeka á uzu nœ Ndjaba kœgumatœ ye dœ œtshœnœ, á kœli tœ kœmbœrœ kolœ œtshœ akwa.

4

¹ Mœ sœ kœpa ngbi fœ bœ, utshu Ndjaba, dœ pe utshu Yisu Kristu á tshe kwa bala tœ ye ndœ kœwa ngbanga nœ asoro dœ akuzu, lœ gbetshelœ nœ kpa kœkwa she œdœ ndje kœsœ Gbozu pa œrœ kœ. ² Mindœ o'o ama Ndjaba, mbœrœ œbœ dœ œbœ yé kaka tœnœ nene. Azu dji too endje dji nene, sœpe kœyisœ nœ. Yœrœ endje, za ala endje yé œ mi upu fœ endje. Mbœrœ œneke kœ dœ ugu lœsu lœ awa nœ kœyisœrœ nœ zœ. ³ Gbambanœ nene, dœ anga lœkœ bale, endje li tœ kœru lœsu endje ndœ kœdji kœyisœrœ nœ adja o'o nene, mbœrœ gbetshelœ nœ endje sœ kolœ kœna manda ogo undu endje dœ tœ endje. Mbœrœ tœnœ atœa, endje œ ko aayi kœyisœrœ ndjoro, endjeneke á o'o ama endje sœ kolœ kœga

tœ endje. ⁴ Endje be utu endje ga tœnœ tœ kœdji adja o'o, yé œ fatœ endje kolœ ndœ kœdji ndœma toro. ⁵ Kashe 6œ, œ li adœke 6œ dœ gbozu tshapa undu zœ dœ tœ zœ lœ œrœ kœ. Sœ dœ kœru lœsu lœ kœwu oyo, mindœ Ɔtshœ O'o fœ azu yé œ mbœrœ akwa á Ndjaba za fœ 6œ dœ Ɔtshœnœ djigi kane.

⁶ Mbœrœ mœ, ɔlœ kuzu mœ ndo ye. Mœ za soro mœ 6ata tokóró fœ Ndjaba. ⁷ Mœ nga Ɔtshœ koshe. Mœ wuta ga tœ ndœngɔlœ ɔrœ nœ mœ, mœ sœ kolœ kœgbœndœ kœyindœrœ. ⁸ Ngœngœ asœke, œrœ tshangba Ɔtshœ akwanœ á mœ mbœrœ sœ kœkatœ mœ zœ. Gbozu á tshe kœdœ ayi kœwa adja ngbanga dá za fœ mœ dœ lœkœ kœwa ngbanganœ asœmœ. Tshe za œrœ tshangba Ɔtshœ akwanœ kolœ fœ mœ dœ kuti mœ nene, kashe tshe za ndje fœ endjeneke kœ á endje sœ kœkate kœkwa she.

Ndœngɔlœ kœza o'o

⁹ Mbœrœ kœ adœke 6œ na kœgbœtœ zœ dœ mœ katsha. ¹⁰ Gbambanœ nene, Demasi katœ mœ ti ye, mbœrœ á tshe yindœ œrœ tshapashœ nœ asœke. Tshe ro ga lœ Tesalonike, Kresene ro ga lœ Galate yé Tito ro œne ye ga lœ Dalamati. ¹¹ Kolœ Lukasi dá sœpe dœ mœ kpœke. Ɔ kœsœ adœke 6œ na gamœ asœke, za Marke potœ zœ mbœrœ á sthe kœti kane mœ lœ akwa nœ Ndjaba. ¹² Mœ vwa Tishike ga lœ Efeze. ¹³ Kœna 6œ, za lœba izi á mœ katœnœ 6a lœ Trowase 6a ndœ Karposi, œ na dœ tœnœ fœ mœ. Ko ndje bukunœ na tœnœ fœ mœ, kœropanœ kœ, œneke á endje mbœrœ dœ ɔkœ agea*.

¹⁴ Alekezandre, ayi ndawonœ, mbœrœ ekperœ fœ mœ waa. Gbozu œ gi tshangba œneke á tshe mbœrœ fœ mœ kœ li dœ ekperœ nœ ye asœmœ zœ. ¹⁵ Ɔ6œ ndje, titœ zœ tœ ye mbœrœ á tshe vwaratœ ye tœ œrœnœ kœ á a yi lima sœ nœ.

¹⁶ Ali kœka mœ ga utshu ayi kœwa ngbanga, uzu bale nana manda mœ nene, endje katœ mœ ti kœ. Kaka Ndjaba gbegbe dœ ekperœ nœ endje nene. ¹⁷ Kashe Gbozu sœ lima dœ mœ awa bale. Ɔshe dá to gbœgbœ nœ ye fœ mœ yeka á mœ mindœ o'o nœ ye ga tœ ndœngɔlœ nœ. Endje neke kœ á

endje dœdœ Ayuda nene, dji yé Ndjaba she mœ lœ ama bamara. ¹⁸ Gbozu œ she mœ lœ oyo kœ, œ mbœrœ adœke mœ li ga lœ ogo tshagbozu nœ ye 6a lafo. Kaka adœke azu za mokœ fœ she ngbugu dœ ngbugu. Ame!

Ndœngɔlœ abala

¹⁹ Za abala nœ mœ fœ Prisile dœ Akilase œdœ pe ndje azu lœ bingi nœ Onezifore.

²⁰ Eraste sœpe 6a lœ Koriti yé mœ ka ndje tœ Trofime 6a lœ Mile mbœrœ á tshe sœ lima dœ kœ6a. ²¹ Mbœrœ kœ adœke 6œ wuta 6a ke utshu nœ yapu nœ izi. Ebule, dœ Pudese, dœ Linuse, dœ Klodia, ndje dœ pe ayindœ Yisu kœ bala 6œ. ²² Kaka Gbozu sœ dœ 6œ. Kaka Ɔtshœ lœsu nœ Ndjaba sœ dœ 'e para kœkœ.

* **4.13** 4.13 Buku á endje mbœrœ dœ ɔkœ agea kœdœ buku á amanœ gbœ waa.

Mbeti á Polo sù fœ Tito Tshatshu o'o

Asœ kœdœ mbeti á Polo sù fœ Tito. Tito doédœ Yuda nene, kashe tshe za lima awa Kristu. Tshe na awa ndjoro tœ awa nœ dœ Polo.

Mbetinœ gbɔ lima Tito 6a lœ egerœ tshiki á ì'irínœ kœdœ Kelete. Polo ka lima tœ ye ti 6a zœ mbœrœ tshe guma udu akwa nœ Ikrizia dœ pe kœke azu adœke endje te agbozu tshapa ayindœ Yisu. Æ li ndje adœke tshe yisœ nœ fœ endje, mara á li adœke endje yindœtœ endje lœ tœ endje, œdœ mara á li adœke endje sœ dœ tœnœ lœ soro endje. Polo kpa pa fœ she mara á li adœke tshe mi dœ upu fœ agbozu, fœ agbolo œdœ fœ akanga œdœ pe mara á li adœke agbozu tshapa ayindœ Yisu mbœrœtœ endje lindœ nœ.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala œdœ pe avwala (1.1-4)
- Mara kœmi upu fœ agbozu tshapa ayindœ Yisu (1.5-16)
- Mara kœmi upu fœ ayindœ Yisu (2.1-3.11)
- Ndɔngɔɔ abala (3.12-15)

Abala

¹ Æmœ Polo, œmœ kœdœ ayi akwa nœ Ndjaba œdœ ayi avwa nœ Yisu Kristu á tshe e mœ mbœrœ kœyisœ œrœ fœ azu á Ndjaba ke endje, adœke endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye yé œ wusœ adjapu lœ kœzatœ endje fœ she. ² Mœ sœ kœmbœrœ akwa mbœrœ endje wusœ nœ adœke, œne gbɔ soro neke á ka nene, á Ndjaba pa lima ndœ nœ katshatsha utshu nœ kœmbœrœ tshapashœnœ asœ, adœke œne za lima fœ endje. Tshe kœdœ Ndjaba á tshe fafa tshelœ ama ye nene. ³ Tshe za o'o ama ye ga tœ awa akwa liaka olo á tshe guma. Ayi kœshe azœ dœ Ndjaba dá za o'o ama ye fœ mœ yeka á vwa mœ adœke mœ mindœ nœ.

⁴ Mœ sœ kœsu mbetinœ asœ fœ 6œ dœ Tito, adja gbolo nœ mœ lœ kœyindœrœ á a sœ dœ tœnœ ga ndœ Yisu Kristu. Kaka Ndjaba Aba œdœ Yisu Kristu ayi kœshe

azœ, ma ɔtshɔ lœsu nœ endje ga ndœ zœ œ za kœsœ gee nœ endje fœ 6œ.

Kœke agbozu Ikrizia

⁵ Ædœ mœ kœkatœ zœ 6a lœ Kelete, œ sœ mbœrœ 6œ guma œneke á sœpe adœke 6œ guma, yé œ ke agbozu Ikrizia lakpi bale dœ bale liaka awa akwa á mœ pandœ nœ fœ 6œ. ⁶ Æ li adœke ɔtshɔ gbozu sœ dœ ɔtshœnœ adœke azu lele lœ endje mbœrœ she nene, tshe sœ dœ yashe tshebale, agbolo nœ ye dœ ayindœ Yisu mbœrœ azu kœpapa o'o tœ endje adœke ɔtshɔ endje gaga nene too endje kœdœ aayi sharapu nene. ⁷ Gbambanœ nene, endje ke gbozu tshelœ Ikrizia adœke tshe ko ala ye tœ œrœ nœ Ndjaba, ádœnœ á li adœke azu lele lœ endje mbœrœ she nene dœmœ. Tshe doédœ uzu kœzatœ ye nene, uzu ókó nene, uzu kœza ama ye ti lœ ipi nene, uzu nœ koshe hawo hawo nene, uzu á tshe sœ kœgbɔ ngendja dœ ekpe awa nene. ⁸ Kashe tshe dœ uzu kœza osho kœsœ fœ azu sœnda nœ ye, á tshe yindœ ɔtshœrœ. Tshe dœ uzu nœ ɔtshɔ gbetshelœ á tshe sœ ndjii á sœ ndje yerœ, yé tshe wu ndje sœ kœgbœndœtœ ye. ⁹ Æ li dœ she kœzatœ ye kolœ ga tœ o'o á endje yisœ nœ fœ she. Atamœ tshe li tœ kœmi upu fœ anga azu lœ adjapu yé œ sɔ akpa aayi kœyisœrœ dœ wala.

Aayi kœyisœrœ dœ wala

¹⁰ Gbambanœ nene, azu ndjoro, kœropa nœ kɔ ili endje ugurutœ Ayuda á endje te ayindœ Yisu, endje sœsœ kœmbœrœtœ endje liaka kœyisœrœnœ nene, endje sœ kœpa o'o ngbili ngbili yé endje sœ kœfara azu. ¹¹ Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke 6œ mbœrœ adœke endje ngbɔɔa ama endje ga tœnœ. Endje sœ kœndi gbetshelœ nœ azu kɔ lœ bingi, lœ awa nœ kœyisœ œrœ á lili adœke endje yisœ nœ nene, endje yisœ nœ mbœrœ kœgbɔ ngendja. ¹² Anga uzu nœ endje bale lœ Kelete á endje wu she ɔata ayi kœgbara o'o, pa lima adœke: «Azu Kelete kœdœ aayi wala, endje kœdœ akatshagea, aayi ɔdɔ yé endje yi kolœ ndœ kœzœrœ.»

¹³ O'o kɔ á tshe pa kœdœ adjapu. Ádœnœ á li dœ 6œ kœza ala endje adœke endje sœ dœ adja kœyindœrœ, ¹⁴ endje katœ kœdji ndœmatoro nœ Ayuda, endje ka ndje tœ

køembøerøetøe endje liaka awa akwa á azu á endje vwaratøe endje tøe adja køeyisøerøe guma.

¹⁵ Ærøe kō á azu nøe øtshō lōsu øe mboerøe døe akwa søe yerøe, kashe azu uburu á endje gugu døe køeyindøerøe nene, endje wu øerøe kō tøe øerøe uburu, mboerøe køewusøerøe nøe endje øedøe pe gbetsheløe nøe endje sū døe ekperøe. ¹⁶ Endje søe køepa adøeke øene wusøe Ndjaba kashe akwa tsheløe endje søe køema adøeke endje wuwusøe ye nene. Endje yiangba endje mboerøe ekpe akwa tsheløe endje, endje kōedøe aayi gbøkumu yé endje lili køembøerøe øtshō øerøe bale nene.

2

Køeyisøerøe føe agbozu

¹ Kashe bøe, yisøe o'o neke á li døe adja køeyisøerøe. ² Pa føe agbō ayakoshe adøeke endje døe agbozu tshapa undu endje, azu á endje lisøe endje á endje søe døe øtshō gbetsheløe. Løe øerøe kō, endje matøe endje tøe azu á endje ka ngbiri løe køeyindøerøe, azu nøe køeyindøesho, azu nøe køeru lōsu.

³ Awa bale føe agbō ayashe. Æ li adøeke endje mboerøe tøe endje bāta ayerøe azu, endje papatøe azu nene, yé endje fafatøe endje tøe akanga nøe ipi nene. Endje yisøe øtshøerøe, ⁴ endje yisøe mara á li døe avoro ayashe køeyindøe akō endje døe agbolo nøe endje, ⁵ avoro ayashenøe søe døe øtshō gbetsheløe yé øe mboembøerøe angba budu nene. Endje mboerøe akwa tshasøenda nøe endje døe øtshønøe, endje døe øtshō ayashe, øe lisøe akō endje adøeke endje køegugusøe o'o ama Ndjaba nene.

Køeyisøerøe føe adjagbala

⁶ Mi upu ndje føe adjagbala adøeke endje søe døe øtshō gbetsheløe ⁷ løe øerøe kō. Æ li ndje døe bøe døe tøe zøe køema ambārā øtshō akwa føe endje løe soro zøe døe mara adøeke, adja køeyisøerøe nøe zøe søe ndjii yé øesøenøe li. ⁸ Za koløe adja o'o á li ga tøe akwa yeka azu køeshara upu mboerøe akwa nøe azøe yé á køefatsheløe nøe nene. Ataa, endje gbō tshula yé øe gbō awa køepa ekpe o'o nøe azøe nene.

Køeyisøerøe føe akanga

⁹ Mi upu føe akanga adøeke endje lisøe agbozu tshapa endje løe øerøe kō, endje mboerøe øerøe á za yanga føe endje. Adja endje gbugbugburu tsheløe o'o døe agbozu tshapa endje nene. ¹⁰ Endje ziziangba øerøe nøe endje nene, endje zatøe endje mboerøe akwa døe lōsu bale yé øe kakatøe anga tshakala akwa ti teasho nene yeka azu køelisøe o'onøe á a søe køeyisøe nøe tøe upu nøe Ndjaba á tshe she azøe.

Azu nøe Yisu Kristu

¹¹ Ndjaba ma øtshō lōsu nøe ye á li køeshe azu para kōkō. ¹² Øtshō lōsunøe yisøe øerøe adøeke, a katøe køevwaratøe azøe tøe Ndjaba øedøe køena manda ogo øerøe tshapashønøe asøeke yeka a køegbøndøetøe azøe, á kōete azu køelisøe Ndjaba, azu á endje søe ndjii tøe ala ye. ¹³ A søe køembøerøe atamøe, køevu olo yanganøe á søe køekate azøe døe lōkō á a wu mokō nøe Yisu Kristu, á tshe kōedøe Ndjaba øedøe Ayi køeshe azøe. ¹⁴ Tshe zatøe ye føe kuzu tøe øesøe azøe mboerøe køeshe azøe løe ekperøe kō. Tshe djutō azøe adøeke a te azu nøe ye, azu á endje søe køepa avwara ndøe køembøerøe øtshō akwa.

¹⁵ Æ li døe bøe køemindøe upunøe asøe kō føe azu. Yisøe awa akwa føe endje yé øe za ala endje døe gbōgbō á Ndjaba za føe bøe. Kaka adøeke uzu bale didi bøe nene.

3

Mara øtshō azu nøe Ndjaba

¹ Kpa mindøe nøe føe azu nøe Ndjaba adøeke endje lisøe agbozu tshapa akwa kō nøe Lita. Endje dji o'o ama endje yé øe yindøe køembøerøe øtshō akwa. ² Endje gugu øesøe uzu bale nene, endje para køesøe gee døe azu yé øe døe aayi køembøerøe ayo, øe søe døe øtshō lōsu ga ndøe azu kō. ³ Gbambanøe nene, azøe kō a djingili lima awa yé øe døe lima azu nøe ekpe gbetsheløe, a døe lima aayi sharapu, aayi indi, akanga nøe ogo ekperøe kō. A søe lima hawo hawo yé øe søe døe úkú, endje yi lima angba azøe mboerøe ekpe øtshō azøe yé a søe ndje lima køeyiangba anga azøe. ⁴ Kashe, Ndjaba ayi køeshe azøe má føe azøe øtshō lōsu nøe ye døe pe køeyindøesho nøe ye. ⁵ Tshe sheshe azøe mboerøe akwa nøe azøe á søe ndjii nene, kashe øeshe døe tøe ye dá wu oyo azøe. Tshe

she azœ dœ gbɔgbɔ nœ ɔtshɔ Ishiri, á djuto azœ lœ ekperœ yé á a wuta atafo azu yeka a gbɔ tafo mara nœ kœmbœerœtœ azœ.

⁶ Ndjaba vwa ɔtshɔ Ishirinœ tonge tonge ga pa azœ dœ awa nœ Yisu Kristu Ayi kœshe azœ, ⁷ tshe mbœerœ adœke a wuta ndjii tœ ala ye lœ awa nœ ɔtshɔ lœsu nœ ye, doé œ gbɔ soro á ka nene á a sœ kœvu tœnœ.

⁸ O'onœ asœ kœdœ adjapu yé mœ yindœ nœ adœke ɔœ ka ga pa kœyisœerœ nœ adœke azu á endje yindœ Ndjaba wotœ endje ndœ kœmbœerœ ɔtshœrœ. Wu œrœ œneke á sœ dœ ɔtshœnœ, á li dœ azu kœmbœerœ tœnœ. ⁹ Kashe ɔœ kpa awa kœgbugburu tshelœ o'o á ádánœ gugu nene, kœgbugburutshelœ o'o tœ upu nœ kœdi i'iri aata, œbœerœ œdœ kœnga koshe pa awa akwa, vwaratœ zœ tœ œrœnœ asœmœ. Œ sœ gbambanœ yé ádánœ gugu nene.

¹⁰ Tsheneke á tshe para awa kœkurutshelœ ayindœ Yisu, za ala ye awa bale too awa bisha. Á tshe kœdjidji ɔœ nene, katœ ye ti.

¹¹ Wusœ nœ adœke, uzu ataa sœ lœ djingili, tshe kœdœ ayi kœmbœerœ ekperœ yé tshe sœ kœwa ngbanga ga tœ ye dœ tœ ye.

Ndangba kœmi upu

¹² ɔlɔ á mœ kœvwa Artemase too Tishike fœ ɔœ, pa avwara kœna kœgbɔ mœ ɔa lœ Nikopolise. Ba zœ, dá œndœ mœ œ di mbœerœ yapu nœ izi. ¹³ Mbœerœ kɔ tœ kœgi Zenase á tshe kœdœ avoka œdœ pe Apolo ga tœ awa ana nœ endje. Mbœerœ œneke kɔ á li fœ endje. ¹⁴ Mbœerœ adœke aaya azœ dœ ayindœ Yisu zatœ endje ndœ ɔtshɔ akwa dœ lœsu endje bale, mbœerœ kœti kane anga azu á endje sœ lœ oyo. Ataa, mara ɔtshɔ endje œ sœ gbambanœ nene.

¹⁵ Azu para á endje sœ dœ mœ ɔa ke vwa abala fœ ɔœ. Za ndje abala fœ anga azœ dœ ayindœ Yisu.

Kaka Ndjaba yisœ ɔtshɔ lœsu nœ ye ga ndœ 'e para kɔkɔ.

Mbeti á Polo sú fœ FilemƆ Tshatshu o'o

FilemƆ kœdœ yanga Polo á tshe yi lima sœ ƆtshƆ O'o fœ she. Tshe kœdœ lima anga yindœ Yisu á tshe gbƆ œrœ waa, á sœ ndje dœ akanga. Anga kanga bale á ì'iri ye kœdœ Onezime á tshe kpa lima tœ ayengƆ ye dœ FilemƆ, gbƆ Polo kpƆƆ Ɔa lœ kánga á tshe sœ lima lœ nœ. Ɔshe dœ Onezime wuta ndje lima yindœ Yisu yekane á Polo kpa gi she fœ ayengƆ ye á tshe kpa lima tœ ye asœmœ. Ataa, adja FilemƆ kpa yindœ Onezime zœ dá a?

Ala mbetinœ, Polo ki ga tœ FilemƆ adœke tshe kpa yindœ Onezime Ɔata ayancœ lœ Yisu mbœrœ azu para kƆkƆ kœdœ ayazu lœ Kristu. Ɔdœ kanga, œdœ kanga nene; azœ para kƆkƆ kœdœ ayazu. Mbœrœ tœncœ ataa á Polo sœ kœki fœ FilemƆ adœke tshe wa o'onœ dœ tœ ye.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1-3)
- Awwala nœ Polo mbœrœ FilemƆ (4-7)
- Gbetshelœ nœ Polo tœ upu nœ Onezime (8-21)
- NdangƆbƆ o'o (22-25)

Abala

¹ Ɔemœ Polo, á endje za mœ vwi ga lœ kánga mbœrœ akwa nœ Yisu Kristu, dá sœ kœsu mbetinœ asœke œdœ aya azœ dœ Timote.

'A su mbetinœ fœ Ɔœ FilemƆ, yanga 'a lœ ama akwa. ² Dœ yingƆ 'a dœ Apia, dœ Arkipe yanga 'a lœ koshe œdœ ndje fœ anga ayindœ Yisu á endje ngbƆtœ endje Ɔa scœnda nœ zœ. ³ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba, dœ Gbozu Yisu Kristu yisœ ƆtshƆ lœsu nœ endje ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee nœ endje fœ 'e.

Kœyindœrœ œdœ pe kœyindœsho nœ FilemƆ

⁴ Ɔb dœ Ɔb mœ sœ kœgbe dœ Ɔœ lœ kœza avwala nœ mœ fœ Ndjaba, yé œ sœ kœgi ndje mershe waa fœ she tœ upu nœ zœ; ⁵ gbambancœ nene, mœ dji azu kœpa o'o mbœrœ kœyindœsho nœ zœ ga

ndœ ayerœ azu nœ Ndjaba para kƆkƆ œdœ pe ndje kœyindœrœ nœ zœ ga ndœ Gbozu Yisu. ⁶ Mœ sœ kœyu Ndjaba adœke kœyindœrœ á ngbƆƆa azœ dœ Ɔœ ga tœncœ ma akwa, yeka á Ɔœ kœwusœ ƆtshƆrœ kƆ á a gbƆ lœ kœngbƆtœ azœ bale dœ Kristu dœ ƆtshƆncœ. ⁷ Aya, yanga nœ mœ dopa nœ kolœ mbœrœ kœyindœsho nœ zœ ga ndœ anga ayindœ Yisu yé mœ ru lœsu mœ mbœrœ tœncœ. Gbambancœ nene, Ɔœ mbœrœ adœke lœsu ayerœ azu nœ Ndjaba zi tii.

Polo yu FilemƆ tœ Onezime

⁸ Mbœrœ tœncœ ndje ataa, Kristu za awa fœ mœ kœpa fœ Ɔœ, œneke kƆ á li adœke Ɔœ mbœrœ, ⁹ kashe mœ sœ kœ'eshondœ nœ adœke Ɔœ mbœrœ kolœ lœ kœyindœsho nœ zœ. Mœ yindœ kœyu Ɔœ tœ œrœ bale, œmœ dœ yagbozu Polo, á mœ sœ ngƆngƆ asœke lœ kánga mbœrœ Yisu Kristu, ¹⁰ mœ yu Ɔœ tœ upu nœ Onezime, á tshe wuta gbolo nœ mœ á mœ zu she lœ kánga Ɔa ke. ¹¹ Utshuncœ lima, tshe scœsœ lima kœmbœrœ œrœ bale fœ Ɔœ nene, kashe ngƆngƆ asœke, tshe li kœmbœrœ œrœ* fœ azœ dœ Ɔœ.

¹² Mœ gi she fœ Ɔœ, œshe á tshe sœ Ɔata tshakala kote mœ. ¹³ Ɔ li má dœ mœ kœgbƆndœ ye Ɔa indiri mœ Ɔa ke á tshe kœmbœrœ akwa fœ mœ tœ œsœ zœ lœ kánga á mœ li lœ kumu ƆtshƆ O'o.

¹⁴ Kashe mœ gbegbe kœmbœrœ ataa utshu kœdji gbetshelœ nœ zœ nene. Mœ scœsœ kœtovworogbo Ɔœ kœmbœrœ ƆtshƆrœ fœ mœ dœ ƆgbƆ nene, kashe œ li dœ Ɔœ kœmbœrœ œneke á lœsu zœ yindœ nœ dœ tœ zœ.

¹⁵ Angancœ endje kurutshelœ 'e dœ Onezime ndœ olo teasho adœke Ɔœ kpa kœkwatœ zœ ga ndœ ye waa dœ waa. ¹⁶ NgƆngƆ asœke, tshe kpa dœdœ kolœ kanga nene, tshe ropa kanga ye. Tshe wuta aya azœ á mœ yindœ ye tƆpanœ kpuru. Mœ yindœ ye waa kashe œbœ, Ɔœ kpa yindœ ye tƆpanœ kpuru œdœ Ɔata uzu œdœ Ɔata yindœ Kristu.

¹⁷ Ɔdœ Ɔœ kœwusœ nœ adœke œmœ kœdœ adja yanga zœ, za osho kœsœ fœ she Ɔata á li dœ Ɔœ kœza má fœ mœ. ¹⁸ Ɔdœ tshe kœmbœrœ lima ekperœ fœ Ɔœ, œdœ

* 1.11 11 Ada ì'iri Onezime dœ o'o ama ogo Agreke kœdœ: liaka kœmbœrœ aya œrœ

kudá nœ zœ kœsœ ndje lima lœ kumu ye, za djigi ga pa mœ. ¹⁹ O'o asœke adja mœ dœ Polo dá su: œmœ mœ gi kudá tshaangba ye para kãkã fœ 6œ. Kashe œ6œ ndje, 6œ gbe dœ kudá nœ mœ á sœ pa zœ kane: kudãncœ asœmœ kœdcœ soro zœ. ²⁰ Atamœ aya, mœ yu 6œ adœke 6œ mbœrcœ ðtshãrcœ fœ mœ adœke lœsu mœ zi tii mbœrcœ a sœ bale lœ i'iri Kristu.

²¹ Mœ sù mbetincœ asœke fœ 6œ dœ lœsu adœke 6œ mbœrcœ œneke á mœ eshondœ nœ ga tœ zœ yé mœ wusœ nœ adœke 6œ kpa mbœrcœ kœropa œneke á mœ gbe dœ tœncœ. ²² Ga pa nœ, œ li adœke 6œ guma osho olo fœ mœ mbœrcœ mœ wu adœke Ndjaba œ dji avwala nœ 'e yé œ kãrã awa fœ mœ ndœ kœna ga ndœ 'e zœ.

Abala nœ azu fœ Filemã

²³ Epafraze á 'a sœ dœ she lœ kãnga mbœrcœ Yisu Kristu, vwa abala fœ 6œ.

²⁴ Aanga mœ lœ ama akwa: Marke, Aristarke, Demasi œdcœ pe Lukasi á 'a sœ tœ kœmbœrcœ akwa nœ Ndjaba awa bale dœ endje asœmœ, para kãkã endje vwa abala fœ 6œ.

²⁵ Kaka adœke Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu ma ðtshã lœsu nœ ye ga ndœ 'e.

Mbeti á endje sú fœ Aebre Tshatshu o'o

Uzu á tshe sú mbetinœ asœke œdœ endjeneke á endje vwa fœ endje, a wuwusœ endje nene. Kashe tœ kœdi tœnœ, endje sú fœ Ayuda á endje wuta lima ayindœ Yisu. Anga azu mboerœ lima œrœ kanga fœ endje yé œ bili endje tœ kœkatœ kœyindœrœ.

Mboerœ tœnœ ataa, mbetinœ asœke ma adœke Yisu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba nœ soro. Tshe ropa azu kœ yé œ za soro á ka nene fœ azu. Tshe za undu ye tœ tokóró mboerœ kœdjercœndœ ekperœ nœ azu. Mbetinœ gbota ndje gbetshelœ nœ ayindœ Yisu kœgbe dœ œnœ anga azu utshunœ lœ Ongboro Ayo. Ataa endje wuwu lima œrœ tshangba kœyindœrœ nœ endje nene gbaa, endje sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Kristu yisœ mara nœ Ndjaba (1.1-3)
- Kristu ropa aandjelu (1.4-2.18)
- Kristu ropa Ayosuwa dœ Moyize (3.1-4.13)
- Akwa nganga nœ Yisu ropa œnœ anganga Ndjaba lœ Ongboro Ayo kœ ye (4.14-7.28)
- Ayo nœ Kristu ropa œneke ala Ongboro Ayo ye (8.1-9.28)
- Mokœ á Kristu má ropa œneke lœ Ongboro Ayo ye (10.1-39)
- Anga agbangba kœyindœrœ lima utshunœ (11.1-12.29)
- Mara kœza yanga fœ Ndjaba (13.1-19)
- Avwala œdœ ndangba abala (13.20-25)

Ndjaba pa o'o lœ awa nœ Gbolo nœ ye

¹ Utshunœ lima, Ndjaba pa o'o fœ aata azœ, tshe pa o'o lœ awa nœ aayi kœgbara o'o; tshe pa o'o fœ endje kpalakpala œdœ pe lœ tshelœ aka mara ndjoro, ² yé ngœngœ tœ ndœngœlœ oshonœ asœke á a sœ lœ nœ, tshe pa o'o fœ azœ lœ awa nœ Gbolo á tshe za she kœsœ tœ ayengœ œrœ kœ, lœ awa nœ ye ndje dá tshe mboerœ tshapashœ. ³ Gbolo kœdœ kœtshi nœ mokœ nœ ye, tshe kœdœ adja angwa ye. O'o ama ye sœ dœ gbœgbœ

yé œtœnœ dá mboerœ adœke œrœ tshapashœ para kœkœ sœ zœ. Mangba kœdjutœ ekperœ nœ azu, tshe sœ ga pa kuni Ndjaba á tshe sœ dœ gbœgbœ kœropa nœ kœ ba lafo.

Gbolo nœ Ndjaba ropa aandjelu

⁴ Gbolo ropa aandjelu ye. Dœ tœnœ ataa á Ndjaba za i'iri kpi á rosœ œnœ endje fœ she. ⁵ Atamœ, Ndjaba papa fœ anga aandjelu nœ ye bale nene adœke:

«Bœ kœdœ Gbolo nœ mœ,
yé kœto kpesheke, œmœ kœdœ Aba zœ.»

Yé tshe papa ndje o'o tœ upu nœ anga aandjelu bale nene adœke:

«Mœ dœ bala Abanœ,
yé tshe dœ bala Gbolo nœ mœ.»

⁶ Kashe dœ lœndœ á Ndjaba vwa lima eya Gbolo nœ ye ga pa tshapashœ, tshe pa adœke:

«œ li adœke aandjelu nœ Ndjaba kœ gote ga tshatshu ye.»

⁷ Tshe kpa pa o'o tœ upu nœ aandjelu adœke:

«Mœ mboerœ adœke aandjelu nœ mœ sœ bata ishiri,
yé mœ mboerœ adœke aayi akwa nœ ye sœ bata lafa owo.»

⁸ Kashe tœ upu nœ Gbolo, tshe pa adœke:

«Uu Ndjaba, ngande tshagbozu nœ zœ sœ waa dœ waa.
Bœ sœ kœmboerœ akwa tshagbozu nœ zœ dœ mara á sœ ndjii.

⁹ Bœ sœ kœyindœ œrœ á sœ ndjii, yé bœ sœ kœyiangba ekperœ,
mboerœ tœnœ ataa, uu Ndjaba, Ndjaba nœ zœ dá ke bœ adœke bœ sœ dœ yanga,
yé tshe ma adœke œne yindœ zœ kœropa anga zœ.»

¹⁰ Tshe kpa pa ndje adœke:

«Gbozu, œbœ dá mboerœ œshœ pe tœ alinœ utshunœ,
tshalafo kœdœ tshangba akwa ndœ kane zœ.

¹¹ œrœnœ asœke kœ œ yiwa bala ye, kashe œbœ, bœ sœpe zœ.

Tshalafo œdœ tshaati œ wuta bata ongboro lœba;

¹² bœ vwele œtœnœ bala ga tœnœ bata á endje vwele yœgbœdœ lœba,
yé endje yapa œtœnœ bata lœba.

Kashe œbœ, bœ sœ kolœ bata á bœ sœ asœmœ yé ndœngœlœ zœ œ sœ tœnœ nene.»

¹³ Ndjaba papa fœ anga andjelu nœ ye bale nene adœke:

«Na œ sœ ga pa kuni mœ,
mœ ko ayingba zœ ga tshakudu ada zœ.»

¹⁴ Aandjelu kœdœ adœ e? Endje para kœko kœdœ ishiri á sœ kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba: Tshe sœ kœvwa endje adœke endje ti kane azu á endje li kœgbœ kœshe.

2

Kœshe á gerœ dopanœ

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke a shi gbi lœ o'o á a dji œdœ a kœyindœ nœ adœke a djingili awa nene. ² Gbambanœ nene, œdœ o'o á aandjelu pa lima ndœ nœ kœmatœ ye adœke œtœnœ kœdœ adja o'o, yé œdœ azu á endje ndi lima tshelœnœ, œdœ azu á endje vvara lima tœ endje tœ kœlisœ o'onœ ascœmœ kœgbœ lima djofele á li dœ endje, ³ azœ dœ tœ azœ a kpa lœ manœ kotoo œdœ a kœsœ kœmbœrœtœ mara kœshe ataa? Gbozu dá yi lima sœ œrœ tœ upu nœ utshunœ, manda nœ á azu á endje dji lima she ma kikilinœ fœ azœ. ⁴ Ndjaba to ndje gbœgbœ nœ ye ga lœ kœmarœ nœ endje lœ awa nœ ambará ndjoro, ogboro œrœ dœ tshelœ áká afá kœ, œ ga ndœ lœ awa nœ kœto œrœ nœ Ōtshœ Ishiri fœ azu lindœ œneke á lœsu ye yindœ nœ.

Yisu kœdœ ayi kœza kœshe fœ azu

⁵ Gbambanœ nene, Ndjaba zaza tshapashœ nœ tshambatsha á a sœ kœpa tœnœ, fœ aandjelu nene. ⁶ Andaa, anga uzu bale su o'o ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Uzu kœdœ dœ yeka á bœ kœsœ kœgbe dœ she a? Too gbolo nœ uzu kœdœ dœ á bœ kœko ala zœ ga pa ye a?

⁷ Bœ za she teasho ga tshakudu aandjelu, bœ za mokœ œdœ kœlisœtœ fœ she.

⁸ Bœ ko œrœ kœ ga tshada ye.»

Bata á Ndjaba za she tœ gbozu tshapa œrœ kœ, anga œrœ bale á tshapu kœsœ ga tshakudu ye gugu nene. Andaa, a wuwu damba nene adœke Ndjaba ko œrœ para ga tshakudu ye. ⁹ Kashe œrœ á a sœ kœwu tœnœ dœke: Yisu á Ndjaba za lima she teasho ga tshakudu aandjelu, gbœ mokœ œdœ pe kœlisœtœ lœ kumu kœwu œrœ kanga nœ kuzu á tshe tshu. Ataa lœ awa nœ ōtshœ lœsu nœ Ndjaba, tshe tshu kuzu

tœ upu nœ azu kœ. ¹⁰ Gbambanœ nene, œ li adœke Ndjaba á tshe mbœrœ œrœ kœ, á sœ kœmbœrœ adœke œrœnœ sœ zœ ascœmœ, za Yisu tœ uzu á tshe li lœ awa nœ kœwu oyo mbœrœ adœke agbolo ndjoro kœwu mokœ nœ ye. Gbambanœ nene, Yisu kœdœ uzu á tshe sœ kœyisœ awa kœshe fœ endje.

¹¹ Andaa Yisu á tshe sœ kœmbœrœ adœke azu wuta yerœ lœ ekperœ nœ endje dœ pe endjeneke á endje wuta yerœ, endje sœ dœ Aba bale. Mbœrœ tœnœ ataa dá Yisu sœsœ dœ tshula kœ'e endje adœke aaya œne nene. ¹² Yé tshe pa adœke:

«Uu Ndjaba, mœ pa bala o'o tœ upu nœ i'iri zœ fœ aaya mœ,
yé mœ bi itshi kœdonga dœ bœ ugurutœ ukpulu azu lœ angbœtœ.»

¹³ Tshe kpa pa adœke:

«Mœ za bala lœsu mœ djigi fœ Ndjaba.»

Yé ga pa nœ:

«Wu mœ, œmœ œdœ agbolo á Ndjaba ko endje fœ mœ dœke.»

¹⁴ Ataa, bœta á agbolo kœdœ azu á endje sœ dœ songba œdœ dœ indji, Yisu wuta ndje awa bale bœta endje, tshe mbœrœ œrœ kœ nœ mara nœ endje dœ azu. Lœ awa kuzu nœ ye, tshe ropa djaboro á tshe sœ lima dœ gbœgbœ nœ kuzu, ¹⁵ œdœ dœ œnœ kœvvara azu á awa kuzu fa lima endje tœ akanga lœ soro endje djigi.

¹⁶ Gbambanœ nene, tshe nana mbœrœ kœti kane aandjelu nene, kashe tshe na mbœrœ aata Abrayamo. ¹⁷ Mbœrœ tœnœ ataa, œ li lima adœke tshe wuta awa bale bœta aayanœ lœ áká œrœ kœ yeka á kœte egerœ ngangá Ndjaba nœ lœsu kœwu oyo, á tshe sœ ndjii utshu Ndjaba mbœrœ kœdjœrœndœ ekperœ nœ azu.

¹⁸ Gbambanœ nene, bœta á tshe wu lima oyo dœ tœ ye lœ kœwu lœsu nœ Satana, tshe li ndje kœti kane endjeneke á Satana sœ kœwu lœsu endje ye.

3

Yisu kœdœ egerœ uzu kœropa Moyize

¹ Atamœ, aaya mœ, e'e kœdœ ayerœ azu nœ Ndjaba á tshe e 'e ndœ kœmbœrœ ogo nœ ye bœ lafo, 'e meosho ga tœ Yisu á tshe dœ ayi avwa œdœ egerœ ngangá Ndjaba nœ kœyindœrœ á a sœ kœmindœ nœ. ² Œ dœ adjapu adœke tshe sœ lima ndjii utshu

Ndjaba á tshe ke she ndœ akwa b̄ata á Moyize sœ ndje lima ndjii lœ anda nœ Ndjaba djigi. ³ Endje donga ayi kœm̄o anda kœropa anda dœ tœ ye. Gbambanœ nene, moko nœ Yisu ropa œnœ Moyize. ⁴ Anda bale dœ bale k̄o sœ dœ uzu á tshe m̄o, yé uzu á tshe m̄o k̄o kœdœ Ndjaba. ⁵ Andaa, Moyize za lima tœ ye kœmbœrœ akwa dœ l̄osu ye bale lœ anda nœ Ndjaba djigi b̄ata ayi akwa mbœrœ kœma œneke á li má adœeke Ndjaba pa. ⁶ Kashe Kristu zatœ ye kœmbœrœ akwa dœ l̄osu ye bale b̄ata Gbolo, yé Ndjaba za she ga tœ kumu akwa lœ anda nœ ye. Anda nœ ye kœdœ azœ œdœ a kœsœpe kolœ kœyindœ nœ yé á sœ kœko l̄osu azœ ga tœ œrœ á a sœ kœkate kœgb̄o tœnœ dœ yanga.

Azu nœ Ndjaba œ yatœ endje

⁷ Mbœrœ tœnœ dá Ɔtsh̄o Ishiri pa adœeke: «Kpesheke, œdœ 'e kœsœ kœdji tshama ye, ⁸ 'e sœsœ dœ œgb̄o l̄osu nene b̄ata l̄ond̄o á 'e oma lima dœ Ndjaba, dœ olo á 'e wu lima l̄osu ye 6a lœ kpagagasho. ⁹ Ba zœ, alaba 'e kœwu lima l̄osu mœ dœ kœpara awa kœyu tshelœ mœ, yé endje wu lima akwa ndœ kane mœ ¹⁰ manda ungu zazu bisha (40). Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ dœ ókó ga tœ azu nœ oshonœ ascœmœ yé á mœ pa adœeke: “Gbetshelœ nœ endje sœ kœndi waa dœ waa, azunœ ascœmœ wuwu lima sœ awa mœ nene.” ¹¹ Gbambanœ nene, mœ dara ama mœ lœ ókó nœ mœ adœeke: A wu bala zœ, œdœ endje œ li bala kœyatœ endje 6a ndœ mœ!» ¹² Alaya mœ, 'e sœ dœ gb̄odjela. Kaka adœeke uzu bale ugurutœ 'e sœsœ dœ ekpe l̄osu dœ pe sharapu neke á vwa she kœfa tshangba ye fœ Ndjaba nœ soro nene. ¹³ Kashe 'e to gb̄o gb̄o ugurutœ 'e dœ anga 'e ɔ̄o dœ ɔ̄o b̄ata á endje sú ala Buku adœeke œndœ «tshakpesheke» sœpe kœdi tœnœ, mbœrœ adœeke ekperœ bibili uzu bale ugurutœ 'e, á tshe kœwuta dœ œgb̄o l̄osu nene. ¹⁴ Gbambanœ nene, œdœ a kœsœpe kœshi gbi œrrr ga tœ nd̄anḡo soro azœ lœ kœyindœrœ b̄ata á a gb̄o lima tœ alinœ, a wuta aayi kœmbœrœ akwa awa bale dœ Kristu.

¹⁵ Endje su 6ala buku nœ Ndjaba adœeke: «Kpesheke, œdœ 'e kœsœ kœdji tshama ye, 'e sœsœ dœ œgb̄o l̄osu b̄ata dœ l̄ok̄o á 'e oma lima dœ Ndjaba nene.»

¹⁶ Azu adœ dá dji lima tshama ye, yé á oma dœ she a? Ɖ dœdœ lima azu k̄o á Moyize ko endje wuta tœnœ ga ushu lœ ogo Ezipito nene a? ¹⁷ Yé adœ dá Ndjaba sœ lima dœ ókó ga tœ endje manda ungu zazu bisha a? Ɖ dœdœ ga tœ azu á endje mbœrœ lima ekperœ yekane á tshu 6a lœ kpagagasho nene a? ¹⁸ Yé adœ dá Ndjaba dara lima ama ye adœeke endje li kœyatœ endje 6a ndœ œne nene a? Ɖ dœdœ mbœrœ azu á endje oma lima ascœmœ nene a? ¹⁹ Yé a wu adœeke endje lili lima kœli ga zœ nene mangba œgb̄o l̄osu nœ endje.

4

¹ Ndjaba pa lima ndœ nœ fœ azœ adœeke a li bala kœyatœ azœ 6a tœ osho á œne guma fœ azœ. Ataa, ala azœ gb̄o adœeke anga uzu bale ugurutœ azœ tshatshapu kœli ga zœ nene. ² Gbambanœ nene, a gb̄o Ɔtsh̄o O'o b̄ata á azunœ ascœmœ gb̄o ndje lima. Kashe o'o á endje dji lima mboembœrœ œrœ bale tœ endje nene, mbœrœ aayi kœdji tœnœ dji lima tako kashe endje yiyi lima ndœ nœ nene. ³ Yé azœ á a sœ dœ kœyindœrœ, a li bala kœyatœ azœ 6a tœ osho á Ndjaba pa lima o'o tœ upunœ adœeke: «Mœ dara ama mœ lœ ókó nœ mœ: Endje li bala kœyatœ endje 6a tœ osho kœyatœesho nœ mœ nene!» Ndjaba pa atamœ, kashe osho kœyatœeshonœ ascœmœ, tshe guma lima kœto tœ ali kœmbœrœ tshapash̄o. ⁴ Gbambanœ nene, endje sú tœ upu nœ olo mindu dœ bisha (7) adœeke: «Yé Ndjaba ya lima tœ ye dœ olo mindu dœ bisha manda kœka akwa nœ ye k̄o.» ⁵ Yé endje kpa su o'onœ ascœmœ adœeke: «Endje li kœyatœ endje 6a tœ osho nœ mœ nene.» ⁶ Dœ tœnœ ataa, azu á endje dœ lima azu utshunœ kœdji Ɔtsh̄o O'o, endje lili lima kœyatœ endje 6a tœ oshonœ ascœmœ nene, mbœrœ endje vvara lima tœ endje kœlisœ Ndjaba ye, andaa anga azu li kœli tœnœ ye. ⁷ Ndjaba kpa za anga olo kœli ga zœ, á tshe e i'irinœ «kpesheke». Olo ndjoro manda nœ, tshe pa lima o'o waa lœ awa

nœ Davidi lœ ada mbeti á endje pa tœnœ utshunœ adœke:

«Kpesheke, œdœ 'e kœdji tshama ye, 'e sœsœ dœ ɔgbɔ lœsu nene.»

⁸ Yé œdœ Yosuwá kœto lima azu li tœnœ ɓa tœ osho nœ kœyatœsho, Ndjaba œ kpa pa má o'o tœ anga angbi olo bala nene.

⁹ Ataa, olo kœyatœsho nœ lœkɔ sabata sœ mbœrœ azu nœ Ndjaba. ¹⁰ Gbambanœ nene, uzu á tshe li ga lœ kœyatœsho nœ ye, sœ ndje kœyatœ ye manda akwa á tshe mbœrœ ɓata á Ndjaba ya ndje lima tœ ye manda œnœ ye. ¹¹ A pa avwaratœ azœ kœli ga lœ kœyatœshonœ asœmœ, adœke adja mara ɔgbɔ lœsunœ asœke kœmbœmbœrœ adœke uzu bale te nene.

¹² Gbambanœ nene, o'o ama Ndjaba sœ dœ soro œdœ dœ gbɔgbɔ, yé amanœ ki kœropa ingiri yakamba á amanœ sœ bisha. E sœ kœli œrrr ga tœ kœkurutshelœ uvuru dœ ishiri, tshelœ kpoto ngbabi dœ vwala. E sœ kœwa ngbanga ugurutœ gbetshelœ œdœ o'o á sœ ɓa lœsu uzu. ¹³ Anga œrœ bale á Ndjaba mbœrœ á zatœ ye yiwatœ nœ tœ ala ye gugu nene. E rœ kɔ sœ kpendro, ngbi tœ ala ye, yé fœ she dá a li kœpa o'o tœ upu nœ œrœnœ kɔ á a mbœrœ.

Yisu kœdœ egerœ nganga Ndjaba nœ azœ

¹⁴ A sœ dœ egerœ nganga Ndjaba á œsœ ye li, œshe kœdœ Yisu, Gbolo nœ Ndjaba. Tshœ ro tɔ lœ tshalafœ œ gu ga ndœ Ndjaba. Atamœ, a shi gbi lœ kœyindœrœ nœ azœ. ¹⁵ Gbambanœ nene, egerœ nganga Ndjaba nœ azœ awa bale dœ azœ lœ kœmœ nœ azœ sœ zœ. Satana wu lima lœsu ye lœ œrœ kɔ ɓata á tshe sœ kœmbœrœ dœ azœ, kashe tshe mbœmbœrœ ekperœ bale nene. ¹⁶ Ataa, a na dœ lœsu azœ djigi ga tœ ngande tshagbozu nœ ɔtshɔ lœsu nœ Ndjaba mbœrœ á tshe kœwu oyo azœ yekane á kœma ɔtshɔ lœsu nœ ye ga ndœ azœ mbœrœ kœti kane azœ dœ lœkœnœ á tshe yindœ nœ.

5

¹ Egerœ nganga Ndjaba kɔ, endje ke she ugurutœ azu mbœrœ kœmbœrœ akwa tsh-agurutœ azu dœ Ndjaba tœ upu nœ endje. Akwa nœ ye kœdœ kœko kœtorœ œdœ tokórœ mbœrœ ekperœ. ² Tshœ li kœsœ

dœ œmɔ lœsu ga ndœ azu á endje wuwusœ œrœ nene yé á sœ lœ djingili. Gbambanœ nene, œshe ndje dœ tœ ye kœdœ uzu á tshe sœ dœ kœmœ. ³ Yé mbœrœ kœmœnœ, œ li adœke tshe tœ tokórœ mbœrœ ekperœ nœ azu œdœ ndje mbœrœ œnœ ye dœ tœ ye. ⁴ Uzu bale lili kœketœ ye dœ tœ ye adœke œne dœ egerœ nganga Ndjaba nene. Kashe Ndjaba dá e uzu ndœ kœmbœrœ tœnœ, ɓata á tshe e lima Aro.

⁵ E tœnœ ataa dá Kristu zaza kœlisœtœ nœ kœwuta egerœ nganga Ndjaba ga tœ ye dœ tœ ye nene; kashe tshe gbɔ ɓa ndœ tsheneke á tshe pa fœ she adœke:

«E ɓœ kœdœ Gbolo nœ mœ kpesheke, œmœ kœdœ Aba zœ.»

⁶ Yé ɓa tœ anga oshonœ, tshe pa adœke:

«E ɓœ kœdœ nganga Ndjaba waa dœ waa ɓa lœ mara nœ Melekisedeke.»

⁷ Lœ soro ye ɓa pa ɔshɔ, tshe sœ lima kœza avwala dœ ɔgbɔ rawa œdœ dœ ngola fœ tsheneke á tshe li lima kœshe she lœ akuzu, yé Ndjaba yi lima ndœ nœ mbœrœ á tshe li lima œsœ ye dœ kœzatœ ye ga ati fœ she. ⁸ Ataa œshe kœdœ lima Gbolo nœ Ndjaba gbaa, tshe wusœ kœlisœ Ndjaba lœ awa nœ œrœ kanga nœ ye kɔ á tshe wu. ⁹ Yé manda nœ á Ndjaba fa she lima tœ uzu á tshe li, tshe wuta lima ayi kœza kœshe nœ waa dœ waa fœ azu á endje sœ kœlisœ o'o ama ye. ¹⁰ Ndjaba ma she ngbi tœ egerœ nganga Ndjaba lœ mara nœ Melekisedeke.

Kœgbota tshelœ utu tœ upu nœ kœkatœ kœyindœrœ

¹¹ 'A sœ dœ o'o ndjoro kœpa tœ upu nœ asœ, kashe kœpandœ ádœnœ gbɔ waa mbœrœ 'e kpa sœsœ kœdji tshelœkata o'o katsha katsha nene. ¹² 'E dœ má ɓalima aayi kœyisœrœ katshatsha ye. Kashe 'e kpa gbe adœke endje yisœ ali o'o nœ o'o ama Ndjaba fœ 'e. 'E sœpe damba kœgbe dœ kœa ɔngɔ, tœ œsœnœ adœke 'e zɔ ɔgbɔ rœgo. ¹³ Uzu kɔ á tshe sœpe kœa ɔngɔ, tshe lili kœmirsœtshelœ ye pa upu nœ œrœ á sœ ndjii nene, mbœrœ œshe kœdœ awaya. ¹⁴ Kashe ɔgbɔ kœzirœ sœ mbœrœ agbozu á lœ awa nœ œrœ kɔ á endje mbœrœ, li kœkurutshelœ ekperœ dœ ɔtshœrœ.

6

¹ Mboerøe tœnœ ataa, a fatœ azœ ndœ kœyisœerøe nœ agbozu yé œ katœ kœyisœerøe nœ agbolo ga manda azœ tœ upu nœ Kristu. A kpa kwakwatœ azœ ndœ œerøe á endje guma utshunœ nene: kœfatshalœsu tœ œerøe á sœ kœyi osho ga lœ kuzu nœ ishiri yé œ sœ dœ kœyindœerøe ga ndœ Ndjaba, ² kœyisœerøe tœ upu nœ batisimu, tœ upu nœ kœto kane ga pa azu, tœ upu nœ kœshe lœ akuzu œdœ pe tœ upu nœ kœwa ngbanga nœ waa dœ waa. ³ 'E wu œerøe á li dœ azœ adœke a mbœerøe bala œdœ Ndjaba kœyindœ nœ, dœ mœ.

⁴ Gbambanœ nene, azu á endje wu ingbisho nœ Ndjaba, endje á endje wusœ kœtorœ nœ tshalafo á Ndjaba to fœ endje, endje á endje te azu nœ Ɔtshœ Ishiri, ⁵ endje á endje dji o'o ama Ndjaba dœ Ɔtshœnœ œdœ gbœgbœ nœ tshapashœ á na ba mbatsha ⁶ yekane á kpa yo, œ li nene adœke endje kpa fatshalœsu endje. Andaa endje kpa sœ kœkuru Gbolo nœ Ndjaba ga pa kurushi mbœerøe kœfatshalœsu nœ endje yé œ sœ kœgu she tœ ala azu.

⁷ Ɔdœ œshœ kœsœ kœendjoro ungu yavuru œœ dœ œœ yé á œkœ ngwarœ nœ azu á endje lu kœsœ kœga tœnœ, œ yindœ kœpa adœke Ndjaba to kane ye ga pa œshœnœ ye. ⁸ Kashe œdœ œ kœsœ kœzu ishi œdœ gusu á sœ dœ ishi, œ sœ dœ ádá bale nene. Ɔ sœ ndœ adœke Ndjaba darandœ nœ yé œ sho.

⁹ Tœ 'e dœ aaya 'a á 'a yindœ 'e waa, 'a yindœ nœ lœ o'o á 'a sœ kœpa tœnœ adœke, 'e sœ kœza Ɔtshœ awa á sœ kœto 'e na tœnœ ndœ kœshe. ¹⁰ Yé Ndjaba sœ ndjii, tshe lili kœdjeroendœ akwa œdœ kœyindœesho á 'e ma ga tœ i'iri ye lœ awa nœ kœmbœerøe akwa á 'e mbœerøe lima fœ ayerœ azu œerr ga tœ ngœngœ asœke nene. ¹¹ Kashe ogo nœ 'a sœ adœke uzu dœ uzu zatœ ye djigi ndœ kœmbœerøe atamœ œerr ga tœ ndœngœlœnœ yekane á kœgbœ œeneke á tshe za lœsu ye ga pa nœ. ¹² 'E mœmœ nene, kashe 'e za mara kœmbœerøe œerøe nœ azu á endje gbœ œerøe á Ndjaba pa tœnœ lœ awa nœ kœyindœerøe œdœ kœru lœsu nœ endje ga ndœ ye.

Ɔerøe á Ndjaba pa tœnœ

¹³ Lœndœ á Ndjaba pa lima tœ œerøe fœ Abrayamo, tshe dara lima ama ye dœ i'iri

ye dœ tœ ye; gbambanœ nene, anga uzu á tshe ropa ye adœke tshe dara ama ye dœ i'iri ye gugu nene. ¹⁴ Yé tshe pa adœke: «Adjapu, mœ to kane mœ ga pa zœ waa, yé mœ mbœerøe adœke aata zœ ngba kœeropœ.»

¹⁵ Abrayamo sœ lima kœvu dœ ugu lœsu yé tshe gbœ lima œeneke á Ndjaba pa lima tœnœ fœ she ye. ¹⁶ Azu dara ama endje dœ i'iri uzu á tshe ropa endje, yé œ sœ kœmbœerøe adœke sharapu sœ ugurutœ endje pa o'o á endje dara ama endje lœ kumunœ nene.

¹⁷ Andaa, Ndjaba yindœ kœema fœ azu á endje gbœ bala œerœnœ á tshe pa lima tœnœ fœ Abrayamo adœke, sharapu œ sœ tœ upunœ nene. Tshe dara ama ye ndœ kœema adœke, o'o á œne pa dœ lœsu œne bale asœmœ, œne kpa yapa nene. ¹⁸ Atamœ, Ndjaba mbœerøe œerøe bisha neke á tshe lili kœyapa tœnœ nene œdœ ndje kœpa wala tœ upunœ nene, mbœerøe kœto gbœgbœ á rosœ nœ fœ azœ. Mbœerøe tœnœ ataa, a sœ dœ ugu lœsu, azœ á a sœ kœkate kœgbœ œerœnœ á a ko lœsu azœ ga panœ asœmœ.

¹⁹ Ɔerœnœ á a ko lœsu azœ ga pa nœ mbœerøe adœke a shi mbœerøe tœnœ. Soro azœ shi mbœerøe tœnœ bœta egerœ agba œ shi mbœerøe longo. Ɔerœnœ asœmœ li kpuru djagakele rido, ²⁰ á Yisu li ba zœ utshunœ mbœerøe azœ, yé œ te egerœ nganga Ndjaba waa dœ waa bœta Melekisedeke.

7

O'o tœ upu nœ Melekisedeke

¹ Melekisedeke kœdœ lima gbœzugo Saleme œdœ nganga Ndjaba nœ Ndjaba á tshe ropa œerøe kœ. Melekisedeke na para tshatshu Abrayamo dœ lœkœ á tshe sœ lima kœgu tœnœ manda kœnga koshe dœ agbœzugo, yé œ to kane ye ga pa ye.

² Ɔshe dá Abrayamo ko lima œerøe bale lœ ndjokpanœ á tshe gbœ, fœ she. Utshunœ kœ, ádá i'iri ye kœdœ «gbœzugo nœ o'o á sœ ndjii», yé ga pa nœ, œshe kœdœ gbœzugo Saleme á yindœ kœpa adœke «gbœzugo nœ kœsœ gee». ³ Endje wuwusœ abanœ dœ ayinœ nene, endje wuwusœ o'o tœ upu nœ uwu aalatanœ œdœ olo kœzu she nene, endje wuwu ndje sœ ndœngœlœ soro ye nene; kashe tshe sœ bœta Gbolo nœ Ndjaba: tshe dœ nganga Ndjaba nœ waa dœ waa.

⁴ 'E wu mara á tshe dœ egerœ uzu, œshe á ata azœ dœ Abrayamo ko œrœ bale lœ ndjokpa á tshe gbœ lœ koshenœ fœ she. ⁵ Andaa, kœli dœ awa akwa, aata Levi á endje dœ lima anganga Ndjaba dá lima kœ'eshondœ œrœ bale lœ ndjokpa nœ azu Israyele, œ yindœ kœpa adœke aaya endje á endje kœdœ aata Abrayamo. ⁶ Melekisedeke sœsœ lima lœ uwu aata Levi nene, kashe Abrayamo to lima œrœ bale lœ ndjokpa fœ she. Gapa nœ, tshe to kane ye ga pa Abrayamo á Ndjaba pa lima tœ œrœ fœ she. ⁷ Andaa dœ sharapu nene, egerœ uzu dá to kane ye ga pa aya uzu ascœmœ. ⁸ Yé endjeneke á endje sœ kœgbœ œrœ bale lœ ndjokpa kœdœ azu á endje tshuutshu, kashe tœ upu nœ Melekisedeke, endje pa adœke œshe kœdœ uzu á tshe sœ dœ soro. ⁹ Tœ ndœngœlœnœ kœ, œeneke yindœ kœpa adœke, lœkœ á Abrayamo ko bale lœ ndjokpa ascœmœ, œ yindœ kœpa adœke Levi á tshe sœ lima kœgbœ œrœ bale lœ ndjokpa ko ndje œnœ ye yé. ¹⁰ Gbambanœ nene, ataa endje zuzu lima Levi nene gbaa, œ sœ bœta tshe sœ lima bœ lœ atanœ dœ Abrayamo zœ lœkœ á Melekisedeke na lima para tshatshu ye.

¹¹ Awa akwa pa adœke anganga Ndjaba œ wuta lœ uwu aata Levi. Andaa œdœ anganga Ndjaba lœ uwu aata Levi kœmbœrœ lima akwa á li, ádá nœ kœgbœ má anga angbi anganga Ndjaba bœ lœ uwu aata Melekisedeke gugu nene tœ œsœnœ adœke endje ke endje bœ lœ uwu aata Aro. ¹² Gbambanœ nene, œdœ endje kœyapa uwu kœmbœrœ akwa nœ anganga Ndjaba, œ li adja adœke endje yapa awa akwa. ¹³ Yé Gbozu nœ azœ á a pa o'o tœ upu nœ ye ascœke, tshe sœ lœ anga angbi mara á anga uzu bale lœnœ mbœmbœrœ akwa nganga Ndjaba bœ pa ndaba nene. ¹⁴ Azu kœ wusœ nœ adœke tshe to lœ mara nœ Yuda, á Moyize papa lima o'o bale ala mbeti nœ ye tœ upu nœ anganga Ndjaba nene.

Anga nganga Ndjaba bœta Melekisedeke

¹⁵ Yé œeneke á sœ kœema œtœnœ ngbi kœdœ adœke: Anga nganga Ndjaba á tshe wuta, tshe sœ bœta Melekisedeke. ¹⁶ Tshe wuwuta nganga Ndjaba lindœ awa akwa tœ upu nœ aata uzu nene, kashe tshe wuta

nganga Ndjaba lœ awa nœ gbœgbœ nœ soro á ndœngœlœnœ gugu nene. ¹⁷ Yé buku nœ Ndjaba má adœke:

«Bœ kœdœ nganga Ndjaba nœ waa dœ waa bœta Melekisedeke.»

¹⁸ Ataa, endje ka lima tœ ongboro awa akwa mbœrœ á gbœgbœnœ œdœ ádánœ gugu lima nene. ¹⁹ Gbambanœ nene, awa akwa mbœmbœrœ adœke uzu dœ uzu á tshe li nene. Kashe anga œtshœrœ kœropa nœ á a za lœsu azœ ga pa nœ mbœrœtœ ye fœ azœ, yé lœ awanœ, a li kœgitœ azœ ndoo dœ Ndjaba.

²⁰ Yé œ mbœrœtœ endje dœ kœdarama nœ Ndjaba. Anga azu tete anganga Ndjaba lœ awa nœ kœdarama nene. ²¹ Kashe mbœrœ she, tshe wuta lima nganga Ndjaba lœ awa nœ kœdarama lœkœ má Ndjaba pa tœ upu nœ ye adœke:

«Gbozu dara ama ye

yé tshe yapa bala o'o ama ye nene:

“bœ kœdœ nganga Ndjaba nœ waa dœ waa.”»

²² Mbœrœ tœnœ dá tafo ayo á Yisu wuta ayi kœgi sharapu ugurutœ Ndjaba dœ azœ, sœ dœ œtshœnœ kœropa ongboronœ.

²³ Ga panœ, anganga Ndjaba ngba lima waa mbœrœ endje sœ lima kœtshu tœnœ, endje lili lima kœmbœrœ akwa nœ endje waa dœ waa nene. ²⁴ Kashe Yisu sœ dœ soro nœ waa dœ waa yé akwa nganga Ndjaba nœ ye œ ka nene. ²⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, tshe li kœshe dœ mara nœ waa dœ waa endjeneke á endje na lœ awa nœ ye ga ndœ Ndjaba; gbambanœ nene, tshe sœ dœ soro á ka nene ndœ kœza avwala nœ ye fœ Ndjaba tœ upu nœ endje.

²⁶ Ataa, Yisu kœdœ egerœ nganga Ndjaba á tshe li má dœ azœ. Tshe sœ yerœ, tshe gugu dœ o'o nœ uzu nene, tshe mbœmbœrœ ekperœ nene. Ndjaba za she kpi tœ aayi kœmbœrœ ekperœ yé œ za she ga pa œrœ kœ. ²⁷ Tshe sœsœ bœta anga angbi agboro anganga Ndjaba nene: tshe gbege kœza tokóró œlœ dœ œlœ utshunœ mbœrœ ekperœ nœ ye dœ tœ ye, yé manda nœ, mbœrœ œnœ azu ogo nene. Tshe za tokóró kolœ awa tshebabale lœkœ á tshe za lima tœ ye dœ tœ ye tœ tokóró. ²⁸ Andaa, awa akwa sœ kœko azu á endje mœmœ tœ agboro anganga Ndjaba; kashe o'o nœ kœdarama nœ

Ndjaba á na manda awa akwa, za Gbolo á tshe guma œrœ ga tœ ndɔngɔlɔnœ djigi, tœ egerœ ngangá Ndjaba mbœrœ waa dœ waa.

8

Yisu kœdœ egerœ ngangá Ndjaba nœ azœ

¹ Andaa, gilida o'o nœ azœ á a yindœ kœpa tœnœ kœdœ mara egerœ ngangá Ndjaba á a sœ dœ she, œshe á tshe sœ ga ati ga tœ kuni ngande tshagbozu nœ Ndjaba ɔa lafo, ² ɔata ayi akwa nœ adja œyerœ osho œdœ œnœ adja gbanda tande á Gbozu mɔ, kashe œ dœdœ uzu dá mɔ nene.

³ Endje za egerœ ngangá Ndjaba kɔ ga tœ akwa mbœrœ kœto kœtorœ œdœ tokóró. Mbœrœ tœnœ ataa, œ sœ dœ ádá waa ye adœke tshe sœ dœ œrœ kœto tœnœ. ⁴ Œdœ Kristu kœsœ lima ɔa pa ɔshɔ, tshe dœ má ngangá Ndjaba nene. Gbambanœ nene, anga anganga Ndjaba á endje sœ kœko kœtorœ lindœ awa akwa, sœ zœ. ⁵ Kashe endje sœ kœdonga Ndjaba ga tœ ishiri œrœ, ga tœ desherœ á sœ kœma adjapu nœ tshalafo. Mbœrœ tœnœ ataa dá Ndjaba za lima o'o fœ Moyize utshu nœ kœmɔ gbanda tande. Tshe pa fœ she adœke: «Wu, mbœrœ kɔ lindœ mara á mœ yi lima sœ nœ fœ ɔœ ɔa pa kaga.» ⁶ Adjapu, tshe sœ kœmbœrœ akwa á ropanœ kɔ, mbœrœ œshe kœdœ uzu ɔa uguru ɔtshɔ ayo á ka ga pa ɔtshœrœ á Ndjaba pa lima tœ nœ.

⁷ Œdœ endje kœgbagbagbara o'o tœ upu nœ ayo neke lima utshunœ nene, ádá nœ kœyapa tœnœ dœ bishanœ œ gu má nene. ⁸ Kashe tœnœ kœdœ kœgbagbara osho dá Ndjaba sœ kœgbagbara dœ azu nœ ye lɔkɔ á tshe sœ kœpa adœke:

«Gbozu pa adœke, dœ olo á na manda nœ, á mœ lu tafo ayo ugurutœ mœ dœ azu Israyele

œdœ dœ azu ogo Yuda,

⁹ œ sœsœ ɔata ayo á sœ lima ugurutœ mœ dœ aata endje

lɔkɔ á mœ ko endje dœ kane mœ

mbœrœ kœko endje ga ushu lœ ogo Ezipito nene.

Mbœrœ endje dœ tœ endje, endje mbœmbœrœtœ endje lima lindœ ayo nœ mœ nene.

Gbozu pa adœke: œmœ ndje, mœ katœ endje ti ye.

¹⁰ Gbambanœ nene, wu ayo á mœ lu bala dœ azu Israyele

manda olonœ asœmœ dœke: ndœ kœza awa akwa nœ mœ, Mœ su bala awa akwa nœ mœ ga lœ gbetshelœ nœ endje œdœ ga lœsu endje.

Mœ te bala Ndjaba nœ endje, yé endje te bala azu nœ mœ.

¹¹ Uzu bale ugurutœ endje œ yisœ œrœ nene fœ yanganœ too fœ ayancœ adœke tshe wusœ mœ, mbœrœ endje para,œ wu bala sœ mœ ye, kœto kœtœ aaya azu œerrr ga tœ agboro azu.

¹² Gbambanœ nene, mœ djerœ bala ndœ ekperœ nœ endje, yé mœ kpa kwatœ mœ kœtondœ nœ bale nene.»

¹³ Dœ kœpandœ tafo ayo, Ndjaba fa œneke utshunœ tœ ongboronœ. Andaa, œneke á fa ongboro œrœ yé á gbɔ ye, sœ ndoo kœyiwa tœnœ.

9

Mara kœdonga dœ Ndjaba lima utshunœ

¹ Ali ayo sœ lima dœ mara nœ kœdonga dœ Ndjaba œdœ pe Tepelo nœ ɔshɔ. ² Yé gbanda tande sœ lima kœtœmœ, ali tshakalanœ sœ tœ osho á i'irinœ kœdœ Œyerœ osho, á miinda dœ ndaba œdœ pe mapa á endje sœ kœto fœ Ndjaba sœ lœ nœ. ³ Manda nœ, ɔa ngba bisha ridonœ, gbanda tande á i'irinœ kœdœ Œyerœ osho kœropanœ, ⁴ á sœ dœ ndaba á sœ dœ œrœ, á endje zo yombo pa nœ œdœ sanduku nœ ayo á endje dja kotenœ dœ œrœ sœ kœtœmœ. Œrœ á sœ lœnœ dœke: lœsú á endje mbœrœ dœ œrœ á mane sœ lima lœnœ, tshɔngbɔlɔ nœ Aro á ndɔkɔnœ wuta lima tœnœ œdœ pe ndaba nœ ayo. ⁵ Ba pa sandukunœ, endje ko lima œrœ bisha ɔa zœ, œrœnœ sœ lima kœma akeluba, á yindœ kœpa adœke Ndjaba dœ tœ ye sœ lima ɔa zœ zœ. Andjelunœ saka tshelœ ombo endje ga panœ ga tœ osho á endje sœ lima kœto tokóró mbœrœ adœke Ndjaba djerœndœ ekperœ nœ azu. Kashe awa kœli ga lœ kœpandœ ádáncœ bale dœ bale gugu nene.

⁶ Endje guma lima œerœnce kɔ dœ mara ataa, anganga Ndjaba sœ lima kœli ɔɔ dœ ɔɔ ga lœ ali tshakala gbanda tande mbœerœ kœmbœerœ akwa nœ endje. ⁷ Kashe ɔa lœ bisha tshakala gbanda tandœnce, egerœ nganga Ndjaba sœ kœli ga zœ kolœ awa bale lœ ungu bale. Tshe sœ kœli dœ indji agea kœto dœ makabo fœ Ndjaba mbœerœ ekperœ nœ ye dœ tœ ye œedœ mbœerœ œnce azu. ⁸ Ɔtshɔ Ishiri yindœ kœma adœke awa nœ kœli ga tœ œeyerœ osho mamatœ ye damba nene, mbœerœ gbanda tande neke utshunœ sœpe zœ. ⁹ Tœnce dâ sœ kœma ambârâ nœ ngɔngɔ asœ. Ɖ dœdœ makabo œedœ tokóró á endje sœ kœto fœ Ndjaba dâ sœ kœguma lœsu uzu adœke tshe li kœdonga Ndjaba nene. ¹⁰ Ɖ sœ mbœerœ kœziœ, kœendjorœ dœ pe kœdjutɔ kotœ uzu lindœ mara o'o nœ alata. Tœnce kœdœ mara œerœ á azu sœ kœmbœerœ tœnce œerrr ga tœ adœke endje yapa œerœ para.

¹¹ Kashe Yisu na tœ egerœ nganga Ndjaba nœ ɔtshœrœ á sœ kœna tœnce. Tshe li tœ lœ gbanda tande á sœ tœ egerœnce yé á li, œ dœdœ ndje uzu dá mbœerœ nene, œ yindœ kœpa adœke, á dœdœ œnce tshapashœnce asœ nene. ¹² Ɖ dœdœ lœ awa nœ indji akɔ ayaburu œdœ avoro angombe nene, kashe lœ awa nœ indji ye dœ tœ ye dá tshe li kolœ awa tshebabale ga tœ œeyerœ osho yé á vwara azœ lœ ekperœ nœ azœ waa dœ waa. ¹³ Gbambanœ nene, œdœ indji akɔ ayaburu dœ akɔ ngombe œdœ pe vorowo ovoro ngombe á endje dja ga tœ azu á endje mbœerœ ekperœ kœsœ kœmbœerœ adœke ɔkɔ endje wuta yerœ, ¹⁴ ataa, indji Kristu, á lœ awa nœ ishiri nœ waa dœ waa, á tshe zatœ ye dœ tœ ye tœ makabo fœ Ndjaba ɔata uzu á tshe mbœmbœerœ ekperœ nene kashe á tshu, rosœ nœ ye. Indji ye œ djutɔ bala lœsu azœ lœ ekperœ nœ kuzu adœke a mbœerœ akwa fœ Ndjaba nœ soro.

¹⁵ Wu mbœerœ tœnce ataa á Kristu dœ uzu ɔa uguru tafo ayo dœ ongboro ayo. Ɖata á kuzu ye wuta mbœerœ kœyɔ azu lœ kanga nœ ekperœ á mbœerœ lima tœ endje lœ ongboro ayo, endjeneke á Ndjaba e endje li ndœ kœgbɔ œerœ tshangba nœ waa dœ waa á tshe pa lima tœnce.

¹⁶ Gbambanœ nene, œdœ mbeti kœko œerœ tshangba uzu kœwuta, œ sœ dœ ádá waa ye œdœ ayi kœsu mbetincœ kœtshu ye kane. ¹⁷ Mbeti kœko œerœ tshangba uzu sœ dœ ádá œdœ uzunœ kœtshu; kashe œdœ tshe kœsœ dœ soro, ádánœ gugu nene. ¹⁸ Mbœerœ tœnce ataa, tœ kœtetœ kœmbœerœ ayo neke lima utshunœ, indji tu lima yeka. ¹⁹ Lɔkɔ á Moyize pandœ awa o'o liaka awa akwa fœ azu para, tshe za indji ovoro ngombe dœ œnce akɔ ayaburu á djanga dœ ungu, á za aya ganea ɔyɔ á i usu agea ga tœnce yé á yi ga la nœ, yeka á vwi ga tœ buku dœ tœ ye dœ pe ga tœ azu para. ²⁰ Tshe pa adœke: «Asœ kœdœ indji nœ ayo á Ndjaba za awa tœnce mbœerœ 'e.» ²¹ Manda nœ, tshe vwi ndje indjinœ ga tœ gbanda tande dœ pe gbarœ para á endje donga Ndjaba dœ tœnce. ²² Lindœ awa akwa, indji dá sœ kœmbœerœ adœke œerœ kɔ wuta yerœ, yé lœ awa nœ indji dá Ndjaba œ djerœndœ ekperœ.

Tokóró nœ Kristu gi ekperœ pa azu

²³ Ataa, œdœ ishiri œerœ á sœ ɔa lafo kœsœ yerœ lœ awa nœ mara kœdonga oshœnce asœmœ, œ li adœke adja o'o nœ tshalafœ dœ tœ endje sœ ndje lœ awa nœ tokóró neke á sœ dœ ɔtshœnce kœropa nœ. ²⁴ Gbambanœ nene, œ dœdœ ɔa tœ œeyerœ osho á uzu mbœerœ dœ kane, á azu tondœ nœ yeka á mbœerœ, dá Kristu li ga lœnce nene, kashe adja ɔa lafo. Ɖa zœ dá tshe sœ kœmatœ ye ngɔngɔnce asœ ɔa utshu Ndjaba mbœerœ azœ. ²⁵ Yé œ dœdœ manda kœzatœ ye tœ tokóró awa ndjoro ɔata á egerœ nganga Ndjaba á tshe sœ kœli ungu bale dœ bale ga lœ œeyerœ osho dœ angbi indji nene. ²⁶ Gbambanœ nene, œ kœsœ má ataa, tshe wu má lima oyo awa ndjoro kœtotœ ali kœmbœerœ tshapashɔ. Kashe tshe matœ ye kolœ awa tshebabale ɔa tœ ndɔngɔɔ osho mbœerœ kœwo ekperœ lœ awa nœ kœzatœ ye tœ tokóró dœ tœ ye. ²⁷ Yé ɔata uzu kɔ sœ mbœerœ kœtshu tœnce awa bale yeka manda nœ, á Ndjaba œ wa ngbanga pa ye, ²⁸ awa bale ndje ataa, Kristu zatœ ye tœ tokóró awa tshebabale mbœerœ kœgi ekperœ pa azu ndjoro, yé tshe kwa bala tœ ye tœ bishanœ mbœerœ

upu nœ ekperœ nene, kashe mbœrœ kœza kœshe fœ azu á endje sœ kœkate kœna she.

10

¹ Awa akwa nœ Moyize nana lima dœ adja o'o fœ azu nene, kashe œ sœ lima kœma ishiri ɔtshœrœ á na bala. Awa akwa lili ndœ kœguma uzu á tshe yindœ kœna ga ndœ ndjaba nene. Mbœrœ tœnœ ataa ungu dœ ungu, endje sœ kœto kolœ tshetœ tokóró waa dœ waa. ² Ædœ Ndjaba kœdjerœ lima ndœ ekperœ nœ endjeneke á endje sœ kœdonga she kolœ awa bale , endje wu má sœ nœ adœke œne kpa sœsœ lœ ekperœ nene, yé œ ka má tœ kœto tokóró fœ Ndjaba ye. ³ Kashe, ungu dœ ungu, endje sœpe kolœ kœto tokóró fœ Ndjaba mbœrœ kœgbe dœ ekperœ nœ endje. ⁴ Gbambanœ nene, indji akœ angombe too œnœ aakœ ayaburu lili ndœ kœgi ekperœ bale nene.

⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, lœkœ kœna Kristu ga pa tshapashœ, tshe pa lima adœke:

«Ædœ tokóró, œdœ makabo, 6œ yiyindœ nœ nene,

kashe 6œ mbœrœ undu fœ mœ.

⁶ Bœ yiyindœ agea á endje sho endje dœ owo 6a pa ndaba

too tokóró á endje to fœ 6œ mbœrœ kœdjerœndœ ekperœ nene.

⁷ Yé mœ pa adœke: “Uu Ndjaba, Æmœ dœke, mœ na ga ndœ zœ dœ tœ mœ mbœrœ kœmbœrœ œneke á 6œ yindœ nœ, lindœ œneke á endje sú tœ upu nœ mœ 6a la buku á endje vwele.”»

⁸ Kristu pa utshunœ adœke: «Ædœ tokóró, œdœ makabo, œdœ agea á endje sho endje dœ owo 6a pa ndaba, œdœ tokóró á endje to mbœrœ kœdjerœndœ ekperœ, 6œ yiyindœ œrœ bale nene yé œ gaga ndje tœ zœ nene.» Andaa, œtœnœ kœdœ makabo á sœ lindœ awa akwa. ⁹ Yé tshe kpa pa adœke: «Wu, mœ na mbœrœ kœmbœrœ œrœ á 6œ yindœ nœ.» Tshe sœ kœwo ongboro mara kœdonga Ndjaba mbœrœ kœza tafonœ. ¹⁰ Yisu Kristu mbœrœtœ ye lindœ œrœ á Ndjaba yindœ nœ; tshe zatœ ye tœ makabo awa tshebabale fœ Ndjaba, yé œtœnœ ataa dá a wuta ayerœ azu mbœrœ she.

¹¹ Ɔlœ dœ Ɔlœ, ngangga Ndjaba bale dœ bale sœ kœka ga lafo ndœ kœmbœrœ akwa nœ

ye, yé œ sœ kœto tshetœ tokóró kœœpanœ kœœpanœ; tokórónœ asœmœ á sœsœ kœgi ekperœ pa azu Ɔlœ bale nene. ¹² Kashe tœ upu nœ Kristu, manda kœzatœ ye tœ tokóró awa tshebabale ndœ ekperœ nœ azu, tshe sœ ga pa kuni Ndjaba waa dœ waa. ¹³ Ngœngœ asœke, tshe sœ kœkate Ɔlœ á Ndjaba œ ko ayingba ye ga tshada ye. ¹⁴ Gbambanœ nene, lœ kœzatœ ye tœ makabo awa tshebabale asœmœ, tshe mbœrœ adœke endjeneke á tshe sœ kœmbœrœ adœke endje wuta yerœ lœ ekperœ nœ endje, te azu á endje li. ¹⁵ Tœnœ kœdœ neke á Ɔtshœ Ishiri dœ tœ ye sœ kœmatœ nœ fœ azœ. Gbambanœ nene, manda kœpa adœke:

¹⁶ «Asœke kœdœ ayo á mœ lu bala dœ endje manda olonœ asœmœ,

Gbozu pa adœke:

ndœ kœza awa akwa nœ mœ,

Mœ su bala awa akwa nœ mœ

ga lœ gbetshelœ nœ endje œdœ ga lœsu endje.»

¹⁷ Yé tshe kpa pa adœke: «Mœ kpa gbe dœ ngbindirœ œdœ dœ ekperœ nœ endje nene.» ¹⁸ Andaa, 6a tœ osho á kœdjerœndœ ekperœ sœ zœ, ádá nœ kœto makabo mbœrœ ekperœ gugu bale nene.

A na ga ndœ Ndjaba

¹⁹ Atamœ, alaya, a sœ kœyindœ nœ dœ lœsu azœ adœke a li ga tœ œyerœ osho lœ awa nœ indji Yisu. ²⁰ Tshe kœrœ tafo awa á sœ dœ soro fœ azœ lœ awa nœ rido, œ yindœ kœpa adœke lœ awa nœ undu ye dœ tœ ye. ²¹ Yé a sœ dœ egerœ ngangga Ndjaba á Ndjaba za she ga tœ kumu akwa tshasœnda nœ ye. ²² Ataa, a na ga ndœ Ndjaba dœ lœsu azœ ndjii œdœ lœ kœyindœrœ djigi mbœrœ tshe gi azœ lœ ngbindirœ á sœ tœ lœsu azœ, yé œ djutœ undu azœ dœ ungu á sœ yerœ ye. ²³ A mœmœ nene, a sœpe kolœ kœyindœ œrœ á a za lœsu azœ ga panœ; gbambanœ nene, tshe sœ kœmbœrœ œrœ lindœ œneke á tshe pa tœnœ. ²⁴ A gbœndœtœ azœ lœ ugurutœ azœ dœ anga azœ á kœmbœrœ adœke a yindœ anga azœ dœ ɔtshœnœ dœ pe kœmbœrœ ɔtshœ akwa. ²⁵ A kpakpa lœ angbœtœ nœ azœ nene 6ata á anga anga azœ sœ kœmbœrœ tœnœ, kashe a to gbœgbœ

lœ tœ azœ mbœrœ 'e sœ kœwu adœke olonœ sœ kœendo tœnœ.

²⁶ Gbambanœ nene, œdœ a kœsœpe kœmbœrœ ekperœ dœ lœsu azœ manda kœwusœ adja o'o, tokóró tœ upu nœ ekperœnœ ascœmœ kpa gugu nene.

²⁷ Kashe, œ sœpe kolœnœ adœke a kate œgbœ ngbanga á Ndjaba œ wa ga tœ azu dœ pe egerœ owo á ju ayingba ye. ²⁸ Uzu neke á tshe dara pa awa akwa nœ Moyize, endje wu oyo ye nene, œdœ azu bisha too votœ kœpa timunœ, ngbewo endje wo she ye.

²⁹ Uzu neke á tshe wu Gbolo nœ Ndjaba gbambanœ, á gu œsœ indji ayo á mbœrœ adœke tshe wuta yerœ, yé á dara pa Ishiri nœ œtshœ lœsu, 'e sœ dœ gbetshelœ adœke tshe gbœ bala egerœ djofele á ropa nœ.

³⁰ Gbambanœ nene, a wusœ uzu neke á tshe pa lima adœke: «œmœ dá gi tshangba ekperœnœ ascœmœ fœ endje, œmœ dá za bala djofele fœ endje»; yé ga panœ: «Gbozu œ wa bala ngbanga ga tœ azu nœ ye.»

³¹ œ sœ tœ ekpenœ waa adœke uzu gbœ o'o tshakane Ndjaba nœ soro.

³² Kashe 'e gbe dœ ali olo nœ 'e lima kane: 'e gbœ ingb̄isho yé lœkœnœ ascœmœ, 'e shi lima gbi lœ egerœ koshe á gbœœgbœ. ³³ Endje sœ lima kœgu anga anga 'e ugurutœ 'e dœ pe kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje tœ ala azu, kashe e'e kœ, 'e yi lima ndœ kœsœ awa bale dœ anga 'e ascœmœ lœ mara kœwu kanganœ ata. ³⁴ Yé 'e sœ ndje lima kœwu oyo dœ aayi kángá; ataa endje gbœtœ œrœ nœ 'e gbaa, 'e sœ kolœ dœ yanga mbœrœ tœnœ, mbœrœ 'e wusœ nœ adœke 'e gbœ bala œtshœrœ neke á œendœnœ œ di waa zœ. ³⁵ 'E kakatœ kœyindœ œrœ á 'e sœ kœko lœsu 'e ga pa nœ ti nene, mbœrœ 'e gbœ egerœ œrœ tshangbanœ zœ. ³⁶ œ li dœ 'e kœshi gbi lœ kœru lœsu 'e, yé á kœmbœrœ œrœ neke á Ndjaba yindœ nœ yeka á kœgbœ œrœ neke á tshe pa lima tœnœ. ³⁷ Gbambanœ nene, endje sú bala buku adœke:

«œ sœpe olo teasho, olo teasho gbambanœ, yé uzu neke á tshe na, œ na bala zœ, tshe kpalatœ ye nene.

³⁸ Andaa, uzu nœ mœ á tshe sœ ndjii œ sœ dœ soro lœ awa nœ kœyindœrœ nœ ye,

kashe œdœ tshe kœkwa ga manda nœ, lœsu mœ œ sœ dœ yanga mbœrœ she nene.»

³⁹ Azœ, a dœdœ azu nœ kœkwa ga manda nœ yeka á kœli ga lœ kuzu nene, kashe azœ kœdœ azu nœ kœyindœrœ mbœrœ kœshe nœ uvuru azœ.

11

O'o tœ upu nœ kœyindœrœ

¹ Kœyindœrœ kœdœ mara á uzu gbœ dœ œrœ neke á tshe za lœsu ye ga pa nœ, œtœnœ kœdœ mara kœwusœ adja œrœ neke á uzu œ wu dœ ala ye nene. ² Ndjaba ma lima o'o tœ upu nœ anga azu utshunœ mbœrœ kœyindœrœ nœ endje.

³ Lœ awa nœ kœyindœrœ, a sœ kœwusœ nœ adœke Ndjaba mbœrœ tshapashœ dœ o'o ama ye. Ataa, œrœ para á a sœ kœwu tœnœ, œ to lœ neke á a wu nene.

⁴ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Abele to œtshœ tokóró fœ Ndjaba kœropa œnœ Kayina. Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba ma she adœke, œshe kœdœ uzu á tshe sœ ndjii. Gbambanœ nene, Ndjaba ma ngbi adœke œne yindœ kœtorœ nœ ye. Mangba kœyindœrœ nœ ye, ataa tshe tshu gbaa, tshe sœpe kœpa o'o zœ.

⁵ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Enoke wuwu kuzu dœ ala ye nene yé endje gbœgbœ she nene. Ndjaba za she gutœnœ ga lafo ga indiri ye; yé utshu nœ kœœ she ga lafo, endje ma lima o'o tœ upu nœ ye adœke tshe ga lima tœ ala Ndjaba. ⁶ Andaa œdœ uzu kœgugu dœ kœyindœrœ nene, tshe ga tœ ala Ndjaba nene. Gbambanœ nene, uzu neke á tshe yindœ kœna ga ndœ Ndjaba, œ li adœke tshe yindœ nœ adœke Ndjaba sœ zœ, yé tshe sœ kœgi tshangba œrœ fœ azu á endje sœ kœpara she.

⁷ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Nowa dji lima o'o ama Ndjaba lœkœ á tshe ma œrœ á mbœrœtœ endje bala mbatsha fœ she. Nowa za o'onœ dœ ádá yé œ mbœrœ egerœ agba ndœ kœshe azu tshelœ bingi nœ ye. Ataa, tshe wa œgbœ ngbanga ga pa azu nœ tshapashœ yeka á wuta lima uzu ndjii tœ ala Ndjaba mbœrœ kœyindœrœ.

⁸ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Abrayamo dji lima Ndjaba á tshe e she kœna ga lœ ogo á tshe pa lima ndœ kœza tœnœ fœ she.

Abrayamo katœ ogo ye ti ndœ kœna ga tœ osho á tshe wuwusœ nœ nene. ⁹ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, Abrayamo na kœsœ ɓata gene ɓa tœ osho á Ndjaba pa tœ nœ fœ she. Tshe sœ lima kœlo scœnda gbanda tande bale dœ Izaka œdœ Yakobo á o'onœ á Ndjaba pa lima ndœ nœ, sœ ndje mbœrcœ endje. ¹⁰ Gbambancœ nene, Abrayamo sœ lima kœkate ongbo neke á sœ dœ kiti anda ndjoro, á Ndjaba dœ tœ ye dœ ayi kœyisœ mara kœmœ tœncœ œdœ ayi kœmœ tœncœ.

¹¹ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, Sara ndje, ataa ungu nœ kœzu agbolo ro lima ye, tshe zu lima gbolo mbœrcœ á tshe za Ndjaba tœ uzu á tshe yayapa o'o ama ye nene. ¹² Mbœrcœ tœncœ ndje ataa, uzu bale á tshe ndo dœ kuzu, zu azu ndjoro á endje sœ ɓata angerepe ɓa lafo dœ pe mindu tœ ama egerœ ungu á endje li kœdi tœncœ nene.

¹³ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, azu para á endje tshu lima, endje gbœgbœ lima œrcœ á Ndjaba pa tœncœ fœ endje nene. Kashe endje wu lima œtœncœ œ yindœ nœ lœ ingirincœ yé œ wusœ nœ adœke œne kœdœ agene œdœ aayi kœna ana pa œshœ. ¹⁴ Gbambancœ nene, azu á endje pa mara o'o ataa, sœ kœma ngbi adœke œne sœ kœpara ogo nœ œne. ¹⁵ Yé œdœ endje kœsœ kœgbe dœ ogo á endje to lima lœncœ, endje kwa má tœ endje ga zœ ye. ¹⁶ Dœ adjapu, endje sœ lima kœpara ogo á ga dopancœ, ogo ɓa lafo. Mbœrcœ tœncœ ataa, Ndjaba sœsœ dœ tshula adœke endje e œne Ndjaba nœ endje nene; yé tshe guma ongbo bale fœ endje.

¹⁷ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, Ndjaba wu lœsu Abrayamo, tshe za gbolo nœ ye Izaka tœ tokóro, tshe za gbolo nœ ye tshebabale, andaa Ndjaba pa lima tœ œrcœ fœ she. ¹⁸ Yé Ndjaba pa lima fœ she adœke: «Lœ awa nœ Izaka dá ɓœ gbœ bala aata zœ á mœ patœ endje fœ ɓœ.» ¹⁹ Abrayamo sœ lima kœpa adœke Ndjaba li kœshe she uzu lœ kuzu. Mbœrcœ tœncœ ataa, tshe wu lima gbolo nœ ye ɓata uzu á tshe she lœ kuzu.

²⁰ Lœ awa nœ kœyindœrcœ ndje, Izaka to kane ye ga pa Yakobo dœ pe Ezawu ndœ tshambatsha. ²¹ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, Yakobo ndo ndœ kœtshu tœncœ, œ to kane ga pa agbolo nœ Yozefu bale dœ bale yé

œ gote dœ kœtra kumu ye ga tœ mato tshœngbœlœ, yé á donga Ndjaba.

²² Lœ awa nœ kœyindœrcœ, ndoo dœ olo kuzu Yozefu, tshe gbara o'o tœ upu nœ kœwuta agbolo Israyele lœ Ezipito yé œ za awa o'o tœ mara á endje mbœrcœ dœ ngbabi ye.

²³ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, Moyize, manda kœzu she, abancœ dœ ayincœ za lima she yiwatœ nœ manda yapu votœ mbœrcœ endje wu lima kœga nœ gbolo nœ endje, yé endje sœsœ lima dœ awa awa o'o nœ gbozugo nene.

²⁴ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, lœkœ á Moyize wuta gbozu, tshe vvara lima tœ ye adœke endje e œne gbolo nœ yawuru nœ Farawo.

²⁵ Tshe yi lima ndœ nœ adœke œne wu oyo awa bale dœ azu nœ Ndjaba, yé œ vwaratœ ye tœ œsœ nœ kœsœ lœ yanga nœ ekperœ á œndœ nœ œ di nene. ²⁶ Tshe wu lima kœyiangba Kristu ɓa ndœ ye ɓata kœgbœrcœ ndjoro á rosœ kœgbœrcœ nœ Ezipito; gbambancœ nene, tshe ko lima ala ye ga pa kœgbœ bala œrcœ tshangbancœ.

²⁷ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, tshe katœ Ezipito ti œ kpakpa awa oko nœ gbozugo nene, yé tshe shi gbi ɓata uzu á tshe sœ kœwu Ndjaba á endje sœsœ kœwu she nene. ²⁸ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, tshe mbœrcœ lima angbo Pake dœ azu Israyele, yé œ pa fœ endje adœke endje dja indji agea ga pa manda nœ endje mbœrcœ andjelu nœ kœwo azu kœro, á kœwowo aeya agbolo yakoshe nœ endje nene.

²⁹ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, azu Israyele zu lima egerœ odorœ ungu ingbiri ɓata œœœ osho, yé azu Ezipito yi lima ndœ kœzu manda endje yeka á ungu su ga pa endje kpœlirœ.

³⁰ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, Azu Israyele fa lima dje indiri gbagba Yeriko manda olo mindu dœ bisha (7) yeka á kavwa. ³¹ Lœ awa nœ kœyindœrcœ, Rahabe, yashe gugati tshutshu lima awa bale dœ azu á endje vwaratœ endje ndœ kœdji Ndjaba nene, mbœrcœ tshe za lima osho kœsœ fœ agene á endje na kœwu osho utshuncœ yeka á kœgu kœvatœ nœ.

³² O'o gadœ dá mœ kpa pa a? Mœ sœsœ dœ lœkœ ndjoro ndœ kœpa o'o tœ upu nœ

Jedeyo, Barake, Samesone, Jefete, Davidi, Samwele dœ pe aayi kœgbara o'o nene.

³³ Mangba kœyindœrœ, endje gbɔ lima tœ osho nœ anga azu ogo, endje za lima o'o nœ kœsœ ndjii ga tœ akwa, endje gbɔ lima œrœ á Ndjaba pa tœnœ fœ endje ye, endje i lima ama amuru ga tœnœ; ³⁴ endje ru lima gbɔgbɔ nœ owo, endje she lœ kuzu ingiri yakamba, endje á endje sœ lima dœ kɔba she dœ ɔtshɔnœ, endje sœ lima dœ gbɔgbɔ lœ koshe, endje gɔrɔ lima angbi aturugu.

³⁵ Ayashe wu lima azu nœ endje á endje tshu, kœkwa dœ soro.

Kashe anga azu wu lima oyo waa, ataa endje vwaratœ endje kœwuta lœ ekperœ mbœrœ á kœgbɔ kœshe lœ akuzu.

³⁶ Ayingba endje sœ lima kœmɔ endje dœ kœbi endje dœ ndjapa, kœi endje dœ djingiri dœ kœko endje va ga lœ anda kána. ³⁷ Endje ve lima endje dœ badja á wo endje, œ wa tshelœ anga endje dœ sii, œ wo anga endje dœ ingiri yakamba, endje sœ lima kœlo djezœ ngbangbangba, endje verœ lima ɔkɔ apata too œnœ ayaburu; endje gugu lima dœ œrœ nene, endje sœ lima kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje, endje sœ lima kœwu oyo waa, ³⁸ endje á tshapashɔ gaga dœ endje nene. Endje sœ lima ba lœ kpagagasho œdœ ba pa kaga, endje sœ lima ba lœ ɔngɔ badja dœ pe ba lœ gorokpa.

³⁹ Endje kɔ, endje ma o'o tœ upu nœ endje mangba kœyindœrœ nœ endje, kashe endje gbɔgbɔ œrœ á Ndjaba pa lima tœ nœ nene. ⁴⁰ Yé Ndjaba kpa guma lima sœ œrœ dœ ɔtshɔnœ kœrosœ nœ fœ azœ, œ li adœke azœ dœ endje, a sœ awa bale á kœli.

12

Kœru lœsu lœ kœwu lœsu

¹ Ataa, azœ ndje á a sœ dœ atimu ndjoro indiri azœ, a katœ kongba nœ azœ kɔ œdœ ekperœ á sœ kœli azœ lœ ana nœ azœ, a kpa ɔrɔ dœ kœru lœsu lœ awa á endje za ga utshu azœ. ² A ko ala azœ ga pa Yisu á tshe mbœrœ adœke a sœ dœ kœyindœrœ tœ alinœ œrrr ga tœ ndɔngɔlœnœ. Tshe yindœ kœtshu pa kurushi yé œ gbegbe dœ tshula neke á sœ mbœrœ mara kuzu ataa nene, mbœrœ tshe vvara lima tœ ye tœ

yanga neke á endje gumasœ nœ fœ she, yé ngɔngɔ ascœ tshe sœ ga pa kuni ngande tshagbozu nœ Ndjaba.

³ 'E gbe dœ she tœ mara á tshe ru lœsu ye lœ œrœ kɔ á aayi kœmbœrœ ekperœ mbœrœ ga tœ ye yeka á 'e kœmɔmɔ lœ gbetshelœ nœ 'e nene. ⁴ Gbambanœ nene, lœ koshe nœ 'e mbœrœ ekperœ, 'e nganga damba anganœ œrrr ga lœ kuzu nene. ⁵ Yé œndœ upu á endje sœ kœmi fœ 'e bata agbolo djerœ 'e ye a?

«Gbolo nœ mœ, vwavwaratœ zœ tœ djofele nœ Gbozu nene, mɔmɔ lœ gbetshelœ nœ zœ nene lɔkɔ á tshe kœsœ kœgbagbara ɔœ.

⁶ Gbambanœ nene, Gbozu sœ kœyɔrɔ uzu á tshe yindœ ye, yé œ sœ kœza djofele fœ gbolo kɔ á tshe yindœ ye.»

⁷ Mbœrœ kœmbœrœ ala fœ 'e dá 'e sœ kœwu oyo. Ndjaba sœ kœmbœrœ dœ 'e bata agbolo nœ ye. Gbolo dœ dá abanœ zaza djofele fœ she nene a? ⁸ Œdœ endje kœzaza djofele fœ 'e bata á endje za fœ agbolo kɔ nene, dá 'e dœdœ agbolo nœ Ndjaba nene, kashe 'e kœdœ agbolo á alaba 'e sœ kpi. ⁹ Alaba azœ pa ɔshɔ kœdœ aayi kœmbœrœ ala fœ azœ, yé a sœ kœdji endje. Tœ kœrosœ nœ kɔ, œ li adœke a dji Aba azœ nœ ishiri yeka á kœgbɔ soro lœ ye.

¹⁰ Yé endje, endje sœ lima kœza djofele fœ azœ ndœ olo teasho bata á endje yi lima ndœ nœ. Kashe Ndjaba sœ kœza djofele nœ ye fœ azœ mbœrœ adœke a sœ dœ ɔtshɔnœ dœ pe kœgi mara á tshe sœ yerœ dœ tœnœ fœ azœ. ¹¹ Lɔkɔ á azu sœ kœgbɔ djofele, endje sœ kœwu adœke tœnœ kœdœ œrœ nœ yanga nene, kashe œrœ nœ oyo. Kashe œrrr manda nœ, azu á endje wu mara djofelœnœ ascœmœ œ gbɔ œrœ á sœ kœza kœsœ gee œdœ kœmbœrœ adœke uzu sœ ndjii.

Kœmi upu œdœ kœgbota tshelœ utu

¹² Ataa, 'e yɔrɔ tshelœ kane 'e á mœmɔ œdœ matshukuda 'e á sœ vwelevwele. ¹³ Yé mbœrœ ada 'e, 'e guma awa ndjii mbœrœ adœke aayi gbada kœkoko ada endje tɔsho dœ uku nene, kashe endje she.

¹⁴ 'E para kœsœ gee dœ azu kɔ, dœ pe kœsœ yerœ á mbœrœ tœnœ nene, uzu bale

œ wu Gbozu nene. ¹⁵ Ala 'e gbɔ adœke uzu bale wuwuta læ ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba nene. Uzu bale sœsœ ɓata eshe ɔyɔ á shu-ushu, á kœtetœ kœndanga too kœli ga læ azu ndjoro nene. ¹⁶ Ala 'e gbɔ tœ kœmbœrœ angba budu too ayi kœmbœrœtœ œrœ á sœ yerœ ɓata á Ezawu mbœrœ lima á ka tshagbozu nœ ye kolœ mbœrœ kœzirœ awa bale. ¹⁷ Gbambanœ nene, 'e wusœ nœ manda nœ adœke, tshe yi lima ndœ nœ adœke aba œne to kane ye ga pa œne á œne kœgbɔ ɔtshœrœ á Ndjaba pa lima tœnœ, yé tshe lili lima ndœ kœgbɔ tœnœ nene. Tshe gbɔgbɔ awa ndœ kœfa gbetshelœ nœ abanœ nene, ataa kœdi tshelœma nœ ye dœ kœki dœ ngola ye gbaa.

¹⁸ E'e, 'e nana ndoo dœ anga adja œrœ á endje li kœgoro tœnœ nene: ɓata owo á sœ kœju tœnœ, ubu osho, osho á wu nari, ndavuru yugu, ¹⁹ tshama ngbake, tshama azu. Azu á endje sœ lima kœdji tshama œrœ ataa, vwaratœ endje ndœ kœdji anga o'o ga pa nœ ye. ²⁰ Gbambanœ nene, endje lili lima kœru lɔsu endje tœ awa o'o asœke nene: «Uzu á tshe ɔ ga pa kaga asœ, œdœ agea, œ li adœke endje ve she dœ badja.» ²¹ Œrœ á endje sœ lima kœwu tœnœ za awa fœ endje, yé Moyize pa adœke: «Mœ sœ kœde gbaragbara dœ awa.»

²² Kashe e'e, 'e na ndoo dœ kaga siyona dœ pe læ ongbo nœ Ndjaba nœ soro, dœ Yerusaleme nœ tshalafo, osho á aandjelu kutu dœ kutu sœ dœ angbɔtœ nœ angbo, ²³ œdœ angbɔtœ nœ aeya agbolo á endje sú i'iri endje ɓa lafo, á Ndjaba ayi kœwa ngbanga nœ azu para, dœ pe ishiri azu á endje li. ²⁴ 'E na ga ndœ Yisu á tshe dœ uzu ugurutœ tafo ayo, á indji ye gɔrɔ ekperœ para yé á kpa sœ kœpa o'o kœropa indji Abele.

²⁵ Ala 'e gbɔ adœke 'e vwavwaratœ 'e ndœ kœdji uzu á tshe sœ kœpa o'o fœ 'e nene! Gbambanœ nene, endje gbɔ lima djofele lɔkɔ á endje vwaratœ endje kœdji uzu á tshe sœ lima kœgbota tshelœ utu endje ɓa pa ɔshɔ. Endje á endje gbɔ djofelœ ataa, á kœfutœ azœ a? A gbɔ ndje djofele œdœ á kœvwaratœ azœ kœdji tsheneke á tshe sœ kœpa o'o fœ azœ ɓa lafo. ²⁶ Œshe á ɔshɔ sœ kœturu tœnœ ndœ tshama ye, ngɔngɔ asœke tshe sœ kœpa fœ

azœ adœke: «Tœ ndɔngɔlɔnœ, mœ mbœrœ adœke kolœ ɔshɔ dá turu nene, kashe tshalafo ndje.» ²⁷ O'onœ á tshe kpa pa awa bale tœ ndɔngɔlɔnœ sœ kœmindœ nœ adœke œrœ kɔ á tshe mbœrœ lima ga pa tshapashɔ á sœ kœturu tœnœ œ yiwa, yé œneke á sœsœ kœturu tœnœ nene œ sœpe.

²⁸ Mbœrœ tœnœ ataa, a gbɔ ogo neke á turu nene, a tepa ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba dœ ɔtshɔnœ. Lœ awa nœ œtœnœ, a mbœrœ akwa fœ Ndjaba dœ mara á tshe yindœ nœ, a dji she dœ pe kœkpa awa ye. ²⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba nœ azœ kœdœ owo á ju œrœ.

13

Mara kœmbœrœ œrœ á ga tœ ala Ndjaba

¹ 'E sœpe kœyindœtœ 'e dœ anga 'e ɓata aayazu. ² Œndœ kœza osho kœsœ fœ azu djedjerœ 'e nene. Gbambanœ nene, mangbanœ dá anga azu za lima osho kœsœ fœ aandjelu, kashe endje wuwusœ nœ ataa nene. ³ 'E gbe ndje dœ endjeneke á endje sœ læ anda kánga ɓata 'e dœ aayi kánga awa bale dœ endje kane. 'E gbe ndje dœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje, mbœrœ e'e ndje, 'e sœ dœ ɔkɔ ɓata endje.

⁴ Œ li adœke azu kɔ lisœ totœ, yé anga ayi totœ bale lolo dœ anga angbi uzu kpi nene. Gbambanœ nene, Ndjaba œ wa bala ɔgbɔ ngbanga ga tœ aayi angba budu œdœ ga tœ ayi totœ á tshe para angbi uzu.

⁵ Œ lili adœke kœyindœsho mbœrœ ngendja ndi ɔtshɔ 'e nene; 'e za lɔsu 'e ga pa neke á 'e sœ dœ tœnœ mbœrœ Ndjaba dœ tœ ye pa adœke: «Mœ katœ zœ ti bala nene, œndœ zœ œ djerœ mœ bala nene.»

⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, a li dœ lɔsu azœ djigi kœpa adœke:

«Gbozu kœdœ ayi kœti kane mœ, mœ sœsœ dœ awa nœ œrœ bale nene. Œrœ gadœ dá uzu li kœmbœrœ tœ mœ a?»

⁷ 'E gbe dœ agbozu tshapa 'e á endje pa O'o ama Ndjaba fœ 'e kane. 'E gbe dœ mara á soro endje ka dœ tœnœ, yé œ mbœrœtœ 'e lindœ kœyindœrœ nœ endje.

⁸ Yisu Kristu yayapatœ ye nene, tshe sœ awa bale libi, kpesheke œdœ waa dœ waa.

⁹ 'E zazatœ 'e ti læ djingili ndœ o'o nœ wala

nœ angbi azu nene. Gbambanœ nene, œ li adœke ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba to gbagbo fœ 'e, 'e zaza lɔsu 'e ga pa awa o'o tœ upu nœ kœzirœ nene. Endjeneke á endje sœ kœza o'o nœ kœzirœ ga tœ akwa, endje gbɔ tshangbanœ nene.

¹⁰ A sœ dœ ndaba á aayi akwa ɓa lœ gbanda tande lili kœko œneke á endje to dœ tokóró ga panœ á kœzi nene. ¹¹ Gbambanœ nene, endje sho undu agea, á egerœ ngangá Ndjaba œ na dœ indji ye ga tœ œyerœ osho mbœrœ kœyɔndœ kœdjerœndœ ekperœnœ, ɓa ushu tœ gbagba. ¹² Mbœrœ tœnœ ataa, Yisu, ndœ kœmbœrœ adœke azu wuta yerœ lœ indji ye dœ tœ ye, tshe wuta ɓa ushu tœ ongbo á tshu. ¹³ Ataa, a wuta lœ gbagba ndœ kœna kœgbɔtœ azœ dœ she, yé œ yindœ nœ adœke endje gu azœ dœ mara á endje gu lima she. ¹⁴ Gbambanœ nene, pa ɔshɔ asœke, a sœsœ dœ ogo kpiri nene, kashe a sœ ndœ kœpara awa ogo neke á na bala. ¹⁵ Lœ awa nœ Yisu, a kœto makabo nœ kœdonga Ndjaba, tœnœ kœdœ itshi á a donga dœ i'iri ye. ¹⁶ Œndœ kœmbœrœ ɔtshœrœ djedjerœ 'e nene, dœ pe kœti kane 'e lœ tœ 'e, mbœrœ mara tokóró ataa dá sœ kœga tœ ala Ndjaba.

¹⁷ 'E dji agbozu tshapa 'e yé œ zatœ 'e ga ati utshu endje. Gbambanœ nene, endje dœ tœ endje dá sœ kœgbɔndœ ishiri 'e mbœrœ endje dá pa bala ndœ upunœ fœ Ndjaba. Ataa, endje mbœrœ dœ yanga kashe dœ kœpuloema endje nene, ete nene 'e gbɔ œrœ tshangbanœ nene.

¹⁸ 'E za avwala mbœrœ 'a. Gbambanœ nene, 'a yindœ nœ adœke 'a sœ dœ adja ɔtshɔ gbetshelœ tœ lɔsu 'a ndœ kœmbœrœ ɔtshœrœ ɔlɔ dœ ɔlɔ. ¹⁹ 'E mbœrœ œtœnœ, mœ sœ kœyɔndœ nœ ɔlɔ dœ ɔlɔ adœke 'e za avwala tœ upu nœ mœ á Ndjaba kœza awa fœ mœ katsha ndœ kœkwa ga ndœ 'e.

Avwala

²⁰ Kaka Ndjaba nœ kœsœ gee, á tshe she lima Gbozu nœ azœ dœ Yisu á fa she tœ ayi kœgbɔndœ apata, á tshe mbœrœ ayo nœ waa dœ waa dœ indji ye, ²¹ to gbagbo nœ kœmbœrœ ɔtshœrœ kɔ á tshe yindœ nœ adœke 'e mbœrœ. Tshe mbœrœ fœ azœ œneke á ga tœ ala ye lœ awa nœ Yisu

Kristu á mokɔ sœ mbœrœ she lœ ngbugu dœ ngbugu. Ame!

Ndɔngɔlɔ o'o œdœ abala

²² Alaya, mœ yɔndœ nœ ga ndœ 'e adœke 'e ru lɔsu 'e tœ kœyisœ o'o ama Ndjaba asœ! Mœ susu o'onœ ndjoro nene. ²³ 'E wusœ nœ adœke aya azœ dœ Timote wuta lœ kángá ye. Œdœ tshe kœna ga mœ katsha, mœ na kœwu 'e awa bale dœ she zœ.

²⁴ 'E bala agbozu tshapa 'e para dœ pe ayerœ azu kɔ. Ayerœ azu tshelœ ogo Itali vwa abala fœ 'e.

²⁵ Kaka ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba sœ dœ 'e para.

Mbeti nœ Jake Tshatshu o'o

Asœke kœdœ mbeti á Jake sú. Anga azu gbe adœke Jakenœ asœ kœdœ lima aya Yisu. Mbeti nœ ye sœ kœmi upu fœ agbolo nœ Ndjaba para kãkã á endje kurutshelœtœ endje lœ ogo djezœ.

Jake sœ kœmi upu fœ ayindœ Yisu tœ òtshã endje ugurutœ endje œdœ ugurutœ ayingba Yisu. Tshe pa adœke kœwusœtœ to 6a ndœ Ndjaba yé œ li adœke azu yœndœ nœ dœ kœyindœrœ kã. Œ li ndje adœke kœyindœrœ sœ kœmatœ ye dœ akwa, kashe œ kœsœsœ ata nene, œ tshu ye.

Ga panœ, tshe mi o'o tœ upu nœ oyo œdœ kœgbœrœ, kœli ga lœ o'o œdœ kœwu lœsu azu, kœke azu lœ angbœtœ, aayi kœgbœrœ á endje lœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ ayi akwa nœ endje, o'o tœ upu nœ kœru lœsu, kœshi gbi lœ avwala œdœ kœkotœ azœ mi anga azœ lœ ishiri.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1)
- Kœyindœrœ œdœ kœwusœtœ (1.2-18)
- Kœkate o'o ama Ndjaba œdœ kœmbœrœ œneke á o'o ama Ndjaba sœ kœpa tœnœ (1.19-27)
- A kukurutshelœ azu nene (2.1-13)
- Kœyindœrœ œdœ kœmbœrœ òtshœrœ (2.14-26)
- Kœwusœtœ œdœ kœpa o'o (3.1-18)
- Kœsœ dœ lœsu nœ œrœ tshapashã gaga nene (4.1-5.6)
- Ugu lœsu œdœ avwala (5.7-20)

Abala

¹ Abala nœ 'e dœ azu tshelœ mara ndjokpa dœ bisha nœ Ayuda, á 'e ndjôtshelœtœ 'e lœ ogo djezœ. Œmœ Jake, ayi akwa nœ Ndjaba œdœ Gbozu Yisu Kristu, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e.

O'o tœ upu nœ kœru lœsu

² Aaya mœ, œdœ tshelœ áká œgbã o'o kã kœsœ kœna ga tœ 'e, 'e sœ dœ yanga waa mbœrœ tœnœ. ³ Gbambanœ nene, 'e wusœ nœ adœke lãkã á 'e kœli ga lœ œgbã o'o, á kœyindœrœ nœ 'e kœsœpe sheko ga

ndœ Yisu, œ mbœrœ adœke 'e shi gbi lœ nœ yé 'e yo nene. ⁴ Kashe œ li adœke kœshi gbi nœ 'e gerœ yeka á mara kœmbœrœtœ 'e kœsœ tœ òtshœnœ lœ œrœ kã, yekane anga œrœ bale kœroro 'e nene.

⁵ Œdœ anga uzu bale ugurutœ 'e kœgugu dœ kœwusœtœ nene, œ li adœke tshe yœndœ nœ 6a ndœ Ndjaba á tshe kœto fœ she. Gbambanœ nene, Ndjaba sœ dœ ayo waa lœ mara kœto dœ œrœ fœ azu para kãkã dœ òtshã lœsu œdœ dœ kœgbagbara osho nene. ⁶ Œ li adœke uzu e osho ndœ nœ dœ kœyindœrœ, kashe dœ sharapu nene, mbœrœ ayi sharapu sœ 6ata loko á yugu œ iwwi na tœnœ tœ osho kã. ⁷ Uzu ataa gbegbe adœke œne œ gbã œrœ bale 6a ndœ Gbozu nene. ⁸ Mbœrœ adœke gbetshelœ nœ ye sœsœ bale nene yé tshe kaka kpiri lœ awa nœ ye nene.

Ayi oyo dœ ayi kœgbœrœ

⁹ Kaka adœke gbolo nœ Ndjaba á tshe kœdœ ayi oyo donga tœ ye tœ œneke á Ndjaba œ ti she ga lafo, ¹⁰ yé tsheneke á sthe kœdœ ayi kœgbœrœ donga tœ ye tœ œneke á Ndjaba œ ku she ga ati asœmœ. Gbambanœ nene, œndœ ayi kœgbœrœ œ di nene mbœrœ tshe sœ 6ata aya œyo tshelœ kpagagasho. ¹¹ Œlœ œ tã vwege vwege, œ œrã œyœnœ, ndœkœnœ œ yo ga ati yé modonœ œ ka. Awa bale 6ata anga œlœ bale ayi kœgbœrœ œ ndi bala lœ ama akwa nœ ye kã.

Ndjaba vwavwa uzu ndœ kœmbœrœ ekperœ nene

¹² Uzu á tshe wusœ kœru lœsu ye lœ œgbã o'o, œshe kœdœ uzu nœ yanga. Gbambanœ nene, manda kœma kœru lœsu nœ ye lœ œgbã o'o, Ndjaba œ za soro fœ she 6ata œrœ tshangba akwa á tshe gumasœ nœ tœ kœto fœ endjeneke á endje yindœ ye.

¹³ Œ kœsœ adœke lœsu uzu vwa she ndœ kœmbœrœ ekperœ, adja tshe papa adœke: «Ndjaba dá vwa mœ ndœ nœ» nene. Ndjaba gbegbe tœ kœmbœrœ ekperœ nene yé tshe vwa vwa ndje uzu ndœ ekperœ nene.

¹⁴ Ogo nœ uzu dœ tœ ye dá mbœrœ adœke lœsu ye vwa she ga lœ ekperœ. ¹⁵ Manda kœgerœ ekpe ogonœ asœmœ, ekperœ œ wuta lœ nœ yé œ kœsœ adœke ekperœnœ gerœ yekane á kuzu œ wuta lœ nœ. ¹⁶ Œrœ

bale fafara 'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa asœke nene. ¹⁷ Ɔtshœ œrœ kœ á uzu œ gbœ gbambanœ to 6a lafo 6a ndœ Ndjaba ayi kœmbœrœ œlœ, yapu œdœ pe angerepe. Ba ndœ ye, tshe yayapatœ ye nene. Ba ndœ ye, aya ubu osho gugu nene. ¹⁸ Ndjaba yindœ nœ yeka á za soro fœ azœ dœ awa o'o ama ye á dœ adja o'o adœke azœ dœ azu utshunœ ugurutœ œrœ kœ á tshe mbœrœ.

Kœdji o'o ama Ndjaba œdœ kœza ga tœ akwa

¹⁹ E'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e wusœ nœ kœ tœ Ɔtshœnœ adœke: Ɔ li adœke uzu dœ uzu vvara tœ kœdji o'o kashe tœ kœpa o'o katsha katsha dœ pe kœso ókó katsha katsha nene. ²⁰ Gbambanœ nene, uzu á tshe kœsœ dœ ókó, tshe lili tœ kœmbœrœ œneke á sœ ndjii tœ ala Ndjaba nene. ²¹ Atamœ, 'e katœ œrœ tshula dœ pe ndje kœmbœrœ ekperœ kœ ti, yé œ yindœ o'o á Ndjaba za fœ 'e dœ œmœ lœsu. Gbambanœ nene, o'onœ li tœ kœshe 'e.

²² Ɔ li adœke 'e za o'o ama Ndjaba ga tœ akwa, gbetshelœ nœ 'e vwavwa 'e kolœ ndœ kœdjidji nene. ²³ Gbambanœ nene, œdœ uzu kœdji o'o ama Ndjaba, á kœzaza ga tœ akwa nene, tshe sœ 6ata uzu á tshe sœ kœwu tshatshu ye 6a la wushiri. ²⁴ Yé manda kœwu tshatshu ye, tshe gitœ ye yé œndœ tshatshu ye á tshe wu má ro she ye. ²⁵ Kashe œdœ uzu kœza awa akwa nœ Ndjaba á li tœ kœvvara uzu lœ kána, á yindœ nœ dœ lœsu bale, œdœ œndœnœ kœroro she nene á tshe kœsœ kœdji tœnœ á sœ kœza ga tœ akwa, uzunœ asœmœ œ sœ dœ yanga lœ œrœ nœ ye para kœkœ.

²⁶ Ɔdœ anga uzu kœgbe adœke œne kœdœ ayi kœdonga Ndjaba, á kœwuwusœ kœgbœndœ ama ye nene, gbetshelœ nœ ye sœ tœ kœfara she gbambanœ. Kœdonga Ndjaba nœ ye sœ gbambanœ. ²⁷ Ɔrœ á Aba azœ dœ Ndjaba yindœ nœ adœke uzu mbœrœ tœ kœdonga œne dœ Ɔtshœnœ dœke: kœgbe dœ ayasuru dœ ayashe koya lœ oyo nœ endje, œdœ ndje pe kœgbœndœ undu ye lœ ekperœ tshapashœnœ asœke kœ.

2

Adja 'e keke azu ndœ tshatshu endje nene

¹ Aaya mœ, œ kœsœ adœke 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á tshe sœ lœ mokœ, adja 'e keke azu ndœ kœwu tshatshu endje nene. ² 'E gbe dœ o'o asœke kane. Ɔdœ uzu bale kœverœ œrœ kane asœ dœ œrœ, á verœ Ɔtshœ lœba á li ga tœ œsœ ngbœtœ nœ 'e, á anga uzu neke á tshe kœdœ ayi oyo kœverœ agba lœba á li ndje dœ tœnœ, ³ œ kœsœ adœke 'e liscœ ayi kœverœ Ɔtshœ lœbanœ, á pa fœ she adœke: «Ɔbœ á 6œ sœ ke, sœ ga ati kpœke ga tœ Ɔtshœ osho asœke», yé á kœpa fœ ayi oyœnœ adœke: «Ɔbœ asœke, ka dœ ada zœ 6a e», too ndje «sœ ga ati, ga tœ œshœ 6a tœ osho á mœ ko ada mœ tœ ga tœ nœ», ⁴ œneke á 'e mbœrœ asœmœ má adœke 'e sœ kœwu tshatshu azu, yé 'e wuta 6ata azu kœwa o'o á endje wa ngbanga dœ ekpe gbetshelœ.

⁵ E'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e dji mœ kane. Ndjaba ke ayi oyo pa œshœ adœke endje sœ tœ ayi kœgbœrœ lœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu yeka á endje kœli ga lœ ogo gbozu á Ndjaba pandœ nœ adœke, œne za fœ azu á endje yindœ œne. ⁶ Kashe e'e, 'e wuwu ayi oyo lœ ala 'e gbambanœ nene. Azu adœ dá sœ kœmbœrœ agbœ œrœ dœ kumu 'e a? Adœ dá sœ kœna dœ 'e ga utshu ayi kœwa ngbanga a? Ɔ dœdœ ayi kœgbœrœ nene a? ⁷ Ɔ dœdœ kolœ endje dá sœ kœndi Ɔtshœ i'iri á Ndjaba za ga pa e'e nene a?

⁸ Adja 'e sœ kœmbœrœ dœ Ɔtshœnœ œdœ 'e kœsœ kœza awa akwa nœ Gbozu Ndjaba ga tœ akwa. Awa akwanœ á Buku nœ Ndjaba œ pa tœnœ adœke: «Yindœ yanga zœ 6ata á 6œ yindœtœ zœ dœ tœ zœ.» ⁹ Kashe œ kœsœ adœke 'e ke azu mbœrœ kœwu tshatshu endje, 'e sœ kœmbœrœ ekperœ. Ataa, awa akwa nœ Ndjaba yisœ nœ adœke 'e te dœ o'o ye. ¹⁰ Yé uzu á tshe kœza awa akwanœ djigi ga tœ akwa, á kœkatœ anganœ bale, tshe te dœ tœnœ para kœkœ ye. ¹¹ Gbambanœ nene, uzu á tshe pa adœke: «Adja papara awo uzu too akœ uzu nene», pa ndje adœke: «Adja 6œ wowo uzu nene.» Ɔ kœsœ adœke 6œ papara awo uzu too akœ uzu nene, kashe 6œ kœwo uzu, 6œ te dœ awa akwa nœ Ndjaba para kœkœ.

¹² 'E pa o'o, 'e mbœrœtœ 'e 6ata azu á Ndjaba œ wa ngbanga pa endje liaka

awa akwanœ á vvara azœ lœ ekperœ. ¹³ Gbambanœ nene, Ndjaba œ wu oyo nene œ kœsœ adœke tshe wa ngbanga pa uzu á tshe wuwu ndje oyo azu nene. Kashe kœwu oyo azu ropa kœwa ngbanga ye.

Kœyindœrœ œdœ òtshò akwa

¹⁴ Aaya mœ, œ kœsœ adœke anga uzu pa adœke œne sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba, á tshe kœmbœmbœrœ òtshò akwa nene, ádá kœyindœrœ nœ ye sœ zœ dœmœ a? Yé kœyindœrœnœ ascœmœ œ she má she kotoo? ¹⁵ Æ kœsœ adœke anga aya 'e too yingò 'e, á tshe kœgugu dœ lœba kœverœ ga tœ ye nene, too ndje dœ rœgo kœzi òlò dœ òlò nene, ¹⁶ á anga uzu bale ugurutœ e'e kœpa fœ endje adœke: «'E verœ lœba izi yé œ gu yé œ zi œrœ dœ òtshœnœ», kashe 'e toto œrœ á endje gbe dœ tœnœ fœ endje nene, ataa ádá o'onœ á 'e pa sœ zœ dœmœ a? ¹⁷ Æ sœ ndje awa bale mbœrœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba. Gbambanœ nene, œ kœsœ adœke uzu sœ dœ kœyindœrœ, kashe tshe kœmbœmbœrœ òtshò akwa nene, kœyindœrœ nœ ye tshu ye.

¹⁸ Kashe œ kœsœ adœke anga uzu pa adœke: «Æbœ á bœ sœ ke, sœ dœ kœyindœrœ, yé mœ mbœrœ akwa», mœ gi fœ she adœke: «Ma fœ mœ mara á uzu li kœsœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba á kœgugu dœ akwa nene, ataa lœ awa akwa nœ mœ, mœ ma mara á mœ sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba fœ bœ.» ¹⁹ Bœ wusœ nœ adœke Ndjaba sœ tshebabale? Tœ òtshœnœ. Kashe ekpe ishiri wu ndje sœ nœ atamœ, yé endje de gbara gbara dœ awa.

²⁰ Bœ gugu dœ kœwusœrœ nene. Bœ yindœ nœ adœke mœ ma fœ bœ adœke kœyindœrœ á gugu dœ akwa nene sœ gbambanœ a? ²¹ Ata azœ dœ Abrayamo wuta lima òtshò uzu tœ ala Ndjaba mbœrœ kœmbœrœ òtshò akwa, á mbœrœ adœke tshe yi lima ndœ kœza gbolo nœ ye Isaka tœ tokóró fœ Ndjaba. ²² Wusœ nœ adœke kœyindœrœ œdœ akwa nœ ye na lima awa bale: kœyindœrœ nœ ye wuta dœ òtshœnœ mbœrœ akwa á tshe mbœrœ. ²³ O'onœ mbœrœtœ ye b̄ata á Buku nœ Ndjaba pa adœke: «Abrayamo yindœ o'o ama Ndjaba yé mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba wu she tœ

uzu á tshe sœ ndjii.» Mbœrœ tœnœ atamœ, Ndjaba e she adœke yanga œne. ²⁴ 'E wusœ nœ adœke, uzu œ wuta ndjii tœ ala Ndjaba mbœrœ kœmbœrœ òtshò akwa, kashe œ sœsœ kolœ mbœrœ kœyindœrœ bale nene.

²⁵ Æ sœ ndje awa bale tœ upu nœ Rahabe yashe gu ga ati b̄a lœ Yeriko. Æ dœdœ mbœrœ akwa nœ ye dá tshe wuta lima uzu ndjii tœ ala Ndjaba na a? Tshe za lima osho kœsœ fœ ayi avwa nœ Ayuda, á ko endje kpa wuta tœnœ dœ angbi awa. ²⁶ Bata uzu kœwuwu nene, tshe tshu ye, awa bale œdœ kœyindœrœ nœ uzu kœvwavwa she ndœ kœmbœrœ akwa nene, kœyindœrœ nœ tshu ndje ye.

3

Kœgbœndœ tima azœ

¹ Aaya mœ, adja azu ndjoro ugurutœ e'e yiyindœ nœ adœke œne te aayi kœyisœrœ nene. Gbambanœ nene, Ndjaba œ wa bala œgbò ngbanga pa azœ dœ ayi kœyisœrœ, kœropa œnœ udu anga azu. ² Azœ kò, a sœ kœyo tœnœ òlò dœ òlò. Æ kœsœ adœke uzu mbœrœ ekperœ lœ o'o á tshe pa nene, uzunœ ascœmœ kœdœ òtshò uzu tako. Tshe li ndje kœsœ tœ gbozu tshapa undu ye kò. ³ A ko yarakowo ga lœ ama ambarata adœke endje dji azœ, yé a yòrò endje adœke endje na tœ awa á a yindœ nœ. ⁴ 'E gbe ndje dœ masuwa: œ sœ tœ egerœnœ gbaa, œdœ ndje ndavuru yugu sœmœ á vwi masuwancœ gbaa, ayi kœgbota tœnœ œ turu kolœ tœ aya yindancœ teasho yekane á fa masuwancœ ngoro ngoro ngoro ga tœ osho á tshe gbe kœfa ga tœ nœ. ⁵ Awa bale dœ tima azœ: œtœnœ kœdœ aya œrœ teasho lœ undu uzu, yé œ sœ kœmbœrœ ko ogboro œrœ.

'E gbe dœ aya owo teasho á tetœ egerœ gusu, yé gusunœ œ ju kpa. ⁶ Tima kœdœ œrœ kote uzu á sœ b̄ata owo. Ætœnœ kœdœ anda ekperœ. Æ ndi undu azœ dœ uburu yé œ tshi b̄ata owo lifelo. Æ ju uzu kœto b̄a tœ kœzu she œrrr kpa ga tœ kuzu ye.

⁷ Uzu kò mbœrœ adœke œne dœ gbozu tshapa mara agea kò, agea gusu dœ pe ayanu, dœ agea á endje òrò tœ òshò, dœ ageatshalangu, yé endje dji she. ⁸ Kashe uzu bale lili tœ kœsœ tœ gbozu tshapa tima

ye nene. Tøence køedø ekperø á uzu lili køetepa nøe pa øshø nene, ø suusu døe ekpe øyø tøe køewo azu.

⁹ A donga Gbozu á tshe døe Aba azøe døe tima azøe, yé ø darandøe azu, á Ndjaba mbøerøe endje ðata ishiri ye døe tøe ye, koløe døe tima bale asøemøe. ¹⁰ Øtshø o'o køedonga døe Ndjaba ndje døe ekpe o'o køedarandøe azu wuta kø koløe ama azøe. Aaya møe, ø lili adøeke øerøe atake mbøerøetøe ye nene. ¹¹ Adja øtshø ungu døe ekpe ungu wuta ða lima løe ogoro bale a? ¹² Aaya møe, øyø fige zu ele olive yeka ødøe øyø vinu á zu ele fige ma? Awa bale ungu køendjoondjo wuwuta løe ogoro bale døe ungu ingbiri nene.

Køewusøetøe á to ða ndøe Ndjaba

¹³ Øde ugurutøe 'e kø køedøe uzu køewusøetøe ødøe køewusøerøe a? Kaka tshe yisøe nøe løe awa køematøe ye tøe uzu nøe øtshø øtshø yé ø mbøerøe akwa nøe ye para køkø døe ømøe løsu ødøe pe køewusøerøe. ¹⁴ Kashe, 'e køesøe døe gbetsheløe køeropa anga 'e, á løsu 'e køesu døe ekpe úkú, adja 'e koko ombo ga tøe 'e nene yé ø pa wala døe i'iri adja o'o nene. ¹⁵ Mara køewusøetøenøe asøeke toto ða ndøe Ndjaba nene, ø døe køewusøetøe tshapashø nøe asøeke, køewusøetøe nøe azu, køewusøetøe á to løe ekpe ishiri. ¹⁶ Gbambanøe nene, úkú ødøe pe køkø ombo ga tøe azu dá søe køezu djingili ødøe pe ala ekperøe kø. ¹⁷ Kashe uzu á tshe søe døe køewusøetøe á to ða ndøe Ndjaba, tshe køedøe uzu nøe øeyerøe løsu, tshe bøebøerøetøe ye nene, tshe søe døe øtshø løsu, ø søe ndje døe løsu nøe køedji azu, tshe døe uzu nøe køewu oyo anganøe. Tshe køedøe uzu nøe køembøerøe øtshø akwa, uzu nøe køewu tshatshu azu nene yé tshe døedøe wulapatshø nene. ¹⁸ Azu neke á ndje yindøe køesøe gee, endje løe ðata azu køedjo kindi á endje gi køesøe gee dji kpata indiri endje yé ngwarøe á endje rø køedøe soro á søe ndjii.

4

Køeyindøe tshapashø køedøe køeyiangba Ndjaba

¹ Øbøerøe ødøe pe koshe ugurutøe 'e to kpøeta a? Asøemøe kø to løe ogo nøe e'e døe tøe 'e á søe køedutøe endje løe gbetsheløe nøe 'e asøemøe nene a? ² 'E søe døe ogo køegbø øerøe

kashe 'e gbø nene yé 'e wuta ayi køewo azu. 'E søe døe úkú mbøerøe øerøe ndjoro yé ðata á 'e søesøe køegbø øerøenøe nene, 'e fa ga løe koshe. 'E gbøgbø øerøe á 'e søe køepara nene mbøerøe á 'e ee osho ndøe nøe ga ndøe Ndjaba nene. ³ Øe køesøe adøeke 'e e osho ndøe nøe ga ndøe Ndjaba, 'e gbø nene mbøerøe á 'e søe køe'e osho nøe døe ekpe gbetsheløe; gbambanøe nene, 'e e osho ndøe øerøe kø mbøerøe ogo undu 'e døe tøe 'e. ⁴ 'E søe køefara Ndjaba, 'e fatøe 'e ðata ayashe angba. 'E wuwusøe nøe nene adøeke køeyindøe tshapashø nøe asøeke køedøe køeyiangba Ndjaba a? Uzu á tshe køeyindøe tshapashø asøeke, tshe wuta ngbewo ayingba Ndjaba. ⁵ Buku nøe Ndjaba pa adøeke: «Ndjaba søe døe úkú waa mbøerøe ishiri á tshe za ga løe azøe.» 'E gbe adøeke o'onøe asøemøe wuta gbambanøe a? ⁶ Kashe Ndjaba søe døe øtshø løsu ga ndøe azøe køeropa nøe, gbambanøe nene Buku nøe ye pa adøeke:

«Ndjaba vwaratøe ye tøe ayengø egerøe kumu,
kashe tshe søe døe øtshø løsu ga ndøe endjeneke á endje zatøe endje ga ati.»

⁷ Atamøe, 'e zatøe 'e ga tøe o'o ama Ndjaba, ø vwaratøe 'e tøe Satana á tshe køegitøe ye tøe 'e løe ingirinøe. ⁸ 'E gitøe 'e ndo døe Ndjaba yeka á tshe køegitøe ye ndje ndøe 'e. E'e döe azu køembøerøe ekperøe, 'e yapa øtshø 'e. E'e á 'e søe døe løsu bisha bisha, 'e mbøerøe adøeke 'e wuta døe løsu bale. ⁹ 'E yindøe nøe adøeke 'e döe azu oyo, 'e ki. 'E katøe køemøetøe 'e yé øe ki döe ngola. 'E katøe køesøe döe yanga kashe 'e søe döe oyo. ¹⁰ 'E zatøe 'e ga ati utshu Gbozu yeka á tshe køeti 'e ga lafo.

Wawa ngbanga pa yanga zøe nene

¹¹ Aaya, 'e papa ekpe o'o goro øesøe anga 'e nene. Uzu tsheneke á tshe køepa ekpe o'o goro øesøe yanganøe too ndje á køewa ngbanga pa yanganøe, ø søe ðata tshe pa ekpe o'o ga tøe awa akwa nøe Ndjaba too ndje tshe wa ngbanga pa nøe. Ødøe ðøe køewa ngbanga pa awa akwa, ðøe køedøe ayi køewa ngbanga pa nøe kashe ðøe döedøe ayi køeza ga tøe akwa nene. ¹² Gbambanøe nene, Ndjaba bale dá döe ayi køeza awa akwa döe pe ayi køewa ngbanga, øshe dá li køeshe azu too køewo endje. Kashe øeðøe

koedœ de yekane á kœwa ngbanga pa yanga zœ a?

'E katœ koedonga tœ 'e dœ tœ 'e

¹³ 'E dji mœ dœ ðtshœnœ, e'e dœ azu á 'e pa adœke: «Kpœsheke too ɓa mbatsha 'a na ɓa lakpi asœke, 'a lo ɓa zœ ngbugu bale, 'a ka œrœ nœ 'a yé 'a gbœ ngendja.»

¹⁴ Andaa 'e wuwusœ œrœ neke á wuta ga tœ e'e ɓa mbatsha nene. 'E sœ ɓata ngawo á da yé œndœnœ œ di nene yeka á yiwa.

¹⁵ 'E li má kœpa adœke: «E kœsœ adœke Gbozu yindœ nœ, á 'a kœsœpe dœ soro, 'a mbœrœ œrœ neke, too ndje œneke asœke.»

¹⁶ Kashe ngœngœ asœ, 'e sœ koedonga tœ 'e tœ œrœ á 'e gbe tœ kœmbœrœ tœnœ. Koedongatœsho kœ nœ mara asœke sœ tœ ekpœnœ. ¹⁷ Atamœ, uzu á tshe wusœ kœmbœrœ ðtshœrœ á yiyindœ kœmbœrœ tœnœ nene, sœ kœmbœrœ ekperœ.

5

O'o tœ upu nœ aayi kœgbœrœ

¹ 'E dji mœ dœ ðtshœnœ, e'e dœ ayi kœgbœrœ: ngœngœ asœ 'e ki, 'e sa rawa mbœrœ oyo á sœ kœkate 'e! ² Eœrœ nœ 'e á 'e gbœ fu yé akœkœ zi lœba nœ 'e ye. ³ Oœrœ nœ 'e dœ pe kowo nœ 'e ko ngbandji. Ngbandjinœ má fœ 'e adœke 'e ndo tœ kœsho 'e dœ owo. 'E ngbœba kœgbœrœ ndjoro mbœrœ e'e dœ tœ 'e, andaa kœka tshapashœnœ asœke ndo ye. ⁴ 'E wu œrœ tshangba akwa kindi á ayi akwa nœ e'e mbœrœ fœ 'e á 'e vwaratœ 'e kœko fœ endje. E sœsœ ndjii nene! 'E dji mara á endje sœ kœki tœnœ yé Gbozu á tshe sœ dœ gbœgbœ kœ dji iki endje. ⁵ 'E gbœ œrœ waa lœ soro 'e pa œshœ yé 'e mbœrœ œneke á lœsu 'e yindœ nœ. 'E wuta ɓata ayarœ ojoro á endje gbœndœ endje tœ kœwo endje. ⁶ 'E wa œgbœ ngbanga pa azu, 'e wo endjeneke á endje sœ ndjii tœ ala Ndjaba yé endje vwaratœ endje nene.

Kœru lœsu

⁷ Atamœ aaya, 'e sœ dœ kœru lœsu œerr ga tœ kœkwa Gbozu Yisu. 'E gbe dœ kœru lœsu nœ ayi kœdjo kindi: manda kœni ali yavuru, tshe tœrœ kindi nœ ye. Tshe kate anga yavuru œerr ga tœ anga osho mbœrœ kœzi ngwarœ kindi nœ ye. ⁸ E'e ndje awa bale, œ li adœke 'e sœ dœ kœru lœsu, œ shi gbi tœ lœsu 'e; gbambœnœ nene, lœkœ

kœkwa Gbozu ndo ye. ⁹ Aaya, 'e pupulœema 'e ugurutœ 'e tœ upu nœ anga 'e nene mbœrœ á endje kœwawa ngbanga pa 'e nene. 'E wu: ayi kœwa ngbanga ka lœ talamanda. ¹⁰ Aaya, 'e mbœrœ mara œrœ nœ aayi kœgbara o'o á endje sœ lima kœpa o'o dœ i'iri Gbozu: mara á endje sœ liya kœru lœsu endje lœ œgbœ o'o á sœ lima kœna ga ndœ endje. ¹¹ 'E wu: a e endje azu yanga mbœrœ kœru lœsu nœ endje. 'E dji o'o tœ upu kœshi gbi nœ Yobo yé 'e wu œneke á Gbozu mbœrœ fœ she manda nœ; gbambœnœ nene, Gbozu sœ lima dœ ugu lœsu œdœ pe lœsu nœ kœwu oyo.

¹² Kœropa nœ kœ, aaya mœ, adja 'e wawa igi 'e ndje dœ i'iri Ndjaba nene, too dœ i'iri uzu nene, too ndje dœ i'iri anga œrœ bale nene. Kaka adœke 'e le «E» œ kœsœ adœke 'e yindœ o'onœ. Á 'e kœle «œœ» œ sœ adœke 'e vwaratœ 'e tœ o'onœ mbœrœ adœke 'e tete dœ o'o utshu Ndjaba nene.

Kœki fœ Ndjaba

¹³ E kœsœ adœke anga uzu bale ugurutœ 'e sœ kœwu oyo, tshe ki ga ndœ Ndjaba. Á œ kœsœ adœke tshe kœsœ dœ yanga, tshe donga Ndjaba. ¹⁴ E kœsœ adœke anga uzu bale ugurutœ 'e sœ dœ kœba, tshe e agbozu Ikrizia, yé endje ki fœ Ndjaba tœ ye manda kœta kada ga tœ ye dœ i'iri Gbozu. ¹⁵ Kœki fœ Ndjaba dœ kœyindœrœ œ she uzu lœ kœba. Gbozu kpa to gbœgbœ fœ she œ iwwi she ga lafo yé œdœ tshe kœmbœrœ ekperœ, Ndjaba œ djœndœ nœ. ¹⁶ Atamœ, œ li adœke 'e pandœ ekperœ nœ 'e uzu dœ uzu fœ yanga nœ, 'e ki fœ Ndjaba uzu dœ uzu mbœrœ yanga nœ yekane á 'e kœshe. Gbambœnœ nene, ákpálá iki nœ uzu á tshe sœ ndjii fœ Ndjaba li kœmbœrœ egerœ akwa. ¹⁷ Eliya kœdœ lima uzu ɓata azœ. Tshe ki fœ Ndjaba dœ lœsu ye bale adœke, yavuru nini nene, yé œ mbœrœ ngbugu votœ dœ yapu mindu dœ amanœ bale, yavuru nini pa œshœ nene. ¹⁸ Manda nœ, tshe kpa ki fœ Ndjaba, ngbewo yavuru ni, yé ele œyœ ko pa œshœ.

¹⁹ Aaya, œdœ uzu bale ugurutœ 'e kœdji awa, yé anga uzu kœgi she ga tœ awa, ²⁰ 'e wusœ nœ adœke uzœnœ á tshe gi ayi kœmbœrœ ekperœ lœ ekpe awa, she

ayance yé Ndjaba œ djerœendœ ukpulu
ekperœ nœ ye á tshe mbœerœ ascœmœ.

Ali mbeti nœ Petro Tshatshu o'o

Asœke kœdœ ali mbeti á Petro sù fœ ayindœ Yisu á endje ndjætshelœtœ endje á wuta agene 6a lœ ogo Po, Galate, Kapadose, Azi, œdœ pe Bitini. Lœkœ á Yisu sœ lima pa 6shœ, Petro na lima ana awa bale dœ she yé dœ lœkœ á tshe ka ndje lima tœ tshapashœ ti, Petro kœdœ lima ayi avwa nœ Yisu ga ndœ Ayuda.

Azu mbœrœ lima œrœ kanga fœ ayindœ Yisunœ waa mbœrœ á endje sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbozu Yisu Kristu. Ádánœ á Petro sù mbetinœ tœ kœpa fœ endje adœke endje shi gbi lœ kœyindœrœ, endje dœdœ ali azu kœwu œrœ kanganœ asœmœ nene. Tshe pa fœ endje adœke Yisunœ á endje yindœ ye asœmœ, œshe dá dœ ali uzu á endje mbœrœ kanga fœ she œrrr ga tœ kœwo she. Œ li adœke 'e sœ dœ ugu lœsu 6ata she lœ kœwu œrœ kanga. Tshe kpa pa fœ endje adœke, endje gbœ bala kpoto mokœ 6ata œrœ tshangba kœru lœsu nœ endje.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Kœshi gbi lœ gbetshelœ (1.3-12)
- Œyerœ soro (1.13-2.17)
- Yisu wu œrœ kanga (2.18-25)
- Ayindœ Yisu œdœ œrœ kanga (3.1-4.19)
- Mara á li dœ agbozu tshapa ayindœ Yisu kœmbœrœtœ endje (5.1-11)
- Ndœngœlœ o'o (5.12-14)

Abala

¹ Œmœ Petro, ayi avwa nœ Yisu Kristu, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e dœ azu á Ndjaba ke 'e, á 'e ndjætshelœtœ 'e á wuta agene 6a lœ ogo Po, Galate, Kapadose, Azi, œdœ pe Bitini. ² Ndjaba Aba wu 6a lima sœ 'e katshatsha utshunœ, yé á ke 'e adœke 'e dœ azu nœ ye. Tshe mbœrœ adœke 'e wuta ayerœ azu lœ awa nœ Ishiri nœ ye, adœke 'e dji o'o ama Yisu Kristu yekane á tshe kœdjutœ ekperœ nœ 'e dœ indji ye.

Kaka Ndjaba yisœ 6tshœ lœsu œdœ kœsœ gee nœ ye fœ 'e tœ pa nœ kpuru.

A donga Ndjaba mbœrœ tafo soro á tshe za fœ azœ lœ Yisu Kristu

³ A donga Ndjaba á tshe dœ Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu; gbambanœ nene, tshe sœ dœ oyo waa ga ndœ azœ. Mbœrœ tœnœ ataa, tshe za tafo soro fœ azœ lœ awa nœ Yisu Kristu á tshe shé she ugu-rutœ akuzu. Ndjaba mbœrœ ataa mbœrœ a kœko lœsu azœ ga tœ soronœ á a gbœ asœmœ, ⁴ a sœ dœ 6tshœrœ á Ndjaba gumasœ nœ kate azœ 6a lafo. Œtœnœ kœdœ œrœ á yiwa nene, œ za ngbandji nene yé œ gba ndje nene. ⁵ Ndjaba œ gbœndœ 'e dœ gbœgbœ nœ ye mbœrœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ ye œrrr adœke 'e gbœ kœshe á ndœ tœ kœematœ ye dœ lœkœ kœka tshapashœ.

⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœ dœ yanga, œdœ œ kœsœ adœke ngœngœ asœke 'e wu oyo tœ tshelœ aka œgbœ œrœ kœ á wuta ga tœ 'e. ⁷ Œ li adœke endje yamba kœyindœrœ nœ 'e 6ata endje yamba œrœ dœ owo. Andaa kœyindœrœ nœ 'e ropa œrœ ye; gbambanœ nene, œrœ kœdœ œrœ á œendœnœ œ di nene. Œdœ 'e kœtepa kœyindœrœ nœ 'e kperœ, adja Ndjaba œ donga 'e, œ za mokœ dœ kœlisœtœ fœ 'e dœ lœkœ á Yisu œ kwatœ ye. ⁸ Œshe á 'e wuwu she dœ ala 'e nene kashe 'e yindœ ye, 'e wuwu she nene kashe 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ ye. Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœ dœ egerœ yanga nœ mokœ, á uzu œ li kœpandœ maranœ kœ nene. ⁹ Gbambanœ nene, Ndjaba œ za kœshe fœ 'e 6ata œrœ tshamanda kœyindœrœ nœ 'e.

¹⁰ Aayi kœgbara o'o nœ Ndjaba pa lima o'o tœ upu nœ kœshœnœ yé endje gbara o'o tœ upu nœ 6tshœ lœsu nœ Ndjaba ga ndœ 'e asœmœ. ¹¹ Gbambanœ nene, Ishiri nœ Kristu sœ lima pa endje yé œ gbara lima o'o fœ endje tœ upu nœ œrœ kanga á Kristu œ wu, œdœ ndje mokœ á tshe gbœ manda nœ. Aayi kœgbara o'onœ para lima awa kœ adœke œne wusœ lœkœnœ œdœ pe mara á œerœnœ asœmœ œ mbœrœtœ endje. ¹² Yé Ndjaba yi lima sœ nœ fœ aayi kœgbara o'o adœke, endje gbara lima o'onœ asœmœ tœ upu nœ endje dœ tœ endje nene kashe tœ upu nœ 'e dá aayi kœgbara o'onœ gbara lima o'o á ngœngœ asœ aayi kœyisœ 6tshœ O'o nœ Yisu Kristu na dœ tœnœ fœ 'e. Endje

yi lima sœ nœ læ awa nœ Ɔtshə Ishiri á Ndjaba vwa lima she kœto ɓa lafo, yé ngəngə asœke aandjelu sœ ndje dœ yanga mbœrœ kœwusœ nœ.

Mara kœmbœrœtœ uzu á za yanga fœ Ndjaba

¹³ Mbœrœ toenœ ataa, 'e guma gbetshelœ nœ 'e mbœrœ kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba. 'E dœ agbozu tshapa undu 'e dœ tœ 'e yé 'e ko lœsu 'e kə ga pa ɔtshœrœ* á 'e gbə dœ ləkə á Yisu Kristu œ kwatœ ye. ¹⁴ Bata e'e kœdœ agbolo kœdji o'o ama Aba 'e, 'e zaza lœsu 'e ga pa œrœ nœ anga 'e nene bata á sœ lima utshunœ adœke 'e wusœ œrœ. ¹⁵ Kashe bata tsheneke á tshe e 'e, œshe kœdœ Ɔeyerœ Ndjaba, œ li adœke e'e, 'e sœ ndje yerœ læ mara kœmbœrœtœ nœ 'e kə. ¹⁶ Mbœrœ toenœ dá endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «'E sœ yerœ gbambanœ nene, mœ sœ yerœ.»

¹⁷ Yé œdœ 'e kœsœ kœ'e Ndjaba adœke Aba ləkə á 'e kœsœ kœza avwala nœ 'e fœ she, œ li adœke 'e kpa awa ye læ olo kœsœ nœ 'e pa ɔshə mbœrœ tshe wuwu tshatshu uzu nene, kashe tshe wa o'o nœ uzu dœ uzu kœli dœ akwa nœ ye. ¹⁸ 'E wusœ nœ adœke mara kœmbœrœtœ 'e utshunœ á 'e gbə lima manda aata 'e gaga nene. Ndjaba she 'e læ nœ kə, tshe sheshe 'e dœ œrœ á ndi bata ngendja too ɔrœ nene. ¹⁹ Kashe tshe she 'e dœ indji Kristu á amanœ gbə waa. Tshe sœ bata aya pata á anga œrœ kote ye ndindi bale nene, á œndœ uburu teasho gugu tœ ye nene. ²⁰ Ndjaba ke lima she utshunœ adœke tshe mbœrœ tshapashə, yeka á mbœrœ adœke tshe na dœ ndəngəlo oshonœ asœke tœ upu nœ 'e. ²¹ Lœ awa nœ ye, 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba á tshe shé she læ kuzu, yé á za mokə fœ she dœ mara adœke kœyindœrœ nœ 'e œdœ pe lœsu 'e sœ ga pa Ndjaba.

²² 'E wuta yerœ mbœrœ á 'e tetœ kœza adja o'o ga tœ akwa. Ɔtoenœ dá sœ kœvwa 'e adœke 'e sœ dœ adja kœyindœsho, ataa 'e kakatœ nœ nene, 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e dœ lœsu 'e djigi. ²³ Gbambanœ nene, Ndjaba zu 'e tœ bishanœ læ awa nœ o'o ama ye á doé soro, á sœpe ungu dœ ungu. Kashe œ sœsœ læ awa nœ uzu á tshe tshu

nene. ²⁴ Endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Azu para kəkə sœ bata a'eara ɔyə, mokə nœ endje sœ bata ndəkə a'eara ɔyə: a'eara ɔyə œ ɔrə yé ndəkənœ œ yo.

²⁵ Kashe o'o ama Gbozu Ndjaba œ sœpe waa dœ waa.»

Andaa o'onœ asœmœ, œtoenœ kœdœ Ɔtshə O'onœ á endje yisœ nœ fœ 'e.

2

¹ Mbœrœ tœ nœ ataa, 'e katœ ekperœ kə, dœ kœfara osho kə œdœ úkú, dœ mara wulapatshə kə, dœ egerœ ogo kœgbə œrœ, dœ ndje kœpa ekpe o'o ga tœ uzu kə ti ye.

² Kashe 'e sœ bata awaya. Endje sœ kolœ dœ ogo kœa ɔngə ayi endje, ɔngənœ á li adœke 'e para kœdœ adja o'o yekane á 'e kœgerœ á kœgbə kœshe. ³ Gbambanœ nene, œ sœ bata á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «'E wusœ nœ dœ tœ 'e adœke adja Gbozu sœ dœ ɔtshənœ.»

Badja soro mbœrœ anda nœ Ndjaba

⁴ 'E na ga ndœ ye, œshe kœdœ badja soronœ á azu za lima vwi'i kashe Ndjaba ke lima, yé œ wu adœke amanœ gbə waa.

⁵ E'e ndje atamœ, 'e wuta bata badja soro á Ndjaba sœ kœmbœrœ toenœ dœ anda á Ishiri nœ ye sœ læ nœ. Tshe fa 'e tœ ayerœ anganga Ndjaba, mbœrœ á 'e kœko tokóró nœ Ishiri neke á za yanga fœ she læ awa nœ Yisu Kristu. ⁶ Gbambanœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«'E wu, mœ ke anga badja á anda œ shi mbœrœ toenœ, á amanœ gbə waa

á za tə ɓa lakpi Siyona

mbœrœ kœmə anda nœ mœ ga pa nœ.

Uzu kə á tshe za lœsu ye ga pa nœ,

tshe gbə tshula bale nene.»

⁷ Mbœrœ 'e á 'e yindœ ye asœmœ, tshe sœ bata badja á amanœ gbə waa; kashe mbœrœ azu á endje yiyindœ ye nene, á dá badjanœ asœmœ gugu nene. Endje su ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Badjanœ á aayi kœmə anda vwaratœ endje tœnœ

wuta badja á anda œ shi mbœrœ toenœ.»

⁸ Endje kpa su ndje adœke:

* **1.13** 1.13 Ɔtshœrœnœ asœ kœdœ œneke á azu œ gbə bata ndangba ɔtshə lœsu nœ Ndjaba dœ ləkə kœkwa Yisu Kristu

«Badjanœ ascœmœ, azu œ ko ada endje to tœnœ,
yé œ ko endje vesho.»

Endje sœ kœko ada endje to tœnœ mbœerœ á endje sœsœ kœyindœ kœdji o'o ama Ndjaba nene. Ataa œrœ á yi lima ndœ kœmbœerœtœ ye fœ endje ascœmœ, dá na ascœmœ.

⁹ Kashe e'e, 'e kœdœ azu tshelœ mara á Ndjaba ke. E'e kœdœ anganga nœ Gbozu. E'e kœdœ ayerœ azu nœ Ndjaba, á tshe ke 'e adœke 'e gbara otshœrœ á tshe mbœerœ fœ azu. Œshe dá gbota 'e lœ ubu osho mbœerœ kœko 'e ga lœ mokœ nœ ye á ropa nœ ye.

¹⁰ Utshunœ, 'e dœdœ lima azu nœ Ndjaba nene; kashe ngœngœnœ asœ, 'e wuta azu nœ ye. Utshunœ, Ndjaba wuwu lima oyo 'e nene; kashe ngœngœ asœ, tshe wu oyo 'e ye.

E'e kœdœ akanga nœ Ndjaba

¹¹ Aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e sœ b̄ata azu á endje sœ kœroro tœnœ, azu á endje dœ agene pa œshœ. Atamœ, mœ sœ kœemi upu fœ 'e adœke: 'e vwaratœ 'e tœ ekpe gb̄etshelœ nœ œkœ á sœ kœnga koshe dœ ishiri 'e. ¹² 'E mbœerœtœ 'e dœ otshœnœ ugurutœ ayingba Yisu. Ataa œdœ endje kœpa adœke e'e kœdœ azu kœmbœerœ nḡbindirœ gbaa, endje wu otshœ akwa nœ 'e á 'e mbœerœ yé endje donga Ndjaba lœko á tshe kœkwatœ ye.

¹³ 'E lisœ agbozu tshapa œshœnœ asœke mbœerœ 'e kœdœ azu nœ Gbozu Yisu, œdœ ndje gbozugo á tshe sœ pa azu para kœkœ ascœmœ, ¹⁴ ndje dœ pe agbozu á tshe vwa endje ndœ kœza djofele fœ aayi kœmbœerœ nḡbindirœ ndje dœ kœdonga aayi kœmbœerœ otshœrœ ascœmœ.

¹⁵ Gbambanœ nene, Ndjaba yindœ nœ adœke 'e mbœerœ otshœrœ yeka azu á endje ndi lœ ekperœ á wuwusœ œrœ nene, kœsœsœ dœ o'o ndœ kœpa tœ upu nœ 'e nene. ¹⁶ 'E mbœerœtœ 'e b̄ata azu á endje kpa dœdœ akanga nene. Kashe adja œneke kpa zaza awa fœ 'e kœmbœerœ ekperœ nene, kashe 'e mbœerœtœ 'e b̄ata akanga nœ Ndjaba. ¹⁷ 'E lisœ azu para kœkœ yé œ yindœ aaya 'e. 'E kpa awa Ndjaba, yé œ lisœ gbozugo nœ 'e.

A mbœerœ mara œrœ nœ Kristu

¹⁸ 'E dœ aayi akwa, 'e lisœ ayengœ 'e. 'E lili kolœ œsœ endjeneke á endje sœ dœ otshœnœ ndje dœ endjeneke á endje sœ dœ otshœ lœsu nene, kashe 'e li ndje sœ endjeneke á endje sœ dœ œgbœ lœsu.

¹⁹ Gbambanœ nene, œdœ uzu kœru lœsu ye lœ œrœ kanga á lili má adœke tshe wu nene mbœerœ kœkpa awa Ndjaba, œ ga waa.

²⁰ Ataa, otshœrœ gadœ dá uzu œ gbœ œ kœsœ adœke tshe wu oyo mbœerœ kœmbœerœ ekperœ a? Kashe œ kœsœ adœke tshe wu oyo mbœerœ á tshe mbœerœ otshœrœ, œ sœ dœ otshœnœ tœ ala Ndjaba.

²¹ Ascœmœ kœdœ œrœ á Ndjaba e 'e mbœerœ tœnœ, gbambanœ nene Kristu dœ tœ ye wu lima oyo mbœerœ 'e. Tshe yisœ awa fœ 'e adœke, 'e wu mara á tshe mbœerœ lima ascœmœ yé œ mbœerœtœ 'e ndje liaka nœ.

²² Tshe mbœmbœerœ lima ekperœ nene yé wala hiaru wuwuta lima lœ ama ye nene.

²³ Azu gu she, kashe tshe gigi fœ endje nene. Endje mbœerœ œgbœ œrœ ga tœ ye, yé tshe susuku dœ uzu nene kashe tshe za lima tœ ye fœ Ndjaba á tshe wa o'o dœ adjapu.

²⁴ Lœkœ á endje wo lima she pa kurushi, tshe za lima agba ekperœ nœ azœ ga pa ye. Tshe mbœerœ lima ataa yeka á a kœwuta azu á endje tshu tœ œneke á dœ ekperœ yé á sœ dœ soro ndœ kœmbœerœ œrœ á sœ ndjii. Œshe, á ukunœ á tshe gbœ ascœmœ, œ she 'e. ²⁵ Gbambanœ nene, 'e sœ lima b̄ata apata á endje djingili awa; kashe ngœngœnœ asœke, 'e fatœ 'e ga ndœ ayi kœgbœndœ apata, á tshe kœdœ ayi kœgbœndœ ishiri 'e.

3

O'o tœ upu nœ ayashe dœ ayakoshe

¹ E'e dœ ayashe ndje, 'e lisœ aakœ 'e mbœerœ œ kœsœ adœke anga endje vwaratœ endje tœ kœdji o'o ama Ndjaba, yé œdœ 'e kœyiyi ndje sœ o'o ama Ndjaba fœ endje nene gbaa, endje fatshalœsu endje mbœerœ kœmbœerœtœ nœ 'e dœ awo endje,

² kœwu kolœ okporo mara kœmbœerœtœ nœ 'e œdœ ndje pe mara á 'e sœ kœlisœ endje. ³ Adja kœga nœ 'e mama kolœ tœ ye b̄a ushu nene: b̄ata mara kœguma dœ sukumu 'e, dœ kœverœ œrœ á endje mbœerœ dœ œrœ ga tœ 'e, ndje dœ kœverœ

lœba á ga waa. ⁴ Kashe œ li adœke, a sœ dœ kœga á zatœ ye yiwa tœnœ ba tœ lœsu azœ. Asœmœ kœdœ kœga neke á ndi nene: kœsœ dœ lœsu ziti œdœ kœsœ gee, œtœnœ dá amance gbœ waa tœ ala Ndjaba. ⁵ Atamœ dá ayerœ ayashe liya utshunœ á endje ko lima lœsu endje ga tœ Ndjaba, á sœ lima kœliscœ aakœ endje, endje guma lima tœ endje dœ marance asœke. ⁶ Bata Sara á tshe dji lima o'o akœnœ dœ Abrayamo, yé á e lima she gbozu nœ ye. 'E wuta ayawuru nœ ye œ kœsœ adœke 'e sœ kœmbœrœ œtshœrœ yé œdœ 'e kœkakatœ 'e ti adœke anga œrœ bale za awa tœ 'e nene.

⁷ 'E dœ ayakoshe ndje, lœ kœsœ nœ 'e dœ awo 'e, 'e wusœ nœ adœke endje kœdœ amœ azu kœropa 'e. 'E liscœ endje, mbœrœ endje ndje, endje gbœ soronœ á Ndjaba œ za fœ azu awa bale dœ 'e. 'E mbœrœ ataa yeka anga œrœ bale kœkukundœ avwala nœ 'e ga ndœ Ndjaba nene.

'E wu oyo tœ upu nœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii

⁸ Ndangba o'o nœ mœ fœ 'e kœdœ adœke, e'e para kœkœ 'e sœ dœ gbetshelœ bale, 'e sœ dœ lœsu kœti kane anga 'e, 'e yindœtœ 'e bœta aaya azu, 'e wu oyo anga 'e yé œ kotœ 'e ga ati. ⁹ Adja 'e gigi ekperœ manda ekperœ nene, 'e gugu ndje azu neke á endje gu 'e nene. Kashe 'e to kane 'e ga pa endje gbambanœ nene, mbœrœ tœnœ dá Ndjaba e 'e adœke œne to kane œne ga pa 'e. ¹⁰ Œ sœ bœta œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Uzu á tshe kœyindœ kœsœ dœ œtshœ soro, yé œ sœ dœ yanga pa œshœnœ asœke, œ li adœke adja tshe gbœndœ tima ye tœ ekpe o'o,

yé œ gbœndœ ama ye tœ kœpa wala.

¹¹ Œ li adœke tshe katœ kœmbœrœ ekperœ, yé œ mbœrœ kolœ œtshœrœ.

Tshe mbœrœ dœ mara kœ adœke, œne sœ dœ kœsœ gee dœ azu yé œ shi gbi.

¹² Gbambanœ nene, ala Ndjaba sœ pa azu á endje sœ ndjii,

yé utu ye sœ ndœ kœdji avwala nœ endje, kashe tshe fa tshaangba ye fœ aayi kœmbœrœ ekperœ.»

¹³ Œdœ dá mbœrœ ekperœ fœ 'e œdœ 'e kœzatœ 'e djigi ndœ kœmbœrœ œtshœrœ a?

¹⁴ Œdœ azu kœsœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ 'e mbœrœ á 'e sœ kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii, 'e sœ dœ yanga. 'E kpakpa awa endje bale nene yé 'e koko lœsu 'e ga lafo nene.

¹⁵ Kashe 'e tepa Kristu ga tœ lœsu 'e bœta œyerœ Gbozu nœ 'e. 'E gumatœ 'e œlœ dœ œlœ mbœrœ kœpa ádá á 'e za lœsu 'e ga pa Kristu fœ azu á endje yu 'e tœnœ. ¹⁶ Kashe 'e gi o'o fœ endje dœ œmœ lœsu, dœ kœliscœ endje œdœ pe œtshœ gbetshelœ yekane azu á endje sœ kœpa adœke e'e kœdœ ekpe azu, á sœ kœpatœ œtshœ 'e kœgbœ tshula. ¹⁷ Kashe œ sœ dœ œtshœnœ adœke 'e wu œrœ kanga tœ upu nœ œtshœrœ á 'e sœ kœmbœrœ tœnœ œdœ Ndjaba kœyindœ nœ. Œneke asœ da ga kœropa kœwu œrœ kanga manda kœmbœrœ ekperœ.

¹⁸ Gbambanœ nene, Kristu dœ tœ ye tshu lima awa bale ngbewo lœ kumu ekperœ nœ azu, œshe á tshe sœ ndjii tshe tshu mbœrœ azu á endje sœsœ ndjii nene, mbœrœ kœkœ 'e na tœnœ ga ndœ Ndjaba. Endje wo kolœ undu ye kashe tshe she lœ kuzu dœ gbœgbœ nœ œtshœ Ishiri. ¹⁹ Yé dœ gbœgbœ nœ Ishirinœ asœmœ, tshe na ndœ kœyiscœ œrœ fœ aishiri endjeneke á endje lœ lœ kána ba lœ ogo nœ akuzu. ²⁰ Endje vvara lima tœ endje tœ kœdji o'o ama Ndjaba kashe Ndjaba kate lima endje dœ ugu lœsu dœ lœkœ á Nowa sœ lima kœmbœrœ egerœ agba á kolœ azu teasho, mindu dœ votœ li lima ga lœ nœ yekane á she lima la ngunœ. ²¹ Ungunœ asœmœ má batisimu á she 'e lœ ekperœ nœ 'e ngœngœ asœ: ungunœ œ djutœ uburu tœ undu uzu nene, kashe œ she uzu œdœ tshe kœzatœ ye fœ Ndjaba dœ œtshœ gbetshelœ. Batisimunœ she 'e mbœrœ á Yisu Kristu she lœ kuzu ye. ²² Tshe gu ga lafo yé œ sœ ga ati ga pa kuni Ndjaba. Tshe kœdœ Gbozu tshapa aandjelu, ga pa tshagbozu kœ œdœ ga pa gbœgbœ kœ ba lafo.

4

A katœ ongboro mara kœmbœrœtœ nœ azœ lima utshunœ

¹ Ataa, bœta á Kristu wu oyo lœ œkœ ye, œ li adœke 'e sœ dœ gbetshelœ nœ kœru lœsu lœ œgbœ œrœ bœta œnœ ye. Gbambanœ nene, uzu kœ á tshe sœ kœwu oyo lœ œkœ ye, katœ kœmbœrœ ekperœ ngbewo.

² Mboerœ tœnce ataa, 'e kpa nana manda ogo nœ ðkɔ nene kashe 'e mboerœ œrœ á Ndjaba yindœ nœ lœ udu soro 'e pa øshœnce asœke. ³ Lima utshunœ, 'e mboerœ lima œrœ á azu á endje wuwusœ Ndjaba nene sœ lima dœ yanga kœmboerœ tœnce. 'E sœ lima kœmboerœ angba budu, kœza lœsu 'e ga pa œrœ nœ anga 'e, kœndjo œrœ œerr adœke œ mboerœ 'e, kœzi œrœ dœ pe kœndjo œrœ dœ wuma tœpanœ kpuru, kœdonga lima andjaba á dœ ekperœ á gaga nene. ⁴ Kashe ngœngœ asœ, azu á endje wuwusœ Ndjaba nene za ama endje ti asœ tœ kœwu 'e yé œ tetœ kœgu 'e mboerœ á 'e kpa sœsœ kœngbœtœ 'e dœ endje lœ kœmboerœ kœngba œrœ tshulanœ alcœmœ nene. ⁵ Andaa ølœ bale, endje pa o'o tœ mara kœmboerœtœ endje fœ Ndjaba á tshe gumatœ ye ndœ kœwa ngbanga pa azu á endje sœ dœ soro ndje dœ azu á endje tshu. ⁶ Mboerœ tœnce ataa, tshe yi ndje lima sœ Øtshœ O'o fœ akuzu adœke manda kœwa ngbanga pa endje bœta azu, endje sœ dœ soro bœta Ndjaba lœ awa nœ Ishiri.

Mara kœmboerœtœ nœ azu nœ Kristu

⁷ Œrœ kœ ndo kœwuta ga tœ ndœngœlœnce ye. 'E ma kœwusœtœ yé œ dœ agbozu tshapa undu 'e adœke 'e kœli tœ kœza avwala nœ 'e fœ Ndjaba. ⁸ Utshunœ kœ, œ li adœke 'e yindœtœ 'e ugurutœ 'e dœ lœsu 'e bale. Gbambanœ nene, kœyindœshœnce asœ œ za awa fœ 'e adœke 'e djœrœndœ ekperœ ndjoro. ⁹ Œ li adœke 'e za osho kœsœ fœ anga 'e kashe 'e mboerœ dœ kœpuloœma 'e nene. ¹⁰ Bœta á Ndjaba ko 'e tœ aayi kœgbœndœ œrœ nœ ye, yé á to gbœgbœ liakœnce fœ 'e ascœmœ, œ li adœke uzu dœ uzu za gbœgbœnce ga tœ akwa mboerœ kœeti kane anganœ. ¹¹ Œdœ anga uzu ugurutœ 'e kœsœ kœpa o'o, œ li adœke tshe pa o'o á to bœ ndœ Ndjaba. Yé uzu nœ kœmboerœ akwa fœ azu, tshe mboerœ dœ gbœgbœ á Ndjaba za fœ she. 'E mboerœ adœke mara kœmboerœtœ 'e lœ œrœ kœ donga Ndjaba lœ awa nœ Yisu Kristu, á tshe sœ dœ mokœ, dœ gbœgbœ neke á sœ waa dœ waa. Ame!

'E ru lœsu 'e lœ œgbœrœ bœta azu nœ Kristu

¹² Aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, 'e zaza ama 'e ti asœ mboerœ œgbœrœ á na ga ndœ 'e nene. 'E wuwu ndje bœta anga œrœ

kpi nene. ¹³ Kashe œ kœsœ adœke 'e wu oyo bœta á Kristu wu lima, 'e sœ dœ yanga adœke lœkœ á mokœ nœ ye œ matœ endje, 'e ndje, 'e sœ dœ yanga kœropa nœ kpuru. ¹⁴ Œdœ endje kœpa ekpe o'o ga tœ 'e mboerœ á 'e kœdœ azu nœ Kristu, 'e kœdœ azu nœ yanga. Gbambanœ nene, Ishiri nœ Ndjaba á sœ dœ mokœ ascœmœ sœ pa 'e. ¹⁵ Adja anga uzu bale ugurutœ 'e wuwu oyo mboerœ á tshe kœdœ ayi kœwo azu, too ayi angba, too ayi kœmboerœ ngbindœrœ, too ayi kœli ga lœ o'o nœ azu nene. ¹⁶ Kashe œdœ tshe kœwu oyo mboerœ á tshe dœ uzu nœ Kristu, adja tshe sœsœ dœ tshula tœnce nene, tshe donga Ndjaba mboerœ i'irincœ á endje za ga pa ye.

¹⁷ Ølœ kœwa ngbanga nœ Ndjaba tœ, yé tshe tetœ kœwa tœnce utshunœ pa azu nœ ye. Œ kœsœ adœke tshe tetœ kœwa ngbanganœ pa azœ, ataa azu á endje vwaratœ endje tœ kœyindœ Øtshœ O'o, endje ka kpœta a? ¹⁸ Œ sœ bœta á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Œ kœsœ adœke uzu á tshe sœ ndjii œ wu oyo utshunœ yekane á Ndjaba œ she she,

ataa œrœ gadœ dá wuta ga tœ uzu á tshe vwaratœ ye tœ Ndjaba œdœ uzu kœmboerœ ekperœ a?»

¹⁹ Mboerœ tœnce ataa, azu á endje sœ kœwu oyo mboerœ endje sœ kœmboerœ œrœ á Ndjaba yindœ nœ, œ li adœke endje sœpe kœmboerœ øtshœrœ yé œ za lœsu endje djigi ga tœ Ndjaba á tshe mboerœ œrœ kœ, á tshe yayapa o'o ama ye nene.

5

O'o tœ upu nœ aayi kœgbœndœ azu nœ Ndjaba

¹ Mœ sœ kœmi upu fœ agbozu Ikrizia ugurutœ 'e. Œmœ kœdœ ndje gbozu Ikrizia bœta 'e, mœ wu œrœ kanga á Kristu wu dœ ala mœ yé mœ gbœ ndje bala mokœnce á ndo tœ kœmatœ ye ascœmœ. ² 'E gbœndœ azu nœ Ndjaba á tshe ko endje fœ 'e bœta aayi kœgbœndœ apata œ mboerœ. 'E mboerœ akwanœ bœta endje vwa 'e ndœ kœmboerœ tœnce dœ œgbœ nene, kashe 'e mboerœ dœ lœsu 'e bale bœta á Ndjaba yindœ nœ. Adja 'e gbœgbœndœ endje

dœ gbetshelœ nœ kœgbɔ œrœ ndjoro lœ kumu endje nene, kashe 'e zatœ 'e kɔ ndœ kœmboœrœ tœnœ. ³ Adja 'e zazatœ 'e ga pa endjeneke á Ndjaba ko endje fœ 'e ascœmœ b̄ata agbozu nene, kashe 'e dœ azu kœyisœ mara ɔtshɔ neke á sœ tœ ɔtshɔnœ fœ endje. ⁴ Yeka lɔkɔ á egerœ Ayi kœgbɔndœ apatancœ kœkwa bala tœ ye, á tshe kœko œrœ tshangbanœ á dœ kpoto mokɔ, á ndi nene fœ 'e.

⁵ Awa bale, 'e dœ amodo, 'e liscœ agbozu Ikrizia. 'E dœ azu para kɔkɔ, 'e zatœ 'e ga ati lœ kœsœ 'e dœ anga 'e; gbambancœ nene, endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Ndjaba vwaratœ ye tœ azu egerœ kumu, kashe tshe ma ɔtshɔ lɔsu ga ndœ azu kœzatœ endje ga ati.» ⁶ 'E zatœ 'e ga ati ga tshagudi kane gbɔgbɔ nœ Ndjaba, adœke tshe ko 'e ga lafo dœ lɔkɔ á tshe guma. ⁷ 'E katœ gbetshelœncœ á za oyo fœ 'e kɔ fœ Ndjaba; gbambancœ nene, tshe to œrœ á 'e gbe dœ tœncœ fœ 'e.

⁸ 'E dœ agbozu tshapa undu 'e, yé ala 'e gbɔ kane! Gbambancœ nene, Satana á tshe kœdcœ yingba 'e sœ kœfa djezœ tœ osho kɔ b̄ata bamara kœpara uzu ndœ kœsuru tshelœ ye. ⁹ 'E vwaratœ 'e tœ ye yé œ ka ngbiri lœ kœyindœrœ nœ 'e. 'E wusœ nœ adœke, oyonœ á 'e wu ascœke, anga anga 'e dœ aayi kœyindœrœncœ lœ ndje kœwu tœncœ pa tshapashɔ ascœ djigi. ¹⁰ Ngangɔ ascœ 'e sœ kœwu oyo yé œndœncœ œ di nene, kashe Ndjaba á tshe sœ dœ ɔtshɔ lɔsu kɔ, á tshe e 'e kœngbɔtœ 'e bale dœ Kristu lœ mokɔ á ka nene, tshe kpa guma 'e dœ tœ ye manda kœwu oyo teasho tœ 'e, tshe mbœrœ adœke 'e m̄am̄o lœ kœyindœrœ nene, tshe to gbɔgbɔ fœ 'e adœke 'e kœshi gbi. ¹¹ Kaka tshe dœ Gbozu ga pa œrœ kɔ waa dœ waa. Ame!

Ndangɔb o'o

¹² Mœ su ondo mbetincœ ascœ fœ 'e lœ awa nœ aya azœ dœ Sila, á tshe zatœ ye djigi fœ Ndjaba. Mœ yindœ kœza kœru lɔsu fœ 'e, œdcœ ndje kœpa o'o tœ upu nœ ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba á dœ adjapu, adœke 'e shi ngbiri lœ nœ.

¹³ Azu Ikrizia lœ Babilone ɔa ke á Ndjaba ke endje ndje b̄ata 'e ascœmœ vwa abala fœ 'e. Gbolo nœ mœ ndje dœ Marke vwa abala

fœ 'e. ¹⁴ 'E za abala kœyindœsho nœ mœ ga ugurutœ 'e b̄ata aaya azu.

Kaka Ndjaba za kœsœ gee fœ 'e para kɔkɔ, e'e á 'e ngbɔtœ 'e bale dœ Kristu.

Bisha mbeti nœ Petro Tshatshu o'o

Asœke kœdœe bisha mbeti á Petro sù fœ ayindœ Yisu. Petro pa adœeke anga azu li lima 6a ndœ ayindœ Yisu yé œ yisœ œrœ á sœ kpi tœ Ɔtshã O'o á œne yi lima sœ nœ. Azunœ ascœmœe lœ kœmbœœrœe œrœ á endje yindœ nœ yé œ sœ kœpa adœeke Yisu kpa kwatœ ye nene. Petro kpa pa adœeke soro uzu nœ Ndjaba sœ adœeke œ za yanga fœ Ndjaba. Ɔtœnœe dá Yisu yi lima sœ nœ fœ azu á endje sœ lima dœ she lãkã á tshe sœ lima adja pa œshãnœe asœeke. Ɔ li adœeke endje za o'onœe asœ ga lœ kumu endje.

Mbetinœe asœeke li kœyisœe o'o fœ ayindœ Yisu nœ kpesheke. Gbambanœe nene, azu kœyisœœrœe dœ wala lœ ndje kpesheke zœ. Endje sœ kœndi gbetshelœe nœ anga azu nœ Kristu. Kaka mbetinœe asœeke za kœru lœsu fœ endje adœeke endje sœpe dœ kœyindœœrœe ga ndœ Gbozu Yisu Kristu waa dœ waa. Adja azunœe ascœmœe gbogbota endje lœ œrœe á endje za lœsu endje ga pa nœ nene.

Mbetinœe kurutshelœtœe ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Mara soro nœe azu nœe Kristu (1.3-11)
- Kœshi gbi lœe œrœe á endje yisœe nœe fœ 6œ (1.12-21)
- Azu á endje yisœe œrœe á sœsœe ndjii nene (2.1-22)
- Adja Yisu œe kwa bala tœe ye (3.1-18)

Abala

¹ Ɔmœe Shimu Petro, ayi akwa nœe Yisu Kristu œdœe ndje ayi avwa nœe ye, mœe sœe kœesu mbetinœe ascœe fœe e'e á 'e wuta aayi kœyindœœrœe. 'E gbã kœyindœœrœe á amance gbã waa, awa bale 6ata 'a lœe awa nœe Ndjaba nœe azœe á tshe sœe ndjii œdœe Yisu Kristu Ayi kœeshe azœe. ² Kaka 'e sœe dœe egerœe kœesœe gee lœe awa nœe kœewusœe Ndjaba œdœe Gbozu nœe azœe dœe Yisu, yé endje ma Ɔtshã lœsu nœe endje ga ndœe 'e tãpanœe kpuru.

'E pa avwara adœeke mara kœmbœœrœetœe 'e sœe dœe Ɔtshãnœe

³ Dœe gbãgbã nœe ye œnœe Ndjaba, Yisu Kristu to œrœe kã á li dœe azœe lœe soro ndje

dœe Ɔtshã mara kœmbœœrœetœesho utshu Ndjaba. Ɔshe dá e azœe lœe awa nœe mokã nœe ye dœe tœe ye, á mbœœrœe adœeke a wusœe ye ndje dœe Ɔtshã akwa nœe ye. ⁴ Ataa, tshe ko œrœe á amance gbã waa á tshe pa lima ndœe kœeko fœe azœe yekane lœe awa nœe kœegbã tœnœe, á 'e kœeli kœewuta lœe ekperœe tshapashãnœe á azu sœe dœe ogo kœmbœœrœe tœnœe á ndi endje ascœmœe, yé 'e kœeza mara nœe œne dœe Ndjaba. ⁵ Mbœœrœe tœnœe ataa, 'e pa avwara adœeke 'e za Ɔtshã kœmbœœrœetœesho ga pa kœyindœœrœe nœe 'e. Ga pa Ɔtshã kœmbœœrœetœesho nœe 'e ascœmœe, 'e dœe azu nœe kœewusœœrœe. ⁶ Ga pa kœewusœœrœenœe, 'e dœe agbozu tshapa undu 'e; ga pa nœe, 'e sœe dœe kœeru lœsu. Ga pa kœeru lœsunœe, 'e zatœe 'e djigi ndœe kœmbœœrœe akwa fœe Ndjaba. ⁷ Ga pa nœe, 'e sœe dœe kœyindœesho, yé œe sœe dœe ayo. ⁸ Gbambanœe nene, œdœe 'e kœesœe kœmbœœrœe œeneke kã ɔlɔ dœe ɔlɔ, œe za awa fœe 'e ndœe kœmbœœrœe akwa á zu leyɔ fœe Ndjaba. Ataa, œe mbœœrœe adœeke 'e wusœe Gbozu nœe azœe dœe Yisu Kristu. ⁹ Kashe uzu á tshe kœesœesœe kœmbœœrœetœe ye atake nene, tshe sœe 6ata uzu á ala ye bu á tshe sœe kœetãba osho na tœnœe. Tshe djerœendœe nœe adœeke Ndjaba djutã ekperœenœe á tshe mbœœrœe lima kã.

¹⁰ Ataa aaya mœe, 'e kpa pa avwaratœe 'e adœeke 'e sœepe azu á Ndjaba e 'e, yé á ke 'e ascœmœe. Ɔdœe 'e kœmbœœrœe ataa, 'e yo ga lœe ekperœe bale nene. ¹¹ Mbœœrœe tœnœe ataa, sharapu œe gu nene, Ndjaba œe kãrã awa fœe 'e tœe kœeli ga lœe Ogo gbozu nœe Gbozu nœe azœe dœe Yisu Kristu, Ayi kœeshe azœe, yé 'e sœe 6a zœe waa dœe waa.

¹² Adãnœe ataa, mœe kpa katœe kœepandœe œœrœenœe alœeke fœe 'e nene, ataa 'e wu 6alima sœe nœe yekane á shi gbi lœe adjapu á endje yisœe nœe fœe 'e ascœmœe. ¹³ Kashe mœe wu ndjii adœeke, 6ata á mœe sœe damba lœe ɔkãnœe ascœe, mœe sœe kolœe kœepa o'onœe asœeke adœeke 'e gbe dœe tœnœe ɔlɔ dœe ɔlɔ. ¹⁴ Gbambanœe nene, mœe wusœe nœe adœeke olo kuzu mœe ndo ye 6ata á Gbozu nœe azœe dœe Yisu Kristu yisœe nœe fœe mœe. ¹⁵ Kashe mœe mbœœrœe kã adœeke manda kœetshu mœe, 'e li tœe kœegbãndœe o'onœe ascœeke tœe osho kã.

Azu á endje wu mokã nœe Kristu

¹⁶ 'A pa o'o fœe 'e adœeke 'e wusœe mara á Gbozu nœe azœe dœe Yisu Kristu œe kwatœe

ye dœ gbɔgbɔ. O'onœ asœke dœdœ ndœmatoro á azu guma liaka gbetshelœ nœ endje nene. Kashe 'a wu she lœ mokɔ nœ ye dœ ala 'a. ¹⁷ Gbambanœ nene, Ndjaba Aba donga she œ za mokɔ fœ she, mokɔ nœ ye ropa œrœ kɔ, yé á pa lima adœke: «Tsheneke kœdœ Gbolo nœ mœ á mœ yindœ ye waa, mœ sœ dœ yanga mbœrœ she.» ¹⁸ Adja a'a dœ tœ 'a, 'a dji lima tshamanœ asœ kœto ɓa lafo lœkɔ á 'a sœ lima tœ œsœnce dœ she, ɓa pa œyerœ kaga.

¹⁹ Ga pa œneke asœke, 'a wusœ nœ adœke o'o á aayi kœgbara o'o gbara lima asœmœ, œtœnce kœdœ adjapu. Œ li adœke 'e dara utu 'e ndœ kœdji kœgbara o'onœ asœmœ, mbœrœ œ sœ ɓata miinda á tshi lœ ubu osho œrrr ga tœ kœkœrɔ osho yekane á tombele kœtɔ girigiri ɓa tœ lœsu 'e.

²⁰ Utshunœ kɔ, 'e wusœ nœ dœ ɔtshœnce adœke, kœgbara o'onœ á aayi kœgbara o'o sù ɓa la Buku nœ Ndjaba asœmœ, angance bale toto lœ gbetshelœ nœ endje dœ tœ endje nene. ²¹ Gbambanœ nene, o'o ama aayi kœgbara o'o toto lœ awa akwa nœ azu nene, kashe Ɔtshɔ Ishiri dá li ga lœ gbetshelœ nœ endje yekane á endje gbara o'o á to ɓa ndœ Ndjaba asœmœ.

2

Ala 'e gbɔ tœ aayi kœyisœrœ dœ wala

¹ Utshunœ lima, aayi kœgbara o'o dœ wala wuta lima ga ugurutœ azu Israyele. Awa bale, aayi kœyisœrœ dœ wala œ wuta ndje ga ugurutœ 'e, yé œ yisœ œrœ á li tœ kœndi tshelœ kœyindœrœ nœ 'e. Endje vwaratœ endje tœ Gbozu á tshe ko lima endje ga shu lœ ekperœ, yé manda aya olo endje gbota kuzu nœ gbaga ga pa endje. ² Azu ndjoro œ za awa œrœ tshula nœ endje asœmœ, yé kpœlœ kumu endje, azu œ gu œsœ awa adja o'o nœ Ndjaba. ³ Aayi kœyisœrœ dœ walanœ asœmœ, endje sœ dœ egerœ ogo kœgbɔ œrœ waa. Endje pa wala mbœrœ kœbili dœ 'e yeka á kœgbɔ œrœ tshakane 'e. Kashe Ndjaba wa ɓa lima ngbanga pa endje ye, yé kuzu nœ gbaga sœ kœkate endje.

⁴ Gbambanœ nene, œdœ ndje aandjelu á endje mbœrœ lima ekperœ, Ndjaba wuwu lima oyo endje nene kashe tshe ko lima

endje va ga lœ kudu owo, ɓa tœ osho á bu kongorole dœ djingiri tœ endje. Tshe gbœndœ endje kœkate lœkɔ á tshe wa dœ ngbanga. ⁵ Œ sœ ndje ataa awa bale ɓata á Ndjaba wuwu lima oyo azu pa osho nene dœ lœkɔ á endje vvara lima tœ endje tœ kœdji she. Kashe tshe mbœrœ lima adœke endje nduru dœ lœkɔ nœ egerœ kœsu ungu pa ɔshɔ djigi. Kashe tshe she lima kolœ Nowa á tshe sœ lima kœmindœ o'o á sœ ndjii, awa bale dœ anga azu mindu dœ bisha (7). ⁶ Manda nœ, tshe wa lima ngbanga pa azu ogo Sodomœ dœ pe Gomora yé œ sho lima endje dœ owo, yé endje ju lima kɔ. Tshe mbœrœ œneke lima tœ kœma œrœ á wuta mbatsha ga tœ aayi kœmbœrœ ekperœ kɔ. ⁷ Kashe Ndjaba she lima Lota, uzu á tshe sœ ndjii, á lœsu ye sœ lima kœka she tœ œrœ tshulanœ á azunœ sœ lima kœmbœrœ tœnce. ⁸ Gbambanœ nene, uzunœ á tshe sœ ndjii, á sœ lima ugurutœ endje asœmœ, wu lima endje kœmbœrœ ekperœ œlɔ dœ œlɔ, yé œ dji lima endje kœpa ekpe o'o. Kashe ɓata œshe kœdœ lima uzu á tshe sœ ndjii, lœsu ye sœ lima kœka she tœ ekperœ nœ endje. ⁹ Asœke kɔ sœ kœma adœke, Gbozu Ndjaba wusœ kœmbœrœ adœke azu nœ ye wuta lœ œgbœrœ. Kashe tshe gbœndœ aayi kœmbœrœ ekperœ ndœ kœza djofele fœ endje dœ lœkɔ nœ kœwa ngbanga. ¹⁰ Utshunœ kɔ, tshe za œgbɔ djofele fœ aayi kœza ekpe awa nœ œkɔ, á endje vwaratœ endje adœke Ndjaba dœdœ Gbozu nœ œne nene.

Aayi kœyisœrœ dœ walanœ asœmœ gbe adœke awa akwa nœ œne dœ tœ œne li ye. Endje kœdœ aayi egerœ kumu, endje sœsœ dœ awa kœgu œsœ aayi mokɔ ɓa lafo nene. ¹¹ Andaa œdœ ndje aandjelu á endje ropa endje dœ egerœ gbɔgbɔ, endje papa o'o tœ kœgu œsœ aayi mokœnce asœke utshu Ndjaba nene.

¹² Kashe azunœ asœmœ sœ ɓata agea á endje gugu dœ kœwusœrœ nene, á Ndjaba mbœrœ endje adœke azu gi uku endje, œ wo endje, yé endje fu. Endje sœ kœgu œsœ œrœ á endje wuwusœ ádœnce nene. Endje fu ɓata agea. ¹³ Endje gbɔ bala œrœ tshangba ekperœ kɔ á endje sœ kœmbœrœ tœnce, endje sœ kolœ dœ yanga ndœ kœmbœrœ ekperœ dœ adja œlɔ. Œdœ 'e

koesœ kœzi œerœ dœ endje tœ osho bale, endje sœ koesœ dœ yanga kœbili 'e yé mara kœmboerœtœ endje sœ kœndi i'iri 'e. ¹⁴ Ala endje fa kolœ ndœ kœmboerœ angba budu, endje sœsœ kœmœ dœ kœmboerœ ekperœ nene yé endje sœ kœbili azu á endje mœœmœ ndœ kœmboerœ ekperœ. Lœsu endje sú dœ ogo kœgbœ œerœ. Ataa, Ndjaba œ wa œgbœ ngbanga pa endje tako. ¹⁵ Endje katœ awa á sœ ndjii yé œ gu ndœ awa Balaame, gbolo nœ Bosœre á tshe yi lima ndœ kœgbœ ngendja lœ awa nœ kœmboerœ ekperœ. ¹⁶ Kashe Ndjaba gbagbara lima Balaame mbœerœ ekperœ á tshe mbœerœ. Mbœerœ mbarata á tshe papa o'o nene te lima tœ kœpa o'o fœ Balaame bata uzu, yé œ pakata ye adœke tshe gbagbara o'o iyinœ ascœmœ nene.

¹⁷ Aayi kœyisœerœ dœ walanœ ascœmœ sœ bata kumu ungu á œrœ, endje sœ bata yavuru á bu kpikpikpi, kashe œ ni nene. Ndjaba guma balima osho koesœ á bu kporokoto kœ vu dœ endje. ¹⁸ Endje sœ kœpa o'o á ádánœ gugu nene mbœerœ kœmatœ endje. Endje sœ kœgbota azu á endje wuta damba ngœngœ ugurutœ azu á endje sœ lœ djingili, adœke endje kpa kwatœ endje ndœ kœmboerœ œerœ tshula á undu endje sœ kœvwa endje ndœ nœ. ¹⁹ Endje sœ kœmindœ nœ adœke aayi kœza awa œne wuta tshakudu kanga ye, andaa endje kœdœ adja akanga nœ kœmboerœ œerœ á yi osho ga lœ ufu œerœ. Gbambanœ nene, œdœ uzu kœœœpe œerœ deorrr, tshe te kanga nœ œerœnœ ascœmœ.

²⁰ Azunœ ascœmœ wu lima sœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á tshe kœdœ Ayi kœshe azœ, yé mbœerœ kœwusœerœnœ ascœmœ, endje wuta lima lœ œerœ tshapashœnœ ascœke á ndi azu. Kashe œ koesœ adœke endje kpa kwatœ endje ndœ nœ yé á kpa kotœ endje djigi ga lœnœ dœ mara adœke gbœgbœnœ ropa endje, atamœ koesœ nœ endje ngœngœ ascœ wuta tœ ekpenœ kœropa œeneke lima utshunœ. ²¹ Gbambanœ nene, œ sœ má lima dœ œtshœnœ adœke endje wu lima sœ awa kœmboerœ œtshœrœ nene. Kashe œ sœ tœ ekpenœ kœropa nœ mbœerœ endje á endje wusœ nœ yeka á manda nœ á endje kpa katœ œeyerœ awa akwa nœ Ndjaba á

endje yi lima sœ nœ fœ endje. ²² Œeneke á mbœerœtœ endje fœ endje ascœke li dœ gbaguru á pa adœke: «Yavoro ndja œ kpa kwatœ ye kœzi kœndja nœ ye» too ndje adœke: «Endje djutœ kote kœso yé katsha tshe kpa vwiritœ ye lœ kpata.»

3

Adjapu Gbozu œ kwatœ ye

¹ Aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, ascœke kpa kœdœ bisha mbeti á mœ su fœ 'e. Yé bala mbetinœ kœ bibisha ascœke, mœ su o'o tœ kœjo 'e tœ upu á 'e wu ba lima sœ nœ adœke 'e wuta dœ œtshœ gbetshelœ. ² 'E gbe dœ o'onœ á ayerœ aayi kœgbara o'o pa lima utshunœ kane, yé œ gbe ndje dœ awa o'onœ á Gbozu á tshe kœdœ Ayi kœshe osho ko lima fœ 'e lœ awa nœ aayi avwa á tshe vwa lima endje fœ 'e. ³ Utshunœ kœ, 'e wusœ nœ adœke, ndo dœ lœkœ kœka bala tshapashœ, aayi kœmœ osho á endje sœ kœna manda ogo undu endje dœ tœ endje, endje wuta. Endje tetœ kœmœ 'e, ⁴ yé œ pa adœke: «Adja Yisu œ kwatœ ye liaka œeneke á tshe pa lima zœ da a? Gbambanœ nene, aata azœ tshu balima yé œerœ bale yayapatœ ye manda endje nene. Œerœ kœ sœpe kolœ liaka œeneke á Ndjaba mbœerœ lima kœto tœ ali kœmboerœ œerœ pa œshœnœ ascœke.» ⁵ Azunœ á endje pa o'onœ ascœke djœœndœ nœ adœke, lima utshunœ Ndjaba pa o'o yé tshalafo dœ tshaati wuta. Tshe mbœerœ œshœnœ ascœke lœ awa nœ ungu, yé œ sœ dœ gbœgbœ mbœerœ ungu. ⁶ Yé Ndjaba ndi ndje lima tshapashœnœ ascœke dœ awa nœ egerœ kœsu ungu á su lima pa osho djigi. ⁷ Kashe kolœ dœ o'o ama ye bale, tshe pa lima adœke œne gbœndœ tshalafo œdœ tshapashœ nœ ngœngœ ascœ ndœ kœsho tœnœ dœ owo dœ lœkœ á œne wa ngbanga œdœ dœ lœkœ kœndi aayi kœmboerœ ekperœ.

⁸ Kashe e'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa ascœke, anga œerœ bale á li adœke 'e djœœœndœ nœ nene dœke: Gbozu wu olo bale tœ ala ye bata ngbugu kutu bale, yé œ wu ndje ngbugu kutu bale tœ ala ye bata olo bale. ⁹ Gbozu gbegbeletœ ye tœ kœmboerœ œerœ á tshe pa tœnœ nene bata anga azu œ gbe. Kashe tshe sœ dœ ugu lœsu ga ndœ 'e mbœerœ á tshe yiyindœ

nœ adœeke uzu bale ndi nene. Kashe tshe yindœ nœ adœeke, azu para kɔkɔ fatshalɔsu endje.

¹⁰ Olo kœkwa Gbozu œ sœ ɓata kœna ayi angba. Dœ olonœ ascœmœ, tshalafœ œ yiwa yé anga ndavuru tshama œrœ œ ki. Owo œ ju œrœ tshalafœ para kɔkɔ yé ɔshɔnœ asœ dœ pe œrœ tshapa nœ kɔ œ ju. ¹¹ Yé ɓata œrœ kɔ œ ju ataa, œ li dœ 'e kœdœ azu adœ? 'E mbœrœ kotoo á soro 'e kœsœ yerœ a? 'E mbœrœ kotoo kœliscœ Ndjaba a? ¹² 'E kate olo kœwa ngbanga nœ Ndjaba yé 'e kpa pa avwara adœeke olonœ wuta gbara. Olonœ ascœmœ, owo œ tetœ kœju tshalafœ, yé œrœ tshelœnœ kɔ œ tshanga. ¹³ Kashe a sœ kœkate tafo tshalafœ œdœ pe tshapashɔnœ á Ndjaba pa lima o'o tœ nœ adœeke œne mbœrœ ascœmœ. Azu á endje sœ pa nœ œ dœ kolœ aayi kœmbœrœ œrœ á sœ ndjii.

O'o tœ upu nœ gbɔdjela

¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, lœ kœkate olonœ ascœmœ, 'e pa avwara adœeke œ gbɔ 'e tœ azu á endje sœ ndjii, á Ndjaba œ gbɔ œrœ bale tœ kœgbagbara 'e lœ kumunœ nene yekane á 'e kœsœ dœ kœsœ gee utshu ye. ¹⁵ 'E wusœ nœ adœeke ugu lœsu nœ Gbozu nœ azœ kœdœ awa nœ kœshe 'e. Mbœrœ tœnœ dá aya azœ dœ Polo á a yindœ ye waa ascœmœ su lima mbeti fœ 'e lœ awa nœ kœwusœtœ á Ndjaba za lima fœ she ascœmœ. ¹⁶ Œtœnœ ndje dá tshe sœ kœpa tœnœ ɓala mbeti nœ ye para kɔkɔ, kashe átá ádánœ gbɔ waa tœ kœwu tshelœ katœnœ kporo. Yé anga azu á endje wuwusœ œrœ nene, œdœ endjeneke á endje yayamba œrœ nene, endje sœ kœfa tshelœ o'onœ dœ mara á lili nene. Endje mbœrœ ɓa lima kolonœ ataa dœ anga angbi mbeti, endje sœ kœpara kuzu dœ tœ endje.

¹⁷ Atamœ e'e dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e waa, mœ va ɔtɔnœ fœ 'e utshunœ ye. Ala 'e gbɔ adœeke azunœ á endje vwaratœ endje tœ awa akwa nœ Ndjaba ascœmœ kœfafara 'e yeka á kœko 'e vesho nene; yé endje gbogbota 'e lœ œrœ á 'e za lœsu 'e ga pa nœ nene. ¹⁸ Kashe œ li adœeke 'e sœ kœgerœ lœ ɔtshɔ lœsu œdœ lœ kœwusœrœ nœ Gbozu

nœ azœ dœ Yisu Kristu, Ayi kœshe azœ. Kaka tshe gbɔ mokɔ ngɔngɔ asœeke, ndje waa dœ waa! Ame.

Ali mbeti nœ Yowane Tshatshu o'o

Azu sœ kœgbe adœke ayi kœsu ali mbetinœ asœ kœdœ Yowane á tshe kœdœ anga ayi avwa nœ Yisu ataa i'iri ye gugu pa nœ nene. Endje gbe ndje lima adœke œshe dá su ndje anga Ɔtsho O'o á sœ kœpandœ soro nœ Yisu pa œsho. Tshe su mbeti nœ ye fœ azu kœ á endje sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolo nœ Ndjaba.

Aayi kœyisœrœ dœ wala sœ lima kœpa adœke Yisu Kristu á tshe na ga pa œsho bœta uzu dœdœ Gbolo nœ Ndjaba nene. Endje kpa sœ lima kœpa adœke, uzu li kœmbœrœ œrœ kœ á tshe yindœ nœ, kashe Ndjaba œ wu tœ ekpenœ nene. Ádœnœ á tshe sũ mbetinœ tœ kœmindœ o'o fœ endje tœ upu nœ Yisu. Tshe pa fœ endje adœke uzu kœ á tshe sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu, tshe gbœ soro á ka nene. Tshe pa ndje adœke, ayindœ Yisu ngbœtœ endje bale dœ Ndjaba œdœ Gbolo nœ ye dœ Yisu Kristu, endje yindœ Ndjaba, œ yi ndje ndœtœ endje ugu-rutœ endje á kœgbœ soro á ka nene.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Ádá mbetinœ (1.1-4)
- A na ana lœ œlœ (1.5-2.17)
- Ayingba Kristu (2.18-29)
- œrœ á sœ kœma adja agbolo nœ Ndjaba (3.1-24)
- Wala œdœ adja o'o (4.1-6)
- Kœyindœsho (4.7-21)
- Gbœgbœ kœropa œrœ tshapasho (5.1-21)

O'o nœ soro

¹ A sœ kœsu o'o á wu Uzu á tshe sœ lima katshatsha utshu ali kœmbœrœ œrœ para kœkœ. A dji lima she yé a wu ndje lima she dœ adja ala azœ, a wu lima she dœ œtshœnœ yé a goro lima ndje she dœ kane azœ. œshe kœdœ O'onœ á za adja soro. ² Soronœ asœmœ ma lima tœ ye ga ndœ azu, a wu lima dœ ala azœ, a sœ kœpandœ nœ yé á sœ kœmindœ nœ tœ upu nœ ye. Uzunœ á tshe za soro neke á ka nene sœ lima awa bale dœ Aba yekane á na kœmatœ ye fœ azœ. ³ œneke á a wu lima yé a dji, a sœ kœyi ndje sœ nœ fœ 'e dœ ádœnœ adœke 'e ngbœtœ 'e

dœ 'a á 'a ngbœ ndje tœ 'a bale dœ Aba œdœ pe Gbolo nœ ye dœ Yisu Kristu. ⁴ Yé 'a sœ kœsu œneke fœ 'e mbœrœ adœke adja lœsu azœ su dœ yanga.

Ndjaba sœ bœta œlœ

⁵ O'o á a dji bœ ndœ Yisu Kristu yé a sœ kœpandœ nœ fœ 'e dœke: Ndjaba sœ bœta œlœ, ubu osho gugu bœ ndœ ye bale nene. ⁶ œdœ a kœpa adœke a ngbœtœ azœ bale dœ she, kashe a kpa kœsœ kœna lœ ubu osho, dá azœ kœdœ ayi wala, a sœsœ kœmbœrœtœ azœ lindœ adja O'o nene. ⁷ Kashe œdœ a kœsœ kœna tœ œlœ bœta á Ndjaba dœ tœ ye sœ bœta œlœ, dá azœ kœ a ngbœtœ azœ bale, yé indji Gbolo nœ ye dœ Yisu œ djutœ azœ lœ ekperœ kœ.

⁸ œdœ a kœpa adœke a mbœmbœrœ ekperœ nene, a sœ kœfaratœ azœ dœ tœ azœ yé adja o'o gugu lœ azœ nene. ⁹ Kashe œdœ a kœsœ kœpandœ ekperœ nœ azœ ngbi ga ushu, Ndjaba á tshe sœ ndjii, tshe za o'o ama ye ga tœ akwa. Tshe djerœndœ ekperœ nœ azœ yé tshe djutœ azœ lœ kœmbœrœ œrœ nœ azœ kœ á sœsœ ndjii nene. ¹⁰ œdœ a kœpa adœke a mbœmbœrœ ekperœ nene, dá a fa Ndjaba tœ ayi wala, yé o'o ama ye sœsœ lœ azœ nene.

2

Kristu ayi kœnga pa azœ

¹ Agbolo nœ mœ, mœ sœ kœsu œneke fœ 'e adœke 'e mbœmbœrœ ekperœ nene. Kashe œdœ anga uzu bale kœmbœrœ ekperœ, a sœ dœ ayi kœnga pa azœ bale á tshe sœ indiri Aba: œshe kœdœ Yisu Kristu, á tshe sœ ndjii. ² Gbambœnœ nene, Yisu Kristu za lima tœ ye fœ kuzu mbœrœ kœgi kudœ tshangba ekperœ nœ azœ. œ sœsœ kolœ mbœrœ ekperœ nœ azœ bale nene, kashe ndje mbœrœ œnœ azu pa œsho kœ.

³ œdœ a kœmbœrœ tœ azœ lindœ awa akwa nœ Ndjaba dá a sœ dœ kœyindœrœ adœke a wusœ ye tako. ⁴ Uzu á tshe kœpa adœke: «Mœ wusœ ye», kashe tshe kœsœsœ kœmbœrœtœ ye lindœ awa akwa nœ ye nene, œshe kœdœ ayi wala yé adja o'o gugu lœ ye nene. ⁵ Kashe tsheneke á tshe gbœndœ o'o ama Ndjaba, dá sœ kœma adœke tshe yi adja ndœ ye dœ œtshœnœ. Matamœ dá a wusœ nœ adœke a ngbœtœ

azœ dœ she bale. ⁶ Tsheneke á tshe du okoro ye adœke œne sœ læ ngbõtœ dœ Ndjaba, œ li adœke tshe mbœrœtœ ye b̄ata á Yisu mbœrœ lima.

Tafo awa akwa

⁷ 'E dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e, œ doédœ tafo awa akwa dá mœ su fœ 'e asœke nene. (Etcœncœ koedœ ongboro awa akwa á 'e wu ba lima sœ nœ. Gbambancœ nene, tœncœ koedœ o'onœ á 'e dji lima katshatsha utshuncœ. ⁸ Ataa atamœ gbaa, œtœncœ koedœ tafo awa akwa dá mœ su fœ 'e. (E sœ koematœ ye læ mara koembœrœtœ Yisu œdœ ndje 'e adœke œ dœ adjapu, mbœrœ á ubu osho tetœ kœyiwa tœncœ yé adja ɔlɔ tetœ koetɔ tœncœ.

⁹ Uzu á tshe kœsœ kœje ama ye adœke œne sœ læ ɔlɔ á kpa sœ kœyiangba ayancœ, tshe sœpe læ ubu osho. ¹⁰ Uzu á tshe kœyindœ ayancœ, tshe sœ læ ɔlɔ, yé mbœrœ tœncœ ataa nene, tshe kpa gugu dœ anga gbetshelœ teasho adœke œne gi úkú ga tœ awa uzu nene. ¹¹ Kashe tsheneke má á tshe yiangba ayancœ, tshe sœ læ ubu osho. Tshe sœ koena læ ubu osho yé œ wuwusœ osho neke á tshe sœ koena ga tœncœ nene, mbœrœ ubu oshoncœ bu ala ye ga tœ nœ ye.

¹² Agbolo nœ mœ, mœ sœ kœsu œneke fœ 'e gbambancœ nene, Ndjaba djerœndœ ekperœ nœ 'e mbœrœ i'iri ye dœ Yisu Kristu. ¹³ Alaba, mœ sœ kœsu œneke fœ 'e mbœrœ 'e wusœ tsheneke á tshe sœ lima utshu ali kœmbœrœ œrœ kɔ. Amodo, mœ sœ kœsu œneke fœ 'e gbambancœ nene, 'e ropa ekpe uzuncœ.

¹⁴ Agbolo nœ mœ, mœ sœ kœsu œneke fœ 'e, gbambancœ nene 'e wusœ Aba. Alaba, mœ sœ kœsu œneke fœ 'e, gbambancœ nene, 'e wusœ tsheneke á tshe sœ lima utshu ali kœmbœrœ œrœ kɔ. Amodo, mœ sœ kœsu œneke fœ 'e, gbambancœ nene, 'e sœ dœ gbɔgbɔ, yé o'o ama Ndjaba sœ lɔsu 'e yé 'e ropa ekpe uzuncœ.

¹⁵ Adja 'e yiyindœ tshapashɔ œdœ pe œrœ tshapa nœ kɔ nene. (Edœ uzu kœyindœ tshapashɔ, dá tshe yiyindœ Aba nene. ¹⁶ (Erœ tshapashoncœ dœke: Kœyindœ kœmbœrœ œneke á ga tœ gbetshelœ nœ zœ dœ tœ zœ, too kœyindœ kœsœ dœ œneke á a sœ kœwu tœncœ pa ɔshɔ, kœsœ dœ egerœ kumu ga pa œrœ

tshapashɔ. (Etcœncœ para kɔkɔ, œ toto ba ndœ Aba azœ nene, kashe œ to ba pa ɔshoncœ asœke. ¹⁷ Tshapashɔ œdœ pe œrœ kɔ pa ɔshɔ á azu œ gbe dœ tœncœ œ ka. Kashe tsheneke á tshe mbœrœ œrœ lindœ gbetshelœ nœ Ndjaba, tshe sœ dœ soro á ka nene.

Ayingba Kristu

¹⁸ Agbolo nœ mœ, a wuta ga tœ ndɔngɔlɔ osho. Endje mindœ nœ fœ 'e adœke anga yingba Kristu bale sœ koena tœncœ, kashe a sœ kœwu ngɔngɔ asœ adœke ayingba Kristu sœ andjoro zœ. Mbœrœ tœncœ ataa, a wusœ nœ adœke a wuta ga tœ ndɔngɔlɔ osho ye. ¹⁹ Azu asœmœ wuta lima læ ugu-rutœ azœ, kashe endje doédœ lima adja azu nœ azœ nene. Gbambancœ nene, œdœ endje koedœ má lima azu nœ azœ, endje sœ má pe lima tœ œscœncœ bale dœ azœ. Kashe endje wuta lima ugurutœ azœ yé œ sœ kœma adœke endje doédœ azu nœ azœ nene.

²⁰ Tœ e'e nœ 'e, Yisu to ɔtshɔ Ishiri fœ 'e mbœrœ adœke á 'e kœwusœ adja o'o.

²¹ (Edœ mœ kœsu o'onœ asœ fœ 'e, œ yiyindœ kœpa adœke mbœrœ á 'e wuwusœ adja o'o nene, kashe œ sœ ataa mbœrœ á 'e kœwusœ nœ. 'E wu ndje sœ nœ adœke adja o'o gugu dœ wala bale nene. ²² Atamœ, ayi wala koedœ dœ? (Eshe koedœ uzu á tshe sœ kœmindœ nœ adœke Yisu doédœ Kristu nene. (Eshe asœmœ koedœ yingba Kristu, tshe vwaratœ ye tœ Aba œdœ pe Gbolo.

²³ Gbambancœ nene, uzu kɔ á tshe vwaratœ ye tœ Gbolo, tshe sœsœ awa bale dœ Aba nene. Uzu á tshe pa ngbi adœke Yisu koedœ Gbolo nœ Ndjaba, sœ awa bale dœ Aba.

²⁴ Mbœrœ tœncœ ataa, 'e gbɔndœ o'onœ á 'e dji katshatsha utshuncœ asœmœ ga lɔsu 'e dœ ɔtshoncœ. (Edœ 'e kœgbɔndœ o'o á 'e dji katshatsha ba lima utshuncœ asœmœ ga tœ lɔsu 'e dœ ɔtshoncœ, dá 'e ndje, 'e sœ bale dœ Gbolo œdœ pe Aba. ²⁵ Yé œrœncœ á Kristu pandœ nœ dœ tœ ye adœke œne za fœ azœ asœmœ koedœ soro á ka nene.

²⁶ Mœ su o'onœ asœ fœ 'e tœ upu nœ endje má endje sœ kœpara awa kœfara 'e.

²⁷ Tœ 'e nœ 'e, ɔtshɔ Ishiri á Kristu to lima fœ 'e sœpe læ 'e zœ, 'e kpa gugu læ o'o kœyisœ œrœ nœ anga angbi azu nene. Gbambancœ nene, ɔtshɔ Ishiri sœ kœyisœ œrœ kɔ fœ 'e:

Tshe sœ kœyisœ adja o'o kashe œ doédœ wala nene. Mbœrœ tœnœ ataa, 'e mbœrœ œneke á tshe yisœ nœ fœ 'e: 'e ngbœtœ 'e bale dœ Kristu.

²⁸ Mbœrœ tœnœ ataa agbolo nœ mœ, 'e sœ dœ lœsu bale dœ Kristu, mbœrœ lœkœ á tshe kpa kœkwa bala tœ ye, á lœsu azœ kœsœ ziti yé a kœgbœgbœ tshula nene lœkœ á tshe kpa kœkwatœ ye. ²⁹ Bata á 'e wusœ nœ adœke Kristu sœ ndjii ascœmœ, 'e wu ndje sœ nœ adœke uzu á tshe mbœrœ œneke ascœ ndjii, œshe kœdœ gbolo nœ Ndjaba.

3

Agbolo nœ Ndjaba

¹ 'E wu mara á Aba yindœ azœ! Tshe yindœ azœ adœke tshe e azœ agbolo nœ ye. Yé a doé adja agbolo nœ Ndjaba. Wu ádánœ á azu tshapashœ lili tœ kœwusœ azœ nene dœke: endje wuwusœ Ndjaba nene.

² 'E doé aaya mœ á mœ yindœ 'e, ngœngœ ascœke azœ kœdœ agbolo nœ Ndjaba, kashe endje mama damba mara á 'a sœ bala dœ tœnœ ngbi fœ azœ nene. Atamœ gbaa, a wusœ nœ adœke lœkœ á Kristu kœkwa bala tœ ye, a sœ bœta she mbœrœ a wu she kolœ bœta á tshe sœ. ³ Uzu kœ á tshe kœsœ dœ gbetshelœ ga ndœ ye ataa, tshe mbœrœ kœ adœke ekperœ sœsœ lœ œne nene bœta á ekperœ gugu ndje lœ Kristu nene.

⁴ Uzu kœ á tshe sœpe kœmbœrœ ekperœ, tshe vwaratœ ye tœ kœza awa akwa nœ Ndjaba ga tœ akwa. Gbambœnœ nene, mbœrœ ekperœ kœdœ kœtshapu kœmbœrœ œrœ lindœ awa akwa. ⁵ Kashe 'e wusœ nœ adœke Yisu Kristu na mbœrœ kœvwara azœ lœ ekperœ, yé tshe mbœmbœrœ ekperœ teasho nene. ⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, uzu á tshe ngbœtœ ye bale dœ she, tshe mbœrœ ekperœ nene. Yé tsheneke á tshe kœsœ kœmbœrœ ekperœ, tshe wuwu she too œ wusœ ye bale nene.

⁷ Agbolo nœ mœ, uzu bale fafara 'e nene! Uzu á tshe sœ kœmbœrœ œneke á sœ ndjii, tshe sœ ndjii bœta Yisu Kristu sœ ndjii.

⁸ Tsheneke á tshe mbœrœ ekperœ, œshe kœdœ uzu nœ djaboro, mbœrœ djaboro kœdœ ayi kœmbœrœ ekperœ petœ ali kœmbœrœ œrœ kœ. Gbolo nœ Ndjaba na mbœrœ kœendi tshelœ akwa nœ djaboro.

⁹ Uzu kœ á tshe te gbolo nœ Ndjaba, tshe kpa mbœrœ ekperœ nene, mbœrœ gbœgbœ nœ soro nœ Ndjaba sœ lœ ye. Yé bœta á tshe kœdœ gbolo nœ Ndjaba, tshe kpa mbœrœ ekperœ nene. ¹⁰ Œrœ á kuru tshagurutœ agbolo nœ Ndjaba dœ endje nœ djaboro dœke: uzu kœ á tshe kœsœsœ kœmbœrœ œneke á sœ ndjii nene, tshe doédœ gbolo nœ Ndjaba nene; yé tsheneke á tshe yiangba ayœnœ, doédœ ndje gbolo nœ Ndjaba nene.

A yindœtœ azœ dœ anga azœ

¹¹ O'o má 'e dji lima katshatsha utshunœ dœke: A yindœtœ azœ dœ anga azœ. ¹² A sœsœ bœta Kayina á tshe dœ uzu nœ ekpe uzu yé á wo ayœnœ nene. Mbœrœ gadœ á tshe wo lima she a? Mbœrœ akwa tshelœ ye doé kayina gaga lima nene, kashe œnœ ayœnœ dá sœ lima ndjii.

¹³ Alaya, œdœ azu tshapashœ kœyiangba 'e, 'e kikitœ nœ nene. ¹⁴ A wusœ nœ adœke a wuta lœ kuzu ndœ kœgbœ soro, mbœrœ á a sœ kœyindœ aaya azœ. Tsheneke á tshe kœsœsœ dœ kœyindœsho nene, tshe sœpe lœ kuzu. ¹⁵ Uzu á tshe kœyiangba ayœnœ, œshe kœdœ ayengœ kowo. Bœta á 'e wusœ nœ, anga ayengœ kowo bale á tshe gbœ soro nœ wa dœ wa œ gugu nene. ¹⁶ Yisu zatœ ye fœ kuzu lœ kumu azœ. Ascœke má mara kœyindœsho fœ azœ. A za ndje tœ azœ fœ kuzu mbœrœ aaya azœ. ¹⁷ Œdœ anga uzu bale kœsœ dœ œrœ tshapashœ ascœ, yé á wu ayœnœ á tshe sœ dœ oyo kashe á tshapu kœto fœ she, dá tshe sœ dœ kœyindœsho nœ Ndjaba zœ dœ mœ a? ¹⁸ Agbolo nœ mœ, 'e yiyi kolœ ndœsho dœ o'o too dœ œtshœ o'o neke á wuta lœ ama 'e nene, kashe 'e ma ndje adja kœyindœshonœ lœ awa nœ kœmbœrœ œrœ.

¹⁹ Dœ mara atake, a wusœ nœ adœke azœ kœdœ azu á a sœ kœna lœ awa adja o'o, tœnœ ata dá lœsu azœ œ sœ gee ba utshu Ndjaba. ²⁰ Gbambœnœ nene, œdœ lœsu azœ kœsœ kœpa fœ azœ adœke a mbœrœ ekperœ, Ndjaba sœ tœ egerœnœ kœropa lœsu azœ yé tshe wusœ œrœ kœ. ²¹ 'E doé aaya mœ á mœ yindœ 'e, œdœ lœsu azœ kœpa adœke a mbœmbœrœ ekperœ nene, ascœmœ dá a za avwala fœ Ndjaba dœ lœsu azœ ziti. ²² Œneke kœ á a yœndœ nœ, a gbœ ba

ndœ ye ye mbœrœ a sœ kœmbœrœtœ azœ liaka awa akwa nœ ye, yé œ sœ kœmbœrœ œneke á ga tœ ala ye. ²³ Æneke á Ndjaba pandœ nœ fœ azœ adœke a mbœrœ dœke: a sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Gbolo nœ œne dœ Yisu Kristu, yé œ yindœtœ azœ dœ anga azœ ɓata á Kristu pa lima tœnœ fœ azœ adœke a mbœrœ. ²⁴ Uzu á tshe kœmbœrœtœ ye lindœ awa akwa nœ Ndjaba, tshe ngbœtœ ye dœ Ndjaba bale yé Ndjaba sœ ndje dœ she awa bale. A wusœ nœ adœke Ndjaba sœ dœ azœ awa bale lœ awa nœ Ɔtshœ Ishiri á tshe za ga lœ azœ.

4

Ishiri nœ Ndjaba œdœ ishiri nœ yingba Kristu

¹ 'E doé aaya mœ á mœ yindœ 'e, adja 'e yiyindœ o'o nœ azu kœ á endje sœ kœpa adœke œne sœ dœ Ɔtshœ Ishiri nene, kashe 'e mesho yé œ wu akwa tshelœ endje yeka á kœyindœ nœ adœke ishirinœ to ɓa ndœ Ndjaba. Gbambanœ nene, aayi kœgbara o'o nœ wala za tshapa œshœ djigi. ² Ærœ á ma fœ 'e adœke 'e wusœ Ishiri nœ Ndjaba dœke: uzu á tshe sœ kœpa adœke Yisu Kristu fa adja uzu, uzunœ ascœmœ sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba lœ ye. ³ Kashe uzu á tshe kœvwaratœ ye tœ kœpandœ nœ atamœ dœ ádá nœ Yisu, dá Ishiri nœ Ndjaba gugu lœ ye nene. Kashe tshe sœ dœ ishiri nœ yingba Kristu á 'e dji lima o'o tœ upunœ adœke endje sœ kœna tœnœ, yé ngœngœ asœ œ sœ ɓa pa œshœ zœ.

⁴ Kashe 'e dœ agbolo nœ mœ, e'e kœdœ azu nœ Ndjaba yé 'e ropa aayi kœgbara o'o nœ wala. Gbambanœ nene, Ishiri á tshe sœ kœmbœrœ akwa lœ 'e ropa ishiri á sœ lœ azu tshapashœnœ asœke ye. ⁵ Azu kœgbara o'o nœ wala kœdœ azu tshapashœ. Mbœrœ tœnœ ataa, endje sœ kœgbara liaka mara azu tshapashœnœ asœke, yé endjeneke á endje doédœ azu nœ Ndjaba nene, dá sœ kœdji endje. ⁶ Kashe tœ azœ nœ azœ, a kœdœ azu nœ Ndjaba. Uzu á tshe wusœ Ndjaba, tshe dji azœ kashe tsheneke á tshe doédœ uzu nœ Ndjaba nene, tshe dji azœ nene. Tœnœ dá za awa fœ azœ tœ kœwusœ Ishiri nœ kœyisœ adja o'o ndje dœ ishiri nœ kœyisœ wala.

Ndjaba kœdœ kœyindœsho

⁷ 'E doé aaya mœ á mœ yindœ 'e, a yindœtœ azœ dœ anga azœ, mbœrœ kœyindœsho to ɓa ndœ Ndjaba. Uzu nœ kœyindœsho kœdœ gbolo nœ Ndjaba yé tshe wusœ Ndjaba. ⁸ Uzu á tshe kœgugu dœ kœyindœsho nene, tshe wuwusœ Ndjaba nene mbœrœ Ndjaba kœdœ kœyindœsho.

⁹ Mara á Ndjaba má kœyindœsho nœ ye fœ azœ dœke: tshe vwa Gbolo nœ ye tshebabale ga pa œshœ mbœrœ á a kœgɓo soro lœ awa nœ ye. ¹⁰ Kœyindœsho sœ atake: œ sœsœ adœke azœ dá yindœ Ndjaba nene, kashe œshe dá yindœ azœ yeka á vwa Gbolo nœ ye, á tshe zatœ ye fœ kuzu mbœrœ kœgi kudá tshangba ekperœ nœ azœ.

¹¹ 'E doé aaya mœ á mœ yindœ 'e, œdœ Ndjaba kœyindœ azœ atamœ, œ li ndje dœ azœ adœke a yindœtœ azœ dœ anga azœ.

¹² Uzu bale wuwu Ndjaba nene. Kashe œdœ a kœyindœtœ azœ dœ anga azœ, Ndjaba œ sœ dœ azœ awa bale, yé ayo nœ ye œ matœ endje djigi fœ azœ. ¹³ Ærœ á sœ kœma adœke a sœ awa bale dœ Ndjaba yé tshe sœ ndje awa bale dœ azœ dœke: tshe za Ɔtshœ Ishiri nœ ye ga lœ azœ. ¹⁴ Adja Aba vwa lima Gbolo nœ ye adœke tshe she azu tshapashœ. 'A sœ kœmindœ nœ mbœrœ a wu lima she dœ ala 'a. ¹⁵ Ædœ uzu kœpandœ nœ adœke Yisu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba, Ndjaba œ sœ dœ she awa bale yé tshe sœ ndje dœ Ndjaba awa bale. ¹⁶ Yé azœ, a wusœ nœ yé œ sœ dœ kœyindœrœ adœke Ndjaba yindœ azœ.

Ndjaba kœdœ kœyindœsho, uzu a tshe sœ dœ kœyindœsho sœ awa bale dœ Ndjaba yé Ndjaba sœ ndje awa bale dœ she. ¹⁷ Ædœ a kœsœ dœ adja kœyindœsho ugurutœ azœ, awa lœkœ kœwa ngbanga nœ Ndjaba œ za azœ nene. Mbœrœ mara á Yisu sœ lima dœ tœnœ dá a sœ ndje dœ tœnœ ɓa pa œshœnœ asœke. ¹⁸ Kœyindœsho gugu dœ awa nene. Mara á Ndjaba yindœ azœ waa gœrœ awa. Kœyindœsho nœ Ndjaba gbœgbœ damba lœ lœsu uzu nœ awa nene, gbambanœ nene, uzu nœ awa sœ kœgbe dœ djofele.

¹⁹ Tœ azœ nœ azœ, a sœ kœyindœsho mbœrœ Ndjaba yindœ azœ utshunœ. ²⁰ Ædœ anga uzu kœpa adœke: «Mœ yindœ Ndjaba» yé á yiangba ayancœ, œshe kœdœ

ayi wala. Ædœ tshe kœyiyindœ ayancœ á tshe sœ kœwu she nene, tshe yi má ndœ Ndjaba á tshe wuwu she nene koto o? ²¹ Awa akwa á Yisu Kristu za fœ azœ dœke: uzu á tshe kœyindœ Ndjaba, œ li adœke tshe yi ndje ndœ ayancœ.

5

A ropa tshapasho mbœerœ kœyindœerœ nœ azœ

¹ Uzu kœ á tshe yindœ nœ adœke Yisu kœdœ Kristu, œshe kœdœ gbolo nœ Ndjaba. Yé uzu kœ á tshe yindœ Aba, tshe yi ndje ndœ agbolo nœ ye á tshe zu endje. ² Lœ awa nœ kœyindœ Ndjaba dœ pe kœmbœerœtœ azœ lindœ awa akwa nœ ye dá a wusœ nœ adœke a yindœ agbolo nœ Ndjaba. ³ Kœyindœsho nœ azœ ga ndœ Ndjaba œ matœ ye lœ mara á a liscœ awa akwa nœ ye. Awa akwa nœ ye kpa ka kote azœ waa nene, ⁴ mbœerœ agbolo nœ Ndjaba kœ ropa tshapasho ye. Yé awa nœ kœropa tshapasho kœdœ kœyindœerœ nœ azœ. ⁵ Ædœ dá ropa tshapasho a? Uzu á tshe yindœ nœ adœke Yisu kœdœ Gbolo nœ Ndjaba.

O'o tœ upu nœ Yisu

⁶ Uzu á tshe na lœ awa nœ ungu œdœ pe indji, œshe kœdœ Yisu Kristu. Æ dœdœ lima kotœ ungu nene, kashe ungu œdœ pe indji. Ishiri dá pandœ nœ atamœ; yé a wusœ nœ adœke Ishiri pa kolœ adja o'o. ⁷ Atimuncœ voto dá pandœ nœ. ⁸ Ōtsho Ishiri, ungu œdœ pe indji; endje kœ vovotœ yindœ nœ awa bale. ⁹ A yindœ o'o ama azu ye, kashe œncœ Ndjaba dá kpa ropa nœ yé tœncœ kœdœ o'o á tshe pa lima tœ upu nœ Gbolo nœ ye. ¹⁰ Mbœerœ tœncœ ataa, uzu á tshe sœ dœ kœyindœerœ ga ndœ Gbolo nœ Ndjaba, œneke á Ndjaba pa sœ lœsu ye zœ. Yé uzu á tshe kœyiyindœ œneke á Ndjaba pa nene, tshe za Ndjaba tœ ayi wala; gbambancœ nene, tshe yiyindœ œneke á Ndjaba pa tœ upu nœ Gbolo nœ ye nene. ¹¹ Wu o'onœ dœke: Ndjaba za soro á ka nene fœ azœ yé a gbœ soroncœ ascœmœ lœ awa nœ Gbolo nœ ye. ¹² Uzu á tshe ngbœtœ ye bale dœ Gbolo, tshe sœ dœ soroncœ ascœmœ. Kashe uzu neke á tshe ngbœngbœtœ ye bale

dœ Gbolo nœ Ndjaba nene, tshe gugu dœ soroncœ ascœmœ nene.

Soro á ka nene

¹³ E'e á 'e yindœ i'iri Gbolo nœ Ndjaba, mœ sœ kœsu œneke ascœ fœ 'e adœke 'e wusœ nœ adœke 'e sœ dœ soro á ka nene. ¹⁴ Wu ádánœ á a sœsœ dœ awa nene á lœsu azœ sœ ziti utshu ye dœke: œdœ a kœyœndœ œerœ ga ndœ ye liaka gbetshelœ nœ ye, tshe dji azœ. ¹⁵ Bata a wusœ nœ adœke tshe sœ kœdji azœ tœ œerœ á a sœ kœyœndœ nœ ga ndœ ye, a wu ndje sœ nœ adœke a gbœ œerœncœ á a yœndœ nœ ascœmœ ye.

¹⁶ Ædœ anga uzu bale kœwu ayancœ kœmbœerœ ekperœ neke á sœ kœyiosho ga lœ kuzu nene, œ li adœke tshe za avwala fœ Ndjaba yé tshe za soro fœ ayancœ ascœmœ œdœ ekperœncœ kœsœsœ kœyiosho ga lœ kuzu nene. Kashe anga ekperœ bale sœ kœyi uzu ga lœ kuzu yé mœ papa adœke endje za avwala mbœerœ œnekemœ ascœmœ nene. ¹⁷ Ærœ kœ á sœsœ ndjii nene, kœdœ ekperœ; kashe œ dœdœ ekperœ kœ dá yiosho ga lœ kuzu nene. ¹⁸ A wusœ nœ adœke uzu kœ á tshe dœ gbolo nœ Ndjaba, lili kœsœ lœ ekperœ wa dœ wa nene mbœerœ Yisu á tshe dœ Gbolo nœ Ndjaba sœ kœgbœndœ ye, yé ekpe uzu œ sœ dœ gbœgbœ ga pa ye nene. ¹⁹ A wusœ nœ adœke azœ kœdœ azu nœ Ndjaba, kashe tshapasho djigi sœ tshakane ekpe uzu. ²⁰ A wu ndje sœ nœ adœke Gbolo nœ Ndjaba na, yé œ to kœwusœerœ fœ azœ mbœerœ adœke a wusœ adja Ndjaba. Yé a sœ lœ adja Ndjaba lœ awa nœ Gbolo nœ ye dœ Yisu Kristu. Æshe kœdœ Ndjaba tako, tshe kœdœ soro á ka nene.

²¹ Agbolo nœ mœ, 'e zazatœ 'e ga tœ andjaba nene.

Bisha mbeti nœ Yowane Tshatshu o'o

Asœke kœdœ bisha mbetinœ á azu gbe ndje adœke Yowane dá su. Tshe sú fœ yashe á Ndjaba ke she œdœ agbolo nœ ye: azu gbe adœke mbetinœ na ga ndœ ikrizia lakpi œdœ azu á endje sœ kœngbœtœ endje kpœtœ oshonœ bale. Tshe sœ kœmindœ nœ fœ endje adœke, œ li dœ endje kœyindœtœ endje ugurutœ endje. Tshe kpa pa fœ endje adœke endje ka ngbiri lœ kœyindœrœ nœ endje yé ala endje gbœ dœ azu á endje sœ kœyisœ œrœ á sœ kpi tœ ɔtshœ O'o.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Tshatshu o'o (1-3)
- O'o tœ upu nœ kœyindœsho (4-6)
- Gbœdjela tœ upu nœ aayi kœyisœrœ dœ wala (7-11)
- Abala (12-13)

Abala

¹ Æmœ dœ Gbozu Ikrizia dá su mbeti nœ asœ fœ Yashe* á Ndjaba ke she œdœ pe fœ agbolœ† nœ ye á mœ yindœ endje tœpanœ kpuru lœ adja o'o. Æ dœ kolœ mœ kuti mœ dá yindœ 'e nene, kashe œmœ œdœ ndje pe endjeneke kœ á endje wusœ adja o'o. ² Gbambanœ nene, œ li adœke adja o'o sœ ugurutœ azœ, yé œ sœ dœ azœ bala waa dœ waa.

³ Kaka Aba azœ dœ Ndjaba œdœ Gbolo nœ ye dœ Yisu Kristu ma ɔtshœ lœsu nœ endje fœ azœ, œ wu oyo azœ yé œ za kœsœ gee fœ azœ, adœke a sœ lœ adja o'o œdœ pe lœ kœyindœsho.

Adja o'o œdœ pe kœyindœsho

⁴ Mœ sœ lima dœ yanga tœpanœ kpuru kœwu adœke anga agbolo nœ sœ kœna lœ awa adja o'o, ɓata á Aba mi lima ndœ nœ adœke a mbœrœ. ⁵ Yé ngœngœ asœke, Yashe, œneke á mœ mindœ nœ fœ ɓœ dœke: a yindœtœ azœ dœ anga azœ. Æ dœdœ tafo awa akwa dá mœ su fœ ɓœ nene, kashe œtœnœ kœdœ œneke á a wusœ nœ

utshunœ lima katshatsha. ⁶ Kœyindœsho kœdœ kœmbœrœtœ azœ liaka awa akwa nœ Ndjaba. Yé awa akwa á endje yisœ nœ fœ 'e lima katshatsha utshunœ kœdœ adœke 'e sœ lœ kœyindœsho.

⁷ Gbambanœ nene, ayingba Kristu gu ngbakaka pa ɔshœ. Yé endje tshapu kœyindœ nœ adœke Yisu Kristu kœdœ adja uzu. Kpœtœ oshonœ ascœmœ dá a wusœ ayi afara, á tshe kœdœ ayingba Kristu. ⁸ Ala 'e gbœ mbœrœ adœke akwa á a mbœrœ ugurutœ 'e kœtshutshu nene kashe 'e gbœ œrœ tshangbanœ á li dœ 'e. ⁹ Uzu á tshe kœyiyindœ kœgbœndœ œrœ á Kristu yisœ nœ ga tœ lœsu ye nene á drapa nœ, tshe sœsœ dœ lœsu bale ga ndœ Ndjaba nene. Kashe uzu á tshe gbœndœ kœyisœrœnœ ga tœ lœsu ye, tshe sœ dœ lœsu bale ga tœ Aba ndje dœ Gbolo nœ ye. ¹⁰ Æ kœsœ adœke anga uzu na ga ndœ 'e, á kœyisœ angbi œrœ á dœdœ œneke á Kristu yisœ nœ nene, adja 'e zaza osho kœsœ fœ she nene yé 'e babala ndje she nene. ¹¹ Gbambanœ nene, uzu á tshe bala she, sœ kœngbœtœ ye dœ she lœ ekperœ nœ ye á tshe mbœrœ ascœmœ.

¹² Mœ sœ dœ o'o ndjoro kœsu fœ 'e, kashe mœ yiyindœ kœsu tœnœ ga pa kako mbeti nene. Mœ sœ kœgbe kœna ga ndœ 'e yekane á kœpa fœ 'e dœ ama mœ á lœsu azœ para kœkœ kœsu dœ yanga.

¹³ Agbolo nœ Yingœ zœ‡ á Ndjaba ke she, vwa abala nœ endje fœ ɓœ.

* **1.1** 1.1 Yashe: Anga ádá nœ Yashe kœdœ ndje «Ikrizia». † **1.1** 1.1 agbolo: Anga ádá nœ agbolo kœdœ ndje «Ayindœ Yisu». ‡ **1.13** 1.13 Agbolo nœ Yingœ zœ: Anga ádá nœ agbolo nœ yingœ zœ kœdœ ndje «azu tshelœ ikrizia á Yowane sœ lœnœ».

Votɔ mbeti nɔe Yowane Tshatshu o'o

Asɔeke kɔedɔe votɔ mbeti á azu gbe adɔeke Yowane dá sù. Tshe su fɔe anga yindɔe Yisu bale á i'iri ye wu Gayushi. Yowane vwa lima azu dje lakpi mbɔerɔe kɔemindɔe o'o ama Ndjaba, kashe lɔkɔ á endje wuta 6a lakpi ogo Gayushi, Diyotrefe vwaratɔe ye adɔeke endje lo 6a sɔenda nɔe ɔene nene. Tshe gɔrɔ ndje lima ayindɔe Yisu á endje za lima osho kɔesɔe fɔe aayi avwanɔe 6a sɔenda nɔe endje lɔe ikrizia. Mbɔerɔe tɔenɔe ataa, tshe su mbetinɔe fɔe Gayushi adɔeke tshe ka ngbiri, ɔe zaza awa kɔembɔerɔe mara ɔerɔe nɔe Diyotrefe nene. Ɖe li adɔeke azu za osho kɔesɔe dɔe ɔtshɔnɔe fɔe azu á endje yi kumu endje ndɔe kɔemindɔe Ɖtshɔ O'o.

Mbetinɔe kurutshelɔetɔe ye atake:

- Tshatshu o'o (1-2)
- Kɔedonga osho tɔe upu nɔe Gayushi (3-8)
- Mara kɔembɔerɔetɔe nɔe Diyotrefe (9-10)
- Kɔedonga osho tɔe mara kɔembɔerɔetɔe nɔe Demetriyuse (11-12)
- Abala (13-15)

Abala

¹ Ɖemɔe dɔe Gbozu Ikrizia, mɔe sɔe kɔesu mbetinɔe asɔe fɔe aya mɔe dɔe Gayushi á mɔe yindɔe ye tɔpanɔe kpuru lɔe adja o'o.

² Aya mɔe á mɔe yindɔe zɔe, mɔe yindɔe nɔe adɔeke ɔerɔe kɔ sɔe dɔe ɔtshɔnɔe ga ndɔe zɔe, yé 6ɔe sɔe dɔe ɔtshɔ ɔkɔ zɔe 6ata á 6ɔe sɔe dɔe tɔenɔe lɔe ishiri.

Yowane donga Gayushi

³ Mɔe sɔe lima dɔe yanga waa lɔkɔ á ayindɔe Yisu na á mindɔe nɔe fɔe mɔe adɔeke 6ɔe zatɔe zɔe djigi fɔe Ndjaba yé ɔe sɔe kɔembɔerɔetɔe zɔe liaka adja o'o. ⁴ Anga ɔerɔe kpi á za yanga fɔe mɔe gugu nene kolɔe kɔedji adɔeke agbolo nɔe mɔe sɔe kɔena lɔe awa nɔe adja o'o. ⁵ Aya mɔe á mɔe yindɔe zɔe, 6ɔe sɔe kɔezatɔe zɔe dɔe lɔsu zɔe bale ga tɔe ɔeneke á 6ɔe sɔe kɔembɔerɔe fɔe ayindɔe Yisu ɔedɔe pe fɔe agene. ⁶ Endje patɔe kɔeyindɔesho nɔe zɔe 6a utshu Ikrizia. Mɔe sɔe kɔeki fɔe 6ɔe adɔeke 6ɔe ti kane endje lɔe ana nɔe endje 6ata á Ndjaba yindɔe nɔe

dɔe ɔtshɔnɔe. ⁷ Gbambanɔe nene, mbɔerɔe kɔembɔerɔe akwanɔe fɔe Kristu dá endje zatɔe endje ga tɔe awa. Yé endje vwaratɔe endje kɔegbɔ ɔerɔe tshakane azu á endje yiyindɔe Yisu nene. ⁸ Ɖe li dɔe azɔe kɔeti kane mara azu atamɔe mbɔerɔe a kɔengbɔtɔe akwa dɔe endje á kɔemindɔe adja o'o awa bale dɔe endje.

Adiyotrefe dɔe Demetriyuse

⁹ Mɔe su mbeti teasho fɔe ikrizia nɔe 'e, kashe Diyotrefe á tshe yindɔe kɔeka ga pa ɔerɔe kɔ, gbege ga pa ɔeneke á mɔe pa asɔeke nene. ¹⁰ Mbɔerɔe tɔenɔe ata lɔkɔ á mɔe kɔeyi kumu mɔe 6a zɔe, mɔe pandɔe ekperɔe nɔe ye á tshe sɔe kɔembɔerɔe tɔenɔe. Tshe sɔe kɔepa ekpe o'o ɔedɔe wala tɔe upu nɔe azɔe. Kashe ɔeneke á tshe mbɔerɔe kɔ asɔemɔe lili tɔe ala ye nene, tshe kpa vwaratɔe ye tɔe kɔeza osho kɔesɔe fɔe ayindɔe Yisu lɔe awa ana, yé ɔe sɔe kɔevwara ndje tɔe ye tɔe endjeneke á endje sɔe kɔ'e endje ga ndɔe endje. Tshe sɔe kɔepakata endje yé ɔe sɔe ndje kɔegɔrɔ endje lɔe ikrizia.

¹¹ Aya mɔe á mɔe yindɔe zɔe, zaza mara kɔembɔerɔe ɔerɔe nɔe ekpe azu nene kashe za mara kɔembɔerɔe ɔerɔe nɔe ɔtshɔ azu. Uzu nɔe kɔembɔerɔe ɔtshɔrɔe kɔedɔe uzu nɔe Ndjaba yé uzu kɔembɔerɔe ekperɔe wuwusɔe Ndjaba nene.

¹² Azu para kɔkɔ sɔe kɔepa ɔtshɔ o'o nɔe Demetriyuse. Adja o'o sɔe kɔepa ndje tɔe ye. A'a ndje, a sɔe kɔepa ndje tɔe ye awa bale yé 6ɔe wusɔe nɔe adɔeke ɔeneke á 'a sɔe kɔepa tɔenɔe kɔedɔe adja o'o.

Ndɔngɔlɔ abala

¹³ Mɔe sɔe dɔe o'o ndjoro kɔepa fɔe 6ɔe, kashe mɔe yiyindɔe kɔesu tɔenɔe ga pa kako mbeti nene. ¹⁴ Mɔe sɔe kɔegbe kɔewu 6ɔe lɔe ondonɔe asɔe yeka a kɔepa tshama azɔe dɔe 6ɔe. ¹⁵ Kaka kɔesɔe gee sɔe dɔe 6ɔe. Anga zɔe vwa abala fɔe 6ɔe. Za ndje abala nɔe mɔe dɔe tɔe zɔe fɔe uzu dɔe uzu.

Mbeti nœ Yuda Tshatshu o'o

Uzu á tshe sù mbeti asœ kœdœ Yuda. Eshœ kœdœ aya Jake yé azu gbe adœke Yisu kœdœ lima œgbœ nœ endje. Mbeti nœ ye asœke mbœrœ ßata œ li dœ bisha mbeti nœ Petro.

Yuda sù mbeti nœ ye fœ azu á Ndjaba ke endje. Tshe sœ kœpa fœ endje adœke ala endje gbœ dœ azu á endje sœ kœyisœ œrœ á sœ kpi tœ Ɔtshœ O'o. Ɔtshœ endje gaga nene yé œ sœ kœma adœke endje dœdœ azu nœ Yisu nene. Tshe pa ndje ndœ mara á Ndjaba œ wa o'o ga tœ azunœ á endje sœsœ kœmbœrœ Ɔtshœrœ nene asœmœ.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Tshatshu o'o (1-2)
- Aayi kœyisœrœ dœ wala (3-16)
- Kœka ngbiri lœ kœyindœrœ (17-23)
- Ndœngœbœ avwala (24-25)

Abala

¹ E mœ Yuda, aya Jake, œmœ ayi akwa nœ Yisu Kristu, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e dœ azu á Aba dœ Ndjaba ke 'e, á yindœ 'e yé á sœ kœgbœndœ 'e mbœrœ Yisu Kristu. ² Kaka Ndjaba wu oyo 'e yé œ za kœsœ gee œdœ kœyindœsho nœ waa dœ waa fœ 'e.

Aayi kœyisœrœ dœ wala

³ 'E dœ aaya mœ á mœ yindœ 'e, mœ sœ ßalima dœ gbetshelœ kœsu mbeti fœ 'e tœ o'o nœ kœshe á Ndjaba za fœ azœ dœ 'e. E li dœ mœ kœsu mbetinœ asœ ndœ kœza kœru lœsu fœ 'e, á kœza gbœgbœ tœ kœnga pa kœyindœrœ á 'e sœ dœ tœnœ waa dœ waa ga ndœ Kristu. ⁴ Mœ su mbetinœ mbœrœ ekpe azu á endje li yaa ga ugurutœ 'e, á sœ kœdjingili tshelœ o'o tœ upu nœ Ɔtshœ lœsu nœ Ndjaba yeka á kœmbœrœ ngbĩndĩrœ nœ endje. Endje vwaratœ endje tœ Yisu Kristu á tshe dœ Ayengœ azœ œdœ Gbozu tshebale nœ azœ. Kashe endje sù ala œyerœ Buku nœ Ndjaba ngbĩ adœke, Ndjaba œ wa bala œgbœ ngbanga ga tœ endje.

⁵ 'E wusœ œneke kœ á mœ yindœ kœpa fœ 'e dœ Ɔtshœnœ. 'E gbe dœ mara á Ndjaba she lima azu Israyele ßa lœ ogo Ezipito, yé

manda nœ tshe kpa wo lima endjeneke á endje vvara lima tœ endje tœ kœdji o'o ama ye. ⁶ 'E gbe ndje dœ anga aandjelu á endje sœsœ lima dœ yanga kœmbœrœ akwa tœ osho á Ndjaba za lima fœ endje nene, yé á katœ osho nœ endje ti. Ndjaba i endje dœ djingiri ga tœnœ waa dœ waa, œ ko endje va ga lœ ubu osho œrrr ga tœ egerœ olo kœwa ngbanga. ⁷ 'E kpa gbe dœ Sodomo dœ Gomora œdœ pe anga tshalakpĩ kœ á sœ lima indĩrĩnœ kane. Azu tshalakpĩnœ za lima tœ endje djigi ndœ kœmbœrœ œrœ tshula ßata kœna manda aandjelunœ. Endje mbœrœ angba budu dœ azu á lili má adœke endje mbœrœ dœ endje nene. Ngœngœ asœ, endje ko endje va gala owo á ka nene yeka ala uzu kœ kœgbœ mbœrœ tœnœ.

⁸ Azunœ á endje li ga ugurutœ 'e asœmœ mbœrœ mara œrœ ataa. Gbetshelœ nœ endje sœ kœvwa endje adœke endje nditœ endje ndœ kœmbœrœ angba budu, endje vwaratœ endje adœke Ndjaba dœdœ Gbozu nœ endje nene yé œ sœ kœgu œsœ ishĩrĩ mokœ nœ tshalafo. ⁹ Kashe Mikayelee, gbozu tshapa aandjelu mbœmbœrœ lima ataa nene. Lœkœ á tshe sœ lima kœshara upu dœ djaboro mbœrœ oko Moyize, tshe tshetshene lima djaboro nene, kashe tshe pa lima fœ she adœke: «Kaka Gbozu dœ tœ ye za djofele fœ ßœ.» ¹⁰ Azunœ asœmœ tshene lima œrœ á endje wuwu lima sœ nœ nene, endje lœ ßata agea á endje gugu dœ kœwusœrœ nene á sœ kœkotœ endje ve ga lœ kuzu. ¹¹ Oyo nœ endje, mbœrœ á endje za awa Kayina. Mbœrœ ogo ngendja, endje za awa Balaame yé endje tshu mbœrœ á endje mbœrœtœ endje ßata Kore á tshe oma lima dœ Moyize.

¹² Lœkœ á 'e ngbœtœ 'e ndœ kœzi rœgo yazu yé œdœ endje kœsœ ugurutœ 'e, mara kœmbœrœtœ endje œ za tshula waa. Gbambanœ nene, endje mbœrœ lœsu, œ gbe utshunœ dœ uvu endje dœ tœ endje yé endje gugu dœ tshula nene. Endje sœ ßata ondro tshalafo á yugu sœ kœro dœ tœnœ kashe yavuru œ ni manda nœ nene. Endje sœ ßata œyœ á le nene ataa olonœ kœli, too endje sœ ßata œyœ á endje dji ßalima ga ati adœke œ kœœrœ. ¹³ Endje li dœ loko tshatœ ama kota. Endje mbœrœ œrœ

tshula ɓata mara á furutsha ɔ wuta manda loko. Endje sɔe ɓata angerepe á gitɔe endje tɔe ɔescɔe, yé Ndjaba guma osho kɔesɔe ɓa lɔe ubu osho kate endje adɔeke endje sɔe kpɔemɔe ngbugu dɔe ngbugu.

¹⁴ Ba lɔe ɓingi nɔe Adamo, Enoke kɔedɔe lima uzu tɔe mindu dɔe bisha lɔe aata uzu. Tshe gbara lima tɔe upu nɔe azunɔe adɔeke, Gbozu sɔe kɔena awa ɓale dɔe aandjelu nɔe ye kutu dɔe kutu, ¹⁵ mbɔerɔe kɔewa ngbanga pa azu para kɔkɔ. Tshe wa ɔgbɔ ngbanga pa endjeneke á endje vwaratɔe endje tɔe ye, mbɔerɔe ekperɔe nɔe endje ɔedɔe pe ekpe o'o kɔegusho kɔ á endje pa dɔe i'iri ye. ¹⁶ Azunɔe asɔemɔe pu lima lɔe ama endje olo para á endje sɔe dɔe oyo. Endje te lima kolɔe manda ogo undu endje dɔe tɔe endje yé ɔe sɔe lima kɔeu azu kolɔe mbɔerɔe kɔegbɔ ɔerɔe.

¹⁷ Kashe e'e dɔe aaya mɔe á mɔe yindɔe 'e, 'e gbe dɔe o'o á aayi avwa nɔe Gbozu nɔe azɔe dɔe Yisu Kristu pa lima fɔe 'e utshunɔe kane. ¹⁸ Endje pa lima fɔe 'e adɔeke: «Dɔe ndɔngɔɔ osho, anga azu ɔe tetɔe kɔeyiangba Ndjaba, endje tetɔe kɔemɔe 'e yé ɔe sɔe kɔena manda ogo undu endje dɔe tɔe endje.» ¹⁹ Adja azunɔe asɔemɔe, endje yi o'o ga ugurutɔe azu adɔeke endje kurutshelɔetɔe endje, Ishiri nɔe Ndjaba gugu lɔe endje nene yé endje te manda gbetshelɔe nɔe endje ɓata azuzu.

²⁰ Kashe e'e dɔe aaya mɔe á mɔe yindɔe 'e, 'e sɔepe kolɔe kɔeza soro 'e ga pa kɔeyindɔerɔe nɔe 'e á sɔe yerɔe. 'E za avwala fɔe Ndjaba dɔe gbɔgbɔ nɔe ɔtshɔ Ishiri. ²¹ 'E gbɔndɔe ayo nɔe Ndjaba ga tɔe lɔsu 'e, ɔe za ga tɔe akwa mbɔerɔe kɔekate lɔkɔ á Gbozu Yisu Kristu ɔe wu oyo 'e á za soro neke á ka nene fɔe 'e. ²² 'E wu oyo azu á endje lɔepe damba lɔe sharapu. ²³ Ɖ sɔe ɓata endje yo ga tawo, yé 'e gbota endje la owonɔe kashe 'e wu oyo anga endje dɔe gbɔdjela dɔe ɔe yiangba ɔerɔe kɔ á endje mbɔerɔe. 'E gogoro lɔeba nɔe endje nene mbɔerɔe 'e ndi dɔe ekpe akwa nɔe endje.

A za mokɔ fɔe Ndjaba

²⁴ A za mokɔ fɔe Ndjaba á tshe sɔe dɔe gbɔgbɔ nɔe kɔegbɔndɔe 'e adɔeke 'e yoyo nene. Tshe mbɔerɔe adɔeke 'e wuta yerɔe ga utshu mokɔ nɔe ye dɔe egerɔe yanga. ²⁵ Ɖshe kɔedɔe Ndjaba tshebabale á tshe

dɔe ayi kɔeshe azɔe lɔe awa nɔe Gbozu nɔe azɔe dɔe Yisu Kristu. Tshe sɔe dɔe mokɔ, tɔe egerɔe uzu, dɔe gbɔgbɔ, dɔe tshagbozu, kɔeto utshu ɔerɔe kɔ, ngɔngɔ asɔeke ɔerrr waa dɔe waa! Ame.

KƐwuroe nœ Yowane Tshatshu o'o

Asœke kœdœ mbeti á Yowane, ayi avwa nœ Yisu Kristu sú. Tshe pa adœke œeneke kœ á œene sú, œene wu dœ ala œene, œ dji ndje dœ utu œene.

Endje te lima pa Yowane œ na œ za she vwi 6a lœ tshiki Patamose. Ádánœ á tshe su lima mbetinoe asœ kœdœ adœke œ za gbœgbœ fœ ayindœ Yisu á endje sœ lima kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje. Tshe pa fœ endje adœke endje shi gbi œerrr ga tœ amance.

Yisu ma œeneke á mbœrœ bala tœ ye lœndœ kœka tshapashœ fœ she lœ ulu. Tshe wu œerœnœ lœ ulu adœke Satana dœ aandjelu nœ ye œdœ azu para á endje dji she, Yisu œ ropa endje yé œ ko endje va ga lœ divwili kudu.

Mbetinoe kurutshelœtœ ye atake:

- Tshatshu o'o œdœ mokœ nœ Kristu (1.1-8)
- Mbete á endje sú fœ Ikrizia mindu dœ bisha (1.9-3.22)
- Buku á endje pi dœ amende awa mindu dœ bisha (4.1-8.1)
- Idi mindu dœ bisha (8.2-11.19)
- Yashe, Dalagona œdœ agea bisha (12.1-13.18)
- Yowane wu œrœ kpikpi lœ ulu (14.1-15.8)
- Yashi ókó nœ Ndjaba mindu dœ bisha (16.1-21)
- Babilone ndi, yé Ndjaba ropa ayingba ye (17.1-20.10)
- Ndœngœlœ kœwa ngbanga nœ Ndjaba (20.11-15)
- Tafo tshalafœ dœ pe tafo tshapashœ (21.1-22)
- Ndœngœlœ o'o tœ upu nœ kœkwa Yisu (22.6-21)

Tshatshu o'o

¹ Mœ sœ kœesu mbetinoe asœke tœ kœyisœ o'o á Yisu Kristu gbara. Ndjaba za lima tœnœ fœ she, adœke tshe yisœ œeneke á lii kœmbœrœtœ endje lœ ondonœ asœke fœ aayi akwa nœ ye. Yisu Kristu yisœ

o'onœ asœmœ fœ Yowane, ayi akwa nœ ye lœ awa nœ kœvwa andjelu nœ ye fœ she. ² Yowane kœdœ timu nœ œeneke kœ á tshe wu 6ata ulu. Tœnœ kœdœ O'o ama Ndjaba œdœ adjapu á Yisu Kristu pa. ³ Yanga nœ uzu á tshe di mbetinoe asœke, ndje dœ endjeneke á endje dji upu nœ kœgbara o'o asœ, yé á gbœndœ œeneke á endje sú ga la nœ. Gbambœne nene, olonœ ndo ye.

Abala fœ azu lœ Ikrizia mindu dœ bisha

⁴ Œmœ Yowane, mœ vwa abala fœ azu lœ Ikrizia mindu dœ bisha lœ ogo Azi. Kaka adœke Ndjaba ma œtshœ lœsu œdœ kœsœ gee nœ ye ga ndœ 'e; œtshœ lœsu œdœ kœsœ gee á to 6a ndœ ye á tshe sœ zœ, á tshe sœ lima yé á sœ kœna tœnœ; œtshœ lœsu œdœ kœsœ gee á to 6a ndœ aishirinœ mindu dœ bisha á endje ka utshu ngande tshagbozu nœ ye asœmœ; ⁵ œtshœ lœsu œdœ kœsœ gee á to 6a ndœ Yisu Kristu á tshe dœ adja timu, eya Gbolo lœ ugurutœ akuzu œdœ uzu á tshe sœ ga pa agbozugo kœ pa œshœ. Yisu Kristu sœ kœyindœ azœ, œ gi azœ lœ ekperœ nœ azœ lœ awa nœ indji ye, ⁶ yé œ fa azœ tœ anganga Ndjaba tshelœ ogo tshagbozu nœ ye ndœ kœmbœrœ akwa fœ Abance dœ Ndjaba. Kaka tshe gbœ mokœ œdœ gbœgbœ mbœrœ ngbugu dœ ngbugu. Ame!

⁷ 'E wu, Yisu œ jerœ lœ ondro. Azu para kœkœ œ wu she, ataa endjeneke á endje sú lima she. Azu ogo pa œshœ djigi œ ditshelœma endje mangba upu nœ ye. Œ, œ sœ kolœ ataa. Ame!

⁸ Gbozu Ndjaba nœ gbœgbœ kœ, á tshe sœ zœ, á sœ lima yé á sœ kœna tœnœ, pa adœke: «Mœ kœdœ alinœ œdœ ndœngœlœnœ.»

Yowane wu Yisu lœ ulu

⁹ Œmœ kœdœ aya 'e dœ Yowane á a ngbœtœ azœ dœ 'e bale lœ kœwu œrœ kanga, lœ ama akwa nœ Ogo gbozu nœ Ndjaba yé á sœ kœshi gbi lœ kœngbœtœ azœ bale dœ Yisu. Endje za lima mœ vwi 6a lœ tshiki á i'irinœ kœdœ Patamose mangba kœzatœ mœ ga tœ O'o ama Ndjaba œdœ ga tœ adjapu á Yisu yisœ nœ. ¹⁰ Œtshœ Ishiri sœ lima dœ mœ dœ olo nœ Gbozu*, yé

* **1.10** 1.10 Olo nœ Gbozu kœdœ lima utshunœ œlœ yenga á ayindœ Yisu sœ lima kœngbœtœ endje ndœ kœgbe dœ olo á Yisu she lima lœ akuzu (Akw 20.7; Yow 20.1)

mœ sœ lima kœdji ɔgbɔ tshama ɓata luba djagamanda mœ. ¹¹ Tshamanœ ki lima adœke: «Ɛrœ á ɓœ sœ kœwu tœnœ, su ga la mbeti, yé œ vwa ga lœ Ikrizia mindu dœ bisha: ɓa lœ Efeze, ɓa lœ Simirnœ, ɓa lœ Peregame, ɓa lœ Tiyatire, ɓa lœ Sarde, ɓa lœ Filadelfi œdœ ndje ɓa lœ Lawudukiya.»

¹² Mœ fa lima tœ mœ mbœrœ kœwu uzu á tshe sœ kœpa o'o fœ mœ asœmœ. Yé manda kœfatœ mœ, mœ wu lima œrœ á endje ko tala ga panœ mindu dœ bisha (7) á endje mbœrœ dœ ɔrœ. ¹³ Yé mœ wu œrœ œ ka lima ɓa uguru œrœ á endje ko tala ga panœ ɓata Gbolo nœ uzu. Uzunœ verœ yɔgbɔdɔ lœba, œ i uwu á endje mbœrœ dœ ɔrœ ga lœ okoro ye. ¹⁴ Sukumu ye sœ tœ imbinœ urrr ɓata imbi usu pata, yé ala ye sœ ɓata laɓa owo. ¹⁵ Ada ye tshi lima ɓata waya á endje yi ga ta wo yekane á ye kotœnœ. Tshama ye wu lima ɓata tshama udjuru egerœ ungu. ¹⁶ Ba tœ kuni ye, tshe tepa angerepe mindu dœ bisha yé ingiri yakamba á amanœ bisha ki waa, sœ lima kœwuta lœ ama ye. Tshatshu ye sœ lima kœtshi tœnœ ɓata ɔɔ á tshi dœ gbœku ɔɔ.

¹⁷ Lɔkɔ á mœ wu she, mœ te ga tœ ada ye ɓata uzu á tshe tshu ye. Tshe to kuni ye ga pa mœ, œ pa adœke: «Awa zaza ɓœ nene! Ɛmœ kœdœ ali uzu œdœ ndœngɔɔ uzu. ¹⁸ Ɛmœ kœdœ uzu á tshe sœ dœ soro. Mœ tshu lima ye kashe ngœngɔ asœke, mœ sœ dœ soro waa dœ waa. Ɛmœ dá sœ dœ herela nœ kuzu œdœ pe herela nœ osho nœ akuzu. ¹⁹ Ataa, su œrœ neke á ɓœ wu, œneke á sœ zœ œdœ œneke á na manda nœ. ²⁰ Tœ upu nœ angerepenœ mindu dœ bisha á ɓœ wu ɓa tœ kuni mœ œdœ œrœ á endje ko tala ga panœ mindu dœ bisha á endje mbœrœ dœ ɔrœ asœmœ, wu ádánœ á kotœ endje yiwa tœnœ dœke: angerepenœ mindu dœ bisha kœdœ aandjelu nœ Ikrizia mindu dœ bisha, yé œrœ á endje ko tala ga panœ mindu dœ bisha kœdœ Ikrizia mindu dœ bisha.»

2

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia ɓa lœ Efeze

¹ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia ɓa lœ Efeze adœke:

«Uzu á tshe ko angerepe mindu dœ bisha ga tœ kuni ye yé á sœ kœna ugurutœ tala

mindu dœ bisha á endje mbœrœ dœ ɔrœ asœmœ, pa adœke: ² Mœ wusœ neke á ɓœ sœ kœmbœrœ tœnœ ye, ili á ɓœ vwi œdœ pe kœru lœsu nœ zœ. Mœ wusœ nœ adœke ɓœ yiyindœ kœsœ tœ œsœnœ dœ aayi katshalœsu nene. Bœ wu lœsu endjeneke á endje sœ kœpa adœke œne kœdœ aayi avwa kashe endje dœdœ aayi avwa nene, yé ɓœ wu endje tœ aayi wala. ³ Bœ ru lœsu zœ, ɓœ wu œrœ kanga tœ upu nœ i'iri mœ yé ɓœ mœmœ nene. ⁴ Kashe mœ sœ dœ o'o bale kœgbagbara ɓœ: ɓœ katœ kœyindœsho nœ zœ lima utshunœ ga ndœ mœ ye. ⁵ Gbe tshelœ zœ tœ osho á ɓœ to tœnœ á te kane. Fatshalœsu zœ yé œ kwatœ zœ ndœ akwa á ɓœ mbœrœ lima utshunœ. Ɛdœ ɓœ kœfafatshalœsu zœ nene, mœ na ga ndœ zœ yé mœ gi tala nœ zœ tœ oshonœ á sœ tœnœ asœmœ ye. ⁶ Kashe, œrœnœ asœke sœ mbœrœ ɓœ: ɓœ sœ kœyiangba œrœ á Anikolayiti sœ kœmbœrœ tœnœ ɓata mœ ndje.

⁷ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia.

«Uzu neke á tshe ropa ekperœ kɔ, mœ za awa fœ she adœke tshe zi leyɔ nœ soro á sœ ɓa lœ paradizo nœ Ndjaba.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia ɓa lœ Simirnœ

⁸ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Simirnœ adœke:

«Uzu á tshe dœ alinœ œdœ ndœngɔɔnœ, tsheneke á tshe tshu lima kashe á kwatœ ye ga lœ soro, pa atake: ⁹ Mœ wusœ œrœ kanga nœ zœ œdœ pe oyo nœ zœ, kashe œɓœ kœdœ ayi kœgbœrœ. Mœ wusœ ekpe o'o á azu á endje pa adœke œne kœdœ Ayuda sœ kœpa ga tœ ɔkɔ zœ kashe endje dœdœ Ayuda nene, endje kœdœ Sinagoga nœ Satana. ¹⁰ Awa mbœmbœrœ ɓœ tœ œrœ kanganœ á ɓœ wu bala nene. Dji kane: djaboro œ ko anga azu ndjoro ugurutœ 'e va ga lœ anda kángã mbœrœ kœwu lœsu 'e, endje mbœrœ œrœ kanga fœ 'e manda olo ndjokpa. Zatœ zœ ga tœ kœyindœrœ nœ zœ œrrr ga tœ kuzu zœ, yé mœ za bala kpoto nœ soro fœ ɓœ.

¹¹ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia!

«Uzu neke á tshe ropa ekperœ kɔ, tshe tshu kuzu nœ bisha nene.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia 6a lœ Peregame

¹² «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Peregame adœke:

«Uzu á tshe sœ dœ ingiri yakamba á amanœ bisha ki waa, pa adœke: ¹³ Mœ wusœ osho á 6œ sœ tœncœ ye: œtœncœ kœdœ osho á ngande tshagbozu nœ Satana sœ tœncœ. Kashe 6œ zatœ zœ kœ fœ mœ yé œ 'ea'ea mœ lœ kœyindœrcœ nœ zœ nene, ataa ga tœ lœndœ á endje wo lima dœ Atipase á tshe dœ adja timu nœ mœ 6a ndœ 'e, 6a tœ osho á Satana sœ tœncœ. ¹⁴ Kashe mœ sœ dœ o'o kœgbagbara 6œ tœncœ: Azu á endje sœ kœero manda kœyisœrcœ nœ Balaame sœ ndœ zœ. Balaame sœ lima kœu Balake adœke tshe gi úkú ga tœ awa azu Israyele mbœrcœ kœvwa endje adœke endje zi songba agea á endje to tœ tokóro fœ andjaba œdœ kœvwa endje ndœ kœmbœrcœ angba budu. ¹⁵ Ba ndœ zœ ndje, anga azu á endje sœ kœna manda kœyisœrcœ nœ Anikolayiti sœ zœ. ¹⁶ Ataa, fatshalœsu zœ. Ete nene, mœ sœ kœna ga ndœ zœ lœ ondonœ, yé mœ nga koshe ga tœ endje dœ ingiri yakamba á sœ kœwuta lœ ama mœ.

¹⁷ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia.

«Uzu neke á tshe ropa ekperœ kœ, mœ to mane* á zatœ endje yiwatœncœ fœ she, mœ za bala imbi badja á endje sú tafo i'iri ga pa nœ fœ uzu dœ uzu; i'iri á uzu bale wuwusœ nœ nene, kolœ tsheneke á tshe gbœ, dá wusœ nœ.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia 6a lœ Tiyatire

¹⁸ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Tiyatire adœke:

«Gbolo nœ Ndjaba á ala ye sœ kœtshi 6ata owo yé ada ye sœ kœtshi ndje 6ata waya á endje yi ga ta wo yekane á ye kotœncœ, pa adœke: ¹⁹ Mœ wusœ œeneke á 6œ sœ kœmbœrcœ tœncœ ye, kœyindœsho nœ zœ, kœzatœ zœ ga tœ kœyindœrcœ, mara kœmbœrcœ dœ akwa nœ zœ œdœ pe kœru lœsu nœ zœ. Mœ wusœ nœ adœke œrcœ neke á 6œ sœ kœmbœrcœ ngœngœ asœke ropa œeneke á 6œ mbœrcœ lima utshunœ ye. ²⁰ Kashe mœ sœ dœ o'o bale kœgbagbara

6œ tœncœ: Bœ za awa fœ Zezabele, yashe á tshe sœ kœmatœ ye adœke œne kœdœ ayi kœgbara o'o ama Ndjaba. Tshe sœ kœfara aayi akwa nœ mœ ndœ kœmbœrcœ angba budu dœ pe kœzi songba agea á endje to tœ tokóro fœ andjaba. ²¹ Mœ katœ olo fœ she adœke tshe fatshalœsu ye kashe tshe yiyindœ kœkatœ angba budu nœ ye ti nene. ²² Mbœrcœ tœncœ ataa, mœ za she vwi ga pa kelekpa nœ œgbœ œrcœ kanga awa bale dœ endjeneke á endje sœ kœmbœrcœ angba budunœ dœ she œdœ endje kœkakatœ kœmbœrcœ angba budunœ ti nene. ²³ Ga panœ, mœ wo agbolo nœ ye. Ataa, azu Ikrizia kœ œ wusœ nœ adœke œmœ kœdœ tsheneke á tshe wusœ gbetshelœ œdœ lœsu azu. Mœ za œrcœ tshangba akwa nœ uzu dœ uzu liaka œeneke á tshe mbœrcœ, fœ she.

²⁴ «Kashe tœ upu nœ 'e lœ Tiyatire á 'e vwaratœ 'e tœ ekpe kœyisœrcœ nœ azunœ ascœmœ, yé á tshapu kœwusœ œeneke á azunœ sœ kœ'e tœncœ adœke "kœyisœrcœ nœ Satana lœ ubunœ", mœ sœ kœpa fœ 'e ngbi adœke: mœ kpa za anga angbi kongba ga pa igi 'e nene. ²⁵ Kashe 'e tepa œeneke á 'e sœ dœ tœncœ ngbiri œrrr ga tœ kœkwa mœ.

²⁶⁻²⁸ «Azu neke á endje ropa ekperœ kœ yé á œœpe kœmbœrcœ akwa nœ mœ œrrr ga tœ ndœngœlœncœ, mœ za bala tshagbozu á mœ gbœ 6a ndœ Aba mœ fœ endje. Mœ za tshagbozu nœ kœsœ ga pa ogo kœ fœ endje. Endje gbœndœ azu ogonœ dœ œgbœncœ, yé œ ndi tshelœ endje krœna 6ata lœsú á endje mbœrcœ dœ oto. Awa bale, mœ za tombele fœ azunœ ascœmœ.

²⁹ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia!»

3

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia 6a lœ Sarde

¹ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Sarde adœke:

«Uzu á tshe sœ dœ Ishiri nœ Ndjaba mindu dœ bisha, ndje dœ angerepe mindu dœ bisha ascœmœ pa adœke: Mœ wusœ œeneke á 6œ sœ kœmbœrcœ tœncœ ye, mœ wusœ œeneke á azu sœ kœpa tœ upu nœ zœ adœke 6œ sœ dœ soro andaa 6œ tshu ye.

* **2.17** 2.17 Mane kœdœ rœgo á Ndjaba to lima fœ agbolo Israyele tœ awa nœ kœwuta endje lœ kanga. Dœ o'o ama Ebre, i'irinœ ascœmœ kœdœ «Asœke kœdœ gœdœ?»

² Ala zœ gbɔ, yé za gbɔgbɔ fœ udu soro zœ á ndo koetshu tœnœ asœmœ kane. Gbambanœ nene, mœ wu adœke anga akwa bale á ɓœ sœ koembœrœ tœnœ á sœ tœ ɔtshœnœ utshu Ndjaba nœ mœ, kpa gugu nene. ³ Gbe tshelœ zœ tœ o'o ama Ndjaba á endje yi lima sœ nœ fœ ɓœ yé á ɓœ dji kane. Gbœndœ nœ yé œ fatshalɔsu zœ. Ɛdœ ala zœ koegbɔgbɔ nene, mœ na trosha ga ndœ zœ ɓata ayi angba, ɓœ wusœ ada ɔlœnœ á mœ na dœ tœnœ ndœ kœndondoro ɓœ nene. ⁴ Andaa, ɓœ sœ dœ anga azu ndœ zœ lœ Sarde á endje djadja kote lœba nœ endje nene. Endje verœ imbi lœba ga tœ endje adœke 'a rotœ awanœ bale dœ endje, gbambanœ nene, endje li dœ tœnœ ye.

⁵ «Ataa, azu neke á endje ropa ekperœ kɔ, endje verœ imbi lœba, mœ wo i'iri endje ala buku nœ soro nene. Mœ yindœ nœ bala utshu Aba mœ œdœ utshu aandjelu nœ ye adœke endje koedœ azu nœ mœ.

⁶ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa tœnœ fœ azu Ikrizia.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia ɓa lœ Filadelfi

⁷ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Filadelfi adœke:

«'E dji o'o á uzu á tshe sœ yerœ, á dœ adja adjapu, pa fœ 'e kane. Ɛshe dá tepa herela nœ gbozugo Davidi, á tshe kœkœrɔ dœ manda, uzu bale œ li koetshu tœnœ nene, yé á tshe koetshu ga tœnœ, uzu bale œ li kœkœrɔ tœnœ nene. Tshe pa adœke: ⁸ Mœ wusœ akwa nœ zœ ye. Mœ wusœ nœ adœke ɓœ sœ dœ gbɔgbɔ teasho yé atamœ gbaa, ɓœ lisœ o'o ama mœ yé œ 'ea'ea nene. Mbœrœ tœnœ ataa, mœ kœrɔ manda utshu zœ á uzu bale œ li koetshu tœnœ nene. ⁹ Ɛrœnœ á mœ mbœrœ dœ azu tshelœ Sinagoga nœ Satana, dœ endjeneke á endje sœ kœpa adœke œne koedœ Ayuda kashe endje dœdœ Ayuda nene mbœrœ endje sœ kœpa wala, dœke: Mœ shosho endje adœke endje na kœgote ga tœ ada zœ, yé endje wusœ nœ adœke mœ yindœ zœ. ¹⁰ Mbœrœ á ɓœ gbœndœ o'o ama mœ dœ koeru lœsu asœmœ, œmœ ndje, mœ gbœndœ zœ lœ œrœ kanganœ á na ndœ azu tshapashɔ asœ djigi mbœrœ kœwu lœsu endje. ¹¹ Mœ na lœ ondonœ asœ. Tepa œrœnœ á ɓœ sœ dœ tœnœ ngbiri adœke uzu bale zaza kpoto tshagbozu nœ zœ tœ zœ nene.

¹² «Uzu neke á tshe ropa ekperœ kɔ, mœ fa she tœ sharagunda tshelœ Tepelo nœ Ndjaba nœ mœ, yé tshe kpa wuta ga ushu bale nene. Mœ su i'iri Ndjaba nœ mœ dœ pe i'iri ongbo nœ Ndjaba nœ mœ ga pa ye. Ongbonœ asœmœ koedœ tafo Yerusaleme á to ɓa ndœ Ndjaba nœ mœ ɓa lafo yeka á jerœ asœmœ. Mœ su ndje tafo i'iri mœ ga pa ye.

¹³ «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri sœ kœpa fœ azu Ikrizia.»

Mbeti á endje sú fœ Ikrizia ɓa lœ Lawudukiya

¹⁴ «Su mbeti fœ andjelu nœ Ikrizia lœ Lawudukiya adœke:

«Uzu á endje e she Ame, á tshe dœ adja timu yé á sœ kœpa adjapu, œshe á tshe sœ lima utshu ali œrœ á Ndjaba mbœrœ kɔ pa ɔshɔ, pa adœke: ¹⁵ Mœ wusœ akwa nœ zœ ye: mœ wusœ nœ adœke ɓœ sœsœ kpaziti too wodawoda nene. Yé œ sœ má tœ ɔtshœnœ adœke ɓœ sœ kpaziti too wodawoda. ¹⁶ Kashe mbœrœ á ɓœ wo mboo, ɓœ sœsœ kpaziti too wodawoda nene, mœ ndja ɓœ lœ ama mœ. ¹⁷ Gbambanœ nene, ɓœ pa adœke: «Ɛmœ koedœ ayi kœgbœrœ, mœ sœ dœ œrœ waa, mœ kpa gbege dœ anga œrœ nene.» Kashe ɓœ wuwusœ nœ nene adœke ɓœ sœ dœ oyo, uzu á tshe gugu dœ œrœ nene, ayibula, ayi oyo œdœ uzu á tshe sœ kpendro. ¹⁸ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ koemi upu fœ ɓœ adœke ɓœ na ɓa ndœ mœ œ yɔ œrœ á endje yi ga tœ owo á ye kotœnœ, yekane á kœwuta ayi kœgbœrœ. Yɔ ndje imbi lœba mbœrœ kœverœ ga tœ zœ yeka á kœgbɔgbɔ tshula tœ kpœndro zœ nene. Yɔ ndje ɔyɔ kœta ga la zœ mbœrœ á kœwu osho dœ ɔtshœnœ.

¹⁹ «Azu kɔ á mœ yindœ endje, mœ sœ kœza djofele fœ endje ndœ kœyœrɔ endje. Ma egerœ ogo koembœrœ akwa nœ zœ yé œ fatshalɔsu zœ. ²⁰ Dji kane, mœ ka lœ manda yé œ sœ kœnge tœnœ. Ɛdœ anga uzu koedji tshama mœ yé á kœrɔ manda, mœ li ga ndœ ye œ zi œrœ awa bale dœ she, yé œshe ndje, awa bale dœ mœ.

²¹ «Uzu neke á tshe ropa ekperœ kɔ, mœ za awa fœ she kœsœ awa bale dœ mœ ga pa ngande tshagbozu nœ mœ, ɓata mœ ndje á

mœ ropa anga mœ yé á na kœsœ awa bale dœ Aba mœ ga pa ngande tshagbozu nœ ye.

²² «Kaka uzu á tshe sœ dœ utu, dji o'onœ á Ishiri pa fœ azu Ikrizia!»

4

Kœdonga Ndjaba 6a lafo

¹ Manda nœ, mœ wu manda á kœrœ 6a lafo.

Mœ dji tshama á mœ dji lima utshunœ kœpa o'o fœ mœ dœ avwara 6ata luba adœke: «Ŋ ga mœ dœ mœ yisœ œeneke kœ á li adœke œ mbœrœtœ endje manda nœ, fœ 6œ.»

² Pe tœ œsœnœ, Ishiri nœ Ndjaba jerœ lima ga pa mœ, yé mœ wu ngande tshagbozu bale 6a lafo 6a zœ, anga uzu sœ lima ga pa nœ. ³ Uzunœ ascœmœ tshi lima 6ata badja á amanœ gbœ waa, á i'irincœ kœdœ jaspe œdœ dœ badja á i'irincœ kœdœ sardwane*. Avwenge á sœ lima dji ngande tshagbozunœ, sœ lima kœtshi 6ata badja á i'irincœ kœdœ emerde. ⁴ Dji indiri ngande tshagbozu, anga ngande tshagbozu sœ lima zazu bale dœ vana (24) á agbozu Ikrizia zazu bale dœ vana sœ lima ga panœ. Endje verœ lima imbi lœba ga tœ endje yé œ verœ kpoto tshagbozu á endje mbœrœ dœ œrœ ga tœ kumu endje. ⁵ Ngande tshagbozunœ sœ kœyerœwa tœnœ, tshama sœ kœeki tœnœ yé œ sœ ndje kœsœ 6ata yavuru. Tala mindu dœ bisha sœ lima kœtshi utshu ngande tshagbozunœ, talanœ ascœmœ kœdœ ishiri nœ Ndjaba mindu dœ bisha. ⁶ Kpœ utshu ngande tshagbozunœ, œ sœ lima 6ata egerœ ungu á sœ lima kœtshi 6ata wushiri, tshala ungunœ sœ lima ngbii 6ata badja á i'irincœ kœdœ kristale.

Ba ugurunœ, dji indiri ngande tshagbozunœ, anga œrœ vana á sœ dœ soro sœ lima kpœtœmœ, ala za tshatshunœ djigi œdœ tshamanda nœ. ⁷ Ali œrœnœ á sœ dœ soro sœ lima 6ata bamara, bishanœ sœ lima 6ata ovoro œkœ ngombe, tshenœ votœnœ tshatshu ye sœ lima 6ata œnœ uzu, yé tshenœ vananœ sœ lima 6ata divumbala á tshe sœ kœru tœnœ. ⁸ Œrœnœ á sœ dœ soro vavana kœ sœ lima dœ ombo tœ

endje mindu dœ bale, yé kote ombonœ kœ sú lima dœ ala, dja ga pa nœ œdœ pe dja ga ati kœ. Endje kaka lima tœ kœbi itshi ti nene butshœ dœ œlœ, endje sœ kœbi itshincœ adœke:

«Yerœ, Yerœ, Yerœ, Gbozu Ndjaba nœ gbœgbœ kœ, tsheneke á tshe sœ lima, á tshe sœ zœ yé á na bala.»

⁹ Yé œ kœsœ adœke, œrœnœ á sœ dœ soro ascœmœ sœ tœ kœza mokœ dœ kœliscœtœ, ndje dœ kœgi mershe fœ uzunœ á tshe sœ ga pa ngande tshagbozunœ, yé á sœ dœ soro waa dœ waa ascœmœ, ¹⁰ agbozu Ikrizianœ zazu bale dœ vana (24) sœ lima kœgote ga utshu tsheneke á tshe sœ ga pa ngande tshagbozunœ, yé œ sœ lima kœdonga tsheneke á tshe sœ dœ soro waa dœ waa. Endje ko lima kpoto tshagbozunœ tœ kumu endje va ga ati ga utshu ngande tshagbozunœ ascœmœ, á sœ lima kœpa adœke:

¹¹ «Gbozu, Ndjaba nœ 'a! Bœ li adja dœ kœgbœ mokœ, kœliscœtœ dœ pe gbœgbœ.

Gbambanœ nene, œbœ dá mbœrœ œrœ kœ; œbœ dá mbœrœ yé á yindœ nœ adœke œ sœ zœ.»

5

Buku œdœ aya Pata

¹ Mœ wu buku á endje djeedje ga tœnœ lœ kane kuni uzunœ á tshe sœ ga pa ngande tshagbozunœ. Endje sú mbeti ga lanœ dœ pe tshapanœ kœ, yé œ pi dœ amende mindu dœ bisha. ² Mœ wu anga andjelu á tshe sœ dœ gbœgbœ waa kœta rawa adœke: «Uzu dœ dá li kœ'i amendœnœ, á kœkœrœ bukunœ a?» ³ Kashe uzu bale nene, œdœ 6a lafo, œdœ 6a pa shœ, œdœ 6a budu œshœ, lili lima kœkœrœ bukunœ yeka á kœmesho ga la nœ nene. ⁴ Mœ ki lima waa tœ kœwu adœke uzu bale á tshe li kœkœrœ bukunœ, á kœmesho ga la nœ, gugu nene. ⁵ Kashe anga agbœ gbozu bale lœ agbozu Ikrizianœ pa fœ mœ adœke: «Kiki nene! Mesho, bamara lœ mara nœ Yuda, ata gbozugo Davidi ropa azu kœ. Tshe lii kœ'i amende mindu dœ bisha ascœmœ yé œ lii kœkœrœ bukunœ ye.»

* 4.3 4.3 Sardwane: Tœnœ kœdœ œgbœ badja á sœ tœ wolanœ

⁶ Yé mœ wu aya Pata á tshe ka uguru ngande tshagbozunœ á œ œrœ vana á sœ dœ soro œdœ agbozu Ikrizianœ ascœmœ sœ dji indiri ye. Aya Patanœ sœ lima ɓata endje wo she ye. Tshe sœ lima dœ idi ye minu dœ bisha, dœ ala ye minu dœ bisha á dœ ishiri nœ Ndjaba minu dœ bisha á tshe vwa lima ga pa ɔshɔ kɔ.

⁷ Aya Patanœ na ndoo yé œ za bukunœ lœ kane kuni uzunœ á tshe sœ lima ga pa ngande tshagbozunœ. ⁸ Lɔkɔ á tshe za bukunœ, œrœ vana á sœ dœ soro œdœ agbozu Ikrizianœ zazu bale dœ vana (24) ascœmœ gote ga utshu ye. Uzu dœ uzu sœ lima dœ kundi, dœ pe kopo á endje mbœrœ dœ ɔrœ á sú dœ yombo á dœ avwala nœ ayerœ azu. ⁹ Endje sœ lima kœɓi tafo itshi adœke:

«Bœ lii tœ kœza bukunœ,
œdœ kœ'i amende tœnœ ye.

Gmbanœ nene, endje wo lima ɓœ,

yé lœ awa nœ indji zœ,

ɓœ yɔ azu fœ Ndjaba,

á endje to lœ mara kɔ,

lœ ama ogo kɔ, lœ azu ogo kɔ œdœ lœ ogo kɔ.

¹⁰ Bœ fa endje tœ anganga Ndjaba tshelœ ogo gbozu tshebale

mbœrœ kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba nœ azœ,

yé endje te bala agbozugo tshapa ɔshɔ.»

¹¹ Mœ mesho, yé œ dji tshama aandjelu ndjoro. Endje sœ lima kutu dœ kutu kœropanœ yé œ ka dji indiri ngande tshagbozunœ, dji indiri œrœ á sœ dœ soro œdœ pe dji indiri agbozu Ikrizianœ. ¹² Endje sœ lima kœɓi itshi dœ agbɔ tshama adœke:

«Aya Patanœ á endje wo lima she lii adja kœgbɔ gbɔgbɔ,

dœ kœgbɔrœ, dœ kœwuscœtœ, dœ kœmbœrœ djagbala,

dœ kœlisœtœ, dœ mokɔ,

œdœ dœ kœdonga osho!»

¹³ Mœ dji tshama œrœ kɔ á Ndjaba mbœrœ ɓa lafo, dœ œneke á tshe mbœrœ pa ɔshɔ, dœ œnœ tshabudu ɔshɔ, dœ œnœ tshalangu. Œrœ para á sœ zœ pa tshapashɔ, sœ lima kœɓi itshi adœke:

«Mbœrœ uzunœ á tshe sœ ga pa ngande tshagbozunœ

œdœ aya Patanœ ascœmœ,

kaka kœdonga osho, kœlisœtœ, mokɔ œdœ tshagbozu sœ fœ she waa dœ waa.»

¹⁴ Œrœ vana á sœ dœ soro ascœmœ pa lima adœke: «Amel!» Yé agbozu Ikrizianœ gote lima, œ donga Ndjaba.

6

Aya Pata 'i amende tœ buku

¹ Manda nœ, mœ wu lima aya Patanœ, tshe 'i ali amende ugurutœnœ minu dœ bisha ascœmœ. Yé ugurutœ œrœ á sœ dœ soro ascœmœ, mœ dji tshama tshenœ utshunœ kœpa fœ mœ dœ avwara ɓata kœsɔ yavuru adœke: «Na ga mœ!» ² Mœ me lima osho, yé œ wu imbi mbarata. Uzu á tshe ɔ ga pa ye sœ dœ ndjoro tshakane ye, yé endje za ndje kpoto tshagbozu fœ she. Tshe na lima ɓata uzu á tshe ropa azu kɔ œdœ mbœrœ kpa kœropa azu kɔ.

³ Lɔkɔ á aya Patanœ 'i bisha amendœnœ, mœ dji tshama bisha œrœ á sœ dœ soro ascœmœ kœpa lima adœke: «Na ga mœ!»

⁴ Yé anga mbarata tœ odorœnœ wuta. Uzu á tshe ɔ lima ga pa ye ascœmœ, endje za lima egerœ ingiri yakamba œdœ pe ndje tshagbozu fœ she adœke tshe gɔrɔ kœsœ gee pa ɔshɔ yeka azu kœwotœ endje ugurutœ endje.

⁵ Lɔkɔ á aya Patanœ 'i votɔ amendœnœ, mœ dji votɔ œrœ á sœ dœ soro ascœmœ kœpa lima adœke: «Na ga mœ!» Yé mœ wu lima anga ubu mbarata bale. Uzu á tshe ɔ lima ga pa ye sœ dœ œrœ kœli dœ kilo tshakane ye. ⁶ Yé mœ dji tshama uzu kœpa ɓa ugurutœ œrœ vana á sœ dœ soro ascœmœ adœke: «Kilo bale nœ ble li dœ ngendja tshangba akwa nœ olo bale, yé kilo votɔ nœ orje li dœ ngendja tshangba akwa nœ olo bale, kashe mbœmbœrœtœ kada œdœ vinunœ nene.»

⁷ Lɔkɔ á aya Patanœ 'i vana amendœnœ, mœ dji tshama vana œrœ á sœ dœ soro ascœmœ kœpa lima adœke: «Na ga mœ!»

⁸ Mœ me lima osho, yé mœ wu mbarata á ɔkɔ ye ɓata ungu ngondja. F'iri uzu á tshe ɔ ga pa ye kœdœ Kuzu, yé osho kœsœ nœ akuzu sœ lima kœna manda ye. Endje ko lima tshagbozu fœ endje ga pa anga tshakele ɔshɔ bale lœ vana adœke endje wo azu ogo dœ egerœ koshe, dœ egerœ ogo,

dœ ekpe koƒa á za osho, œdœ dœ awa nœ akatshagea tshapa œsho.

⁹ Lœko á aya Patanœ 'i mindu amendenœ, mœ wu ishiri azu á endje wo lima endje, 6a tshakudu ndaba. Endje wo lima azunœ ascœmœ mbœrœ á endje sœ lima kœzatœ endje ga tœ o'o ama Ndjaba, yé á sœ lima kœma œrœ tœ upu nœ ye. ¹⁰ Endje sœ lima kœve rawa dœ œgbœ adœke: «Gbozu á 6œ sœ Yerœ á dœ uzu nœ adjapu, 6œ sœ kœkate gadœ kœwa ngbanga œdœ pe kœnga koshe pa indji 'a ga pa azu tshapasho a?» ¹¹ Yé endje ko imbi rœbe fœ uzu dœ uzu, œ pa fœ endje adœke endje kate teasho mbœrœ kumu endje lili damba nene. Œ li adœke aanga endje lœma akwa œdœ pe aaya endje á li má adœke endje wo endje 6ata endje, li yekane.

¹² Lœko á aya patanœ 'i mindu dœ bale amendenœ, mœ mesho œ wu, œsho tetœ kœturu tœnœ dœ œgbœ. Œlœ bu kporokoto 6ata lœba kuzu, yé yapu doro djigi 6ata indji. ¹³ Angerepe tshalafœ sœ lima kœyo ga tœ œsho 6ata ele fige á gbœgbœ damba nene yé á egerœ yugu sœ kœmea tœnœ. ¹⁴ Tshalafœ yiwa 6ata buku bale á endje dje ga tœnœ, kaga para œdœ tshiki gitœ endje tœ osho á sœ lima tœnœ ye. ¹⁵ Agbozugo tshapa œsho, azu á œ sœ endje li, agbozu tshapa aturugu, aayi kœgbœrœ œdœ aayi gbœgbœ, azu para kœkœ, akanga œdœ azu á endje dœdœ akanga nene, endje ko lima tœ endje yiwa tœnœ ga lœ gorokpa œdœ 6a lœ œngœ badja lœ kaga. ¹⁶ Endje sœ lima kœpa fœ kaga œdœ fœ badja adœke: «'E yo ga pa 'a, yé œ ko 'a yiwa tœnœ zara tœ tsheneke á tshe sœ pa ngande tshagbozu œdœ zara tœ ókó nœ aya Pata. ¹⁷ Gbambanœ nene, egerœ olo ókó nœ endje wuta ye, yé œdœ dá she a?»

7

Azu Israyele kutu kama zazu bisha dœ vana (144.000)

¹ Manda œneke ascœmœ, mœ wu aandjelu vana á endje ka ga tœ panga tshapasho vana. Endje sœ lima kœkundœ yugu vana 6a pa œsho adœke adja anga yugu bale nana pa œsho nene, œdœ pa egerœ ungu, œdœ pa œyo. ² Yé mœ wu lima anga angbi andjelu

á tshe to 6a tœ osho á œlœ œ wuta tœnœ ascœmœ, tshe sœ dœ œrœ a endje du dœ tshapala azu nœ Ndjaba nœ soro tshakane ye. Tshe pa o'o dœ œgbœ tshama fœ aandjelunœ vana á endje gbœ lima tshagbozu mbœrœ kœndi tshapa œsho dœ pe egerœ ungu ascœmœ adœke: ³ «'E ndindi tshapa œsho, egerœ ungu œdœ pe œyo nene, œrrr ga tœ adœke endje du tshapala aayi akwa nœ Ndjaba nœ azœ yekane.»

⁴ Yé endje pa lima ndœma kœngba azu á endje du tshapala endje dœ œrœ á endje du dœ tshapala azu nœ Ndjaba, fœ mœ. Azunœ sœ lima kutu kama zazu bisha dœ vana (144.000) lœ mara nœ azu Israyele para kœkœ. ⁵ Ba lœ mara nœ Yuda, endje du lima ga pa ala azu kutu ndjokpa dœ bisha (12.000); 6a lœ mara nœ Rubene, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Gade, azu kutu ndjokpa dœ bisha; ⁶ 6a lœ mara nœ Asere, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Nefetali, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Manase, azu kutu ndjokpa dœ bisha; ⁷ 6a lœ mara nœ Shimoyo, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Levi, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Isakare, azu kutu ndjokpa dœ bisha; ⁸ 6a lœ mara nœ Zabulone, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Yozefu, azu kutu ndjokpa dœ bisha; 6a lœ mara nœ Bendjame, azu kutu ndjokpa dœ bisha.

Ukpulu azu ndjoro á endje to tœ osho kœ

⁹ Manda œneke ascœmœ, mœ mesho yé œ kpa wu ukpulu azu ndjoro á uzu bale lili kœdi endje nene. Endje to lima lœ ogo kœ, lœ mara kœ, lœ azu ogo kœ œdœ lœ o'o ama ogo kœ. Endje ka lima ga utshu ngande tshagbozunœ œdœ 6a utshu aya Patanœ, endje verœ imbi rœbe ga tœ endje yé œ ko kako ngima ga tshakane endje. ¹⁰ Endje sœ lima kœmindœ o'o dœ œgbœ tshama adœke: «Kœshe to 6a ndœ Ndjaba nœ azœ á tshe sœ ga pa ngande tshagbozu œdœ ndje 6a ndœ aya Pata!» ¹¹ Yé aandjelu para kœkœ á endje ka dji ngande tshagbozunœ, dœ agbozu Ikriazianœ, dœ œrœ vana á sœ dœ soro ascœmœ, endje gote lima ga utshu ngande tshagbozunœ, yé œ tara kumu endje ga ati, œ tetœ kœdonga Ndjaba ¹² dœ kœpa adœke:

«Ame! Mershe! Kaka kœdongasho, mokɔ, kœwusœtœ, kœlissœtœ, kœsœ dœ gbɔgbɔ œdœ kœmbœrœ djagbala, sœ fœ Ndjaba nœ azœ ngbugu dœ ngbugu! Ame!»

¹³ Ugurutœ agbozu Ikrizianœ ascœmœ, anga bale yu mœ adœke: «Azunœ á endje verœ imbi rœbenœ ascœmœ kœdœ adœ? Yé endje to kpœta a?» ¹⁴ Mœ gi fœ she adœke: «Gbozu nœ mœ, œbœ dá wusœ nœ.» Á tshe kœpa fœ mœ adœke: «Endje kœdœ azu á endje wuta lœ egerœ œrœ kanga. Endje djutɔ rœbe nœ endje dœ indji aya Patanœ yeka á wuta tœ imbinœ urr. ¹⁵ Mbœrœ toœnœ dá endje sœ kœka ɓa utshu ngande tshagbozu nœ Ndjaba, yeka á sœ kœmbœrœ akwa fœ she butshɔ dœ ɔɔ ɓa lœ anda Tepelo nœ ye. Yé tsheneke á tshe sœ ga pa ngande tshagbozunœ nœ Ndjaba ascœmœ, tshe gbɔ bala ndœ endje. ¹⁶ Ogo kœzirœ dœ pe ogo ungu œ kpa mi endje nene, ɔɔ œdœ katshancœ œ sho endje nene. ¹⁷ Gbambancœ nene, aya Patanœ á tshe sœ ɓa uguru ngande tshagbozunœ ascœmœ œ dœ bala ayi kœgbœndœ ayarœ, tshe to bala endje na toœnœ ga tœ kumu ungu nœ soro. Yé, Ndjaba œ turu bala ngola kɔ lœ ala endje.»

8

Aya Pata 'i amende nœ mindu dœ bisha

¹ Lɔkɔ á aya Patanœ 'i amende nœ mindu dœ bisha, osho yi taa ɓa lafo ga pa œrœ nœ miniti zazu bale dœ ndjokpa (30). ² Yé mœ wu aandjelu mindu dœ bisha á endje ka utshu Ndjaba, endje ko luba mindu dœ bisha fœ endje.

³ Anga angbi andjelu bale na œ sœ ga ati ndoo dœ ndaba. Tshe za lima asasware á endje mbœrœ dœ œrœ, yé endje ko zuwa yombo ndjoro fœ she mbœrœ kœza toœnœ dœ avwala nœ azu kɔ á endje sœ yerœ, ɓa pa ndaba á endje mbœrœ dœ œrœ yé á sœ ɓa utshu ngande tshagbozu. ⁴ Ngawo zuwa yombœnœ to tshakane andjelu, yeka á sœ kœœ awa bale dœ avwala nœ azu nœ Ndjaba ɓa utshu Ndjaba. ⁵ Manda nœ, andjelu za asasware, œ ko jiwo tshapa ndaba dœ toœnœ kperœ yé á za vwi ga ati ga pa œshɔ. Ngbewo yavuru sɔ, œsœ tshama ki, yavuru yerœwa yé œshɔ turu.

Luba vana

⁶ Aandjelu mindu dœ bisha á endje ko lima lubancœ mindu dœ bisha ascœmœ guma lima tœ endje kœuru toœnœ.

⁷ Ali andjelu uru luba nœ ye, ngbewo aledjezɔ œdœ owo á djanga tœ endje dœ indji, yo lima ga pa œshɔ. Owo tshitœ tshakala tshapa œshɔ bale lœ votɔ, yé œ tshi ndje tœ tshakala œyɔ bale lœ votɔ dœ pe ngbœyu gusu para kɔkɔ.

⁸ Bisha andjelu uru luba nœ ye, yé anga œrœ á sœ ɓata egerœ kaga owo, na œ te ga la egerœ ungu. Tshakala egerœ ungunœ bale lœ votɔ fa lima indji. ⁹ Tshakala œrœ kɔ bale lœ votɔ nœ œrœ kɔ á sœ dœ soro, á sœ ɓa la egerœ ungu, tshu lima yé anga tshakala ogboro agba bale lœ votɔ ndi lima.

¹⁰ Votɔ andjelu uru luba nœ ye, yé anga egerœ angerepe á sœ kœtshi toœnœ ɓata tœrshe to ɓa lafo, œ te ga la tshakala egerœ ungu bale lœ votɔ œdœ ga pa kumungu.

¹¹ F'iri angerepenœ ascœmœ kœdœ «Ushu œrœ». Tshakala ungu bale lœ votɔ wuta lima tœ ushunœ yé azu ndjoro tshu lima mbœrœ kœndjo ushu ungunœ ascœmœ.

¹² Vana andjelu uru luba nœ ye, yé tshakala ɔɔ dœ œncœ yapu œdœ pe œncœ angerepe bale lœ votɔ bu kporokoto. Lœ tshakala olo dœ œncœ butshɔ bale lœ votɔ, ɔɔ tœtœ nene.

¹³ Yé mœ mesho, œ wu anga divumbala á tshe sœ kœru ɓa lawutsha yé á sœ kœki dœ œgbɔ adœke: «Oyo! Oyo! Oyo nœ azu tshapa œshɔ lɔkɔ á anga aandjelunœ votɔ œ kpa uru luba nœ endje!»

9

¹ Mindu andjelu uru luba nœ ye, mœ wu anga angerepe bale á to ɓa lafo á te lima ga pa œshɔ. Endje za herela kœkœrɔ dœ ama divwili kudu fœ she. ² Angerepenœ kœrɔ ama divwili kudunœ, ngawo wuta lœ nœ ɓata ngawo tshelœ egerœ furu. Yé ɔɔ dœ pe tshalafœ bu shoshoshœ mbœrœ ngawo á wuta lœ kudunœ ascœmœ. ³ Akwakwa wuta lœ ngawonœ ascœmœ, yé œ za tshapa œshɔ. Endje za tshagbozu fœ akwakwanœ ascœmœ ɓata tshagbozu nœ akpalakongo. ⁴ Endje za o'o fœ endje adœke endje ndindi gusu nene, œ ndindi œyɔ nene, œ ndindi kako dœngɔ nene, kashe endje mbœrœ œrœ

oyo kolœ fœ azu á endje dudu tshapala endje dœ œrœ koedu dœ tshapala nœ Ndjaba nene asœmœ. ⁵ Endje zaza lima awa fœ akwakwanœ adœke endje wo azunœ nene, kashe adœke endje mbœrœ œrœ oyo fœ endje manda yapu mindu. Ɛrœ oyonœ á endje sœ koembœrœ ga tœ azunœ asœmœ sœ lima b̂ata œrœ oyo neke á uzu œ wu œdœ kpalakongo koet̂ she. ⁶ Lœ olonœ asœmœ, azu œ para kuzu kashe endje gb̂o nene, endje yindœ nœ adœke œne tshu kashe kuzu œ kpa tœ endje ye.

⁷ Akwakwanœ sœ lima b̂ata ambarata á endje guma endje mbœrœ koet̂ kowo. Ɛrœ sœ b̂a pa kumu endje b̂ata kpoto tshagbozu á endje mbœrœ dœ œrœ, yé tshatshu endje sœ b̂ata tshatshu azu. ⁸ Sukumu endje sœ lima b̂ata sukumu ayashe, yé iji endje sœ lima b̂ata œnœ abamara. ⁹ Akwakwanœ verœ lima lœba waya ga tœ okoro endje b̂ata œnœ aturugu, yé œsœ mambo endje sœ lima koeki tœnœ b̂ata œsœ ukpulu share á ambarata ndjoro sœ koegbota tœnœ na tœnœ ndœ koet̂ kowo. ¹⁰ Akwakwanœ sœ lima dœ damba á amanœ sœ ndja ndja ndja b̂ata œnœ akpalakongo. Endje za lima tshagbozu ga lœ damba endje adœke œ mbœrœ œrœ oyo fœ azu manda yapu mindu. ¹¹ Gbozugo tshapa endje koedœ andjelu nœ ðivŵili kudu á i'iri ye dœ o'o ama ogo Ebre koedœ «Abado», yé dœ o'o ama Greke koedœ «Apolio». Ádá i'irinœ asœmœ koedœ «Ayi koendiroe».

¹² Ali oyo ro ye, manda nœ, anga oyo bisha kpa li koewuta tœnœ.

¹³ Andjelu nœ mindu dœ bale uru luba nœ ye, yé mœ dji tshama œrœ koeto b̂a tœ panga ndaba vavana á endje mbœrœ dœ œrœ, á sœ b̂a utshu Ndjaba. ¹⁴ Tshamanœ sœ lima kœpa o'o fœ andjelu nœ mindu dœ bale á tshe za luba adœke: «Katœ aandjelunœ vana á endje i endje ga tœnœ dœ djingiri ndoo dœ egerœ ungu Efrate asœmœ ye.» ¹⁵ Endje ka lima tœ aandjelunœ vana asœmœ ye. Gbambanœ nene, endje guma lima endje koekate ada ɔ̂o, olo, yapu œdœ ngbugunœ á li lima adœke endje wo tshakala azu bale lœ vot̂ pa ɔ̂sĥo. ¹⁶ Endje yi lima sœ koengba aturugunœ á

endje ɔ̂ ga pa ambaratanœ fœ mœ, endje sœ lima miliyo kama bisha (200.000.000).

¹⁷ Yé mœ wu ambarata œdœ aturugu nœ endje á endje ɔ̂ ga pa endje lœ ulu, endje verœ lima odoro lœba waya á sœ b̂ata owo ga tœ okoro endje, dœ ubunœ shoshosho b̂ata badja safire œdœ dœ wolanœ b̂ata wola zuwa á ju osho. Kumu ambaratanœ sœ lima b̂ata kumu abamara, yé owo sœ lima koewuta lœ ama endje, dœ ngawo œdœ pe wola zuwa á ju osho. ¹⁸ Ogboro œrœ oyonœ vot̂ á sœ lima koewuta lœ ama ambaratanœ asœmœ: owo, ngawo dœ pe wola zuwa á ju osho, wo anga tshakala azu bale lœ vot̂. ¹⁹ Gbambanœ nene, tshagbozu nœ ambarata sœ b̂a lœ ama endje dœ pe lœ damba endje. Dœ tœnœ ataa, damba endje sœ b̂ata ayakoro; endje sœ dœ kumu á endje sœ koembœrœ œrœ oyo dœ tœnœ fœ azu.

²⁰ Tœ udu azu á endje she lœ egerœ œrœ oyonœ asœmœ, endje kakatœ koedonga andjaba á endje mbœrœ dœ kane endje nene. Endje œepe lima kolœ koedonga aekpe ishiri œdœ ishiri œrœ á endje mbœrœ dœ œrœ too dœ kowo, dœ waya á endje yi ga ta wo yekane á ye kotœnœ, dœ badja too dœ ɔ̂ŷo á lili koewu œrœ bale nene, á lili koedji o'o bale nene, á lili ndje koena ana bale nene. ²¹ Endje kaka lima tœ koewo azu, koœsœ dœ rawo, koembœrœ angba budu œdœ kœzi angba nœ endje ti nene.

10

Andjelu œdœ aya buku

¹ Mœ wu anga angbi andjelu á tshe sœ dœ gb̂ogb̂o waa koeto b̂a lafo á sœ kœjerœ tœnœ. Tshe vwele lima tœ ye dœ ondoro yé avwenge sœ dji kumu ye. Tshatshu ye tshi lima b̂ata ɔ̂o yé ada ye sœ lima b̂ata uwu owo. ² Tshe sœ lima dœ aya buku á endje k̂or̂o, tshakane ye. Tshe to ada ye œnœ kuni ga pa egerœ ungu, œ to œnœ gele ga pa ɔ̂sĥo, ³ yé œ ta rawa dœ ɔ̂gb̂o b̂ata koengá bamara. Manda koeta rawa, tshama kœŝo yavuru mindu dœ bisha wu. ⁴ Yé l̂ok̂o á tshama kœŝo yavurunœ mindu dœ bisha wu, b̂ata á mœ yindœ kœsu œrœnœ k̂o ga la mbeti, kashe mœ dji tshama uzu b̂a lafo kœza o'o fœ mœ adœke: «Gb̂andœ o'o nœ

kœsɔ yavurunœ mindu dœ bisha ga lœsu zœ, yé susu ga la mbeti nene.»

⁵ Á andjelu á mœ wu lima she kœka ga lafo ɓa pa egerœ ungu dœ pe pa ɔshɔ asœmœ, ti kane ye œnœ kuni ye ga lafo, ⁶ yé œ dara œrœ dœ i'iri Ndjaba á tshe sœ dœ soro nœ waa dœ waa, œshe á tshe mbœrœ tshalafo, tshapashɔ, egerœ ungu œdœ œrœ kɔ á sœ lænœ. Andjelunœ pa lima adœke: «Ɛ sœsœ dœ olo nene! ⁷ Kashe dœ lɔkɔ á andjelu nœ mindu dœ bisha œ uru luba nœ ye, Ndjaba œ mbœrœ œrœ á tshe za yiwa tœnœ, tshe mbœrœ ɓata á tshe pa lima ndœ nœ fœ aayi akwa nœ ye á endje dœ aayi kœgbara o'o.»

⁸ Yé tshamanœ á mœ dji lima kœto ɓa lafo kpa kœpa fœ mœ adœke: «Na, œ za aya bukunœ á endje kɔrɔ tshakane andjelunœ á tshe ka ga pa egerœ ungu œdœ ga pa ɔshɔ asœmœ.»

⁹ Mœ na ndoo dœ andjelu, yé œ ki fœ she adœke tshe za aya bukunœ fœ mœ. Tshe gi fœ mœ adœke: «Za, œ zi œtœnœ. Ɛ sœ tœ ushunœ ɓa læ zœ, kashe œ sœ jorojoro ɓa læ ama zœ ɓata ojoro awaterœ.»

¹⁰ Mœ za lima aya bukunœ tshakane andjelu, yé œ zi. Ɛ sœ lima ɓa læ ama mœ jorojoro ɓata ojoro awaterœ, kashe lɔkɔ á mœ merœ, œ wuta tœ ushunœ ɓa læ mœ.

¹¹ Manda nœ, endje pa fœ mœ adœke: «Ɛ li dœ ɓœ kpa kœgbara o'o dœ i'iri Ndjaba dœ upu nœ azu ogo ndjoro, dœ upu nœ ogo ndjoro, dœ upu nœ ama ogo ndjoro œdœ dœ upu nœ agbozugo ndjoro.»

11

Atimu bisha

¹ Manda nœ, endje za wara á sœ ɓata tshɔngɓɔlɔ á endje di dœ œrœ ndœ kœwu kœgunœ fœ mœ, yé œ pa fœ mœ adœke: «Aafo, œ na kœdi kœgu Tepelo nœ Ndjaba œdœ pe ndaba. Di ndje azu á endje sœ kœdonga Ndjaba læ Tepelonœ. ² Kashe katœ tshelœ gbagba utshu Tepelonœ ti, didi kœgunœ nene. Gmbanœ nene, endje za lima ti fœ angbi azu á endje zuru bala œyerœ ongbo manda yapu zazu bisha dœ bisha (42). ³ Mœ vwa atimu nœ mœ bisha dœ læba pili tœ endje ndœ kœgbara o'o manda olo kutu bale dœ kama bisha dœ zazu votɔ (1.260).»

⁴ Atimunœ asœmœ kœdœ ɔyɔ olive bisha œdœ œrœ bisha á endje ko tala ga panœ á sœ kpœ utshu Gbozu tshapa ɔshɔ. ⁵ Ɛdœ anga uzu kœpara awa kœmbœrœ ekperœ ga tœ endje, owo sœ kœwuta læ ama endje yé œ sœ kœwo ayingba endje. Adjapu, œdœ uzu á tshe kœgbe kœmbœrœ ekperœ ga tœ endje, tshe tshu mara kuzunœ asœke. ⁶ Endje sœ dœ tshagbozu nœ kœkundœ tshalafo adœke yavuru nini dœ olo nœ kœyisœ o'o ama Ndjaba nene. Endje sœ ndje dœ tshagbozu nœ kœmbœrœ adœke ungu fa indji. Endje kpa sœ dœ tshagbozu ndje adœke endje mbœrœ ogboro ekperœ kpalakpala ga pa ɔshɔ ɓata á endje yindœ nœ.

⁷ Kashe dœ lɔkɔ á endje kœmindœ o'o nœ Ndjaba fœ azu á ka, agea á tshe sœ kœwuta læ diwili kudu œ tetœ kœtɔ kowo dœ endje, tshe ropa endje dœ gbɔgbɔ yé œ wo endje. ⁸ Oko endje œ sœpe tœ osho læ egerœ ongbo, tœ osho á endje kuru lima Gbozu nœ endje ɓa pa kurushi tœnœ. Endje e i'iri ongbonœ asœmœ læ kœgbara o'o adœke Sodomo too Ezipito. ⁹ Azu ogo kɔ, læ mara kɔ, læ o'o ama ogo kɔ œdœ læ ogo kɔ, endje na kœwu oko endje manda olo votɔ dœ ngandinœ, yé endje yindœ nœ adœke endje shi endje nene. ¹⁰ Azu tshapa ɔshɔ œ sœ dœ yanga tœ upu nœ kuzu endje, endje sœ dœ yanga yé œ yapa gado ugurutœ endje. Gmbanœ nene, aayi kœgbara o'onœ asœmœ bisha ndanga lima kuma azu kœrosœ nœ.

¹¹ Kashe manda olo votɔ dœ ngandinœ asœmœ, izi nœ soro á to ɓa ndœ Ndjaba, li ga læ endje yé endje alafo. Ataa, egerœ awa za lima endjeneke á endje sœ lima kœwu endje asœmœ. ¹² Aayi kœgbara o'onœ bisha asœmœ dji ɔgbɔ tshama uzu ɓa lafo kœpa fœ endje adœke: «'E ɔ ga mœ!» Endje ɔ ga lafo læ ondro tœ ala ayingba endje. ¹³ Pe kpœtœ œscœnœ, ɔshɔ turu dœ ɔgbɔ, ndjokpa tshakala ongbo kavwa. Azu kutu mindu dœ bisha (7.000) tshu mbœrœ ɔshɔnœ á turu asœmœ. Awa litœ udu azu á endje sœ lima pe dœ soro, yé endje za mokɔ fœ Ndjaba ɓa lafo.

¹⁴ Bisha egerœ oyo ro ye, kashe œnœ votœnœ œ na læ ondonœ.

Luba nœ mindu dœ bisha

¹⁵ Andjelu nœ mindu dœ bisha uru luba nœ ye, tshama wu ɓa lafo dœ ɔgbɔ adœke: «Akwa tshagbozu nœ tshapashɔ sœ ngɔngɔ asœke tshakane Gbozu nœ azœ œdœ Masiya nœ ye, tshe mbœrœ akwa tshagbozunœ ascœmœ waa dœ waa.»

¹⁶ Agbɔ agbozu zazu bale dœ vana (24) á endje sœ pa ngande tshagbozu nœ endje utshu Ndjaba, tara kumu endje ga ati, yé œ donga Ndjaba ¹⁷ dœ kœpa adœke:

«Gbozu Ndjaba á ɓœ sœ dœ gbɔgbɔ kɔ,
œɓœ á ɓœ sœ zœ, yé á sœ lima,
'a donga ɓœ mbœrœ á ɓœ mbœrœ akwa
dœ egerœ gbɔgbɔ nœ zœ
yé á gi akwa tshagbozu nœ zœ.

¹⁸ Ogo kɔ oma dœ ókó,
kashe ngɔngɔ asœ, ókó nœ zœ dá sœ
kœmatœ ye.

Tœnœ kœdœ olo kœwa ngbanga nœ akuzu,
tœnœ kœdœ olo kœgbɔ œrœ tshangba
akwa nœ aayi akwa nœ zœ á endje
dœ aayi kœgbara o'o,

œdœ azu neke kɔ á endje dœ endje nœ
zœ á sœ kœkpa awa zœ, agbozu too
agbolo,

tœnœ kœdœ olo kœwo azu para á endje sœ
kœndi tshapa ɔshɔ.»

¹⁹ Yé manda Tepelo nœ Ndjaba á sœ ɓa
lafo kɔrɔ, sanduku nœ ayo wuta lœ nœ.
Yavuru yerœwa, ingiri tshama wu, yavuru
sɔ, ɔshɔ turu yé gɓoro aledjezɔ yo.

12

Yashe œdœ dalagona

¹ Egerœ ambárá œrœ wuta ɓa lafo: anga yashe ka yé ɔɓ kpa dji she ɓata lœba, tshe to ada ye ga pa yapu, œ verœ kpoto tshagbozu á angerepe ndjokpa dœ bisha sœ tœnœ ga tœ kumu ye. ² Tshe sœ lima dœ nguzu yé œ tetœ kœki dœ ɔgbɔ dœ kɔɓa kœzunœ.

³ Anga angbi ambárá kpa wuta ɓa lafo: œtœnœ kœdœ lima odorɔ zamiti dalagona*, kashe tshe sœ lima dœ kumu mindu dœ bisha pa ye dœ pe idi ndjokpa yé tshe verœ kpoto tshagbozu ga tœ idi ye bale bale ascœmœ para kɔkɔ. ⁴ Tshe sœ lima kœngbɔ tshakala angerepe bale lœ votɔ ɓa

lafo dœ damba ye, yé á sœ kœko va ga tœ ɔshɔ. Tshe ka lima ga utshu yashenœ á li adœke tshe zu ascœmœ mbœrœ kœzi gbolonœ lɔkɔ á tshe kœzu she. ⁵ Yashenœ ascœmœ zu gbolo yakoshe. Œshe dá gbɔ bala ndœ azu ogo para kɔkɔ dœ ɔgbɔnœ. Kashe Ndjaba za gbolonœ gu tœnœ ga lafo ga indiri ye œdœ ga indiri ngande tshagbozu nœ ye. ⁶ Yé yashenœ ascœmœ kpa ga lœ kpagagasho, ɓa tœ osho á Ndjaba guma lima fœ she mbœrœ adœke endje to kœzirœ fœ she manda olo kutu bale dœ kama bisha dœ zazu votɔ (1.260).

⁷ Koshe wuta ɓa lafo: Mikayelee dœ aandjelu nœ ye tetœ kœnga koshe dœ dalagona. Yé dalagonanœ dœ aandjelu nœ ye te ndje tœ kœnga koshe dœ endje. ⁸ Kashe, endje ro lima pa dalagonanœ dœ gbɔgbɔ yé osho kpa gugu lima fœ she dœ pe aandjelu nœ ye ɓa lafo nene. ⁹ Endje gɔrɔ lima zamiti dalagonanœ ga ushu, œshe kœdœ lima ongboro yakoro á endje e i'iri ye adœke djaboro too Satana, ayi kœfara tshapashɔ djigi. Endje za lima she vwi ga pa ɔshɔ awa bale dœ aandjelu nœ ye.

¹⁰ Yé mœ dji tshama dœ ɔgbɔ ɓa lafo kœpa lima adœke: «Ngɔngɔ asœke, lɔndɔ kœshe li ye! Ngɔngɔ asœke, Ndjaba nœ azœ ma gbɔgbɔ œdœ akwa tshagbozu nœ ye! Ngɔngɔ asœke, tshagbozu sœ ga tshakane Masiya nœ ye! Gbambanœ nene, ayi kœtɔ meza pa aaya azœ, œshe á tshe sœ lima kœtɔ meza pa endje butshɔ dœ ɔɓ ɓa utshu Ndjaba nœ azœ, endje za she vwi'i ga ushu tœ tshalafo ye. ¹¹ Aaya azœ ro lima pa ye mbœrœ indji aya Pata œdœ ndje mbœrœ o'o ama Ndjaba á endje sœ lima kœma tœnœ; endje yi lima ndœ kœza soro endje ti, endje kpakpa lima awa kuzu nene. ¹² Mbœrœ tœnœ ataa, 'e sœ dœ yanga, tshalafo œdœ 'e kɔ á 'e sœ ɓa zœ! Kashe egerœ oyo sœ mbœrœ tshapa ɔshɔ œdœ mbœrœ egerœ ungu. Gbambanœ nene, djaboro jerœ ga ndœ 'e dœ egerœ ókó, mbœrœ á tshe wusœ nœ adœke lɔndɔ nœ œne sœpe teasho.»

¹³ Lɔkɔ á dalagona wu adœke endje gɔrɔ œne œ za œne vwi ga pa ɔshɔ, tshe tetœ kœza awa yashe á tshe zu lima gbolo

* **12.3** 12.3 Dalagona kœdœ zamiti anga agea á tshe sœ ɓata adjukuma, á endje sœ kœ'e ndje she yakoro too djaboro ɓala buku nœ Ndjaba

yakoshe ascemœ. ¹⁴ Kashe endje ko ombo divumbala bisha fœ yashe ascemœ adœke tshe ru œrrr ga tœ osho á endje guma fœ she 6a lœ kpagagasho mbœrœ kœto kœziroœ tœnœ fœ she manda ungu voto dœ ngandincœ, lœ ingirincœ tœ yakoro. ¹⁵ Yé yakoro ndja ungu loema ye 6ata kota manda yashencœ adœke lokoncœ za awa ye yé œ nduru she. ¹⁶ Kashe 6sho gbœndœ yashencœ ascemœ, œ kœrœ ama ye yé kotancœ á dalagona ndja lœ ama ye ascemœ, yœrœngœ li tœnœ ga lœ nœ. ¹⁷ Dalagona sú dœ ókó ga tœ yashe ascemœ, œ na kœto kowo dœ údú agbolo nœ ye, endjeneke á endje scœpe kœliscœ awa o'o nœ Ndjaba, á scœpe kœgbœndœ o'o á Yisu pa.

¹⁸ Manda nœ, dalagona na, œ ka 6a tœ mangu egerœ ungu.

13

Agea bisha

¹ Manda nœ, mœ wu anga agea bale kœwuta la egerœ ungu. Tshe scœ lima dœ idi ndjokpa dœ pe kumu mindu dœ bisha pa ye. Tshe verœ kpoto tshagbozu ga tœ idincœ yé endje sú i'iri á scœ kœgu œsœ Ndjaba ga tœ kumu ye mindu dœ bisha ascemœ. ² Ageancœ á mœ wu she scœ lima 6ata muru, ada ye scœ lima 6ata œncœ avwi yé ama ye 6ata ama bamara. Dalagona ko gbœgbœ, ngande tshagbozu dœ pe egerœ tshagbozu fœ she. ³ Anga kumu ye bale scœ lima dœ uku á yindœ kœwo she, kashe uku kœwo osho nœ ye ascemœ yu ye. Azu pa 6sho djigi ka lima tœ ama endje ti 6œ yé œ tetœ kœna manda ageancœ ascemœ. ⁴ Endje donga dalagona mbœrœ á tshe za lima tshagbozu fœ ageancœ. Endje para donga lima ageancœ dœ kœpa adœke: «Cœdœ dá li dœ ageancœ ascœ a? Cœdœ dá li tœ kœnga koshe dœ she a?»

⁵ Endje za lima awa fœ ageancœ adœke tshe pa o'o nœ egerœ kumu œdœ œncœ kœgu œsœ Ndjaba. Tshe gbœ lima tshagbozu nœ kœmbœrœ œrcœ ataa manda yapu zazu bisha dœ bisha (42). ⁶ Tshe te lima tœ kœgu œsœ Ndjaba mbœrœ kœgu œsœ i'iri ye œdœ osho á tshe scœ kœscœ tœnœ, dœ pe azu neke kœ á endje scœ 6a lafo. ⁷ Endje za lima awa fœ she adœke tshe tœ

kowo dœ azu nœ Ndjaba yé œ ropa endje dœ gbœgbœ kœ. Endje za lima tshagbozu fœ she kœscœ pa mara kœ, pa azu kœ, pa ama ogo œdœ pe pa ogo kœ. ⁸ Azu para pa 6shœ œ donga she, œ yindœ kœpa adœke endjeneke kœ á endje sú sú i'iri endje ga la buku nœ soro nene kœto tœ kœmbœrœ tshapashœ ascemœ. Bukuncœ kœdœ œncœ aya Pata á endje wo lima she.

⁹ «Uzu á tshe scœ dœ utu, dji dœ 6tshœncœ! ¹⁰ Uzu á endje kœke she kœscœ ayi kánga, tshe li bala kánga. Uzu á endje kœke she kœtshu kuzu ingiri yakamba, endje wo she bala dœ ingiri yakamba. Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke azu nœ Ndjaba scœ dœ ugu lœsu œdœ pe dœ kœyindœrcœ.»

¹¹ Manda nœ, mœ wu anga angbi agea kœwuta lœ 6shœ. Tshe scœ lima dœ idi bisha 6ata œncœ aya pata, yé œ scœ lima kœpa o'o 6ata dalagona. ¹² Tshe scœ lima kœmbœrœ akwa tshagbozu kœ nœ ali ageancœ 6a utshu ye. Tshe scœ lima kœshoshœ azu para pa 6shœ adœke endje donga ali agea á uku kœwo osho nœ ye yu lima. ¹³ Bisha ageancœ ascemœ mbœrœ lima egerœ afá. Tshe scœ ndje lima kœmbœrœ adœke owo to 6a lafo œ jercœ ngarrœ dœ ala azu para ga pa 6shœ. ¹⁴ Tshe scœ kœfara azu tshapa 6shœ lœ awa nœ afá á tshe li lima kœmbœrœ tœnœ, 6a utshu ali ageancœ ascemœ. Tshe scœ kœvwa endje ndœ kœmbœrœ ishiri œrcœ á kœliscœ ageancœ á endje to lima uku tœ ye dœ ingiri yakamba, yé á tshe kpa kwa lima tœ ye ga lœ soro ascemœ. ¹⁵ Manda nœ, bisha ageancœ gbœ tshagbozu ndœ kœto uvuru ga lœ ishiri ali ageancœ ascemœ adœke œ tetœ kœpa o'o, yé œ wo azu para á endje vvara tœ endje kœdonga ishiri ageancœ ascemœ. ¹⁶ Ageancœ ascemœ scœ lima kœshoshœ azu para ndœ kœwa ati ga tœ kane kuni too ga tshatshu endje: œdœ aaya azu dœ pe agboro azu, œdœ aayi kœgbœrcœ dœ pe aayi oyo, œdœ azu á endje dœdœ akanga nene dœ pe akanga. ¹⁷ Uzu á tshe kœgugu lima dœ ndœla atincœ, dœ i'iri ageancœ too dœ kœdi ama œrcœ nœ i'iri ageancœ tœ ye nene, tshe lili lima kœka œrcœ too kœyœ œrcœ nene.

¹⁸ Kpœtœ oshoncœ ascœ, œ li adœke uzu scœ dœ kœwuscœtœ. Uzu á tshe scœ dœ kœwuscœrcœ, li kœwuscœ ádá kœdi ama œrcœ

nœ agea ye. Gbambance nene, koedi ama œerœnce ascœmœ sœ koema i'iri uzu. Koedi ama œerœnce koedœ kama mindu dœ bale dœ zazu voto dœ mindu dœ bale (666).

14

Aya Pata œedœ azu á Ndjaba yœ endje lœ ekperœ

¹ Mœ kpa mesho œ wu aya Pata á tshe ka 6a pa kaga Siyona awa bale dœ azu kutu kama zazu bisha dœ vana (144.000). Endje su lima i'iri aya Patanœ dœ i'iri Abanœ ga pala endje. ² Mœ dji lima tshama bale koeto 6a lafo á sœ koewu tœnce 6ata tshama egerœ udjuru œdœ 6ata tshama œgbœ kœsœ yavuru. Tshamanœ á mœ sœ lima koedji tœnce sœ 6ata tshama kundi lœndœ á aayi kœnœ kundi sœ kœnœ tœnce. ³ Azunœ ndjoro ascœmœ sœ lima koebi tafo itshi 6a utshu ngande tshagbozu, 6a utshu œerœ vana á sœ dœ soro œdœ pe 6a utshu agbozu Ikrizia. Yé uzu bale lili lima koeyamba itshincœ ascœmœ nene, kolœ azu kutu kama zazu bisha dœ vana (144.000), azu á Ndjaba yœ endje lœ ekperœ pa œshœ.

⁴ Azunœ ascœmœ djadja lima tœ endje dœ ayashe nene, endje gbœndœ tœ endje kœleœ. Endje sœ koena manda aya Pata tœ osho kœ á tshe sœ koena tœnce. Endje yœ lima endje lœ ekperœ ugurutœ azu mbœerœ koeto endje tœ tokóro tœ azu nœ tshatshuncœ fœ Ndjaba œdœ fœ aya Pata. ⁵ Wala wuwuta lœ ama endje bale nene, endje gugu dœ ekperœ nene.

Aandjelu voto

⁶ Manda nœ, mœ kpa wu anga angbi andjelu, á tshe sœ kœru 6a lawutsha. Tshe sœ lima dœ Ɔtshœ O'o á ka nene ndœ koemindœ nœ fœ azu tshapa œshœ, dœ azu lœ ogo kœ, dœ mara kœ, dœ o'o ama ogo kœ dœ pe dœ azu ogo kœ. ⁷ Tshe sœ lima kœpa o'o dœ œgbœ tshama adœke: «'E kpa awa Ndjaba, yé œ gi mokœ fœ she! Gbambance nene, olo kœwa ngbanga nœ ye pa azu li ye. 'E donga tsheneke á tshe mbœerœ tshalafœ, dœ tshaati, dœ egerœ ungu œdœ dœ kumu ungu kœ!»

⁸ Bisha andjelu wuta manda tsheneke utshuncœ ascœmœ yé œ pa adœke: «Egerœ tshalakpi Babilone ndi, œ ndi ye! Ɔ

mbœerœ adœke azu tshelœ angbi ogo kœ ndjo ipi yavuru angba budu nœ ye.»

⁹ Votœ andjelu wuta manda tshencœ bis-hancœ ascœmœ yé œ pa o'o dœ œgbœ tshama adœke: «Uzu kœ á tshe donga agea œdœ pe ishiri ye, yé á endje wa ati ga pala too ga pa kane ye, ¹⁰ œshe dœ tœ ye, tshe ndjo ndje ipi yavuru ókó nœ Ndjaba á endje djadjanga nene, á fa ga lœ yashi ókó nœ ye ascœmœ. Tshe za djofele fœ endje 6ala wola zuwa á ju osho, 6a utshu aandjelu á endje sœ yerœ œdœ 6a utshu aya Pata. ¹¹ Ngawo owo koendanga osho nœ endje œ œ ga lafo waa dœ waa. Endjeneke á endje sœ koedonga ageancœ dœ pe ishiri ye, yé azu neke á endje wa ati dœ i'iri ageancœ ascœmœ ga tœ endje, œlœ dœ butshœ endje yatœ endje nene.»

¹² Mbœerœ tœnce ataa, œ li adœke endje á endje dœ azu nœ Ndjaba, azu á endje sœ koembœerœtœ endje lindœ awa o'o nœ Ndjaba yé á sœ dœ kœyindœerœ djigi ga ndœ Yisu, sœ dœ ugu lœsu.

¹³ Manda nœ, mœ dji tshama koeto 6a lafo kœpa lima adœke: «Su œeneke: “Yanga nœ azu á endje sœ koetshu koeto ngœngœncœ ascœ lœ koembœerœ akwa fœ Gbozu.” “Ɔ, Ɔtshœ Ishiri pa adœke: yanga nœ endje, endje yatœ endje manda œgbœ akwa nœ endje. Gbambance nene, œtshœrœ á endje mbœerœ, sœ kœza awa endje.”»

Kœkœ ngwarœ tshapa œshœ

¹⁴ Mœ kpa mesho œ wu imbi ondoro, yé 6a pa ondonœ ascœmœ, œerœ sœ pancœ 6ata uzu. Tshe verœ lima kpoto tshagbozu á endje mbœerœ dœ œrœ ga tœ kumu ye yé œ za ingiri yakamba á luulu, á amancœ ki waa, ga tshakane ye. ¹⁵ Anga angbi andjelu wuta lœ Tepelo yé œ ta rawa dœ œgbœ tshama fœ uzu á tshe sœ pa ondonœ adœke: «Za ingiri yakamba nœ zœ á luulu ascœmœ dœ œ wa dœ ngwarœ. Gbambance nene, lœndœ nœ kœwa mgwarœ li ye, ngwarœ pa œshœ gbœ ye.» ¹⁶ Ataa, uzunœ á tshe sœ lima 6a pa ondonœ vwí ingiri yakamba nœ ye á luulu ascœmœ ga pa œshœ, yé á wa ngwarœ pa œshœ.

¹⁷ Manda nœ, anga angbi andjelu á tshe to lima lœ Tepelo á sœ 6a lafo wuta. Tshe sœ lima ndje dœ ingiri yakamba á luulu á amancœ ki waa tshakane ye.

¹⁸ Anga angbi andjelu kpa to 6a pa ndaba ƕe wuta. Tshe sƕe lima dƕe tshagbozu ga pa owo yƕe ƕe ta lima rawa dƕe ƕgbƕ tshama fƕe tsheneke ƕe tshe za lima ingiri yakamba ƕe luulu ƕe amanƕe ki waa asƕemƕe adƕeke: «Za ingiri yakamba nƕe zƕe ƕe luulu ƕe amanƕe ki waa yƕe ƕe wa ganea ƕyƕe vinu pa ƕshƕ; gbambanƕe nene, elenƕe gbƕ ye.» ¹⁹ Andjelu wvi lima ingiri yakamba nƕe ye ƕe luulu asƕemƕe ga pa ƕshƕ, ƕe wa dƕe kumu vinu ga tƕe ƕshƕ yƕe ƕe ko va ga lƕe egerƕe ngarambo nƕe ƕkƕ nƕe Ndjaba. ²⁰ Endje pu lima tshelƕe ele vinunƕe lƕe ngarambo 6a ushu tƕe ongbo, yƕe goma indji dƕe sƕe lima kƕewuta tƕenƕe. Indjinƕe ƕe lima ga lafo manda metere bale dƕe ngandinƕe yƕe ƕe tara tƕe osho manda Kelometere kama votƕe (300).

15

Aandjelu ƕedƕe ndangba egerƕe ƕerƕe oyo

¹ Manda nƕe, mƕe wu anga angbi ambƕrƕe 6a lafo, ƕe sƕe tƕe egerƕenƕe yƕe azu sƕe kƕekitƕe ƕesƕenƕe. ƕEtenƕe kƕedƕe aandjelu mindu dƕe bisha ƕe endje ko ndangba egerƕe ƕerƕe oyo mindu dƕe bisha ga tshakane endje. Gbambanƕe nene, ƕkƕ nƕe Ndjaba ƕe ka lƕe awa nƕe ndangba ƕerƕe oyonƕe asƕemƕe.

² Manda nƕe, mƕe wu ƕerƕe 6ata egerƕe ungu ƕe tshalanƕe sƕe ngbi, ƕe djanga tƕe ye dƕe owo. Mƕe wu ndje azu ƕe endje ro lima pa ageanƕe asƕemƕe kƕe, ƕedƕe pa ishiri ye ƕedƕe pa kƕedi ama ƕerƕe ƕe li dƕe iiri ye, azunƕe ka lima 6a pa egerƕe ungu ƕe sƕe ngbi. Kundi ƕe Ndjaba ko fƕe endje, sƕe lima tshakane endje. ³ Endje sƕe lima kƕebi itshi nƕe Moyize, ayi akwa nƕe Ndjaba ƕedƕe itshi nƕe aya Pata adƕeke:

«Gbozu Ndjaba ƕe 6ƕe sƕe dƕe gbƕgbƕ kƕe, akwa nƕe zƕe sƕe tƕe egerƕenƕe, yƕe azu sƕe kƕekitƕe ƕesƕenƕe waa!

Gbozugo pa ogo ndjoro, gbetshelƕe nƕe zƕe sƕe ndjii yƕe ƕe dƕe adjapu.

⁴ Gbozu, azu para ƕe kpa awa zƕe, azu para ƕe na kƕeza mokƕe fƕe 6ƕe. Gbambanƕe nene, ƕebƕe kuti zƕe dƕe sƕe yerƕe.

Ogo kƕe ƕe na bala kƕedonga 6ƕe, gbambanƕe nene, ƕerƕe ƕe 6ƕe sƕe kƕembƕerƕe tƕenƕe sƕe ndjii yƕe ƕe matƕe endje ngbi fƕe endje ye.»

⁵ Manda nƕe, mƕe wu Tepelo ƕe anda tande nƕe ayo nƕe Ndjaba sƕe lƕenƕe, ƕe kƕrƕe 6a lafo. ⁶ Aandjelunƕe mindu dƕe bisha ƕe endje ko ƕerƕe oyonƕe mindu dƕe bisha asƕemƕe wuta lƕe Tepelonƕe. Endje verƕe lima imbi lƕeba urrrr yƕe ƕe i uwu ƕe endje mbƕerƕe dƕe ƕrƕe ga tƕe nguku endje. ⁷ Ugurutƕe ƕerƕenƕe vana ƕe sƕe dƕe soro asƕemƕe, anga bale ko yashi mindu dƕe bisha ƕe endje mbƕerƕe dƕe ƕrƕe fƕe aandjelunƕe mindu dƕe bisha. Yashinƕe sƕe dƕe ƕkƕ nƕe Ndjaba ƕe tshe sƕe dƕe soro nƕe waa dƕe waa. ⁸ Tepelonƕe sƕe lima dƕe ngawo ƕe dƕe ambƕrƕe mokƕe ƕedƕe gbƕgbƕ nƕe Ndjaba. Ataa, uzu bale lili lima kƕeli ga lƕe Tepelonƕe nene utshunƕe adƕeke ƕerƕe oyonƕe mindu dƕe bisha ƕe aandjelunƕe na dƕe tƕenƕe, mbƕerƕetƕe endje ye kane.

16

Yashi ƕkƕ nƕe Ndjaba

¹ Manda nƕe, mƕe dji ƕgbƕ tshama kƕeto 6a lƕe Tepelo ƕe sƕe lima kƕepa fƕe aandjelu mindu dƕe bisha adƕeke: «'E ro ƕe za ƕkƕ nƕe Ndjaba ƕe sƕe lƕe yashi mindu dƕe bisha asƕemƕe su'i ga pa ƕshƕ!»

² Andjelu nƕe utshunƕe na ƕe za ƕenƕe ye ƕkƕ ƕe sƕe lƕe yashi su'i ga pa ƕshƕ. Yƕe uku gbadja ƕe ka osho waa wuta tƕe kote azu ƕe endje wa lima ati nƕe agea ga tƕe endje yƕe ƕe sƕe lima kƕedonga ishiri ye.

³ Andjelu nƕe bisha za ƕenƕe ye ƕkƕ ƕe sƕe lƕe yashi su'i ga la egerƕe ungu. Ungu fa 6ata indji kuzu, yƕe ƕerƕe kƕe ƕe sƕe lima dƕe soro la egerƕe ungunƕe tshu ye.

⁴ Andjelu nƕe votƕe za ƕenƕe ye ƕkƕ ƕe sƕe lƕe yashi su'i ga la kota dƕe pe ga tƕe kumu ungu, ƕe fa indji. ⁵ Yƕe mƕe dji tshama andjelu ƕe tshe dƕe gbozu tshapa ungu, kƕepa adƕeke: «ƕebƕe ƕe 6ƕe sƕe yerƕe, ƕebƕe ƕe 6ƕe sƕe zƕe yƕe ƕe sƕe lima, 6ƕe matƕe zƕe ndjii lƕe kƕewa ngbanga nƕe zƕe. ⁶ Gbambanƕe nene, endje sƕe lima indji ayerƕe azu nƕe zƕe ƕedƕe ƕenƕe aayi kƕegbara o'o, ga tƕe ƕshƕ. Yƕe ngƕngƕe asƕe, 6ƕe za indji fƕe endje adƕeke endje ndjo. Endje gbƕ ƕeneke ƕe li dƕe endje ye.» ⁷ Manda nƕe, mƕe dji tshama ƕe to 6a pa ndaba kƕepa lima adƕeke: «ƕE, Gbozu Ndjaba ƕe 6ƕe sƕe dƕe gbƕgbƕ kƕe, 6ƕe sƕe kƕewa ngbanga ƕe sƕe ndjii dƕe pe adjapu.»

⁸ Andjelu nœ vana za œnœ ye ókó á sœ læ yashi su'i ga pa ɔlɔ, yé ɔlɔ gbɔ tshagbozu kœsho azu dœ owo nœ ye. ⁹ Yé ndavuru kœwosho sho lima azu, endje gu lima œsœ i'iri Ndjaba á tshe sœ dœ tshagbozu ga pa egerœ œrœ oyonœ. Kashe endje vvara lima tœ endje tœ kœfatshalɔsu endje, mbœrœ kœza mokɔ fœ she.

¹⁰ Andjelu nœ mindu za œnœ ye ókó á sœ læ yashi su'i ga pa ngande tshagbozu nœ ageanœ, yé ogo tshagbozu nœ ye sœ læ ubu osho. Azu sœ lima kœlo tima endje mangba djofelœnœ. ¹¹ Endje sœ lima kœgu œsœ Ndjaba nœ tshalafo mangba djofele nœ endje dœ pe uku nœ endje. Kashe endje kaka lima tœ ekpe akwa nœ endje ti nene.

¹² Andjelu nœ mindu dœ bale (6) za œnœ ye ókó á sœ læ yashi su'i ga pa egerœ kota á i'irinœ kœdœ Efrate. Ungunœ ɔɔ lima mbœrœ kœguma awa fœ agbozugo á endje sœ kœto ɔa tœ osho á ɔlɔ œ wuta tœnœ. ¹³ Manda nœ, mœ wu ekpe ishiri votɔ ɔata azɔrɔngɔ kœwuta læ ama dalagona, læ ama agea dœ pe ndje læ ama ayi kœgbara o'o nœ wala. ¹⁴ Endje kœdœ ishiri nœ adjabro á endje sœ kœmbœrœ afá, yé á sœ kœna ɔa ndœ agbozugo tshapashɔ djigi ndœ kœngbɔɔa endje ndœ koshe nœ egerœ olo nœ Ndjaba á tshe sœ dœ gbɔgbɔ kɔ.

¹⁵ Gbozu pa adœke: «'E dji kane, mœ sœ kœna ɔata ayi angba! Yanga nœ uzu á tshe lo nene yé á gbɔndœ læba nœ ye. Ataa, tshe na ana kpendronœ nene yé œ gbɔ tshula nene lɔkɔ á azu kœwu she.»

¹⁶ Aekpe ishirinœ ngbɔɔa lima agbozugo nœ ɔa tœ osho á i'irinœ dœ Ebre kœdœ Aramagedɔ.

¹⁷ Andjelu nœ mindu dœ bisha za œnœ ye ókó á sœ læ yashi su'i ga læ yugu, yé ɔgbɔ tshama to ɔa læ Tepelo, ɔa tœ osho ngande tshagbozu, œ pa adœke: «Ɛ mbœrœtœ ye ye!» ¹⁸ Yé yavuru yerœwa, ingiri tshama œdœ kœsɔ yavuru wu, ɔshɔ turu dœ ɔgbɔ kœrosœ nœ. Ɛneke turu lima adja dœ ɔgbɔ kœrosœ nœ dœ mara á tuturu ɔa lima dœ tœnœ nene kœto dœ lɔkɔ á Ndjaba mbœrœ uzu ga pa ɔshɔ. ¹⁹ Egerœ ongbo kurutshelœtœ ye votɔ, yé ongbo tshelœ ogo kɔ ndi. Ndjaba djedjerœndœ egerœ ongbo Babilone nene. Tshe za yashi á su kperœ

dœ ipi yavuru ókó nœ ye fœ ongbonœ ascœmœ. ²⁰ Tshiki para yiwa ye, yé uzu bale wuwu kaga bale nene. ²¹ Ogboro aledjezɔ á li waa to ɔa lafo œ yo ga pa azu. Azu gu lima œsœ Ndjaba mangba egerœ œrœ oyo nœ aledjezɔnœ ascœmœ. Gbambanœ nene, egerœ œrœ oyonœ ascœmœ sœ lima tœ agbɔnœ.

17

Egerœ ayi angba budu

¹ Manda nœ, anga andjelu bale ugurutoœ endje mindu dœ bisha á endje ko lima yashi mindu dœ bisha ascœmœ, na œ pa fœ mœ adœke: «Na ga mœ, mœ yi bala sœ mara á endje wa dœ ɔgbɔ ngbanga ga pa egerœ ayi angba budu á tshe dœ egerœ ongbo á sœ tœ ama kota ndjoro, fœ ɔœ. ² Agbozugo pa ɔshɔ mbœrœ angba budu dœ she, yé ipi angba budu nœ ye mbœrœ azu tshapa ɔshɔ.»

³ Ɔtshɔ ishiri na ga ndœ mœ, yé andjelu za mœ na tœnœ ga læ kpagagasho. Mœ wu anga yashe bale á tshe sœ ga pa agea á tshe sœ dœ odoronœ tshee, á i'iri kœgu œsœ Ndjaba sœ lima tœ ye. Ageanœ ascœmœ sœ lima dœ kumu ye mindu de bisha œdœ dœ idi ndjokpa. ⁴ Yashœnœ verœ lima ɔtshɔ læba á sœ tœ odoronœ tshee, yé lenge á endje mbœrœ dœ ɔrœ, badja á amanœ gbɔ waa œdœ pe akidji sœ lima tœnœ. Tshe za lima yashi ɔrœ á su kperœ dœ ekperœ uburu á to læ angba budu nœ ye ascœmœ, ga tshakane ye. ⁵ Endje su lima anga i'iri bale á ádánœ zatœ endje yiwa tœnœ ga pala ye adœke: «Egerœ ongbo Babilone, ayi aayi angba budu œdœ ayi kœyi ekperœ á za tshula ga pa tshapashɔ.» ⁶ Mœ wu lima adœke yashœnœ ascœmœ ndjo indji azu nœ Ndjaba yé á mbœrœ she, indji azu á endje wo lima endje mangba kœyindœrœ nœ endje djigi ga ndœ Yisu.

Kœwu she, mœ katœ ama mœ ti asɔ. ⁷ Yé andjelunœ pa fœ mœ adœke: «Mbœrœ gadé á ɔœ za ama zœ ti ɔsɔ a?» Mœ pandœ ádá o'o á zatœ endje yiwa tœnœ tœ upu nœ yashœnœ ascœmœ dœ pe tœ upu nœ ageanœ á yashœnœ sœ pa ye, ageanœ á tshe sœ dœ kumu ye mindu dœ bisha œdœ dœ idi ndjokpa, fœ ɔœ. ⁸ Ageanœ á ɔœ wu

she, sœ lima dœ soro, kashe ngɔngɔ asœke tshe kpa gugu dœ soro nene. Tshe wuta bala lœ divwili kudu yé endje wo she ye. Azu tshapashɔ á endje súsú i'iri endje ga la buku nœ soro nene kœto tœ kœmbœrœ tshapashɔ œ ka bala tœ ama endje ti ɔsɔ tœ kœwu ageanœ asœmœ. Gbambanœ nene, ageanœ sœ lima dœ soro, ngɔngɔnœ asœ tshe kpa gugu dœ tœnœ nene, kashe tshe kwa bala tœ ye zœ.

⁹ «Kpœtœ oshonœ asœ, œ li adœke azu sœ dœ kœwusœrœ œdœ dœ kœwusœtœ. Kumunœ mindu dœ bisha asœmœ kœdœ kaga mindu dœ bisha á yashenœ sœ ga ati tœnœ. Cœtœnœ kœdœ ndje agbozugo mindu dœ bisha. ¹⁰ Anga endje mindu ugurutœ tœ endje yo ye, tshenœ mindu dœ bale dá sœ kœmbœrœ akwa tshagbozu ngɔngɔnœ asœke, yé tshenœ mindu dœ bisha nana damba nene. Kashe lœkɔ á tshe na bala, œndœ ye œ di nene. ¹¹ Ageanœ á tshe sœ lima dœ soro, á kpa gugu dœ tœnœ nene asœmœ, œshe dœ tœ ye kœdœ mindu dœ votɔ gbozugo. Tshe sœ ndje ugurutœ agbozugo mindu dœ bisha yé tshe tshu ye.

¹² «Idinœ ndjokpa á ɔœ wu asœmœ kœdœ agbozugo ndjokpa á endje gbɔgbɔ damba awa kœdœ agbozugo nene; kashe endje gbɔ tshagbozu ndœ kœmbœrœ akwa dœ ageanœ manda ada ɔlɔ bale. ¹³ Endje ndjokpa para sœ dœ gbetshelœ bale adœke œne za gbɔgbɔ œdœ tshagbozu nœ endje ga tœ kœmbœrœ akwa fœ ageanœ. ¹⁴ Endje tɔ bala kowo dœ aya Pata yé tshe ropa endje dœ gbɔgbɔ, mbœrœ œshe kœdœ Gbozu tshapa agbozu œdœ Gbozugo tshapa agbozugo. Tshe ropa endje dœ gbɔgbɔ awa bale dœ azu á tshe e lima endje yé á ke endje, endjeneke á endje sœ dœ kœyindœrœ djigi ga ndœ ye.»

¹⁵ Andjelunœ kpa pa fœ mœ adœke: «Un-gunœ á ɔœ wu ɔa tœ osho á ayi angba budu sœ tœnœ asœmœ, kœdœ azu ogo, ukpulu azu, ogo kɔ œdœ pe ama ogo kɔ. ¹⁶ Idi ndjokpa á ɔœ wu œdœ ageanœ asœmœ, œ yiangba ayi angba budunœ. Endje ko œrœ tœ ye para yé œ katœ ye kpendronœ. Endje zi songba ye yé œ sho udunœ dœ owo. ¹⁷ Gbambanœ nene, Ndjaba to gbetshelœ nœ kœmbœrœ œneke á tshe yindœ nœ ga tœ lœsu endje. Endje mbœrœ œrœ

dœ gbetshelœ bale ndœ kœko tshagbozu nœ Ogo gbozu nœ endje ga tœ kœmbœrœ akwa fœ ageanœ asœmœ œrrr adœke o'o ama Ndjaba mbœrœtœ endje.

¹⁸ «Yé yashenœ á ɔœ wu she asœmœ, œshe kœdœ egerœ ongbo á sœ dœ tshagbozu ga pa agbozugo pa ɔshɔ.»

18

Kœndi Babilone

¹ Manda nœ, mœ wu anga angbi andjelu kœto ɔa lafo kœjerœ tœnœ. Tshe sœ lima dœ egerœ tshagbozu yé mokɔ nœ ye sœ lima kœtshi pa ɔshɔ djigi. ² Tshe ta lima rawa dœ ɔgbɔ adœke: «Egerœ ongbo Babilone ndi, œ ndi ye! Ngɔngɔ asœ, œ wuta osho kœsœ nœ adjabro dœ œnœ tshelœ aka aekpe ishiri kɔ, œ wuta wutu nœ tshelœ aka ayanu dœ agea kɔ á endje sœ tœ ekpenœ yé á endje yiangba nœ. ³ Gbambanœ nene, Babilone mbœrœ adœke azu tshelœ ogo kɔ ndjo ipi yavuru angba budu nœ ye. Agbozugo tshapa ɔshɔ mbœrœ angba budu awa bale dœ she, yé aayi kœkarœ pa ɔshɔ gbɔ œrœ ndjoro mangba angba budu nœ ye á rosœ nœ.»

⁴ Manda nœ, mœ dji anga angbi tshama kœto ɔa lafo, á sœ lima kœpa adœke: «E'e kœdœ azu nœ mœ, 'e wuta lœ ongbonœ asœ ye, mbœrœ á 'e kœtete kœmbœrœ ekperœ awa bale dœ she, yé á kœgbɔ egerœ œrœ oyo á tshe gbɔ bala nene. ⁵ Gbambanœ nene, ekperœ nœ ye tɔ kulukulu œrrr ɔa lafo yé Ndjaba djedjerœndœ ekperœnœ á tshe mbœrœ asœmœ nene. ⁶ 'E mbœrœ œrœ fœ she ɔata á tshe mbœrœ lima fœ anga azu, 'e gi tshangba œneke á tshe mbœrœ, awa bisha fœ she. 'E su ipi kperœ dœ yashi nœ ye, ipi á nga awa bisha kœropa œneke á tshe sœ lima kœsu fœ azu. ⁷ 'E ndanga she awa ndjoro dœ pe dœ œrœ oyo á tshe fa tœ mokɔ œdœ œrœ á ga waa asœmœ. Tshe sœ kœpa ɔa lœ ye dœ tœ ye adœke: “Mœ sœ ga pa ngande tshagbozu ɔata yashe gbozugo, mœ doédœ yashe koya nene yé mœ mbœrœ bala matanga bale nene.” ⁸ Wu ádánœ á ogboro oyo á sœ mbœrœ she œ jerœ ga pa ye kolœ olo bale dœmœ. Oyonœ dœke: kɔɔa kuzu, matanga œdœ egerœ ogo. Owo œ ju bala

she. GbambanƐ nene, Gbozu Ndjaba á tshe wa ngbanga pa ye, sƐ dƐ gbɔgbɔ.»

⁹ Agbozugo tshapa ɔshɔnƐ á endje mbƐrƐ lima angba budunƐ dƐ she awa bale yé á te lima manda kƐgbɔrƐ nƐ ye asƐmƐ, Ɛ ki yé Ɛ ditshelƐma endje tƐ upu nƐ ye lɔkɔ á endje kƐwu ngawo owo ongbonƐ á sƐ kƐju tƐnƐ. ¹⁰ Endje ka bala zara kparawa djofele nƐ ye, yé Ɛ pa bala adƐke: «Oyo! Oyo neketa dá! Uu Babilone, egerƐ ongbɔ á sƐ dƐ gbɔgbɔ! Ada ɔlɔ bale lii adƐke endje wa ɔgbɔ ngbanga ga pa zƐ ye!»

¹¹ Aayi kƐkarƐ pa ɔshɔ sƐ ndje tƐ ki yé Ɛ sƐ kƐditshelƐma endje tƐ upu nƐ ye. GbambanƐ nene, uzu bale sƐsƐ kƐyɔ kongba nƐ endje nene. ¹² KongbanƐ dƐke: ɔrƐ ƐdƐ ngendja, badja á amanƐ gbɔ waa ƐdƐ akidji, lƐba á endje mbƐrƐ dƐ usu agea, ɔtshɔ odorɔ lƐba á tshilitshi, lƐba á i'irinƐ kƐdƐ sowa ƐdƐ tshelƐ aka ɔyɔ kɔ á kaaka, tshelƐ aka ƐrƐ kɔ á endje mbƐrƐ dƐ iji mbala, ɔyɔ á amanƐ gbɔ waa, waya á endje yi ga ta wo yekane á ye kotenƐ, yarakowo too badja á i'irinƐ kƐdƐ marbre, ¹³ kɔtshu ɔyɔ á i'irinƐ kƐdƐ kanele ƐdƐ anga ƐrƐ kƐfa dƐ dɔngɔ, yombo, yombo á i'irinƐ kƐdƐ mirƐ ƐdƐ zuwa yombo, vinu, kada, zuwa ƐdƐ ble, angombe ƐdƐ apata, ambarata ƐdƐ share, akanga ƐdƐ aayi kánga.

¹⁴ Endje sƐ kƐpa fƐ ongbonƐ asƐmƐ adƐke: «ƐrƐ kɔ á ɔƐ yi má ndƐ nƐ dƐ lɔsu zƐ, yiwatƐ zƐ ye. KƐgbɔrƐ nƐ zƐ kɔ ƐdƐ ƐrƐ nƐ zƐ á ga lima waa, yiwatƐ zƐ yé endje kpa gbɔ bala anganƐ bale nene!» ¹⁵ Aayi kƐkarƐ á endje te lima aayi kƐgbɔrƐ lƐ awa nƐ kƐkarƐ nƐ endje lƐ ongbonƐ asƐmƐ, Ɛ sƐ zara kparawa djofele nƐ ye. Endje ki yé Ɛ ditshelƐma endje bala, ¹⁶ endje pa bala adƐke: «Oyo! Oyo neketa dá li ga lƐ egerƐ ongbonƐ ataa! OngbonƐ verƐ lƐba á endje mbƐrƐ dƐ usu agea, dƐ ɔtshɔ odorɔ lƐba á tshilitshi, tshe verƐ lenge á endje mbƐrƐ dƐ ɔrƐ, dƐ badja á amanƐ gbɔ waa ƐdƐ pe akidji. ¹⁷ Ada ɔlɔ bale lii lima adƐke endje ndi kƐgbɔrƐnƐ asƐmƐ para ye!»

Aayi kƐkpa dƐ ogboro agba dƐ aayi ana, ndje dƐ azu kɔ á endje mbƐrƐ

akwa la kota ƐdƐ azu kɔ á endje sƐ kƐgbɔrƐ mbƐrƐ egerƐ ungu, endje ka lima zara, ¹⁸ yé Ɛ sƐ lima kƐta rawa dƐ kƐwu ngawo owo á sƐ kƐju egerƐ ongbonƐ asƐmƐ adƐke: «Anga ongbɔ á sƐ ndje dƐ egerƐnƐ ɔata Ɛneke asƐ gugu nene!» ¹⁹ Endje sƐ lima kƐgi trusha ga lƐ kumu endje, Ɛ sƐ lima tƐ iki, yé Ɛ sƐ kƐditshelƐma endje dƐ kƐtarawa adƐke: «Oyo! Oyo neketa dá sƐ mbƐrƐ egerƐ ongbonƐ asƐ ataa! Azu á endje sƐ dƐ ogboro agba la egerƐ ungu te lima aayi kƐgbɔrƐ mbƐrƐ kƐgbɔrƐ nƐ tshelƐ ongbonƐ asƐmƐ. Yé ada ɔlɔ bale lii adƐke endje ndi kƐgbɔrƐnƐ asƐmƐ para ye!»

²⁰ Tshalafɔ, sƐ dƐ yanga mbƐrƐ ongbonƐ á ndi asƐmƐ! 'E sƐ dƐ yanga, azu nƐ Ndjaba, aayi avwa ƐdƐ aayi kƐgbara o'o! GbambanƐ nene, Ndjaba wa ngbanga ga pa egerƐ ongbonƐ mbƐrƐ ekperƐ á tshe mbƐrƐ fƐ 'e!

²¹ Yé anga andjelu á tshe sƐ lima dƐ gbɔgbɔ waa za badja á sƐ ɔata egerƐ tsheyɔ kafuru á endje tɔ dƐ tshelƐ indji ble, vwi ga la egerƐ ungu dƐ kƐpa adƐke: «KolƐ dƐ maranƐ asƐke dá endje ndi bala tshelƐ egerƐ ongbɔ Babilone dƐ kakavwanƐ, yé uzu bale Ɛ kpa wu nene. ²² Endje kpa dji tshama aayi kƐnɔ kundi, dƐ aayi kƐbi itshi, dƐ aayi kƐ'uru ngbake, dƐ aayi kƐuru luba, ɔa ndƐ zƐ bale nene. Anga ayi ndawo Ɛ kpa sƐ ndƐ zƐ nene. Yé endje kpa dji ƐsƐ egerƐ tsheyɔ kafuru á endje tɔ dƐ tshelƐ indji ble ɔa ndƐ zƐ bale nene. ²³ Ishiri tala Ɛ kpa tshi ɔa ndƐ zƐ bale nene. Endje kpa dji tshama avoro atotƐ ɔa ndƐ zƐ bale nene. GbambanƐ nene, aayi kƐkarƐ nƐ zƐ kƐdƐ lima azu á ƐsƐ endje li pa ɔshɔ. Yé ɔƐ djingili tshelƐ kumu azu kɔ dƐ tsharawo nƐ zƐ.»

²⁴ Indji aayi kƐgbara o'o, azu nƐ Ndjaba ƐdƐ endjeneke kɔ á endje wo lima endje pa ɔshɔ, tu ɔa lƐ Babilone.

19

¹ Manda nƐ, mƐ dji ɔgbɔ tshama ukpulu azu ndjoro kƐpa ɔa lafo adƐke: «Aleluya! 'E donga Gbozu! Ndjaba nƐ azƐ sƐ dƐ kƐshe, dƐ mokɔ ƐdƐ dƐ gbɔgbɔ. ² KƐwa ngbanga nƐ ye sƐ adjapu ƐdƐ ndjii! GbambanƐ nene, tshe wa ɔgbɔ ngbanga ga

pa egerƆe yashe angba bubunƆe á tshe sƆe lima kƆendi tshapa ƆshƆ dƆe angba budu nƆe ye asƆemƆe. Ndjaba tƆ geda fƆe she mbƆerƆe á tshe wo lima aayi akwa nƆe ye.» ³ YƆe endje kpa pa adƆeke: «Aleluya! 'E donga Gbozu! Ngawo egerƆe ongbonƆe á ju asƆemƆe, sƆe kƆeƆ ga lafo waa dƆe waa.» ⁴ AgbƆ agbozu zazu bale dƆe vana (24) ƆdƆe ƆerƆe vana á sƆe dƆe soro asƆemƆe gote, yƆe Ɔe donga Ndjaba á tshe sƆe pa ngande tshagbozu dƆe kƆepa adƆeke: «Ame! Aleluya! 'E donga Gbozu!»

Angbo totƆe nƆe aya Pata

⁵ Tshama to Ɔa pa ngande tshagbozu, Ɔe sƆe lima kƆepa adƆeke: «'E donga Ndjaba nƆe azƆe, e'e dƆe aayi akwa nƆe ye para kƆkƆ, e'e á 'e sƆe kƆkpa awa ye, agboro azu ƆdƆe aya azu!» ⁶ Manda nƆe, mƆe dji anga tshama á sƆe Ɔata tshama ukpulu azu ndjoro, yƆe á sƆe kƆewu tƆenƆe Ɔata ƆesƆe egerƆe udjuru ungu ƆdƆe Ɔata ƆesƆe ƆgbƆ kƆesƆe yavuru. TshamanƆe sƆe lima kƆepa adƆeke: «Aleluya! 'E donga Ndjaba nƆe azƆe! GbambanƆe nene, Gbozu Ndjaba nƆe azƆe á tshe sƆe dƆe gbƆgbƆ kƆ sƆe kƆembƆerƆe akwa ogo tshagbozu nƆe ye. ⁷ A sƆe dƆe yanga ƆdƆe egerƆe yanga, yƆe Ɔe gi mokƆ fƆe she! GbambanƆe nene, lƆndƆ angbo totƆe nƆe aya Pata li ye, yƆe awonƆe gumatƆe ye yƆe. ⁸ Endje za awa fƆe she adƆeke tshe verƆe lƆeba á endje mbƆerƆe dƆe usu agea á tshiitshi yƆe á sƆe yerƆe.» (GbambanƆe nene, lƆeba á endje mbƆerƆe dƆe usu agea kƆedƆe akwa nƆe azu nƆe Ndjaba á sƆe ndjii.)

⁹ Andjelu pa fƆe mƆe adƆeke: «Su adƆeke: Yanga nƆe azu á endje e endje ndƆe angbo totƆe nƆe aya Pata!» Tshe kpa pa fƆe mƆe adƆeke: «Eneke kƆedƆe adja o'o nƆe ama Ndjaba.»

¹⁰ MƆe gote ga utshu ye ndƆe kƆedonga she kashe tshe pa fƆe mƆe adƆeke: «MbƆembƆerƆe ataa nene! ƆemƆe kƆedƆe ayi akwa Ɔata Ɔe ƆdƆe Ɔata aaya zƆe á endje sƆe kƆezatƆe endje djigi ga tƆe adjapu á Yisu mindƆe nƆe. Ndjaba dá li adƆeke Ɔe kƆedonga she!»

O'o á Yisu mindƆe nƆe kƆedƆe gbetshelƆe á sƆe ndje lima lƆe aayi kƆegbara o'o.

Ayi kƆekpa dƆe ambarata ropa ƆerƆe kƆ

¹¹ Manda nƆe, mƆe wu tshalafo á kƆrƆ, yƆe anga imbi mbarata wuta. Uzu á tshe Ɔ ga

pa ye, i'iri ye kƆedƆe Uzu á tshe sƆe Ndjii, yƆe á dƆe adjapu. Tshe sƆe kƆewa ngbanga yƆe Ɔe sƆe kƆenga koshe dƆe mara á sƆe ndjii. ¹² Ala ye tshi lima Ɔata owo, tshe verƆe ndje lima kpoto tshagbozu ndjoro ga tƆe kumu ye. Endje su lima anga i'iri á kolƆe Ɔeshe bale dá wusƆe ádánƆe, ga tƆe ye. ¹³ Tshe verƆe lima yƆgbƆdƆ lƆeba á indji sƆe tƆenƆe. I'iri ye kƆedƆe: «O'o ama Ndjaba.» ¹⁴ Aturugu nƆe tshalafo te lima manda ye, endje Ɔ ga pa ambi ambarata, yƆe Ɔe verƆe lima imbi lƆeba á endje mbƆerƆe dƆe usu agea á sƆesƆe dƆe uburu nene. ¹⁵ Ingiri yakamba á amanƆe ki waa sƆe lima kƆewuta lƆe ama ye. Ingiri yakambanƆe sƆe lima mbƆerƆe kƆewo dƆe azu tshelƆe ogo kƆ. Tshe gbƆndƆe endje bala dƆe ƆgbƆnƆe yƆe Ɔe pu bala tshelƆe vinu Ɔa lƆe ngarambo yavuru ókó nƆe Ndjaba á tshe sƆe dƆe gbƆgbƆ kƆ. ¹⁶ Endje su lima i'iri ga pa yƆgbƆdƆ lƆeba nƆe ye ƆdƆe ga tƆe uku ye adƆeke: «Gbozugo nƆe agbozugo ƆdƆe Gbozu nƆe agbozu.»

¹⁷ Manda nƆe, mƆe wu lima anga andjelu bale, tshe ka Ɔa la Ɔb. Tshe ta lima rawa dƆe ƆgbƆ tshama fƆe ayanu para á endje sƆe lima kƆeru lƆe yugu Ɔala wutsha adƆeke: «'E na ga mƆe, 'e ngbƆtƆe 'e awa bale mbƆerƆe egerƆe kƆezirƆe nƆe Ndjaba! ¹⁸ 'E na Ɔe zi songba agbozugo, songba aturugu ƆdƆe ƆenƆe agbozu tshapa endje, songba ambarata ƆdƆe ƆenƆe aayi kƆekpa dƆe endje, songba azu para kƆkƆ, azu á endje dƆedƆe akanga nene too akanga, aaya azu dƆe agboro azu.»

¹⁹ Manda nƆe, mƆe wu agea, agbozugo tshapa ƆshƆ ƆdƆe aturugu nƆe endje, endje ngbƆbatƆe endje ndƆe kƆenga koshe ga tƆe uzu á tshe Ɔ ga pa mbarata ƆdƆe ga tƆe aturugu nƆe ye. ²⁰ Tshe te lima pa ageanƆe asƆemƆe awa bale dƆe ayi kƆegbara o'o nƆe wala á tshe mbƆerƆe lima afá tƆe ala ye mbƆerƆe kƆedjingili tshelƆe kumu endjeneke á endje gbƆ lima ati nƆe agea yƆe á sƆe kƆedonga ishiri ye asƆemƆe. Tshe ko ageanƆe ƆdƆe ayi kƆegbara o'o nƆe walanƆe dƆe soro va ga la adanga á wola zuwa á ju osho á owo sƆe kƆetshi lƆenƆe. ²¹ UzunƆe á tshe Ɔ ga pa mbaratanƆe asƆemƆe wo udu azunƆe dƆe ingiri yakambanƆe á sƆe kƆewuta lƆe ama ye, yƆe ayanu kƆ sƆe lima kƆede songba endje.

20

Ngbugu kutu bale (1000)

¹ Manda nœ, mœ wu anga andjelu á tshe to 6a lafo á sœ lima kœjerœ tœnœ. Tshe sœ lima dœ herela kœkɔɔ dœ ama ðivwili kudu œdœ kikili djingiri tshakane ye.

² Tshe tepa dalagona, ongboro yakoronœ á ðiri ye kœdœ ndje djaboro too Satana, œ i she vwagbagba dœ djingiri manda ngbugu kutu bale (1.000). ³ Andjelunœ za she vwi ga lœ ðivwili kudu œ tshu manda nœ kundœ ye dœ herela, yé œ pi lo6a ga tœnœ mbœrœ á tshe kœdjidjingili tshelœ kumu azu ogo nene œrrr ga tœ adœke olo ngbugu kutu bale ro ye kane. Manda nœ, endje vvara she ndœ olo teasho.

⁴ Yé mœ wu ngande tshagbozu ndjoro. Endjeneke á endje sœ lima ga pa nœ, gbɔ tshagbozu ndœ kœwa dœ ngbanga. Mœ wu ndje ishiri azu á endje wo lima endje tœ upunœ kœyindœrœ nœ endje djigi ga tœ adjapu á Yisu mi lima ndœ nœ œdœ ga tœ o'o ama Ndjaba. Endje dodonga lima ageanœ asœmœ œdœ ishiri ye nene, endje gugu lima dœ ati nœ ageanœ pala endje too 6a tœ kane endje nene. Endje kwa lima tœ endje ga lœ soro yé œ mbœrœ akwa tshagbozu awa bale dœ Kristu manda ngbugu kutu bale. ⁵ Anga akuzu kwakwa lima tœ endje ga lœ soro nene utshunœ adœke olo ngbugu kutu bale ro. Œtœnœ kœdœ ali kœshe lœ akuzu. ⁶ Yanga nœ endjeneke á endje sœ lœ ali kœshe lœ akuzu! Endje kœdœ azu nœ Ndjaba yé bisha kuzu kpa gugu dœ tshagbozu ga pa endje nene. Endje dœ bala anganga Ndjaba nœ Ndjaba œdœ endje nœ Kristu, yé œ mbœrœ akwa tshagbozu dœ Kristu manda ngbugu kutu bale (1.000).

Ndjaba ropa satana

⁷ Lɔkɔ á ngbugu kutu bale kœero bala, endje za awa fœ Satana adœke tshe wuta lœ kánga, ⁸ yé tshe na kœfara azu ogo tshapashɔ djigi, œ yindœ kœpa adœke: Gœge œdœ Magœge*. Tshe ngbɔ6a bala endje mbœrœ kœnga koshe, yé endje ngba kœerosœ mindu mangu egerœ ungu. ⁹ Endje sœ kœna pa ɔshɔ djigi yé œ sœ

kœkpa dji gbagba nœ azu nœ Ndjaba, ongbo á Ndjaba yindœ nœ waa. Kashe owo to 6a lafo œ jerœ yé œ ju endje ye. ¹⁰ Yé endje za djaboro á tshe sœ lima kœfara endje asœmœ vwi ga la adanga wola zuwa á ju osho á owo sœ kœtshi lœnœ, 6a tœ osho á endje ko lima ageanœ œdœ ayi kœgbara o'o nœ wala ga tœnœ. Endje ndanga endje butshɔ dœ ɔlɔ waa dœ waa.

Ndangba kœwa ngbanga

¹¹ Manda nœ, mœ wu imbi egerœ ngande tshagbozu œdœ uzu á tshe sœ ga pa nœ. Tshapa ɔshɔ œdœ tshalafɔ yiwa lima tœ ala ye, yé endje kpa wuwu lima tœnœ bale nene. ¹² Mœ wu akuzu, agboro endje dœ aaya endje, endje ka 6a utshu ngande tshagbozu. Anga uzu kɔɔ buku ndjoro, yé œ kpa kɔɔ anga angbinœ bale: œtœnœ kœdœ buku nœ soro. Ndjaba wa ngbanga nœ akuzu lindœ œneke á endje mbœrœ lima, kœli dœ œneke á endje sú lima ga la bukunœ. ¹³ Egerœ ungu ingbiri gi akuzu á endje sœ lima la nœ ye. Kuzu œdœ osho kœsœ nœ akuzu gi ndje akuzu nœ endje. Yé Ndjaba œ wa ngbanga nœ uzu dœ uzu lindœ œneke á tshe mbœrœ lima. ¹⁴ Ndjaba za kuzu œdœ osho kœsœ nœ akuzu vwi ga la adanga owo. Adanga owonœ asœmœ kœdœ bisha kuzu. ¹⁵ Uzu kɔ á endje sú sú ðiri ye ga la buku nœ soro nene, endje za lima she vwi ga la adanga á owo sœ kœtshi lœ nœ.

21

Tafo tshalafɔ œdœ tafo tshapashɔ

¹ Manda nœ, mœ wu tafo tshalafɔ œdœ tafo tshapashɔ. Ali tshalafɔ dœ pe ali tshapashɔ yiwa lima, yé egerœ ungu kpa gugu lima nene. ² Mœ wu œyerœ ongbo, á dœ tafo Yerusaleme á Ndjaba vwa á to 6a lafo á sœ lima kœjerœ tœnœ. Œ sœ lima 6ata yashe á tshe gumatœ ye kœna kœtogba dœ akɔnœ. ³ Mœ dji anga ɔgbɔ tshama kœto 6a tœ ngande tshagbozu á sœ lima kœpa adœke: «Ngɔngɔ asœke osho kœsœ nœ Ndjaba sœ 6a ugurutœ azu! Tshe sœ bala tœ œsœnœ awa bale dœ endje, yé endje dœ bala azu nœ ye. Ndjaba dœ

* **20.8** 20.8 Gœge œdœ Magœge: asœke kœdœ mara á endje sœ lima kœ'e dœ ogo nœ ayingba azu nœ Ndjaba á sœ 6a tœ ndɔngɔlɔ kœka tshapashɔ

tœ ye œ sœ awa bale dœ endje, tshe dœ bala Ndjaba nœ endje. ⁴ Tshe turu bala ngola kɔ lœ ala endje. Kuzu œ kpa gu nene; matanga, ditsheloema œdœ œrœ oyo œ kpa gugu nene. Gbambanœ nene, ongoro œrœ œ yiwa bala ye.»

⁵ Yé tsheneke á tshe sœ pa ngande tshagbozunœ ascœmœ pa adœke: «Ngongɔ ascœke mœ sœ koembœrœ œrœ kɔ tœ tafonœ.» Manda nœ, tshe pa fœ mœ adœke: «Su o'onœ ascœ. Gbambanœ nene, o'o ama mœ sœ adjapu œdœ œneke á li adœke uzu za lœsu ye ga tœnœ.»

⁶ Yé tshe kpa pa fœ mœ adœke: «Ɛ li ye! Ɛmœ koedœ Alfa œdœ Omega, alinœ œdœ ndɔngɔlœnœ. Uzu á tshe kœsœ dœ ogo ungu, mœ su ungu á sœ ɓa tœ kumungu nœ soro fœ she gbambanœ. ⁷ Uzu á tshe ro bala pa anganœ kɔ, tshe gbɔ œrœncœ ascœmœ ɓa ndœ mœ. Mœ dœ bala Ndjaba nœ ye, yé tshe dœ bala gbolo nœ mœ. ⁸ Tœ upu nœ aayi awa, dœ azu á endje katœ koeyindœrœ nœ endje ti, dœ azu á endje sœ koembœrœ œrœ á gaga nene, dœ aayi kowo, dœ aayi angba budu, dœ aayi koembœrœ œrœ tsharawo, dœ aayi kœdonga andjaba œdœ pe aayi wala para, osho kœsœ nœ endje œ sœ bala ɓa la adanga wola zuwa á ju osho á owo sœ koetshi lœnœ. Ɛtœnœ koedœ kuzu nœ bisha.»

Tafo Yerusaleme

⁹ Anga andjelu bale ugurutœ aandjelu mindu dœ bisha á endje ko yashi mindu dœ bisha á su kperœ dœ ndɔngɔlœ egerœ œrœ oyo mindu dœ bisha, na œ pa fœ mœ adœke: «Na ga mœ dœ mœ yisœ yashe totœ á tshe dœ awo aya Patanœ fœ ɓœ.»

¹⁰ Ishiri jerœ ga pa mœ, yé andjelu za mœ na tœnœ ɓa tœ kumu ingiri kaga, á yisœ œyerœ ongbo Yerusaleme á Ndjaba vwa á to ɓa lafo á sœ kœjerœ tœnœ, fœ mœ. ¹¹ Ɛ sœ lima koetshi dœ adja moko nœ Ndjaba. Ongbonœ sœ lima koetshi tœnœ ɓata koetshi nœ badja á amanœ gbɔ waa, á i'irinœ koedœ jaspe* á tshelœncœ sœ ngbi ɓata kristale†. ¹² Ongbonœ sœ

lima dœ ingiri muru, dœ manda ndjokpa dœ bisha. Yé aandjelu ndjokpa dœ bisha sœ lima kœgbɔndœ manda nœ. Endje su lima i'iri mara nœ azu ogo Israyele ndjokpa dœ bisha ga pa manda nœ. ¹³ Tshakala ongonœ bale dœ bale sœ lima dœ manda votɔ: votɔ ɓa tœ osho á ɔlœ œ wuta tœnœ, votɔ ɓa tœ osho á ɔlœ œ li tœnœ, votɔ ɓa tœ nœrœ œdœ votɔ ɓa tœ sudi. ¹⁴ Endje mɔ lima muru ongonœ ga pa kiti anda œncœ badja ndjokpa dœ bisha á endje sú i'iri aayi avwa nœ aya Pata ndjokpa dœ bisha ga panœ.

¹⁵ Andjelu á tshe sœ lima kœpa o'onœ fœ mœ, sœ lima dœ tshɔngbɔlœ á endje mbœrœ dœ œrœ tshakane ye mbœrœ koedi dœ kœgú ongonœ, dœ kœgú manda nœ œdœ pe dœ kœgú murunœ. ¹⁶ Kœgú tshakala ongonœ vavana liili, kœgú ingirinœ liili dœ kœgú ondonœ. Andjelu di kœgú ongonœ dœ tshɔngbɔlœ ascœmœ mangba metere kutu bisha dœ kama bisha (2.200); kœgu ingirinœ, kœgu ondonœ œdœ pe kœgunœ ga lafo sœ lima awa bale. ¹⁷ Andjelu di ndje kœgú murunœ: œ sœ lima mangba kude kama bale dœ zazu bisha dœ vana (144)‡. Mara koedi œrœ nœ andjelunœ sœ lima ɓata mara koedi œrœ nœ azu. ¹⁸ Endje mɔ lima murunœ dœ badja á i'irinœ koedœ jaspe, yé endje mbœrœ ongonœ dœ adja œrœ á sœ ngbi ɓata wushiri. ¹⁹ Endje mɔ lima kiti muru nœ ongonœ dœ tshelœ aka badja kɔ á amanœ gbɔ waa: ali badjanœ koedœ jaspe, bishanœ koedœ safire, votœnœ koedœ agate, vananœ koedœ emeroode, ²⁰ mindunœ koedœ onikese, mindu dœ balenœ koedœ sardwane, mindu dœ bishanœ koedœ krisolite, mindu dœ votœnœ koedœ berile, mindu dœ vananœ koedœ topaze, ndjokpanœ koedœ krizopraze, ndjokpa dœ balenœ koedœ turkwaze, ndjokpa dœ bishanœ koedœ ametiste. ²¹ Endje mbœrœ lima manda ndjokpa dœ bisha ascœmœ dœ badja ndjokpa dœ bisha á i'irinœ koedœ perle. Manda bale dœ bale sœ lima dœ perle bale tœnœ. Endje mbœrœ lima osho ɓa lœ ongonœ dœ adja

* 21.11 21.11 Jaspe: Tœnœ koedœ aya parangba badja á ta kpakpawo tœ ngungondja œdœ tœ odoronœ † 21.11 21.11 Kristale: Tœnœ koedœ badja á tshelœncœ sœ ngbi ɓata aledjezœ ‡ 21.17 21.17 Kude kama bale dœ zazu bisha dœ vana yindœ kœpa adœke uwu ada zazu votɔ dœ ndjokpa dœ mindu dœ amanœ vana (79)

oroe á tshelœnce sœ ngbi ɓata wushiri.

²² Kashe mœ wuwu lima Tepelo lœ ongbonœ nene. Gbambanœ nene, Tepelo nœ ongbonœ kœdœ Gbozu, Ndjaba nœ gbɔgbɔ kɔ œdœ pe aya Pata. ²³ Ongbonœ asœmœ gugu lima dœ ogo ɔɔ too dœ ogo yapu adœke œ tɔ ga lœnce nene. Gbambanœ nene, mokɔ nœ Ndjaba dá sœ lima koetshi lœnce, yé aya Patanœ kœdœ tala nœ ye. ²⁴ Azu tshelœ ogo ndjoro œ na bala tœ ishiri ye, yé agbozugo pa ɔshɔ œ ko kœgbœrœ nœ endje na tœnce ga zœ. ²⁵ Mandanœ œ sœ bala tœ ɔsɔnœ dœ ɔɔ, yé endje kpa tshu ga tœnce bale nene. Gbambanœ nene, butshɔ œ kpa gu bala lœ ongbonœ bale nene. ²⁶ Azu tshelœ ogo ndjoro œ na bala dœ œrœ á sœ kœza koelisoetœ œdœ pe kœgbœrœ nœ endje ga zœ. ²⁷ Œrœ uburu œ li ga lœ ongbonœ bale nene. Uzu á tshe sœ kœmbœrœ œrœ á gaga nene œdœ ayi wala, œ li bala ga lœ ongbonœ nene. Kashe kolœ endjeneke á endje sú i'iri endje ga la buku nœ soro á dœ œnce aya Pata, dá li ga zœ.

22

Egerœ ungu á za soro fœ azu

¹ Manda nœ, andjelu ma egerœ ungu á za soro fœ azu fœ mœ, œ sœ lima koetshi tœnce ɓata badja á i'irinœ kœdœ kristale á sœ lima koetu tœnce ɓa pa ngande tshagbozu nœ Ndjaba œdœ pa œnce aya Pata, ² yé á sœ koetra tœnce ɓa ugurutœ osho lœ ongbonœ. Tshakala kota bale dœ bale sœ lima dœ ɔɔ nœ soro á sœ kœle tœnce awa ndjokpa dœ bisha lœ ungu bale, yé á yapu bale dœ bale, œ sœ kœle tœnce. Kakonœ sœ mbœrœ kœshe azu ogonœ lœ koɓa. ³ Endje wu bala anga œrœ bale á Ndjaba darandœ nœ lœ ongbonœ nene. Ngande tshagbozu nœ Ndjaba œdœ œnce aya Pata œ sœ lœ ongbonœ asœmœ, yé aayi akwa nœ Ndjaba œ donga she. ⁴ Endje wu bala tshatshu ye, yé i'iri ye œ sœ bala pala endje. ⁵ Butshɔ œ kpa gu nene. Endje kpa sœ dœ ogo ishiri tala œdœ ndje œnce ɔɔ nene. Gbambanœ nene, Gbozu Ndjaba œ za ishiri osho nœ ye ga pa endje, yé endje mbœrœ akwa tshagbozu ngbugu dœ ngbugu.

Kœna Yisu

⁶ Manda nœ, andjelu pa fœ mœ adœke: «O'onœ asœ kœdœ adjapu, yé œ li adœke uzu kɔ za losu ye ga tœnce. Gbozu Ndjaba á tshe za ishiri nœ ye fœ aayi kœgbara o'o asœmœ, vwa andjelu nœ ye mbœrœ koema œrœ á wuta lœ ondonœ asœke fœ aayi akwa nœ ye.»

⁷ Yisu pa adœke: «Dji kane, mœ kwa lœ ondonœ asœ! Yanga nœ azu á endje sœ kœgbœndœ o'o nœ aayi kœgbara o'o la bukunœ asœke!»

⁸ Œmœ Yowane, mœ dji yé œ wu œrœnce asœmœ. Manda kœdji tœnce œdœ kœwu tœnce, mœ gote ga utshu andjelunœ á tshe má œrœnce fœ mœ asœmœ ndœ kœdonga she. ⁹ Kashe andjelunœ pakata mœ adœke: «Dodonga mœ nene! Œmœ kœdœ ayi akwa ɓata ɓœ, ɓata aaya zœ aayi kœgbara o'o œdœ ɓata endjeneke á endje sœ kœgbœndœ o'o la bukunœ asœke. Œ li adœke ɓœ donga Ndjaba!»

¹⁰ Manda nœ, tshe pa fœ mœ adœke: «Zaza o'o nœ kœgbara o'o ala bukunœ asœke yiwatœnce nene. Gbambanœ nene, lœndœnce á endje guma adœke œrœnce asœ kɔ mbœrœtœ ye, ndo ye. ¹¹ Kaka ayi kœmbœrœ ekperœ, sœpe kœmbœrœ ekperœ nœ ye; ayi kœmbœrœ œrœ uburu, sœpe lœ uburu nœ ye; ayi kœmbœrœ ɔtshœrœ, sœpe kœmbœrœ tœnce; yé tsheneke á tshe sœ yerœ, sœpe lœnce.»

¹² Yisu pa adœke: «Dji kane, mœ kwa lœ ondonœ asœke! Mœ na awa bale dœ œrœ tshangba akwa ndœ koeto fœ uzu dœ uzu liaka œeneke á tshe mbœrœ.

¹³ Œmœ kœdœ Alfa œdœ Omega, ali uzu œdœ ndœngœlœnce, ali kœmbœrœ œrœ œdœ ndœngœlœnce.»

¹⁴ Yanga nœ azu á endje djutɔ lœba nœ endje mbœrœ kœgbɔ awa ndœ kœzi leyɔ nœ ɔɔ nœ soro œdœ kœli lœ manda ongbonœ. ¹⁵ Kashe, azu á endje sœ kœmbœrœ œrœ á gaga nene, aayi kœmbœrœ œrœ tsharawo, aayi angba budu, aayi kowo, aayi kœdonga andjaba œdœ azu á endje yindœ wala yé á sœ kœpa wala, endje sœ ɓa ushu tœ ongbonœ!

¹⁶ «Œmœ Yisu, mœ vwa andjelu nœ mœ fœ 'e ndœ kœgbara o'onœ kɔ asœmœ ɓa lœ lkrizia para. Œmœ kœdœ gbolo lœ bingi

nœ Davidi, œmœ kœdœ tombele á tshi lœ gurutsha.»

¹⁷ Ishiri nœ Ndjaba œdœ pe Awo aya Pata pa adœke: «Na ga mœ!»

Kaka uzu á tshe dji o'onœ asœ, pa ndje adœke: «Na ga mœ!»

Kaka uzu á tshe sœ dœ ogo ungu na ga mœ, kaka uzu á tshe yindœ ungu nœ soro gbœ œtœnœ gbambœ.

Ndœngœb o'o

¹⁸ Œmœ Yowane, mœ sœ kœpa o'onœ o'ara fœ uzu kœ á tshe dji o'o á endje gbara la buku asœke: Œdœ uzu kœza o'o ga panœ,

Ndjaba œ ko ogboro œrœ oyo á endje pandœ nœ ala bukunœ asœke, ga panœ fœ she. ¹⁹ Yé œdœ uzu kœwa átá o'onœ á endje gbara la bukunœ asœke, Ndjaba œ ko œnœ ye leyœ œyœ á za soro fœ azu tœ ye, yé tshe sœ dœ osho kœsœ lœ œyerœ ongbo á endje pandœ nœ ala bukunœ asœke nene.

²⁰ Uzu á tshe ma adœke o'onœ asœmœ kœ kœdœ adjapu, pa adœke: «Œ, mœ kwa lœ ondonœ asœke!»

Ame! Œ mbœrœ kolœ tœ ye ataa! Na ga mœ, Gbozu Yisu!

²¹ Kaka Gbozu Yisu ma œtshœ lœsu nœ ye ga ndœ 'e para kœkœ.